

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE ZARAGOZA

SIGNATURA: I – 183

*Vicente Ferrer, San. Sermones de tempore
et de sanctis. Noremburgae. 28 junio 1492.*

rep. de p[ro]p[ri]o y [illegible] y [illegible] a no [illegible] no [illegible] [illegible]

A

26-3. N. III.

III I 191
183

magmado

Sermones sancti Vincentij fra-
tris ordinis predicatorum de tēpore.
Pars hyemalis.

reproduzione

dis. iij. ca. firmissime tene. Propter hoc primo ordinauit sc̄m̄ factm̄ baptismi. Baptism̄ est ordinat̄ in remediū p̄ pct̄m̄ originale. est est q̄dā sp̄ialis regeneratiō et ianua factoz. Tñ pueri carentes omni actuali pct̄o p̄pter pct̄i originalis infectionē in q̄ concepti sunt baptizant̄. Erant̄ inquit apl̄s natura filij ire ad Eph. ij. h̄ est pct̄m̄ p̄ actū nature siue per viciatā originē a parente in plēn reducit̄. de q̄ sc̄r̄s Tho. luculent̄ et subtilit̄ tractat. ij. scripto dist. xxxj. q. i. arti. j. et. ij. z etiā prima sc̄be in. q. lxxxj. Deinde dedit escas di. Ecce iā triduo sustinent me. nec hñt q̄ manducēt. Abard. viij. Et dedit escas sp̄iales. s. doctrinas euangelicas et celestics. Secundo dedit escas miraculoz. infirmos curādo. mortuos suscitādo. Tercio dedit escas virtutū. No/ quō erant lapide et cōfirmabiles. Deinde post prandiu iterū dedit aquā calidam manibus et pedibus. et iā in cena aquā calidā. qz de latere suo exiuit sanguis et aqua. p̄ma aq̄ fuit baptismi. secunda vero penitētie q̄ a p̄p̄ passione habet virtutē z efficacā lauādi animas a lordib⁹ peccatoz. De isto seruitio humilitatis ip̄emet x̄ps dicit. Filius hois non venit ministrari s̄ ministrare. z dare animā suā in redēptionē p̄ multis. Ath. xx. Et loquitur de p̄mo aduētū iam p̄terito. de q̄ oportet ip̄m cōmendare et laudare. vñā dictionē the mat̄is mutādo et dicēdo. Benedict⁹ qui venit in noie famuli. In p̄mo aduētū x̄ps venit vt famulus. s̄ in isto sc̄bo aduētū venit vt socius. Ratio. qz cōsuetudo z modus socioz est simul stare. simul ire. simul cōuersari. simul comedē et bibere. Ita dñs ih̄sus x̄ps venit de celo ad domū nostrā ad simul prandēdū nobiscū in cōione. Q̄lis refectio est aie deuote q̄ h̄o pat̄us cōicatur. reficit̄ intellectus fidei claris illuminationib⁹. memoria optimis recordationib⁹. voluntas sc̄tis et bonis desiderijs. Os deuotis orōnib⁹. et finalit̄ totū corpus fortificat̄ ad p̄nias et bonā vitā p̄tinuandam. nec recedit̄ tñ placet sibi n̄sa societas. Jo dicit ip̄emet. Delicie mee esse cum filijs hoim. Pro. iij. Nota cū filijs hoim. s. p̄riarchaz p̄phaz. ap̄loz. et doctoz q̄ nos genuerūt de fide catholica. Ecce quō est soci⁹ n̄s. Auctas. Fidelis dñs in oibus verbis suis. s. cōplēdo p̄missū. qz dicitis v̄bis siue a bono siue a malo p̄bytero statim venit in hostiā. Sc̄dus aduētus ē de charitate gratiosa. z iste ē p̄ns. qz q̄libet die in sacro altaris in hostia cōsecrata ē ita regit̄ sicut venit in p̄mo aduētū i vte

ro v̄ginis. dictis verbis a v̄gine maria. Ecce ancilla dñi zc. Ita in q̄libet missa dictis v̄bis cōsecrationis a sacerdote venit x̄ps in hostiā. id nos ip̄m in sacro altaris adoramus. de isto aduētū debem⁹ ip̄m cōmēdare et laudare di. B̄ndictus q̄ venit in noie socij. qz ibi nō ostēdit suum dñium. Tercius aduētus erit de maiestate rigorosa qñ sc̄z venit ad iudicium ad retribuendū iudicialit̄. Licet qñ h̄o morit̄ aia statim vadat ad iudiciū. et dñs sibi retribuit fm̄ opa ei⁹ q̄ fecit hic. Quia si h̄ fecit de pct̄is condignā p̄niam. statim dat sibi gloriā eternā. Si autē sit mala et ipenitens dat sibi penā infernalē. si at̄ fuit mediocris. qz nec ex toto bona nec mala. s̄ mediocris. s. qz fuit cōfessa satisfecit et remisit iurias zc. s̄ non fecit condignā p̄niam dat sibi retributionē pene purgatorij. s̄ iste retributiōes solū sunt aiarū. qz corpora tam bonoz q̄ maloz q̄ iuuarunt animas. adhuc nō hñt retributionē. sed sunt incinerata. ideo venit dñs ad iudiciū generale. vt retribuet non solū aiaibus. s̄ etiā corporibus fm̄ opera eoz. Iudiciū em̄ generale futurū est in fine mundi. vt ex trib⁹ b̄r̄s Tho. probat in. iij. dist. xl. vii. arti. j. Primo vt sicut deus in p̄ncipio oia creauit simul ita siml̄ iudicet oia. et sic vniuersale iudiciū cōrespondet ex aduerso p̄me rerū p̄ductioni in esse. Sc̄do qz vt dicit b̄r̄s Tho. vbi s̄. in solutiōe ad sc̄m ar. h̄o dupl̄t cōsiderari p̄t sc̄z vt h̄o singularis. et vt ps multitudis. vñ et duplex ei iudiciū debet. Tñū singulare q̄ de eo fiet post mortē qñ recipiet iuxta ea q̄ in corpore gessit. q̄uis nō totalit̄. qz nō q̄ ad corpus. s̄ q̄ ad animā tñ. Aliud iudiciū debet eē de eo fm̄ q̄ est ps toti⁹ humani generi. et sic de eo fiet iudiciū in vniuersali et generali iudicio. Nec tñ deus bis iudicat in idip̄m. qz nō ifert duas penas p̄ vno pct̄o. s̄ pena q̄ ante iudicium cōplete inflicta nō fuerat in vltimo iudicio cōplebit̄. cū mali et ipij punient̄ simul in corpore z aia. Tercio p̄t qz licet q̄libet dāna tus sit cert⁹ de sua dānatione. et b̄r̄s de sua gl̄ia. nō tñ oibus oim dānatio vel p̄miū innotescit. q̄ tñ expedit vt ab oib⁹ sciat̄. vt oib⁹ appareat dei iusticia. z hoc cōter fiet in generali iudicio vbi oēs simul congregabunt̄. De h̄ aduētū dicit ip̄emet. Fili⁹ hois ventur⁹ ē in gl̄ia patris sui cū āgelis suis. z tñ reddet vnicuiqz fm̄ opera eius Ath. xvj. Tūc nō venit in humilitate. p̄auptate. simplicitate. vt in p̄mo. nec vt soci⁹. vt in sc̄bo. s̄ venit vt dñs cū tanta maiestate et p̄tate. qz tot⁹ mundus timebit̄ z tremet. Veniet em̄ ad istar potentissimi regis q̄ venit ad villam vel ciuitatem

tem sibi rebellē vel inobediētē cū gentib⁹ armoz cū bombardis z balistis zc. Ita veniet dñs ad villā seu ciuitatē hui⁹ mūdi in q̄ sunt multi rebelles et inobedientes regi x̄po. qui vult et precipit humilitatē z ipsi sunt superbi vani zc. p̄cipit misericōdiaz et liberalitatē. et ipsi sunt auari. vsurarij. latrones. raptores. pessimi. p̄cipit castitatē. ipsi sunt luxuriosi. Idem de alijs. Redētia aut̄ sine obediētia n̄ saluat hoim. Null⁹ rex vel dñs cēt p̄tentus de credentia s̄p̄ditorū sine obediētia. p̄p̄ hoc veniet x̄ps ad ciuitatē hui⁹ mūdi. nō vt famulus nec vt soci⁹. s̄ vt dñs cū multis gentib⁹. qz in illa die celū euacuabit̄. qz nulla creatura humana nec angelica ibi remanebit. qz oēs venient cū rege ad iudiciū. tube siue trompette erūt tonitrua fulgura zc. intantū qz celū z terrā p̄tremiscēt. Nota si celū et terrā z creature q̄ nunq̄ peccauerūt s̄ deū nō poterūt ip̄m aduētū sustinē. qd̄ faciet tūc pct̄ozes q̄ tot pct̄a fecerūt s̄ deū. tūc magis vellēt eē in inferno q̄ videre deū. De h̄ dicit Job in p̄sona pct̄ozis Quis mihi h̄ tribuat vt i inferno p̄tegas me z abscondas me donec p̄trāseat furor tu⁹. Job xij. S̄ i illa die boni stabūt securi nec timebunt. Ideo sc̄tā m̄ eccl̄ia orās p̄ q̄libet fideli dicit. Libera me dñe de morte etna i die illa tremenda qñ celi mouendi sunt et terrā. dñi venis iudicare seculū p̄ ignē. Tunc x̄ps ostendet se vt dñs z oēs gētes cognoscēt eius dominū. Dauid. Cognosceť dñs iudicia faciēs in opibus manū suarū cōp̄hensus ē pct̄oz. ps. ix. Tūc b̄ri et boni de ei⁹ aduētū leti dicent̄ thēma in p̄p̄ia forma. B̄ndictus qui venit in noie dñi. p̄t̄ thēma. In isto aduētū ad iudiciū x̄ps ih̄svt dñs faciet quoz fm̄ sc̄r̄m̄ scripturā que debent fieri in oi bono iudicio maxime in criminali. q̄ quatuoz sunt.

Conuocatio vniuersalis.

Ordinatio diuinalis.

Diffinitio sententialis.

Executio perpetualis.

Et p̄ q̄libet istoz debem⁹ deū laudare z dicē B̄ndictus qui venit in noie dñi. Primū q̄ quod faciet x̄ps in isto iudicio erit cōuocatio vniuersalis. qz oēs p̄tes ibi conuocabunt̄ vt audiant ibi sn̄iam diffinitūā. z iudex manifestabit se oib⁹ z videbit̄ ab oib⁹. quia als sn̄ia posset dici p̄phana. Nota practice quō illo die x̄ps cū matre sua angel. archangel. p̄ncipatib⁹ zc. patriarchis. p̄phis. apl̄s. et ceteris b̄r̄s cū gl̄ia descēdet ad iudicandū. Querit̄ a q̄busdā ad qd̄ erit necessariū istud iudiciū cui iam aie tā bonoz q̄ maloz sunt iudicate et sentētiatē. R̄sso q̄ illud iudiciū ē necessa

riū qm̄ x̄pus vt iust⁹ iudex retribuit vnicuiqz fm̄ opa eius. bona vel mala q̄ fecit. z qz dicta opa p̄ pus sunt ab aia cogitādo. tractando. deliberādo. delectando. Deinde exequunt̄ a corpore. verbi gr̄a. p̄mo de bonis opibus. de inde de malis. Nota practice. R̄o. quia aia pus demeret vel meret q̄ corp⁹. ido iustū est vt aia p̄ pus habeat gl̄iam vel penā q̄ corp⁹ vt de aiab⁹ sc̄toz petri et pauli zc. et maloz. vt iude z machometi zc. Et qz in executione dictoz operū corpora sociabant̄. Ideo in generali iudicio resurgent corpora z asscient̄ aiab⁹ vt habeant simul gloriā q̄ntū ad bonos. vel penā et dānationē q̄ntū ad malos. Ecce hic rō iudicij generalis et resurrectionis vniuersalis corpoz q̄ tangit̄ ab ap̄to dicente. Oēs nos manifestari oportet ante tribunal x̄pi. vt referat. i. repositet vniūsqz p̄p̄ria corporis put gessit. siue bonū. siue malū ij. ad Roan̄th. v. Nota qz in resurrectione nō uisima aia idēz corpus numero resumet. fm̄ illud Job. In carne mea videbo deū saluato rem meū. xix. loquit̄ aut̄ Job de visione post resurrectionē. qd̄ patet ex h̄ qd̄ p̄cedit. In nouissimo inquit die de terra surrecturus sum. s̄ idē corpus numero resurget. Item sicut Damascenus dicit. iij. lib. resurrectio est ei⁹ qd̄ cecidit sc̄ba surrectio. sed h̄ corpus qd̄ nunc gerim⁹ per mortē cadit. s̄ idem numero resurget. Dicit em̄ sc̄r̄s Tho. in. iij. di. xliij. ar. j. qz ad hoc qz sit vera resurrectio oportet qz idē corpus qd̄ cecidit resurgat et aie reuniat̄ qz resurrectio est iterata surrectio. eiusdē autem est surgere et cadere. vñ resurrectio maḡ respicit corpus q̄ animā. qz corpus post mortē cadit. s̄ aia post mortē viuūt. z ita si nō eēt idē corpus qd̄ aia resumit nō dicereť resurrectio s̄ magis noui corpoz assumptio. Et op̄ostum dicere sicuti quidā h̄nci dixerūt est veritati resurrectionis p̄iudicare quā scriptura sacra affirmat. Nota practice hāc cōuocatio nem seu citationē fiendaz fm̄ alijs doctozes p̄ sc̄m̄ michaelē in voce tube. i. terribili. quia nō erit ibi tuba material. s̄ vox x̄pi sperantis resurrectionē q̄ clamabit fortit̄ ad quoz p̄tes mundi dicens. Surgite mortui venite ad iudicium. Tunc virtute diuina subito. tam boni q̄ etiā mali resurgent. z quilibet inueniet suum corpus. Querit̄ sanct⁹ Tho. in. iij. dist. xliij. vtrū resurrectio futura corpoz erit naturalis. R̄ndet sanct⁹ Tho. vbi s̄. arti. j. q. iij. qz resurrectio erit miraculosa simpliciter. s. ex parte p̄ncipij supernaturalis. i. dei. Sed naturalis fm̄ quid ratione termini. Idem dicit contra gentiles. iij. libro. cap. lxxxj. finali.

Itē. A puatione i habitū nō fit regressus fm naturā. Sed mors est puatio vite. g̃ resurre/ctio p̃ quā redit̃ de morte ad vitā nō ē natura. Sic g̃ resurrectio erit et fiet diuina virtute. Et erit in instāti q̃ ad illud qd̃ fiet virtute dei. nō aut̃ q̃ ad illud qd̃ fiet p̃ mysteriū angeloz. vt dicit sc̃tus Tho. in. iiii. dist. xliij. ar. ij. q. ij. si instās dicat indiuisibile sp̃is. qz̃ angeli nō sunt potētie infinite. S; si instās accipiat̃ p̃ tpẽ impceptibili. tūc etiā ex ptẽ angeloz erit in instāti. i. in tpẽ impceptibili. Dicit em̃ ap̃ls. i. Cor. xv. Dēs quidē resurgemus in mōmēto i ictū oculi. g̃ resurrectio erit subito q̃ ad id qd̃ fiet in ea imēdiate virtute dei. Itē virt̃ infinita subito opat̃. Sed sicut Damascen⁹ dicit. Crede resurrectiōē futurā diuina virtute. de q̃ cōstat q̃ infinita ē. g̃ resurrectio fiet subito et in instāti q̃ ad id qd̃ fiet in ea virtute dei imēdiate. Querit idē sc̃tus Tho. vbi s̃. et alij doctores. Vt̃ angeli aliq̃ mō ad resurrectiōē cooperent̃. Rūdet sc̃tus Tho. vbi s̃. ar. ij. q. iij. q̃ in resurrectiōē est ali quid ad transmutatiōē corpōz p̃tinens. scz̃ collectio cinēz et eoz̃ p̃paratio ad reparatiōē nē humani corpōis. vñ q̃ntū ad h̃ in resurrectiōē vt̃ deus ministerio angeloz. Quia sicut dicit Aug⁹. iij. de trinitate. sic corpōa crassiora et inferiora p̃ subtiliora et potētiōra quodā ordine regunt̃. ita oīa corpōa regūt̃ p̃ sp̃m vite rōnale. Et hoc etiā Grego. in. iij. dialogoz tangit. Cū in oībus q̃ corporalit̃ a deo sunt vt̃ deus ministerio angelozum. Sed aīa sicut imēdiate a deo creatā ē. ita imēdiate a deo corpōi iterato vniet̃. Similit̃ etiā glōriā corpōis ipse faciet absq̃ ministerio angeloz. sicut et animā imēdiate glōrificat. Hec sanctus Tho. vbi s̃. De ista resurrectiōē dicit xp̃s. Nolite mirari h̃ qz̃ venit hora in q̃ oēs qui in monumentis sunt audient vocē filij dei. Job. y. Nota nolite mirari. qm̃ ille qui de nihilo oīa creauit p̃t̃ de puluere reformare corpōa n̄ra. vt̃ argentarius fialaz de argento puluerisato. Non mirabaf̃ de h̃ Job qui dicebat. Scio q̃ redēptor meus viuit. et in nouissimo die de terra surrectur⁹ sum. et in carne mea videbo deū saluatozē meū zc̃. Job. xix. Nota scio nō dicit opivoz. quia redēptor meus viuit. Argumentū est insolubile p̃ iudeos. ad p̃bandū diuinitatē xp̃i fm̃ quā viuebat ante incarnationē suā. Nota audient vocē filij dei. cū tñ dicat̃ vox archangelī Michaelis. Rūso q̃ ista vox citatiōia erit xp̃i imperatiue. et erit vox michaelis in executione siue executiue. Auctas. hoc em̃ vobis dicim⁹ in verbo dñi. Qm̃ ipse dñs i iussu

et in voce archangelī et tuba dei descendet de celo. et mortui qui in xp̃o sunt resurgent p̃mi rē. i. ad Thessal. iij. Et p̃cedent qui bona fecerūt in resurrectiōē vite. i. glōriose in etate. xxx. annoz. Qui vero mala in resurrectiōē iudicij. Job. v. Querit sc̃tus Tho. in. iij. scripto. dist. xliij. q. j. arti. iij. q. j. Utrū oēs resurgent in eadem etate. i. iuuenili. Respondet vbi s̃. q̃ oēs resurgent in etate iuuenili. nō q̃ ad numerū annoz. sed q̃ntū ad statum qui ex annis in corpōe humano relinq̃tur. Unde Adā dī in etate iuuenili format⁹ p̃pter talē corpōis conditionē quā p̃mo die formationis sue habuit. P̃mū pbat sanct⁹ Tho. ij. argumento. i. q̃ nō oēs resurgent in eadē etate. i. iuuenili q̃ ad numerū annoz. Quia etas cōputat̃ fm̃ mensurā t̃pis p̃teriti s̃ impossibile ē t̃ps qd̃ fuit p̃teritū nō p̃terisse. g̃ impossibile est eos q̃ maioris etatis fuerūt ad etatē iuuenilē reduci. supple q̃ ad numerū annoz. Scdm̃ pbat sanctus Tho. in corpore articuli. i. q̃ oēs resurgent in etate iuuenili q̃ ad statū rē. Quia hō resurget absq̃ omni defectu humane nature. qz̃ sicut deus humanam naturā absq̃ defectu instituit ita sine defectu repabit. Deficit aut̃ humana natura dupliciter. Vno mō quia nondū p̃fectionē vltimam est cōsecuta. Alio mō quia ab vltima p̃fectione iam recessit. Et p̃mo modo deficit in pueris. Secundo deficit in senib⁹. Et ideo in vtrūq̃z̃ reductur humana natura p̃ resurrectiōē ad statū vltimē p̃fectionis q̃ est in iuuenili etate ad quā terminat̃ motus augmēt̃ et a q̃ incipit mor⁹ decrementi. Hoc sanct⁹ Tho. cōfirmat p̃ id qd̃ dī ad Eph. iij. donec occurrat̃ oēs in virū p̃fectū in mensurā plenitudinis xp̃i. Sed xp̃s resurrexit in etate iuuenili q̃ circa. xxx. anos incipit. vt̃ Aug⁹. dicit ergo et alij in illa etate resurgent oēs. Preterea hō in maxima p̃fectione resurget. Sed natura humana p̃fectissimū statū h̃z̃ in etate iuuenili. h̃ in illa etate resurgent oēs. Hec sc̃tus Tho. vbi s̃. z̃ bene. Querit idē sanctus Tho. in scripto vbi s̃. q̃ntiuncula. ij. Utrum oēs resurgent eiusdē stature. Ad h̃ rūdet sanctus Tho. q̃ nō oēs resurgent in eadē q̃ntitate. Sed quibet resurget in illa q̃ntitate in q̃ fuisset in t̃mino augmēt̃ si natura nō errasset vel defecisset. qd̃ aut̃ sup̃est vt̃ in gygantib⁹. vel qd̃ deficit in hoīe vt̃ gnanis resecabit vel sup̃lebit diuina potentia. huius rōnem dat sc̃tus Tho. vbi s̃. quia in resurrectiōē reparabitur natura humana non solū quantū ad idē in specie sed etiam quantū ad idē in numero. Et ideo in resurrectiōē non solum

attendendū est qd̃ cōpetat nature speciei sed quid cōpetat nature indiuidui. Natura autē sp̃i h̃z̃ aliquā quantitātē quā nec excedit nec ab ea deficit absq̃ errore. que tñ quātitas h̃z̃ aliq̃s gradus latitudis. et nō est accipienda fm̃ vnā mensurā determinatā. Cū nūq̃q̃z̃ at̃ indiuiduū in sp̃e humana assequit̃ infra terminos illi⁹ latitudis aliq̃e gradū quātitanis q̃ cōpetit nature indiuidui. z̃ ad hāc p̃ducit̃ in t̃mino augmēt̃. et h̃ si nō fuit aliq̃s error in ope nature. p̃ quē sit aliquid aditū vel subtractum. p̃dicte quātitati. cui⁹ quidē mēsurā accipit̃ fm̃ p̃portione caloris extendentis et humidi extensibilis qd̃ nō est eiusdē virtutis in oībus. Et iō nō oēs resurgent in eadē q̃ntitate. s̃ in quāta puenissent natura nō errante remoto sup̃fluo vt̃ in gygantib⁹. et sup̃pleto defectu. vt̃ in gnanis. Et q̃ patz̃ q̃ in nouissima resurrectiōe nulli erūt gygātes vel gnanī q̃q̃ nō oēs resurgentes erūt eque magni. Ita ponit sanctus Tho. iij. contra gentiles. clxxx. iij. lxxxvij. j. Sed qz̃ in p̃fata ap̃l̃ auctoritate dī donec oīs occurrat̃ in virū p̃fectum. Ideo alia questio occurrat̃. Utrū oīs resurgent in sexu virili. Ad hanc sanct⁹ Tho. in. iij. z̃ supra questiuicula. iij. rūdet q̃ nō oīs resurgent in sexu virili. sed oīs viri in suo sexu. scz̃ virili. z̃ femine in suo sexu scz̃ femineo. Ad sic pbat. qz̃ sicut cōsiderata natura indiuidui debetur quantitas diuersa. diuersis. i. omnibus. Ita cōsiderata natura indiuidui debetur diuersitas diuersus sexus. Et ideo sicut in diuersa quantitate. ita in diuerso sexu resurgent. Hec etiā diuersitas sexus cōpetit perfectioni speciei cui⁹ diuersi gradus implentur per dictam diuersitatez̃ sexus vel quātitanis. Et ideo sicut resurgent homines in diuersis staturis. ita i diuersis sexib⁹. Hec confundentur ratione mutue visionis sicut nunc fieret si mutuo se viderent. Quia in patria aberit et cessabit siue non erit libido incitans ad turpes actus. ex quibus confusio et verecundia hic causat̃. Hec obstat verbum apostoli p̃allegatū. Quia vt̃ dicit sanctus Thomas ibi supra ad p̃mū argumentum. dicuntur omnes christo occurrere in virū p̃fectum. non p̃pter sexum virilem. sed p̃pter virtutem animi que erit in omnibus et viris et mulieribus. Hoc idē patet per beatū Augustinum qui dicit. xxiij. libro de ciuitate dei. Melius sapere vident̃ qui vtrūq̃z̃ sexum resurrecturum esse nō dubitant. Confirmatur hoc idē deus reparabit in resurrectiōe qd̃ in homine fecit in prima conditione. sed ipse fecit mulierem de costa viri. vt̃ patet Gen. ij.

ergo ipse sexum femineū in resurrectiōe reparabit. Hec sanct⁹ Thomas ibi supra. Nota hic de pulchritudine. impassibilitate. agilitate. z̃ subtilitate claritate et odoze corpōis glōriosi. Querit sanct⁹ Thomas quarto scripto. dist. xliij. q. ij. de conditionibus beatorum. Et circa hoc quatuor mouet questiones fm̃ quatuor dotes corpōum glōrioz. que sunt vt̃ dicunt impassibilitas. subtilitas. agilitas. et claritas. P̃mo igit̃ querit vtrū corpōa sanctoz̃ post resurrectiōē erunt impassibilia. Ad quā respondet ibi supra arti. j. q. j. q̃ corpōa sanctoz̃ erunt impassibilia. passiōe p̃prie dicta que abijcit a substantia patientis. fm̃ q̃ dicimus illud pati quod virtute agentis trahit̃ extra naturā suam ad naturam agentis. sicut ligna patiunt̃ ab igne. Et ratio huius est victoria anime super corp⁹. Quia em̃ perfecte anima subiectet̃ deoz̃ corp⁹ p̃fecte subiectet̃ anime. ita vt̃ in corpore glōrioso nō poterit esse aliqua mutatio cōtra dispositionē illam qua p̃ficiat̃ ab anima et ita corpōa illa erunt impassibilia passiōe p̃prie dicta. vt̃ dictū est. Erunt tamen passiua passiōe que est salus z̃ p̃fectio. q̃ passio nihil abijcit a substantia. sed in sola receptiōne consistit z̃ passio p̃ficiat̃ sicut aer a lumine. Nihil patitur qm̃ illuminat̃ passiōe non abijciente sed p̃ficiante. Ratio dicti est. quia nihil quod est p̃fectionis corpōis glōriosis aufertur est zc̃. Ad idē scz̃ q̃ corpōa beatorum erunt impassibilia passiōe p̃prie dicta. Quia omne passibile hoc mō est corruptibile. qz̃ passio magis facta abijcit a substantia sed corpōa sanctoz̃ post resurrectiōē erunt incorruptibilia. vt̃ dī. j. ad Cor. xv. semināf̃ in corruptione resurget in incorruptiōē. ergo erūt illo mō impassibilia. Item forius nō patit̃ a debilitatiōe. Sed nullū corp⁹ erit fortius corpōis sanctoz̃. De quib⁹ dī. j. Cor. xv. semināf̃ in infirmitate. surgent in virtute. ergo erūt impassibilia sup̃le passiōe p̃prie dicta. Sanct⁹ Thomas ibi supra in corpore articuli. duplicē distinguit passiōē. scz̃ cōmuniter dictā. z̃ p̃prie dictā. vide eū ibidem. P̃mo mō passio p̃fectiua dicit̃ passio inquantū omnis receptio dī passio. sed non secundo mō quā Damascenus sic diffinit in secundo libro. passio est motus p̃ter naturam. vnde immoderatus motus cordis passio eius dī. sed moderatus dī eius opatioz̃. Hec autem impassibilitas in corpōibus beatis existens erit in equalis in beatis. si fm̃ suā causam consideret̃ z̃ erit maior hoc modo in vno beato q̃ in alio. Quia causa eius est do

miniū anime sup corpus. qđ quidē dominū
causat ex h̄ q̄ fruī deo immobiliter vnde in
illo qui pfectus fruī est maior impassibilita
tis causa. et maior impassibilitas fm suā cau
sam considerat. Adđo si fm suam causam
consideret. Quia si fm se consideret impass
ibilitas. quia solā priuationē vel negationem
importat nō suscipit magis z minus. sed erit
equalis in omnib⁹ beatis. Hec sanctus Tho
mas. iij. vbi supra questiuncula. ij. Hec hec
impassibilitas tollet sentire a beatis quia per
passionē hanc q̄ est in actu sentiendi. que nō
est aliud q̄ receptio fm immutationē spūalē
sensus a sensibili. nō trahit corpus extra na
turalem suā qualitātē. sed spūaliter perficit.
Hec sanctus Thomas ibi supra questiuncu
la. iij. Adđit idem doctor sanctus vbi supra
questiuncula sequenti. q̄ oēs sensus beatorū
post resurrectionē erunt in suis operationib⁹
fm quod spūaliter immutant. Quia sensus
est perfectior coniunctus actui q̄ sine actu.
Querit secundo sanct⁹ Thomas circa cō
ditiones corporū beatorū. vtrū corpora beato
rum erunt subtilia. Ad hoc rīdet sanct⁹ Tho
mas in. iij. dist. xliij. q. ij. arti. ij. q. j. q̄ corpo
ra glorioza erunt subtilia. nō subtilitate q̄ est
per rarefactionē quē admodū aer dicit subti
lis. sed erunt subtilia ppter perfectionē spūs
supra corpus. Unde p hunc modū corpora
in quib⁹ forma multum dominaat supra mate
riam solemus vocare subtilia. sicut aurū dicit
tur subtile q̄ pfectissime completur in esse et
virtute speciei sue. Quia ergo corpus glori
ficatum pfectissime complet in esse p spm. ideo
subtile et spūale est. Dicit em corpus glorio
sum spūale quasi omnino spiritui subiectum.
Querit tercio. vtrū corpora glorioza erūt
agilia. Ad hoc rīdet sanctus Thomas vbi
supra arti. iij. q̄ sti. j. q̄ sic. Ratio quia corpus
gloriosum erit omnino subiectū aie glori
ficatē. nō solū vt nihil in eo sit qđ resistat volun
tati spūs. quia hoc etiaz fuit in corpore Adē.
sed etiā vt sit in eo aliqua pfectio effluens ab
anima gloriata in corpus. per quā habile
reddatur ad subiectionē predictā. que quidē
perfectio dos gloriati corporis dicit. Ani
ma aut dupliciter cōparat ad corpus. z eidē
dupliciter vnif. scz vt forma et vt motor. Et
vtrōq̄ modo oportet q̄ corp⁹ gloriosum ani
me gloriata sit summe subiectum. Unde si
cut per dotem subtilitatis subijciat totaliter
inquantū est forma corporis dans esse specifi
cum. Ita per dotem agilitatis subijciat ei in
quantū est motor. vt scz sit expeditū et habi
le ad obediendū spūi in omnibus motibus z

actionibus anime. Sic ergo causa agilitatis
attribuit aie a qua gloria in corpus emanat.
verū vt dicit sanctus Thomas vbi supra in
solutione ad terciū. Per dotē agilitatis cor
pus gloriosum redditur habile non solū ad
motū localem. sed ad sensum z ad alias om̄s
opationes aie exequendas. Utent etiā bea
ti aliqui sua agilitate. ita q̄ aliqui mouebunt.
vt dicit sanctus Thomas vbi supra. scz. q. ij.
arti. iij. q. ij. sicut et corpus xp̄i motum est in
sua ascensione et corpora sanctorū q̄ de terra
resurgent ad celū empyreū ascendit. Etiaz
postq̄ ad celū empyreū ascendent verisimile
est q̄ aliqui moueant p libitū sue voluntatis
vt illud qđ habent in virtute actu exercentes
diuinā sapientiā cōmendabilē ostendant. Et
etiā vt visus eoz reficiatur pulcritudine crea
turarū diuersarū. in quib⁹ dei sapientia emi
nenter relucebit. Sensus em nō pōt esse nisi
presentiū spūs magis a longinquo possint
sentire corpora glorioza q̄ nō glorioza. Hec
tū per motū aliquid deperit eoz beatitudini.
que cōstitit in visione dei quē vbiq̄ p̄sentem
habent. sicut z de angelis dicit Gregorius q̄
intra deū currunt qđcunq̄ mittant. Et h̄ est
qđ dicit Isaiē. xl. current z nō laborabūt. vo
labunt z nō deficient. Et similiter Sapie. iij.
dicit. Fulgebunt iusti z tanq̄ scintille discor
rent in arundineto. q̄ erit aliquis motus cor
porum gloriozorū. Querit quarto. vtrum
corpora glorioza erūt clara. vel vtrū claritas
cōueniet corporib⁹ gloriozis. Ad hanc q̄stio
nem rīdet sanct⁹ Thomas in. iij. dist. xliij. q.
ij. arti. iij. q̄ sti. j. q̄ sic. et hoc oportet ponere
pp̄ter autoritatē sacre scripture q̄ hoc pm̄ it
tit. Et claritas illa causabit ex redundantia
glorie aie in corpus. Quod em recipit in ali
quo non recipitur p modū influentis. sed per
modū recipientis. Et ita claritas q̄ est in aia
spūalis recipitur i corpore. vt corporalis. Et
ideo fm q̄ aia erit maioris claritatis fm ma
ius meritū. ita etiā erit differētia claritatis in
corporibus. vt patet p apostolū. j. Cor. xv.
vbi dicit. Stella a stella differt i claritate. sic
et in resurrectione mortuoz. quia erit z mani
festabitur vnus splendidior altero. Et ita in
corpore gloriozo cognosceat gloria anime. si
cut in vitro cognoscatur color corporis quod
continet in vase vitreo. vt Gregorius dicit
sup illud Job. Non adequabit ei aurum vel
vitru. Item Ath. xij. dicitur. Fulgebunt
iusti sicut sol in regno patris eoz. Intantum
q̄ si a nobis possent videri zc. De ista resur
rectione glorioza dicit Dauid de malis. Non
resurgēt impij in iudicio. neq̄ pctōres in con

uio iustoz. vnde sequit in supradicta autori
tate Job. v. Qui vero male egerūt in resur
rectionē iudicij. i. dānationis. Nota de turpi
tudine z fetore corporis dānati. Querit sc̄s
Tho. an. iij. dist. xliij. q. ij. ar. j. q. j. vtrū cor
pora dānatoz cū suis deformitatib⁹ resurgēt
Ad h̄ doctor ibi s̄ in snia rīdet. q̄ deformitas
corporis ē duplex. Quedā est accidētalis. et
pp̄ter nature defectū adueniēs sicut febris z
mutilatio mēbroz. Quedā vero deformitas
est natural. q̄ omne corp⁹ naturale consequit
sicut pōderositas z passibilitas. Et cū prima
quidē deformitate nulla resurgēt corpora dā
natoz. s̄ cū sc̄ba. Cui⁹ rō est. qz vt dicit ē pus
actor q̄ naturā cōdidit in resurrectione eā inte
gre reparabit. Et is tollet oīs defect⁹ accidē
talis vel ex nature corruptōe pcedēs. vel ex
ipsi⁹ debilitate. Sed glia resurrectionis exclu
det etiā defect⁹ naturalit̄ cōsequētes a corpo
ribus glificatis btōz. Si igit̄ boni resurgant
sine oī deformitate. nō aut̄ mali. q̄ vt patuit
resurgēt sine defectib⁹ accidētalis. Dicit em
j. ad Cor. xv. mortui resurgēt i corrupti. san
ctus Tho. in. iij. vbi s̄ exponit. i. sine aliq̄ di
minutione mēbroz. q̄ mali resurgēt saltē sine
aliquib⁹ deformitatib⁹. Preterea in dānatis
nō erit aliqd qđ sensū doloris in eis impedit.
S̄z egritudo impedit sensū doloris in q̄tū p̄ est
debilitant̄ organa sentiēdi. S̄z etiā defect⁹
mēbz impedit ne esset vniūsalis dolor in cor
pore. q̄ sine istis defectib⁹ dānati resurgēt. Et
si dicatur. Sicut resurrectio sc̄toz erit ad vl
timā pfectionē. sic z resurrectio ipiorū ad vl
timā miserā. S̄z sc̄tis resurgētib⁹ nō aufere
aliqd qđ ad eoz pfectionē p̄tinere possit. q̄
nec ipsi resurgētib⁹ aliqd aufere qđ ad eoz
defectū vel miserā p̄tineat. h̄mōi aut̄ sunt de
formitates. q̄ videt q̄ dānati cū oib⁹ defor
mitatib⁹ resurgāt. Rīdet sc̄s Tho. vbi s̄.
ad sc̄m argumētū. q̄ nō est filis rō de bonis
et de mal. eo q̄ pōt aliqd esse purū bonū. nō
aut̄ pure malū. vñ vltima sc̄toz felicitas hoc
requirit vt ab omni malo penit̄ sint imunes.
S̄z vltima maloz miserā nō excludit omne
bonū qz malū si integrū sit corrūpit semetip̄z
vt ph̄s dicit in q̄rto ethicorū. Tñ oportet q̄
miseria dānatorū substernat nature bonū in
bonū in ipsis. qđ est opus cōditoris pfecti. q̄
ipsam naturā in pfectione sue speciei repabit
Erunt aut̄ corpora dānatoz turpia z defor
mia. s̄ incorruptibilia. Querit incorruptibi
lia patet. quia of Apo. ix. In dieb⁹ illis que
rent homies mortē et nō inuenient eā. et desi
derabūt oēs mori z fugiet mors ab illis. Itē
dānati punient in aia et corpore pena per

petua Ath. xxv. Ibutt hi in supplicū eter
num. Sed hoc esse nō posset si eoz corpora
corruptibilia essent. ergo eoz corpora erunt
incorruptibilia. Non tñ eadē ratione (vt di
cit sanctus Thomas in summa in quarto) q̄
corpora beatorū. Nihilomin⁹ erunt corpora
dānatoz passibilia. quia corpus coopera
tur aie ad peccatū. ergo post resurrectionem
corpora cū aiabus punient. qđ nō esset si im
passibilia forent dānatoz corpora. Quer
itur quid erit de pueris qui sic moriuntur q̄
nunq̄ fecerūt aliqd bonū vel malū. Rīdeo
q̄ om̄s resurgent etiā in etate. xxx. annorum
vel circiter quo ad statū. etiā qui mortui fue
runt in vtero matris. z cognoscent a matre.
Et illi qui decesserūt cū baptismali innocētia
tūc resurgent et venient ad iudicij. ad osten
dendū q̄ nō pp̄is meritis. s̄ merito passio
nis xp̄i sunt saluati. Illi vero qui absq̄ bap
tismo recesserūt resurgent z venient ad iudi
cij ad accusandū vel excusandū pentes. vel
alios quoz culpa mortui sūt absq̄ baptismo
fm aliq̄s. Dicit quō mulier grauida se debz
custodire cauere et abstinere a multis. z est bñ
tractāda a viro vel accusabūtur in illo iudi
cio. Dicit s̄ mulieres q̄ ad cooperiēdū pctm̄
pcurat sibi abortum et s̄ medicos z apoteca
ros ipsas adiunātes. quō accusabūtur i illo
iudicio. De ista vniuersali cōuocatione dicit
Athanasius. Ad cui⁹ aduentū oēs hoies re
surgere habēt cū corporib⁹ suis. et redduntur
sunt de factis pp̄is rōem. Sc̄m qđ erit
in isto iudicio erit ordinatio iudicialis. quia
q̄ sunt a deo ordinata sunt. vt dicit ap̄tus ad
Roma. xij. De ista ordinatione dicit ip̄met
iudex. Cum venerit filius hois in maiestate
sua. et om̄s angeli eius cū eo. tunc sedebit su
per sedē maiestatis sue. z cōgregabuntur ad
eum omnes gentes. et seperabit eos ab inui
cem sicut pastor segregat oues ab hedis sta
tuct oues quidē a dextris. hēdos autem a si
nistris Ath. xxv. Vbi erunt ordinati i tres
partes. Quoniam apostoli et viri apostolici
erunt tunc cum christo in aere cōiudices cum
christo. boni vero erunt in terra a dextris xp̄i
mali autem a sinistris. Abodo est hic questio
qualiter apostoli et viri apostolici stabunt
cum christo. vtrum stando an sedendo. Itēz
qualiter stabit tunc sancta Maria. quia de
pingitur q̄ tunc virgo maria orabit̄. quod
est falsum et erroneum. quia tunc virgo Ma
ria sedebit. Auctoritas iuxta intellectum alle
goricum. Sedit rex salomon super thronum
suum. postusq̄ est thronus matri regis que
sedit ad dextram eius. tercio Regū secundo.
a iij

Et erit iudex cū filio. Apł etiam 7 viri apłci oēs sedebūt. Auctas. Dixit petr⁹ ad ihesum Ecce nos reliquimus oīa 7 secuti sum⁹ te. quid ē erit de nobis. **Matth. xix.** Rñdit xps. Amē dico vobis q̄ vos q̄ secuti estis me. in regene ratione cū sederit fili⁹ hoīs in sede maiestatis sue. sedebit 7 vos sup sedes duodecim iudicantes duodecim trib⁹ isrl. Nota iudicantes nō dicit iudicādi duodecim trib⁹ isrl. i. vniūsi tatē gentiū. Dic vbi erūt bñi in die iudicij. scz bñs Dñicus. bñs Franciscus. 7 boni reli giosi de vita apłca. qz cū xpo iudicantes. vt dicit Aug⁹. 7 glose de qlibet viro apłco dicunt idē eē intelligendū. Nota q̄tum labora ret qlibet si sciret q̄ suis laborib⁹ posset acqui rere honorē vel coronā papalē vel regnū. qđ nihil est respectu illi⁹ honoris vel corone. Dic practice quō si aliq̄s religiosus de vita apłca casu remanēt in terra ad dextrā quō xpus ipm vocaret 7 ipm faceret ascēdere 7 in cathe dram collocaret. Auctas. Quis sic dñs de⁹ nī qui in altis habitat 7 humilia respicit i ce lo et in tra. ps. cxij. A dextris at̄ statuet oues .i. obedientes q̄ hñt cōditōes ouū. i. obediē tiam. patientiā 7 erubescentiā. Sunt aut̄ obe dientes illi pastori qui dicit. Ego sum pastor bon⁹. Job. x. qui in suis actib⁹ nolunt se regē iuxta suā inclinationē. s̄ iuxta pastozis ordi nationē. nec fm eoz sensualitatē. s̄ fm pasto ris voluntatē. Itē ouis est patiens et videt̄ habē verēcundiā. qz cauda cooperit verēda sua. Secus de hedis siue de capris zc. Sic penitentes cauda finalis pnie cooperiunt ve renda suoz pctōz. Ita in die iudicij non ap parebūt pctā in pfusionē ipsoz. Auctas. Da uid. Beati qz remisse sunt iniqtates et quoz tecta sunt pctā. ps. xxxj. A sinistris vero sta tuet hēdos. i. inobedientes et impenitētes q̄ nolunt se regere in suis opib⁹ iuxta pastozis ordinationē. s̄ fm suā malā inclinationē. Pa stor aut̄ p̄cipit humilitatez et ipsi volunt esse superbi vani zc. Precipit vt vadāt p viā mi sericordie 7 liberalitat̄. 7 ipsi ad instar hēdo rum deuiant p viā auaricie. cupiditatis 7 sic de alijs. quib⁹ dicit xps. Vos nō estis ex ouib⁹ meis. oues mee vocē meā audiunt Job. x. Item hedi videntur inuerecundi verēda ostendendo. sic impenitētes et notozij pecca tores inuerecundi sunt. qz notozie peccant et nō cooperiunt eoz pctā cauda pnie. Si hedi erunt a sinistris vbi tunc erūt capre. i. mulie res conuete. Respondeo q̄ ibidem cū hedis. patet ergo ordinatio iudicialis. Tercium est vel erit diffinitio sententialis. Dic practi ce quō xps forte fm aliquos interrogare po

terit matrem suam 7 alios quid fiendū. Pri mo de his qui sunt a dextris zc. Licet nō in digeat consilio alicuius. nihilominus tamen volens honorare matrē suam et apostolos 7 apostolicos viros interrogabit eos zc. Quē admodū salomon sapientissimus honoran do suos consiliarios ipsos interrogabat licet ipse melius sciret quid factururus esset. Et licet fm aliquos illud iudiciū fiat mentaliter. vel fm aliquos vocaliter. siue vocaliter 7 menta liter fm alios. Ego dicā vobis vt nē intelli gatis. Tunc xps interrogare poterit matrem suam dicēdo. Mater mea quid vobis videt̄ fiendū zc. Respondit virgo Maria. ex q̄ mul ta fecerunt vobis et mihi videt̄ mihi q̄ isti q̄ sunt a dextris ex quo vixerunt in mundo iux ta vestram ordinationem zc. q̄ sint hic nobi scum in gloria. Idem de interrogatione et re sponstone apostoloz. Tunc dicit xps. et ego vt iudex et dñs vniuersalis dico vt fiat put dicitis. Tunc vertens se ad bonos facie lecta dicit ad eos. Venite benedicti patris mei zc. Tunc boni sibi regratiando forte dicent. Glo ria tibi dñe qui natus es de virgine zc. et sta tim virtute glorie ascendendū cū alijs in aera. Auctas. Hoc enim vobis dicimus in verbo dñi. quia nos qui viuimus qui residui sum⁹ in aduentu dñi simul rapiemur cū illis in nū bibus obuiā xpo in aera. et sic semp cū domi no erimus. i. ad Thessal. iij. Dic etiā practi ce de malis qui erunt a sinistris quō xps in terrogare poterit matrem et apostolos. et data snia irreuocabiliter cōtra illos. vertens se ad malos terribiliter dicens. Discedite a me ma ledicti in ignem eternū zc. Tunc illi flentes facient planctū Hieremie. xx. **Maledicta di es in qua natus sum. dies in qua peperit me mater mea non sit benedicta. maledictus vir qui annūciauit patri meo dicens. nat⁹ est tibi puer masculus. Et q̄nto in h̄ mūdo amores fuerunt maiores. tanto tūc erit vn⁹ q̄ alium peior. i. vir contra vxozē. et econuerso. pater contra filiū. et econuerso. Quartū erit exe cutio ppetualis nō vt faciunt aliqui domini data snia nunq̄ exequunt̄. Dū autē mali sic flebunt xps clamare poterit voce magna di cens. Inferne aperi os tuū et deglutire om̄s impios istos. Dixit xpus de iuda dānando. bonū erat ei si nat⁹ nō fuisset hō ille. **Matth. xxvj.** Dicit hic glo. ordinaria. **Abeli⁹** fuisset iude nunq̄ fuisse q̄ dānatū esse. Deinde xps cū matre ascendet in celū. p̄cedentib⁹ angelis et cantantibus et sequentib⁹ sanctis sicut ve nerunt. qui quando oculis corporalib⁹ vide bunt solem lunam celum zc. dicere possunt**

xpo cui poterūt loqui vt patri. **Dñe** ista est luna vel sol qui illuminat nos. Idē qñ vide bunt pulchritudinē celi empyrei in q̄ qlibet inueniet suā cathedrā paratā inter angelos. cū noie suo scripto. Ideo xps dicit. **Gaudete 7 exultate. qz noīa vestra sc̄pta sunt in celis. Luce. x.** Tūc quilibet eoz accipiet coronam glorie de manu dei. **Qualis** honor. colloca bunt in sua cathedra. 7 sic eternalit̄ stabunt in illa gloria. Et decetero nullus habitabit i isto mundo. **Ad** naturalit̄ pōt ostendi. quia habito sine cessant ea q̄ sunt ad finem. fm phi losophum. Et habito termino cessat motus. **v. phicozum.**

Sermo. ij.
Ecce rex tu⁹ venit

tibi māsuetus. **Matth. xxj.** Aduen tus filij dei in hunc mundū est tri plex pncipaliter. i. Per incarnationē in ven tre virginali. Per iustificationē in mente hu manali. Per retributionē in iudicio generali Isti tres aduent⁹ dñi mystice notant̄ in euan gelio qđ hodie legitur. de hac causa quis ei⁹ historia p̄tineat ad diē ramo x. **P̄m⁹** in p̄ncipio vsq̄. Soluite 7 adducite mihi. vbi no ta quatuor. i. finē ppter quē venit. qui est pa cificatio hoīs cū deo. 7 cū angelis 7 cū seipo 7 cū p̄ncipis. ibi. Cū appropinq̄set ihs hiero solimis. Nam hierosolima pacificatio vel vi sio pacis interpretatur. ad **Ephes. ij.** Ipse em̄ est pax nostra. qui fecit vtrazq̄ vnū. 7 veniēs euangelizant̄ nobis pacē. **Clā** p quā venit est virgo Maria. **Berth.** Virgo egregia ipsa est via regia. p quā saluator venit ad nos. ibi **Et cū** venisset betphage. qđ interpretat̄ dom⁹ oris. qz in apertione oris p cōsensum dicēdo. **Ecce** ancilla dñi zc. facta est dom⁹ dei. **Idēo** cantat̄. **Domus** pudici pectoris templū re pente fit dei zc. **Causa** quare venit est em inē tissima miscōia diuina. ibi. ad montē oliueti. ad **Eph. ij.** Deus qui diues est in misericor dia ppter nimīā charitatē suam quā dilexit nos. cū essem⁹ mortui peccatis cōiunificauit nos. **Actus** ad quē venit qui est illuminatio mundi. nō tñ p se sed etiā p discipulos. 7 qñ tum ad gentē iudaicā. et quantū ad populū gentilem. ibi. Tūc misit duos discipulos zc. **Job. xij.** Ego lux in mundū veni. vt oīs qui credit in me in tenebris nō remaneat. **Se cundus** in medio. **Dicite** filie syon. i. aie hu mane. **Ecce** rex tuus venit tibi māsuetus. **Nota** q̄tuor circa aduentū istū. ppinquitatē aduentantis. qz ecce scz p̄ns est ad ostiū. ideo cito recipiēdus. **Apo. ij.** Ego sto ad ostiū

et pulso. si qs audierit vocē meā et aperuerit ianuaz introibo ad illū et cenabo cum illo. et illemecū. **Eius** dignitatē. quia rex tuus. **Jo** hospitij pparandū est ei diligēt. **Gregori⁹** in omelia penthecostes. **Tergat** sordes pra ui operis qui deo pparat hospitium cordis. **Aduentus** vilitatē. qz venit tibi. i. ad vtili tatem tuā. **Idēo** vehemētius desiderandus. **Matth. viij.** Ego veniā 7 curabo eū. **Aduen tiens** humilitatē. qz māsuetus. **Idēo** imi tandus. **Matth. xj.** Discite a me qz mitis sum et hūilis corde zc. **Tercius** in finē. ibi. Tur be aut̄ q̄ p̄cedebant et q̄ sequebant̄ zc. **Com mune** canticū oīm bonoz erit in die iudicij. **Bñdicit⁹** qui venit in noie dñi. **Matth. xxij.** Non me videbitis donec dicatis. **Bñdicitus** qui venit in noie dñi. **Quibus** rñdebit xpus **Venite** bñdicti patris mei possidete paratū vobis regnum a cōstitutione mūdi. **Esuriui** em̄ et dedisti mihi māducare zc. **Matth. xxvj.** **Diuersum** erit canticū maloz. **Hieremie. xx.** **Maledicta** dies in qua nat⁹ sum. dies in qua peperit me m̄ meā nō sit benedicta zc. **Qui bus** rñdebit xps. **Discedite** a me maledicti in ignem eternū. qui paratus est diabolo et an gelis eius. **Matth. xxvj.**

De animabus. Sermo. ij.
Scite filie syon.

Ecce rex tuus. **Matth. xxj.** fm ma teriam quā volo p̄dicare in h̄ ser mone verbū ppositū est verbū dei. ad sc̄dōs angelos vt loquant̄ amicaliter aie sancte bone et iuste ab hac vita recedenti. tanq̄ cō ciui eoz et coheredi dicētis. **Dicite** filie syon id est aie sancte. qñ representat̄ regi xpo per an gelos dicentes aie. **Ecce** rex tuus quē tā ar denter desiderasti. amasti. et cui tam fidelit̄ seruisti. **Iuxta** p̄secutionem hui⁹ intellectus inuenio in sacra scriptura q̄ aia nominat̄ q̄ drupliciter. siue sit bona siue sit mala. iuxta quatuor operationes ipsius aie nouiter ab h̄ mundo recedentis. ex quolibet opere anima nominat̄ pprio nomie. **P̄mū** opus aie est exitus corporalis. **Scdm** ambulatio spūalis **Tercū** introitus patrie celestis. **Quartum** p̄miatio meritalis. **Ex** p̄mo ope si aia sit sc̄tā et bona noīat̄ filia pncipis. **Si** aut̄ mala dñ filia latronis. **Ex** sc̄dō ope si est bona dicit̄ filia syon. **Si** ē mala dicit̄ filia edom. **Ex** tercio si est bona dicit̄ filia iuda. si sit ma la dñ filia babilonis. **Ex** quarto si sit bona dicit̄ filia hierlm. si sit mala dicit̄ filia belial.

Ecce hic tota materia. de scdo ope xps scdis angelis loquit in themate. Dicit filie syon. Primum op^o aie nouit recedens de h^o mudo e^o exit^o corporal. oportet em^o dimitte corpus. et si aia sit bona scda z penitens z contrita z cofessa. remittit. satisfecit. no^o exit sola de h^o mundo. qz si est in puncto exendi de corpore subido. angelus bonus custos ipsius q^o puidit horam mortis sue ascendit ad xpm. qui licet sciat pla^o m^o pot^o sibi dicere q^o facimus. L^o u^o dicere pot^o angelus. dñe talis quem mihi comendasti. vixit in bonis opibus. seruauit pcepta vestra noluit viuere fm sensualitatem. sed iuxta vestram voluntate. nec fm suas inclinationes. sed fm vestras ordinationes. modo est in articulo mortis. statim tunc xps mittit filios et filias si quas habet in paradiso ad sociandu^o animam illa q^o vt pie credidit. z h^o patet ex multis miraculis. et q^o aia exit de corpore statim videt angelos et filios. quos optime cognoscit. z nominat ipsos angelos filios z filias q^o honorifice associat ab eis. Ex isto opere aia dicit filia principis. Ratio illi^o est. qz sicut filia principis in die nuptiaru^o no^o vadit sola coram sponso. sed nobiliter associata baronibus militibus et scutiferis. sic aia bona et sancta angelis. Au^octas. Quid videbis in sunamite. nisi choros castror^o. q^o pulcri sunt gressus sui in calciamentis filia principis. L^o anti. viij. Nota sunamitis interpretatur mortificata. q^o persona sancta et bona in h^o mundo mortificat corpus suu^o p penitentias ipsum castigando. eo q^o inclinatur ad vicia et peccata. Ideo dicit apostolus. Mortificate membra vestra q^o sunt super terra ad Lolo. iij. Quid ergo videbis in sunamite. i. persona p^o pniam mortificata nisi choros castror^o. i. angelor^o qui dicunt castra dei. Ita vocauit eos Jacob. cum sibi in itinere obuiarent. dicens castra dei sunt hec Gen. xxxij. Quia pulcri sunt gressus tui. i. passus virtutum. Quia sicut pedibus ambulamus in hoc mundo sic virtutibus et operibus meritorijs ambulamus ad deu^o. Dauid. Ibi^o de virtute in x^o tute videbitur deus deoz. i. angelor^o in syon. ps. lxxxij. ita vicij peccatis et malis operibus ambulamus ad infernu^o. quia sicut optima calciamenta ornant z decorant pedes ita intentiones recte ornant z decorant bona opera nostra. Quia pulchri sunt gressus tui. scz virtutum et bonor^o operum. in calciamentis. i. intentionibus rectis versus deum. filia principis. Per oppositum autem si anima sit mala et impenitens dicit filia latronis. Ratio. quia sicut q^o latro data sententia contra eum debet duci ad furcam. et ad portam carce-

nis sunt sagiones expectantes eius exitum. Ita de anima impenitente filia latronis ade qui contra voluntate et pceptu^o dei de oro paradisi furatus fuit fructu^o viciu^o. ppter qd ibant oes ad furcam inferni. Nota contra furantes fructus. Ita peccator contra pceptu^o dei furatur fruct^o de arborib^o superbie. de quo pcepit deus ne homo comedat. L^o u^o fructus sunt vanitas. pompositas. van a gloria. presumpcio. de quibus latro. i. peccator recipit. Idem de arborib^o auaricie. cuius fructus sunt vsura. rapina. retentio. calumnia. fraus zc. Idem de arborib^o luxurie. cui^o fructus sunt fornicatio. adulteriu^o. incestus. raptus zc. Idem de arborib^o inuidie. cuius fructus sunt odium. rancor. mala voluntas. diffamatio zc. Idem de arborib^o gula. cui^o fructus sunt comestiones. ebrietates. ieiunior^o fractiones zc. Idem de arborib^o ire cui^o fructus sunt vindicte. vulnera damna. ppter hoc in exitu aie de carcere corporis sunt expectantes sagiones inferni filia latronis. Au^octas. Nunc vastaberis filia latronis. Dicit aia mala p se z alijs Obsidionem posuerunt super nos. ibid^o. Ita est tuc de ista misera aia sicut de ista perdice in mata infra qua^o est a venatoribus obfessa. ita de anima. Lara est mata infra qua^o est anima abscondita. et in morte compellitur exire baculis dolor^o et infirmitati. Dauid ps. xvij. Circudederunt me dolores mortis. L^o anes autem inferni stant in circuitu. et pot^o dicere misera anima. Circudederunt me canes multi. ps. xxi. Falcones in aere sunt demones i media regione comorantes. Ideo potest dicere aia. Obsidione poluerunt super nos. Ad qua^o demones. Nunc vastaberis. nuc scz in exitu de corpore vastaberis. i. destructa eris filia latronis. i. pctozis impenitens. Scdm opus ipsius aie post exitu^o a corpore est ambulatio spualis. Corpus remanet ibi. aia aut^o vadit ad sursum versus celu^o si est bona. vel deorsu^o versus infernu^o si est mala. z hoc d^o ambulatio spualis. quia spiritus vadit sine corpore. Nota quod ab hinc vsq^o ad celu^o empyreu^o est via longissima. et in media regione est maxima multitudo demonu^o. qui ibi remaserunt q^o de celo ceciderunt. Adhodo videamus quod aia poterit transire. Dico q^o si aia est bona z scda z scdis angelis sociata demones fugiunt z dimittunt ea in pace. z aia videt eos et cognoscit ipos a qb^o in h^o mudo fuit teptata. z cui^o libet dicere poterit. Q^o pditor^o nucd tu es leuiathan q^o teptasti me de supbia zc. Sed deus sua mia me iuuat. Id^o de mamona amodco. z sic d^o alijs. z sic aia scda m^o sit libe^o sine timore.

Ex isto aspectu aia bona d^o filia syon. i. speculatois. Au^octas. Non transibit sup eos vltra exactor. qz nuc vidi oculis meis. Exulta sat filia syon. Zach. ix. Nota exactor significat dyabolu^o qui exacte puocat hoiem ad peccandum. Non transibit sup eos vltra. Ecce qre dicit the. aie scde. dicit filie syon. Si do aia sit mala vadit ad infernu^o. et no^o d^o filia syon sed filia edom q^o interpretat sanguinea. qz pctā mortalia in scda scriptura dicunt sanguis. Ideo dauid post pctā sua orando dicebat ad dñm Libera me de sanguinib^o. i. pctis. deus deus salutis mee. ps. l. ppter hoc aia impenitens et pctis plena d^o filia edom. Au^octas. Filia edo q^o habitas in tra hus ad te q^o pueniet calix. z inebriaberis atq^o nudaberis. Lrenoz. iij. Nota hus. i. consiliatoris seu festinatis qz dyabolus d^o festinans. qz festinans peccauit qz statim qñ fuit creatus voluit parificari deo. et multi angelis sibi pferunt. io facti sunt demones. z multi sibi pdixerunt. Pro dictoz intelligentia nota q^o demones no^o sunt natura mali vel naturalis p^o pria volutate. vt di. Dionisi^o. iij. ca. de diuinis noibus. L^o u^o rōem ponit btus Tho. i. pte. q. lxxij. ar. iij. qz qlibet natura intellectualis hz ordinē ad bonu^o vlc qd pot^o apprehendē et qd est obiectu^o volutatis. mo^o si sit aliqd cui^o natura ordinē in aliqd bonu^o fm cōem boni rōez. h^o fm sua natura no^o p^o tendē in aliqd malū. s^o demones sunt sbe intellectuales. igit^o nullo mo^o pnt h^o inclinationē naturalē in aliqd qd cunq^o malū. Et io no^o pnt naturalit^o esse mali. vñ Aug. x. de ciui. dei. repreberat naturalit^o fallaces. dices eos no^o naturalit^o esse fallaces. s^o p^o pria volutate. vt di. sanctus Tho. in solutioe ad pmū. Des em^o āgeli boni et mali fuerūt in gfa a deo creati. vt dic^o btus Tho. in. j. pte. q. lxxij. ar. iij. dicit em^o b. Aug. xij. de ciui. dei. q^o de ill^o erat in eis cōdens natura et largiens grām. Angeli tñ in gfa creati peccare potuerūt. qz no^o fuerūt in gfa cōfirmati. vt di. b. Tho. q. lxxij. ar. j. imo de facto aliq^o peccauit q^o et demones effecti sunt. fm ill^o Job. iij. In angelis suis reperit puitatē. Ecce quō fuit festinās. Qui habitas in terra hus. i. festinās. Ad te q^o pueniet calix. de q^o Jobes. Bibent de vino ire dei. qd mixtu^o est mero i calice ire ipsi^o. Apo. xiiij. Et inebriaberis qz sicut ebrius nescit quid facit. sic nec aia qñ sentit penas intolerabiles inferni. Et nudaberis. i. meritis gaudijs et oibus bonis. caute ergo ne aia vestra sit filia edom. Terciu^o

opus est introitus patrie celestis. qz si aia sit bona trat patriā paradisi. si mala patriā inferni. Ex ingressu paradisi d^o filia iude. Ex ingressu inferni filia babilonis. Postq^o aia est a corpore egressa. cū illa honorabili comitua intrat celu^o empyreu^o. et videns illā inestimabilem pulchritudinē celi admirat^o valde. et aie btō^o z et scdi angeli vident animā nouiter intrantē. z regratiant^o deo z salutare eā pnt di. Q^o bñdicta creatura. bñdicta dies et hora in q^o dimisisti pompā vanitatē zc. z fecisti pnias Que stupefacta rñdere poterit. Non nobis dñe no^o nobis: s^o noi tuo da glām. Ex isto introitu aia d^o filia iude. Au^octas. Audiuit z letata ē syon z exultauerūt filie iude ppter iudicia tua dñe. ps. xcvi. Nota letata est syon. i. aia scda q^o d^o filia syon. ppter egressu^o spualē Et exultauerūt filie iude. i. confidentes ex ingressu paradisi ppter iudicia tua dñe. Que q^o dem iudicia sunt sex. tria in h^o mudo. z tria in alio q^o attribuunt deo. Primum iudiciū in h^o mundo est p^o tritio cordis qñ hō dolet de peccatis. z recipit bonū ppositū conuertendi. Q^o miser quid erit de me. Ego sum religiosus zc. Dic de qlibet statu. Ecce primum iudiciū in quo peccator iudicat q^o corrigat se. Scdm est oris confessio. qñ hō dicit cōfessioem sua mala z pctā. tanq^o iudici. z h^o iudiciū est necessariū qz de glandula curada necessarium est vt inde exeat corruptio. Id^o de peccatore. Et qñ confessor q^o est iudex dicit. fm q^o video ex dictis vestris vos estis supb^o zc. ideo decetero humilietis vos. Idez de alijs tuc confessor vt iudex absoluit eū. Terciu^o iudiciū est corporis afflictio. optimū iudiciū est castigare carnē. ne castiget in alio mundo a sagionib^o inferni. In alio mundo sunt alia tria iudicia. Primum est associatio scdōz angeloz in exitu aie a corpore. Ex q^o aia fuit in h^o mundo associata virtutib^o z operibus bonis iudicat dñs vt tuc associet aia scdis angelis vt pie credendū ē. Scdm ē demonū fugatio i media regione aeris. iudiciū est rectū ex q^o aia in h^o mundo fugit vitauit teptatōes demonū. q^o tuc ipsi fugiāt z pmittāt eā libere trāstre. Terciu^o ē ipsi^o aie comēdatio z laudatio in introitu paradisi ex q^o aia in h^o mundo bñdixit z laudauit deū. iudicat deus vt in introitu paradisi laudet z comendet a scdis angelis z aiab^o. Ecce qre dicit. Exultauit filie iude ppter iudicia tua dñe. Adō girem eartam p oppositū. si anima sit mala z impenitens intrat patriam inferni. Dic quō qñ est in ianua inferni. quomodo statim aperit et exit inde feridus fumus de sulphure et horribilis. Et

Dñica prima aduentus dñi

aia misera flens et clamans dicit potest. Misera et h intrabo et qd forte erit de me vltra vltra dicit demones. traditor qz h oportet vos stare i etnu. Et ex isto itroitu aia dñ filia babilonis. i. fussonis. qz scilicet i paradiso e optia ordinatio angeloz et scdoy. p oppositu i inferno e inordinatio et fusio. Job. Ubi nullus ordo s semipiternus horroz inhabitat. Job. xiiij. io aia dñ filia babilonis. Auctas. Filia babilonis misera Buis q retribuet tibi retributione tua quam retribuisti nob. ps. c. xxxvj. verba sunt scdoy psonaz. Buis. s. e ille qui retribuet tibi retributione zc. In h mudo pctores mali psequunt bonos ipsi multiplici iniuriado. dicit do hypocrita beghart zc. Et i h mudo a nullo reprehendunt. s i alio mudo gunt punient a deo. io btus q retribuet ti. zc. Quartus opus est recipe pmiu meritale vel i celo si est bona. vel i inferno si e mala. Dic quod ex q aia scda e in paradiso oculos manet et pedes. etiaz xgini marie quib regnat vt pbabile e zc. Et ibide a xpo coronat corona glie. Auctas. Accipiet regnu decoris et dyadema spei de manu dñi. Sap. v. Demu collocatur i cathedra glie in aliq ordine angeloz vbi erit etnalit i pace continua. Ex h aia dñ filia hierlm. q interpretatur pacifica. Auctas. Letare et exulta in oi corde filia hierlm. abstulit dñs iudiciu tuu. auertit inimicos tuos. Rex isrl dñs in medio tui. no timebis malu vltra. Sophonie. iij. Nota differentiā in leticia et exultatione. qz leticia consistit int in corde. exultatio aut consistit i corpore et ofiditur extra. Ubi exultatio qñ extra saltatio p gaudio. Sic verbi gra. qñ dñ vob. fili vester est san. vos de h habetis leticias. s si dicat vobis q fili vester fact est cps vel cardinal. tuc hētis etiā exultationez. Sic aia scda qñ intrat paradisu hz leticia. s in die iudicii. maximā hēbit exultationē. qz tuc glia et leticia aie saltabit extra p redundantia. quia sicut mō esse aie coicatur corpori. ita etiā esse glorie ipsius aia coicabit corpori. Ecce qliter dicit auctas. Letare et exulta zc. p oppositu si aia est mala. recipit in inferno pmiu suu iuxta pctā et mala opa q fecit. verbi gra. Si i hoc mudo psona fuit supba vana pōposa. se sup alios eleuando. talis aia in inferno recipit salariu. qz ibi humiliat in maximis penis et calcatu pedib demonu. Si xō fuit psona aua rā vsuraria crudel et sine misericordia. i morte mittitur aia in plūbo liqfacto. et ibi coquitur zc. Si luxuriosa ponit in veru cū meretrice sua ad instar cyrogrilloz. et ibi se calefaciunt. Si iracunda aia est in cōtinua guerra et diuisio-

nibus. et sic de alijs pctis. Et ex h aia dñata dicit filia belial. Auctas. Quali vna de filiabus belial. j. Regū. j. Belial duplī interpretat primo belial. i. sine iugo. scdo belial. i. absq dño. Prima interpretatio ofidit quare aia dñatur. qz fuit absq iugo. Scda. q deo imposuit nobis iugū pceptoz dñi. Tollite iugum meū sup vos. et discite a me quia mitis sum et humilis corde. et inuenietis requie aiabus vestris. Iugū em meū suane e et onus meū leue. Ath. xj. Leue e parui ponderis. qz solū de cem librarū. Prima e. nō habebis deos alie nos zc. Abulā nolūt iugū istud portare. Ecce absq iugo quilibet vult viuere ad libitum iuxta suas inclinatioes malas. et nō curat qd pcepit dñs. Ecce hic culpa. ppter h sequitur pena quā hz aia in inferno. qd ofiditur in secunda interpretatione absq dño quē nūqz videbit. qz sibi in h mudo nō obedivit. Questio e hic ad clarificandū intellectus nros. quare de dñauit eternalit animā nūqd sufficet q tantū duraret pena quātū culpa seu pctm scz tātu p tāto. vt si pctm durauit p horā siue p diē vel p mēsem vel p annū zc. q tantū duraret pena scti h esset iustū et rōnabile. Sz p pctō vniū hore vel diē zc. q aia dñatur eternaliter. hoc nō videtur iustū et rōnabile.

Pro rñsione sciendū q qdiu aia est vnita et cōiuncta corpore cēntialit. aia recipit aliq cōditōes a corpore. vt sociā a socio. Lōditio corporis e. q e mutabile et variabile. qz mō e sanū mō infirmū. mō letū. mō triste. mō calidum. mō frigidū zc. hāc cōditionem recipit aia a corpore. qdiu e sibi cōiuncta. licet de se sit imutabilis et iuariabilis. Sed vnita corpi est variabilis et mutabilis. Qz licet mō sit bona sct esse malaz et cōuerso. mō est i gra dei. mō in ira et in pctō mō deuota. mō ideuota. auctas Corpus qd corūpit agguat animā. Sap. ix. scz trahēdo ipsam ad pditiones corporis. s a corpore aia sepata efficit imutabilis et inuariabilis. qz si in gra recedit a corpore. ita cōfirmat in ea q nō p̄t ipsā pdere. nec amittē aliq mō. io hēbit eternalit gliam. Si aut recedit a corpore in culpa et pctō. ita pfirmat et obstinat in ipso q nō p̄t penitē nec ab eo exire. Jō eternalit hēbit penā. verbi gra. Si aia i morte recedit a corpe in culpa seu pctō supbie zc. sic obstinat et cōfirmat in illa q nō p̄t penitē Idem de alijs pctis. Auctas. Si ceciderit lignum ad austrū aut ad aquilonē in qcunq loco ceciderit ibi erit. Eccl. xj. Loquit de homine qui est vt arbor plantata in viridario ecclesie. Marc. iij. ca. Uideo homines velut arbores. scinditur per mortem corporalem.

Bermo. III.

Jam em securis ad radicē arboris posita est Ath. iij. Austrū q est ps calida et humida sct psonā q est in statu gfe. q est calida p deuotionē. et hūida ex pctōz p̄tritoē lachrymādo. Aquilo q est ps frigida et sicca sct psonā q nō est in gra dei. q est frigida ex indevotōe et sicca et sterilis ex operibus misericōdie et pnie Dicit g. Si ceciderit zc. Ex q pctm seu culpa durat eternalit in aia. ideo pena erit etiā eterna. patet rō. Tu forte credebas q aia recedēte per mortē corporālē q dimittēt pctm et culpā qd nō facit nisi in gra recedat. Ideo mō est hora penitēdi. Ecce qliter aia dñata dñ filia belial. sine iugo vel absq dño. Pro dictoz pleniori intelligētia. Nota q beatus Tho. iij. scripto dis. xlvi. q. j. ar. iij. hanc mo uet q̄tionē. Utr ex diuina iusticia inferatur pctōibus etna pena. Ad quā vbi s̄ridet q sic. loquēdo de culpa mortali. qz duratio pene nō r̄idet durationi culpe. Dicit Aug. xxi. de ciui. dei. Nō em adulteriū qd in momēto tps perpetrat. momētanea pena punif etiā fm leges hūanas. Sed duratio pene respicit dispositionē peccātis. Quis em ille q peccat in aliq ciuitate ex ipso pctō efficit dignus vt totalit expellat a societate ciuitatis. vel p exiliū ppetuū vel etiā p mortē. Quis xō nō reddif digni vt totalit a societate ciuiū excludat et io vt possit esse cōueniens mēbz ciuitatis penā ei plonqat vel breuiat. fm q eius expedit correctioni. vt in ciuitate cōueniēter et pacifice viuere possit. Ita etiam fm diuinā iusticiam aliq ex pctō dignus reddif penitus a ciuitatis dei consortio separari qd fit p omne pctm q quis p̄ caritatē peccat. q est vinculu vniens ciuitatē pdictā. Et io p pctō mortali qd est p̄ caritatē aliq in eternū a societate scdoy exclusus etne pene adijcif. Qz aut pena quā ciuitas mūdāna infligit. ppetua si reputatur. h est p accis. inquantū homo nō ppetuo manet vel inquantū etiā ciuitas ipsa deficit. Uñ si hō in ppetuū viueret pena exilij et fuitutis q p legē humanā inferunt in eo ppetuo pmaneret. Qui xō h mō peccat. vt tñ nō reddat digni totalit separi a scdē trinitatis p̄sortio sic peccātes venialit tāto eoz pena erit breuior vel diuturnior. q̄to magis vltimū purgabiles erūt fm q pctā eis plus vel minus inhēserūt. qd i penis huius mūdi et purgatorij fm diuinā iusticiā seruat. Inueniuntur et alie rōes a scdis assignate. qre iuste pro pctō tpali. s. mortali aliqui pena eterna puniantur Quia est. qz peccauerūt p̄tra bonū eternū dñi

cōtēperūt vitā eternā. Et h est qd Aug. in libro pdicto dicit. fact est malo digno eterno quia h in se pemit bonū qd esse posset eternū Alia rō qz hō in suo etno peccauit. vñ Reg. in. iij. dyalo. q ad magnā iusticiā iudicantis p̄tinet vt nunq careant supplicio q nunq carere voluerūt pctō. Et si obijciat q qdā peccantes mortali pponūt vitā suam in melius qñq cōmutare. et ita fm h nō eēt digni eterno supplicio vt videt. Dicendū q ex hoc ipso q mortali peccat finē suū i creaturā p̄stituit. et qz ad finē vite tota vita ordinatur. io ex h ipso totā vitā suā ordinat illud pctm. et vellet ppetuo in pctō permanere. si h eēt sibi ipone Et h est qd Reg. dicit. xxix. mora. sup illud Job. Estimauit abyssū qñ senescētē. Inid ideo cū sine deliqrunt. qz cū sine vixerūt voluissent quippe sine fine viuere. vt sine fine p̄tuisent in iniquitate pmanere. P̄t et alia scz tertia rō assignari. quare pena pcti mortalis sit etna. Quia p eā h deū qui e infinitus peccatur vñ cū nō possit esse infinita p̄ intensiōē. quia creatura nō e capax alicuius qlitatis infinite requirif q sit saltē duratōe infinita. Est et q̄ta rō. Ad h idē qz culpa manet i eternū. cū quā culpa nō possit remitti sine gra quā hō nō p̄t post mortē acquirere. nec debet pena cessare Jdū culpa manet Lōfirmatur qd dictū est per id quod dicit Ath. xxv. Jbunt hū scz peccatores in suppliciu eternū. Item sicut se habet premiū ad meritū. ita pena ad culpam. Sed fm diuinā iusticiā merito tēporali debetur premiū eternum. Job. vi. Omnis qui videt filiū hominis et credit in eū habet vitam eternā. ergo et culpe tēporali fm diuinā iusticiā debetur pena eterna. P̄terea fm p̄m quinto ethicoz. pena taxatur fm dignitatē eius in quē peccatur. vñ maiori pena punif qui pcurit alapa p̄ncipē q̄ alijz quēcunq. sed qui peccat mortaliter peccat p̄ dñū cuius p̄cepta transgredif. et cui honorē alijs imparitur dñi in alio finē constituit. Abaestas aut dei est infinita. ergo quicunq mortalit peccat dignus est infinita pena. et ita iuste p peccato mortali aliquis ppetuo punif. Hec sanctus Thomas vbi supra. Idem ponit p̄ma secunde questio. lxxxvij. arti. iij. vbi concludit q peccatū mortale quantū est de se inducit reatum pene eterne. Idē scdo scripto dist. xlij. arti. v. in quo ponit differentia inter peccatum veniale et mortale per penā eternā et tpalem. De animabus aut que nō statim vadunt ad paradisu. quia nō sunt condigne

Dominica prima aduentus domini

nec perfecte penitentes, nec vadunt ad infernum quia ante mortem habuerunt contritionem de peccatis, et fecerunt confessionem et non satisfactionem. Tales vadunt post mortem corporis ad purgatorium ad complendum penitentiam, quam completa introducunt in celum. Pro dictorum maiori intelligentia queritur vtrum post hanc vitam sit purgatorium. Ad hanc questionem respondet sanctus Thomas, in scripto, xxj. di. q. j. arti. j. q. j. sic quod de necessitate fidei est ponere purgatorium. Quia iusticia dei habet exigere, ut peccatum per penam debitam ordinem, non multa sunt que absolute sunt et quibus culpa est dimissa, sed non dum compleuerunt penitentiam, eo quod per contritionem deleta culpa non tollitur ex toto reatus pene, nec etiam semper venialia dimissis mortalibus tolluntur, quibus restat aliqua pena temporalis perficienda, et ideo oportet quod taliter decedentes post contritionem de peccatis et absolutionem ante satisfactionem debitam post hanc vitam puniantur. Et ita oportet locum dare in quo tales anime puniantur. Et hoc dicit purgatorium. Et ideo illi qui purgatorium negant, contra diuinam iusticiam loquuntur, et propter hoc erroneum est et a fide alienum. Hoc idem tenet Gregorius, in eiusdem quod dicit, Si aliquis christo amico consentiens in hac vita purgare peccata minus potuerit per transitum hinc per purgatorium ignis purificationem expeditur. Hoc predicantur, dogma veritatis seruantes et ita credimus. Hec illic. Hoc etiam vniuersalis ecclesia tenet, per defunctis orans ut a peccatis soluantur, quod non potest de illis qui sunt in purgatorio intelligi. Ecclesie autem auctori quicunque resistit herefim incurrit. Quod confirmat, quod dicitur, ij. Mach. xij. Sancta et salubris est cogitatio per defunctis exorare ut a peccatis soluantur. Sed per defunctis qui sunt in paradiso non est orandum quia illi nullo indigent. Nec iterum per illis qui sunt in inferno, quia illi a peccatis solui non possunt, sed post hanc vitam sunt aliqui a peccatis non dum absolute, qui solui possunt, et tales caritate habent sine qua non fit peccatorum remissio, quia vniuersa delicta operit charitas. Prover. x. vnde ad mortem eternam non deueniet, quia qui vivit et credit in me non morietur in eternum. Job. xj. Nec ad gloriam inducentur nisi purgati, quia nihil immundum ad illam perveniet, ut patet per Apocalypsim, xxj. vbi dicitur, Non introibit in ea aliquid coinquinatum. Ergo aliqua purgatio restat post hanc vitam, et sic est ponendum purgatorium. Idem ponit sanctus Thomas, in contra gentiles, ca. xxi. Item idem est ignis inferni et purgatorii, ut dicit sanctus Thomas, vbi dicitur, scilicet, in scripto, di. ij. q. j. arti. j. q. ij. Et ignis purgatorii est eternus secundum substantiam, sed temporalis secundum effectum purificationis. Dicit etiam beatus Gregorius, quod sicut sub eodem igne au-

rum rutilat et palea fumat. Ita sub eodem igne peccator crematur et electus purgatur, ergo idem est ignis inferni et purgatorii. Stultum tamen est differre satisfactionem usque post mortem, quibus possit in purgatorio fieri et sit pene solutio. Quia ut dicit sanctus Thomas, vbi supra questio, uncula, ij. Pena purgatorii minima excedit maximam penam huius vite. Est enim in purgatorio duplex pena, una damni in quantum scilicet retardantur a divina visione. Alia est sensus secundum quod ab igne corporali puniuntur. Et quantum ad vtrumque pena purgatorii minima (ut dicit sanctus Thomas, vbi supra) excedit maximam penam huius vite. Quanto enim aliquid magis desideratur tanto eius absentia est molestior, et quia affectus quo desideratur summum bonum post hanc vitam est intensissimus, quia non retardatur affectus mole corporis. Et etiam quia terminus fructus summo bono iam advenisset nisi aliquid impediret. Ideo de tardatione maxime dolent. Et ista pena est maxima pena. Sicut etiam cum dolor non sit lesio sed lesionis sensus, tanto aliquis magis dolet de aliquo lesivo quanto magis est sensitivus, vnde lesiones que fiunt in locis maxime sensibilibus sunt maximum doloris causantes. Et quia totus sensus corporis est ab anima ideo si in ipsa aliquid lesivum agatur de necessitate oportet quod maxime affligatur. Quia autem anima ab igne corporali patitur ad penam supponitur, hoc enim sanctus Thomas, in di. xliij. in fine distinctiois pulchre probat. Et hoc patet ex scriptura dicitur, Mach. xxv. Item male dicti in ignem eternum qui patus est dyabolo et angelis eius. Et ideo oportet quod pena purgatorii quantum ad penam damni et sensus excedit omnem penam huius vite. Quidam autem assignant rationem ex hoc quod anima tota puniatur, non autem corpus. Sed hoc nihil est, quia sic pena damnatorum est minor post resurrectionem quam ante, quod est falsum. Hec sanctus Thomas, vbi dicitur, Stultum igitur est usque ad purgatorium differre penitentiam et satisfactionem. Purgantur autem in purgatorio ut dicit sanctus Thomas, vbi dicitur, q. j. arti. j. q. v. electi sola diuina iusticia, non ministerio demonum, qui victores extiterunt nec ministerio angelorum, qui ciues suos non tam vehementer affligerent. Sed tamen possibile est quod eas ad loca penarum deducant, et etiam ipsi demones qui de penis hominum letant eas commitantur et assistunt purgandis, tamen ut eorum penis fatiantur, tamen ut in eorum exitu a corpore suo aliquid ibi reperiant. Hec sanctus Thomas, vbi supra. De istis etiam dicit christus angelis, Dicitur filie syon, etc. per earum consolationem. Deo gratias.

Bermo .III.

Sermo. iij.

Te in castellum

vt vadam ad gloriam eternam finalit. Materiam erit utilis et pficiosa, sed vt sit deo acceptabilis et gratiosa: salutem virgo maria gloriata. Ite in castellum quod dicitur. Hoc verbum ad scripturas dicitur xps duobus disciplis suis quos mittebat in hierusalem vocabat castro, quia habebat conditiones castri ad scripturam quantum ad situm et quantum ad fortitudinem magnam quam habebat in muris, turribus, fortificationibus, et hominibus, et erat in alto posita ad instar castri fortissimi, et quasi inexpugnabilis. Ideo dicitur. Ite in castellum quod dicitur, si vos est. Sed spiritualiter maxime anagogice, ab ana quod est sursum, et goge ductio, quasi sursum ductio, celestis gloria dicitur castrum siue ciuitas propter tria vel propter tres proprias conditiones castri.

Prima quia castrum est situm in loco alto et eminenti, sed nihil creatum est altius celo empireo.

Secunda quia castrum est inexpugnabile.

Tercia quia est pulchrum de omnibus necessariis. Primum est in alto positum. Dauid ps. xc. altissimum posuisti refugium tuum. Nota altissimum. Alti sunt montes et elementa, sed altiores sunt celi lune, mercurij etc. Sed super omnes altissimum est celum empireum interius quod philosophici non perveniunt ad eius cognitionem, quoniam potuerunt tamen ascendere. Dicit sanctus Thomas, in scripto, di. ij. q. ij. arti. j. vbi dicitur, Vtrum celum empireum sit corpus quod celum empireum ratione investigari non potest. Quia quicquid de celo cognoscimus, hoc est aut per visum aut per motum. Celum autem empireum nec visui subiaceret nec motui vt habet in scriptura scilicet in scriptura, di. ij. sed per auctoritatem est habitum. Et est corpus illud quod principaliter ordinatum est ut sit habitatio beatorum. Et hoc magis propter homines quam corpora glorificabuntur, quibus locus debet, quod propter angelos qui loco non indigent. Et quia illa gloria excedit investigationem humanam. Ideo etiam empireum. Et est celum empireum corpus secundum quod dicitur, in scriptura, di. ij. intellectuale et intelligibile et non visibile, quia non subiaceret rationi visui, sed intellectui tamen capiti. Et est immobile. Et ideo philosophi ipsum non cognoverunt, ut dicit sanctus Thomas, vbi dicitur in solutione ad quantum, nec aliquam de eo mentionem fecerunt, quia nec motui nec visui subiaceret. Item celum empireum ut dicit sanctus Thomas, ibi super articulo scilicet est incorruptibile, immobile et lucidum, quia cum omnes res determinentur a fine oportet conditiones celi empirei accipere secundum quod pervenit sta-

tui beatorum propter quos factum est. Et quia illi sunt in plena participatio eterne lucis, quoniam et eterna. Ideo decet empireum celum lucidum, immobile, et incorruptibile esse. Vnde, in scriptura, di. ij. in scriptura dicitur, Quod dicitur empireum non ab ardore, sed a splendore. Dicitur etiam quod a volubilitate mundi secretum est. Et dicitur etiam quod non habet ardorem. Non autem dicitur lucidum hoc modo quod radios suos emittat non solum visibiles, sed quia in natura sua lucet hoc eo quod est maxime formale. Hec sanctus Thomas, vbi dicitur, Idem prima parte, q. lxxvj. arti. ij. Secundo est inexpugnabile. Dauid, Non accedet ad te malum, scilicet culpe, et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo ps. xc. Tercio est ibi omnium bonorum possessio. Vnde Boetius, in de solatione philosophie dicit, quod beatitudo est statum omnium bonorum aggregationem perfectam etc. Dicitur etiam gloria ciuitas signata per ciuitatem hierusalem eo quod habebat multas libertates, et caput in multis aliis erat ciuitatum, ita etiam gloria celestis. Auctoritas, Illa que sursum est hierusalem libera est que dicitur in scriptura, ad Gal. iij. Per quod ratio que gloria celestis dicitur ciuitas vel castellum de qua anagogice dicitur christus in themate omnibus nobis. Ite in castellum, q. d. i. in mundo non potestis diu stare, imo oportet nos habitationem mutare, quia non habemus habitaculum in ciuitate, sed futuram inquirimus, ut dicit apostolus ad hebreos, xij. Ideo dicitur scilicet per bona opera per passus virtutum in castellum, scilicet glorie celestis, quod per vos est. Sed quare dicitur quod per vos est. Numquid gloria celestis est inimica nostra. Ad hoc iuxta hoc invenio in sacra scriptura quod gloria celestis est per aliquos et est per aliquos. Primo gloria celestis est per innocentes in baptismi purificationis. Secundo gloria celestis est per delinquentes criminaliter alienatos. Dico primo etc., quia ipsi nunquam peccaverunt nec corde male cogitando, nec ore male loquendo, nec opere per deum nec per primum. Ideo celestis gloria est per istos. Ratio patet per regulam philosophie, in philosophia, quia locus et locatum debet proportionari. Vel quilibet locus competit locabili sibi non extraneo sed proportionato, verbi gratia, mare siue aqua maris competit piscibus, quia ille locus est eis naturalis iuxta eorum proprietates et conditiones. Aer autem est pro avibus. Terra vero per animalibus, quia habent conditiones et proprietates siles loci. Ad hoc videamus si pueri noviter baptizati habent qualitates et conditiones et proprietates siles celo empireo: et apparet quod sic, quia celum est locus habitatio seu domus dei proprie. Licet enim deus sit in omni loco, tamen in celo maxime manifestat gloriam suam scilicet. Ideo Dauid, Ad te levavi oculos meos, scilicet in ordines, qui habitas in celis, ps. cxlij. In isto loco dicitur pueri habent puritatem, quia per sanctum baptismum facti sunt filij dei et sancte

Dominica prima aduentus domini

matris ecclesie. Lū añ baptisimū essent solum si
lij Ade. Dicit em̄ beatus Aug⁹. in li. de baptis/
mo puulox. ⁊ habet de pse. dis. iij. Ad h̄ va/
let baptisim⁹ vt baptizati xpo incorporent vt
membra capiti. De hoc dicit sc̄tus Tho. iij. p.
te. q. lxxix. ar. v. q. incorporatio est effect⁹ baptis/
mi. q. p. baptisimū aliq̄s regenerat in spūalē
vitā q̄ est pprie fidelū xpi. Vita aut̄ nō est ni
si mēbroz capiti vnitoz a q̄ motūz sensum su
scipiunt. Idē dicit sanct⁹ Tho. iij. dis. iij. q.
ij. ar. ij. q. v. Et i signū q̄ sunt filij dei dan̄ eis
p. baptisimū patrne ⁊ patrini. Quia sic a pa/
rentib⁹ carnalib⁹ recipiunt esse carnale. ita a pa/
rentib⁹ spūalib⁹ recipiunt esse spūale. Heredi/
tas aut̄ p̄ris q̄ est celū optime cōpetit filijs et
est p. filijs. Quis ḡ phiberet filijs ne ingrede
rent domū p̄ris eoz. Ista rōne dicitis pueris
loc⁹ paradisi puenit. Iō apls dicit. Ipse spūs te/
stimoniū reddit spūi nro q̄ sum⁹ filij dei. Si
aut̄ filij ⁊ heredes. heredes q̄dē dei. cohere/
des aut̄ xpi Ad Ro. viij. Secunda p̄ditio
celi est. q. ibi est plena sanctitas. nō est ibi ali/
q̄d p̄ctm̄. nec actuale mortale seu veniale nec
originale. Q̄s sūt ibi facti. Auctoritas. Q̄s
q̄ relict⁹ fuerit in syon ⁊ residu⁹ in iherusalem.
Ista iij. Nota ois q̄ relict⁹ fuerit. h̄ d̄ p̄pter
demonēs q̄ fuerūt creati in celo. ḡ p̄pter p̄ctm̄
inde expulsū sūt. Iō dicit. Qui relict⁹ fuerit in
syō. i. glia in q̄ de⁹ p̄cepta. sanctus vocabit̄.
Hāc cōditionē h̄nt pueri nouiter baptizati q̄
oēs sancti sunt virtute baptisimi q̄ non solū di/
ctos pueros sanctificat: sed etiā adultos in/
deles nisi fictē accedat ad eū. Iō dicit apls ta/
lib⁹. Templū dei sanctū est q̄d est vos. i. ad
Lorin. vi. Tercia p̄ditio celi empirei ē pul/
critudo corporalis: q̄ tāta ē q̄ si a nobis modo
posset videri nollem⁹ comedere nec bibere ⁊c.
Ideo dauid. O dilecta tabernacula tua do/
mine virtutū: cōcupiscit ⁊ deficit aia mea in a/
tria dñi. ps. lxxxiij. Ita etiā aie dicitoz puero
rum tantā h̄nt pulcritudinē q̄ si nos possem⁹
eas videre: essem⁹ extra nos ipsos p̄re admira/
tione: ⁊ in signū hui⁹ pulcritudinis ponit̄ eis
capa alba in baptisimo variata picturis et oz
nata. Itē dicit sc̄tus Tho. iij. pte. q. lxxvi. ar. x
ad. iij. q. baptizatis tradit̄ cādida vestis in si/
gnū glōse resurrectiōis. ad quā hoies p. ba/
ptisimū regenerant̄. ⁊ ad significādū puritatē
vite quā d̄nt p. baptisimū obfuare fm̄ illud
ed Ro. vi. i. nouitate vite abulem⁹ Quarta
p̄ditio celi est: q̄ ibi ē p̄tinua claritas: ⁊ est cor

pus lucidū ⁊ incorruptibile. licet nō emittat ra/
dios visibiles fm̄ sanctū Tho. i. p. q. lxxvi. te/
ij. script. dis. ij. Sec⁹ in hoc mūdo in q̄ diuidit̄
i die clarāz noctē obscurā. S3 in celo sp̄ lacet
ibi sol. non iste sol natural: q. ciuitas illa non
eget sole neq̄ luna vt luceat in ea Apoē. xxi.
ḡ illuminat̄ a sole iusticie xpo. De q̄ d̄ ḡ gini/
marie. Ex te ortus est sol iusticie xps deus n̄r
hāc p̄ditionē h̄nt etiā dicti pueri. Dicit p̄bs
iij. de aia. q. aia in sua p̄ma creatiōe est tanq̄
tabla rasa in q̄ nihil est depictū. S3 in baptil/
mo recipit claritatē ⁊ abundantia om̄i virtutū
habitualit̄. De h̄ sanct⁹ Tho. iij. pte. q. lxxix.
ar. v. vbi dicit q̄undā reprobās opinionē sal/
sam: q. necesse ē q. pueri i baptisimo recipiāt i/
fluxū gr̄e ⁊ virtutū. Et h̄ pbat dupl̄. q. pueri
sicut ⁊ adulti in baptisimo efficiūt mēbra xpi.
vñ necesse est q. a capite recipiāt influxū gr̄e
⁊ virtutū. Sicut ⁊ demon phibebat virtute diui/
na ab inuestigatiōe virginitat̄ beate Marie.
nec nouerat diuinitatē xpi: sed phibebat suspi/
cādo: vt dicit sc̄tus Tho. iij. scrip. dis. xxx. q.
ij. ar. i. ⁊ iij. pte. q. xxxix. ⁊ xlj. ⁊ xliij. ⁊ xlvij.
Sc̄do q. nisi pueri in baptisimo recipere
gr̄a ⁊ virtutes: pueri decedētes post baptisimū
nō puenirēt ad vitā eternā. q. vt d̄ ad Ro.
vi. Vita dei est vita etna. et ita nō p̄uisset eis
ad salutē baptizatos fuisse Idē tenet i. Tho.
q̄rto sc̄p. di. iij. q. ij. ar. ij. q̄stūcula p̄ma. Sed
impedit̄ a corpe: q. non p̄t eas statim osidere
Sicut nec tacea argētea multū lucida ⁊ clara
sub clamide abscondita nō p̄t ostēdere suam
claritatē: sed ad solē posita fulget int̄m q̄ mi/
rū est. ita q. obscurat visum. Idē de aia pue/
ri sub clamide carnis abscondita: sed a corpe
sepata statim h3 tñ lumē claritatē scie plus
q̄ habuerit aliq̄s vnq̄ in h̄ mūdo. Et i signū
hui⁹ claritatis q̄n pueri baptizant̄ accēditur
lumē. Si ḡ quilibet loc⁹ naturalit̄ cōpetit lo/
cabili ⁊c. Iō p̄nt dicere: qui nō aduersū nos
sc3 loc⁹ celestis est p. nobis. Ahar. ix. Iō q̄n
tales moriunt̄ in statu inocētie baptismali d̄nt
eis. Ite in castellū q̄d p. vobis est. Dicā vob
vnā gr̄a historā q̄ recitat̄ a trib⁹ euangelistis
Ahar. x. Ahar. x. ⁊ Lu. xvij. Semel cum
xps p̄dicasset p. fmonē: gentes ex deuotione
portabāt filios suos ad xpm̄ vt eis daret suā
b̄ndictionē. et tot veniebant ad eū. q. dicit te/
xtus q. discipuli increpabāt eos ⁊ phibebant
ne xpo appropinqrēt. Hoc vidēs xps indigne
tulit ⁊ dixit discipulis. Sinite puulos venire
ad me. ⁊ nolite phibere eos. talū em̄ ē regnū
celoz dicit Ahar. Et amplexās eos ⁊ iponēs

Sermo III

man⁹ suas sup illos benedicebat eos. Nota
cū dicit: Sinite puulos ⁊c. vbi poit tres clau/
fulas fm̄ q. sunt tria magna impedimenta volē/
tibus celū intrare. Prīmū est in morte in qua
veniūt demonēs. solū virgo maria obtinuit p.
gr̄am ne venirēt in morte sua: vt pie creditur.
Et multi qui in morte credūt ascēdere in celū
tūc capiunt̄ a demonib⁹ ⁊ descendūt in infer/
nū p̄pter eoz mala ⁊ p̄ctā. S3 dicti pueri nō
timent. q. tūc xps dicere p̄t demonib⁹: p̄di/
tores sūte puulos venire ad me. De magnis
aut̄ pauci saluant̄: q. fere oēs sunt. aut supbi.
aut auari. vel luxuriosi ⁊c. Nota dicit̄ ar/
chidyaconi lugdunēf q. de. xxx. milibus so/
lum quōs fuerūt saluati. Ideo gaudendū es/
set de morte pueroz innocentū. Sc̄dm̄ im/
pedimentū est post mortē in aere in media re/
gione vbi est maior multitudo demonū: ⁊ mul/
ti qui forte euadūt p̄mū impedimentū capi pos/
sent in isto secundo. fm̄ q. fuit reuelatū beato
anthonio. De dictis pueris dicit xps demo/
nibus. Nolite phibere eos. Tercū impedi/
mentū est in porta celi in qua portarij stricte
examināt: q. multe aie non solū bonē ḡ etiam
male p̄missione diuina p̄nt venire vsq̄ ad por/
tam. Auctoritas. Lū itrauerit paterfamilias
sc3 xps in die ascensionis ⁊ clausit hostiū. in/
cipietis foris stare ⁊ pulsare ad hostiū dicen/
tes. dñe dñe aperi nobis. Et r̄idens dicit no/
bis. nescio vos vñ sitis. Tūc incipietis dicere
Aha ducamini coram terz bibimus: et in pla/
teis n̄ris docuisti. Et dicit vobis: nescio vos
vñ sitis. Discēdite a me oēs oparij iniquitat̄
Lu. xij. Nota cum dicit Nescio vos. Et
nunquid scit oia: Dico q. xps scit oia scientia
simplicis itelligētie: sed non scientia approba/
tionis. Sed de dictis pueris dicit xps porta/
rij. Dimittatis ip̄os intrare. q. talium est re/
gnū celoz: Ergo ite in castellū q̄d pro vo/
bis est. Dico sc̄do q. glia celestis est p̄tra de/
linquentes ⁊c. Ratio fundat̄ per regulā phie
dicens. Om̄is locus est cōtrarius locabili cō/
trarias q̄litates habenti ad ip̄m. Verbi gr̄a:
aqua est auib⁹ locus p̄trari⁹ ⁊ aialibus. terra
vero piscibus: ex p̄trarijs q̄litatibus. Ad v̄i/
deamus si p̄ctōres h̄nt p̄trarias q̄litates ⁊ cō/
ditiones cōtra locū celi. Prīma p̄ditio celi
vt dixi est loc⁹ habitatio et dom⁹ dei et filioz
suoꝝ: S3 p̄ctōres nou sunt filij dei sed inimici
lic3 sūt filij dei. Alia rō isti⁹ est: Quia fm̄ san/
ctū Tho. sup Joh. xij. aliq̄s sūt filij dei triplici/
ter fm̄ triplicē assimilationē hois ad deū: sc3
per gr̄am: p. p̄fectionē opeꝝ: ⁊ per gl̄iam: ⁊ ni/
hil hoz h̄nt p̄ctōres. ḡ non sunt filij: licet aliq̄
modo p̄nt dici filij fm̄ similitudinē nature.

vestigij et imaginis. non tñ gr̄e et gl̄ie: q. fm̄
sanctū Tho. iij. pte. q. xxxij. art. ij. aliq̄s fm̄
istā quintuplicē similitudinē d̄nt filius dei: sed
tñ pprie fm̄ illā triplicē assimilationē homis
ad deū inimic⁹ dei est: q. fm̄ sanctū Tho. sup
Ista. l. h̄o per p̄ctm̄ vendit quattuor per q̄ in
currit inimicia dei. s. animi virtutē. celestem
hereditatē: aie libertatē: ⁊ diuinū amoris ho/
norē. tñ ex peccatis facti sunt eius inimici. q.
quāto augmētant̄ et crescūt in corpore vel sci/
entia vel potentia vel officijs: tanto sunt pelo/
res in p̄scientia. Supbi. p̄sumptuosi nolētes
obedire p̄ceptis dei sunt inimici dei. Auctori/
tas. Inimicos meos illos q̄ nolūt me regna/
re sup se. Luc. xix. verbum est xpi. Patet ḡ q.
h̄nt cōtrariā q̄litate. Secūda p̄ditio celi
est: q. est locus sanctitatis vt dixi: sed p̄ctōres
sunt maculati: corrupti: ⁊ abominabiles facti
Ista. j. Ele genti peccatrici: p̄lo graui int̄q/
tate: semini nequā: filijs sceleratis: derelique/
rūt dñm: ⁊ blasphemauerūt sanctū israel: alic/
nati sunt retrosum. Nota ve genti pecca/
trici q̄tum ad p̄ctm̄ supbie: p̄lo graui iniqui/
tate q̄tū ad auariciā: femini nequā p̄pter luxu/
riam: filijs sceleratis q̄tū ad inuidiā: dereliq̄/
runt deum p̄pter gulā: blasphemauerūt san/
gum israel p̄pter iram: alienati sunt retrosum
p̄pter accidiam. Tercia cōditio celi est pul/
critudo: sed p̄ctōres sunt immundi ⁊ turpissi/
mi intantū q. q̄n aia peccatoꝝ venit ad por/
tam paradisi possunt angeli ⁊ sancti clamare.
ad infernum. ad ifernum: de qua Iere. ij. q̄
vilis facta es nimis iterans vias tuas. s. pec/
catoꝝ: et ab egypto cōfunderis sicut p̄fusa es
ab asur dicit dñs. Quarta conditio celi est
q. celum est clarū ⁊ peccatoꝝ sunt tenebrosi.
Dauid. Nescierunt neq̄ intellexerūt in tene/
bris ambulat. Quia fm̄ sanctum Tho. sup
Joh. v. affectus peccati in mente est quadru/
plex. s. infirmitas: cecitas: instabilitas: et in/
deuotio. Et quattuor vulnere sunt causata in
aia ex peccato ade p̄mo. et consequenter ex
alijs peccatis. s. infirmitas in irascibili: concu/
piscētia in concupiscibili. ignorantia siue ce/
citas in ratione. et malicia in voluntate. ad q̄
sequuntur alia duo mala. scilicet dolo ⁊ er/
ror. prima sc̄de. q. lxxv. ar. iij. Et etiam fm̄
sanctum Tho. ps. l. mali non cognoscunt sua
peccata triplici ratione. s. cecitatis: obliuiois:
et adulationis. Item in celo est maxima pax
⁊ concordia. quicquid placet vni et alteri. S3
peccatoꝝ semper sunt in guerra: vel contra
proximum: vel contra patrem: matrem: vxorē:
rem: filios: fratres ⁊c. Nota hic fm̄ sanctū
Thoma m̄ super Ista. l. lxx. Peccatū cau/
b 2

fat quadruplicē diuisionē: discordie a p̄rio
 p̄trarie affectionis a seipso: auersionis a deo:
 z dissimilitudinis a sc̄is. Item dicit sanctus
 Tho. sc̄da sc̄be. q. xxx. ar. ij. ad terciū. q. par
 vera est t̄m in bonis z bonoz: apparens autē
 in malis. Item ad q̄rtū dicit q̄ p̄fecta par est
 t̄m in beatis: sed imp̄fecta est in viatorib̄. Jō
 quilibet pct̄or̄ potest dicere. Qui nō est mecū
 s. p̄corditer contra me est. Ath̄. xij. Licet ḡ
 locus celi empirei non sit p̄ pct̄orib̄: imo sit
 contra eos: vt p̄bauit. nihilomin⁹ t̄m ne despe
 rēt: dicit eis x̄ps in themate. Jte in castellum
 qd̄ p̄tra vos est. q̄si dicat: Jte quēadmodum
 vadūt bellatores z gentes armoz ad capich
 dum castrū eis contrariū vi armoz: Ita etiā
 capi pōt castrū celi. Hoc non auderem dicere
 nisi q: x̄ps dixit: A diebus Jōhānis baptiste
 vsq; nunc regnū celoz vim patit̄ z violētī ra
 piunt illud. Ath̄. xj. Hec violētīa fit per pe
 nitentiā qd̄ innuit̄ ibi. A diebus ioh̄is bap
 tiste. Quia ille qui p̄m̄ predicauit q̄ regnū ce
 loz pōt haberi per p̄siam fuit ipse. Ideo ce
 pit p̄dicare et dicere. P̄niam agite appropin
 quabit em̄ regnū celoz. Ath̄. iij. Jō tanq̄
 boni bellatores debem⁹ obsidere castrū celi et
 ipm̄ impugnare. P̄mo cum bombardis qd̄
 fit per lamentabile p̄fessionē. Sicut in bōbar
 da est foramē vbi ponit̄ puluis. z mgf mittit
 ferrū ignitū et puluis inflāmat̄. et lapis sic
 mittit̄ contra castrū z capis. isto modo in cō
 fessione foramē vbi est puluis niger z fetidus
 peccatorū est cor vel memoria vbi debēt con
 gregari pct̄a. Ferrū ignitū est cōpunctio seu
 contritio cordis q̄ a magistro seu a sp̄s̄saucto
 mittit̄ et inflāmat̄ cor: z t̄m p̄icit̄ lapis ma
 gnus peccati mortalis. z perforat̄ murus pa
 radisi: p̄pter hoc dicit iob. Tedit aīam meā
 vite mee. dimittā aduersum me eloquiū meū
 loquar: sc̄z in p̄fessione. in amaritudine anime
 mee. iob. xiiij. Secūdo trabucando per se
 cretas miserationes. Trabuccus etiā lapides
 mittit̄ contra castrū: sed non eum clamore nec
 sonitu sicut bombardā: sed secrete. Sic etiā
 est de elemosyna q̄ secrete est fienda. Cōfessio
 debet fieri cum clamore z tumultu gemitū z
 suspirioz Sed elemosyna secrete mittendo vi
 cino: paupi: vidue zc. panem vel vinū vel ve
 stem vel pecunias captiuis vel puellis dādo
 dotē. x. florenos vel duodecim. Sic diruitur
 turri muri paradisi. Jō christ⁹ cū facis elemo
 synam noli tuba ante te canere. sicut ypocrite
 faciunt. Te aut̄ faciente elemosynā nesciat si
 sinistra tua qd̄ faciat dextra tua. Ath̄. vj.
 Tercio balistādo per efficaces orationes.
 vnde op̄ nostrum ad instar baliste est factum

duozū lignozū. Arcus baliste est lingua. Sa
 gitta vero oratio. Et lignū per mediū arc⁹ est
 rectitudo orōnis. Ideo auiso cogitādo cum
 quo loq̄ris in orōne: q: cum x̄po dicēdo: Pat̄
 nr̄: vel cū virgine Maria. dicēdo Huc maria
 zc. Cogitādo q̄ vides x̄pm̄ in cathedra sedē/
 tem iratū p̄tra te. Et sic mittit̄ sagitta deuote
 orationis z vulnerat̄ x̄ps vel virgo maria. qd̄
 vulnus bene placet eis. z tunc licet iratus cō
 tra te ex pct̄is tuis. parcat̄ z remittit̄ tibi peccata:
 dicēs. vulnerasti me. ideo parco tibi. Jdē
 de x̄gic maria. Jō de sagitta deuote orōnis
 dicit̄ scriptura. D̄o humiliātis se nubes pene
 trabit. Eccl̄. xxxv. Quarto scalādo cast̄z
 per scalā virtutū ascendendo ad instar hoīm
 armozū qui cum scala ascendūt secrete. Et q̄si
 sunt superius clamant fortiter: viuat viuat.
 Ita bona vita et virtuosa est scala cuius gra
 dus est humilitas: castitas: paupertas: tēpe
 rantia: iusticia zc. Ideo d̄ns. Consurgete z a
 scendite ad gentem quietam z habitantē con
 fidenter. Hieremie. xix. Nota exemplum de
 Eustachio z vxore. vt habetur in vitis pat̄z
 Ideo regnū celozum vim patit̄. Ath̄. xj.
 qui pōt capere capiat. Ath̄. xj. Ergo ite
 vos peccatores per penitentiam ad castellū.
 quod̄ contra vos est. Deo gratias.

Ora est iam nos

de somno surgere. Ad Ro. xiiij. z in
 eplā zc. Pro hui⁹ verbi declaratio
 ne z predicāde materie introductionē sciendū
 q̄ in sacra scriptura stat⁹ mortalis peccati di
 citur dormire: q̄ diu em̄ homo est in peccato
 mortali. tamdiu dormit. duplici rōne. Prima
 q: sicut ille qui dormit nihil opatur: nec luca
 tur aliqd̄. sic nec p̄sona q̄ est in peccato mor
 tali nihil operat̄ meritorie. q: ḡra est p̄ncipiū
 merēdi remotū charitas vero p̄ximū. iij. sc̄p.
 dif. xxx. s̄ talis caret vtraq; q: licet posset fa
 cere multa bona opa de genere: quia peccatū
 mortale non aufert homini libez arbitriū: t̄m
 ex illis opibus nihil lucratur p̄ gl̄ia paradisi.
 Licet enim ex ipsis lucret̄ bona t̄palia. s. sani
 tatē: filios: honores: diuitias: z ex illis meref
 exire de peccato mortali aliquomō dispositi
 ue: vt dicit sanctus Tho. in. iij. di. xv. q. j. ar.
 iij. q. iij. z. iij. pte. q. lxxix. ar. vj. Ideo q̄si hō
 sentit se in peccato mortali non debet dimitt̄
 tere bona opa s̄ maḡ augmētare: s̄ non sunt
 lucratiue gl̄ie: q: q̄si in sero mortis hō vēit ad
 cōputū cū x̄po. ipse dat retributionē solum p̄
 bonis opib⁹ factis in statu gr̄e: q: erūt viua p̄
 charitatē. fm̄ sanctū Tho. ibidem: s̄ de bonis

opibus factis in statu culpe nihil retribuet q: sine caritate facta sunt. ḡ mortua. z p̄ p̄s nul
 lo modo meritoria ibidē zc. q: iam in hoc mū
 do ipse dedit retributionē p̄o illis. p̄pter hoc
 dicebat x̄ps. Abante ist̄ me ego in vobis. q: q̄
 manet in me z ego in eo. hic fert fructū mul
 tum. q: sine me nihil potestis facere. s. merito
 rie. Jōh. xv. Pro dictoz̄ intelligētia nota dif
 ferentiā inter opa viua mortua. z mortificata
 Nam illa opa hoīs pp̄rie dicūt̄ viua. vt di
 cit̄ sc̄tus Tho. iij. sc̄p. dif. xiiij. q. ij. ar. iij. q. ij.
 q̄ hoīem ad eternā vitā p̄ducere p̄sūt. q: om̄ia
 illa dicunt̄ viuere q̄ h̄nt debitā opationē vel
 effectū. z illa q̄ puant̄ hac dicunt̄ mortua. sic
 dicim⁹ aquā viua q̄ est in ipetu fluendi. pp̄rie
 aut̄ effect⁹ hūanoz̄ operū est q̄ p̄ ea hō ad vlti
 mū finē hūane vite pueniat. s. beatitudinem.
 Jdē dicit̄ sanct⁹ Tho. iij. pte. q. lxxix. ar. iij.
 sic igit̄ opa viua dicūt̄ q̄ sūt z sunt cū carita
 te. sed illa opera hoīs dicūt̄ mortua q̄ hoc
 faciendi p̄tatem non h̄nt que sūt sine carita
 te. dicit̄ em̄ sc̄tus Tho. iij. pte. q. lxxix. ar. vj
 in so. ad sc̄dm. q̄ opera de genere bonoz̄ sine
 caritate facta dicunt̄ mortua p̄pter defectum
 caritatis z gr̄e sicut p̄ncipiū. Sz opa hoīs di
 cunt̄ mortificata q̄ hanc p̄tātē perducēdi ad
 eternā vitam amiserūt cum p̄us eam habue
 rint. z sic opa mortificata dicunt̄ q̄ sūt cū cari
 tate s̄ nō sunt cum ea p̄pter sequēs pct̄m̄ inor
 tale. Et ideo opa bona ex caritate facta in eo
 q̄ gr̄am h̄z viua sunt. In eo aut̄ qui gr̄a caret
 opa nō ex caritate facta mortua sunt: opa aut̄
 prius in caritate facta in eo q̄ gr̄am dimittit̄ p̄
 pct̄m̄ mortificata sunt: q: pct̄m̄ sequēs ipedit
 q̄ homo per illa opa non possit ad vitā intro
 duci. Hec sc̄tus Tho. iij. sc̄p. dif. xiiij. vbi sup̄
 Nota etiā fm̄ sc̄tū Tho. in. iij. pte. q. lxxix.
 ar. vj. q̄ a pct̄is aliqd̄ d̄ mortuū dupl̄. Uno
 mō effectiue. q: sc̄z est causa mortis. z hoc mō
 pct̄m̄ siue opa peccati dicūt̄ opa mortua. fm̄
 illud ad heb̄. Sanguis x̄pi emūdabit p̄sc̄ias
 n̄fas ab opibus mortuis ad fūiēdū deo viuē
 ti. ad heb̄. ix. Alio mō d̄ opus mortuū pu
 tiue: q: sc̄z caret vita sp̄uali q̄ ē ex caritate per
 quam aīa deo p̄iungit̄ exq̄ viuūt sicut corpus
 per aīam. z sic opatio sine gr̄a d̄ opus mortu
 um. Et p̄ hūc modū etiā fides que est sine ca
 ritate d̄ mortua fm̄ illud Jac. ij. Fides sine
 operibus mortua est. Querit̄ sanct⁹ Tho.
 in. iij. dif. xv. q. j. ar. iij. q. iij. Utz opa extra
 charitatē facta sint alicui⁹ boni meritoria sal
 tem temporalis. Ad quā questionē respondit
 q̄ opera extra caritatē facta non sunt merito
 ria ex p̄digno. neq; eterni neq; temporalis ali
 cuius boni apud deum. Dicit̄ enim Aug⁹. q

peccator non est dignus pane quo vescit̄. sed
 q: diuinā bonitatē decet vt vbiq; dispositi
 onem inuenit p̄fectionē adiciat. Ideo ex me
 rito cōgrui d̄ aliq; mereri aliqd̄ bonū p̄ opa
 extra caritatē facta. Et fm̄ hec opa ista valēt
 ad triplex bonū. s. ad tēporaliū p̄secutionem.
 ad dispositionē. ad gr̄am. z ad assuetudinē
 bonoz̄ operū. Concordat d̄ns Albert⁹ in. iij.
 dif. xiiij. z. xv. Concordat etiā cum dict⁹ Ray
 mūd⁹. Quia t̄m h̄ meritū nō pp̄rie meritū d̄
 ideo magis p̄cedendū est q̄ h̄mōi opera non
 sint alicuius meritoria q̄ q̄ sint. Hec sanctus
 Tho. vbi s̄. De hoc etiā sc̄tus Tho. iij. pte. q.
 lxxix. ar. vj. in so. ad terciū. Jtē sc̄do scrip.
 dif. xj. ar. iij. In corpore dicit̄ sanct⁹ Tho.
 q̄ opa bona aī donū gr̄e facta p̄mio sibi pro
 portionato non carēt: Lausant̄ em̄ quandam
 habitudinē ad gr̄am. z secū etiā quandā ho
 nestatē z pulcritudinē h̄nt. in q̄bus p̄cipue co
 rum p̄miū p̄sistit. Et aliq̄ etiā per accidēs cau
 sant vt bonoz̄ t̄paliū affluentia aut aliqd̄ hu
 iusmodi. q: frequenter vt dicit̄ Grego. Deus
 in hoc mūdo remunerat qd̄ p̄miū future gl̄ie
 non meref. vt sic nullū bonū irremuneratū in
 ueniat. Hec ille. Sc̄da ratio. q: sicut p̄sona
 q̄ dormit nullū h̄z sentimentū. nec videt: nec
 audit: nec odorat: nec tangit: q: oēs potentie
 s̄ntiue z intellectiue sūt ligate. Ita de p̄sona
 que est in statu pct̄i mortalis totū sentimentū
 rerū sp̄ualiū pdidit. licet sentiat sapes rerū
 t̄paliū t̄m nō videt piculum in quo est. p̄pter
 pct̄m̄: nec audit deū per verā obediētiā ad
 eius mādātā: nec odorat per deuotionē: nec
 tangit per p̄niam: nec gustat per cōiōnem. De
 his gr̄e p̄ma sc̄be. q. lxxv. ar. iij. Alis hō n̄
 sentit ea que sp̄s̄ dei sunt prima ad Lōz. ij.
 Si ḡ p̄sona que in pct̄o mortali est nihil luca
 tur meritorie: nec sentit res sp̄uales: ḡ dormit
 Patet rō q̄ status pct̄i mortalis d̄ dormire.
 Ideo sicut hōi q̄ diu dormiuit d̄: surge. quia
 diu dormiuit: ita dicit̄ apl̄us cuiuslibet pct̄ori.
 Surge qui dormis z exurge a mortuis z illu
 minabit tibi x̄ps. ad Ep̄hes. v. Nota exurge
 a mortuis. i. a pct̄is mortalibus et illuminabit
 tibi x̄ps. Quare dicit̄ tibi z non te. R̄ndeo. re
 gula est generalis sacre scripture q̄ vbi vide/
 tur incōgruitas. ibi est magnū secretū vt hic:
 q: plus ē illuminare hoī q̄ illuminare hoīem: s̄
 bi gr̄a. De illuminat̄ solē: s̄ non illuminat̄ soli.
 id est. nō dat sibi lumē ad vtilitatē sui sed ad
 vtilitatē nostrā. ita multi sunt illuminati a deo
 de maḡ sc̄ia vel de magno intellectu s̄ non ad
 vtilitatē suā: s̄ ad deceptionem alioz. Sz q̄si
 de sc̄ia seu intellectu sciūt se b̄n̄ regere in salua
 tionē alioz z ipsoz: tunc deus illuminat̄ eis. s.

ad utilitatē ppriā. S; videt incōgruitas. Jō dicit Gregi. Indignū vehemēter existimo. vt verba sacri eloquij restringā regulis donati. Ecce qre dicit illuminabit tibi xps. i. ad utilitatē tuā. Jō dicit the. Hora est iam nos: qz iam claritas solis iustice orit in officio ecclie. patz thema. Inuenio q. x. sunt seruāda z fieda in surgēdo a somno pcti mortalis que fiunt z feruant in surgēdo a somno copozali nocturno. in q hō facit cōter decē Primo hō apit oculos ad videndū q hora est: et si est dies diē hō. Surgam qz dies ē clara. Ita ille q doruit in pctis debet pmo apire oculos p pctōz cognitionēz piculi i quo est. Cognitio est primus actus in oibus opationib que fiunt electiue. qz electio in hoib seqt inq̄sitionē. z pre supponit cognitionē. vt dic s. tho. p. sc̄p. di. xij ar. j. in so. ad pmū: est em electio act volūtatē nō absolute: s; in ordine ad intellectū ordināte. Act aut voluntatis cognitionē p̄supponit. eo q volūtas de se ceca est z mouet ab itellectu p̄sentante sibi suū obiectū specificatiue: licet etiā volūtas moueat itellectū q ad exercitiū act qn religiosus apit oculos recognosce do se dicit. Miser z tot anni sūt q sū in ordine zc. mō apit oculos. Jdē de clerico dissoluto Jdē de xpianis q solo noie dicunt xpiani. s; nō regūt se iuxta diuina p̄cepta: s; iuxta eoz sentimentū. Ecce h aperitio oculoꝝ spūaliū. Jō dauid. postq apuit oculos cognouit statum pcti. z piculū in q erat dicebat deo. Emplius lana me ab iniquitate mea: et a peccato meo mūda me zc. z allegat rōnē dicēs. Qm iniquitatē meā ego cognosco zc. p̄. l. Ecce quō tenebat oculos aptos. Ita dz facere qlibz pctōz cogitādo suam malā vitam quā tenuit. Scōo homo erigit se in lecto quasi sedēdo Ita q furgit a pctō dz erigi per p̄titionē. q se det in lecto est erect. s. a cingulo supi: s; iacet inferi. Ita p̄titionē vera ipoztat duo. Primo dolorēz displicentiā de pctis. iam iacet basse. Scōo p respectū ad deū quē offendit. mō est erect. qz si dolor vel displicentiā pctōz venit respectu mūdi fame vel piculi nihil valz. tot iacet basse in terra. optz q displicentiā sit respectu dei tūc est p̄titionē. de h. iij. sc̄p. di. xvj. Ita faciebat ille rex Ezechias di. Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aie mee. Ysa. xxxvij. Nota tibi. non dicit mūdo fame nec piculo: s; tibi. Jō qn hō recordat de pctis dz pcuterere peccō eleuādo oculos versus celū dicendo. Tibi soli peccaui dñe miserere mei. Tercio induit camisia z ceteri indumētis: Ecce ppositi boni assūpto. Firmū em ppositū in bonū nō est sine indumēto diuine gfe.

quia hoc non est sine perfecta preparatiōe ad gratiā que est simul cum ifusione gratie z meref gliam z non gratiā que iam habetur p̄ma scōe. q. cxij. ar. ij. ad pmū. Si enim voluntas prompta est fm illō qd habet accepta est. nō fm id qd non habet. ij. ad Lo. viij. Alie virtutes sūt alia idumēta. dicvt videbit expedire. Jō apls. Induite vos sicut electi dei sc̄i z dilecti viscera mie: benignitatē: humilitatē: modestiam: patientiā: suportantes inuicem. ad Col. iij. Quarto a lecto recedit. Ecce recel sus a mala societate z ab occasionib. De hoc pulcre vide sanctū Tho. sup Abat. iij. c. Alii ppositū abscondi a pctō non est perfectū nec firmū. Jō dicit scrip. Salua aiam tuam noli respicere post tergū tuū. nec stes in omni loco circa regionē: s; in monte saluum te fac: ne et tu simul pereas. Sc̄i. xix. Jō recedite statim quia si modo pponitis non peccare. qz estis modicū deuoti: tñ post prandiū vel cenā habita occasione peccabit: nō etiā poeta hoc dicit. Que nocitura tenet quis sint cara relinq̄. Quito spūta z hmōi emittunt ppter ebullitionē stomachi. Ecce oris p̄fessio que vere nō est nisi spuere flegina putridū de pctis. Sic aut purificat stomachū nre p̄scie. Auctoritas. Si p̄sitemur pctā nostra fidelis et iustus est deus vt remittat nob pctā nra z emūdet nos ab omni inq̄tate nra. j. Jo. j. Sexto calcia tur hō. Ecce iniuriarū remissio. Qui incedit disalcia tur statim sentit pūctiones lapidum z spinarū: secus qn hō incedit calcia tur. qui non sentit se de iniurijs ad vindicandū s; totū remittit. talis calcia tur incedit. S; ille qui indignat z querit vindictā. nec vult dimittere incedit disalcia tur. Jō dicit sc̄ptura sc̄ta. Omis iniurie p̄ximi ne memineri. z nihil agas in o perib iniurie. Ecclij. x. Jō calciare tep bonaz patientiā iniurias remittendo. iuxta illud. Ita te calcia ti pedes in p̄paratiōe euāgelij pacis. ad Eph. vj. Septimo cingit hō. Ecce hic debitorū restitutio. Quidā incedit sine cinctura. s. amplos ventres portātes in magnis pōpis z vsuris de bonis alteri que hnt per vsuras. rapinas. calūnias zc. Jō oportz se cingere strigēdo cum bonis suis de bono iusto. restituyendo omia alia de malo z iniusto. Auctoritas. Reddite omnibus debita. nemini qcq̄ debeat nisi vt inuicē diligatis zc. ad Roma. xij. Nullus dz se āpliare in bonis alienis: Jō dicit xps. Sint lūbi vri p̄cincti. z lucerne zc. Lu. xij. Lucerne ardētes sunt opa meritoria. que nō ardent q̄diu hō retinet bona alterius iniuste. Octauo manus lauantur. Ecce elemosynaz largitio. Qn facta est restitutio. de

hoc qd supest de bono iusto hō facit elemosynā q mūdat z purificat aiam a pctis. Auctoritas. Qd supest date elemosynā: z ecce omia mūda sūt vobis. Lu. xj. Nono man apit canē ad aliq̄ op. Ecce spūalis ofo: q de cōi cursu dz fieri eleuatis manib surfū. q. d. dñe paup sū. Jō leuo manū dextrā vt dētis mihi spūalia: Et sinistra vt dētis mihi bona tpalia. Volo viros ozare i oi loco leuātes puras manus sine ira z deceptatiōe. j. ad Thy. ij. Decimo z vltio cib sumit hora prādij: Ecce eu charistie cōio: i q aia reficit z recreat: qz f̄cipit xpm qui dat vitā gfe z vitā glie. Jō dicit ipse. Accipite z māducate. hoc est corp meū. j. ad Loz. xj. Qualiter dz accipi ofidit ibidē cum of. p̄bet aut seipm hō z sic de pane illo edat z de calice bibat. Qui ei māducat z bibit indigne: iudiciū sibi manducat z bibit. Vbi dicit glo. amb. Ita puniet ac si xpm p̄p̄ijs manibus interfecisset. Ecce quō debem surgere a somno pcti mortali: ppter hoc dicit the. Hora est iam nos de somno surgere. Deo gr̄as.

Sermo. vj. De precessit. di

es aut appropinquabit. ad Ro. xij. Thema ppositū z etiā totā eplā de clarat nobis finē mūdi esse de p̄p̄inquo vt nullus ponat in ipso spem nec amorē suū: qz qn hō scit q dom est antiq̄a z minas ruinā: nullus nisi stult vult in ipa remanere ad habitādū. Jdē de nauī antiq̄ ad nauigādū. Ita ē de domo h mūdi antiq̄ z ruinosa. iō null nūst sit stult? debet ipm appetere nec dilige: nec in nauibus vite nauigare. S; vt materia p̄ntis sermōnis sit deo acceptabilis z gratiosa z nobis utilis z pficia. Salutē dgo maria. Nox p̄cessit zc. Pro hui verbī declaratiōe z matene p̄dicāde itroductiōe sciendū est: q in diuersis locis sacre sc̄pture repit. qz vita h mūdi dicit nox respectu vite paradisi. hoc declarat per tres p̄portiones. s. solis: lune z iesu xpi. Luna hz claritatē: s; sol hz maiorē septēpliat vt dicunt doctores z etiā glo. ordi. sup Illud Ysa. xxx. Erit lux lune sicut lux sol: z lux solis erit septēpl̄: sicut lux septē diez. Ex pctō ade sol z luna pdiderūt multū de claritate. Nota tñ fm sanctū tho. in. iij. di. xlviij. q. ij. ar. iij. ad iij. qz p̄babil? of q illa minoratio luminis ex lapsu p̄mi parētis nō est fm realē luminis defectū: s; q ad vsū hois q non tñ bñficiū ex lumine corpoꝝ celestū p̄secut? est q̄tum an fuisset Nec sequit si lux corpoꝝ celestū minorata nō est in hoie peccate: qz realiter non sit augēda in eius glificatiōe. quia pcti hōis non immu

tavit statim vniuersi: cum etiam homo prius et post habuerit aialem vitam: que motu z generatione creature copozalis indiget: s; glificatio hois statū totius creature copozalis i mutabit. iō non est file: vñ tūc facta fuit luna vt p̄fesset nocti Sc̄i. j. z in resurrectiōe erit lux lune sicut lux solis. Ysa. xxx. si tñ non peccasset: tñ cōmodū habuisset ex lumie lune sicut nunc ex lumie solis: s; ipam recupabunt in iudicio generali. S; claritas xpi incōparabiliter excedit claritatē solis. mō in hac vita sol z luna dant nobis claritatē: s; non illumināt celū nec infernū: s; celū illumināt a xpo. Luitas illa non eget sole neqz luna vt luceat in ea: nam claritas dei illuminat eam: et lucerne eius est agnus. i. xps. Apo. xxi. Nota lucerna eius est agnus. i. xps. Luitas cera est caro. que ad instar cere liq̄facta fuit in passione igne amoris. hōbir albus aia eius mūdissima. Lumē diuinitas sc̄tissima. Adō fiat ratio. Si tps p̄sens illuminatū claritate solis dz dies: quāto magis celū claritate xpi illuminatū dz dici dies: respectu cuius diei dies iste tpalis dz nox. Jō qn aia de hinc trāsit z intrat celū inter cetera de quib mirat est de tāta claritate dicēs credebā esse in diez erā in nocte: recte ad istar noctue que lumē lune credit esse magnū lumē s; si posset videre solis lumē. lumē lune qn nihil reputaret. Ita aia nra mō credit hre magnā claritatē: s; qn videbit xpi claritatem hec claritas nihil est. z pōt dicere tūc aia. Nox. s. vite tpalis p̄cessit: dies at appropinquit. Thema ppositū innuit qz finis mūdi est. ppe. z p̄t hoc declarari p. x. plagas egypti que fuerunt figura xpianitatis. Auctoritas. oia in figura p̄angebāt illis: sc̄ptura sūt ad correctionē nostram. in quos fines seculoz deuenerūt. j. ad Lo. x. Prima plaga egypti fuit sanguis qz volūtate dei tota aqua egypti tā fontū qz fluminū fuit p̄uersa in sāguinē z oēs pisces mortui fuerūt. hec plaga fuit magna egyptijs. de q Exo. vij. dz q moyses eleuās virgā p̄cussit aquā fluminis corā pharaone z seruis ei: que versa est in sāguinē: z pisces q erāt in flumie mortui sunt. S; fuit figura nobis xpianis de passione martyꝝ i qua aq. s. baptisimi p̄uersa est in sāguinē martyꝝ in p̄secutiōe tyrānoz in qua p̄ accusabat filiū z ecōuerso. di. q erat xpian? vir yxozēz ecōuerso. que quidē plaga durauit vltra. cc. annis vsqz ad tps sc̄i siluestri pape qn romanoꝝ impatoꝝ qui erat fons isti sāguinis effect? fuit xpianus. De hac plaga p̄dixerat xps. venit hora vt ois qui interficit vos arbitref obsequiū se p̄stare deo. Jo. xvi. Secunda plaga fuit ranarū que exi

Dominica prima aduentus domini

bant de aquis in tanta multitudine q̄ intrabāt domos, cameras, lectos, furnos, nec cōburebant et etiā intrabāt ollas. **Extēdit aaron manū sup aquas egypti et ascendit rane super terrā egypti.** Exo. viij. **Atharia plaga fuit tūc egyptijs: s̄ fuit figura nobis christianis de errore hereticorū: et sicut rane sunt loq̄ces, ita heretici q̄ ad istar ranarū, exhibāt de aquis baptismi, q̄ xpiani erāt s̄ heretici, et intrabant domos et ad oēm locū ad puertendū articulos fidei seminādo varios errores, intm̄ q̄ xpiani nesciebāt cui credere debebāt. Hec plaga maxime abūdauit tpe eusebij dcellens̄, et athanasij q̄ tradixerūt eis. h̄ plaga fuit a beato petro pphetata dicēs. Erūt magistri mēdaces q̄ introducent sectas perditionis. iij. Petri. ij.**

Tercia plaga fuit cinifum de puluere terre exercitū crudelit̄ mordentū. **Extēdit aarō manū virgā tenēs percussitq̄ puluerē terre facti sunt cinifes in hoib⁹ et iumentis.** Exo. viij.

Plaga fuit egyptijs: s̄ fuit signū xpianis, et figurabat psecutionē infidelium q̄ exierūt de terra, q̄ infideles nihil h̄bit in celo, h̄c plagam pmisit de⁹ in xpianitate, q̄ ex q̄ xpiani fuerūt liberati a sanguine martyꝝ, et ab errore hereticorū dederūt se vicijs et pctis viuendo quiete. **Propter h̄c misit de⁹ illud flagellū, s̄ psecutionē infidelium q̄ fuit tpe bti Augi.** **Itō d̄ in eius historia, Inter q̄ mala fuit Augustino lacrimae sue panes die ac nocte.** **Itō apls. Dēs qui pie volūt viuere in xpo iesu psecutionē patiētur scōa ad Thi. iij.** **Quarta plaga fuit muscarū grauissimarū. Venit musca grauissima in domū pharaonis, et in domū seruorū eius et in oēm terrā egypti.** Exo. viij. significabāt q̄ tū malū xpianitat̄, s̄ pncipū importabilis tyrānizatio, volētes facere de regnis villis et populis ac si esset hereditas vel possessio eorū, et nō est ita qm̄ possessio est ad h̄ vt seruiat hoī, s̄ reges sunt ad h̄ vt seruiat regno, et non ecōuerso. **Quia rex in regno d̄ esse sicut deus in mūdo et aia in corpe.** **Iust⁹, demens, s̄m sanctū Tho. in de regno ad rogē.** **Lypri. c. xij. s̄ mō est oppositū.** **Et iā tpe bti Grego. multi tyrānice ceperūt regnare et ciuitates vt pprias possessiōes h̄be, et inceperūt v̄dere iusticiā et dep̄dari p̄los.** **Uñ pnceps auferens per vim aliena: rapinā cōmittit, et tenet restituere nisi sit s̄m iusticiā pugnando vel puniēdo.** ij. ij. q. lx. ar. viij. **Ecce musca asini, et fuit cōpleta pphetia Ysaie. i. Principes tui infideles, locijs furū, oēs diligūt munera, sequunt̄ retributiones, pupillo nō iudicat̄ causa vidue nō ingreditur ad eos.** **Quinta plaga fuit mors omnium animā: alij egypti, s̄ equorū, mulorū, et oim**

boū, vaccarū et asinorū etc. **Exo. xj. q̄ fuit figura q̄nti status christianitatis, s̄ bonorū de functiono.** **Uñ aialia ab aia dicta significāt personas iustas et deuotas q̄ debēt h̄be aias, i. bonas psciētias, s̄ iste iam sūt defūcte.** **Ubi inuenies hodie religiosum qui habeat psciētia de fractione regule vtorū ceremoniarū.** **Ubi inuenies clericū deuotū castū et honestū etc. vbi inuenies platurū qui magis curat de aibus q̄ de redditibus, vbi sunt dñi t̄pales psciētiosi, et milites p̄tenti de suis redditibus, plane oēs sunt defuncti.** **Ubi sunt aduocati iusti, mercatores plani sine fraude, vsura, dolor etc. vbi sūt laboratores qui bene soluant decimas et p̄mitias, vbi sunt mulieres bone et honeste, omēs volunt dici honeste et bone: s̄ oppositū ostendunt in vanitate etc. omnes sunt defūcte.** **Itō est cōpleta ppheta Abich. vij. Ele mihi raca factus sum sicut qui colligit in autūno racem mos vindemie. Non est botrus ad comedendū.** **Perijt sc̄tus de terra et rectus in hoib⁹ nō est.** **Omnes in sanguine infidiant̄, vir fratrem suū ad mortē venatur.** **Abalum manū suaz dicunt bonum, Qui optimus est in eis quasi paliurus, et qui rectus quasi spina de sepe.**

Sexta plaga fuit vlcera turgētū, s̄ de apostematib⁹ q̄nti glandulis, s̄ dabāt eis maximū dolorē. **Exo. ix. Hec figurabat sextū statum christianitatis, s̄ animosam diuisionem q̄nti gētes nō occidūt se, s̄ intus sunt tumētes veneno odij rancoris inuidie et male volūtatis.** **De inuidia quere scōa scōe. q. xxxvj. et de odio ibidem. q. xxxvij. et de discordia ibidē. q. xxxvij. et de seditionib⁹ ibidē. xij.** **Diu est q̄ h̄ plaga incepit et adhuc durat in multis locis.** **Extra em̄ ostendūt bonā voluntatē: s̄ int̄ guerra, caue: quia si p̄t: nocerēt etc. Lōtra tales orauit Dauid dicēs. Qui loquūt pacē cum primo suo, mala autem in cordib⁹ eorū. Da illis s̄m opera eorū et s̄m neq̄tiam adinventionū iporū ps. xxvij. Nota quōd est magna stulticia potare odiū, irā seu malā volūtātē in corō iuxta rāssonē quā fecit mgf. Vincenti⁹ cuidā mercatorū dicēs. q̄ p̄ceret sib̄ ipsi etc. Qui querit se vindicare de inimico, p̄mo occidit aiam suam gladio q̄ vult occidere inimicū, et sic intelligitur vbum xpi dicēs. **Dis qui accipit gladium, s̄ inimicū gladio pibit.** s. eodē. **Abath. xxvj. Item Dauid. Gladius eorum sc̄z vindicatorū intret corda ipsoꝝ, nō dicit in corpora s̄ in corda. xxxvj. ps.** **Septima plaga egypti fuit grandinum cum tonitruis et fulguribus destruentibus domos, arbores, vineas et plantas.** **Exo. ix. Hec plaga incepit iam in christianitate, modo sunt. lxxx. vel. xc. anni.****

Sermo VII

qm̄ añ non erāt tēpestates iste, et modo nō est ann⁹ in mūdo q̄ non sint tēpestates in aliqua pte vel mortalitates, q̄ antiquus erāt inaudite, et mō non recedūt de mūdo. **Rō est q̄tum ego possum cognoscere ex magnis blasphemijs, que dicunt̄ quonidie p̄tra deum, qm̄ vt dicit sc̄tus Tho. scōa scōe. q. xij. ar. iij. et. iij. pte. q. lxxxj. ar. iij.** **Post idolatriam blasphemia est de maiorib⁹ pctis que possunt fieri cōtra deū.** **Et mō pro nihilo statim blasphemant.** **Itō deus mittit istas tēpestates et mortalitates que destrūūt totum mundū.** **Uñ sicut cōtra illos qui cum balistis sagittis impugnat turrim mittūt defurū lapides siue cāceres defendendo se, sic p̄tra christianos qui blasphemādo impugnat deū, mittunt̄ de furū lapides etc.** **Que quidē p̄suetudo seu abusio iurādi et blasphemandi incepit ab octuaginta vel nonaginta annis citra, iō ab illo tpe citra veniūt nobis p̄dicta mala, s̄m q̄ d̄ h̄ pphetavit Moyses dicēs. Generatio puerca est et infidels filij, ipi me puocauerūt in eo qui non erat de⁹ et irritauerūt me in vanitatib⁹ suis. Ignis succensus est in furore meo, et ardebit vsq̄ ad inferni nouissima. Deozabiq̄ terrā cum gemine suo, et montū fundamēta cōburet.** **Non gregabo sup eos mala, et sagittas meas complebo in eis.** **Deut. xxxij. Nota generatio puerca, q̄ dñs dedit nobis linguā ad ipm̄ laudandū, et nos puertim⁹ eam ad ipm̄ blasphemandū.** **Octaua plaga fuit locustarū deuorantū oia viridia, et de h̄ est text⁹. Dixit dñs ad Moysen. extēde manū tuā sup terrā egypti ad locustā vt descēdat sup terrā et deuoret oēm herbā que residua fuit grandini.** **Exo. x. Et ista plaga significauit hypocritarū multiplicationē.** **Itā hypocrite dicunt locuste.** **Rō quia locuste vident̄ q̄ sint aues volātes et nō sunt imo statim cadūt in terrā.** **Talis est p̄ditio hypocritarum, qui vident̄ volare p̄ bona opa et verba deuota, s̄ statim descendūt ad terram ad habendū terrena, s̄ pecunias, familias etc.** **Quot religiosi et clerici, q̄t false sunt beagine q̄ volunt viuere ociosi, qui comedūt domos viduarū.** **Abath. xxij. de q̄bus dixit xps Attēdite a falsis pphetis q̄ veniūt ad vos in vestimētis ouium, intrinsec⁹ aut̄ sunt lupi rapaces, a fructib⁹ eorū cognoscet̄ eos.** **Abath. vij. De hypocritis vide scōa scōe. q. xxxij.** **Nota plaga fuit tenebrarū terribiliū p̄ tres dies intantū q̄ nullus de loco in quo stabat poterat se mouere.** **Itud signum vel plagam videtur tangere textus.** **Exo. x. Extendit moyses manū in celum, et facte sunt tenebre horribiles in vniuersa terra egypti tribus diebus**

et nemo vidit fratrem suum, nec mouit se de loco in quo erat. **Hoc signum currit modo p̄pter sc̄isma p̄fens ex ignorantia veri pape, et durat per tres dies, quia tres dicunt se esse papas, et hoc est ita obscurum et tenebrosum, quia ab vtraq̄ parte sunt inagni doctores et magistri principes et prelati: et sancti qui fecerunt mirac̄a.** **De his tenebris dicit dauid, nescierūt neq̄ intellexerunt: in tenebris ambulant, imo nec mouētur de loco in quo cōclusi sunt ab his tenebris dicēdo ex quo habeo hic dignitatem beneficiū et redditus meos teneo cum isto.** **Itēdem illi de francia etiā dicunt. Si fuisset in francia tenuisset cum illo etc.** **De sc̄ismate. ij. ij. q. xxxij.** **Decima et vltima plaga fuit angeli pcutientis omnia p̄mogenita egypti, et statim fuit finalis egressus de egypto, vt habetur **Exo. xi. vbi dicit textus. Abedia nocte ingrediar egyptū et morietur omne p̄mogenitū in terra egyptiorum a p̄mogenito pharaonis qui sedet in solio eius vsq̄ ad p̄mogenitū ancille que est ad molā, et omnia p̄mogenita iumentorū etc.** **Ecce hic subuersio christianorū per anti xpm̄.** **Angelus em̄ pcutiens figurabat xpm̄, qui pcutiet p̄mogenita, i. p̄cipes christianorū, ex pte quorū fient p̄cizationes p̄tra xpm̄ et virginē mariā etc.** **Et post statim sequet̄ finalis destructio mūdi.** **De hoc dicit apls. Abitet illis deus opationem erroris vel credāt mēdacio, vt iudicētur oēs qui non crediderūt veritati: s̄ p̄senserūt iniquitati. ij. ad Thep. ij. Nota cū dicit, Abitet, nō solū pmittet, s̄ mittet etiā.** **Et nota q̄ in p̄cutione anti xpi erūt duo.** **Primo culpa et malicia ipsi⁹ anti xpi, et hanc pmittet xps, scōo ibi erit penaz punitio malorū, et q̄nti ad h̄ de pmittet anti xpm̄.** **Lū ergo iam diu nō est q̄ sumus in noua plaga patet q̄d dicit̄ thema. **Hor p̄cessit, dies aut̄ etc.** **Et statim veniet angel⁹ pcutiens, remediū q̄ q̄d habem⁹ ostēdit̄ in epistola huius dominice cum dicitur. Abūciamus ergo opera tenebrarum etc. Deo gratias.******

Sermo. vij.

Induimini domi-

nū iesū xpm̄, ad Ro. xij. **Hoc verbum p̄positū habz magnā difficultatē in theologia quomodo xps p̄t indui cū nō sit vestis, q̄ dicit̄ thema. **Induimini dñm iesū xpm̄.** **Pro cui⁹ declaratione sciendū ē q̄ vita dñi n̄ri iesu xpi sc̄ta et virtuosa quā tenuit in h̄ mūdo d̄ vestis in sacra scriptura. **Rō. quia vestes p̄pter duo inuēte fuerūt, s̄ p̄pter honestatē ad cooperiendū carnes, Secundo p̄pter frigiditatē. **Adā et Eua añ peccatū in********

Dominica prima aduentus domini

Statu innocētie nō indigebāt vestib⁹: qz nihil erat eis inhonestū nec verecundū nec imundum nec in paradiso terrestri viget frig⁹. de hoc p. pte. q. cū. ar. ij. Sz stati post pctā ex q̄ aīa fuit inobediēs deo etiā caro fuit iobediēs aīe z habuit frig⁹. Jō tūc de⁹ fecit eis tunicas pelliceas. Et quēadmodū vestī coopit corp⁹ seu carnē: sic d⁹ coopit aīaz. Quia fm san. Tho. z Ysa. liij. vestes factoz sūt ad ptegendū cale faciendū z ornandū: z sūt alba mūda z odori fera. Et fm eūdē ps. xliij. vestis ecclie est duplex: scz doctrina vtriusq; testamēti z opa virtuosa. Jō dīc pbs. ij. ethi. qz virt⁹ est habit⁹ electiuus. Jō devirtutib⁹ dīc apls. In h ingemī scim⁹ habitationē nrāz q̄ de celo est supinducipientes: si tū vestin z non nudi iueniamur. Hāz q̄ sum⁹ in h tabernaculo igemīscim⁹ grauari eo qz nolum⁹ expoliari: s̄ supuēstiri. ij. ad Lo. v. Ecce ḡ hic quō oportz nos idutos esse vestib⁹ virtutū. Et patet r̄sio ad vna q̄stio/nē quā facitis vos. Si in alio mūdo erim⁹ nudi vel iduti maxie post diē iudicij. Dico qz boni z saluati erūt iduti: mali autē z dānati erūt nudi. Beati em̄ erūt iduti virtutibus: vt sol est indut⁹ claritate. Jō dīc beat⁹ Job. Apoc. xvj. Beatus qui vigilat z custodit vestimēta sua ne nudus ambulet: z videat turpitudines ei⁹ Lū ḡ vita dñi nr̄i iclu xpi quā tenuit in h mūdo fuerit sc̄a z virtuosa intm̄ qz xps dī nō solū virtuosus: s̄ etiā virt⁹. j. ad Lo. j. Nos predicam⁹ xpm̄ dei virtutē. Persona ḡ q̄ viuit virtuose induit xpm̄ ipm̄ imitādo in vita virtuosā. Et fm hunc modū dicit apls in themate Induimī dñm̄ iclū xpm̄. i. xpm̄ imitamī in sc̄a z virtuosa vita z puerfatiōe: patz thema. Adō vt melius possim vobis declarare q̄liter poterim⁹ idue⁹ xps ipz imitādo repio motiuū a quadā auctoritate sacre scripture: que vocat xpm̄ ignē dicēs. Deus noster ignis consumēs. ad heb. xij. Nota sc̄us Tho. Ysa. x. qz deus dī ignis: qz subtil⁹ est triplr. s. fm sbaz sc̄iam. z apparentiā: z lucid⁹: qz manifestat delectat: z dirigit z calid⁹. qz viuificat purgat z deuastat: z leuis. ppter motū sitū z ipmixtionē z ibidē xxxij. dñs dī ignis. qz purgat inflammat z p̄demnat. et ad idē ad heb. xij. dñs dī ignis: qz ignis inter sensibilia est nobilior: clarior: actiuior: actualior: altior: magis purgās z p̄sumēs sicut deus. Sicut em̄ ferrū in fornace induit igne: sic nos possum⁹ induere xpm̄ qd̄ potest fieri quadrupliciter fm quattuor conditiones quas ferrum recipit ab igne.

Prima q̄ sit clarum z lucens.

Secunda calidum et ardens.

Tercia molle se extendens.

Quartū pulcrum z nitens z patens. Sic ad instar ferri igni nos debemus induere quattuor virtutes: z sic iuxta cōsiliū the/matis. Induimī dñm̄ iclū xpm̄. P̄ria conditio ferri quam recipit in fornace quādo induitur igne est claritas lucens. quia totum induitur claritate contra suam conditionem: quia de se ferrum non lucet. Sic nos induendo xpm̄ recipim⁹ in nobis claritatē fidei christiane. amouendo a nobis tenebras z obscuritates errorum et dubitationū z induimur claritate fidei in fornace sancte matris ecclesie. tenendo eius determinationē et veritatē. Et si forte aliquis nostrū aliquādo dubitauit in aliquo articulo ponat se in fornace ecclesie eius sententiē z determinationē firmiter stando. z non intellectu suo diffinire z determinare aliē q̄ ecclia determinauit. Si em̄ darent tibi. xij. floreni de florenia. z tu velles ipsos pbare ad lumē paruū candele faceres magnā stulticiā. quia iam pbati sūt per tot fornellos quos trāsierūt. Idē de. xij. veritanb⁹ z articulis fidei que per tot fornellos transieūt. De hoc habet ij. q. j. ar. x. z de po. q. x. ar. iij. P̄rimo per illum fornellū ardētissimū pdicationis christi. qui mentiri non potest. z tot miraculis probauit. imo si christus non fecisset miracula adhuc dēs tenerent sibi credere. vt dīc s. Tho. q̄libeto. ij. q. iij. z s. Job. ca. xv. Sc̄o p fornellū publicatiōis aploz z passiois martyz. qz p ista vitate pbada mortui sūt plurima miracula faciēdo. Tercio p fornellū disputatiōis doctorū cū p̄bis impatorib⁹ z regibus intantū qz nullū pōt esse dubiū i fide qd̄ nō sit examiatū z pbatū. Patet ḡ stulticia illoz qz lumie puo sui intellect⁹ volūt pbare articulos dicentes. Videam⁹ quō tres p̄sone diuine sunt vn⁹ de us zc. qz totū h est iam examiatū z disputatū z determinatū. Jō ad instar optimi floreni mittatur in bursa p̄sc̄tiē p purā credentiā dicens. Credo dñe. Circa pdictaz pdictozum intelligentiā. querit s. Tho. j. pte. q. xxxij. ar. j. vtrū trinitas diuinarū p̄sonarū possit p naturalē rationē cognosci. Ad quā q̄stionē idē s. Tho. r̄m̄ dīc dēs. qz ipossibile est p naturales rationē ad cognitionē trinitat⁹ diuinarū p̄sonarū puenire: qz hō per rationē naturalē in cognitionē dei puenire non pōt nisi ex creaturis. fm̄ illud ad Ro. j. Inuisibilia dei per ea q̄ facta sunt itellecta p̄spiciunt. Creature autez ducūt in dei cognitionē sicut z effect⁹ in causā hoc igit solū ratione naturali de deo cognosci pōt qd̄ cōpetere ei necesse est fm̄ qz est oim̄entū p̄ncipiū: Clit⁹ at creatura dei ē cōis totū trinitati. vñ p̄tinet ad essētie vnitatē nō ad

Sermo VII

distinctionē p̄sonarū per rationē igit naturalē cognoscā p̄t de deo ea q̄ p̄tinet ad essētie vnitatē nō autē ea q̄ p̄tinet ad distinctionē p̄sonarū. Qui autē nitē pbare trinitatē p̄sonarū naturali rōne fidei duplr derogat. P̄rio quidē q̄ntū ad dignitates ipsi⁹ fidei que est vt sūt de reb⁹ inuisibilib⁹ que rationē humanā excēdūt. vñ apls dicit heb. xj. qz fides ē de nō apparentib⁹. Et apls dicit. s. Lo. ij. c. Sapias loq̄mur inter p̄fectos. sapiam vero nō huius secl⁹: neq; p̄ncipiū hui⁹ secl⁹ q̄ destruit: s̄ loq̄mur dei sapiam in mysterio. q̄ est abscondita. Sc̄o talis derogat fidei q̄ntū ad vtilitatē tradēdi alios ad fidē. Lū em̄ aliq̄s ad pbādū fidē inducit rōes q̄ nō sūt cogentes cedit i derisionē infidelīū. credūt em̄ qz hōi rōib⁹ inita mur z p̄t eas credam⁹. Que igit fidei sūt nō sūt tēptāda pbare nisi p auctoritates his qui auctoritates suscipiūt. Apd̄ alios xō sufficit defendere nō esse impossibile qd̄ pdicat fides Dīc ei h̄ yla. in li. de trini. Nō p̄tēt hō sua itelligētia generatiōis sac̄m posse p̄seq. Amb. etiā dīc. Impossibile est generatiōis scire secretū. mens deficiat. vox silet. h. s. tho. vbi s̄. Sic igit articū fidei firmū adherendū nō est ppter rōz naturalē: s̄ ppter diuinā reuelationē z p fidē: sic ei iduimur xps recipiēdo in nobis claritatē fidei talib⁹ sic iduim⁹ dīc apls. Erat aliqui tenebre nūc aut lux i dño vt filij lucē abulate. ad eph. v. Sup h̄ dicā vobis vnam figurā quā legim⁹ Ezech. j. vbi dīc Ezech. qz de⁹ oñ dūt sibi iter cetera aīalia vnū aīal qd̄ rificiatū d. qz emittebat sc̄itillas claras q̄si aspect⁹ eris cadens. Allegorice h̄ aīal figurabat quēlibz xpianū: qm̄ oīs bon⁹ xpian⁹ h̄z vnū caput qd̄ rificiatū Caput est fides catholica. q̄tuo facies sūt q̄tuo: euāgeliste. P̄ria facies a pte aīi est facies hoīs: ecce euāgelīū bti math. qz p hoīez figurat. Sc̄da facies a dextr⁹ est facies leōis: Ecce euāgelīū bti marci. Tercia facies a sinistr⁹ est bouis: ecce euāgelīū bti luce. qz p bouē figurat. eo qz tractat d̄ sacrificio. Quarta facies retro altior est aquile: Ecce euāgelīum bti ioh. qui alti⁹ alijs tractat de xpi diuinitate. Si bon⁹ xpian⁹ est q̄libz d̄z h̄re vnū corpus vnū caput qd̄ rificiatū: z debz emitte sc̄itillas claras. s. p̄tendo articulos fidei: qz nō sufficit h̄re claritatē fidei i cordē: s̄ optz emittē sc̄itillas alias extinguit fides i cordē sic lucerna ardens in laterna q̄ nō pōt spirare. Jō emittē: r̄d̄z sc̄itillas. d. Credo q̄libz die d̄ mane z de sero cū p̄statiōe. z h̄ p̄siliū est bti l̄hero. Et ita faciebat dauid. qz dīc de se. Credi dī. s. i. cor de. ppter qd̄ locut⁹ sū. s. in ore emittēdo sc̄itillas: z quō: ego autem humiliatus sum nimis

Pro premissorum intelligentia fm̄ sanctum Tho. nota. ij. q. ij. in p̄n. siue in cōtinuatōe qz duplex est actus fidei. s. interior: z exterior. interior: actus fidei est credere: s̄ confessio oīs coz: que sunt fidei est actus fidei exterior. De actu p̄mo siue interiori qui est credere agit. s. tho. ij. q. ij. per totū. Et de actu fidei exteriori qui est p̄fessio agit. q. iij. Credere aliqua que sunt supra rationē naturalē est de necessitate salutis. similiter fides. dicit s. tho. vbi sup̄ q. ij. q. iij. sc̄p. ij. di. xxxij. ar. iij. q. j. imo credere aliq̄ que rōne naturali demonstrant est necessariū. sc̄da sc̄be. ibi s̄. ar. iij. Sine fide (inquit apls ad heb. xj.) impossibile est placare deo. Credere autē ea q̄ sūt s̄ rōnem nō est leuitatis vt dīc s. tho. iij. di. xxxij. ar. iij. q. ij. idē p̄ gentiles. li. j. c. iij. Idē q̄rit s. Tho. de actu fidei exteriori. s. confessione: Ctrū p̄fessio fidei sit de necessitate. Ad quā q̄stionē r̄ndit. ij. q. iij. ar. ij. qz p̄fessio fidei ē de necessitate salutis. tūc solū q̄n ex ei⁹ omisiōe piclita⁹ honor dei vel vtilitas pximi. puta si aliq̄s iterroget⁹ de fide taceret. z ex h̄ crederet: vt qz nō h̄ret fidē vt qz fides nō esset dā: vel aliq̄ p ei⁹ taciturnitatē a uerteret a fide. In hōi cū castib⁹ p̄fessio fidei est d̄ necessitate salutis. auctoritas ad h̄ ad ro. x. Corde cre dī ad iusticiā: ore autē p̄fessio fit ad salu. Dico. ij. qz ferz i fornace nō solū recipit claritatē s̄ etiam calorē: ē ardentē p̄ suā naturā: sic nos iduēdo xpm̄ nō solū recipim⁹ claritatē fidei: s̄ etiā calorē ardētis caritat⁹: s̄ frigiditatē i deuotiōis z negligētie faciēdo opa dei cū ardore feruore spūs diligēter. De isto ḡ ardore dīc xps: Ignē veni mittere i terrā: z qd̄ volohit vt ardeat. Lu. xij. Ardet at ignis caritat⁹ qm̄ religiosus nō est negligens: s̄ diligēs. Idē dicat de cleric⁹ z laic⁹ fm̄ qz expedit ens erit. De isto igne caritat⁹ dicā vobis vna figurā de q̄ Leui. vj. p̄cepit de⁹ di. Ignis i altari sp̄ ardebit quē nutriet sacerdos subiciēs ligna mane p̄ singlos dies imposito holocausto desup. Allegorice altare ē cor deuoti xpiani in quo offert deo illud sacrificiū de q̄ dicit Dauid. Sacrificiū deo spūs p̄tribulatus: qd̄ fit qm̄ hō recedit de pctis z mala vita quā tenuit: z cōter offert deo isto mō sacrificium in altari cordis. de quo dicit. Ignis in altari semper ardebit: sc̄licet ignis ardentis caritatis: s̄ statim extinguitur. Sic religiosi in nouiciatu incipiunt bene z deuote seruire deo: sc̄d extinguitur postq̄ sunt professi: et habēt partem in cauda asini: quia zc. Idem de clericis quando dicunt missam nouam. sed post extinguit zc. Idē de laicis i qd̄ accēdit ignis caritatis: deuotiōis i aliq̄ fm̄ dē: s̄ p̄ stati extinguit

Benedictus esset si moreret dū ignis ardet. Ideo dicit. Ignis in altari semp ardebit. S3 quō fiet dicit. Quē nutriet sacerdos zc. Ille ignis accēdit in missa cū lignis paruis qđ fit qñ dñs dñs: deo oipotēti. Introit⁹ zc. De inde ponit magna ligna in canōc: z sic tadē venit xps in hostia psecrata. iō dicit Quē nutriet in missa sacerdos sufflādo in pdicatioe Ita faciebat xps z apli. z ignis accēdebat in corde ppli. Iō dicit Ignis ille erit ppetuus q nunq̄ deficiet in altari. Leui. vj. Dico tercio q qñ ferrū induit igne. recipit molliciē p ditionē sue duriciē. Sic z nos iduēdo xpm debem⁹ recipe molliciē remissiois iniuriarū p implacabilitatē impatiētie. Iō ad instar ferri igniti qđ p multos ictus mallei extendit: sic z nos per multas malleatōes tribulationū debem⁹ extendi ad om̄s diligēdos z iniurias remittēdo. iuxta illud qđ dicit aplus. Estote benigni iuicē: misericordes: donātes inuicē: sic z de⁹ z in xpo donauit vobis. ad Ephef. iij. Nota q benignitas refert ad socialē cōuersationē. Ad misericordiam ad pauperū compātionē. Donatio ad iniuriarum remissionem. Hec tria habem⁹ exēplariter in xpo z pcludit Sicut deus in xpo donauit vob. Dico q̄to q qñ ferrū induit igne recipit ex eo pulcritudinē delectabilē. et sic nos xpm induentes debem⁹ recipere in nobis pulcritudinē placētis honestatis: qđ fit p purā p̄tinentiā z castitātē dimittēdo imundiciā carnalitatis. qm̄ inter alias virtutes pulcrior est castitas q m̄rum placet deo z āgelis. Iō sap. iij. Q̄ pulcra est casta generatio cum caritate. Quent sc̄tus Tho. ij. q. clj. ar. j. vtrū castitas sit virtus. Et r̄dit q sic. qz i b̄ rō virtutū hūane cōfisiō q sit aliqd fm̄ rōnē modificatū. S3 nomē castitatis sumit ex hoc q p rōnē p̄cupiscentia castigat. q ad modū pueri est refrenanda. vt patet per phm. iij. ethi. Cū manifestū (in q̄t. f. tho.) est castitatē esse virtutē. Et est subiectie in aīa: s̄ materiā habet in corpore. Et castitas pprie dicta est virt⁹ sp̄ialis hūis sp̄alem materiā. s̄ p̄cupiscentias delectabiliū q sūt in venereis: s̄ large dicta siue metaphozice est generalis virtus. vt dicit. f. tho. vbi s̄. ar. ij. et ista dñ castitas sp̄ialis cui opponit fornicatio sp̄ritualis: p quālibet em̄ virtutē retrahit mēs hūana ne reb⁹ illicit⁹ delectabilē pūgat pncipaliter tñ rō hui⁹ castitat⁹ est ḡnalis dñ: z dñ metapho. p̄sistere in caritate z in alijs dñtutib⁹ theologici. qđ mēs deo pūgat. z mō caritas est pulcherrima virtus. Nota cū caritate magis q̄ cū timiditate. iō Ysa. luj. Abundamini q fertis vasa dñi. z subdit. P̄cedet em̄ vos dñs z p̄gregabit vos deus israel. In hac au-

ctozitate ppha ponit tres rōes oñdentes quō castitas est magis necessaria mō q̄ añ icarnationē xpi. P̄tia ibi Abundamini q fertis vasa dñi: vasa dñi sunt nra corpora q portam⁹ que sunt vasa aie: s̄ añ xpi incarnationē nō erant vasa dñi. qz ipse nō habebat corp⁹. Scda ibi p̄cedet em̄ vos dñs. s̄ xps in puritate: qz xps nescit qđ est illd̄ experimētaliter: licet sine peccato potuisset h̄re p̄ozē: s̄ noluit vt daret nobis exemplū castitatis. Tertia ibi. Cōgregabit vos de⁹ israel: scz cum angelis suis purissimis z castis. Apo. xxi. Nō intrabit in ea aliqd̄ coinquinatū aut abominationē faciens. Ecce q̄re dicit thema. Induimini dñm xpm. Dñca. ij. aduentus Ser. j. De euāgelio

Rūt signa i sole

z luna z stellis. Lu. xxi. In ista dominica sc̄ta mater ecclia facit officium de aduētū xpi ad iudiciū: z in sc̄to euā. ho dierno xps oñdit nobis ser̄ que requiruntur in omni iudicio que semper debent fieri.

Primū ē intimatio t̄pis Sc̄bz p̄p̄atio loci Tercū citatō p̄tū. Quartū p̄p̄atio p̄sonal Quintū diffinitio iudicial. Sextū executio effectualis. Et de primo. s̄ intimatione temporis: quia iam sc̄tis quō iudex assignat tempus partibus. d. tali die veniatis ad audiendam sententiā. Sic facit deus: non q̄ dicit nobis diem: s̄ dedit nobis signa in quib⁹ cognosceret t̄pis iudicij di. Erunt signa in sole z luna z stellis: quia dies iudicij nota est soli deo. iij. sc̄p. dif. xliij. q. ij. z di. xlvj. q. j. Nō dat nobis signa in rebus occultis: s̄ in manifestis. que a toto mūdo vident: vt tot⁹ mūd⁹ possit illud t̄pis iudicij cognoscere. Nota fm̄ sanctum Tho. in. iij. dif. xlvj. q. j. z xlvij. q. nō oīa signa in euāgelio p̄tinent ad generale iudiciū. imo forte nulla. s̄ alia signa erūt ibi.

Que aut sunt ista signa h̄ declarat ipemet Ath. xxiij. dicēs. Sol obscurabit z luna nō dabit lumē suū: z stelle cadent de celo. Item Joel. ij. Sol cōuertetur in tenebras z luna in sanguinē. anteq̄ veniet dies dñi magnus et horribilis. Nota fm̄ sanctū Tho. in. iij. sc̄p. di. xlvij. q. j. sol et luna obscurabunt per p̄uuationē sui lumis vel simul vel diuerso tpe circa diem iudicij. non autem illo die nec post. Obscuritas illa solis potest intelligi iuxta obscuritatem tenebrarū solis. que fuerunt tempore Ahoysi in terra egypti. fm̄ q̄ legitur Exodi. x. Quia gentes non poterant se mouere de loco in quo erant. nec se videre nec se iuuare mutuo z durauerūt p tres dies Aho dō hic cogitate Si de⁹ volens dari finem vni regno tantam induxit obscuritatē solis scz per tres

dies. q̄tam ergo obscuritatē dabit in fine mūdi qñ dabit finē z terminū toti mūdo: non solū p tres dies: sed forte p triginta: nec aliq̄ luxceri vel lucerne poterit i mūdo viuere. Ecce hec signa q̄ erūt in sole: luna aut p̄uertet in sanguinē: qz tota erit in colore sanguis zc. Dicit em̄ Hieronym⁹ q̄ añ diē iudicij arbores z plāte pluēt sanguinē. Et stelle cadent de celo. qz tūc assub z fulgura erūt de celo: hoc intelligit de assub q̄ videt qñ stella cadēs d celo: qz tūc assub z fulgura erūt per totū mundū z per totū aerē: z cōburet villas: ciuitates. castra z domos. Ecce quō ad lram erūt signa in sole z luna z stellis. Nota tñ fm̄ sanctum Tho. in. iij. sc̄p. dif. xlvij. q. j. q̄ illa signa. xv. non asseruntur a b̄to Hiero. s̄ dicit se repisse i annalib⁹ iudeoz: z habet valde parū verisimilitudis. Sed sp̄ritualiter loquendo hec signa sunt iā completa. Qm̄ in sacra scriptura intelligitur stat⁹ papalis per solem: per lunā status mūdiālis. per stellas aut quibet p̄sona sp̄ritualis. Sol aut. i. status papalis iam obscuratus est triginta anni sunt q̄ nō videt certissime quis verus sit papa. Quidā dicit talis est. Alij nō imo talis est. z abvtraq̄ pte sunt magni m̄gri z doctores. z q̄ forti⁹ est sancte p̄sona clarent miraculis: imo sunt modo tres soles. Quale signū esset de sole materiali. si diuideretur in duos vel tres soles. hoc signū est modo: cum status papalis diuisus sit i tres p̄sonas. Hoc signū ergo intimat nobis t̄pis iudicij qđ cito z in breui erit. Auctoritas. Diuisum est cor eorum. nūc interibūt. Osee. x. Item luna. i. status humanalis siue potestas cōuersa est iam in sanguinē intrā q̄ reges z p̄ncipes z dñi tēporales se trucidāt et occidūt intrā q̄ in toto mūdo est guerra: quot mille moriunt q̄tidie in bellis. De isto signo auctoritas. Sanguis sanguinē tetigit: ppter h̄ lugebit terra. Osee iij. Sanguis scz iniuriati tetigit sanguinē iniuriantis. Tercio stelle cadent de celo. Stelle cadent de celo: stella of quolibet p̄sona deuota que fixa stat i celo per deuotionē. de q̄bus dicit deus abrae. Multiplicabo semē tuū s̄c̄ stellis celi. Genes. xxij. Sed mō iam cecidit de celo ad terram. Primo religiosi quoz affectio debet esse tota in celo: sed iam ceciderunt in terra affectantes terrena. s̄ diuitias: honores: dignitates: magistrat⁹ zc. Idem de clericis z laicis. iam nullus respicit celū sed terrā. Ideo verificatur illud Dauid. Oculos suos statuerūt declinare in terrā. et sequit. Susceperūt me sicut leo patus ad p̄dā. hoc of ppt̄ anti xpm. patet q̄ intimatio t̄pis iudicij p siḡ manifesta. Iō xps dās nob̄ vna cōpationem

de signis dicit. Videte ficulneā z oēs arbores cum pducunt iam ex se fruct⁹ sc̄tis quia ppe est iam estas. Ita z vos cum videntis hec fieri: sc̄tote qz ppe est regnū dei. i. xps ad iudiciū. Luce. xxi. Secundū qđ erit in iudicio erit loci p̄paratio: quēadmodū p̄parat locus iudicialis regi volētī facere iudiciū. Idē de rege xpo q̄ habet iudiciū facere in cōi loco ne sit alicui partialis. qz om̄s tam boni q̄ mali. i. tam beati q̄ dānati h̄nt interesse in illo iudicio. Ideo si illud iudiciū fieret in celo possit esse locus suspect⁹ dānatis. Si in inferno. nō esset locus cōgruus beatis. Ideo fiet in terra qui est locus cōmunis om̄ibus. Auctoritas. Ecce dies veniūt dicit dñs z suscitabo Dauid germē iustū: z regnabit rex sapiens erit: z faciet iudiciū z iusticiā in terra. Hiere. xxij. Nota in terra nō in celo nec in inferno. Quō aut intelligendū est q̄ fiet iudiciū in terra. habes sup̄ in f̄mone p̄mo aduentus dñi. Nota suscitabo dauid germē iustū. z regnabit rex et sapiens erit. z faciet iudiciū z iusticiā in terra. qz mō videt q̄ dozimat cū tot mala p̄ctā fiāt. et ipse tacet nec punit oīa. Ideo oportet q̄ locus paref. Qm̄ si rex deberet hic tenere curias in domo in qua habitauerūt porci z iumenta illa domus mūdaretur z purificaret. Idē de domo huius mūdi in qua habitauerūt iumenta. qui viuūt ibi sc̄dm̄ rationē sunt hoīes qui viuūt fm̄ sensualitatē sunt bestie. superbi sunt leones. auari vulpes. luxuriosi porci. inuidi sunt canes. gulosi sunt lupi. iracundi serpentes siue vipre. pigri aut sunt asini. ppter qđ domus huius mūdi est corrupta imūda z infecta. Cōp̄truerūt iumenta in stercore suo Joel. j. z. ij. c. Necessariū est ergo vt mundet z purificet. q̄ purificatio fiet per ignē qui accendit z inflāmabit ad q̄ttuoz partes mundi in oriente z occidēte zc. z cōburet totū mundum. Iste ignis fm̄ sanctū Tho. q̄rto sc̄p. dif. xxvij. q. ij. ascendet tñ quātum aque diluuij ascenderūt. s̄ vsq̄ ad mediū aeris intersticiū Et ista purgatio elementoz fiet p ignē in fine qz est similioz glorie z actiuoz z minus inficiat Et iste ignis p̄flagrās mundū q̄ ad purgationem p̄cedet iudiciū: sed quo ad inuolutionē impioz sequet. Post hāc descēdet christ⁹ ad iudiciū cū virgine Maria matre suā z baronibus z militib⁹ celi. Si aut dom⁹ mūdi nō esset purificata diceret forte virgo maria filio suo. Q̄ fili mi vbi me ad duxisti in loco tā fetido. Si dicat o frater non sentimus nos fetorem zc. Nec pisces sentiunt amaritudinē maris. qz ibi sunt nati z nutriti. Nec stabularius sentit fetore stablū s̄ miles sentit qñ ibi intrat.

Dominica secunda aduentus domini

Sic nec nos sentimus fetorem huius mundi quia nati sumus et nutriti in isto fetore. Sed si veniret vnus beatus de paradiso ille sentiret. De hac preparatione dicit propheta David. Ignis ante ipsum procedet et inflamabit in circuitu inimicos eius. Alluxerunt fulgura eius orbi terre: vidit et comora est terra. Montes sicut terra fluxerunt a facie domini: a facie domini omnis terra. Ps. xcvj. Nota inimicos eius qui sunt eius inimici: et quod illi solum sentiunt illum dolorem maximam in illo igne. Quia amici christi sine dolore morientur illo igne: Sicut quinquaginta rethores beate katherine: Alluxerunt fulgura. Dic quomodo vno fulgure vna domus destruetur: alia remanebit. vir occidetur et vxor remanebit et econuerso: de hoc dicit euangelium. Erit in terris pressura gentium pro confusione sonitus maris et fluctuum. arescibus hominibus pro timore et expectatione que superveniet et vniuerso orbi. Dic quod illi qui modo voluit confiteri tunc querent confessionem. Idem de vindictibus qui modo nolunt remittere nec pacem facere. Idem de usurariis qui modo nolunt restituere. Idem de clericis qui non habent modo hanc curiam. Idem de religiosis qui modo nihil seruiant de suo ordine. nec de regula nec de ceremoniis et cetera.

Tertium quod erit in illo iudicio erit primum citatio. Iudex qui vult dare sententiam facit citare partes. Ita faciet dominus noster iesus christus rex et iudex. Michael ut prece clamabit voce magna dicentes: Surgite mortui: venite ad iudicium. Quod hec intelligant que in primo sermone per me dominice aduentus. De illa voce dicit hieronimus. Siue comedam siue bibam semper videtur mihi sonare in auribus meis illa vox: surgite mortui et cetera. De hac voce dicit in euangelio. Veniet hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient vocem filii dei principaliter Job. v. Illa vox erit filii dei principaliter: sed erit beatus Michael instrumentum. Sicut vox preconiis est vox regis impatiue. et ipsi preconis executiue. Et subito omnes resurgent. De hoc habes pulchrum in primo sermone per me dominice aduentus. Dic quod gaudebit anima beata quando induet corpore glorioso: sicut gaudet sponsa in die nuptiarum: quando induit preciosa veste sibi missa a sponso. Oppositum erit de vana nati. Quartum est comparatio personalis. Quia in illo magno iudicio nullus poterit comparare per procuratorem: sicut fit modo hic in curia regis: sed omnes tam magni domini quam parvi habent ibi comparare personaliter et dare rationem de seipso: quantum cum sit rudis et grossus. Auctoritas. Christus quod nostrum pro se reddet rationem deo. ad Roman. xiiij. Hoc iudicium faciet christus in illis partibus vbi iniuste fuit ipse iudicatus. scilicet in valle iosaphat

ut dicit sanctus Thomas. in. iij. scilicet. dist. xlvij. q. prima. ar. iij. Joelis. iij. In diebus illis et in tempore illo cum puertero captivitate iudaz hulum congregabo omnes gentes et deducam eas in vallē iosaphat. et ibi disceptabo cum eis. quasi dicat ibi sedebo ut iudicem omnes gentes in circuitu. Si querat quomodo ibi illuc vel per mare vel per terram et cetera. Dic quod quilibet tunc tam bonus quam malus portabit illuc a suo bono angelo. ut creditur: tunc enim virtutes celorum mouebuntur. scilicet ad portandum. Dic practice quomodo boni portabunt honorabiliter: mali autem vituperabiliter. Sanctus Thomas. tunc dicit in quarto script. dist. xlvij. q. j. ar. iij. q. virtutes celorum. i. angeli tunc mouebuntur non secundum statum glorie: sed ex admiratione vel a motu celi cessando. Quintum erit diffinitio iudicialis que ostendit ibi. Et tunc videbunt filii hominis venientem in nube cum potestate et maiestate magna. Dic quomodo tunc christus veniet. Cum maiestate associatus angelis: archangelis et cetera. ad salvandum bonos. et cum potestate vel maiestate ad damnandum malos. Nota christus apparebit in iudicio corporaliter: ut dicit sanctus Thomas. iij. di. xlvij. q. j. ar. j. ij. xxiiij. Item contra gentes li. iij. ca. xcvj. xxiiij. Quia etiam sanctus Thomas. in. iij. dist. xlvij. q. j. ar. j. Utrum christus in forma serui siue hominis sit iudicaturus. Respondit quod sic. dicit enim Job. v. Potestatem dedit ei iudicium facere quia filius hominis est. Item Job. xxxvj. dicitur. Causa tua quasi impij iudicata est. Glo. a pilato. Ideo iudicium causamque recipies gloria. ut iustitiam iudices. Sed christus secundum humanam naturam iudicatus est a pilato. ergo secundum humanam naturam iudicabit. Item eius est iudicare cuius est legem condere. Sed christus in humana natura apparens nobis legem euangelij dedit. ergo et secundum eandem naturam iudicabit. Quia in dicta auctoritate Luc. xxi. Tunc videbunt filii hominis venientem in nube cum potestate magna et maiestate. Maiestas autem et potestas ad gloriam pertinet. Ideo querit vtrum christus in iudicio apparebit in forma humanitatis gloriosa. Ad quam questionem respondit sanctus Thomas. in. iij. pte. dist. xlvij. q. prima. ar. ij. q. sic Quia sicut quando iudicandus aduenit in forma infirmitatis apparuit: ideo oportet quod quando iudicaturus aduenit in forma gloriosa appareat. Iudicari enim infirmitatis est. et iudicare auctoritatis glorie. Et quod in secundo aduentu ad hoc veniet ut iustitiam prorsus in homines erecet. dignum est et congruum. ut in forma glorie et auctoritatis appareat. Et sicut visio glorie humanitatis christi (ut dicit sanctus Thomas ibi super in solutione ad quartum) erit iustis in primum. ita inimicis christi erit in supplicium. quod sicut gloria amici est delectabilis: ita

Sermo II

gloria et patiens ei quod odio habet maxime contristat. Cuius Ista. xxvj. Videatur profundam zelantes populi: et ignis scilicet inuidie hostes tuos deuoret. Potent autem corpus christi gloriosum ab omnibus videri in generali iudicio etiam a non glorificatis. Quia corpus gloriosum habet in parte sua ut se demostret vel non demostret oculo non glorioso. Hec sanctus Thomas. ibi in solutione ad tertium. Sententia diffinitiva pro bonis erit. Venite benedicti patris mei possidete patrum vobis regnum a constitutione mundi. Mat. xxv. Sententia autem diffinitiva pro malis erit: Discedite a me maledicti in ignem eternum et cetera. ibidem. Sextum erit executio effectualis. ibi: Celus et terra transibunt. scilicet quantum ad istas operationes et qualitates. Verba autem mea non transibunt. supple sine effectu executionis. Tunc christus forte clamabit voce magna dicens. Inferne aperi os tuum et deglutire ipsos istos. Tunc subito terra apertur et mali in corpore et anima descendent ad infernum: vbi erunt sine fine non poterunt mori nec penitere. Dixit christus ad iudam. Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille. Deinde faciet executionem de bonis ipsos introducendo in celum cum coronis in cathedris glorie ipsos collocando. Ista. xxxv. Veniet in syon cum laude: et leticia sempiterna super capita eorum: gaudium et letitiam abstinebunt: et fugiet dolor et gemitus.

Sermo. ij.

Runt signa in sole

Lu. xxi. et in euangelio hodierno Materiam primum predicationis erit de factis euangelio. et habebimus si deo placet multas bonas declarationes ad intelligendum primum diuinam. quod gubernat istum mundum a principio usque ad finem. Sed primo salutem virgo Maria et cetera. Erunt signa in sole. Sanctum euangelium hodiernum loquitur de signis terribilibus venturis in fine mundi diuini die iudicij. Et ponit signa futura primo in celo. scilicet in terra. tertio in angelis. De signis que erunt in celo loquitur thema dicens. Erunt signa in sole. Pro hoc declaratione et materie introductione sciendum. quod in sacra scriptura christus de sol. patet que dat sciam. et auctoritate que confirmat creditur. Ratione que christus de sol est: quod tota vita christi in summa representat in sole. In eius motu et cursu que facit. Jam videtur quomodo quilibet die sol de nocte est absconditur a nobis et secretus. sed auro ra oritur: et sic transiens finaliter visitat totum mundum. ipsum illuminando: calefaciendo: aialia homines et plantas fructificare faciendo. usque ad occasum. Sic et christus aliquando fuit absconditus et secretus in mundo quando fuit in ciuitate nazareth in

domo matris. quosque habuit etate. xxx. annorum nec cognoscebatur quod esset deus. Propter hoc dixit Jobes baptista iudeis. Abedi vestrum stetit quem vos nescitis ipse est qui post me venturus est. Quia sol sequitur luciferum. Job. j. Sed oritur fuit in auro sue predicationis: et cepit illuminare mundum qui erat in tenebris errorum et falsorum opinionum. sed christus sua predicatione illuminauit intantum quod plus scit modo vna vetula de veteribus: dei que antiquitatem vnam magnam prophetas. ipsi gratias soli Secundo calefecit totum mundum in auro dei. in ardore et desiderio paradisi. Tertio fecit fructificare humanum genus in bonis operibus: virtutibus meritis: transiendo ut sol de villa in villa discurrendo. predicando usque ad occasum scilicet mortis. Ecce quomodo motus et cursus solis et influentia representat vitam christi: et tunc fuit completa prophetia Zacharie prophete dicentis: visitauit nos orientes ex alto. Illuminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis. Luc. j. Nota illuminare scilicet errores. Ecce primum effectus. his qui in tenebris et in umbra mortis sedent. Ecce secundum frigiditatem dilectionis dei. ad dirigendos pedes nostros in viam pacis. scilicet ad meritorie operandum. Ecce tertius. Ecce ratio que christus de sol. Auctoritas. Quia vobis timentibus nomen meum sol iusticie non dicit sol nature. Malach. iij. Verbum est dei prorsus. Item in nouo testamento dicit sancta mater ecclesia virgini marie. Ex te oritur est sol iusticie christus deus noster. de isto sole ego intelligo thema primum. Erunt signa in sole. i. in christo vero deo: dicenda licet sit subtilis et difficilis. tamen bene poteritis eam intelligere si vultis attendere diligenter

Dicit astrologi et verum dicunt et concordant cum eis theologi. Sol nature in anno primum transit semel. xij. signa zodiaci cuiusdam circuli: que astrologi notant in celo: quasi coronam diuidentem celum. in quatuor sunt. xij. partes equales. et vocantur secundum constellationes.

Prima pars dicitur aries	Septima libra
Secunda taurus	Octava scorpio
Tercia gemini	Nona sagittarius
Quarta cancer	Decima capicornus.
Quinta leo	Undecima aquarius.
Sexta virgo	Duodecima piscis

Et ita sunt. xij. menses in anno. primum mensis fuit martij. in isto sol stat in primo signo. scilicet arietis In secundo mense scilicet aprilis in secundo scilicet tauro. et in tercio mense scilicet maij stat in gemini. et sic per totum annum primum transit ista. xij. signa que ab astrologis dicuntur constellationes. a theologis autem signa

dicunt. qz signat. xij. star mundi h^o in qb^o de
buit esse xps sol iusticie a principio mudi vsqz
ad finē. Et tūc erit sol iusticie in signis scz tra-
sitiue. De h^o Gen. j. Fiat lumina in firmamē
to celi. z diuidat diē ac noctēz sint in sigz tpa
z dies z annos. s. qn d^z. Erūt signa in sole. scz
causatiue. Primū signū d^z aries. Rō. qz si
ille stelle linearent q̄ sunt in p̄ma pte zodyaci
facerēt figurā arietis cū suis cornib^o. Et in il-
lo p̄rio signo stat sol in p̄rio mense. scz martij.
Hoc signat primū statū mudi a creatiōe ade
z durauit vsqz ad moysen. Tunc em̄ filij^o dei
fuit in signo arietis. Ratio. aries totā suā for-
titudinē et d̄tutē hz in capite. Sic tūc in p̄rio
statu mudi gentes se gubernabāt solo intelle-
ctu capitis. in credēdo et in b̄n̄ uiuēdo. q̄a tūc
non habuerūt mgros neqz doctores. ne q̄eti
am libros. s. ad instar illi^o q̄ intrat magnū pa-
latium per intellectū naturalē stati cognoscit
q̄ mag^o d̄ns debuit esse q̄ illud edificauit. li-
cet ipm nō videat. Sic tūc gentes q̄ fuerūt in
p̄rio statu mudi ex magnitudine opis siue pa-
laci h^o mudi cognoscebat deū. et ei^o infinitā
potētāz gubernabāt se in bona vita intellectu
naturali. d. Quilibet d̄ns vult seruos fideles
ne vadāt ad suos inimicos. z sic iam naturalit̄
seruabāt p̄mū p̄ceptū. nō habebis deos alie-
nos. Itē qlibet d̄ns vult honozē a suis subdi-
tis. et q̄ cū reuerētia loquāz de ip̄o. z sic serua-
bant secundū p̄ceptū. Itē qlibet d̄ns in d̄no
suo aliq̄d seruitiū vult. iō eligeant vnā diem
quā dabāt d̄no in hebdomada. Itē qlibz do-
min^o vult vt minores honozēt maiores. Ecce
quartū p̄ceptū. s. honorationē parentū. Item
null^o d̄ns vult q̄ sui recipiāt vidētā in p̄ntia
sua. Ecce q̄ntū p̄ceptū. non occides. Item
vult q̄ null^o tāgat filias nisi petat eas in vro-
res. Ecce sextū nō mechaberis. Itē qlibz do-
min^o vult q̄ ip̄e sit p̄ter^o de pte quā ipse dedit
Ecce septimū p̄ceptū. nō furtū facies. Itē q̄
null^o diffamet aliū. Ecce octauū p̄ceptū. fal-
sum testimoniū non facies. z sic de alijs. Ecce
q̄re dicebat q̄ sol esset in signis tāq̄ in effectu
de h^o Auctoritas. Lū gētes q̄ legē nō habent
naturalit̄ ea q̄ legis sunt faciūt. h̄mōi legē nō
habētes ip̄i sibi sūt lex. Ro. ij. Quia oia p̄ce-
pta moralia sp̄ seruari debēt ab oib^o. qz sūt de
lege nature. vt dic̄ Tho. Abat. xxij. Et om̄s
act^o virtutū iquātū virtuosū sūt de lege natu-
re. nō aut̄ sc̄dm sp̄es suas. prima sc̄de. q. xciiij.
ar. iij. s. illa lex nature fuit obfusca in gētili-
bus q̄ ad multa. iij. scripto. dif. xxxij. q. j. ar.
ij. z p̄ria sc̄de. q. xciiij. ar. iij. v. z. vj. z. q. xcij

ar. ij. Ecce p̄mū signū. Secundū signū est
thaur^o in q̄ stat sol in sc̄do mēse. s. april. Ratio
q̄re d^z thaur^o est. qz si ille stelle q̄ sunt in illa p-
te zodyaci linearent facerent figuram thauri
hoc signū significat sc̄dm statū hui^o mudi. s.
a tpe moysi vsqz ad Jōhem baptistā. i quo fi-
lius dei fuit in thaurō. Rō. qz thaur^o est aial
terrible. z puocat^o statim ferit cornibus. Ita
tunc de^o data lege scripta si irritabat z puoca-
bat ab aliquo statū pcutiebat puniēdo. Uer-
bi grā Exod. xxxij. qn pplus fecit vitulū zē.
tunc irritauerūt thaur^o. i. dei filiū q̄ pcutit de
plo q̄si. xxij. milia q̄s occidit. Itē qn mur-
murerūt d̄ deū Mūeri. xiiij. puocauerūt eū
q̄ pcutit z occidit de ipsiis sexcēta milia. Itē
in murmuratiōe p̄cipū. s. chore. dathā. z ab-
yron Mūeri. xvj. puocat^o occidit eos. Item
ex pctō luxurie cū filiab^o moab Mūeri. xxv.
puocauerūt eū et occidit ex ip̄is. xxiiij. milia.
Itē postq̄ fuerūt in terra p̄missiōis puoca-
uerūt eū idolatrādo ppter q̄d eiecit. x. tribus
de terra p̄missiōis. vt patz. iij. Regum. xvij.
Ecce quō erat tūc i thaurō. qz nō expectabat
ip̄os ad p̄ntiam sic nūc. s. sic thaur^o puocatus
statim pcutit. de h^o p̄phetauerat iā moyses di-
cens in p̄sona filij dei. Ipi me puocauerūt in
eo q̄ nō erat de^o z irritauerūt in vanitatibus
suis. Et ego puocabo eos in eo q̄ nō est ip̄s.
z in gēte stulta irritabo eos infra. Congrega-
bo sup eos mala. z sagittas meas cōplebo in
eis. Deut. xxxij. de h^o vide. s. Tho. ad heb. x.
ca. z rō oim̄ penaz veteris legis ponit p̄ma
sc̄de. q. cv. ar. ij. Tercū signū dicit̄ gemini.
Rō. qz si de vna stella ad aliā p̄traherent li-
nee facerēt figurā geminorū oīno similiū. In
isto signo stat sol i tercio mēse. s. maij. In isto
signo fuit sol iusticie in tercio statu mudi. s. in
sua b̄ndicta incarnatiōe. qn̄ in vtero virginis
due s̄be. s. humanitatē et diuinitatis i vnitate
suppositi p̄iūcte sūt. Crist^o aut̄ in sua incarna-
tiōe a diuinitate hūit duo. s. essentiā diuinā
et suppositū personale. a nobis habuit solum
vnū. s. hūanitatē. s. non p̄sonalitātē. qz nō as-
sumpsit personā s̄ hūanitatē in supposito di-
uino suppositā. z fuit completa p̄phetia dicta
figuratiue. Iā tps pariendi aduenerat ecce
gemi in ei^o vtere repti sunt Gen. xxv. De h^o
in tercia pte in plurib^o q̄stionib^o. z i tercio scri-
pto in plib^o distinctionib^o. Quā aut̄ xps dixit
Erūt signa in sole loq̄bat d̄ nouē signis futu-
ris. Quia de trib^o p̄dicti dixit. Fuerūt signa in
sole vt in causa. vt erit sol in signis scz causa-
tiue: sicut fuit in trib^o signis p̄dictis trāsitiue

Quartū signū dicit̄ cancer. Ratio vt s̄ de
aljs. In isto signo stat sol in q̄rto mēse. s. Ju-
nij. In isto signo fuit fili^o dei in sua passione.
Rō q̄a sicut cācer nō incedit recte s̄ retrogra-
de z abscōdit se infra arenā. sic fili^o dei in sua
passiōe ibat p̄ trāuersū. qz p̄rio voluerūt ipm
facere regē. vt pz Jōh. vj. Et in passiōe dice-
bāt. Nō habem^o regē nisi cesarē. Prim^o
cebāt ipm esse regē z deū z creatorē. Et
stone dicebant xpm esse hoīem incantatorē.
Prius honorabāt eū. z in passiōe vitupabāt
ipm. Prius associabāt eū. z in passiōe dimi-
tebant ipm solū. Itē in die veneris sancta cū
cruce in collo p̄trāsuerū ducebāt cespitādo
z impulsus vsqz ad locū passiōis. Ecce quō
fuit vt cācer trāsuerse quousqz fuit abscōdit^o
in monumēto. Et fuit cōpleta p̄phetia ysaiē.
i p̄sona dei patris di. ad filiū in q̄ntū hō. Ecce
intelliget seruus me^o z exaltabit^o z eleuabit^o
z sublimis erit valde. Sic ut obstupuerūt sup
eū multi. sic inglori^o erit inter viros aspect^o
eius. z forma illius inter filios hoīm. Isa. liij.
Verba sūt dei patris ad xpm hoīez q̄ in q̄ntū
hō est seru^o dei patris. z sicut q̄ntū ad hūani-
tatē fuit passus. sic etiā in q̄ntū hō fuit exalta-
tus in virtutib^o. p̄dicatōib^o. miraculis mul-
tis. z quātomagis fuit exaltat^o. tantomagis
in passiōe fuit gloriosus. De h^o. iij. pte. q. xlix.
ar. vj. z in primo sermone aduentus d̄ni. z de
passiōe eius. q. xlvi. z. xlvj. z. xlvij. z. iij. sc̄p.
di. xix. xx. z. xxj. zc. Quintū signū fuit leo
Rōne p̄dictorū. In isto signo stat sol in quinto
mense. scz Julij. In hoc signo fuit sol iusticie
christ^o i sua resurrectiōe gloriosa. Rō qz sicut
leo qn̄ vult cape predā ponit se in saltu i por-
ta spelūce. Sic christ^o cui^o corpus fuit in se-
pulcro vt leo d̄tute diuinitatis. aīa vō vt le-
ona in limbo q̄ in die resurrectiōis saltauit re-
surgēdo z cepit predā sanctorū patrū q̄s edu-
xit de limbo. Ecce quō sol iusticie fuit i leone
de hoc p̄phetia iacob patriarche dicentis de
xpo ad predā ascendisti fili mi requiescēs ac-
cubasti vt leo z q̄si leona Gen. xlix. Nota
ad predā ascendisti scz arborē crucis vbi re-
cepit totius mudi dominiū vniuersalit̄. Spe-
cialiter aut̄ oēs credētes sibi z obediētes. De
hoc dicit ipemet. Ego si exaltat^o fuero a ter-
ra oia trahā ad meipm Jōh. xij. Requiescēs
accubasti vt leo. q̄ntum ad corpus in sepul-
cro. Et quasi leona q̄ntum ad animā i limbo.
Ideo h̄iere. iij. Ascendit leo de cubili suo et
predo gentiū se leuauit. de hoc. iij. p. q. liij. et
iij. sc̄p. di. xxi. Sextū signū dicit̄ virgo.
Rō vt s̄. In hoc signo stat sol in sexto mēse.
In h^o signo fuit sol iusticie xps deus n̄ in sua

gloriosa ascēsiōe. qn̄ fuit in ecclesia triūphā-
te q̄ dicit̄ vgo purissima. Dic quō est duplex
ecclesia. s. militās q̄ est p̄ns. in qua militam^o
cōtra mundū p̄tra carnē z cōtra demones. et
cōtra malas inclinatiōes. Alia est ecclesia triū-
phans. s. illoz qui habuerunt hic victoriā de
mūdo z carne z dyabolo. Et differunt. qz in
p̄nti ecclesia militāte multe sunt corruptiōes z
defectus tā in religiosiis q̄ in clericis z laicis.
Dauid dicit. Corrupti sunt z abomiabiles fa-
cti sunt. nō est qui faciat bonū. s. p̄nias. nō est
vsqz ad vnū. scz de adultis. Isto respectu p̄ns
ecclesia militās nō pōt p̄prie dici virgo. qz vir-
go ē q̄ nūq̄ nec mēte nec corpe fuit corrupta
s̄ ecclesia triūphās nullā habz corruptiōē nec
maculā nec defectū alicui^o peccati. ideo dicit̄
virgo purissima. de q̄ dicit apls. Despōdi estis
vos vni viro virginē castā. ij. ad Ro. xi. In
hac virgine fuit xps i die ascēsiōis. qn̄ recessit
de ecclesia militāte. z intrauit ecclesiā triūphā-
tē. Et fuit cōpleta p̄phetia Isa. lxij. Habita-
bit iuuenis cū virgine z habitabit i te filij tui.
Iuuenis est xps q̄ resurrexit in etate. xxx. an-
norū. q̄ habitabit cū virgine. s. sine corruptiōe
De ascēsiōe eius vide sanctū Tho. iij. p. q.
lvij. z. iij. sc̄p. di. xxij. Septimū signū dicit̄
libra. rōne p̄dicta. qz stellis lineatis remanēt
signa de libra. In h^o signo fuit sol iusticie xps
deus n̄ in septimo statu mudi. s. in p̄secutiōe
sanctorū martyrū. qn̄ imperiū romanorū q̄
dominabat toti mūdo p̄sequēbat xpianos.
qz male pōderabāt articulos fidei z legē xpi.
Quā beati apli petrus et paulus inceperūt p̄-
dicare in roma q̄ deus vnus q̄ est p̄mū p̄nci-
piū. z p̄ma cā erat tres p̄sone realiter disticte
Romani h̄ ponderātes dicebāt. Glideam^o q̄
sunt isti q̄ hoc dicūt. qz piscatores. deinde vi-
deam^o qd dicūt p̄bi. p̄bi dicūt q̄ primū p̄n-
cipiū est impartibile. z verū dicunt. sed cum
hoc stat q̄ tres sunt p̄sone diuine. et qz male
ponderabāt ido ip̄os occidebāt. Idē quādo
p̄dicabāt de incarnatiōe filij dei in qua deus
factus fuit homo. Sed p̄bi dicebant q̄ finitū
ad infinitū nulla est p̄portio. verū est equali-
tatis. s. tamē est causalitatis p̄portio. qz infi-
nitū est causa finiti. Idē qn̄ p̄dicabant de xpi
resurrectiōe que fuit valde difficilis ad credē-
dum p̄his dicētib^o q̄ a pura puatiōe non
est regressus ad habitū. verū est naturaliter.
imo est regressus ad habitū supnaturaliter.
Idē qn̄ p̄dicabāt de sacramēto altaris dicē-
tib^o p̄his. q̄ locus z locatū debēt p̄portiona-
ri seu adequari. Nō intelligētes posse diuinū
q̄ infra tunicā auellane posse totū mādū cō-
cludere. nō male pōderabāt. Hec statera fuit

offa beato iohāni euāgeliste: Jō dicit: Uidi
 z ecce equus niger. z q̄ sedebat sup eū habebat
 staterā in manu sua. Apoc. vi. Equus niger
 figurabat imperiū romanoꝝ nigrū ex errore
 infidelitatis. Miles q̄ sedebat sup eū erat im-
 perator. s. Nero. z ceteri mali impatores. De
 hoc vide de regno z rege ad regē Lipu. li. iij.
 Octauū signū dicit scorpio. rōne p̄dicta.
 In h̄ signo fuit sol iusticie tpe hereticorū qñ
 cessauit p̄secutio martyꝝ tpe b̄ti Siluestri p̄
 cōuersionē impatoris Cōstantini. tūc uenit p̄-
 secutio hereticorū. s. malorū xp̄ianorū. q̄ ad in-
 star scorpionū ibāt capite inclinato hūiliter z
 simpliciter. s̄ eleuabāt caudā uenenatā mordē-
 do. feminādo errores z falsas opiniones per
 mundū corrupētes z destruētes fidē catholi-
 cā in cordib⁹ gentiū. z durauit bñ. ccc. annis
 Et fuit completa p̄phetia b̄ti Jōbis apli di.
 De fumo putei exierūt locuste in terrā z data
 est illis p̄as sicut h̄nt potestātē scorpionēs tre
 Apoc. ix. Sum⁹ putei infernal̄ sunt tētatiōes
 fidei q̄s dāt heretici. q̄ dicunt locuste q̄ vola-
 re uident p̄ simulatā deuotōez quā ostēdūt.
 Nota h̄ de illo ep̄o hereticorū disputate cum
 mḡfo Cincētio asserēte q̄ uera ecclesia esset
 apud ip̄os z nō apud nos. Qm̄ ecclesia xp̄i fū-
 data fuit i paup̄tate z hūilitate q̄s ip̄i tenent
 solū. Jō zc. Rūsto sciētialis ē. qz ibi ē fallacia
 figure dictionis. qz mutat quid in q̄le. A sū si
 vxor regis q̄ p̄us erat paup̄ z hūilis z nigra.
 post efficit diues sup̄ba z alba. q̄ nō erit vxor
 regis. nō ualet ista cōsequētia. qz mutat qd̄ i
 q̄le. qz ex hoc nō deficit ē vxor regis. idē de
 ecclesia. Nō de h̄ pulchre i q̄libeto. xij. q. xix.
 quō est vna ecclesia ueritate fidei z sacramēto-
 rū aucte z p̄fessio: licz sit aliud t̄pus ecclesie
 nūc q̄ tpe ap̄toꝝ uel stat⁹ ei⁹. Nonū signū
 dicit sagittari⁹. rōne p̄dicta. Hoc signū figu-
 rat nonū statū h̄ mundi. s. t̄pus sc̄toꝝ doctoꝝ
 z p̄dicatoꝝ. s. Gregorij. Augustini. qz q̄libet
 uer⁹ z bon⁹ p̄dicatoꝝ ē balistari⁹. cui⁹ balista
 est p̄dicatio. arcus est uita aspera reflexa per
 penitētiā. Corda recta ē doctrina sc̄a z deter-
 minatio ecclesie. Sagitte sunt auctes rōnes et
 similitudines q̄ uulnerāt corda pctōꝝ. Qñ sup
 bus z uan⁹ ex aliq̄ bona p̄dicatiōe hūiliaf et
 recipit bonū p̄positū zc. talis uulnerat⁹ ē in
 corde. Idē de alijs. Dauid. sagitte potentis
 acute. Nota potētis. i. p̄dicatoꝝ. q̄ debet ēē
 potēs p̄ bonā uita z sanā doctrinā. Acute qz
 pōt uulnerare reges p̄ncipes z barones. cui
 tates z cōitates. tūc sol. i. xp̄s fuit i sagittario
 De h̄ p̄phetia Apoc. vi. Uidi z ecce equus
 albus. z q̄ sedebat sup eū hēbat arcū z data ē
 ei corona. Nota equus albus significat casti

tatē z puritatē p̄dicatoꝝ. cui dāt corona sin-
 gularis in paradiso rōne p̄dicatiōis. Ratio q̄a
 sicut miles cui rex cōmisit castrū in tra inimi-
 coꝝ lucrat coronā si ip̄m bñ custodit z fidei-
 ter. Singularē tñ coronā meret miles. q̄ non
 solū custodit castrū sibi cōmissum fidelit. imo
 staramuffando z bellando acq̄rit regi multa
 alia castra inimicoꝝ. Ita in p̄posito deus cō-
 misit cuilibz nostrū castrū p̄p̄rii corpis positū
 inter inimicos ut ip̄m custodiam⁹ fidelit. z ex
 hoc meremur coronā in paradiso. Sz singula-
 rē coronā meret p̄dicatoꝝ qui fideliter custo-
 dit castrū p̄p̄rii corpis regi xp̄o. z ip̄m prudē-
 ter gubernat. z vltra hoc p̄dicādo acq̄rit xp̄o
 multa castra. i. pctōres q̄ sunt castra dyaboli.
 De p̄mior aureola doctoꝝ z p̄dicatoꝝ i q̄rto
 sc̄p. di. xlix. q. v. et di. xxxij. q. iij. ar. iij. De
 amū signū dicit capricorn⁹ rōne ut s̄. hoc fi-
 gurat illū statū in quo sumus mō. Qm̄ plus
 xp̄ian⁹ cōsueuit esse vni⁹ cornu ex vnico pap̄.
 sic vnicorn⁹ cornu vnicū. s. xp̄i vicariū. Adō
 aut̄ habet tria cornua. id est tres papas. con-
 ciliū Cōstantie. s. ante. Nota d̄ bestia quā
 uidit Daniel capita. vij. hēbat cornua decē.
 Inter q̄ exiuit cornu paruulū zc. Sup q̄ di-
 cunt omnes glofe ordinarie z doctores q̄ ista
 q̄rta bestia figurabat imperiū romanū quod
 iam est diuisum in decē p̄tes. nec pōt intelligi
 de diuisiōe dominij tp̄alis. qz iā diu p̄ditū ē.
 s̄ intelligit de diuisiōe dominij eccl̄iasticū q̄
 iā nūc diuisū est in decē p̄tes siue diuisiōes.
 Prima est indoꝝ sub p̄bro Johanne.
 Secūda ē assirioꝝ sub aq̄no qd̄a tyāno.
 Tercia ē affricanoꝝ sub Abachometo.
 Quarta ē grecoꝝ s̄ impatore Cōstantino.
 Quinta est armenioꝝ sub eoz rege.
 Sexta est georgianoꝝ sub quodā pseudo
 p̄pheta.
 Septima est xp̄ianorū documēta sub quo-
 dam heresiarcha.
 Octaua est Italicorū sub Bartholomeo
 barenfi.
 Nona est gallicorū sub Petro de Landia
 Decima d̄o pars ppli catholici est hyspa-
 noꝝ sub dño B̄ndicto n̄ro vicario ihu xp̄i.
 Iste decem diuisiōes simul iam stant. Ita qz
 possumus dicere. In similitudine nostra assū-
 ptimus nobis cornua. Amos. vi. De sc̄isma-
 ticis secūda secūda. q. xxxix. per totum. z ibi
 dem ar. j. ad quartū. Sc̄ismatici p̄prie di-
 cunt qui p̄p̄ria sp̄onte z intentione separant
 se ab vnitāte ecclesie renuentes subesse pape
 z cōmunicare mēbris ecclesie. Undecimū
 est aquarius eadem rōne. z figurat. xj. status
 mūdi hui⁹ futurū post mortē anti xp̄i. q̄a tūc

sol iusticie erit i aquario: qz tūc oēs generati-
 ones infidelū baptisabūt. Q̄lis p̄sura erit
 ad baptisū nō sufficiēt clerici nec p̄p̄res nec
 cōmatres. nec patrini z patrine. tūc cōplebūt
 p̄pheta Ezech. xxxvi. Tollā quippe vos de
 gentib⁹ z cōgregabo vos de vniuersis tris.
 z adducā vos i terrā uestrā. s. eccl̄iā militātē
 z effundā sup vos aquā mūdā. z mūdabimī
 ab oibus inq̄namēt̄ vris. z ab vniuersis ido-
 lis vris mūdabo vos. Duodecimū z vlti-
 mū signū dicit piscis. eadē rōne. Et s̄ḡt duo
 decimū statū hui⁹ mūdi futurū. s. finē mūdi z
 diē iudicij. qz tūc sol iusticie. s. xp̄s erit i pisci-
 bus. qñ ad instar piscatoꝝ q̄ extrahūt sagēnā
 d̄ maris eligūt bonos pisces z malos p̄ciūt
 Sic mō eccl̄iā militās q̄ ē sagēna p̄tinēs bo-
 nos pisces z malos. s. xp̄ianos trahit p̄tinue
 z in diē iudicij erit vsc̄ ad littus. tūc eligēt
 boni pisces. s. plone deuote hūiles penitētes
 z ibūt ad gaudiū paradisi. Abali aut̄ pisces. i.
 xp̄iani mali in deuoti ipenitētes ibūt in ignē
 inferni eternū. De h̄ ad litterā dicit xp̄s. Sile-
 est regnū celoꝝ. glo. scz eccl̄iā militās. sagēne
 mūse in mari. z ex omī genere pisciū cōgregā-
 ti: quā cū impleta esset educētes z sec⁹ littus
 sedētes elegerūt bonos i vasa sua. malos aut̄
 foras miserūt. sic erit in cōsummationē sc̄uli.
 eribūt angeli z sepabūt malos de medio iu-
 stoz. z mittēt eos i caminū ignis. ibi erit fle-
 tus z stridor dentū Abat. xij. Adō sc̄iū totū
 statū mōi z p̄uidētā diuinā z gabnatōz mū-
 di. Ecce q̄re dicit the. Erūt s̄ḡ in sole. Si aut̄
 volum⁹ loqui de effectib⁹ d̄r: erit sol i signis.
 Si aut̄ volum⁹ loq̄ de causa dicem⁹: Erūt si-
 gna in sole. Et iuxta istū modū p̄dicani ego.
 Et sic p̄ q̄ finis m̄sidi est p̄pe: patet sermo.

Sermo. iij.

Rūt signa in sole

luna z stellis Lu. xxi. Sermo no-
 ster erit de sc̄o euāg. hodierno. qd̄
 totū ē doctrina z instructio ihu xp̄i. auisando
 nos de magnis malis z tribulatiōib⁹ v̄turis
 in finē mōi: z de signis q̄ erūt añ eius aduētū
 ad iudiciū. Credo q̄ erit materia nobis vni-
 lis zc. Erūt s̄ḡ zc. Pro hui⁹ vbi declaratiōe
 z materie p̄dicande introductionē sciendū fm̄
 q̄ inuenit i scriptura diuina. z p̄ etiā exp̄ien-
 tia sensuali. qñ aliq̄ magna z grauis tribula-
 tio ē in hūc mōm v̄tura cōiter onidunt aliq̄
 s̄ḡ p̄nūciātia i celo vel i aere. Et h̄ fit ex m̄se
 ricordia dei: vt scz gētes p̄uidētes p̄ s̄ḡ tribu-
 lationē futurā p̄ ofones z bona opa sn̄iaz dei
 p̄ illos i curia celesti datā reuocari obtineāt i
 curia m̄sc̄ie. vel saltē p̄ n̄iaz z vite emēda-

tionē se p̄parēt p̄ v̄turā tribulatiōez. Jō cōi-
 ter añ mortalitates solēt apparē comete: z añ
 fames tremor⁹: z añ fraz vastatiōes tribiles
 v̄siōes. Dicant h̄ s̄ḡ tribilia postēsa iudicij
 p̄ multū t̄pus añ desolatiōez ciuitatis hierlm̄
 z tēpli. Cōtingit aut̄ p̄ vniuersā hierosolymo-
 rū ciuitatē videri dieb⁹. xl. p̄ aera eq̄tes dis-
 currētes. auratas stolas h̄ntes. et hastas q̄nt
 cohortes armatas. et cursus eq̄rū p̄ ordines
 digestos. z cōgressiōes fieri comū. z scutoꝝ
 motus. z galleatoꝝ multitudinē. gladijs di-
 strictis. z teloz iactus. z aureoz armoz splē-
 dorē. oisq̄ generis lozicariū. Quapropt̄ oēs
 rogabāt mōstra in bonū cōuertī. Post h̄ an-
 thiochus interfecit plm̄ z dep̄dar⁹ fuit tēplū
 ij. Abach. v. iō Exod. vij. Ego multiplicabo
 signa z ostēta mea i terra. Adō tres magne z
 oim̄ grauissime tribulationes sunt in breui in
 hoc mūdo venture terribiles. Prima erit
 tribulatio anti xp̄i homis dyabolici. Secūda
 erit cōflagratio mūdi terrenalis. Tercia erit
 tribulatio iudicij vniuersalis. Et i h̄is tribu-
 lationib⁹ finiet iste mūdos. ergo fm̄ regulā
 diuine p̄uidētie p̄us declaratā. añ hoc erūt
 signa p̄nūciātia. in celo. in sole z luna z stel-
 lis: vt dicit nostrū thema. ad l̄faz p̄z thema.
 Prima tribulatio in breui grauissima in hoc
 mūdo ventura erit tribulatio anti xp̄i homis
 dyabolici q̄ tribulabit totū mūdū. q̄ subtilit̄
 tangit in p̄ncipio euāgelij cū d̄r: Erūt signa
 in sole z luna z stellis z in tris p̄sura gētiū p̄
 p̄fusiōe sonit⁹ maris z fluctuū. In hoc textu
 sunt q̄tuor clausule. in q̄bus tāgunt q̄tuor
 modi q̄s tenebit anti xp̄s ad decipiēdū xp̄ia-
 nos. Prima clausula ē ibi: Erūt signa i so-
 le. Sciendū q̄ i sacra scriptura xp̄s dicit sol.
 Rō qz vos videtis ad oculū q̄ de pulchriori
 bus creaturis corporalib⁹ a deo creatis ē sol.
 in q̄ sunt tres l̄fe. scz s. o. l. id est sol sup oia lu-
 cens. fm̄ ethymologiā. Sic xp̄s est pulchrior
 oibus sanctis z lucet sup oēs i claritate gl̄ie.
 nō solū in q̄tuz de⁹: s̄ etiā in q̄tū hō. Et sicut
 oēs stelle recipiūt claritatē a sole z ip̄e eam a
 nullo recipit. sic oēs sancti recipiūt a xp̄o cla-
 ritatē gl̄ie. sanctitatē virtutē sapiētā z intelli-
 gentiā z influentiā. Ecce rō q̄re xp̄s dicit sol.
 Et noīe solis p̄misit ip̄m deus pater mittere
 mūdo di. Clobis timētibus nomē meū ozief
 sol iusticie. non dicit sol nature Abalach. iij.
 Itē ecclesia dicit i laudē v̄gis marie. Felix nāq̄
 es sacra v̄go maria: z oi lau. dig. qz ex te oz. ē
 sol iusti. xp̄s de⁹ n̄f. Dicit q̄ p̄ria clausula q̄ tpe
 anti xp̄i erūt s̄ḡ in sole. i. i xp̄o. Que aut̄ erūt
 ista declarat Abat. di. Sol obscurabit non
 i se sic nec sol nature obscurat i se: s̄ ex in tpe:

Nota istis p̄monoz p̄tū.

stione vaporū et nubiuū videt nobis obscura-
ri. Sic tpe anti xpi sol iusticie obscurabit ex i-
terpositione bonorū diuinarū t pialiū q dabit
anti xps. intantū q claritas fidei ihu xpi et bo-
ne vite nō lucebit in xpianis. Qm dñi t pales
reges et pncipes zc. ne amittāt dominiū stati-
crūt cū anti xpo. Idē plati ne amittāt digni-
tates religiosi et p sba vt habeāt honores: et di-
uitias dimittēt fidē xpi et adherēbūt anti xpo
q erit ver⁹ homo: s ita supbus q nō solū de-
bet velle hēre dominiū vltē totū mōi. s etiā di-
ces deus: et faciet se adorari vt deus. Auctas.
Reuelabit hō peccati. fili⁹ pditiōis: q aduer-
sā et extollit sup omne qd dī de⁹: aut qd colit
ita vt i tēplo dei sedeat oñdens se tāq sūt de⁹
ij. ad thes. ij. vide ibidē in postilla pulcher-
rime scī Tho. Sz q̄liter ad h pueniet. dic quō
anti xps mīsterio demonū hēbit omne aurū et
argentū tre et maris et margaritas et lapides
pacosos mōi. Auto. Diabit thesaurozū auri
et argēti et in oib⁹ p̄ciosis egypti. i. mōi. Dani.
xj. in fine. Lū his cōgregabit oēs gentes ar-
mozū mōi ad pugnādū p oēs sibi p̄rias. Au-
to. Seducet gētes q sūt sup q̄ttuor angulos
tre gog et magog. et cōgregabit eas ad plū.
q̄rū numer⁹ est sicut arena maris. Apo. xx.
Nota seducet gētes. s. auro et argēto et ho-
noib⁹. Bog. i. tectū. et magog. id est detectū.
q̄ tam tectū q̄ detectū. i. occulte mali et mani-
feste erūt cū eo. Tūc dñi t pales et plati ecclia-
stici timore pdendi regnū vel plationē statim
erūt cū eo. Quia nullus erit rex nec epus nisi
quos ipse volet. Leteri aut vt religiosi et p sba
et laici vt habeāt zc. statim erūt cum eo. Tūc
erūt signa in sole scz iusticie: q̄ obscurabit in
corde xpianozū. q̄ nō dabit claritatem fidei.
cessabit pdicatio melioris vite ex interpositi-
one vaporū et nubiuū. i. bonorū temporalū.
Auto. Multiplicabit gloriā et dabit eis po-
testatē in multis. et terram diuidet gratuito.
id est ad suū placitū Dani. xj. Questio q̄re
deus pmittet istū errozē in xpianitate cum sit
deus et hō potētissim⁹ zc. Rñsio p quādā re-
gulā theologicā q̄ dicit: Per que q̄s peccat p
hec et torquet Sap. xj. Per q̄ peccāt gentes
hodie in hoc mūdo p̄tra deū ppter honores
habēdos diuitias et dignitates zc. Iō pmittet
deus q̄ tūc decipiant ab anti xpo honori-
bus diuitijs zc. Si q̄ tūc nō vultis decipi mō
in cordib⁹ vris cōtēnatis et despiciatis bona
terrenalia. honores zc. et appetatis bona cele-
stia cogitādo q̄ bona h⁹ mūdi sunt trāsitoria
et vana: et celestia seu spūalia etna: et sic eritis
fortes. h cōsiliū dat beat⁹ Jobes. Nolite dili-
gere mundū neq̄ ea q̄ in mō sūt. qm transi-

mūdu et cōcupiscētia ei⁹. j. Job. ij. Scda
clausula dicit: Erūt signa in luna. Sciendū q̄
i sacra scriptura luna significat sanctā matrē
ecclesiam vltē: seu vniuersitatē xpianoz. qz
qm hō dicit ecclesiā nō loquit hō de lapidib⁹
et parietib⁹: s de p̄gregatiōe fidelū q̄ dī ecclē-
sia. Et ecclia significat p lunā. et quinqz stat⁹
in q̄bus fuit ad instar lune. Que pmo ē noua
secūdo crescēs. tercio ē plena. q̄rto ē minuta.
q̄nto ē girata seu versa. Talē cursum facit ec-
clesia xpianozū. P̄mo fuit noua. scz tpe xpi
Et sicut qm luna est noua videt pmo qm filiū
comutū et hñs cornua et sequit solē. Sic ecclē-
sia tpe xpi pmo hñs duo cornua. i. duos apo-
stolos solū. s. Andrē et Petrū. q̄ sequebant
xpm. Scdo fuit crescens qm xps habuit. xij.
aplos: et. lxxij. discipulos. deinde fuerūt. cxx.
deinde tria milia zc. Tercio fuit plena: qz in
omī tpe mūdi regno et puincia fides xpi fuit
recepta. Dd. In omnē terrā exiuit son⁹ eoz
zc. Quarto fuit minuta. qz nescierūt seruare
qd sancti apli lucrati fuerūt. P̄mo minuta
p totā indiā p illū q̄ dicit p sba: Jobes. Scdo
assyroz p vnū tyranū. Tercio africanorū p
Abachometū. Quarto grecorū cū impatore
Constantino. Quinto armenioz cum eoz re-
ge. Sexto georgianoz cum quodā pseudo
ppheta. Septimo xpianoz decitura cū quo
dā heresarcha. Octauo Italicorū cū Bar-
tholomeo barensi. Nono gallica cū Petro de
Landia. Quinto mō est girata seu versa: qz
mō iam nō est in illo statu ecclesie in quo xps
eam fundauit. Ecclesiā christus fundauit in
magna humilitate et paup̄tate. modo iam to-
tum versum est in superbiā. pompam: et va-
nitatem: vt patet in quolibet statu. De misē-
ricordia et liberalitate cōuersa est in symoniā
vlturā. rapinā zc. De castitate in luxuriā im-
mūdiā et corruptionē. De charitate in inui-
diā: et malignitatē. De tpantia in gulā et vo-
racitatē. De paciētia in irā et guerrā et diuisio-
nes. De diligētia in negligētia. solū restat vt
eclipse. qd fit p interpositionē terre int ipas
et solem: vt fit in plenilunio. Auto. Peccata
vra diuiserūt int me et vos. Ecclesia eclypsa:
bif tempore anti xpi vt luna: qz tūc luna. id
est ecclesia nō dabit lumen suū. Abath. xxiiij.
qz tūc nullū facient miraculū xpiani quātum
cūqz sint sancti. Sed anti xps et sui facient mē-
racula. non tm̄ vera sed tm̄ apparentia et falsa
ad decipiendū gentes. De quib⁹ Job. apo. c.
xij. di. q̄ facient ignē descendere de celo. i. de
spera ignis: q̄ hoc pōt facere dyabolus deo
non impediētē et pmittentē: sicut fecit iam an-
tiquitus ad cōburendū oues Job: vt habet

ibidē. s. c. Quō gētes hic mirabunt h cadēt
multi. Nō q̄ anti xps faciet aliq̄ vā miracula
q̄ ad naturā rei virtute demonū: s falsa q̄ ad
rōnez miraculū. de h. j. pte. q. cx. ar. liij. Se-
cūdo faciet loq̄ imagines et pueros vni⁹ mē-
sis. Dic practice quō interrogabūt imagies vt
pueros: vt dicāt vitatē d illo dño q̄ venit no-
uissim⁹ an sit saluator: et dyabol⁹ mouebit la-
bia sua et formabit vba sic dicēdo: q̄ ille ē ve-
r⁹ saluator: mōi. h cadēt mlti. Et luna. i. ecclia
nullū faciet miraculū. Si dicatur ab aliq̄ illa
miracula nō sūt vā. s. suscitare mortuos: sicut
fecit dñs ihu xps. Dic p̄ctice quō fite suscita-
būt mortuos patrē suū et matrē tuā zc. Et di-
cēt: idē vos faciatis i noie vri iesu xpi. xpiani
nō potuerūt facere. De his falsis miraculis et
signis auisauit nos xps di. Surgant pseudo
xpi et pseudo pphete. i. filij xpianoz q̄ pdide-
rūt iam fidē ex donis anti xpi: et dabūt signa
magna et pdigia vt in errozē inducant si fie-
ri pōt etiā electi. Ecce pdixi vob Abat. xxiiij.
Questio si dicat q̄re xps pmittet ista opa
dyaboli i destructionē xpianitat. Rñsio iux
regulā theolo. Per q̄ q̄s peccat p h et torquet
tur Sap. xj. Et qz gētes mōi opib⁹ dyaboli
peccant p̄tra deum recurrēdo ad diuinos for-
tilegos cōtra deū in necessitatib⁹ suis. s. p re-
bus pditis. p filijs habēdis. p sanitate obti-
nēda. Lū tamē deberēt recurrere ad deū om-
nipotentē. ideo pmittet deus vt tūc opibus
demonū decipiant. Qui ergo tūc noluerit
decipi ponat totā suā spem et p̄sidentia in no-
mine iesu xpi zc. et nolle miracula aliq̄ nisi fe-
rent in noie iesu: et sic eritis fortes. De h Dd.
Beat⁹ vir cui⁹ ē nomē dñi spes eius. et nō re-
sperit i vanitates et insanias falsas. ps. xxxij.
Nomē dñi ē iesus Luc. ij. vocatū ē nomē ei⁹
iesus. Dic practice quō debet poni sup plagā
deuote cū signo crucis. Anti xps assumet oia
alia nola xpi: s hoc nomē iesus p̄sequet vt di-
cunt pleriqz sancti. Iō p oppositū hoc nomē
iesus debet a xpianis maxie honorari qm no-
minat in ecclia inclinādo caput: vt p̄t extra
lib. vj. c. decet zc. Quia als quodlibet nomē
dei ē honorādū septuplici f̄m sanctū Tho.
Ysa. lvj. c. qz scz ē magnū ad timēdū. sanctū
ad venerandū. dulce ad meditandū. copio-
sum ad miserandū. efficac ad impetrādū. vir-
tuosum ad saluandū. et occultū ad sciēdum.
Ysa. xxx. dicit q̄ fili⁹ dei ē nomē p̄ris triplici-
ter. s. q̄ honorat inuocat et manifestat. et. iij.
pte. q. xxxvij. ar. ij. dicit q̄ i oib⁹ noib⁹ q̄ po-
nunt Ysa. vj. viij. z. ix. significat h nomē ihu
qd ē significatiū salutis. q̄ et maxie honorā-
dū. Tercia clausula dicit: Erūt siḡ i stellis

In sacra scriptura stelle clare lucētes dicunt
l̄fati: sicut ingri i theologia doctores et licēti-
ati zc. Auto. Qui ad iusticiā crudūt multos
qm stelle i ppetuas eternitates Dani. xij. In his
stellis. i. l̄fatis erūt siḡ tpe anti xpi: qz stelle ca-
dent de celo vt dicit xps Abath. xxiiij. et hoc i
tercio bello anti xpi. s. disputatiōis. Tūc stel-
le. i. l̄fati cadēt d celo. i. a veritate fidei catho-
lice. Dic practice disputatiōis nūcioz anti xpi
cū l̄fatis erit solū de textu bible veteris testa-
menti. et l̄fati nō poterūt r̄sidere. imo nec loq̄
Tūc stelle. i. ingri cadēt de celo. i. de altitudie
fidei. Auto. Et faciet iux volūtatē suā rex. s.
anti xps. Et eleuabitur et magnificabit erga
omne deū et aduersus deū deozū loquet ma-
gnifica. i. insolubilia q̄tum ad homies Dani.
vij. ct. ix. ca. Questio quare xps pmittit h
q̄ illi qui habēt defendere fidē cadēt zc. Re-
spōsio q̄ hoc pmittet xps duplici rōne. P̄ria
iuxta regulā theologicā. Per q̄ q̄s peccat zc.
qz modo qm null⁹ magister curat de biblia s
de poetis zc. Secūda rō et dolorosa ex mala
vita et peccatis l̄fatoz: qz vt in plurib⁹ qv ato
sunt maioris scie. tanto sunt peioris cōsciētie
vel sunt supbi. clati. ebriosi zc. Qui q̄ potest
ligare leenā bñ potest ligare ouem. Si ergo
dyabolus iam mētes tenet ligatas l̄fatoz p-
pter eoz p̄auāvitā. qd mirū si tūc pōt ligare
ouem. i. linguā ne possint loqui. Multo me-
lius fuisset talib⁹ q̄ fuissent ignorātes. qz scia
inflat. s. ad Ro. viij. vt patet i multis docto-
ribus in medicinis zc. Si ergo vultis esse for-
tes teneatis cōsiliū apli dicentis. Fides v̄ra
nō sit in sapiētia hoim. s. fundata s in virtute
dei. j. ad Ro. ij. Ratiōnes et argumēta bona
sunt ad cōfortandū intelligentiā. sed non ad
firmandā credentiā. Amb. Tolle argumēta
vbi fides queritur. Qm fides est tenēda ex
obedientia. qz xps ipam nūciauit et apostoli
ipam pdicauerūt et sancta mater ecclia ordi-
nauit. Ideo credo dñe zc. Quarta clausu-
la di. Et in terris p̄sura gentiū p̄ cōfusione
sonitus maris et fluctuum. Ecce hic tormēta
anti xpi que dabit. Et in terris p̄sura gentiū
p̄ cōfusiōe sonit⁹ maris et fluctuū. i. p̄confu-
siōis quas facient tūc dñi qui iam erūt cum
anti xpo. qz null⁹ audebit chaltū nec virginē
mariā noiare sub pena mortis. Et fluctuū. i.
tormētoz que nūqz fuerūt ita terribilia sicut
erūt illa que anti xps dabit. De hoc iā auis-
uit nos xps. Erit tūc tribulatio magna qlis
nō fuit ab initio mōi vsqz mō nec fiet. Et nisi
abbreviati fuissent dies illi non fieret salua
omnis caro. sed p̄pter electos abbrevia-
bunt dies illi. Abat. xxiiij. Nota breuia-
c iij

bunt Apoc. xvij. Cū venerit oportet illū bre-
ue tēpus manere. Dicūt doctores cōiter q̄ an-
tixps regnabit solū trib⁹ annis cū dimidio. q̄
faciūt dies mille ducētos z nonaginta. De h
vide Dan. xij. z lyrā ibidē. Si dicat q̄re de⁹
pmitet q̄ xpiani ita trucidēnt zc. Respōdeo
iuxta regulā theologic. Per q̄ d̄s peccat p̄ h
z puniet. Quia mō gētes peccāt p̄tra deū p
guerras z diuisiones z blādositates. z scindūt
se gladijs occidēdo se mutuo. Ideo p̄mittet
chris⁹ q̄ tūc scindant z occidant ab antixpo
Si ergo tūc nō vultis scindi mō cum omib⁹
habeatis pacē z cōcordiam iuxta cōsiliū apli
dicētis. Cū omib⁹ homib⁹ pacē habete. non
vos defendētes charissimi. i. vindicātes. sed
date locum ire. Scriptū est em. Abibi vindi-
cā z ego retribuā dicit dñs. ad Roma. xij. et
Deut. xxxij. Secundū malū siue tribula-
tio erit cōflagratio mūdi tēnalis. q̄ tangit i
scōa pte enāgelij. Arescētib⁹ homib⁹ p̄ timo-
re z expectatione q̄ supueniet vniuerso orbi.
nā virtutes celoꝝ mouebunt. Quia mortuo
antixpo a fulgure in mōte oliueti. z diuulga-
ta eius morte p̄ mundū. mūdus iste solū du-
rabit. xlv. diebus. Non dico annis: sed. xlv.
diebus vt dare inuenit Dan. xij. A tempore
quousq̄ ablatū fuerit iuge sacrificiū z posita
fuerit ablatio in desolationē dies mille
ducenti nonaginta. Beat⁹ q̄ expectat z pue-
nit vsq̄ ad dies mille. ccc. triginta quinq̄. Di-
cunt hic sancti doctores q̄ illos. xlv. dies da-
bit deus ad cōuersionē z penitentiā his qui p̄
antixpm fuerūt seducti. Sed tot erūt diuine
z delicie ab antixpo dimisse q̄ licz gentes con-
uertent ad fidē xpī. nō em̄ est alius saluator
nisi xp̄s nō tñ cōuertent ad bonā vitā. Tunc
in q̄tuor partib⁹ mūdi. i. in oriēte. occidente.
aquilone. z meridie. virtute diuina accendēt
ignis. Sic modū. z totū mūdum inflamabit
succēsiue z nihil elemētātū remanebit i mō
Tūc qñ gentes sentiet̄ tumultū ignis z vide-
bunt fulgura ab ip̄o p̄cedentia z currentia z
discurrentia zc. Arescētibus homib⁹ p̄ timo-
re. i. illius ignis. z expectationē. i. damnatiōis
etne zc. De hoc dicit aplus: Terribilis nāq̄
est expectatio iudicij z ignis emulatio que cō-
sumptura ē aduersarios. ad hebreos. x. Nā
virtutes celoꝝ mouebunt. Hoc dicit ad in-
nuendū q̄ ille ignis nō veniet naturaliter: vt
aliqui false opinant̄ dicēdo q̄. xl. annos ante
nō pluet zc. Sed ille ignis veniet rigore diu-
ne iusticie z ministerio angeloz. q̄ oñdū ibi
nam virtutes celoꝝ mouebunt. Et ille ignis
descendet ad purgandum alia tria elemēta
qui ex peccatis hominū sunt infecta z corru-

pta. de illo igne dicit David. Ignis ante ip̄m
p̄cedet et inflamabit in circuitu inimicos ei⁹.
Alluxerunt fulgura eius orbi terre vidit z cō-
mota est terra. Abōtes sicut cera fluxerunt a
facie domini. a facie domini omnis terra. ps.
xcvj. Nota inimicos eius. Dic quō pecca-
tores sunt inimici chrisi. Sed quare dicit q̄
inflamabit inimicos cū tam boni q̄ mali mo-
rient̄ in illo igne. Ratio: q̄a boni z amici dei
morient̄ illo igne. sed sine pena z dolore. sed
mali z inimici morient̄ cum maxima pena et
dolore. Ideo solū nomiauit inimicos chrisi.
Nota pulchre de hoc. iij. sc̄p. di. xlvij. ar.
ultimo. q. ij. et. iij. et. j. q̄ ignis ille finalis cō-
flagrationis q̄tum ad hoc q̄ iudiciū p̄cedet
aget vt instrumentū diuine iusticie. z iterum
p̄ virtutē naturalē ignis quātū p̄tinet ad vir-
tutem naturalē ip̄ius simul aget in bonos et
malos qui viui repient̄ vtrozq̄ coꝝpa in ci-
nerē resoluēdo. in quātū d̄o agit vt instrumē-
tum diuine iusticie diuersimode aget i diuer-
sos q̄tum ad sensum pene. mali em̄ p̄ actionē
ignis cruciabunt. boni d̄o in quib⁹ nihil pur-
gandum inueniet. oīno nullū dolozē sentiet̄.
sicut nec pueri senserunt in camino Dan. iij.
q̄uis eozū coꝝpora non seruent̄ integra sicut
pueroꝝ seruata fuerūt. z hoc diuina virtute
fieri potest vt sine doloris cruciatu resolutio.
nē coꝝporis patiant̄. boni d̄o in quib⁹ aliqd
purgandi repiet̄ sentient cruciatū doloris ex
illo igne plus vel minus p̄ meritorū diuersi-
tate. Et illi subito purgari poterunt propter
tres causas. Vna est: q̄ pauca purganda in
eis inuenient̄ cum terroꝝibus z p̄secutionib⁹
p̄cedentibus fuerint purgati. Secūda est: q̄
viui z volūtarij sustinebūt penā. pena aut̄ in
hac vita voluntarie suscepta multo plus pur-
gat q̄ pena post mortē inflicta: vt patz i mar-
tyabus: q̄ si quid purgandū in eis inuenitur
passiōis falce tollit vt Augustin⁹ dicit. cum
tamē pena martyri breuis fuerit in cōpatiōe
ad penā que in purgatoꝝo sustinet̄. Tercia
est: q̄ calor ille recupabit in intensiōe quātū
amittit in t̄pis abbreviatiōe. Sed q̄tum ad
actū que post iudiciū ignis ille habebit i dā-
natos tñ aget. q̄ omnes boni habebūt coꝝ-
poꝝa impassibilia. Abozaliter nota h̄ p̄tra
illos q̄ nolunt facere penitentiā mō quot dñi
tpales: q̄t plati ecclīastici zc. tūc vellēt facere
qñ videbūt ignē. s̄ nihil valebit: q̄ nō chari-
tate s̄ timoze seruilis fiet. Dic practice de quo-
libet statu. Jō mō faciāt p̄nias. remittat̄ in-
iurias. restituat̄ ablata. seruate religionem
vsq̄. p̄nteami clerici. ematis breuiaria. Qñ
si effectis certi q̄ ista villa deberet in breui cō-

buri qd faceret̄ nūqd mutaret̄ oīa bona vsa
sic est de mūdo isto in breui cōbusturo. Ideo
mutens corda vsa in celum. z os loquēdo de
deo cū reuerētia. z opa bona faciēdo. Hoc cō-
siliū est xpī di. Nolite vobis thesaurare the-
sauros in terra. vbi erugo z tineā demolit̄. et
vbi fures effodiūt z furant̄. Ath. vj. Nota
vbi erugo z tineā. i. antixps et ignis deuora-
bunt oīa. Tercū malū erit tribulatio iudi-
cij vniuersalis q̄ tangit in tertia pte enāgelij
ibi. Tūc videbūt filiū hoīs venientē in nube
cū potestate magna z maiestate. Dic practi-
ce quō post mūdi p̄flagrationē xp̄s dñs z iu-
dex cū virgine maria z cū oib⁹ angelis z san-
ctis descēdet ad faciēdū iudiciū sedēs i thro-
no in aere z archangelus Michael clamabit
voce magna dicens: Surgite mortui venite
ad iudiciū. Tūc subito virtute diuina resur-
gent oēs mortui tam boni q̄ mali. etiā pueri
resurgent adulti z oēs cōgregabunt̄ ad iudi-
ciū. etiā illi q̄ mortui fuerūt in vtero matris:
vt dicit sanct⁹ Tho. ad accusandū illos q̄ rū
culpa mortui sunt sine baptismo. z oēs resur-
gent in etate. xxx. annoꝝ vt sup̄ patuit i p̄mo
sermone p̄me dñice aduētus. De isto iudicio
vniuersali dicit ip̄emet xp̄s. Cū venerit filius
homis in maiestate sua z oēs angeli eius cum
eo. Tūc sedebit sup̄ sedē maiestatis sue z con-
gregabunt̄ ad eum oēs gentes. z segregabit
eos ab inuicē: sicut pastor oues quidē a dextris eius.
hēdos aut̄ a sinistris. Ath. xxv. Athana-
sius. Ad cui⁹ aduētū oēs homines resurgere
habent cum coꝝporib⁹ suis. Et redditori sunt
de factis p̄p̄rijs ratōnem. Qui bona egerunt
ibunt in vitā eternā: q̄ d̄o mala egerūt i ignē
eternū. Dic qui sunt oues z qui sunt hēdi: et
quō dicit xp̄s his qui erūt a dextris. Venite
benedicti patris mei zc. hēdis aut̄ qui erunt
a sinistris dicit: Discedite a me maledicti zc.
Et ibunt hi. scz mali in supplicū eternū. iusti
aut̄ in vitam eternā Ath. xxv. Et decete-
ro nullus habitabit in isto mundo. q̄z habito
sine cessant ea que sunt ad finē. Et habito ter-
mino cessat motus. Ideo ecclēsia in persona
cuiuslibet xp̄iani dicit orādo. Libera me do-
mine de morte eterna in die illa tremenda qñ
celi mouendi sunt z terra zc. Deo gr̄ias.

Sermo. iij.

Rūt signa in sole

z luna z stellis Lu. xxi. Euāgelij
hodiernum nō declarat que signa
erūt ista. sed Iohes cui xp̄s reuelat̄ decla-
rat ista signa Apoc. vj. di. Ecce terremotus

magn⁹ factus est. z sol factus est niger tanq̄
saccus cilicinus. z luna tota facta est sic san-
guis: z stelle ceciderūt de celo sup̄ terrā sicut
ficus emittit grossos suos cum a vento ma-
gno moꝝet: z celum recessit sicut liber inuolu-
tus. In his quinq̄ clausulis ponit beat⁹ Jo-
hannes signa terribilia que erūt tpe antixpi.
de quib⁹ dicit thema p̄positū. Erūt signa in
sole zc. Prima clausula dicit: Ecce tremor⁹
factus est magn⁹. Ecce h̄ subiugatio hūana/
lis: q̄ ille maledict⁹ antixps subiugabit oēm
terrā diuersis modis. Ideo dicit: Ecce terre-
motus factus est magn⁹. z loquit̄ de futuro
ac si iam fuisset p̄teritū propter certitudinem
p̄phētie: quia sicut p̄teritū nō potest esse non
p̄teritū: sic istud impossibile est non euenire.
Antixps subiugabit sibi omnes generati-
ones mūdi. P̄mo iudeos quos d̄capiet
di. q̄ ipse est messias p̄missus in lege. z reci-
piet circūcisionē. z statim iudei sequent̄ eum
dicendo: viuat viuat. iste est noster messias:
q̄ sicut cecus postq̄ amisit bordonē seu du-
crozē suum nihil afferre p̄ se potest. sic plūs
iudaicus postq̄ amisit bordonē suū. i. chrisi
messiā verū ip̄m negādo. de quo tñ dicit de⁹
pater. Ecce testē populus dedi eum ducē ac
p̄ceptorē gentib⁹. Ysa. lv. Nota testē. i. de se-
cretis fidei ducē ac p̄ceptorē. Quia cepit ip̄s
facere z docere Act. j. Et iudei habebāt ip̄m
in manib⁹. Quia inter ip̄os fuit natus nutri-
tus z cōuersus. Sed amiserūt eū eozū culpa
z nō xpī. dicentes eozū Pylato. nō habemus
regem nisi cesarem. Ideo mō recipiūt vt ceci-
omnes quotquot veniūt: vt patet de barco-
zinā que receperūt vt messiā: z regnauit. xxx.
annis. Idē de bencosinā incātatoꝝe. Idē de
dyabolo in insula candie: vt patet in historia
ad vincula sancti Petri. Idem de tabellano
Buctas. Ambulabūt vt ceci: q̄ dñō peccau-
erunt. Sophonie p̄mo. Ideo tūc statim reci-
piet circūcisionem z seruabit sabbatum z
alias ceremonias p̄pter hoc dicit gog. i. co-
optus Ezech. xxxvij. Factus est sermo dñi
ad me di. Fili homis. i. ad e pone faciē tuā cō-
tra gog. Tamē iudei vt reprobari istū recipi-
ent. de h̄ dicit xp̄s iudeis: Ego veni i nomie
patris mei: z nō accepistis me. s̄ p̄ q̄ ali⁹ ve-
nerit in noīe suo. illū accipiet. Ioh. v. Se-
cundo subiugabit sibi omnes agarenos. tur-
cos et infideles nō coopte sed discoopte et p̄
violentiā p̄ hoīs armoz: q̄z diē sc̄ptura q̄ erit
v̄bis oīm thesauroꝝ auri z argēti z margarit-
tarū q̄ sunt z fuerūt in venis t̄re: siue in mari.
Dan. xj. Et oīa ista hēbit misterio demonū
c iij

Dominica secūda in aduentu dñi.

deo pmittēte. Secus mō. q: dyabol⁹ nō pōt dare obulū. q: de⁹ mō nō pmittit. s̄ tūc pmit/ tet ppter pctā hoim. z faciet p̄conizationē q dabit cuilibet homi armoz mille florenos p mēse: vt faciāt guerrā p̄ infideles. z statī oēs gentes de frācia. de italia zc. erūt cū eo z cuz istis subiugabit sibi oēs infideles discoopto mō. s̄ ppter h̄ alio noie d̄ magog. i. disco/ optus. nō credatis q gog z magog sunt ille decē trib⁹ q sūt vltra mōtes caspios. de qb⁹ loquūt doctores opinatiue s̄ nō determinate. sed ille gog z magog ē anti xp̄s. de q̄ Ezech. xxxvii. Fili hoīs pone faciē tuā cōtra gog z magogz terrā. i. s̄ gentes t̄renas zc. Ter/ cio subiugabit sibi xp̄ianos q̄ sibi faciēt maio rē resistentiā q̄ infideles. eo q̄ sunt iā auisati p̄ scripturā sacra z p̄ p̄dicatores. z ppter hoc dicit anti xp̄s ab anti qd̄ est s̄ z xp̄m. i. qd̄ est cōtra xp̄m. i. xp̄ianos. de isto noie dicit beat⁹ Jobes. Filioli mei nouissima hora ē. z sic au/ diuistis anti xp̄s venit. j. Jo. ij. Ecce quō sub iugabit sibi totū mōm. De h̄ ad l̄faz diē Da/ niel vt exponit ab oib⁹ doctozib⁹. Ingre dief terras z cōteret z p̄trāsiēt z introibit in terrā gloriofā: z multe gentes corruēt. He aut̄ sole saluabunt de manu ei⁹ edom z moab. z p̄nci pes filioz amon. Dañ. xj. Nō ingrediet̄ tras scz infidelū zc. z conteret z p̄transiet zc. Et introibit i gloriofam. scz xp̄ianitatis. Et mul te scz gentes xp̄iane corruent: sed nō omnes. He aut̄ sole saluabunt. edom qd̄ interpretat̄ sanguinea: q: gentes sanguie saluabunt. scz ille q̄ potius eligent mori q̄ abnegare xp̄m. z moab qd̄ interpretat̄ de patre vel ex patre. Ecce hic innocētes q̄ nō negabūt fidē xp̄i. Et p̄ncipes filioz amon: qd̄ interpretat̄ p̄plus me/ rois. Ecce hic penitentes. oēs isti saluabunt p̄ncipes. i. p̄ncipalit̄ penitentiā faciētes. Ecce quare dicit p̄ma clausula. terremot⁹ fact⁹ est magnus. Q̄ qualis terremot⁹ erit q̄ omnes reges p̄ncipes z dñi terrarū erūt sibi subditī. Et amoris armis z signis xp̄i ponent̄ arma z signa anti xp̄i z sicut p̄conisationes ordinati/ ones z leges ex pte anti xp̄i. z oēs erūt cōtra iesum xp̄m. Secūda clausula dicit q̄ sol fa ctus est niger tanq̄ saccus cilicinus: q: ex fal/ sis miraculis anti xp̄i z suorū discipulozū xp̄i pdent fidē. Isti mō sol iusticie fiet niger i cor dibus xp̄ianoz. Et tanq̄ saccus cilicinus: q: nō retinebūt aquā baptismalē. imo negabūt fidē xp̄i. z sic ciliciū ē asperū z durū: sic tūc fi/ des xp̄iana videbit̄ aspera z dura p̄nitentib⁹ eam. Ad practicā de falsis z aparētib⁹ mi raculis anti xp̄i diē beat⁹ Job. aplus Apoē. xij. Q: faciet descēdere ignē de celo: z faciet

loqui imagines x̄tute dyabolica. Tūc dicēt gentes. Et nūquid vidistis tā magnū mira/ culū. Ista dy esse x̄itas q̄ iste ē saluator mōi. z sic denigrabit xp̄s in cordib⁹ xp̄ianoz. Si dicat̄ eis faciāt miracula q̄ fecit xp̄s. suscita/ te mortuos zc. Dic practice quō faciēt h̄ vir/ tute dyabolica ad decipiendū gentes. Ecce quō sol fact⁹ est niger nō in se sed in suis xp̄ia nis sic deceptis q̄ pdent fidē. Iō xp̄s auisan/ do nos diē. Surgēt pseudo xp̄i z pseudo p/ phete z dabūt signa magna z pdigia. ita vt i errozē inducant̄ si fieri pōt electi. ecce p̄dixi vobis Athath. xxiiij. Tercia clausula dicit Et luna facta ē tota sic sanguis. ecce hic toz/ mēta q̄ dabit anti xp̄s. qm̄ erūt multe scē pfo ne q̄ nō credēt illis falsis miraculis. imo ita/ būt fortes in fide xp̄i. Contra istos dicit anti xp̄s z sui. mouant̄. z dabūt illis talia tormēta q̄ tormēta p̄moz martyzū scz Bartholomei. Vincētij. Katherine zc. nihil fuerūt respectu isto: q: durabūt p̄ annū vel plus. scindēdo mēbra corpis p̄ articulos zc. Secūda toz/ mentū erit cordis. qm̄ corā parētib⁹ recipient filiū p̄ pedes dicēdo. qd̄ viuet xp̄s vt anti xp̄s Si dicis viuat iste dñs. eris dānatus. Si di/ cis viuat xp̄s corā te occidēt filiū tuū q̄ erit marty: xp̄i. De h̄ auisando nos diē xp̄s. Erit tūc tribulatio magna qualis nō fuit ab initio mōi vsqz mō. neqz fiet. z nisi abbreviatū fuiss̄ sent dies illi nō fieret salua ois caro. Sz p̄p̄ electos breuiabunt̄ dies illi Athath. xxiiij. Et anti xp̄s solum regnabit tribus annis cum di midio. Dañ. xij. et Apoē. xvij. Cum venerit scz anti xp̄s oportet illum breue tempus ma/ nere. Quarta clausula dicit. Et stelle de ce lo cadent sup̄ terrā sicut ficus emittit fructus suos. cum a vento magno mouet̄. Ecce quar tus modus scz disputationū. quia verba non sunt nisi vent⁹. Dicent discipuli anti xp̄i. Ve ritas non querit angulos. ideo disputemus. Dic practicā disputationis z quomō illi ar guent cum argumentis sophisticis z rationi bus palliatis. q: dybolus loquet̄ in ore ipso rum. intantū q̄ nec magistri nostri nec docto res potuerūt eis respōdere. q: dyabolus liga bit linguā ipsozū pmittente deo ppter malā vitā l̄fatorz. Qui ergo potest ligare leenā. i. animā. bene pōt ligare ouē. i. linguā. que nō est nisi frustū carnis. Item quia ille disputa/ tiōes nō erunt nec fient de rōnibus philoso/ phozū. nec poetaz sed de biblia z p̄phetis. z mō nullus curat de biblia. imo est res grossa vel materia zc. Ideo tunc ch̄istiani cadent de celo. quia perdent fidem dicendo. Q̄ ma/ gistri nō possunt respōdere. factus est. ista est

Bermo V

veritas. tūc stelle cadēt de celo zc. Si vō ali⁹ ds post disputatōez secrete vellet petē p̄siliū vel q̄rere veritatē ab aliq̄ mgfo vel a suo cō/ fessore qd̄ credendū ē. rīdebit expectes vnū modicū videbo qd̄ diē l̄fa vel glofa ordina/ ria sup̄ h̄: Tūc stelle cadēt de celo zc. de h̄ p/ phetia. Faciet iuf̄ voluntatē suā rex z eleua/ b̄: z magnificabit̄ aduersū deū deoz. i. ange loz: z loquet̄ magnifica. Dañ. xj. Quinta clausula di. Celū recessit sic lib̄ inuolut⁹. i. ab scōsus. Ecce hic q̄ntus mod⁹. i. donoz z pro/ missionū bonoz t̄renozū. tūc celū recedet. qd̄ pauci curabūt de celo. i. de p̄missionib⁹ cele/ stibus a xp̄o factis. s̄ de p̄missionib⁹ anti xp̄i. Dic quō anti xp̄s mittet discipulos suos per mōm q̄ p̄dicabūt aliq̄s x̄itates. i. q̄ finis mōi instat. iōqz parēt se singularit̄ p̄ opa miscōiez pietatis: q: multū placēt deo. z vt credatis q̄ nos si solū v̄bo p̄dicam⁹ s̄ etiā ope. si int̄ vos sunt aliq̄ p̄one indigētes veniāt ad nos z fa ciem⁹ eis miscōiā zc. Nō practice quō vi/ due dicent cōmatrib⁹. audiuistis hodie istos sanctos hoies. Iō vadam⁹. Dic quō nō solū vidue s̄ etiā mulieres milites z scutiferi pau/ peres q̄ oia expendūt i vanitatib⁹ veniēt ad eos q̄ dabūt eis denarios ad copiā. Tūc di/ cēt gentes. Isti sūt boni p̄dicatores q̄ dāt no bis: z nō illi q̄ sp̄ petūt intantū q̄ tūc gētes nol lēt audire sc̄mōes p̄dicatoz nec minor. imo deridebūt sc̄mōes illoz. Tūc dicit vxoz vi/ ro suo q̄re vos si vadat̄ ad istos sc̄tos hoies vt dēt vobis sic vicin⁹ n̄ talis iuit z hūit tā/ tū ab eis. z mō ē diues: cū tñ esset paup: z mō iam maritauit vnā filiā suā zc. Qui rīdebit. Q̄ mulier: p̄ certo istud nō ē bonū signū. ma lus ē bol⁹ q̄ strāgulat hoiem. Et vxoz. Q̄ bñ dictus de⁹ tā sanct⁹ est zc. isto mō hēbit oēs auaros. Itē dabit honores. dñationes. ptates platiōes. reges amouēdo z p̄ncipes tre: z ali/ os sibi obediētes cōstituendo. Sic hēbit oēs reges. dños. p̄ncipes. z platos tre: z qlibet fe stinabit ad obediendū ei: vt p̄ueniat inimicū suū. Item dabit abūdantiā ciboz z escaz di/ ces. Lomedatis z bibatis bñ: z q̄re facte sunt esce. Ille vō ihs paup̄ phibuit ne comedere/ tis. Et etiā d̄ anno amouebit quadragesimā De mēsb⁹ quattuoz tpa. De hebdomada diē veneris. Isti mō hēbit oēs gulosos. I: ē dabit oēs delectatiōes carnis. Frāget totam legem matrimonij. Licēciabit clericos z reli/ giosos vt ducāt vxozes. Q̄ dicēt mali clerci z religiosi. Iste ē bon⁹ domin⁹: viuat viuat. Et dicent religiosi antiqui clerci z etiaz mo/ niales. Q̄ iste bonus domin⁹ z tantū tarda/ uit. Quilibet habebit quattuoz vel quinqz

vxozes. Si dicat̄ nō sufficient mulieres. Nō de demonibus succubis vt tpe hoc: z faciet matrimonij sine l̄ris i taberna. z ipse p̄uide/ bit omnib⁹ de pecunijs. Et isto mō hēbit oēs luxuriosos. Q̄ miser z ds remanebit cū xp̄o: pauci. Auētas de hoc p̄phetia. Abūtiplica/ bit gloriā suis: z dabit eis potestatē in multi/ terrā diuidet gratuito. Ratio. dñabit̄ thesau rozū auri z argēti Dañ. xj. ad l̄faz exponit d̄ anti xp̄o. Ecce q̄re dicit the. Erūt signa i sole z luna z stellis. Remediū cōtra p̄dicta mala est illud h̄iere. xv. Si cōuerteris cōuertā te.

Sermō quintus.

Espectate z leuate

capita v̄ra Lu. xxi. In p̄mi sermo ne habeo declarare rōnes p̄p̄ qd̄

xp̄s pmittet z sustinebit q̄ ille iniqu⁹ z filius pditionis anti xp̄s faciet tot mala i xp̄ianita/ te: sicut heri dixi vobis: q̄bus declaratis nul/ lus mirabit̄. imo mirabunt̄ oēs quare tantū tardat venire. Spero in deo q̄ erit bona ma/ teria ad peccatoz correctiōes. s̄ p̄mo salutē v̄go maria zc. Respicite z le. ca. v̄ra. P̄o bre ui hui⁹ verbi declaratiōe z materie p̄dicande introductionē sciēdū q̄ oim sciaz hūano intel lectu inuētaz p̄ncipiū fuit admiratio. Qm̄. n. antiq̄ p̄hi videbāt mirabiles effect⁹ rerū mi/ rabant̄: z eleuabāt intellectū ad inq̄rendū et sciēdū cās talū effectū. Iō dicit p̄hus: vnū quodqz scire arbitramur cū cās cognoscim⁹. Et alibi dicit: Scire est rem p̄ cām cognoscē. ppter h̄ antiq̄ p̄hi videntes effect⁹ mirabiles admirātes moti sunt vt scirēt cās: q̄bus scit̄ intellectus corū quiescebat. Iō dicit p̄hus. j. metha. ppter admirari inoperūt p̄hi p̄hari. id est inq̄rere de causis z rōnib⁹ effectū. v̄bi ḡra. Vidētes p̄hi q̄ i vere tra p̄ducit herbas virides z arbores flores folia z fruct⁹. z i au/ tūno oia dimittit q̄si nudādo se. p̄hi admira/ bant̄ q̄re h̄ z v̄i talis effect⁹ z ordinatio. z in/ ceperūt q̄rere z iuestigare de cā: z iuenerūt q̄ euenit ppter motū solis q̄ in vere ascendit et trahit secū fursū hūozes. Iō tra z arbores fru ct⁹ p̄ducūt zc. In autūno vō cū sol descēdit iō deponūt oia folia zc. Itē qm̄ videbāt i ma ri illas magnas v̄ndas: z aliq̄ ē ita planū q̄ vna gallina posset ibi bibē z vna scutella na/ tare: z vidētes fluxū z refluxū maris. magis admirātes q̄slerūt. z iuenerūt q̄ h̄ fit p̄p̄ lunā q̄ i plenilunio zc. sp̄ h̄z singlarē influentiā sup̄ aquas z sup̄ hūida. Ita qm̄ videbāt i aere nu bes fulgura z ipressiōes z tonitrua admira/ bant̄: z q̄slerūt cām: z inuenerūt q̄ h̄ p̄uenie/ bat ex certis cōstellatiōib⁹ z motib⁹ planetaz.

Itē qñ videbāt eclipsū lune mirabāf. z iue-
nerūt cām. qñ luna sp eclipsaf in plenilunio
qñ sol ē sibi ex opposito z tūc in tponit fra inf
ipam z solē z tunc ipa eclipsaf. Idē de eclipsi
solis. dē q videt q sol morif. q admirātes in-
uenit q fit ex in pōstioe lune inf solē z nos
i pūctioe. Dicit mgt̄ hīstoziaz. q̄ i die vene-
ris facta fuit eclipsis generalis solis. q̄ voluit
indui de nigro sicut milites i morte regi. Qd̄
vidēs Dionysi⁹ magn⁹ p̄bus admirās. quia
tūc erat plenilunū i p̄ pascha iudeoz dixit:
Aut de⁹ nature patif: aut tota machina mōi
dissoluef. Patet q̄ ois scia hūanū inuēta
habuit suū inītiū i admirari. Ad p̄positū. He-
ri fuistis admirati de effectib⁹ siue opib⁹ anti
xp̄i huic mōo in breui vcturis. Et admirātes
q̄ritis cām q̄re xp̄s p̄mittet xp̄ianitatē sic de-
strui z corūpi z subuerti. Rndet̄ thema: Re-
spicite. s. cām iustā destructiois z subuersiois
anti xp̄i. z leuate capita v̄sa. glo. i. mētes v̄sas
Quia nihil sine cā fit i terra Job. v. Respici-
te q̄ diligēter z videte cās z rōnes q̄re de⁹ p̄-
mittat p̄dictos effect⁹ seu mala anti xp̄i i xp̄i-
anitatē. Totū ostēdā vobis i v̄sa pabola seu
silitudine quā vobis dicā. qz subtilia meli⁹ i-
telligunt ab hoib⁹ z retinent p̄ pabolas z sili-
tudines. Ista ē pabola. Sciēdū q̄ quidā
rex nobilissim⁹ z potētissim⁹ edificauit ciuita-
tē quādā magnā z egregiā cū mult̄ sūptib⁹ z
laborib⁹ z piculis. exponēdo oēs thesauros
in eius edificatioe. Deinde dotauit eā mult̄
p̄uilegijs z gratijs magnis. quā fecit metro-
poli z sedē regni sui. In q̄ ipse rex z vxor sua
cū filijs morabaf i castro. Ciues aut̄ dicte ci-
uitatis p̄ditores z ingrati dicto regi inf alia
pluria grauamā z enormia q̄ fecerūt i regē.
fuerūt. vij. magne p̄ditioes. Prima rūpēdo
iuramētū fidelitatis qd̄ fecerūt regi. habebāt
sua p̄silia. tractat⁹ z plamēta secreta cū inimi-
cis capitalib⁹ ip̄i⁹ regis. z hoc sciēte rege cui
sūme displicuit. Secūda p̄ditio qz rephēde-
bat eos. ciues de h̄ ingtū z indignati cū maxis
iniurijs z vitupijs armati ensib⁹ euaginatīs
expulerūt regē de ciuitate sua. Tercia qz post
q̄ rex fuit expulsus misit dici ciuib⁹ q̄ ad mi-
nus darēt sibi suos reddīt⁹. q̄ negauerūt sibi
z noluerūt sibi dare. s. suis inimicis. Quarta
qz expulso rege denudauerunt reginā vxorē
dicti regis z cū verberib⁹ z cōtumelijs eiece-
rūt ip̄az de ciuitate. qd̄ maxie displicuit regi.
Quita qz filias regis q̄ remāserāt in palatio.
ciues dederūt eas ad lupanaria. z luxurias
corruerūt eas. Sexta qz vnicū filiū regis q̄
remāserat i placio etiā sciderūt z diuiserūt p̄
mediū in duas ptes z in paruas minutias et

decollauerūt. cū tñ esset iā iuratus. Septima
qz oia signa seu arma sui regis amouerūt de
palatio z posuerūt ibi siḡ seu arma inimici re-
gis. Nūqd̄ vident vob̄ parue iste p̄ditioes.
Nihilomin⁹ rex benign⁹ post tot p̄ditioes mī-
sit eis nūcios q̄res cū eis recōciliari z h̄se cū
eis pacē. p̄mittēdo plenā remissionē oim of-
fensaz. Sz ciues noluerūt. imo p̄tinue multi-
plicabāt offēsas. p̄pter qd̄ post multos annos
rex misit vnū capitaneū cū infinita gente ar-
moz. z tradidit ciuitatē in man⁹ suas. q̄ totā
ciuitatē destruxit. Nūqd̄ de h̄ dz aliqs̄ admi-
rari aut dicere q̄re fecit h̄. certe nō. imo dicere
debet q̄libet q̄ rex fecit optie. Adō videndū ē
q̄s ē iste rex. z q̄ ē ista ciuitas. z q̄ sūt isti ciues
p̄ditores. Rex iste nobilissim⁹ z potētissim⁹ ē
ille de q̄ Jo. in Apoc. Habet i vestimēto z in
femore suo scriptū. Rex regū z dñs dñantū.
Apoc. xix. Adō in vestimēto. i. in hūanitate.
hūanitas xp̄i d̄ vestimētū. Rō. qz sicut vesti-
mētū coopit p̄sonā. ita hūanitas xp̄i coopie-
bat diuinitatē. Lū q̄ dicit h̄z in vestimēto z i
femo. suo sc̄p. zc. vult dicere q̄ xp̄s in q̄stū de⁹
p̄ generatioes t̄palē. z in q̄stū de⁹ p̄ generatioes
eternā ē rex regū zc. Ciuitas magna nobil̄ et
egregia quā xp̄s edificauit ē xp̄ianitas. Ido
venit in hūc mōm vt istā ciuitatē edificaret.
In cui⁹ edificatione laborauit. xxxij. annis.
quā cū magnis laborib⁹ z piculis et expēsis
edificauit. z magnis p̄uilegijs z gratijs ip̄az
dotauit. s. sc̄oz septē sacroz. De q̄ ciuitate di-
cit Dauid. Glōsa dicta sūt de te ciuitas dei.
ps. lxxxvj. Ciues h̄ ciuitatis sūt oēs xp̄iani.
q̄ nō admirātes aliqui q̄rūt. q̄re rex xp̄s tam
nobilis z potēs p̄mittet hāc ciuitatē destrui:
z p̄di ab anti xp̄o. Quia dicit the. Respiciate
z leuate capita v̄sa: z videte qñ p̄pter septē
magnas p̄ditioes incorrigibiles q̄s faciūt di-
cti ciues regi suo dño iū xp̄o. Prima qz tā
homies q̄ mulieres i iuramētū regi xp̄o fa-
ctū in baptismo recurrūt et habēt sua collo-
quia cū inimicis regis xp̄i. sc̄z cū demonib⁹.
q̄ licz posset eos subito annihilare in puncto.
tñ nō vult. Qm̄ diuini sortilegi p̄uratores z
incātatores cū demonib⁹ faciūt q̄cqd̄ faciūt.
Qm̄ si aliquid p̄didistis. vel p̄ sanitate. vel
p̄ filijs habendis. ad quem recurritis nō ad
xp̄m nec ad bonū medicū. sed ad diuinos in-
micos xp̄i. Q̄ p̄ditōr nūquid in baptismo fe-
cisti ch̄risto iuramētū fidelitatis z abrenun-
cisti dyabolo z pompis eius. Idem p̄ filijs
habendis z sanitate obtinēda recurrūt ad di-
uinos z sortilegos. oēs tales sūt p̄ditores. qz
si eēt fideles recurrerēt ad regē xp̄m poten-
tissimū dicēdo: dñe. Ego p̄didi h̄ vel illud.

vos scit̄ q̄s habet. Ideo ponatis i corde suo
vt tradat mihi. z ego habebō qd̄ meū ē. z ip̄e
saluabit aīaz suā. tūc esses fidelis. Idē p̄ sa-
nitate z filijs obtinēdis. Quia demones ne-
sciūt secreta oīa. qz i tnebris sunt. z diffamāt
aliquos q̄ nō sunt culpabiles vt seminet dis-
cordias. Idē de sanitate z filijs. Quia null⁹
pōt dare sanitatē nec filios nisi deus ad quē
debetis recurrere dicēdo: Dñe vos dedistis
mihi istū filiū q̄ patif zc. vel: dñe ego sum de
mfimōnio. Ideo dñe detis mihi fructū m̄fi-
monij. qz als modicū valet totū aliud qd̄ fit.
Alij recurrūt ad diuinos vt sciāt quid faciat
vxor q̄ ostēdūt i amphora aq̄ q̄ peccat cū ta-
li zc. z forte ē vna sancta mulier. s. dyabolus
mēt̄. qz mēdax ē z p̄ eius Job. viij. Quot
sūt q̄ q̄ sūt vltra mare dicūt. Eerte ego vellē
scire qd̄ mō facit vxor mea z recurrūt zc. Alij
recurrūt vt possint h̄se m̄lieres ad libitū. Alij
vt inueniāt thesaurū absconditū. alij vt sciāt
qd̄ erit de tali bello vel facto. Q̄ p̄ditores
sūt in mūdo. Etiā si alia nō eēt i mūdo ista so-
la ē sufficiēs cā vt veniat anti xp̄s tan q̄ capi-
tane⁹ ad destruēdū ciuitatē xp̄ianitatis. dicē-
te sibi xp̄o. Cog habes gentes armoz. Ita
dñe vt arena maris. Ido vade ad ip̄os vt mo-
riant. Dicit de h̄ moyses i p̄sona xp̄i. Gene-
ratio puerfa z infideles filij. ip̄i me puocauē-
rūt i eo q̄ nō ē de⁹. z irritauerūt i vanitatib⁹
suis. Et ego puocabo eos i eo q̄ nō ē plus. z
i gente stulta. i. anti xp̄i irritabo illos. Ignis
succēsus est i furore meo z ardebit vsq̄ ad in-
ferni nouissima. Deu. xxxij. De peccato diui-
natiois z eius specie⁹ sc̄ba sc̄be. q. xcv. Se-
cūda p̄ditio ē qz ciues ense euaginato expel-
lūt regē xp̄m de ciuitate xp̄ianitatis. Ensis est
ligua ad formā ensis facta. Inuadit rex xp̄s
iurādo z diuidit mēbratim. qz iudei nesciūt
ip̄m diuidere. iō xp̄iani qñ sūt i ludo dicūt p̄
caput. p̄ corpus. p̄ cor zc. Dñe ecce gr̄as q̄s
faciūt vobis xp̄iani. qz eos redemisti. Quia
qñ tu iuras p̄ caput vel p̄ corpus tñ reputaf
tibi. quasi ac si amoueres sibi caput vl corp⁹
zc. Itē cū balista sagittas eū qñ eū blasphem-
as. Nam videtis q̄ labia sūt vt arcus bali-
ste duoz lignoz. Lingua est medi⁹ rectū per
modū baliste sup qd̄ ponit sagitta. Sagitte
toxicate sunt blasphemie. sc̄z ab alas grates
habeat de⁹ zc. p̄cutere crucē denarij. dicēdo
verba i xp̄m z virginē mariā. Quia mirū ē
q̄ terra tales nō deglutit viuos vt cadant in
abyssum. Nūquid est ista parua p̄ditio. De
hoc p̄pheta Dauid di. Filij hoīm dentes eo-
rū arma z sagitte. z lingua eoz gladius acu-
tus. Ideo dñe. Exaltare sup celos. s. fugien-

do. ps. lvi. Ad hoc iā deuenit mūdo s q̄ mi-
nus dat p̄ negādo deū. q̄ p̄ destruēdo vnā
formicā. vel p̄ interfectioe vni⁹ formice. imo
p̄ vna vrb̄anitate etiā in minimis reb⁹ dicit
renego deū si facio. Ido qñ anti xp̄s veniet nō
oportebit facere magnā vim talib⁹ sic affuet
ad renegandū. qz statim renegabūt deū. imo
renegare deū ponit iā in truffa. qz ad ridēdū
puocant aliquē vt iuret z reneget zc. Dñi tē
porales z iurati q̄ circa hoc deberēt puidere
nō curāt. Ideo dñs cōquerit de ip̄is di. Do-
minatores p̄li mei iniq̄ agūt dicit dñs. z iugi-
ter tota die nomē meū blasphemaf. Propter
hoc sciet plus me⁹ nomen meū in die illa. qz
ego ip̄e q̄ loquebar. s. p̄cipiēdo. ecce assum. s.
puniēdo. ysa. liij. Ido dicit xp̄s anti xp̄o. Ca-
pitaneē habetis gentes armoz. Ita dñe. ido
vadatis. Tercia p̄ditio est. qz regi xp̄o sic
turpiter a tra expulso negant sibi redditus z
dant eius inimicis. Reddit⁹ q̄s sibi xp̄s reti-
nuit de duob⁹ sūt. q̄ nobis paupibus dedit. s.
terrā z t̄pus. De terra retinuit sibi reddit⁹. s.
cimarrū z p̄miciarū z fructū z vult q̄ bñ sol-
uamf. Dic quō antiq̄tus mēsurādo numera-
bant vnū. ij. iij. zc. z decimū mittebāt ad tem-
plū dñi. s. grano. vino. oleo. capris zc. Sed
mō decime z p̄micie dant inimicis xp̄i. Aliq̄
nihil soluūt. aliqui soluūt nō decimā s̄ vicesi-
mā vel tricesimā. Quidā dicūt: Q̄ est istud
t̄ m bonū dare sacerdoti dabo ei caligā ple-
nam arena. Dic q̄ nō sacerdoti sed deo q̄ illa
dat suis seruitozibus. qz ip̄e pro se nō indiget
Dicunt quidāz. Q̄ clerici sunt mali zc. Ergo
nūquid erit melius vt ego dem filijs meis et
familie mee q̄ ip̄is. Rñsio. Nūquid eēt bona
ratio. Nō demus regi redditus suos. qz ipse
tenet malos seruitozes ribaldos zc. Quid fa-
ceret rex de nobis si p̄pter hoc negarem⁹ sibi
redditus. ita in p̄posito de rege xp̄o. si ip̄e in
domo sua sustinet malos seruitozes. ip̄e corri-
get eos vel in hoc mūdo vel in alio. z p̄pter
hoc. nō debet fraudari in suis redditib⁹. nec
dari inimicis suis. s. peccatis. pompis. vani-
tatib⁹. ornāmētis zc. Nō opus ē follo suspē-
dere cimbala collo. Ideo quia sic fraudatis
xp̄m regē veniūt mali anni ita sc̄pe. Ideo di-
cit ip̄e. Si homo affigit deū. qz vos cōfigitis
me. Et dicitis. in quo cōfigimus te. in deci-
mis z in p̄micijs. Et in penuria vos maledi-
cti estis. z me vos cōfigitis gens tota. Inse-
te omnē decimationē in horreum meū. vt sit
cibus in domo mea z p̄obate me sup hoc
dicit domin⁹. Si non aperuero vobis catha-
racts celi et effudero vobis benedictionem.
vsq̄ ad abundantiam zc. Malach. tercio.

Dominica secunda in aduentu dñi.

Secundo dedit nobis tps qb suū ē. de quo sibi retinuit decimā p reditu septiane diē. scz dñica. totō tpus currit in septē dieb. z ipe diuist. Dedit tibi diē lune z martis zc. ad laborandū z opandū zc. Dñica dō retinuit sibi. Nō trāsgredere illā. Sz mō quō soluit. qz nō dat deo s̄ dyabolo ei⁹ inimico. qz ita aperit apothecā z opatoria ad opandū z ad v̄dendū merces sicut i alijs dieb. z sūt cōtractus z mercat⁹ liber. Ecce q̄liter redditus tps tollit deo z dat dyabolo. Itē in diebus ferialib⁹ homines negociant. mulieres opant in domib⁹ suis. Sed in die festo omāt se homines ex vna pte: z mulieres ex altera. Isto mō reddit⁹ dñi dant dyabolo vocato leuiathan. q̄ tēptat de supbia. Alij dō vt lufores taxilloz dant dyabolo vocato māmon. q̄ tēptat de auaricia. nec debet dici ludus. s̄ fur/ tū vel rapina. qz nihil pōt ibi lucrari zc. Alij vadūt ad lupanaria zc. Isti dāt asmodeo. q̄ tēptat de luxuria. Alij sedēt in portis iudicātes z inuidētes trāscūtib⁹. sic dant beelzebub. Alij bibūt z comedūt excessiue z vīstāt tabernas. z sic dant beelregor zc. Alij cōgregant amicos vt tractēt de vindicta. sic datur baalberit. Alij stant ociosī in platea cū deberent audire missam. sermonē. vespas zc. isti dant altaro. qz qñ nō soluim⁹ reddīt⁹ tps recipit sibi in cōmissum. z tunc facit vindictā dī. Cum accepo tpus ego iusticias iudicabo. ps. lxxiij. Propter h̄ veniūt mortalitates ita sepe. Cōtra hoc peccatū p̄cipit deus dī. Admemento vt diem sabbati sanctifices Exod. xx. Nullū p̄ceptū incipit p memēto nisi istud. qz si dicat. ex quo laborasti p te z domo tua feria secunda z tertia zc. in dñica memento vt quiescas ab omni ope feruili. Nūquid videt vobis magna p̄dino ista negare regi regiales suas z redditus suos. ideo zc. Quarta p̄ditio est q̄ reginā vxorē regis nudantes z verberātes cū vituperijs z cōtumelijs abiecerūt. Regina vxor z sponsa xpi est ecclia scā. Talē habet spōsam q̄lē z matrē q̄ virgo cōcepit z dō pepit. Et de ecclia intelligit p̄ncipaliter illud Dauid. Assitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato cir. va. ps. xliij. Secūdo intelligit de virgine maria. Nota quō ecclia generat filios regi xpo. Cui⁹ vterus est fons baptismi. q̄ cōcipit semē verbi dei Lu. viij. Semē est v̄bū dei. Nūq̄ aliq̄s rex tantū dilexit vxorē suā quātū xps dilexit ecclia. Sed mō hec regina denudat⁹ auferēdo ab ea z occupādo sibi bona ecclesie z iurisdictionis. Sicut puāt religiosos z faciūt ipos arestari. hec iniuria est maior q̄ si corā rege offende/

ret regina. Q̄ quō peccatū est tāgere tales. de quo dicit Dauid i p̄sona dei. Nolite tangere xpos meos. s. sacerdotes vinctos. z in p̄phis meis. s. religiosi nolite malignari. Jam scit quō vos facitis nihil respiciēdo dignitatē p̄sone. Quia p̄ditio est de filiab⁹ regis dantis z laxatis siue traditis lupanari. Filie regi xpi sunt omnes mulieres xpiane q̄s genuit in baptismo. Dicit aliq̄: Q̄ z quō p̄ctm̄ ē solut⁹ cū soluta. quā ego nō decepi. imo solui. z sibi placuit z mihi. Nota similitudinē de filia regis soluta z sibi placet z tibi. z dicit: cui facio iniuriā. nunq̄d regi. cui facis p̄ditionē. agendo cum filia sua. Sed si ipe dat eā tibi in vxorē tunc fac placitū tuū cum ipsa. Sed mō totus est corruptio. nō sufficiunt lupanaria publica q̄ p̄sit sustineri sine peccato dñoz. qz sunt i re medijs. sed hospitia z tota ciuitas est plena meretricib⁹ secretis q̄ sunt in laqueū z dānationē rector zc. Cōtra hoc viciū dicit sancta scriptura. Abominatio facta est in isrl z in ierusalē. filiā dei habuerūt alieni Abalach. ij. Nota in isracl. i. in xpianitate. z in hierlm. i. in ecclia. Sed filiā dei habuerūt alieni. qui scz nō sunt eius viri. Sexta p̄ditio est qz filiū dei vnicū regis iam iuratū i regno sciderūt z diuiserūt p mediū. Hic filius vnicus et p̄mogenit⁹ regis xpi est p̄plus xpianus. de quo scz ap̄tus dicit: Ita q̄ iam nō est seru⁹ s̄ filius. Q̄ si filius z heres p̄ deū ad Gal. iij. Sed iste fili⁹ est iam vere scissus z diuisus in tres ptes ppter istud scisma. Nō sit nisi vn⁹ verus papa. Loquit de tpe quo tpe scisma tpe bti Vincentij fuit i ecclia. Idē de qlibet cōitate. villa seu ciuitate totus p̄plus est diuisus. Quis habebit regimē. ppter quod cōitates destruunt. Dic quō rex offenderet si in p̄sentia sua suus p̄mogenitus diuideret. magis offenderet christus rex ex talibus diuisionibus. Ideo xps dicit: Diuisum est cor eorum. nūc interibūt Osee. x. Nota diuisus ē cor zc. Abulti volunt se excusare dicētes. Ex istis diuisionibus nō sequit⁹ vulnera zc. Et nūquid potest esse peius vulnus q̄ diuisio cordis q̄ est p̄ncipiū vite. quia diuisa manu vel pede adhuc potest homo viuere s̄ diuiso corde nō Quicūq̄ ergo est causa z occasio harū diuisionū tenet ad oīa damna z expensas que sequitur si vult saluus fieri. Item tenet restituere cōitati quicquid iniuste recepit ab ea. vel rōne ambassate vt ad expensas cōitatis faciat sua negocia zc. Septima p̄ditio est qz si/ gnat arma regi amouerūt z poluerūt ibi s̄g z arma inimici sui. Signū z arma xpi est scā crux ex q̄ in ea passus ē. de q̄ ysa. xlix. Hec di-

Sermo VI

cit dñs deus. Ecce leuabo ad gentē manū meam z exaltabo ad p̄plos signū meū. Signū et arma dyaboli ei⁹ inimici est circul⁹. qz sicut de uoti z boni clerici qñ inuocāt deū z incipiūt diuinū officiū faciunt signū xpi scz crucis. sic filij dyaboli. s. diuinatores z inuocatores demonū faciunt circulum siue rotam. De quibus dicit Dauid. In circuitu impij ambulat. ps. Signum z arma regis christi ponunt in portis palacij corporis in baptismo scilicet i portis quib⁹ sensuum corporalium. Sed vos modo amouetis signando vos nō faciendo signū christi sed signū dyaboli. Dic quō z quādo intrant ecclesiam z recipiūt aquā benedictam. qualiter signant se nō faciendo signū crucis xpi. sed signum siue circulū dyaboli. Idem quando ponunt se ad mensas ad comedendū cum signo dyaboli. Idem qui ponunt se in lecto ad dormiendum. Idem de clericis aliquib⁹ q̄ dico cū dolore cordis q̄ in sancto sacrificio vbi deberent facere signum xpi faciūt signum dyaboli ex inuentione z nimia festinatione. Q̄ quod peccatum est. Idem de benedictione aque et panis. z in benedicendo populū in fine misse cum signo dyaboli mittunt ipso ad domum suam. Ostende hic quō se debent signare. z dic rationem quādo dicit. In nomine patris teneas manum alte. quia pater ab alto misit filium suum in virginis uterū. Idem quando dicit et filij. manum debes tenere iuxta vterum et significatur christi incarnatio. qñ autem dicitur spiritus sancti debes manū tenere p transuersum transeunte manu a sinistro humero ad dextrum. Ratio qz spiritus sanctus large fuit effusus in die penthecostes. sup ap̄los z discipulos christi. Item qz sp̄s sanctus ducit p̄sonas d sinistra culpe ad dextram gratie. z nō eōuerfo sinistra ergo s̄gt culpā peccatū z maledictionem. dextra dō s̄gt misericordiam. gratiā z benedictionē. Nota cōtra illos qui signando dicūt In nomine patris in longū. qz pater maior est filio. quod est error. Et ad dextrā dicūt. z filij. qz sedet ad dextrā patris. Et sp̄s sancti ad sinistrā q̄ sedet ad sinistrā. q̄ est error. qz filij et spiritus sanctus sunt ad dexterā. i. inaequalitate patris. z esse ad sinistrā est esse inaequalem patri. q̄ est error. Alij faciūt crucē beati petri ab inferiis incipientes. Ideo de hoc p̄querit christus dicens in p̄sona trinitatis. Signa nostra nō vidimus iam nō est p̄pheta: z nos nō cognoscet amplius. ps. lxxiij. Signa nostra nō vidimus scz in christianis. Jam nō est p̄pheta. qz signū crucis est realis p̄pheta q̄ homo est de populo christi. Sed modo iam non est.

Quelibet p̄dictarū rationū est causa sufficiens q̄ antixps veniet. Quanto ḡ magis omnes simul septem rationes p̄currentes. Propt hoc dicit thema. Respiciat z leuate capita vestra. Sed diceret cōtra me aliquis subtilis argumentator. Frater vos innuitis in verbis vestris q̄ christus nō solum p̄mittet antixpm venire. s̄ etiam q̄ christus ipsum mittet. Respondeo q̄ sic. Sed hoc nō auderem dicere nisi q̄a habeo auctoritatem sacre scripture. Ap̄tus enim dicit. Eo q̄ charitatē veritatis nō receperunt vt salui fierent. ideo mittet illis deus operationem erroris vt credant mendacio. ij. ad thes. ij. Nota ideo mittet illis deus. Ecce non solum p̄mittet zc. Item Ezech. xxxvij. vaticinare filij hominis z dices ad gog zc. In nouissimis diebus eris. z adducam te sup terram meam. scilicet christianitatem. Quod intelligitur sic. In aduentu z operatione antichristi erit tibi z culpa z pena. Quantū ad illud q̄ erit culpe. xps non mittet eum s̄ permittet. Quantū ad illud quod erit malum pene xps nō solum permittet s̄ etiam mittet. quia omne malum pene a deo est effectualiter.

Sermo. vi.

Elū et terra trāsi-

bunt. Luce. xxi. Verbum p̄positus ostendit subtiliter statū hui⁹ mundi p̄ diem iudicij. de quo statu volo modo p̄dicare quia ista materia p̄sequēs est ad materiam dīci dominice. in qua audiuitis totū statum hui⁹ mundi a principio vsq̄ ad diē iudicij. idō modo loquar de statu mundi hui⁹ post diē iudicij. Sed primo salutē virgo maria zc. Le/ lum z terra trāsi bunt. h̄ verbum habet difficultatem in theologia. Ratio qz inueniuntur auctoritates dicentes. qz celum z terra habuerunt p̄ncipiū essendi p creationem. tñ nec celum nec corpora celestia nec terra habebunt finem in duratōne. immo p̄pheta dauid loqns de celo sole luna et stellis dicit. Statuit ea in eternum z in seculum seculi. ps. clyij. Similiter dicit salomon de terra. Generatio preterit z generatio aduenit. terra dō in eternū stat Eccl. i. Quare ergo dicit thema. Elū z terra trāsi bunt. patet difficultas. Dico q̄ ille auctoritates non repugnant themati. Quoniam dupliciter possumus loqui de celoz corporib⁹ celestibus z de elementis. vel q̄tum ad substantia essentialē. vel q̄tum ad qualitates z p̄ditiones z operationes accidentales quas habent. Primo modo celum z terra semp̄ erūt q̄tum ad eoz s̄bam essentialē. s̄ trāsi bunt q̄tum ad q̄-

Dñica secūda i aduentu domi

tates eorum et conditiones et operationes accidentales. et recipiunt meliores qualitates. sicut taceat argenti antiqua immunda conuassata postquam argentarius sculpsit et renouat eam videtur noua et luca. Et licet substantia sit eadem tamen recipit nouas qualitates et est renouata. Ita erit de isto mundo antiquo immundo conuassato et fracto. Ideo Christus tanquam bonus magister et argentarius renouabit celum et terram et omnia elementa. Terra vero que nunc est immunda ex nostris peccatis. post iudicium erit munda et pura. quia nulla immundicia remanebit in ipsa post iudicium. quia igne purgabitur nec remanebunt in ipsa arbores. nec montes. sed elementum terre remanebit ut farina alba. Et feces omnium rerum cadent in inferno super capita uanatorum secundum quod dicunt sancti doctores. Aqua etiam purificabitur que dimittet omnes qualitates accidentales. quia non erit falsa nec mouebitur decetero. Quia cessante motu primi mobilis cessabunt etiam alij motus naturales. Aer etiam purificabitur. quia nunc decetero erit nubilosus. nec tempestuosus. nec mittet grandines: nec pluuiam. Celum non mouebitur amplius. Item sol luna et stelle erunt septupliciter clariores. Ysaie. xxx. Et erit lux lune sicut lux solis Et lux solis septupliciter sicut lux septem dierum in die quam affigauerit dominus uulnus. scilicet peccati mortalis et percussuras. id est pena plage eius sanauerit. Et decetero non erunt mortalitates. nec miserie. nec penalitantes sicut sunt modo. In tantum quod boni non solum gloriantur de uisione dei. imo etiam gaudebunt de renouatione elementorum. quia tunc elementa remanebunt pura et munda cum qualitatibus essentialibus remanentibus ab ipsis conditionibus et quibusdam qualitatibus accidentalibus. De ista renouatione auctoritas. Ecce ego creo celos novos et terram nouam. et non erunt in memoria priora et non ascendent super eorum. sed gaudebitis et exultabitis usque in sempiternum in his que ego creo. Ysaie. lxxv. Nota ego creo celos novos non in substantia sed in excellentiori qualitate. Item in nouo testamento postquam deus reuelauit beato Johanni euangeliste quid esset post diem iudicij. Dicit beatus iohannes discipulis suis. Uidi celum nouum et terram nouam. Primum enim celum et prima terra abierunt. et mare scilicet amarum iam non est. Apoc. xxi. Et sic intelligitur thema. Celus et terra transibunt. Patet thema. Et quod sum in materia materiali. secundum predictam declarationem. et renouabitur. scilicet terra. aqua. aer. ignis. celum. quod dicit quinta essentia a philosophis. Ita nos modo debemus in quantum renouari si nunc cupimus saluari et renouari glo-

riose. Renouandus est homo. Primo in corpore per continentiam. Ecce terra. Secundo in anima per clarum beniuolentiam. Ecce aqua. Tercio in ore per ueram eloquentiam. Ecce aer. Quarto in opere per diligentiam. Ecce ignis. Quinto in intentione per celestialem eminentiam. Ecce celum. In omnibus debemus renouari. Ratio est quia dicit philosophus. posteriorum. propter quod unum quodque tale et illud magis. quod magis debet renouari causa que effectus. Si amore hominis elementa renouantur. magis renouandus est homo. dico primo quod debemus renouari in corpore per continentiam ad instar renouationis terre. quia corpus nostrum non est nisi terra. Gen. ii. Forma uero deus hominem de limo terre. Et tunc ad corpus. ideo sicut terra innouabitur quod in ea non erit lutum nec immundicia aliqua. Ita nos nunc debemus innouari in corpore. ne decetero sit in eo lutum luxurie. nec immundicia corruptio/nis carnalis. Si amore tui terra renouabitur quanto magis tu debes renouari. Hanc renouationem petebat Dauid orando dicens. Emitte spiritum tuum et creabuntur etc. Ps. ciiij. Nota creabuntur. non dicit quid. Pro quo sciendum quod talis est conditio humana quod in hoc mundo non possumus uiuere sine delectationibus. que sunt in duplici differentia scilicet delectationes spirituales. et delectationes carnales. Ille autem qui non sentit delectationes spirituales. dat se ad delectationes carnales. bestiales et brutales. quia animalis homo non percipit ea que spiritus dei sunt. i. ad Corinth. ii. sed persone deuote spirituales que gustant delectationes angelicales orando vel legendo. audiendo vel contemplando non curant de delicijs carnalibus. imo si deo diceret eis. do tibi licentiam etc. dicerent deo. domine nolo talem licentiam. Sicut dauid d. Rennuit consolari anima mea. glosa. in delicijs carnalibus. Ab eorum fui dei et delectatus sum ps. lxxvi. Uidens ergo dauid quod sine aliqua delectatione homo non potest uiuere. Ideo orando dicebat deo. Emitte spiritum tuum et creabuntur scilicet delectationes spirituales et fugient delectationes carnales. et renouabis faciem terre. scilicet per bonam famam. Nec sufficit dicere quod curo ego quod dicunt gentes etc. Si factum vel opus non habet bonam faciem oportet quod renouetur. quod si tu teneres malam mulierem in domo et omnes loquuntur oportet ipsam expellere. Idem de clericis et religiosis qui nimis frequentant monasteria sanctorum oportet quod illa que non habent bonam faciem renouentur. Si dicat. ego habeo bonam intentionem. non sufficit. quoniam non solum cauendum est a malo sed ab omni specie mali. Ecce que dicit. Et renouabis faciem terre. scilicet opera exte-

Bermo VI

riora. Aplos. Et prudentes bona. non tantum coram deo. sed etiam coram omnibus hominibus. ad Romanos. xij. Dico secundo quod debemus renouari in anima per clarum beniuolentiam. ad instar aque que renouabitur post iudicium. quod non habebit amaritudinem nec faciet uindictas etc. Sic modo renouanda est anima dimittendo amaritudines odij. rancoris. et male uoluntatis. et uindictas desiderij uindictarum. et parcere inimicis remittendo iniurias. sicut enim dulcorat anima et renouat. De hoc dicit scriptura sancta. Renouamini spiritu mentis uere et induite nouum hominem qui secundum deum creatus est in iusticia. sanctitate. et ueritate. ad Ephe. iij.

Dico tercio quod debemus renouari in ore per ueram eloquentiam. ad instar aeris post iudicium. quia tunc erit ita clarus quod nullus habebit obscuritatem nubium tempestatem vel fulgura. Sic modo renouandum est os nostrum ut non sint in eo obscuritates mendaciorum. nec tempestatem uerborum superborum nec fulgura minarum. nec tonitrua iuramentorum. De ista renouatione dicit scriptura sancta. Nolite conformari huic seculo sed reformamini in nouitate sensus uere. ut probetis que sit uoluntas dei bona et beneplacens et perfecta. ad Romanos. xij. Nota nolite conformari huic seculo. id est gentibus mundanis. Nota uoluntas dei bona et beneplacens et perfecta. Nota hic tres regulas uerborum nostrorum. Prima quod uerba nostra habeant ueritatem. et ista est uoluntas dei bona. Secunda quod habeant charitatem. et ista est uoluntas dei beneplacita. Tercia quod habeant sanctitatem et ista est uoluntas dei perfecta. quod multum placent deo. Propter primam dicit aplos. Deponentes mendacium loquimini ueritatem unusquisque cum proximo suo. ad Ephe. iij. etc. Propter secundam charitatem correctionem dicit Christus. Si peccauerit in te. id est coram te. quod tu uideris. frater tuus etc. uade et corripe ipsum inter te et ipsum solum Matthei. xvij. Propter terciam que sunt uerba sanctitatis. scilicet laudis dei vel deuote orationis. dicit Dauid in ps. Benedicam dominum in omni tempore. semper laus eius in ore meo. Et ista est uoluntas dei perfecta. Dico quarto quod debemus renouari in opere per diligentiam. ad instar ignis qui post iudicium erit clarior et purior. Sic et nos in nostris operibus. Auctoritas. Quomodo surrexit Christus a mortuis per gloriam patris. ita et nos in nouitate uite ambulemus ad Romanos. vi. Christus surrexit cum quatuor qualitatibus corporis gloriosi. scilicet cum agilitate. subtilitate. impassibilitate. et claritate. Sic et nos in renouatione operis per diligentiam debemus renouari quatuor conditionibus. Primo certam orationem recipere ipsam mane et sero deuote dicere. iuxta dictum Christi. Oportet semper orare et non deficere Luca. xvij. Nota semper. id est mane et sero. Secundo in qualibet hebdomada dominicam seruare. audiendo

missam complete et cum silentio. et ab omni opere serui abstinentio. Tercio quilibet mense confiteri de bono consilio. Ratio. sicut quilibet mense abluitur camilla corporis. etiam quilibet mense de lauare camilla anime que est conscientia. Quarto quilibet anno in pascha coicare iuxta dictum Christi. Accipite et manducate. hoc est corpus meum Matthei. xxvi. Et quod manducat hunc panem uiuet in eternum Ioh. vi. Ecce qualiter et quomodo Christus surrexit. Dico quinto quod debemus renouari in intentione per celestialem eminentiam ad instar celi quod post iudicium recipiet qualitates altas et claras. Sic nos in operibus nostris debemus ordinare intentionem ut sit alta propter deum. et non sit bassa propter mundana. scilicet laudem uel uanam gloriam. Sed que sursum sunt querite. non que super terram. ut dicit aplos ad Col. iii. Dico quod aliqui maiora opera mundi perducunt propter intentiones sinistra et mala. Adhuc opus quod homo potest facere in hoc mundo propter deum. est pro ipso accipere martyrium. Auctas. Adhuc charitatem nemo habet ut animam suam ponat pro amicis suis Ioh. xv. Quod tamen perditur propter mala intentiones et sinistram. ubi gratia. de captiuo christiano quod cogit ad negandum fides. sed ipsam non uult negare. imo uult citius mori. tamen non propter deum. sed ne sibi impropere dicendo renegauit uel uult mori intentione ut reputetur sanctus. nihil ualet eius mors. quod non propter deum. sed propter inanem gloriam permittit se interficere. Ideo aplos. i. ad Corinth. xij. Si tradidero corpus meum ita ut ardeam. charitatem autem non habuero nihil mihi prodest. Secundum opus maius post martyrium est ingredi religionem. et renunciari uoluntati proprie pro deo. sed perditur sinistra intentione. quod si facit ut filius uester sit abbas uel episcopus nihil ualet. idem de monialibus quoniam mittitis filias ueram in religionem. quod est lippa. uel claudicat. uel gibbosa uel habeat dotem nihil ualet. Sed intentio recta parentum de esse. dicendo. quod nos non possumus orare nec magnas preces facere. ideo dabimus filium nostrum uel filiam deo ut oret pro nobis et saluabit se et nos. Tercium opus est plium iustum. in quo si moriuntur efficiunt martyres. sed perditur mala intentione quoniam fit propter rapinam hereticorum uel amorem deorum. quod tales si moriuntur danantur. Sed debent dicere uadamus. quod iusticia est pro nobis. ideo erit unum de duobus. uel prandebimus incendijs inimicorum nostrorum. uel in celis in ordinibus angelorum. Tales prout habentur corda leonum. Si dicat quod si nescit an plium sit iustum uel iniustum. Ratio quod tunc periculum est maior quod debet ponere se in ratione. Si autem ratio non acceptet tunc plium est iustum. sed in incertis obedientia excusatur. quia illi qui tracti uadunt ad plium incertum an iustum sit excusati sunt. et si moriuntur saluatur

Quartū opus magnū est remittē iniurias ini-
micis ppter deū. sed p dicitur sinistra intentōne
quā remissio fit nō ppter deū. s. ppter dñm q̄ vos
rogauit meritū pdidistis. q̄ nō dedistis hono-
rem deo qui p̄cipit q̄ hō remittat sed nō illi do-
mino. Ideo quā aliq̄s dñs rogat vos vt dimittat
tatis iniurias debetis rñdere. nō remittat p̄o-
pter vos sed ppter deū vt ipse remittat mibi
z c. Dic quō in morte ostendit se cuilibet xp̄us
di. Ecce quid feci p te z c. Videam⁹ quid feci-
sti p me. hanc renouatōez petebat Dauid di.
Lor mundū crea in me deus. z sp̄m rectū inno-
ua i visceribus meis. ps. l. Et tūc verificabitur
thema. Celū z terra transibūt. Deo gr̄as.

Sermo. viij.

Litote qz prope

est regnum dei. Lu. xxi. Thema p̄-
positum dat mibi motuum predi-
candi de quadam materia satis speculatiua. s.
pp̄iuitate dei ad creaturas. Sed primo salu-
tetur virgo Ab̄aria z c. Scitote quia ppe ē re-
gnum z c. Ab̄odo iuxta intellectum quez volo
tractare cuz dicitur regnū dei est constructio
intransitiua. quia nō dicit diuersa. sed regnum
dei idem est qd̄ regnuz qd̄ est deus. sicut dicit
regnū arrogonie vel cathelonie. p̄structio ē in-
transitiua. Ita accipio regnum dei. i. regnum
qd̄ est deus. z est modus loquendi sacre scrip-
ture in qua deus dicit regnum. possessio z he-
reditas sc̄toꝝ. Auctas. Dñs possessio z here-
ditas eoz Deu. x. z. xvij. ca. Etiam est regnū
sanctoꝝ de quo dicit thema. Scitote quia p̄-
pe est regnum dei. Quō z qualiter deus sit p̄-
pe creaturas. Inuenio tres modos siue ratio-
nes pp̄iuitatis. Qm̄ ppe est.

Primo p suā effectiuā opatōnem.

Secūdo p suā pceptiuā exauditōez.

Tercio p suā pfectiuā incarnatōez.

Ex his dicit the. Scitote qz ppe est regnū dei
Dico primo qd̄ dñs est ppe omnib⁹ creaturū
p suā effectiuā opationē. Qm̄ de⁹ ex suis ope-
rib⁹ est ppe z immediat⁹ creaturis. qz ipsa est cā
oim̄ creaturaz. Dicit regula phie. Rerū natu-
raliter pductaz qdam pmanēt sine cā sua pro-
ductiua. qd̄az xō mīme. vbi gr̄a. de lumie i lu-
cerna accēsa qd̄ pmanet sine cā agēte. z de ca-
liditate in aq̄ calefacta. et de domo q̄ pmanet
sine cā agente. i. sine m̄ḡo. q̄ forte iaz ē mortu-
us. z sic de multis alijs effectib⁹. Quidam xō
aliq̄ effect⁹ sūt q̄ nō hnt pmanētiaz nisi in p̄ntia
agenti. vt aer q̄ de se ē obscur⁹ z tenebrosus. z
illuminat a sole. tñ nescit retinere claritatē so-
lis nisi in p̄ntia ipsi⁹. Idez de camera obscura
a cereo illuminata. Idem de speculo qd̄ reci-

pit imaginem s̄ ipsam nō pōt retinere nisi in p̄-
sentia agentis. patet regula phie. Adō videam⁹
in theologia q̄ dicit qd̄ de⁹ est agens z cā effecti-
ua z pductiua omnū rez corp̄alium z spiritu-
alium visibiliū z inuisibiliū. corruptibiliū et
in corruptibiliū. nunqd̄ ei⁹ effectus pmanēt si-
ne causa. Dico qd̄ nō. qm̄ nisi deus esset p̄ns et
p̄tinue influeret sol statim pderet claritatem z
luna z stelle. Et idem est de omnibus creaturis
Ideo dicit Greg. qd̄ si mund⁹ nō retineret ma-
nu dei statim annihilaret. ideo est ppe et im-
mediatus cuilibet rei sicut lumen ē ppe acrem
quē illuminat. Ecce q̄ quō deus est ppe creatu-
ras p effectiuā opatōez. De hoc dicit apostol⁹
Ex ipso z p ipsum z in ipso sunt om̄ia. ipsi ho-
nor z gloria ad Ro. xi. Nota ex ipso. s. iniciali-
ter. p ipm̄. s. duratiue. z in ipso. s. p̄seruate sunt
om̄ia. De ista materia Aug. dat talem cōside-
rationem. Anima rationalis est pfectio totius
corp̄is z membrorū ei⁹. qz ipsa dat virtutem et
opatōez z efficacā omnib⁹ membris corp̄is. Et
si querat vbi est aia. diceret aliq̄s ignorans. i
capite. vey est. sed nō solū ibi. vel in corde. ve-
rum est. sed nō solum ibi. Dicit Aug⁹. z etiam
phie. qd̄ anima est tota in toto corp̄e z tota in q̄-
libet pte eius nec est diuisibilis p partes. Sed
in capite oñdit maiores opatōnes z pfectōres
z excellentiores. Ita deus est tot⁹ in toto mū-
do. z est totus in qualibet parte ei⁹ et in quali-
bet creatura. Sed in capite. i. in celo empireo
oñdit se magis sc̄tis z beatis. ppter qd̄ homo
orando eleuat oculos ad celū. licet de⁹ sit hic
z vbiqz. Sicut q̄ aia dimittendo corpus. statim
corpus annihilat. Ita si deus dimitteret crea-
turas. statim annihilarent. Legit Actu. xvij.
Qz apls venit athenis: z volens extirpare er-
rores phoz q̄ ponebat primā cām vel primuz
motorē esse solum in celis z non in terris. dicit
apls. Nō longe est de⁹ ab vnoquoqz nostrum
In ipso em̄ viuim⁹ mouemur z sum⁹ Act. xvij.
Nota. In ipso em̄ viuim⁹ sicut pisces in aq̄. q̄
nō soluz ad extra circuit eos. immo intrat int⁹
Ita dinitas in nobis. Secūdo in ipso moue-
mur sicut aues in aere. Tercio in ipso sumus si-
cut stelle in celi firmamento vbi habent suū eē
Ita nos in deo. qz intra deum stamus moue-
mur et sustinemur. Ecce q̄liter deus est ppe p
effectiuā opatōem. Ideo dicit dō in ps. Pro-
pe es tu dñe: z om̄es vie tue vitas. ps. cxvij.
S3 ē hic argumētū i oppositū. qz d̄t scriptura. Is-
gc ē dō ab ipsijs. Psou. xv. Quō q̄ ē ppe. Rñ-
deo: z dico qd̄ de⁹ longe vel ppe a creaturis.
dupl̄. vel p distantā localem. vel p differenti-
am formale. Primo mō dicit longe roma vel
valētia q̄ locali multū distat. Nō possum⁹ di-

cere qd̄ isto mō deus sit longe. qz pp̄inquoꝝ est
tibi q̄ camisia vel claritas aeri vel color pan-
no. h̄iere. xxij. Celum z terrā ego impleo ait
dñs. Secūdo mō dicitur longe esse duo panni q̄
rum est vnus delicatus subtilis z bonus. alter
rudis et vilis z grossus. licet sint simul tamen
dicunt esse longe p distantā z differentiā for-
malem. Istō mō dicim⁹ qd̄ deus est longe ab i-
pijs. qz deus est sanctus z iustus. z impi⁹ ē pec-
cator z iniust⁹. de⁹ est humilis impi⁹ sup̄. de-
us ē liberalis z misericors. impi⁹ auar⁹. deus ē
purus. ille est luxuriosus vt porcus. de⁹ car-
tatiu⁹. impi⁹ ē plen⁹ malicia. de⁹ seruat pond⁹
z mensurā in suis factis. z impi⁹ comedit z bi-
bit sine mensura. deus ē benignus z patiens. et
impi⁹ impatiēs iniqu⁹ z vindicatiu⁹. de⁹ ē dili-
gens in suis opib⁹. z impi⁹ ociosus z negligēs
Ecce quō de⁹ dicit longe nō p distantā locale
s̄ p dñam formale. qz p distantā locale ppe ē
qz deus in omnibus reb⁹ est. qz vbiqz aliqd̄
opat̄ ibi est. s̄ deus vbiqz opat̄ fm̄ illud. Ps.
xxvj. Nō opa nra opat̄ es in nob̄ dñe. q̄ de⁹
est in oib⁹ reb⁹. De h̄ vide fm̄ sc̄m Tho. j. pte
q. viij. ar. j. Itē de⁹ ē vbiqz vbi ē. ar. ij. fm̄ il-
lud h̄iere. xxij. Celū z terrā ego impleo. Ideo
dicit. Prope es dñe. s. p distantā locale. z oēs
vie tue veritas. In oppositū. Quia illud qd̄ ē
ppe alicui nō indiget vijs ad illud. q̄re q̄ dicit
z om̄es vie tue veritas. Rñsio ad habendū de-
um ppe p essentiā p̄ntiam z potentiā nō est ne-
cessaria via aliq̄. qz semp est p̄ns. s̄ ad haben-
dum deū p gratiam sunt nob̄ necessarie multe
vie. Prima est cordis p̄ritio. qm̄ religiosus
p̄terit dicendo. O miser. ego sum religios⁹ z c.
p istā viā de⁹ venit ad eū p gr̄am. Is eēt iam p̄-
sens p essentiā p̄ntiam z potētiā. Secūda via
ē oris p̄fessio qm̄ si in p̄ritōne capiēdo p̄riti-
onē generaliter in q̄ntum extendit se ad attritō-
nem q̄ est displicentia de pct̄is informis nō ha-
buiti gr̄am. hēbis in p̄fessione. vel econuerso.
Tercia via est deuota oratio cogitādo qd̄ vides deū s̄
te iratū. hoc mō fecit ille publican⁹ qui orādo
dixit. Deus pp̄tius esto mihi peccatori. z ha-
buit dei gr̄am de q̄ dicit xp̄s. Descendit hic iu-
stificat⁹ in domū suā. Lu. xvij. Quarta via
est euāgelicalis p̄dicatio. ad quā multi veniūt
pctōres: s̄ totū est virt⁹ dei qm̄ deuote p̄dicat.
z audit attente qd̄ frangit cor z p̄terit z c. et sic
habet gr̄a. Quinta via est clyna pp̄ deum
recta intentōne facta et data. q̄ ē tante virt⁹ qd̄
sicut clyna transit de manu tua in manū pau-
peris. ita gr̄a dei transit in te. Sexta via est
iniuriarū remissio. qm̄ sit ppter deum. ne ipse fa-
ciat vindictam de te. Septima via ē audi-

re missam deuote. ideo recipitur aqua benedi-
cta in ingressu ecclie. z hō signat se in frōte ad
claudendū intellectum. z cor ne hō cogitet. et
os ne hō loquat̄ de mundanis. Per hāc viam
venit deus p gr̄am vt oñdit xp̄s in die veneri
sancta qm̄ dixit missam in pontificalibus in ca-
sula rubea suo sanguine rubricata. Ab̄itra fu-
it corona spinaz. Sandalia in manib⁹ z pedi-
bus clau. Dyaconus z subdyacon⁹ fuerūt la-
trones. Acolitū virgo Ab̄aria z iohānes euā-
gelista. In qua missa xp̄s cantauit septies. P-
pter hoc epi in missa solenni cantant septies. i
q̄ missa multi obrinuerūt gratiā. qm̄ vt dicit bea-
tus Lucas. Om̄is turba eoz qui simul aderāt
ad spectaculū illud z videbant q̄ fiebant p̄-
tientes pectora sua reuertebāt. Lu. xxij. No-
ta p̄cutiebant pectora sua ex p̄ritōne. z fiebat
forte dicentes. quare suspensus est sanctus ho-
mo iste qui nup̄ suscitauit filium meuz. z sic de
alijs. qui forte prius erant peccatores. patet q̄
quare dicit. om̄es vie tue veritas. qz non sunt
vie false. Ab̄ozaliter ex quo deus est ita prope
multū deberemus timere z cauere a peccatis.
Quis in p̄spectu regis p̄mitteret furtū vel ho-
micidium siue luxuriam: z hm̄oi cogitando qd̄
rex videt z c. Adō leuate oculos. qz deus ē ma-
gis prope. qz videt om̄ia q̄ facitis. Que muli-
er viro aspiciente p fenestram auderet loq̄ cuz
amasio suo siue philocapto. Si ista cogitare/
mus nō peccarem⁹. Ideo apls dicit. Abode/
stia vestra nota sit omnib⁹ hoibus. qz dñs ppe
est. ad Phil. iij. Nota modestia. i. p̄uersatio.
vocalulū est generale ad om̄s virtutes. quia
dñs deus papa z rex p̄ns est vbiqz. Dixi se-
cundo qd̄ de⁹ ppe p suā pceptiuā exauditōez
qz ipse audit om̄s supplicatōnes z oratōes no-
stras quocunqz fiant. siue cantādo. vt faciunt
ecclesiastici. siue loquēdo. vt faciūt deuoti. si-
ue mētaliter. vt faciūt p̄templatiui. Ecce quō
ppe est. Verbi gratia. In missa aliq̄ dicuntur
cantando vt introitus. kyrieley. gl̄ia in excel-
sis z c. Aliqua secrete vt canon. Aliqua menta-
liter vt in primo z sc̄do memento. Bene eēt p̄-
pe qui totum hoc audiret. Deus est ita prope
qd̄ totum audit. imo etiam audit affectōes cor-
dis. Dicam vobis hic vnū miraculū qd̄ legit
in biblia Exo. xiiij. Quando filij israel exiue-
runt de egypto et venerunt ad mare vt intra-
rent desertum. Rex pharao et om̄is populus
egypti p̄sequebat̄ eos. et iudei erāt in quodam
passu stricto z ad vnā ptem erat mōs altissim⁹
inaccessibilis. ad aliā ptez hēbant mare rubrū
nec poterant fugere aliq̄ mō. intrū q̄ se reputa-
bant mortuos. z inceperunt murmurare con-
tra moysen. dicentes. Quare eduxisti nos vt
d̄ iij

Dñica secūda i aduentu domi

hic moriamur. nunquid erant sepulchra i egypto. Moyses autē eleuatis oculis respiciebat celus. nō legi q̄ diceret aliquid ore sed corde. Cui respondit deus. Quid dāmas ad me. potuit Moyses dicere. Dñe estis ita ppe. ego aspicebas vos in celo et vos estis hic. Ecce q̄ mō deus ppe per pceptiuam orationē vel exauditionem. ideo dicit Dauid. Desideriū pauperum. s. qui habent necessitatē exaudiuit dñs pparatōez cordis eoz audiuit auris tua ps. ix. Item. Prope est dñs omnibus inuocantib⁹ eū. omnibus inuocantib⁹ euz in veritate. ps. cxliiij. Nota omnib⁹ inuocantib⁹ eū in veritate. Quid est veritas. Rñdit pbs. Veritas est adequatō rei ad intellectū. ita vt sit in re sic est in intellectu. Qñ opus p̄cordat cū vbo tūc est p̄positō vera. vbi gfa. si ego dico. hodie ē dies veneri et ita ē tūc intellect⁹ adequatur rei. als nō. Sic etiā orationes nre nō sunt nisi p̄positōes q̄s pponū⁹ corā xpo. Adō videam⁹ q̄liter dñt fieri in veritate. vt. s. intellect⁹ quē dāt fiat in veritate seu p̄cordet cū veritate. vbi gfa. qñ i oratione dicit xpo. dñe dñe. tunc innuit q̄ ipse est dñs vniuersoz: z ita ē. ideo faciat q̄ op⁹ p̄cordet ad extra. nec recurrat ad suos inimicos. s. sordilegos zc. Scōo in oratione ipm laudatis z pmendatis. qz laudabilis z pmendabilis est z gloriosus. ideo p̄cordet opus ad extra ne p̄ ipm iuretis inuaniuz nec falsum nec blasphemis ipsum zc. Tercio in oratione petit⁹ ab eo puissionē z abūdantiā bonoz temporaliz p̄cordat opus ad extra qñ seruati dñicaz. quia dñs qui puidet dñs hō facere aliq̄ seruitiū. als aufert puissionē. Quarto in oratione dicitis Pater noster. cōcordat opus ad extra qñ honoratis patres vfos corde ore z ope zc. Quinto in oratione petit⁹ z dicitis. dimitte nobis debita nostra. cōcordat opus ad extra qñ remittitis iniurias inimicis vestris. Ecce quare dicit Prope est dñs omnibus inuocantib⁹ eū in veritate. Sz sunt multi q̄ nō in veritate: s̄ falsitate ipm inuocāt. qñ opus ad extra nō p̄cordat cū dicitis. de q̄bus dicit ppheta. Plantasti eos et radicē miserūt. p̄ficiūt z faciūt fructum. Prope es tu ori eoz a longe a renibus eoz. Hiere. xij. Nota plantasti eos. scz in iardino ecclie scilicet in baptismo. In q̄ de nemore ade trāsp̄lantant in iardino siue viridario ecclie xpi. Et radicem miserūt. s. in terrā z nō in celo. p̄ficiunt scz in diuitijs. honorib⁹ z officijs nec p̄tentant z faciunt fructū. s. filioz z filiarum: Prope es tu ori eozum. qz q̄tidie dicunt dñe dñe zc. z lōge a renibus eoz. i. ab operib⁹. Sz q̄re si dicit longe a pedib⁹ vel tibijs eoz. sic dicit a renib⁹ qz dicit beatus Greg. q̄ radix luxurie in renibus

psit. ppter qd pctñ deus elongat a natura humana plus q̄ ab alijs peccatis. q̄a plurimi damnant isto pctō. Dicit glosa Remigij sup illo verbo xpi. Sinite puulos venire ad me zc. Tanta est labes luxurie in humano genere q̄ maior ps saluandoz credidit esse pueroz innocentum. Ecce q̄re dicit. longe a renib⁹. Dico tercio q̄ de dicit ppe p suā pfectiā incarnationem. qz amore nri voluit incarnari. Ante suā incarnationē maior distantia erat int̄ deum z hoiem loquēdo de distantia formalī nō autē locali q̄ inter aurū z lutū. inter angelū z asinū inter solē z lapidē. z inter celū z terrā. Jō dicit Ysaia in psona dei. Sicut exaltant celi a terra. s. sine mensura. sic exaltate sit vie mee a vjs vris. z cogitationes mee a cogitationib⁹ vestris Ysa. lv. Sz p suā benedictā incarnationem factus est nob̄ ita ppe nō solum p effectiā operationem nec p pceptiuam exauditionē qz ex his deus nō est hō. licet sit in hōie. nec hō est deus s̄ p incarnationē deus est hō. z hō est de⁹. s. vnitatē psonē. z in isto stat nostra pfectio z etiā totius mūdi. Dicit geometriq̄ figura spherica siue circularis nunq̄ est pfecta quāq̄ finis iungat principio. Regula ē geometrie. Sciat q̄ deus fecit totum mundū in figura spherica siue circulari. s. stellas z elementa. z celum z terras lz in alia figura potuisset fecisse. Perfectio igitur mōi in hoc stabat vt finis vniretur principio z eōuerso. Principiuz mundi est de⁹. nec aliq̄s diceret oppositum. Finis fuit hō. quia vltimo fuit creatus. Prima die deus fecit lumen Scōa firmamentū. Tercia plantas. Quarta solem z stellas. Quinta aues z pisces. Sexta animalia z hominē. Figura ergo circularis sit it pfecta. q̄ndo finis scz homo fuit vnitus principio. scz per benedictam incarnationem. Ex hoc opinant aliqui doctores q̄ si adaz nō peccasset etiam deus incarnatus fuisset ad dādum perfectionem suis operib⁹. Ideo dicit ipse deus. Audi me iacob z israel quem ego voco. Ego ipse. ego primus z ego nouissimus. Ysa. xlviij. Nota. Ego primus id est. ego sum de⁹. et ego nouissimus. id est. ego sum homo. et de ista ppinquitate dicit Ysa. li. Prope est iustus meus. z egregius est saluator meus. Nō. egregius est scilicet de celo. vt radius a sole qui licz veniat in hoc mundo. tamen nō recedit a sole. Septima die marcij exiuit z venit ad nos via per quam venit ad nos est virgo maria. De q̄ dicit Berni. Virgo egregia ipsa est via regia per quam saluator venit ad nos. et iaz ambulauit i nostra humanitate tot dietas. Dicatur quot. z in die natiuitatis intrauit mōm. Ecce quō est ppe iustus z saluator nri. Stetit in via

Sermo I

scz in vtero vginis. cclxxvij. dieb⁹. Ideo sic qñ dñs honorabilis d̄ parere p̄tes. fr̄es. sorozes. z amici parāt gallinas. falam. z bonū vinū. z sibi p̄stant in partu. Sic vgo quida mag dñs cito paritura quid sibi p̄tabit. q̄a non indiget gallinis zc. Sed p̄tate sibi aue maria deuote. Dicatis tot q̄t dieb⁹ ipm portauit in vtero. s. cclxxvij. z totidem p̄ nri. z poteritis in die natiuitatis recipere filiū ei⁹ pannis inuolutū in sacro altaris cōicando. Ideo occurramus ei p̄ diligentē vite pparatōez quia ppe est vt veniat tps ei⁹ z dies ei⁹ nō elongabunt Ysa. xliij. Deo gr̄as.

Dñica tercia.

Sermo prim⁹.

Res qui venturus es an alium expectamus

Abath. xj. Sermo noster erit de scōo euāgelio hodierno. Si placet deo multas habebimus doctrinas speculatiuas z morales. Sed primo salutē virgo Maria zc. Tu es qui ven. zc. Sanctū euāgelium hodiernuz in summa p̄tinet vnam ambasiatam quam beatus iohannes bap. misit domino iesu christo. Rex autem herodes incarcerauit iohannem baptistam. eo q̄ reprehendit eum de graui peccato dicens. Nō licet tibi habere vxorem fratris tui philipi. Abath. vj. Et dum eēt i carcere audiuit mirabilia z miracula q̄ xps faciebat. q̄ vocauit duos discipulos dicens eis. Ite ad xpy z dicit sibi. Tu es q̄ venturus es. an alium expectam⁹. Hoc thema hz magnā difficultatē in theologia. Qm̄ certuz est z pz ex multis auctib⁹ euāgelicis q̄ beat⁹ iohannes bap. ante q̄ eēt captus firmiter credidit z affirmauit q̄ xps erat ver⁹ messias z saluator mōi i lege pmiffus ver⁹ de⁹ z hō. qz cū eēt adhuc in vtero matris sue cognouit xpm i vtero matris exitem z exultauit et tripudianit. vt dicit beatus Berni. ppter qd dixit elizabeth vgini Abarie. Exq̄ facta est vox salutōnis tue in aurib⁹ meis exultauit in gaudio infans in vtero meo. Lu. j. Sup q̄ dicit Tho. de aq̄no de ordine p̄dicatoz in q̄rto sniaz. q̄ vsus rationis fuit accelerat⁹ in beato iohanne bap. in vtero matris. pz q̄ q̄ habuit certā z clarā sciam z cognitōez de saluatore ante q̄ fuisset natus. Item. Post q̄ iohannes exiuit desertū dum p̄dicaret z baptizaret circa iordanē xpc venit. z iohannes ipm ondit dicens. Ecce agn⁹ dei. ecce qui tollit peccata mundi. hic est de q̄ dixi. Post me venturus est z an̄ me factus ē. quia prior me erat. z ego nesciebā euz Job. j. Item qñ venit ad euz vt baptizaretur ab eo quem iohannes spūscō inspiratus cognouit

et dixit. Dñe ego a te a debeo baptizari et tu venis ad me. Abath. iij. Ecce baptista cōtremit z nō audet tangere sc̄m dei verticē. sc̄o clamauit cum tremore sanctifica me saluator. Ista est forma quaz tenuit iohannes baptizādo xpm. Tercio post q̄ xps fuit baptizatus celum fuit apertum. z spūsanctus descendit super eū corpali specie sicut columba. z vox dei patris intonuit dicens. Hic est fili⁹ me. di. in q̄ mihi p̄placui. Abath. iij. de hoc dicit ipsemet iohannes. Ego vidi z testimoniuz p̄hibui q̄ hic est filius dei Job. j. Ecce quō erat certus de ipso. Quarto qñ iudei voluerūt se certificare de messia. iohannes dixit eis q̄ ipse offenderet euz ipsi. Et dum semel xps trāstret solus dum iohannes p̄dicabat dixit iohannes populo. Ecce agn⁹ dei. ecce qui tollit pctā mundi. Job. j. Ergo iohannes ante q̄ eēt capt⁹ ab herode firmā z indubitabilem credulitatem habebat de xpo. ideo est hic difficultas modo qz qñ fuit captus misit xpo ambasiatam. ac si dubitaret ipm esse saluatore di. Tu es q̄ venturus es zc. Ideo sermo noster ferit ad declarandā hanc difficultatē. Pro q̄ notanduz q̄ tres magni doctores ecclie declarant istā magnā difficultatē diuersimode. Primo Chrisostomus. Scōo Ambrosius. Tercio Gregorius. Tñ om̄s p̄cordant in h̄ q̄ beatus iohannes nō querit. Tu es q̄ zc. vt eēt dubi⁹ d̄ xpo imo sicut an̄ capt⁹ erat certus q̄ xps erat saluator. ita z post captōez. Ergo quare misit xpo ambasiatā di. Tu es q̄ venturus zc. Lris. dicit q̄ h̄ fecit p̄ charitatem fraternalez Ambrosius dicit q̄ h̄ fecit p̄ fidelitatez cordilem. Greg. dicit q̄ h̄ fecit p̄ dignitatē psonalē Beatus iohannes misit xpo di. Tu es q̄ venturus es an alium expectamus. Quantū ad primū dicit Lris. q̄ h̄ fecit iohannes ex caritate fraternali. z ista expositio est magi cōis Beatus iohannes habebat q̄plures discipulos q̄ nō credebant xpm eē verum messia. imo reputabant iohānez meliorē z sanctiorē xpo. Ratio qz p̄parabant vitam iohānis vite xpi dicendo. Abgr̄ noster iohannes fuit in deserto. xxv. ānis in maḡ p̄nia. nō comedit panem nec bibit vinū. s̄ eius cibus erat locuste z mel siluestre. bibit aquā. dormiuit sup trāz: indur⁹ fuit pellibus camelloz. erat valde macer z solitari⁹. Ideo credebāt ipm eē saluatore mūdi. Ex alia pte videbāt vitā xpi comū. qz comedebat z bibebat de his que sibi dabant. Induebat de pāno n̄ solū vna tunica s̄ q̄tuor. z morabat int̄ gentes. ecce ratō dubitatōnis eozum: s̄ errabāt ex ignorantia. Qm̄ sanctitas vite nō psit in asperitate solū

Domica tertia i aduentu domi

licet sit bona. quia si sic nullus esset sanctorum dia-
bolo. quia nullus facit tanta ieiunia. quia ipse nu-
quam comedit. nec bibit. nec dormit. nec induit.
disciplinam quod die et nocte. Asperitas vite bona est
ad refrenandum malas inclinationes. quia Christus
non habebat. sed vita Christi fuit exemplaris. quia ta-
liter in hoc modo vivere voluit ut daret omni-
bus spem salutacionis. Primo. xxx. annis vo-
luit esse in domo cum nutricio suo ioseph labo-
rando ut daret exemplum et spem salutacionis la-
boratoribus et ministris. quia si voluit bene et
fideliter operari et tenere bonam vitam prout salua-
ri. Secundo quoniam fuit. xxx. annorum intrauit des-
ertum ubi tenuit vitam solitariam magis duram
et asperam quam iohannes. ubi stetit. xl. diebus quod ni-
hil comedit nec bibit. dormiuit super terram nu-
dam. dando exemplum heremitis et spes salua-
tionis si voluit seruire deo bene et recte. Tertio pro-
pter hoc tenuit vitam pauperis mendicantis eundo per
dicando et circumspiciens omnem. Math. xj. glo.
an aliquis ipsum inuitaret ad prandium amore
dei. alibi ibat ad domum marthe seu Bethagdale-
ne. vel comedebat de cibis crudis et. dando
spem et exemplum mendicantibus et. Quar-
to pauit multitudinem magnam hominum et mu-
lierum in deserto Joh. vi. dando exemplum
omnis prelati et diuitibus ut faciant magnas ele-
mosynas si voluit saluari. Quinto quoniam fu-
giebat gentes. dando exemplum debilibus ne
stent inter peccatores et cadant in peccatis. sed
fugiant prostrati et. Sexto quoniam stabat cum
peccatoribus et publicanis. Lu. v. et inter infir-
mos et impios ad corrigendum omnem dando
exemplum personis bonis et perfectis et. Sed be-
atus iohannes tenuit vitam vniuersalem. quia non
pertinebat ad eum ut esset ita exemplaris sicut
Christus. propter quod eius discipuli decipiebantur pro-
pando vitam iohannis vite Christi. Videns ergo iohan-
nes quod discipuli sui erant sic increduli. imo eti-
am inuidebant Christo. zelantes pro magistro suo. Qui
dicebant. Rabbi qui erat tecum trans iordanem.
cui testimonium perhibuisti. ecce hic baptizat: et
omnes veniunt ad eum. Respondit iohannes. In hoc
gaudium meum impletum est. illud quod crescere. me
autem minui. Jo. iij. Ideo beatus iohannes sciens
quod in breui erat mortuus nolens suos discipulos
relinquere in tali statu incredulitatis. ideo ex
charitate fraterna misit illos ad iesum. ut ab
ipso certificarentur de veritate. quod non verecun-
demini. imo ex parte mea interrogate ipsum. quasi
vellet dicere iohannes. Ego non possem vel non
possum istos couertere. sed ipse statim couertet
eos. Et hoc per ipsum missionem. Quoniam ut dicit lucas
Christus coram discipulis iohannis predicauit populo et
laudauit et commendauit multam paupertatem volu-

tariam dei. Beati pauperes spiritu. quoniam ipsorum est re-
gnare celorum. Math. v. Deinde post sermonem
sanauit multos infirmos. cecos et claudos.
surdos. leprosos et suscitauit mortuos. Quo
facto dixit ambasiatoribus iohannis. Euntes
renunciate iohanni qui vidistis et audistis. ceci-
dissent. claudi ambulant. leprosi mundantur.
sardi audiunt. mortui resurgunt. pauperes eu-
angelizantur. et beatus est qui non fuerit scanda-
lizatus in me. Qui recepto a Christo cogitatio re-
dierunt ad iohannem cum illa missione. Qui dix-
erunt quod Christus non respondit ad eos vel ad eorum qui-
sionem. imo dixit iohannes respondit vobis cla-
re faciendo coram vobis signa et miracula que
debat facere messias. de quibus Ysa. Tunc. s.
tunc regis messie aperient oculi cecorum. et ceci vi-
debunt et aures surdorum patebunt. et surdi audi-
ent. tunc saliet sicut ceruus claudus et aperta erit
lingua mutorum Ysa. xxxv. Et dixerunt discipu-
li. quid est cum dicitur pauperes euangelizantur. Qui
bus respondit iohannes. Ecce de hoc dicit Ysa. in
persona regis messie. Spiritus domini super me eo quod
vnxerit me. Ad annuncianum pauperibus misit
me. ut mederer contritos corde. et predicarem ca-
ptiuis indulgentiam et clausis apertione et. Ysa.
lxj. Ecce hic tunc quare iohannes misit discipulos
ad iesum. scilicet ex charitate et non ex sui dubitatione.
ut in Christi comedatone. Quoniam postquam discipuli re-
cesserunt a Christo. quia ipsi coram populo dixerunt Christo ex-
te iohannis. Tu es et. populus potuit dubitare et di-
cere intra se. Nunquid iohannes dixerat de isto
quod erat messias. et modo dubitat et. Ideo post-
quam Christus satisfecit discipulis iohannis verbis. vo-
luit etiam satisfacere populo dei. Quid existis in
deserto. videre et. sicut quoniam iohannes predicabat
Arundinem vento agitatam. non credatis quod
iohannes dubitet de me. Et forte dixit populo
rationem quare iohannes miserat ad eum suos
discipulos. hoc modo Christus elegit discipulos io-
hannis de errore. et populum de falsa opinione. et
pudit omnibus. Moraliter beatus iohannes
hinc curabat de illuminatione et salutacione omnium
sed precipue domesticorum et discipulorum suorum da-
do nobis exemplum quod non solum debemus curare
de propria salutacione. sed etiam omnium aliorum et ma-
xime domesticorum. verbi gratia. Si vir sit bonus
et deuotus et vixit sit vana et. non debet dicere vir
quid ad me de vixore mea. sed debet laborare ut
ipsam conuertat. et e converso. id dicit apostolus. Sa-
ctificatus est vir infidelis pro muliere fideles
et sanctificata est mulier infidelis pro virum fide-
lem. i. ad Cor. vii. ut sepe contingit. Item filios
et filias non solum debet curare ut sint bene induti
et pasti. sed ut sint bene nutriti ut saluentur. Ideo
quoniam sunt qui sunt nutriendi taliter. Ideo bona mu-

Bermo I

lier tenet eos docere. per non et. Quia sicut bo-
nus ortulanus adaptat arbores teneras et.
Secus de iam magnis: quod non prout nisi per ignem
adaptari. Ita vos de matrimonio estis ortu-
lani. qui plantatis arbores in orto vel iardi-
no christianitatis. ideo et. propter hoc dicit scriptura
santa. Pater nolite ad iracundiam puocare filios
vestros: sed educate illos in disciplina et corre-
ptione. ad Ephe. vi. Item si habetis famulos et
ancillas tenemini saluacionem eorum procurare. scilicet
ut possint et. et faciant penitentiam et audiunt missam
et coicent. et non dicere sufficit quod seruiat mihi. i.
mo dicit scriptura sancta. Si quis suorum et maxime do-
mesticorum curam non habet. fide negauit. et est infide-
li deterior. i. ad Thimo. v. Quantum ad se-
cundum dicit beatus Ambrosius. quod iohannes misit disci-
pulos suos ad Christum pro fidelitatem cordialem.
Sciens beatus iohannes quod confessio fidei est sum-
me necessaria ad salutacionem. De qua supra vide in
sermone ultimo dominice prime aduentus. quia de-
us non solum vult fide cordis firmam: sed vult etiam quod
reuerenter confiteatur ore. et est tante virtutis quod ducit
hominem ad bonum finem et salutacionem. Auertas. Si
confitearis in ore tuo dominum iesum. et in corde tuo
credideris quod deus illum suscitauit a mortuis
saluus eris. Lorde enim credidit ad iusticiam. ore
autem confessio fit ad salutacionem. ad Rom. x. Tota fides
christiana consistit in credo. Dicat. si ego sum in
peccatis. nunquid ero saluus ex confessione fidei et.
Ideo quod sic. quia fides quoniam firmiter credit et
deuote confitetur inducit hominem ad contritionem:
nec permittit hominem mori sine vera penitentia. De-
uotio enim ut dicit sanctus Thomas. scilicet scilicet. q.
lxxxij. ad. ii. est pinguedo anime causata a chari-
tate et seruans eam. Et est actus religionis
et virtutis. Ideo iohannes quod quotidie expecta-
bat mortem fidem quam habebat in corde de Christo
voluit ipsi Christo ore confiteri coram iudeis. et quia pro-
se non poterat. quia in vinculis erat. Ideo misit disci-
pulos suos dei. Tu es qui vertitur es. hic ei
Christus terminat assertiue dei. Iohannes credit fir-
miter quod tu es ille qui erat verus. et modo pro nos con-
fitemur ore. An alium expectamus. non. quod. non
expectamus alium. de quo dicit ipsemet christus
iudeis. Ego veni in nomine patris mei. et non ac-
cepistis me. Si alius venerit in nomine suo. sci-
licet antichristus illum accipietis Joh. v. Isti mo-
do an alium expectamus. non est quod dubitativa.
Et ad istud propositum facit missio Christi informan-
do populum ostendendo et faciendo signa et miracula quod
messias debebat facere et commendando iohannem.
dei. Quid existis in deserto. videre hominem
mollibus vestitum. Ecce qui mollibus vestiuntur in do-
mibus regum sunt et. quod. Ita videtur quod aduato-
res seu ioculatores adulantur regibus et dominis ut

habeant vestes. Quasi velit dicere Christus. Non cre-
datis quod iohannes propter adulacionem dicat mihi.
Tu es et. speras a me vestem habere. Ideo potestis
sibi credere indubitater. Dicet hoc quod Christus dicit.
Eccie vident et. Ecce quod secundum Ambrosium. fuit am-
basia iohannis ad Christum ex fidelitate cordi-
ali. Moraliter instruimur hic ut omnes sciamus
credo in deum. et quolibet die ipsum confiteri
mane et sero cum prestatone. Hoc tamen de-
bet fieri maxime in articulo mortis. sine per se
siue per alios in persona sua. quia tunc demon tem-
perat maxime de fide faciendo suas falsas rati-
ones dei. Quod tu potes credere et turbat intel-
lectum. et temperat de fide quod est fundamentum.
quod si cadit totum edificium virtutum ruit. Ele ter-
re. i. hominibus terrenis. et mari. i. hominibus
luxuriosis. quia descendit diabolus ad vos.
hinc iram magnam. sciens quod modicum tempus habet
Apoc. xij. Ideo in nostro sancto ordine. scilicet predicato-
rum est laudabilis consuetudo quod quoniam aliquis frat-
er mori iussus tabula. et omnes fratres conueniunt
et confitentur fidei. pro infirmo dei. Credo in deum et.
Ideo iohannes quoniam debuit mori. voluit fidei Christo
confiteri. sic debemus nos facere. Nos eundem spi-
ritum fidei habentes sicut scriptum est. Credidi pro-
pter quod locutus sum. et nos credimus propter
quod et loquimur. i. ad Cor. iij. Quantum
ad terciu dicit beatus Gregorius. quod iohannes misit disci-
pulos suos ad Christum pro dignitate personalem.
Sciens beatus iohannes quod Christus merito sue passionis
liberaret omnes sibi credentes et obedientes in
hoc mundo. et etiam mortuos in limbo existentes
ex propheta Zacharia. Tu es in sanguine testa-
menti tui emisisti vincos tuos de lacu in quo
non est aqua. Zacharia. ix. Nota in sanguine te-
stamenti tui. scilicet noui pro morte confirmati. Johan-
nes autem qui optime sciebat istam prophetiam scie-
bat quod sancti patres sanguine Christi erant libera-
di. Sed dicit Gregorius. quod iohannes nesciebat an
Christus ipse personaliter descenderet ad limbum.
vel si mitteret aliquem angelum. Ideo quod iohannes
erat cito mortuus voluit scire a cristo
ut sicut ipse iohannes in hoc mundo habue-
rat dignitatem procuratoris. sic etiam hanc digni-
tatem haberet in alio mundo in limbo. ideo pro
discipulos volens se certificare dei. Tu es qui
uenturus et. vni non de preterito sed de futuro quod
rit. Et ad hoc tendit Christi missio. Quia et si mi-
ra faciat. tamen abiecta propter non dedignatur propter
hoc dicit Christus discipulis iohannis. dicite iohan-
ni. Beatus inquit quod non fuerit scandalizatus
in me. Quia ego volo personaliter illuc descen-
dere. Ad hoc cogitate quale gaudium fuit sanctis
prohibus quoniam iohannes eis nunciavit aduentum Christi
personalem. Ex ista ratione Christus vocauit iohannem
o y

pphetā dicēs plo. Quid existis videre zc. scz qñ veniebatis ad sermones iohānis. ppheta. etiā dico vob q plus q̄ pphaz. Ppheta erat qñ viu? pphetabat viuus. s̄ plus q̄ ppha qñ mortu? pphetauit mortuis. q̄a h̄ solū puenit anglis. Iō etiā ex h̄ iohannes dicitur ē angel? dicēs de p̄ filio suo de iohanne. Ecce ego mitto angelū meū añ faciē tuā. Malach. iij. Abitto nō solū in h̄ mūdo s̄ etiā in alio scz iu lymbo. Aboralit̄ instruimur hic iohānes aut̄ fuit ppheta in h̄ mūdo s̄ nō fuit p̄tent? s̄ etiā voluit ppha eē in alio mōdo. h̄ic habem? exemplū q̄ in h̄ mūdo hēm? dignitates. platonēs. excellentias. officia. et diuitias q̄ n̄ sum? p̄tēt: s̄ faciam? q̄ in alio mūdo hēamus honores et dignitates in paradiso al̄s modicū valeret. et stultum esset in hoc mūdo vel le honorari et nō in alio. Ad̄ audite historiam inter multos stultos quō vn? fuit sapiēs. Floveritis q̄ in quadam patria erat talis p̄suetudo q̄ q̄libet anno faciebant vnū ducē. qui q̄ diu erat i dignitate abūdabat et dabat se delicijs zc. transacto anno eijciebat nudus i exilium ad quandā insulam vbi moriebat fame. Dixit vnus. ego scio quid faciam. vn̄ cum eēt in dignitate et honore puidit vt post haberet vnde viueret. Quis istoz fuit stultus vel sapiens. iste vel illi q̄ dixerūt ex q̄ tam parum durat satisfaciam delectatōib? meis per omnem modū zc. vel ille qui dixit. Ex q̄ ita parum durat pvidebo mihi in futurum zc. Ita s̄ nobis. dignitates. beneficia. et officia huiusmodi parum durant. Ideo pvide et mitte in alium mundū bona opera et hic castiga te. scilicet humiliando deponendo pompas. superbiam. excessus vestitiū. caudarum. manicarū. zc. et mitte elemosynā dando pauperibus. capnis. puellis. ecclesijs zc. Et qñ illi in h̄ mūdo se dant delicijs moriunt̄ in alio mūdo fame. vos aut̄ abundabitis et sedebitis in mensa xpi. Ecce exemplū quod hic habem? a beato iohāne. de q̄ dicit xps. In natos mulierū nō surrexit maior iohanne bapt. Ath. xj. Tñ nō fuit p̄tent? s̄ voluit etiā eē in alio mundo magn?. Ideo curem? de alia vita. iuxta illud apli ad Lolo. iij. Que sursum sunt querite vbi xps est in dextera dei sedens. q̄ sursum sunt sapite nō q̄ sup terrā.

Sermo. ij.

Epit iesus dicere

ad turbas de iohāne. Ath. xj. In p̄senti sermone volo declarare virtutes necessarias ad p̄seuerandū in bona vita et sc̄ta illis q̄ incepserūt. S; p̄io salutē d̄go

maria zc. Lepit iesus zc. Pro hui? verbi de claratōne et materie predicande introductione sciendum q̄ quedam dixit xpus iohanni. Quedam d̄o dixit xps de iohanne: iohanni dixit xps p̄ nuncios opa miraculosa. De quibus dicit sanctū euangelium. Renunciate iohanni que vidistis. Leci vidēt. claudi ambulat. leprosi mundant̄. surdi audiūt. mortui resurgunt. pauperes euangelizant̄. et beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. De iohanne aut̄ dixit xps plo virtutes et res mirabiles et preciosas. de quibus dicit the. Lepit iesus dicere ad turbas de iohanne. Quid existis in desertum videre zc. Quatuor virtutes multum p̄ciosas dixit xps ad turbam de iohanne valde necessarias illi qui vult p̄seuerare in bona et in sancta vita. Et sunt iste q̄ sequuntur.

- Prima est virtuosa firmitas.
- Secūda rigorosa asperitas.
- Tercia est operosa fidelitas.
- Quarta est gratiosa puritas.

De his dicit the. ppositū. Lepit iesus dicere ad turbas de iohanne. s. has quatuor virtutes. Dico p̄mo q̄ p̄ma virtus multuz necessaria p̄sone volenti p̄seuerare in bona vita incepta ē virtuosa firmitas. h̄ est n̄c̄ria tam religiosi q̄ ecclesiasticis. tam heremitis q̄ etiāz illis de m̄riom onio tenere fortis in bona vita incepta et nō desistere nec carnis inclinatione nec dyaboli temptatōne nec mundi occasione. Anteq̄ hō eligat statum dz hō respicere et de liberare. q̄ vita. q̄s mod? viuēdi. quis status sit melior et magis p̄ n̄sa cōplexione. Religio eñ eligibilis ē. si tñ seruet. sic etiāz de alijs. q̄ electa optet p̄tinuare p̄seuerare firmit̄. auctoritas. Esto firm? i via dñi in x̄itate sens? tui et sc̄ia. Eccl. v. Nō q̄ via dñi est bon? status quē elegisti p̄ quez de? venit ad te et tu vadis ad eū p̄ graz. i x̄itate sensus tui. s. q̄ nbi et tue cōplexioni sit p̄portōnat?. et sc̄ia. vt si nescis eligere q̄s status sit melior? pete p̄siliū a scientib? zc. et p̄tinua. nō sicut pueri qui q̄libet die vellēt inutare m̄gr̄m. De hac x̄tute xps laudauit et p̄mendauit iohannez dicens. Quid existis in desertū. videre arundinē vento agitata. q̄si dicat. nō talis iohānes s̄ fortissimus vt rupis. et imutabilis a sc̄ta vita quaz elegit in sua puericia. Aboraliter o q̄t arundines variabiles et mutabiles sunt hodie in mōdo que modico vento tēptatōis mutant̄. Verbi gr̄a Quot sunt q̄ in aliq̄ bono sermone recipiunt bonū p̄positū emēdādi se dicendo. Miser tam male feci. vsq̄ modo. decetero volo corrigere vitam meam zc. tunc est canna recta.

Sed cadunt vento temptationis qñ demon vel amici dicūt. et quid creditis facere mō qñ estis inuenis zc. om̄s facient truffam de vobis. Ex isto vento q̄ plures mutant p̄posituz et cadūt quia sunt debiles. Item multi vsurarij qui p̄ponunt restituere vsuras. furta. rapinas zc. et p̄ponunt decetero viuere de suis labo. ib? zc. Ico cadunt vento temptatōnis quādo dicitur eis. q̄s vultis facere. miser homo. Si clerici etiam et talis bonus hō facit idem et ecclia p̄mittit zc. et sic mutant suū bonū p̄posituz et cadūt. Idem de luxuriosis. Qñ religiosus cleric? v? laicus est inuolutus luto luxurie qui qñq̄ habent remorsum p̄scie et p̄ponunt viuere castet dimittere malam societatem tūc canna ē recta sed cadit vento temptatōnis dyabolice quando mulier dicit sibi flendo coram eo et dicēdo. o quid facias. mō vultis me dimittere ego fui vobiscum semp dum erā inuenis. et qd̄ faciam mō zc. Idēz de vindicatiuis. qñ aliq̄s iniuriatus p̄ponit remittē p̄pter deum facere pacem cum inimicis iuxta voluntatem dei tūc canna recta est. s̄ cadit vento temptatōnis qñ dicunt amici qd̄ facietis mō dicūt om̄s q̄ estis iude? et nihil valetis et sic mutat p̄positum et cadit. Item quot sunt q̄ incepserunt bonā vitā s̄ modico v̄eto derisionis statim desistūt. Ideo dicit scriptura sancta. Non vētles te in oēm vētū: et nō eas in oēm viā. Eccl. v. Abagn? defectus ē illoz q̄ ex locutōib? gentiuz statim dimittunt bonū p̄positū et bonā vitā inceptam. qz sp̄ fuit q̄ mali loquunt̄ s̄ bonos. Nunq̄ fuit vita ita sc̄ta sicut xpi. tñ mali obloq̄bant de ip̄o. tñ nec p̄t h̄ xps p̄posituz mutauit. Scit q̄ter ē de obloq̄tib? et desistentib? a bono incepto. sic de puo puero q̄ a m̄re mittit̄ alicubi q̄ ex latratu caniculi timet nec audet trāsire. imo reuertitur. cū tñ canicul? nō p̄t sibi nocē in aliq̄. Talis est stulticia illoz q̄ ex locutōib? gentiū nō audēt bonā vitā p̄tinuādo trāsire. P̄ n̄ xps et mater n̄sa ecclia sc̄ta mittit nos vt vadam? ad ciuitatē paradisi. Et qñ hō incipit bonā vitā tenet hō viam paradisi. Et caniculi scz mali. i. male p̄sone latrat̄ dicendo. ypocrita zc. S; nō timeas trāsire p̄mittas ipsos latrare. qz si mor dent te. videtur q̄ bñ q̄ estis pueri. qz ex h̄ dimittit̄ viā paradisi De ista malicia dicit ppha dauid. Sagitte puuloz facte sunt plage eozū: et infirmate sunt p̄tra eos lingue eoz. Lō turbati sunt om̄s q̄ videbāt eos: et timuit om̄nis hō ps. lxiij. Nō sagitte puuloz sūt q̄bus pueri sagittat̄ muscas. dicit q̄ tales sunt sagitte obloq̄tū q̄ nō vulnerat̄ qd̄ declarat d. Infirmitate sunt s̄ eos lingue eoz. s. obloq̄ntiū. qz nullaz h̄nt fortitudines. s̄ vt pueri p̄turbati sūt. scz q̄

timēt eos. q̄ videbāt eos. s. obloquentes. et timuit om̄is hō q̄. s. dimittit ex hoc viāz paradisi. Quod religiosi vident ad oculū q̄ vadūt ad infernū via rectā. qz nihil seruant de p̄missis. Idem de clericis et d̄ijs. et isto timore non audent incipere bonā vitā. S; illic trepidauerūt timore vbi nō erat timor. ps. xij. ideo necessaria est firmitas. Scdm qd̄ eñ necessarium est rigorosa asperitas scz p̄tra carnem. Ratio. Laro eñ nostra h; cōditōnes angule vel murene q̄ labif nec p̄t retineri nisi sit voluta arena vel cum arena. Ita est de carne n̄sa quaz si vultis tenere delicate in cibo potu vestibus et lecto zc. nō poteritis retinere eam. Ideo necessaria est religiosa asperitas in cibo potu. et sic tenebitis eam. Ista est ratio q̄re mō in mūdo sunt tot mali religiosi clerici zc. qz volūt viuere delicate sine aliq̄ asperitate. Ideo dicit apostolus ad Ro. xij. Induimini dñm ihm xpm. et carnis curā ne feceritis desiderijs. Nō induimini dñm ihm xpm scz p̄ vite asperitatem. quia eius vita fuit semp dura et aspera. Induitur xps per imitatōnem. et curam carnis ne feceritis in desiderijs. licet tamen in necessarijs. De ista virtute xps laudauit iohannez dicens. Quid existis. videre hominē mollibus vestitum. ecce qui mollibus vestitū in domib? regum sunt. Dicit hic Gregorius. Si in mollib? et p̄ciosis vestibus culpa nō esset nequa q̄ tam vigilanter sermo diuinus iohannez de asperitate vestium collaudasset. Innuis q̄ magnū peccatuz est velle mollibus indui. Si dicatur et si ego de meis diuitijs de bono iuste acquisito facio mihi vestem p̄ciosam quod peccatū est. Dicit hic Greg. q̄ nō est aliquis q̄tumcunq̄s honorabilis p̄sona qui curet in domo vt honorabiliter vestiat. Idem de mulierib?. S; quando habet ire extra et videri. Ergo nō fit nisi ad pascendum oculos gentium. et nunqd̄ esset melius ad pascendum ora pauperuz qui moriuntur fame. et ad redimendum captiuos qui sunt in puncto abnegandi fidez. Ideo nō est sine culpa qui in his facit superfluitatem. Ideo Apostolus habentes alimenta et quib? tegamur. his contenti simus. j. Thimothe. vj. Nota habentes alimenta. nō dicit delectamēta. et quibus tegamur. non dicit quibus oremur. Item quod vltra hoc est peccatum est et etiam stulticia. Verbi gratia. Si quis ex crimine sentētiat? ducit̄ ad furcāz equitando cui volentes ponere vinculum in collo de corda. et ipse diceret nō. qz ego sum viues. ideo volo vinculū de serico. et qñ ipse teneret i collo rideret. et se de vinculo appreciaret nunquid iudicaretur stultus. In hac stulticia sumus nos.

Quare vestis fuit data hoi nundq ex quoda furto nostri pris ade. Ex q de sententiauit homine ad morte z vestiu euz w cum illa duce retur ad mortem. Qn g vo dicitis. Lerte volo mihi facere talem vestem zc. Stulte tu vis te appreciare de signo forti. Et ex ista ratioe dicit scriptura sancta. In vestitu ne glories vn q. Eccl. xi. Si diratur. Ad minus in die festo vel nuptiaruz exultabo. ridet dicens. Nec in die honoris exultabis. Ibidem. Terciu qd est necessariu est opofa fidelitas. vt scz fides q est intus in corde. exeat extra per bona opera. Ratio quia fides xpiana pparat rachel vxori iacob pulchre q videt q non generaret dixit viro suo iacob. Da mihi liberos alioqui moriar Gen. xxx. Ecce fides xpiana. rachel interpretatur visum principiu. Principiu omnium rerum est deus. Ego principium qui z loquor vobis Joh. viij. Hoc principiu videt p fidem nuc. sed qn erimus in paradiso videbimus facie ad facie sicuti est. Fides aut catholica est Rachel pulchra z clara sine errore. que dicit viro suo. s. viro fideli. Da mihi liberos als moriar. Quid pderit fratres mei si fide dicat qs se habere opa autem no habeat. nunquid fides poterit saluare eum. Sequit. Fides sine operibus mortua est. Iaco. ij. ideo requirit opofa fidelitas. s. vt illud qd credimus intus in corde ponamus extra in ope. Verbi gra. Creditis vos q xps descenderit de celo z humiliauerit et intrauerit vteru virginis. ideo ista credentia ponatis in ope humiliando vos de superbia. ppa. vanitate. z statu zc. Item creditis q xps fuit pauper in hoc mundo. q nihil voluit habere in hoc mundo. Ideo ponatis in ope cauendo ab omni auaricia. vsura. rapina zc. Item creditis vos q xps voluit picipi et nasci sine omni corruptone. z voluit semp virginitate pseruare. Ideo ponatis illam credentia in ope cauendo ab omni luxuria corruptone zc. Item creditis q xps ex amore z dilectione voluit mori et pati p nobis. ideo caueatis ab inuidia. Item creditis vos q fuit abstinent. quia si comedebat nisi semel i die. nec comedit carne nisi de agno pascale ex ordinatoe legis. Ideo abstineat vos ab excessibus cibi z potus seruando ieiunia ecclesie non comedendo an missam in dominica Item creditis vos q xps fuit patiens. qui cu a nulla creatura posset cogi. patenter tamen voluit subijci iudiciis z sagionibus zc. pcaueatis ab ira non queratis vindicta de aliqua iniuria. Item creditis vos q xps fuit diligentissimus. ideo vos no sitociosi in opib spualib. Hec e fides opofa. De ista xps laudauit z comendauit iobez di. Quid existis: videre pphe

tam. immo dico vobis plus q ppheam. No ppbeta a pcul fante. i. loquente pcul vel que ex tpe vel que ex naturali scientia distat. hoc est officium ppbere: sed dicit plus q propheeta. qm illud quod dixit ore ondit digito. Pro ppbeta fuit iohannes quado dixit. post me velturus est cuius non sum dignus calciamenta portare Math. ij. Sed fuit plus q propbeta quado ipsum digito ostendit populo dices Ecce agnus dei. ecce qui tollit pctā mudi. Ioh. i. Ita est qn ille qui scit credo in deuz. qn ipsum dicit est ppbeta a pcul fante. precipue quando dicit. inde ventur est iudicare viuos z. mortuos. quia distat a cognitōne ei natu rali. Sed est plus q ppbeta quando facit ope quod dicit ore. z ita ostendit alijs vt faciant. z potest dici. digitus dei est hic. Exo. viij. De q libet tali dicit xps angelis custodibus nostris Quid existis. videre ppbeta. Respondent sancti angeli etiā domine plus q propbeta. Sed heu modo iam ppletus est planctus dauid in psona dei dicentis. Signa nra no vidimus: iam si est ppbeta. z nos si cognoscat amplius. ps. lxxij. Nota signa nostra. scilicet opera bona exteriora q sunt signa fidei interioris. Jam non est ppbeta. Et hoc qtrum ad illos q nesciunt. Lredo in deum. vel si sciunt non curant ipsum dicere mane z sero deuote. Quartum qd est necessarium est gratiosa puritas. q niam in puuio paradisi no intrat aliquis immundus z inhonestus Apoca. xxi. Non intrabit in eam aliquid coinquinatu z abominatio nem faciens nec mendaciu. Immundi z iniqui nati sunt illi qui peccant corde ex immudis cogitationibus z no audent facere opus timore scandali. Sed taliter se balneant in istis cogitationibus abominatōnem facientes quando faciūt opere peccatu quod cogitauerūt in corde. Mendaciu faciūt illi in matrimonio q non seruant fide sibi mutuo pmissam. Ideo necessaria est gratiosa puritas. De ista virtute xps commendauit z laudauit iohannē di. Hic est enim de quo scriptu est. Ecce ego mitto angelu meum ante facie tua. Non q iohannes fuerit angelus in natura. sed dignitate z puritate. Ideo multu debem cauere ab immudicijs luxurie. memorare quare sum creati. q sum socij sanctorum angelorum in paradiso. Cū xps. Cū autē a mortuis resurrexerint no nubēt neq nubent. s. erūt sicut angeli dei in celis. Hec snia habet Math. xxi. Abar. xij. Ideo imitemur pditio nes angelorum. qz si vos vult ponere filiu vrm i curia regis vel plati iam an incipitis ei ostendere mores curie als reputabit pastor quum Idem de nobis zc.

Sermo. iij.
Enūciate iohāni

que vidistis z audistis. Math. xj.
Nunc volo pdicare de sancto euangelio fm intellectum spūalem. sed primo salutetur virgo maria zc. Renunciate iohāni zc. Thema istud est rīsslo quā fecit xps iohanni p nuncios dicens. Renunciate zc. sed spiritualiter maxime tropologicē seu moraliter. s. oportet primo declarare duo verba thematis. Pri mo quis sit iste iohannes incarceratus. Scdo qui sunt isti nunci p quos xps misit sibi dicens Renunciate zc. Quantu ad primuz iohannes incarceratus est quilibet xpianus existens in peccato mortali. Iohānes autē interpretatur cui facta est donatio a deo. Adodo nulli creature humane donauit deus tantu quantu dedit xpiano. Cui primo dedit deus beneficium generale: scz ymaginē suā ppriam in creatōne Quia sicut deus est vnus in essentia et trinus in psonis. ita anima est vna in eētia z tres potentie. Item deus pater dedit filiū suum xpiano in locū in h mūdo. xxxij. annis. qui ore p prio pdicauit secreta fidei. de gloria dei. d gau dio paradisi. de penis inferni z purgatorij i quo dedit nobis suam sapiam. Item dedit nob suam potentiā in miraculoz opatōne. quado dicta sua miraculis pfirabat. Item xpiano vitam suā dedit z sanguinem pprium in nra redemptione: qz nihil aliud fuisset sufficiens pccium. Item dedit dilectā animā suā qn in morte fuit a corpe sepata. vt nobis daret in h mūdo vitam gratie z in celo vitā glorie. Item dat nob corpus suū in cōione z suā diuinitatem in fruitōne z celū p habitātōne. Si g fm interpretatōnem iohānes est cui facta est donatō a domino. Et cū xpianis deus dederit tot dona. id quilibet xpianus dicit iohannes. z possum dice re de deo. maria z pcciosa nobis pmissa donauit. vt p h efficiamini diuine nature pfortes. ij. Pe. j. Sed iohannes. i. xpianus est in vinculis id ē incarceratus qn est i pctō mortali. Culpa est captio. vincula sunt pctā mortalia. z qd peccata hz hō tot vinculis ligat. Pro q notanduz q aia hz omnia mēbra vt corp: s. sunt spūalia sicut mēbra corporis sunt corpalia. Et fm membrum p qd peccat sic aia ligat cathena. cui caput est in inferno. Verbi gra. qn hō peccat p gulā vel linguā male loquēdo ptra deū vel p primū statim aia ligat in gutture. Idēz frangendo ieiunia eccleie vel pntē siue voti siue nimis comedēdo vel bibēdo inebriando se. qn ens in hoc peccasti. tot cathenis es ligatus in

guttore. Idem qn peccat corde supbiendo inuidendo irascendo male desiderādo vel cogitando. tot cathenis ē ligat iuxta cor i pectore Idem qn homo peccat manibus furando. p ximū pcutiendo. vel inhoneste tangendo zc. Idem qn homo peccat renibus p luxuria. qm vt dicit Grego. peccatū luxurie in renibus habet suā radicem. Idem de pedibus eundo ad fortiligos vel ad alia mala cuz locijs. isto modo xpianus vinculas z incarcerat in captōne culpe. Auētas. Iniquitates siue capiūt impiū z funibus peccatorum suoz pstringit Prouerb. v. Nota impiū. qz magna impietas est captiuare filiā regis. scz aiam filiam dei. q nihil habet a patre carnali. qz aia hois a solo deo increatur corpi. licet materia ad eam p patrē disponatur. quā peccator vendit diabolo modico pccio delectatōnis. Ecce quis est iohannes captus z vincularis. Quantu ad scdm videndum est qui sunt nunci quos xps misit ad iohannē captum dicens. Renunciate iohāni zc. Dico q isti nunci sunt pdicatores. scz omnes illi qui habent officiu pdicandi Auētas. Quō aut pdicabūt nisi mittant ad Rom. x. Nota q modo audient scz ppi pcepta et illa que habet credere z facere sine pdicante. Quō vo predi cabūt nisi mittant vel p apertā reuelatōem. sicut misit aplos dicēs. Ecce ego mitto vos sicut oues i medio lupoz Math. x. Lupi sunt detractores q mordēt murmurādo zc. vel mittunt a deo p secretā inspiratōnem. qn pponūt pdicare bonas doctrinas. secus quado predicant doctrinas poetar. quia tunc non mittuntur a deo sed a dyabolo. Ideo quasi per impossibile dicit p postolus. Quomodo predicabūt nisi mittant. Predicatores ergo qui mittunt a deo debent renūciare iohāni. i. christiano capto z vinculari ea que in sacra scriptura audierunt legendo vel viderunt ptemplando et studēdo quō poterit liberari z exire de captione culpe. Ecce quare dicit thema. Renunciate. scz vos predicatores nunci mei iohanni. i. christiano in vinculis pstituto. que audistis z vidistis scilicet in scriptura sacra. Propt hoc volo modo vobis nunciare illa que vidi z audiui studendo sanctū euangelium. Et sunt septem que christus dixit nūcijs iohannis. scilz Leci vident. claudi ambulant. leprosi mundā tur. surdi audiunt. mortui resurgunt. pauperes euangelizantur. Beatus est qui non fuerit scandalizatus in me. Ista septem sunt necessaria ad exundū de peccato q sūt pctōz nūcien da fm q dixit xps. Renunciate iohāni q vidistis z audi. zc. Primū est. Leci vidēt. Leci sūt

Domica tertia i aduetu domi

noptm.
pctores in mala vita viuentes. p3 iudicio vfo
Qm si vos de fenestra videtis aliquē trāseun-
tem p vicū cespitantē z cadentē. modo int' la-
pides. mō in luto. mō in spinis. z vadit sic im-
pingendo ac si deberet frangere colluz. statim
vos iudicabitis q talis ē cecus. Sic incedunt
pctores p viā hui' mūdi impingēdo. qz modo
cadūt in luto luxurie. mō inter spinas auaricie
mō inter lapides ire. mō in aqua peccati gule.
ideo recte sunt ceci. Auētas d. de peccatorib'.
Ambulabūt vt ceci. qz dño peccauerūt Sopho.
j. Adō videndū est qliter isti ceci vidēt. Dico
q in p'itōne illuminant a deo. Tūc em̄ deus
aperit oculos anime z vidēt. Primo quō sunt
in ira regis xpi. Nullus vrm eēt lectus q sciret
se eē in ira dñi sui. quāto g magis de xpo rege.
Scōo vident quō ex peccat' pdiderūt oia bo-
na opa z merita z v'utes zc. Qualis dolor z
tristitia est mercator' qn nunciat q nauis in q
habebat magnū lucrū z bona sua ē submersa.
idem zc. Tercio vident q pdiderūt dignitatē
z honorē. qz fm pntem iusticiā scripti in li. dei
in celo. Ac si pp haberet aliquē sacerdotē scri-
ptum in libro suo p cardinali. Sz ppter pctm̄
suū ipsum radit z facit simplicē scolarē vel sa-
cerdotē qualis dolor z tristitia. Idem de rege
q haberet nomē tuū scriptū vt faceret militez.
p ppter pditōez tuā quā sibi fecisti facit te ser-
uum z abiectū. qlis tristitia. idem zc. Quarto
vident penas z tormenta eis iam pata i infer-
no z timēt z pterunt. tūc ceci vidēt. Et tūc qlī
bet talis pōt dicere. Tūc scio qz cecus cū eēm
mō video Job. ix. Scōm est claudi ambulat
Laudi sunt peccatores. patet ad oculum. Si
vos vaditis ad beatā Abariam aquisgranī. z
in via inuenitis hominē sedentē immobiliter.
z qtiens inde transit ism̄ ibi inuenitis. nun-
quid claudū debile z impotentē ipm̄ iudicabi-
tis. imo. Idez de peccatorib'. Quot dies sūt
siue mēses vel āni vos q estis i pctō supbie vl'
auaricie. tot anni sunt q vos statis imobiliter
qz nō vaditis vltra p viā padis p bona opa z
merita. qz nō habetis gram gratū facientum.
Ideo statis imobiliter vt claudus. Ideo dicitur
de pctōre. ij. Re. iij. Cecidit et claud' effe-
ctus est. Sed incipiūt ambulare in boni ppo-
siti assumptione qn supbus dicit Q miser vere
vsqz mō male vixi superbe z pompose. s' dece-
tero volo dimittere istam supbiā zc. Idem de
auaro z luxurioso zc. Quib' dicit xps Ambu-
late dū lucē habet' vt nō tenebre vos pprehē-
dant. q ambulat in tenebris nescit quo vadit:
Job. xij. Nota ambulate dū lucē. s. p'itōnis
habetis zc. Tercium est. leprosi mundant. scz
a lepra. Lepra ppter. vij. malas condiciones

quas habet sūt septem pctā mortalia. Prima
quia facit boiem inflare. Ecce hic pctm̄ super-
bie. Scōa qz facit sitire. Ecce hic pctm̄ auaris-
cie. Tercia est morz' p'ragiosus. Ecce hic pec-
catum luxurie. Quarta quia consumit humis-
dum radicale vt dicant medici. Ecce peccatū
inuidie. quod psumit charitatem que dat vitā
aic. Quinta quia facit anhelitū fetidum. Ec-
ce gula. Sexta quia facit vocem raucam. Ec-
ce ira. Septima debilitat omnia membra. Ec-
ce accidia. Ideo de peccatore dicit. iij. Regū
v. Egressus est ab eo leprosus quasi nix. No-
ta egressus ē scilicet peccator ab eo. i. a deo qn
ab ipso recedit peccando mortaliter. sed isti le-
prosi mundant in p'essione. Q si esset fons cu-
ratiuus omniuz infirmitatum. totus mundus
ad ipsum accederet. Talis est confessio. vbi cu-
rantur omnes infirmitates anime. Ibi eī mū-
damur z purificamur ab omni lepra et macu-
la peccatorum. In cuius figura dixit hēlyse'
p'pheta principi Naaman leproso. Uade z la-
uare septies in iordane z mundaberis. iij. Re-
gum. v. Nota in iordane quod est nomē com-
positum de ior id est flumen. z dan quod est iu-
diciū. id est quasi flumen iudicij. Ideo sūt
p'essionem que dicitur flumen. quoniam pote-
stas confessoris lauandi animā procedit a fon-
te diuine potentie Abath. ix. Glorificauerūt
deum qui potestatem talem dedit hominibus
scilicet post eius incarnationem. Dicit etiaz cō-
fessio iudiciū quia ibi est reus scilicet pecca-
tor z iudex scilicet cōfessor. Ideo debet sedere
pro tribunali zc. Dixit ergo p'pheta. Uade et
lauare septies. quia oportet confiteri de septez
peccatis mortalibus. in quibus omnia pecca-
ta mortalia includunt. Tunc leprosi mundan-
tur. quia p'fiteri de vno peccato z nō de alio ni-
hil valet. Augustinus. Laueas ne verecūdia
ductus diuidas p'essionem. quia hoc est fem-
per venia carere ad quā putas p frustra pueni-
re. Quartum est. surdi audiūt. Surdi sūt pec-
catores. vt patet ad oculū. Si omnia cymba-
la nō sonarent. z vos diceretis. nos non audi-
mus. tales merito surdi iudicarent. Idem de
multis tubis sonantibus siue bombardis. Sic
peccatores surdi sunt qui fortissimos sonitus
bombardarum tubarum scilicet diuinaruz p-
dicationum z cōminationum non audiūt nec
percipiūt. Non enim vocem illius tube dicen-
tis. Qui facit superbiam in hoc mundo dam-
nabit' eternaliter in alio. z sic de alijs peccatis
Propter quod quilibet peccator dicere potest
Ego aut tanqz surdus nō audiebā zc. ps. xxx-
vij. Sz isti surdi audiūt in penitentie iniuncte
acceptione. qn dicit confessor. video ex vestra

Sermo III

p'essione q fecistis hoc z h' zc. ppter qd facie-
tis hoc z h' zc. Et peccator dicit. placet mihi.
tūc surdus audit qn gratanter acceptat peni-
tentiam p'fessionis di. Ex ista euadā penā infer-
ni. Ergo. audite audientes me z comedite bo-
num: z delectabit' in crassitudine aia vfa ysa.
lv. Nota. audite. s. auribus aie audiētis me. s.
aurib' cordis. Quintū est mortui resurgūt
Mortui sunt peccatores. Ratio ad oculū. Si
aliquis corā vobis bibit taceam venenosus po-
tionib' plenā. nunqd iudicabit' ipm̄ mortuū
imo. Quot sunt hodie mortui in mundo ve-
neno odij z rancozis. qz odiū est venenū. quia
occidit animā tuā. z nō tangit inimicuz tuum.
Ideo est magna stulticia velle recipere vindictā
de aliq' qd non est nisi bibere venenū. Ideo. j.
Job. iij. Qui nō diligit. s. pximū suū manet i
morte. Omis em̄ q odit frēm suū homicida ē.
Sz isti mortui resurgūt amicali dilectōe re-
mittēdo iniurias. faciēdo pacē. petendo veni-
am ab iniuriato siue ab inimico emendā faciē-
do si opus sit. et tūc pōt dicere. Nos scim' qm̄
translati sum' de morte ad vitā. qm̄ diligimus
frēs. j. Job. iij. Sextum est paupes euāge-
lizant' siue laudant' vel p'dicant'. Paupes sūt
illi q soluerūt vsuras vel rapinas. vel q amise-
runt bona sua p furtū. vel h'mōi. qz licet alsu
issent diuites tūc paupes sunt p'pterea q amise-
runt. De his dicit scriptura sancta. Tenuit le-
onis onager in heremo. sic z pasca sunt diui-
tum paupes Eccl. xij. vult dicere q sicut as-
inus siluester est cib' leonis. ita zc. sed isti pau-
peres euangelizant' in restitutione. qn dñs re-
stituit rapinā vasallis suis. vsurarius vsuram
iurista calumniā. dñs salariū seruitozib'. Tūc
paupes euangelizant'. Et pōt dicere ille q re-
stituit verbuz xpi. Spūs dñi sup me ppter qd
vnxit me. euāgelizare paupibus misit me ysa.
lxj. z Lu. iij. Nota spūs dñi sup me. qm̄ an-
te erat spūs dyaboli sup eum. ideo faciebat ra-
pinam vsuram furtum zc. Septimū ē. Be-
atus qui nō fuerit scandalizatus in me. scāda-
lon grece idem est qd cespitare latine. Tūc est
di ad padisum est qd cespitare latine. Tūc est
veritatis z vita. In hac via impingūt z cespitan-
t' illi q tenēt bonā vitā. z faciūt p'nam. sed
nolūt cōicare in pasca dicendo. Dñe nō suz di-
gnus vt intres sub tectū meū. Abath. viij. zc.
z sic frangūt sibi colluz. Dicta auctoritas facit
multos cespitare dicendo. dñe nō suz dign. zc.
Nota q duplex est dignitas. s. equipantie
seu equalitatis z sufficientie. De prima null' ē
dignus nec etiam angeli. Et de ista dignitate
dixit ille centurio xpo. Dñe nō sum dign'. sed
nō dixit nolo q intretis. Dignitas sufficientie

est qn hō p'terit' de pctis cum p'posito nō reci-
diuandi zc. Sic estis digni dignitate sufficiē-
tie vt xps intret. Dñs exercituz erit vobis in
sanctificatōez. in lapidē offensiois z in petrā
scandali. ysa. viij. Nota cū dicit dñs exer-
cituū erit vobis in sanctificatōez. loquit' his q
deuote cōicant. Vobis aut in lapidē offensio-
nis. loquit' illis qui nolūt cōicare. qz ibi frāgūt
sibi collū. Et in petrā scādali. hic loquit' de cle-
ricis q tenent sepe cōicare celebrādo. z ipsi nō
curant. Questio sit in theologia si sacer-
dos teneat celebrare qlibet die. Dicit. s. tho.
q nō. s. taliter d'z viuere q qlibet die sit patius
celebrare. sed dat vnam regulā generalē in. iij.
pte. q. lxxij. ar. r. z quorundā narrata z ipro-
bata opinione sic pcludit sanct' Tho. Sacer-
doti etiam si nō hz curā aiaz nō licet oīno a ce-
lebratōne cessare. sed saltem videt' q celebrare
teneat in p'cip' is festis z maxime in illis die-
bus in quibus fideles cōicare p'sueuerūt. hinc
est qd dicit. ij. Abath. iij. q iam nō circa alta-
ris officia dedit erant sed p'empto templo et
sacrificijs neglectis. Hec sanctus Tho. in for-
ma vbi s. Ambrosius etiā dicit in quadā orati-
one. Graue est q ad mensam tuā mundo cor-
de z manibus innocentib' nō venimus. s' gra-
uius est si dum peccata metuim' etiā sacrificiū
nō reddam'. De ista materia vide sc'm Tho.
in. iij. di. xij. q. j. ar. ij. q. j. vbi etiā pbat q nō li-
cet sacerdoti etiā curam aiaz nō habenti oīno
cessare a celebratōne. Quia fm Greg. Lū cre-
sunt dona: ratōnes crescūt donoꝝ. sed sacer-
doti data est potestas nobilissima. ergo re-
negligentie erit nisi illa vtaf ad honorem dei et
ad salutem suā z alioꝝ z viuoz z mortuozum
fm illud. j. Petri. iij. Unusquisqz gratiā quā
accepit in alterutrum illā administrantes zc.
Null' forte aliquis ex familiari spūsancti insti-
ctu dimittit. sicut legit' de quodā sancto patre
in vitaspaturz qui ordinatus nunq' postea ce-
lebrauit. Hec sanct' Tho. in. iij. ibi. s. z popti
me sed de bona ratōne sepe tenet celebrare vt
satis faciat. sed mō volūt habere magnos red-
dit' et celebrare paucas missas. Qn celebrant
sp' vident' dicere missam nouaz. Dicunt. Ip'li
religiosi tenentur celebrare qui recipiunt ele-
mosinas. Et nunquid vos recipitis maiores
elemosinas qz religiosi. Nunquid reddit' qd
recipitis sunt de patrimonio vfo vel d' elemo-
sinis. Nunquid p' dimisit ipsas vobis i testa-
mento. Ecce quare dicit. Bear' q nō fuerit scā-
dalizatus in me. sed vitaf hoc scandalū fideli-
ter z deuote sumendo xpm̄ iuxta suā ordinati-
ōnem. ps. cxvij. Pax multa diligentib' lege-
tuā. z nō est illis scandalum.

Dñica tertia i aduentu domi

Sermo. iij.

Christis videre arū

dinem vento agitatum **Matth. xi.**
Thema ppositum iuxta intellectus
allegoricum dat mihi motiū pdicandi de fi-
de catholica. Sed primo salutem virgo **Ma-**
ria zc. Declarat thema ad litterā. **Adodo** iux-
ta intellectum allegoricū seu figurales. qui est
qñ homo loquit de illis que debet credere. vo-
lēs q̄ vobis loqui de sancta fide catholica vo-
lo vobis tria declarare in pñti sermone de san-
cta fide. **Primo** de sua vera pditōne. qz di-
cit arundinē. **Secūdo** de sua dura impugna-
tione. qz dicit vento agitātā. **Tercio** de sua
certa pbatōne ibi. existis videre. **Primum**
q̄ volo vobis declarare de fide est de sua va-
pditōne. qz dicit the. arundinē. Arundo enim
sigt fidē catholicā ppter tria q̄ hz. **Primum** qz
habet cānutoz diuersitatem siue multiplicita-
tem. **Secūdo** cānutoz vacuitatem. **Tercio** folio-
rum venustatem. q̄ optime pueniūt fidei. **Primo**
arundo hz cānutoz multiplicatam. **Se-**
cus de lancea q̄ est vniformis. ne hz cannos.
Ecce hic prima pditio fidei. s. articuloz diuer-
sitate seu multiplicitatez. **Fides** quā de deo
habuerūt p̄hi erat vt lancea vniformis. qz nō
erat diuisa p articulos. scz q̄ erat vn^o de^o. vna
prima cā. vnus prim^o motor. vnum primū p̄-
cipiū. **Idem** de fide iudeoz quā habebant de
deo ex lege moysi. **Audi** isrl dñs deus tu^o vn^o
ē. **Deo**. vi. **Sz** fides nra xpiana nō ē vt lancea
vniformis. s. ad instar arundinis diuisa z mul-
tiplicata p articulos. xiiij. quozuz. viij. p̄tinent
ad xp̄i diuinitatē. z alij. viij. ad christi humani-
tatem. **Quā** ille idem deus quē p̄hi z iudei di-
cunt esse vnū. nos etiam xpiani dicim^o vnum
esse in essentia. s. trinū in psonis. s. p̄rem. filiu^z
z sp̄s sanctuz. **Et** potest oñdi in sole vno. in q̄
est sba. splendor. z calor zc. **Septem** autē arti-
culi p̄tinentes ad diuinitatē sunt isti. **Primus**
est creator oim visibiliū rez z inuisibiliū cor-
poralium z sp̄ualium. **Secūdo** q̄ est iustificatoz
peccatoz penitentiu. **Tercio** q̄ est resurrectio
oim hoim in die iudicij. **Quart^o** q̄ est retribu-
toz iuxta merita oim bonoz z maloz. et sic de
alijs. **Alij**. viij. p̄tinent ad xp̄i humanitatem.
Primus ē de ipsius incarnatōne. **Secūdo** de
natiuitate. **Tercius** est de eius passione vt sal-
uaret oim sibi credentes z obediētes. **Quar-
tus** de descensu ei^o anime ad inferos. **Quint^o**
de eius resurrectione tertia die post mortē fa-
cta. **Sextus** de eius ascensione. **Septimus** d
eius aduentu ad iudicium ad iudicanduz bo-
nos z malos. **De** ista enumeratōne articuloz

fidei sanct^o Tho. facit vnum articulum. scba.
scba. q. j. ar. viij. in quo. xiiij. articulos ex p ar-
te credibiliū ponit. **Ecce** ratio quare fides di-
citur arundo. qz ad instar arundinis diuisa z di-
stincta est p cānutos. s. articuloz fidei. **De** hac
arundine fidei auctoritas. **Qui** loquebat me-
cum habebat mensurā arundineā auream vt
metiret ciuitatē z portas ei^o z murum. **Et** ciui-
tas in q̄dro posita est z longitudo ei^o tanta est
quanta z latitudo. z mensus ē ciuitatē de arū-
dine aurea p stadia. xij. milia. **Apoc. xxi.** **No-**
ta qui loquebat mecum scz fili^o dei qz ille fuit no-
bis locut^o de fide quaz tenem^o. **Ecce** certitudo
fidei christiane. **Moyſes** fuit locut^o iudeis de
hoc q̄ audiuit sed nō vidit. sed nobis locut^o
est fili^o dei qui oim vidit. ideo ap̄s dicit. **Ab-**
tipharie multisqz modis olim deus loq̄ns pa-
tribus in pphetis. nouissime dieb^o istis locut^o
est nobis in filio. ad **Heb. j.** **Et** ipse fili^o dei ha-
bet arundinē auream in manu. s. fidem catho-
licam q̄ auruz purum colat z pbat in fornellis
ap̄loz martyz z doctoꝝ. **Lui^o** mensura ē. xiiij
articuloꝝ fidei pdicatoꝝ. quib^o nihil est ad-
dendum vel minuendū. **Ideo** dicit apostol^o.
Non plus sapere q̄ oportet sapere. s. sapere ad
sobrietatem. z vniciqz sic deus diuisit mēsu-
ram fidei ad **Ro. xij.** **Nota** cū dicit per sta-
dia. xij. **Si** dicat ab aliq̄. vos frater computa-
tis. xiiij. sed ipse fili^o dei solum ponit. xij. **Rū-**
deo q̄ de articulis fidei possum^o loqui dupl^r.
scz respectu ap̄loz qui publicauerūt arundinez
fidei qui fuerūt. xij. ideo dicit p stadia. xij. **Sz**
quia vnus ap̄s fecit duos articulos. ideo sunt
xiiij. **Hanc** distinctionē de numero articuloꝝ
sanctus Thomas ponit. iij. scrip. di. xxv. q. j.
arti. ij. vbi dicit in principio corpis articuli. q̄
articuli fidei distinguunt dupliciter. **Uno** mo-
do q̄stum ad ipsa credibilia. z sic sunt. xiiij.
Alio modo q̄stum ad ipos qui articulos disti-
xerunt. z sic sunt. xij. s. m. numerū. xij. ap̄loꝝ
Articulus autē est indiuisibilis veritas de deo
artans nos ad credendū vt dicit **Richardus**.
Sed quare dicit. xij. milia. **Ratio** quia nume-
rus millenarius est numerus pfectus z sgt p-
fectionem fidei christiane. sed quare articū di-
cuntur stadia. **Nota** qz stadiū dicit tantuz
spaciū q̄stum ille gigas vocatus hercules po-
terat transire vno anhelitu. **Et** dicitur q̄ ibat
currēdo sine missione anhelit^o q̄stuz eēt duo
iactus baliste. sic nos dicendo. credo. in quoli-
bet articulo debemus facere stadium contem-
plationis. **Scba** pditio arundinis est cannu-
toz vacuitas. secus de cāna mellis. qz cānuti
sunt pleni. **Idem** de arundine fidei cui^o articū
debant eē vacui ab argument^o z rōnib^o **Amb.**

Sermo III

Tolle argumēta vbi fides q̄rit. **Dicit** sanct^o
Tho. j. pte. q. j. ar. viij. vbi querit: vtrū sacra
doctrina. i. theologia sit argumētatiua. **In** so-
lutiōe ad primū argumētū respōdendo ad
verbū beati **Amb.** allegatū. q̄ argumēta ra-
tionis hūane nō habent locū ad pbandū ea
que fidei sunt. **Addit** tñ q̄ ex articulis fidei h
doctrina ad alia argumētā. **Et** vbi supra in
solutiōe ad secūdū dicit idē sanct^o **Tho.** q̄ ar-
gumētari ex auctoritate ē maxime p̄p̄iū hui^o
doctrine eo q̄ p̄cipia hui^o doctrine p reuela-
tionē habent. z hec p̄cipia sūt articuli fidei.
Et sic oportet q̄ credat auctoritati eoz quib^o
reuelatio facta est. **Nec** hoc derogat dignita-
ti hui^o doctrine. **Nam** licet locus ab auctori-
tate q̄ fundat sup rōne humana sit infirmissi-
mus locus: vt etiā inq̄t **Boet^o**. **Locus** tñ ab
auctoritate q̄ fundat sup reuelatiōe diuina est
efficacissim^o. **Hec** sanct^o **Tho.** vbi s. **Dicit** em̄
idē sanct^o **Tho.** vbi sup in corpe articuli q̄ si-
cut alie sciētie nō argumētant ad sua p̄cipia
pbanda: s. ex p̄cipijs argumētant ad ostē-
dendū alia in ipis sciētijs. **Ita** hec doctrina
nō argumētā ad sua p̄cipia pbanda q̄ sūt
articuli fidei. **Sed** ex his pcedit ad aliō ostē-
dendū: sicut ap̄s. j. ad **Cor. xv.** ex resurre-
ctione xp̄i argumētā ad resurrectionē cōem
pbandā. **Articuli** igit fidei debēt esse vacui
ab argumētis z rōnib^o. teste **Amb.** in li. de sa-
cramētis q̄ dicit vt pdictū est. **Tolle** argumē-
ta vbi fides querit. eo mō quo supra tactū ē:
sed crede simpliciter ea que sunt fidei. **Nō** de-
bes dicere: ego credo istū articulū tali argu-
mento vel tali rōne. sed dices: qz xp̄s z ap̄s h
pdicauerūt z dixerūt. **Argumēta** z rōnes bo-
ne sunt ad cōfortandū intelligentiā: sed non
ad fundandū credentiā. **Aug^o**. z alij sancti
doctores habebāt rōnes z argumēta solū ad
cōfortandū intelligentiā: sed nō ad fundandū
credentiā. imo si tūc fuisset dictū **Augustino**
quare vos creditis trinitatē. **Nō** r̄disset ego
credo tali argumēto vel rōne. s. r̄disset cre-
do: qz xp̄s hoc dixit pdicauit z reuelauit. **Iō**
dicit ap̄s. **Fides** vestra nō sit in sapiētia ho-
minū. s. argumētis z rōnibus: s. in v̄tute dei.
j. ad **Cor. ij.** **De** arundine fidei loquēs **dauid**
ecclesie dicebat: **Increpa** feras arundinis con-
gregatio thauoz in vaccis p̄loꝝ vt exclu-
dant eos q̄ pbat sunt argento. ps. lxxvij. **Nō**
increpa feras arundinis. **Fere** arundinis sunt
naturales rōnes p̄hie vel rōnes humanales.
que sūt p vel cōtra. **Dicit** ergo ppheta. **In-**
crepa feras arundinis. verbi grā. **Si** occurrat
imaginationi tue quō est possibile q̄ i hostia
sit xp̄s zc. **Et** qñ frangit hostia q̄ nō franga-

tur xp̄s zc. **Increpa** feras zc. **Sic** bona mu-
lier malā increpat mulierē. ipsam volentē in-
clinare ad peccatū. nec ponit se in rōnib^o cū
ea vel argumētis dicēdo quō fieret qz pdita
essem. sed increpat z viriliter cā expellit. **Sic**
etiā increpādi z expellēdi sunt leones inferni
qñ loquūtur imaginationi. quō zc. **Si** que-
rat qui sunt illi q̄ maxime habēt illas feras.
Rūdeo illi suple q̄ sunt in vaccis p̄loꝝ. vac-
ce p̄loꝝ sunt ecclie xp̄ianoz q̄ nutriunt vitu-
los. i. xp̄ianos in vita fidei vberib^o collatiōis
sacramētōz z pdicationis euāgelioz. **Et** ve-
niunt thauri. id est p̄hi qui comibus logice z
p̄hie nitunt p̄bare fidē. volētes sustinere re-
gulas p̄hie z logice ppter q̄ cadūt i errores
cōtra fidem. **Nota** cōtra illos qui nimis se-
vant logice z p̄hie z dimittunt sacra theolo-
giā. **Ideo** auisando ap̄s dicit. **Uide**te fra-
tres ne qs vos decipiat p p̄hiam z inanē fal-
laciā. i. logicā s̄m traditionē hoim. s̄m elemē-
ta mūdi: z nō s̄m xp̄m. ad **Col. ij.** **Nota** vt
excludat eos. i. xp̄ianos a vera credētia fidei
qui pbat sunt argento. s. fide clarissima a xp̄o
z ap̄s pdicata z publicata. **Tercia** cōdi-
tio arundinis est folioꝝ venustas quā habet.
Secus de iunco q̄ est sine folijs. sed arundo
est folijs ornata. **Sic** arūdo fidei debet orna-
ri folijs bonoz operum. **Quoniā** fides sine
operibus mortua est. **Jaç. ij.** **Dic** quomō xp̄s
in cruce dixit: **Sitio**. **Lurrens** autē vnus ex
eis acceptā spongiā impleuit aceto z impo-
suit arūdinē z dabat ei bibere **Matth. xxvij.**
Sed ille potus nō placuit xp̄o: quia arundo
nō erat ornata folijs sed sicca erat. **Talis** est
fides maloꝝ xp̄ianoz qui habent arundinē
fidei. sed non est ornata folijs bonoz operū
nec bone vite. cū spongia exuta qz sine chari-
tate cū aceto malicie peccatoꝝ. **His** rōnibus
tribus patet quare fides catholica dicit arū-
do. **Secūdū** q̄ volo vobis declarare de
fide est sua dura impugnatio cū dicit vento
agitātā. **Nota** q̄ttuoꝝ sunt venti p̄cipales q̄
insurgūt p̄ arundinē fidei ad diruendū eā. s.
orientalis. **Orientalis** ē p̄sumptio intellectua-
lis. q̄ d̄f oriētalis: qz iā a natiuitate sunt acuti
z ingeniosi z p̄sumptuosi. **Isto** vento agitāt
arūdo fidei qñ ex p̄sumptiōe q̄runt rationes
z argumēta ad pbandā fidē. z multis est oc-
caso dānatiōis. **Simplices** aut p̄sone oia q̄
fidei sunt credunt firmiter. z nō curant de ar-
gumētis. de rōnibus. nec de disputatiōib^o: z
sic de alijs. **Nota** ad **h̄ Job. ix.** de illis q̄ sim-
pliciter recipiebāt doctrinā. s. pharisei z docto-
res p̄sumptuosi cōtradicebāt. de q̄b^o dicit xp̄s
c

In iudiciū ego in hūc mūdū veni: vt qui nō vidēt videāt: z qui vidēt ceci fiāt. Nota in iudiciū nō retributiōis p̄tūc s̄ discretiōis vt q̄ nō vidēt. s. simplices z ignorātes. videant z q̄ vidēt. s. acuti z p̄sumptuosi ceci fiāt. Respōderūt p̄sumptuosi dicētes. Nūquid nos ceci sum⁹. Dixit eis ih̄s. Si ceci. i. ignorātes essetis. peccatū nō haberetis. Nūc vō qz dicitis. qz videm⁹. peccatū vestrū manet. Job. ix. Secūdo arido fidei agitat vento occidētali. s. seculi occupatiōe. qm̄ p̄sone in oibus negocijs hui⁹ mūdi volunt tenere manū vel pedē. sic fides mori z occidit in cordib⁹ talium. Quia sicut multitudo malarū herbarū suffocat triticū in agro ideo mūdā. sic multitudo negociorū mūdānoz suffocat fidē i corde xp̄iani. Dicit aut̄ vent⁹ occidētalis: quia oia mūdi negocia ad fidē tendūt. qz oia breuiter finient. Ideo dicit Luc. viij. q̄ semē. s. fidei cecidit inter spinas. z simul exorte spine suffocauerūt illud. Jā sunt multi xp̄iani qui nullā fidē habēt int⁹ in corde s̄ timore nō audent osidere exteri⁹. Tercio agitat vento aqilonari. s. p̄sciētie infrigidatiōe q̄ nō p̄mittit aliq̄ bonū opari. Et iō sicut perla p̄dit i sterquilino: sic margarita fidei p̄dit in cōscientia stercore plena. qm̄ vā credētia nō p̄t diu stare cū mala p̄scia. Apl̄us. Bonā cōscientiā quā quidā repellētis circa fidē naufragauerūt. j. ad Thim. j. Est em̄ fides vt nauis magna. p̄sciētia vō vt pua barcha. Sed ex mala vita naufragant. i. cadūt i fra nauē z barchā z sic pereūt. vt illis qui sic cadūt. Quarto agitat vento australi. i. cōcupiscētie inflammatione. Ventus australis est calidus z humidus. sic cōcupiscētia diuitiarū. honorū. deliciarū carnaliū: z hm̄oi. q̄ intantū ingrossant et indurāt cōsciētā q̄ totalit̄ p̄dit fidē. qz tanta est altitudo z puritas fidei q̄ nō p̄t stare cū tanta cōcupiscētia rerū tpaliū. Jō apl̄us. Radix oim̄ maloz est cupiditas: quā quidā appetētes errauerūt a fide. j. ad Thimo. vj. Nota errauerūt a fide. via paradisi est fides. ij. ad Loz. v. p̄ fidē ambulam⁹. Sed quidā ex excessiua cōcupiscētia errāt circa fidei viā. De hoc figura Dauid. vij. Uidi z ecce quatuor ventu celi pugnabāt in medio mari. sup̄le huius mūdi p̄tra arundinē fidei. Nā cū in oem terrā exiuerit sonus fidei catholice. iā mō his q̄ tuoz vētis expulsa est a Barbaria. Tartaria. Turcia. Grecia. z mō int⁹ xp̄ianos agitat p̄t h̄ dicit x̄ps. Fili⁹ hoīs veniēs. sup̄le ad iudiciū putas inueniet fidē in terra. Lu. xvij. Jō apl̄us. vosmetip̄os tēptate si estis in fide: ipi vos p̄bate. ij. ad Loz. vlti. Terciu q̄ ha-

beo vobis declarare de fide est sua certa p̄batio cū dicit: Existis videre. Probatio magis certa est de visu: iuxta illud Job. iij. Ad sci-mus loquimur: z q̄ vidim⁹ testamur. Quia ergo fides xp̄iana h̄ certissimā p̄bationē dicit Existis videre. Nota q̄ q̄ vult p̄bare ali-quā legē duo debet videre. s. q̄ sit p̄bata per autoritatē diuinā. Secūdo q̄ sit obseruata p̄ sanctitatē humanā. Quātū ad p̄mū certū est q̄ de⁹ nō ē testis mēdaci. Hume. xxiij. Nō est de⁹ q̄m̄ hō vt mētiat. Sed dicat quō erim⁹ certi q̄ de⁹ p̄bet fidē zc. Rūdeo. Sicut em̄ l̄ris regis credit hō p̄pter b: qz est ibi sigillū regis imp̄ssum: qz als l̄ra non h̄ret ali-quā autoritatē. ita etiā de fide xp̄iana p̄prio sigillo dei signata. s. miraculis q̄ nō p̄t fieri nisi a solo deo. Jō David. Testimonia tua credibilia facta sūt nimis. ps. xcij. Sec⁹ de lege moy si: qz illa miracula etiā p̄ creaturā poterāt fieri: vt patet Exo. viij. et. viij. ca. Idem etiā de secta machometi. Sed fides xp̄iana est miraculis cōfirmata q̄ nō possunt fieri nisi a deo. sicut illuminare cecos. curare surdos. suscitare mortuos: z hm̄oi. q̄ nō possūt fieri nisi a deo. Dicit h̄ idē sanct⁹ Tho. j. pte. q. c. iij. ar. xiiij q̄ solus de⁹ p̄t se facere vā miracula. Idē dicit i de po. q. vi. iij. iij. Miraculū em̄ p̄prie est p̄ter ordinē totius nature create. j. pte vbi supra ad secūdū. Unde angeli z alij sancti faciūt miracula ministrādo z impetrādo: vt dicit sanct⁹ Tho. j. q. xi. iij. xv. z in de potētia. q. vj. iij. Si dicat quō sumus certi de hoc q̄ deus fecerit illa miracula. Respōdeo. q̄ hoc testant quatuor euāgeliste. xij. apl̄i. lxxij. discipuli xp̄i tot mille doctores ecclesie. Secus de lege moy si: qz ip̄a sola testat de se. Ecce q̄ re dixit: Existis videre zc. Quoniā fides catholica debet eē ita certa sicut illud q̄ videt ad oculū. Quātū ad secūdū requirit q̄ sit obseruata p̄ sanctitatē humanā. Illud non erit i doctrina anti xp̄i. qui laxabit gentes ad oia peccata. Sed sicut de⁹ non p̄t esse testis mēdaci nec actor iniquitatis. Lex aut̄ immūda z maculata nō est a deo. iō nō excusant recipiētes doctrinā machometi. In lege etiam moy si essent multe stulticie iudicio p̄hoz. sed capiunt a nobis figuratiue. Sed in lege xp̄iana nō sunt ibi nisi virtutes z sanctitates. Jō apl̄us. Scio cui credidi et certus sum. ij. ad Thi. j. Patz ergo certissima p̄batio fidei xp̄iane. Ecce deo gratias.

Sermo. v.

Existis videre hominē mollibus vestitū abath. ij.

Scdm̄ diuersos intellect⁹ hui⁹ verbi p̄positi oportet mō p̄dicare de diuersis materijs tam speculatiuis q̄ moralibus. Sed p̄mo salutē v̄go maria zc. Et declarat̄ thema l̄alit. Deinde hoc verbū est declarandū tripliciter s̄m tres intellect⁹ mysticos siue sp̄iales.

Primo allegorice seu figuratiue.

Secūdo tropologice seu moraliter.

Tercio anagogice seu sup̄naturaliter.

Et nūc thema nō est interrogatio s̄ ē ibi vsus Existis videre hominē mollibus vestitū.

Quātū ad p̄mū allegoria grece d̄r ab alieno. i. alienū vel extraneū z locutio. s. aliena siue extranea locutio. qm̄ factum vel dictū de vno exponit̄ de alio. sic qm̄ ista v̄ba. Existis videre zc. q̄ fuerūt dicta de beato iohāne baptista exponūt de xp̄o s̄m illa q̄ de xp̄o debemus credere. Lū igi d̄r: Existis vidē hō zc. id est xp̄m mollib⁹ vestitū loquit̄ p̄sonis penitentib⁹. Pro q̄ sciendū q̄ sic sunt duo aduētus xp̄i p̄ncipales. p̄m⁹ de incarnatiōe humanali. secūdus de retributiōe iudiciali. p̄m⁹ est iam p̄teritus. secūdus est futurus. sic inuenio q̄ x̄ps est indur⁹ diuersis vestibus: qz s̄m p̄mū aduentū est indur⁹ mollibus vestib⁹. s. misericōdie z pietatis siue benignitatis z nō asperitatis s̄m q̄ fuit ostēsus beato iohāni euāgeliste i quadā cōtemplatiōe in q̄ audiuit vocē de celo dicentē sibi. Leua oculos tuos z vide Et visa visione ip̄az scripsit dicēs. Uidi. vij. candelabra aurea z i medio septē candelabrorū aureoz similē filio hoīs vestitū podere. et p̄cinctum ad māmillas zona aurea. Apo. j.

Nota q̄ illa septem candelabra aurea sunt septē status xp̄ianoz i quib⁹ cōstitit tota virtus z p̄fectio xp̄ianoz vel xp̄ianitatis. Dicitur aurea p̄pter fidem z charitatē quā debet habere. Prim⁹ status est dñoz tpaliū. scz impator. regū zc. z in isto candelabro dz ardē lucerna iusticie. s. ministrare iusticiā oibus generalit̄ tam magnis q̄ p̄uis. tam diuitib⁹ q̄ paup̄ibus. tā puatis q̄ extraneis. taz amicis inimicis zc. Secūdus est p̄latoz ecclesiācorū. in istis debet ardere lucerna diligentie. curando de aiab⁹ vt saluent̄ bonis doctrinis exemplis z sacramētis. Tercio est religiosoz. in istis debet ardere lucerna obedientie nō solū in votis essentialib⁹ seruandis. s̄ etiā etiā in cerimonijs z alijs ordinatiōib⁹ bonis.

Quart⁹ ē simpliciū clericoz sine cura animarū. in istis dz ardere lucerna sanctimonie viuēdo honeste z caste cōsiderādo officū q̄ habēt in ore. cōsecrādi in manib⁹ corpus xp̄i tractādi. in corpe cōmunicādi. Quintus est cōiugatoz. in istis debet ardere lucerna amo-

ris z beniuolētie mutuo se diligētes z proles nutriētes s̄m dei voluntatē. Sertus ē cōtinentiū viduoz z viduarū. In istis dz ardere lucerna penitētie: qz tales sine p̄iudicio p̄t possunt opa facere penitētia. secus de cōiugatis. Septim⁹ est virginū. in q̄ dz ardere lucerna abstinentie ciboz z deliciāz corpaliū: qz sic cōseruat v̄ginitas. In his septē statib⁹ stat tota xp̄ianitas. q̄ sunt septē candelabra lucētia in conspectu dei. Apo. j. Et in medio septē candelabroz auroz similē filio homis. s. xp̄m. qui est in medio istoz septē statū. Rō. qz dicit p̄sus q̄ mediū p̄cipat naturā extreme mori: vt patet. si essetis in medio inter ignē z niuē zc. Sic x̄ps fuit in medio: qz p̄cipauit cū septē p̄dictis statib⁹. cū dñis tpalibus qui habēt p̄uidere multis p̄sonis. sic z x̄ps rex regum z dñs dominātū Apo. xix. p̄uidit i deserto vltra. v. milib⁹ p̄sonis. Itēz cum p̄latis ecclesiasticis qm̄ in die veneris sancta in pontificalib⁹ dixit missam cum indumētis rubeis. Abitra ei⁹ fuit corona spinea. anuli clauī. sandalia pedum clauī. Dyaconus fuit latro dexter. Subdyaconus latro sinister. Acoliti virgo Maria z Johannes euāgelista. ad l̄heb. ix. Christus existens pontifex futuroz boz noz zc. vbi septē vicib⁹ cantauit. Tercio p̄cipauit cū religiosis: qz nunq̄ voluit h̄re aliq̄ p̄p̄iū. Math. viij. Fili⁹ homis nō habet vbi caput suū reclinet. Quarto cū clericis simplicib⁹ dicēdo missam submisit i die iouis sancta in cenaculo. David. Tu es sacerdos i eternū s̄m ordinē melchisedech. ps. cix. z ad l̄heb. vij. Lōtestoz em̄ inq̄t apl̄us. qm̄ tu es sacer. in eter. s̄m oz. mel. Quinto cū cōiugatis. quia eius sponsa est ecclesia. Jo. iij. Qui habet sponsam sp̄sus est. Ideo dauid J̄p̄e tanq̄ sponsus p̄cedens de thalamo suo

Sexto cū viduis seu p̄tinētib⁹. s. in triduo passionis qm̄ p̄didit sp̄sam. i. ecclesiā vel societate aplicā p̄ incredulitatē xp̄ianoz. Septimo cū virginib⁹ qz fuit sanct⁹. innocēs. im pollutus. segregatus a p̄ctōib⁹. ad l̄heb. vij. Ecce quō p̄cipauit cū omib⁹ innuēdo q̄ venerat ad saluandū oēs. Un⁹ ē mediator dei z hoīm. homo x̄ps iesus q̄ dedit redēptionē s̄mētm̄ pro omnib⁹. j. ad Thi. ij. Nota vestitū podere. i. camissa q̄ est vestis ampla alba longa z lata. z significat hūanitatē longā z latā a capite vsqz ad pedes. Et ezechiel cōcordat cū iohāne dicēs: Uir quoqz vn⁹. s. iesus christ⁹ in medio eoz vestit⁹ erat lineis. Ezech. ix. Ecce quomō in p̄mo suo aduentu fuit mollibus vestitus. Zona aurea scz charitatis p̄cinctus: quia quicquid fecit ergo nos

Dñica tertia aduētus domini.

totū fecit amore vel dilectiōe. Sed si volum⁹ loqui de secūdo aduētū ei⁹. s. qm̄ veniet p re/ tributionē iudicialē tūc nō veniet mollibus vestitus. s. duris et ferreis induet. **Autoritas** Accipiet armaturā zelus illi⁹ ad vltionē inimicorū. Induet p torace iusticiā. et accipiet p galea iudiciū rectū. Sumet scutū inexpugnabile equitatē. acuet autē dirā irā in lanceā et pugnabit cū illo orbis terrarū tra insensatos et. Sap. v. Nota p torace. s. toracē de iusticia rigorosa. Quia tūc quicūq; peccator peteret veniā et misericordiā flendo nō obtinebit nisi rigore iusticie: qz indur⁹ iusticia vltorica et galea salutis in capite eius. Ysa. lix. Sequit Sap. v. Accipiet p galea iudiciū rectū. Adō nō videt hre iudiciū cū tot peccata fiant in mō tā publice q̄ secrete q̄ nō puniūt. Sed tūc i iudicio de omib⁹ peccat⁹ faciet iudiciū rectū: dicēdo cuilibz peccatori tu fecisti hoc. Dñe et vos vidistis et. Sed mō videt surdus nō audiēdo blasphemias et. Et cecus nō videndo peccata q̄ fiunt. sed tūc faciet iudiciū et iusticiā in terra. Hieremie. xxij. Tūc sumet scutū inexpugnabile eq̄tatē. Illa equitas q̄ dicit scutū ita erit tūc inexpugnabilis. qz si virgo Maria et oēs sancti patriarche et pphete tunc orarēt p vno pctōre nihil obtinerēt. sec⁹ mō qz minor sanct⁹ padisi obtineret. Et zelus et furor viri. i. xpi nō parceret die vindicte. s. iudicij. nec acquiescet cuiusq; scibus nec suscipiet p redēptiōe dona plurima. Proverb. vi. Qm̄ si tūc oēs pphete patriarche et. offerret tunc xpo oēs misericordias q̄s fecerūt p aliquo auaro: nihil obtinerent. Nec pphete si offerret oēs deuotiōes eorū p aliquo indeuoto. Nec ap̄li oēs charitates p aliquo inuido. Nec martyres eorū patiētia p aliquo iracūdo. Nec cōfessores suā p̄ntiam p aliquo ipenitēte. Nec vrgines suā puritatē p aliquo luxurioso obtinerent. Quia nō suscipiet p redēptiōe dona plurima. Et in manu accipiet lanceā acutissimā dure sentētie et irreuocabilis. qm̄ dicit ore suo malis. Discedite a me maledicti et. Ath. xxy. Adō faciam⁹ cōclusionē huic p̄ti. In hebdomada p̄terita vidistis xpm̄ vestitū asperis et duris vestib⁹. qz euangeliū illius dñice loquit de iudicio finali et rigoroso. sed in dñica currēte: Existis videre xpm̄ mollibus vestitū. qz euangeliū loquit de ei⁹ pmo aduētū. ppter hoc dicit euangeliū thema. Existis videre hoīem mollibus vestitū. Quātū ad secūdū thema ē declarandū tropologicē seu moralit. et h̄ sit qm̄ facta vel dicta exponūt de his q̄ tenemur facē. Lū ḡ dicit: Existis videre et. Loquit sancti

angelis vestris custodibus i rephensioe psonarū vanarū pōposaz. dicit angelis: Existis videre hoīem mollibus vestitū quē ego i pncipio indui tunicis pelliceis p necessitate. Sen. iij. iā mō induit mollibus et p̄ciosis p vanitate vel ad vanitates. hoc est multū rephensibile triplici ratinne. **Prima per fatuitatem.** **Secūda per supfluitatem.** **Tercia per iniquitatem.** Quātū ad p̄mū rephensibilis est hō cū mollibus et p̄ciosis vestib⁹ ex fatuitate. qm̄ fatuitas est glari de pulchro signo p̄litiōis seu latrocinij. vñ si latro q̄ ducit ad furcā. et nō p̄taret de vinculo de canapo. s. vellet hre vinculū de serico et de auro. de q̄ se app̄ciaref. talis fati⁹ reputaref. Talis stulticia ē int nos q̄re vestis ē inuēta nōne ex p̄ditione et furto ade q̄ p̄tra voluntatē dei furat⁹ est pomū de orto paradisi. Jō oēs sum⁹ filij furis ade. Et in signū hui⁹ portam⁹ vestes. Qm̄ añ nudi incedebant et sine verecūdia sicut pueri parui. **Autoritas.** Erat vterq; nudus adā. s. et eius vxor et nō erubescēbāt Sen. iij. s. cōmisso peccato sentētia fuit data. In quocūq; die comederitis ex eo morte morie. Sen. iij. Et fuit excusa: qz cinis es et in cinerē reuerteris. Et in penā fuerūt date homi vestes quasi vinculū latroni i signū furti de quib⁹ nos app̄ciamur faciēdo vanitates et fatuitates. Cōtra hoc dicit scriptura sacra. In vestimētis ne gloriaris vnq;. nec in die honoris tui. s. nuptiarū: extolaris. Eccl. xj. Ideo rephendendo istā fatuitatē dicit xps sanctis angelis. Existis videre hoīem et. Quātū ad secūdū rephensibilis est homo ex supfluitate. qm̄ iaz necessitas paulatim reducta est in magnā supfluitatē. qm̄ p̄mū indumentū hominis fuit vnū pelliciū. Sen. iij. Fecit deus ade et vxori sue tunicas pelliceas et induit eos. Et pellis ibat versus carnē et lana ad extra: ad innuendū q̄ hō ex peccatis effectus est filis bestijs. David. hō cū in honore esset nō intellexit cōparat⁹ est iumētis insipientib⁹ et filis fact⁹ est illis. Et duravit diu q̄ homines sic induebant. Et in hyme cōuertebāt lanā ad carnē. Deinde incepterūt pingere pelles. postmodū cogitauerūt facere tunicas de lino ad carnē: et sic cum vna veste de lino ad carne et desup pelliceo trāsierūt p magna tpa. Deinde dixerūt: q̄re nō facim⁹ vestes de lana sine cozio tondēdo lanā et ipam lauādo et filādo. Et fecerūt pannū de lana. et oēs vestes erant eiusdē coloris de lana alba vel nigra. qz nōdum erāt tinctores. Deinde dixerūt. q̄re nō damus colores

Sermo VI

Tunc incepterunt tinctores. deinde sartores. Et p̄sone paupes statim voluerūt facere sic diuites. Propt̄ qd diuites fecerūt sibi vestes de serico. s. tpe regis saulis. Sed idē voluerūt facere paupes. Propt̄ qd diuites fecerūt sibi vestes de p̄ano aureo et. Deinde fecerūt subducturas. et idē paupes. sed mō non possunt inuenire differentiā in materia. idē faciūt differentiā i forma. s. lōgas manicas et. Ad opus est follo suspendere cimbālū collo. Idem in foderaturis: Dixerūt mulieres et nos nihil faciem⁹. Nota hic cōtra supfluitatē manicarū et caudarū intantū q̄ sartores iam nesciunt quid faciāt. et qd dicitis deo de istis excessibus et supfluitatib⁹. vultis cognoscere q̄ peccatū est: sicut cibus et pot⁹ sūt data p tyriaca ppter necessitatē p̄tra q̄ttuor q̄litates p̄trarias i nobis. s. gulosi faciunt de cibo et potu venenum quo moriunt citius ex supfluitate. Idē de vestib⁹ inuētis p necessitate p q̄bus supbi vani et pōposi habēt face/re rapinā. vsuras. furta et. Jō aplūs: habētes alimēta et q̄bus tegamur his p̄tenti sim⁹. p̄ma Thi. vj. Nota alimēta. nō dicit delectamēta: et q̄bus tegamur. nō dicit delectamēta: et q̄bus tegamur. Jō dicit xps sancti angelis. Existis videre ho. et. Quātū ad terciū rephensibilis est hō ex iniquitate. Tot sunt enim excessus supfluitates et varietates et vanitates mulierū q̄ viri ad supplendū eis habēt facere vsuras. rapinas. falsas sentētiās. calūniās. furta et hmōi. Jō dicit Amos. viij. Audite h̄ qui cōteritis pauperē et deficere facitis egenos terre: dicētes. Quā transibit messis et venūdabim⁹ merces et substantiā et aperiem⁹ frumēta vt iminuamus mensurā et. Jurauit dñs si oblitus fuero oia opa eorū et. Ecce qd fuit ostēsus beato iohanni de quadā ciuitate vana et pōposa que ex illis vanitatib⁹ debuit destrui de q̄ dicit iohānes. Ve ve ciuitas illa magna q̄ amicta erat bysso. purpura. et cocco et deaurata est auro et lapide p̄cioso et margaritis. qm̄ vna hora destitute sunt tante diuitie. Apoc. xvij. Nota p̄mū ve q̄tū ad damnationē aie. et secūdū ve q̄tum ad dānationēz corpis. Ecce q̄ mollibus vestimētis in domibus regum sunt. i. in habitatiōibus demonū fm̄ hylariū. Ecce q̄re dicit xps: Existis vidē et. Quātū ad terciū anagogice. ab ana qd ē sursum et goge ductio: q̄i sursum ductio. qm̄ dictū vel factū exponit de his q̄ debem⁹ sperare. Lū ergo dicit thema: Existis videre. loquit xps aiab⁹ sanctis de hoc mōo egredientibus dicēs eis: Existis videre hoīem. i. xpm̄ mollibus vestitū. Impenitētib⁹ ē asperis et du

rumis indumētis vestitus. s. rigoris et iusticie. Sed aiabus penitētib⁹ sanctis et iustis est mollis et dulcis quib⁹ dicit: Existis videre et. **Autoritas.** Gloria libani data est ei de cor carmeli et zaron. Ysa. xxxv. Nota tres cōditiones psonarū q̄ habēt gloriā paradisi et non plures. Prima est innocentū quib⁹ dat gloria libani. s. candoris baptismalis. Secūda ē obediētū quib⁹ dat decor carmeli. s. delicatus vel mollis: quia obediētes habēt cōsciētā delicatā vel mollē ad obediendū cito p̄ceptis dñi. Tercia est penitētū quib⁹ dat gloria in zaron. i. p̄ncipat⁹ meroris: qz penitētes plorat peccata sua. De his dicit Ysa. xxxij. Regē in decore suo videbunt. Ecce q̄re dicit thema: Existis videre hominē.

Item de eodem Sermo. vi.

Existis videre pro

phetā et plus q̄ ppheta Ath. xi. P̄ns sermo fundabit in intellectu allegozico ppter h̄ declarare oportet differentiā int ppheta et plus q̄ ppheta. Propheta ē ille q̄ ex diuina reuelatiōe seu sp̄iali illuminatiōe reuelat futura vel p̄terita occulta et secreta. hoc etiā dicit vulgarit: sic patet de muliere samaritana. cui dixit xps oia q̄ fecerat q̄ dixit xpo. Dñe vt video ppha es tu. Jōh. iij. S̄ plus q̄ ppha est ille q̄ futurū secretū qd reuelat ore ostēdit ad oculū ope. Sicut iohānes baptista: qui fuit ppha qm̄ dixit: Post me veniet cui⁹ nō sum dignus calciamēta portare. Ath. iij. Sed fuit plus q̄ ppheta qm̄ ipm̄ ostēdit digito dicēs: Ecce agn⁹ dei qui tollit Jōh. j. et. Glo. Johannes ppheta et plus q̄ ppha est: qz qd ore dixerat digito ostēdebat. Ad ppositū inuenio q̄ int oēs psonas mūdi q̄ maiora secreta fidē catholice dixit et reuelauit fuit ihs xps dñs noster: et sicut ore dixit et reuelauit in hoc mūdo. ita ope dare ostēdit i alio. idō bñ pōt dici ppheta et plus q̄ ppha. Ideo vobis q̄ existis de domib⁹ vris ad videndū xpm̄ i missa sacramentaliter: et in p̄dicatione mō metaliter. dico ego. Existis videre ppheta et plus q̄ ppheta. Secreta autē fidei q̄ hic ppheta dñs ihs xps nobis dixit et reuelauit ore p̄prio in hoc mūdo sunt multa. s. solū loquar de tribus modis. scz **Saluatione celestiali.** **Damnatione infernali.** **Afflictione purgatoriali.** Quātū ad p̄mū secretū qd xps nobis reuelauit est de saluationē celestiali. qz nūq; nec moy ses nec aliq; ppheta manifestauit nec reue/ e iij

lauit q̄ bonis opibus possit h̄ri gloria celestis imo dicit dauid p̄p̄ha. Celū celi dño: terram autē dedit filiis hoīm. celū celi. i. gl̄ia. s̄ venit x̄ps p̄p̄eta q̄ nobis reuelauit z̄ p̄misit non bona sp̄alia vt moyses. Imo dicit vt despiciamus: s̄ p̄misit saluationē celestē dicēs: Qui fecerit voluntatē patris mei q̄ in celis est. ip̄e intrabit in regnū celoz. **Ath.** vij. Ecce hic p̄p̄etat de magno secreto: qz̄ nunq̄ añ p̄ ali quē fuit reuelatus. **Ath.** aliter nota quō totū ius habēdi gloriā fundat̄ in obediētia ibi. q̄ facit voluntatē. nō ergo illa gl̄ia p̄t h̄ri iure dominij vel platiōis: nec sciētia nec p̄p̄a nec genere nec pulchritudine nec fortitudine. **Dic** practice qm̄ mox̄ aliq̄s magnus dñs in hoc m̄do qui fuit deo inobediēs: q̄ magis voluit regi z̄ gubernari p̄p̄is inclinatioib⁹ q̄ diuinis ordinatioib⁹ p̄prio sensu q̄ dei m̄dato. qm̄ venit ad portā paradisi pullans z̄ dicēs: **Dñe** dñe ap̄i nob̄ z̄. allegādo. **R̄**idebit x̄ps. **Amē** dico vobis nescio vos. s̄ scia approbationis. **Ide** de plat̄ magnis doctorib⁹ z̄ de oib⁹ inobediētibus qui nō gubernarūt se fm̄ dei voluntatē. s̄ p̄ suam sensualitatē z̄ vanitātē. **Idez** de mulierib⁹ in corpe pulchris sed in aīa turpissimis. oēs tales x̄ps remittet ad infernū. sicut em̄ p̄ inobediētā amissim⁹ pad̄i sum. ita p̄ obediētā oportet nos ip̄m obtinē. **Ide** p̄cutim⁹ in ofone dñicali. **Fiat** voluntas tua sicut in celo et in terra. Sed x̄ps est plus q̄ p̄p̄eta i alio m̄do qm̄ ope ofidit bonis ea que hic p̄misit x̄bo. qm̄ em̄ bona p̄sona mox̄ z̄ obediens. z̄ aīa pulsat ad portam paradisi et allegat quō fuit h̄ in dñio seu platiōe z̄ vixit fm̄ dei ordinationē seruādo p̄cepta. tūc x̄ps facie leta dicit: **Euge** serue bone z̄ fidelis: q̄a sup̄ pauca fuisti fidelis. supra multa te cōstitua. intra in gaudiū dñi tui. **Ath.** xxv. **Nō** euge interiectio est leticie. serue bone z̄ fidel. vbi ostēdit̄ examē qd̄ fit in iudicio. qd̄ est de duob⁹. s̄. de bonis opib⁹. **ido** dicit: **Euge** serue bone. sed modicū esset facere bona opa nisi fierēt intentionē recta. ideo dicit fidelis. regia que deus sibi retinuit de bonis opib⁹ sūt q̄ fiant amore sui: z̄ ad vtilitatē tuā tecū diuisi p̄ mediuz. **Luceas** q̄ tu ne ip̄m defraudes q̄ bona opa facias amore alteri⁹. s̄. vane gl̄ie vel laudis vel honozis vel familiaritatis z̄. sed solū amore sui vt laudes z̄ ames. talis est fidelis. **Ecce** quare dicit: **Euge** serue bone ex opibus materialiter: z̄ fidelis. sc̄z formaliter. **Ratio** qz̄ sup̄ pauca fuisti fidelis. ad ostēdendū q̄ licz̄ bona opa z̄ intentio sint necessaria ad saluationē. tñ magis requirit̄ intentio re/cta. **Ideo** dicit: sup̄ pauca fuisti fidelis. **Opa**

aut bona si intentionē mala sint facta nihil valent: videt̄ q̄ de⁹ in exanime aīaz teneat modū adle zelotipe q̄ volens pbare filios suos. extrahit eos de nido z̄ illis q̄ recte respiciunt rotā solis puidet tanq̄ filijs. alios autē p̄icit tanq̄ nō suos. **Sic** recte facit dñs de⁹ qui extrahit nos de nido hui⁹ mūdi p̄ mortē coz̄palem. z̄ si recte resperisti solem iusticie in bonis opibus. s̄. habēdo intentionē rectā bene stas deus puidet tibi de gl̄ia. **Si** autē p̄ oppositū habuisti intentionē sinistra. s̄. p̄ hypocrisim z̄. p̄iciet in inferno. **Ecce** quare dicit: quia sup̄ pauca fuisti fidelis. **Lū** ergo dicit̄ thema sanctis aīab⁹: **Existis** videre p̄p̄etā. **R̄**ident. etiā plus q̄ p̄p̄etā. **Quātū** ad secūdū secretū. s̄. de dānationē infernali. secretū autē dānationis fuit ita occultū antiq̄tus q̄ iudei ad huc ip̄am nō credūt. imo sup̄ illud **Job.** xxi. **Ducūt** in bonis dies suos z̄ i p̄cto ad inferna descendūt. **Dicit** iudei ad inferna descendunt. i. ad fossam. **Sed** venit x̄ps q̄ tanq̄ p̄p̄eta h̄ reuelās dicit: **Dico** vobis q̄ si penitentiā nō habueritis oēs s̄l̄ pibitis **Lu.** xiiij. **Nō** simul ad aliqd̄ refer̄. **Dic̄** historia de quadā pte ciuitatis hierlm̄ q̄ vocabat̄ syloa. vbi cecidit turris alta q̄ oppressit. xvij. homies. de hoc loquēs x̄ps cū aliq̄bus dixit: **Dico** vob⁹ q̄ si p̄niam nō habueritis oēs s̄l̄. sic illi. xvij. homies pibitis. **Nota**da sunt hic tria. **P̄**rio qd̄ est syloa. **Secūdo** q̄ est turris illa. **Tercio** qui sunt illi. xvij. homies opp̄si. **Nota** q̄ syloa idez̄ est qd̄ missus ei. **Iste** ē x̄ps de q̄ dixit **Jacob** p̄farcha. **Nō** auferet̄ sceptrū de iuda neq̄z̄ dux de femore ei⁹ donec veniat q̄ mittēdus est z̄. **Sen.** xliij. **Ecce** hic syloa q̄ interpretat̄ missus ei. **Ide** dicit̄. **J.** **Job.** iij. **In** h̄ apparuit charitas dei in nobis. qm̄ filiū suū vnigenitū misit deus in mundū vt viuam⁹ p̄ eum. **Turris** altissima est x̄pi iusticia q̄ altissima ē: qz̄ nō est ibi appellatio ad maiore. z̄ fortis sententiā z̄ irreuocabilis. **De** hac turre autoitas **Masus** tuus sicut turris libani q̄ respicit contra damascū. **Lan.** vij. **Masus** est iusticia dñi rigorosa: qz̄ hō furibūdus naso respirat furi/būde. fm̄ illud: **Quiescite** ab hoīe cui⁹ sp̄s est in narib⁹ eius: qz̄ excelsus reputat⁹ est ip̄e **Ysa.** ij. **Sicut** turris libani. i. cādozis clara. qz̄ in hoc m̄do iusticia dei nō ē nobis clara z̄ manifesta: q̄ respicit̄ damascū. s̄. sanguie lauātū. **Ecce** xp̄ian⁹ sanguie x̄pi lauat⁹ in baptisimo. **Hic** est q̄ venit p̄ aquaz̄ z̄ sanguinē ielus x̄ps. nō in aqua solū s̄ p̄ aquā z̄ sanguinē. **J.** **Job.** v. **I** damascū. i. xp̄ianū. **Quare** maiore rigore iusticie ostēdit̄ x̄ps p̄tra malū xp̄ianū q̄ cōtra iudcū vel agarenū. **R̄**ñsio p̄pter

maiores ḡras quas a x̄po recepit. **Nō.** xvij. homies significat̄. xvij. pctā. fm̄ em̄ q̄ s̄l̄ h̄ peccata cōputant̄ pctōres. **Peccata** autē capitalia sunt septē. z̄ trāsgressiōes p̄ceptoz sunt decē. q̄ faciūt. xvij. pctā. sed ex his nō dānat hō. imo ad hoc q̄ hō damnet̄ necessariuz̄ est xvij. peccatū. qd̄ est finalis impenitētia. **Tūc** em̄ turris diuine iusticie cadit sup̄. xvij. z̄ op̄imit in inferno. **Ecce** quare dicit̄ x̄ps. **Dico** vobis z̄. hoc di. x̄bo ofidit se p̄p̄etā sed est plus q̄ p̄p̄ha i alio m̄do qm̄ ope dat xp̄ianis malis qd̄ hic p̄misit x̄bo. qm̄ de facto dat eis damnatōez̄ infernalē. vbi ḡra. qm̄ mox̄ malus religiosus q̄ nō curauit fuare regulā nec vota z̄. **Ide** de malo clerico. idē de malo laico. de quib⁹ dicit̄ textus euāgelij. **Lū** intrauerit paterfamilias: z̄ clauserit ostiū. incipientis foris stare z̄ pullare ostium dicētes: **Dñe** dñe ap̄i nobis. **R̄**idens dicit̄ vobis: **Nescio** vos vnde sitis z̄. **Tūc** incipientis dicere: **A**h̄ aducauim⁹ coz̄a te z̄ bibim⁹: z̄ in plateis nris do/cuisti. **Et** dicit̄ vobis: **Nescio** vos vnde sitis **D**iscedite a me oēs op̄arij iniquitatis. **Ibi** erit sletus z̄ stridor dēntiū **Lu.** xiiij. **Si** q̄ diceret aīab⁹ dānat̄: **Existis** videre p̄p̄etā. **R̄**ident etiā plus q̄ p̄p̄etā. **Quātū** ad terciū secretū d̄ afflictioē purgatoriali. **Hoc** secretū fuit antiq̄tus ita occultū q̄ intellect⁹ hūanus nō poterat concipere q̄ in alio mūdo de⁹ daret sp̄us z̄ locū ad cōplendū penitentiā de peccatis venialib⁹ z̄ de penitētijs mortalij pctōz nō cōpletis. s̄ venit x̄ps q̄ hoc secretū reuelauit dicēs. **Ego** sum vitis vera z̄ pater meus agricola est. z̄ omnē palmitē in me nō ferentē fructū tollet eū. z̄ omnē qui fert fructū purgabit eū vt fructū plus afferat **Job.** xv. **Nō** ego sum vitis vera: nos sum⁹ palmitēs qui p̄ verā fidē manem⁹ in vite. de q̄b⁹ dicit̄: **Omne** palmitē in me nō ferentem fructum. s̄. bonoz̄ operū virtutū z̄ meritorū. tollet eum. i. excidet: z̄ in ignē. sc̄z̄ in infernū mittet. **Et** omnē qui fert fructū purgabit eum. z̄ nūquid tam boni q̄ mediocres transibim⁹ p̄ purgatorij. **Dico** q̄ sic. **Sed** est duplex purgatorij. s̄. voluntariū: z̄ illud ē in hoc mūdo. z̄ violentū in alio: z̄ nunq̄ fuit aliq̄s nec erit saluus in paradiso qn̄ trāsiuerit p̄ aliq̄d̄ istoz̄ nisi x̄ps z̄ virgo maria. **Ide** dicit̄: purgabit eum vt fructū plus afferat: qz̄ sicut hic fecit fructū ḡre: ibi faciet fructū gl̄ie. s̄ ofidit se x̄ps plus q̄ p̄p̄etā in alio mūdo qm̄ mox̄ p̄sonē in ḡra dei: s̄ nō cōpleuerūt hic p̄niam z̄ venient coz̄a x̄po ad iudicium. z̄ inde mittunt̄ ad purgatorij: vbi portant̄ per angelū bonum. **Dic** practice quō x̄ps dicit̄ angelo. porta istū ad purgato-

rij. z̄ stet ibi p̄ tantū sp̄us z̄. **Dic** quō angelus mittet ip̄m in purgatorij. **Autoitas.** **In** igne p̄bat̄ aurū z̄ argentū. hoies vō receptibiles in camino hūiliatiois. **Ecc̄i.** ij. **Si** querat ab eis. **Existis** vidē p̄p̄etā. **R̄**ident etiā z̄ plus q̄ p̄p̄etā. **Scdm̄** hoc dicere possum⁹ de dño ielu x̄po. **Propheta** magnus surrexit in nobis. **Et** quia deus visitauit plebem suā **Lu.** vij. **Deo** gratias.

Sermo. vij.

Ece mitto ange-

lū meū ante faciem tuā **Ath.** xj.

Uerbū p̄positū p̄t declarari qua

drupliciter siue q̄tuor modis iuxta quatuor intellect⁹ sacre scripture. **Prim⁹** erit fm̄ intellectū historicū seu litteralē. **Secūdus** erit fm̄ intellectū allegoricū seu figurālē. **Terc⁹** iux̄ intellectū tropologicū seu moralē. **Quartus** fm̄ intellectū anagogicū seu sup̄naturalē.

Quātū ad primū iuxta intellectū histor/cum seu litteralē est verbū dei patris ad xp̄m eius filiū loquens de sua benedicta incarnatione qua x̄ps venit p̄ redēptioē hūani generis: z̄ de suo p̄cursoze dicit̄ deus p̄ filio. **Ecce** mitto angelū. ad litterā loquit̄ de ioh̄āne ba. qz̄ angel⁹ grece idē est qd̄ missus latine. sicut em̄ rex̄ ventur⁹ ciuitati p̄mittit̄ nūciū ad p̄parandū: sic z̄ de⁹. **Ide** sequit̄. q̄ p̄pabit viā tuā ante te. **Pro** cui⁹ fundamēto sciendū q̄ regula ē generalis diuine puidētie quā seruauit a p̄ncipio m̄di vsq̄ ad finē q̄ qm̄ aliq̄ magna i/mutatio vel inouatio debet in h̄ m̄do fieri sp̄ de⁹ p̄mittit̄ aliq̄ vt gentes se p̄parēt. **Uer-**bi ḡra. **De⁹** ordinauit magnā mutatōez̄ z̄ in/nouationē in h̄ m̄do. s̄. vt totus mūd⁹ lauares̄ z̄ mūdarē a peccatis hoīm z̄ renouarē aq̄s diluuij. p̄pter qd̄ p̄misit̄ amicū suū **Noe.** qui p̄dicauit. c. annis vt gētes se p̄pararēt p̄ penitentiā. q̄ erat q̄ngentoz̄ annoz̄ qm̄ incepit̄ p̄dicare. z̄ deridebāt z̄ truffabāt de ip̄o intātū q̄ infra centū annos nō poterat p̄uere n̄l̄ septē p̄sonas. s̄. vxozē suaz̄ z̄ tres filios z̄ tres vxozes filioz̄. z̄ venit diluuiū z̄ pdidit omnes quoz̄q̄t̄ erāt in m̄do **Sen.** vij. et. vij. **Scdo** p̄ hoc idē qm̄ deus voluit inouare terrā egypti z̄ liberare filios israel z̄ destruere egyptios. s̄ ante p̄misit̄ filiū suum z̄ **A**hoylen p̄p̄etā vt auisaret regem **P**haraonem z̄ egyptios qui p̄dicauit̄ ibi et multa miracula fecit. sed nulū egyptiū cōuertit imo fuerūt omnes in mari submersi: vt patz̄ **Exod.** xiiij. **Tercio** p̄ idē qm̄ deus voluit eijcere decē trib⁹ de terra p̄missionis propter pctā eoz̄. **Sed** ante p̄misit̄ **A**mos p̄p̄etaz̄ vt h̄ eis nūciaret z̄ p̄dicaret z̄

Dominica tertia aduentus dñi.

Quarto patet hoc idē. qñ de^o voluit destrue-
re terrā pmissiones z captiuare duas trib^o q̄
remāserant. s. trib^o iuda z beniamin. Sed añ
pmissit eis hieremiā pphetā volēs seruare re-
gulā sue puidētie. Quarto patet h idē qñ de^o
ordinauit destrucere maiorē ciuitatē mōi. s. ni-
niue ppter peccata eoz. s. ante pmissit ionā z
naū pphas: vt pdicārēt eis vt se pparēt. Jo-
ne. i. ij. et. iij. Sexto p3 qñ voluit renouare z
mutare totū mundū p aduentū messie. sciēs
q̄ multi de iudeis nō crederēt in eū ppter qd̄
essent dispēndi p mōm: s. añ pmissit iohānē
baptistā q̄ nūciāuit aduentū xp̄i p mōi redē-
ptione z iudeoz destructiōe: dicēs. Jam em̄
securis ad radicē arboris posita est. Mat. iij.
Antiquit^o securis fuit posita solū ad ramos.
sed tūc ad radicē. i. ad totalē iudeoz destru-
ctionē. mō aut̄ veniet maior mutatioz maior
inouatio q̄ vnq̄ fuit in mō. s. destructio z fi-
nis mūdi. s. aduēt^o anti xp̄i z iudiciū genera-
le. Jō deus pmissit sanctos. s. Dñicū z Fran-
ciscū cū suis religios. z vt de qlibet ipoz le-
gī vicinū credī puenisse iudiciū. s. nūc gen-
tes nō pnt credere. Q̄ aut̄ nūciū missi dicant̄
angeli. Autoritas. Adit de^o patrū ipoz per
angelū reuocare eos. ppter qd̄ parceret illis
z tabernaculo suo. Jp̄i x̄o subsannabāt i an-
gulis suis. ij. Esdre. j. Ecce regula z ordo di-
uine iusticie. qz q̄ beat^o Job. fuit a deo miss^o
ad nūciandū xp̄i aduentū. Ideo in themate
dicit vel vocat ipm̄ angelū dicens: Ecce ego
mitto zc. Adoralit^o nota quō iohes nūciāuit
aduētū xp̄i triplicī pdicādo. baptizādo. de/
mōstrandō. Pro pmo dicebat. Jp̄e est q̄ post
me ventur^o ē. q̄ ante me fact^o est. cui^o ego nō
sum dign^o vt solū eius corrigiā calciamētī.
Job. j. Pro scō dicebat. Ego baptizo vos
aqua. medius aut̄ vestrū stetit quē vos nesci-
tis. Jo. j. Pro tercio dicebat demonstrando
ipm̄: Ecce agn^o dei. sic em̄ qñ de^o vult venire
p gratiā in mentē alicui^o ad ipm̄ iustificādū.
pmo pmissit iohānē pdicantē. Jobem. i. gra-
tiā pdicatiōis. qz singularis introit^o dei i cor-
de pctōis ē p pdicationē. Jō pmissit iohē
id est pdicatorē q̄ pdicat exteri^o ad aures. sed
xp̄s pdicat interi^o in corde. Ideo dicit Greg^o.
Inuanū laborat exteri^o lingua pdicatoris
nisi assit interi^o gfa saluatoris. Et Aug^o. In
celo cathedrā tenet q̄ corda hoīm docet. Se-
cūdo iohānes venit baptizādo. z h qñ pctōz
tact^o in pdicatiōe plozat pctā sua p p̄tritionē
qm̄ ille lachryme baptizant lauāt z purificāt
aiam ab oib^o culpis z maculis pctōz morta-
liū. Tercio venit iohes demōstrandō. z h qñ
pctōz cōtrī^o de peccatis oñdū ea sacerdoti p

cōfessionē sacramētālē. De his oib^o dicit Da-
uid. Emitte v̄bū suū z liquefaciet ea. stabit
spūs ei^o z fluēt aq̄. Qui annūciat verbū suū
iacob. ps. cxi. yij. Nota emitte v̄bū suū. Ecce
iohānes pdicans. flauit spūs eius z fluēt aq̄.
Ecce iohes baptizās. Qui annūciat verbū
suū iacob. i. cōfessori denūciādo sibi ppositū
cordis. Ecce iohānes demōstrās. Quātū
ad secundū intellectū allegoricū seu figurālē
tunc thema est dei patris ad p̄lm xp̄ianū di-
cēs de filio suo. Ecce ego mitto angelū meū.
qz licz sit dñs angeloz. dicit tū angelus quia
missus a deo patre. Jō Ysa. Daruul^o nat^o ē
nobis z fili^o datus ē nobis. Et fact^o ē p̄cipa-
tus sup humerū eius. z vocabit^o nomen eius
admirabilis. cōsiliari^o. fm̄. lxx. interptes. ma-
gni cōsiliū angelus. deus fortis. pater futuri
seculi. Ysa. ix. Adit aut̄ corā nob tanq̄ p̄n-
ceps z bellator fortis z valēs ad p̄liū. sicut le-
gī de Julio cesare. q̄ nunq̄ dixit ite s̄ venite
ita xp̄s ad p̄liū iuit pus corā xp̄ianis vt ipm̄
sequant̄. Jō dicit deus pf. Ecce ego mitto
angelū meū añ faciē tuā loquēs p̄lo xp̄iano
ad bellandū cū inimicis. scz demonib^o z pec-
catis vt nobis xp̄ianis daret cor. virtutē. et
audaciā. De hoc figura legī. q̄ in terra pro-
missionis habitabāt septē cōditiones gentiū
anteq̄ illuc venisset p̄lus israel de terra egypti.
s. amozoz. gergeoz. etheoz. p̄herese/
ozū. chananeoz. cueozū. z iebuseozū. Et erāt
tot q̄ filij israel timebāt illuc intrare. Sz dñs
dixit p̄lo israel. Ne timeas. p̄cedet te ange-
lus meus. q̄ introducet te ad amozēū. etheū
z p̄hereseū. cananeūq̄ z eueū z iebuseū quos
ego cōteram zc. Exo. xxij. Figura fuit xp̄i.
qm̄ ante aduentū xp̄i erant septē cōditiones
malarū gentiū. s. septem demonioz. qui sunt
capitanei septē peccatoz mortalium. Prim^o
amozoz: quoz capitaneus significabat le-
uiathā capitaneū supborū. Secūdus gerge-
ozū q̄ significat māmonā capitaneū auaro-
rū. Tercius etheozū. asimodeū capitaneū lu-
xuriosoz. Quart^o p̄hereseoz. beelzebub ca-
pitaneū inuidoz. Quintus chananeoz. beel-
phegor capitaneū gulozoz. Sextus eueozū
baalberit capitaneū iracūdoz. Septimus ie-
buseoz. astaroth capitaneū accidiosoz. Adō
videamus quis faciet p̄liū p̄ p̄lo xp̄iano ma-
xime p̄siderata potētia demonis maxia intā-
tū q̄ null^o homo esset sufficiēs. Jō deus pf
missit filiū suū dicēs p̄lo xp̄iano. Ecce mitto
angelū. scz xp̄m qui vincet z debellabit istos
capitaneos. Primo debellauit z vicit leuia-
than capitaneū supbie virtute hūilitatis. q̄
nunq̄ fuit aliq̄s humilioz xp̄o. Secūdo vicit

māmonā ex paup̄tate voluntaria: quā semp
voluit seruare. Tercio vicit beelzebub v̄tute
charitatis z dilectiōis: qz quicquid fecit fecit
charitatiue. Quarto vicit asimodeū v̄tute pu-
ritatis z v̄ginitatis. Quinto vicit beelphigor
virtute abstinentie. Sexto vicit baalberit vir-
tute patientie. Septio astaroth virtute dilige-
tie. Ecce q̄re deus pf dicit p̄lo xp̄iano. Ecce
mitto angelū zc. Jō nō oportet nos multū
fieri: s̄ stare campū bone vite z recipe arma
scz hūilitatē dimittēdo supbiā. Jō dicit xp̄s.
In mō p̄surā habebitis: s̄ p̄fidite qz ego vi-
ci mōm Job. xvj. Quātū ad terciū intellectū
scz tropologicū seu moralē thema est verbū
dei ad quēlibet nostrū dicēs: Ecce ego mitto
an. zc. Determinatio est cōis oīm sanctoz con-
corditer dicentū q̄ i celo nō erūt due ciuita-
tes: hoīm z angeloz s̄ solū vna. qz oēs stabi-
m^o s̄ cū sancti angelis i diuisis vicis siue pla-
teis. i. ordinib^o angeloz vt habet Mat. xxij.
z Luc. xx. Nota historia de saduceis cū xp̄o
disputantib^o de nullere septē viros h̄ntē qd̄
r̄didit xp̄s dicēs: Erratis nesciētes scripturas
neq̄ v̄tutē dei. cū em̄ a mortuis resurrexerit
nō nubēt neq̄ nubent^o: s̄ erūt sic angeli dei in
celis. Mat. xxij. Lucas dicit eq̄les angel erūt.
Ex ista xp̄i r̄sione patet solutio duaz q̄stio-
nū antiquaz. Prima de p̄minētia v̄trū san-
cti angeli p̄minētā sanctis aiab^o vel ecōuer-
so an sint eq̄les. Scda de residētia: v̄trū an-
geli resideant ad dextrā xp̄i: z ale ad sinistra
vel ecōuerso. Solutio p̄me patet cū dicit xp̄s:
eq̄les angelis erūt. Solutio secūde cū dicit:
erūt sic angeli dei. Et q̄ dicit deus: Ecce mit-
to angelū zc. ante faciē mētis humane deus
p̄ponit angelū cōsiderandū: vt hō se dispo-
nat iuxta p̄ditiones angelicas. Quēadmodū
bonus pictor p̄ponit corā discipulo pulchrū
exemplar imaginis ad pingendū. Si q̄ volu-
mus cū sanctis angelis habere societate i ce-
lis: oportet nos cōformari eozū cōditōnib^o h
in terris: z virtutib^o hic in via. ppter h̄ dicit
nobis de^o. Ecce mitto angelū meū. s. tanq̄ ex-
emplar virtutū vt ab eo recipias exēplū. De
v̄tutib^o z p̄ditionib^o angeloz dicit danid ps.
cū. Qui facis angelos tuos spūs: z mistros
tuos ignē v̄rentē. vbi patēt tres cōditiones et
v̄tutes angeloz. P̄ia q̄ sunt spūs. ibi. Qui
facis angelos t. spūs. Scda q̄ sūt mistri. ibi.
z mistros t. Tercia q̄ sunt ignis. ibi. ignē v̄rē-
tē. In q̄ oñdū q̄ sancti angeli h̄nt puritatē in-
se: qz spūs. pietatē ad nos: qz mistros. chari-
tatē ad deū: qz ignē v̄rentē. Quātū ad p̄-
mū sancti angeli h̄nt puritatē: qz spūs carnē
z ossa nō h̄z. Lu. xxij. Jō tu luxuriose reci-

pe exemplū ab angelo vt sis sibi illis in puri-
tate. depinge cor tuū ad nō cogitādū nec ad
desiderandū illā materiā luxurie. z os ad nō
loquēdū. z aures ad nō audiēdū. oculos ad
nō respiciēdū. z etiā ad nō tangēdū zc. als
nunq̄ eris soci^o angeloz i celo: qz nō intrabit
in ea aliqd̄ coindnatū aut abomiationē faci-
ens. Apo. xxi. Secūdo sancti angeli h̄nt
ad nos pietatē: qz respiciūt nos p fenestras.
z qñ vidēt nos i piculis z miseris veniūt ad
defendēdū nos. Angeli em̄ deputant̄ ad ho-
minū custodiā vt dicit sanct^o Tho. j. pte. q.
cxij. Et. j. sc̄. di. xj. q. j. fm̄ ihud ps. Angel
suis de^o mādauit de te vt custodiāt te i oib^o
v̄is tuis. Qui^o rō est. qz inter deū z homies
media ē angelica natura. mō fm̄ legē diuine
puidētie z sapiētie h̄ est ordinatū vt inferio-
ribus p supiora p̄uideat. Scdm̄ em̄ ordinē
diuine puidētie in reb^o oibus inuenit^o q̄ mo-
bilia z variabilia p imobilia z inuariabilia mo-
uent^o z regulant̄. sic oia corpalia p subas spi-
rituales z imobiles. z corpa inferiora p supio-
ra q̄ sunt inuariabilia fm̄ substantiā. s̄ z nos ipi
regulamur circa p̄clusiones i qd̄ diuersimode
possumus opinari p p̄ncipia q̄ inuariabiliter
tenem^o. Manifestū est aut̄ q̄ in reb^o agēdis
cognitio z affectus homis multipliciter va-
riari z deficere possunt a bono. hoc igi^o fuit
necessariū q̄ homib^o angeli ad custodiā de-
putarent^o p quos regularent^o z mouerent^o ad
bonū. Exequunt^o em̄ angeli diuinā puidētā
circa salutē hoīm adiuuādo ad deferendū in
finē z liberando ab his que impediūt p̄cessū
in finem. Et hec executio diuine puidētie p
angelos de hominib^o vocat^o custodia ange-
lorum. Item angelus hominē custodiēs. fm̄
qd̄ hoīm cui custos deputat^o ē derelinquēdū
dicit. in q̄tū exponit tribulatiōibus. vel etiā
iusto dei iudicio ab aliquo peccato nō retrahit.
nunq̄ tñ ita derelinqt̄ qñ sit aliq̄s effect^o
custodie. in q̄tū aliq̄s malū phibet: z aliq̄s
bonū pmouet. Nec obstāte q̄ Damascenus
dicit q̄ angeli cū sint h̄ nobiscū nō sunt i celo
ergo videt^o q̄ nos derelinqrēt. Quia vt dicit
sanct^o Tho. j. p. q. cxij. ar. vj. i sol. ad. iij. z si
angel^o custos interdū derelinqt̄ hoīm loco.
nō tñ derelinqt̄ eū q̄tū ad effectū custodie. qz
etiā dum est i celo cognoscit qd̄ circa hominē
agat. Neq̄ indiget mora t̄pis ad motū loca-
lem. s̄ statim potest adesse. Jō dicit s. Tho.
ij. sc̄. ibi s. ar. iij. in so. ad. v. vbi dicit q̄ qñcū-
q̄ aliq̄s agens imp̄mit fortē imp̄sionē rema-
net illa imp̄sio in patiente p aliquod rem/
pus. etiā ad absentia agentis. vt patet in mo-
tibus violentis. Et ita dico inquit sanctus

Tho. q̄ ad vnā actionē angeli in homie pōt hō bonā dispositionē accipe q̄ manet i eo ad aliq̄ t̄pus: vt patet q̄n aliquis semel deuote orat ad plures dies remanet deuotior. Et ita angel⁹ q̄uis nō semp̄ p̄ns sit. pōt t̄n sp̄ custo- dire. in quātū effect⁹ eius manet post actionē. Patet ergo q̄ angeli sancti habēt ad nos pie- tatē: q̄ respiciūt nos etiā dū sunt in celo em- p̄reo z loco distātes a nobis: z q̄n vidēt nos in piculis veniūt ad nos defendendū. Nōne omnes sunt admīstratorij sp̄s. in ministeriū missi p̄pter eos q̄ hereditatē capiūt salutis. ad Heb. j. Ergo recipe exemplū ab angelo. depinge in corde tuo pietatē erga pauperes. dando vel mutuādo vel vendēdo sine vfura nō plus v̄dendo. p̄pter solutiōis dilationē. nec min⁹ p̄pter denarios paratos zc. Exerce t̄ipm ad pietatē. Nā corp̄alis exercitatio ad modicū vtilis est. pietas autē ad oīa vtilis est. p̄missionē habēs vite q̄ nūc est z future. j. ad Thimo. iij. Tercio sancti angeli habēt cha- ritatē in deo: quia ignis vrens sunt in amore dei in fructu. Nota h̄storiā Judicū. xij. de parētib⁹ samsonis q̄bus apparuit angel⁹. qui cū offerret deo sacrificiū angelus saltauit in flama: dicit textus. Cum q̄ ascenderet flama altaris in celum: angelus domini pariter in flama ascendit. Judic. xij. Istud altare lapi- deū figurabat altare xp̄ianoꝝ. q̄m non debet dici missa nisi in altari lapideo vel sup aram. Iudei habebant altaria de terra vel de lapi- dibus impositis. In sacrificio autē missa i quo conficiat. corpus xp̄i de quo exit flama ignis q̄ inflammat corda xp̄ianoꝝ in remissionē pecca- torū. Nota quid accidit Ylerdo de fratre Bartholomeo Thome sancti n̄ri ordinis. s. p̄dicatorū cui reuelauit angel⁹ q̄ omnes qui fuerūt in illa missa fuerūt absoluti a pena z a culpa. ergo exemplo angeli q̄ ascēdit in fla- ma debet quilibet nostrū ascēdere in hoc san- cto sacrificio p̄ deuotā cōtemplationē. Istō mō accidit i nobis ignis ille charitatis. de quo dicit xp̄s. Ignē veni mittere in terrā: et qd volo nisi vt ardeat. Lu. xij. Quātū ad quartū intellectū. s. anagogicū seu supnatu- ralē. tūc thema est v̄bū xp̄i ad quālibet bonā aiām ex hac vita trāsiturā. ipam cōsolando dicit: Ecce mitto angelū meū zc. Abagna as- securatio et cōsolatio est mercatorib⁹ q̄n h̄nt trāsire inter gētes armorū z latronū si a capi- taneo eoz habēt saluū cōductū z guidagiū. Sed maior securitas eis est si paratari⁹ dñi p̄cederet eos associando p̄ passus piculosos. Sic q̄libet nostrū in morte habet trāsire pas- sus piculosos inf̄ demones q̄ spectāt animā

in morte. Autoitas David. Inhabitabūt et abscondent. ipi calcaneū meū obseruabunt. ps. lv. Nota inhabitabūt. s. demones in hoc mūdō. z abscondent. suple se. z ipi calcaneum meū obseruabūt. i. sine que est vltima ps vi- te. sicut calcaneus vltima ps homis. sed si hō tenet bonā vitā assecurat a deo qui mittit pa- ratariū suū. s. sanctū angelū qui p̄cedet aiām z ipsam associat: z sic trāsit secure inter demo- nes. Autoitas. Ecce ego mitto angelū meū qui p̄cedat te z custodiat in vita et introdu- cat in locum quē p̄parau. obserua eum z au- di vocē eius Exod. xxiij. Nota qui p̄cedat te scz egredientē de corpe z custodiat in vita. s. a turba demonū in aere caliginoso existen- tiū. z introducat te in locuz quem parau. scz in paradiso vbi sūt portarij sanct⁹ Michael p̄ archangelis: z sanct⁹ Petrus p̄ homibus Et angelus pulsat dicens: Attolite portas pn- cipes vestras. Ecce quare dicit: Ecce ego mit- to angelū meum.

Dñica. iij. Sermo. j.

Go vox clamā

tis in deserto Joh. j. Verbū p̄po- sitū est beati iobis baptiste respon- dendo ad nūcios hierosolymitanos dicens: Ego vox clamāns in deserto. Pro hui⁹ v̄bi declaratōne z materie introductione recipio duas breues questioes. Prima quare sancta mater ecclesia in hoc sancto tpe aduentus in q̄ totū officū debet esse de xp̄o. facit tā magnā mentionē de beato Iohāne baptista in euā- gelio hodierno. z etiā in dñica p̄terita. Nun- quid sufficeret beato Iohi duo festa q̄ de ip̄o facit ecclesia. s. natiuitatis z passiōis. Pro cu- ius respōsione inuenio in beato Iohē q̄tuor excellētiās plus q̄ in alijs sanctis. Prima est natiuitas gratiosa: q̄ iam erat sanct⁹ anteq̄ natus. Secūda est passio dolorosa: q̄ fuit de capitatus ex tripudio vnus puelle. Tercia est vita virtuosa: quia statim q̄n fuit q̄nos an- noꝝ dimisit mūdū z intrauit heremū. Quar- ta est doctrina fructuosa: nūciando z p̄dicā- do aduentū messie. Ex his quattuor excellē- tijs deus exaltauit iohannē sup omnes san- ctos dicens: Inter natos mulierum non sur- rexit maior Iohanne baptista Ath. xij. p̄- pter hoc sancta mater ecclesia quater in anno facit festū de beato Iohanne. Primū de eius natiuitate. Secūdum de passione. Tercium de eius virtuosa vita vt in dominica prete- rita. Quartum de eius predicatione fructu- osa. Et de hoc legitur euāgelium hodiernū. De nullo alio sancto fit festū quater in anno

nisi de beato Iohāne baptista. De beo Petro ap̄lo facim⁹ tria festa. De beato Paulo duo. sed de beato Iohanne q̄tuor. Et de festo ho- dierno dicit ipemet: Ego vox clamāns i deser- to. s. ex efficacia p̄dicatiōis z doctrine sue. p̄ p̄ma q̄stio. Secūda q̄stio z subtilior ē: q̄re beat⁹ Iohānes volēs suā doctrinā declarare dixit se vocē dicēs: Ego vox clamāns in zc. Nūquid dixisset meli⁹: ego habeo vocē. Re- spōsio q̄ beat⁹ Iohānes dixit se eē vocē du- plici rōne. Prima demonstrādo suū officū ex- cellēter: q̄stuz ad p̄mā rōnem. Officiū p̄p̄riū vocis est manifestare z oñdere p̄positū cor- dis siue mētis p̄ceptionē. Plus. Voces sūt signa eaz q̄ sūt in aia passionū. p̄mo piarme- niarū. Proprie loquēdo magna est differētia inter v̄bū z vocē. licet vulgariē sumant̄ pro eodē: q̄ verbū est cōceptio mētis anteq̄ ore exprimat. sed voces sunt q̄ p̄ferunt. Iō dicit logica. Vox ē son⁹ ab ore aialis plat⁹. p̄p̄rie loquēdo xp̄s ē verbū eternū: q̄ erat abscondi- tū in mēte diuina. Iō. j. In p̄ncipio erat v̄bū z v̄bū erat apud deū z de⁹ erat v̄bū zc. s. ab- scōditū z secretū. Sz de⁹ pater misit vocē. scz iohem baptistā vt manifestaret z oñderet v̄- bū diuinū. sicut fecit q̄n dixit: Ecce agn⁹ dei zc. Ecce Iohānes dicit se esse vocē ad ostēdē- dum differētiā int̄ verbū z vocē t̄palē. ip̄az demonstrando q̄tum ad secūdā rōnem. Exer- citiū p̄dicatoris est: q̄ oīa eius mēbra z potē- tie debent p̄dicare. Nō solū os p̄dicatoris de- bet p̄dicare. sed etiā vita mores z fama. Itēz intellectus studendo. memoria cōtemplādo. cor. manus. gestus. z continēter siue cōposi- te faciendo. Ita bonus p̄dicator totus debet esse vox. Dicunt logici q̄ vox est homogeniū q̄ quilibet ps vocis est vox. Sic oīa q̄ sunt diligētis p̄dicatoris debent esse vox. Hiero- nymus. Omnia sacerdotis debent esse voca- lia. p̄pter hoc beat⁹ Iohānes r̄ndendo nūcijs sibi missis dixit: Ego vox. q. d. quicqd est in me totū est vox: quia totū p̄dicat. Patet the- ma: De ista voce ego inueni vnā mirabilem p̄phetiā David qui allegonice p̄phetādo de beato Iohāne dixit: Vox domini sup aquas deus maiestatis intōnuit. dñs sup aqs mul- tas. vox dñi in virtute. vox dñi in magnificē- tia. vox dñi cōfringētis cedros. z cōfringet dominus cedros libani. vox dñi intercōntis flāmā ignis. vox dñi cōcutientis desertum. z cōmouebit dñs desertuz cades. vox domini p̄parantis ceruos. z reuelabit condensa. z in templo eius oēs dicent gloriā. T̄bri Iohānes septies dicit vox p̄pter septem doctrinas q̄s beat⁹ Iohānes p̄dicabat.

Prima erat doctrina baptismalis. Secūda erat doctrina penitentialis. Tercia erat doctrina magistralis. Quarta erat doctrina increpatiuā. Quinta erat doctrina correctiuā. Sexta erat doctrina rephensiuā. Septima erat doctrina instructiuā.

Dico primo q̄ p̄ma doctrina beati Iohan- nis erat baptismalis. Dicit omēs euāgeliste q̄ quādo beatus Iohānes exiuit de deserto i quo steterat. xxv. annis: vt dicit Hugo i ma- xima penitentia. Et q̄n ctatis erat. xxx. anno rū exiuit de deserto. in cui⁹ exitu incepit p̄di- care circa regionē iordanis baptismū penitē- tie. Luc. iij. Venit in omnē regionē p̄dicans baptismū penitētie in remissionē peccatoꝝ di- cens: Abedius vestrū stetit quē vos nescitis Iohā. j. Sed ego ostendā ip̄m vobis iō reci- pietis eius doctrinā. Dicebat sibi gentes. Et quid debem⁹ facere vt ip̄m possim⁹ digne re- cipere. Respondebat eis q̄ reciperēt signum baptismi in aqua. qui baptisabat eos sub tali forma. Ego te baptizo i nomie venturi. Ille baptismus Iohānis erat signū christi. Sicut crux dat in cruciata in signū. Ex ista p̄dicati- one doctrine baptismalis: beatus Iohānes di- cit vox domini sup aquas. s. iordanis. Glo. Unū baptismū p̄dicabat: z aliū dabat: quia baptismū aque dabat. z baptismū gr̄e p̄dica- bat i remissionē peccatoꝝ. De hoc autoitas Ego baptizo vos in aqua. qui autez post me venturus est fortior me est. cui⁹ nō sum dign⁹ calciamenta portare. ipse vos baptizabit in sp̄s sancto et igni. Ath. iij. Nota igni ab latui casus fm gr̄maticā antiquā. sed qua- re dicit igni. Nota errorem illoꝝ qui dicūt q̄ aliqui baptizant̄ igne. Sed dicit igni du- plici ratione. Prima in primitiuā ecclesia in baptismo descendebat spiritus sanctus visibi- liter in forma ignis. z ista expositio est cōmu- nior ad ostendendum. q̄ spiritus sanctus erat datus et ostendebat se extertius signo ignis visibiliter. Secūda ratio: quia sicut mūdus debuit mūdari z purificari per aquam scilicet tempore Noe. quia gentes erant nimis cali- de per luxuriam. ideo venit aqua diluuij. sic purgabitur per ignem. in fine mundi propter frigiditātē charitatis. Ath. xxiij. Quo- niam abundabit iniquitas: refrigescet chari- tas multoꝝ. Hanc rationem facit sanctus Thomas de Aquino ordinis p̄dicatoꝝ in quarto sententiarum. Sic etiam deus or- dinauit duo diluuiā ad purificandum ani- mas. scilicet diluuium aque baptismalis ad refrigerandum fomitem culpe originalis.

Dominica quarta aduentus dñi.

Secundo diluuiū ignis purgatorialis: quia post baptismū refrigeramur et efficiamur negli- gētes et maculamur peccatis: idē de ordinā- uit fontē purgatorij vbi aia baptizaf ab an- gelo bono vt determinat sanctus Tho. q. dya- bolus iam victus est p illū q ducit ad purga- toriū. idē victus nō debet incarcerare victorē hic baptismus est durus et terribilis. De q pot dicere aia q illuc debet baptizari. Baptismo autē habeo baptizari. et quō coacto? Luc. xij. Ecce qre dicit vox dñi sup aquas. Et qz tūc Iohes baptizauit xpm. Ideo subdit: de ma- iestatis innotuit: dñs sup aqs multas. Se- cūda doctrina quaz beatus Iohes pdicauit erat doctrina penitētiā. Ath. iij. In die bus illis venit Ioh. pdicans in deserto iude- dicēs. Penitentiā agite. appropinquit em̄ re- gnū celozū. Postq baptizauerat eos dabat eis penitentiā dicēs: Ex quo recepistis bap- tismū meū i signū. idē ne peccata impediāt vos ad cognoscendū et recipiendū regē messiā fa- ciatis penitentiā. Dicit beatus Ath. iij. q cō- scribebant peccata sua. generalit̄ dicendo: ego tui supbus. vanus. pōposus et c. Et beatus Ioh. dabat sibi penitentiā hūilis ofonis Lu. xj. Iohānes docebat suos discipulos ozare. Alius cōfitebat generalit̄ dicēdo. p̄ ego fui auar- usurari et c. cui Iohes dabat penitentiā res- titutiōis. ne puluis auaricie clauderet sibi oculos ne xpm agnosceret. Alius veniebat et di- cebat: Pater ego sum luxuriosus et c. cui da- bat penitentiā abstinentie ieiunioz et afflictioz Ath. iij. Discipuli iohānis ieiunabāt. Idē de alijs peccatis. Ecce quō iohannes pdica- bat doctrinam penitentiā. Ideo dicit: vox dñi in virtute. s. penitentiā indicendo. Nota vox dñi in virtute. nō dicit in sacramēto. Non quō sancti doctores i theologia distinguūt d duplici penitentiā. s. de pnia sacramētalī: et de pnia virtuali. Penitentiā sacramētalī est qñ hō confitēct pctā sua et absoluit. talis pnia dī- factm. Penitentiā sacm hz ptes tres q sūt cō- tritio. p̄fessio. et satisfactio. Pnia autē virtualis nō habet ptes sic nec alia facta: vt dicit sc̄tus Tho. iij. p. q. xij. et. iij. dī. xvj. q. j. ar. j. q. j. iij. Et qñ iohes pdicabat nondū erat ordina- tū hoc sacm nec potestas remittēdi peccata erat homib⁹ cōcessa. Iō iohānes nō dī vox dñi in sacro. Alia est pnia virtualis voluntaria et xtuosa q nō est sacm: vt ieiunare. pegrina- ri. disciplinare se: et hmōi. Et de ista dicit vox dñi in virtute et c. qz beatus iohānes iniūgebat penitentiā nō sacramētalē s virtualē. et p̄cordat dauid dicēs alibi: Ecce dabit voci sue. s. bea- to iohāni vocē virtutis. nō dicit sacramenti.

p̄. lxxvj. Nota vt dicit sanctus Tho. iij. q. lxxvj. iij. dī. xij. q. j. ar. j. qz pnia vt est do- loz voluntatis cū electioe recta ē xtus vt act⁹ virtutis. Nō autē vt ē passio. Et est pnia vir- tus specialis qz hz materiā generalē s̄ rōne speciali p obiecto. s. oia peccata vt emēdabi- lia p actū homis: vt dicit sanctus Tho. iij. pte q. lxxvj. ar. ij. Et ē virt⁹ moralis nō theolo- gicalis: et ē ps iusticie. Tercia doctrina erat magistralis: qz sic bōn⁹ magister diuersis pu- eris dat diuersas lectiōes. sic beatus iohes di- uersis cōditioib⁹ hoim dabat diūsas doctri- nas. Dicit beatus Lucas. iij. ca. q veniebat ad eū diuersē cōditioes gentiū interrogātes ipm et dicētes: Magister quid faciem⁹. vbi grā- tiano venerūt diuites dicēdo: Magister quid debem⁹ facere nos. Rūdit. Qui habet duas tunicas: det vnā nō habēt. Et q habet escas s̄st faciat Luc. iij. Due tunicē sūt: vna necessi- tatis. secūda supfluitatis: q corrupit et pau- peres moriunt frigore. Quot sunt mulieres paupes q ppter defectū mātelli nō possūt ire ad missas. et vos diuites tenet vestes supfluas et c. Idē de escas et c. Deinde venerūt publi- cani dicētes ei: Quid faciem⁹ magister. Dicit hic glosa. q sumit hic publican⁹ p illo q ha- bet officiū publicū: qz vel est baliu⁹ vel iusti- ciari⁹ vel iuratus et c. Quib⁹ iohānes respō- dit: nihil amplius q̄ cōstitutū est vobis facia- tis. Si erant rectores dicebat. Quid tenemī facere recordamini de iuramēto qd fecistis qñ recepistis officiū. s. qz facietis iusticiā. et cor- rigatis populū et peccata notoria. et respicia- tis in omnib⁹ vtilitatem cōmunitatis. Ideo ita facietis: als caueatis et c. Tercio venerūt ad eum milites et scutiferi dicētes: quid facie- mus et nos. Et ait illis: Reminimē cōcutiatis nec calūniā facietis. et cōtenti estote stipen- dijs vestris. Ecce regula et doctrina militum. Nota neminē cōcutiatis. Dicit cōtra illos qui statim trahunt et habent dagā sive gladiū in manu ad pcutiendū pauperes et miseros qui nō possunt se defendere. Item neqz calūniā facietis subditis vestris ab eis exigendo pe- cunias et bona eozū diuersimode. et decipiūt cōformes dicendo q sint gratiosi in exigēdo. cum tamē includant eos in castro vel i eccle- sia quousqz dederint. et tenent restituere. Itē cōtenti estote stipendijs vestris de salario: de redditibus quos recipitis pro defensione ppli. Nolite facere supfluitates nec vanitatē: sed cōputate quid habetis et quātū potestis expēdere. et de bonis vris detis p aia vestra quartā vel ad min⁹ qntā pte amore dei. Nū- quid totum dabitis ad latrinas et iumētis et

Sermo I

Ratiferis ribaldis et c. Ecce qre dicit Vox do- mini in magnificētia. s. tribuendi p̄silia et mo- dum viuēdi vnicuiqz. Magnificētia op⁹ ei⁹. s. beati iohānis. et iusticia ei⁹ manet in seculū seculi p̄. cr. Quarta doctrina erat incre- patiuā: reprehendendo vicia et peccata dicen- do. Progenies viperaz qz demonstrabit vo- bis fugere a v̄tura ira. Facite q̄ fructus dig- nos pnie Ath. iij. Nota pgenies viperarū dicit hic glo. qz vipe trahūt venenū ab vtero matris. et a natura habēt venenū. Talis ē cō- ditio iudeoz: ideo iohānes vocauit eos geni- mina viperaz dicēs. Genimina viperarū qz demonstrabit vob fugē a v̄tura ira. q. d. nul- lus. Facite q̄ fructū dignū pnie. s. vt iuxta q- litatē et quantitātē pctōz facietis penitentiā. Nota quō tūc iudei decipiebant sic modo decipiunt multi xpiani di. Nunqd de⁹ pmi- sit abrae et semī ei⁹ b̄ndictioez Gen. xxiij. s. hoc dicebat de⁹ ppter messiā filiū abrae fm camē ideo dixit xps iudeis. Si filij abrae estis faci- te opa abrae. Jo. viij. In hac cecitate et erro- re s̄ mlti xpiani male vite qui nullam pniāz fa- ciunt de peccatis. Et quando de hoc repen- dunt respondent. Qui crediderit et baptiza- tus fuerit saluus erit Ath. xvj. et c. Cūlī co- gnoscere istam stulticiā. Nota de domino fa- ciente p̄uuiū nuptiaz q p totam terram fecit p̄conisari. Quicūqz mihi fidelis fuerit et ma- nus mundas habuerit meū p̄andebit. Dic- histoziam de rustico et c. Idem de dño et rege- nō iesu xpo ex cui⁹ pte est p̄conisatum. Qui crediderit et c. In morte autē hō vadit ad p̄- uuiū si tūc hō credit et hz manus mūdas. bñ stat. als restat furca inferni. qm ista vba. qui crediderit et baptizatus fuerit nō sunt p̄nti- t̄pis sed futuri p̄iunctiui. Tu credidisti et pu- rificatus fuisti in bap̄tismo. s. extitit sordidat⁹ fuisti et c. necessariū est qz quando hō vadit ad p̄uuiū credat et manus mūdas habeat. Ideo dicebat Ysaias. Lauamī mūdi estote. Ysa. j. Deponatis q̄ istā vanam p̄sentiam. Ex ista doctrina increpatiuā: beatus iohānes dicit vox dñi p̄ringentis cedros. i. supbos. Quinta doctrina erat correctiuā in corri- gendo et refrenādo inuidiā discipuloz suozū. Discipuli autē iohānis zelātes p m̄gro suo iohāne inuidebāt xpo. qz qñ xps icēpit pdicaze et baptizare trahēbat ad se pplm et dimittebāt iohem. nec mirū. De hoc discipuli iohānis dix- erūt. Rabbi q̄ erat tecū trans iordanē. cui te- stimoniū p̄hibuisti. ecce hic baptizat. et omnes veniūt ad eū Jo. iij. Ecce flama ignis iuidie quā iohes intercidit p doctrinā suā correcti- uā dicēs. Ja h̄ gaudiū meū impletus est. Ji-

lum oportet crescere: me autē minui. q de sur- sum venit sup oēs est Job. iij. Ex hoc beatus Jo. dicit vox dñi intercidit flama ignis. et quō hec vox eēt int nos necessaria vt iteri- deret flama ignis inuidie q nimis ardet i mū- do. nō solū de inuidia bonoz tpaliū: sed etiā de quadā inuidia q est pctm s̄ sp̄m sanctū. s. inuidētia fraternē grē. Verbi grā. Si aliqz religiosus vult seruare regulā et c. statim aliqz inuidēs murmu- rāt et ipm impugnat vocā- tes ipsum ypocritā singulare et c. et sic flama ignis inuidie accendit. Secus si ē ribaldus. imo cōmēdat dicēs: Quō ē grat⁹ talis fra- ter et c. Idē si habet aliquā gratiā deuotiōis vel pdicatiōis vel hmōi. Idē de clericis laicis et mulierib⁹. Nota ad hoc planctū pp̄he. Ad te dñe clamabo qz ignis comedit speciosa de- ferti et flama succedit oia ligna regiōis. Joel. j. Nota qz desertū significat religionē ppter asperitatē vite in q religiosi deberēt viuere. s. ignis iuidie totū comedit. Ligna regiōis sūt seculares qz iā flama iuidie succedit. Sexta doctrina erat reprehēsiue reprehēdo et ar- guendo regē herodē cōcubinariū q habebat vxorē. sed qz nō erat ita alba nec pulchra nec ornata et cōposita vt ipse vellet: tamē erat filia regis. q̄ despecta herodes duxit cōcubinā. hoc vidēs Iohes venit ad ipm reprehēden- duz dicēs: herodes nō licet tibi habere vxo- rem fratris tui Ath. xij. et Ath. vi. Ex hoc beatus iohānes dicit vox dñi cōcutientis desertū. Adoraliter: vtinā multe dom⁹ hui⁹ ciuitatis nō sint desertū herodis p luxuriam. despiciētes vxores et recipientes cōcubinas. Sed hoc desertū cōmouebit nō a iohāne s a xpo iusto iudice in die iudicij. Ideo subdit. Et cōmouebit dñs desertū cades. i. mutati. s. luxuriosi qui mutāt se cū alia mlere. Septima doctrina erat instructiuā sicut bon⁹ p̄ qñ nescit vel nō pot̄ instruere filios mittit eos ad magistrū vt instruant ab eo. Sic fecit be- atus iohānes de discipulis quos instruere nō poterat vt crederēt in verū messiā ihm xpm. ppter hoc qñ fuit captus et p̄pinquus morti misit ip̄os ad xpm tanqz ad magistrū vt in- struant ab eo de veritate. Ath. xj. Lū au- disse iohānes i viculis opa xpi mittēs duos de discipulis suis: ait illi. Tu es q ventur⁹ es an aliū expectam⁹ et c. Ex hoc beatus iohānes dicit vox dñi p̄paratis ceruos. Nota qz bo- ni xpiani dicūt cerui ppter magnū saltū quē faciūt d̄ terra vsqz ad celū. Iō dauid i p̄sona xpiani dicit: Qui p̄fecit pedes meos tāqz cer- uoz et sup excelsa statuēs me. ps. xvij. Pedes q̄ saltam⁹ ad paradysum sūt vera credētia et

Dñica quarta aduentus domini.

obia. Pes dexter est vera credētia. Sinister do obia. Sz aliq errant saltādo qui credunt ascendere in celū z descendunt in infernū. qz hñt pedē dextz fractū vel sinistrū vel vtrūqz vt iudei z agareni q vtrūqz pedē hñt fractuz qz nec hñt fidē nec bonā vitā. Pedē dextrum hñt fractū illi q dubitat i fide. iō nō pñt saltare i celū. Sinistrz illi q hñt verā credentiaz. s nō hñt obiam nec bonā vitā. Discipuli autē iobis solo pede dextro claudicabāt. qz nō credebant. s nō sinistro. quia bñ viuebāt. Ideo iobes misit eos ad xpm vt ipsos curaret. qui bus curatis dixit xps. Laudi ambulat zc. sequit. Postq dixit vox dñi spant ceruos z reuelauit cōdensa. s. ihs xps ex ei' miracis q fecit q viderūt discipuli iobis. z i tēplo ei' oēs dicēt glām. Ecce qre. b. iohannes dixit nuncijs. Ego vox clamantis in deserto zc.

Sermo. ij.

Dirigite vias do

mini. Job. j. Prepare seu dirigere debem' viam dño iesu xpo in bre/ ui venturo in ciuitatem hui' mudi ne habeat deuisare z ire in circuitu. Dicit hic Gregoz. qz via dñi qua venit ad nos z nos vadimus ad euz est bona scientia z virtuosa vita. Ad hoc declarandū habeo duas ratōnes. Prima est qz p munitur qñ quis p̄tinuat aliquā viā dicitur ista via ē talis. Et licet hoc sit clarum ta/ men auctoritas. Omnis via viri recta sibi vi/ det. Prouerb. xxi. Scda ratio qz via que du/ cit ad talem villā dicitur via illi' ville. licet illa villa nunqz transeat p illā: Auctoritas iob lo/ quens d mala psona dicit. Maledicta sit ps/ eius in terra nec ambulet p viam vinearum. Job. xliij. nō qz vinee vadāt s qz p illam vi/ am hō vadit ad vineas. Et ista ē intentio be/ ati Greg. qz via dñi. s. qua venit ad nos p gti/ am z nos vadim' ad eū p glām: ē bona vita sc̄ta z dñuosa. intantū qz si infidelis tenet bo/ nā vitā cauēdo a supbia. auaricia. luxuria zc. anteqz moreret de' veniret ad eū p grām ip/ sum illuminādo de veritate. Ihs p̄ rñso ad qōnem illoz. quare damnabit infidelis. qz si cognoscit xpm zc. qz pctā eius impediunt ne ipsium agnoscat. qz si teneret bonā vitā deus veniret ad eū. quāto magis ad xpianū. Au/ ctortas xpi. Si qz diligit me. s. naturali amo/ re. qz tūc nō loquebat xps de amore charita/ tis. diliget a p̄c meo. z ego diligā eū z mani/ festabo ei meipm Job. xliij. ideo de via bone vite z dñuole. Dicit Ysa. Hec ē via dñi abu/ late in ea neqz ad dextrā neqz ad sinistrā de/ clinabit. Ysa. xxx. De ista via dicit Thema

ppositū. Dirigite viā dñi. s. bonā vitā z vir/ tuosā. Nota qz quattuor virtutib' dirigif via dñi. s. bona vita. qñ tres sūt theologicales z quarta est moralis.

Prima est fides cordialis.
Secūda spes celestialis.
Tercia charitas integralis.
Quarta obediētia generalis.

Per istas q̄ttuor virtutes dirigif via dñi. Iō dicit thema. Dirigite viā dñi. Dico pmo qz p̄ma virt' directiua vie dñi ē fides cordialis sc̄z hñe in corde fidē verā. s. illā quā xps dixit reuelauit z pdicauit. z nō regere se in his que fidei sunt p rōnes naturales nec p argumēta

Nota ad h' similitudinē de ozulano sulcādo ortū p cordā tensam ab vno capite ad aliud. Sic recte facit xps i orto hui' mōi. in q dlibet nostrū tenet facere sulcū siue canale rectū de bona z sancta z virtuosa vita. Laules semī/ nāde sunt virtutes et opa bona z meritoria. Hec. s. fides catholica erit nobis directa via. ita vt stulti nō errēt p eā. Ysa. xxxv. Stulticia sumif h' p ignorātia sic Lu. xliij. Stulti z tardi corde ad credendū. In hac errauit Arrianus q sine corda voluit facere sulcū qñ dixit mōm fuisse ab eterno sine pncipio z sine fine. Plus scit mō vna vetula de his q fidei sunt qz scauerūt oēs antiq. rō ppter cordā si/ dei. Secūda declaratio ē de scriptozib' q r̄gulāt p lineā rectā zc. z sic scribūt recte. Sic cogitate qz vita nra est vt liber in q scribenda sunt oia bona q facim'. Et ne errem' xps re/ gulauit. xij. lineis. id est. xij. articulis fidei. q cōtinent in credo i deū. Iō iuxta illas lineas regulem' nos. als nunqz aia nra ē recta. Au/ to. Ecce q incredul' ē nō erit recta aia eius in semenpō. Iust' aut in sua fide viuet Abacuc ij. Iustus. i. rectus q regulat suā vitā iux re/ gulā a deo sibi datā. patet qz virt' fidei ē di/ rectiua vite nre. Scda virt' directiua vite nre est spes celestialis. qñ hō nō sperat nec cō/ fidit in diuitijs hui' mōi qz facilliter pñt amittī z pdi. nec in dñio nec i psona nec i genere nec in sc̄ia neqz fortitudine vel pulchritudine. qz oia ista sunt vana z trāstozia. s. totā spem po/ nit in dño. q nō pōt deficere in gaudijs z the/ sauris honorib' diuitijs z delitijs paradisi. tal' dirigif viā suā. Nota ad h' miraculū de re/ ligioso cogitāte xbu' themat'. dirigite viā zc. Quō mētaliter fuit sibi visuz qz erat i quodā terribili deserto vbi alōge vidit ciuitatē terri/ bilem. z videbat sibi qz a deserto vbi ipe erat vsqz ad ciuitatē esset fluui' ignis terribilis et pfundissim': vbi vidit pontē strictissimū. in cui' transitu oēs q aspiciēbāt ad dexterā vel

Sermo III

sinistrā in flumē ignis cadebāt. z solū illi trās/ ibant qui recte aspiciēbāt ad terminū. Et au/ diuit vocem dicentē sibi. p hunc pontē te op/ tet transire. Ihs patet quō via nostra est diri/ genda. Desertus ille significat istū mundum Ratio. qz sicut locus desertus est loc' ferax z nō hoim. sic iste mund'. Deus a pncipio fe/ cit tres habitāōnes. sc̄z celū p angelis. padī sum terrestrē p hoibus. z istū mundū pro be/ stijs. Sz ppter pctm ade suim' eiecti de loco nro. z vt exules sum' in deserto hui' mudi in loco bestiaz. De q dicit Dō. In terra deserta in via z in aq̄sa. ps. lxxij. Cuius mirabilis est paradus in q null' est defect' nec miseria. nul/ lus infirmat nec senescit nec mouit. de ista ci/ uitate dicit Dauid. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Flumen ignis pfundissimū z ter/ ribile est infern'. de q dicit Dañ. Fluui' igne/ us rapidusqz egrediebat a facie dei Dañ. vij. A facie dei. i. a sapia dei. qz dñs sapiens siml' ordinat palatiū p se z carcerem p criminosis Pons long' z strict' est vita bona z virtuosa Long' qz tot dietas hz q̄t dieb' viuit homo. Strictus dicitur. vij. Augusta ē poza et arta via q ducit ad vitā et pauci sunt q inueniunt eā. Porta bone vite ē p̄trio de pctis vel cō/ fessio vel restitutō. q angusta ē. Iō dicit qz pau/ ci sūt q inueniūt eā. Casus respiciētū ad dex/ trā ē spes de p̄spen'. z ad sinistrā desperatō d' aduersis Dauid. Ladēt a latē tuo mille: z de/ cem milia a dextris tuis. ps. xc. Aspect' at di/ rect' ad terminū ē spes in deū secura. Iō dicit sc̄ptura sc̄ta: In his oib' deprecare altissimū vt dirigat in veritate viam tuam. Eccl. xxxvij.

Tercia virtus directiua vite nre est chari/ tas integralis q est amor dei supm'. et amor pximi ordinat'. Amor dei in hoie d' ē sicut oleū i lāpade qd sp natat sup aquā. sic amor dei in corde d'z natate sup omīs alios amores Talis charitas integra est directiua vite nre iuxta similitudinē edificatoz domoz q dirigūt pietes duplici regula. superi' cū corda. inferi/ us cū plūbo. Ecce duplex dilexio integre ca/ ritatis. s. dei z pximi. Ihs duplici reglā diri/ gēda est vita nra. Auctas. hoc mandatū hā/ bem' a deo vt q diligit deū diligit z frēm suū j. Jo. iij. Ideo d'z L. añ. j. Admores d'boz tu/ oz. recti diligūt te. Du' vbera sūt duo p̄ce/ pta charitatis. s. dei z pximi. Dextrū dat lacvi te z contemplatiue. sinistrū vite actiue. Contra quēlibet nō hñtem charitatis regulā d'z Act. viij. L. oz tuū nō est rectum coram deo. In sel/ le amaritudinis et obligatōne iniquitatis vi/ deo te esse. anquit petrus ad simonē magum volentem emere sp̄sanctū. Quarta d'z

directiua vite nre est obediētia generalis. qñ hō se regit in fidēis fm diuinas ordinatōes: z nō fm suas inclinatioēs: z fm diuina p̄cepta z nō iuxta sua sentimēta. Talis obediētia ge/ neralis dirigif vitā. Sicut dicit geometrica qz rectū est cui' mediū nō deuiat ab extremis Extremū z pncipiū vite nre est xps. Jo. viij. Tu qs es. Rñdit eis ihs: Pncipiū qui z lo/ quoz vobis. Ego sum alpha z o. pncipiū z fi/ nis. Apo. j. Abediū est vita nra q d'z recta. qñ nō deuiat ab extremis. s. a pncipio z fine. nec p eleuationē nec depp̄sionē aut sinistrati/ onē. Tūc mediū dicit esse rectū: qñ vita nra recte tendit ad finem. s. a pncipio ad finem. s. a deo ad deū. Cōtra huiusmodi quattuor di/ uisiones pdictas sunt diuersa p̄cepta quozū obediētia generalis tenet viatorē rectum in via hui' vite. Ideo dicit sacra scriptura. Au/ di fili mi z esto sapiens z dirige in via animū tuū Prouerb. xliij. Ecce quare dicit thema. Dirigite viam domini zc.

Sermo. iij.

Parate viā domi

p

ni Job. j. Sermo nre erit qliter nos debem' p̄pare ad recipiendū dñm nostrū ihs xpm: q iuxta rēp̄sentatiōez sancte matris ecclesie debet nasci post crasz intrare ciuitatē hui' mōi. Iō vt inueniat nos bene ordinatos volo vobis oñdere qliter nos de/ bem' p̄pare: s. p̄mo salutē virgo maria zc. Qu' aliqs rex vel magn' p̄nceps d'z intrare nouiter aliquā ciuitatē iustum est z dignū vt vasalli parēt sibi viā ne sint ibi lapides. spi/ ne zc. hoc dicitat rō z etiā p̄suetudo. Quia q rex nre impator z p̄nceps z dñs nre nālis ihs xps d'z nouit intrare ciuitatē h' mōi. Iō a no/ bis p̄parāda ē sibi via p quā d'z trāsire. Ideo p̄posui vob' thema di. Parate viā dñi. Di/ ceret aliqs: frater magnā rōnē dicit: qz via ē sibi p̄parāda s. oñdatis modū quō est paran/ da. Dico qz h' oñdit nobis beat' Lucas i euā/ gelio hodierno: z Ysa. xl. c. dicētes: Parate viā dñi. rectas facite semitas ei'. Ois vallis implebit: z ois mōs z collis hūiliabit: z erūt praua indirecta z aspa i vias planas. vbi po/ nūtur. qnqz clausule mystice exponēde. P̄na est: pate viam dñi rectas facite semitas eius. Nō differētia inl' semitā z viā: qz via ē car/ rucariū z curruū siue via ampla p quā vadūt aialia. sed semita ē methad' q iur expedū' z citius. Sic etiā spūalit' viā dñi cōis z gene/ ralis p quā xps venit ad nos p gratiā z nos vadim' ad eū p gloriā ē cōis obseruātia. x. p̄/ ceptoz necessaria ad salutē. Per istā possunt

f ij

quare dicitur qz fidelis: s. nō regit' zc.

Ino de spe.

Dñica quarta aduentus domini.

transire nō solū hoies scientifici s̄ etiā bestie. i. ignozātes p̄sone. Semite sunt obseruat̄ez p̄fectōnes euāgelioꝝ. ad q̄s hō nō tenet nisi p̄ votū se obligauerit ad eas volūtariē. Uerbi gratia. Non assumere nomē dei inuānum nec enozm̄iter iurare. ista ē via cōis. q̄ om̄es tenemur ad h̄. nec p̄ toto m̄do saluādo d̄z hō false iurare. S̄z deū laudare. ozare. officiādo celebrādo. p̄dicādo zc. totum h̄ est semita q̄ nō om̄s tenent ad h̄: s̄ solū illi q̄ se obligauerunt ad h̄ p̄ votū. Itēz abstinere ab om̄i ope seruili in dieb̄ festiuis: audire missam z sermōnem est via generalis. q̄ om̄s tenent ad h̄: s̄ q̄libet die audire officiū diuinū. s̄. missas z sermonē: semita est q̄ cit̄ ducit ad terminū paradisi. Itēz honorare pentes via ē generalis. q̄ quilibet tenet ad h̄: s̄ recipe pfem sanctuz spūalem z obligare se illi ad obediendū pp̄ deū semita ē. Itēz nō recipe vindictā de iur̄ijs via ē generalis: s̄ loq̄ cuz ipsi z salutare z b̄i facere eis est semita. Itēz nō facere luxuriam via generalis ē. s̄ viuere caste z nubere nolle pp̄ter deū semita est. Itēz nō furari aliq̄ mō via ē cōis: s̄ om̄ia dimittere pp̄ deū z nō h̄re pp̄riū semita est. Itēz nō diffamare aliquē est via generalis: s̄ pp̄ter deū seruare silentiū semita ē. Itēz p̄teriri z cōicare semel in anno est via generalis: s̄ sepe est semita zc. Patet ḡ differentia inter semitā z vitā spūaliter. Itēz dauid. Uias tuas dñe demonstrā mibi: z semitas tuas edoce me. ps̄. xxxiij. P̄z ḡ cū dicit: parate viā dñi. z loquēs de semit̄ nō dicit pate: s̄ rectas facite semitas ei. ratō q̄ qui seruat dei p̄cepta ad saluatōez necessaria cōiter occasionē vane gl̄ie nō h̄z: s̄ illi qui nō solū seruāt p̄cepta dei s̄ etiā p̄silia euāgelica occasionē habēt vane gl̄ie: dicēdo intra se. Dicit mō q̄ ego sum vna p̄sona sancta. pp̄ter h̄ dicit. rectas facite semitas ei. Uia ergo dñi est panda p̄ p̄nalem correctōem. Semite aut̄ sunt rectificādo p̄ celestē intentōez. Sc̄da om̄is vallis implebit̄. iam scit̄ q̄ si i via p̄ quā rex d̄z transire sūt aliq̄ fosse implēt̄. sic spūaliter fundū siue valles signāt p̄sonas luxuriosas. Rō. q̄ sicut ad valles descendunt aq̄ z immūdicie. sic ad p̄sonas luxuriosas q̄ nō curant de sup̄nis delectatōib̄ s̄ de infimis. descendūt aque corruptionū z imūdiciarum z pollutionū z abominationū. ido implende interi⁹ in anima sunt timozosse cogitatōibus. z ceterius operosiss̄ occupationibus z opib̄ sc̄is. q̄ nulla res facit p̄sonam ita luxuriosam sic ociositas. q̄ corpus nfm̄ ē de terra. z iō sic terra inculta fac̄ herbas malos spinas z tribulos. in q̄b̄ abscondunt be-

stie venenose. ita de terra nfi corpis inculta z ociosa q̄ germinat spinas tēptationū z malaz cogitationū. Itē dicit hiero. Semp̄ aliquid boni facto vt te dyabolus inueniat occupatū. Itē sunt in m̄do tot mali religiosi clerici moniales z laici: q̄ nō habēt laborare. habēt suos reddit̄ z stant ociosi visitātes mulieres monasteria monialiu zc. Itē facto officio diuino hō debet se occupare studendo legēdo vel scribēdo z hm̄oi. pp̄ter hoc beat⁹ Bern̄. ordināuit vt sui monachi q̄ nō habēt studere irent ad laborē vsq̄ ad prandiu. Itē q̄re sūt tot mali milites ciues z scutiferi: q̄ nō habēt laborare stāt ociosi i platea iudicātes trāseūtes. Ecce quid faciūt tpe pacis. q̄ tpe guer̄ arū satis sunt occupati. Itē de laboratorib̄ in diebus festiuis q̄ debēt se occupare i bonis opibus. audire missam. sermonē. z sanctificare dñicā. ip̄i vadunt ad lupanar vel ad ludū vel ad tabernā. Secus in dieb̄ serualibus: q̄ sunt occupati i negocijs t̄palib̄. Itē de mulierib̄ ociosis. q̄m̄ mulier ociosa ē luxuriosa. Dicit ip̄e. ego portāui tm̄ de dote siue bonā dotē viro meo. certe nō intrabo coquinā. sed q̄ sentit trāseūtes p̄currere statim est in fenestra. Bona mulier semp̄ ē occupata i aliquo bono ope. Legit̄ de Julio cesare q̄ habebat plures filias: z oibus dedit officiū suū. sc̄z filare. nere. texere de serico zc. ne eēt ociose. Itē inq̄t Dauid in p̄sona xp̄i. L̄ ouertē plus me⁹ hic. s̄. in hoc m̄do. q̄ q̄ nō cōnertē dic̄ ille nunq̄ p̄uertē i alio m̄do. imo dic̄ sanctus Tho. q̄ p̄sona q̄ mox̄ i peccato luxurie semp̄ habet desideriu ad illud peccatū. s̄ q̄ nō p̄t ip̄m ope pficere augmētā sibi dolo. Itē dicit. L̄ ouertē plus me⁹ hic. Dñe quō. r̄idet. dies pleni inueniunt̄ in eis. ps̄. lxxij. Nota dies pleni inueniunt̄ in eis. s̄. bonis factis z honestis opibus. Itē mō ois vallis implebit̄. Tercia ois mons z collis humiliabit̄. In via regia nō solū valles implent̄. sed etiā altitudines hūiliabunt̄. Sic spūaliter in via regi xp̄i ois mons hūiliabit̄. Nota duas p̄ditiones p̄sonaz sup̄barū. Quidā sup̄biūt de bonis spūalibus: q̄ magister in theologia vel doctor famosus vel ex deuotiōe. tales sūt mōtes alti. Alij sup̄biunt de bonis temporalibus. de dignitate. p̄latione. officio. genere vel diuitijs. Hi sunt colles oportet vt humilient̄. Rō. q̄ xp̄s nō requiescit in mōtib̄ nec in collib̄ zc. Autoritas. Ecce iste venit saluēs in mōtib̄: trāssiliēs colles. L̄ an. ij. Uerbu ē spūsancti de filio dei. Nota saliens in mōtib̄. Ille qui saltat tangit ibi vbi recipit saltum. z inde saltādo mutat se. Sic xp̄s tangit

Sermo III

montes q̄ dat eis ḡras spūales sciam vt deuotionē vel vt faciāt p̄niam. Sed q̄ ex hoc homo sup̄bit: xp̄s saltat inde et transit colles q̄ illos nō tangit dando eis ḡras spūales. z ponit se in plano. i. in p̄sona humili z ibi quiescit pp̄ter h̄ dicit scriptura sc̄a. Quāto maior es: humilia te in om̄ibus z corā deo inuenies ḡram. Eccl. iij. Vltis agnoscere stulticiā illoꝝ qui sup̄biūt de bonis spūalibus vel tēpalibus. Si em̄ deplumato coruo sibi apponeret q̄s plumas magnas pauonis d̄ q̄b̄ ip̄e gauderet z sup̄biret cū tm̄ deberet tristiari si h̄ret rōnem q̄ nō sunt sue. Itē est de illis q̄ sup̄biūt zc. Quid est eē scientē vt deuotum. nihil aliud nisi q̄ p̄didit plumas nigras ignorantie vel pctōꝝ z deus posuit in eo plumas angeloz sc̄ie z virtutuz debilit̄ firmatas. s̄. seruoze deuotiōnis. Si ḡ p̄ditis deuotioez p̄ditis etiā plumas virtutū. Itē p̄sona deuota sp̄ d̄z stare cū magno timore ne amittat plumas virtutū q̄ nō sunt sue s̄ a deo sibi impositē. Talis cogitatio expellit sup̄biam z vanā gloriā. ideo dicit. Quāto maior es. s̄. in bonis spūalib̄ humilia te zc. Patet ḡ stulticia illoꝝ q̄ sup̄biūt de bonis temporalib̄. Si aut̄ rex accommodaret alicui vfoꝝ. xx. milia florenoz cuz tali p̄ditōne q̄ sub pena capitis reddat sibi q̄m̄ exiget ab eo cū alijs decem milibus de lucro. si ille gauderet z sup̄biret d̄ illis pecunijs nunquid esset bene fatuus z stultus. cū teneat ipsas cū tanto onere z periculo. Ita in p̄posito de bonis t̄palibus vobis a rege xp̄o mutuatis. q̄ totū est mutuū. cui habetis restituere q̄ficunq̄ ip̄se voluerit cum magno lucro. s̄. operū miscōie z pietatis. als̄ dicit. quare nō posuisti pecuniā meā ad mensā nūmularioꝝ. Math. xxv. Absensa nūmularioꝝ sunt manus pauperū. p̄mitto vobis q̄ si ista cogitaretis nullus diues sup̄biret de diuitijs. nec etiam domini temporalis. nec etiam dñi sup̄birent. Sicut nec bastaxus sup̄bit de onere auri vel argenti seu margaritaz quod portat. imo humiliat̄. Et q̄d sunt dñi t̄pales vel plati nisi bastaxi onerati auro zc. Itē humilia te ad instar bastaxi dicēdo. dñe magnū onus porto sup̄ me. ḡ humiliam̄ in cōspectu dei z exaltabit̄ vos. Ja. iij. Nō in p̄spectu dei habetis dare rōnem et p̄potum de oibus bonis. Quarta. erūt p̄ua i directa. In ingressu regis p̄ua via. i. torta diriḡ z sit rectā Sic spūaliter d̄z fieri mō i introitu regis xp̄i. Prāua seu torta sunt corda z verba et opera suaroz q̄ incedūt tortuose ad instar serpentis z vulpis. vbi ḡra. Usurari⁹ incedit viā rectā q̄ aliq̄ cōitas vel p̄sona p̄iculari⁹ veit ad eū

vt sibi mutuet tm̄ quo indiget. R̄idet statim. Placet mihi amor tuus. Totū hoc est rectuz. Sed q̄ dicit p̄ decē dabit̄ mihi. xij. Ecce prauitas z tortuositas. z ita ponet̄ i carta ne dñs vel ep̄us possit zc. Itē vendendo pp̄ter sperā. totū hoc ē prāuū. vel emēdo min⁹ pp̄ denarios q̄ cito datis pro re emēda vel mutuādo sup̄ possessiōes z interim recipe fruct⁹ totū est prāuū z tortū. sed esset rectū bonū et meritoriū si fieret pp̄ter deū. Itē dicit. Erūt prāua in directa. talib̄ vsurarijs dicit deus. Generatio prāua atq̄ puer̄sa beccine reddis dño p̄le stulte z insipies. Deut. xxxij. Beccine reddis dño. s̄. tibi cōmissis ab eo p̄le stulte q̄ cū posset lucrari in hoc m̄do gratiā z gloriā in alio. p̄dit pp̄ter vsuras: s̄ erūt prāua in directa faciēdo restitutionē. Itē dicit sc̄ptura. Dirige semitā pedibus tuis: z oēs vię tue stabiliēt̄. Auerte pedē tuū a malo. Uias. n. q̄ a dextris sunt nouit de⁹. puer̄se d̄o sunt q̄ a sinistris sunt: vt est via vsure zc. Prouer. iij. Quinta z aspera in vias planas: vt fit in regis introitu. ita etiā fiendū est spūaliter in introitu regis xp̄i. Aspera sunt corda. oia. et opa iuidoz. iracūdoꝝ. z vindicatoroz. L̄ oia da sunt aspera p̄ maliciā. oia p̄ detractiones: q̄ semp̄ p̄sona inuidiosa habet linguā diffamaticē. Floureritis q̄ in p̄ncipio dyabol⁹ duxit maliciā in vxozē que secū semp̄ erit vnita vt vxoz viro. ido semp̄ erit damnat⁹. ex q̄ genuit filiū z filiā. fili⁹ est cor inuidi. filia d̄o lingua eius. Itē sunt fratres z filii stant. p̄mogenit⁹ est cor inuidi. si aliq̄s hō dicit inuido cognoscitis talē. tam bona p̄sona videt̄. statim dicit nō. cognoscetis eū sicut ego. ip̄e ē vn⁹ talis z talis zc. Inuidi nullū bonū volūt audire nec loqui de illis quib̄ inuidēt. Itē iracūdus nihil scit dicere dulciter: s̄ aspere tam vxozī q̄ filijs: tā parentib̄ q̄ etiā familie domus. Itē de vindicatorio: dicēte p̄ caput z p̄ corpus dei zc. ego vindicabo me de tali. De his dicit dauid. Quoz os maledictiōe z amaritudine plenū ē. veloces pedes eoz ad effundendū sanguinē. ps̄. xij. Itē mō in introitu regis xp̄i fiāt aspera in vias planas. pacificādo nos. remittēdo iniurias: sicut pueri qui in absentia matris se p̄cutiūt sic pueri. s̄ q̄ sentiūt matrē venientē q̄scūt z se pacificāt. sic z nos sumus pueri sine intellectu. Itē mō in aduētū m̄ris n̄re z regis nfi pacificemus nos dimittēdo odia. rācores. z malas volūtates. z sic erūt aspera in vias planas. Quilibet etiā mḡfo vel dño displicet multū q̄ inuenit discipulos vel vasallos discordes zc. Itē dicit p̄sa. p̄dicatoꝝ. P̄parate viam p̄lo. planū

Itē mō m̄do saluādo nō h̄z hō false iurare.

Rectas facite semitas q̄d sonat.

Dñica quarta aduentus domini.

facite iter: et eligite lapides. et eleuate signum ad p̄los. Ecce saluator tuus venit: ecce merces ei⁹ cum eo. et opus ei⁹ coram illo ꝑ ꝑsa. lxxij. Nota q̄ lapides duri sunt malicia et duricia cordis. verba mala et iniuriosa et diffamatoria. De his dicit ꝑpheta. Elegite lapides. id est expellite maliciã duriciã r̄c. et eleuate signum ad p̄los: q̄tum ad publicatōez ꝑad. q̄ si mala voluntas fuit publica et notoria. etiã ꝑax et ꝑcordia debet esse publica. hoc mō signum pacis eleuat ad p̄los. Sed si mala voluntas fuit occulta et secreta tūc sufficit remittere secreta. Et assignat ratōnem. Ecce saluator tuus venit.

Sermo. iiii.

Edi⁹ vestz stetit

quē vos nescitis. Job. i. Verbum ꝑpositū dat mihi motiū ꝑdicandi de virtutib⁹ moralib⁹. ꝑ bono regimie moralis vite nre. q̄s om̄s extrahem⁹ de vita gl̄io. sa dñi nri ih̄u xp̄i. Sꝫ ꝑmo salutē dgo. dha. r̄c. ꝑmo declarabo qd est virt⁹. et int̄ multas diffinitōes virtutis magis mihi placet diffinitio ꝑbi dicentis. Virt⁹ est habit⁹ electiu⁹ id est inclinatio ad faciēdū oia bona opa delectabiliter in medio ꝑsistēs ꝑut sapiēs ordinavit. Habit⁹ electiu⁹ est qdam q̄litas in aia generata siue causata ex multis bonis opib⁹ inclinans aiam vt assimilet illi q̄ illã q̄litate generavit seu causavit in ea. Verbi gra. q̄diu aliquis nrm hꝫ rediū ieiunadi vel abstinedi nō hꝫ virtutem abstinentie: ꝫ int̄m poterit habituari ad virtutē abstinentie q̄ sine tedio imo delectabiliter ieiunabit. Item oēs inclinamur ad luxuriã. ideo cū magno labore abstinet mlti. Sed int̄m hō poterit habituari ad virtutē castitatis. occasiones et oportunitates vitado q̄ causabit in aia vn⁹ habit⁹ q̄ sine labore abstinebit ab illo actu. q̄ habit⁹ electiu⁹ inclinans ad virtutē castitatis. d. ꝫ de alijs virtutib⁹. Ad. in medio ꝑsistēs ꝑut sapiēs ordinavit. in medio. s. inter nimis et paucum. quia facē nimis et excessum vicium est et nō virtus. Ideo facere modicū: sed facere ad sufficientiam est virtus ꝑut sapiens vir ordinavit. Nota similitudinē beati Greg. de illis qui ꝑtant q̄ter. nã siue lutinã qui ꝑmūt clauos trahēdo si nimis cordã nec modicū: ꝫ q̄tum sufficit. Sic dꝫ facere q̄libet ꝑsona discreta de opib⁹ virtutū. L. lau⁹ dꝫ se ꝑpare est sapia cogitãdo sic. Quidēam istud qd ego volo facē i tali vltali q̄du q̄din poterit durare: ita et opus ꝑpetat terminis. loco. ꝑsone. et sic de alijs circūstantijs requisitis i bonis opib⁹. al̄s si indiscrete si-

eret nō esset virtus ꝫ vicium: q̄ tm̄ posset hō vivilare vel ieiunare q̄ pderet intellectū. Anselmus. Quicqd cū discretiōe feceritis virt⁹ est virt⁹ aut̄ indiscreta ꝫ vicio reputat. Lū xps sit essentialit̄ nō solū virtuosus ꝫ virt⁹. Autoritas. Nos ꝑdicam⁹ xpm̄ dei virtutē et sapientia. i. ad Lox. i. sibi q̄ competit mediū ꝑpter qd dicit iudeis in extremis vicioꝝ cōuersantibus. Abedius vestz stetit. s. ille q̄ est virt⁹ quē vos nescitis. Nota q̄ in hac vita xps tenuit mediū q̄ter faciens cōmendatōez quatuor virtutū cardinaliū. q̄ dicuntur cardinales a cardine: q̄ in his q̄tuor voluunt oēs et recludunt alie virtutes morales. Ideo iste quatuor dicuntur ꝑncipales. Ideo qui habet istas quatuor est vniuersalit̄ virtuosus. Nota q̄ xps tenuit quater mediū.

ꝑmo in natiuitate.

Secūdo in disputatione.

Tercio in ꝑdicatione.

Quarto in passione.

Dico ꝑmo q̄ xps tenuit mediū in natiuitate: q̄ virgo maria post partū ipm̄ p̄nis inuoluit et posuit in ꝑsep̄io in medio aialiu. Juxta ꝑphetiã Abacuc ꝑm. lxx. In medio duoz aialiu cognosceris Abacuc. iij. Ecce ꝑmū mediū qd xps tenuit ad cōmendandã ꝑmã virtutē moralē q̄ est prudentia: q̄ auisat hoiem circa picula hui⁹ mōi tam aie q̄ corpis q̄ bonozū. Auisat etiã circa fraudes dyaboli et mōi. Ideo virt⁹ ē ꝑmo necessaria. Ideo petr⁹ ap̄lus. Estote prudētes et vigilate. s. Petri. iij. Hec virtus prudētie habz duo extrema. s. nimis et modicū. Abodiciū est fatuitas i alio extremo scz nimis sunt illi q̄ nihil sciūt facere nec i verbis nec in factis sine fraude et dolo q̄ sunt ita astuti q̄ infra vnguē inueniēt pilos. Virtus em̄ cōsistit in medio: nō deape aliquē: nec ꝫmittere se decipi ab aliquo. Ista est prudentia dñs ihs xps volens ostēdere istã virtutē voluit poni i medio duoz aialiu. s. inter bouem corruptatã qui diuidit vngulã. in q̄ designat duplicitas dolositatis. et assnū grossum i quo designat fatuitas. Xps dō ꝫtra dolositatē et fatuitatē stetit in medio. Ideo dicit nob̄ ap̄ls. Sicut mō geniti infantes rōnabiles ꝫ fatuitatē. sine dolo ꝫtra nimia subtilitatē. s. ꝫ. ij. Hic deficiūt multi vt fatui q̄ statim credūt qd eis dicit. Dic historiã de concubina cuiusdã clerici: q̄ cōꝑicta de ꝑcto voluit recedere ab eo. L. ui dixit cleric⁹: Misera et qd vis facere. mō habes magnū honorē: q̄ es ꝫpe deū et es nur⁹ dñis marie ꝫpter qd ip̄a gaudēs remansit cū eo. Ecce fatuitas. Nota q̄ graue ꝑctm̄ est facere luxuriã cū sacerdote vel reli-

foe gr̄pina degn.

Sermo III

gio. Lū q̄libet tali multo magis peccat mulier q̄ cū layco. q̄ fornicatio minus ꝑctm̄ est q̄ sacrilegiū qd ꝫmittitur cū clericis. Contra B. extremū vicium dicit ap̄ls. Fratres volo vos esse sapiētes in bono. et simplices in malo ad Ro. vlti. Alij aut̄ sunt nimis astuti et intricati int̄m q̄ de bono faciūt vicium et malū ex do/lostate. verbi gra. De missis sancti amatoꝝ que licet de se sint bone. tm̄ multi astuti faciūt ibi multas dolositates et fraudes. Prima q̄ cū misse sancti amatoꝝ nō sunt nisi. xxx. dicunt q̄ sunt. xxxij. Scda q̄ dicit q̄ cantentur sine intervallo. cū tm̄ clerici nō sint ita bene ꝫpati mō q̄ q̄libet die celebrent. cū teneant talem vitã. et dicens missam male ꝫtus siue cū ꝫcia ꝑcti mortalis incurrit et ꝫmittit mortale ꝑctm̄. Tercia q̄ dimittit missas de tpe ꝫ ecclesiam ordinatã. Quarta de certis candleis cū certis pecunijs. Quinta q̄ gentes eredūt q̄ illa aia ꝫ qua dicunt misse ex hoc exeat de purgatorio qd nō sp̄ fit. Sic em̄ impari reatu ꝫne sunt plerūq̄ obligate: q̄re et nunq̄ ineq̄libus ꝫ eaz liberatōe indiget suffragijs. quia sicut infirmitates corpis nō sunt cedēz. Nota de medico de cepe cruda r̄c. Ideo amouetur ista dolositas: q̄ misse de se bone sunt: ꝫ queratis bonū sacerdotē ne sit ꝫcubinaris. vlturari r̄c. al̄s dicit Greg. L. u. his q̄ displicet ad intercedendū mitti: irati anim⁹ ad de teriora ꝫocaf. Ecce rō q̄re xps voluit poni in medio duoz aialiu. Aucltas. Qui audit i crepatōnes vite i medio sapiētū ꝫmorabitur ꝫrouer. xv. nō in extremis: q̄ auisat. Secūdo fuit xps i medio doctoz i disputatione q̄ fuit. xij. annoꝝ Lu. ij. Inuenerūt eū i tēplo sedētē i medio doctoz audietē illos et interrogantē. In isto sc̄bo medio xps ostēdit sc̄baz virtutē moralē: q̄ est iusticia. Iusticia dō est redere vnicuiq̄ qd suū est ꝫm Aug. Iustū ē q̄ opari vel seru⁹ det bonū op⁹ vt seruitiū dñi et q̄ dñs det sibi suū salariū. Itē iustū ē q̄ vir diligit vxorē suã: et ecouerfo. Itē q̄ filius honoret ꝫtes: et q̄ discipuli credāt suis m̄gr̄is et san⁹ seruiat infirmo r̄c. h̄ virt⁹ iusticie ē magis et maxie necessaria dñis ꝫpalib⁹ et rectoribus cōitatum. quib⁹ dicit sc̄ptura sc̄ta. Diligite iusticiã q̄ iudicat terrã. Sapiē. i. Extrema virtutū seu virtutū sunt remissibilitas et crudelitas. Humia remissibilitas ē q̄n ꝫ modica rōe vel occasione dimittit iusticiã. Humia crudelitas q̄n iudex nihil respicit dicendo moriaf. Sꝫ virt⁹ ē q̄n ꝫm legē vel diuinale vel impiale vel ꝫm canones ꝫtificales vel rōnes naturales misstrat iusticiã vnicuiq̄. Et illã ostēdit xps q̄n inuenit eū sedētē i medio docto-

foe ḡpina degn.

rum illoꝝ q̄ erāt iudices terre q̄ stabant in extremis: q̄ ꝫrētib⁹ et amicis erāt nimis remissis. Extraneis aut̄ et viduis et pupillis erāt crudelēs. Ideo dixit eis xps q̄n incepit ꝫdicare. Ele vobis scribe et pharisei hypocrite q̄ decimatis mentã et anetū et cyminū et relinq̄s q̄ grauiora sunt legis. iudiciū. misericordiã et fidem. Hec oportuit facere: et illa nō ommittere. Duces ceci excolātes culicē. camelū aut̄ glu/tientes. Mat. xxij. Nota q̄ scriba est nomē equiuocū: q̄ vel dicit a noticia scripturaz vt officio scribendi. et ꝫmo mō sumit hic. Nota decimatis mentã: q̄ si paup̄ habuit orto decē folia de mēta: decima erat templi. Idē de aneto et cymino et saluia. Sed in iudicio erāt remissi: q̄ nō faciebāt iusticiã de diuinib⁹: nec puniebant ꝫditores q̄ destruebāt et corrupēbāt ciuitatē. Itē faciebāt exactiones ꝫ pauperes. et dimittebāt miscōiã. dicebāt q̄ darēt tēplo illud qd debebāt dare ꝫri vel matri pauperib⁹ et q̄ essent excusati etiã si morerentur fame. Itē ꝫderabāt cyminū qd ē quedã spēs q̄ comedit. et dimittebāt fidē de xpo. Ideo xps dicit: Eci et duces cecoz: q̄ ꝫplus nō debebat eis assentire. Contra ista extrema xps voluit stare i medio doctoz. ꝫpter h̄ dicit de iudicibus. Audite illos: et qd iustū est iudicate: siue cuius sit ille siue ꝫgrin⁹. nō erit distātia ꝫonariū. Ita partū audietis vt magnū: nec accipietis cuiusq̄ ꝫsonã q̄ dei iudiciū ē. Deut. j. Et potest dicere bon⁹ iudex. In v̄ijs iusticie ambulo i medio semitarū iudicij ꝫrou. viij. Nota in v̄ijs iusticie. s. interrogādo. audiendo. scrutādo et iuris defensionē dādo. in medio semitarū. i. rigoꝝ iusticie. Ideo dicit thema medius. Tercio stetit ihs in medio ꝫcutoꝝ in ꝫdicatione q̄n fuit. xxx. annoꝝ incepit ꝫdicare capharnaū et mirabilia facē. Deinde venit in nazareth ciuitatē suam vbi fuit nutrit⁹: vbi nullū fecerat miraculū. ideo indignati cōtra eum dixerūt sibi. Quāta audiui mō facta in capharnaū. fac et hic in patria tua Lu. iij. R̄ndit ihs. q̄ ip̄i nō erant digni: qd deridebāt eū dicēdo: Ecce fili⁹ filatrici marie nunq̄ didicit l̄sas vult ꝫdicare. Ecce fili⁹ fabri et irridebāt eū. ꝫpter h̄ dixit: q̄ nō erant digni vt ibi faceret mirabilia di. Nemo ꝫꝫba acceptus ē in patria sua. Quidē ibi plura ꝫꝫ qd ip̄i voluerūt eum ꝫcipitare. Dicit textus. Ihs aut̄ transiēs ꝫ mediū illoꝝ ibat. Lu. iij. Ecce quō stetit in medio ꝫcutoꝝ. In h̄ ostēdit terciã virtutē moralē. s. fortitudinē: q̄ virtus fortitudinis ostēdit maxime in tribulationib⁹. Fortitudo aut̄ moralis ē qdaz virtus seu q̄litas ex̄is in aia: q̄ refrigerat cor hominis ne

f iij

faciat aliquid contra deum. et quod non timeat pericula. nec fame nec p[er]sone nec bonorum. nec etiam mortem propter deum. Ideo de persona que habet hanc virtutem dicit sacra scriptura. Fortitudo et decor indumentum eius. Prover. vlti. Hec habet duo extrema. scilicet nimis et pauper. siue temeritas et pusillanimitas. Temeritas nimia est quoniam nihil respiciunt: sed ad instar fatui impingunt se. hoc est vitium. Pusillanimitas est quoniam miles que est timidus non audeat intrare bellum seu campum timore sagittarum. Sed medium est habere se ordinate. Ideo dicit. Ihs autem transiens per medium illorum ibat et venit capharnaum. Ihs in civitate nazareth habebat parentes. amicos et notos. et eius parentes erant pusillanimes timentes de morte christi. Alii autem erant temerarii nihil respiciendo: volentes ipsum occidere. Sed christus tenuit medium: quoniam non timuit precipitium. neque temerarie in illos impiegit: sed securus transiit per medium. Ita debes tu facere in prelio spirituali. non sis temerarius nec pusillanimitas. Nota quod religio est ut campus prelii in quo quidam sunt pusillanimes et timidi. sicut illi qui tenent quod non possunt seruare regulam etc. Dic quod post martyrium maius seruimus quod homo potest facere deo: est intrare religionem. Ideo dicit Ecclesi. vii. Noli esse pusillanimitas in a[n]i[m]o tuo. Quidam autem sunt temerarii qui nihil seruant de religione. Ideo debes tenere medium et sperare in deo ut det tibi medium contra temeritatem et pusillanimitatem. Sicut dauid qui dicit. Expectabam eum qui saluum me fecit a pusillanimitate spiritus et tempestate. ps. liiij. De isto medio possumus dicere illud Dani. iij. fecit medium formicis quasi ventum rotis flantem. Nota historiam breuiter de illis tribus pueris. Quarto stetit iesus in medio in passione quasi in fine vite sue voluit suspendi in medio duorum latronum Job. xix. Crucifixerunt eum. et cum eo alios duos hinc et hinc. medium autem ibi. Hic christus ostendit virtutem temperantie que est quasi mensura deliciarum. ne homo recipiat plus vel minus: sed recipere de necessitate. non minus comedere. bibere. dormire. ridere. loqui. seu trullare. et sic de alijs. Hoc dicit scriptura sobrietate. j. De. v. Fratres sobrii estote et vigilate quoniam aduersarij vestri dyabolus tanquam leo rugiens circuit querens quem deuoret. Hec habet duo extrema. nimia maceratio siue acerbitas. et curiositas. scilicet nimis curare de cibo potu et vestitu et hominibus. Unus extremus est nimia austeritas non recipiendo necessitate vite in cibo et potu etc. vel nimiam penitiam faciendo etc. in tantum quod se interficiunt. Ideo quilibet deus tenere medium et temperare vitam suam iuxta suam qualitatem et complexionem. quilibet sciat quantum

potest portare asinus suus. Ideo cauere debet a magis et minus. Hoc ostendit christus quoniam voluit suspendi in medio duorum latronum. Latio sinister significat prosperitatem temporalium. Quidam sunt latrones de bonis temporalibus nimium recipiendo. Ecce curiositas viciosa. Latio dexter qui veniam finaliter impetrauit significat illos qui cupiunt esse in dextra glorie celestis. qui sunt latrones non quod furent aliquid de mundo. sed furant vitam corporis proprio. modicum comedendo et bibendo etc. Ecce austeritas viciosa. Ideo ponam nos in medio recipiendo necessitate: et sic erimus in medio cum christo in cruce penitentiae. Ideo dicit scriptura. Obsecro vos fratres per misericordiam dei ut exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem. sanctam deo placet. rationabile obsequium vestrum. ad Roman. xij. Nota deo placet. magis et minus non placet deo. Non de prece nostro beato Dominico orante. cui appropinquavit demon qui tripudiando cantabat hanc cantionem. Magis et minus. magis et minus. magis et minus. Luce autem fuisse adiuratum a beato Dominico quod sibi hoc vellet. Respondit quod quicquid ipsi lucrant in hoc mundo. totum lucrant per magis vel minus. Abediis autem quod satis multum placet deo et displicet dyabolo. De persona autem viciosa potest dici: Surge. supple de extremis. et sta in medio. dixit christus ad hominem aridam manum habentem qui surrexit et stetit. Luc. vi. ergo medius vestrum stetit etc.

In vigilia natiuitatis christi.

Quinta est vite

ro h[ab]ita etc. Ath. j. Lotus sermo n[on] est de impugnatione virginis Aharie. Sed ut ista materia sentiat in aiab[us] vestris per dulcedinem deuotionis. primo salutabim[us] virginem grauidam etc. Inuenta est etc. Inter christi conceptionem et eius natiuitatem inuenio magnam differentiam in sacra scriptura. singulariter in hoc: quoniam christi natiuitas non fuit omnino occulta et secreta. imo voluit quod esset mundo nunciata et publicata tam per angelos quam per celos. per stellam orientis. per aialia per reges orientis. secundum quod iam fuit prophetatum. Ego mouebo celum et terram et mare et aridam et mouebo omnes gentes et veniet desideratum cunctis gentibus Aggei. ij. Nota celum. id est sanctos angelos. Sed circa eius conceptionem voluit quod esset occulta: quoniam nulle persone huius mundi fuit reuelata. non per archas. non per prophetas. nec sancti per personis. nisi solum archangelo Gabraeli et virgini marie secundum quod fuit prophetatum per ysa. A finibus terre laudes audiuim[us]. gloria iusti. et dixi: secretum meum mihi. secretum meum mihi ysa. xliij. Et loquatur per prophetam in persona Gabrael et virginis marie. Nota a finibus terre. fines terre capiunt dupli-

vel localiter vel temporaliter. Quantum ad primum concipiendo a centro terre illud quod magis distat a centro est circumferentia. Terra est centrum. circumferentia est celum empireum. Ecce fines localiter a quibus gabriel et virgo maria audierunt laudes iusti. id est saluatoris. quoniam regis est in sacra theologia quod cum deus iustus absolute intelligit se de saluatore. Quamquam ad secundum fines prout capi temporaliter. Et septem sunt etates mundi temporales. Prima fuit ab adam usque ad noe. Secunda a noe usque ad abraam. Tercia ab abraam usque ad moysen. Quarta a moysen usque ad dauid. Quinta a dauid usque ad transmigracionem babilonis. Sexta a transmigracione babilonis usque ad christum. Septima et vltima a christo usque ad finem mundi. De qua dicit apostolus Nos sumus in quibus fines seculorum deueniunt. j. ad Cor. x. Ecce fines temporaliter. de quibus dicit gabriel et virgo maria. A finibus terre. id est in vltima etate mundi laudes audiuim[us] gloriam iusti. id est saluatoris. Dicitur angele Gabrael de his laudibus et gloria saluatoris. dicatis nobis aliquid. Respondit secretum meum mihi. supple tenebo. Ecce quod christi conceptio fuit occulta et secreta. De qua dauid. Descendet sicut pluuia in vellus. et sicut stillida stillat super terram. ps. lxxij. Patet ergo contra inter natiuitatem christi et eius conceptionem. Tunc licet eius conceptio a principio fuit ita secreta. tamen paulatim fuit manifesta. quia mulier grauida ad minus in partu manifestat suum partum. Sic fuit de virgine cuius venter et uterus intumuit et non potuit suam impugnationem occultare propter hoc dicitur thema: propositum. Inuenta est in utero huius partu thema. Et quoniam sumus in materia deuota virginis guide. Inuenio quod virgo maria fuit inuenta guida a sponso suo Ioseph triplici ratione.

- Primo per experientiam sensualem
- Secundo per sapientiam diuinalem
- Tercio per excellentiam specialem.

Pro quolibet istarum dicitur thema. Inuenta est in utero etc. Dico primo quod virgo maria fuit inuenta guida a sponso suo Ioseph per experientiam sensualem. Quis cognitio habet per aliquod sentim[en]tum. per visum cognoscim[us] colores. per auditum sonos. per olefactum odores. per gustum saporos. per tactum durum vel molle calidum vel frigidum. Si dicitis alicui. quomodo scitis hoc. Respondet quod vidi vel audiui etc. Patet ergo quod omnis nostra cognitio est per sensum. Per hunc. Sensus non decipit circa proprium obiectum. maxime visus. nisi sit defectus. propter hoc deus iudices faciunt magnas dram inter testes de visu et de auditu et de credentia. quoniam testis de visu est maior. Ideo christi reprob[us] habebat iudeos qui volebant credere dicentes. Quomodo scimus loquimur. et quod vidimus? tasta mur: et testimonium nostrum non accipitis. Job. iij.

Nota quod scimus. id est ego et sancti prophete loquimur. Hoc modo scimus per visum. Virgo maria inuenta est in utero habens a sponso suo Ioseph. Dic quod postquam maria concepit tota leta fuit ad visitandum elizabet consanguineam germanam suam grauidam de beato Iohanne baptista ut angelus sibi dixerat. cum qua stetit tribus mensibus ut dicit lucas. Sponsus autem Ioseph venit nazareth ad visitandum ipsam. et vidit uterus eius ingrossatum sic inuenit ipsam grauidam. Logitate qualiter Ioseph debuit admirari quoniam ipse non tetigit eam. imo dicunt sancti doctores postquam fuerat desponsata virgo maria induxit sponsum suum qui etiam erat virgo. ut simul faceret votum virginitatis. Ita amplius debebat admirari quoniam ipsam videbat grauidam. Ideo dicit principium euangelij hodierni. Luce esset desponsata mater iesu maria Ioseph. antequam conueniret. sed ad similitudinem faciendum nuptias. inuenta est in utero habens de spiritu sancto. Ioseph autem cum esset iustus et nollet eam traducere. voluit occulte dimittere eam. Ath. j. Logitate etiam quoniam fuit inuenta grauida a parentibus non credentibus quod ipsa peccasset sed mirabantur quid hoc esset. ex vna parte cogitabant suam magnam deuotionem. ex alia videbant ipsam grauidam. Dicebat sibi mater. filia quod est hoc. Respondet virgo maria. Hec est illud quod placet deo. quod potest facere de suis creaturis illud quod sibi placet. Quia filia quod dicentur genes quod filia mea sit guida antequam nuptie sint facte. Logitate dolore virginis qui non audebat reuelare. quoniam secretum meum mihi. Logitate perplexitatem qua erat Ioseph. qui erat senex et pauper. et virgo erat iuuenis et pulcherrima et formosa. Dicit Bern. quod Ioseph ex vna parte considerabat sanctitatem virginis. et quod non poterat esse quod peccasset. et ex alia parte videbat ipsam grauidam. Et cum naturaliter mulier non posset concipere sine homine. id est ad instar oliue cor suum erat inter duas molas. Et quia erat prudens et sapiens considerabat omnia signa male mulieris. que sunt indeuotio cordis. garrulatio oris. incopositio corporis. ingurgitatio comedendi et bibendi. ociositas operis. vanitas ornatus. despectio viri. Adhibet istorum signorum indicat mulierem esse malam. Sed Ioseph nullum signum istorum inueniebat in virgine maria. imo totum oppositum. id est omnia signa bone mulieris. Primum signum in honeste mulieris indeuotio cordis ad deum missas et sermones. quoniam non timet deum. Deus custodiat ipsam ab oportunitate. Quia nisi mulier retineat timorem dei. nullo alio timore retrahitur a malo. Timor dei et deuotio retinuit susannam ne peccaret quoniam dixit. Angustie sunt mihi vendiq[ue] quod eligam ignoro. Sed melius est mihi

Post maiorem magis deo dicitur religio nec.

In vigilia natiuitatis christi

absq̄ opere incidere in man^o hoim q̄ pecca-
re in cōspectu dñi. Dan. xij. Joseph aut cogi-
tabat de spōsa sua si erat deuota vel indeuo-
ta. et videbat q̄ nunq̄ viderat tā sanctā z de-
uotā mulierē q̄ semp volebat orare vel legē
vel cōtemplari. Et in isto fundamento deu-
tionis mulier se v3 fundare al3 cadet. Fun-
damentū aliud nemo pōt ponere p̄ter id qd̄
positū est. p̄ma ad. Col. iij. S3 ista Joseph nō
inuenit in btā virgine cū esset deuotissima et
ardentissima in deū. Cū scriptura de ea dicit
Prouer. vlti. Mulier timens deū ipsa lauda-
bitur. Scdm signū est garrulatio ozis lo-
quax. Deus custodiat ipsaz ab oportunitate
Rō. qz ex verbis nulla deuotio remanet i aia
sicut nec odor in capsā cū muscato q̄ est apra
cōtinue. Auētas. Cū aut verba sunt pluri-
ma ibi frequēter egestas. f. bonitatis. Prou.
xiiij. Ido nutrias filias vestras puellas ne
sint loq̄ces. Ido. j. ad Thi. ij. Mulier in si-
lentio discat cū oī subiectōe. al3 malū signū
est. S3 mulier taciturna ē bona. Nota de si-
gnis taciturnitatis btē virginis. qz depingit
cū maiori oculo q̄ ore. sic pp̄ie depingit ad
innuendū q̄ habebat oculū cordis magnum
ad cogitandū et contēplandū. s̄ os ad pauca
loquendū. Maria aut cōseruabat oīa verba
hec in corde suo. Luce. ij. zc. Joseph aut con-
siderabat in se si sponsa sua erat loquax
garrula. et videbat q̄ non imo nolebat loquī
in signum hui⁹. vt dixi virgo hēbat magnū
oculū et puū os. vt p̄z in imagine sua quā de-
pinxit btis Lucas q̄ ē rome. Tercū signū
est incōpositio corporis qm̄ mulier incedit to-
ta lasciuia vel dissoluta ribalda. videt q̄ hēat
formicas in pedib⁹. Amb. Corp⁹ hois est si-
mulacrū mētis. Itē salomon. Mulier in or-
natu meretricio p̄parata ad decipiēdas aias
garrula. vaga. q̄tis impatiēs. nec valens do-
mi cōsistere pedib⁹ suis nūc foris. nūc in pla-
teis. nūc iuxta angulos insidiās. Prou. vij.
Et statim facit se ad fenestras zc. S3 h signū
Joseph non inuenit in btā virgine. qz nunq̄
exibat domū nisi qm̄ ibat ad templum. et tūc
ibat tota p̄posita. semp habebat oculos suos
ad terrā cū gestu sanctitatis. nunq̄ tripudia-
bat. s̄ oculis dimissis ibat. Ido de ipsa dicit
scriptura. Nō pulcra es amica mea q̄ pulcra
es. oculi tui columbarum absq̄ eo qd̄ intrin-
secus latet. Lant. iij. dicit spūsanct⁹ ad vir-
ginē bis. q̄ pulcra es. qz pulcra in corpore et
pulcra in aia. Nota oculi tui columbarū. nō
dicit falconū. Quartū signū est ingurgita-
tio ventris. f. cibi et potus. Abalum signū est
in homine et in muliere. qz ille partes vicine

sunt et inuitant se. vnde venter plenus statis
inuitat vicinū suū. p̄pter hoc persona gulosa
necessario est luxuriosa. Ido de p̄sonis gu-
losis dicit scriptura sancta. Lomedēt z ad in-
liquitatē eoz subleuabit animas eoz. Eze-
liij. Sed virgo maria valde parum comede-
bat solū pro sustentatiōe corporis. z semp q̄st
ieiunabat et abstinebat. Quintū signū est
ociositas. vt aliq̄ dicētes. Non laborabo. ego
portauit tantum de dote viro meo. Ido Bern.
Ociositas est mater viciōz. z nouerca virtu-
tum. vñ quia corpus nostrū est de terra. hēt
conditiones terre qz si dimittit inculta facit
vel generat spinas luxurie. et malas herbas
malaz cogitationū z peccatoz. Ido de corpe
ociosi. p̄pter hoc d̄ corpe dicit scriptura sc̄ta.
Abitte seruū. id ē corpus. qd̄ ad istar serui est
gubernandū. in operationē ne vacet. Multā
em̄ maliciā docuit ociositas. Eccl. xxiiij. S3
virgo nunq̄ fuit ociosa. imo erat semp occu-
pata i sc̄tis opib⁹. Dicit Hiero. q̄ surgebat in
media nocte orabat. deū filabat. terebat zc
Sextū vanitas ē ornat⁹ z sup̄fluitas. Abu-
lires se p̄nt ornare decenter et honeste iuxta
statum z pd̄itionē earū. s̄ qm̄ totum tempus
studii suū ponunt in ornado se. siue corp⁹
z non curāt de anima. Deus custodit ipsam
quia tales vane sunt et habent cor vanū. Ido
dicit scriptura Vanitas vanitātū z oīa vani-
tas. Eccl. j. Nota regulaz apli. Mulieres in
habitu ornato cum verecūdia z sobrietate or-
nantes se z non in totis criminib⁹ aut auro aut
margaritis vel veste preciosa. s̄ qd̄ decet mu-
lieres promittētes pietatē per opera bona. j.
Thi. ij. Nota sobrietatē in mensura. scz iuxta
pd̄itionē sui status. z facultatez sui viri. Sed
sunt multe mulieres que nihil respiciūt. z de-
berent verecūdari q̄ portāt quasi habitū siue
ornamentū qd̄ a meretrīb⁹ portat. Et ideo di-
cit scriptura. Fallax ḡra z vana est pulcritu-
do. mulier timens deū ipsa laudabitur. puer.
vlt. S3 dgo btā nō curabat de ornāmē. bñ
abluebat faciē suā cū aq̄ distillata. f. lacrima-
rū. Beata aut anna mf̄ sua multū diues oma-
bat eā. z ipsa amore matris portabat in domo
s̄ nō extra domū. s̄ oppositū faciunt moderni
tp̄is filie. Septimū signū est despectio viri
vñ signū est q̄ h3 cor ad aliū qm̄ disputat cum
viro de genere z de alijs. statim vult ipm̄ sup̄e-
ditare. Et fm̄ scripturā ml̄ier debz honorare
virū suū. Ido p̄cipit apls di. Mulier discat
in silentio cū oī subiectōe. Docere aut mulieri
nō p̄mitto neq̄ dñari i virū. s̄ esse in silentio. j.
Thi. ij. Enā legit hester. j. q̄ Assuerus z sui
dicebant. Luncte vxores tā maior q̄ minor

Beimo Vnicus

deserant marit⁹ suis honore. z sciāt viros esse
maiores in domib⁹ suis. Sic nec istud signū
despectōis repit in v̄gine gliosa. qz licet esset
iuuenis pulcra z nobil⁹ z diues. et ei⁹ spōsus
senex z paup⁹. tñ ipsa honorabat ipm̄ sup̄ oēs
mulieres mūdi. In tñ q̄ ioseph nullū signū
male mulieris inuenit in v̄gine Maria. sed
oēs vtutes z affectōes bone mulieris. Ex a/
lia pte cōsiderabat. si natura pmitteret muli-
erē p̄cipe sine viro. et videbat q̄ nō. Ecce qua-
liter fuit p̄plexus. et cor ei⁹ erat q̄st in duos
lapides molares. ex vna pte timebat ipsam
diuulgare. qz statim fuisset lapidata fm̄ legē
Ex alia pte cū iust⁹ esset ne videret cōsentire
cogitauit occulte recedere z dimittere eā. Et
fuit cōpleta p̄phetia dauid di. in p̄sona Jo-
seph. Timor z tremor venerūt sup̄ me. et cō-
tererūt me tenebrę. Et dixi q̄s dabit mihi pē-
nas sicut colūbe. et volabo et requiescā. ps.
liij. Et mansi in solitudine q̄st ad p̄positū
Nota timor. f. cōsentire in p̄ctm̄. si cū ea ma-
neret. et tremor. f. ne innocenter diffamaret.
Ido p̄posuit dimittere eā. Patet q̄ quō dgo
maria inuēta ē in vtero zc. Ahozalit̄ auisus
vos vt ioseph. ne sint ipedimēta qm̄ volueri-
tis facere m̄rimoniū. f. penetele vel affinitatis
vel al3. Ido ē ordinatio ecclie vt denunciēt.
Ido dicit scriptura. Honorabile cōnubiū. z
in oib⁹ thorus immaculat⁹. ad h̄cō. vlti. Ho-
norabile ē qm̄ nō est ipedimentū. Dico se-
cundo q̄ dgo maria fuit inuēta in vtero h̄is
p̄ sapiāz diuinā. hoc fundat p̄ regulā theo-
logie. Dicit sc̄tis Tho. in. j. pte. q̄ mysteria
dei. i. secreta ex mera ei⁹ voluntate depēden-
tia nō p̄nt sc̄iri nisi p̄ ipsi⁹ reuelationē. qz nul-
lus vestrū pōt sc̄ire cor meū nisi ego reuelē z
manifestē. q̄to magis de deo. S3 illa q̄ con-
tingunt naturaliter p̄nt sc̄iri. Ido mō medici
sc̄iūt horā mortis infirmū. qz licet effectus sit
futur⁹ tñ cā est iā p̄his. Nō est sic de voluntate
dei. Ido dicit sc̄ptura. Quis hoim poterit sc̄i-
re cōsiliū dei aut q̄s poterit cogitare qd̄ velit
de⁹. Subdit. Sensum tuū q̄s sciet nisi tu de-
deris sapiāz. z miseris sp̄m̄ sc̄m̄ tuū de altissi-
mis. Sapie. ix. Joseph aut cū videret spōsā
suā ḡuidā nec naturalit̄ poterat sc̄ire vitarē.
qz cōceptio xpi nullā habebat cām naturalē.
qz nō venit p̄ cōstellationes celestes. nec per
oparōes angelicales nec elementales. nec hu-
manales. s̄ nō poterat sc̄iri nisi p̄ diuinā reue-
lacionē. Logitate q̄ quō ioseph q̄ erat sc̄tū hō
iust⁹ et bon⁹. orando recurrit ad deū sup̄ hoc
sibi dei bñplacitū reuelari supplicado. Iuxta
illud Jaco. ij. Si q̄s vestrū indiget sapiā po-
stulet a deo q̄ dat oibus affluenter z dabitur

ei. Ita fecit ioseph quādo voluit de nocte re-
cedere postuit se primo in oratione: dicendo.
Dñe vos fecistis mihi magnāz ḡram. dando
mihi in spōsam istam domicellā. s̄ dñe video
q̄ est grauida quid est hoc q̄ tam sancta mu-
lier sit grauida. z similia v̄ba z flebat multuz
Lredo ego etiam q̄ beata virgo ex alia parte
orabat deū affectuose cōpatens sue p̄plexita-
ti. z q̄ eius sponus tristis consolaret. Lredo
q̄ etiam mater sua. scz virginis orabat ne ve-
nient ad diffamationē zc. Logitate q̄ illas
deuotas orōnes deus exaudiebat. Dicit eū
geliū. Hoc aut eo cogitante. Ecce angel⁹ dñi
in somnis apparuit ei. d. Joseph fili dauid no-
li timere accipere mariā coniugē tuā. Nō ei in
ea natū est: de spūsc̄to est. Pariet aut filius z
vocab nomē ei⁹ iēm. Ipe em̄ saluū faciet po-
pulū suū a p̄ctis eoz. hoc at totū factū est vt
adimpleret qd̄ dictū ē p̄ p̄phaz dicē. Ecce
dgo p̄cipiet z pariet filiū. z vocabit nomē ei⁹
emanuel. qd̄ est interpretatū nobiscū de⁹. Lo-
gitate q̄ angel⁹ dixit sibi illā p̄phāz Ysa. Ec-
ce dgo cō. z pa. h. nō p̄cem nec sp̄m̄ sc̄m̄ Ysa.
vij. Logitate q̄le gaudiū habuit ioseph qm̄ sc̄i-
uit veritatē. Est h̄ mō q̄stio q̄re dgo nō re-
uelauit sibi qm̄ videbat suā tristitiā z p̄plexita-
tē. qz ipē credidisset sibi. licet mō spōsus non
crederet spōse sue. Rñdeo q̄ secretū cōmissū
nō est reuelandū vbi deuote cōmittit. ex q̄ se-
cretū est bonū iustū z sanctū. qz al3 reuelādū
est. Sacm̄ regi abscondere bonū est. Tho. xij.
Ido virgo maria q̄ habebat p̄scientiā delicatū
simā noluit reuelare timēs ne regē offederet
vel deū p̄cipue. Nota q̄ multas personas va-
nas q̄ nō p̄nt tacere si de⁹ dat eis aliquā ḡraz
vel reuelationē. statim reuelāt. z male. nisi sup̄
h̄ sciāt exp̄sse voluntatē dei. maxie qz qm̄ cre-
dūt q̄ diaboli illusiōes sūt diuine reuelatōes
Tles sūt filles galline. q̄ nō p̄nt tacere q̄s q̄
dit ouū qd̄ posuit. De t̄ib⁹ dicit sc̄ptura. Qui
denudat archana amici fidē pd̄it. z nō iueiet
amicū ad aim suū. eccl. xxvij. Ecce rō q̄re vir-
go maria nō reuelauit ioseph nec m̄f̄ sue secre-
tū sibi cōmissū. s̄ spūsc̄tis reuelauerat eliza-
beth. Dico t̄cio q̄ dgo maria fuit iuēta i vto
h̄is p̄ excellētiā sp̄alē. Ablieres cōit qm̄ sūt ḡ-
uide sūt macre. discolorate. tediose. appetunt
varia. S3 nō fuit sic de b. v̄gīe. imo dicūt aliq̄
sc̄i doct. q̄ ex q̄ dgo fuit ḡuida radij splēdor
p̄cedebāt de facie sua. z maxie qm̄ fuit iuxta
ptū. h̄ p̄t p̄bari tripl̄ p̄ phiaz. p̄ theologia. et
p̄ exp̄tiā. Quātū ad p̄mū dicit p̄bs q̄ om̄e a-
gēs naturale q̄stū dat de forma sbali. tñ et d̄
acc̄tib⁹ p̄sc̄tib⁹ formā vt q̄ dat ignē dat etiā
calorē z splēdorē. Ita de⁹ pater de sua forma

In natiuitate christi

Et mouebo mare et arida quoniam ex edicto imperatoris gentes prestant in ciuitatibus suis quedam per mare quedam per arida. Tunc ueniet desiderat cunctis gentibus. Patet prima conclusio.

Secunda conclusio dicit quod benedicta natiuitas fuit per iudaeos et uelut apreciata. Dicit hystoria quod quoniam ioseph et uirgine: fuit in ciuitate bethleem non inueniunt hospitium nec aliquam domum nec hospitale ubi uellent eos recipere. Ad hoc assignant tres rationes. Prima quod uenerunt de uulturnis et habuerunt iter spaciose per uiam. Iam quod uenit extremum iratum sepe uidemus. Secunda licet illa ciuitas bethleem esset uia. abundabat tamen militibus in militibus et ciuibus et milibus qui erant de genere dauid. quod fuit natus in illa ciuitate quod miserant nuncios per bethleem hospites. Tercia ratio fuit auaricia hospitalario quod quoniam uidebant ioseph pauperem cum muliere grauida cogitabant quod occuparet unam domum. et quod modicum lucrarent cum eis. Iam tunc. Ad practica et potestis cogitare quod fuit quoniam ioseph cum uirgine in asino equitantes intrauit per portam ciuitatis statim diuertit ad primum hospitium ne haberet discurrere per ciuitatem. quare si posset ibi hospitari. Cui dixerunt. et quod estis et quod quoniam uidebat quod erant solum duo et cum boue et cum asino. et modicum haberem. dixerunt sibi. et quod ultra. quod non est locus pro uobis. Cui iuerunt ad aliud hospitium. Respondit quod totum erat plenum. Cogitate hic tristitiam ioseph et uerecundiam uirginis marie sic ire hostiatim. Sed uirgo patienter sustinebat et consolabatur ioseph. Deinde iuerunt ad aliud hospitium ubi dixerunt quod totum erat plenum pro tali domino uel pro tali uenturis tunc. Uides ioseph quod pro pecunijs non inueniebat hospitium querebat amorem dei uel in alio domo illa hospitium grauida partui propinqua recipere. nec inuenit in tota ciuitate. imo dicebant sibi. Quod antiquum uideat certe quod estis zelotipus de uero uera. et quare posuistis ipsam grauidam in uia. Et pauper homo flebat. Ad quem uirgo. Pater habeam patientiam et perquiram aliud hospitale. et sic iuerunt ad unum hospitale querendo si possent ibi recipi amorem dei. Respondit hospitalari. Vos sani estis et domus ista est pro infirmis nec potestis hic recipi. Iam precatis. Cui autem hora iam esset tarda nec inueniunt aliquid hospitium: dicebat ioseph. Domine si sunt peccata mea. Cuius inuenissent unum porticum in uia publica in qua erat porticus. in qua fordes quoniam ponebant aialia sua dixit uirgo. Si habuerim stare. quod si est honestum ire per uiam tali hora. Dixit ioseph. Miserecundiam quod inueniam aliquam domum. Dixit uirgo maria. Si totum mundum est domus dei. Iam stemus hic. Tunc ioseph cum maxima reuerentia deposuit uirginem de asino et intrauerunt porticum. et ioseph po-

fuit unam flaciatam quam portauerat in asino pro cortina ne uiderent. et iuit ad emendum paleam et carbones propter frigus. Et de modica palea fecit lectum regine celi dicens. Domine quod dicitis mihi quod in tali lecto collocauerim matrem uestram. Et in illo porticu steterunt ad minimum. xiiij. diebus. quod dicit glo. super abath. ij. quod reges orientis adhuc inueniunt regem christum in illa porticu. Ecce palatium regine paradisi. Ecce quod illa natiuitas gloriose fuit a iudeis minus preciata. hoc reuelauerat deus hiero. propheta. quod fletus dicebat in persona iudeorum. Tibi peccauimus et peccatio israel. saluator noster in tempore tribulationis. quod si colonus futurus es in terra. et quod si uia declinans ad manendum. futurus es sicut uir uagus et fortis quod non potest saluare. Hiero. xiiij. Tunc ista propheta fuit completa. Patet secunda conclusio. Quod ralis quilibet uestrum modo in corde suo dicit. Si ego fuisset tunc ibi et cognouisset eum. ego recepissem eum in domo mea tunc. Utinam uos non stitis in eadem condensatione uel crudelitate cum iudeis. et nunquam hodie uidisset uirginem quidam in ista uilla cum ioseph. et tamen non recepistis eum. Virgo quidam de filio dei est hostia consecrata. quam uocit sacerdos ut ioseph. Quis uestrum recepit eum concitando deuote: credo quod nullus. De bono consilio debebat sibi preparare domum propter rationem confessionem et satisfactionem. sed multi excusant se ut iudei dicentes. Ego habeo recipere unum magnam militem. s. dnum caponem. dnm hedum dnum porcum. Alii dicunt. Ego habeo recipere magnam dnam nobilem. s. dnam gallinam. alii dnam peditem tunc. sed nolunt recipere dnum ipsum christum. De quo dicit Job. in euangelio. In prope uenit et sui eum non receperunt. Quod autem receperunt eum dedit eis preterit filios dei fieri Job. j. Tercia conclusio dicit quod ista benedicta natiuitas fuit per deum celebrata potenter. Virgo maria existens in illa porticu ut dixi in medio pamentorum. circa mediam noctem uenit hora partus. quam sensit uirgo maria non sicut ceterae mulieres. quod postquam sentiunt partum habent dolores miserias. et tristitias in corpore. et facies mortificas. Sed uirgo maria habuit alia signa. s. illuminaciones singulares. solaciones et dulcedines cordis et delectationes maxias magis quam alias. et facies eius resplenduit. Quod uides ioseph dixit. Benedicta quod est haec. Respondit. Si modo uenit hora partus mei. ioseph surrexit subito ut uocaret obstetrices. Sed uirgo prohibuit eum dicens. Si sicut in conceptione nulla creatura fecit aliquid sic necesse in natiuitate. Cogitate quod dixit ioseph. Benedicta uos non estis super hoc experta neque ego tunc. Et uirgo. Pater non curetis. quia pater celestis prouidebit. id est deus.

Sermo Unicus

Ideo liber de infantia saluatoris qui ponit quod ibi fuerunt mulieres est reprobatas et decreto pelagii pape. Hieronymus. Nulla ibi obstrix nulla muliercularum scdulitas interfuit: sed subito sicut radius solis transeat per fenestram uitream sine fractione. sic christus sol iusticie transtulit per portam ueritatis uirginalis sine aliqua fractione et corruptione tamquam spiritus de thalamo suo. Quae uirgo recepit manibus proprijs. genibus flexis. cum maxima reuerentia et ueneratione odorato ipsum et dicens. Domine uos benedixistis ueneritis de celo in terram pro saluatione hominum. Domine desiderate a sanctis patriarchis et prophetis adoro uos. quia inquantum deus estis creator meus. et inquantum homo estis filius meus: et obsecrabat eum modo in pedibus tanquam deum. modo in ore tanquam filium. modo in manibus tanquam creatorem omnium rerum. modo in fronte tanquam filium suum dicens. Domine tantam gratiam mihi fecistis. Adorauit eum centum uicibus. Et ut quidam dicit ait. Tu es dominus deus meus. tu es redemptor meus. tu es filius meus dilectus. Ambrosius. Quae beata uirgo quis nobis posset archana tui cordis referre. cum hinc adores natum tuum ut deum. et hinc osculareris ut filium. ioseph autem fletus pro gaudio dicebat. Benedicta proinde mihi adora re filium tuum et filium dei tantum desideratum tunc. Dic quod adorabat eum dicens. Domine tantam gratiam mihi fecistis quod reges et prophete uoluerunt uos uideri et non uiderunt. et mihi peccata fecistis tantam gratiam ut uos uideam. Tunc infans propter frigus incepit flere. Statim ioseph calefecit paniculos et uirgo inuoluit. Deinde ioseph uoluit uocare aliquam mulierem quae lactaret tunc. sed uirgo prohibuit. Ad quam ioseph. Benedicta quid facietis quia non habetis uos lac. Dicitur medici quod ab eadem radice procedunt lac et plerumque. Iam mulier quae non cognouit uirum non habet lac. Respondit uirgo. Pater deus prouidebit. Tunc uirgo flexis genibus orauit deum patrem dicens. Deus pater uos et ego habemus unum filium communem. id est uos qui prouidetis omnibus creaturis prouideatis sibi de lacte. Tunc subito uera uirginis fuerunt plena lacte de celo sibi missa. Iam dicit ecclesia. Rescens uirgo uirum peperit sine dolore saluatorem seculorum. Iam regem angelorum sola uirgo lactabat uere de celo pleno. Patet tertia conclusio. Quarta conclusio dicit quod illa benedicta natiuitas fuit per uirginem abscondita humiliter. Dic hystoriam. quod statim quoniam christus fuit natus corpus suum resplenduit sicut sol quoniam oritur. et nocte facta est ut meridies. et ita claruit. Cogitate quod multi qui non dormiebant admirantes de tanta claritate uoluerunt uideri fontem luminis. et concurrentibus ad tam magnum

spectaculum luminis. uirgo sentiens tumultum gentis. filium posuit in presepio. Iudei autem uenerunt et uiderunt unum lumen procedebat. Dixerunt aliqui propheta dicit quod quoniam messias natus est sicut dies illuminabit. dixerunt alij. si esset forte iste. Dixerunt quidam. taceatis non curetis. si herodes sciret interficeret nos. Ita quod timore herodis non fuerunt ausi recipere regem messiam. De isto lumine uidit lucem magnam. habitantibus in regione umbrarum mortis. s. peccati ingratiudinis. lux orta est eis. Multiplicasti gentem. s. ad uidentium lumen. non magnificasti leticiam. quod nullum encenium sibi miserunt. nec uirgini. s. malatallam intranasset. de quo lumine loquitur ostenditur cum de et sequitur. paruulus natus est nobis. et filius datus est nobis. non pater nec spiritus sanctus. Isaie. ix. Est hic questio quare uirgo beata posuit filium suum in presepio inter bestias. Quid si bos comibus et asinus dentibus impetissent. Beatus lucas uult excusare uirginem dicens. Rediuit eum in presepio. quod non erat ei locus in diuerforio. s. in ista porticu. Sed hic posset homo beato luca respondere. Et nunquid uirgo que sine dolore et miseria peperit: poterat ipsum ponere siue tenere in gremio uel brachijs. quare posuit eum inter animalia. Respondet quod triplex fuit ratio.

Prima ad complendum ueritatem scripturalem.

Secunda ad subleuandum necessitatem corporalem.

Tercia ad docendum nos bonitatem moralem.

Quantum ad primum fuit prophetatum quod in animalia debebat poni et per ea adorari humiliter. Cogitate quale gaudium habuit beata uirgo quoniam uidit filium suum adorari a boue et asino. Et quale tristitia quoniam uidebat ipsum a iudeis refutari. Et fuit impleta propheta Isaie di. Audite celi et auribus percipite terra quoniam dominus locutus est. Filios enutritum et exaltatum. ipsi autem spreuerunt me. Cognouit bos possessorem suum et asinus presepio domini sui. israel autem me non cognouit. Sic. j. Quantum ad secundam rationem. Iam uidetis quod uiget frigus in isto tempore. Cogitate si uirgo maria habebat frigus. quod non legitur quod portaret uestes foderatas propter hoc posuit filium suum in presepio ut animalia calefacerent eum cum anhelitu prout fuit reuelatum Abacuch propheta. qui de hoc dixit. Domine audiui auditum tuum et timui. Domine opus tuum consideravi in medio duorum animalium cognosceris. Abacuc. iij. fm lxx. Quantum ad tertiam rationem. hoc fecit uirgo ut nos instrueret in bonitate morali. Bos est animal magnum habens duo cornua quae significant dominos temporales et rectores communium. Asinus qui portat onus signat uasallos et subditos.

Dñica infra octa. natiuitatis christi.

Et virgo posuit filiū suū in medio ofidens q̄ oēs p̄sit bñ saluari. Dñi seruādo iusticiam. q̄ nec odio nec amore nec timore nec munere faciunt p̄tra iusticiā: vasalli etiā seruādo fidelitatem. obediētiā ⁊ reuerentiā dñis. Sc̄do bos est aīal mundū. qui antiquit̄ sacrificabatur deo. ideo signat sacerdotes: q̄ offerunt sacrificiū deo. Asinus rudis significat laicos. virgo posuit filiū suū in medio inuēs q̄ oēs p̄sit saluari. Tercio bos qui non portat onus signat diuites qui manibus nō laborāt. Asin⁹ significat laboratores si sint patiētes. Quarto bos qui habet cornua significat p̄sonas deuotas ⁊ sc̄tas: Duo cornua sūt vera prudētia siue crederētia ad fidē ⁊ prompta obediētia ad mādatā. Asinus accidiosus signat pctōres. si sūt penitentes p̄sit saluari. Quinto bos q̄ ruminat ⁊ diuidit yngulā signat litteratos mḡros et doctores qui rumināt studēdo. ⁊ diuidūt yngulā. i. hñt sc̄iam veteri ⁊ noui testamēti. Asin⁹ significat ignorātes. x̄ps ponit in medio ⁊c. ⁊ verificat illud dauidicū. Hoīes ⁊ iumēta saluabis dñe: quēadmodū multiplicasti mīam tuā de⁹ ps̄. xxxv. Nota hoīes tā potētes q̄ impotentes tā sapiētes q̄ diuites: ⁊ iumēta. i. pctōres rudes ⁊ ignorātes saluabis dñe. Quia cōclusio dicit q̄ b̄ bñdicta natiuitas fuit per sanctos angelos patenter publicata q̄ apparuit pastorib⁹ dicēs optima noua: Hic est vobis hodie saluator: q̄ est x̄ps dñs i ciuitate dauid modū narrat beat⁹ lucas. Dicat historia breuiter de angelis in natiuitate x̄pi q̄s de⁹ pater misit de celo (vbi fiebat magnū festū de natiuitate x̄pi) ad terrā: vt etiā fieret ibi festū. Hec bñdicta natiuitas fuit reuelata pastorib⁹ vigilātib⁹. si impatori octauiano dormiēti. nec in hīrlm mḡris ⁊ doctozib⁹ nec sacerdotib⁹ ⁊ pastorib⁹ carnis cantātib⁹. Quare h̄. Dicit Bern⁹. q̄ pastores habebāt q̄nt̄ pditiōes. in q̄b⁹ oñ dicitur q̄b⁹ p̄sonis de⁹ reuelat sua secreta ⁊ dat suā gl̄iam. P̄rio pastores vigilāt sup gregem ⁊c. In q̄ oñdit q̄ pastores tā p̄ales q̄ eccl̄asticū debēt vigilare sup gregē eis cōmissū. ne a lupis pctōz maxie notozozū deuozent: q̄ ex pctis secretis nō puniūt cōitas: talib⁹ pastorib⁹ reuelat deus suā gl̄iam ⁊ gr̄am. Sc̄do sonabant p̄cordit fistulas. in q̄ oñdit q̄ p̄sonis deuotis ⁊ pacificis q̄ sonāt p̄ orōnes ⁊ supplicatōnes de⁹ reuelat suā gr̄am ⁊ gl̄iam. Tercio q̄ erāt in deserto i asperitate p̄nie ⁊c. vbi male comedebant et bibebant et dormiebant ⁊c. In quo ostenditur q̄ personis que viuunt in asperitate penitentēz. Quarto quia erāt homines pauperes ⁊c. Ideo christus. Ue uobis diuitibus qui hic habetis consolationem

uestram ⁊c. Luce. vi. Quinto quia erant homines simplices. neminē despiciēbant. talibus de⁹ dat suā gr̄am. Auctas x̄pi. Confitebor tibi pater dñe celi et terre. q̄ abscondisti hec a sapientib⁹ et prudentib⁹ et reuelasti ea paruulo. Math. xj.

Dñica infra octauas natiuitatis x̄pi.

Sermo. i.

Ecce positus ē hic

in signū cui cōtradicef. Lu. ij. Tertū est et p̄ sanctā scripturā p̄batū est et clarū q̄ ante aduentū et natiuitatez x̄pi nullus quā tūcunq̄ sanct⁹ potuit inuenire viā paradisi vt posset gloriā habere. Ratio. quia si p̄cedentes ductores errant in via oportet etiam sequentes deuiare. Sic a p̄ncipio de⁹ dedit humano generi duos ductores. i. adā et euā qui in p̄ma dicta errauerunt a via gratie. et consequēt a via glorie. Ideo oportuit sequētes ipsos errare et deuiare p̄ desertū hui⁹ mūdi inter lupos et feras infernales qui deuorabant oēm hominē. De hoc dicit dauid. Errauerunt in solitudine in inaquoso: viā ciuitatis habitaculi nō inuenerūt. ps̄. cvj. Nota in solitudine. i. in deserto. Quare hoc cū tñ in mūdo essent multe gentes. Quare q̄ dicit in solitudine in inaquoso. R̄sio. q̄ nisi hō habeat deū secū per gr̄am. ipse est solitarius et desertus. quantūcunq̄ sit multis gentib⁹ associat⁹ Et quia tūc mund⁹ nō habebat deū incarnatum. nec aq̄s doctrinarū euangelicarū. Ideo vocat mundū desertū et inaquosum. Si dicatur ab aliquo iudeo. Nūquid fons doctrinarum moysi rigabat totū mundū ⁊c. Dico q̄ nō fuit fons aque. s̄ arene terrenozū. Patet q̄ quō totus mūdus errauit a via paradisi. S̄c̄mō iā possum⁹ ire viā rectā ad paradysum. q̄ in x̄pi natiuitate inuenim⁹ viā. Quia sicut pegrini qui vadūt ad aliquā notabilē pegrinationē. in biuis inueniūt aliq̄d signum vel crucis vel lapidis. i. monstrans viā rectā ne errent in via. Sic de⁹ p̄ nobis viatoribus et pegrinis misit filiū suū quē nobis dedit in signum certū ne errem⁹ viā paradisi. Ideo de ipso dicit Lucas in themate. Ecce posit⁹ est hic in signū. i. vie paradisi. Patet thema. Deinde dicit euangeliū. cui p̄dicetur Nota in x̄po nouiter nato triplex signum p̄ eundo ad paradysum. et cuiuslibet signo p̄dicatur a multis. Que signa dedit angelus pastoribus dicēs. Hoc vobis signū inueniens infantes pannis inuolutū et positū in p̄sepio. Luce. ij. Ubi dicit tria signa. scilicet

De integra puritate. cum dicit. inueniens ⁊c.

Sermo .i.

De volūtaria paupertate. cū dicit pannis ⁊c. De vera hūilitate. cū dicit positus in p̄sepio.

Pro quibet triū dicit thema. Ecce positus est hic in signū. Dico p̄mo q̄ p̄mū signū q̄b habem⁹ in x̄po nouit nato ē integra puritas. Puritas d̄f̄ integra q̄n cōsistit tā in corpore q̄ in aīa. q̄ aīa nō ē hō nec corp⁹ est hō. s̄ totū in simul corp⁹ ⁊ aīa est hō. Sic q̄n hō fuit puritatē in corpore a p̄auo ope nō d̄f̄ p̄prie purus. nisi etiā p̄seruet puritatē in aīa expellendo ab ipsa malas cogitatōes ⁊ desideria p̄ suo posse. Hinc ē q̄ dñs dans legem dedit duo p̄cepta puritatis. Unū p̄ corpe dicens. Non mechaberis. Aliud pro anima dicens. Non cōcupisces vxorē p̄mi tui. q. d. nō sufficit fuare corp⁹ purū s̄ etiā aīam. Hoc signū puritatis dedit angel⁹ de x̄po dicēs. Inueniens infante. Voluit x̄ps nasci iā adult⁹ vt adā s̄ infans puulus vt ceteri. ⁊ h̄ in cōmēdatōez puritatis. q̄ infantes nullā hñt corruptionē luxurie. nec in corpore nec in aīa. Dic̄ exēplū de euāgelio q̄b recitat⁹ a trib⁹ euāgelistis. Math. xix. Marc. x. et Lu. xvij. de gentib⁹ q̄ ex deuotione portabāt infantes ad ih̄m x̄pm vt tangeret ipsos q̄s discipuli phibebāt sed ih̄s indigne tulit. d. Sinite puulos venire ad me et nolite phibere eos. taliū em̄ ē regnū celoꝝ. q. d. q̄ magni et luxuriosi vadūt ad infernū. Dicit marc⁹ q̄ amplexabatur infantes de vno ad aliū imponēdo man⁹ sup illos. Quo facto dixit. Amē dico vobis. q̄cunq̄ nō receperit regnū dei sicut puer nō intrabit in ip̄m Lu. xvij. Nota vt puer. i. purus. Patet q̄ q̄ signū in x̄po nobis datū est integre puritatis cū d̄f̄. Inueniens infante. Hoc signū secreta fuit oīsum raab meretrici. vt legit⁹ Josue. ij. q̄n filij isrl̄ debuerāt intrare terrā p̄missionis vt caperent ciuitatē hiericho. et miserunt exploratores. dixit raab meretrix exploratozib⁹ iudeozū. Nolui q̄ dñs tradidit vobis terram hāc. Et em̄ ruit i nos terror uester. ⁊ elanguerunt oēs habitatores tre. Dñs em̄ de⁹ uester ipse est de⁹ in celo sursum ⁊ in terra deorsum. Detis mihi vnū signū vt saluetis patrē meū et matrē ⁊ sorores meas et oīa q̄ illozū sunt et reseruate nos a morte. Qui dederūt sibi funiculū coccineū vt ip̄m poneret in fenestra apensum. et h̄ signo saluata ē. Talis est p̄sona luxuriosa. Deus ordinauit et restrinxit illud opus ne fiat nisi in virū et vxorē matrimonio nialit cōiunctos. Hec mulier raab noie ⁊ etiā officio signat p̄sonam luxuriosam. Raab em̄ interpretatur dilatata. s̄ luxuriosus vult dilatari et ampliari dicens. Vxor mea ē senex vel infirma turpis vel sterilis. vel dimisit me

ideo ⁊c. Ecce hec Raab dilatata meretrix. de qua dixit dauid in persona x̄pi. Abemo: ero raab et babilonis. i. p̄sone luxuriose et p̄fuse qua nullā ordinē seruat nec modū. de q̄ memor est x̄ps in die mortis et iudiciū. Signū q̄ poterit saluari est suspendere funiculū coccineum in fenestra. Funiculus iste est castitas. et est de trib⁹ filis. quia qui vult viuere caste oportet q̄ seruet tria. i.

Orationem spiritualem.

Afflictionem corporalem.

Vitiationem socialem.

Oratio spūalis est q̄n fit deuote genib⁹ flexis mente eleuata. cogitādo q̄ videatis x̄pm iratum ⁊ vos ⁊c. h̄ mō aīa retinet a malis cogitationib⁹ et desiderijs. Quantū ad sc̄m necessaria ē afflictio corporalis. ne caro saltet siue rebellet. q̄n sicut orō eleuat animam. ita afflictio corporalis depmit carnē. Tercium necessariū est vitatio socialis. sine q̄ nihil valet duo p̄ma. Lauere ab oī cōfortio mulierū ab oī mala societate ⁊ oportunitate. Istō mō seruatur castitas. Ecce funiculus triplex. de q̄ salomō. Funiculus triplex difficile rūpiē Eccl̄s iij. sec⁹ si sit solū simplex vel duplex. Quare dicit q̄ erat coccine⁹. ego dicā. q̄ castitas d̄f̄ fuari in memoriā passionis ih̄u x̄pi. qui erat tot⁹ coccine⁹. i. sanguine⁹ in die sue passionis. dicendo intra se. x̄ps ita p̄ me fuit passus. et ego dabo corpe delectationē. absit. Ideo dicit apl̄s. Recogitate eū qui talem sustinuit a pctōzibus aduersus semetip̄m p̄ dictionē vt nō fatigemini aīs uestris deficiētes. P̄ndū em̄ vsq̄ ad sanguinē restitistis aduersus peccatū repugnātes. heb. xij. Quare d̄f̄ q̄ appē datur ad fenestram. nunq̄d sufficeret ip̄m tenere in foramine. Dico q̄ quilibet d̄f̄ se talit̄ h̄se in sua cōuersatione in incessu. statu. habitu. q̄ oēs dicāt. vere casta p̄sona ē ista. Ecce q̄liter funiculus castitatis appenditur in fenestra cōuersationis. Aliqui tenēt ip̄m absconditū in foramine. ⁊ q̄n redarguunt dicūt sufficit mihi: de⁹ h̄ scit. s̄ nihil valet. oportet em̄ q̄ sit in fenestra. Ideo dicit apl̄s. Prouidentes bona. nō tñ corā deo s̄ etiā corā oib⁹ hoībus ad Ro. xij. Ut oēs dicāt. vere bon⁹ hō vt bona mulier et casta videt in oib⁹. Ecce signū puritatis. de q̄ dicit thema. Ecce posit⁹ est hic in signū. Huic signo p̄dicatur a multis. Et q̄ traditiōes sunt q̄t die x̄po in isto signo tam a religiosis p̄sonis et clericis q̄ a laicis. demonstrādo et alijs q̄ tot⁹ mund⁹ est corruptus. De ista contradictione dicit propheta. Ue qui cōtradicit factori suo. testa de samijs terre. Isaie. xlv. Samijs d̄f̄ a quadā insula

sic vocata in qua fuit pmo inueta opatio de terra. Personā luxuriosam vocat testā de sa-
muis terre. i. illi insule. qz ad instar opis terri e
luxuriosus ad extra ē tot⁹ pict⁹ siue ornat⁹. s
int⁹ est tot⁹ corrupt⁹ z prauus. Et h de primo
signo. Scdm signū est volūtariae paup-
tis. Si dicat. qd ē paupertas volūtaria. Ego
dicā. Nota h pmo tres grad⁹ paupertatis
volūtariae. Prim⁹ est ex pncipio. Scds ex fi-
ne. Terc⁹ ex medio. Prim⁹ gradus ex pnci-
pio est. qñ hō dimittit diuitias voluntarie ha-
bitas z habēdas. z amore xpi vult viuere in
paupertate. Iste gradus ē maior. z istū habue-
runt apli scī dicētes. Ecce nos reliquimus oīa
Math. xix. Nō dicat. oīa reliquūt nos s nos
reliquimus oīa. Si nō habebāt oīa quō reli-
quunt oīa. Rñtio. Reliquunt oīa q habebāt et
etiā oīa illa q poterāt hēre et voluntatē habē-
di. Ad istum gradū paupertatis voluntarie te-
nent religiosi ex obligatione voti. Scds gra-
dus gradus paupertatis voluntarie dē ex fine
qñ diues quis mō dimisit oīa et displicet sibi
s post cogitans intra se dicit. qre tristior. quia
etiāz habebā dimittere et amittere hodie vel
cras. et sic facit de necessitate virtutē. se cōso-
lando et acceptando qd deus fecit. talis pau-
pertas bona est. s prima ē melior. In isto gra-
du fuit Job qui oīa pdidit. z displicuit sibi a
pncipio. et scidit vestimēta sua. et tonso capi-
te corruit in terrā. Sed postmodū solando
se dixit. Audus egressus sum de vtero mris
mee: et nudus reuertar illuc. Dñs dedit dñs
abstulit. sit nomen dñi benedictū. Job pmo.
Nota nudus egreditur hō de ventre matris
cū miserabili camisia. q statim lacerat ab ob-
stetrice. et nudus reuertit hō cū alia misera-
bili camisia. s. lintheo. hēc paupertas est etiāz
bona et meritoria rōe patientie. vt dicit Am-
bro. dif. xlviij. Sicut hi. nō tñ vt pma. Terc⁹
gradus paupertatis volūtariae nō ex pncipio
neqz ex fine. s ex medio ē. qñ hō licet habeat
multas diuitias z possessiones et reddit⁹. nō
tñ ponit ibi cor suū. s de ipsis seruit sibi in ne-
cessarijs. z de residuo facit magnas z largas
elemosynas. Tales pauperes reputant. De
istis dicit dauid. Diuitie si affluant. s. de bo-
no iusto. nolite cor apponere. licet possint ma-
nus apponē ad licite cōgregandū. pputandū
distribundū. De his trib⁹ gradib⁹ paupertatis
volūtariae dicit angelus ad pastores de xpo.
Hoc vobis signū. Inuenietis infantē pānis
inuolutū. Luce. ij. Nota pānis nō dicit seri-
cis inuolutū cū s pānis qd notat paupertatem.
qz pauper dē pānosus. De h signo habet fi-
gura Gen. ix. Dic breuiter historā quō noe z

filij eius cū vxorib⁹ post diluuiū fuerūt extra
archā. deus cōsolando eos qz timebāt ne plu-
uia rediret cū iā per annū integrū stetissent i
archa. dixit eis deus. nō timeatis. Arcū meū
penā in nubib⁹. et erit signū federis inter me
et terrā Gen. ix. Nota q iste arcus celestis si-
gnificat paupertatē volūtariā. Rō. qm arcus
est curuus. ita z paup vadēs humilit. Sec⁹
de diuite qui incedit tot⁹ rect⁹ z supbe. Item
arcus dē celestis. sic ex voluntaria paupertate
de⁹ pmittit celū. Math. v. Beati pauperes
spū. qm ipsoz ē regnū celoꝝ. Itē cōiter arc⁹
ille ē triū colorū. s. de igneo. de liuido siue bla-
uio. et de viridi. In colore ignis representatur
pncip⁹ gradus paupertatis q est ex pncipio. qz p-
sona inflamata igne amoris z deuotionis dei
nō vult aliqd i isto mundo. In colore liuido
ostendit scds grad⁹ qui est ex fine. qñ psona cō-
solatur de amissis ex desiderio celi. In tercio
colore de viridi representat tercio grad⁹ paup-
tatis q est ex medio. qz sicut arbor viridis fa-
cit fructū. ita qui sunt in isto gradu faciūt fru-
ctum elemosynarū et misericordiarū. Diuiti-
bus hui⁹ seculi pncipe nō sublime sapere neqz
sperare in incerto diuitiarū s in deo viuo qui
pstat nobis oīa abunde ad fruendū. Quid g
est pncipe. bene agere. diuites fieri i bonis ope-
ribus. j. ad Th. vi. Lū ergo dicit dñs. Arcū
meū. i. paupertatē volūtariā ponā in nubi-
bus celi. i. in scis aplis et viris aplis. Et
erit signū federis int me z terram. qz sicut nu-
bes sunt medic int celū et terrā a quib⁹ venit
pluuia tonitrua et fulgura. sic apli z viri apo-
stolici sunt medij int dēū et nos. a qb⁹ descen-
dit pluuia. s. doctrina. tonitrua cōminatio/
num. et fulgura inflammatiōnū in amore dei z
pximi. De quib⁹ dē. Qui sunt isti q vt nubes
volant. Isa. lx. Huic signo cōtradicit a cupi-
dis et auaris et dñis tpalib⁹ p rapinā. a pcela-
tis p symoniā. a iudicib⁹ et aduocatis z p-
curatorib⁹ per calūniā. a diuitib⁹ z mercatorib⁹
per vsurā. a religiosis per ppietatē zc. In/
tantū q xps dicit. Tota die expandi manus
meas ad pplm nō credentē s dīcentē mihi.
Isa. lxv. et ad Rom. x. Nota tota die expan-
di man⁹ meas. scz dādo pluuia. rozē. panē.
vinū. et oīa necessaria zc. ad pplm nō creden-
tem. s. m adatis nec cōsilijs meis. s dīcentēz
mihi. Tercū signū vere humilitatis ē qñ
gest⁹ corporis et signa exteriora cōcordāt cū
corpore. vt si hō habet verba z oculos humi-
les q etiāz cor sit humile. Alō dicit scriptura
scā. Est q nequiter se humiliat. z interiora ei⁹
plena sunt dolo. Eccl. xix. Prop⁹ qd angel⁹
pndens nobis signū vere humilitatis dicit.

Hoc vobis signū. Inuenietis infantē pānis
inuolutū positū in pscpio. Ecce hic exemplū
infinite humilitatis. Lu. ij. Abagna hūilitas
fuit filij dei qñ voluit humiliari infra seraphi-
nos. cherubinos. thronos et dñationes. vtu-
tes potestates. pncipat⁹. archangelos et an-
gelos. vt essz hō. Aufqz angelos apphendit
s semen abrae apphendit. ad Heb. ij. Sz ma-
ius signū humilitatis fuit qñ int bestias vo-
luit poni in pscpio. q dicit patri. Et iumentū
fact⁹ sum apud te. z ego semp teclū. ps. lxxij.
Ecce signū vere hūilitatis et signū saluatio-
nis. Nota figurā q habet Ezech. ix. vbi legi-
tur q Ezechiel ppha vidit deū iratū et furio-
sum volentē destruere ciuitatē sanctā hierlm
et totā terrā pmissionis. Ad quē ppha. O
dñe de⁹ qre h. Lūi dixit de⁹. veni z ostēda tibi
pctā ppli et videbis rōnē qre. Dic historā de
illo hoīe q venit cū aramentario scptoris. z
de septē alijs hoīb⁹ ipm sequentib⁹ qz qlibet
hēbat arma i manu sua ad occidendū. Dixit
dñs illi q portabat atramentariū. Trās p me/
diā ciuitatē hierlm et signa thau sup frontes
viroꝝ gementū et dolentiū sup cunctis abo-
minationib⁹ q sunt in medio ei⁹. Deinde di-
xit scptē hoībus ipm sequētib⁹. Trāsste p ci-
uitatē ipm sequēdo et pcutite. nō pcat ocul⁹
vester neqz misereamini senē. adolescentulū
nec virginē. puulū z mulieres infācite. Dem
aut sup quē videritis signū thau. ne occide-
ritis. et a sanctuario meo incipite. Nota pra-
cticā signatōis quō fiebat. Qñ ille notarius
trāsendo videbat sacerdotes ridētes z gau-
dentes zc. dicebat eis. de q ridetis ita z gau-
dentes. Rñdebāt. Et nunqd debem⁹ letari et
gaudere zc. qz habem⁹ tot redditus zc. Dice-
bat ille. Spectetis modicū. qz alij soluent vo-
bis zc. Qñ videbat aliqs sacerdotes plozan-
tes dicebat. Quare plozatis. Rñdebant. Q
miseri et nunqd debem⁹ flere. qz tot peccata
sunt p deū. Tunc dicebat. amoueat capu-
cium z signabat eos signo thau in frōte. Idē
fecit de militib⁹. ciuib⁹. et de alijs et de mulie-
ribus. Tūc ppha incepit clamare et dicere.
Heu heu heu dñe de⁹. Interiectio ē dolens.
Ecce historia. Hoc thau significat hūilitatez
triplici rōne. Prima qz significat crucē xpi. in
qua xps voluit humiliari. et in maiori gradu
humilitatis. Apis. humiliavit semetipm fa-
ctus obediēs vsqz ad mortē: mortē autē cruci
ad Phil. ij. Scda. qz thau interpretat subter-
talis ē humilitas vera. Tercia qz thau ē vlti-
ma lfa hebraica. Sic semp humilis vult esse
vltim⁹ in oib⁹. Notarius ē xps vt dicit glo.
interli. qz ipse sīgt signo thau. qz ipse dat hu/
militatē paratis. Ideo Job. Apoē. vij. Uli/
di alterū angelū ascendentē ab ortu solis ha-
bentem signū dei viui. et clamauit voce ma-
gna qtuoz angelis quib⁹ datus est nocere tre
z mari. d. Nolite nocere terre et mari neqz ar-
borib⁹ quib⁹ signem⁹ seruos dei nisi in fronti-
bus eoz. Nota alterū angelū scz xpm. nō an-
gelū natura s officio. signem⁹. nō dicit signa-
bo. qz oportet q hō se iuuet ad signandū. co-
gitando cū dolore pctā q fecit. et sic hō se hu-
miliat. Nota in frontib⁹ eoz. qz magis appa-
ret vbi notat q humilitas debet apparere in
incesso. in vestitu. in ornatu et in alijs oibus.
Quia qui nō signat h signo humilitatis ve-
nit in posse illoꝝ sex hoīm armoz qui signifi-
cant sex ordines sanctorū. qui licet mō orent
p nobis tñ in iudicio armabūt p nos. Sap.
v. Armabit creaturā ad vltionem inimicoꝝ.
Patriarche armabunt. et pcutiēt cū gladio
de misericordia et liberalitate. Prophece cū
ense deuotionis. Apli cū gladio charitatis.
Martyres cū scuto patientie. Confessores cū
balista diligentie. Virgines cū gladio mun-
dicie. Recipiam⁹ g thau. i. signū humilitatis
vt dicit dauid. Fac meū signū in bono vt
videat qui oderunt me et cōfundant. qm tu
ostē adiuuisti me z solat⁹ es me. Huic signo
pncip⁹ dicit a supbis vanis et pōpōsis. de quibus
ppha dicit xpo. Hi pncip⁹ dicit sacerdoti. Osee
iij. Nō sacerdoti. i. xpo. cui dicit de⁹ p. Tu es
sacerdos in eternū fm ordinē melchisedech ps.
cxix. Ideo dicit xps. Discite a me qz mitis suz
et humil corde. Math. xj. Ecce h tria signa
posita in via padis. Sed vtinā nō cōtingat
nobis sicut btō Achario cui⁹ signa arundi-
nea diabol⁹ sibi amouit d via. Ita de⁹ p fili⁹
et spū sanct⁹ in nemoze hui⁹ mundi posuerūt
nobis tria signa. s. puritatis. paupertatis. z hu-
militatis. s diabolus iā amouit. Ideo p fili⁹
z spū sanct⁹ cōgrunt dicētes. ps. lxxij. Sig-
nōstra nō vidim⁹. iā nō est ppheta. quia iam
int religiosos nō apparet signū puritatis pau-
perratis et humilitatis. nec int laicos nec cle-
ricos. Ideo dauid. Posuerūt signa sua sig-
et nō cognouerunt. ps. lxxij. quia iā p diabo-
lum amota sunt de via.

De eadē dominica Sermo. ij.

Ecce posit⁹ est hic

i signū. Lu. ij. De⁹ p fecit nob de
filio suo sicut solet fieri euntib⁹ ad
scitū iacobū vel ad notabilē pegrinatōz. Rñ
in biujs occurrētib⁹ ponit aliqd signū vt crū-
cis vt lapidis i via directa ne erret. maxime
qñ est stricta et vix aparēs et alia via est pa-
s ij

tens et lata. sic in pposito. Juxta illud Aha-
thei. vij. Spaciosa ē via q̄ ducit ad pditionē
et multi sunt q̄ intrāt p̄ cā. q̄ angusta porta z
arta est via q̄ ducit ad vitā. et pauci sunt qui
inueniūt cā. Ideo ne errem⁹ in eundo. de⁹ pf
posuit nobis in via directā p̄nie filiū suum in
signū dicens. Hoc signū vobis. Inuenietis
infantē p̄nās inuolutū postū in p̄sepio. Jō
dicit thēma. Ecce positus est hic in signum.
Nota hic figurā de signo thau quo soli signa-
ti saluabantur a morte. Ezech. ix. vbi decla-
randa tria sunt scz

Primo de viro induto de lineis.

Secundo de signatione quā fecit.

Tercio de sex viris inficiētib⁹ nō s̄ctos.
Quantū ad primū. vir lineis indut⁹ est xps
vt dicit glo. qz q̄diu sum⁹ in ista vita xps est
nobis indut⁹ de lino p̄pter dulcedinē miseri-
cordie quā habet erga peccatores penitētes.
Auctoritas. Apoc. i. Lōuersus vidi similem
filio hoīs vestitū podere. s. alba. Nota cōuer-
sus. qz quantūcūqz hō fecerit plura pctā et
grauia z si vult cōueri et facere p̄niam: vide-
bit xpm indutū. s. de lino miscōie. Sed post
hanc vitā videbit ipm armatū tptū de ferro
vt hō armoz. Auctoritas. Accipiet armatu-
ram zelus illi⁹ et induet p̄ thorace iusticiam.
et p̄ galea iudiciū certū. Sumet scutū inex-
pugnabile equitatē. acuet autē dirā irā in lan-
ceam. et pugnabit cū illo orbis terrarū cōtra
insensatos zc. Sapie. v. Nota zelus illi⁹. qz
nunq̄ aliquis hō fuit ita zelotipus de v̄rore
sua sicut xps de ala nostra. quā tanto precio
emit et redemit. sm̄ illud Empti cū estis pre-
cio magno. p̄ma ad Cor. vj. Ideo dixit de⁹
Ego sum domin⁹ deus tuus formis z zelotes.
Exo. xx. Et sicut homo armaret se p̄ v̄rores
si recederet ab ipso z iret ad lupanar cum ali-
quo ribaldo vel lenone. ita xpus qui in bap-
tismo desponsauit animā Dze. ij. Sponsa-
bo tē mibi in fide. Ecce qualis honoz. Sed
quando peccat mortaliter recedit a sponso
suo xpo. et vadit ad lupanar. Et sunt septem
lupanaria et septē lenones. Primū lupanar
est de superbia. cuius leno est leuiathan. Qñ
ergo xpus querit a scutifero. s. angelo vbi est
sponsa mea. Rūdet angel⁹. Domine recessit
et iuit ad lupanar cum Leuiathan. p̄pter qd
xps armatur. Et cōcordat Isa. ix. dicens. Ze-
lus domini exercituum faciet hoc. Et sic de
alijs lupanaribus. Xps armat se primo tho-
race vel lorica de iusticia. Nunc ipse portat
camisiāz lineam intantū qz si mittis sibi irato
vnam sagittam deuote orōnis. vt dimittat ti-
bi peccata statim vulnerat. De hoc ipsemet

dicit. Vulnerasti cor meum foroz mea spon-
sa vulnerasti cor meū in vno oculoꝝ tuozum
et in vno crine colli tui. Cant. iij. Nota quō
oratio fit duob⁹ modis. siue duplex est oratio
quedā est intellectualis. de qua Exo. xij. de
Moyses qui orabat. et tñ ore nihil dicebat. et
talis oratio vocat̄ ictus oculi et sagitta que
vulnerat cor xpi. Ideo dicit. cor meū in vno
oculoꝝ tuoz. Alia oratio est vocalis que di-
citur ore. et ista exit per collū et vocat̄ telum
q̄ mouet cū pondere. z de ista dicit in vno
crine colli tui. et ista oratio vocat̄ crinis. quā
mouet vna sufflatione. Sed post hanc vitāz
in alio mundo xps est ita armatus intantū qz
si homo morat̄ impenitens. nō pōt xps ab eo
vulnerari nec tangi. Rō est. quia armat⁹ de
thorace rigoris iusticie. Qñ Legit Luc. xvj.
de illo diuice qui nunq̄ potuit obtinere gut-
tam aque quā petebat orando dicens. Pater
abraā zc. et in capite accipiat p̄ galea iudici-
um certū. Adodo videt̄ surd⁹ et cecus. surd⁹
quia nō videt̄ qz audiat iuramentat̄ blasphe-
mias q̄s facitis. Et cecus qz videt̄ qz non vi-
deat tot pctā q̄ sunt. qz nō facit iusticiā. vide-
tur qz nullū habeat iudiciū. s. post mortē acci-
piet p̄ galea iudiciū certū. qz sicut galea stat
in capite. ita tibi erit sapia iudiciū. Tunc dicit
Non es tu ille q̄ fecisti talia zc. Dñe crede-
bam qz essetis surd⁹ z cecus. Dico autē vobis
qz omne verbū ociosum qd locuti fuerint ho-
mines: reddent rōnē de eo in die iudiciū Aha-
thei. xij. hie. Regnabit rex et sapiens erit
et faciet iudiciū z iusticiā i terra. hie. xxij.
Itē sumet scutū inexpugnabile nō de asseri-
bus. s. scutū forte de cornu cū venis zc. inex-
pugnabile cū q̄ fugabit oēs sagittas supplica-
tionū qz orationū etiā oīm setōz. si orarent p̄
aliq̄ impenitēte qz nō p̄nt scutum penetrare.
Secus mō qz si tuiple mittis sibi vna sagittā
siue vnu telū orōnis deuote: dicendo. Deus
ppitius esto mibi peccatori. statim penetrat.
Item in manu dextra accipiet lanceā. q̄ vno
ictu penetrabit oēs pctōes impenitētes dan-
do sniam diffinitiuā: dicens. Discedita a me
maledicti zc. Abat. xxv. Abilla lancea cu-
stodiat dñs. Patet qz est iste hō indut⁹ de
lino. Nunc q̄ cōuertimur ad dñm deū vestz
quia benignus et misericors ē: quia indutus
de lino modo. Quantū ad scdm videndū
est de signatione quam facit rictoz. et signifi-
cat suam magnā charitatē. Calamus suā ma-
gnam misericordiā. Lintā siue incaustum est
sua magna gratia erga nos. Signatur per-
sona signo thau in confessione. quando con-
fessor absoluit peccatozē ad extra. Similit̄

xps signat ipsum in anima intus. De hoc di-
cit xps cōfessoribus. Signem⁹ seruos dei no-
stra in frontibus suis. Apoc. vij. nō q̄ sit cara-
cter indelibilis. s. est quidā ornat⁹ ad instar
mulieris pulchra coronā portantis in q̄ ad-
deretur pulchra stella pro ornatu. Sed nota
quib⁹ p̄sonis debet dari signū thau sup fron-
tibus viroz gementiū z dolentiū sup cūctis
abominationib⁹. Non q̄ debet dari illis qui
veniunt ridendo vel excusando se vel pecca-
ta abscondendo. Tales nō sunt signandi si-
gno thau. imo dñatus est cōfessor qui tales
absoluit. s. debet eis dicere vadatis. quia ira
dei soluet zc. Ideo dicit. signem⁹ seruos dei.
nō seruos diaboli. s. nō cotritos. Idē de mu-
lieribus que qñ sunt ad pedes confessoris di-
cunt pater n̄r vel Ave maria. vel dicunt non
recordoz de aliquo pctō. sed si confessor esset
astutus et interrogaret et diceret. quid de ta-
li vicina vestra ipsa diceret de illa oīa pecca-
ta mortalia z etiam venialia. s. de se nō recor-
datur. Dic quō cōfessio est facienda ad instar
alicui⁹ qui hz reddere computū et cogitat vi-
det z numerat. Idē zc. Deinde signat̄ signo
thau p̄ irā dei vitandā et aīa portat illud si-
gnum in fronte. et qñ exit de corpore demo-
nes qñ vident illud signū turbant. Auctas.
Turbabunt gentes. suple infernales z time-
bunt. qui habitāt terminos a signis tuis. eri-
tus matutini et vespere delectabis. ps. lxxij.
Propter h̄ David sciens virtutes hui⁹ signi
orando dicebat deo. Fac mecū signū in bo-
no vt videant q̄ oderūt me z cōfundant: qm̄
tu dñe adiuuisti me z psolar⁹ es me. ps. lxxvj
Quantū ad terciū de sex viris armoz in-
terficiētib⁹ nō signatos. hi sunt sex ordines
sanctoz qui sunt in celo. s. patriarche. pphe-
te. apostoli. martyres. cōfessozes. et vrgines
qui modo sunt ad instar xpi iduti. s. post hāc
vitā armabunt cum xpo. Auctoritas. Arma-
bit creaturā. i. vniuersitatē sanctoz ad vltio-
nem inimicoz. et pugnabit cōtra insensatos.
Sapie. v. Nota cōtra insensatos. q̄ non cō-
tra me dicit sapiens. Sed q̄ sunt qui nō cre-
dunt imo putant se esse sapientes. Nō sex
cōditiones stultoz. Prima est auaroz q̄ totā
vitā suā ponūt in pecunijs z bonis t̄palibus
et nō curāt de spūalib⁹. Contra istos insensa-
tos pugnabit xpus in iudicio qñ aīa exit de
corpore dicens michaeli. voca patriarchas. q̄
veniet armati. quib⁹ dicit xps. Vos q̄ fuistis
misericordes zc. quid vobis videt̄ sciendum
de illo auaro vsurario zc. Tūc illi cū gladio
liberalitatis pcutient: dicendo. Iudiciū sine
misericordiā fiet illi qui nō fecerit misericor-

diam. Jac. ij. Istō ictu miser cadit in isernū.
Scda cōditio stultoz est induotoz. qui nō
honorant deū nec sc̄tos nec ecclesias nec ser-
uos dei. imo iurant et blasphemāt deū z san-
ctos. de ecclesijs faciūt lupanaria. vituperāt
seruos dei. qñ tales moriunt̄ et sunt in iudi-
cio vocabunt̄ p̄phete qui venient armati. qz
bus dicit xps. Vos qui fuistis hoīes deuoti
quid videt̄ vobis sciendū de his induot⁹ zc.
Qui lancea deuotōis pcutient dicētes. Dñe
maledicti erunt q̄ contēperūt te. et condēna-
ti qui blasphemauerūt te. Thob. xij. Tercia
est inuidoz qui nō possunt videre bonū p̄xi-
mi absqz dolore cordis. qui pcutiunt ab apo-
stolis ense charitatis. d. quia nō fuerūt chari-
tatiui. Omnis qui odit fratrem suū homicida
est. Et scitis qm̄ omnis homicida non habet
vitam eternā in se manentē. p̄ma Johis. iij.
Quarta est vindicatiuz qui nolunt remit-
tere iniurias p̄pter xpm. Nunquid esset ma-
gna stulticia percutere seipsum gladio in pe-
ctore. Ita faciunt vindicatiui qui p̄mo occi-
dunt animā suā vt possint occidere asinum
p̄xi. i. corpus. Qui pcutiunt a sancti mar-
tyribus Georgio Vincentio zc. qui fuerunt
patientes qui pcutiunt cū ara dicētes. Vos
dñe dixistis vindicatiuis. Pater me⁹ celestis
tradet vos tortozib⁹. nisi remiseris vnusqz
fratri suo de cordibus vestris. Abat. xvij.
Quinta ocioz q̄ nolunt laborare in bonis
opibus. quib⁹ contingit vt mercatori stulto
qui nō vult emere tpe ferie s. post. z emet pro
flozeno qd poterat habere p vno denario tē-
pore ferie. Qui pcutiunt a sc̄tis cōfessoribus
scz Martino Dñico zc. qui fuerūt diligentes
cū aplus dicat. Si quis nō vult operari: nec
manducet. s. zc. ij. ad Thessa. iij. sed mittent̄
ad hospitale miseroz. scz ad isernū. Sexta
est luxuriosoz qui sunt insensati ad instar il-
lius qui in superiori domo tenebat magnas
mercantias. et in domo inferiori tenebat pa-
leam. volebat se calefacere: incendit paleam
z amisit oēs merces zc. Sic domus superior
est mens vbi sunt merces meritoz. Domus
inferior vbi sunt palee sensualitatis. Qñ er-
go luxuriosus vult se calefacere accēdit ignē
in domo inferiori. s. in sensualitate. z cōburit
etiā quicqd ē in domo superiori. qz amittit oīa
merita. Per vnu em̄ pctm̄ luxurie puta fomi-
cationis vel adulteriū zc. oīa merita mortifi-
cantur. similiter et p quodlibet mortale. De
q̄ vide sc̄m Thō. pulchre differentē: Ignis
est vsqz ad cōsumptionē deuozans z oīa cra-
dicans genuina. Job. xxxj. Et loquitur de
luxuriosis. q̄ pcutiunt a vrginib⁹. s. katherina.
s ij

Urfula rē. Que ppter fetozē claudūt sibi na-
sum cū manica. d. Nō intrabit in eā. s. gloriā
aliqd̄ coinquinatū aut abominationē faciēs
r̄ mēdaciū. Apoc. xxi. Attēdam⁹ q̄ ad signū
de q̄ dicit thema. Ecce posīt⁹ ē hic in signū. s.
virtutū et in viā rectā p̄nie vt habeam⁹ gra-
tiam in p̄nti et in futuro gloriā.

In festo circūcisionis xp̄i.
Sermo

Aparuit benigni

tas et hūanitas saluatoris. ad Thy.
iij. Et in eplā in hac die q̄ est caput anni sc̄tā
in ecclia facit festū circūcisionis dñi. quā ho-
die voluit recipere ppter tres rōnes q̄s decla-
rabo. Matera erit satis speculatiua et conti-
net multa secreta. S; si benē vultis attēdere
optime eā intelligetis. S; primo salutē dgo
maria rē. Aparuit benignitas rē. Dies ista
dicit solēnis ppter tria singularit̄ que hodie
fuerūt facta in p̄sona infantis dñi n̄i iesu xp̄i
que tangunt in themate.

Primū fuit susceptio circūcisionis dolorose
Scdm̄ fuit effusio sanguinis p̄ciosi.

Tercū fuit donatio noīs virtuosū q̄ notan-
tur in themate. Primū oñdit cū dñ. Aparuit
benignitas. scdm̄ cū dñ r̄ hūanitas. terciū cū
dñ saluatoris. Ergo aparuit rē. Primū q̄
hodie fuit factū in p̄sona infantis dñi n̄i iesu
xp̄i fuit susceptio circūcisionis dolorose. Om-
nes intelligitis quid est circūcisio. s. incisio p̄-
pucij illi⁹ p̄tis hoīs verecundie. q̄ cū magno
dolore et moiebat. Hanc circūcisionē voluit
hodie h̄re sue recipere dñs n̄r iesus xp̄s dierū
viij. iuxta p̄ceptū moysi dicētis. Infans octo
dierū circūcidet̄ in vobis. Omne masculinū
in generationib⁹ vestris tam vernaculus q̄
em̄ p̄cius circūcidet̄. et q̄cumq; nō fuerit de
stirpe vestra eritq; pactū meū in carne vestra
in fedus eternū. Abasculus cui⁹ p̄pucij caro
circūcisa nō fuerit debet̄ anima sua de p̄lo
meo. q; pactū meū irritū fecit. Gen. xvij. Idē
precipit̄ Leuit. xij. Mulier q̄ suscepto semi-
ne peperit masculū immūda erit septē dieb⁹.
et die octau. circūcidet̄ infantulus. Ecce p̄-
ceptum legis strictū graue et dolorosū. Hoc
p̄ceptū xp̄s voluit seruare et cōplere. In quo
videtur mihi q̄ xp̄s tenuit modū diuitis plu-
res captiuos habentis. qui volens suos cas-
ptiuos custodire dat eis signū annuli i tibia.
Sic fecit dñs deus q̄ recepit p̄lim israel vt ser-
uiret sibi et ipse esset dñs eius dedit eis hoc si-
gnum circūcisionis dicens abraē qui fuit pri-
mus qui ipaz recepit. Circūcidetis carnē pre-

pucij vestri. vt sit signū federis int̄ me r̄ vos
Gen. xvij. Idē dñs de⁹ qui tunc p̄cepit et de-
dit illud signūz p̄lo iudeoz factus hō hodie
recepit illud signūz vt captiuos liberaret ab
illo signo. Ecce rō quare xp̄s hodie voluit
recipere circūcisionē. in qua oñdit suā infini-
tam benignitatē. Ideo dicit prima clausula.
Aparuit benignitas. De qua benignitate di-
cit b̄tus Lucas. Ipse benignus est sup ingra-
tos et malos. Luc. vi. Ingrati r̄ mali sunt iu-
dei. qui noluerūt dñm suū recipere. qui mari-
mam benignitatē oñdit volens se subijci legi
ad quā nō obligabat. s. vt nos liberaret et in-
filios nos adoptaret. Hanc rōnē tangit apls
dicēs. At vbi venit plenitudo t̄pis misit de⁹
filiz suū. factū ex muliere. factū sub lege. vt
eos qui sub lege erant redimeret. i. liberaret
vt adoptionē filioz dei reciperem⁹. ad Gal.
iij. Patet p̄ p̄dicta rō. Nota venit plenitudo
t̄pis. Dñs deus oibus reb⁹ mundi hui⁹ dedit
certū tēpus et certā durationem. Salomon.
Dia tēpus h̄nt. s. determinatū et limitatū et
suis spacijs trāscunt vniuersa sub celo. Eccl̄s
iij. Circūcisioni dedit de⁹ certū tēpus detmi-
natū et limitatū et principiū et finē. r̄ debuit
durare quasi p̄ duo milia annoz. Principiū
ei⁹ fuit in patriarcha abraē. Finis ei⁹ in dño
n̄ro iesu xp̄o. Int̄ duos istos terminos dura-
re debuit pactum circūcisionis. Auctoritas.
Dixit de⁹ abraē. Ego sum dñs de⁹ oipotens
ambula corā me et esto p̄fect⁹. ponāq; fedus
meū int̄ me r̄ te. Infra. Hoc est pactū meum
q̄ obseruabitis int̄ me r̄ vos et semen tuum
post te. Circūcidet̄ ex vobis om̄ne masculinū
Gen. xvij. Cōplētū ē et plenitudo tēpis
denotat̄ hic. Hic potes cogitare r̄ videre q̄n-
ta est cecitas iudeoz quos deus liberauit r̄ li-
beros fecit et ipsi volunt esse captiui. Abora-
liter. nō nullus vestrū obligat̄ ad istā circū-
cisionē materialē. q; finita r̄ t̄minata ē in xp̄o
Sed obligamur ad circūcisionē moralē siue
sp̄ialem. Sicut em̄ tunc circūcidet̄ super-
fluū illi⁹ p̄tis et remanebat illud q̄ erat ne-
cessariū. Ita moralit̄ est nunc fiendū. Circū-
cidere oportet̄ superfluū in illis partibus gla-
dio discretionis. Illi qui nō sunt de matrimo-
nio nō curent de illo actu nec cogitando nec
loquendo nec opando aliq̄ mō. imo occasio-
nes oportunitates r̄ corruptōes vitare debēt
s; vir cū vxore hoc q̄ est necessariū p̄ conser-
uatione humane nature sine pctō cōmittere
pōt. seruādo modū debitū oibus supfluis cir-
cūcissis. Hec circūcisio est nobis necessaria ad
saluationē. Ideo xp̄s. Sunt eunuchi qui ca-
strauerunt seip̄os ppter regnūz celoz. Qui

pōt capere capiat. Mat̄. xix. Talibus dicit
apls. In xp̄o iesu circūcisi estis circūcisione
nō manu facta in expoliatōe corporis carnis
s; in circūcisione xp̄i. s. spirituali rē. ad Col. ij.
Nota ē expediens q̄ sicut qlibet p̄sona tene-
tur ad istā circūcisionē moralē. ita et quelibet
cōmunitas debet circūcidere publicas puta-
nas seu meretrices q̄ stant p̄ vicos ciuitatis r̄
expellere eas de cōmunitate. et soluz retinere
lupanaria ad remediū. Scdm̄ q̄ hodie fuit
factum in p̄sona infantis iesu xp̄i fuit effusio
sanguinis p̄ciosi. Et hoc oñdit cum dñ. Apa-
ruit humanitas. Vera humanitas xp̄i appa-
ruit in circūcisione in sanguinis effusione. si-
ne q̄ nō poterit dari. Idē legit̄ Exo. iij. de ze-
phora. Tulit ilico zephora petrā acutissimā
et circūcidit p̄pucij filij sui dicens. Sponsus
sanguinū tu mihi es ob circūcisionē. Uidef̄
mihi q̄ xp̄s in sua circūcisione tenuerit mo-
dum magni mercatoris veniētis ad feriā pro-
emendo p̄ciosas merces q̄s nō soluit sed dat
signū vel arrā. deinde t̄pe statuto soluit totū
p̄cium. Ita fecit dñs n̄r iesus xp̄s qui venit
de celo in terrā. in quā intrauit in die natiui-
tatis ad emendū p̄ciosas margaritas. i. aias
in feriā hui⁹ mundi. dicens mundo. Da mihi
aia: cetera tolle tibi. Gen. xiiij. P̄cium em-
ptionis fuit tot⁹ sanguis xp̄i. soluendū in die
veneris sancta in mēsa cambij. s. arboris san-
cte crucis fm̄ q̄ erat ordinatum. Sed hodie
dedit signū vel arrā vt se teneret p̄ eo. Ecce
hec est sc̄da rō quare xp̄s voluit hodie recipere
circūcisionē. in qua aparuit humanitas.
Sciebat xp̄s esse aliq̄s hereticos futuros ex
ignorantia dicētes q̄ nō assumpsit verā car-
nem humanā. sed corpus aerē. vt angeli fa-
ciunt q̄ apparent hoīb⁹. h̄ est erroneū r̄ con-
tra articulū fidei dicētis. Qui ppter nos ho-
mines et ppter nostrā salutē descendit de celis
et incarnat⁹ est de sp̄sancto. ex maria v̄gine
et hō fact⁹ est. Athanasius. Perfect⁹ de⁹ per-
fectus hō. ex aia rōnali et humana carne sub-
sistens. Et fuit cōpleta p̄phetia dauid de ista
humanitate dicēs. hō natus ē in ea. s. virgi-
ne maria. et ipse fundauit eā altissim⁹. Lon-
structio incipit hic. Ipse altissim⁹ fundauit eā
fundamentū redēptionis humane aliud ne-
mo pōt ponere p̄ter id q̄ positū est. i. Col.
iij. In h̄ fundamento passionis de⁹ fundauit
hodie virginē mariā. Et ecce modū quō. q; circū-
cisio q̄ dabat̄ antiquus erat figura pas-
sionis xp̄i. ex decē circūstantijs que ibi circū-
dabant̄. que etiā seruare fuerūt in circūcisio-
ne iesu xp̄i quas virgo maria optime intelli-
gebat quia fm̄ q̄ dicit origenes. Omnes p-

phetias intelligebat mirabiliter. Prima cir-
cumstantia que etiā iuxta circūcisionē est fuit
q̄n̄ Ioseph hodie dixit virgini abraē est vo-
luntas dei q̄ filius vester accipiat circūci-
sionē. q; hodie sunt octo dies a sua natiuita-
te. hodie ergo debet dari. Rūdit virgo abraē
q̄ erat voluntas dei. Tunc Ioseph rece-
sit a xp̄o r̄ a virgine maria matre r̄ iuit ad ra-
binos rē. hoc figurabat q̄ sic in passione vn⁹
discipulus eius recederet ab eo et iret ad iu-
deos dicens. Quid vultis mihi dare et ego
eū vobis tradā. q̄ intelligens virgo plora-
bat. Sc̄da fuit q̄n̄ ioseph venit cū multitudine
iudeoz. quia sicut nos cōgregamur in ba-
ptismo pueri. ita tunc iudei in circūcisione.
hoc figurabat turbā magnā q̄ venit cū gla-
dijs et fustib⁹ ad capiendū xp̄m in nocte sue
passionis. Tercia fuit q̄n̄ virgo recepit filiz
suū. et ipso recepto de p̄sep̄io p̄sentauit ipsuz
rabinis. hoc figurabat q̄ sic in passione xp̄us
p̄sentaret̄ iudicib⁹ Anne et Cayphē Pyla-
to et Herodi. et dgo plorabat p̄tinue. Quar-
ta fuit q̄n̄ imponebat̄ sibi nomen hoc iesus.
hoc figurabat sententiā passionis irruocabi-
liter datā. p̄ quā saluum facit populū suum a
peccatis eoz. Quinta fuit q̄n̄ iudei eleuoue-
runt sibi vestes. q̄ figurabat nudationē xp̄i
in passione iuxta crucē q̄ intelligens virgo
stebat yberime. Et dicebant sibi Ioseph et
rabi. bene videt̄ certe q̄ estis iuuenis. Sex-
ta fuit in circūcisione p̄pucij. tunc ex dolore
infans iesus clamauit flendo. q̄ figurabat
clamoze quē fecit in cruce in passione alta vo-
ce. Logitate fletū virginis marie. Septima
q̄n̄ virgo in p̄ano de lino recipiebat sangui-
nem circūcisionis. q̄ figurabat q̄ sic i passio-
ne in pede crucis virgo maria in suo velo re-
ciperet sanguinē ei⁹. Octaua q̄n̄ imponebat̄
sibi vnguentū in vulnere circūcisionis. q̄
figurabat vnctionē sui corporis in sepulchro
siue sepultura. Nonā q̄n̄ virgo cū ioseph po-
suerūt filiū in p̄sep̄io. q̄ figurabat q̄ sic i pas-
sione corp⁹ poneret̄ in sepulchro p̄ Ioseph ab-
arimathia r̄ Nichodemo. Decima q̄n̄ virgo
plorabat sup p̄sepe respiciēdo filiū. q̄ figu-
rabat q̄ sic in passione virgo faceret planctū
sup sepulchrū. Ecce quō altissim⁹ fundauit eā
hodie. s. virginē mariā in fundamēto passio-
nis. Ideo dicit. Fundamēta eius in montib⁹
sanctis. ps. lxxxviij. Nota in montib⁹ sanctis
ppter altitudinē cōtēplationis passionis xp̄i
in dictis circūstantijs. Ex his Leo papa extra
hit mortalitatē dicens. Agnosce o xp̄iane di-
gnitatē tuā r̄ diuine cōsors fact⁹ nature noli i
veterē vtilitatē de genere cōuersatōe redire.
g uij

Memeto cuius capitis et cuius corporis sis mem-
brum. Reminiscere quod erutus de parte tenebra-
rum translati es in lumen et regnum. Noli te ite-
rum seruituti diaboli subicere. quod precium tuum
sanguis christi est. qui veritate te iudicabit. qui
miscoria te redemit. Ergo ex quo precium nostre re-
demptionis est tam magnam et tanti valoris ca-
ueamus ne vendamus nos dyabolo modico
precio superbie. Superbus vendit se dyabolo mo-
dico vento superbie et vanitatis. Avarus vno
denario. Luriosus modica delectatione.
Gulosus vno cibo vel vna sacca vini. Ad
cognoscendum quanta est culpa illi qui peccat mor-
taliter. nota hic parabola de mercatore qui eme-
rat margaritam preciosam. quam commisit vxori
ad custodiendum in paruo inuolutam. quam dedit
pro folio lactuce. Quilibet nostrum reputat hanc
mulierem fatuam fuisse. Sed vtinam nos non sumus
in eadem fatuitate. Hic mercator est christus. La-
pis preciosus seu margarita est anima nostra. quam plus
valet quam aliquid corporale. que est empti pre-
ciosa sanguine Iesu christi. Petri. i. Non cor-
ruptibilibus auro et argento redempti estis de
vana vestra conuersatione paterne traditio-
nis. id est venditionis. sed precioso sanguine quasi agni
immaculati christi. Hanc margaritam panno car-
nis inuolutam christus commisit mihi et tibi et illi.
Mulier transiens portans lactucas vel hu-
iusmodi est temptatio. calor estatis est ardens
desiderium illius rei pro qua peccas mortaliter. tunc
tradis diabolo margaritam pro tribus lactucis. id est
cogitatione. locutione. et operatione. Ideo ca-
ueatis. Alias dicit David. frater non redimit
quia nullus purus homo poterat redimere. Di-
cit sanctus Thomas. iij. parte. q. i. et. ij. secundum quod nulla
pura creatura potuit satisfacere pro humana
natura. q. lxxv. v. pmu. Item. iij. scripto. dist. i.
ij. nonum. Sed satisfactio pro tota natura huma-
na debuit fieri pro morte christi quod debuit esse vni-
uersalis et exemplar cuiuslibet alterius. vt dicit
sanctus Thomas. iij. dist. ij. capitulo. iij. et in de verita-
te. q. xxxix. vij. sextum. Cuius David subdit. fed-
met homo. id est deus et non dabit deo placationem
anime sue. Et sequitur pena. laborabit in eternum
et viuit adhuc in fine. quia eternaliter erit in
pena. ergo auisemur ne peccemus mortaliter.
Tertium quod hodie fuit factum in persona infan-
tis iesu christi fuit donatio nominis virtuosum cum dicitur
saluatoris. Sicut nos modo imponimus no-
men in baptismo. Hoc nomen Iesus est vir-
tuosum. quia omnes virtutes quas deus posuit in
herbis lapidibus verbis planetis stellis con-
stellationibus omnes sunt et continentur in hoc be-
nedicto nomine iesus. quod fuit hodie datum christo.
Luce. ij. Postquam consummati sunt dies octo

vt circūcideret puer. vocatum est nomen eius
iesus. Circa hoc nota quod hoc nomen iesus conue-
nienter christo impositum est in sua circūcisione
vt dicit sanctus Thomas. iij. parte. q. xxxvij. ar. ij. quod
nomina debent proprietatibus rerum respondere. Et hoc
patet in nominibus generum et specierum. quod vt dicitur
quarto metaphisice. Ratio quam significat
nomen est definitio que designat proprietatem rei natu-
ram. Nota autem singularium hominum semper im-
ponitur ab aliqua proprietate eius cui nomen im-
ponitur. vel a tempore vel a cognatione. vel etiam ab
euentu. vel ex aliqua qualitate. horum omnium exem-
pla doctores sancti ibi supra in corpore articuli
ponunt. Sed nomina que imponuntur aliquibus diuini-
tatis semper significant aliquid gratum donum
ei diuinitus datum. sicut Gen. xvij. dictum est
abrae. Appellaberis abraham. quia patrem multarum
gentium constituit te. Et Abath. xvj. dictum est
petro. Tu es petrus. et super hanc petram edificabo
ecclesiam meam. Quia igitur christo hoc munus
gratie collatum erat vt per ipsum omnes saluarentur.
ideo conuenienter vocatum est nomen eius iesus
id est saluator. angelo hoc nomen pronunciantem
non solum matri. sed etiam ioseph qui erat futurus
nutricius. Idem sanctus Thomas. ibi supra. in solu-
tione ad secundum dicit. quod hoc nomen iesus est
nomen proprium christo in quantum significat spiri-
tuale et vniuersale salutem. non autem vt
particularem et temporalem. Sic enim his qui fue-
runt ante christum potuit conuenire hoc nomen
iesus. et pluribus ante christum fuit in veteri te-
stamento impositum. vt patet etiam ex genealo-
gia christi vbi dicitur. qui fuit her qui fuit iesu qui
fuit eliezer. Luce. iij. Item hoc nomen iesus si-
gnificat humanam naturam. sed christus naturam di-
uinam et humanam. vt dicit sanctus Thomas
iij. parte. q. xvi. arti. v. in corpore articuli vbi
dicitur. quod in hoc nomine christus intelligitur et diuini-
tas yngens et humanitas vncta. Et in ter-
cio scripto. dist. x. et. xj. contra gentes. iij. ca-
pitulo. lxxiiij. hic nota pulchram speculationem. vide-
tur mihi quod spiritus sanctus tenuerit erga christum mo-
dum quem tenent doctores vel scriptores erga
librum. Et libro composito imponunt sibi no-
men vel titulum de libro rubeo iuxta materiam
de qua tractat liber. vt de anima. vel de celo et
mundo. et sic de alijs. Sic etiam spiritus sanctus
composuit et scripsit librum. id est corpus christi ipsius
formando et organizando et animam cum poten-
tijs creando in quo scripsit omnes virtutes
theologicales. morales etc. Ideo dicebat deus
pater spiritui sancto. Sume tibi librum gran-
dem et scribe in eo stilo hominis. Isaie. viij.
Magnus liber fuit christus. quia existens in
terra tangebatur celum. et non habebat titulum.

sed hodie cum vermitione de illo cornu spiri-
tus sancti ipsum intulit nomen iesus. Nec hoc
aliud proprium nomen nisi istud. Ideo quod hoc nomen
iesus nominatur in ecclesia omnes christiani debent incli-
nari. quod idem est quod saluator. Ideo dicit angelus
Ioseph. Vocabis nomen eius iesus. Ipse enim
saluum faciet populum suum a peccatis eorum. Abath. j.
Populi eius sunt credentes in eum et sibi obedi-
tes. Nota quoque nomen iesus representat nobis
modum nostre saluationis tripliciter.

Primo interpretatione.

Secundo pronuntiatione.

Tercio representatione.

Primo modo Iesus interpretatur saluator. Secundo
in hoc nomine Iesus sunt due syllabe. prima est
ie. in qua sunt due lre. s. i. et e. hec prima syllaba
significat humanitatem. que consistit in duabus
substantijs. id est corpore et anime. Non enim anima ra-
tionalis est homo. sed homo est aliquid compositum ex
anima et corpore vt dicit sanctus Thomas. prima parte q.
lxxv. arti. iij. Unde et Aug. xix. de ciuitate
dei commendat Licerone que hominem nec animam
solam nec solum corpus sed animam simul et corpus esse
arbitrabatur. Sicut nec anima est humanitas. quia
vt doctoris sancti probabilius est sententia. In rebus
materialibus forma totum scilicet humanitas di-
stinguit realiter saltem partialiter a forma parti
vt ab anima rationali. Sic igitur humanitas christi in
duabus consistit substantijs saltem partialibus. scilicet
corpore et anime. hanc dist. beatus Thomas. ponit
iij. dist. xliij. q. i. arti. j. Item in quolibetis. q. lli.
ij. q. ij. hec lra I. significat animam et lra E. si-
gnificat corpus. Secunda syllaba est sus. hec signi-
ficat dei vnitatem christi. propter accentum altum. Et
hinc tres lras significantes triplicem honorem qui
christo debetur scilicet quod dicit apostolus. deus dedit illi
nomen quod est super omne nomen vt in nomine Iesu
omne genua flectat celestium terrestrium et infer-
norum. ad phil. ij. Tercio representatione. quibus
bet vult habere tabulam et imaginem crucifixi. Di-
co quod hoc nomen iesus si subtiliter contempletur re-
presentat crucifixionem christi in qua fuit nostra salus
siue saluatio. Primo h lra h significat cruci-
fixum. quod dicit Palsianus quod h non est lra sed aspi-
rationis nota. Ideo significat christum in cruce ex-
istentem. quod tunc non fuit lra legibilis. quod vix co-
gnoscebat. Vidimus enim et non erat aspectus.
Isaie. liij. Sed fuit aspirationis nota quam cla-
mans voce magna expirauit. Secundo in hac
lra h. sunt tres lineationes. scilicet linea recta que si-
gnificat animam christi rectissimam. scilicet linea re-
toza. que significat corpus christi passibile et re-
tozum in cruce. tertia linea est titulus desuper que signi-
ficat deitatem que est super omnia. Lra I significat la-
tronem bonum ad dextram crucifixi crucifixum

duplici ratione. quia sicut i est pua lra. sic latro
paruum se reputabat et humilem quam cognos-
cens suos defectus dixit alteri latroni. Nos
quidem iuste digna factis recipimus. hic autem ni-
hil mali gessit. Luce. xxij. Secunda ratio quod sicut h
lra i est recta. sic latro fuit rectus quam dixit christo.
Dne memento mei dum veneris in regnum tuum.
hec lra s significat latronem a sinistris christi cru-
cifixum. Nota quia sic h lra s est rectora. sic ille la-
tro fuit toruosus et blasphemus quem dicebat
christo. si tu es christus saluum fac te ipsum et nos.
Luce. xxij. Duo puncta que fiunt in hoc nomine
iesus significant virginem mariam et iohannem
euangelista. quorum vita stabat in puncto passio-
nis christi. Ideo hoc nomen iesus
est venerandum et sperandum in eo. David.
Beatus vir cuius est nomen domini spes eius: et
non respexit in vanitates et insanias falsas.
ps. xxxix. Ideo beatus Petrus postquam in no-
mine iesu curauit vnum contractum dixit. Non
est aliud nomen sub celo datum hominibus in quo
oporteat nos saluos fieri. Act. iij. Nota sal-
uos fieri non solum in anima sed etiam in sanitate cor-
porali intelligitur. Dic moraliter de illos qui re-
currunt ad diuinos sortilegos conuicatos et
homo. Ideo david. Si oblitus sum nomen dei
nostri: et si expandimus manus nostras ad deum alie-
num. Nonne deus requirit ista. id est ad puniendum
et vindicandum. Ipse enim nouit abscondita
cordis. ps. xliij. Deo gratias.

In vigilia Epiphanie domini. Sermo.

Heredes sumus

In
spem vite eterne. ad Titum. iij. Et in
epla. In presenti sermone volo vobis
declarare quod modis potest homo habere hereditatem
padii. Sed vt materia sit deo accepta/
bilis et gratiosa. nobis utilis et proficua salu-
tetur virgo gloriosa. heredes sumus etc. In
sententia effectus huius verbi est quod habeamus spem
firmam quod erimus heredes vite eterne. Inueni-
tur clare in sacra scriptura quod ad istam spem ha-
bendi hereditatem vite eterne que est maior spes
quam homo potest habere gradatim deus du-
xit hominem. Terbi gratia. Post peccatum ad
homines habuerunt spem vite inferni. non di-
co spem mortis inferni. quia tunc in inferno
erat vita et mors. Quia boni et sancti in lim-
bo sanctorum patrum existentes habebant spem
vite inferni. et non habebant penam sensus.
sed erant in tenebris. quia non habebant pre-
sentiam dei. et ille locus erat vita inferni. De
isto loco dixit Iacob patriarcha. Descendat
ad filium meum lugens in infernum. Gene-
sis. xxxvij. Ergo Iacob iam intelligebat quod

filius erat in inferno. Ecce spes antiq̄z tpe legis veteris. Ido dicebat sc̄us iob. In profun-
dissimū infernū descendēt oīa mea. Job. xvij.
Non loquebat de inferno dānatoz. s̄ de lim-
bo patrū sc̄toz qui of pfundissimū respectu
celi et elemētōz. Deinde de^o mutauit spem
hominū qñ dedit legē scripture. qz tūc dedit
eis spem vite eterne p hereditate. Quia lex
moysi nō pmittebat psonis sc̄is et deuotis
nisi bona terrena et spalia hui^o mūdi. Leuit.
xxvj. Si in pceptis meis ambulaueritis da-
bo vobis pluuias t̄pibus suis et terra gignet
germen suum. et pomis arbores replebunt.
Ibidē dabo pacē in sinib^o vestris dormientis
et nō sit qui exterreat. Ibidē. Comedētis pa-
nem vestrū in saturitate zc. Tūc ibi totū ca-
pitulū et multū pulcrū. Ido dicebat Isaias
p̄lo isrl̄ in p̄sona dei. Si voluerit z audierit
tis me bona terre comedētis. Isa. j. De hoc
sc̄us Tho. p̄ma sc̄de. q. xcix. arti. vj. plene
determinat et rōnē dicit assignat. Deinde ve-
nit fili^o dei in carne humana et dedit legē gra-
tie et eleuauit spem hoīm in altū. s̄ heredita-
tis vite eterne. Quia mō boni qui tenēt san-
ctam vitā et iustā iam nō spectant vitā infer-
nalem nec spalem. s̄ spectant vitā eternā. Et
altari oportet filiū hoīs vt oīs qui credit i eū
nō pereat s̄ habeat vitā eternā. Job. iij. Pro-
pter hoc dicit thema ppositū. Heredes sum^o
fm spem. s̄ legis gfe vite eterne. Patet the-
ma. Pro dictoꝝ intelligentia nota q lex di-
uina distinguit in veterē et nouā. nō sicut in
spēs omnino diuersas. s̄ sicut in imperfectū
et perfectum in eadē spē. vt dicit sc̄us Tho.
p̄ma sc̄de. q. xcj. arti. v. et. q. xvij. arti. j. Lex
vetus erat bona qz reprimebat cōcu piscētiā
et cōsonabat rationi. s̄ erat impfecta. vt dicit
sc̄us Tho. p̄ma sc̄de. q. xcviij. arti. j. nec con-
ferebat grām. qz hoc xp̄o referuabatur. fuit a
deo. Et assimilat puero vt impfecta. sed lex
noua viro assimilat vt pfecta. vt dicit sanct^o
Tho. p̄ma sc̄de. q. xcj. arti. v. et. q. xcix. arti.
vj. Et lex noua p̄ncipalit̄ pmittit sp̄alia. et
ordinat act^o etiam interiores. z est lex amoris
ideo est pfectioꝝ lege veteri. q̄ habet opposita
vt dicit sanct^o Tho. p̄ma sc̄da. q. xcj. arti. v. z
q. xcix. arti. vj. Inuenio q̄ quatuor conditio-
nes personarū pnt habere spem certā heredi-
tatis vite eterne fm q̄ in hoc mūdo aliqui cō-
sequuntur hereditatem.

- Primo filij z filie legitime generati.
- Secdo parētes sanguine pp̄nqui.
- Tercio amici cordialiter amati.
- Quarto paupes ab oīb^o bonis sepati.
- Et nō inuenio plures. q̄ heredes sumus zc.

Dico p̄mo q̄ in h̄ mundo cōsequunt heredi-
tate filij vel filie legitime generati. Hoc est
clarū et fm rōem naturalē et iura impialia et
pontificalia et etiaz theologialia. Legit ad
Gal. iij. de quodam puero de q̄ erat magna
q̄stio si debebat habē hereditate patris vt nō
Quidā dicebāt q̄ sic. quidā q̄ nō. Questio
venit ad apostolū paulū legistā et canonistā
et cōpromiserunt in eum. Qui nō curauit de
aliquo aliq. nisi scire si ille puer erat legitim^o
Quo scito statim dedit sniam dicens. Ita q̄
iam nō est seruus s̄ filius. qz si fili^o et heres p
deū. Ad Gal. iij. Abodo videam^o qui sunt fi-
lij legitimi dñi nri ihu xp̄i. Dico q̄ solū pue-
ri nouiter baptizati. qz licet nos fuerim^o eius
filij. tamē ex pctis nris facti sum^o eius inimi-
ci. filij legitimi sunt qñ sunt geniti de viro et
vxoze legitima. hoc mō xp̄s sponsus de ec-
clesia vxoze sua et sponsa legitima generat
filios et filias in baptismo Job. j. Dedit eis
potestātē filios dei fieri. his qui credūt in no-
mine ei^o. qui nō ex sanguinib^o. i. feminib^o pa-
tris et matris. neqz ex voluntate carnis. i. mu-
lieris. neqz ex voluntate viri. sed ex deo nati
sunt. Ecce q̄ sunt filij dei legitimi. Ergo cer-
tum est q̄ erunt heredes vite eterne si dece-
dant ante q̄ peccent mortaliter. filij legitimi
absqz questione et cōtradictōne intrāt douū
patris. q. d. illud apli. Sp̄s sanct^o testimoniū
reddidit spiritui nro q̄ sum^o filij dei. Si autem
filij z heredes. heredes quidē dei. coheredes
autē xp̄i. ad Roma. viij. Pro dictoꝝ pleni-
ori intelligentia vide. q. lxx. iij. ptis Thome
doctoꝝ. scz in qua ponit varios baptismi ef-
fectus. scz spiritualem regenerationē. vt patz
arti. viij. in corpore articuli. Incoꝝporationē
etiā p effectū baptismi sanct^o Thomae assi-
gnat. et illuminationē simul et secundationē
vt patet vbi supra arti. v. De quib^o etiā effe-
ctibus notabiliter in. iij. dif. iij. q. ij. determi-
nat. Quare isti pueri dicunt filij xp̄i legitimi.
mi. nunquid habet filios illegitimos seu ba-
stardos. Dico q̄ sic. deus habet vnā ancillā
seu captiuam. scz carnem siue naturā ex qua
generat filios spurios seu bastardos. scilicet
omnes infideles qui veniunt per generatio-
nem seu naturalem siue carnalē. Ideo isti nō
consequunt hereditate vite eterne. Auctas.
Abraam duos filios habuit vnum de ancilla
et aliū de libera. Qui autem de ancilla fm
carnem natus est. sed qui de libera per repro-
missionē est. Hec autē per allegoriā dicta sūt
ad Galathas. iij. Et loquitur de xp̄o cum di-
cit. hec per allegoriā dicta sunt. Dominus
noster iesus xp̄us habet duos filios. vnum

de libera. s̄ ecclesia sponsa et vxoze sua ex q̄
genuit populū xp̄ianū. Alium de ancilla siue
de captiua natura vel carne. s̄ populū infide-
lem. Sed quid dicit scriptura. Eijce ancillas
et filium eius. nō em̄ erit heres filius ancille.
ad Gal. iij. Ratio. quia nō est filius legitimi-
mus. Quia qd natum est ex carne. i. genera-
tione carnali: caro est. ideo nō potest celū in-
trare. sed qd natū est ex spū. i. per generatio-
nem spiritualē: spūs est. Ideo Amen amē di-
co vobis nisi quis renatus fuerit ex aqua et
spū sancto nō potest intrare in regnū dei Jo-
hannis. iij. Sed deus tenet modū boni p̄ris
bon^o pater filijs bonis et legitimis dat here-
ditate. malis autē filijs et inobedientib^o nihil
dat. imo ipsos flagellat. filijs autē illegitimis
et bastardis nō dat hereditatem sed dimittit
eis certū quid p vita. Recte ita facit xp̄s qui
filijs legitimis bonis z obedientib^o dat here-
ditate paradisi. Malis autē filijs et iobedi-
entibus sicut sunt infideles dat p̄nā inferni vbi
flagellat. Bastardis autē scz pueris illegiti-
mis sine baptismo solū cū originali pctō de-
cedentib^o dat vitā in limbo. Ido de filijs bo-
nis et legitimis dicit p̄pheta David. Lum-
dederit dilectis suis somnū: ecce hēditas dñi
filij merces fruct^o vētris. ps. cxxvj. Ecce no-
tat immedationē. hereditas dñi q̄ ē merces
filij legitimi. quia est fruct^o ventris ecclesie.
suple sponse xp̄i. Ecce p̄ma conditio. Se-
cundo dico q̄ in h̄ mundo cōsequunt heredi-
tatem p̄ntes ex sanguine cōiuncti sicut sunt
germani parentes nepotes et h̄mōi. Hoc pa-
tet ad practicā. Et ita volunt iura tā diuina
q̄ humana. Rūe. xxvj. h̄mō cū mortuus fue-
rit absqz filio: ad filiā eius trāsbīt hereditas
si filiā non habuerit: habebit successores frēs
suos. Si et frēs nō fuerint dabit heredi-
tate fratrib^o patris ei^o. Sin autē nec patruos
habuerit dabit hereditate his ei qui primi
sunt zc. Abodo videndū est q̄ sint parentes
xp̄i sanguine pp̄nqui. Dico q̄ seti martyres
qui p fide xp̄i vel iusticia vel veritate vt vir-
tute q̄cunqz mortui sunt. qz tunc p martyriū
qd recipiebant in memoria passionis xp̄i mi-
scebant. Legit Apoç. vj. q̄ deus ofidit bea-
to Johanni gloriā suā. in qua vidit xp̄m se-
dentē sup thronū. et multi sancti stabāt corā
eo in albis cū palmis in manib^o suis in signū
victorie. et fuit dictum Johanni. Hi qui sunt
amicti stolis albis qui sunt et vnde veniunt.
Dixit iohānes. Domine tu scis. Nesciuit re-
spondere. Qui dixit xp̄us. Hi sunt qui vene-
runt ex magna tribulatione. et lauerunt sto-
las suas. id est virtutes et dealbauerunt eas

in sanguine agni. Et nunquid in sanguine p-
prio. Dico q̄ nō. quia sanguis pp̄i nullam
habet virtutē vel efficaciaz nisi misceat cum
sanguine agni p fidem et memoriā passionis
xp̄i. Nota qui venerunt ex magna tribula-
tione. Quatuor tribulationes sunt in h̄ mun-
do. et quarta que ē maior facit martyre. Pri-
ma est maloz verboꝝ. quādo bonis z deuot-
is psonis dicit. vos estis hypocrita fict^o fal-
sus et huiusmodi. Magna tribulatio est hu-
iusmodi. licet respectu aliaz sit modica. quia
verba nō sunt nisi vent^o z statim transeunt. z
est magnū meritū qñ sustinent patienter. De
quib^o dicit David. Verba iniquoꝝ. i. malaz
personarū p̄ualuerūt super nos. Sed qd
meremur ex hoc ofiditur ibi. Et impietate
nostris tu pp̄ciaberis. ps. lxxij. Secūda
tribulatio est qñ non solum verbo sed etiā fa-
cto furant bona et officiū zc. etiaz parua est.
quia bona hui^o mūdi sunt etiā amittenda zc.
sed meritū est magnū. Nota exemplū de
heremita cui quidā bon^o hō portabat quoti-
die panē amore dei. Et quidā iuuenis here-
mita furabat medietatē. Quod sciens sc̄us
heremita patienter sustinuit. licet ex defectu
panis efficeret macer et impotens. Et qñ de-
bit mori cōgregati sunt ad eū oēs heremite
Qui videns illū qui furabat sibi panē voca-
uit eum et osculabat sibi man^o dicens. De-
bedicte man^o que tantū meritū mihi acquisi-
uerunt. de quo alij mirantes qui sciebant illū
eē indeuotū satis zc. Ideo apostol^o. rapinā
bonoz vestroz cum gaudio suscepisti cogno-
scentes vos habere melioꝝ et manentē sub-
stantiā. scz in celo. ad hebre. x. Tercia tri-
bulatio est vulnerū. ista est modica respectu
meriti magni et premij instantū q̄ dicit apls.
Si quid patimini ppter iusticiā beati. j. Pe-
tri. iij. De hoc sanct^o Tho. p̄ma sc̄de. q. cxliij.
arti. iij. Quarta tribulatio est mors. z hec
est maior. quia oīm terribiliū terribilissimum
est mors. vt dicit phus. De ista dicit xp̄s. Hi
sunt qui venerūt ex magna tribulatione z la-
uerunt stolas suas in sanguine agni. Apoç.
viij. Quia p̄ma tribulatio sc̄da et tertia licet
sint magni meriti si patienter suscipiuntur tñ
nō faciunt hominē martyre. sed quarta facit
hominē martyre. et qñ moriunt statim conse-
quunt hereditate vite eterne. Auctoritas. et
est verbū xp̄i ad patrē dicentis. Qui tu de-
me^o exaudisti orationē meā. dedisti hēditate
timentib^o nomen tuū. ps. lx. Nota exaudisti
orationē meā. scz illā quā xp̄us fecit in nocte
sue passionis quādo orauit dicens. Pat^o oīa
possibilia sunt tibi transfer calicē hunc a me.

de martyrib^o.

Apari. xiiij. Quā orationē exponens hila-
rius dicit. Non dicit q̄ nō veniat calix passio-
nis. sed orat vt transcat ab eo ad martyres.
Qm̄ ex ista orōne xpi deus dedit fortunā
et virtutē hominib⁹ et mulierib⁹ etiā pueris et
puellis sustinendi martyriū p̄ xpo. Item de-
dit hereditatē timentib⁹. s. timore filiali. quia
plus voluerūt mori: q̄ aliquid facere p̄ deū.
Iuxta cōsiliū xpi dicentis. Nolite timē eos
qui occidūt corpus. animā autē nō p̄t occidē
s̄ potius timete eū qui p̄t animā et corp⁹ p̄de-
re in gehennā. **A**pari. x. Dico tercio q̄ in
hoc mūdo consequunt hereditatē amici cor-
dialit̄ amati. Sunt multi q̄ nō h̄nt filios nec
gentes s̄ h̄nt bonos amicos quib⁹ dimittunt
hereditatē q̄ moriunt. **A**hō videam⁹ q̄ sunt
amici cari et cordiales xpi. Illi de quib⁹ dicit
ipsemet. vos amici mei estis si feceritis q̄ p̄ci-
pio vobis. **I**oh. xv. Ergo obediētia facit ho-
minē esse amicū dei. p̄ oppositū inobediētia
et pctm̄ facit eē inimicū suū. **O**bedientes dō
tāq̄ amici carissimi xpi p̄sequunt hereditatē
vite etne. q̄s ipsemet xps iuitat dicēs. Tran-
sate ad me oēs q̄ cōcupiscitis me. **E**ccl. xiiij
Nō cū dicit trāsate. in q̄ inuit q̄ ipse ē in vna
pte et nos in alia. **F**luui⁹ terribil⁹ est mors quā
oportet trāsire. et h̄z duas ripas. vna est vita
eterna. in q̄ est xps. **A**lia ē vita tp̄alis. in qua
nos sum⁹. et xps vocat nos dicēs. Trāsate ad
me dñe et p̄ quē pontē trāsibim⁹. nō possum⁹
transire p̄ aliū pontē vite etne nisi p̄ pontem
obediētie et p̄cepta dei. **A**pari. xix. Si vis
ad vitā ingredi serua mādātā. **H**ic pons h̄z
decē arcus. **P**rim⁹ est cōfidentia dei vt in oi-
bus necessitatib⁹ n̄ris recurrem⁹ ad deū et nō
ad demones s̄ ad deum. **N**on habebis deos
alienos corā me. **E**xo. xx. **S**cōs est reuerētia
vocalis. q̄ q̄n hō loquit̄ de deo loq̄tur cū re-
uerentia sicut hō loquit̄ cū p̄sonis honorabi-
libus reuerentialit̄. **N**ō assumes nomen dei
tui inuānū. **E**xo. xx. **T**ercio est reuerētia real⁹
de modico seruitio qd̄ vult de nobis vt serue-
mus festa diligēt. als̄ zc. **A**emento vt diē
sabbati sc̄tifices. **E**xo. xx. **Q**uart⁹ est obfuan-
tia p̄ntal. honorare patrē et matrē corde ore
et ope iuuādo et seruiendo eis de oib⁹. **H**ono-
ra patrē tuū et matrē tuā. **E**xo. xx. **Q**uint⁹ ē
cōcordia fraternal⁹ nō recipere vindictā s̄ re-
mittere iniurias p̄pter deū et facē pacez. **N**ō
occides. **E**xo. xx. **S**ext⁹ est mundicia p̄sonal⁹
cauendo a luto luxurie et imundicie. **N**ō me-
chaberis. **S**eptim⁹ amicitia p̄ximalis nec fu-
rari nec p̄ximū in aliq̄ dānificare. **N**on furtū
facies. **E**xo. xx. **O**ctauus prudentia vocalis
neminem diffamando nec verbis iniuriōsis

seu duris affligendo. **N**on falsuz testimoniū
dices. **N**onus mūdicia cordialis. non concu-
piscere agrū vineā ortū et hm̄i nec bona p̄xi-
mi. **N**on cōcupisces rem p̄ximi tui. **E**xo. xx.
Decim⁹ mundicia mentalis. nō concupiscere
vxoꝝ p̄ximi. **N**on cōcupisces vxoꝝ p̄ximi
tui. **E**xo. xx. **E**cce q̄re dicit xps. trāsate ad me
Nota cōcupiscitis me. i. diligitis. qz obediē-
tia non p̄t bene seruari sine dilectione. et a
generationib⁹ meis. i. virtutib⁹ quas de⁹ ge-
nerat in aīa deuota implemini. sp̄s em̄ me⁹
sup mel dulcis. hic tangit gloriā aīe. **E**t here-
ditas mea sup mel et fauū. hic tangit gloriāz
corporis. **S**icut em̄ in fauo mellis mel est in-
corporatū cere. sic in iudicio gloria aīe redun-
dabit in corpus. **D**ixi quarto q̄ in h̄ mun-
do cōsequunt hereditatē paupes ab oib⁹ bo-
nis sep̄ati. vt sunt paupes virgines religiosi
et hm̄i. **P**auperes sunt pctōz penitentes
qui fecerūt plura pctā. in quoz persona dicit
David. **L**ito anticipent nos misericōdie tue quia
paupes facti sum⁹ nimis. **A**rgumentū. **D**ice-
ret hic aliq̄s. q̄re penitentes dicunt paupes.
qz q̄n erant in pctis tūc erant paupes. **S**z pe-
nitentes qui h̄nt thesaurū gr̄e. s. septez dona
sp̄s sancti et alias vtutes. quō sunt paupes.
Dico q̄ penitentes sunt paupes. verbi gr̄a. si
aliquis vestrū h̄z decē milia florenoz diues ē
s̄ si obligare in. c. milib⁹ dicere diues. licet
habeat. x. milia: certe nō. imo dicere pauper
p̄pter tā magnā obligationē imo dicere. ta-
lis nihil h̄z. paup̄ est. **I**dē est de penitēte. pe-
nitens qui h̄z grām dei et. vij. dona sp̄s sc̄ti.
virtutes theologicales et morales. diues est.
Sz p̄pter obligationem paup̄ est. **E**t primo
deo patri obligat̄ ex pctis q̄ fecit ex fragilita-
te. qz deo patri attribuit̄ potentia. **E**t q̄ pec-
cant p̄ fragilitatē peccāt p̄ deū patrē. q̄ obli-
gatur sibi. qz ipm̄ offendit. **S**oluit̄ at̄ ista ob-
ligatio p̄ asperā durā et magnā p̄niam. **S**e-
cundo penitēs obligat̄ filio dei. cui attribuit̄
sapia. ex pctis q̄ cōmisit p̄ ignorantia vel stul-
ticia ignorans qd̄ tenebat scire. **S**oluit̄ autē
ista obligatio audiendo sapiā diuinā. mis-
sas. smones. bonas lectōes. **T**ercio obligat̄
penitens sp̄s sc̄to. cui attribuitur bonitas. ex
pctis q̄ cōmisit p̄ maliciā et iniquitatē. **S**ol-
uitur autē ista obligatio p̄ bonitatez faciendo
bona opa mie tā corpalia q̄ sp̄alia. **P**ro di-
ctoꝝ euidentia nota q̄ essentialia attributa tri-
bus p̄sonis diuinis cōmunia cōuenienter ap-
propriant et attribuunt diuinis p̄sonis. vt di-
cit sc̄tus **T**ho. i. pte. q. xxxix. ar. vij. et. viij. qz
cōueniens ē vt diuine p̄sone nob̄ manifestē
modo attributa cēntialia sunt nobis magis

nota q̄ p̄sone vel p̄sonalia vel notionalia. et
appropriatio est manifestatio diuinarū p̄sona-
rum per attributa essentialia. ergo cōuenien-
ter fit attributio siue appropriatio. et sic patri
attribuitur potentia. filio sapientia. et sp̄s sc̄to
bonitas. **H**uius appropriationis rationez
doctor ponit ibi sup ar. vij. **I**dem dicit primo
scripto. dis. xxxj. q. j. z. ij. **Q**uarto obligatur
homo christo ex peccatis que cōmisit ex car-
nalitate. quia xps fecit luxuriam de sanguine
suo. **S**oluitur cum disciplina cilio ieiunijs
zc. **Q**uinto obligat̄ virgini **A**marie que est ad-
uocatrix peccatoꝝ: que continuo aduocat
et multas sententias in curia iusticie filij dei
facit reuocare ex suis allegationib⁹. **S**oluit̄
presentando sibi aue maria. **S**exto penitens
obligatur oib⁹ sanctis paradisi. **R**atio. quia si
quis offendit cōmunitatē oib⁹ obligat̄. et te-
netur ab oib⁹ petere veniā p̄pter offensam.
Sic tota cōitas sc̄toꝝ offendit ex pctis nostri
quia fetoz et sum⁹ pctōꝝ nostroz ascendit sur-
sum ad eos. **S**oluit̄ per deuotā et sc̄tām con-
uersationē. **S**eptio obligat̄ sc̄tis angelis cu-
stodibus. sicut discipuli qui resistunt et tradi-
cunt mḡro. **S**oluit̄ orādo ipos et supplicādoz
dicēdo. **A**ngelē qui me⁹ es custos pietate sup
na. **T**u me gubernā ne moriar morte etna zc.
Octauo obligatur aīab⁹ purgatoꝝ. s. aīab⁹
p̄ris et matris zc. qz q̄diu hō est in pctō mor-
tali nō p̄ficiūt eis ofones q̄s hō facit pro eis.
Ad dictū sane est intelligendū ex pte operis
operāns p̄m q̄ opatio pctōis suffragia facit
tis p̄siderat vt est ei⁹. s. pctōis. **S**ic ei opatio
peccatoꝝ p̄siderata: nullo mō meritoria esse
potest. nec sibi sc̄z opanti. nec aliū vt dicit san-
ctus **T**ho. in. iij. dis. xlv. q. ij. ar. j. q. ij. in cor-
poꝝ articuli. **Q**uo querit vtz suffragia p̄ pec-
catoꝝ facta mortuis p̄sunt. verū dicit idem
sanct⁹ **T**ho. vbi supra q̄ suffragia peccatoꝝ
p̄sunt mortuis ex ope opato sicut est sacrifici-
um altaris. qz nostra facta efficacā habent ex
sc̄ipsis absq̄ ope opantis. quāequalit̄ explēt
p̄ quascūq̄ fiant. et sic q̄ntū ad h̄ sc̄z ipsū opus
opati suffragia p̄ malos facta defunctis pro-
sunt. p̄sunt etiā ex ope opante in quātū pctō:
suffragia facies gerit p̄sonā toti⁹ ecclie. sic sa-
cerdos dū dicit in ecclia exeq̄as mortuoz. **E**t
qz ille intelligit̄ facere cui⁹ nomine vel vice fit
vt dicit **D**ionys⁹ in. xij. ca. celestis hierarchie
Inde est q̄ suffragia talis sacerdotis quib⁹ sit
peccatoꝝ defuncti p̄sunt. **P**rosunt etiā suffra-
gia p̄ peccatoꝝ facta ex ope opante in quātū
peccatoꝝ est et agit vt instrumentum alterius
vel ex alterius imperio agit. **U**nde si aliquis
in caritate decedens precipiat sibi suffragia fi-

eri vel alius precipiat caritatem habens. illa
suffragia valent defuncto quib⁹ illi per quos
sunt in peccato existant. **A**magis tamen vale-
rent si in caritate essent. qz tunc ex vtraq̄z par-
te illa opera meritoria essent. **H**ec sanct⁹ **T**ho
vbi supra in corpore articuli. **N**ono obligat̄
vniuersis ex vsuris quas homo fecit de eis. **D**eci-
mo obligat̄ p̄ximo si fuit sibi furatus famam
Soluit̄ sibi famam restituendo. **E**cce hic de-
bita et obligationes penitētis. **L**ui dicit **I**oh.
Dicis q̄ diues sum et locupletatus et nullius
egeo. et nescis quia tu es miser et miserabilis et
pauper et cecus et nudus. **A**po. iij. **H**is pau-
peribus deus dat hereditatem vite etne si fa-
ciunt penitentiam. **A**pari. xvij. **O**blatus est
ei vnus qui debebat ei decē milla talēta. **L**ū
autē non haberet vnde redderet: iussit eū do-
minus eius venūdari. et vxoꝝ et filios et omnia
que habebat et reddi. **P**rocidēs autē seruū il-
le rogabat eum dicēs. **P**atientiā habe in me
et omnia reddam tibi. **A**psert⁹ autē dñs fuit il-
lius dimisit illum. et debitum dimisit ei. **P**er
penitentiam ergo soluitur omne debitum pe-
nitē et consequitur hereditas paradisi. **N**onne
deus elegit pauperes in hoc mundo. diuites
autem in fide et heredes regni quod promisit
deus diligentibus se. **I**ac. ij.

In epiphania dñi. Sermo. j.

Rocidētes ado-

Prauerūt eū. **A**pari. ij. **F**estū hodi-
ernū vulgarit̄ dñ epiphania et appa-
ritio qd̄ idē est. **Q**uia part⁹ virginis qui fuerat
abcondit⁹ et secret⁹: hodie fuit gentib⁹ mani-
festat⁹. **I**oh̄ eccliaſtici dicūt et vocāt hoc festum
epiphania. ab epi qd̄ est sup. et phanos qd̄ est
apparitio. qz stella desup gentib⁹ apparuit. **E**t
ergo de⁹ velit nobis dare sentimentū dulcedi-
nis hui⁹ festi i nostris animab⁹ salutem virgi-
nē **A**maria zc. **P**rocidētes adozauerūt cum
Terbū positū declarat nobis breuit̄ magnāz
et p̄fectā reuerentiā quam tres reges orientis
fecerūt hodie dño iesu xpo: p̄cidētes zc. **N**ō
solū discooperuerūt capita nec fuerūt cōtenti
flectere genua brachia et man⁹. imo totum cor-
pus flexerūt. **E**t p̄cidētes adozauerūt cam.
Ahodo ad dandū nobis rōem h̄ adozatiōis
qz ratio dat sciam. et auctoritas confirmat cre-
dentiā. iuenio in sacra scriptura q̄ ad veram
deuotā et p̄fectāz adozationē requirāt duo. s.
reuerēntialis affect⁹ mētis interi⁹. et humil⁹ ge-
stus corpis exteri⁹. **D**e p̄mo q̄n hō cagitat in
finitatem dei. incōprehensibilitatē. maiestātē
et potentā ei⁹ transcēdentē. venit timor reue-
rentialis interi⁹ in aīa. et ex h̄ sequit̄ humilitas
h

In epiphania domini

exterius in corpore. s. iungendo manus. flectendo genua vel prosternendo se orando deum. In his enim duobus consistit adoratio diuinalis.

Pro intellectu huius rationis sciendum. quod deus creauit hominem in esse substantiali aliter quam alie creature sunt create. Quia homo est compositus de substantia spirituali quantum ad animam. et materialem quantum ad corpus. Non sic de angelis qui solum sunt substantie spirituales. nec de animalibus que sunt substantie materiales. propter quod homo est similis angelis et animalibus. quia habet utrumque. Pro deo de utroque vult adorari. s. de anima cogitando maiestatem dei etc. et de corpore per gestus humiles. sicut dominus qui agrum et vineam laboratori pro certo censu quo ad usum concessit. qui de utroque vult habere censum aliter recipiet sibi totum commissum. Ita deo de nobis qui dedit nobis vineam scilicet animam que inebriabitur amore dei et agrum corporis ut faciat fructum penitentie et misericordie. Ideo de utroque vult habere censum deuote adorationis. De angelis non vult nisi adorationem spirituales. s. more reuerentialis mentis. De animalibus solum vult gestus corporis reuerentiales. sicut fecerunt bos et asinus quando adorauerunt christum in presepio. quasi solum flexerunt genua. s. interior nihil cogitabant. Sed de nobis vult deus totum. s. motus reuerentiales mentis et gestus corporales. Auctoritas christi dicentis. Uenit hora et nunc est quando veri adoratores adorabunt patrem in spiritu et veritate. Nam pater tales querit qui adorent eum Spiritus est deus. et eos qui adorant eum. in spiritu et veritate oportet adorare. Job. iij. Nota venit hora. s. temporis legis gratie. quando veri adoratores adorabunt patrem in spiritu quantum ad animam. et veritate quantum ad corpus. quia tunc est veritas quando corpus conformatur et correspondet menti. Et assignat rationem dicens. Spiritus est deus et ideo oportet ipsum adorare in spiritu et veritate. Dic miraculum quod legitur Job. ix. de ceco a natiuitate illuminato a christo. cui dixit christus. Tu credis in filium dei. Respondit ille dixit. Quis es domine ut credam in eum. Respondit ei christus. Et vidisti eum. et qui loquitur tecum ipse est. At ille ait. Credo domine. et proci dens adorauit eum. Ecce more reuerentialis interior in anima. et gestus corporal exterior qui proci dens adorauit eum. Ita fecerunt isti sancti tres reges quando viderunt eum. s. infantem Iesum subito in animalibus intrauit more timoris reuerentialis ex potentia maiestatis diuine. Ideo corpore proci dentes adorauerunt eum. De his tribus regibus declarabo quatuor puncta.

Primum quod se parauerunt diligenter.
Secundum quod ambulauerunt fortiter.
Tertium quod quesierunt firmiter.

Quartum quod adorauerunt reuerenter.

Et de quarto puncto loquitur thema proci dentes adorauerunt eum. Primum punctum est ad declarandum quomodo isti tres sancti reges se parauerunt apte. Pro quo sciendum quod ex quo deus promisit Abrahe et sanctis patriarchis quod mitteret filium suum in hunc mundum nasciturum de muliere virgine: verum deum et verum hominem. De hoc deus dedit prophetias claras et signa. non solum iudeis in iudea: sed etiam in diuersis mundi partibus. in signum quod non solum veniret ad salutandum iudeos. ut ipsi false credunt. sed etiam omnes sibi credentes obedienter. Singulariter dedit prophetias in partibus orientalibus ubi erant magni philosophi et sapientes per prophetiam Balaam dicentem. videbo eum. s. non modo. intuebor illum: sed non prope. Dicitur stella ex Jacob et surgit virga de israel et putiet duces moab. Rume. xx. iij. Nota videbo eum scilicet christum quem vidimus per se sed per suos successores. intuebor illum s. non prope quia secundum textum biblie a Balaam usque ad christum computantur mille quinquecenti anni. Sed isti tres reges erant de suo genere et dedit ipsis signum dicens. Dicitur stella ex Jacob. i. de terra promissionis. et consurgit virga de israel. i. rex messias saluator et putiet duces moab. qui interpretatur ex patre. Et significat dyabolum qui est pater peccatorum. quibus dixit christus. Vos ex patre diabolo estis. Job. viij. Duces moab. i. dyaboli seu luciferi. Et sunt septem principes qui sunt capitanei septem peccatorum capitalium. Primus dux et capitaneus superbie dicitur Leviathan. Job. xli. Ipse est rex super omnes filios superbie. Secundus dux et capitaneus auaricie dicitur mammona. de quo dixit christus. Math. vi. Non potestis deo seruire et mammona. Tertius dux et capitaneus luxurie dicitur Asmodeus. de quo Thob. vi. demon nomine Asmodeus occidit eos. s. luxuriosos. Quartus dux inuidie dicitur Beelzebub. Lu. xi. In Beelzebub princeps demoniorum eicit demonia. Verbum fuit inuidorum iudeorum contra christum. Quintus dux gula dicitur Beelphégor. ps. cv. Inuatiati sunt Beelphégor et comederunt sacrificia mortuorum. Sextus dux ire dicitur Baalberith. Iudic. ix. De phano Baalberith conduxit sibi viros. Septimus dux accidie dicitur Astaroth. i. Re. viij. Auferte deos alios de medio vestri baalim et astaroth. et preparate corda vestra domino. hos septem duces percussit dominus noster Iesus christus virga sue proci dicationis. De qua David. Virgam virtutis tue emittet dominus ex syon etc. ps. cix. Super hanc prophetiam Balaam dicit Chrysostomus quod eius discipuli et illi qui erant de genere eius post eius mortem voluerunt seruare illam stellam. Et ordina-

Sermo I

uerunt quod certi de ipsis starent in monte victorali alto ad melius contemplandum celum. ubi se lauabant credentes ex hoc eis remitti peccata. et orabant dicentes. Deus celi deus israel mitte illam stellam. et quando contempletur illa prophetia. et sic per partes diuidebant sibi tempora. Et in nocte natiuitatis accidit diuina ordinatio quod isti tres reges orientis magni philosophi et astrologi fuerunt in monte victorali obseruantes dictam stellam. Et in hora qua christus exiit de utero virginis stella apparuit eis clarissima et bassa in aere. nec claritas solis impediabat eius aspectum. Et recitat Chrysostomus opinionem quod in illa stella erat forma pueri cuius cruce in fronte. Dicitur aliqui quod magi voluerunt adorare stellam. Sed dicit Augustinus quod angelus domini dixit eis quod non adorarent stellam. sed quod irent adorare creatorem nouiter natum. Tunc reges tenuerunt consilium quomodo irent. qualiter se prepararent et quid sibi portarent et offerrent. Dixerunt. Iste rex magnus est et potens offeramus ei aurum. et est deus et creator. quia stelle sibi seruiunt: ideo offeramus ei incensum. et in hoc signo crucis ostenditur quod debet pati in cruce: ideo offeramus ei mirram amaram. Ecclesia. Magi videntes stellam dixerunt ad inuicem. hoc signum magni regis est. Eamus et inquiramus eum et offeramus ei munera aurum thus et mirram. Credo ego licet non legatur quod rationaliter sancti reges in muneribus significabant quod de christo credebant. Credo quod etiam in vestibus. quod rex qui portabat aurum voluit indui de panno aureo. Et ille qui portabat thus de purpura alba. qui mirram de scarlata rubea. Ecce quomodo parauerunt se apte tam in muneribus quam in vestibus. Adhuc inuenio in sacra scriptura quod deus promisit hominibus duas stellas. Unam in veteri lege. s. istam que apparuit regibus orientis qui figurabat redemptionem humanam. Secundam meliorem promiserat in nouo testamento dicens. Qui uicerit et custodierit usque in finem opera mea dabo illi stellam matutinam. Apoc. ij. Hec figurabat saluationem celestialem. Nota quod uicerit. s. diabolum per humilitatem. carne per castitatem. et mundum per paupertatem. et custodierit usque in finem opera mea dabo illi stellam matutinam. scilicet angelum bonum per uicentem animam usque ad christum. Sic quomodo angeli in sacra scriptura dicitur stelle. Ratio. quod sicut celum firmamenti decoratur et ornatur stellis. sic celum imperium decoratur et ornatur angelis sanctis propter quod dicuntur stelle. Auctoritas. Stelle de derunt lumen in custodijs suis. et letantur sicut uocantur sunt et dixerunt. Assum. et luxerunt et cum iocunditate quod fecit illas etc. Baruth. iij. Nota stelle. id est. angeli dederunt lucem in custodijs

suis. i. hominibus quos custodiunt. David. Angelis suis mandauit de te ut custodiant te. Ipsi dant in intellectu quid sit credendum. in memoria quid sit timendum et retinendum. in uoluntate quid sit sperandum. et in opere quid sit faciendum. Et quando homo recipit lumen instructionis eorum ipsi letantur. Et in fine quando homo est in articulo mortis deus mittit stellam matutinam. i. angelum qui ducit animam ad christum sicut illa stella duxit reges ad christum. Fiat ergo ratio. Si hec stella hodierna corruptibilis. quod statim conuersa fuit in preiacentem materiam. ita fuit obseruata et desiderata. quanto magis nos debemus expectare illam stellam incorruptibilem. lauando nos ab omnibus inmundicijs et peccatis. Primo lauando cor ab ira odio et ranore et mala uoluntate. os a blasphemijs mendacijs et detractionibus. manus a furtis et uisuris et sic de alijs. et totum corpus a corruptionibus luxurie et carnalitatibus. Nota pro dicti precedentis euidentia quod illa stella que magi apparuit in natiuitate christi non fuit una celestium stellarum. quoniam triplici ratione quas sanctus Thomas. ponit. iij. parte. q. xxxvi. ar. viij. Et dicit sanctus Thomas. aliorum narratis opinionibus. De illi stelle quod dicitur probabili uidentur quod fuerit stella de nouo creata. non in celo: sed in aere vicino terre. que secundum diuinam uoluntatem mouebatur. Ad hoc Augustinus. sentit scilicet quod non fuerit de stellis celestibus. quia dicitur in libro Istra Faustum. Non ex illis erat stellis que ab initio creature itinerum suorum ordinem sub creatoris lege custodiunt. sed nouo virginis partu nouum syduus apparuit. Idem sentit Chrysostomus. Secundus punctus est ad declarandum quomodo isti tres reges sancti ambulauerunt fortiter. quod de capite mundi scilicet oriente uenerunt infra tredecim dies usque ad iudeam que est in medio mundi. Ad praticam secundum quod inuenio in textu et in glossis doctorum. ipsis preparatis statim inceperunt uiam. et stella precedebat ostendens eis uiam quam debebant facere. Ita quod quando habebant ascendere colle: pus stella ascendebat et quando habebant descendere descendebat. Item quando habebant transire flumen stella ostendebat eis locum transitum. Et quando erant in uillis in quibus habebant descendere: stella stabat immobiliter super hospitium. Deinde in recessu stella incipiebat uiam et ipsi sequebantur. Nunquid uidentur uobis istud fuisse magnum miraculum? Hoc modo uenerunt usque ad terminum terre promissionis. Et in crastinum quando debuerunt intrare terram iudee stella disparuit eis. Cogitate quod lem tristitia habuerunt dicentes. Miseri quod est hoc. ex aliquo peccato alicuius nostrum stella disparuit quod faciemus? Dicit sanctus Thomas. q. b. ij.

tenuerunt consilium quid facerent. Quidam dicebant. quod redirent. quoniam querere regem novum in terra aliena magni periculum esset. Alii dixerunt quod irent ad minus usque ad civitatem hierusalem. quia tantus rex in nobili civitate deberet esse natus. vel ad minus scirent ubi erat natus. quia ibi erant magni rabini et doctores. ideo faciamus quod in nobis est. Et venerunt in civitatem hierusalem. Et tunc fuit completa prophetia ysaie dicentis. Surge illuminare hierusalem. quia venit lumen tuum. et gloria domini super te orta est. Quia ecce tenebrae operient terram. et caligo populos. super te autem orietur dominus. et gloria eius in te videbitur. Et ambulabunt gentes in lumine tuo: et reges in splendore ortus tui etc. ysaie. lx. Et loquitur genti iudaice quasi persone dormienti dicens. Surge scilicet civitas hierusalem. illuminare. scilicet lumine claritatis fidei. quia venit lumen tuum. scilicet christus. Nota. Et ambulabunt gentes in lumine tuo. non solum iudei. Moraliter super hoc quod reges amissa stella venerunt hierusalem. ut ibi certificarentur. Sic debemus nos facere quando amittimus stellam gratie dei. Sciendum quod gratia dei dicitur stella per stellarum regum significata. Ratio. quia sicut illa stella dirigebat et ducebat reges ad christum in iudea. sic gratia dei dirigit nos et ducit. et ostendit viam paradisi illis qui habent eam. Primo in bivio ostendit viam dextram. Quot bivivia sunt in hoc mundo illis qui volunt ire ad christum. Primum est superbia vanitatis ad sinistram. mansuetudinis et humilitatis ad dextram. Stella gratie dei ostendit ire ad dextram humilitatis. que est via recta plana et bona absque periculo. Secundum est avaricie et cupiditatis et misericordie et liberalitatis. Tertium est luxurie carnalitatibus. et mundicie puritatis. Quartum est invidie et malignitatis ad sinistram. et benivolentie charitatis ad dextram quam ostendit stella gratie. Quintum est gula et voracitatis. et abstinentie paritatis. Sextum est ire et severitatis. et pacis et unitatis. Septimum est accidie et ociositatis. diligenter operositatis. In his stella gratie dei dirigit nos. Item stella gratie dei ostendit viam ascendendo per viam contemplativam. et descendendo per viam activam ad opera misericordie et pietatis. Item ostendit transitum in flumine delectationum mundi ubi quod plures submerguntur. ut homo non recipiat de ipsis nisi necessaria et secundum legem. et non extra. ne submergat in cibo et potu et vestitu saporis etc. Item dicebat beatus Jobes. Unctio non quam ab eo accepistis maneat in vobis. et non necesse habetis ut aliquis doceat vos. sicut unctio eius docet vos de omnibus. j. Job. ij. Nota unctio. glo. i. gratiam divinam. sed quod est a no-

bis sciendum quando stella divine gratie amittitur que non perdit nisi per peccatum mortale. Dico quod debemus facere sicut fecerunt illi sancti reges. scilicet ire in hierusalem. ad ecclesiam. confiteri peccata sua. et sic recuperabunt stellam gratie dei. Ideo dixit christus paulo qui perdidit stellam. Ingredere civitatem et dices tibi quid te oportet facere. Actus. ix. Nota civitatem. scilicet damascum que interpretatur sanguinea et significat ecclesiam in qua consecratur et sumitur sanguis christi. Tercius punctus est ad declarandum quomodo isti tres sancti reges quesierunt christum discrete. siue locum natiuitatis christi postquam fuerunt in civitate hierusalem. Dic practice quando reges fuerunt prope civitatem cogitate qualis comotio fuit in civitate. maxime quia herodes qui fuit novus rex et extraneus a populo iudeorum timebat sibi custodiebat se ab eis. Cogitate quod statim herodes misit ad reges ad sciendum qui erant et quem querebant et quare veniebant. Responderunt reges quod ipsi veniebant querere regem iudeorum noviter natum. Redatis quod fuit eis dictum. Non dicatis. als herodes prosequetur vos. Dixerunt. non negabimus veritatem. Quidam enim stellam eius in orientem venimus adorare esse. Chrysostomus. Considera devotionem regum: non dum christum viderunt et pro eo morti parati erant. Fuit dictum herodi propter quod venerat. Cogitate quod dolor et timor intrauit in corde suo. maxime quod de his iam timebat. Et mirabilia que in natiuitate christi fuerant facta audiverat propter quod reputavit se perditum et destructum. De his dicit euangelista Mattheus. Audies herodes rex turbatus est. et ois hierosolyma cum illo. Sed dissimulavit suam maliciam ostendendo leticiam de natiuitate christi. Et quod reges orientis venerunt simpliciter et sine armis: permisit ipsos intrare civitatem et recepit eos honorifice. Postea dixit eis. Domine quare venistis. Responderunt. quoniam ubi est qui natus est rex iudeorum. Ecce in quo periculo ponebat se. Herodes vero dissimulans dixit. Audivi aliquid de hoc sed nescio si est certum quod sit natus. Responderunt reges. certum est. quod nos vidimus stellam eius in oriente. Tunc dixit herodes. Et modo domini quod vultis. Responderunt. Venimus cum muneribus adorare eum. Tunc herodes clamavit vocatis magis. diligenter didicit ab eis tempus stelle que apparuit eis: dicens regibus. Ex quo vos certificastis me de die et tempore natiuitatis. ego cum magistris et doctoribus et rabinis certificabo vos de loco ubi est natus. et quod omnes insimul ipsum adorarem oporteret. et ex alia parte parabat iam gladium ut ipsum iugularet si posset. Et congregans omnes principes sacerdotum et scribas scribitabat ab eis ubi christus natus esset. Qui omnes

concorditer responderunt quod in civitate bethleem secundum prophetiam Abich. v. Et tu bethleem terra iuda nequaquam minima es in milibus iuda. ex te enim erit dux qui reget populum meum israel. Nota qui regat in virtutibus exemplo perversatis et predicationis. Tunc herodes certificavit reges de loco et mittens eos in bethleem dicens. Item et interrogate diligenter de puero. et cum inveniatis. renunciate mihi. ut et ego veniens adorem eum. Oportet. Ecclesia. Hostis herodes impie christum venire quid times. non arripit mortalia que regna dat celestia. Ecce quod sancti reges quasi fuerunt discrete cum magna diligentia. Moraliter hi sancti reges antequam venissent ad herodem dirigebant a stella. sicut postquam fuerunt ad regem herodem. habuerunt recurrere ad scripturas sanctas ad se gubernandum etc. Herodes significat antichristum. quod sicut herodes volens christum occidere occidit innocentes. Sic antichristus volens destruere fidem christi occidet christianos sibi tradicentes. Et illa stella significat scientiam humanam. scilicet logicam. philosophiam. leges. canones. quibus modo dirigimur et gubernamur. Sed quoniam erimus in tempore antichristi oportebit recurrere ad scripturas sacras. quod antichristus non credit logice nec philosophie nec poetrie nec legibus etc. Solum cum sacra scriptura habebimus stare contra ipsum. quod quanta culpa est modo. quia nullus curat de biblia. Seculares vult se scientiis lucratiuis. Religiosi debent studere sacra scriptura. unde dicit sevir gilio. alius ovidio. si terentio. et sic de alijs hoc est signum inter alia propinquitatis antichristi. quia antichristus ad probandum suum errorem quod est messias et filius dei etc. non allegabit nisi textum de bibliis prophetias. Quomodo defendes ad improbandum eum si ignoras bibliam. De hoc habetur prophetia salomonis dicens. Lumine prophetia defecerit dissipabitur populus. Proverb. xix. Prophetia notat vetus testamentum. ideo dicebat christus omnibus. Scrutamini scripturas. quia vos putatis in ipsis vitam eternam habere. et ille sunt que testimonium perhibent de me Job. v. Quartus punctus est quod ipsum adoraverunt digne postquam receperunt consensum siue licentiam recedendi ab herode. et quando fuerunt ad portam civitatis hierusalem stella apparuit eis. sicut si quis posset declarare gaudium quod ipsi habuerunt. Ex hoc dicit Mattheus. Videntes autem stellam gaudium sunt gaudio magno valde. Adhuc apparet ratio quare stella apparuit eis. ut duplici signo. scilicet stelle scripturę essent certificati de veritate. et haberent duplex testimonium. Et stella antecedebat eos ut pater. et quando fuerunt prope bethleem forte ad

mediam leucam. iurati et proceres civitatis bethleem qui audiverant eorum adventum venerunt obviam eis dicentes. Quid placet et que causa adventus. Qui dixerunt. Ubi est qui natus est rex iudeorum. Quidam stellam eius in orientem et venimus adorare eum. Qui dixerunt. Nos nescimus alium regem nisi herodes. Oportet. Oportet. vna stella illuminavit istos tres reges et sol. i. christus non potuit illuminare eos. eorum culpa impediens et obicem ponens in nocte natiuitatis quando refulsit. Et stella videbatur ab omnibus ut dicit maximus in sermone hodierno. Recte autem vna stella resplenduit. cuius gens perfida nec radios occultare possit nec abscondere veritatem. ubi celum ipsum vniuersorum oculis sidereo lumine fulgebat. Cogitate quoniam iudei aspiciunt stellam que bonis dabit devotionem. et malis incutiat terrorem. Quomodo mirabantur quoniam non multum erat alta. quam sequebantur reges. et intraverunt civitatem. et finaliter venerunt ad locum ubi erat puer. Dicit sancti doctores quod adhuc virgo Maria erat in illo porticu cum puero ubi pepererat. Et dicit glosa quod non erat ibi tunc Ioseph ordinatione divina ne putaretur pater ipsius pueri. Cogitate quando virgo Maria sensit venire illam militiam quod timuit et abscondit puerum in presepio. et ipsa suebat vel filabat vel orabat. et totum cor contremebat. Stella autem stetit supra ubi erat puer. Et reges mirabantur cum non viderent ibi palatium nec magnam domum. et aspiciabant se mutuo reges dicentes. Quid est hoc quod stella non movetur. Dicit maximus quod stella emittebat novos radios et clariores. quod d. regibus. Hic est rex quem queritis. Reges autem descenderunt ad terram de egypto aialibus suis. et vniuersorum veniens ad porticum eleuavit modicum flaciatum dicens. Quis est hic. Et vidit virginem filantem vel suentem. Et accedentes alij duo reges quoniam viderunt virginem Mariam statim habuerunt magnam devotionem. Que dixit eis. Domini quod placet vobis. Qui dixerunt. Sciatis vos ubi est qui natus est rex iudeorum. quia volumus ipsum adorare. Virgo maria non dixit se nescire. sicut dixit. Domini hec deberent scire magni domini et rabini et rectores civitatis. Et verum dicebat. et inter reges totaliter in corde fuerunt calefacti. Et inde exeuntes respexerunt stellam que stabat super immobiliter et pulchrior. Et iterum redierunt ad virginem dixerunt sibi. Quos habetis filium. Que respondit. Ita domini. Et est diu quod peperistis. Respondit. Domini hodie sunt. xij. dies. Dixerunt reges. Bona iuuetula si placet vobis ostendatis ipsum nobis. Tunc virgo sciens quod probo veniebant recepit filium de presepio ostendit eis

In epiphania domini

Qui dixit. quod vocat? Virgo maria rridit. Iesus. Quo noie audito. padetes adoraue- runt cum dicetes. O saluator vos beneuene- ritis. O dñe tanta est humilitas vestra q vo- luitis venire in stabulo huius mundi miseri. Vos qui estis infinitus in diuinitate: estis re- strict' in humanitate. Vos qui estis creator: estis fact' creatura. Vos q estis sol' immortal' z impassibilis: estis fact' passibilis z mortalis. O dñe tanta gra est ista. Et silētes osculabā- tur pedes eius. Deinde adorātes matrē dice- bāt. O camera paradisi templū dei. sacrariū spūsancti. O bñdicta vos portastis nob sal- uatorē. Dicit euāgelista. q apertis thesauris suis obtulerūt ei munera. aurū: thus: z mirrā Aurū tāq regi magno. Thus tāq deo vero. Et mirrā amarā tanq passuro. Et fuit cōple- ta prophetia dauid de ista die dicens. Reges tharsis z insule munera offerēt: reges arabuz et saba dona. dño deo adducēt. Et adorabūt eum omēs reges. omēs gentes seruiēt ei. ps. lxxj. Flora seruiēt ei. scz ppter lucrū bonum z remunerationē quam dat suis seruitoibus Sec' q seruit mundo. qui suis seruitoib' dat mo: rē. z animā diabolo qui dat penā eternā. Sz xps suis seruitoibus dat gram in h' mun- do z glām in alio. ideo sibi est seruiendū. Jo xps. Dñm deū tuū adorabis z illi soli seruēs. Abath. iij. Deinde sancti reges fecerūt ora- tionē deo vt ofideret eis si redirēt ad herodē Sz dicit euāgelista q rñso accepto in somnis scz ab angelo. ne redirēt ad herodē. per aliaz viam reuersi sunt in regionē suā. Cōtempla- te hic modicū qñ venit Ioseph z vidit tantū aurū. thus. z mirrāz quō gaudebat. Ex alia pte tristabat q non fuit dignus interesse tāto festo. dicit Bern. q totū aurū dederūt amore dei. Adoraliter nos exemplo regū debem' offerre aurū bone reformatōis. z talis poterit dicere cum dauid. Dilexi mādāta tua super aurū z topasson. qui est lapis preciosus. Pro- pterea ad oia mādāta tua dirgebar: omnem viam iniquā odio habui. ps. cxvij. Secūdo thus deuote orōnis: dicēdo. Dirigatur ad te dñe oratio mea sicut in. zc. ps. cxi. Tercio de- bem' offerre mirrā penitēntialis afflictōis. Et dicere poterit talis. Quisificabis me: ecce i pa- ce amaritudo mea amarissima. Tu autē erui- sti aiām meā vt nou paret. Ysa. xxxvij.

De eodem Sermo. ij.

Hic est qui natus

est rex iudeoz. Abath. ij. Tota ma- teria h' fimonis erit moralis tā de virtutib' moralib' q theologicālib'. Sz pzo

salutē dgo maria zc. Ubi est q zc. Hoc pzo- priū verbū fuit qstio interrogatiua. triū reguz orōnis q cū magna diligētia pquirebāt xpm dicentes. Ubi est q zc. de isto intellectu p nūc non curo. Sz tropologicē siue moraliter de- clarādo thema dico q h' nomē iudeozū idē ē qō glificatoz i glia. Lū q qñ vbi est q nat' est rex iudeoz. scz glificatoz. De h' rege Da- uid fecit qstionē in spū pphie dicēdo. Quis est iste rex glie? Qui rridit spūsanctus. dñs d' tutū ipse est rex glie. Sicut rex est dñs ciuita- tum sui regni. ita xps est dñs oim virtutum q dicuntur ciuitates sue. Si ergo volum' ipm pquirere cū sanctis regib' orōntis. qram' eum in suo dñio. Quia rex cōter moreē in suo re- gno. Sic xps rex glie morat' in suis ciuitati- bus virtutū. Cum ergo dicit thema. Ubi est qui nat' est rex iudeoz. i. glificatoz. Rñde- tur in ciuitatib' suis. scz virtutib' seu virtutū. Patet thema. Ubi sūt sit a nobis querend' ondit ppheta dicēs. Disce vbi sit prudentia. vbi sit virt'. vbi sit intellectus. vt scias simul vbi sit longiturnitas vite et victus vbi sit lu- men oculoꝝ z pax. Baruth. iij. Hic ponit se- ptē virtutes tanq septē ciuitates siue villas dñi regis xpi in quib' ipse morat'. Quarū qñ- tuor sunt morales z tres theologicales. Abo- rales sūt site in plano. theologicales vero in montibus altissimis.

- Prima est prudentia rationalis.
- Secunda fortitudo spiritualis
- Tercia iusticia intellectualis.
- Quarta temperantia corporalis.
- Quinta et est pma theologicalis est spes.
- Sexta fides
- Septima est charitas.

In his septē includunt' omēs virtutes. Cum ergo qñt' thema. Ubi est q nat' zc. Rñdet' q in his septē virtutib'. Dico pmo q querē- dus est xps in sua ciuitate plana q dñ prudentiā rationalis cū dicat. disce vbi est prudentia. Prudentia aut auifat hoīem vt inter tot picu- la hui' mūdi tam aie qz corporis famez bono- rū sciat regere z gubernare vitā suā cauēdo a piculis maxie a piculis aie. De hac virtute a- uisauit xps aplōs. z p ipsos nos qñ misit eos ad pdicandū dicēs. Ecce ego mitto vos sic oves in medio lupozum. Estote ergo prudē- tes s. serpē. Abath. x. Nota q lupos vo- cat demōes z malas psonas z lupinas. a qb' prudēter debz se hō custodire. Nota sicut ser- pētes. Dicūt pbi q tractāt de pprietatib' rez q est quedā natura serpēt' q dñ aspīs multū bona z necessaria p tyriaca. et est talis condi- tionis q nō pōt capi nisi incantē. ppter h' si

De virtutib' moralib' z theologicalib'.

Sermo .II.

incātatores pfit pferre cetera d'ba ipso audiē te capiūt euz. als nō. Jo qd facit ipa infictu naturali qñ audit vocē incātatois ponit vnā aurē sup lapides. z cū cauda claudit aliaz ne audiat verba incātatois: z sic non incantat nec capif. Dicit xps q ita faciam' nos q ha- beam' prudētiā serpent' qñ demones vel alie male psonē volūt nos incātare vel capere et ipedire ne vadam' ad paradīsum temptātes nos dicēdo aliq verba ad aures corporis vel cordis. sicut spentes facere debem' z ponere aurē dextrā sup illū lapidē de q dicit paul'. j. ad Co. x. Petra aut erat xps. z claudere au- rem sinistra cū cauda. scz mortis. qz sic cauda est vltima pars spētis. sic mors est vltia pars hoīs. vbi gra. Si diabolus vel aliq mala pso- na vult te incātare de supbia dicēdo. qre tu non incedis ornat' sicut talis vel associat'. cū sis de meliozi genere mag' diues zc. statū po- nas aurē in lapide cogitādo quō xps iuit in- dutus. qz. xxvij. ānis portauit eandē tunicā. z cauda mort' claude aliā aurē. scz sinistra. i. cogitādo qd portabis tecū qd dices deo de vanitate vestrū zc. Ecce qre dicit. Estote q zc. Idem si vult te incātare de auaricia. luxuria gula. vidicta zc. cogita de xpo z in morte qd eris z qñlis snia dat auar'. luxuriosis zc. ergo disce vbi sit sapia. Scdo disce qd sit virtus hōndit fortitudo spūalis q notāter dñstus nō fortitudo. Qm fortitudo est duplex. i. cor- poralis z spūalis. Fortitudo corporalis non est virt' in q de' sit querend'. qz aialia bruta sunt fortiora hoīb'. vbi gra. Fortitudo est lu- ctare. s. vltus vincet vos. Idem de cursu sed vn' equus supabit vos. Idē de saltu s vnus ceru' saltabit plus. Idē fortitudo est portare onus. s. plus portat mulus. Licet q fortitudo corporalis sit bona z fuit qñq. nō tñ est dñ' Sz fortitudo spūalis sic est resistere dñdicere pctis. ista est dñ'. nō dimittere bonā z sanctaz vitā inceptā nec pñiam. ista est virt'. Itē tene- re z fuare firmū bonas ordinatiōes pro vtili- tate cōitat'. h' est dñs spūalis de q debet hō gliari z se appreciare nō de fortitudine corpo- rali q est cōis hoīb' z iument'. De ista fortitu- dine corporali nō se appciabit dauid licet eēt fortissim'. qz adhuc puer. xvj. ānoz qñ custo- diebat oues pñs suiz ad eos veniebat leo vel vrlus. dauid auferebat ab eis predā z occide- bat eos. vt patz. j. Re. xvij. Nā leonem vrlū interfeci ego fu' tu'. Sz gloriabatur de forti- tudine spūali. de q dicebat deo. Fortitudinē meā ad te custodiā. i. resistēdoz dñdicēdo pec- cat'. qz de' susceptoz me' es. ps. lvij. Jo san- ctus paul' p nob orādo dicebat. Det vobis

deus fm diuitias glie sue dñtatem. scz fortitu- dinis spūalis corroborari p spūscm eius in interiori hoie. ad Eph. iij. Tercio disce vbi sit intellect'. Ecce iusticia iudicialis siue itel- lectualis q pñet ad iudices Diceret aliq i/ proprie loq' q dñ' iusticie dicat' itellect'. Rñ- sio q h' notāter dicit ad onidēdū iudicib' q iusticia nō est fienda fm sensualitatē. s. rōna- biliter p itellectū. vbi gra. Si litigāt corā iu- dice diues z paup. diues pmittit iudici pecu- nias zc. paup vero plorat. Si iudex vult iudi- care fm sensū visus. qz videt diuitē pmittētē sibi zc. pauperem flentem non bene iudicabit Sz per itellectū examinata pñ' causa debet dare iusticiā pro illo q. habet bonū ius siue sit diues siue paup. Item nō debet sensu audit' iudicare. vbi gra. Si nobilis. baro. miles. et rustic' litigant corā iudice z nobilis loquitur cōminando zc. iudex non debet iudicare fm aures. s. per itellectū dādo iusticiā rectam z sniam pro illo q hz ius rectū. z nihil debet ti- mere. Item nec sensu tact'. verbi gra. si p san- guine' iudicis litigat coram eo cum extraneo vel iudeo vbi pater vel frater vel p sanguine' tangant iudicē in carne vel sanguie nō debet iudicare fm tactū. s. per itellectū z rōnē. qm iudex in iudicio non debet cognoscere nec pa- trem nec matrem nec fratrem nec amicū. s. extra iudicium faciat eis bonum festū. Item nec sensu olfact'. Nota q legif i talmuth de illo falso messia bartosmā incantatoze qui dicebat se per odoratum iudicare qd esset bo- nus vel malus. quem iudei voluerunt proba- re z clausis sibi oculis statuerūt coram eo du- os hoies z vn' erat bonus z alius prauus et malus. Qui male sententiavit ideo fuit male sententiatus. Item nec sensu gust'. scz ppter conuiuia vel dona seu encenia. Dic de illo re- ge cui fuit presentata pulcra anguilla. z quia sapuit sibi dedit sniam pro illo qui presenta- uerat sibi anguillam. Lū aut cancellari' ptra diceret. qz ptra iusticiā. Rñdlt rex. Tere an- guilla sapuit nobis. Ideo de iudice dicit scri- ptura sc'tā. Non fm visionem oculoꝝ iudica- bit. neq fm auditū aurū arguet. sed iudica- bit in iusticia pauperes et arguet in eqtate p mansuetis terre Ysa. xj. Quarto disce vbi sit lōgiturnitas vite. Ecce h' tpania corporalis Sz qre vocat eā sic z nō pprio suo noie. qz sic iusticia ex sua causa dñ' itellect'. ita tpania ex suo affectu. qz dat lōgā vitā. Jo vocat lon- giturnitas vite. vbi gra. Denf duo hoies q/ rū vn' sit abstīnēs z alter gulofus. naturalit' multo ampli' viuet abstīnēs. Dicunt medici q ples interficit cib' q gladi'. Lū tñ moriāt' h iij

Ysaia.

Ysaia.

tot in prelijs et in guerris. Iō tpeate comedere et bibere debem? Nota q legif de magno alexandro q cū fuisset monarcha et fuisset i orie te ad bragmānos. admirās de eoz antiq̄tate cogitavit q aliquā medicinā debebāt habere ex qua eoz vita p̄servabāt et q̄rensūt eam sibi oñderent vt ipa vteref. Qui dixerūt q nō placeret sibi. Rñdit q imo. Tunc dixerūt sibi q eozū medicina erat tēperantia. qz semel in die comedebāt de vno solo cibo. et nō placuit ei. De hac dicit scriptura. Noli auid? esse in omni cpulatōe nō effundas te sup oēm escā In multis em̄ escis erit infirmitas. et aviditas appropinquabit vsqz ad colerā. Propter crapulam multi obierūt. qui autem abstinēs est adijciēt vitaz. Eccl. xxxvij. Nota sicut dicunt medici q p̄ma digestio debz fieri in olla sc̄ba in ore tercia in stomacho. Itēz non te efundas super oēm escā. Nota p̄tra diuites tā laycos q̄ ecclesiasticos qui vtunt multis escis et de qualibet volūt comedere: et pfundūt sibi stomachū. qz quilibet cib? habet suā digestio nē. Ideo dicit. in multis escis erit infirmitas. Quia sicut in olla in qua decoquit de boue de porco et de pullo zc. qñ vnus cib? est coc? alius est p̄sump? ppter hoc magni dñi t̄ pla ti viuūt parū. Ideo dicit ppter crapulā. i. crudam epulā fm̄ ethymologiā multi obierunt. Qui autē abstinens est adijciēt vitā. Quia ta ciuitas in alto mōte sita est q̄nta virt? que est p̄ma theologialis. scz spes. q̄ oñdit cū dñi Discē vbi sit victus. s̄ q̄re spes dñi vict? quia tota spes xp̄iana p̄sistit in victu. qz vict? sacre eucharistie est radix vite nre. Itē. quia sicut totū malū destructōis nre hūane nature v̄it ex cibo scz vicio. sic vult deus q totū bonū nostre saluationis veniat ex cibo eucharistie. Querit sanct? Tho. in quarto. vtrū sacm̄ eucharistie sit ita necessariū q sine illo nō possum? saluari. Et arguit q non est ita necessariū. qz pueri absqz cōione saluātur. S3 finaliter rñdet determinando q nullus pōt saluari nisi v̄tute huius sacri. Quid ḡ de pueris zc. Rñdet p̄ tales similitudinē. qz qñ hō comedit in prandio vel cena. solū vnū membrū corporis. scz os comedit et recipit cibū. et omia alia membra reficiunt. Ita de sacramēto altaris Tota xp̄ianitas est vnū corpus fide et charitate p̄iunctū habēs mltā mēbra. Sacerdos est os huius corporis. Lū ḡ sacerdos cōicat oia mēbra reficiunt. Ideo etiā pueri qui sunt mēbra hui? corporis. Ideo dicit ecclā in collecta Refectus cibo potuqz celesti deus noster. Non dicit refectus de cibo sacerdotis. Si dicatur ex quo iam cōicamus ore sacerdotū audiēdo

missam. qd ergo oportet nos cōicare in pasca Rñdeo q duplex est cōio. scz spūalis et sacra- mētalis. Cōio spūalis fit quotienscūqz hō au dit missā in charitate. tūc homo cōicat spūali ter tanqz membrū ecclie. Alia est cōio sacra- mētalis q̄ precipit semel fieri in anno. scilz in pascale. ad quā tenent om̄s vtriusqz sex? euz ad annos discretōis puenit. De ista virtu te spei dicit dauid. Oculi oim̄ in te sperāt do- mine: et tu das escā illoz in tpe oportuno. scz in missa. qz illud tps est ordinatuz. Aperis tu manū tuā et iples om̄e aīal benedictione. ps. cxliij. Sexta est fides. ibi. discē vbi sit lu- men oculoꝝ. S3 quare noiatur sic. Rñdeo q sicut corpus habet duos oculos qbus videt ita aīa habet duos respectus tanqz oculos. s. respectū diuinitatis xp̄i. quasi oculū dextrū. et respectū hūanitatē eius qñ oculū sinistrū. In his duobus p̄sistit tota fides catholica. q̄ habet. xliij. articulos. scz septem diuinitatis et septem hūanitatē. et om̄s simul p̄tinentur in credo in deū. Benedict? est ille qui habz istos duos oculos claros et bonos. de qbus dicit christus. Non turbet cor vestrū neqz formi- det. creditis in deū et in me credite. Job. xliij. Creditis in deū. Ecce oculus dexter. et in me credite. i. in meam humanitatē. Ecce hic oculus sinister. Ideo dauid orādo dicebat. Illu- mina oculos meos ne vnqz obdormiā in mor te: ne qñ dicat inimic? meus p̄ualui aduersus eum. ps. xij. Non loq̄tur de oculis corpōis. quia non legit fuisse cec? s̄ de oculis aīe. vt il luminarent sibi ne peccaret p̄tra fidem. quia si fundamentū cadit. totū eius edificū corru- et. De hoc sc̄tus Tho. ij. q. iij. ar. vij. vbi querit. vtrū fides sit p̄ma virtutū et oñditur p̄cipue in solutiōe ad quartū quō ipa sit fun- damentū. Sec? de alijs virtutibus. S3 qui- dam sunt ceci oculo dextro vt agareni q non habent fidem diuinitatis xp̄i. Quidaz oculo sinistro vt manichei q negant humanitatem xp̄i. S3 vtroqz sūt ceci iudei iniferi. Septi- ma est charitas generalis q̄ cōsistit in amore dei et p̄ximi. que oñditur ibi. discē vbi sit pax Que sic vocatur ab effectu. quia pacificat cre- aturam cum creatore qñ ipm̄ diligit sup oia. Et ista pax cōseruatur q̄ diu creatura seruat tria p̄ma p̄cepta. scilz non habebis deos alie- nos. secundū nō assumes nomē dñi dei inua- num. terciū memento vt diem sabbati sancti- fices. Ideo xp̄s Athth. xxij. Diliges dñm deū tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota mente tua. Secūdo charitas facit pa- cem cum proxio suo. que seruat? fuando alia septem. vt si vis honorari a filijs tuis honora

Fides

Fides

parētes tuos. Sc̄do si nō vis occidi non oc- cidas. Tercio si nō vis vrozē tuā tāgi ab alio non tangas vrozē alteri. Quarto si non vis depredari non furtū facias. Quinto si nō vis diffamari non falsū testimoniū dices. Sexto si non vis in aliquo dānificari nulli damnuz inferas. Septio si tu nō vis vtruzē tuam ali quis p̄cupiscat non cōcupiscas vrozē p̄ximi tui. hec est charitas generalis deit p̄ximi. Ideo dicit xp̄s de pace dei et p̄ximi. Pacē relin- quo vobis pacē meā do vobis zc. Job. xliij. Dauid. Pax multa diligentib? legē tuā et nō est illis scandalū. psalmo. cxvij. Quia in di- lectione dei et p̄ximi vniuersa lex pendet et prophete. Deo gratias.

Sermo. iij.

Et aliā viā reuer

si sunt in regionē suā. Athth. ij. hoc verbū fm̄ intellectū historicuz declarat viam reuerfionis triū regū. scilz per aliā viam reuerfī sunt in regionē suam. et nō per illam per quā venerāt iuxta diuinā ordi- nationē et angeli reuelationem. dicētis eis ne redirent ad herodē. S3 iuxta intellectū alle- gorizū et spūalem dicīt de nobis qd debem? facere. scz ire ad regionē nostrā non vias per quā venimus. s̄ aliam propter quod oportet declarare tria puncta.

Primus qualis est terra vel regio nostra propria ad quam debemus ire finaliter.

Secundus qualis est via per quam posse- mus errare vt caueamus ab ea prudenter.

Tercius qualis est via per quam sine erro- re perueniamus ad patriam securiter.

Quantū ad primū dico q gla celestis illa est terra p̄pria et regio ad quam debem? ire fina- liter. que nostra est triplici ratione et iure. scz

Creationis

Redemptionis

Legationis

Quantū ad primū q̄re creditis q deus crea- uit celū non pro se qz iam habebat habitatio- nem latam. scz suā eternitatē. et veri? dñi q ce- lū et terra stant in deo q̄ q deus stat in celo vt in terra. qz deus non indiget sustentamento. Nec celum creauit pro angelis ex necessitate. Rō. qz cum sint creature spūales nō indigēt loco corporali. s̄ ipm̄ creauit p nobis q sum? corporales. ideo indigemus loco corporali. ḡ iure creationis illa regio est nra. Auctoritas. Annūciat de ea scz gla amico suo q possessio eius sit et ad eam possit ascendere. Job. xxxvj. Nota amico suo quia solum amici dei intrāt ibi. Inimici autem faciūt se indignos intrare

illud. Et ad eā possumus ascendere. scilz per scalam virtutū et bonoz operū. S3 est h̄ argu- mentū in opositū. qz dicit dauid p̄pha. Le- lū celi dño. trā aut dedit filijs hoim. ps. cxij. Celū. i. gla celi deo. Quō ḡ dabit homi iure creatōis. Rñtio q̄ p̄ essentiā et naturam gla celi soli deo debet. qz sua est essentialiter et na- turalit. terra autē cōpctit hoī. s̄ gla celi com- petit hoī p̄ administrationē diuinale. Ideo dicit annūciat de eo amico suo. Sc̄do est nostra iure redēptionis. qz xp̄s ipsā emit nobis ma- gno precio. scz sanguie suo. Non enim ipsam emit pro se: qz iam erat sua: s̄ pro nobis. quia nullus sanguis human? nec oia creaturaruz factarū et fiendaruz sufficissent ad emendū illā gloriā solū ad horā vnā. S3 venit fili? dei q dedit preciū magnū et supabundās. Ideo facti q sūt in gla dicūt deo: Redemisti nos deo in sāguie tuo ex oī tribu et p̄lo et natiōe. et fecisti nos deo nostro regnū et sacerdotes et regnabi mus super terrā viuozū. Apo. v. Redemisti nos. non dicit emisti sed redemisti. i. itēz emi sti. Dicūt om̄s sancti doctores p̄corditer q tā ta erat virt? sanguis xp̄i q̄ minima eius gut- ta fuisset preciū sufficiens et superabundans. Lum ḡ tot guttas effuderat. p̄mo in circumci- sione zc. Ideo non solum emit s̄ redemit. Et fecisti nos deo nostro regnum et sacerdotes. Nota dicit regnū et sacerdotes. qz om̄s qui in- trant glām padis sunt regnū q̄tum ad aīaz in qua deus regnat. in intellectu per cognitio- nē. in memoria per beneficioruz recordatio- nē. in volūtate per amorē et deuotionem. Et sunt sacerdotes q̄tū ad corpus ipm̄ deo sacri- ficando per p̄niam. et sic exponit glosa. Et re- gnabim? sup terras. non dicit in terra. Patet ergo q̄ illa patria est nra iure redemptionis. Tercio est nra iure legatōis. qz dñs noster iesus xp̄s in suo vltimo testamēto ipam nob dimisit. De? fecit duo testamēta. scz vctus et nouū. In veteri testamēto non dimisit illam alicui. s̄ dimisit argentū. aurū. panē. vinū. ci- bū et potū fruct? et victoriā inimicoꝝ. Deide fecit illud testamētū. scz nouū morte ipi? cō- firmatū. Testamētū em̄ nouuz in morte xp̄i firmatū est. ḡ et p̄mum est cassatū. In nouo autē testamēto legauit glām celestē dicens. Nolite timere pusill? grex. qz cōplacuit patri vfo dare vob regnū. Lu. xij. Nos sum? pusil- li respectu sc̄toꝝ āgeloz. Et ne despem? dic q mō et nos hēbim? regnū dei. Ideo dicit xp̄s. No- lite timere zc. S3 sūt mlti i mūdo q magi audī- unt et curāt de p̄missiōib? ve. te. q̄ de p̄missiō- nib? noui testa. qz nō curāt de gla eternaz fut- tura: s̄ de pecunijs. de honorib? dignitatib?.

h v

gla celestis et nra p̄pria nra

Fides vniuersa

Intus p̄ palmarū s̄ p̄ paratū cura q̄re v̄tute.

de victoria inimicorum etc. q. oia sunt transitoria et temporalia. Iohannes dicit legatum et cetero debemus curare et ipsum appetere et desiderare. Si aliquis miles dimisisset vobis aliquod castrum in suo testamento de quo nondum haberet possessionem. nocte et die laboraret ut ipsum haberet. Quod magister de castro glorie nobis a christo dimisso. Sed pauci sunt qui laborant ut habeant possessionem. Iohannes dicit ciprianus in sua epistola de mortalitate. Patriam nostram patri sum computem. parentes patriarchas et prophetas iam habere cepimus. Ut quod non speramus ut quod non currimus ad patriam nostram videre penes nostros visitare possimus. Adhuc illuc carorum numerus nos precessit et expectat turba filiorum patrum et amicorum qui iam sunt de sua salute securi adhuc de nostra solliciti. Patrum propter. Secundo videndum est qualis est via per quam erraverunt primi parentes. et nos sicut possemus ut caucamus. Dico quod in principio mundi via fuit errata per adam et eum. qui inveniunt tres vias totas quibus deviauerunt et amiserunt paradisi patriam et venerunt in hanc vallem misericordie et lacrimarum.

Prima fuit via superbie
Secunda fuit inobedientie
Tercia fuit gule

Non credatis quod peccatum gule fuisse primus. imo dicit scriptus Iohannes. i. p. q. ante de fructu venito comederit iam erat in eis peccatum superbie. quod quod spiritus dixit eue. Cur precepit vobis de? ut non comederet ex oculo ligno paradisi. Genes. iii. Hec fuit prima questio mundi a diabolo iuncta que fuit primus sophista in spiritu peccatis facie humana habitis. ut dicit magister historiarius. Statim facta questione eua habuit superbia. et que non comederem? ex oculo fructu. statim cor eius elatum est ex superbia. Ecce deviatio quod incepit in eua. Iohannes dicit scriptura. In initio omnis peccati est superbia. que tenuerit eam implebit maledictis et subvertet eam in fine. Eccles. x. Nota subvertet eum quod superbia vult esse aliquid super alios. et in fine ibi caput subvertit in infernum. Secundum peccatum fuit inobedientia sicut fuit in adam quod fuit secundus. quod magis debuit ipse cauere. Sed dicit Augustinus. quod adam peccavit nolens tristare suas delicias. Primo vixit que erat pulcherrima adam multum diligebat eam. id est amore ipsius comedit. quod si adam non comedisset ipsa sola fuisset donata et si filii nec fuisset peccatum originale. sed postquam ipsa comedit de fructu attulit ad eum ut comederet. Dixit adam ne comedatis ne moriamini. Rursus dicit eua. Ego comedi et non sum mortua. id est comedatis. Adam nolens eam tristari comedit. Ecce secundum peccatum. id est inobedientia. Quod ad adam sunt odie in mundo quod volentes complacere mulieribus in vanitatibus suis faciunt usuras. rapinas. malas advocaciones. falsas inias. furta. retentiones et homini. Iohannes apostolus. si

adhuc hominibus placere fuus christi non essem. ad Gal. i. David. Deo dissipavit ossa eorum que hominibus placent: confusi sunt quoniam de spreverunt eos. psalmus. lvi. Nota quod ossa sunt virtutes. quod sicut ossa sustinet corpus. ita virtutes sustinet animam. et ossa virtutum illorum que hominibus placet deum dissipavit et profundum in morte quoniam remittat in infernum. Tercium peccatum fuit secutum quoniam adam comedit. Ecce peccatum gule. Dis labor hominis ore eius et anima eius implebit bonis. Eccles. vi. Nota quod ubi nos habemus hominis iudei habent ade. quod omnes labores ipsius adert filiorum suorum in ore eius. id est ex peccato gule venest. Et dum os implet illo fructu anima fuit evacuata virtutibus et meritis. Iohannes dicit. anima eius non implebit bonis. imo evacuabit. Ecce secunda via deviatiois a paradisi via. Tercio videnda est via per quam deviamus revertere directe. quod dicit thea per alias vias reversi sunt in regionem suam. Iuxta illud Deuteronomio. xviii. Dis precepit vobis ut nequam per eadem viam revertamini. Ite mandatum est mihi a domino precipiens. Non revertes per quam viam veneris. iij. Regum. xiiij. Optat quod redire per alias vias tribus modo predictis prius que christus ordinavit et ostendit nobis.

Primo per superbia ostendit viam humilitatis.
Secundo per inobedientiam ostendit viam obedientie.
Tercio per gulam ostendit viam temperantie

Dico primo quod deus ordinavit et ostendit nobis per viam superbie viam humilitatis. quam primo ostendit opere quoniam descendens de celo voluit humiliari nostras miseras assumendo. Deinde ipsam ostendit verbo quando dixit. Descende a me quia mittis sum et humilis corde. Matth. xj. Ergo dimittatur via Ade et eue superbie et sequimur christum perviam planam securam humilitatis. De qua psalmus. xxxv. Erit ibi semita et via sancta vocabitur. et non transibit per eam pollutus et hec erit vobis via directa ita ut stulti non errant per eam. Non erit ibi leo et mala bestia non ascendet per eam. nec inveniatur ibi. Nota erit. In nouo testamento vias semita. quia vera humilitas consistit in duobus. scilicet in fundamento et in ornamento. Fundamentum humilitatis est in corde non superbiere de aliqua gratia perfectione vel dono. sed magis humiliari ad instar bastari qui quanto plus portat maius onus tanto plus inclinatur. nec se appreciat de pretiositate oneris quantumcumque sit pretiosum. Idem si portatis onus devoti onis scitatis vel divitiarum: vos portatis pretiosum scrinium mercatoris christi. id est caueatis ne ipsum perdat. Qui hoc cogitaret de nullo superbiat. Hec consideratio humiliabat beatam virginem. Adhuc quod portabat thesaurum et denarium pretiosum cum esset mater dei. Talibus considerationibus humiliabant sancti apostoli et omnes sancte persone

Primo gule non fuit peccatum primus sed superbia

Quare ad primam

Si adam non comedit non fuisset peccatum originale: dicitur quod eua comedit

Secundo ornamentum humilitatis consistit ad extra in operationibus. quod si estis vere humiles in corde non portabitis vanitates ad extra in corpore. Ecce que dicit propheta. Erit ibi semita. scilicet in corpore humilitate ad extra in operibus. ita ut stulti non errant per eam. quod nullus potest excusari quin possit pervia humilitatis incedere. Non erit ibi leo. id est superbia. nec mala bestia. id est mulier vana et superba. De euntibus ad paradisum per hanc viam humilitatis potest dici thema. per aliam viam etc. Secundo per viam inobedientie christus ordinavit et ostendit nobis vias obedientie. primo de factorum opere quod fuit in omnibus obediens deo patri. Iohannes apostolus. factus est obediens usque ad mortem mortem autem crucis. ad philippum. Et non qualem obedientiam habuit et ostendit. non solum deo patri. sed etiam virgini matri Ioseph nutritio. quia erat subditus illis. Luc. ij. Item crucifixionibus. quoniam vixerunt in exposita terra. et ipse statim obediit etc. Iohannes amore sui sumus obediens ei et preceptis dei. Hanc viam obedientie petebat david dicens. Regem pone mihi dñe viam iustificationum tuarum: et exquiram eam semper. psalmus. cxvij. Nota quod christus dedit legem viam obedientie per conditionem gentium mundi. Prima est devotio minorum prelatorum quibus christus dedit legem et viam iustificationum dicens. Pascite quod in vobis est grege dei. prudentes non coacte. sed spontanee secundum deum. neque turpis lucris gratia sed voluntarie. neque ut dominantes in clericis. sed forma facti gregis in aie. et cum apparuerit princeps pastorem precipietis in marcescibile glorie coronam. prima psalmus. v. Nota turpe lucrum est quoniam propter symoniam facit. Per hanc viam debet ire obediens domino prelati. Secunda est dñorum temporalium quibus christus dedit legem obedientie et viam iustificationum dei. Dñi quod iustum est et equum servus prestat: scientes quod et vos dominum habetis in celo. ad Colossios. iij. Tercia est religiosorum dicens. Obedite prepositis vestris sicut iacetis eis. Ipsi enim pugnant quasi rationem per animabus vestris reddituri. ad hebreos. vltio. Quarta est simplicium clericorum dei. Sicut lumbi vestri precincti. et lucerne ardentes in manibus vestris etc. Luc. xij. Quinta est divitum quibus dedit legem misericordie dicens. Estote misericordes sicut et pater vester misericors est date et dabitur vobis etc. Luc. vi. Sexta pauperum quibus dedit legem patientie dicens. In patientia vestra possidebitis animas vestras. Lu. xxi. Et cetera que dicit Regem pone mihi dñe etc. De obedientibus dicitur thema. per aliam viam reversi. Tercio christus per viam gule ordinavit nobis vias temperantie seu abstinentie. primo de facto et opere. quod statim baptizatus a Iobbe intrauit desertum et ieiunavit. xl. diebus et xl. noctibus quod nihil comedit

Item verbo dicens. Primum agite. scilicet abstinete. do a delectationibus cibi et potus et aliorum. Iohannes primum preceptum quod deus dedit post diluivum fuit abstinentia. scilicet contra gulam. dicens. Carnem cum sanguine non comedes. Genes. ix. Iohannes dicit Gregorius. super illo verbo per aliam viam reversi sunt. quod a paradisi gaudijs per cibum cecidimus. ad hanc per abstinentiam quantum possumus resurgamus. Ista est via de qua dicit christus. Arta est via que ducit ad vitam et pauci sunt qui inveniunt eam. Matth. vij. Sed isti qui tendunt per istam viam vadunt recte ad paradisum. De quibus dicitur thema. Per aliam viam reversi sunt in regionem suam.

Sermo. iij. De epiphania.

Intulerunt ei munerera

Intulerunt ei munerera aurum thus et mirram. Matth. ij. Hoc verbum ad litteram loquitur de illis tribus regibus qui obtulerunt deo munerera etc. Sed iuxta intellectum analogicum que volo pertractare sciendum. quod deus in hoc munere fecit creaturas in triplici differentia. Quasdam creaturas fecit omnino spirituales. ut sunt sancti angeli. de quibus dicit scriptura sancta Qui facit angelos suos spiritus. Ite Lu. vi. Spiritus carne et ossa non habet. Alias creaturas fecit omnino corporales. quia tam corpora quam anime fiunt de terra. Dicit psalmus quod anima bruti educitur de potentia materie. Item dicitur textus. producat terra animam viventem in genere suo. iumenta reptilia et bestias terre Genes. ij. Ideo quando moritur brutus moritur etiam anima eius. Hoc satis tradit scriptura Iohannes. i. pte. q. v. art. vi. in solu. ad primum. Auctoritas. Lucta. supple que sunt in animalibus brutis subiacent vanitati. et oia pergunt ad unum locum. de terra facta sunt et in terram pariter revertuntur. Eccles. ij. Tercio fecit deus creaturas simul spirituales et corporales. scilicet hominem qui quantum ad corpus est corporalis et terra factus sicut animal brutum. Genes. ij. Forma ut deus hominem de limo terre quantum ad corpus. sed quantum ad animam est spiritualis similis angel. quia anima hominis non educitur de potentia materie. sed creatur a deo ut angelus. et creatus infunditur corpori. et infundendo creatur ad gubernandum et custodiendum castitatem corporis ad instar militis cui rex committit castitatem inter inimicos positum. si bene custodit castitatem premitur a rege. si autem male et premitur intrare inimicos regis tanquam perditus punitur a rege. Et ita moritur homo sicut animal brutum quantum ad corpus. Auctoritas. Unus est interitus hominis iuncto corpori et equa utriusque conditio. sicut moritur homo. sic et illa moritur. Et nihil habet homo amplius iuncto. scilicet quantum ad corpus. Eccles. ij.

In epiphania domini

Sed quantum ad animam homo est similis angelis. quia anima hominis est immortalis ut angelus. et enim anima hominis sit incorruptibilis probat efficaciter sanctus Thome. p. parte. q. lxxv. ar. vi. Et in morte corporis anima redit ad deum ut reddat computum deo et rationem de gubernatione corporis. Auctoritas. Reuertat puluis in terram suam unde erat. scilicet quantum ad corpus et spiritus redeat ad deum qui dedit illum. Eccles. vii. Qui dicit christus Redde rationem villicationis tue. Lu. xvi. Aplos. Statutum est omnibus hominibus semel mortuum ad corpus. et post hoc iudicium quantum ad animam. Heb. ix. A modo secundum Augustinum in libro de cura pro mortuis agenda. tres conditiones sunt defunctorum.

Quidam sunt boni perfecte. et isti offerunt deo aurum per magnum valorem.

Quidam sunt boni mediocriter. et isti offerunt deo thus per bonum odorem.

Quidam sunt mali peruerse. et isti offerunt deo mirram per amaritudinem.

De his omnibus dicit thema. Obtulerunt ei aurum thus et mirram. Dico primo quod quidam defuncti sunt boni perfecte. sicut sunt deuoti religiosi clerici vel laici. qui licet fecerint plura peccata. tamen pro tempore peruerterunt se ad deum et fecerunt magnam penitentiam de peccatis suis. Primo habuerunt magnam contritionem. Secundo propositum non reuocandi ad peccata. Tercio fuerunt confessi. Quarto satisfecerunt. Quinto remiserunt iniurias et orabant et ieiunabant. comunicabant. faciebant magnas elemosinas et multa opera bona. in tamen quod si in statera diuine iusticie ponerentur bona et mala. tales sunt aurum purum. propter penitentiam in hoc mundo factam. Ideo quod tales decedunt non transiunt per purgatorium. quia eorum anime iam fuerunt in hoc mundo purgate in furnello penitentiae. id est ut aurum purum et bonum statim ponuntur in cofris thesaurorum dei. scilicet in ordinibus angelorum dei. Sic dicit ecclesia de beata magdalena. In thesauro regis reposita est dragma perdita. Et talibus dicit Petrus apostolus. A modicum nunc si oportet contristari in variis temptationibus ut probatio fidei in se multo proficiosa sit auro quod per ignem probatur inueniatur in laudem et gloriam et honorem in reuelatione iesu christi. Pe. i. Nota modicum nunc. scilicet in hac vita penitentiam si per oportet contristari. quod dicitur operum penitentiae in fert tristitia et dolor hominis. vbi dolor et tristitia est propter de peccatis quod tamen placuerunt. Item dolor est recipe propositum non redire ad ea ad quod homo inclinatur naturaliter. Item de confessione quasi se diffamando siue diffamare se. et sic de alijs operibus penitentiae. Ideo dicunt varie temptationes. Sed in morte talis anima inuenitur in laudem gloriam et honorem. vbi tangunt tria quod sunt anime bone et per-

fecte. Primus est in mortis articulo angelus custos subito rotas letus ascendit in celum dicens christo quod sibi talis commissus est in extremis. et christus licet sciat omnia. tamen ad instar iudicis interrogat iustum et impium. et audit relationem angeli qui laudat illum de bona vita. de penitentia quam fecit. Ecce quare dicit inueniatur in laudem. Tunc christus precipit alijs angelis ut descendant ad associandum illam animam qui tamen nos diligunt quod dicitur ingerit se dicens. Ecce ego dñe mitte me. Item filij petri mitti quod simul cum angelis descendunt ad associandum animam patris vel matris etc. statim anima a corpore sepata videt eos et cognoscat eos dicens. Unde mihi tantum honor. Item Job loquens de persona bona et perfecta dicit. Si fuerit pro eo angelus loquens vno de milibus ut annunciet hominis equitatem. id est penitentiam miserabilis eius et dicit. Libera eum ut non descendat in corruptionem. Inueni in quod ei propicietur. scilicet penitentiam et dignam. Job. xxxij. Ideo David ps. xxxij. Exultate iusti in domino rectos decet collaudatio. Secundo dicitur ut inueniatur in gloria. quia talis anima sic perfecta scilicet angelis associata vadit ad instar sponsae in die nuptiarum. Quod qualis gloria quod tales et tanti reges duces et nobiles et barones paradisi associant ipsam et qualia festa fuerunt ei in qualibet platea paradisi per sanctos etc. di. Benedicta anima etc. Et ipsa inclinando se dicit. Non nobis domine non nobis. sed nomini tuo da gloriam. Propter hoc dicit. Non sunt condigne passionibus huius temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. ad Ro. viij. Huius intellectum sanctus Thome. ponit prima sede. q. cxiij. ar. iij. vbi dicitur vtrum homo ex digno possit mereri vitam eternam.

Tercio dicitur ut inueniatur in honore. et hoc quod sancta anima sic associata venit usque ad cathedram christi vbi a christo recipit coronam glorie. Quod qualis est gloria coronari a summo pontifice. qualis honor est regi quod coronatur ab archiepiscopo. qualis est honor cesari Augusto coronari a christi vicario romano pontifice. quod tamen nihil est respectu illius honoris. sap. v. Iusti in perpetuum viuunt et apud dominum est merces eorum: et cogitatio eorum apud altissimum. Item accipiet regnum deonis et dyadema spiritus in manu dñi. De quibus dicit thema. Obtulerunt domino aurum. Dico secundo quod quidam sunt boni medio modo. scilicet sunt illi qui faciunt penitentiam de peccatis suis. proterunt de peccatis. sed non tamen sicut Magdalena. tamen si est vera contritio non est sine gratia dei. confitentur semel in anno. et seruant penitentiam eis data siue iniunctam. nihil aliud addentes. audiunt missam solum in diebus dominicis et festiuis. coicant in paschate. ieiunant precise ieiunia ecclesie. et nihil aliud faciunt nisi illa ad quod tenentur

Sermo III

Tales boni sunt. sed quia penitentia est modica respectu peccatorum. ideo modicum redolent. sed tales quando decedunt offerunt deo thus in igne purgatorio vbi tunc ardentem desiderant deum. De quibus dicit scriptura sacra. Quasi thus redolens in diebus estatis. quasi ignis effulgens et quasi thus ardens in igne. Eccles. i. In dicta auctoritate sunt tres clausule. Prima declaratur conditionem animarum imperfectarum. cum dicitur quasi thus redolens in diebus estatis. In diebus hyemis thus non redolet propter frigus. sed in diebus estatis redolet modicum: sed in igne multum redolet. Sic persone imperfecte modicum redolent: solum seruant illa ad que tenentur. et nihil aliud addunt. Tamen si dicatur eis in diebus ferialibus ut vadant ad missam. respondet non teneor etc. Item de alijs bonis opibus. Ideo recipiunt illas bonas delectationes et solatia que possunt sine peccato mortali. et seruant precepta dei. Secunda clausula innuit et declarat conditiones purgatorij. cum dicitur quasi ignis effulgens. Non intelligatur quod ille ignis purgatorij sit de lignis. sed est flamma pura et clara. Secus de igne inferni qui est tenebrosus ad instar ignis sulphurei. Sed ignis purgatorij est clarus quia anime que sunt in purgatorio sunt clare in fide catholica. et in conscientia per gratiam dei quam habent secum. sed purificantur in illo igne. Si dicatur iuxta regulam philosophie. Omne agens prestaturus est suo passo. Cum ergo anima sit potentior igne. quod ergo torquetur illa illo. Respondeo. Regula philosophie est vera: loquendo naturaliter. sed ignis purgatorij non agit naturaliter nec debetate propria. quia si sicut non posset aias cruciare quia nullum corporale potest agere naturaliter in rem spirituale. Sed ille ignis purgatorij agit super naturaliter tanquam diuine iusticie nec agit tanquam principale agens. Quomodo si debet vellet vna formica posset vnum angelum cruciare. Et virtute diuina ille ignis durat absque lignis. id est dicitur. Quasi ignis effulgens cruciat animam. Tamen de anima que vadit ad purgatorium dicit apostolus. Detrimendum patietur. ipse autem saluus erit sic tamen quasi per ignem. scilicet ad Lo. iij. Tercia clausula declarat modum quo portatur anima ad purgatorium. et ponit cum dicitur. Quasi thus ardens in igne. Dicitur secundum sanctum thome. quod anima portatur ad purgatorium a bono angelo. et non a malo. ut dicitur aliquid. quia talis anima erit cum victoria de capo belli huius mundi deuicto diabolo. Non est ergo verum simile quod victor capiatur a victo et portetur. Item secundum sanctum thome. portatur ibi a bono angelo. Dicitur practice quod mittitur thus in thuribulo etc. Sic bonus angelus recipit thus. scilicet animam de vasculo corporis dicens coram summo sacerdote: benedictus

te. christus vero dat sententiam quod sit tanto tempore in purgatorio quasi thus in thuribulo. et tunc anima est quasi thus ardens in igne euaporans sursum fumum laudis et benedictionis ad deum. quia euasit penas horribiles inferni. Secundo de animabus inferni que euaporant sursum ad deum fumum fetidum blasphemiarum et maledictionum. Nota exemplum de duobus valetis vel de seruis quos dominus vult corrigere. quorum vno humiliter petit veniam. alio non etc. De illis de inferno beatus Job. dicit. Estuauerunt estu magno. scilicet dānati et blasphemauerunt nomen dei. Apoc. xvi. Questio vtrius anime purgatorij possint adiuuari suffragiis nris quantum ad diminutionem temporis et penarum. Respondeo quod sic. Declaretur huius iuxta similitudinem membrorum corporis. quia omnia membra corporis coniuncta vno spiritu viuificantur et reficiuntur cibo ab ore sumpto. Secundo de membris ablatiis a corpore precisis. Item de corpore mystico ecclesie cuius corporis anime purgatorij sunt membra que eodem spiritu sancto viuificantur. Secundo de dānatis. quia sunt membra ablata et scissa a corpore ecclesie. Prover. xi. A hortio hominis impio nulla vitra erit spes. Taliter ergo anima purgatorij potest iuari suffragiis parentum et amicorum quod statim liberabitur. quia sententia que datur a christo standi in purgatorio tanto vel tanto tempore conditionaliter datur. Ideo apostolus ad Ro. viij. Qui secundum spiritum sunt quod sunt spiritus sentiunt. Dicit practice quod facto suffragio pro ipis ut dicta missa vel oratione vel absolutioe facta vel elemosyna data statim sentiunt alleuiationem pene. Dicit quomodo suffragium principale quod potest fieri pro ipis est suffragium missarum. Seruat tamen duabus conditionibus. Prima quod non fiat precium in missis etc. Secunda quod sacerdos sit bonus homo et amicus dei. tantum quantum homo potest cognoscere ad extra ne sit procurari etc. Greg. Cum his quod displicet ad intercedendum mittit. arati animam ad deteriora puocat. Item Job. ix. Sciam enim quod peccatores de non exaudiat. Scitā quod salubris est cogitatio pro defunctis exorare ut a peccatis soluatur. ij. Mach. xij. vide de hoc sermone Tercia conditio defunctorum est quod quidam qui sunt mali puerse. Dicit quod dicitur statu. sicut sunt illi qui sciunt se viuere in peccatis mortalibus et reata via ire ad infernum et nolunt dimittere peccata ut superbiam aut auariciam vel luxuriam etc. imo trufādo. ridēdo. comedēdo. bibendo. et delectādo vadunt ad infernum. De quibus dicit scriptura sacra. Ducit in bonis dies suos et in peccato ad inferna descendit. Job. xxi. Tales in morte descendunt statim in infernum vbi offerunt deo mirram amarā per magnum dolorem. Item in persona dānati dicit scriptura sacra. Amaritudo mea. ama. ysa. xxxvij.

In epiphania domini

Nota mors damnatorum est amara. quia in morte corporali perdunt omnia bona huius mundi. Secundo est amarior quando datur a christo sententia damnatorum irrevocabiliter. Tercio est amarissima quando iam cruciantur in inferno. et post iudicium cruciabunt simul in corpore. Dic quod deus dat gloriam vel penam in alio mundo secundum opera bona vel mala que homo fecit in hoc mundo. Ubi sciendum quod sicut in eterna vita siue beata diuise mansiones secundum verbum christi sunt. quia quidam clarius. quidam minus alijs vident diuinam essentiam ita etiam sunt inaequales gradus in tormentis infernalibus. Nam si omnes damnati in penis infernalibus quo ad durationem siue quo ad perpetuitatem sint pares. sunt tamen impares quo ad acerbitates. Sicut etiam omnes beati sunt pares in eternitate. supple participata diuine visionis et fruitionis. sunt tamen inaequales et impares quod ad gradum visionis secundum diuersam participationem facultatis quam sortiuntur ex diuersa participatione luminis glorie. Qui est plus abscondiderit in lumine glorie clarius et limpidius videbit diuinam essentiam et intensius fruitione fruatur. Hoc veritas est et doctoris sancti sententia in plerisque passibus eiusdem resolutione determinata.

Nota quod opera bona vel mala per prius sunt ab anima cogitando deliberando ordinando proponendo. ideo anima per prius meretur vel demeretur. sed in executione operis cooperatur. Verbi gratia. de aliquibus operibus propter quod anima prius habet gloriam vel penam. deinde post iudicium corpus etiam habebit gloriam vel penam. Deo gratias.

De eodem sermo. v.

Ab oriente venerunt

Ab oriente venerunt hierosolymam. Math. ij. hoc verbum ad istam declarat terminum a quo venerunt reges. cum dicitur. ab oriente venerunt reges. non tracti violenter sed libere. cum dicitur. venerunt. supple. libere. Et terminum ad quem. cum dicitur. hierosolymam. De isto intellectu non curabo amplius: sed iuxta intellectum spiritualiter intendo declarare quomodo gentes que sunt in peccatis possunt venire ad illam celestem hierosolymam. De hoc David in ps. cvj. Qui redempti sunt a domino quos redemit de manu inimici et de regionibus congregauit eos. A solis ortu et occasu ab aquilone et mari. Item Lu. xij. Venient ab oriente et occidente et a quilonibus et austru. et recumbent in regno dei. Ex his patet quod a quattuor partibus mundi gentes venerunt ad celestem hierosolymam quadruplici ratione vel modo. scilicet.

Ab oriente iuuentutis.

Ab occidente senectutis.

Ab aquilone aduersitatis.

A meridie siue austro prosperitatis.

De primis dicitur thema. Ab oriente venerunt.

Dico primo quod aliqui venerunt ad deum in hoc mundo per gratiam et in alio per gloriam ab oriente iuuentutis. et isti venerunt tracti per amorem sicut sunt homines et mulieres iuvenes qui in flore iuuentutis dant se deuotioni et bone vite et seruitio dei orando. ieiunando. non iurant nec mentiuntur. nec nocent alicui sed audiunt missas et sermones deuote. tales redeunt ad deum ab oriente iuuentutis. Jam videmus quomodo claritas dei in oriente incipit. Sic in talibus claritas bone vite incipit in oriente iuuentutis. Si tu haberes in manu tuam rosam pulchram recentem et rex peteret eam a te et ex alia parte peteret eam deosari et ex alia veniens captiuus. nunquid esset prius danda regi antequam alijs: imo. Idem de rosa seu flore iuuentutis quod a te querit rex christus. et ex alia parte veniens deosarius. scilicet mundus ille qui non curat nisi de fumo transitorio. et ex alia parte venit ipsam captiuus. scilicet demon. Cui ergo sit danda: clarum est quod regi christo. Ideo Threnoz. iij. Bonus est viro cum portauerit iugum ab adolescentia sua. Patet hic stulticia illorum qui dicunt. non placet mihi equus faleratus nec iuuenis volens uerberi deuotus. Tales veniunt ad deum ab oriente tracti amore quos dominus vocat. Auctoritas ysa. xlvj. Ego sum dominus vocans ab oriente auem. et de terra longinqua virum voluntatis mee. Quis dicit iuuenis duplici ratione. Prima est. sicut avis confidit in alis ad volandum. Job. v. Quis nascitur ad volandum et homo ad laborem etc. sic iuuenis confidit de iuuentute sua ad ambulandum. Secunda quod sicut avis nutrita quando esurit statim venit quando vocatur. sic iuuenis quando vocatur a deo in aliqua bona predicatione statim venit. maxime si videt rubricaturam passionis christi. Nota quod venator vocat falconem tripliciter. Primo ostendendo sibi rubedinem. Secundo ostendo partem de carne. Tercio clamando. Sic christus nos vocat. primo ostendendo rubedinem scilicet crucem. in qua eius caro fuit pro nobis suspensa. rubea. sanguinolenta. et qui iuuenis cogitat christi passionem et dolorem statim venit ad eum per deuotionem. quod adhuc non est intricatum cum mundo. Secundo vocat nos christus ut venator gustando de venatione. quod iuuenis audit missas et sermones libenter. et cogitat delectabilia gaudia paradisi. dicit iuuenis. Quod tam bonum est istud. et sequitur christum pro bona vitam. id est de ps. xxxij. Sustate et videte

Sermo V

quonia suavis est dominus. Tercio vocat clamando ore predicationis. Math. x. Non enim vos estis qui loquimini sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. Iuuenis statim venit. secus de senibus qui sunt ut falco qui habet stomachum plenum. qui licet a domino vocatur. non venit sed fugit. Idem de senibus qui sunt pleni diuitijs quoniam audiunt deum clamantem ore predicationis. dicit cras. in quadragesima sequenti vel in aliquo anno interim venit mors etc. Si iuuenis statim venit. Job dicit Job cum esset iuuenis. Vocabis me ego respondebo tibi. Job. xij. Secundo dicit de terra longinqua duplici ratione. scilicet naturali et morali. Non naturalis est. quod iuuenis secundum cursum nature longe est a morte. licet in macello mactantur tot vituli qui boues. Secunda ratio moralis est. quia iuuenis multum est longe a deo quando non vult ieiunare nec orare etc. David. Longe a peccatis bus salus. Tercio dicit. virum voluntatis mee. Nota virum. id est virtuosum. quod talis placet deo. Dic exemplum quod narratur a tribus euangelistis. scilicet. Math. xij. Mar. x. Lu. xvij. De pueri qui portabant ad christum ut ipsos tangeret et benediceret. quod apostoli prohibebant. quod christus indigne tulit et dixit apostolis. Sinite pueros venire ad me. talium enim est regnum celorum. Dicit Marcus quod amplexabatur eos. Dico secundo quod alij veniunt ad deum ab occidente senectutis. et isti veniunt tracti per timorem. Sicut sunt illi qui totam suam iuuentutem dederunt mundo in vanitatibus superbie. luxurie. auaricie etc. et qui sunt senes absque moralibus iam non possunt ire nec comedere nec dormire. nec iam vult ipsos mundus. tunc ipsi dant se deo. Tales dicuntur venire de occidente. quod iam sunt in fine. scilicet iuxta mortem. et veniunt timore mortis. Deus non debet tales recipere in seruitium octogenarium vel nonagenarium. quod non faciunt nisi comedere et dormire. sed deus est pius et benignus et ideo recipit ipsos. quasi diceret. Vos stulti et tardi ad credendum etc. Lu. xxij. De talibus debet facere deus sicut fecit quidam rex de suo seruitore. qui dimisso rege iuit ad inimicos regis: cum quibus expendit totam suam iuuentutem faciendo guerram domino suo. Et qui fuit senex rediit ad regem qui suscipit eum in furca ut mereretur. Non sic facit deus cum sit totus pius. de his qui veniunt ad ipsum ab occidente timore. De quibus dicitur ysaie. lix. Timebunt qui ab occidente nomen domini. et qui ab ortu solis gloriam eius. cum venerit quasi flumi violentus quem spiritus domini cogit. Nota timebunt qui ab occidente. supple veniunt. nomen domini. non dicit nomen creatoris vel redemptoris seu saluatoris. sed dicit nomen domini. Quonia ista noia faciunt

quod plures stare in peccatis. cogitantes quod christus est creator et non in vanum creauit nos. sicut argentarius non in vanum facit cupam argenteam ut ipsam proiciat etc. Idem de nomine redemptoris quia redemit nos etc. Et de nomine saluatoris quia cuius sit saluator saluabit nos. Idem de nomine gubernatoris. ideo gubernat nos. Sed timebunt nomen domini. quod est nomen iusticie. ideo hier. x. Non est similis tui in dijs domine. magnus es tu et magnum nomen tuum in fortitudine. Quis non timebit te o rex gentium. Hoc nomen dominus tangit cor quoniam homo cogitat quod deus est dominus et ego sum seruus. Ideo si non facio sibi bonum seruitium ipse damnabit me. Isti modo venit timor domini. sed timor solus modicum valet. Ideo oportet quod ibi sit amor. Secundo dicitur quod si fluuius violentus quem spiritus domini cogit. Si dicatur quando senex timebit nomen domini. Respondeo. cum venerit quasi flumi violentus. scilicet peritio. Quia senex videt se prope mortem et cogitat penas inferni et quod erit de ipso. tunc sicut oliua periturus inter duas mortales. sic senex. Abola superior est rigor diuine iusticie. Abola inferior est pena inferni. tunc venit quasi flumi violentus. scilicet peritio cum lacrimis. de quo multum gaudet deus et sancti. David. Fluminis impetum lenificat ciuitatem dei. ps. xlv. Lu. ce. xv. Gaudium est angelus dei supervenire peccatore penitentem agere. et Ezech. iij. Abij amarum in indignatione spiritus mei. manus enim domini erat mecum condignans me. Nota quod manus domini habet quatuor digitos. Pollex est cordis contritio. Index oris confessio. Anulus debitorum restitutio. Anulus iniuriarum remissio. Auricularum eucharistie communitio. Fiat manus tusa ut saluet me. David.

Dico tercio quod quidam veniunt ab aquilone aduersitatis per dolorem. sicut sunt illi qui in aduersitate perueniunt ad deum et veniunt ad ipsum tracti per dolorem. Quia sicut aquilonis ventus est frigidus et stringit homines. ita aduersitas vel tribulatio stringit hominem cum deo. Job. xxxvij. Ab aquilone venit aurum. id est ex tribulatione venit homo ad deum. quia sicut aurum purificatur in furnello. ita peccator purificatur in tribulatione. Sunt multi qui quando sunt in prosperitate non curant de deo. sicut mulieres pulcre et iuvenes sed curant de ornamentis. tripudij etc. sed quando deus mittit eis tribulationes. aduersitates. infirmitates. diuisiones cum viris suis. tunc veniunt ad deum. ieiunant. deponunt vanitates etc. Item homines luxuriosi. auari. superbi parum curant de deo. Nota similitudinem Lu. xij. de illo qui fecit cenam magnam et vocauit multos. quod cena parata noluerunt venire etc.

fructus dei per gratiam
ad peccatum
per gratiam
ad peccatum
ad peccatum

In epiphania domini

Qui misit seruum dicens. Compelle eos in-
trare. scilicet p aduersitates dolores z tribu-
latōnes zc. Idem de hominib⁹ mundanis q⁹
se excusant de cena glorie nec curant ire p bo-
nam vitā seu viā quā nobis parauit xps. De
qua dicit ioh. Apoc. xix. Beati qui ad cenā
nuptiarū agni vocati sunt. A qua aliq⁹ se excu-
sant dicentes. Uillam emi. Ecce superbiam.
Quidā di. iuga bouum emi quinq⁹. Ecce aua-
riā. Quidā di. vxorem duxi. Ecce luxuriā
s⁹ compellunt venire aduersitatib⁹. tribulati-
onibus. infirmitatibus zc. z sic veniūt ab aq-
lone. Greg. Abala que nos hic p⁹muunt ad de-
um ire p⁹pellūt. sicut puer p⁹pellitur a patre vt
vadat ad scolaz pcutiendo. De istis pōt dici
illō. Ab aquilone venit aurum. Job. xxxvij.
Dico quarto q⁹ quidā veniūt ad deū d⁹ me-
ridie p⁹speritatis. isti veniūt tracti p rigorem.
Aberidies q⁹ est rigida z fertilis significat p⁹-
speritatem. que ē habere abundantā bonoz
tempaliū. bonoz dignitatū. diuinarū. sanita-
tum zc. que retrahūt hoīes ne veniāt ad deū
Auctoritas. In crassatus impinguatus dila-
tatus dereliquit deū factorē suoz. et recessit a
deo salutari suo. Deu. xxxij. Sz qñ tales qui
sunt in p⁹speritate p⁹uertunt ad deum. vt Da-
uid z patriarche dicunt venire a meridie p⁹-
speritatis ad deū. Auctoritas. Deus ab au-
stro veniet z sanct⁹ de monte pharan. pharā
i. abundans. De his quattuor simul vna au-
ctoritas. Ab oriente adducā semen tuū et ab
occidente pgregabo te. Dicam aquiloni da.
z austro noli phibere. Ysa. xliij. Nota ab aq-
lone adducā semen tuū. scz iuuenes nō violē-
ter s⁹ p amorez z libere. Ab occidente pgrega-
bo te. Dic de sacco tritici in agro dispersi quō
nō potest cōgregari nisi a deo. sic ne homines
mundani qui habent cor dispersi hinc inde
in diuitijs z honoribus. omīs radices cordis
ponunt hic inferius. Dicam aquiloni. id ē tri-
bulationi: da. et austro. i. p⁹speritati noli p⁹-
hibere.

In die epiphanie. Sermo. vi.

Ambulabunt gen-

tes in lumine tuo. Ysaie. lx. Pro d⁹
claratōne zc. Scienduz q⁹ dñs n⁹
iesus xps volens ostendere z declarare diffe-
rentiā inter tps ante suā incarnatōnem z tps
post dixit. Si q⁹ ambulauerit in die non of-
fendit. q⁹ lucem hui⁹ mundi videt. Si at am-
bulauerit in nocte offendit. q⁹ lux nō est i eo.
Job. xi. In ista auctoritate xps cōparat tps
ante incarnatōnem nocti. z tps post incarna-
tionem diei. Ratio q⁹ sicut dicitur dies qñ sol

lucet. z dicitur nox ab essentia solis. Jōez de
xpo sole iusticie. de quo dicit virgini Maria
Felix nanq⁹ es sacra virgo Maria z om. zc.
hic sol iusticie ex peccato Ade fuit absens ge-
neri humano. Volens adam plus complacere
vxori q⁹ deo comedit d cibo vetito zc. Au-
gustinus. Adam peccauit nolens contristari
suas delicias. Quia sic Adaz interposuit mu-
lierē inter se z deum quemadmodū terra in-
ponitur inter nos z solem qñ occidit zc. Jōe
David sol cognouit occasum suoz posuisti te
nebras z facta est nox. ps. ciiij. Sol scilz xpus
iusticie cognouit occasum suum qñ adaz pec-
cauerat interponendo vxorem zc. Posuisti
tenebras scilz peccatorum miseriarum et do-
lorum. z facta est nox. que durauit quinq⁹ mi-
libus annis et vltra. ideo tūc tempis gentes
que ambulant p istū mundum cadebant i er-
roribus zc. quia nō habebāt claritatem scien-
tie euangelice. Ideo dicit xps de illo tempo-
re. Si quis ambulauerit in nocte offendit. q⁹
lux nō est in eo. s⁹ orto sole iusticie super terra
in die natiuitatis incepit dies clara dans cla-
ritatem doctrinarum euangelij et instructio-
num moraliū. De isto die dicit xps. Si quis
ambulauerit in die nō offendit. id est non ca-
dit in errorem vel dubitatōnem vel falsā opi-
nionem. imo credit fidem catholicā z xpo p⁹-
dicatam. qui nō fallit nec fallitur nec decipit
nec decipit. ideo Ap⁹s. Nox p⁹cessit. dies au-
tem appropinquauit. ad Ro. xiiij. De isto die
dicit ppheta spū pphetico dño nostro hiesu
xpo. Ambulābūt gentes in lumine tuo. Pa-
tet thema. Adō ad eundū ad paradysum ne ca-
damus sunt nobis necessaria quatuor lumina q⁹
habem⁹ a dño. scz

Lumen intelligentie naturalis.

Lumen doctrine spūalis.

Lumen exempli virtualis.

Lumen gratie diuinalis.

De quolibet istoz luminuz dicit thema. Am-
bulabunt gentes in lumine tuo zc. Primū lu-
men nobis necessariū pro eundo ad paradysum:
ne cadamus est lumen de intelligentia natu-
rali ne homo sit stultus. Tand intellectus seu
ratio naturalis nihil aliud est q⁹ quoddaz lu-
men illuminans camera p⁹scientie. quēadmo-
dum cere⁹ accensus illuminat domum ad di-
rigendū nos in agendis. De isto lumine loq⁹
tur David deo dicens. Signatū est sup nos
lumen vultus tui dñe. dedisti leticiā in corde
meo. ps. ciiij. Nota sup nos. nō dicit infra nos
scz in sensualitate. s⁹ sup nos. i. in mēte. Lum
isto lumine hōspōt. regē se bñ z gubernare. in
trib⁹ singl⁹. i. in credēdis. in fiēdis. in spandis

11 dno q⁹ dñs nō dedit nobis
de re p⁹cepta moralia. Sermo VI
p⁹rellituz natiuitate possit fruy⁹ rem.

Primo in credēdis. q⁹ sicut ille q⁹ viget intel-
lectu naturali qñ intrat magnā domū vel pa-
laciū intellectu naturali cognoscit potentiā do-
mini qui illud fecit zc. Sic psona q⁹ viget itel-
lectu naturali qñ videt palaciū hui⁹ mudi. cu-
ius camere sunt in celo vbi sūt filij z amici dei
Stabulū est hic vbi sum⁹ nos cū bestijs. Lar-
cer inferni est inferi⁹ in corde terre p malefacto-
rib⁹. Ex aspectu q⁹ palatij hui⁹ mundi pōt co-
gnosci potētia dñi qui talē domū creauit solo
intellectu naturali absq⁹ mgro z doctore. quia
nulla dom⁹ fit a seipsa. Item in ordinatione
z motu corporū celestū intellectu naturali po-
test cognosci sapientia dei. Item ex eorum vti-
litate. quia influunt hic quotidie z p⁹tinue pōt
cognosci bonitas dei. Hoc dicit ap⁹s ad Ro.
j. Inuisibilia dei a creatura mundi per ea que
facta sunt intellecta p⁹spiciunt. ita vt sint inex-
cusabiles. Nota inuisibilia dei. sicut sunt attri-
buta diuina vt potentia. sapiētia. bonitas zc.
a creatura mudi. s. ab hoīe intellectu vigente
per ea que facta sunt zc. ita q⁹ sunt inexcusabi-
les. s. illi qui non credūt. Scdo lumie intel-
lectus naturalis possum⁹ nos gubernare in fiē-
dis. vñ dato q⁹ deus nō dedisset nobis decem
p⁹cepta moralia. per itellectū naturalē possēt
sciri z teneri. Qm intellectu naturali fact⁹ z oñ-
ditur z seruaf. q⁹ nullus fidelis seru⁹ z bonus
debet pro aliqua re recurrere ad inimicos dñi
sui. nec cū illis aliqd tractare ptra dñm suum
q⁹ dat sibi vitā z p⁹uisionē scz q⁹ in suis necessi-
tatib⁹ debet recurrere ad dñm suū potētem et
bonū. Ecce pmū p⁹ceptū. Non habebis de-
os alienos. Scdo intellect⁹ naturalis ostēdit
z indicat q⁹ serui z subditi debēt loqui de dño
suo cum reuerētia. Ecce secūdū. Nō assumes
nomē dei tui inuanū. Tercio itellect⁹ natura-
lis dicit q⁹ serui faciāt aliqd et tenent⁹ facere
aliqd fuitū dño suo ex q⁹ ipse prouidit ipsi de
victu. Ecce terciū. Memeto vt diē sabbati sā-
ctifices. Quarto intellect⁹ naturalis dicit q⁹
q⁹libet dñs vult q⁹ in domo sua iuuenes hono-
rent senes. Ecce quartū. Honora patrē z ma-
trem tuam zc. Quinto null⁹ dñs vult q⁹ in do-
mo sua aliqd recipiat vindictā de iniuria sibi
facta. sed q⁹ petat ab eo iusticiā. Ecce qntum.
Non occides. Sexto null⁹ dñs vult q⁹ in do-
mo sua aliqd cum filiab⁹ vel ancillis suis car-
naliter cōueniat nisi ipse dederit sibi in piugū
Ecce sextū. Non meaberis. Septimo null⁹
dñs vult q⁹ in domo sua aliqd recipiat aliqd
ab eo vel ab alio s⁹ q⁹ sit p⁹tent⁹ de pte sua quā
dñs sibi dedit. Ecce septimū p⁹ceptum. Non
furtum facies. Item q⁹ nullus diffamet alter
et sic de alijs. Patet ergo q⁹ lumen itellectus

naturalis dicitat nobis quid fiendū. Auc. Lū-
gentes que legem non habent naturaliter ca-
que legis sunt faciūt. eiusmodi legem non ha-
bentes ipsi sibi sunt lex. qui ostendūt opus le-
gis scriptū in cordib⁹ suis. testimoniuz reddē-
te illis p⁹scientia ipsoz. Ro. ij. Tercio lumē in-
tellectus naturalis sufficit ad ostendendū no-
bis quid a deo sit sperandū. Qm ratio natu-
ralis dicitat q⁹ quilibet bonus dñs potēs. sa-
piens z iustus dat retributionē suis bonis ser-
uitoib⁹ z malis seruitoib⁹ dat punitionem.
Cum ergo deus sit sūme bonus iustus potēs
z sapiens. ideo oportz dicere de necessitate q⁹
p⁹miat suos bonos seruitores qui seruiunt si-
bi iuxta suā voluntatez. z q⁹ punit malos zc.
hec aut retributio bonozum vel punitio ma-
loz seruitoz non fit in hoc mundo. ergo opor-
tet dicere z necessario credere q⁹ ē alia vita in
qua p⁹miat bonos et punit malos. vel deus
esset iniustus qd absit. De hoc ap⁹s. Sine fi-
de impossibile est quēq⁹ placere deo. Redere
em oportet accedentem ad deum. quia est. et
q⁹ inquitibus se remunerato sit. ad hōb.
xj. De isto lumie intellect⁹ naturalis dicit the-
ma. Ambulabunt gentes zc. Dico secūdo
q⁹ scdm lumē nobis necessarium est lumen de
doctrina spirituali. Rō. quia primum lumen
scz intellectus naturalis soluz nobis declarat
q⁹ debemus credere vnū deum z qd fiendum
z quid sperandū: s⁹ nō declarat nobis nec oñ-
dit q⁹ ille deus vnus sit in essentia et trinus in
personis. quia intellectus naturalis non suffi-
cit ad hoc declarandū vt pulcre ostēdit scūs
Tho. j. pte. q. xxxij. ar. j. huius rōnem sug⁹
in quodā sermone reperies. Ideo fuit nobis
necessariū lumē doctrine spūalis ab ore dei icar-
nati di. Tres sunt qui testimoniū dant in celo
pater. verbū. z spiritus sanct⁹. Et hi tres vnū
sunt. j. Job. v. Item lumen intellect⁹ natural⁹
non sufficit nobis ad declarandū qliter de ill⁹
trib⁹ personis diuinis. nec pater nec spiritus
factus s⁹ filius fuit incarnat⁹: s⁹ oñditur lumi-
ne doctrine cū ap⁹s dicat. Qui cum in forma
dei esset non rapinā arbitrat⁹ est esse se equa-
lē deo. s⁹ semetipm exinaiuit formā sui acci-
piēs in similitudinē hoīm fact⁹ z habitu inuen-
tus vt hō. ad Phil. ij. Itē nō sufficit intelle-
ctus natural⁹ ad declarandū quō xgo p⁹cepit
z pepit. z quō post partū xgo p⁹mansit. Sz h⁹
nobis oñdit lumie doctrine spūalis dicentis
Ecce virgo p⁹cipiet z pariet filiū. nō p⁹tem nec
spūscm. z vocabit⁹ nomen ei⁹ emanuel. Ysa.
vij. Itē q⁹ xps sit passus in cruce nō inquātuz
de s⁹ inquantū hō. nō sufficit itellect⁹ natural⁹
ad declarandū. ideo fuit necessariū lumen do-

ctrine spūalis. qđ ostendit quō xps voluit su-
spendi in cruce ne aliqs sibi credēs z obediēs
suspēdant in furca inferni. z ipse diues volu-
it soluere p̄cium redemptōnis p nob pauper-
ribus. ad Phil. ij. Humiliauit semetipsum fa-
ctus patri obediēs vsqz ad mortē: mortē autē
crucis. Item nō sufficit intellect⁹ nālis decla-
rare quō xps est in sacro altari⁹ verus de⁹ z ve-
rus hō z p̄fect⁹. imo fuit necessariū lumen do-
ctrine spūalis ab ore dei incarnati dicē. Caro
mea vere est cibus z sanguis me⁹ vere est po-
tus. Jo. vj. Nota vere est pot⁹ nō silitudina-
rie. Si dicat. Et si sacerdos ē malus ribald⁹
z c. nunqd̄ de p̄fici. Rūdeo qđ sic ita de sic sa-
cerdos bonus z sanct⁹. qz nō sit virtute sacer-
dotis. qz solum est instrū: s̄ sit virtute verbo-
rum xpi. S3 est ibi talis differentia. qz missa
boni z deuoti sacerdotis est in saluatōem sui
z alioz. Absissa autē mali sacerdotis est i dam-
natōez sui z alioz. vel illoz qđ ipam audiūt si
publicus fuerit. di. xxxij. p̄ter h̄ nihilominus
p̄secrat s̄ ad sui damnatōez z c. Greg. de p̄se.
di. ij. Quis fidelium dubiū habere possit i ip-
sa imolatōnis hora ad sacerdotis vocem ce-
los apiri z in ipso iesu xpo misterio angeloz
choroz adesse. qui recōmendant xpo bonum
sacerdotem. malū vō detestabunt petētes a
xpo licentiā ipsum occidi. Quibus respōdet
xps. Nolo mortem peccatoris s̄ vt magis con-
uertat z viuat. Ezech. xvij. Item non suffi-
cit lumen intellectus naturalis ostendere om-
nia que debem⁹ facere vt qđ debeam⁹ baptiza-
ri. z qđ ibi mūdēmur a peccatis a culpa z a pe-
na. ideo fuit necessarium lumen doctrine spi-
ritualis d. Nisi quis renatus fuerit ex aqua z
spūsancto nō introibit in regnū dei z c. Johā.
ij. Item. Nō sufficit intellectus naturalis qđ
si post bapūsmū peccam⁹ qđ p̄ p̄nias iterū san-
ctificemur: s̄ necessariū est lumen doctrine xpi.
di. Quoz remiseritis peccata remittunt eis.
z quoz retinueritis retenta sūt. Joh. xj. Itē
nō sufficit lumen intellectus naturalis ad sci-
endū qđ spandū ē in alio mōdo q̄tum ad glo-
riam aie. vel quid horrendū z timendū q̄tū
ad dānatōez. z de resurrectōe q̄tuz ad corp⁹
iō necessariū ē lumē doctrine spūalis di. Cle-
nit hora in qđ om̄s qđ in monumentis s̄ audient
vocē filij dei. z p̄cedēt qđ bona fecerūt i resur-
rectionē vite. qđ vō mala egerūt i resurrectōez iu-
dicij Jo. v. Licet em̄ intellect⁹ nālis sufficiat
qđ hēam⁹ a deo retributōez. nō tñ declarat qđ
lem. De isto lumē doctrine spūalis. Auctas
Ysa. ij. Dom⁹ iacob. i. xpiani veite z abulem⁹
in lumē di. nfi. Nō nō dicit i lumē intellect⁹
nfi. Jo dixit xps aliqb⁹ qđ erāt p̄tenti de p̄mo

lumine. s. intellect⁹. Adhuc modicū lumē est
in vob. Joh. xij. Tercū lumē nob necessa-
rium ē lumē de exemplo x̄tuali. Rō. qz viato-
res qui hñt ire p longā viam z periculōsā ne-
cesse est vt habeāt ductorē qui eis oñdat viā
nec sufficit doctrina. s. dicere eis verbo s̄ etiā
facto. maxime cū in via sunt plures vie. sicut
in via ab hinc vsqz ad celū. in qua primi du-
ctores fuerūt Adam z Eua qui in p̄ma die-
ta errauerūt in via z p̄ster om̄s ipsum sequē-
tes. ps. Ipsi vō nō cognouerūt vias meas.
quib⁹ iuravi in ira mea si introibūt in requiē
meā. ps. xciiij. Sed venit ali⁹ ductor. s. xpus
qui nunq̄ errauit viā. Ideo. j. Pet. ij. Seq̄/
mini vestigia ei⁹: qui p̄ctm̄ nō fecit nec inuen-
tus est dol⁹ in ore ei⁹. Et cuz in dicta via siue
via paradisi sunt multa biuia nō oportet respi-
cere nisi p̄ qnā xps ductor vadit. Primuz bi-
uium est ad sinistra supbie z vanitat̄. Ad de-
xtra mansuetudin̄ z humilitat̄. z p̄ istā iuit
xps. ideo dicit ipse. Discite a me qz mitis suz
z humilis corde z c. Math. xj. Scdm̄ est aua-
ritia z cupiditas z miscōia z liberalitas. p̄ p̄-
mū vadunt ad infernū auari. v. furarij. raptō-
res. fures z c. Respicite p̄ quam vias iuit xps
ductor qui dicit Lu. vj. Estote misericordes
sicut z pater vester misericors est. Tercium ē
luxurie z carnalitat̄. p̄ quā vadunt luxuri-
osi ad infernū. z mundicie et puritatis p̄ quā
iuit xps: ideo dicit sacra scriptura. Hec est vo-
luntas dei sanctificatio v̄sa vt abstineat̄ vos
a fornicatōe z sciat vnusq̄sqz vas suū possi-
dere in sanctificatōe. j. ad Thef. iij. Quartū
est inuidie z malignitat̄. z ad dexterā est via
amoris z charitat̄ p̄ quā iuit xps. de qđ iohā.
Apoc. j. Dilexit nos z lauit nos a peccat̄: no-
stris in sanguine suo. Quintū est gula z voraci-
tatis. p̄ qđ vadunt gulosi. Et aliud est ab-
stinentie z paritatis p̄ qđ iuit xps. ideo dicit
ipsemet Luc. xxi. Attendite ne grauent̄ cor-
da vestra crapula et ebrietate. et sic de alijs.
Unde possum⁹ dicere xpo illud Gen. xxxij.
Precedat dñs meus z ego paulatim sequar.
De isto lumē dixit iste sanctus senex simeō
Uiderūt oculi mei salutare tuum. Lumē ad
reuelationem gentium. Lu. ij. De isto d̄r the-
ma. Ambulabūt gentes i lumine tuo. Quar-
tum lumē est de grā diuinali. Cū sit multi qđ
hñt tria p̄dicta lumia. tñ nō vadūt ad paradisu
qz nō habuerūt istō q̄tū lumē p̄t̄ eoz malā
vitā z defectū. de qđ dicit iob. xxxij. Ipsi re-
belles fuerūt lumini. s. grē diuine. ideo neces-
sariū est illud de grā diuinali. s. gratia gratis
faciens. qđ est qđ dā lumē a deo infusum i ala.
Lui⁹ effectus sunt illuminare intellectū de cre-

qđ egrā q̄tū sanēdo r̄ q̄tū
e⁹ effect⁹.

dendis. inclinare voluntatez in fiendis. et in-
flamare affectū in desiderādis. De isto lumi-
ne Ysa. lx. Surge illuminare hierlm̄. in per-
sona xpiani tropologicē. qz venit lumen tuū
z gloria dñi sup te orta ē. qz ecce tenebre ope-
rient terrā. sup te autē oriet dñs. s. p̄ lumē gra-
tie. Ex his sequit̄ qđ deus reputat nos perso-
nas nobiles. z vult qđ cū quatuor luminib⁹. i.
quatuor cereis accessis vadam⁹ ad paradisu.
Cū tamen nos simus vermes putridi. z vult
qđ honorabiliter vadamus ad paradisu. ideo
dicit thema. Ambulabunt gentes. s. ad para-
disum in lumine tuo z c.

Dominica infra octa. Epiphanie.

Sermo prim⁹.

Voluntas dei bo-

na bñplacens z p̄fecta ad Rō. xij.

Et in epla iuxta motiū thematis
in sermone volo vob declarare bienē qđ vult
deus a nob. qz h̄ est nob multū necessariū ad
sciendū. Pro hñdo hic diuinā grāz z in futu-
ro glām dei. S3 primo salutē v̄go. Abaria.
Voluntas dei bona z c. Pro hui⁹ vbi decla-
ratōe z materie p̄dicande introductōe sciē-
dum qđ inter om̄ia nob multum necessaria ad
gubernatōez vite est scire qđ vult de⁹ de nob
Rō. qz nullus seru⁹ p̄t̄ bñ seruire dño suo ni-
si sciat ei⁹ voluntatē. qđ sunt illa qđ sibi placent
z qđ illa que sibi displicent. alias credēs sibi s̄
uire bene: male seruiret. Sic nos om̄s xpiani
sumus seruitores xpi. in domū cui⁹ intramus
ad seruiendū sibi in baptismo in qđ p̄mittitur
nobis vita eterna siue salariū vite eterne. qñ
sacerdos querit quid petis z c. Rūdet vitam
eternā. s̄ abrenūcia sathane z p̄p̄is ei⁹. Rū-
det. abrenūcio. Ideo oportet nos scire qđ vult
deus de nob de qlibet statu qđ vult a religi-
osis. qđ a clericis. qđ a dñis. qđ a p̄latis. qđ
a diuitib⁹. qđ a paupib⁹. qđ a sanis. qđ ab in-
firmis. vt quilibet se gubernet iuxta volūta-
tem dei. Propter h̄ dauid orādo dicebat z qđ
rebat a deo vt sibi oñderet quid volebat: di.
Dñe ad te p̄fugi doce me facere voluntatē tu-
am qz deus me⁹ es tu. ps. cxlij. Nota dñe
ad te p̄fugi scz ad tibi seruiendum: ideo doce
me facere voluntatē tuā. qđ nō p̄t̄ sciri nisi ab
eo reuelē. Quis est hoim̄ p̄t̄ scire p̄siliū do-
mini. aut qđ poterit cogitare qđ velit z eus.
Sap. ix. arguendo a ministro. s. si volūtas ho-
minis nō p̄t̄ sciri nisi reuelē ab hoie quō sci-
etur volūtas dei nisi ab ipso reuelē. Jo mō
in nouo testamento reuelauit nob clare quid
vult a nob p̄t̄ h̄ deuote dixit apls in thema
Volūtas dei bona. bñplacens z p̄fecta. vbi

ostendit apls qđ de⁹ vult a nob tria principa-
liter ad qđ om̄ia sunt reducibilia. Vult enī a
nobis primo p̄uersatōez p̄nalem. ideo dicit
volūtas dei bona. Scdo duratōez v̄talem.
ideo dicit volūtas dei bñ placēs. Tercio sal-
uationē celestialem. ideo dicit volūtas dei p̄se-
cta. Dico p̄mo qđ de⁹ vult a nob cōuersati-
onē p̄nalem. qz om̄s sum⁹ p̄ctōes nec aliqs
p̄t̄ se de p̄ctō excusare. j. Jo. j. Si dixerimus
qz p̄ctm̄ nō habem⁹: ipsi nos seducim⁹. z ve-
ritas in nobis nō est. Ideo vult de⁹ de p̄ctōi-
bus p̄uersatōez p̄nalem. qz peccando qlibet
vertit dorsum deo z faciē ad bona hui⁹ mūdi
vbi grā. supb⁹ v̄t̄ dorsuz dō z faciē ad hono-
res. dignitates. z officia z c. Idez de alijs pec-
catis. auaricie. luxurie z c. vult qđ de⁹ vt p̄ctōr
p̄uertat se. s. vt v̄tat dorsum bonis h̄ mundi
honorib⁹. dignitatibus z c. z p̄uertat faciē ad
ipm̄ deū ad seruiendū sibi z obediendū. amā-
dum z desiderandū z c. Istam p̄uersatōnem
p̄nalem vult de⁹ a nob. Auctas. Nunqd̄ vo-
luntatis mee est mors impij dicit dñs deus.
z nō vt p̄uertat z viuat. Ezech. xvij. De ista
voluntate dei dabo vobis vnā pulcrā ratio-
nem. Sicut argentari⁹ postqđ fecit vnaz pul-
cram cupaz vel taceam de auro vel argēto qđ
cudit in terra vel luto vel frangit̄ z deturpat̄
p̄pter hoc argenterius nō p̄iūt illam cupaz
vel taceam cū sit de materia p̄ciosa. secus de
vase modici valoris. de vitro. terra. v̄ ligno
sed vult ipsam cupā vel taceaz reformare ite-
rum z renouare in fornace vel in cude refora-
re seu reparare. Sic deus ab initio fecit diū-
sa vasa vel taceas de stanno vel de plumbo.
de argento z auro scilicet diuersas creaturas
sed solum hominem fecit de auro. quia est ad
imaginem dei. Ideo de alijs creaturis corpa
lib⁹ si cadāt z frangant̄ de⁹ nō multū curat: s̄
de homine quando cadit in peccatū mortale
superbie vel auaricie z c. multū curat. qz ma-
teria est p̄ciosa. z nō vult vt p̄datur vel an-
nihiletur p̄ mortem: sed vult qđ reformetur et
renouetur ad instar vasis auri. vel argenti in
fornace penitentie. Nota qđ sicut cupa refor-
mat̄ tripliciter. s. in fornace vel in cude. v̄ ali-
as. Sic p̄ctōr triplr̄ reformat̄. p̄mo in for-
nace p̄ritōnis p̄terēdo z dolēdo de p̄ctis su-
is z c. Scdo in in cude p̄fessōis p̄tēdo p̄ctā
feriendo cū martello accusatōis. accusando
seipm̄ fortiter seruata v̄tate. Tercio reforma-
tur seruando p̄nias iniunctā a cōfessore. Hec
est voluntas dei bona. Jo apls. Hoc bonum
est z acceptū corā saluatore n̄ro deo. qui vult
om̄s hoies saluos fieri z ad agnōez v̄tate
venire. j. ad Thimo. ij. Nō qui vult om̄s ho-

Imperium mali
z in dānatōe
z dū dicitur h̄ p̄ndi
m̄ p̄t̄.

mines scz peccatores saluos fieri p uerfioez pnialem z ad agnitōnem veritatis venire. q̄ tum ad infideles. Si dicat: q̄re ḡ nō om̄s sal uanf ex q̄ ipse de⁹ vult zc. R̄ideo q̄ tu nō vis fieri. Si dicat. nūqd̄ volūtas dei ē maior et efficacior q̄ mea. R̄ideo q̄ imo: sed dimittit ipsam in libertate. Dico sc̄do q̄ post puer/ sionem penitentialē vult de⁹ a nobis duratō nem virtualem z pseuerantiā in bona vita i/ cepta. nō p̄tentat deus de sola inchoatiōe bo ne vite imo vult duratōem. Sūt multi q̄ sibi to p̄uertunt ad deū q̄n aliquā audiūt bonaz p̄dicatōnem z pponūt bene viuere s̄ paulatī desistūt. Hoc nihil valz: ideo vult de⁹ duratō nem virtualem. Ratō. quilibz mercator vult vt bene p̄scruent̄ z custodiant̄ merces preci/ ose quas ipse emit. z quāto sunt meliores z p̄ ciosiores. tanto magis vult vt diligent̄ cus/ todiant̄. Idem de dño n̄ro iesu x̄po optimo mercatore qui optime cognoscit merces z io/ calia p̄ciola. qui venit ad nundinas hui⁹ mū/ di ad emendū aīas n̄fas di. mūdo. Da mihi animas: cetera tolle tibi. Sc̄i. xiiij. Adhō in h̄ mundo nulle alie merces nec iocalia sūt ita p̄ciola sicut est anima hominis vel mulieris. Unde si om̄es creature corpales scz sol luna aurum zc. essent simul in vna statera pl⁹ pon deraret vna anima sola in valore q̄ om̄s ta/ les creature corpales. Ideo x̄ps bonus mer/ cator nō auro nec argento emit animas n̄fas quia nō fuisset p̄cium sufficiens: sed emit eas p̄ciosissimo sanguine infiniti valoris. j. Pet. j. Non corruptilibus auro. vel argento re/ dempti estis: sed p̄ciosissimo sanguine x̄pi ie/ su. Anima est tam p̄ciosum iocale et tantum p̄stet dño s̄u x̄po q̄ vult q̄ non p̄datur nec furec a latrone. s. dyabolo: s̄ q̄ p̄seruet z du/ ret in bona vita. Dauid ps. xxx. Dñe in vo/ luntate tua p̄stisti detori meo virtutē. i. ani/ me mee virtutē. s. duratōnis virtualis. Adhō/ do cogitate q̄ malū est peccare mortaliter et p̄dere animaz tam p̄ciosum iocale a x̄po tam care emptum. Nota ad p̄positum pabolā illius mercatoris qui in nudina emit p̄ciosif/ simā margaritam. p̄ qua dedit quicqd̄ habe bat. quā p̄misit vxori custodiendam in quo/ dam panno rudi inuolutam. Que nesciēs e⁹ valorem. ipsam dedit p̄ duabus lactucis p/ pter qd̄ iratus vir occidit eā gladio. hic mer/ cator est x̄ps qui emit p̄ciosissimam margari/ tam scz aīam meā z tuā zc. p̄ q̄ dedit totū sā/ guinē cui⁹ vna gutta plus valet q̄ qcqd̄ cre/ auit. Quā aīam p̄mittit x̄pus vxori. s. p̄sone x̄piane. q̄ est sponsa x̄pi. Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide zc. dicit x̄ps p̄sone x̄piane. ego

teneo meā tu tuā z ille suam in corpe et venit lactuca scilicet temptatio dyabolica tempore estatis quādo p̄sone est calida p̄ cupiscenti am de muliere vl̄ beneficio. vel de honore vl̄ dignitate zc. Et venit temptatio vt lactucaz portans z loquit̄ inaginationi di. Tu pote/ ris habere quod vis si facis hoc zc. si das tibi zc. z vis recreari. p̄sentis temptatōni. tūc tra dis margaritam dyabolo. i. animā tuā. Idem emendo vel vendendo cum vsura tunc das animā dyabolo. Idem de ql̄ibet pctō mortā: li pōt dici q̄n mercator x̄pus venit. scilicet in morte vel in iudicio querens a te margaritā. quid dices. Logita quid tūc faciet x̄ps de te. faciet sicut mercator fecit de vxore sua stulta. ideo vult deus vt duremus z pseueremus in bona vita. custodiēdo diligenter animaz no/ stram. dicente x̄po de quolibet quod dixit ie/ sus de iohanne. Sic cum volo manere. s. i bo na vita. donec veniā Job. vlti. qui existēs in gratia dei iohannes. i. cui data est grā. Ideo dicit x̄ps de ipso. sic cum volo manere zc. be atus qui tunc pōt r̄idere x̄po. Dñe ecce ani/ mam meā quō custodiui vobis diligēt. hec est voluntas dei b̄nplacens. De qua Dauid. Beneplacitū est dño sup timentes eum. ps. cxlvi. q̄m timor custodit viruz. Dicitō q̄mo/ do mulier timeret adulterari cogitādo q̄ vir eius respiceret eam p̄ fenestrā. sic nihil possu/ mus facere in hoc mūdo quin totum videat deus p̄ fenestrā sue scientie. Ideo timere de/ bemus ad instar mulieris que non audet lo/ qui cum amasio suo respiciente viro. Quia timor dñi expellit peccatū. z qui sine timore ē non poterit iustificari. Ec̄i. j. et Ec̄i. xxvij. Si nō in timore dñi tenueris te instanter. ci/ to subuertetur domus tua. Tercio vult a nobis deus saluatōem celestialem. Post cō/ uersionem penitentialē z duratōnem virtua/ lem vult de nob de⁹ saluatōez celestiale. R̄o. qz quelibet p̄sone prudēs z discreta vult du/ cere opus suū ad finem pp̄ quē fit illud op⁹ als effect defect⁹. vel potentie. vel sapiētie. vl̄ iusticie. Adhō videam⁹ p̄pter quez finem fecit nos de⁹. nō vt habitem⁹ in hoc mūdo finalit̄ q̄m mundus iste nō est nisi via quā intramus p̄ portā natiuitatis z exim⁹ p̄ portaz mortis. vbi grā. vbi sunt illi qui erant modo sunt tot anni: nec fecit nos de⁹ isto fine vt p̄gregemus pecunias nec redditus zc. qz oīa sunt dimit/ tenda in morte. qz tā reges dñi. q̄ etiaz pape z plati dimittit suas dignitates zc. Nec fecit nos deus vt demus nos delectatōnib⁹ carna libus zc. ad instar aīaliuz brutoz. q̄ etiā h̄nt illas delectatōnes: s̄ fecit nos de⁹ isto fine vt

habeamus vitam eternam ad Roma. vi. Si nem vero vitam eternā scilicet habere. Si er go quelibet p̄sone vult q̄ opus suum veniat ad finem: multo magis deus. Ideo vult de⁹ de nobis saluatōnem celestialem. que ē finis noster. Auctoritas. Luce. xix. Venit fili⁹ ho/ minis querere z saluū facere quod perierat. Subditur. Non est voluntas ante patrē ve/ strum qui in celis est vt pereat vnus de pusil lis istis Athabei. xvij. Questio. dicet ali/ quis si voluntas dei est vt om̄es saluent̄. q̄re tot damnant̄ cum sua voluntas sit omnipo/ tens. Quare ergo damnantur tot infideles. iudi. agareni. z tot mali christiani. si de⁹ vult vt om̄es habeant saluatōnem celestialem. q̄ re ergo tot vadunt ad damnatōnem. Respō sio. Voluntas dei est vt om̄es saluentur: sed tu nō vis saluari: sed dices. volo saluari. Res ponsio verū est verbo: sed nō de facto. Un/ de qui dicit se velle ire ad nusciaz verbo z re/ cipit facto viam versus maguntiam mentit̄. Idem superbus dicit verbo q̄ vult saluari z ire ad paradisum: sed facto recipit vias infer ni. Idem dicatur de quolibet peccato. Unō nō est voluntas sed velleitas. vt dicit sanct⁹ Thomas: in his qui volūt per vias peccato/ rum ire ad paradisum. Patet ergo q̄ tu nō vis saluari: sed voluntate proprie dicta. dum inten/ dis in peccatis permanere. Nota de rege similitudinem qui vult q̄ omnes de ciuitate habeant bonum z viuant. si dicatur ergo q̄/ re suspēdit illum. Responso. quia fecit con/ tra ordinatōnem meam. Ego ordinavi pro/ pter bonum ipozum ne furentur aliquid: sed iste fecit oppositū. ergo zc. Idem de alijs pec catis. Idem de deo qui vult q̄ omnes habeāt bonum saluatōnis celestis. ideo ordinauit q̄ omnes infideles veniant ad fidem. z baptizē tur. z ipsi nolunt obedire. ideo damnant̄. q̄a deus nō vult cogere liberum arbitriū. Ideo de christianis ordinauit decem p̄cepta zc. z nolūt facere. Idem de religiosis z clericoz dinauit vt viuant honeste zc. z nolūt. Sicut enī bonus dominus z iustus vult q̄ omnes si/ bi subditi habeant bonum seruando suas or/ dinatōnes: ita z deus. quia ista est dei volun tas p̄fecta. De qua dicit ap̄tus. Qui cepit in vobis opus bonū p̄ficiet vsqz in diem ihu cri sti ad phil. j.

Dñica infra octauas Epiphanie.
Sermo. ij.

Reformamini in o
uitate sensus vestri zc. ad Rom. ij.

z in epistola dominice currentis. Pro decia/ ratōne zc. Sciendum q̄ inter omnes creatu/ ras quas deus fecit singulariter quid fecit in homine. Quā alie creature aut sunt pure spi/ rituales vt angeli. aut pure corpales vt iumē ta: sed hō habet vtrunqz: habet autēz animā spiritualem per quā p̄cipat cū angelis. coz/ pus coz animalib⁹. Deus fecit vt doctor qui facit aliquē libzū. z post in fine libri totū ep̄/ logat in vno capitulo. Ita fecit de⁹ qui fecit vnū magnū libzū. s. istū mundū: in q̄ qui vult legere pōt ibi legere diuinā potentia in crea/ tione. dei sapientia in ornatōne. dei misericor diam in p̄seruatōne. Fecit omnes creaturas corpales z spirituales. z vltimo hominē qui p̄cipat cum omnibus creaturis tam spiritu alibus q̄ corpilibus. cum lapidib⁹ in esse. cū plantis in esse z viuere. cum iumentis in esse viuere z sentire. cum angelis in esse viuere et sentire z intelligere. Illud videt dicere scri/ ptura sacra Sc̄i. ij. Formauit de⁹ hoīez de li/ mo terz. q̄tum ad corpus. Et factus ē hō in animā viuētē. Ex hoc sequit̄ p̄tradictio in hoīe: quia hō est ex duabus naturis p̄trarijs scilicet corpali z spirituali. Corp⁹ naturaliter vult descendere ad delectatōnes zc. Anima aut vult ascendere p̄ p̄templatōnem zc. Ec/ ce p̄tradictio. Auctas. ad Gal. v. Caro cōcu/ piscit aduersus spirituz: et spiritus aduersus carnem zc. Angelo nihil p̄tradicit: nec iumē tis: sed homini. quia q̄n vult facere aliqd̄ bo num. statim sequit̄ p̄tradictio. hoc bellū por tam⁹ nobiscum. Et quia ex hoc sunt multi in ordinati in hoc mūdo: p̄pter hoc dicit nobis ap̄tus in themate. Reformamini in nouitate sensus vestri. nō dicit carnis: sed sensus. i. aīe Ego questui amoze vestri p̄ quas vtutes hō pōt reformari z inueni q̄ p̄ tres. prima ordi/ nat hominem erga deum. sc̄da erga primuz tercia erga corpus pp̄m.

Prima est vera humilitas.
Sc̄da liberalis pietas.
Tercia pura castitas.

Ex his dicit thema. Reformamini in nouita te zc. Dico primo q̄ prima virtus qua hō pōt reformari est vera humilitas que ordiat hominem erga deum. Nota quia quasi totus mundus secutus est doctrinā illius mali ma gistri. scilicet luciferi qui docuit supbiāz. Dic quō in serpente venit ad mulierem ad p̄tem debiliozē ville. z legit sibi lectōnez supbie. q̄n dixit q̄ essent sicut dii scientes bonū z malū. que statim supbiuit. Sicut est habemus car/ nem nostram ab Eua. sic etiam inclinamur ad superbiāz. Sed vide qualiter de⁹ refora/

uit mundū cū tanta humilitate. et q̄ nō potu-
it esse melior docens et p̄dicans q̄ nō se q̄n-
tur doctrinaz illius falsi m̄gri luciferi: s̄ q̄ di-
scant ab ipso di. Discite a me q̄ mit̄ sum et hu-
milis corde: et inuenietis requiē aiabus v̄ris.
Abath. xi. Scutifer vel miles nō vellet ire e-
quitando si rex suus iret peditādo. nec sede-
re in scamno si rex sederet in terra. Ideo x̄ps
qui est forma humili- atis dedit nobis exem-
plum humilitatis. De quo ap̄ls ad Phil. ij.
Qui cum in forma dei esset semetip̄m exina-
nuuit. formā sui accipiens humiliavit semet-
ipsum. Ergo reformamini iuxta formā et ex-
emplū a x̄po vobis datum. Nota ad p̄po-
situm experimentū quod dicūt naturales de
aquila. Quando ex antiquitate p̄pter nimi-
am curuitatē rostri nō potest cibū capere allī-
dendo rostrū ad petram renouat. De hoc di-
cit Dauid ps. cij. Qui replet in bonis deside-
rium tuū: renouabit vt aquile iuuentus tua.
Aquila antiqua p̄sona est superba. curuitas
rostri est quedā p̄sideratio p̄prie excellentie
vel generis. Qui miles vel nobilis zc. q̄ ma-
gister vel doctor in scia. vel q̄ diuites et pos-
sent emere om̄s istos. vel quia iuuenis v̄l for-
tis. et sic despiciat alios. ex tali p̄sideratōne ve-
nit supbia. Idez de mulieribus q̄ mulier cogi-
tat: ego sum pulchrior de villa. scio tripu-
diare. cantare zc. venit supbia in corde. Idē
etiā de excellentijs spiritualibus de quib̄ de-
beret deum laudare. curuant rostrum ad pro-
p̄riam excellentiā. Nota ad hoc exemplū
quod habet Luce. xviij. de phariseo qui di-
cebat. Deus gratias ago tibi. quia nō sum sicut
ceteri hominū raptōres. iniusti. adulteri.
Ieiuno bis in sabbato: decimas do omnium
que possideo. Ecce quō curuabat rostrū ad
seipsum. Ex quo sequunt̄ duo mala. Prīmū
q̄ nō potest sumere cibū. s̄. spiritualē. quia ex
illa supbia p̄dit p̄solatōnes et dulcedines ani-
me. et clausa est ianua per superbiā. Ideo. s̄.
Petri. v. Humiliamini sub potenti manu dei
subdit. quia. Superbis deus resistit. humili-
bus autē dat gratiā. Secundū malū quod se-
quitur: quia persona superba ad instar aquile
tota est pomposa. primo in magnis mani-
cis. scūdo in caudis. ecce aquila. Istis clau-
sa est ianua paradisi. rostrum habent curuum.
dicendo. ego sum in magno genere. ego por-
taui tantum. Salomon. Vanitas vanitatu-
z om̄ia vanitas. Eccl̄s. i. Remedium quod
habemus ad instar aquile queramus lapidē
fortem. Iste lapis est x̄ps: de quo Dauid La-
pidem quē reprobauerunt edificantes hic fa-
ctus est in caput anguli. ps. cxvij. In isto la-

pide pcutiam rostrū p̄siderando humilitatē
x̄pi. Practice. Si quis habet desiderū ascen-
dendi ad dignitatem. regimen zc. Logita si
x̄ps voluit habere regimē. dignitates. hono-
res. et inuenies q̄ non. Idem de desiderio or-
nandi. Respice si x̄ps voluit ornari et vestiri.
et inuenies q̄ triginta trib̄ annis portauit eā
dem vestem pauperrimā. Idem de superbia
in equis. mulis zc. percutite rostrū tuū ad pe-
tram que nunq̄ voluit equitare nisi p̄ neces-
sitate in azino Zach. ix. Et Abath. xxi. Idez
de superbia recipiendū vindictā. X̄pm respi-
ce et videbis q̄ noluit se vindicare de inimicis
licet esset magnus: imo dixit. pater dimitte illi
quia nesciūt quid faciūt. De h̄ auctas dauid
ps. cxxyj. Beat̄ qui tenet bit. s̄. humilitatem
et allidet puulos suos. s̄. mor̄ superbie ad pe-
tram. i. ad x̄pm. Tūc poterit recipere cibū aie.
Scda virt̄ necessaria ad reformatōez vite
est liberalis pietas. que ordinat homines cir-
ca primū q̄ de gratijs sibi a deo factis facit
p̄tem primo. verbi gr̄a. Si deus facit tibi gr̄a-
tiam de intellectu. iuuua ignorantē ne erret v̄l
decipiat. Si es deuotus et timens deū. et p̄xi-
mus est peccator. dulciter corripit ipsum. Si
habes bonam eloquentiā. loquere de primo
qui nescit loqui zc. Sic facis p̄tem sibi de bo-
nis spiritualibus. Idem facies de bonis tem-
palibus et corporalibus. Si tu es fortis. et p̄xi-
mus fit violentia: defende. Si es nobilis vel
miles potens in villa defende viduas et pu-
pillos qui persecutōez patiunt̄. Idem de pe-
cunijs da pauperibus. Ecce quid est liberalis
pietas b̄ndict̄ q̄ sic reformat. Auctas. Unus
quisq̄ sic accepit gr̄am in alterutrū illā muni-
strantes sicut boni dispensatores multiformis
gr̄e dei. s̄. Petri. iij. Nota de h̄ experimen-
tum in natura de serpente p̄batū a p̄his. Nā
q̄ serpens p̄pter duritiā pellis nō p̄t se be-
ne mouere abstinere p̄ multos dies. tandem ad
strictū foramē dimittit pellem durā. Hic ser-
pens significat p̄sonam auarā duplici ratōe.
Prima quia deus dedit serpenti terrā ad co-
medendū. Ait domin̄ deus ad serpentē. Ter-
ram comedes omnibus diebus vite tue Gen.
iij. Sic auar̄ comedit terrā. q̄ semp̄ habz fa-
rinam vel terrena in ore suo loquendo de nū-
dinis foris zc. Scda ratō. q̄ serpentes n̄ in-
cedūt recte sed serpendo tortuose. Idē d̄ di-
uite auaro. q̄ pauper hō venit ad eū vt mu-
tuet sibi amore dei decē florenos. Si respon-
det certe libenter amore v̄ri. mō incedit recte
Sed q̄ dicit. Ecce q̄ veniet notari dicitis
q̄ sint duodecim. et ita ponet in carta. Ecce
tortuosus. vel q̄ndo recipit possessiones i pi-

gnore et interim recipit fructus. Ecce iniquitas
vel q̄ vendit plus p̄pter solutōnis dilatoez
vel q̄ emit p̄ miori precio p̄pter denarios p̄m-
ptos. vel solutōnis anticipatoez. Ecce dolus
vel q̄ obligat ad molendū in suo molendū
no zc. De tali dicit scriptura sancta. Loe tuū
nō est rectū coraz deo. In felle amaritudinis
et obligatōne iniquitatis video te eē. Act. viij.
Ecce serpens cum duritia pellis qui nō p̄t
se mouere ad opa misericordie et pietatis. Rem-
edium ergo ad instar serpentis. qui facit duo.
primo abstinere et caro restringit. scdo transit
p̄ artum foramen et dimittit pelles. Ita dz fa-
cere vsurarius. primo debet abstinere ne de-
cetero faciat vsuras. iuxta p̄siliū ap̄li. Qui
furabatur iam nō fure. magis autē labor et ma-
nibus suis qd̄ bonum est vt habeat v̄n tribu-
at necessitatē patienti ad Eph̄. iij. Secūdo
oportet ip̄m transire p̄ strictum foramen resti-
tutōnis. dicit aliq̄. nō habeo de q̄ restituam.
credunt q̄ ex q̄ nō habent pecunias sup̄fluas
q̄ nō teneant restituere. vendatis agruz. do-
muz. vineam seu vasa argentea. Quā regula
est theologoz et etiam iuristaz q̄ nō dimittit
peccatū nisi restituatur ablatum. xiiij. q. vi. si
res. De restitutōne sanct̄ Tho. pulcre et salu-
briter determinat. scda. scde. q. lxxij. qui i scdo
articulo dicit q̄ restituere est de necessitate sa-
lutis. sic etiā seruare iusticiā. Alius dicit. ego
ponam in testamēto zc. Interim tu ibis ad i-
fernū. Illi qui faciūt restitutōnem saluantur
solū. Restituatis et eritis reformati ad instar
serpentis in via vestra. De h̄ auctas. Expo-
liantes vos veterem hoīem cum actib̄ suis:
et induentes nouū hoīem qui renouat̄ i agni-
tionem dei s̄m imaginē eius qui creauit eum
ad Col. iij. Tercia virtus q̄ facit reforma-
re creaturaz est pura castitas que ordinat ho-
minem. erga corpus p̄prium. Si quis vixit
luxuriose decetero corrigat et emendet se.
Dic quid ē luxuria. Vir et vxor seruātes mo-
dum debitū nō faciūt luxuriā que sit peccatū
mortale. Sed om̄s alij qui volūt gustare zc.
peccant mortaliter. Ideo apostol̄. Obsecro
vos per misericordiam dei vt exhibeatis cor-
pora vestra hostiā viuentem sanctaz deo pla-
centem. ratōnabile obsequium vestrū. Nolite
p̄formari huic seculo. sed reformari in noui-
tate sensus vestri ad Rom. xij. Nota ad
p̄positum aliud experimentum in natura de
terra. Nam cum in hyeme sit lutosa et sterilis
tandem in estate mūdatur et fructificat. Idē
de persona luxuriosa quando perdit calozez
ignis diuini amoris et bonozum operū amit-
tit delectatōnes angelozum et pat se delicijs

porcorū. Sed q̄ venit estas. s̄. caloz amoris
dei p̄sona mundat̄ et fructificat. Auctas.
Emitte sp̄m tuū et creabunt. et renouab facie
terre. ps. cij. Deo gratias.

De eadem dñica infra octauas Ephie.
Sermo. iij.

Eus diuisit mē

surā fidei ad Rom. xij. Sciendus
q̄ ap̄ls Paulus volens nobis de-
clarare dignitatē et excellentiam fidei christi-
anc sup̄ om̄es alias doctrinas dicit. Tanta-
nos habentes impostam nubez testū: depo-
nentes omne pondus circumstantis nos pec-
catum et patientiā curramus ad p̄positū no-
bis certamen: aspicientes in aurorem fidei et
p̄summatōz ihm ad Heb. xij. Nota nubē te-
stium. i. multitudinem testium. Ex hac auto-
ritate habet q̄ licet sint multi testes fidei ca-
tholice. tñ vnus est magister sol̄ et doctor p̄n-
cipal̄. s̄. x̄ps. Sicut in schola vn̄ est m̄gri prin-
cipalis et doctor. et alij baccalarij et repetitōez
Sic in scola xp̄ianitat̄ vnus est doctor et ma-
gister principalis. s̄. x̄ps. Ideo dicit ip̄e. No-
lite vocari rabbi. i. m̄gri. scz in fide catholica.
vnus est em̄ m̄gri v̄l. Abath. xxiij. Ap̄li autē
solum fuerūt baccalarij et repetitōez fidei.
Ideo dicit aspicientes in auroz fidei. i. inuē-
tozem et p̄summatōz q̄ x̄ps declarando fidē
ip̄am p̄summauit seu p̄fecit. et p̄firmavit p̄ mi-
racula que a solo deo p̄nt fieri et nō p̄ creatu-
ram. om̄s alie scie seu doctrine machanice ha-
bent inuentozem purū hoīem. vt sunt septe-
z liberales artes. Idem de arte politica et zconomi-
ca. Sed fides catholica est a solo x̄po p̄mo in-
uente. et principalior est fides catholica sa-
cra doctrina et theologia omnibus alijs scien-
tijs humanis inuentis vt dicit sanct̄ Tho.
i. pte. q. j. ar. v. qd̄ p̄bat et de speculatiuis et p̄-
cticis. De speculatiuis p̄bat. tum p̄pter certi-
tudinem tū p̄pter materie dignitatē. De p̄-
cticis dz p̄bat ex pte finis. vnus p̄cludit do-
ctrinā sacrā s̄m omnē modū digniorē eē alijs
scientijs sup̄ple humanit̄ inuentis. Qd̄ cōfir-
mat argumēto in oppositū. q̄ alie scie dicunt̄
ancille huī. Prouer. ix. Absit ancillas suas
vocare ad arcem. Nec incongrue vel irratō-
nabiliter. quia oēs alie scie et doctrine sūt sub
intellectu humano. sed fides catholica et eius
veritates sunt supra omnem intellectum hu-
manum. Ideo oportebat q̄ a deo qui menti-
ri nō p̄t nec falli reuelaret. Ideo secure et fir-
mit̄ possum̄ credē. p̄pter h̄ scriptura sacra dicit.
i iij

Que. s. fides catholica. cum initium accepit et enarrari p̄ dñm ab eis qui audierunt in nos p̄firmata est. p̄stante deo signis et pdigñis. et varijs virtutibus et sp̄ssancti distributio/ nibus fm suā voluntatē ad h̄cō. ij. patet ergo quōd fuit a x̄po inuenta tanq̄ ab autore et doctore et m̄ḡo p̄cipali et p̄ ap̄los fuit repetita in p̄dicatōnib⁹. Ideo dicit thema. Deus diuisit mensurā fidei. Nota deus nō patri archa: nec p̄pheta. nec ap̄ls. nec p̄hs. nec aliqua pura creatura: s̄ deus diuisit et. p̄z thema. Inuenio in sacra scriptura q̄ quoz sunt q̄ de⁹ diuisit et dat nobis ad mensuram. s.

Credentiam euangelicalem.

Gratiā spiritualem.

Penam infernalem.

Gloriam celestialem.

De primo dicit the. De⁹ diuisit mensurā fidei. De sc̄o possit dici. De⁹ diuisit mensurā gr̄e sp̄ualis. Idem de tercio et de quarto. Di/ co primo q̄ de⁹ diuisit et dat nob ad mensurā credentiā euangelicā. s. fidē catholicā. qz nō plus nec min⁹. Qm̄ veritates fidei sup̄ in lectū nālem sunt. Ideo si hoies mensuras sent fidē multū errassent. Qñ antiq̄ p̄hi multas veritates cognouerūt de deo et habuerūt sed cū multis errorib⁹. Dicebāt q̄ erat vn⁹ solus deus: et verū dicebāt. s̄ errabant. qz dice/ bant q̄ erāt tria p̄cipia. s. materia. forma et p̄uatio in primo physicoz. Itē dicebāt ve/ rum q̄ de⁹ est etern⁹: s̄ errabāt cum dicebant q̄ etiam yle. s. materia p̄ma ē eterna. Idē di/ xit plato de ydeis. Itē dicebāt verū q̄ mōus gubnat a deo: s̄ errabāt dicēdo. q̄ mūd⁹ non hūit p̄cipiū nec hēbit finē. Sciēs q̄ x̄ps q̄ intellect⁹ hoim nō est sufficiens ad h̄fidum ple nam cognitōez de deo. noluit dimittē iudicō hoim mensurā fidei: s̄ eā reuelauit ap̄ls. quā expresserūt ap̄l in. xij. articulis fidei sic ip̄am audiuerant a x̄po. Sunt em̄. xij. articuli fidei si eoz accipiat numerus ex pte ap̄loz qui ip̄os articulos posuerūt. Quis sint quozdecim si eoz sumat numerus ex pte credibilium. vt dicit sanct⁹ Tho. iij. scripto di. xxv. art. ij. Et hi. xij. articuli ab ap̄ls expressi in credo i de um siue in simbolo ap̄loz sunt p̄tenti. Dicat semel. Credo in deum. Ecce hic mensurā fidei in. xij. p̄clusionibus. Om̄s libri sanctoruz doctoz sunt ad declaranduz has duodecim p̄clusiones. et ad istam mēsuram oportet nos venire. nec aliquid quātuncunq̄ subtilis debet aliquid addere. nec quātuncunq̄ rudis debet aliquid diminuerē. Aboraliter nota hic p̄tra subriles p̄sumptozes qui hanc men/ surā volūt transcendere dicentes. quō ē x̄ps

in hostia. Si frangit: si diuiditur x̄pus. hec sunt questionēs dyaboli loquentis imaginati/ oni. vt nescias respondere et dubites et dam naberis. Ideo in talibus questionibus dyabo licis debet homo respondere p̄ illum articu lum fidei. Credo in sanctā ecclesiā catholicā. et. id est credo determinatōnes ecclesie q̄ er rare nō potest in his que fidei sunt. Ideo nō plus sapere q̄ oportet sapere. De hoc dicit ap̄ls Corinthijs disputantibus. q̄ locus et loca tum debent p̄portionari et. di. Timeo ne si/ cut serpens euam seduxit astutia sua. ita cor rumpant sensus vestri et exidant a simplici tate. scilicet fidei que est in christo. ij. Corint. ij. Nota p̄ctice quomodo euam fuit de/ cepta a dyabolo questionando siue querēdo Cur precipit de⁹ vt non comederetis ex om̄ ni ligno paradisi. Genes. iij. Ecce hic prima questio mundi. euam autem que debuit virili ter respondere. et dyabolum expellere dicen do. et tu vis mecum disputare de voluntate dei et. non fecit: sed voluit disputare cū dy abolo. Deus fecisset gratiā multis si fuissent rudes. qui confidentes de ingenio et subtilita te intellectus intra se disputabant d̄ fide. Idē dixit christus iudeis disputantibus. Ego in iudicium veni: vt qui non vident videant. et qui vident ceci fiant Johannis. ix. Nota in iudicium scilicet discretōnis: vt qui non vi dent scilicet per scientiam videant. et qui vi dent ceci fiant. Qui respondentes dixerunt x̄po. Nūquid et nos ceci sumus: dixit eis x̄ps Si ceci essetis. id est ignorantēs. peccatū sci licet infidelitatis non haberetis. Nunc vero quia dicitis videmus: peccatum vestrū ma net. Qui vident supple p̄ p̄sumptōez et scien tiam acquisitam: ceci fiant p̄ minus credenti am. Dic etiam p̄tra simplices et rudes ne de/ ficiant minuēdo fidem catholicā. quia ne/ sciunt. Credo in deum: nec excusant. quia bñ addiscunt et sciūt cantilenas siue carmina hui⁹ mundi et. Dic quōd x̄ps in iudicio interrogat quemlibet cui⁹ p̄ditōnis est. put fuit reuelatū beato hieronymo. Si aliquis dicit se esse cri stianum si nescit credo in deum. est ridiculū sicut si ego dicerem. ego suz frater: sed nescio cuius ordinis. Ideo ap̄ls. Dico em̄ per gra tiam q̄ data est mihi omnib⁹ qui sūt inter vos non plus sapere q̄ oportet sapere: s̄ sapere ad so brietatem. et vniciq̄ sicut deus diuisit men/ suram fidei ad Rom. xij. Nota dico p̄ gra tiam. scz apostolicam. et loquitur subtilibus nō

plus sapere q̄ oportet sapere. qz caderetis in er rorem. Deinde dicit simplicib⁹. Vnicuiq̄ sic deus diuisit mensurā fidei. illam. s. velitis te nere: nihil minuere. Ideo est optimū p̄siliuz. bis in die. s. mane et sero actualiter mensura re mensurā fidei genib⁹ flexis. dicēdo. s. Cre do. ad instar militis homagiū facien: is regi. et attendatis bñ si cor v̄m adheret cuius ar ticulo: et sic salui eritis ad Ro. x. Si p̄ntearis in ore tuo dñm iesum x̄pm: et in corde tuo cre/ dideris q̄ de⁹ illū suscitauit a mortuis: salui eris et. Quia om̄s scientia acquisita obliui scitur nisi repetat actuali p̄sideratōne et etiaz verbali. Quāto magis scia infusa. Ideo ap̄ls Cosmetippos temptate si estis in fide. ip̄s vos p̄bate. ij. Cor. vlti. Sc̄o deus dat ad mē surā suā gr̄am sp̄ualem: quia quidā hāt plus quidā min⁹. Ro. qz dat fm dispositōnes cre aturaz. Nota exemplū de duob⁹ pannis vel vitris. scz quoz vn⁹ est bñ mundus. ali⁹ imū dus. qm̄ mund⁹ recipit maiorē claritatē et ful gorem a sole q̄ immūdus. licet ambo equali ter sint ad solem. Idem si vultis in vobis re/ cipe claritatem gr̄e sp̄ualis attendatis q̄ cor v̄m sit bene mundū et purū ab inuidia. odio rancoze. et mala voluntate. a malis desiderijs et cogitationibus immūdis. Sic em̄ illumia/ bitur a sole iusticie dño nro iesu x̄po. qui qñ tum in eo est equaliter illuminat om̄ne homi nem. Si autē cor vestrū sit rubiginatum rubi gine odij. inuidie. rancozis et. nō illuminabi tur. Patet ratio ergo quōd dispositio est cau sa materialis. Eadem ratio pōt dare de cole ricis et flegmaticis ad solem equaliter existē/ tibus. qm̄ colerici magis sentiēt calorez solis q̄ flegmatici. Idem de sole iusticie x̄po q̄ ma gis calefacit colericos. i. siccos a delicijs et de lectatōnibus mūdānis q̄ flegmaticos vicio sos et deliciosos. Ideo dicit scriptura ad ephe. iij. Vnicuiq̄ n̄m data est gr̄a fm mensuraz id est fm dispositōez cuiuslibz p̄sone: De ista materia dicit x̄ps. Math. xxv. p̄ modū para bole. hō quidā pegre p̄fiscens vocauit ser uos suos et tradidit illis bona sua. Et vni de dit quinqz talenta. alij autē duo. alij vno vniciq̄ fm p̄p̄iā virtutē. Exponit docto res. i. fm p̄p̄iā dispositōez. In q̄ p̄bola x̄ps comprehendit om̄s status. qui sunt tres com munit. s.

Religiosorum.

Clericorum.

Laycorum.

Religiosi recipiūt a x̄po qnqz in qb⁹ p̄sistit di spositio ip̄loz p̄ habēdo gr̄am dei in h̄ mōdo. et gl̄iam in alio. Prīmū est paupertas apostoli

calis. De q̄ x̄ps Math. x. Nolite possidere aurū neqz argentū. neqz pecuniā in zonis ve stris. Nō perā in via neqz duas tunicas. ne/ qz calciamenta neqz x̄gaz. Dign⁹ est em̄ ope rarius cibo suo et. Ecce hic regula paupertatis aplice. Sc̄m est castitas anglicalis. nō curā do d̄ illa materia. nec corde cogitādo. nec ore loquendo. nec oculis inspiciendo. nec mani/ bus tangendo. nec opa faciendo et. Tercia ē obedientia generalis fm regulā et nō contra. Nota hic differentiā inter dispensatōez et dif sipatōem et. Quartū est afflictio p̄nalis seu corporalis. qz als nō possum⁹ viuere caste et ho neste. Quintum est deuotio diuinalis in ce rimonijs seruandis. In his quinqz p̄sistit di spositio seu mensura gr̄e diuinalis. Stat⁹ autē sacerdotum recipit a x̄po duo. primū de/ uote officiare. sc̄m digne celebrare. De prio nota quō septē hore canonicē dicunt in mēo riā passionis x̄pi quā rep̄tant. primo matu/ tine in memoria captōnis et. Quantū ad se cundnm digne celebrare est primo p̄fiteri sa/ cramentaliter cum p̄posito nō recundi ad peccata et. Status autē secularium recipit a x̄po vnum tm̄. scz obedientiam ad decem p̄ cepta legis. Dic historiam Math. xix. de lay co a x̄po querente. Magister bone quid bo ni faciam vt habeam vitā eternā. Cui respō dit x̄ps. Si vis ad vitam ingredi: serua mā/ data dei: taliter q̄ nullo lucro vel periculo vi tando homo faciat p̄tra mandatum dei. vni cuiqz. ergo deus diuisit gratiā fm mensuraz et. Tercio dat deus penas infernales ad mensurā. Non credatis q̄ in inferno om̄s dā nati habeāt penā equalē. imo fm mensurā culpaz est mensura penaz. Deutr. xxv. Pro mensura p̄cti erit et plagaz mod⁹. Qd̄ vbiqz vt dicit sanct⁹ Tho. in. iij. di. lvi. q. j. ar. iij. nō est intelligendū de q̄ntitate duratōnis pe ne p̄ culpa infligē. qz iusto dei iudicio p̄pali imo momentaneo mortali p̄ctō pena infligē eterna. Cui⁹ q̄druplicē vbi s̄. sanct⁹ Thom. reddit rōnem. S; hoc verbū p̄missum de q̄ nitate pene fm intensiōem acerbitatis intel ligendum est et verificatur. Duplex em̄ quan titas pene existit. scz fm intensiōem acerbi tatis. et fm duratōnem t̄pis. Quantitas pe/ ne respōdet q̄ntitati culpe fm intensiōem acer/ bitatis. vt fm q̄ graui⁹ peccauit fm h̄ ei gra uior pena infligē. Qñ apoc. xvij. Quantuz gloxificauit se et in delicijs fuit. tantū date illi tormentū et luctū. Non autē r̄idet duratio pe ne durationi culpe. vt dicit Augusti. xxi. de ciuitate dei. hec sanct⁹ Tho. ibi s̄. Item idēz sanctus Thomas dicit vbi s̄. in solutione ad

secundū argumentū quo arguit. duoz pecca-
toꝝ mortaliū. vnū est grauiꝝ & maius altero.
ḡ vnū debet maiori pena q̄ alterū puniri rē.
Soluī q̄ quantitati pcti rīdet quātitas pe-
ne fm̄ intensiōe. Et ideo pctoz mortaliū
inequaliū erūt pene ineq̄les intensiōe. equa-
les aut̄ duratiōe. Idem dicit. iij. lib. 3. genti-
les ca. ciij. vel fm̄ aliā q̄tatiōe. cxiij. Dic q̄
mō fm̄ Aug. in q̄libet pctō sunt duo. s. auer-
sio ab incōmutabili bono. & p̄uersio ad bonū
p̄mutabile sc̄z ad t̄palia & terrena. Ideo sunt
in inferno due pene cor̄fidentes. s. pena dam-
ni. & pena sensus: vt dicit sanctus Tho. iij. con-
tra genti. ca. xc. vbi sic dicit. Pctō q̄d in deuz
p̄mittit nō solū pena damni: s̄ etiā pena sen-
sus debet. pena em̄ sensus rīdet culpe q̄tuz
ad p̄uersiōe inordinatā ad p̄mutabile bonū
sicut pena damni rīdet culpe q̄tum ad auer-
sionem ab incōmutabili bono. Hec ille in for-
ma. Prima. s. damni est nunq̄ videre deū: se-
cunda est torqueri & pati a creaturis. Vbi ḡra
de pctō sup̄bie vbi est auersio & p̄uersio. q̄ de
us p̄cepit nob̄ & ostendit in se humilitatem. &
sup̄bus auertit se nolens deo obedire. & p̄uer-
tit se ad sup̄biam. pompā rē. Ideo superbus
in inferno nunq̄ videbit deū nec habebit ho-
nores paradisi: s̄ erit in inferno i cacabis d̄ plū-
bo liquefacto. Rō. q̄ superbus est omnib̄ onc-
rosus. Ideo rē. Item de p̄cepit ne homo fa-
ciat auariciā. Lu. xij. Videte & caute ab om-
ni auaricia. Q̄ dicit auar. nō curo de prece-
pto dei rē. ego nō essem diues. Ideo in infer-
no hēbit penā dāni & nihil poterit h̄re de his
q̄ desiderat: vt patet de diuice epulone rē. Et
penā sensus: q̄ erit in auro & argēto liq̄facto
Ideo q̄ p̄pter auz & argentuz gl̄ie s̄ deum.
idem de pctō luxurie: de p̄cipit ne illud fiat
nisi inter virū & vxorē: s̄ luxuriosus nō curat
de p̄cepto dei. ideo puniet pena dāni. q̄ non
hēbit delectatiōez paradisi rē. & penā sensus in
veru ad instar cyrogrilli rē. q̄ hic voluit ita
calesieri p̄ luxuriā. Idem de pctō inuidie: de-
us p̄cipit vt diligam̄ inuicē rē. s̄ inuid̄ h̄ cu-
rat imo inuidet p̄rio. ideo puniet pena dāni
q̄ nō sentiet delectatiōes nec amorē paradisi.
Et pena sensus in feruētī pice: q̄ hūit cor̄ ni-
grum p̄ inuidiā. Idem de pctō gule dicens.
Attendite ne grauent̄ corda vestra in crapu-
la & ebrietate. Lu. xxi. s̄ gulosus nō curat ido
puniet pena dāni. q̄ nō gustabit de escis pa-
radisi. Et pena sensus in calce vbi semp̄ efu-
riet & stiet. Idē de pctō ire de vindicatiuis &
iracundis. q̄ nolūt remittere iniurias rē. pu-
niet pena damni. q̄ nunq̄ habebūt pacem
paradisi. Et pena sensus: q̄ sp̄ erunt in guerra

*pena pena punit
vnde p̄ hoc rē
feruēt.*

in inferno. Idem de accidiosis q̄ nunq̄ habe-
būt quietē gl̄ie. De q̄ iob. Amodo iam diē spi-
ritus vt requiescāt a laborib̄ suis. opa em̄ il-
lorum sequunt̄ illos Apoc. xiiij. Et habebūt
penā sensus: q̄ sp̄ laborabūt inter serpētes q̄
nō p̄mittent ipsos quiescere. Ecce quō p̄ mē-
sura peccati erit & plagaz modus. Ideo ysa.
xxvij. In mensura p̄tra mensuram. cum abie-
cta fuerit iudicabit eā. Nota in mensura sc̄lz
culpe cum abiecta fuerit. s. aīa a corpe de hoc
mūdo iudicabit eaz. De ista pōt dici thema.
Deus diuisit mensurā sc̄lz pene. Quarto
dat deus ad mensurā gloriā celestem: q̄ non
om̄s beati qui sunt in paradiso h̄nt equales glo-
riam: s̄ quidā maiorem quidā minozē fm̄ mē-
surā bonoz operum que fecerūt in hoc mōdo.
Būctas. Mensurā bonā & p̄fertā et coagita-
tam & sup̄fluentē dabūt in sinū vestrū. Eadē
quippe mensura qua mensi fueritis remetiet̄
vob̄ Lu. vi. De hoc sanctus Thom. tractat in
iij. di. clix. q. i. ar. iij. q. ij. vtz b̄tudo ab oib̄
bus equaliter p̄cipabit̄. Et rīdet q̄ nō eq̄li-
ter beatitudo p̄cipabit̄ ab oib̄ beatis ex pte
subiecti siue opantis. q̄ vn̄ beatus erit ma-
gis p̄fectus lumine gl̄ie fm̄ gradū charita-
tis sue. & sic erit potentior ad illā visonē diui-
ne essentie q̄ ali. & sic opatio in vno peccato
erit p̄fectior & delectatio maior. & h̄ p̄firmat p̄
illud q̄d dicit. s. ad Cor. xv. Stella differt a
stella in claritate. sic erit resurrectio mortuoz
ḡ vn̄ resurgentiū maiorē gloriā hēbit q̄ ali.
Item ad idem. P̄mū d̄z rīdere merito: s̄
quidam sunt excellentiores meriti alijs. ḡ cū
beatitudo siue gloriā celestis sit d̄tutis p̄mū
vn̄ pōt h̄re maiorē gl̄iaz & b̄tudinē & hēbit
si fuerit p̄fect̄ maior lumine gl̄ie q̄ ali. Idē
dicit eadē di. q. ij. q̄ est de visione diuine entie
ar. iij. Et p̄ma pte. q. xij. ar. vi. S̄z ex pte ob-
iecti erit eq̄lis gl̄ia & b̄tudo i oib̄ b̄tis. quia
obiectū opatōnis in q̄ b̄tudo p̄sistit est om̄i-
no vnū & idē. s. diuina essentia ex cui visione
om̄s erūt b̄ti. Et ex hac pte nō erit aliq̄s gra-
dus in b̄tudinē. q̄ de oib̄ b̄tis se vt obiectū
beatificās ostendit. Et sic p̄ intellect̄ dicte au-
toritatis. Eadē quippe mēsurā q̄ mēsi fuerit
remetiet̄ vobis. Lu. vi. In dicta auctoritate
ponunt̄ quatuor p̄ditōnes fm̄ q̄ q̄druplici-
ter meremur in hoc mūdo. s.

- Bene cogitando.
- Bene loquendo.
- Bene operando.
- Et aduersa patienter tolerando.

Cogitando meremur expellēdo statī malas
cogitatiōes de corde tanq̄ prunas ignitas de
manu. q̄ licz imaginatio sensualis sit aperta

diabolo q̄ pōt ibi ponere prunas ardētes ma-
laz cogitatiōis. tñ in librate n̄sa ē p̄buri de/
lectabilit̄: vel nō p̄buri virit̄ expellēdo. ver-
bi gratia. si dyabolus ponit in n̄sa sensualitate
malā cogitatiōez de sup̄bia rē. vos potest ip-
sam expellere cogitādo x̄pi humilitatē. Idē
pōt dici de alijs pctis. Istō mō meremur mē-
surā bonā. q̄ bone p̄sone iam in h̄ mōdo cōso-
lanf. Berni. Multi vidēt crucez n̄sas q̄ non
vidēt cōsolatiōnes n̄sas. Sc̄do meremur ore
cauēdo a falsis & enozimib̄ iuramētis a men-
dacijs et diffamationib̄: s̄ affirmare debem̄
p̄ aduerbia. dicendo ita. nō rē. Hoc mō mere-
mur mensurā p̄fertā. i. plenam in fine q̄si an-
gelus a dextris & diaboli a sinistris expectāt
aīe exituz de corpe. que si bona fecerit recipi-
a bono angelo. Ecce mensurā p̄fertā. Tercio
meremur b̄ti opando in opib̄ miscōie p̄sie et
iusticie. a pctis cauendo. festa deuote seruan-
do. Istō mō meremur mensurā coagitatā. i.
calcatā. & h̄ q̄si aīa intrat paradysum & salutaf
cum gaudio ab aiabus b̄tis rē. Quarto me-
remur patienter aduersa et mala tolerando.
Istō mō meremur mensurā sup̄fluentē. i. su-
per̄ effluentē. h̄ erit p̄ diē iudiciū q̄si gl̄ia aīe
redūdabit in corpe. Ecce q̄re dicit. Eadē q̄pe
mēsurā q̄ mensi fuerit remetiet̄ vob̄. De ista
pōt dici. Deus diuisit mensurā. s. gl̄ie.

Domica infra octa. epipha. Sermo. iij.

Proficiebat sapia

entia etate & gr̄a. Lu. ij. Sanctum
euangelii p̄net in effectu tria sin-
gularia de dño ihu x̄po. q̄ sunt magne diffi-
cultatis. Primū est clementū corpale. secun-
dum documentū sp̄iale. terciū exemplū vir-
tuale. que ostendunt clare in themate p̄posito.
Primū est cū d̄ proficiebat etate. Sc̄dm̄ cū d̄
proficiebat sapia. Tercū cū d̄ proficiebat gr̄a.
Primū q̄d ostendit in sancto euāgelio de domi-
no ihu x̄po est augmentū corpale. ibi. proficie-
bat etate. Sciendū q̄ dñs ih̄s x̄ps exiens de
vtero matris noluit subito magn̄ apparere
cū potuisset ita magn̄ nasci vt fuit de Adā in
principio mūdi q̄ exiuit de vtero matris sue. s.
terre iam magn̄ & hō p̄fecte etatis. xxx. āno-
rū. hoc tangit text̄ di. Formauit de hōiem.
non dicit puerū vel infantē: s̄ hōiem de limo
terre. & inspirauit i faciē ei spiracm̄ vite. & fa-
ct̄ est hō. nō d̄t infantis. i. aīaz viuētē Berni. ij.
Cetus est q̄ ita potuisset facē x̄ps de seip̄o: s̄
noluit. imo voluit vt ceteri paulatim crescē.
Primo voluit eē infans vt ceteri. nō loquens
nec ambulās. Sc̄do voluit esse puer. Tercio
adolescēs. Quarto iuuenis. & tandē vir p̄fe-

ctus. vñ debuit p̄ om̄ia fratrib̄ assimilari. ad
Heb. ij. Rō ad ostendendū q̄ veniebat p̄ salua-
tionē omniū. Venit em̄ saluare primo infan-
tes p̄ innocentia. Sc̄do adolescentes p̄ gene-
ralem obedientia. Tercio iuuenes p̄ sacramē-
talem p̄niam. Ideo debuit p̄ om̄ia fratrib̄
assimilari qui vult om̄es hoies saluos fieri. s.
ad Lhi. ij. Si dicat nō videt venire saluare
senes. q̄ noluit esse senex: s̄ voluit mori in flo-
re iuuentutis. & dare vitā suā in etate in q̄ ma-
gis vita diligif. Juxta p̄phetiā hier. xij. in
p̄sona x̄pi di. Reliq̄ domū meā. dedi dilectā
aīam meā. sc̄z vitam. in ma. inimicoꝝ m. Re-
spondeo q̄ imo venit etiā saluare senes. Li-
cet ipse nō fuerit senex tñ a senibus voluit b̄ti
dici. s. a symeone & anna. Ideo postq̄ sancta
mater ecclesia festiuauit de infantia saluato-
ris in festiuitatib̄ transfacti. mō incipit facere
officiū de ei p̄uericia q̄si fuit. xij. annoꝝ. De
h̄ dicit principii euāgelij. Cum fact̄ eēt ih̄s
annoꝝ. xij. rē. ascendenti illis hieroso. fm̄
p̄sue. dici festi. p̄summatiq̄ die. cum redi-
ret man. pu. ihs in hier. & non cog. par. Existi-
aut̄ illum esse in comitatu ve. iter diei rē. No-
ta post triduū inuenerūt eum in templo i me-
dio doctoꝝ. Dic quō virgo maria ibat ad tē-
plum dñi in hierlm̄ in festiuitatib̄ ordinatis
fm̄ legē. q̄ in tota iudea nō erat nisi vnū tem-
pluz. s. in ciuitate hierlm̄. in q̄ possent offerre
sacrificiū. p̄pter q̄d iudei ter in āno teneban-
tur venire ad templū in hierlm̄. s. in festo pa-
schas. penthecostes. & zenophegie. i. tabna/
culoz fixationis. ex p̄cepto legi. Virgo maria i
dictis festiuitatib̄ etiā volebat veire de naza-
reth. q̄ distabat a hierlm̄. p. xl. miliaria. Et ex
maḡ dilectōe nolebat dimitte filiū suū ih̄m.
s̄ ipm̄ portabat i brachijs q̄si erat infans. S̄z
q̄si fuit puer ducebat ipm̄ p̄ manū. Nota h̄
p̄templādo quō virgo maria ibat cū filio. ali-
q̄si cū calore. aliq̄si cū frigore. pluuia. niue. vē-
to ad templū. Si fuisset sibi dictū. Vgo b̄ndi-
cta quo vadatis mō cum tali tpe. Respondi-
set virgo Maria. vado ad templū domini in
hierusalē. Q̄ virgo benedicta. & nunq̄d vos
estis templuz dei magis sanctum q̄ illud. de
quo dicit ecclesia. Templum repente fit d̄i in-
tacta nesciens virum verbo cōcepit filiū. Et
nunquid filius vester est templum diuinita-
tis. hoc autem dicebat de templo corpe sui
Johan. ij. Sed respondisset virgo finaliter.
hoc facio in exemplum christianoz. vt quan-
do audierint hoc null̄ q̄tumcunq̄ delicatū
excuset se ne vadat ad eccliaz rōne caloz. seu
pluuie frigoꝝ rē. hoc dicit exp̄sse Beda in
omel. hodierna. q̄ vgo Maria vt daret exp̄s

plum ibat templum. Ideo memento vt dies sabbati. i. quietis sanctifices. Exod. xx. A ne gocijs temporalibus quiescendo. et in spiritalibus se occupando. Nota memento. in nullo alio precepto dicit memento nisi in isto: vt postquam laborasti in negocijs temporalibus feria secunda tertia etc. De dominica dicit. memento et cetera. Exemplo etiam virginis parentes debent ducere filios et filias ad ecclesiam. Nota contra malam consuetudinem de puellis que non vadunt ad missam. ideo sunt tot male quia tunc habent oportunitatem faciendi malum. quod non possunt infra hebdomadam. quia parentes sunt in domo. Unde veniunt aliquae grauide ad nuptias vel iam pepererunt bis vter. Ideo ducende sunt ad ecclesiam vt habeant deuotionem. quia nisi deuotio retineat mulierem etc. Item filij sunt ducendi ad ecclesiam per patrem vel matrem etc. Completo autem festo septem diebus. summatisque diebus cum redirent remansit puer iesus in hierusalem. Non per parentum negligentiam. sed per diuinam prudentiam. Et non cognouerunt parentes eius. Ratio. quia erat consuetudo iudeorum ex honestate: vt homines. hoc est viri per vnam viam. mulieres autem per aliam: vel homines precedebat. et mulieres sequebantur: Puer ergo poterant ire cum patre vel matre. Quia ergo virgo maria recessit de templo et non vidit iuxta se filium suum iherusalem. credidit quod esset cum ioseph et veniret cum eo. Idem credidit ioseph quod non vidit iherusalem. cogitauit quod esset circumferre. hoc tangit euangelista breuiter dicens. Cogitantes enim in comitatu esse. venerunt iter diei. Redeo. quod ioseph alijs vicibus fuit pater in nazareth. quia homines vadunt velocius. et vt pararet cenam. Et quia virgo intrabat domum filij occurrebat sibi quam veniebat prius cum ioseph. et faciebat sibi magnam festum. Sed nunc quia deo intrauit et non vidit filium suum dixit ioseph vbi est filij meus. Respondit ioseph: et non erat vobiscum. Miser. ego credebam ipsum esse vobiscum. Tunc virgo plangens dixit. Miseram quod est de filio meo. et statim magnus clamor intrauit in corde. quia diligebat ipsum plus quam omnes fratres. Ratio: quia alie matres diligunt filios suos tanquam creaturas suas: sed virgo diligebat ipsum etiam tanquam suum creatorem. Item alie fratres dolent in partu. sed virgo nihil. Et virgo plorando intrauit cameram dicens. Miseram mihi vbi estis vos modo. vtinam non in manibus archelai filij herodis. Miseram mihi vbi estis cum sitis. vos scitis modo bene dolore meum et timore. Tunc cor virginis erat inter duas molas. Ex vna parte cogitabat vtrum ascenderit in celum ad patrem. Est alia parte dicebat. Quomodo

cessisset quod nil sibi dixisset. nec predicasset euangelium. nec instituit sacramenta. Ex alia parte cogitabat. ne ipsum teneret filius herodis qui tunc regnabat. Ioseph autem ex alia parte plorabat dicens. Miser quid dicit mihi deus pater. quia tam male custodiu filium suum. Miser quid dicam de tanta mea negligentia. Secus de multis infirmitatibus coniunctis. Non nunquam dum contendunt vir et vxor dicentes. Vos fecistis: imo vos fecistis: sed virgo et ioseph mutuo se consolabantur. Dicebat virgo ioseph. Pater cenetis. quia ego non possum comedere nisi vos comedatis. Dixit virgo ioseph. Pater perquiramus filium meum inter vicinos et apud notos et amicos. Dic quomodo ibant de nocte cum laterna plorantes et ipsi querentes: et omnes mirabantur. Et multe mulieres associabant eis per nazareth. et ipso non inuento redierunt ad domum. Et virgo intrauit cameram suam et flexis genibus lachrymando dicebat. Deus pater vos scitis vbi est filij vester et meus virtute cuius concepti velitis me consolari. Miseram mihi vbi estis modo iam amplius non possum pati. Idem faciebat ioseph ex alia parte. nec de tota nocte dormierunt. in crastinum bono mane redierunt in hierusalem. et fuerunt ibi in sero. Cogitate quomodo in nocte circuebant per ciuitatem cum laterna. per ciuitatem hierusalem querentes ipsum inter cognatos et notos de quo gentes mirabantur quod tali hora iret per villam cum esset famosa de maxima honestate et sanctitate vite. Cogitate quomodo inueniebant per vigilas quomodo dicebant. Quis vadit ibi etc. Transactis tribus diebus dixit virgo vadamus ad templum domini. et oremus vt ipsum inueniamus. Dicit euangelium. Et factum est post triduum inuenit illum in templo in medio doctorum. Statim virgo ascendens ad eum dixit. Fili quid fecisti nobis sic. et nos ignorantibus. Sed non fuit increpatio sed questio. Ecce pater tuus scilicet putatiuus et ego dolentes querebam te. Cogitate quomodo ipse consolabatur matrem suam dicens. Quid est quod me querebatis. nescitis quia in his que patris mei sunt omnia me esse. De tota ista materia vel speculatione ecce propheta loquens in persona virginis marie. Adiuro vos filie iherusalem. inueni quem diligit anima mea. quesui illum et non inueni. surgam et circuebo ciuitatem per vicus et plateas. queram quem diligit anima mea. tenui eum nec dimittam. Lament. iij. Moraliter notandum dolere debemus cum iherusalem perdimimus. Virgo maria in festiuitate perdidit filium suum. nisi sine peccato perdidit. Et nos in festiuitatibus perdimus christum per peccata. Quia in diebus festiuis

plura peccata mortalia committunt. Dic de quolibet statu ad libitum. Ideo dicit christus nobis. Festiuitates vestras odiuit anima mea. Psal. j. Nota. et post triduum inuenit eum in templo. que post triduum et non ante. Ratio. quia qui perdit christum ex peccato non potest ipsum inuenire nisi post triduum. scilicet post tria opera penitentialia. prima est cordis contritio: que dicitur diuina naturalis includens noctem culpe. et die gratie: que vera contritio non est sine claritate diuine gratie. ex quo dolet de culpa preterita. Secunda est oratio confessorie: que etiam dicitur dies naturalis. cuius non est platio peccatorum. quasi se diffamando. dies clara est remissio peccatorum. que fit in absolutioe. et oratio claritas gratie quam si iam habebat ex contritione. augmetur ex confessione et absolutioe. Tercia est vite correctio cuius non est labor correctiois et mutatio male inclinationis. Dies vero claritas conscientie et bone fame. Correctio fit quia si fuisse superbus. vanus. propositus etc. decetero sit humilis. et sic de alijs vicijs et virtutibus. Hoc modo post triduum inuenit christus in templo in manibus sacerdotis ad digne edicandum. Auertas allegorice. Ibi enim viam trium dierum in solitudine vt imolem deo nostro Exo. iij. patet primus pictus. Secundum est documentum spirituale: cum dicitur proficiebat sapientia. hoc verbum habet magnam difficultatem in theologia. Nam omnis doctrina theologorum singulariter magister sententiarum in. iij. dicit quod christus non solum in quantum deus: sed etiam in quantum homo in primo instanti creatiois aie habuit tantam sapientiam quantum habet modo in celo. Auertas psal. Butyrum et mel comedit vt sciat reprobare malum et eligere bonum. Psal. vij. Nota vt per quos christus in primo creatiois instanti sciret reprobare malum et eligere bonum. tamet vt ceteri pueri voluit comedere butyrum et mel. Item hier. xxxj. Flouit creauit deus super terram. femina circuebat virum. scilicet statim profectum in omnibus. Quomodo ergo dicit euangelista quod christus proficiebat sapientia. Ratio quod hoc potest intelligi dupliciter: quia proficiebat sapientia habitualiter vel effectualiter. habitualiter autem christus non proficit in sapientia: sed proficit effectualiter. quia quanto magis crescebat in corpore tanto maiores effectus ostendebat sapientie. Exemplum de sole qui licet tantam claritatem habeat hora prima quam hora tertia hora meridiei. tamet sol effectualiter proficit in claritate. quia maior claritate ostendit hora tertia quam hora prima. et maior in meridie. Ita etiam est de ihesu christo sole iusticie. Licet in instanti creatiois haberet tantam claritatem sapientie quantum habet modo in celo habitualiter tamet effectualiter in sapientia crescebat et proficit. Quia in aurore. scilicet antequam deo ipsum pareret

notum ortus erat super terram et iam habebat alios quos radios claritatis. scilicet virginis marie ioseph et elizabeth. Sed maiores dedit hora prima. scilicet in natiuitate per tota mirabilia. Sed adhuc maiores dedit hora tertia. scilicet quia fuit duodecim annorum disputando cum doctoribus. Sed multo maiores emisit adhuc in meridie. scilicet quia fuit. xxx. annorum in predicatione euangelica et miraculorum operatione. Ecce quomodo christus proficiebat sapientia effectualiter. De hoc propheta in persona dei patris loquens de christo homine dicens. Ecce intelliget seruus meus et exaltabit et eleuabit et sublimis erit valde. Psal. liij. Ubi ponuntur quattuor gradus exaltationis effectualis. Primum ibi. Ecce intelliget seruus meus. scilicet statim in instanti conceptionis et exaltabit. scilicet hora tertia et prima in natiuitate. et eleuabit. scilicet disputando cum doctoribus. et sublimis erit valde. scilicet in predicatione euangelica. Adhuc vi-deamur de radijs sapientie quos emisit quia fuit duodecim annorum. De hoc dicit euangelista. Inuenit eum in templo sedentem in medio doctorum audientem illos et interrogantem. Stupebant autem omnes qui cum audiebant super prudentiam et responsis eius. Ego amorem vestri quesui de modo sedendi quomodo christus sedebat in medio doctorum et de materia de qua disputabant. Adhuc sedendi declarat Beda in omelia hodierna dicens: quod christus tenuit formam discipuli quod fuit magne humilitatis indicium. imo eximium discendi humilitatis exemplum. Quidam dicunt quod christus sedebat in cathedra in medio doctorum. et ita pingunt pictores: et male. Dic quomodo in angulo templi doctores habebant scamna circulariter posita per consilium et disputacionibus: vbi erat rota tota libris plena. et quia doctores disputabant pueri maxime ingeniosi ponebant se in medio doctorum in terra sedendo et doctores audiendo: et de dubijs ipsos interrogando. sed non contra doctores arguendo. hunc modum aliorum pueroz voluit tenere christus. Ideo dicit: inuenit eum in medio doctorum audientem illos et interrogantem. non dicit arguentem. Materia autem de qua tunc doctores et rabini disputabant inueni in epistola gloriosi heronymi ad Paulinum ca. iij. vbi dicit: duodecim annos saluator impleuerat et in templo sedens de questionibus legis interrogans: non dicit disputans vel arguens. magis docet dum prudenter interrogat. Nota de questionibus legis. Dic practice quomodo fuerat rationabiliter questiones legis. et que tunc marie disputabant erat de aduentu. Messie: quia omnes doctores nullo discrepante sciebant tempus aduentus messie esse completum: tam ex prophetia iacob Gen. xlix. Non auferet sceptrum

Butyrum et mel comedit quomodo intelligi.

Dominica infra octa. epiphanie

de iuda nec dux de femore eius: donec veniat
 q̄ mittendus est. Quia tūc regnabat herodes
 Isterū ex hebdomadib⁹ Daniel. Adō pona/
 m⁹ disputatiōes i forma. Lū essent ibi docto-
 res multi z mgi z rabini sedētes in scamnis
 z pueri in medio eoz vt dictū est. int̄ q̄s erat
 xps. vn⁹ doctor pposuit questionē di. Quid
 vobis videt de aduētū messie. Rūderūt aliq̄.
 Pro certo ip̄s aduētus messie est completū
 tū si habetis aliquā rōnem vel pphetiā i op/
 positū dicatis. Rūdit alius doctor di. Bene
 videt mihi q̄ aduētus sit cōplet⁹ fm pphc/
 tias. s̄ tū dubito ex quadā pphetia Aggei. ij.
 dicēs in psona dei. Hec dicit dñs de⁹. Adhuc
 vnū modicū z ego mouebo celū z terrā. z ma-
 re. z aridam. z mouebo oēs gentes. z tūc ve-
 niat desiderat⁹ cūctis gentib⁹ Aggei. ij. Adō
 dñi mei reuerēdi nōdum vidim⁹ ista signa. q̄
 nō vidim⁹ nouum motū in celo nec in terra.
 Tūc dicitis dicebāt aliq̄. Ideo cogitem⁹ sup
 hoc z nesciebāt aliud dicē. Tūc surrexit xps i
 forma discipuli manib⁹ plicatis. z obtenta li-
 centia loquēdi dixit. Dñi si recordamī modo
 sunt duodecim anni q̄ celū fuit motū p nouā
 stellā: que duxit tres reges orientis fm q̄ ego
 audiui a parētib⁹ meis. Si videt vobis q̄
 iste motus fuerit nouus. Item terra fuit tunc
 mota z mare. qñ ex pcepto impatoris quilibz
 ibat vt profiteret in ciuitatē suam. si forte essz
 hoc. Ecce interrogans. Sed verba iua veni-
 ebant ad cor cum lumine: put sibi placebat.
 Dixerunt ip̄i. verū dicit p certo. ego reco-
 doz q̄ tūc fuit magnus motus in celo z in ter-
 ra. Dixit xps. Domini parcatis si pueri que-
 runt. Ecce quō de questionib⁹ legis interro-
 gans magis docet dum prudēter interrogat
 Deinde alius dixit. Domini aliud signū de-
 dit Ysaia dicens: Populus qui ambulabat
 in tenebris vidit lucē magnā. habitantib⁹ in
 regione vmbre mortis lux orta ē eis zc. Par-
 uulus natus est nobis: z filius datus ē nobis
 z factus est pncipatus sup humerū eius zc.
 Ysaie. ix. Hoc signum debuit esse in natiuita-
 te regis Messie. Sed hoc signū nō vidim⁹.
 Dicebant aliq̄. verum dicitis. z volebant et
 reuoluebant libros. Dixerunt xpo: quid dice-
 tis vos hic fili dubitatis i aliquo. Et surrexit
 humiliter z loquēdo cū magna reuerentia di-
 xit: Audiui q̄ in ciuitate bethleem in media
 nocte mō sunt. xij. anni. apparuit magna da-
 ritas. intantū q̄ nox videbat merides. si iuz
 illud psalmi. Flor sicut dies illuminabit. Et
 audiui q̄ angeli apparuerūt pastoribus cum
 magna claritate. inter quos loquebat vn⁹ di-
 cens: Euāgelizo vobis gaudiū magnū: quia

de disputatiōe de rō
 doctorib⁹.

natus est vobis hodie saluator zc. Dicebant
 doctores. Rūdit bñ. Recordor q̄ talis fama
 fuit publica. Rūquid recordamī quō fuit scri-
 ptum nobis de hoc. Adī fili bonas gr̄as dica-
 mus vobis: q̄ ita clarificatis intellect⁹ nros.
 Ecce quō de questionibus legis interrogās
 magis docet zc. Alius doctor dixit suspirās.
 Dñi dubito q̄ totum nos gaudiū z spes
 sit perdita. Et nūquid dicit ppheta: q̄ statim
 veniet ad templū dñator quē vos queritis. z
 angelus testamēti quē vos vultis Malach.
 ij. sed nōdum venit. D fatui z inscū cum ha-
 bebant ip̄m p̄sentem. ppter hoc dixit eis Jo-
 hannes. Adēdus vestrū stetit quē vos nesci-
 tis Job. j. Et interrogauerūt eū quid diceret
 qui respōdit: Dñi quid possunt dicere pue-
 ri inter vos. Audiui a parētib⁹ meis q̄ post
 miraculū de lumine in media nocte in ciuita-
 te bethleem apparēte. q̄ in. xl. die vna mulier
 iuuenis cum puero in brachijs cum baiulans
 venit ad templū. z sanct⁹ Symeon et Anna
 pphetissa pdicauerūt eum dicētes: q̄ ille erat
 verus messias z saluator mūdi. Dixerūt ip̄i
 Per deū verū dicit. Symeon erat cōsanguī-
 neus meus z amicus me⁹ a quo ego audiui.
 Dixit ali⁹: z ego audiui ab anna p sanguinea
 mea. D bñdicaris fili: z addiscas bñ. Deins
 rabbi Samuel suspirans z qñ flens dixit. Et
 nūquid recordamī quō herodes rex occidit
 omnes pueros. ergo z illū. ergo dñi detis ra-
 tiones: z erant tristes z nō poterant respōde-
 re. Qui dixerunt xpo: Quid dicitis vos hic
 fili: qui cū magna hūilitate rūdit ne notaret
 de p̄sumptiōe. Dñi reuerēdi ego legi Exo.
 xxij. Nō coques hedum in lacte matris sue.
 Adō dñi. pueri possent hic dubitare. nō dixit
 q̄ ip̄e dubitaret: an deus vellet ostēdere quō
 esset decoquēdus hedus: vel an eēt ppheta
 de messia ne in lacte matris moreret dum eēt
 puer. Moyses in tribus locis dicit. Non co-
 ques hedum zc. q̄ tripliciter fuerūt innocen-
 tes ab herode occisi. quidā gladijs. quidam
 lanceis. aliq̄ balistis: ne parētes zc. vel dicas
 sic. quidā gladijs. quidā suffocati siue strāgu-
 lati. quidā fuerunt p̄cussi ad parietes. Vel q̄
 herodes voluit occidere xpm ter. s̄ in natiui-
 tate. in aduentu regum. z in purificatiōe zc.
 Sed xps nec sic. nec sic fuit ab herode inter-
 sectus. Ideo dicit sibi moyses. Non coques
 hedum. i. xpm zc. Hoc intellexerūt doctores
 z magistri. dum xps loqueret virtute diuina
 dicētes. Tūc dicit. q̄ p certo illud fuit p-
 pphetia de messia. Ideo sine dubio non fuit ab
 herode occisus. Et dum essent sic consolati
 venit xgo Maria di. Fili quid fecistis nobis

Sermo III

sic zc. Cui dixerūt rabini: est fili⁹ vester iste.
 Rūdit xgo Maria. Ita domini. D tam bo-
 num z tam gratū filiū habetis. Ad discat: q̄
 adhuc erit magn⁹ rabinus. Nō ostendatis ei
 officū viri vestri. D quales stulti habebant
 ip̄m p̄sentem z nō cognoscebant. De ista sapi-
 entia habito p̄silio. z eruditus intersum co-
 gitatiōibus p̄ouer. viij. Ecce quō pficiebat
 sapiētia effectualiter. Tercius punctus est
 de exemplo virtuali. Lū dicit pficiebat gra-
 tia. Similis difficultas est de profectu gratie
 sicut de pfectu sapiētie. z similiter responde-
 quoniā xps in instanti sue cōceptiōis habuit
 tantā gratiā habitualiter quātam habet nūc
 in celo. Sed sicut dixi de claritate solis q̄ ma-
 gis oatur hora tertia q̄ prima zc. Ita etiam
 potest dici de claritate gratie. quoniā sol ha-
 bitualiter habet tantā claritatem hora prima
 quātam habet hora tertia zc. Sed effectua-
 liter sol magis ostendit claritatē suam hora
 tertia q̄ hora prima. z magis hora meridiei
 q̄ tertia: quia dicit p̄bus q̄ lux est vehiculuz
 caloris. Idem de xpo sole iusticie. Ideo apo-
 stol⁹. Apparuit gratia dei z saluatoris nostri
 omnib⁹ hominibus erudiens nos. ad Tytū. ij.
 Nota apparuit gratia. nō dicit creuit gratia.
 sed apparuit gratia. scz effectualiter erudiens
 nos. scz dando exemplū virtuale nobis. de q̄
 dicit euangelista in tertia pte. descendit cum
 illis in nazareth z erat subditus illis vsq̄ in
 finem. Moraliter super hoc quod dicit: et
 erat subditus illis. Non legit q̄ in domo vir-
 ginis. Marie esset aliquis nisi ipsa cū ioseph
 sponso. z chusto eius filio. quis faciebat serui-
 tium domus: quia vbi sunt tres p̄sone mults
 seruicij indigent. Dicit Lucas de chusto q̄
 erat subditus illis. Ideo ip̄emet chust⁹ dicit:
 Filius homis nō venit ministrari sed ministra-
 re. Mat̄. xx. Ecce quō pficiebat gratia ser-
 uiendo parētib⁹. Dicā vobis vnū seruitiuz
 vt magister historiāz exp̄sse dicit: q̄ xps cum
 alijs pueris ibat ad portandū aquā de fonte
 Dic p̄actice quō virgo de mane volebat reci-
 pere amphorā vt portaret aquam. Nota hic
 cōtra mulieres que dicunt: ego portavi bonā
 dotem. ideo nō intrabo coquinā nec portabo
 aquā. Habeat vir meus ancillā vel captiua.
 Et vos quid facietis. Videns ioseph q̄ xgo
 volebat portare aquam z recipere amphorā
 dixit: ego ibo zc. Cum autē sic pie contende-
 rent xgo z ioseph veniebat xps z recipiebat
 amphoram dicēs: Ego ibo. Dicebat ioseph.
 D domine. Vos nō ibitis. Dicebat chust⁹
 Ibo: vt dem exemplum alijs filijs. D si quis

dixisset sibi quādo redibat de fonte. D domi-
 ne quare facitis hoc. Quare non facitis vos
 Michael Gabriel zc. Rūdisserunt angeli. Nos
 sum⁹ parati sed ip̄e vult facere. D dñe quare
 facitis hoc: rūdisset vt qñ filij xpianoz audi-
 ent hoc seruitium quod ego facio parētib⁹
 meis: huiusmodi exemplo ip̄i seruiant z mini-
 strent parētib⁹ suis. Dic aliquid p̄tra filios
 inobediētes parētib⁹ suis. Ideo ap̄tus. Filij
 obedite parētib⁹ vestris in dño. Hoc enim
 iustū est. Hōnora patrē z matrē tuam. q̄ est
 mandatū primū in p̄missione: vt bene sit tibi
 z sis longeuus sup terras. ad Ephe. vj. Filij
 autem inobediētes sunt parue vite: z faciunt
 malū finem. Nota ad hoc qd contigit va-
 lentie de quodā sententiato ad suspendiū ex
 quadaz morte de qua fuit iniuste infamatus.
 Qui qñ vidit furcam in illo loco clamauit. Dñe:
 iuste morior. nō ex crimine mortis hui⁹ mūdi
 imposito: sed quia in hoc loco verberaui ma-
 trē meā. que genib⁹ flexis orauit deū dicens:
 Utinā in isto loco i quo me p̄cussisti sis suspē-
 sus: z ita factum fuit. Ecce quē finem faciunt.
 Ideo dicit chust⁹ in euāgelio. Hōnora pa-
 trem tuū et matrē tuā. Qui maledixerit pa-
 tri vel matri morte moriat⁹ Mat̄. xv.

de honore petrus.

Sermo in octaua Epiphanie.

Go a te debeo ba

e pritari Mat̄. ij. z in euangelio ho-
 die. Sancta mater ecclesia hodie
 facit festum z officū de baptismo chusti de q̄
 loquit euangelistū hodiernū quō chust⁹ fuit
 baptizatus a beato Iohanne. Et de hoc erit
 sermo n̄. z habem⁹ multas bonas doctrinas
 speculatiuas ad illustrationē intellect⁹ z mo-
 rales ad cōrectionē vite. Sz p̄mo salutes d.
 Maria zc. In p̄nti cogitavi tenere modū iu-
 ristarū: q̄ in suis scholis qñ volunt legere vel
 disputare. p̄mo ponunt casum legis. Deinde
 qd iuris. Sic p̄mo recitabo casum legis diui-
 ne historiā euangelij sancti. Deinde mouebo
 aliquas questiones speculatiuas z morales.
 Dic historiā euangelij: quō xps de ciuitate
 nazareth venit ad Iohannē ad iordanem vt
 baptizaret ab eo. Et sp̄iffanct⁹ reuelauit io-
 hanni: q̄ ille homo erat saluator mōi. verus
 deus z verus homo. Prop̄ qd iobes admi-
 rans dixit reuerenter thema. Ego a te debeo
 baptizari z tu venis ad me. Cui dixit chust⁹
 Sine modo. Sic em̄ decet nos implere om-
 nē iusticiā. Non loquebat chust⁹ pompaticē
 k ij

vt isti domini. sed loquebat de se et de Johanne ne dices. Sic scilicet per humilitatem decet nos imple- re omnem iusticiam. Chastus autem humiliavit se/ metipsum. factus obediens usque ad mortem. ad Phil. ij. Ecce hic omnis impletio iusticie redem- ptiois humane. Gregorius. Nihil enim nobis nasci profuit nisi redimi potuisset. Ecce Johannes etiam humiliatus est ad implendum preceptum chastitatis inunctionis baptismi. et totus tremens baptizavit christum. Ecclesia. Baptista con- tremuit et non audeat tangere sanctum dei ver- ticem. sed clamat cum tremore. sanctifica me saluator. Hanc formam tenuit Johannes bap- tizando christum. Moraliter instruumur hic in hoc quod Johannes tam sanctus (de quo dicit christus. Inter natos mulierum non sur- rexit maior Johanne baptista) non audebat tangere christum. Nota hic quanta debet esse puritas et bona vita sacerdotum. qui habent tangere christum in sacramento altaris. Ideo dicit scriptura sancta. Sacerdotes qui acce- dunt ad deum sanctificantur ne percutiam eos Exod. xix. Item ne laici appropinquent alta- ribus etc. Humeri primo et tercio. Homo qui non est de genere Aaron. id est sacerdos et acce- rit occidet. Si dicat lex est antiqua. verum est sed dignus et sanctius est altare noue legis quam veteris. Quanto magis enim christus est ma- ioris dignitatis qui immolatur in altari noui testamenti quam agnus qui immolabatur in alta- ri veteris testamenti. tanto magis altare noui testamenti est maioris dignitatis. Adhuc arguo per locum a minore. Si tunc erat pena mortis qui accederet ad altare apodiante se ibi vel consistendo etc. Si dicatur. Numquid homo potest osculari altare etc. Respondeo. quod imo reuerenter. sed melius esset osculari terram iuxta altare ubi steterunt pedes sacerdotis. j. Petri. v. Humiliamini sub potenti manu dei ut vos exaltet in tempore visitationis. Dic quomodo manus diuine persone seu potentie hu- miliat et deprimat superbos et exaltat humiles. Adhuc posito casu legis euangelice. mouen- de sunt aliquae questiones quid iuris. Et po- nam quibus questionibus quas declarabo. Pri- ma super hoc quod dicit euangelium. Venit iesus a galilea ad Johannem ut baptizaretur ab eo. Queritur quare christus voluit baptizari. Ratio huius questionis est. quia baptismus datur contra peccatum originale primordialiter et etiam contra alia peccata actualia si sint. Sed cum christus non haberet peccatum nec origi- nale nec actuale. j. Petri. ij. Peccatum non fecit. ergo videtur quod non debuit baptizari. Respon- deo quod christus voluit baptizari non ut aliqd

reciperet a baptismo. Sicut nos qui recipi- mus a baptismo dona spiritualia. scilicet remissi- onem peccatorum. sanctificationem. virtutes et gra- tias et dona spiritus sancti. et virtutes morales in- fusas. sed christus nihil horum recepit a bap- tismo. Sed voluit recipere baptismum ut daret baptismum vim regeneratiuam ut dicit Beda in omelia hodierna. Venit enim dei bap- tista ab homine in aquis iordanis qui mundus erat a sordibus cunctis ut abluens nostrorum sordes scelerum omnium fluentia sanctificaret aquarum. Nota per similitudinem et experi- mentum de unicorno qui tactu sui cornu puri- ficat aquam. Deinde bibunt animalia expecta- tia etc. Hoc proprie significat baptismum christi. Unde in sacra scriptura dicitur christus vnicor- nis. ps. xcj. Et exaltabit sicut vnicornis cor- nu meum. et senectus mea misericordia verbi. et loquitur propheta in persona ecclesie dicens. Exal- tabit scilicet christus sicut vnicornis. Quia diui- nitas et humanitas in christo non faciunt nisi unum cornu. id est unam personam. Et senectus mea. Nota sicut etates hominis sunt septem. Ita etiam sunt septem etates nature humane. Infantia fuit ab Adam usque ad Noe. Pue- ritia a Noe usque ad Abraam. Adolescentia ab Abraam usque ad Moysem. Iuuentus a Moy- se usque ad Dauid. Virilitas a Dauid usque ad transmigracionem babilonis. Senectus a transmigracione babilonis usque ad christum. Decrepitus a christo usque ad finem mundi. Ecce quare dicitur senectus mea in misericor- dia verbi. id est abundantia: quia modo abun- dat dei misericordia: quia iudeo remittuntur omnia peccata quantum ad culpam et quantum ad penam in baptismo. Item alia autoritas. Luc. j. Et crepit cornu salutis nobis. Cornu salutis no- stre est corpus christi. Hodie iste vnicornis tetigit aquas: ut tactu sue inuicissime carnis vim regeneratiuam conferret omnibus aliis. Dic quomodo christus terminauit et finiuit purifica- tionem veteris legis: que fiebat per circuncisionem. et inchoauit purificationem noue legis que fit per baptismum. Ideo christus dicitur alpha et omega et initium et finis veteris. propter hoc nos christiani so- lum recipimus baptismum et non circuncisionem. quia in christo sacramenta legalia habent suum finem et terminum. Gen. xvij. Dixit deus abrae. Abraam ambula coram me et esto perfectus. po- namque sedes meam inter me et te: quia inter istos duos terminos seu moles scilicet abraam et christum debuit durare pactum circuncisionis. quod du- rauit per duo milia annorum. Apostolus. Ecce ergo paulus dico: quoniam si circuncidamini. christus

nihil perderit vobis. ad Gal. v. Qui ergo ex- emplo christi vellet circuncidari iudicaret: et pecca- ret grauiter. Secunda questio est super hoc quod dicitur thema. quoniam Johannes dixit christo: Ego a te debeo baptizari. Queritur quare beatus Johannes dixit hoc cum esset in utero matris sanctificatus? Luc. j. Spiritus sanctus habebat adhuc ex utero matris sue. dixit angelus Zacharie patri iohannis. Quare ergo dixit christo: Ego a te debeo baptizari. Respondeo secundum determinationem scripturarum doctorum quod baptismus dat characterem in anima. scilicet quoddam signum pulchrum ad instar corone regalis: quod signum nullum potest habere in paradiso nisi fuerit bap- tizatus. Unde nec abraam nec ysaac nec iacob nec dauid. nec aliqui veteris testamenti habent illud signum. Nec etiam illi rethores. scilicet beate Katheri- ne. qui mortui fuerunt sine baptismo aque. licet sint baptismo sanguis saluati. De isto signo dicit apostolus. Redentes signati estis spiritu promissionis sancte que est pignus hereditatis nostre ad Ephe. j. Signum est arra hereditatis ut datur mercatoribus. Licet ergo beatus Johannes fuisset san- ctificatus in utero matris. tamen non habebat characterem. propter hoc ut ipsum haberet dixit christo. Ego a te debeo baptizari. per istum signum habedo. Et quia dixit debeo: habemus per certum quod christus baptizauit beatum Johannem: et etiam apostolos et discipulos. De apostolis auctas. Venit ihesus et discipuli eius in iudeam terram. et illic morabatur cum eis et baptizabat eos. Et dicitur Johannes. iij. quasi primum. quod christus non baptizaret: sed discipuli eius. Augustinus. et glossa super illud concordant. Luc. dicit Johannes: et baptizabat. dicit glossa. scilicet disci- pulos et apostolos. quod christus non baptizaret. glo- ssa alios. sed discipuli baptizabant alios. Ea- dem ratione creditur quod christus baptizauit virgi- nem mariam ut habet illud signum corone. Dic differentiam que est inter coronam et crinale. Sic signum characteris est ut corona: et ante habet monile. scilicet in hoc nomine ihesus. Apoc. xiiij. Ecce agnus stabat supra montem syon et cum eo centum quadraginta quattuor milia habentes nomen eius et nomen patris eius scriptum in frontibus suis. Moraliter ex quo nos christiani por- tamus nomen ihesus scriptum in frontibus: nomen ca- uere debemus ne portemus nomen dyaboli in ore: dicens. In nomine dyaboli quare fecisti sic vel sic. Nota de latrone clamante ihesu. et de dyabo- lo clamante latrones latrones. Nota contra illos qui nesciunt aliud dicere nisi dyabolus no- minando. Dauid ps. xxxix. Beatus vir cuius est nomen domini spes eius etc. non dicit nomen dyaboli. Tercia questio super hoc. Spiritus sanctus descendit sicut columba in ipsum. Quare hoc cum certum est quod christus in quantum homo ab instanti sue con- ce-

ptionis recepit spiritum sanctum et nunquam ab ipso re- cessit. ysa. lxj. et Luc. iij. Spiritus domini super me eo quod unxit me. scilicet per gratiam in conceptione. Res- ponsio quod spiritus sanctus descendit sicut columba in ipsum non ac si iam prius non habuisset vel non fuisset in eo. nec ut sibi conferret tunc nouam gratiam: sic venit apostolis in die penthecostes Act. ij. et Lu- ce. j. superuenit in virginem mariam. Sed ad ostendendum nobis quod spiritus sanctus descendit in illo quod baptizatus et ibi recipit habitationem tanquam in proprio templo. Cum quilibet ante baptismum sal- tem vel habitu vel re vel voto sit habitatio de- monum. ideo baptizandi exorcizantur ad expel- lendos de ipsis demones. Moraliter. Ex quo spiritus sanctus semel recipit habitationem in crea- tura nunquam recedit ab ipsa nisi irreuerentia si- bi exhibeat per peccatum mortale. quia propter ve- niale non recedit. Sed quoniam homo peccat morta- liter tunc expellit a se spiritum sanctum. et introducit dyabolum. Qualis iniuria expellere regem et introducere ribaldum leonem. Ideo dicit scriptu- ra. Abestus erat illis non cognoscere viam iusti- cie quam post agnitionem retrosum conuertit ab eo quod illis traditum est sancto mandato. Contingit enim eis illud veri puerbij. Lanis reuersus ad suum vomitum. et sus lota in volutabro luti. j. Petri. ij. Ideo instruendi sunt pueri in nutri- endi ne dent cogitum spiritus sancti qui habi- tat in ipsis. Dic quomodo parentes debent infor- mare filios etc. Quarta questio super hoc. Vox de celo facta est. hic est filius meus dile- ctus in quo mihi complacui. Queritur quare hec vox facta est. quia certum est quod christus non incepit tunc esse filius dei. quia christus eternaliter est fi- lius dei. Autoritas. Dominus dixit ad me filium me- es tu ego hodie genui te. ps. ij. Nota cum di- cit hodie. hic sunt plures dies ex interpositi- one noctis. quia si sol staret semper supra nos non esset nisi vna dies. Sic est in celo. nunquam est ibi nox. quia deus semper inuariabiliter illuminat Apoc. xxi. Luitas illa non eget sole neque luna ut luceant in ea. Nam claritas dei illumina- bit eam. et lucerna eius est agnitionem. cum ergo di- citur hodie genui te. i. in eternitate. quare ergo venit illa vox. Responsio. quod illa vox non venit propter christum sed propter nos. ad ostendendum quod in baptismo efficiamur filij dei. quoniam sicut vir de uxore sua generat filios et filias legitimos. et sic christus de ecclesia sponsa sua. Semet est verbum dei Luc. viij. Ideo christiani omnes sumus filij dei regis christi. et regine. scilicet ecclesie. Secus ante baptismum. sed post baptismum pa- rentes debent se reputare nutrices filij regis christi. j. ad Thimo. ij. Saluabitur autem mu- lier per filiorum generationem. i. nutritionem. si

per christum beatum non recedit a se ab ipso.

per baptismum. 90. baptizans per apostolos.

9. apodantes per altare.

pmiserit i fide z dilectioe z sanctificatioe. Jo Job. Videte ql̄e charitate dedit nobis deus pf vt filij dei nominemur z simus. j. Job. iij. Abazalit instrumur q̄ sic filij regis nō va dūt ad lupanar. nec ad tabernas. nec ad loca vbi ludit ad taxillos zc. sic nec xpiani. als de generat nec psequūt hereditate padisi zc. Quia q̄stio sup hoc qd̄ dicit: Et apti sūt celi. Querit q̄re hoc: qz xpo semp fuerūt celi apti. Dia nudat apta sūt oculis ei. ad heb. iij. Rñsio q̄ nō ppter ipm fuerūt celi apti. s̄ ad ostendū q̄ celi apiunt illis q̄ nouit bapti zant. secus an̄ aduentū xpi: qz vltra qnq̄ milia annos celi fuerunt clausi generi humano. Ecclesia. Paradisi porta p eua cūctis clausa est: z p maria virginē iteruz patefacta est zc. Idem pueri q̄ decedūt post baptismū anteq̄ peccēt mortaliter. statim euolat via recta ad paradysum. z statim inueniēt celū aptū. de qb̄ dicit xps portarijs padisi. Sinite paruulos venire ad me. taliū em̄ est regnū celozū. Abaz. p. Dic ptra erroze mulierū dicentū: q̄ pmo trāseunt purgatoziū ppter dolores mris zc. Ezech. j. Lū eēt i medio captiuoz iux fluuū cobar ap̄i sunt celi. Lobar dicit baptismus. Abazaliter instrumur ne plozetis p talib̄ filijs qn̄ decedūt. s̄ debetis gaudere ac si rex faceret filiiū vestrū de curia sua zc. sed flendi sunt filij adulti ribaldi zc. Ap̄lus. j. ad Thes. iij. Nolum̄ vos ignorare de dormientib̄. i. innocēter q̄scētib̄ vt nō p̄ristemī. sic ceteri qui spem nō habēt. i. resurrectiois zc.

Dñica p̄ma post octauas Epiphaniæ. Sermo primus.

Rediderūt in eū

discipuli eius Job. ij. z in euāgelio hodierno sancta m̄f ecclia facit mētionē de illis nuptijs in qb̄ fuit dñs n̄f iesus xps z eius b̄ndicta m̄f dgo maria. z aliq̄ apli z discipuli. In sancto euāgelio ostendit z declarant nobis tria. de qb̄ poterim̄ recipe. p nobis materiā bone instructiois. P̄mo ostendit in d̄gine maria miscōia maternalis. secūdo i xpo potētia diuinalis. tercio i aplis credētia x̄tualis. De tercio dicit the. Rediderūt in zc. Dico p̄mo q̄ i scō euāgelio ostendit de d̄gine maria ei miscōia m̄fnalis. Jā videt̄ quō matres sūt misericordes erga filios: qz cū filij ali qn̄ nō petāt ea qb̄ indigēt. bona m̄f dat. Talis ē dgo maria erga suos deuotos filios q̄s semp oculis ap̄tis respicit. z si indigēt aliquo dat. Jō ecclia dicit: Maria m̄f gr̄e: m̄f miscōie zc. m̄f gr̄e. i. filijs. m̄f miscōie. i. p̄ctōribus. tu nos ab hoste p̄tege i hora mortis suscipe. hec

miseriordia m̄fnalis d̄ginis marie ostendit in euāgelio cū dicit: Nuptie facte sūt i chana galilee. z erat m̄f ihu ibi. Vocat̄ est aut̄ z ih̄s z discipuli ei ad nuptias. Et deficiente vino dicit m̄f iesu ad eū. Vinū nō h̄nt. Nō chana est q̄ d̄ā villa pua sita i puincia galilee. Et sp̄s cū parētib̄ venit ad d̄ginē mariā q̄ tūc erat xlv. annoz z ab oib̄ reputat̄ scā. Jō spon sus z amici ei reputabāt se deos si ip̄a eēt i nuptijs eoz z iuerūt ad eā q̄ pmisit eis venire. s̄ q̄ nō essent ibi dissolutioes nec supfluitates zc. Et de p̄silio d̄ginis iuitabāt xpm qui p̄dicabat ibi ppe. q̄ fuit etiā ibi cū discipulis ei. B̄ndicte nuptie z nobiliores m̄oi. qz nū q̄ in m̄do fuerūt filies. Abazalit dicit quō in nuptijs q̄ fuit m̄o in m̄do nō est xps nec dgo maria. nec discipuli xpi: s̄ demones p̄p̄tā q̄ ibi cōcurrūt. i. septē p̄ctā mortalia. P̄mo i nuptijs cōcurrūt p̄cti supbie i omamētis et vanitatib̄ zc. Jō nō venit ibi xps. s̄ leuiathā qui est rex superboz Job. xij. Leuiathā ipse est rex sup omnes filios supbie. Scō cōcurrūt peccatū auaricie: qz ppter exp̄sas q̄s faciūt excessiuas expendūt dotē zc. Jō oportet hoc nō venit xps s̄ māmona Abaz. vj. Tercū p̄cti ē luxurie. qz intrat p oēs sensus cozporales. p oculos respiciēdo mulieres pictas zc. p aures audiēdo cantatioes inhonestas. p nares sentiēdo odores de musco zc. Jō nō venit xps: sed demon nomine asmodeus. qui occiderat septem viros sancte Sare. de quo Thob. iij. Quarto peccatū inuidie qn̄ vidēt alios melius indutos. z mulieres meli⁹ ornatas. Item inuidia de loco sedendi honorabiliori. Ideo nō est ibi xps s̄ demon qui vocat̄ beelzebub. Luc. xj. Quinto p̄cti gule zc. Jō venit ibi beelphegor zc. Psal. cv. Iniciati sunt beelphegor zc. Sexto peccatū ire. quia veniūt z cōsurgūt ibi rixē et indignatioes de nihilo. Dicit exemplū de sancto homine q̄ vidit luciferū sedentē in cathedra. ad quem veniebant demones. dando cōpurū de malis q̄ fecerūt zc. Ideo nō venit ibi xps s̄ baalberith. Judic. ix. Septimo peccatū accidie. qz dimittunt opa sp̄talia. Ideo non est ibi xps s̄ asta. roth. j. Re. vij. Et ideo qz nuptie v̄c h̄nt malū initū. ppter hoc dyabol⁹ ponit ibi disturbū. guerram. diuisionē zc. Si vultis q̄ vt in v̄s nuptijs sit xps faciat̄ sic fecit ille sanct⁹ Thobias. de q̄ dicit scriptura scā. Accesserūt ad cōuiuū s̄ cū timore dñi nuptiarū cōuiuū exercebant. Thob. ix. Et qz tales fuerunt iste nuptie in chana galilee. ideo fuit ibi xps virgo maria z discipuli ei. Et in medio p̄andij

Supponit̄ p̄cti mortalia.

vini eis defecit. Qd̄ sentiēs dgo maria dixit intra se. Q̄ isti cōfundent̄ in p̄ntia filij mei. et sciens dgo q̄ fili⁹ eius erat verus deus z hō. sciens q̄ eius potētia. qz cōuerterat v̄rorem loth in statuā salis. z aquas egypti in sanguinē. z virgā in serpētē. sciēs q̄ poterat cōuere aquā in vinū. dixit tanq̄ vero deo filio suo corā quib̄ erat in mensa. Vinū nō habent. Rñdit. Quid mihi z tibi mulier. qz si diceret. quid ad nos. qz hoc p̄inet ad sponsum. m̄ expectetis. qz nōduz venit hora mea. Nota diuersitatē voluntatū dgo maria desiderabat vt faceret miraculū anteq̄ defectus vini cognosceret. ne sponsus p̄funderet. per oppositū xps volebat vt ante defectus ab omnib̄ cognosceret. vt in b̄ miraculo honoz dei manifestaret. ql̄ibet ip̄oz habebat sanctā intentionē. Tūc virgo vocatis ministris dixit eis. Quodcūq̄ dixerit vobis. i. filius meus. facite. i. sine d̄dictione. Abazalit p̄ b̄ misericordia maternalis d̄ginis marie. qz nō legit̄ q̄ aliq̄s ip̄as rogasset q̄ rogaret filiū vt p̄deret de vino. s̄ ip̄a habuit cor p̄iū z dulce. et bene expedit nobis. Quāto ergo magis subueniet nobis si ip̄am inuocauerim⁹ deuote et veniat ad nos z domos n̄ras si ip̄am deuote salutauerim⁹ dicētes sibi. Ave maria. hūiliter genib̄ flexis. Nota miraculū de illo pessimo peccatore qui nullū bonum faciebat nisi q̄ deuote virginē Mariā salutabat. Accidit q̄ cito obiret sine cōfessione. z statim fuerunt ibi demones vt acciperēt eius animā. sed angelus bonus ip̄am defendit. eo q̄ erat deuotus virgini marie. Dicit quō iuerūt ad iudiciū z postus fuit in statera. et cū peccata magis ponderarēt q̄ bona. virgo maria posuit manū in statera. z omnes demones ex alia pte Sed virgo maria obtinuit vt aia rediret ad suum corpus zc. Ideo dicit ecclia. Abonstrate esse matrē sumat p̄ te p̄ccē zc. Secūdo in sancto euāgelio ostendit de xpo potētia diuinalis que ostendit opibus miraculosis. Videbant em̄ corpus sicut z in eius natiuitate. sed nō videbāt diuinitatē quā debebant credere p̄ miracula que faciebat. que nō poterant fieri nisi a deo. Ideo dicebat ip̄e iudeis. Si mihi nō vultis credere opibus credite. Opera em̄ que facio testimoniū p̄hibent de me. Job. v. Hec potētia diuinalis ostendit in euāgelio hodierno vbi dicit̄: q̄ erat ibi. i. in nuptijs illapidee ydrie sex posite s̄m purificationē iudeozū. Et vocat̄ ih̄s ministris dixit eis. Implete ydrias aqua. Et impleuerunt eas vsq̄ ad summū. Et steterūt coram iesu sicut filius corā p̄fe: q̄ nō dicit̄: ego peto carnē. sed iaz ba/

deo panē. Ita illi expectabāt corā xpo vt faceret miraculū. Quibus dixit xps: haurite nūc z ferte architriclino: z tulerūt amphozas plenas optimo vino ex aqua facto. Nunq̄ tale vinum natura p̄duxit: qz illud qd̄ faciebat xps p̄ miraculū erat melius q̄ q̄ fecit natura. Et aut̄ gustauit architriclin⁹ aquā vinū factū z nesciebat vnde esset. Nota architriclin⁹ erat maior domus: z vocauit sp̄sum dicens ei. Dis homo p̄mo bonū vinū ponit: z cum inebriati fuerint tūc illud qd̄ deteri⁹ ē. tu autez seruasti vinū bonū vsq̄ adhuc. Dicit quō miraculū fuit diuulgatū testimonio ministrorū. Abazaliter sex ydrie significant sex opera que chastus ordinauit ad lauatiōnem animaz: vt purificate possint intrare ad nuptias paradisi. P̄ma ydria ē ablutiō baptismalis. Ezech. xxxvj. Effundam sup vos aquam mūdā z mūdabimī ab om̄ib̄ iniquitatib̄ vsis zc. Secūda est confessio sacramentalis. Job. j. Si cōfiteamur peccata n̄ra fidelis z iustus est de⁹ vt remittat nobis peccata n̄ra z emūdet nos ab om̄i iniquitate. Tercia est afflictio penitēntialis. ps. cxvij. Feci iudiciū et iusticiā nō tradas me calūmiantibus me. Quarta est oratio sp̄talis. Dicit exemplū qd̄ habet Luc. xvij. de illo publicano dicēs Deus p̄picius esto mihi p̄ctōz zc. Quinta est donatio misericordialis. Abaz. v. Beati misericordes: qm̄ ip̄i miscōiaz p̄sequunt̄. Sexta est remissio iniurialis. Abaz. vj. Si em̄ dimiseritis hominib̄ peccata eozū: dimittet z vobis pater vester celestis delicta z peccata v̄ra. Si aut̄ nō dimiseritis hominibus. nec pater v̄s dimittet vobis peccata v̄ra. Et Ysa. j. Laua mini. mūdi estote. auferte malū cogitatioē vestrarū ab oculis meis. Subdit. Si fuerint peccata v̄ra vt coccinū: q̄s nix dealbabunt. z si fuerint rubra q̄s vermīcul⁹ velut lana alba erūt. Tercio ostendit in sancto euāgelio de sanctis aplis credētia x̄tualis. De hoc dicit̄ thema. Rediderūt in eum discipuli eius. qn̄ viso miraculo adorauerūt eū tanq̄ v̄rū saluatorē. Jō dicit̄: Hoc fecit ih̄s initū signozū in chana galilee. z manifestauit gloriā suam z crediderunt in eum discipuli eius. Nota xps cepit facere miracula in nuptijs. nō p̄s ne hūanitas fantastica videret̄: vt dicit sanctus Tho. iij. pte. q. xxxvj. iij. iij. Crisostom⁹ em̄ dicit sup Jobem. q̄ xps nō fecit miracula anteq̄ aquā cōuertit in vinū. s̄m quod dicit Job. ij. z habet in p̄nti euāgelio. Hoc fecit initū signozū ih̄s. Si enim s̄m primā etatem miracula fecisset non indignissent israhelites alio manifestante eū. cum tñ Jobes baptista k iij

q̄m̄ s̄m̄ id̄e p̄e

dicat Job. i. vt manifestet in israel: ppter ea ego veni in aqua baptizans. subdit sanctus Tho. vbi d. Deceter autē nō incepit facere signa in pma etate. Extimassent em̄ fantasma esse incarnationē z ante oportunū tpus crucis tradidissent liuore liquefacti. Nec obstat q̄ in libro de infantia saluatoris legit. q̄ xps in sua puericia multa miracula fecerit. Quia vt dicit sanctus Tho. ibi supra. liber de infantia saluatoris est apocryfus. Nota quō deus antiquitus nullis seruitorib⁹ suis manifestauit gloriā suam. sed omnes quātūcūq; sancti ibant ad infernū. Sed mō hanc frigiditatem conuertit in vinū in cruce. que aperuit ianuā celi merito sue passionis. Ideo mō boni seruitores. statim quando moriunt. hic habent gloriā.

Sermo secundus de eadem dnica.

Manifestauit gloriā suam Job. ij.

Thema dat mihi motiū declarandi. quot sint cōditiones psonarū bonarū in hoc mūdo quib⁹ de⁹ manifestat gloriā suam in alio mūdo. sed primo salutē dgo maria zc. Manifestauit gloriā suā. Doctrina est cōmunis z certa in sancta theologia. q̄ a pncipio mūdi vsq; ad aduētū xpi deus nunq; vlli homi manifestauit gloriā suā. z tamē transierūt de mūdo vltra v. milia anni. in quo tēpore fuerūt multi sancti amici dei quib⁹ dabat z manifestabat multa alia bona. sicut suam potentiā. dando legem l multis miraculis. Et suā sapientiā dādo suam misericordiā. z clementiā dando eis plures gratias. s̄ nunq; eis manifestauit suā gloriā. Autoritas. Legit Exodi. xxxij. de Moyse qui loquebat cū deo. nō videbat deū. imo petijt a deo p gratiā specialē vt ostēderet sibi suā gloriā dicēs: Dñe si inueni gratiā in cōspectu tuo ostēde mihi gloriā tuam. Respondit sibi deus. Postiora mea videbis faciē autē meā videre nō poteris. Nota q̄ dictū est q̄ null⁹ vidit ante xpi aduētū gloriā dei siue diuinā essentiam. pie intelligendā est. s. pmanenter z plene beatifice. Dicit sanctus Tho. in plerisq; passibus: scz in. iij. dist. xlix. z in. q. de veritate. q. xij. de raptu. z etiā in secūda secūde. q̄ Paul⁹ z Moyse vident in raptu diuinā essentiā. sed transeunt qz in eis fuit lumē glorie collatū. nō p modū habitus pmanētis. sed per modū passionis trāseuntis. Qñ nec simplici fuerūt beati sed potius rapti. z h̄ fuit eis ex speciali pūlegio z gsa pcessum. Ad quō de⁹ hz quedā pncipia. s. beatitudines paradisi. z quedā media. s.

gratias euāgelicas z quedā posteriora signacula z gsa q̄ fecit tpe moysi. Sed qñ moriebant oēs descēdebāt ad lymbū inferni. s. adā Noe Abraam Moyse. nulli eorū de⁹ dedit gloriā p illo tēpore. Nec etiā sanctis innocētibus. nec Johāni baptiste. imo descēderunt oēs ad infernū: qz hūana redemptio nō dum erat cōpleta. De hoc auto. viij. Quis est homo qui viuet z nō videt mortē: eruet animā suam de manu inferi. q. d. null⁹. Sed ex quo venit dñs noster ihs ch̄st⁹ z cōpleuit opus misericordie nostre redēptiois dicit thema. q̄ manifestauit gloriā suā quā tenuerat absconditā vltra. v. milia annos. patz thema. Amore vestri q̄sui in sacra scriptura q̄b⁹ z q̄t cōditionib⁹ psonarū deus manifestat gloriā suam qñ decedūt. Et inueni in quadā autoritate q̄ solū trib⁹ cōditionib⁹ psonarū manifestat gloriā suā di. Gloriā lybani data est ei. decoz carmeli z zaron. Ipi videbūt gloriā dñi z decorem dei nostri. Ysa. xxxv. Nota gloriā lybani. i. cādonis siue albedinis significat psonas innocentes. Decoz carmeli. i. tenelli. Ecce psona pure obediētes. zaron. id est principes merentiū. Ecce psona penitentes. his tribus cōditionibus psonarū deus manifestat gloriā suā quādo decedunt. scz

Innocētibus pure.

Obediētibus plene.

Penitētibus cōdigne.

De quolibet istorū dicit thema. Manifestauit zc. Dico pmo q̄ deus manifestat gloriā suā infantibus innocētibus pure. sicut sunt pueri post baptismū qui sunt ab originali purificati. tales autē sunt innocētes. i. nō nocentes: quia nunq; nocuerūt alicui. Dicunt pueri. quia sunt totaliter ab originali peccato purificati. Dicit quō peccatū originale est quedā macula existēs in aīa ad instar mape que caederet in peluim plenā incausto zc. Dicit em̄ sanctus Tho. i. q. lxxxij. arti. i. q̄ peccatū originale est habitus. scz languor nature. i. inordinata dispositio ex dissolutiōe armonie originalis iusticie. Est em̄ peccatū originale habitus corruptus nō pura puatio. qz dicit puatio nō originalis iusticie. z inordinatā dispositiōe partiū anime. Ita q̄ formale ei⁹ vt dicit sanctus Tho. ij. dist. xxx. q. i. arti. iij. et etiā dist. xxxj. z etiā prima. ij. q. lxxxij. arti. iij. est puatio originalis iusticie. materiale dō est concupiscentia. i. inordinatio partiū anime: vñ scriptura. Quid est homo vt imaculatus sit: et vt iustus appareat natus de muliere Job. xv. Nullus nisi sit in vtero sanctificat⁹. Sed purificat⁹ et mundat⁹ in lixinio baptismi. nec est

alius mod⁹ mūdandi. z hoc dicit glia libani. i. cādonis siue albedinis. si tales decedūt ante q̄ peccēt statim euolat. z deus manifestat eis suam gloriā. Dicit cōtra vetulas que dicunt q̄ imo trāseunt purgatorū propter dolorē matris zc. De his dicit thema. Manifestauit gloriā suā. s. innocētibus. de hoc auto. Gratia et gloriā dabit. Quia pmo iam dat gratia in hoc mundo. scz in baptismo. qñ maximā gratiā faceret rex si filios rustici adoptaret in filios vt possent obtinere hereditatem regni. Hanc gratiā facit deus qui filios ill⁹ rustici Ade in baptismo adoptauit in filios vt cōsequant hereditatē paradisi. Ideo baptismus vocat⁹ regeneratio i scriptura sancta: qz sicut vir z vxor sua generant filios legitimos zc. ita xps de sponsa sua. s. ecclesia regenerat filios. Et baptismus est effectus filius regis xpi Auctas. Videte qualem charitatē dedit nō bis deus pf vt filij dei nominemur z simus. s. Job. iij. Ideo dicit pmo. gratiā dabit dñs. Secūdo dicit. gloriā dabit de⁹. qz si filij. ergo z heredes. Primo q̄ dat gratiā baptismalē p̄dictā z secūdo. nō puabit bonis. s. gratie z glie fructuosis. qui ambulāt i innocētia. Ideo ad Tytū iij. ap̄lus in psona illoz innocentū dicit. Non ex opibus iusticie que fecim⁹ nos. sed fm suā misericordiā saluos nos fecit. Questio ē hic. Quid est de pueris absq; baptismo decedentibus. nūquid habebūt gloriā. Responsio q̄ non. Si dicat quare. quia nunq; peccauerūt nec corde. nec ore zc. Personis simplicibus videt cōcludere hec ratio. que tamē nihil valet. imo esset illis stulticia querere a rege. q̄ re non dat regnū suum filio rustici qui nunq; fecit aliqd cōtra eum zc. Quia regnū non dat extraneis. sed filijs legitimis. Job. iij. Amen amen dico vobis nisi q̄s renatus fuerit ex aq̄ z sp̄s sancto non potest introire in regnū dei. Sed qz nihil fecit cōtra deū ido nō habet penā sensus sed soluz penā damni. nec displicet eis quia nō habent gloriā nec habebūt. scientes q̄ non p̄inet eis. sicut nō displicet rustico q̄ nō habet regnū Francie. quia sibi nō competit. sed displiceret filio regis si non haberet regnū. Itē qz non displicet tibi q̄ non habes alas qz nō cōp̄nit tibi. sed displiceret aquile vel falconi q̄b⁹ cōp̄nit h̄re alas. Idē de illis pueris q̄ gaudēt z disputāt inter se. Aboraliter habetis hic duas doctrinas. Prima q̄ illi pueri qui decedunt statim post baptismū non sunt flendi. quia certū sumus q̄ sunt i paradiso. Nullus vestrū fleret de filio quez rex reciperet de curia z ipsum faceret magnū dominū. imo gauderetis. Idem de regina. si reciperet filiā vestrā zc. Ideo ap̄lus. i. ad Thes. iij. Nolūm⁹ vos ignorare de dormiētibus. id est innocētibus in xpo quiescētibus. sed flendi sunt filij adulti. supbi. auari. luxuriosi. ribaldi zc. Sed filius innocēs qñ decedit pot dicit parentibus. Nolite flere sup me. sed sup vos ipsos flete z sup filios vestros Luc. xxiij.

Secūda doctrina est q̄ auisitis vos q̄ nō ex culpa v̄ra pueri moriant⁹ absq; baptismo. qñ in die iudicij resurgēt in etate. xxx. annorū petendo iusticiā zc. Dicit quō masculus in xl. die a cōceptiōe habet animā. femina x̄o in lxxx. die. vt dicit glōsa ordinaria sup Leuit. xij. Ideo auisitis mulieres ne qñ sunt graui de saltent vel currāt. equitēt vel tripudiant. Ideo chastus. Videte ne p̄ternatis vnū ex his pusillis. Dico em̄ vobis: qz angeli eorū in celis semp vidēt faciē patris mei q̄ in celis ē. Matth. xvij. Dico secūdo q̄ deus manifestat gloriā suā psonis obediētibus plene. De pueris innocētibus nō vult deus nisi purificationē baptismalē. sed de adultis vult deus obediētiam generalem. Hoc ofidit nobis xps qñ post sermonē quē fecit de gloriā paradisi venit ad eum quidā doctor di. Abagister qd boni faciaz vt vitā habeā eternā Matth. xix. Respondit sibi xps. Si vis ad vitā ingredi serua mādata dei. At ille. Que? Tunc xps fecit mentionē de decem p̄ceptis. in quib⁹ reduciue stant z includunt omia p̄cepta. De his decem p̄ceptis dedit deus decē digitos i manibus qui p̄maxime vident⁹ ad memorandū sicut sunt decem digiti quib⁹ opemur. ita sūt decem p̄cepta quib⁹ meremur. Primū p̄ceptū ordinat cor. quia primū z pncipale quod requirit a nobis deus sicut dñs a subditis est fidelitas cordis ne recurrā ad suos inimicos p aliqua re mūdi. Secūdum ordinat os vt cum reuerentia loquamur de dño. non iurare false pzo aliqua re mūdi. nec enormiter. nec infideliter. Non assumes nomen domini dei tui inuani etia dīcēdo veritatē absq; vtilitate vel necessitate. multo minus in falsum zc. Tercū ordinat opus circa diligentiam habendā in seruitio diuino fiendo. qz ip̄e dat nobis puisionē zc. Dicit quō dnica est seruanda quiescēdo ab omi ope. z missam audiēdo seruatis q̄tuor p̄ditiōib⁹. Alia tria ordināt psonam circa primos quoz pmi z pncipales sūt parētes. Ideo dicit: h̄o onora patrem tuū zc. Et vt ad hoc magis filij inclinent facit pmissiōem dicens: et eris longeuus sup terram. Et apostolus ad Ephe. vj. Filij obedite parentibus vestris in dño. qd est p̄mū mādatū in pmissiōe et eris longeuus super terram.

Nota in dño nō ptra dñm. Proximi min⁹ pñ
cipales sunt inimici. Enā velut deus q̄ circa
inimicos habeam⁹ patientiā ne sumam⁹ vin
dictā. Jō p̄cepit de⁹. Nō occides. s. cā vindic
te. q̄ mihi vindictā. s. referuauit. z ego retri
buā Deut. xxij. et ad Ro. xij. De alijs pñ
mis di. Nō furaberis. nec p rapinā. nec p vsu
ram. nec p retentiōes: z sic de alijs. Alia qua
tuor p̄cepta ordināt hoīem circa seipm. Pñ
mū ordinat p̄pñū corpus vt sit castū. Sic
quilibet vult vt equ⁹ suus caste viuat. idō di
cit: Nō mechaberis. Nota quō p̄ter m̄fimo
niū totū est luxuria z pctm̄ zc. Secūdu ordi
nat animā. q̄ modicū valeret corpus castū.
z aīa putana p mala desideriaz p̄cupiscētiās
Jō dic: Nō cōcupiscēs vxorē primi tui. Ter
ciū ordinat os nō mēiri maxie i dāmnū p̄i
mi iudicio nec extra. Jō dicit: Nō falsū testi
moniu dices. imo oportet restituere famam.
Quartū ordinat cor di. Nō p̄cupiscēs rē p̄i
mi tui. s. ad Thi. vj. Radix oīm maloz est cu
piditas. Seneca. Si ista duo p̄nomia meū
et tuū zc. Ecce h ordinatio totius bone vite
erga deū. primū z seipm. Auētas. Si audie
rint z obseruauerint cōplebūt dies suos i bo
nis z annos suos in gloria Job. xxxvj. ergo
manifestauit gloriā suā p̄sonis plene obediē
tib⁹. Dico tercio q̄ de⁹ manifestat glā suā
p̄ctōib⁹ digne penitētib⁹. q̄ bñ expedit no
bis q̄ totiens peccam⁹ faciēdo J̄ dei p̄cepta.
Jō dixit x̄ps in p̄mo sermone quē fecit. Peni
tētiā agite Ath. iij. Exinde. s. post ieiuniū
cepit p̄dicare z dicer: penitentiā agite. Ecce
p̄mū thema x̄pi. J̄ter Ath. iij. inqt iohes
Facite dignū fructū p̄nic. Digna p̄nia in. iij.
cōsistit q̄ possunt iterari. s. toties q̄tiēs. P̄i
mū est cordis cōtritiō respectu mūdi v̄ fame
vel honoris sue piculi. Recogitabo tibi oēs
annos meos: in ama. a. m. Ysa. xxxvij. Se
cundū est emēdādi p̄positū: q̄ null⁹ rediret
libēter ad emendū cibū potionatū siue vene
natū si euaderet semel. Sic oīa pctā mortalia
sunt potiones aīe. Jō Jo. viij. Glade z iā am
pli⁹ noli peccare. Tercū ē oīs p̄fessio: q̄si ad
vomitu se puocando: vt eijciat extra cib⁹ po
tionat⁹ de stomacho aīe. p̄fēdo pctā sua zc.
Prouerb. xxvij. Qui abscondit pctā sua nō
diriget. q̄ aut p̄fitef z reliq̄rit ea m̄scōiaz dei
p̄sequet. Quartū penitētie iniūcte obserua
tio. als nihil valet p̄fessio. Jō sc̄ptura sancta.
Qui hūiliat⁹ fuerit zc. sc̄z ad faciendū peni
tentiā erit in glā Job. xxij. Lor hūiliat⁹ p̄kō
tritiōne: os p̄ p̄fessionē: bursa p̄ restitutiōes.
corpus p̄ penitentiā afflictiōe. Talib⁹ deus
manifestat gloriā suā. Deo gratias.

De eadem dñica. Sermo tercius.

Drie sex posite

fm purificationē Job. ij. Hoc the
ma dat mihi motiuū et rōnem de
clarādū q̄ sunt illa q̄ deus ordinauit ad purifi
candū aīas n̄ras vt possint intrare paradisum.
sed p̄mo salutes x̄go marie. Drie sex po
sise zc. fm. i. p̄pter purificatiōe. Juxta intel
lectū spūalē quē volo p̄tractare. sciendū q̄ in
incarnatiōe dñi n̄si iesu x̄pi fuit factū m̄fimo
niū inter filiū dei z nostrā hūanitates. Quia
sc̄z v̄r z vxor nō sunt duo s̄ vna caro Ath.
xvij. Ita x̄ps deus z hō nō sunt due p̄sone s̄
vna. Itaq̄ iam non sunt duo. s. sup̄posita sed
vniū tm̄. Sponsalia fuerūt facta in aula vteri
virginalis. Ideo dauid loquēs de x̄pi diuini
tate dicit: J̄pe aut tanq̄ sponsus p̄cedens de
thalamo suo. ps. xvij. Sed nuptie fuit nō in
hoc mūdo: q̄ nō est locus aptus nec sufficiēs
p̄ tantis nuptijs. s̄ fuit in celo empireo. Au
tozitas. Simile est regnū celozū homini regi
qui fecit nuptias filio suo Ath. xxij. Sicut
em̄ in nuptijs architrictini null⁹ intrabat nisi
p̄us lauares. et p̄pter hoc erant ibi sex ydrie:
vt dicit thema ad litterā. sic nec in nuptijs pa
radisi potest aliquis intrare nisi p̄us munde
z purificet in hoc mūdo: quia non intrabit in
eam. sc̄z gloriā aliquid cōmūnatū. aut abomi
nationē faciēs. Apo. xxi. p̄pter quod x̄ps
sp̄sū posuit in hoc mūdo sex ydrias. id est
sex opera penitentialia ad lauandū z purifi
candū animas nostras.

- Prima est cōtritiō cordialis.
- Secūda cōfessio sacramentalis.
- Tercia afflictio penitentialis.
- Quarta oratio spiritalis.
- Quinta donatio misericordialis.
- Sexta remissio iniurialis.

Prima ydria est p̄mū opus penitētie. que est
contritiō cordialis q̄si p̄sona cogitat sua pctā
z vicia et mala que fecit conterit di. M̄ miser
qd̄ erit de me q̄ tot feci peccata. verbi gratia
de quolibet statu. Primo de religioso qui nō
seruauit regulā nec p̄stitutiōes nec ordinati
ones sui ordinis. s̄ vixit ad libitū: q̄si reducit
ad se cōterit dicēdo: o miser qd̄ erit de me zc.
In ista ydria mūdat⁹ z purificat⁹ aīa maxime
q̄si est ibi aqua lachrymar. de hoc in planctu
regis Ezechie. Ecce in pace amaritudo mea
amarissima. Ysa. xxxvij. Dic quō peccator ē
sp̄ in guerris cū deo. sed contritiō p̄ctōz facit
pacē int̄ deū z p̄ctōz. id̄ dic. Ecce i pace ama
ritudo mea amarissima. Pax em̄ cāf ex ama
ritudine. i. p̄tritiōe. Et q̄ ex pace. s. mūdana

amaritudo causat. hec enim pax est amara.
amarior. amarissima. ex amaritudine. i. cōtri
tiōe. Amara q̄ p̄didit gratiā dei. Amarioz q̄
p̄didit hereditatē paradisi. Amarissima quia
est ser. n̄tius ad damnatiōē infernalem.

Secūda ydria est confessio sacramentalis.
Nota q̄ cōfessio: debet sedere tanq̄ iudex et
peccator: ad ei⁹ pedes d̄z cōfiteri oīa pctā sua
accusando se zc. Et i sine p̄fessiois q̄si p̄fessor
abluit aīa purificat ab oibus culpis mortali
bus. De hoc figura. iij. Re. v. Ubi habet q̄
quidā nobilis hō q̄ erat leprosus venit ad he
liseū vt purificaret ab eo a maclis lepre. Cui
dixit p̄pha. Glade lauare sepiēs in iordane
z recipiet sanitatē caro tua atq̄ mūdaberis.
Et sic fuit factū. hic fuit figurata cōfessio. v̄i
flumē iordanis id̄ est qd̄ flumē iudiciū. Ecce
hic p̄fessio. in q̄ p̄fessor est iudex. ideo d̄z sedē
peccator ē reus q̄ debet lauari ibi sepiēs. i. cō
fiteri de septe peccatū mortalib⁹ ad q̄ oīa alia
pctā reducunt. Primo p̄fiteri de pctō sup̄bie
nō solū i genere: q̄ nō sufficit s̄ in specie. Id̄
de alijs peccatū. z sic aīa purificat. Magna
grā est ista q̄ ex cōfessioe pctōz absoluit. Op
positū fit in iudicio hūano. in q̄ facta p̄fessioe
criminū pctōz sententiā z cōdemnat zc. Jō
est maria culpa illoz q̄ nolūt p̄fiteri. imo sta
bunt p̄ tres vel q̄tuor annos zc. Si confitea
mur pctā n̄ra fidelis z iustus est de⁹ vt rem: it
tat nobis peccata n̄ra. s. virtute confessiois. z
emūdet nos ab oīi inq̄tate. i. Job. i. Propter
hoc est ordinatū ab ecclesia vt q̄libet ad minus
semel i anno p̄fiteat. s. i q̄dragesima. z cōicet
in pasca. als debz p̄uari ecclesiastica sepultura.
Juxta decretales. Oīs v̄triusq̄ sexus. extra
de pe. z re. Tercia ydria ē afflictio p̄nialis
Nō est q̄ occasioe carnis n̄re facim⁹ oīa pctā
q̄ aīa ex sua p̄p̄ria p̄ditioe semp velle p̄tem
plari vt angeli. s̄ caro trahit ipaz. mō ad sup
biam. mō ad auariciā. mō ad luxuriā. z sic de
alijs. Caro cōcupiscit adūsū sp̄m zc. ad Gal.
v. Jō caro ē corripicda z castigada afflictio
nib⁹ z ieiunijs zc. q̄si meli⁹ est q̄ pf corrigat
filiū vel filiā q̄si q̄ vadat ad furcā. Sic corp⁹
est filius. caro est filia: meli⁹ est vt corrigat a
te q̄ a sagionib⁹ inferni. i. a demonib⁹. Auto.
Si nosmetip̄os iudicaremus nō v̄triq̄ a dño
iudicaremur. s. ad Ro. xij. Sed defectus
est n̄f qui p̄ sanitate corpis abstinem⁹ libēter
z p̄ sanitate aīe nolum⁹ aliqd̄ facē. Homies
armoz p̄ nihilo sustinet tot labores. esuriūt.
sitiunt. portant arma ferrea zc. sed p̄ anima
nihil. Ideo faciet deus iusticiā z p̄nitiōē i
inferno. Auto. Dico vobis q̄ nisi penitentiā
habueritis oēs simul p̄bitis sic illi. xvij. sup

quos cecidit turris floe z occidit eos. Nota
decimū octauū peccatū. s. impenitētia finalis
damnat hoīem Luc. xij. Quarta ydria ē
oratio spūalis. Quidā faciunt solū orationē
corpale. qui soluz ore dicūt x̄ba: s̄ cor cogitat
aliō. siue d̄ coq̄na. siue de foro. siue d̄ taberna
s̄ oratio spūalis est q̄si q̄s cogitat corde qd̄
loquit ore. Aug⁹ in regula. Psalmis z h̄ym/
nis cū oratis deū h̄ veres in corde qd̄ p̄fer
in ore. Sic ad h̄ innuendū p̄iugunt due ma
nus. q̄ significant p̄iunctiones oīs z cordis. z
tunc est oratio spūalis. verbi grā. q̄si hō dicit
Pater n̄f. vel Ave maria. cor debet tūc cogi
tare cū quo loquit: q̄ cū papa vel cū rege
loquit cū magna reuerētia loquit nō se agi
tando vel induēdo. Sic hō in ofone loquit
cū summo p̄nifice et rege x̄po q̄re cū magna
reuerētia. als zc. Jō ap̄lus. Si orē lingua.
sc̄z n̄ sp̄s me⁹ orat. mens aut mea sine fru
ctu est. Quid ergo. Orabo sp̄i orabo z mēte
Psallā sp̄i psallā z mēte. s. ad Ro. xij. La
lis ofo spūalis purificat animā fm qd̄ decla
rat x̄ps Lu. xvij. de illo publicano q̄ ascēdit
ad templū vt oraret dicēs: Deus p̄pici⁹ esto
mibi pctōz. nesciebat aliā ofonem. de q̄ dicit
ibidē x̄ps. Amē dico vobis: descēdit h̄ iustifi
cat⁹ in domū suā. Ideo oportet sp̄ orare Lu.
xvij. sc̄z mane z sero nō desistere. Quinta
ydria ē donatio misericordialis: q̄ de⁹ ē libe
ralis z maxie liberalis. Jō dic̄ ip̄e. Qd̄ sup̄
est date elemosynā. z ecce oīa mūda sūt vob.
Luc. xi. Nota qd̄ sup̄est. sc̄z facta restitutiōe
date elemosynā de bono iusto. z ecce oīa. sc̄z
peccata sunt vobis munda. Si dicat. Quid
faciā: q̄ multa furat⁹ sum z nihil habeo. Re/
spōdeo fm ius. q̄ nō pōt soluere cedat bonis
z est liberat⁹. Quia dic̄ regula iuris. xij. q.
vj. Si res aliena p̄pter quā peccatū ē possit
reddere z nō reddat. p̄nia nō agit: s̄ simulat
Si aut veracit agit nō remittet pctm̄ nisi re
stituat ablatuz. si restitui pōt. plerūq̄ em̄ qd̄
auferat amittit nec aliud habz vnde restituat.
huic certe nō possum⁹ dicere: Redde qd̄ ab
stulisti. hec Aug⁹. Sic sedere potestis z ser
uire deo i aliquo bono statu z orare p̄ illis q̄
bus tenem̄: s̄ sic null⁹ p̄t excusari a restitutiōe
vel corpali vel spūali. Thobie. iij. Ex suba
tua. nō ex aliena fac elemosynā. quō poteris
ita esto misericors. si multā tibi fuerit abun
dant tribue. si exiguū tibi fuerit. etiā exiguū
libent̄ ipartiri stude. Sexta ydria ē remis
sio iniurialis. si vis vt de⁹ tibi remittat iniurias
q̄s tu fecisti J̄ deū remitte inimic⁹ iniurias q̄s
tibi fecerūt. In p̄cto em̄ q̄ remittis inimico
tuo. in eodē p̄cto deus tibi remittit: q̄ deus

Quare quāt ma
ny i oratioe.

Quare quāt ma
ny i oratioe.

Quare quāt ma
ny i oratioe.

quare si remittit
pccata: deo dicitur
ubi.

nō pōt supari a creatura in bonitate. qđ tamē fieret si tu remitteres et ipse nō remitteret tibi. Dic quō in iudicio particulari vel vniuersali deus oñder aie plagas suas dices. Ecce ego quid sustinui p te. videam quid fecisti p me. Bñdictus qui tūc poterit dicere cum veritate. Et si ego non tantū feci p vobis quātum vos fecistis p me. tamen amore vestri remissi talē iniuriā et. deus ē cōtentus. Ideo dicit ipse met. Si dimiseritis hominib⁹ pccā eoz. dimittet et vobis p̄ vester celestis delicta vsa. Si autē nō dimiseritis oibus. neq; p̄ vs dimittet vobis pccā vsa. Abath. vj. Ecce qre dicit thema. Y drie lex posite s̄m. i. ppter purificationem. Deo gratias.

De eadem dominica.
Sermo quartus.

Quodcūq; dixerit vobis facite

Job. ij. Pro introductōe sciendū q̄ inter oia opa et vtilioza q̄ possum⁹ facere p nra salute. pncipalius et maius ē obedire mādati dei. et non existimet aliq; hoim q̄ aliter possit intrare in paradysum nec p dominū vel potestātē secularē. nec spūalē. nec p pulchritudinē corporalē. sed p humilē obedientiā. Et ideo ptra sens⁹ corpis et inclinatioēs carnis. et tēptatioēs demonū req̄rit q̄ teneā mādata dei. Et constat clare p exp̄ientia quotidianā q̄ psona q̄ vult psequi aliqđ bonū finale qđ p seipam h̄re nō pōt. oportet q̄ sit placida et pformis volūtati illi⁹ a quo illud bonū h̄z psequi. et q̄ s̄m volūtātē illi⁹ se regat. Et h̄z apparet i triplici bono. scz in bonis corpis. in bonis aie. et i bonis vite. Primo in bono aie certū est q̄ si hō desiderat h̄re scientiā. qđ ē vnū magnū bonū et pfectio aie quā p suū ingeniū h̄re nō pōt oportet q̄ heat mḡm et stet ad regimē volūtatis illi⁹. Vñ p̄bus dicit. Oportet addiscentē credere. Nam si magister diceret discipulo dicas A. si diceret discipulo mḡo p̄ pbo q̄ est B. h̄z eēt malign⁹ nec esset in gr̄a mḡi. Secūdo apparet in corpe. Si est aliq; habēs infirmitatē et nescit quō curabit. oportet q̄ teneat ordinem medici et cōsiliū ad hoc vt sanitatē cōsequat. Vñ Aug⁹. Semetipm interficit q̄ pcepta medici seruare p̄tenit. Nam si medic⁹ diceret vob q̄ comederetis caponē et comederetis bouē nō psequeremī sanitatē. Tercio apparet in vita nostra. Unde figurā et exemplū habemus Gen. xij. vbi legit. Transactis septem annis vbertatis qui fuerūt in egypto. ceperūt venire septē anni inopie. quos p̄dixerat Joseph.

et in vniuerso orbe pualuit fames. In cuncta etiā terra egypti fames erat. Sed ioseph fili⁹ Jacob p̄ciebat istā aduersitatē et caristiā futurā. et factus fuit gubernator p Pharaonē i toto suo regno. qui fecit in septē annis vbertatis p̄cedentibus magnā p̄uisionem. et cum populus egypti veniret ad regē dicens. Domine et nos et filij nri morimur fame. Respondebat rex. Ite ad ioseph. et quodcūq; dixerit vobis facite. q. d. si vultis liberari ab hac fame nō regatis vos s̄m volūtātē vestrā. s̄ s̄m regimē ioseph. Nūc ergo gloriā paradisi nō possum⁹ cōsequi p nosipos. Nūquid ē aliq; ita leuis qui possit ascendere ad celū. certe nō. sed si habet ascendere oportet q̄ ascendat p manū xp̄i saluatoris. Nam esse nature p nos nō habem⁹. qz tu non fecisti te q̄tum ad corpus. nec te creasti q̄tū ad animā. Unde ps. xcix. Scitote qm̄ dñs ipse est deus. ipse fecit nos. et nō ipi nos. Similiter esse gratie non possum⁹ h̄re nisi a dño ihu xp̄o. ad Ephe. ij. Gratia. n. estis saluati p fidē. et hoc nō ex vobis. Dei. n. donū est. nō ex opibus. ne quis gloriē. Sicut esse glorie nō possum⁹ habere nisi a deo. Vñ ps. lxxxiij. Gratia et gloriā dabit dñs. Oportet ergo q̄ postq; desideram⁹ habere gratiā et gloriā a deo q̄ sumus ei obediētes in mādati et q̄ regamus nos s̄m volūtātē eius. Sic em̄ exemplū habemus Luce. x. Nam cum quadam die christus p̄dicaret multas excellentias glorie paradisi. Quomodo sciebat illas perfecte. Quidam legis doctor in amore illius glorie fuit inflamatus dicens xp̄o. Magister quid faciendo vitam eternā possidebo. Luce. x. In lege quid scriptū est: quō legis. Qui ait. Diliges dominū deum tuū ex toto corde tuo. et tota anima tua. et ex totis viribus tuis. et ex omni mente tua. et proximum tuum sicut teipsum. Dixitq; illi. recte respondisti. Hoc fac et viues. Et ideo virgo Maria mater gratie sciens q̄ qui vult salutem consequi oportet q̄ se regat s̄m volūtātē filij sui. Dixit nobis thema. Quodcūq; dixerit vobis facite. Abodo sum i materia quam intendendo predicare. Sciendum q̄ inter omnia alia que christus mādauit christianis ad gloriam habendam est q̄ suam sanctam et benedictam vitam imitemur. que representat in missa. Auctoritas. j. Corinth. xi. et Luc. xxij. Hoc facite in meam cōmemorationem. non dicit in memoriā passionis. sed simpliciter in meā cōmemorationē. quia nō solū passio. sed tota vita christi a die natiuitatis vsq; ad diē ascensionis ibidē representat. Sed diceret aliq; q̄ hoc mandatū fuerit solum datū p̄byteris.

Sed dico q̄ hoc mandatū a p̄byteris ad laicos dirigitur. p̄byteris vt memorant vitam christi celebrādo: laicos vt memorant deuote audiēdo. Et ppter hoc dicit thema. Quodcūq; dixerit vobis facite. scz hoc memorādo vitam christi. p̄byteri deuote celebrādo: et laici deuote audiēdo. Nunc sum in materia. Et sciatis q̄ reperio q̄ a die qua christus descendit d̄ celo p incarnationē vsq; ad diē q̄ ascendit in celum tota vita ipsius representata est in missa solēni p triginta opera pncipalia. Unde credo q̄ sunt multa alia opa que nescimus. Ideo Job: penultimo et vlti. Multa q̄ dē et alia opa fecit ih̄s q̄ nō sunt sc̄pta in libro hoc. q̄ si scribant p singula nec ipsuz arbitroz mundū cape posse eos q̄ scribēdi sunt libroz. Ita q̄ mundus ea nō posset cape vel cōprehēdere. aut lingua homis dicere quātū est de secretis. Nam ita sunt sparsa ac multiplicata secreta in missa sicut athomi i radio solis. et nō possunt exprimi. nec sciri nec dici. Nam nō se mouet p̄byter in missa qn̄ ibi sit secretū. Sed nūc dicam vobis pncipalia et sunt triginta. Ideo attendite cū attentione. Prīmū incarnationis. secundū natiuitatis. tertium circūcisio. quartū apparitio. quintū in templū p̄sentatio. sextum in egyptū descensio. septimū de egypto recessio. octauū inuentio in templo. nonum baptismi susceptio. decimum ieiunij inchoatio. vñdecimū vera p̄dicatio. duodecimū miraculozū ostensio. tredecimū cum apostolis cenatio. decimū quartū in orbe oratio. decimū quintū sua captio. decimū sextum suam crucifixio. decimū septimū in cruce oratio. decimū octauum lateris p̄oratio. decimū nonū septem verborū locutio. vicesimū humanitatis dimissio. vicesimū primū ppli illuminatio. vicesimū secundū ad inferna descensio. vicesimū tertū de cruce depositio. vicesimū quartū sindonis inuolutio. vicesimū quintū resurrectio. vicesimū sextū apparitio. vicesimū septimū panis comestio. vicesimū octauū ad p̄dicandū missio. vicesimū nonū papatus institutio. tricesimum et vltimū in celum ascensio. Prīmū opus christi fuit eius incarnatio. qn̄ descendens de celo se posuit in ventrē virginālē induens humanitatē. et dico p̄o tanto q̄ induit humanitatē: qz diuinitas erat secreta occultata sub humanitate. Et debetis scire q̄ incarnatio fuit facta per totā trinitatem. qz opa trinitatis ad extra vt est magistralis regula sunt indiuisa. sed tñ solus filius remāsit indutus hūanitate. Si ē p opationē triū hominū q̄ vestit vnā tunicā alicui eoz. certum est q̄ oēs induit: s̄ vn⁹ remanet indutus et nō

aliū. et sic pater et spūssanctus induerūt hūanitatē filio. s̄ tñ solus filius remāsit hūanitate indutus. Et hoc dico q̄ rep̄tat in missa solēni et nō in alia. Nam qn̄ p̄byter intrat sacristiā et ibi tres induit eum. s. diacon⁹ et subdiacon⁹ et ipemet se induit. alijs adiuuātib⁹. tñ ipse solus remanet indutus. Sic saluator n̄ xp̄s summ⁹ sacerdos fuit indutus in illa glōsa sacristia scz vteri v̄ginalis b̄tē Marie. plena reliquijs virtutū et gratiarū. et si vultis alt⁹ p̄templari sic in sacristia reliquie et ornamenta et alia p̄ciosa custodiunt. sic in illa p̄ciosa et glōsiosa sacristia beate v̄ginis plena virtutib⁹ et gr̄a cōferuabant iocalia n̄re salutis. scz saluator mūdi ista ornamenta fuerūt hūanitas. et p̄ntificatibus fuit indutus in die veneris stando i altari crucis. Et si adhuc altius vultis p̄templari. Sicut p̄bz secreta induit se in sacristia. Nam nullus de p̄lo videt sacerdotē se induere sic qn̄ xp̄s summ⁹ pontifex induit se hūanitate i sacristia b̄tē v̄ginis p missa dicenda in altari crucis. nullus de p̄lo iudaico vidit nec sciuit ipm. tñ fuit incarnatus. Et si vultis plus cōtemplari sicut p̄bz in sacristia induit septē vestimenta. Prīmū est. si est ep̄us sandalia. secundū amictus. tertū alba longa. quartū cingulus. quintū manipulū. sextū stola. septimū casula. Sic xp̄s summ⁹ sacerdos indutus fuit in vtero v̄ginis Marie septē indumentis. q̄ sunt septē dona spūssancti. De qb⁹ Ysa. xi. Egrediet v̄ga de radice yesse et flos de radice eius ascendet et requiescet sup eū spūs dñi. spūs sapientie et intellect⁹. spūs cōsiliū et fortitudinis. spūs sciētie et pietatis. et replebit eum spūs timoris dñi. Item Ysa. iij. Apprehēdent septē mulieres virū vnum in die illa. scz incarnationis. Nota septem mulieres sunt septē dona spūssancti que accipient virū vnū scz christū. Ecce quō ista septem dona spūssancti quib⁹ xp̄s fuit indutus representant p istas septē vestes qb⁹ sacerdos induit se. Ecce primū opus christi. bene ergo dicit: Hoc facite in meā cōmemorationē. scz incarnationis. Secūdū opus fuit eius natiuitas: quia voluit nasci in diuersorio palam et manifeste. etiam nō claudit sicut dies. Itē voluit nasci inter ioseph et virginem Mariā: et iacere inter bouem et asinū. Item audita fuit et visa multitudo angelozū dicentū: Gloriā i altissimis deo Luc. ij. Item pastores dicebant: Trāscamus vsq; bethleem et videamus hoc verbū quod factū est: quod fecit dñs et ostēdit nobis. Ecce ergo q̄ stabat i illa sacristia glōsiosa secreta publica in natiuitate se manifestauit publice. Et hoc representat p̄byter quando exit de sacristia.

Nā p̄byter rep̄ntat x̄pm. diacon⁹ beatā vir-
ginē. subdiaconus ioseph q̄ erat collateralis
x̄po. Duo aut̄ acoliti rep̄ntant bouē ⁊ asinū.
Lux quaz portat̄ acoliti i cādelabris rep̄ntat
illā claritatē q̄ resp̄l̄dit in nocte illa. Lhoꝝ
canēs. gl̄ i patri. rep̄ntat choꝝ angeloz ca-
nēnū. In exitu p̄sbi ⁊ sacrificia cantat̄ introi-
tus. p̄ que rep̄ntat̄ gaudiū pastorū sonantiū
fistulas. Itē sacerdos exit̄ de sacrificia bñ ab-
lutus facie ⁊ manib⁹ cum casula aurea. ⁊ to-
tus mūdus sine macula cum leticia magna.
hoc fit ad designanduz q̄ ita x̄ps fuit natus
absq̄ macula ⁊ virgine. Uñ dauid in spiritu
scies natiuitatē x̄pi esse immaculatā dixit. ps.
xviii. In sole posuit tabernaculū suum: ⁊ ipe
tanq̄ sponsus p̄cedens de thalamo suo: q̄a
exiit totus formosus tanq̄ sponsus qui exit
cuz anulo. ⁊ hoc rep̄ntat ep̄us q̄ induit anu-
los. Terciu opus fuit q̄ octaua die voluit
circūcidi: ⁊ qui diligēter meditaret̄ quare da-
bat̄ circūcisio videret excellentiā huius opis
quō x̄pus se humiliavit. Nā sicut latroni dat̄
cauteriū igneū vel scindit̄ in aure in signum
furti vt cognoscat̄. Sic de⁹ in signū illi⁹ fur-
ti q̄ fecit adam: faciebat homies circūcidi in
illa pte verecūdos. Et tñ licz x̄ps nō tenet̄
ad circūcisionē nec ad incisionē. cū nō veniss̄
p̄ illam generationē corruptā. s. ade. sed erat
purus sine macula. voluit tamē circūcidi. Et
hoc rep̄ntat p̄byter q̄ inclinat⁹ corā altari.
dicit̄: Confiteor̄ zc. Nam licz p̄byter fuit con-
fessus sacramentaliter. als in damnationē suā
accedit ad altare si habet conscientiā peccati
mortalis ⁊ copia assit cōfessoris. ⁊ facta con-
fessione quīs non habeat peccatū mortale tñ
tenet̄ se dicere peccatorē: etiam si esset ita san-
ctus sicut iohānes baptista. ⁊ hoc ad osten-
denduz ⁊ significandū q̄ christus qui est ini-
tium ⁊ plenitudo totius sanctitatis ostendit
se peccatorem subiiciens se legi circūcisionis.
Autortas. Adist̄ deus filium suum factū ex
muliere factum sub lege. vt eos qui sub lege
erāt redimeret. ad Gal. iij. Quartū opus
fuit aparitio. quādo de sine mūdi a pte oriē-
tali duxit reges per signū stelle: ⁊ ibi in p̄sepe
inter bestias iacentem eum adorauerūt. ⁊ ob-
tulerūt ei aurū. thus. ⁊ myrrhā. hoc rep̄ntat
p̄byter quādo post confessionem inclinat se
p̄funde: ⁊ sic capite inclinato adorat ⁊ dicit:
Auser a nobis domine zc. Et sicut reges ob-
tulerunt tria. scz aurū. thus. ⁊ myrrhā. sic p̄-
byter inclinatus offert thus p̄ deuotam ora-
tionē dicēs: Auser a nobis. Offert aurū cum
adorat altare cū reuerenti adoratiōe. Offert
myrrhā amarā q̄n facit signū crucis ad abso-

lutionē ⁊ remissionē zc. ⁊ etiā signādo se me-
morando dolorose amarā passionē x̄pi: quāsi
dicens illud Trenzū. iij. Memoria memor
ero ⁊ tabescet in me anima mea. Et h memo-
ria dolorosa rep̄ntat amaritudinē myrrhe.
Quintū opus q̄ fecit saluator noster fuit
q̄ voluit p̄ntari in templo. ⁊ beata virgo in
brachia sua portauit eum ad templū. ⁊ obtu-
lit eū sacerdoti. ⁊ erat ibi Symeon. ⁊ illa san-
cta Anna p̄phetissa laudantes deuz. Et hoc
rep̄ntat p̄byter q̄n vadit ad cornu altaris
ante libꝛū dicens introitum misse. Diaconus
⁊ subdiacon⁹ existentes ad latera rep̄ntant
Symeonē ⁊ Annā. ⁊ acoliti ⁊ alij qui audiūt
officiū qui non debent accedere ad altare re-
p̄ntant quō virgo Maria ⁊ ioseph stabāt
alonge humilit̄ audiendo. Et licz potuissent
accedere ad altare virgo Maria cū esset san-
ctissima. tamē voluit nobis relinquere exem-
plū q̄ nō debem⁹ accedere ad altare Numeri
j. et. iij. Quisq̄ externozū accesserit occide-
t̄. Et q̄n Symeon accepit x̄pm in vlnis suis ca-
tauit: Nūc dimittis zc. In quo sunt quatuor
versus. Ido p̄sbi in rep̄ntatione hui⁹ facit q̄/
tuor opa. p̄mo cantat̄ introitū. secūdo kyrie.
tercio gloria in excelsis. quarto orationem.
Sextū opus x̄pi est q̄n aufugit de terra p̄-
missionis in terrā egypti dans locū furoꝝ he-
rodiz. ⁊ stetit ibi ⁊ sua mater sanctissima ⁊ io-
seph septē annis. quib⁹ trāfactis redierūt t̄a-
q̄ exules. Et hoc rep̄ntat in missa q̄n sub-
diacon⁹ vadit ad dicendū epistolā. ⁊ p̄sbi re-
manet cū diacono ⁊ fugit ⁊ separās se ab alta-
ri ⁊ sedet i cathedra. ⁊ ibi sedendo facit septē
opa rep̄ntentia illos septē annos quib⁹ x̄ps
cum matre ⁊ ioseph fuit exulat⁹. P̄mo em̄
legit epistolā. secūdo resp̄osozū. tertio alla-
quarto prosam. quinto administrat̄ sacrificiū
corā eo. scz aqua ⁊ vinū. sexto bñdicit̄ incen-
sum. septimo dat̄ bñdictionē diacono. hoc se-
ptem rep̄ntant q̄ saluator fuit septē annis i
egypto. Septimū opus fuit de egypto re-
cessus. s. q̄n postea redierūt de egypto in ter-
ram p̄missionis post mortem herodiz regis.
Et post eozū reditū mater ei⁹ ⁊ ioseph duxerūt
eū ad templū in hierlm. ⁊ ibi fuit amissus.
⁊ post tridū fuit reptus inter doctozes de re-
bus legis interrogās: vt dic̄ hiero. in p̄logo
biblie. hoc rep̄ntat p̄sbi q̄n surgit de sede
venit ad altare: ⁊ ibi cū magna diligētia con-
siderat ⁊ audit euāgelii. ⁊ magi docet dū cō-
siderat. q. d. x̄ps in templo audiebat iudeos
⁊ interrogabat: sicut dicit̄ Luc. ij. ⁊ sic illa cō-
templatio quā facit p̄sbi audiendo euāgelii
nō est nisi quedā interrogatio. ad ostēdendū q̄

christus prudēter interrogās instruebat do-
ctozes in fide. in sine euāgelij cantat. Credo i
vnū deū zc. vbi sunt p̄ncipia fidei catholice.
de quibus x̄ps instruxit iudeos. Octauū
opus fuit inuētio dñi nri ihu x̄pi in templo. s.
q̄n beata vgo Maria inuenit eū in templo. ⁊
tale gaudiū habuit q̄ nō poterat lachrymas
continere. Videatis quid fecit x̄ps statim vt
vidit matrē suā ad eam recurrit cōfortando
⁊ osculando. ⁊ tūc regressus est cū illis in na-
zareth. ⁊ quis esset dñs mundi tñ voluit esse
subditus illis vt dicit̄ Luc. ij. ⁊ has p̄solatio-
nes rep̄ntat p̄byter q̄n dicto Credo v̄ntit
se ad p̄lm ⁊ dicit. dñs vobiscum. ⁊ osculat̄ li-
brū euāgelij. Et post hoc admistratio quā fa-
cit in altari parādo corpalia ⁊ calicē ⁊ ea que
ad sacrificiū p̄tinet rep̄ntat illud misterij ⁊
seruitiū quod dñs nri faciebat sue sanctissime
matri. et iō ipe dicebat Ath. xx. Filius ho-
minis nō venit ministrari. s. ministrare. Iuuabat
em̄ ioseph patrē suū putatiū i officio carpē-
tarij. Rō. q. p̄pter senectutē non poterat du-
cere serrā nec secare ligna grossa. iō iuuabat
eū. Et ideo dic̄ magister Nicola⁹ de lyra sup
illo passu. Nōne h̄ est faber fili⁹ marie. Ath.
vj. q̄ ioseph cū x̄po vtebat̄ suo officio. ⁊ ideo
dicebat. Nōne h̄ est fili⁹ fabri: q̄ x̄ps iuuabat
ioseph credebāt iudei q̄ esset fili⁹ ei⁹. o q̄ stul-
ti. Nonū opus fuit baptisimi susceptio q̄n
fuit in etate. xxx. annoꝝ venit ad baptismū. ⁊
licz nō fuit ei necessari⁹: tñ h̄ fecit vt sanctifica-
ret aquas in nostrā saluationē. Et h̄ rep̄ntat
in missa q̄n p̄byter abluit man⁹. Nūc interro-
go quare p̄byter abluit manus. nōne iam ab-
luit cōscientiā p̄ cōfessionē sacramentalē. ⁊ ma-
nus ante missā. certe sic. s. ideo p̄byter lauat
man⁹. nō vt lotionē indigeat. s. ad rep̄ntā-
dū q̄ x̄ps nō indigebat baptisimo. cū esset in
eo plenitudo sanctitatis. tñ p̄pter hūilitatē ⁊
nostrā vtilitatē voluit baptisari vt daret vir-
tutē aquis ad abluendū nos. Et p̄sbi: nō ob-
stante q̄ sit cōfessus sacramentaliter. etiā quā-
tūcūq̄ sit sanct⁹ ⁊ sine aliqua macula peccati
debet tñ lauare man⁹ suas. Ido dic̄ p̄sbi. La-
uabo in innocētes man⁹ meas. q̄n vellet di-
cere. quīs sim purus ⁊ mūdus a macula pec-
cati. p̄pter q̄ sum cōputat⁹ inter innocētes.
tñ dñe p̄ rep̄ntatiōe illi⁹ ablutionis lauabo
sic vos quīs essetis plenitudo sanctitatis tñ
voluistis lauari. Decimū opus ē q̄ postq̄
baptisat⁹ fuit intrauit desertū et ibi ieiunauit
xl. dieb⁹ et. xl. noctib⁹ Ath. iij. In q̄b⁹ nul-
lā refectionē corpālē sumpsit. s. stetit semp in
orōne. nō p̄ seip̄o cum nō indigeret. sed p̄ no-
bis pctōibus. Et hoc rep̄ntat in missa q̄n sa-

cerdos se ponit ad altare. ⁊ ibi i medio iūctis
manib⁹ se hūiliat dicēs. In spū hūilitatis et
in aio p̄trito suscipiamur dñe a te zc. Ad ostē-
dendū hūilitatē ⁊ p̄stratiōes q̄s x̄ps salua-
tor nri faciebat in deserto orādo. Et post hec
sacerdos se vertit ad p̄lm dicēs. Orate p̄ me
fratres zc. Ad ostēdendū q̄ x̄ps p̄ nobis ora-
bat. ⁊ significat orationē quā x̄ps faciebat in
deserto. q̄ erat multū secreta. q̄ nō audiebat
ab aliquo. Ita debz sacerdos tūc secrete ora-
re. q̄ non dz audiri ab aliquo. Undecimū
opus fuit q̄ postq̄ ieiunauit in deserto ince-
pit p̄dicare ⁊ clamare alta voce. Penitentia
agite appropinquabit em̄ regnū celoꝝ Ath.
iij. Et ante ieiuniū nō sic se manifestauit cla-
re. sed voluit occulte agere penitentiā in deser-
to. instruēdo homies occulte agere penitentiā
⁊ q̄liter debeant peccata ⁊ vicia vitare. ⁊ hoc
faciendo discurrebat p̄ villas ⁊ castra zc. Et
sicut vbo docebat. ita etiā p̄ opus ostēdebat.
Ideo dicit̄ Actuū p̄mo. Lepit iesus facere et
docere. Notate bone gentes q̄ cēt magna
benignitas ⁊ hūilitas in impatoꝝe vel rege
ip̄emet iret p̄ regnū suū in plateis publicādo
⁊ p̄conizādo legem nouā. Sic fecit x̄ps. nec
parabat̄ sibi sedes ad p̄dicandū. s. ascēdebat
sup aliquē lapidem monticulū siue colliculū.
⁊ sic p̄dicabat fidem. Nam in p̄ncipio nō ha-
bebat̄ in tanta reuerētia a iudeis q̄ pararent
sibi locum. imo deridebant eum. Et hoc rep̄-
sentat p̄byter quando dicit̄ alta voce p̄fatio-
nem. Et ad ostēdendū q̄ sicut christus ea q̄
p̄dicabat ore. opere ostēdebat. ideo p̄byter
debet semp tenere in p̄fatione manus altas.
ad ostēdendū q̄ illi qui predicant verbum
dei. debent exemplo ⁊ ope demonstrare illud
quod verbo predicant et loquūtur. Ideo di-
cebat apostolus ad Romanos. xv. Non em̄
audeo aliquid loqui eozum que p̄ me nō effi-
cit christus in obedientiam gentium verbo ⁊
factis. Duodecimū opus est miraculoꝝ
ostensio. quia non solum ostēdebat p̄ opera
ea que p̄dicabat. sed etiā p̄ miracula suam do-
ctrinā cōfirmabat. que nullus nisi deus pōt
facere. illa p̄ficiendo ⁊ p̄cipiendo tanq̄ deus
Lecos enim illuminabat. paliticos sanabat.
surdus auditū restituēbat. mutis loquelam.
mortuis vitam. Et hoc rep̄ntat sacerdos
quādo dicit. sanctus sanctus zc. Ter dicitur
sanct⁹ ad denotādū q̄ miracula que faciebat
nō faciebat virtute hūana. s. virtute diuina. q̄
vno numero existens est in tribus diuinis p̄-
sonis. scilicet patre filio ⁊ spū sancto. Et vlti-
mus dicit̄ ofanna. i. obsecro saluā nos. ut quo
ostēdit q̄ x̄ps faciebat miracula p̄ salute nra

*in p̄fatione dz sacerdos
tenet manū altas.*

*quare sacerdos lauat manū ⁊ m
sa nō fit q̄ fessio.*

Dñica prima post octa. epiphanie.

Decimūterciū opus fuit cū aplis cenatio. Xps em postq̄ pdicabat pdicatōez cōfirma- bat p opa xtuosa z miraculosa. z cū appropi- quaret ip̄s sue passiōis venit ad cenā faciē- dam cū discipulis suis. ibiq̄ secrete fecit eis magnū sermonē. quē nullus euāgelistaz nisi sanct⁹ iohānes scripsit: z hoc rēp̄sentat i mis- sa qñ sacerdos canonem secrete dicit q null⁹ audiat nisi qui sunt ppe eū. Sic illū sermonē quē fecit ihs null⁹ audiuit nisi apli. Deci- mūquartū opus fuit in orto ofo. Xps. n. post dictū sermonē exiit in ortuz gethsemani ad orandū. z ibi trib⁹ vicib⁹ orauit deū patrē di. Pater si possibile est transeat a me calix iste. Abat⁹. xxvj. Nā spūs p̄mptus ē: caro aut in firma. ppter amaritudinē passiōis q̄tum ad sensualitatē. In tertia vice qñ orauit. fact⁹ ē in agonia. z gutte sudoris facte sunt qñ gutte sanguis decurrētis ad terrā. z tūc venit ange- lus cōfortās eū. non q̄ indigeret sed sic seru⁹ confortat dñm suū q̄uis sit robust⁹ dans sibi bonū cor dicens. cōfortamī. qz mō habebitis victoriā de inimicis. sic angel⁹ dño nro dice- bat. Dñe mō aie sanctorū patrū que expectāt vos in sinu abrahe. iam sentiūt redemptōez suā esse paratā. z sic cōfortamini in vestra hu- manitate. Tūc clemētissim⁹ dñs fecit oratio- nē p seip̄o z p nobis. p seip̄o rogans deum patrē de sua resurrectione. nō q̄ esset de ea in- certus vel impotens ad resurgendū. tñ h̄ fa- ciebat in q̄rū homo. Item orauit. p nobis vt sicut ip̄e cōstanter z volūtarie recipiebat mor- tē p nobis. sic nos ardētes z fortes essem⁹ ad sustinendū mortē z labores p ip̄o z q̄ resur- geremus gloriofi. Et hoc rēp̄sentat in missa qñ p̄byter facit sup calicē tres cruces dicens Benedictā. ascriptam. ratam zc. signando illas tres ofones quas fecit in orto. Postea facit duas sup hostiā z calicē p̄culariter ad ostendendū q̄ pro duobus rogabat. s. pro se ip̄o z p nobis. Quintūdecimū opus fuit sua captio. Postq̄ em orauit. ecce venit ma- gna multitudo iudeoz cū gladijs z fustibus. z xps benignissim⁹ voluit capi ab eis z ligari z duxerūt ip̄m ligatū cum magno vituperio z magnis iniurijs ad Annā. Deinde ad Lay- phā. ad Pylatū. ad Herodem. z finaliter ad Pylatum qui dedit sententiā vt crucifigeret a qua sententiā noluit appellare. sed baiulans sibi crucem in qua debuit crucifigi duxerunt eum ad montē caluarie. Et hoc rēp̄sentat in missa qñ sacerdos tenet hostiā in manib⁹ vo- lens p̄secrare dicens. bñdixit fregit zc. signū crucis quod facit sacerdos significat senten- tiā mortis datā a Pylato sup christo. De-

cimūseptimū opus fuit sua crucifixio. quia post latam sententiā mortis ductus fuit ad montē caluarie. z ibi inter duos latrones suspensus fuit. ita alte q̄ totū corpus p̄debat in duob⁹ clauis fixis in manibus. Et hoc rēp̄sentat qñ sacerdos leuat hostiā inter manus suas. per dexterā intelligit bonus latro a dextris. et p sinistrā malus latro a sinistris. z hostia i me- dio duaz manū rēp̄sentat xpm pendentē in medio duoz latronū. Albedo hostie signifi- cat corpus xpi albū z discoloratū ppter emis- sionē z effusionē sanguis. Post hoc eleuat sa- cerdos calicē quasi diceret. p̄ omipotēs offe- rim⁹ tibi p̄cium nre redemptionis. Et h̄ signi- ficat q̄ xps in cruce obtulit sanguinē suū deo patri in redemptionē hūani generis. Deci- mūseptimū opus fuit i cruce oratio. qz q̄diu fuit viuens in cruce nō cessauit orare. Cū di- xit: hely hely lamazabatani. qd est dictū la- tine. Deus me⁹ deus me⁹ vt quid dereliquisti me. Dicit beat⁹ hieronym⁹ q̄ ofo quā dixit cōtinet centū z dnquaginta vsus psalterij. q̄ incipit ab illo psal. Deus deus me⁹ respice in me. vsqz ad vsus. In man⁹ tuas dñe cōmen- do spm̄ meū. Ita q̄ vsus quos xps dixit exi- stens in cruce fuerūt tot in numero quot sunt psalmi in psalterio. Et maledicti iudei q̄diu stetit in cruce nō cessauerūt ei facere iniurias z vituperia di. Tu maledicte qui decepisti mundū. Tu incantator qui alios saluos faci- cis. salua teipsum. Alij dixerunt. Tu proditor qui dixisti q̄ destrueres templū dei z reedifi- cares illud in triduo zc. z xps benignissimus nihil rīdebat eis. sed p̄tinuabat suā ofonēz. Et hoc rēp̄sentat p̄byter qñ extēdit brachia sua dicens: Unde z memores zc. tenēdo bra- chia sua ad modū christi in cruce pendentis.

Decimūoctauū opus fuit lateris p̄foratio quia licz sic esset totus vulneratus z haberet illas quattuor plagas terribiles in manib⁹ et pedibus. tamē etiāz amore nostri sustinuit q̄ corpus suū aperiret lancea. vnde exiuit san- guis z aqua. magnū miraculū fuit quia iam sanguis suus dispersus fuerat in sudore. fla- gellatione. spinarū coronatione. z manū et pedū p̄foratiōe. Et hoc rēp̄sentat qñ p̄byter cū hostia facit qñqz cruces dicens: p ip̄m zc. que signāt qñqz plagas xpi p̄ncipales. De- cimūnonū opus fuit verborū platio. quoniā sic pendens xps in cruce dixit septem verba p̄ncipalia. p̄mū qñ orauit. p suis crucifixo- ribus. Pater ignosce illis qz nesciūt qd fa. zc. crediderūt em se suspendere vnū peccatorē. z suspenderunt xpm. Secūdū fuit qñ latroni dixit: Amē dico tibi quia hodie mecum eris in

*Dei dicitur conuenit in qua
ginta vsus psalterij. zc.
z c.*

Bermo III

paradiso. Tercio qñ respexit matrē in angu- stia et dolore ad pedes crucis. ita miruz erat q̄ nō scindebat cor ei⁹ p̄ dolore q̄ sibi dicebat O fili dilectissime loq̄mini latroni et non ma- tri zc. Tunc ait. Mulier. ecce fili⁹ tuus. et ad Johannē. ecce mf tua. Quartum dixit. heli heli lamazabathani. h̄ est de⁹ meus vt qd de- reliquisti me. Nō fuit derelict⁹ a deitate s̄ ab amicis et aplis. Quintū. sitio. Sextū. cōsum- matū est. s. opus nre redēptionis. Septimū. p̄ in man⁹ tuas cōmendo spm̄ meū. z inclina- to capite emisit spm̄. Et hoc rēp̄sentat in missa qñ p̄byter dicit alta voce. Dat⁹ n̄ zc. In qua septē sunt petitiones fm̄ septē verba q̄ xpus dixit in cruce. et ppter h̄ sacerdos dicit illud alta voce. Ticesimū opus fuit humanita- tis diuisio. Postq̄ em mortu⁹ z plagat⁹ fuit voluit in tres ptes partiti. P̄ia ps fuit corp⁹ sc̄tissimū. quod remāsit i cruce. Sc̄da ps fuit sanguis q̄ fuit effusus in terra ad pedes cru- cis. Tercia ps fuit aia q̄ descendit ad inferos et h̄ mō xpi humanitas fuit diuisa. Et h̄ rēp̄- sentat p̄bz qñ frangit hostiā in tres ptes. nō tñ diuinitas ab aliq̄ earū p̄tū fuit separta. sed tota cū corpore et etiā cū aia. sicut si pomū di- uidat in plures ptes. tñ in oi parte erit odor. sic licet humanitas xpi fuit diuisa. tñ tota in qlibet pte eius p̄sonalit et suppositaliter erit plena. sicut qlibet ps vitri est plena sole. h̄ est lumine solis. Ticesimū p̄mū opus fuit p̄ illuminatio qñ cōuertit multas cōditōes p̄sonarū. Uolebat em q̄ iā appareret fructus sue passionis. iō p̄mo cōuertit latronē q̄ fue- rat male vite. sc̄do quertit centurionē q̄ dixit Vere fili⁹ dei erat iste. et vere hic hō iust⁹ est. tercio cōuertit p̄lm inimicū. quia vt d̄ Luce xxij. Dis turba eoz q̄ simul aderant ad spe- ctaculū istud et videbāt q̄ fiebant p̄cipientes pectora sua reuertebant. Nota q̄ nō ois tur- ba cōuertebat. quia malicia scribarū z phari- seoz nō cōuertebat. s̄ gētes simplices z igno- rantes reuertēdo dicebāt. Miseri credo q̄ redēpto: n̄ crucifixus ē. Et qz xps in passio- ne cōuertit has tres cōditiones p̄sonarū. iō p̄- byter dicit ter Agn⁹ dei zc. Nā p̄mo dici- mus agn⁹ dei p qlibet peccatore. vt sicut de⁹ pepercit latroni. sic et nobis p̄cōtib⁹. Sc̄do dicim⁹ agn⁹ dei petendo sicut dñe pepercisti centurioni et eum illuminasti. sic illumines z parcas cuilibet h̄nti regimen p̄li vel aiaz vt salutē cōsequat. Tercio dicim⁹ agn⁹ dei petē- do o dñe sicut p̄lm inimicū cōuertisti. ita con- uertas p̄lm cōem xpianū. et illū cōseruare di- gneris in pace. z miserere p̄ctis eoz. Tice- simūsecundum opus fuit q̄ noluit ascendere

tecta via in cellū. s̄ sua humilitate p̄s multū secrete descendit ad inferos ad dandū gloriā sc̄tis patrib⁹. q̄ statim vidētes eū habuerunt gloriā. Nā expectauerūt eū in sinu abrae cū desiderio magno qñ p. v. milia ānoz. Et hoc rēp̄ntat qñ p̄byter vnā partē hostie dimittit secrete cadere in calicē. et ibi inebriat. ad de- notandū q̄ in xpi descensu ad inferos intratū fuerūt aie sc̄toz patrū inebriate gloria xpi q̄ nesciebant qd agere debebāt. et cū ista dulce dine amoris laudabāt deū dicētes illud Lu- ce. j. Benedict⁹ dñs deus israel qz visitauit z fecit redemptionē plebis sue. Ticesimum terciū opus fuit qñ post suā benedictā mortē voluit deponi de cruce p man⁹ ioseph ab ar- mathia et nicodemi. qui de licētia pilati cum amouerūt de cruce. Tūc btā virgo cū maria magdalena et alijs erāt in circuitu plorantes Nam btā virgo osculabat oculos ei⁹ dicens O oculi gloriofi qui vidēt corda hoīm et ab- scōndita cordiū. Deinde aures di. O aures sacrate q̄ audiunt melodias angeloz. Dein- de nares di. O nares bñdicti qui sentiūt odo- rem paradisi. Deinde ad faciē. O facies iocun- da: q̄ das angelis gloriā. Deinde vulnera la- teris di. O porta gloriofa p quaz h̄emus in- gressum in paradysum. O fideles xpiani q̄ desi- deratis gaudiuz paradisi iā est porta apta quā fili⁹ meus vobis aperuit. Deinde man⁹ di. O manus q̄ formauerūt oia. Deinde pedes di. O pedes benedicti qui sustinēt totū mundū et mensurant gloriā paradisi. Tūc maria mag- dalena et alij fideles appropinqbant iesu fe- stinantes p adorādo eū osculando. Et h̄ rēp̄- sentat in missa qñ dat pacē. z p modicū spa- cium tenet corpus xpi in manib⁹ ante cōionē. Tūc em p̄byter vel sacerdos si bon⁹ ē debet cogitare dolorē quē hēbat btā virgo maria. cui tenebat ihm xpm dñm nrm in gremio. et etiā dolorē marie magdalene et alioz iuxta corpus xpi contēplando vulnera et plagas q̄s p nobis sustinuit zc. Ticesimūquartū opus fuit. qñ voluit vngi balsam⁹ z mirra. et inuolui in sindone munda. Deinde poni z includi in monumēto. i. sepulcro nouo lapi- deo sine aliq̄ fractione. Et h̄ rēp̄ntat i missa. qñ videlicet sacerdos sumit corp⁹ dñi nri ihu xpi. Nā corpus p̄byteri ē monumentū nouū xpi. Dico nouū. qz in corpore p̄byteri aut sa- cerdotis nō debēt eē fordes vel macule p̄cti. sicut in monumēto ihu xpi. vbi nōdū quisq̄ possit fuerat. sic d̄z eē nouū p pudicitia et ca- stitate. Et sic monumētū erat lapideū z firmū sic p̄bz debet eē fortis et firm⁹ in fide et bona vita. Et sicut corpus xpi fuit inuolutū in syn-

*qd debet cogitare
p̄bz tenēs cor⁹
z manib⁹ dñe nri
ne.*

*Phybe z phaysei nō gūsi fuerūt
z p̄ parte: s̄ gentes simplices.*

done munda. sic corp^o p^obyteri dz eē mundū p castitatē. qz int^o hz reponi corp^o xpi. Et sic corp^o xpi fuit balsamatu. sic corp^o p^obyteri dz eē plenū virtutib^o. vt iusticia pnia zc. Itē credere possum^o pie. Licet text^o biblie nō dicat qz btā virgo. maria magdalena. et alij si/ deles credētes qz xps resurgēt tertia die col/ legef sanguinē qui sparfus fuerat ad pedes crucis et cū magno honore fuit posit^o in aliq vase mūdo. et reposit^o in sepulcro cū corpore. Nā sciebat btā virgo maria qz cū corpore ter/ cia die resurgeret. Itē p^obyteri tanqz sepulcrū xpi accipit sanguinē. Qz cor^o p^obyteri tu es sepul/ crū xpi sancti^o et p^oiosius qz sepulcrū hierlm. Nā illud ē lapideū z tu es ad imaginē dei et similitudinē. Itē corp^o p^obyteri vel sacer/ dotis est vinctū et cōsecratū. et iō magis san/ ctuz zc. Itē in sepulcro fuit corp^o xpi mortuū s in corpore sacerdoti viuū. Itē ibi fuit semel positū. hic autē toties q̄tiens lumif. Itē corp^o xpi nō tetigit sepulcrū lapideū eo qz fuit inuo/ lutū lintheaminib^o. et tñ d^o sc̄m. Quāto ma/ gis corp^o p^obyteri dz dici sc̄m. qz corp^o xpi n̄ in eo ponit inuolutū. s zc. Qz p^obyteri cogita be/ ne de istis. Tricesimū quintū op^o fuit qñ re/ surrexit de vita mortali ad vitā imortalē. tūc reperitū fuit monumentū apertū. Et rep̄itat in missa qñ p^obyteri vadit de medio altaris ad cornu. et significat qz illud corp^o fuit mutatū de vita mortali ad imortalē. Itē in altari on/ dit publice calicē vacuū. ad on̄dendū qz mo/ numentū fuerit repertū vacuū et apertū. Itē diacon^o plicat corporalia. ad denotandū qz in sepulcro fuerit repta lintheamina plicata z inuoluta. Tricesimū sextū opus fuit appa/ ritio qñ p^o glosam resurrectionē apparuit ma/ rie magdalene et discipulis. Tñ pie creden/ dū est qz pmo apparuit btē virgini cū sc̄tis et angelis. Qz cogitate qñtā solationē habuit btā xgo maria qñ vidit filiū suū cū tāta mul/ tudine sc̄tōz. et sc̄ti patres reuerēter eā salu/ zantes dixerūt. Regina celi letare. decetero cessa flere. qz quē meruisti portare resurrexit sicut dixit. Et h̄ rep̄itat p^obyteri in missa qñ dicit cōsionē q̄ significat verba cōsolatoria. q̄ beata virgo habuit cū filio suo. Tricesimū septi/ mū opus fuit qñ apparuit discipulis in me/ dio coz dicēs. pax vobis. Et rep̄itat h̄ p^obyteri qñ vertit se ad pplm. dicens. dñs vobiscum. Tricesimū octauū opus fuit ad p̄dicandū missio. Qñ voluit ascendere in celum vocauit aplos dicēs eis. Euntes in mundū vniūsum p̄dicatē euāgelii oī creature. q̄ crediderit et baptisatus fuerit saluus erit. Marc. xvij. et Marc. xxvij. Euntes in mundū vniūsum

docete oēs gentes baptizātes eos in noīe p. et si. et. ff. Et h̄ rep̄itat in missa qñ p^obyteri dicit. Itē missa ē. qñ dicit p̄lo. Itē ad p̄andiū. qz p̄fectū ē sacrificiū sic xps dixit. Itē in vniūsum mundū. ita sacerdos cōpleto sacrificio di/ cit. Itē zc. Tricesimū nonū op^o fuit papa/ tus institutio. qñ p̄missum sc̄to petro et alijs aplis cōpleuit. ponēs eū in possessione papa/ tus. Per ista verba Jobis. xxi. Pasce oues meas. tūc institut^o fuit papa. Etā alijs dicit Accipite sp̄m sc̄m qz remisertis pctā remit/ tunt eis. et qz retinueritis retenta sunt Job. xx. Et h̄ rep̄itat qñ in fine misse p^obyteri se hu/ miliat inclinādo et dicit. Placeat tibi sc̄ta tri/ nitas zc. Tūc reddit grās. osculando altare et significat humilitatē et misericōrdiaz infinitā q̄ deus voluit se tantū humiliare dādo hoīb^o tantā ptatē. s. dimitte di pctā. qd soli deo con/ uenit. Quis em̄ pōt dimittere pctā nisi solus deus. et iō p^obyteri inclināt se. ad denotandū qz ante qz de se inclinasset vt eēt hō. hoies nō habuerūt tantā ptatē. Deinde signat se z po/ pulū signo crucis. ad denotandū absolutōez pctōz. q̄ fit virtute sc̄te crucis. Tricesimū opus fuit in celū ascensio. qñ existente matre sua cū aplis et alijs discipulis ascendit ad celos et eleuatis manib^o b̄ndixit eis. Lu. vltio. Et hoc rep̄itat in missa qñ dat benedictionem. Unde ex illo ecclesia duxit in cōsuetudinē. qz epi in fine misse dent benedictionē. z etiā sa/ cerdotes. Et qz xps postea ascendit celū signi/ ficatur in h̄ qz p^obyteri reuertit ad sacrificiū vni/ criuit. Ecce quō vita xpi rep̄itat in missa so/ lenni. Itō dicit thema. Qd cūqz dixerit vo/ bis facite. s. rep̄itando in missa totā vitā xpi. et nō solū passionē. Et iō bone gētes h̄ fa/ cite in meā cōmemorationē. s. qz vos p^obyteri deuote celebretis. memorando vitā xpi. et vos laici deuote audiat. nō loquēdo in mis/ sa. nec appropriquādo ad altare. s. tacite oran/ do. ita qz nō turbetis alios astantes. Itō vir/ go maria dicebat. Qd cūqz dixerit vobis fa/ cite. Vos xpiani qui estis dilecti audite iudi/ ciū p̄ris. s. missā vt salui sitis. Itō missa vocat iudiciū vt i maiori reuerētia habeat. Nā p^obyteri debent eē multū inflammati in isto sc̄to sac̄o. Etā pls cū magna deuotōez reueren/ tia dz audire missam et cōcordat sc̄ptura di/ cens. Iudiciuz p̄ris audite filij. i. vos xpiani qui filij dei estis. j. Job. iij. Quidē qualē ca/ ritatē dedit nobis deus vt filij dei noīemur z simus. et sic facite vt salui sitis. Eccl. iij. Qd nobis cōcedat oipotens deus. Amen.

Dñica. ij. post octa. ephie. Sermo p̄mus.

Ecute sunt eū tur

be multe. Marc. viij. In p̄nti s̄mone intendo declarare modos qbus possum^o ire ad gloriā. Credo qz erit materia deo accepta bilis et ḡnosa. nobis vtil et p̄ficua. S̄ pmo salutē xgo maria glosa zc. Secute s̄ eū zc. Pro hui^o xbi declaratōe sciendū qz ē vna au/ ctōritas q̄ videt esse s̄ the. Quis ē hō vt seq̄ possit regē factorē suū. Eccl. ij. Ita qz videt ip̄ possibile ip̄m seq̄. Et dicit the. Secute sunt eū tur. zc. Et p̄cordat sic. Qm̄ seq̄ xpm pōt intelligi dupl^o. s. p̄ equipantiā et similitudinē. P̄mo mō impossibilē ē ip̄sum seq̄. Qm̄ sic stelle dicunt sequi solē non p̄ equipantiā. s. p̄ similitudinē ab oriente in occidentem. ita de xpo qz d^o sol i sc̄ptura. Malach. vlt. dicit de^o p̄. Vobis timētib^o nomē meū oriet sol iusti/ tie. Sol iusticie canit ecclesia xps de^o n̄. Et nos xpiani dicimur stelle. Dan. xij. Qui ad iusticiā erudiūt multos erūt qñ stelle in ppe/ tuas cōmitates. Sicut em̄ stelle sequunt solē nō p̄ eq̄pantiā. qz ip̄ possibile est. s. p̄ similitudinē. sic xpiani dicunt sequi xpm. nō p̄ equipantiā qz illud ē impossibilē. et sic intelligit illa auto/ ritas. Quis est hō zc. s. p̄ similitudinē seruando doctrinas suas et fidē catholicā. tenendo ei^o mādata et cauendo a pctis. Hoc mō ē neces/ sariū sequi xpm. et iuxta h̄nc modū dicit the. Secute sunt eum turbe multe. Et ideo iuxta motuum thematis oportet declarare. qz mo/ dis et quib^o debem^o z possum^o sequi xpm p̄ si/ militudinē. Et inueni in sacra sc̄ptura quatuor modos quō debem^o sequi xpm. P̄mo sicut lumen resplendens. Sc̄do sicut ductorē precedentē. Tercio sicut patrē reuerendum. Quarto tanqz principē excellentem. Pro quibet horū dicit the. Secute sunt eū zc. Dico p̄mo qz debem^o sequi xpm sic lumen resplendēs. qm̄ illū qz vult de nocte b̄n̄ incedē oportet lumē precedentē ne hō cadat. Sic qui vult b̄n̄ et recte ābulare in nocte hui^o vite dz sequi xpm qz est lux vera. qz sic in lucerna sūt tria. s. cera mollis et fragil^o bombix et lux. sic in xpo sunt tria. s. caro mollis et fragilis s̄lis in sp̄e carni n̄re. Et sicut cera sine masculo p/ cedit ab ape. sic caro xpi a xgine maria. qz nō ex virili semine s̄ mistico spiramine xbus dei factū ē caro. Sc̄dō ē bombix. s. ei^o aia sc̄tissi/ ma. albissima p puritatē. Terciuū est lumen. s. diuinitas sc̄ta. et ista tria nō sunt nisi vna lu/ cerna. i. vna p̄sona xpi. Qm̄ i lucerna huma/ nitatis ē lumen diuinitatis ad illuminanduz se et oēs alios. qd non posset nisi esset deus.

Sequamur qz hoc lumen seruādo ei^o doctri/ nas. ne cadam^o deuiantes in erroribus falsis opinionib^o. De isto lumine p̄phetia Isa. ix. Populus qz ambulabat i tenebris vidit lucē magnā. habitantib^o in regione vmbre mortis lux orta ē eis. Nota pls qz ambulabat i te/ nebris. s. erroz et falsarū opinionū q̄tum ad intellectū. In istis tenebris fuit mūd^o qz usqz venit lumē. s. xps deus dñs n̄. non solū q̄tū ad simplices ignorantes. s. etiā q̄tum ad ma/ gnos p̄hos. qui licet ponerent vniū p̄mū p̄n/ cipium zc. tñ statim cadebant in errozē di. qz etiā erant alia p̄ncipia. s. materia forma et p̄uatio. Sed pls qui ambulabat i tenebris vidit lucē magnā. s. doctrinā euāgelicā. ha/ bitantib^o in regione vmbre mortis. s. p̄ malaz vitā et vitiosam lux orta est eis. Tenebre di/ cuntur esse in intellectu p̄pter errozes intelle/ ctus. vmbre vero mortis dicunt pctā. Ideo dicit Zacharias Luc. j. Visitauit nos oriet ex alto. Illuminare his qui in tenebris. cōtra errozes intellectus. et in vmbra mortis sedēt sc̄z cōtra peccata et malā vitā. ad dirigendū pedes nostros. s. in intellectu et affectu. in viā pacis. Dic quō xpus illuminauit nos duode/ cim conclusionib^o fidei. Ecce magis illumina/ ta est modo vna vetula et plus sc̄it de deo qz sc̄iuerunt antiq̄tus oēs phi. P̄ma cōclusio est. Credo in deū patrē omnipotentē creato/ rem celi z terre. Nunqz phi sc̄iuerunt istā con/ clusionē. Itē potest dici de alijs articulis si/ dei. Dicatur semel Credo. inducendū vt ip̄m dicant qualibet die mane z sero genib^o flexis ad instar militis homagium facientes zc. ad Rom. x. Si cōfitearis in ore tuo dñm iesum et in corde tuo credideris zc. saluus eris. De hac sequela luminis dicit ip̄met xps. Ego sum lux mundi. qui sequit me nō ambulat in tenebris. s. habebit lumen vite. Job. viij. et/ go secute sunt eū zc. Dico sc̄do qz debem^o sequi xpm sicut ductores precedentē. Qm̄ qz habent ire p̄ longā viam ignotā z piculosam oportet habere ductorē quē sequant. Deus in p̄ncipio hui^o mundi p̄ntis vite dedit du/ os ductores humano generi. s. Adā et Eua qui in p̄ma dieta errauerunt viā. Adam re/ cepit ad sinistrā. Eua autē ad dextram. Qm̄ sicut in corpore est dextera et sinistra. sic etiā in affectu. Amor dicit dextera. timor autem si/ nistra. Eua peccauit amore. s. habendi scien/ tiam vt deus. Adā autē peccauit timore ne cōtristaret suas delicias. vt dicit Augustin^o. Nota p̄ctice quō Eua portauit de fru/ ctu vitis Ade. Et sic s̄ totū gen^o humanum errauit viam. peccando amore vel timore.

de deo

si septo fuerit meta
epiphania p̄nta
z inuoluta.

erat de mane
z sero.

pena perant amo
re. dat timore.

Deinde deus dedit multos ductores alios. s. patriarchas. pphetas. et etiã oēs errauerūt. Un̄ dicit Aug. in li. de natura et gra. Si oēs sc̄ti et sc̄te dñi hic uiuerēt interrogati fuisset vtz sine pctō essent. oēs vna voce clamassent. si dixerim⁹ q. pctm̄ nō habem⁹. ipsi nos seducimus. et veritas in nobis nō ē. excepta hac virgine maria. de q. pp̄t honorē dñi cū de pctis agit nullā deo proflus qōnē h̄se. Itē Isate liij. Oēs q̄si ones errauim⁹. et vnusq̄sq; i viã suã declinauit et. pp̄t h̄ de⁹ p̄t misit nob̄ aliū ductorē. s. filiū suū b̄ndictū. q. vt esset visibil̄ recepit humanitatē. q. sequendus ē nō solum tanq̄ lumē: s. etiã tanq̄ ductor q. nunq̄ errauit viã. j. Pet. ij. Dicit sc̄ptura. Sequimini vestigia ei⁹ q. pctm̄ nō fecit. Necessitas sequēdi hūc ductorē p̄t declarari fm̄ plura biuia et picula q. sunt in via ab hinc vsq; ad celū. in q. sunt septē biuia. s. septē pctā mortalia et septē vtutes oppositē. Qui q. vult ire ad paradysum sequat̄ ductorē xpm̄ attendēdo p. quã viam iuit ipse. Verbi gra. Primū biuiū est de superbia et vanitate ad sinistrã. p. quã vadūt plures. vt dñi et plati ad infernū. et de mansuetudine et hūilitate ad dextrã. p. quã iuit xps ductor n̄r. et ipm̄ sequunt̄ humiles et mansueti. Ideo dicit Ath̄. xi. Discite a me. q. m̄tis sum et humilis corde. et inuenietis requiē aiabus vestris et. Sc̄m̄ biuiū est de auaricia et cupiditate. p. quã vadūt auari ad infernum. s. ysurarij et. cū iuda. Et de misericordia et liberalitate ad dexterã. p. quã iuit xps et oēs qui ipm̄ sequunt̄. s. misericordes. Ideo Luce xij. Videte et caute ab oī auaricia. Tercius est de luxuria et carnalitate. p. quã vadūt ad infernū luxuriosi cōcubinarij et. Et de mundicia et puritate. per quã iuit xps. virgo maria et. et virgines et casti qui ipm̄ sequunt̄. de quib⁹ dicit ipse. Sunt eunuchi qui seip̄s castrauerūt. ppter regnū celoz. Ath̄. xix. Castratur hō vitando occasiones. oportunitates. et malas societates. et non scindendo aliq̄d membz a corpore. Quartū est inuidia et malignitas. q. est via tenebrosa. p. quã vadunt ad infernū inuidi. et de amore et charitate p. quã iuit ductor n̄r xps. q. quicqd̄ fecit p. nobis totū fecit amore. quē sequunt̄ caritativi. Iō dicit ipse. In h̄ cognoscent oēs quia mei estis discipuli. si dilectionē habuerit ad inuicē. Ioh̄. xij. Quintū est de gula et voracitate. via ē aquosa. p. quã vadūt ad infernū oēs gulosi et. Alia ē de abstinentia et paritate. p. quã xps iuit tota vita sua. et ipm̄ sequuntur abstinentes. Luce. xxi. Attendite ne grauent corda vestra crapula et ebrietate et curis

huius vite et. Sextū est de ira et iniquitate. via est petrosa. p. quã vadūt ad infernū oēs iracundi et vindicatiui. Alia est de patientia et benignitate. p. quã iuit ductor n̄r ih̄s xps. Nota eius patientiam circa cui⁹ crucifixores di. P̄t dimitte illis q. nesciunt qd̄ faciunt et. Luce. xxij. Et ipm̄ sequunt̄ pacifici quib⁹ dicit. Pacē relinquo vobis. pacē meã do vob. Ioh̄. xiiij. Septimū est de accidia et ociositate. p. quã vadunt ad infernū oēs accidios. Alia est de diligētia et oppositate. p. quã iuit xps q. fuit diligentissim⁹ in omnibus et ipm̄ sequunt̄ diligentes di. Dñi tps habem⁹ operemur bonum ad oēs. ad Gal. vi. Ecce quō sequendus est xps tanq̄ ductor p̄cedens. hinc Jacob ait fratri suo Esau. P̄cedat domin⁹ meus ante seruū suū. et ego paulatim sequar vestigia eius. Gen. xxxij. B̄ndictus qui p̄t dicere cū sc̄to Iob. xxij. Vestigia ei⁹ secutus est pes me⁹. viã eius custodiui et nō declinaui ex ea. Dico tercio q. debem⁹ sequi xpm̄ tanq̄ patrē reuerendū. Dic quō boni filij seplorando et. P̄t oim̄ xpianoz est vn⁹. s. xps Auctas. Om̄s vos fratres estis. Dicit xpus xpianis. Et patrē nolite vocare sup̄ terrã. Iō illi qui leuant infantē dicunt patrini dimittite. vnus est em̄ p̄t vester q. in celis est. Ath̄. xiiij. Nota. Patrē nolite vocare sup̄ terrã. s. in hac generatione sp̄iali ecclesia est mater. xps autē est pater qui in cruce p. nobis mortuus est. cui⁹ mors et passio debet esse nobis recens et q̄libet die p̄tis in memoria ipm̄ sequendo p. p̄niam vt boni filij. Iō dicit ipse. Si q̄s vult me sequi abneget semetip̄m et tollat crucē suã et sequat̄ me. Ath̄. viij. Nota. abneget semetip̄m. i. sensualitatē qm̄ oēs sensus corporales et mēbra inclināt ad malum. Gen. viij. Sensus et cogitatio humani cordis ab adolescentia p̄na sunt ad malū. Iō oportet abnegare seip̄m. i. sensualitatē et tollere crucē p̄nie. q. ad instar crucis xpi h̄z quatuor brachia. i. quatuor opa p̄nalia. Brachiu⁹ inferius qd̄ figit̄ in terra significat cordis cōtentionē que est secreta int⁹ in corde. Brachiu⁹ superius est emendandi p̄positū iuxta voluntatem dei viuendo. alte ad deū respiciendo. Dextrū significat confessionē oris. q. ad dexteram confessoris se ponere debet ne videat̄ a cōfessore et verecundet̄. vel si est mulier ne cōfessor temptet. Brachiu⁹ sinistrū significat iniuncte p̄nie obseruationē. Si q̄s vult post me sequi abneget semetip̄m. s. p̄nias inclinationes et sensualitates. et tollat crucē suã et sequat̄ me. Luce. ix. Quarto sequi debem⁹

|| tollat crucē suã.

xpm̄ tanq̄ p̄ncipē excellentē q. suis militibus ipm̄ sequit̄. dat maḡ p̄mia et salaria. s. gliaz celi. Iō Ec̄. xxij. Alia maḡ est sequi dñm. longitudo em̄ dierū assumet̄ ab eo. Si hoies armozū modico salario sequunt̄ ad bellū p̄ncipem cū tot piculis et laborib⁹. q̄nto magis nos xpiani debem⁹ seq̄ p̄ncipē n̄m ih̄m xpm̄ qui dat nobis magnū salariū. s. regnū celoz sine tātis piculis. Iō p̄seuerādo in bona vita sequamur ipm̄ in p̄nti per grām et in futuro per gloriã. Deo grās.

Sermo. ij. de eadē dominica.

Ecce leprosus veniens adorabat eum.

Ath̄. viij. Pro hui⁹ verbi declaratione iuxta intellectū sp̄ialē quē volo p̄tractare sciendū q. xps in sacra sc̄ptura noiat̄ multipl̄. fm̄ diuersas excellentias. In̄ cetera de medicis. Rō. q. sicut bon⁹ medic⁹ p̄mo studuit theoriam. deinde practicã. Sic xps studuit theoriam medicine i studio trinitatis p. eternã generationē de p̄te int̄m q. d̄ f̄s sapie. Ec̄. j. Fons sapie verbū dei in excelsis. Et qm̄ voluit practicā reuenit in hūc mundū. q. in celo nō est aliq̄ infirmitas pcti. q. ibi null⁹ peccat nec corde. nec ore et. S; in h̄ mundo sunt infirmi. quia nullus sine crimine viuuit. Iō xps motus pietate venit ad curandū infirmos Augustinus. Ath̄. magnus de celo ad nos venit medicus. q. magn⁹ p. totū mundū vbiq; iacebat egrot⁹. Et p̄ rō sue benedict̄ incarnationis. De ista materia h̄ Ath̄. ix. Ath̄. ij. Luc. v. Nota q. semel quidã sc̄tus hō inuitauit xpm̄ ad prandiu⁹. Et dicit text⁹ euangeliū q. accesserūt publicani et pctōres et discipuli iesu et discipuli suis. Qd̄ videntes pharisei inimici xpi. murmurauerūt et dixerūt discipul⁹ xpi. Quare cū publicanis et peccatorib⁹ manducat mḡ vester. R̄ndit xps di. Non ē opus valenb⁹ medic⁹ s. male habentibus. Patet q. quō xps dicit se esse medicū q. venit ad curandū infirmos. Iō dicit euangeliū hodiernū. q. quidã hō infirm⁹ leprosus venit ad eū vt sanaret̄ ab eo: h̄ dicit̄ thema. Ecce leprosus veniēs. s. ad xpm̄ medicū et. Patet thema. In q. the. osidunt nobis duo. P̄t mo n̄ra malicia criminal̄. ibi. Ecce leprosus. Sc̄o vera medicina virtualis. ibi. veniens adorauit eū. Quantū ad p̄mū nota q. lep̄ est terribilis et horribil̄ infirmitas. secū affertens septē defect⁹ magnos. Iō s̄gt. vj. pctā mortalia. ido pctō: d̄f leprosus. P̄m⁹ defectus est q. inflat hōiem. Ideo s̄gt pctm̄ mortale superbie. qd̄ nō est nisi inflatio cordis. qm̄

For superbia.

psona cogitat gen⁹ suū honores vel dignitates. officiu⁹ vel scientiã. cor inflat̄ ad superbiã ad intra. et statim sequit̄ pompa et vanitas ad extra. Contra tales dicit sc̄ptura. p̄mo ad Lox. v. Et vos inflati estis et non magis luctum habuistis. Humiles autē et simplices et pauperes gaudere p̄t. quia in iudicio statim cōputabunt cū xpo. Sed inflati sunt magni dñi et prelati qui habēt magnū cōputum dare. Sapie. vi. Iudiciū durissimū in his q. p̄sunt fiet. Exiguo em̄ concedit̄ misc̄dia. Potentes autē potenter tormenta patient. Nota quō cuilibet qm̄ morit̄ sit iudiciū durū. qm̄ dicit xps. Redde rationē villicationis tue. Luce. xvi. P̄mo de cogitationibus cordis. de omnibus malis desiderijs. inuidijs. odijs et. Idē de oib⁹ verbis ociosis hois. de cibis. et idē de oibus opib⁹. Sed iudiciū durū fit qm̄ nō solū de psona sua s. de domo et familia h̄z dare rōnē si sustinuit ribaldos. si fecit supfluitates. qualis nutriuit filios et filias. Nota. j. Regū. iij. de heli sacerdote. q. non corrupit filios suos sicut plagat⁹ cū filijs et p̄lo. et fuit intercepti. xxx. milia et vltra. archa dei fuit capta. filij heli in plio occisi. ipse dō morte p̄uenit. Exhortare p. correctōe pueroz. Sed iudiciū durissimū fit qm̄ nō solū h̄z dare rōez de psona sua dñio. s. de oibus vasallis et subditis. de aiabus sibi cōmissis. Iō dñi et magni plati magis deberent flere q. gaudere et sup̄bire. iō dicit. et vos inflati estis. Sc̄o defect⁹ lep̄e ē q. puocat sitim. Iō s̄gt pctm̄ auaricie: qm̄ auarus semp̄ sitit nec p̄t satiare pecunia. Declaret iuxta similitudinē esurientis q. videt mensam abundantē et nō p̄t comedere. q. nō satiat̄ ex solo visu. q. esca non intrat int⁹ vbi ē esurient. Idē de esurie. diuina r̄ q. est in corde vbi nō intrat pecunia. s. ponitur in bursa vel tacea q. satiat̄. s. non satiat̄ cor auari. s. si auarus biberet vna grandē mēsurā de auro vel de argento liquefacto tunc satiaref: nec amplius sitiret. Iō dicit scriptura Ec̄. v. Auarus nō implebit̄ pecunia. licet impleat̄ bursa vel tacea auari. Et q. amat pecuniã. fructū sc̄z satietatis nō capiet et eis quia nō intrat intus vbi est sitis. Ista ē ratio quare maiores dñi sunt etiã maiores raptores et p̄dones. s. si paup̄ hō recipit aliqd̄ d̄f latro et punit. Dic histoziaz de pirata capto ab Alexandro. Qui dixit. Ego qui paruo nauigio victū quero voco: latro. s. tu qui cū magna classe capis totū mundū vocaris impator. Qui cum fuisset dñs totius mundi et audisset opinionē democriti philosophi q. erat ad. milia m̄di. dixit alexander. heu miser

h̄z redde rōez in iudicio.

h̄z auaricia.

Dñica secūda post octa epiphanie.

170e abstrama nbi p poty

et adhuc nō acquiſui nec poſſedi niſi vnū. ſ. b
dixit: qz nōdū erat ſatiat⁹. Sed illi ſatiant q
nolūt aliqd de mūdo niſi deū. **3do Joh. iij.**
dixit xps. Qui aut biberit ex aq hac. ſ. frenat
ſbe ſinet iteruz. **3do de auaro pōt dici thema.**
Ecce leproſus rē. Tercius defect⁹ lepre eſt
qz inſicit cohabitantes. qz morb⁹ eſt cōtagio/
ſus iō leproſi ſepant. **3do ſiḡt pctm luxurie.**
qz vna pſona luxurioſa iſicit ⁊ corrupit alias
qm̄ vna mala mulier vellet qz oēs eēnt tales
3de de ribaldo religioſo p̄bro vel laico. **3de**
de meretrice ſecreta qm̄ ſuſtinet in vico. **Nota**
ta de illo qui infra annū ſeptuaginta muliēs
bonas fecit putanas. **Queſtio ē vtrū ſine**
pctō poſſint ſuſtineri a rectorib⁹ cōitatū lupana
ria. **Rūdet Aug⁹. qz ſic di.** Aufer meretri
ces de mundo ⁊ totū turbabis libidinib⁹. qd
intelligit de lupanarib⁹ cōibus. Secus de lu
panarib⁹ pticularib⁹. q nō ſunt in remediū ſ
in laqueū. **3do p̄cipitur Numeri. v.** cuilibet
oño et rectori. **Locut⁹ eſt dñs ad moysen di.**
Præcipe filiis iſrl̄ vt eiciant de caſtris oēm le
proſum et qui ſemine ſluit. pollutuſqz eſt ſup
mortuo. tā maſculū qz feminā eijcite b caſtriſ
nē cōtaminēt ea cū habitauerint vobiscū.
Nota quō p̄cipit ſepari tres cōditōes p̄loſa
rum. ſ. leproſum. et qui ſemine ſluit vt mere
trix. ⁊ pollutū ſup mortuū ſicut ſunt lenones
ruffiani. **Oñs iſt̄ ſunt eijciendi. xxij. q. iij.**
Reſecande. **Alias rectoras punient cū ipſis.**
xxij. q. iij. **Oñs. vbi dñs qz pari pena ſunt pu**
niendi facientes et cōſentientes. et p̄m̄ alle
gata cā et qdne. reſecande ſunt carnes putri
de et ſcabioſa ouis a caulis. ne. ſ. alie iſſician
tur et intereant rē. **Quartus defect⁹ lepre**
qz cōſumit humidū radicale in qz conſiſtit vi
ta hūana. ſ. in humido et calido vt dicit p̄b.
Sicut in lampade lumen durat q̄diu durat
oleū. qd paulatim cōſumitur a lumine. ſic le
pra inuidie paulatim cōſumit humidū radi
cate. ſ. caritatem in qua cōſiſtit vita gfe. inui
dendo primo de honore. dignitate et officio
3do. ſ. Job. iij. **Non ſcim⁹ qm̄ trāſlati ſum⁹**
de morte ad vitā qm̄ diligim⁹ frēs. Qui non
diligit manet i morte. Hoc pctm ē valde ma
gnū intrū qz ſolū b pctm ē in demonib⁹. Non
eſt in eis ſupbia. put ē ambitio honoris mū
dani. nec auaricia. nec luxuria. ⁊ ſic de alijs.
Sz inuidēt nobis et triſtant qz nos poſſede
dimus illas cathedras glie qz ipſi amiferūt.
hac ſola de cā tēptant nos vt cū ipſis damne
mūr. Cū ſicut xps de virtute caritatis dicit
p̄p̄rijs. In h cognoscet oēs quia diſcipuli
mei eſtis. ſ. dilectione habuerit ad inuicem.
Job. xij. **Sic diabol⁹ pōt dicē. In h cogno**

ſcent oēs qz diſcipuli mei eſtis ſi inuidiam ha
bueritis ad inuicē. **De inuido p̄t dici thema.**
Ecce leproſus rē. **Quint⁹ defect⁹ lepre ē qz**
reddit anhelitū fetidū ppter h p̄cipit deus qz
leproſus hēat os veſte p̄tectū. Leuit. xij. 3o
ſiḡt pctm gule. Sulofus ex nimia comēſiōe
vt comēſatōe hz ābelitū fetidū. qz crudū ſup
indigeſtū corrupit. Si cib⁹ dz p̄ficere debet
tres digeſtiōes hfc. primā in olla. ſcōam in
ore maſticādo. terciā in ſtomacho. als corū
pitur int⁹ ⁊ generat multas infirmitates. non
ſolū in corpore ſ etiā in aia. Nota quō ab
adā vſqz ad noe trāſuerunt mille et qngenti
anni et gentes nō comedebāt carnes nec p̄
ſces. ſ. ſolū fruct⁹. bibendo aquā. et cū iſto vi
uebant longo tēpe. Non gentis. xxx. annis.
3o vixit nōgentis qnquaginta annis. De
inde poſt diluuiū qd deſtruxit fruct⁹ ⁊ aquas
gentes inceperūt comedē carnes et piſces. et
bibere vinū. et gentes nō comedebāt niſi ſe
mel in die. ſ. in meridie. Tūc fuerūt dies ho
minis. ccc. annoz. Gen. viij. Deinde tpe Da
uid inceperūt cenare ⁊ tūc diminuta eſt vita
bonis. dies annoz nfoz in ipſis. lxx. āni rē.
Et paulatim pluries in die comedēdo minui
tur vita hoim. 3o iuxta cōſiliū xpi di. Atten
dite ne grauent corda veſtra crapula ⁊ ebrie
tate. Luce. xxi. Nota crapula ſm̄ ethimolo
giam. i. cruda epula. David loquēs de gulo
ſis dicit. Sepulcrū patens iſt̄ guttur eorum.
p̄. v. 3do de guloliſ pōt dici thema. Ecce
leproſus ve. rē. Sext⁹ defect⁹ lepre ē qz fa
cit vocē raucā. iō ſiḡt pctm ire. qm̄ iracūduſ
ſemp loquit inordinate ⁊ rauce et cōfuſe. p̄
mo 3 deū iurādo et renegādo rē. Nota hoc
peſſimū viciū. iō ſc̄ptura ſc̄ta dicit. Dñe ma
ledicti erūt qz cōtēpſerint te. et p̄denati erunt
oēs qz blaſphemauerit te rē. 2bo. xij. Nota
tres modōs bonos corrigēdi h vitū. p̄m̄
ptinet ad p̄ntes vt corrigāt filios et nutriāt
bñ eos ne iurēt ſ. ſolū p aduerbia affirmēt rē.
Sc̄do vt q̄libet ponat ſibi aliquā legeſ ſicut
ille qz q̄tenscūqz iurabat ponebat in qdā bur
ſa duos denarios p̄ elemoſyna. Tercio perti
net ad dños t̄pales ſiue rectoras cōitatū. facē
ordinatōes cū pena certa rē. Sepim⁹ de
fectus lepre ē qz debilitat mēbra corporis ad
opandū. iō ſiḡt pctm accidie qd debilitat mē
bza ⁊ aufert fortitudinē ad opandū opa ſpiri
tualia. Dic quō in ſero ille qz nullū lucrū por
tat ad domum iudicat qz ſuit ocioſus. Sic in
ſero mortis ille qz nō portat aliqd lucrū meri
toz et bonoz operū ſp̄aliū licet p totū tēp⁹
vite laborauerit in opibus mūdānis iudicat
ocioſus a xpo. 3o mitat ad hoſpitale paupe

Voluptas

de lupanaribus publicis

*de iudicia diaboli
quod tenet nos
in tū ipſo digne
mūz.*

*Remedia q̄ m̄tuz p̄ntes.
ſc̄o amira.*

Sermo I

170e mane p̄ sero.

rum. ſ. ad infernū. qz bonis t̄paliſ deſp̄dan
tur oñs in morte. p̄mo ab vxore. ſc̄do a filijs
tercio a ſcutiferis rē. Sz ille qui ſuit diligens
in opibus ſp̄aliſ dicit ſibi xps in iudicio
Euge ſerue bone ⁊ fidelis. qz ſup rē. Athh.
xxv. Si dicat. qz dimittam⁹ opa t̄palia. dico
qz neceſſario non ſunt dimittenda ſ. ſunt talit
facienda qz etiā q̄libet die faciam⁹ aliquid p
aia. ſ. ozare mane et ſero. p̄mo ſignando ſerē.
oportet ſemp ozare et nō deſicere. Luc. xvij.
Nota ſemp. i. mane et ſero. diſtractōes et ea
q̄ ei materia p̄bent remouēdo. nō ſe induēdo
nec calciando rē. Nota etiā diligentia in
hebdomada menſe et anno. Dico ſc̄do qz
oñditur vera medicina ſp̄ualis. qz veniens
adorauit eū. Iſte ē modus curādi a lep̄ pec
catoz venire ad xpm̄. qm̄ pctōz ex q̄libet pec
cato mortali elongat a deo p vnaqz magnam
dietā ſ. pōt redire et venire ad deū in tribus
paſſibus qz xps fecit ſanando illū leproſum.
p̄mo tetigit eum manu ſua. ſc̄do dixit. Glade
oñde te ſacerdotib⁹. tercio. Offer mun⁹ tuū.
3am⁹ qz paſſus eſt cordis cōtritiō. qz oñdit
in tactu man⁹ xpi. qz nullus pōt hfc verā con
tritiōnē niſi tangat a manu xpi. 3do Ezech.
ij. Abij amar⁹ in indignatione ſp̄s mei. ma
nus em̄ dñi erat mecū p̄fortans me. Quinqz
digiti hui⁹ man⁹ ſunt. v. motiua qz inducunt
pctōz ad cōtritiōnē. Sc̄os paſſus eſt oris cō
ſeſſio. qz oñditur ibi. Glade oñde te ſacerdoti.
Qñdit pctōz ſe ſacerdoti cui debet fieri con
ſeſſio qz reuelat ſibi pctā ſua accuſando ſe. et
diſcooperit pctā ſua. ppter h dixit xps lepro
ſis. Ite oñdite vos ſacerdotib⁹. Luce. xvij.
Tercius eſt opis ſatiſfactio. que oñditur ibi.
Offer mun⁹ tuū. Nota quō p ſatiſfaciendo
p pctis debem⁹ offerre tria munera. ſ. tria bo
na que habem⁹. ſ. bona t̄palia. animā rōnalē
et corpus materiale. De p̄mo debem⁹ offerre
deō munus elemoſynarū. De ſc̄do mun⁹ de
uotionis orationis et deſiderij paradisi. De
tercio munus ieiunioz. abſtinētie et afflictio
num. Iſto modo ſanabitur a lepra peccato
rum mortaliū. Ecce leproſus veniens adora
bat eum. Deo grās.

Qualis ē hic quia

qz vtrū et mare obediuit ei. **Mat. viij.**
Sermo n̄ erit de ſc̄to euangelio ⁊
cōtinet vnū magnū miraculū qd fecit xps in
mari. ad p̄firmationē ſuoz diſcipuloz vt oñtē
dret ſe nō ſolū dñm terre in qz iā ſecerat plu
ra miracula ſ etiā mar̄. Sz p̄mo ſalutet dgo
maria rē. Qualis ē hic rē. Pro hui⁹ declara

tionē et fundamēto ſmonis recitabo vob̄ mi
raculū ad ſfam qd recitat euāgelista **Matth.**
in euāgelio. **Dicat̄ h̄ſtoria breuit. Abodo in**
hoc miraculo oñduntur nobis q̄tuoz vtutes
neceſſarie ad ſciendū. **Prima ē afflictio peni**
tentialis. Sc̄da eſt tēptatio diabolical. Ter
cia eſt ſubuetio miſericordial. Quarta ē do
minatio vniuerſalis. De vltima dicit̄ thema
Qualis ē hic qz venti rē. Dico p̄mo qz in
iſto euangelio oñdit̄ afflictio p̄nialis ibi.
Ascendente ieſu in nauiculā ſecuti ſunt eum
diſcipuli eius. Hec nauicula vt dicit̄ ſc̄ti do
ctores eſt p̄nā triplici rōne. Prima eſt qz pe
nitentia ad inſtar nauis in p̄ncipio eſt ſtricta.
nō aſſuetis ieiunare. nec ozare. nec ciliciū por
tare rē. ſtricta eſt ſed paulatim dilatā. qz qm̄
hō eſt iā aſſuet⁹ nō t̄m grauat. ſ. i fine reſtrin
gitur. ſ. in ſenectute ppter tediū ſ. non tantū
q̄tū in p̄ncipio. Sc̄da rō eſt ppter officiū na
uis. ſ. trāſfretandi et portandi merces de vna
patria ad aliā. ſic nos pctōres cum nauī p̄nē
oportet nos trāſfretare de iſta t̄ra ad patriā
padis et portare ibi merces meritoz virtutū
et bonoz operū. 3do de p̄nā dicit̄ ſc̄ptura
ſc̄ta. Facta eſt quaſi nauis inſtitōis. i. merca
toz. q̄tum ad formā qz ad p̄mū. De longe
portantes panē ſuū q̄tū ad ſc̄m. Pro. vij.
Panes quib⁹ viuem⁹ in alio mundo ſunt me
rita vtutes et opa ſp̄ualia h p nos facta. Ter
cia rōe piculi. qz nauis q̄diu eſt in mari ē in
piculo magno. Eccl. xlij. Qui nauigat ma
re enarrat picula eius. 3ra de nauī p̄nē. qm̄
hoc magnū mare hui⁹ mundi totū eſt plenū
piculis. ij. ad Lox. xi. Periculis fluminum.
piculis latronū. piculis ex genere. piculis ex
gentib⁹. piculis in ciuitate. piculis in ſolitu
dine. piculis in mari. periculis in falſis fratri
bus rē. In hanc nauim p̄nē aſcendit xps in
ſua natiuitate. qz nō in palatio. domo ſiue ca
mera voluit naſci. ſ. in ſtabulo vbi nō habuit
lectum niſi p̄ſepe bouis et aſini. In qua nauī
nauigauit. xxxij. annis ſemp cū forma et mā
lo tpe q̄uſqz puenit ad portū glorioſe reſurre
ctionis in die paſce. Et ſecuti ſunt eū diſcipu
li eius. qz oēs cū nauī p̄nē trāſfretauit vſqz
ad portū glie. Ecce quare dicit̄ euāgelista.
Ascendente ieſu in nauiculā diminutū. qz
p̄nā n̄a modica eſt reſpectu pctōz qz fecim⁹
et penarū qz meruim⁹. et p̄m̄ioz qz expectam⁹
3do dicit̄ ſcriptura ſancta. Exiguo ligno cre
dunt hoies aias ſuas. et tranſeuntes mare p
ratē liberati ſunt. Sap. xij. In iſta pua na
uicula p̄nē oportet nos ſeq̄ xpm̄. qm̄ alō nul
lus pctōz p̄t ſaluari. qz figurata fuit in archa
Noe. in qz q̄ inuenti fuerūt liberati fuerūt ab

*Ha debet offerre
i ſatiſfactioz p̄ntes.*

aquis diluuij. alij aut oēs pierūt. Sic q̄ exem- plo xp̄i discipuloꝝ suoꝝ ponūt se i nauicula p̄nie saluabunt. als v̄ndis infernalib⁹ inuoluunt. Lu. xij. Dico vobis q̄ nisi p̄niaz feceritis oēs s̄l̄r p̄bitis. Nota s̄l̄r sic illi q̄ nō fuerunt i archa Noe. s̄ illi q̄ nauigāt cū nauieu/ la p̄nie nō p̄uant bonis gl̄ie paradisi. Bern. Nō puabis illos q̄ ambulāt in innocētia. sed nec eos q̄ ambulāt in p̄nia. s̄ in paradiso. Di- co sc̄do q̄ on̄dit in euāgelio tēptatio diaboli- calis cū dicit. Ecce mor⁹ magn⁹ fact⁹ ē in ma- rita vt nauicula opiret fluctib⁹. ipse v̄o dor- miebat. Abund⁹ iste d̄r mare in q̄ nauigat nauicula p̄nie. Iux̄ illud ps̄. ciiij. Hoc mare ma- gnū et spaciosū manub⁹: illic reptilia. i. spirit⁹ maligni. q̄rū nō ē numer⁹. s̄ diuersarū tēpta- tionū. Triplici rōne mūdus d̄r mare. Prima p̄p̄t crudelē deuorationē. q̄ sicut in mari pi- sces maiores comedunt et deuorat minores. sic in h̄ mūdo maiores crudelit̄ deuorat et de- struunt minores. Nota q̄ dicit b. Tho. in po- stilla sup̄ Job de illo magno pisce q̄ vocatur cetus. q̄ q̄n vult comedē aperit os suū et emit- tit anhelitū odoriferū. et pisces sequunt̄ odo- rem. et sic absorbet eos. Sic iste mund⁹ spirat odorē delectabilē honoꝝ dignitatū. deliciaꝝ zc. Et multi sentiētes hūc odorē sequunt̄ q̄ usq̄ absorbunt a mūdo et diabolo. Q̄les zc q̄t fuerūt deuorati et p̄sumpti h̄ odore dece- pti. Aug⁹. Ama seculū et absorbebit te. ama- tores em̄ suos vorare nouit nō portare. Isto mō magni pisces. i. magni hoies aperūt osz emittūt anhelitū odoriferū verboꝝ et rōnum coloratoꝝ vt ips̄ seq̄tur: et ab ipsis deuoret. Cōtra tales dicit xp̄s. Nōne cognoscēt om̄s q̄ opant̄ iniquitatē. q̄ deuorat plebez meā vt escā panis. ps̄. xij. Nota nōne. i. imo certe co- gnoscēt in die iudicij oēs q̄ opant̄ iniquitatē. q̄n xp̄s et d̄ns iudex dānabit eos et̄nalit̄ qui deuorat plebē meā ipsam destruēdo et come- dendo sicut escā panis. q̄ sicut panis ē cibus q̄tidianus. sic illi q̄tūdie op̄imūt et deuorat plebē meā. Sc̄da rō est p̄p̄t inq̄tudinē quia mare nūq̄ d̄sat. sic iste mund⁹ inq̄t̄ et yn- dosus est. mō mūdani sunt alti p̄ p̄speritatē. mō bassi per aduersitatē. mō sani. mō infirmi mō leti. mō tristes. mō diuites. mō pauperes zc. Admirabiles elatōis maris. ps̄. xcij. Tercia rō est p̄p̄t piclitationē. q̄ sic nauis i mari. sic aie in h̄ mundo piclitan̄. imo piculosior est mūd⁹ aiab⁹ q̄ sit mare nauib⁹. Bern. In ma- ri maris de. x. nauib⁹ vix vna perit. s̄ in ma- ri hui⁹ mūdi de centū vix vna saluat. De ma- ri q̄ mundi dicit euāgelista. Abor⁹ magn⁹ fa- ctus ē in mari. i. in mundo. Per hūc motū in-

telligim⁹ tēpestatē tēptationū. q̄m sicut tēpe- stas q̄nq̄ venit a cā sup̄iori. s̄ a stellis. maxie erraticis vt dicit Aug⁹. q̄nq̄ a cā inferiori. q̄ p̄cedit a p̄fundo maris q̄d feruet seu bullit. q̄nq̄ a cā media. s̄ a ventis. Ita tēpestas tē- ptationū venit illi q̄ in naui est p̄nie. q̄nq̄ a sup̄iori. s̄ a deo p̄mittente ad ipsoꝝ humili- tionē et gr̄e cōseruationē. sicut dicit paul⁹ de se. Ne magnitudo reuelationuz extollat me: dat⁹ ē mibi stimulu⁹ carnis mee. angel⁹ sathanē q̄ me colaphiset. ij. ad Cor. xij. q̄nq̄ a cā inferiori. s̄ a carne inualecente vel timēte. sic de petro q̄ peccauit abnegādo xp̄m cā timor- ris. s̄. mortis. q̄nq̄ a diabolo instigāte. sic de Job. ij. Sathan a facie d̄ni egressus percussit Job vlcere pessimo. Et dū penitēs sic tēptat xp̄s dormit. Nota q̄ xp̄s in celo semp̄ vigilat q̄ semp̄ b̄toꝝ recordat̄ et eos sp̄ docet. In in- ferno aut̄ semp̄ dormit. q̄ eozū obliuiscitur et punit. In nauicula at̄ p̄nie q̄nq̄ dormit q̄nq̄ vigilat. Vigilat aut̄ q̄n in tribulationib⁹ ad- iuuat. Sed d̄r dormire q̄n penitentē exponit tribulationib⁹ et interim nauicula p̄nie iactat̄ fluctib⁹. q̄ vent⁹ tēptatōis diabolice ē ei con- trarius. et xp̄s expectat vt ip̄m excitet d̄i. Ex- urge q̄re obdormis d̄ne. Tercio on̄dit in sc̄to euāgelio subuētio misericordial. ibi. et ac- cesserūt et excitauerūt eū dicentes. Dñe salua nos p̄imus. hoc est p̄ncipale remediū in ma- ri in piculo existentū in tēpestare et aduersi- tate valida recurrere ad deū orationib⁹ deuot- tis. sicut legitur Jone p̄mo q̄ naute p̄mo cla- mauerūt ad d̄m et deū suū. secundo piece- runt vasa in mari. tercio piecerūt Jonam p̄ phctam in mari. quarto vouerūt vota d̄no. Llamare ad deū est deuotis orōnibus ipsum excitare dicendo. Exurge d̄ne adiuua nos et libera nos p̄pter nomen tuū. Sc̄do vasozū piectio est elemosinarū largitio et t̄paliū ab- iectio. Proiectio Jone in mari est filiū dei no- bis in mari tribulationis associare dicendo. D̄ne p̄pter nos orta est hęc tribulatio tempe- stas. q̄ p̄pter odiū diaboli s̄ deus insurgit s̄ nos. Nota facere vt cōpleant̄. als melius esset nō vouere. Ita debem⁹ nos facere q̄n in mari hui⁹ mundi insurgit aliqua tēpestas si- ue generalis siue p̄cularis debem⁹ facere vt discipuli fecerunt. s̄. recurrere ad xp̄m p̄ bona opa. et ip̄m excitare dulciter deuonis orōnib⁹ dicētes. Salua nos perim⁹. Quarto on̄ditur de d̄no iesu xp̄o dominatio vniuersal. ibi. surgēs imperauit ventis et mari. et facta est tranquillitas magna. Ecce dominatio vni- uersalis. de qua Dauid ps̄. lxxxvij. Tu do- minaris p̄tū maris: motū aut̄ fluctū eius

Illuc respicitur / p̄ ma- gnam / quod non est mag- / s̄ d̄m / et t̄paliū.

Nota de rete.

frane / ostent / om̄s / q̄ / opant̄ / in / iniquitatē.

tu mitigas. s̄. impando vt cessaret. et stati ces- sauerit sibi obediēdo tāq̄ d̄no vniuersali. Por- ro hoies illi. s̄. q̄ erāt i naui mirati sūt dicētes. Qual̄ est h̄ q̄ mare et veni obediūt ei. s̄. tanq̄ d̄no et creatori. Placeat igit̄ sibi remouere a nobis tēpestates tribulationes et picula tā aie q̄ corpis. et det nob̄ tranquillitatē d̄et̄ et pacis hic p̄ grām. et in futuro p̄ gloriā. Amen.

Dñica. iij. post octa. epiph. Sermo p̄mus

In tēpore messis

dicā messoribus. Colligite p̄mū zi- zania. et alligate ea in fasciculos ad cōburendū. tritici aut̄ p̄gregate in horreum meū. Math. xij. Sermo n̄f erit de sc̄to euan- gelio hui⁹ d̄nice. et h̄ebim⁹ multas bonas do- ctrinas et instructōes morales. s̄ p̄mo salutē d̄go maria. In tpe messis zc. P̄ro itroductō ne materie zc. dicat pabola euāgelij ad lras. In q̄ pabola xp̄s on̄dit tria de se. sc̄z.

Humilitatem p̄fundissimā.

Benignitatem dulcissimam.

Equitatem rectissimam.

De tertia dicit thema. In tpe messis dicam messorib⁹. s̄. equitatē iusticie mee. Dico p̄- mo q̄ in dicta pabola xp̄s on̄dit de se humili- tatem gratissimā. q̄ cū xp̄s sit rex regū et do- minus d̄nantū voluit assumere formā et offi- cium seruiliū cōditionis. s̄. seminatoꝝ. put on̄ditur in p̄ncipio pabole cū dicit. Simile factū est regnū celoꝝ. Glo. ecclia militās. ho- mini qui seminauit bonū semen in agro suo. Cū autē dormirent hoies venit inimic⁹ eius et sup̄seminauit zizania i medio tritici et abiit q̄d exposuit xp̄s ad supplicationē ap̄loꝝ dicē- tum. Ediffere nobis pabolaz zizanoꝝ agri. qui r̄ndens ait. Qui seminat bonū semen est filius hois. ager est mūdus. bonū vero semē boni filij sunt regni. zizania aut̄ sunt filij neq̄. Inimicus aut̄ qui sup̄seminauit est dyabol⁹. patet q̄ humilitas xp̄i q̄ dicit se esse seminato- rem. qui in agro hui⁹ mundi seminauit bonū semen sc̄arū p̄sonarū. s̄. ap̄loꝝ. martirū. con- fessorū. doctoꝝ. d̄ginū. innocentiū. penitentiū. de q̄b⁹ dicit. Hū sunt filij regni. Sc̄do semina- uit semen sc̄arū doctrinarū sc̄tē fidei catholi- ce. q̄ cōsistit in. xij. articul. q̄st. xij. granis. Sūt em̄. xij. articuli. si numer⁹ articuloꝝ su- mat̄ ex pte credibiliū. vt dicit b̄tus Tho. iij. dist. ij. q. j. ar. ij. Tercio seminauit semē d̄tū sc̄z humilitatis miscōie. et castitatis. caritatē. abstinentie. patientie. et diligētie. Jō de ip̄so dicit Lucas. Exijt q̄ seminat seminare semen suū. Luc. viij. Ecce h̄ gr̄issima humilitas xp̄i de qua dicit ap̄lus. Qui cū in forma dei esset

semetipsum exinaniuit formā serui accipiens et habitu inuētus est vt hō. ad Phil. ij. Cum aut̄ dormirent hoies zc. Nota quō dormiūt hoies triplr. s̄. p̄ ignorantia intellectualē. per negligentia sp̄ualē. p̄ abundantia crimina- lem. Cū sic dormirent hoies venit inimic⁹. i. dyabolus et sup̄seminauit zizania malaz do- ctrinarū. s̄. errozē falsarū opinionū. deliciarū terrenarū sup̄bie. auaricie. luxurie zc. Di- co sc̄do q̄ in sc̄to euangelio on̄dit in xp̄o sua benignitas dulcissima. q̄ nō statim venit pu- nire nec occidere pctōres. nec dānare. s̄ vult eos ad penitentia benignissime expectare. ad Roma. ij. Ignoras q̄n benignitas dei ad pe- nitentiam te adducit. Hęc benignitas on̄ditur in sancto euangelio. ibi. Cum autē cre- uisset herba. tunc apparuerunt et zizania. Ac- cedentes aut̄ serui patrifamilias dixerunt ei Domine: nōne bonū semen seminasti i agro tuo. vnde q̄ habet zizania. Et dixit illis. Ini- micus homo hoc fecit. Serui aut̄ dixerūt ei. Quis imus et colligim⁹ ea. Et ait. non. Ne for- te colligentes zizania eradicetis simul et triti- cum. Sinite vtraq̄ crescere ad messem. Ser- ui patrifamilias intelligunt boni angeli qui de bonis operib⁹ nostris gaudent in celis vt dixit xp̄s. Dico vobis q̄n gaudis erit coram angelis dei in celo sup̄ vno peccatoꝝ zc. Lu- ce. xv. Per oppositū de malis operib⁹ nostris tristant. Auctoritas. Isa. xxxij. Ecce viden- tes clamabunt foris. Angeli pacis amare fle- bunt. Nota videntes. s̄. mala opa nostra cla- mabunt foris. s̄. mala detestando. que quidē detestatio angeloꝝ d̄r fletus ipsoꝝ. qui dicūt xp̄o. D̄ne: nōne bonū semen seminasti i agro tuo zc. Hic patet benignitas xp̄i dulcissima. in hoc q̄ nō concedit seruis suis eradicationē zizanoꝝ. ne tritici etiā eradicet̄ et perdat̄. Q̄m forte illi q̄ mō sunt zizania per pctm et maliciaz. aliq̄ erunt tritici p̄ p̄ntiam. Sicut patz de paulo q̄ aliq̄ fuit zizania p̄ superbia infidelitatē. crudelitātē contra ecclēsiā xp̄i. q̄ postmodū fuit optimū triticum. Idē de ma- theo p̄ auariciaz. Idē de magdalena p̄ luxu- riam. et de multis alijs posset dici. Ecce beni- gnitas dei dulcissima. Ideo dicit ipse. Nun- quid voluntatis mee est mors impij et nō vt cōuertat̄ et viuat. Ezech. xvij. Ecce h̄ patet n̄sa crudelitas q̄ vellem⁹ q̄ inimici n̄f̄i p̄rent statim. Dico t̄cio q̄ on̄dit xp̄s in isto euan- gelio suā equitatē rectissimā. q̄n iuste et recte iudicabit in die iudicij. De hoc dicit t̄cia p̄ euāgelij. In tempore messis dicam messorib⁹. Colligite p̄mū zizania. et alligate ea in fasciculos ad cōburendū. Tritici autem

agel / impamare / plebit.

in h̄ fuit zizama / p̄ p̄ntia / q̄ postea fu- / erit bonū / tritici p̄ p̄ntiam.

cogregate in horreum meum. Tps messis vt ipe met xps exponit e summatio scilicet. Adhuc sunt angeli. qbus dicit xps in die iudicij. Loligit pamu zizania. qz ta boni qz mali portabunt ad iudicium p angelos bonos. Audias. Ath. xiiij. Adhuc filii hominis angelos suos glo. bonos. z colliget de regno ei oia scanda la. z eos q faciunt iniquitate. qbus collectis. z a tritico. i. a bonus sepat. dicit xps. Colligite ea in fasciculos ad coburendu. z licet pctā ppē q gentes dānant sint diuersa. sū oēs qui fuerūt pncipes i eodē pctō erūt etiā pncipes in eadē pena. Idē de oib' pncipantib' i eodē crimine fiet vn' fasciculus. verbi gra. Pmo de oib' malis impatorib'. regib'. z pncipib'. gubernatorib' z rectorib' fiet vn' fasciculus. Imo erit magn' fascis et grossus. Scdo de oibus malis platis q nō intrauerunt p portā. s' p manū regīā vel p simoniā. z male vixerūt. Tercio de oibus religiosis qui nihil tenēt qd vouerūt. nec de ceremonijs. Imo fuerūt inobedientes. pprietarij. luxuriosi. Quarto de monialib' fiet alius fascis. Quinto de malis physteris et inhonestis. qui nec dirext horas s' ludunt ad taxillos. tenuerūt cōcubinas. fecerunt mercancias zc. Sext' erit de malis iudicibus. aduocatis. iuristis. notarijs. qui dilatant litig. deuorant viduas z paupes. cōsumūt gentes. Septim' erit de auarīs. vsurarijs. latronib'. falsis mercatorib'. Octau' de illis q viuūt in bannositatib'. Non' de oib' luxuriosis. lenonib'. meretricib'. Dicim' de oib' mulierib' vanis. pōpōsis. q licet faciunt caste et honeste. ex illis picturis et vanis ornamentis dānabunt. Ecce qre xps dixit. In tpe messis. i. in die iudicij. dicā messorib'. i. angelis. Colligite pmū zi. zc. Et concordat ppha Isaias di. Et cogregabūt in cogregatōe vni' fascis in lacu vni' et claudēt ibi in carcere. Isai. xliij. Tūc facta executōe de malis. boni intrabunt in possessionē regni celestis. cū d'f. Triticū aut cogregate in horreū meū. i. in celeste gaudiū. Boni dicunt triticū qz ad instar tritici hnt interius candore puritatis. exterius rubedinē caritatis. De q dicit xps. Dilctus me' candidus et rubicund'. Lant. v. Triticū aut cogregate in horreū meū. i. glo/riam. Ad quā zc.

Notabile de propinquitae tps antixpi.

Nota propinquitae

tem tps antixpi ex pabola zizanoz agri. Ath. xiiij. in h' q xps dixit. Lū dormi/rent hoies veni inimicus zc. Nota q dor/mire cōtingit tripli. Per ignorantiaz intelle/

ctualē. Per negligentā spūalē. Per abun/dantiā criminalem. Quantū ad pmū. pso/nis rudib' rōnem seu narrationē aliā non intelligentib' solem' dicere dormitis. quia ad modū dormientū hnt oculos clausos intelle/ctus. s' qd petebat Dauid ps. xij. Illumina oculos meos ne vn' q obdormiā in morte: ne qn dicat inimicus meus pualui aduersus eū. Dabat s' xps intelligere q cū hoies intel/lectualiter ignorarent: singularit' ecclesiarum magistri fm hiero. tunc veniret antichristus Sicut dormientib' turriū speculatoribus ve/nit inimicorū exercitus Isai. lvi. Omnes be/stie agri venite ad deuorandum. vniuersē be/stie saltus. Speculatores eius ceci oēs. nescie/runt vniuersi. canes muti nō valentes atra/re videntes vana. dormiētes et amātes som/nia. et canes impudentissimi nescierūt saturi/tatem. ipsi pastores ignorauerunt intelligen/tiam. Scdo dicunt hoies dormire p negligē/tiam spūalem. De negligentib' et tepide ope/rantibus solet dici q dormiunt. qz ad modū dormientū agendorū curā postponūt. Lon/tra quod dicit ps. cxx. Non dormitabit neq' dormiet qui custodit israel. Dabat ergo xps intelligere q cū hoies circa spūalia negligē/ter se haberēt tūc veniret antixps. Sicut dor/mientib' custodientib' domoz veniunt latro/nes. Ezech. xxxviii. Hec dicit dñs. s. ad gog. i. antixpm. ad isam. In die illa ascendet ser/mones sup cor tuū. et cogitabis cogitationē pessimā. et dices. Ascendā ad terrā absq' mu/ro. veniā ad quiescentes habitātesq' secure. Hi oēs habitāt sine muro. vectes z porte nō sunt eis. Hic ostendunt signa euidentia tps an/tixpi. Durus pōt intelligi clerus. Et huius muri turres sunt prelati. Porte sunt religiosi Vectes aut sunt clerici. et ecouerso. Quādo ergo xpianitas habitabit quiete i pctis absq' muro. i. custodia prelatorū signū est antixpi. Ezech. xxiij. Quiesui de eis virū q interpone/ret sepem. et staret oppositus s' me p terra ne dissiparē eā. et non inueni. Et effudi sup eos indignationē meam. Et sic erunt tpe antixpi absq' portis z vectib'. i. sine documēt' euan/gelicis et cōsilijs aplcis. Treno. ij. Desire sunt in terra porte eius. pdidit et cōtriuuit ve/ctes eius. Tercio dicunt hoies dormire per abundantā criminālē. Existentes em in pec/cato mortali vel in statu peccati mortalis di/cuntur dormire. quia ad modū dormientū nō negociant. scz per meritū vite eterne. Idō quilibet talis exatetur. ad Ephe. v. Surge qui dormis z exurge a mortuis. Dabat ergo christus intelligere q cum homines peccatis

grauissimis abundarēt tunc veniret antixps sicut infirmus regimē medici nō tenēt' adue/nit mors. Ath. xliij. Qm abundabit ini/quitas. refrigescit caritas multoz. Et subdit Tunc veniet cōsummatio zc.

Thica in. lxx. Sermo pmus.

Mlti sunt vocati

m pauci vero electi. Ath. xx. Sciti euāgelii hodiernū in summa conti/net tres altas et subtiles materias theologice scz vocationē grē. donationē glie. distinctōz vite. De his trib' dicit fmo nf. et de tercio lo/quitur thema. Multi sunt vocati pauci vero electi. vbi est terribile s' verū. Dico pmo q in scō euāgelio hodierno ostēdit vocationē grē. s. qm deus sua bonitate vocat psonas ad bonā vitā z ad suā grām sine pcedentib' me/ritis creature. De h' dicit petr' ap'ls. De' ois grē. s. dator. q vocauit nos i eternā suā glām i. p'cl. v. Hodū hui' vocationis z diuersita/tū ofiam declarat euāgelii i pabola. d. Sile est regnū celoz hoī p'familias zc. vbi ponit qn qz ofias hui' vocationis ad bonā vitā et pe/nitentā ad suā grām. sic sunt. v. etates pnci/pales hoīs siue mulieris. et qdā vocā hora pma. quidā hora scia. hora pma est puerticia. qz tūc incipit claritas diei. sic i puerticia inci/pit claritas discretōnis ad discernēdū int' bo/nū et malū. et hō incipit hē verecundiā et deuotionē. et cauere a pctis. Tales vocant' a deo hora pma. hora scia of adolescentia a. xv. ānio vsq' ad. xxv. qz tūc instar sol' magi ostē/dunt claritatē discretōis z deuotōis. qm in ta/li etate recedūt a pctis et incipiūt bonā vitā. vocā a deo hora scia. Alij vocā a deo hora se' zc. sic iuuenes q ad instar sol' s' i flore iuue/tut' z i feruore iuuetut' cozpal. qm tales pūtūt ad deū vocā a deo hora. vj. hora nona est senect' qm hō ad instar sol' iā inclinā versus terrā. qm tales in illa etate vocā vel puertūt ad deū z ad pniāz vocant' hora nona. hora xi. vocat' hora vesperaz. z hora. xj. est decre/pit'. qm in tali etate puertunt ad deū dicunt' vecari ad deū hora. xj. qm puertunt de pctis restituunt. remittūt iurias. cōfitent' zc. Ecce vocationē grē in qlibet etate. s' pma est melior. de q s'biere. Bonū ē viro cū portauerit iugū dñi. iugū scz obedie ad pceptū dei. ab adole/scentia sua. Treno. iij. Rō. qm qui i adolese/cia se dat pctis et male vite. postea cū magna difficultate pnt puertit et redire ad deū. qz cō/suetudo est altera natura. Idō s'biere. xij. Si mutare p't ethiops pellē suā aut pard' varie/tates suas. z vos poterit' bñ facē cū didiceri

tis malū zc. Et cōcordat xpus p'hc di. Qui nō assuecit x'tunb' dum iuuenescit. A vicys desinere nescit qn senescit. Ideo dicit scptura sc'tā. Adolefcēs iuxta viā suā: etiā cū senuerit nō recedet ab ea. Prou. xxij. Aboraliter. Dic quō est magnū pctm p'fis et m'fis si filij sunt male nutriti. qm x'ga tenera leuif' p't dirigizc. Juxta similitudinē boni ortulani q nutrit et ordinat arbores bene. als si sint curuez male ordinate. ē culpa sua. Idō vos de infimonia estis ortulani q plantat' arbores i orto cccie. idō zc. Dic quō filij sunt nutriti ne iurent p deuz. nec p pctōs. s' vt affirmēt p aduerbia. et qn erūt magni tūc nō crunt iuratores nec bla/sphemi zc. Nota h' viciū. et dic exēplū sc'ti lo/douici regis frācie. Hic em qdā die quēdam quē blasphemantē audierat i labijs ferro ca/lido cauterizari pcepit. Uellē in quicns in la/bijs meis hanc indecentiā sustinere dūmō h' vitū blasphemie pessimū de regno meo pe/nitus tollerē zc. Digni sunt morte. non solū q ea faciūt. s' etiā q cōsentūt faciētib' ad Ro. i. glo. Aug. Cōsentūt faciētib' q deberent corrigē et nō faciūt. pmū p'tinet ad parentes scōm ad scipm. terciū ad dños et rectores cō/munitatū. Nota tres cōditiones gentiū q nō deberēt iurare. s' semp deberēt esse parati ad mortē. s. clerici. marinarij. z hoies armoz qui qtidie sunt in piculo mortis. z tū isti sunt cōiter peiores. Idō dicit ap'ls pentib' ad Eph. vj. Patres nolite ad iracundiā. s. dei puoca/re filios vestros s' educate illos i disciplina z correctione dñi. Dico scdo q in scō euāge/lia ostēdit donatio glie. quia idō de' dat alicui suā grām. vt det sibi finalit' suaz gloriā. quia grā ē dispositio ad gloriā habedā. dauid ps. lxxxiij. qz miscōiā et veritatē diligit de'. gra/tiam et gloriā dabit dñs. Nota bñ istā decla/rationē reddendo singula singul. qz pmuta/ta pportione vt dicunt logici bñ valet argu/mentū. Quia de' diligit miscōiā. dabit grāz. qz magna ē dei miscōiā. ideo pctōi penitēti dat grām. Et qz veritatē diligit de' idō gloriā dabit dñs. qz ipse. pmisit dare gloriā peniten/tibus. Hodū donatōnis grē declarat euā/geliū hodiernū di. Cum sero aut factū esset. dixit dñs vinee procuratori suo. Uoca ope/rarios et redde illis mercedē. incipiens a no/uissimis vsq' ad pmos zc. vbi fuit ordo p'c/posterus vnde dicit. Erunt nouissimi pmi et primi nouissimi. Nota tres declarationes hu/us verbi. Erunt nouissimi. Pma fm dura/tionem temporalē. Secunda fm conditiōnē mundanalē. Tercia fm affectionē cordialē. De pma sciendū q de' diuisit tps. qz est tps

de blasphemā.

qm p' q nō deberēt iurare.

fm qz p' hanc dñi qz de qz grāz p' glo/riā dabit dñs.

est nouissim' pmi.

laborandi in isto mundo in bonis opibus. f. pnie. misericordie. iusticie zc. In alio mudo est tps quiescendi illis q hic laborauerunt. Au ctioitas. Dia tepus hnt et suis spacijs tran/ seunt vniuersa sub celo. Tepus nascendi z te pus moriendi. Tepus plantandi z tps eucl/ lendi qd plantatu est. Tepus flendi et tepus ridendi. Tepus plangendi z tps saltandi zc. Eccl. iij. Ideo xpus. Beati qui nuc stetit. f. p pnam. qz ridebitis p gloriã. Luce. vi. Ado in hoc mundo sunt quida pmi. f. ad gratiã dei habenda. Quidã vero nouissimi. qui tñ nouissimi erunt pmi in glia. sicut pz de bto Petro. q pus in tpe fuit vocat ad grãm dei et ad apostolatũ q stephan. et tñ stephan fuit pinus in glia. bene p. xxx. annos ante q petr. Ecce quod fm durationẽ teporale sunt pmi nouissimi et nouissimi pmi. Idẽ potest dici de scõ Andrea et latrone. Moraliter habet hic doctrina de filijs vestris quis post baptismũ decedentibus qui fuerunt nouissimi ad grãm q pentes. Ideo illi nõ sunt flendi. s. adulti. ribaldi zc. Jo apls. j. ad Thessal. iij. Nolum vob ignozare de dormientib z inno centibus quiescentib vt nõ cõtristemini zc. Scda declaratio est fm cõditõnẽ mūdanalẽ Conditio hui mudi est q illi q sunt diuites honorati et in pspertate cõstituti elongant a deo. qz nimis diligit diuitias. honores zc. Ideo qñ plangendo dicit de. Dilect me. i. xpianus in crassar impinguar dilatat. dere liquit deũ factorẽ suũ et recessit a deo saluari suo. Deut. xxxij. Sed aduersitas facit opposi tum qz facit cõuerti gentes ad deũ qñ tribula ti et afflicti sunt. Auctoritas. Grego. Abala q nos hic pmunt ad deũ ire cõpellunt. Abodo iuxta pditionẽ hui mundi psonẽ diuites ma gis honorant z sunt pmi in oi loco tã in eccle sia q in platea. tã in mensa q in via. paupes vero sunt nouissimi qz modica mentio fit de ipsis. S3 in alio mudo fit totũ oppositũ. quia paupes q sunt nouissimi i isto mudo i alio mudo erunt pmi. f. in paradiso. Diuites vero qui in hoc mundo sunt pmi in alio erunt no uissimi. f. in inferno. sicut pz de diuite epulo ne et de paupere lazaro. Luc. xvj. Tercio de clarat verbũ pdictũ fm affectionẽ cordialem Nã doctrina est theologie q meritũ essentia/ le z gloria essentialis magis rñdet habitui ca ritatis ad intra q opibus ad extra. verbi grã Sit vnus qui fecit multa bona opa z alius q nõ fecit tot bona opera sed h3 maiorẽ charita tem q alter. et est magis seruens in corde. ta lis habebit maiorẽ gloriã celestem vel essen tialẽ q alter qui facit multa bona opa. Cũ

maiozem gloriã essentialẽ habet btũs mar tinus de martyrio desiderato q vnus martir de martyrio cõsummato. licet ille habeat au reolam. et nõ beatus martinus. Augustin. Non numerositas operũ. nõ diurnitas tẽ/ porum sed maior caritas meliorq voluntas auget merituz. Hoc mō sunt multi nouissimi pmi. et ecõuerso. Qm sunt multi religiosi q in nouiciatu seruant regulã zc. et qñ sunt pro fessi totũ dimitunt. Idẽ de sacerdotibus no uis qui sunt deuoti zc. sed paulatim efficiun tur in deuoti et mali. et sic efficiunt nouissimi. Sunt alij qui incipiunt simpliciter bonã vitã et deuorã z cõtinue augmentant. z sic isti qui erãt nouissimi augmẽtando erũt pmi. Idẽ apls ad Phil. j. Pro vt charitas vestra ma gis ac magis abundet in oi scia et in oi sensu vt pbetis potiora. vt sitis sinceres sine offen sa. Nota sinceres in charitate zc. Dico ter cio q in scõ euãgelio onidit distinctio vite cũ dicitur. Multi sunt vocati pauci vero electi. Sed auctas in oppositũ de bto Johãne euan gelista cui deus reuelauit gloriã qui dicit. Cũdi turbã magnoz quã dinumerare nemo poterat ex omnib gentibus z populis et lin guis stantes ante thronũ dei zc. Apocal. vij. Cũ ergo dicit xps. Multi sunt vocati zc. cũ sint innumerabiles fm Joh. hoc concordat sic per distinctionẽ. Quonia. de electi possu mus loqui dupliciter. f. absolute vel cõpara tiue. Si volum loqui absolute. sic sunt mul ti sicut dicit Johannes. Si aut volumus lo qui de electis cõparando ipsos ad dñatos. sic pauci sunt electi respectu dñatorũ. Sicut de manu plena arena in qua sunt multa gra na absolute. et pauca cõparatiue respectu illoz q sunt in litore. Sic gen humanũ ppter mul titudinẽ cõparat arene. vt patet in pmissio/ ne facta Abrae. cui dixit dñs. Multiplicabo semen tuũ sicut stellas celi. et sicut arenã que est in litore maris. Gen. xxij. De qua deus ac cepit manũ plenã. quia iustoz anime in ma nu dei sunt Sapie. iij. qui absolute sunt innu merabiles. vt dicit sanct Johãnes. sed respe ctu damnatorũ quasi nihil sunt. Nota q anti quitus multi damnabant et solũ iudei salua bantur. et nõ oēs. sicut modo saluant solum xpiani. et non oēs. hoc maxime apparebit in die iudicij. qñ oēs erimus in illa magna pla tea. electi ad dextrã. damnati ad sinistra. De hoc ppheta Isaias ponit duas cõpationes dicens. Quõ si pauca oliue q remanserũt. ex cutiantur ex olea. et racemũ cum fuerit finita vindemia. Ilij leuabunt vocem suam atqz laudabunt. cum glouificatus fuerit dominus

no
Totus cõlis magis
videt huius caritatem
ad dñã: q opibus
ad extra.

hinnient de mari zc. Ysa. xliij. Querit vnde est q plures damnent q saluent. Dicit enim sanctus Tho. j. pte. q. lxxij. ar. ix. ad primum q plures angeli pmanerũt q peccauerunt. Sed in hominib plures oppositum verũ est Dicit em q ver bũ phi dicentis q malũ est vt i plurib bonũ vt in paucioribus. intelligen dum est quo ad hoies in quib malũ ptingit. ex h q sequunt bona sensibilia q sũt plurib nota. deserto bono rationis qd pauciorib no tum est. In angelis aut nõ enisi natura intel lectualis. Cũ nõ est similis ratõ de angelis z hominib. hec sanct Tho. Que est igit ra tio q plures hoies damnent q saluent. Res ponsio q est malicia volũtatis eoz. qui pos sent saluari si vellẽt z nolũt. accusando diui nam pdestinatõez dicentes. q nõ põt deficere cũ tñ nõ cogat aliqũ nec auferat liberuz arbitriũ. sicut mea scientia z visio q estis hic nõ cogit vos esse hic. De hoc auctoritas Eccl. xv. Deus ab initio pstituit hominẽ z reliquit eum in manu pñij sui. adiecit mandata et p cepta sua. Si volueris mandata seruare. cõ seruabunt te. Apoluit tibi ignem et aquã ad quod volueris porrigere manũ. Ante hominẽ vita z mors. bonum z malum. quod placuerit ei dabitur illi zc. Si dicat si illud qd pla cet homini datur. q omis ibimus ad paradys. quia omis volumus ire illuc. Rñsio. h nego. quia licet verbo omis velint saluari. nõ tamẽ ope seu de facto. Sicut de illo qui dicit se ire bunnã z recipit viam nuscie zc. Sic supbus verbo dicit se ire ad paradysum: sed de facto re cipit viam inferni. z sic de alijs. Unde nõ di citur voluntas sed velleitas. vt dicit sanctus Tho. Ideo apls. hoc bonum est z acceptuz coram saluatore nostro ihu. qui vult omnes homines saluos fieri. f. ad Thi. ij. S3 homi nes nolũt saluari. Et licet volũtas dei sit effi catior. tñ nõ vult cogere aliqũ vt vadat ad paradysum: s. dat nobis tribulatõnes z aduersi tates vt puertamur. Sicut bonus pater qui alapis facit ire filiũ ad scolas zc. Sic de zc. Patet q distinctio vite quõ aliq volũt ire ad paradysum aliqui nõ. ppter qd dixit xps. Abi ti sunt vocati. pauci nõ electi.

Sermo. ij.
God iustum fu

erit dabo vob Ath. xx. Pro h3 ubi declaratiõne iuxta intellectum quẽ volo ptractare. sciendũ q de in pncipio fecit creaturas in triplici gradu siue differen tia. Quasda fecit oino spũales. vt scõs age los. q sunt sube pure spũales. De qb ps. ciiij.

Qui facis angelos tuos spũs z ministros tu os ignẽ vrentẽ zc. Apis aut dicit. Qui facit angelos suos flamas ignis ad heb. j. Quia ad instar flame angeli semp tendũt sursum ad deum. quia nullũ habent retractoriũ siue re/ tardatiũ sicut nos retrahit corpus. Sap. ix Corpus qd corrumpit aggrauat aiaz. Ideo xps Luce. vi. Spũs carnẽ z ossa non habet. In angelis em nõ est materia pprie. vt dicit sanctus Tho. j. pte. q. l. ar. ij. z primo scõ. dif. viij. z. ij. di. iij. z in multis alijs locis idem di cit. vt inde potentia. z in quolibetis quolibetis. to. iij. z. viij. z in summa cõtra gentiles. hoc idem dicit Dionysius. iij. ca. de diuinis noi bus. q prime creature sicut incorpales ita et imateriales intelligunt. hui veritatis ptra/ rium Auicebron autor libri fontis vite asserit it z irratõnabiliter. Cui errozes sanct Tho. ibi s. efficaciter pfutat. f. in pama pte. q. l. ar. ij. in corpe articuli. Scõs gradus creaturaz est oino corpaliũ vt sunt aialia irratõnabilia que sunt corruptibilia. nõ solũ qstuz ad corp sed etiam qstuz ad animas eoz que educũt de potentia materie. Gen. j. Producat terra animã viuẽtẽ. dixit deus qñ voluit facẽ ani malia. Ideo totum mouitur. Pro dicit intel/ ligentia nota q anima brutorũ siue sensitiua non est subsistens. vt dicit sanctus Thom. j. parte. q. lxxv. arti. iij. per totum. z nullo mo do est hoc aliquid. ac nullã habet p se opera tionem. z traducit cum semine. z nõ est p cre atõnem. quã etiã ex causa anime brutoz desi nunt esse corpe corrupto. Auctas. Lunctã. f. aialia subiacet vanitati z omia p gũt ad vnũ locũ. de terra facta sunt z in terram piter reũ tenit. Eccl. iij. Et sicut angeli oio tendũt sur sum ad deũ. p oppositum aialia tendũt deoz/ sum ad terrã. quia nihil hnt spũale. Tercius gradus creaturaz qñ epilogando est homo. qui est ppositus de materia corpali qstuz ad corpus. in quo est similis iumentis. z spiritus ali qstuz ad animã. in q est similis angelis. Nisi aia ronalis nõ educit de potentia mate rie. Ideo est imortalis vt angeli. Quã aia rati onalis sit incorruptibilis pbat sanct Tho. j. parte. q. lxxv. ar. vj. z. ij. di. xix. ar. j. z. ij. con tra gẽtiles. clxxviii. z. lxxix. Gen. ij. Formauit deus hoiem de limo terre. qstuz ad corpus. z inspirauit in faciẽ eius spiraculũ vite qstuz ad aiam. ac si angelus a deo mittetur in coz pore deluto. formatũ vt ipsum regeret z gub naret. Ideo qstuz ad corp mox hõ vt iumẽ tũ. Eccl. iij. Cũ est interit hoim z iumento rũ qstuz ad corp. vt dicit s. Tho. j. pte. qd. lxxv. ar. vj. in solutiõẽ ad primum: s. aia est imẽ

in q plis danyer q factent

Nota per totum

mortalis. et quasi corpus mortis anima vadit ad deum reddere rationem. Reuertat puluis ad terram suam unde erat: et spiritus redeat ad deum quem dedit illum Eccles. viii. Sic miles cui rex commisit castrum in medio inimicorum. qui sibi bene custodierit castrum premiabit a rege: aliter punietur. Sic corpus ad instar castrum consistit in medio inimicorum in quo deus mittit spiritum tanquam militem ad custodiendum ne per portas sensuum corporalius intret inimici. Sed si bene custodit promittitur in morte: aliter punietur tanquam proditor et peccator. Aplos. Statutum est omnibus hominibus semel mori: quantum ad corpus. et post hoc iudicium quantum ad animam ad Hebr. ix. In quo iudicio datur rationem de gubernatione corporis. De quo iudicio dicit Christus in the. Sed iustus fuerit dabo vobis. s. in illo iudicio. per thema secundum Augustinum. in libro de cura pro mortuis agenda tres sunt gradus decedentium sive morientium.

Quidam sunt boni perfecte.

Quidam sunt mali puerie.

Quidam sunt boni mediocriter.

Quilibet istorum dicit Christus in the. Sed iustus fuerit dabo vobis. Dico primo quod de morientibus quidam sunt boni perfecte sicut sunt persone que licet peccauerint aliqui tamen per tunc redierunt ad deum: puerunt de peccatis. presentem non solum in anno sed in hebdomada etc. et sic de alijs bonis. Inter quos si eorum mala et peccata ponerentur in statera diuine iusticie: et bona in alia. multo plus ponderarent bona quam mala. Tales dicuntur boni perfecte. Quibus dicit Christus. Sed iustum fuerit dabo vobis. Quia quoniam tales decedunt statim dabo illis Christus gloriam paradisi sine purgatorio. quoniam iam habuerunt hic purgatorium. Auctoritas. Si impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis que operatus est. et fecerit iudicium et iusticiam vita viuet et non morietur Ezech. xviii. Nota. si impius. i. pessimus et abominabilis peccator penitentiam egerit de omnibus peccatis suis. saltem mortaliibus. que peccata sunt nec vni sine altero sit remissio. vt dicit sanctus Thomas in prima secunde. q. lxxiiij. ar. i. Et. iij. di. xvj. q. ij. ar. i. q. ij. Et custodierit omnia precepta mea scilicet in voluntate proponendo custodire. Quia dicit philosophus quod recessus a termino a quo. scilicet a peccatis est accessus ad terminum ad quem. scilicet bona opera. Et fecerit iudicium scilicet in confessione. Ideo confessor debet federe. reus est peccator ideo debet se accusare seruata veritate. Et si fecerit iusticiam scilicet seruando penitentiam iniunctam. vita viuet et omni iniquitati eius que operatus est non recordabor: scilicet ad puniendum. Ezech. xxxiiij. Quia peccata eius que fecit non imputabunt. s. vt puniantur iterum: sed quod iustum fuerit dabo vobis. quantum

ad gloriam. Qualiter autem datur gloria personis perfectis et bonis hoc declarat per quandam autoritatem allegorice sumptam Exo. xxiiij. Ecce ego mittam angelum meum qui precebat te et custodiat in via et introducat in locum quem preparauimus. Doctrina est theologie quod angelus malus venit in morte cuiuslibet. etiam in morte Christi venit lucifer qui volens cape animam Christi posuit se in brachio crucis. Sed a Christo captus fuit et ligatus in inferno vsque in finem mundi. Hoc dicit expresse Beda super Thobiam cap. vi. vbi dicit. quod Thobias exiit vt lauaret pedes suos. Et ecce piscis in manus exiit ad deuorandum eum. Sed apprehendit brachia eius et attraxit eum in siccum etc. Et exponit ipse de morte Christi. quia tunc crucifixus lauit pedes peccatorum et exiit piscis in manus scilicet dyabolus. Sed apprehendit brachia eius. partem parastri diripiendo. De hoc dicit Christus. Venit enim princeps mundi huius. et in me non habet quicquam. Job. xij. Ex hoc habetur doctrina clara quod dyabolus venit in morte cuiuslibet. Ab hoc fuit exempta sola virgo Maria de gratia speciali. Ideo Christus mittit in morte angelum bonum. Ideo dicit. Ecce ego mittam angelum meum qui precebat te. s. egredientes de corpore. qui ponit se ad dextram. Persona autem si sit bona et perfecta statim sentit ibi presentiam boni angeli. licet ipsum non videat. quia caro impedit sed anima a carne separata statim videt ipsum et cognoscit. Et angelus malus stat ad sinistram. qui reprehendit a bono d. Quid vis tu hic. Respondet. spero etc. Ideo dabo vobis optimum consilium faciendi orationes angelis custodiendi quolibet die. Pro dicti intelligentia nota quod dicit sanctus Thomas prima parte. q. lxxxix. arti. ij. quod anime separate cognoscunt se mutuo et angelos. Diues enim in inferno postus vidit Lazarum et Abraam. Et si loquamur de naturali cognitione anime separate tunc habet perfectam cognitionem de alijs animabus separate: sed de angelis imperfectam et deficientem. Cuius rationem sanctus Thomas ibi assignat. quod modus anime separate est infra modum substantie angelice: sed est conformis modo aliarum animarum separatarum. modo sic aliquid intelligit secundum quod est in intelligente. est autem aliquid in altero per modum eius in quo est igitur anima separata habet perfectam noticiam de alijs animabus separate. et imperfectam et deficientem de angelis. loquendo de cognitione naturali anime separate. De cognitione autem glorie est alia ratio. Et dicit sanctus Thomas in solutione ad primum quod anima separata quodammodo est liberior ad intelligendum quam coniuncta. in quantum per grauedinem et occupationem corporis a puritate ipsius

Nota per totum

Nota per totum

Sate separe nos sunt se ma
rno.
Squale die de fieri oio
Angelo ripedi.

telligentie impeditur: et ideo separata cognoscit angelos: sed non coniuncta. Secundo dicit: et custodiat te in via. s. ab hinc vsque ad celum que est via longissima. Et secundum doctrinam communem. demones sunt in media regione qui erunt ibi vsque ad iudicium. custodientes passum. qui sunt vt athomi in radio solis. Ideo anima indiget custodia et securitate angeli boni. De hoc David. Angelis suis deus mandauit de te: vt custodiant te in omnibus vijs tuis. ne forte offendas ad lapidem. i. duritiam malorum spirituum. ps. xc. Pro dicti intelligentia nota secundum sanctum Thob. j. parte. q. lxxiiij. arti. iij. quo querit. vtum aer iste sit locus penalis demonum. quod demonibus duplex locus penaliter debetur. s. aer caliginosus causa exercitandi homines vsque ad diem iudicii. Et in certum ratione culpe et pene. verumetiam eorum aliqui nunc in inferno sunt ad torquendum eos quos ad malum induxerunt. sicut et alii qui boni angeli sunt cum animabus sanctis in celo. Sed post diem iudicii omnes mali tam homines quam angeli in inferno erunt: boni vero in celo. hec sanctus Thomas vbi supra.

Tercio dicit: et introducat ad locum quem preparauimus. De quo dicit Christus apostolis. Gladio parare vobis locum. Iohannis. xiiij. Portarii qui custodiunt portas sunt Michahel pro angelis: et beatus Petrus pro hominibus. et angelus introducit animam sanctam. Cui sit magnum gaudium in qualibet platea angelorum. Ideo Christus dicit. Factum est vt moreretur mendicus et portaretur ab angelis in sinum abrahe Luce. xvi. Nota vt portaretur ab angelis. Quod qualis honor est anime ita coronari a papa ihu. Auctoritas. Sapiens. v. Iusti in perpetuum viuunt et apud dominum est merces eorum. Ideo accipiet regnum decoris et diadema speciei de manu domini. ergo quod iustum fuerit ego dabo vobis. quoniam iusticia magna est quod ex quo homo se dat ad seruendum deo quod ipse det homini suam gloriam. Dico secundo: quod quidam sunt mali peruerse. sicut illi qui sciunt se tenere malam vitam. pleni superbia pompa et vanitate. Idem de alijs peccatis qui oculis apertis vadunt ad infernum: et nolunt conuerti nec redire ad deum. Tales quando moriuntur in puncto descendunt ad infernum: tam graue est onus peccatorum quibus grauantur Job. xxi. Ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descendunt. Ecce quare dicit: quod iustum fuerit dabo etc. Greg. Ad magnam iusticiam omnipotentis dei pertinet. vt nunquam in alia vita careat supplicio quod in hac vita noluit carere pec-

cato. Questio. diceret aliquis non videtur iusticia quod pro peccato temporali vel momentaneo homo puniatur eternaliter: sed iusticia est si tamen pro quanto. Iuxta illud. Pro mensura peccati erit plagarum modus. Deut. xxxv. Item Apocalyp. xvij. Quantum glorificauit se et in delicijs fuit tantum dabo illi tormentum et luctum. Quomodo ergo erit iusticia quod puniatur sine fine. non est ibi tantum et quantum. nunquid sufficeret quod si per diem peccauit quod per diem puniatur si per mensem. per mensem. si per annum etc. Responso. quod illa ratio preedit ex ignorantia vel ex inaduertentia supponenti quod quando peccator moritur quod peccatum finiat: imo tunc magis in peccato obstinatur vel confirmatur. Et quia illa obstinatio durabit eternaliter in peccatore. ideo etiam pena erit eterna. Quoad anima est coniuncta corpori recipit conditiones corporis: et corpus etiam recipit conditiones anime. Corpus recipit ab anima vt loquitur ratiocinetur. operetur. ambulet etc. quia corpus de se nihil horum posset facere. anima autem recipit a corpore variabilitatem et mutabilitatem quia sicut corpus mutat et alteratur leuiter. sic etiam et anima. Quia bonus homo et sanctus potest mutari et effici malus: et e converso. Sapiens. ix. Corpus quod corrumpitur aggrauat animam. Sed in morte quando corpus et anima separatur. corpus remanet ab vna parte et perdit conditiones quas receperat ab anima. et anima ab alia parte perdit conditiones quas recepit a corpore. et efficitur inuariabilis et immutabilis. quia non potest mutari de gratia ad culpam: nec e converso. Unde si anima damnata posset habere tantam partem sicut granum sinapis saluaretur: sed impossibile est. quia obstinata in malicia et peccato. Ideo pena erit eterna.

Nota quod peccatum angeli est irremediabile. vt dicit sanctus Thob. j. parte. q. lxxiiij. arti. ij. in corpore. Et. ij. distin. vij. q. j. scdo. Item. iij. dist. j. q. j. arti. ij. secundum. Item de veritate. q. lxxiiij. arti. x. et de malo. q. xvj. quinta. Similiter et peccatum damnatarum animarum est irremediabile. Tres enim causas obstinationis demonum. vbi sunt. in de veritate assignat. Notat super sanctus Thomas in de veritate. q. xx. iij. arti. vij. in solutione ad sextum. quod duplex est obstinatio. s. secundum quid et simpliciter. Prima est in hac vita. Secunda vero in damnatis tamen. Idem dicit ibi s. q. lxxiiij. arti. xi. Item. Damnati non penitent de malis que fecerunt ratione culpe sed ratione pene. vt dicit s. Thob. iij. dist. xiiij. q. j. arti. iij. q. iij. v. q. ij. arti. j. q. ij. Et ideo etiam iusto dei iudicio pena damnatarum erit eterna sive perpetua. Nota ad hanc similitudinem de

Square per totum pro
zali datur per et
na.

Square per datur
natorum et eterna.

duobus raptoribus quos dñs vult corrigere
 zc. Idem de aia qñ sentit primū ictum pene:
 obstinat in malicia zc. Apoca. xvj. Estuauc:
 runt homines estu magno z blasphemauerūt
 nomen dei habentis potestatem sup has pla:
 gas. neq; egerūt penitentiā vt darēt illi glo:
 riam. Ideo xps Ath. xv. Ibi hi scilicet
 mali z pueri in ignem eternū. Iusti autē in
 vitam eternā. De quib' dicit scriptura Eccl.
 xj. Si ceciderit lignum ad austrū aut ad aq:
 lonem: in quocunq; loco ceciderit ibi erit. Li:
 gnū siue arbor. id est homo Ath. viij. Ue:
 deo hoies velut arbores ambulātes. pmo di:
 cta est flozere per bonas cogitatōnes. secūdo
 folia facere per bona verba. tercio fructus p:
 ducere. De quib' Luce. iij. Xps dicit. Facite
 fruct' dignos penitentie. Hec arbor scilicet i
 morte securi mortis Ath. iij. Jam em se:
 curis ad radicem arboris posita est. Si ceci:
 derit ad austrū: qd significat statum gratie p
 pter caliditatem deuotōnis z humilitatez di:
 uine gratie. ibi erit scilicet eternaliter. Si autē
 ceciderit ad aquilonem. qd significat statum
 culpe et peccati mortalis. ppter frigiditatem
 ibi erit scilicet eternaliter. ergo qd iustum fue
 rit dabo vobis. Tercio dico q quidā sunt
 boni mediocriter: quia nō est homo q nō pec
 tet. Eccl. vij. Sed p tempe redeunt ad de:
 um pterunt de peccatis: sed nō tantū quātuz
 Ath. galatena tñ ex quo fit p tritio non est sine
 gra gratum faciente: sed penitencia est parua
 respectu peccatorum que fecerūt. Tales qñ:
 do decedūt nō vadunt statim ad paradisū. qz
 nō sunt boni perfecte: nec vadūt ad infernū
 qz nō sunt peruersi: sed descendūt ad purga:
 toriū. quod est in corde terre. Ideo quod iu:
 stum fuerit dabo vobis dicit xps: qz ibi com:
 plent penitentiā. De hoc inquit dauid ps. x.
 Qui iustus dñs z iusticias dilexit: equitatez
 vidit vultus eius. Nō equitatem scilicet cul:
 pe z pene: z econuerso. Et cōpleta ibi penitē:
 tia ascendūt ad celum. Nō similitudinē de
 argentario. qui nunq; ponit in opere aurum
 z argentū nisi fuerit primo purificatū: in fur:
 nello. Sic deus optimus argentari' nūq; po:
 nit in opere paradisi aurum nec argentū. scilicet
 xpianos. qui dicunt aurū. ppter grām chari:
 tatis quam habent. et argentū. ppter clarita:
 tem fidei: nisi purificent' primo in camio pur:
 gatorij. Eccl. ij. Igne purgatur. i. purificat
 aurū z argentū. homines vero receptibiles
 in camino humiliatōnis. Nota receptibiles.
 scilicet passiuē. vt recipiant in celo ex q in gra
 decesserunt. Aplus. Gratia dei vita eterna.
 Vel receptibiles actiuē. qz sunt apti recipere

nostra suffragia. que intantum possent a vi:
 uis iuuari q minuit tempus z pena. Sed il/
 li de inferno non sunt receptibiles nec actiuē
 nec passiuē. quia sunt tanq; membra abscisa
 z putrida a corpe ecclesie. Ecclesia em ē vnū
 corpus. cuius oculi sunt speculatiui. aures iu:
 dices. nares qui sentiūt odores virtutū xpi z
 sanctorum sunt deuoti. os sacerdotes qui co:
 medunt sacramenta altaris. et loquunt' lau:
 des dei. Suttur sunt predicatorēs quo cibus
 spiritualis animarum transit ad nos. Bra:
 chia defensiuā sunt domini tempales. Ute/
 rus diuites mercatores. Tibie et pedes tan:
 gentes terram qui sustinent totū corpus sunt
 laboratores ad Rom. xij. Sicut in vno cor:
 pore multa membra habemus. omnia autē
 membra non eundem actum habent. ita mul:
 ti vnum membrum sumus in christo. singuli
 autē alter alterius membra zc. Dic quomo:
 do quando dicit' aliqua missa vel dat' elemo:
 sina p animā in purgatorio existenti que p il:
 la est: statim illa aīma sentit refrigeriū. z om:
 nes in purgatorio illi' misse participes effici:
 untur. z si illa anima p qua dicit' nō indiget:
 statim reuertit' ad vos meritū zc. ps. xxxij.
 Oratio mea in sinu meo reuertet'. Auidentur
 seculares primo ne in missa faciant pccium' zc.
 scdo vt querāt bonos sacerdotes. Gregor'.
 Cum is qui displicet ad intercedendū mitti:
 tur. irati animus ad deteriora puocatur. Sā:
 cta g z salubris est cogitatio p defunctis ex:
 orare vt a peccat' soluant'. ij. Ath. xij. Dic
 ptra illos qui nō pplent testamenta zc. Luc.
 xvij. Nunqd vindictā faciet deus lectorūz
 suorū clamantū ad se die ac nocte. z patienti:
 am habebit in illo. Dico vobis quia cito faci:
 et vindictā illoz. z. xij. q. ij. Qui oblatōnes
 defunctorū aut negant aut difficulter reddūt
 tanq; egentium necatores excomunicentur.
 Et. xij. q. ij. Qui abstulerit aliquid patri vel
 matri. dicet' hoc peccatum nō esse. homici:
 dij pnceps est.

Sermo. iij.

Dea operarios

et redde illis mercedē. Ath. xv.
 Inter omēs dñicas toti' anni ista
 est de maiorib' et sensibili noie vocat' septua:
 gesima. Rō quia mō appropinquat temp'
 penitentie. s. quadragesima. q pstitit i septez
 hebdomadis. In q peccatores faciūt pñiam
 p septe opa penitentialia. de septe peccatis
 mortalib'. p obtinēdis septe donis spūscā.
 z septe beatitudinib' paradisi. Ecce qre dicitur

septuagesima. Et de euangelio huius erit ser:
 mo: Sed primo salutē virgo Maria. Uoca
 operarios zc. In isto euangelio hodierno cō:
 tinentur multa z magna secreta z difficulta:
 tes que nō possunt in vno sermone declarari
 Ideo modo solum volo declarare pūcta pñ:
 cipalia que sunt duo. s.

Primus de vocatōne tpali.

Scds de tribulatōne eternali.

De scdo dicit the. z est verbū dei pñs ad fili:
 um ei' ihm xpm loquens de iudicio generali
 dices. Uoca oparios z redde illis mercedē.

Dico primo q prim' punct' erit de vocati:
 one tempali quō de' vocat aliq; ad se p bo:
 nam vitā z pñiam in h' mūdo scdm q ipemet
 declarat in euangelio hodierno p talē simili:
 tudinē dices. q erat quidā pffamilias q ha:
 bebat quandā notabilē vineā. ppter quā vo:
 lens pducere oparios sur: exit mae z hora p:
 ma exiit in platea z pduxit oparios. quibul'
 pmisit singulos denarios argēti. z misit eos
 in vineā suam. Egredus circa horā terciā vi:
 dit alios stantes in platea vel foro ociosos. z
 illis dixit. Ite z vos in vineā meā: z quod iu:
 stum fuerit dabo vobis. Item exiit circa sex:
 taz z nonā horas. z fecit similiter. Circa vero
 horā vndecimā exiit: que est inter vesperez
 ppletoriū z inuenit alios stantes quib' dixit.
 Quid hic statis tota die ociosi. Dixerunt ei.
 Quia nemo nos pduxit. dixit. Ite et vos in
 vineam meā. Hic ostenditur vocatio tempa:
 lis. Sed oportet prius tria declarare anteq;
 intramus materiā.

Primo quis est iste paterfamilias.

Scdo que est ista vinea.

Tercio q sunt iste hore. pma. terciā zc.

Nota q hoc nomen pffamilias est gti casus
 fm declaratōnez grecā: z numeri singularis.
 Iste g pater familie. s. xpiane ē sol' de' qui so:
 lum xpianis dat hereditatē paradisi. Istō mo:
 do nō dicit' pater iudeoz agarenoz nec alio:
 rum infidelium. Ideo nō dicit' paterfamilias
 in plurali: sed paterfamilie. s. xpiane. quā ge:
 nuit in baptismo in vtero sponse sue scilicet ec:
 clesie. Et xpianis tanq; filijs dat suam here:
 ditatem. quibus dicit' ipsemet. Omnes vos
 fratres estis: vnus est em pater vester qui in
 celis est Ath. xij. Uinea hui' patris fa:
 milie est vita spiritualis sancta z deuota p ip:
 sum valde dilecta que habet tot vites q rel:
 giosos. qui tenent vineam z non agrum. du:
 plici differentia que est inter agrum z vineāz
 Prima. quia vinea indiget maiori cultura z
 cura qz ager. Secunda qz vinea indiget clau:
 sula siue bardica. et ager non. Sic etiam vi:

nea spūalis que est vita religiosoz clericoz z
 deuotaz psonaz dicit' vinea. qz cuz magnis
 laborib' z cura intram' paradisi. etiam habe:
 mus maius salarium. Sed vita laycorūz est
 ager qui nō indiget magna clausura nec tan:
 to labore z sufficit eis tenere pcepta dei. Pri:
 mo q in suis necessitatibus nō recurrāt ad di:
 uinos zc. sed ad xpm. Scdo q loquantur de
 deo cum reuerentia z honore tanq; de domi:
 no. nec p aliquo lucro vel amico debent iura:
 re false nec blasphemare. totuz hoc est leue ad
 faciendūz. Tercio vt quiescatis in dominica
 postq; laborastis p totam hebdomadā. z au:
 diatis missam cum silētio zc. Quarto hono:
 rare pentes: quia etiā animalia brut' hoc fa:
 ciūt: vt patet de ciconia. Quinto nō occide:
 re aliquem: nisi p iusticiā zc. Sexto. nō forni:
 cari nec facere adulteriū. Septimo. nō furtū
 facere: quia ipse totum dimisit. Octauo. non
 falsum testimonium dicere nec in iudicio. nec
 extra iudicium. Non. nō pcupiscere vxorez
 primi. Decimo. nō pcupiscere bona primi.
 Ecce decē pcepta quia leuia sunt. s. Jobā. v.
 Hec est charitas dei vt mandata ei' custodia
 mus: z mandata ei' gūa nō sunt. Ideo xps.
 Si vis ad vitam ingredi serua mādata Ath.
 thei. xij. Nos autē religiosi qui sum' vinea in:
 digem' maiori labore z cultu. quia nō solum
 tenemur seruare pcepta decem vt laici: sed
 etiam tenemur ad vota religionis et ad ceri:
 monias. Item non sufficit pbyteris seruare
 decem pcepta: sed etiam obligant' tenē vo:
 ta que sunt ordinibus annexa. z facere serui:
 tium dei. surgere de nocte ad matutinas. di:
 cere septem horas canonicas z missam deuo:
 te. viuere tenent' caste. quia habent tractare
 illud sacramentum altaris in quo est sanctus
 corpus xpi seruando cor mundū a malis co:
 gitatōnib'. Ath. ab imūdis acerb' et ludis.
 Os a blasphemijs iuramentis et mendacio.
 corpa corruptōnibus luxurie. qz est sepulch:
 xpi ne pñiat in latrina zc. Idem de laycis q
 volunt viuere spūaliter. qz plus facere debēt
 q alij layci. s. pñiteri z cōicare frequēter. orare
 quolibz die. ieiunare sepe. Ecce quomodo vi:
 nea vite spiritualis indiget maiori cultura qz
 ager. s. vita laycorūz. Pro ista vinea dauid
 orando dicebat. De' virtutū puertere de ce:
 lo z vide z visita vineā istā. et pñice eam quā
 plantauit dextera tua. ps. lxxix. Nota in his
 vrbis duas differentias. Prima ibi. De' vir:
 tutū puertere. qm multi sunt in vinea religio:
 nis q nō tenēt vitaz spūalem. pp' h' dicit de'
 virtutū puertere nos religiosos. hūc mundū
 z aliū. respice d' celo z vide z visita. s. tāgēdo
 m iij

ad q obligat' decem

corda vt pueriam ad seruandū que voui-
mus. De illis aut qui iam seruāt: dicit. z per-
fice eā quā plantauit dextera tua. Quia que
libet psona spiritualis vite plantat a deo i vi-
nea vite spiritualis. Scda differentia que est
inter agrū z vineā est qm vinea indiget clau-
sura parietis ager nō. Sic etiā vinea spūalis
vite clausa debet esse. nō curare de negocijs
seculariū. nec de administrantijs vel familiari-
bus. als tpe vindemiāz. id est mortis non in-
uenient racemi bonoz operū siue meritozuz
Ideo xps loquens de se dicit. Hō quidā erat
pffamilias qui plantauit vineā z sepe. id est
bardicā circūdedit ei. Ath. xxi. quia als vi-
ta spūalis sine clausura nō pōt seruari. Ideo
David loquens de illis qui nimis curant de
negocijs mūdi dicit. Ut quid destruxisti ma-
cenā ei? i. bardicā. z vindemiāt eam omnes
qui ptergrediunt viā. ps. lxxix. Adō viden-
dus est que hore sunt iste in quibz pffamilias
vocat gentes ad vineā spūalis vite. ad quas
vocat ad quinqz horas. i. prima. tertia. sex-
ta zc. in quinqz etatibz. Hora prima hoīs est
infantia siue puericia. Quia g iam in pueri-
cia incipiūt seruire deo oāt. pntent zc. tales
vocat hora prima ad vineā spiritualis vite
hora tertia est scda etas scz adolescētia a qn
decim annis vsqz ad vicesimū quintum. Hac
hora vocant qui in ista etate incipiūt bonam
vitāz. Hora sexta qui in iuuentute. Hora no-
na qui in senectute. Hora vndecima qui i eta-
te decrepita. Dicit. Miser senex sum z nul-
lum bonū feci zc. adhuc recipiē a dño. quasi
diceret de malis solutoribus oportet recipere
zc. Ecce qliter in quinqz horis siue etatibz
hoīm deus vocat gentes ad vineāz spiritualis
vite. Auctas. Deus omīs grē scilicet dator q
vocauit nos in cternā suā glām in xpo. j. pe.
v. Si querat in q istarum etatum est melius
vocari z pueri ad deum z incipere vitā spiri-
tualē. Ad hāc questionē respōdet hieremias
dicens. Bonū est viro cum portauerit iuguz
ab adolescentia sua. Treno. iij. Ad quō pa-
rentes debent nutrire filios. Dixi secundo
q secundus punctus esset de retributione et-
nali quō deus dabit vnicuiqz fm q ineret p
iusticiā dicente deo pfe ad filiū. Uoca opera-
rios z redde illis mercedē. qd ondit in euan-
gelio cū dicit. Lū sero autē factum esset dixit
dñs vinee pcuratori suo. Sero intelligit die-
es iudiciij. Ratio. qz sicut sero est finis die: sic
dies iudiciij erit in fine mundi cito et breuiter
Tūc nullus viuēs remanebit i mūdo. qz om-
nes morient z p ignē pburent. et statim post
erit iudiciū. ad heb. ix. Statutū est omibus

hoībz semel mori. z post h iudiciū. In isto se-
ro die iudiciij dñs vince. scilicet xps verus deus
z homo vocabit pcuratores suū scilicet Abi-
chaelem. qui ex pcepto xpi pcurat hāc vineā
z custodit. Ecce michael vnus de principibz
primus venit in adiutoriu meū. Dan. x. Tūc
dicit hieus sibi. Uoca operarios: z redde il-
lis mercedem. scz nunciatiue. qz deus reddet
mercedē pmiatiue. Hec vocatio erit vniuer-
salis citatio que fiet p michaelē qm voce ter-
ribili clamabit. Surgite mortui venite ad iu-
diciū. Que vocatio dicit tuba ppter terribi-
litatem vocis. que au: dicit in celo. in inferno.
in purgatorio. z in lymbo pueroz. Et statim
omnes anime tam bonoz qz maloz venient z
quelibet resumēt suū corpus virtute diuina.
licet fuerit pbustum vel a bestijs deuoratum
Boni aut cum magno gaudio assumēt cor-
pora sua. sicut sponsa accipit vestem precio-
sam a suo sponso sibi missam. z cantando di-
cent. Gaudens gaudebo in domino. et exul-
tabit anima mea in deo meo. Quia iduit me
vestimentis salutis. z indumento iusticie cir-
cūdedit me. quasi sponsum decoratum co-
rona. z quasi sponsam ornatum monilibz suis
ysaie. lxi. Dammati etiam tunc erient de in-
ferno. licet magis vellēt ibi remanere. qz mo-
do habent captione latam: sed anima restrin-
getur in corpe fetido z ignito. ac si aliquis in-
dueretur tunica ferrea ignita. Venient etiaz
omnes pueri qui sunt in lymbo z suscitabun-
tur in etate. xxx. annozuz z omnes cognosce-
mus nos. Ecce hec est vocatio vniuersal ad
eternam retributionem. Auctoritas. Tūc mit-
tet filius hominis angelos suos cum tuba et
voce magna. z congregabunt electos suos a
quatuor ventis. a summis celoz vsqz ad ter-
minos eozum. Ath. xxiij. Nota cum tu-
ba z voce magna a quatuor ventis celi. quia
tūc resurgent qtuor pditōnes defunctor. scz
beati de paradiso. et damnati de inferno. illi
de purgatorio. et pueri de lymbo. Quantuz
ad scdm. Retributio mercedis erit qm christus
dicit bonis qui erūt a dextris seu ad dextrā.
Venite bñdicti patris mei percipite paratuz
vobis regnū a pstitutione mundi. Esuriui et
dedistis mihi māducare. Siritui et dedistis mi-
hi bibere zc. Ath. xxi. Tūc boni flexis
genibus xpo regratiādo dicēt. Gloria tibi dñe.
zc. Qui dñe glie vel diuā ascendēt cū xpo
z dñe maria zc. osculātes manz xpi z dñis
marie. Ecce mercedē quaz expectamz si tene-
mus bonā vitā. et eternaliter erimz in illo ho-
nore z glā sine alicui defectu. Deinde dabit
salarium s penā dolorosam magis qz salarium

malis qui erunt a sinistris cum vultu et facie
terribili di. Discedite a me maledicti in ignez
eternum. qui paratus est dyabolo et angelis
eius zc. Ath. xxv. Quia nolulistis viuere
fm meas ordinationes: sed fm vestras inclu-
siones. Ego precepi humilitatem et vos fui-
stis superbi. et sic de alijs. Ideo inferne aperi-
os tuū et deglutire omnes impios istos. Dic
quomodo infernus absorbebit eos illa pena.
Ideo auiso quia non dico centesimā partem
pene. Ideo puerimini z faciat penitentiaz
operamini opus vestrum ante tempus et da-
bit vobis mercedem in tempore suo. Eccl. vii.
Deo gratias.

Sermo. iij.

Runt nouissimi

primi z primi nouissimi. Ath. xx.
Verbum est xpi z habet magnam
difficultatem in theologia. Ideo volo modo
ipsum declarare: sed primo salutat virga ma-
ria zc. Verbum positum declarat primo lit-
teraliter narzando primo historia breuē euā-
gelij. Et quādo in sero dñs vinee dixit pcur-
atori suo q in solutōne seruare talem modū
q primo daret salariū illis qui venerūt hora
vndecima. Deinde illis qui venerūt hora no-
na. Deinde illis qui venerūt hora sexta. z sic
de alijs. Sic q illi qui venerūt primi fuerunt
in solutōne vltimi. Occasione huius parabo-
le xps dicit verbum ppositum. Erunt nouis-
simi primi z primi nouissimi. Adō restat diffi-
cultas ad declarandū quō intelligitur verbū
predictuz. Erunt nouissimi primi zc. Pro cu-
ius declaratōne sciendum q hoc verbū crūt
primi nouissimi zc. habet virtutes fm tres in-
tellectus.

Primo fm duratōnem tempalem.

Secdo fm pditōnem mundialē.

Tercio fm affectionē cordialem.

Quantū ad primū predictum verbū est ve-
rum fm duratōnem tempalem. p quo scien-
dum q deus diuisit totū tempus in duas par-
tes. In tempore merendi z i tps pmiandi. Tem-
pus merēdi est in hac vita. z durat qdū du-
rat presens vita in quo meremur per opa mi-
sericordie. patientie. iusticie zc. Tempus pre-
miandi est in alio mundo. quia ibi nō est tem-
pus lucrandi aliquid. Qui licet sancti q sunt
in paradiso faciant multa bona opera et vir-
tuosa. tamen illa non sunt ad meritum gratie
sed sunt in premium et salariū glorie. De his
duabus partibus tps auctoritas. Tempus
stendi tempus ridendi. Tempus plangendi

tempus saltandi. Tempus belli. tempus pa-
cis Ecclesiastes. iij. Nota tempus stendi. scilicet
licet peccata est in hoc mūdo per pstritionem
z mala pximi per passionem. plagas chasti-
per deuotōez. z paradisu per desiderium z
ptemplatōnem. Tempus ridendi erit in alio
mūdo in gloria. vbi nō est stetus: imo abster-
get deus omnē lachrymā ab oculis sanctorū
Apa. viij. Item tempus plangendi est in h
mundo. Quidam plangunt mortem filiozuz
vxo mortem viri: et econuerso. Quidaz bo-
noz amicoz. quidam plangunt tempus per-
ditum in quo nullum bonum fecerunt. O
miser ego sum religiosus et sunt. xxx. anni q
habitu porto z nullum bonū feci zc. Idem
de presbyteris z laycis. Tempus saltandi erit
in alio mundo. Unum saltū siue coream faci-
unt sancti patres et patriarche. cum quibz tri-
pudiāt persone que fuerūt misericordes. Ali-
um modo faciunt prophete cū quibus tripu-
diant deuoti. Alium apostoli cum charitati-
uis. Alium martyres cū penitentibus. Aliuz
virgines cū continentibus. Ecclesia. Pacis
inter lilia septus coreis virginum sponsus de
corus gloria sponsus reddēs premia. Quo-
cunqz pergis virgines sequunt atqz laudibz
post te canentes cursitant: hymnoz dulces
personant. Tempus belli est in hoc mundo:
in quo oportet nos bellari ptra mundū p pa-
tientiam. Quoniam mundus dat tribulationes
aduersitates. derisiones. bonis personis. Se-
cundo cōtra carnem per abstinentiā. Caro ei
bellat dando malas inclināones z desideria
zc. sed vincit abstinentia. Tercio contra de-
monē per humilitatē. quia sicut ipse est dam-
natus per superbiā. sic vellet q omēs essemz
superbi. vt cū eo essemus damnati: sed vincit
humilitate. Tempus pacis quietis est i alio
mundo. Auctoritas. Sedebit plus meus in
pulcritudine pacis et in tabernaculis fiducie
z in requie opulenta. Ysa. xxxij. Ecce quō de-
us diuisit tempus in tempore merendi in h mū-
do. z in tempore premiandi in alio mōdo. Au-
cortas xpi in qua ponit septem merita huius
mūdi quibz correspondēt septē premia seu be-
atitudines in paradiso. Ath. v. di. Beati pau-
peres spū qm ipsoz est regnū celoz zc. Pau-
peres spū sunt illi qui despiciūt omnia bona
mundana. etiaz si sint diuites nō ponunt ibi
cor: nec spem: sed seruisit sibi de diuitijs in ne-
cessitatibz z nō in vanitatibz. Alij dicunt etiā
paupes spū in maiori gradu. sicut sunt illi q
ppter deū diuiserūt omnia q habēt et possunt
habere. vt sancti apostoli. Lūst dicit q ip-
soz est regnū celoz. Ecce premiū. Secundo
m iij

Sti paupes spu.

Dominica in. lxx.

Beati mites. Ecce meritum qm ipsi posside- bunt terrā. s. viuentū. Ecce premium. Abites sunt qui nolūt facere pompā in ornatu. vesti- tu nec scurferis. nec equis. sed in corde et in ore z gestu sunt simplices. Tercio. Beati qui esuriunt et sitiūt iusticiam. Quia als gens se occideret: sed qm vident illū suspensuz ppter furtū. z illū ppter homicidiū zc. dicūt. caue- bo a talibz. Propter hoc dñi tpaes qui faci- unt iusticiā hñt hic magnū merituz. z in celo hñt magnū pmiū. qm ipi saturabunt. Quar- to. Beati q lugēt: s. pctā. Ecce meritū. qm ip si solabunt. Ecce premiū. Quinto. Bñ mi- sericordes. qz ad instar seminatois in tempe- mellis. s. die iudicij metēt. qm ipsi miscōiā cō- sequent. Sexto. Beati mdo corde. s. ab odio rancore. inuidia. mala volūtate. a malis desi- derijs. qm ipsi deū videbūt. Septimo. Bea- ti pacifici. i. pacē facientes cuz inimicis. dicit Aug. i libro de sermone dñi in monte. q hoc meritū est maius. ideo premiū correspondēs est mai⁹. qm filij dei vocabunt. Octaua. Be- ati qui psecutores patiunt. ppter iusticiā. Ec- ce meritū. qm ipsoz est regnū celoz. Hono- Bñ estis cū maledixerit vob hoies. z dixerit omne malū aduersum vos mentietes ppter me. Gaudete z exultate. qm merces vstra copi- osa est in celis. Ath. v. Scdm q duratōem tpaem qui in hoc mūdo nouissime incipiunt mereri: in alio mūdo pmiānt pmi. si pmi ex- hac vita decedūt. Ideo dicit. Erunt nouissi- mi pmi. s. in glā. et pmi in merito nouissi- mi in premio. Terbi gratia. Quis primo in- cepit mereri z cē in seruitio xpi. Petr⁹ aplūs vel latro? Tertū est q petrus: q iam incepit i principio p̄dicatōis xpi. latro autē in fine. tñ latro fuit pmi⁹ in glā. qz eadem die fuit i pa- so z habuit paradisum. et Petr⁹ stetit adhuc p xxx. annos. Idem de virgine maria et beato Stephano. cū stephanus fuit pmi⁹ in glā qz xgo maria. Idem de Iobē euāgelista q fuit de p̄mis discipulis xpi. z de paulo q fuit de vltimis. qz p̄ ascēsiōe xpi adhuc p̄sequaba- tur xpianos. z tñ paul⁹ fuit p̄ior iobē in glā. bñ p. xx. annos. Idem de nobis. vnus religi- osus erit q seruiuit xpo. xl. ānos: vel. i. seruā- do regulā. vota. cerimonias. z vn⁹ hodie p- fitef z mox in sc̄itate. Ille qui fuit nouissi- mus in merito erit tñ prim⁹ in p̄mio in gloria Idē de p̄bris z laycis. Quot sūt in mūdo q tenēt sanctā vitā. amozē qz de⁹ sustinet mun- dū. qz als diu fuisset p̄sump⁹ forte. p̄p pctā inhabitantium. patet hoc pulcre. Sc̄. xvij. qz si. x. iusti fuissent inuenti in sodonis et go- mora. pepisset oib⁹. Aut em. Propter decem

nō debeo eos. Tales aliqñ diu dño seruiunt z hodie baptizat infans z mox. ille est p̄ius in gloria. Ideo tales nō sunt flendi: qui p̄spe- ro nauigio p̄cedūt vos ad portū salutis. j. ad Thes. iij. Nolumus vos ignorare de dormi- entib⁹ vt nō p̄tristemini sicut et ceteri q spem nō habent. Ergo fm duratōe tpaem erūt nouissimi pmi. Dico sc̄o q p̄dictū v̄bz est verū fm p̄ditionē mundanalem. Lōditio mūdanalē est qz p̄sp̄ritas. s. diuitiaz hono- rum. z dignitatū zc. elongat z retrahit homi- nez a deo intantū q ille q est in p̄sp̄ritate ob- liuiscit deū. Nota ad hoc similitudinē de illo qui cū magnis delectatōib⁹ z laborib⁹ enu- trit falconē p tres vel qtuoz annos. z aliquo- tiens fuit nec vult ad dñz redire qñ ab ipso vo- cat. z hoc ideo est qz hz stomachū plenū. Ita est hodie in mūdo de multis. De nutrit p̄o- nas diuites quibus dat p̄sp̄ritates. diuitias zc. qz nullus p̄t ista dare nisi de⁹. Dñs pau- perē facit z ditat humiliat z sublimat. Null⁹ dicat q habeat p̄p̄ijs laboribus qz multi sūt qui laborāt q tñ nihil lucrant. De⁹ dat totuz. Et multi qñ sunt pleni recedunt a deo. Ecce fugaz. Ideo sunt pauci diuites z deuoti i mū- do. qz talis est p̄ditio p̄sp̄ritas mūdanalē zc. Auctas. Incrassatus est dilectus z recalitra- uit. incrassatus impinguatus dilatatus. De reliquit deū factorē suū z recessit a deo saluta- ri suo. Deutro. xxxij. Nota incrassatus sc̄licz delicijs impinguatus diuitijs. dilatatus. sc̄li- cet honozib⁹ officijs dignitatib⁹ zc. Ideo de- reliquit deum factorē suum zc. per munda- nalem p̄sp̄ritatem. P̄positum facit aduersi- tas que facit hominē venire ad deū sicut tri- bulatio. infirmitas. p̄secutio. paupertas zc. Qñ sicut falco plenus recedit a dño suo: sed qñ esurit statim venit ad manū qñ vocatur a dño. sic diues plenus recedit a dño: sed pau- per ad p̄mā vocē qñ vocat a dño sc̄z in p̄di- catione. vel als statim venit p̄terit p̄fitef zc. Simples statim p̄uertunt ad deuz: s. diui- tes minime. Bene potestis predicare z dicere Ecce q̄lez hz aduersitas p̄ditōez z efficacā q̄ facit venire hoīem ad deū. qd p̄z ad oculum Erit vn⁹ sc̄utifer iuuenis fortis z robust⁹ qui totū tps suū expendit eq̄tando. rapiendo. su- rando zc. s. qñ capif et sententiaf tñ cōfitef z petit veniam. penitet z dolet. Greg. Abala q nos hic p̄munt ad deū ire p̄pellūt. Adō fm p̄ditionē mūdanalē in mūdo sūt p̄mi reges p̄ncipes. duces. comites. barones. papa. car- dinales. p̄lati zc. Nouissimi autē sunt pau- peres simplices p̄sone in omni loco tam in ec- clesia q̄ in platea et in via z in mēsa zc. Sed

q̄m sonat orassat. impingit. dilatat.

Sermo III

apud deum sunt p̄mi. quia aduersitas facit ipsos ire ad deū. Et p̄mi fm mūdū sunt no- uissimi apud deū. quia p̄sp̄ritas elongat ip- sos a deo. Ecce quō sunt nouissimi p̄mi. et econuerso. fm mundi p̄ditionem. De h dabo vob miraculū z exempluz sacre scripture qd xps p̄dicauit de diuite epulone z paupe laza- ro Lu. xvi. Qñ paup mendicus lazar⁹ q fm mundū erat nouissim⁹: apud deū fuit p̄m⁹. De diuite q fm mundū erat p̄m⁹: s. fm de- um fuit nouissim⁹ in inferno. Factū est autē vt moreret medicus z portaret ab angelis in si- nū abrahe. Adort⁹ est autē z diues et sepult⁹ est in inferno. Exemplū autē fuit de David et fratribus suis. j. Reg. xvj. Qñ de⁹ voluit da- re regē p̄lo israel. dixit deus Samuēl p̄phe- te q iret in ciuitatez bethleem ad ysai qui ha- bebāt multos filios dicēs qz vngeret in regez vnū de filijs suis. s. illum quē sibi ostenderet. Ad ysai vocauit aminadab z alios sex z suc- cessiue. vltimo vō ex iussu samuel⁹ dauid. Et tñc ait dñs. Surge et unge eum ipse est enim Nota historā quia pulcra. Saul fuit eictus de regno. coram dño vltimus. corā mūdo p̄- mus. David vō p̄m⁹ coram dño. abiect⁹ mū- do. Et dic quō p̄mi erunt nouissimi. et econ- uerso fm conditōnem mundi. Super hoc sc̄- ci doctores dant vnā similitudinē talē. sc̄i licet de falcone z gallina. quia falco q̄diu vi- uit feruaf diligenter. Nota practice zc. Op- positum est de gallina zc. que nō p̄mittit in- trare camerā dñi. Sed post mox mutatur fors. quia gallia est p̄ma z portat cum ma- gno honore inter duas scutellas argēteas co- ram dño. Falco autem nouissimus qz p̄fici- in sterquilino. Idem in p̄posito de diuite et paupe zc. Moralit nota hic p̄ diuitib⁹ vt cu- stodiant se z caueant a peccatis. taliter q si- cut sunt p̄mi in h mūdo sūt etiā p̄mi i alio corā deo. Qñ diuitie vel sunt acquisite iuste vel iniuste. Si iniuste debēt restitui. Si iuste debent in necessitatib⁹ expendi z nō in vani- tatibus: sed facere ex istis opa misericordie. pietatis zc. Idem si es in magno honore cō- stitutus cogita q es imago dei cui fit honoz: dicendo. Non nob dñe nō nob: s. nomini tuo da glām zc. Idem de delicijs: de quibus po- tes recipe fm statū tuū. s. nō transcendē limi- tes p̄ceptoz dei. Nota de quolibet statu fm libitū. Paupes autē qui in h mūdo nō habēt delectatōnes magnas: sed amaritudines. mi- serias. z paupertates si ista recipiunt cum falsa patientie. licet in hoc mundo sint nouissimi i alio mundo apud deum erūt p̄mi in gloria.

Ino h dmpo.

Ideo dicit scriptura. Glorietur humilis i ex- altatione sua. diues autem in humilitate sua quia sicut flos feni transibit. Exortus est em sol cum ardore et arefecit fenum. et flos eius decidit et decore vultus eius deperijt. Ita et diues in itinerib⁹ suis marcescet. Beatus vir qui suffert temptatōnem. quoniam cum pro- batus fuerit. sup̄le. patiens accipiet coronaz vite. Jacobi. j. Dico tercio qz verbum pro- positum est verum fm affectōnem cordialez. Doctrina est cōmunis sanctorum doctorum in theologia qz meritū gratie in hoc mundo z premium glorie in alio. magis venit ex affe- ctōne cordis z feruore spiritus qz ex multipli- catione bonozum operum. Quanto eniz ho- mo plus habet vel minus de charitate. tanto est p̄m⁹ vel nouissimus siue maior vel mi- nor apud deum. Terbi gratia. Sint duo qz vnus facit magna opera penitentialia. ieiunando. orando. magnas elemosynas dando zc. tamen nō facit ista cum magna affectione cordis z feruore spiritus. licet sit in gratia dei tamen nō est ita inflamatus charitate vt op- teret. Alter autē nō facit tot bona opera: s. so- lum seruat ieiunia ecclesie p̄fitef et p̄muni- cat semel in anno in pasca. audit missaz i dñi- ca soluz. facit aliquas elemosynas: s. ista opa facit cū magna affectōne cordis z feruore spi- ritus z cū magna charitate. ita qz totus vide- tur ignitus. De his duob⁹ quis habebit ma- ius meritū gratie hider in alio mūdo mai⁹ p̄- miū glorie. Dico qz iste sc̄s. qz meritū essenti- ale seu p̄ncipale non p̄putatur fm multipli- cationē siue multitudinē operum vel durati- onem temporis: sed maiorē vel minorē chari- tatem. Augustinus. Non numerositas ope- rum. non diurnitas tempoz: sed maior cas- ritas melior qz voluntas auget premiū. Ex h patet quō sunt multi nouissimi p̄mi et p̄mi nouissimi fm affectōnem cordialem. Et mul- ti incipiūt seruire cum magno feruore vt beatus Anthonius qui isto respectu dicunt pri- mi. qui paulatim dimittūt. vt religiosi in no- uiciatu. z p̄b̄yteri z layci iuuenes: sed qñ sūt antiqui z senes nullā habent deuotōez. Q in ueterate dierum. Dan. xij. Sunt aliq̄ qui te- pide z frigide incipiūt seruire deo: s. paulatim. ascendūt z augmentant in fuitio dei z in fer- uore spūs. hi q̄ sūt nouissimi fm affectōnez cordialē efficiunt p̄mi p̄ sp̄iales diligentiaz z feruore. Et illi qui erant p̄mi efficiunt no- uissimi p̄ negligentiam et in deuotōne. Ideo ap̄s ad Phil. j. Qz vt charitas v̄sa magis ac magis abundet in scientia et in omni sensu.

Beati v̄bz p̄fitef tñc p̄m⁹ sūt p̄ patient.

In maior r̄p̄tas au- get m̄p̄z p̄m⁹. z nō numerositas opuz.

In h dñi p̄ deuoti- clez: qm i se- nature p̄ p̄m⁹ deuoti.

ganare deo sicut in mūdo.

Ideo dicam vobis miraculū de sophia. Cui tradebant clauem ecclesie Constantinopo. et bobus deficientibus dedit herbam cum magna affectōe cordis et feruore spiritus. Ideo p̄pleta ecclesia fuit inuenta sc̄ptura in liminari dicte ecclesie de lris aureis. Sophia me fecit. Ecce quō totū op̄ fuit sibi attributū quō illis q̄ dederūt tot milia floz. sed sine magno feruore. Patet q̄ quō intelligit. Erūt nouissimi primi et primi nouissimi.

Sermo. v.

Singulos denari

os accipientes murmurabāt Ab̄thet. xx. Sermo noster erit de difficultate et subtilitate verbi p̄positi. Ab̄thetia p̄templatōnis et deuotōnis p̄ personis deuotus et bone instructōnis p̄ omnibus: sed primo salutes virgo Ab̄thetia zc. Singulos denarios zc. Pro declaratiōe difficultatis theologice tacte in verbo p̄posito oportet dicere parabolam euangeliū breuiter. qz intellectus litteralis siue historialis est fundamentū intellectus sp̄ualis. Dicat historia ad litterā de illis qui murmurabāt dicit the. Singulos denarios accipientes murmurabant. Ad̄o veniam ad difficultatem theologie. hec similitudo christi ostendit quō x̄ps dat salariū glorie bonis personis et deuotis que laborāt diligenter in vinea ecclesie militantis p̄ bonā vitā. Ad̄o ē difficultas in hoc q̄ dicit singulos zc. In quo apparet q̄ nō dat nisi vnū denariū cuiuslibet. et nunquid p̄ tanto et tam longo seruitō nō dat plus. Sc̄da difficultas qz videt q̄ omnes sint equales in premio glorie. Tercia difficultas est in hoc q̄ dicit murmurabant. sc̄z vnus de alio. et nunquid in paradiso est murmur vel inuidia. Has tres difficultates volo nūc declarare. Quantū ad primū cū dicit singulos denarios accipientes. sciendum est q̄ iste denarius quez deus dat bonis oparijs in fine diei mundi. scilicet vite tempis est paradīsus siue gloria eterna. Hunc denariū dat deus bonis oparijs religionis qui diligenter laborauerūt in vinea religionis ecclesie. et p̄sbris q̄ fideliter laborauerūt in vinea xp̄ianitatis p̄ bonā vitā. Illa paradisi dicit denarius. Propter quatuor q̄ sunt in denario q̄ illa gloriā significant. Primū est scriptura. sc̄dm est figura. terciū est circulatura. quartū est sonus. Quantū ad primū scriptura q̄ est in denario significat gloriā anime beate q̄ statim q̄ intrat paradīsum h̄z noticiā et sc̄iam clarā de omnibus scripturis mūdi. etiā si in h̄ mūdo fuerit

rusticus siue pastor rudis. Et sicut scriptura est in vtraqz pte denarij sic statim aia b̄tā habet vtraqz sc̄iam. s. de deo et de creaturis. qz subito aia h̄z sc̄iam de sc̄tā trinitate de p̄e et filio et sp̄sancto. Item ex alia pte videt statim iunctōez humanitatis xp̄i cū diuinitate. Tūc dicit aia. Nunquid potui istud intelligē vsqz modo. Videt etiā xp̄m in hostia p̄secrata. sicut nos videmus imaginē n̄fam in speculo. quā nos nō videm⁹ mō nisi p̄ fidem. Tūc dicit aie b̄tē. Sicut audiuim⁹. s. p̄dicare in mūdo. sic vidimus in ciuitate dñi. Ecce sc̄ptura vnus partis denarij. Ex alia pte aia h̄z sc̄iam creaturaz oim artū et sc̄iaz mūdi. etiā si sit aia vni⁹ pueri vni⁹ diei statim sc̄t totam grāmaticā et logicam zc. plus q̄ aliqs p̄sbrozum sc̄uit vnqz. Sc̄t om̄s naturas et p̄prietates aialium auium piscū lapidū herbarū fructū et elementoz stellaz. cognoscat om̄s angelos et noīa eoz et sanctorū. Greg. Quid est qd nō videat q̄ videntē om̄ia videt. Ergo benedictus est ille qui studet in libro bone vite. Adulti vadūt ad studia diuersa. x. xij. vel. x. iij. annis et tñ parū acquirūt de sc̄ia. sed in paradiso subito habet. Patet ergo quō denarius significat illaz gloriā p̄pter scripturā vtriusqz partis. Auctōritas. Vincenti dabo mānā abscon. et dabo illi calculū. qd nemo sc̄it nisi q̄ accipit. Apoca. ij. Nota vincenti. s. occasiōes mundi. inclinātiōes carnis. et temptatiōes dyaboli. Dabo mānā absconditum. et significat delectatiōes gl̄ie q̄ nunc nob̄ abscondite sunt. s. dauid sensit qñ dixit. Quā maḡ multitudo dulcedinis tue dñe: quā abscondisti timentib⁹ te. loquit de timore filiali zc. et dabo illi calculū. s. margaritā siue plam p̄ciosam lucentem. i. sc̄iam clarā absqz obscuritate aliqua. Et in calculo nomē nouū scriptū. s. sc̄iaz omnū sc̄iaz. Sc̄do q̄tum ad figuram imaginis que est in denario significat gloriā corporis quam habebit in die iudicij. Quia sc̄t corpora laborauerunt simul cum animabus in vinea chasti in bonis op̄rib⁹. Ita non solum anime sed etiā corpora vult dare gl̄iam. p̄pter hoc in iudicio generali resurgent omnia corpora vt recipiāt claritātē. Quā gl̄ia erit et qualis delectatiō quando gl̄ia anime redūdabit in corpus. Itē imago regis que est in denario h̄z coronam in capite cū quatuor lilij. que significant quatuor dotes corporis glorios. sed prima erit impossibilitas. Ad̄o modica sp̄ma siue lapis nos cruciat. s. tūc corpus erit impassibile sine aliq̄ passiōe. qz nec ignis nec aqua zc. Secunda erit claritas

Ad̄o vnus est niger alius albus zc. sed tunc iusti fulgebūt tanq̄ sol. imo plus. Tercia erit agilitas. Ad̄o habem⁹ corpora graua. quia vix possumus nos portare: sed tunc erunt leuia ad instar mentis que subito zc. Quarta erit subtilitas. Ad̄o leuiter impedimur ne transeamus: sed tūc a nullo poterimus retēri qui transeamus quocunqz vouerimus ire. Ecce quid significat imago regis cum corona in denario. Ideo dixit dauid in persona xp̄i resurgentis. Resloruit caro mea. Idē erit de nobis in resurrectōne generali. Ideo apostolus. Nostra cōuersatio in celis est. scilicet q̄tum ad gloriā animaz. vnde et saluatorem expectamus dñm nostrū ih̄m xp̄m. qui reformabit corpus humilitatis n̄re p̄figurātū corpori claritatis sue zc. ad phil. iij. Tercio q̄tum ad circulaturā siue rotunditātē que ē sine principio et sine fine in denario. q̄ significat p̄prietatē gl̄ie. qz illa gl̄ia nō dat ad diem mensē siue ad annū. s. imp̄petuū. In hoc mūdo seruiunt serui et ancille ad terciū temp⁹ p̄ certo salario. Ad̄o sic deus: sed vult q̄ homo seruiat ei de tota vita sua. et ipse dat salariū glorie eternaliter. Ideo dicit x̄ps in die iudicij. Ibunt hi in supplicū eternum. Iusti autē in vitam eternā. Denarius significat officium satorū. pellificū. et sic de alijs: sed solū erit ibi officium ecclesiasticoz. sc̄z laudare deū sine tedio et ipsum benedicere. Dauid. Beati q̄ habitant in domo tua domice: in secula seculorum laudabunt te. Et his quatuor gloriā paradisi dicit denarius. Quantū ad secundaz difficultatē cum dicit. singulos denarios accipientes: videt ergo q̄ om̄s sint eq̄les in premio gl̄ie. Maxime qz dicit euangeliū. Hi nouissimi vna hora fecerunt et pares illos nobis fecisti. R̄spondeo et dico q̄ in gl̄ia nō sunt equalēs. imo est ibi magna d̄tia et diuersitas. Et x̄ps dixit de iohāne. Inter natos mulierū nō sur. ma. io. ba. Qui autē minor est in regno celoz maior est illo. Ab̄thet. xj. Ex quib⁹ verbis patet q̄ nō om̄es sunt ibi eq̄les imo aliq̄ sunt ibi minores: aliq̄ maiores. Quare q̄ dicit. singulos denarios accipientes. Pro h̄z vbi declaratiōe nō q̄ licet sol equaliter tangat om̄s sibi p̄sentes. nō tñ equaliter om̄s sentiūt ei⁹ calorē. qz nō sunt om̄s equales in complexionē nec equaliter induti. nec equaliter iuuenes vel senes. Ita est in paradiso. Quia licet om̄s habeant eundem denariū glorie. nō tñ sunt eq̄les om̄s beati: imo s̄m q̄ in hoc mūdo cū minor vel maior diligētia et charitate seruiet

x̄ps. sic habent minorē vel maiorē gloriā in paradiso. Sol em̄ iusticie x̄ps deus n̄r. equaliter tangit om̄s: sed ipsi nō sunt equaliter beati. Sicut luna et om̄es stelle recipiunt claritatem a sole. Sed vt clare patet ad oculum nō om̄s equaliter illuminantur. Quia plus recipit luna de claritate solis q̄ alie stelle: et sic de alijs. s̄m q̄ diuersē p̄ditōes et p̄prietates stellarum sunt. Ita de sole iusticie et de sanctis. qz nō sunt om̄es equales in meritis. ideo nec in gloriā. Ideo dicit apls. Stella differt a stella in claritate. Sic et resurrectio mortuorū. s. ad Corinth. xv. Nota aliam similitudinē de rege plures filios habente. quoz vnus est paruus quinque annoz. alius decem. alius duodecim. Alij sunt magni quos rex induit omnes de eodem panno p̄cioso et e auro. Tertius est q̄ plus ponit de panno in veste filij maioris q̄ minoris. tamē om̄es sunt p̄tenti de suis vestibus nec vellent permutare. licet plus de panno sit in vna q̄ in alia. Idē de veste gl̄ie. Quidā sancti sunt minores: quidā maiores. quos om̄s deus induit de eadez pecia panni p̄ciosissimi gl̄ie. sed vnus h̄z plus q̄ alij s̄m q̄ habuit hic maiorē charitatē meliorēqz voluntatem. Non credatis q̄ qui est maior in genere vel sc̄ia vel diuitijs vel potentia sit maior in gl̄ia: sed qui fuerit maior in charitate dei et p̄xi. Aug. Maior charitas meliorēqz voluntas auget meritum. Quantū ad terciā difficultatē cum dicit. Et murmurabant. An in celo vnus murmuret p̄tra aliū. Respōdeō. q̄ nō. qz inter eos nulla ē inuidia s̄ amor et p̄solatio: quare ergo dicit thema. Singulos denarios accipientes murmurabāt. Pro cuius locutio que fit p̄tra aliq̄ duplici ratione. vel ex indignatione. vel ex admiratione. Ex indignatiōe murmurat aliquis quādo qz qñ precipit alicui aliquid. de q̄ reputas se iniuriatū murmurat. vel ex admiratione. sicut qñ dicit de aliq̄. B̄ndict⁹ de⁹. et quō ascendit iste in magno honore vel dignitate vel diuitijs: nō est diu q̄ erat paup. Prima murmuratio est p̄tē. Sc̄da nō. De ista murmuratiōe auctas de iudeis p̄tra xp̄m murmurantibus. Quidā ex admiratione dixerūt. Pro certo h̄ hō bon⁹ est. multa bōa opa facit et multa mirabilia. p̄ certo sanct⁹ hō debz cē. S̄z ali j vt pharisei murmurabāt ex indignatione di. q̄ habebat spiritū familiarem. virtute cui⁹ eiciebat demonia zc. Auctas. Abur mur multus de eo erat in populo. Et distinguit. Quidam em̄ dicebant: quia bonus est. Alij autē dicebant non: sed seducit turbas.

Propria me fecit.

Handwritten notes in the left margin.

Handwritten signature or initials at the bottom left.

Sermo tamen palam loquebat de illo ppter
metū iudeorū Johan. vij. Adhōdo respondeo
ad difficultatē. In hoc mūdo est murmur ex
indignatōne propter inuidiam. Hec murmu-
ratio est mala contra quam dicit scriptura.
Omnes facite sine murmuratiōib⁹ ad Phil.
ij. z Sapient. i. Custodite vos a murmuratio-
ne que nihil prodest. In paradiso autem nō
est murmur ex indignatōne sed ex admirati-
one quādo beati vident aliquem qui modo
incepit seruire deo z moritur in gratia. z xps
dat sibi gloriā: dicunt sancti. **Benedict⁹**
deus iste vixit in peccatis magnis. xxx. vel. xl.
vel. l. annis. z modo nouiter cōuersus habet
tantam gloriā. **L**redatis q̄ isto modo san-
cti loquebant de Paulo aplo admirātes cū
fuisset tam magnus psecutor xpianorū z mo-
do sit tam magnus in paradiso. Idem de be-
ato matheo prius vsurario zc. Idem de mag-
dalena cum sint q̄plures virgines in padi-
so que nō habent tantā gloriā. que admiran-
tes dicūt. **Benedict⁹** deus q̄ fecit istā puer-
ti z exaltauit. Hec murmuratio sc̄a et bona.
sic intelligit. Singulos denarios accipietes
murmurabāt. s. ex admiratōne z nō ex indig-
nate. Deo gr̄as.

Sermo. vi.

Multi sunt voca-

Multi sunt voca-
ti pauci vero electi. **M**ath. xx. In-
ter alias magnas difficultates et
subtilitates sancti euangeliū ista thematis est
de maioribus scilicet de multoz vocatōne et
paucorū electōne. Tria sunt que dant magnā
difficultatem verbo thematis pposito. scilicet
reuelatio diuinalis. augmentatio naturalis.
predestinatio eternalis. **D**e primo q̄ vbi
ppositū habet difficultatez ex reuelatōne di-
uina. **Q**m̄ ex diuina reuelatione facta beato
Johanni euāgeliste inuenitur in sacra sc̄ptu-
ra q̄ tot sunt electi in gloria q̄ sunt innumera-
biles. **A**po. vij. **V**idi turbā magnam quaz
dinuincere nemo poterat. ex omnibus gen-
tibus tribubus z plis stantes ante thronum
dei. Ergo multi sunt electi zc. **S**en. xv. legi-
t q̄ Abrahā complāgens se cum deo. qz nō ha-
bebat herede cum tot bona h̄ret. quem deus
eduxit extra dicens. **S**uspice celum z nume-
ra stellas si potes. **E**t dixit ei. Sic erit semen-
tuū. **E**cce hic reuelatio diuina multoz electo-
rum in dicta repromissione: de q̄ dicit ecclia.
Signifer sanctus **M**ichael representet eas i
lucem sc̄am. quā olim Abrahā pmisisti et se-
mini eius. **Q**uare ergo dicit the. **M**ulti sunt
vocati. **R**ūsiso. pmo q̄ vbi xpi est verum z re

uelatōnes Abrahā z iohānis sunt vere z cō-
cordant: per distinctōnem sic. **Q**m̄ de electis
possumus loqui dupliciter. vel absolute vel
compatiue. **P**rimo modo electi sunt multi si-
cut dicit Johannes in dicta reuelatōe sibi fa-
cta a deo. **S**ecundo sunt pauci respectu mul-
titudinis damnatoz. **E**t sic loquit xps com-
patiue. sicut in manu plena arena sunt grana
innumerabilia absolute: sed sunt pauca res-
pectu illoz que sunt in litore maris. **E**t de⁹ re-
cepit manum plenam. **E**t omnes electi i ma-
nu dei sunt. **I**tem Sapient. iij. **I**ustorum ani-
me in manu dei sunt z non tanget illos tormen-
tum mortis. visi sunt oculis insipientium mo-
ri: illi autem sunt in pace zc. **S**ed absolute lo-
quendo sunt tot q̄ sunt innumerabiles. quot
innocentes. quot martyres. **D**icit sanct⁹ hie-
ronymus q̄ si quolibet die fieret festum quin-
qz milium martyru dies anni nō sufficerent.
Quot doctores. quot p̄fessores. quot virgines
quot sancti cōtinentes. quot sancti religio-
clerici. laici. de matrimonio innumerabiles
sunt absolute. **S**ed compatiue respectu dam-
natorum pauci sunt electi. **Q**m̄ anteq̄ xpus
veniret in hunc mundū in carne humana trā-
suerunt de hoc mundo vltra quinqz. **A**d. an-
noz. z totus mundus damnabatur. excepti
paucis de plo israhel qui ibāt ad lymbū san-
ctoꝝ patrum. **I**tem tpe legis moysi cogitate
q̄t infantes mortui fuerūt absq̄ circūcissione.
Sic mō tpe legis xpi. q̄t moriunt absq̄ bap-
tismo z de his null⁹ saluati. **I**o. iij. **A**mē amē
dico vob nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aqua et spū-
sancto non intrabit in regnū celozū zc. **I**tem.
q̄t iudei. q̄t agareni. quot pagani z infideles
Item q̄t mali xpiani. q̄a fides z baptis⁹ cuꝝ
bona vita saluant hoīem xpianum. als non.
Quot xpiani sūt qui licz h̄eant fidē. tñ sūt su-
perbi. auari. luxuriosi. et sic de alijs peccatis
Quot xpiani q̄ nō cōfitent̄ q̄libet anno in q̄-
dragesima. nec cōmunicant. nec seruant pre-
cepta. nec dominicā. nec festa sanctorū. omnes
tales damnant̄. **I**sto mō comparatiue pauci
sunt electi. **N**ō hic de archidiacono lugdunū.
q̄ p. xl. annos fuit in heremo in magna pnia
postq̄ resignauit suis bñficijs. qui post mor-
tem apparuit archiepo lugdunensi. **Q**ui q̄st-
uit ab eo vt diceret sibi aliquid de alio mun-
do. **Q**ui r̄ndit q̄ in die qua ipse obiit mortui
fuerūt in mundo. xxx. milia de qb⁹ solū qnqz
fuerunt saluati. s. ipse z beatus **B**ern. qui illa
die obierat. qui statim sine purgatorio ascen-
derant ad paradysum. z tres descēderāt ad pur-
gatorium. alij quidē descēderāt ad infernum
Propter hoc dicit christus **M**atheti septimo

Intrate p angustā portam: quia lata est por-
ta z spaciōsa via que ducit ad pditōnem. **A**r-
ta autem z stricta que ducit ad vitā: et pauci
inueniūt eam. **P**auciores qui inuentaz tene-
ant. **P**aucissimi qui eam p̄ficiāt: quilibz vult
ire ad libitum. **A**ngusta porta paradisi volun-
tas dei est. **A**d istaz optet se restringere q̄ pa-
disum vult intrare. **L**ata porta est voluntas
ppria. **A**rta via que ducit ad vitā est afflictō
penitentialis. **T**ria spaciōsa inferni p̄uersatō
mundanalis. bene comedere. bene bibere. lu-
xuriari. delectari. vindicare se de iniurijs zc.
pauci sunt electi. **H**ec p̄patio maxime appare-
bit in die iudicij qm̄ electi videbunt ad dexte-
ram xpi iudicij pauci. **D**e h̄ p̄pha ysa. ponit
duas similitudines di. **Q**uō si pauca oliue q̄ re-
manserūt excutiant̄ ex olea z racemi cū fue-
rit finita vindemia. **H**i leuabūt vocē suam.
atqz laudabūt nomen dñi **Y**sa. xxxij. **D**ic̄ hic
Letra. post excussione oliuaz z vindemiato-
num pauca remanēt oliue: pauci racemi. **S**ic
in iudicio pauci erūt electi in p̄patōne. **E**cce
quō intelligitur: multi sunt vocati. pauci vō
electi. **D**ico sc̄do q̄ verbū thematis habet
difficultatē p argumentatōez naturalēz dicit
thema multi sunt zc. mō est ratō natural⁹ dif-
ficultatis que declarat p regulam p̄hic dicē
Quelibet res opat̄ nāliter p suā virtutem et
p̄fectōnem. **E**t licet regula sit clara. tñ ad ma-
gis declarandū do duas similitudines. p̄ma
in sole qui h̄z plus de claritate ideo plus illu-
minat. sc̄do in igne qui h̄z virtutē calefactiua
z illuminatiua. qz quanto maior est ignis tā-
to magis calefacit z illuminat. mō cum deus
sit infinite potentie z virtutis z misericors. **D**a-
uid. apud dñm misericors: z copiosa apud eum
redemptio p̄s. cxxx. **I**tem. **A**diferator z mi-
sericors dñs: patiens z multū misericors p̄s.
cxlviij. **L**um q̄ quelibet res opet̄ naturalit̄:
p̄m suam virtutem zc. **L**um q̄ deus sit infini-
te misericordie debet saluare animas infini-
tas. **Q**uō ergo sunt multi vocati pauci vero
electi cum deberent esse infiniti. **P**ro r̄ssione
notanduz q̄ deus est infinite misericordie. pi-
etatis z bonitatis. vt om̄s saluarent̄ fecit q̄c-
quid debuit facere z potuit etiā infinite. quare
q̄ nō om̄s saluantur. quia nō om̄es volunt
saluari: imo pauci sunt qui volūt recipere suaz
saluatōez. **N**ō similitudinē de rege q̄ abūsdā-
tissime soluit p̄cium redēptōnis p captiuis q̄
erāt i barbara. et parauit naues z galeas vt
possint ad patriam suam redire. qui tamē no-
lebant inde exire. **S**ic in p̄posito domin⁹ hie-
rus xps abundantissime soluit p̄cium redem-
ptōnis p omnib⁹ hominib⁹. etiā si essent in-

finiti homines. z parauit naues scilicet inno-
centie baptismalis. penitentie sacramentalis
obedientie generalis. **S**ed gentes nolunt ex-
ire de captiuitate. qm̄ iudei nolūt exire d̄ car-
cere moysi. nec agareni de carcere machome-
ti. nec superbi de carcere supbie. z sic de alijs.
Ideo si nō saluant̄ est culpa gentium. z non
dei. quia nō vult cogere librum arbitriuz: s̄
inducit et p̄sulit. **H**oc bonum est z acceptum
cozam saluatore nostro deo: qui vult om̄s ho-
mines saluos fieri z ad agnitōnem veritatis
venire qui dedit redemptōnem semetipsum
p omnibus. s. ad **T**himo. ij. **D**ico tercio q̄
verbū thematis habet difficultatem p prede-
stinatōnem eternalē. **R**egula est theologo-
rum q̄ diuina p̄destinatio est fundamentū et
primū principiū saluatōnis hoīem intantū q̄
nullus pōt saluari nisi eternaliter fuerit p̄de-
stinatus. **S**i q̄ pauci sunt illi qui saluant̄. op-
tet etiā dicere q̄ pauci sunt p̄destinati. **S**i er-
go deus p̄destinauit paucos q̄re nō p̄destina-
uit multos aut om̄s. **A**nteq̄ em̄ fuissent p̄ctā
iam deus paucos elegit. **Q**uā aut̄ p̄destinatio
sit fundamentū saluatōis. **A**utoritas. **Q**uos
p̄destinauit: glo. eternaliter. hos z vocauit. s.
per predicationes suas scilicet aploꝝ et alioꝝ
rum. **E**t quos vocauit: hos z iustificauit scilicet
p penitentiā. quos aut̄ iustificauit. illos z
magnificauit sc̄z p saluatōnez ad **R**om. viij.
Item alia auctas. **E**legit nos an̄ mūdi p̄sti-
tutōnem: vt essem⁹ sancti z immaculati in p̄spe-
ctu ei⁹ in charitate. q̄ p̄destinauit nos in ado-
ptōez filioꝝ. ad **E**phe. i. **Q**uare q̄ de⁹ nō ele-
git seu p̄destinauit om̄s. videt̄ q̄ nō fuerit li-
beral⁹ in eligēdo seu p̄destinādo. **A**dō qz ista
materia ē multū subtilis optet r̄ndere p̄vnaꝝ
similitudinē talē. **S**emel in quadā ciuitate fuit
inuenta vna magna cōgregatio seu multitu-
do latronū. q̄ p curiā capti z sententiati om̄s
ducebant̄ ad furcas. z dum irent rex intrauit
p ciuitatem. **Q**ui vides eos dixit. qd̄ est hoc
Et fuit sibi dictum q̄ om̄s erāt latrones iam
ad suspendendū sententiati. **R**ex aut̄ respici-
ens eos pep̄cit aliqb⁹ de illis z recepit illos in
suos. **D**einde fuit supplicatū regi q̄ p̄ceret et̄
alijs. **R**espondit rex q̄ ipsos nō traheret ad
se sicut alios receperat: s̄ placeret sibi q̄ eēt
soluti. et si vellent fugere fugerent. **Q**ui solu-
ti noluerunt fugere. et ideo fuerunt suspensi.
Sic in p̄posito: sciatis q̄ qcquid in h̄ mūdo
euenit. z q̄cunqz eueniūt oīa p̄ntia deo fuerit
nec in aliq̄ euentu creuit sua sc̄ia. qz inuaria-
bilis est. **E**t videbat q̄ om̄es h̄ane creature
nāliter ibāt ad furcā inferni. qz nāliter nullus
ibat ad paradysum. de qb⁹ elegit aliq̄s. ad se tra-

pro p̄destinatio.

hendo eos: et hos p̄destinavit. Si dicatur: et quare nō elegit alios. iniurias fecit illis vt videtur. Responsio. Non est verū. sicut nec rex fecit iniuriā latronibus q̄s nō recepit ad se: imo fecit eis gratias solucndo vincula vt fugerent si vellent. Ita deus de multitudie hominū et mulieruz humane nature elegit illos sicut sibi placuit. et soluit vincula alioz per liberum arbitriū. quia si volunt fugere. vicia et peccata possunt fugere. Ideo si damnant est ex culpa eoz. Ideo multi sūt vocati paucido electi. Sed quilibet bon⁹ xpian⁹ d̄z facē p̄putum q̄ sit de electis. et facē suū conatū vt saluetur. Ideo dicit Petrus ap̄l. Fr̄es satagite vt p̄ bona opa certā vestrā vocatōez et electōnem faciatis. ij. De. j.

Sermo. vij.

Quid hic statis

tota die ociosi. Ath. xx. Thema dat mihi motiū p̄dicandi contra vnum defectū seu viciū: q̄d nō cognoscit. tamen est cā multoz. s. viciū et ociositas: s̄ p̄mo salutē vir. Ath. Quid hic stas. Thema ē vbi xp̄i reprehensiuū dicens. Quid h̄ stas etc. Multe p̄sonē sūt in h̄ decepte ex īgrantia. qz nesciūt quid est ociositas. p̄pter q̄d multotiens illi q̄ laborāt iudicant ociosos: et illi q̄ sunt ociosi iudicant diligentes. Bern. Ociosus ē nō tm̄ qui operat̄ nihil: sed ociosus est qui cōtinue laborando nihil tandem inde lucratur. Ex quo verbo patet q̄ nō solum qui nihil facit est ociosus: s̄ etiā qui inutiliter opat̄ et in sero nullū lucrū portat ad domū iudicat̄ ociosus. Cū fm̄ lucrū q̄d hō facit ociosus v̄l diligens iudicat̄. verbi gr̄a. Si quis laboravit tota die inutiliter et nullū lucrū portat de sero ad domum. talis iudicat̄ ociosus ab vxore et ab omnibus de domo. Alius q̄ tota die sedit vt sutor: vel scriptor tm̄ in sero portat lucrum. talis nō iudicat̄ ociosus sed diligēs. Sic etiā spiritualiter. qm̄ ille qui p̄ lucro temporalis acquirendo laborat p̄ terram et p̄ mare tam de die q̄ de nocte et cōgregat multa bona. tal̄ dicitur diligens. Sed in sero mortis quando veniet ad iudicium et xp̄s sibi dicit. Quid es lucratus et nihil portabit. quia omnes labores temporales hic manebunt. De quo ergo viues dicit xp̄s quia nullum bonum meritum nec bonoz operū portas. Ideo remittitur vt paup̄ ad hospitale miseroz. s. ad infernum. Illi aut̄ q̄ laborant in opib⁹ sp̄ialib⁹ ieiunando. orando. missas audiendo. ecclesias visitando. p̄sentē. cōmunicant. tales iudicantur ociosi a p̄sonis carnalibus et mundanis

dicentes. Melius esset q̄ iretis fodere vel fīlare. et h̄mōi. Decepti estis: qm̄ tales in sero mortis qm̄ venient ad domum paradisi portabunt manus et bursas p̄scientie plenas thesauro meritorum. et poterunt dicere xp̄o. Domine quinqz talenta tradidisti mihi. ecce alia quinqz superlucratum sum etc. Ath. xxv. Quinqz talenta id est quinqz sensus corporales. ex quibus lucratur alia quinqz scz oculis peccata stendo. auribus missas audiēdo et sermones. adozatu delicias despiciendo. gustu ieiunando. tactu corpus affigēdo. Qui dicit xp̄us. Euge serue bonez fidelis quia in pauca fuisti fidelis. supra multa te cōstituiam. Intra in gaudium domini tui. Ath. xxv. De p̄sona autem que fideliter laborat in operibus spiritualibus. dicit scriptura sc̄a. Non sideravit semitas pomus sue: et panem ociosus nō comedit. Prouerbioz vlti. Sed illi q̄ sūt negligentes in operibus sp̄ialibus et ociosos dure reprehendunt a xp̄o di. Quid hic stas etc. Est autē ocium reprehensibile. quia ē cōtra virtuales operatōnem. Ideo dicit. Quid stas ociosi. cōtra terrenam habitatōnem. Ideo dicit. Quid hic stas etc. De primo q̄ peccatū ociositatis est p̄tra virtuales operatōnem. Ideo reprehendo dicit. Quid hic stas ociosi cum deberetis opari virtualiter et meritoze. In sacra scriptura qm̄ aliquis reprehendit qz facit p̄tra virtuales operatōnem cōmuniter reprehendit p̄ quid. vt p̄z put legitur Ath. xxvj. qm̄ magdalena vidit xp̄m fatigatū ex labore. et ipsa ad ip̄m p̄fortandū et refrigerandū vnxit eū vnguento. De q̄ iudas et alij discipuli murmurauerūt p̄tra illud opus vtuosum magdalene. q̄s xp̄us reprehendit di. Quid molesti estis huic mulieri. Ath. xxvj. Ita etiam hic xp̄s reprehendit ociosos dicens. Quid hic stas ociosi. Qm̄ deus dedit nob̄ corpus locum t̄ps vt opemur meritoze hic d̄ q̄ viuamus in alio mūdo. Nota hic secretum theologie. Angeli mali statim post peccatuz fuerūt a deo p̄demnati irrevocabiliter et sine reparatōnem. intantū q̄ passio xp̄i nihil p̄fecit eis. Sed nos expectat misericorditer per annum vel per. x. vel. xij. vel. xx. et vltra ad penitentiam. Sed quare facit nobis istam gratiam et non angelis creaturis tam excellentissimis. quia nos habemus in quo possum⁹ penitentiam facere. scilicet corpus siue carnē quod non habent angeli. nec anime separate a corporibus. Ideo multum sumus reprehensibiles si non facimus fruct⁹ penitētie in agro corporis seminando. Primo cōtemplatōnem deuotas in capite. fletus in oculis p̄ peccatis

in ore oratōnes deuotas seu humiles. in manibus largatōnes elemosinarum. in pedibus peregrinatōnes. in toto corpore p̄niales afflictōnes p̄pter q̄d ociosis dicit xp̄us. Quid hic stas ociosi: patet q̄ quōd h̄ viciū ociositatis est cōtra virtuales operatōnes. Nō hic similitudinem de illo qui nō h̄ agrū neqz vineas in quibus possit laborare vt p̄uideat vxori et filiis. Nō attendēs hō diues p̄mittit sibi possessiōes cū agr̄ et vineis oliuet̄ et arborib⁹ vt opetur et viuat inde. Si forte ille est ociosus qz nō curat laborare in p̄dictis: s̄ vadit p̄ tabnas. ludos. lupanaria. et nihil facit nunqd̄ talis ē dignus reprehensione di. Quid hic stas ociosus. In hac reprehensione sum⁹ om̄s nos q̄ nihil habeam⁹. Quib⁹ dedit de⁹ agruz p̄prij corpis ad laborandū meritoze Gen. ij. Formauit de⁹ bo. de li. ter. etc. Dedit nobis vineas. s. ecclesias. in quib⁹ sūt vinū p̄ciosum. de q̄ dānati si possent h̄re vnā guttā cū vera p̄ritōe saluarent. Istō vino inebriat̄ aia de gl̄a dei p̄ auditū vbi dei. S̄ sūt multi miseri q̄ nō curant p̄parare agrū corpis. imo est ad instar tre in culte. ideo fiunt ibi multe male herbe et spine p̄ctoz. vbi abscondunt̄ bestie venenose veneno luxurie gule etc. Nō curant de vineis ecclesiaz. qz nolūt audire missas nec sermones etc. p̄pter h̄ dicit scriptura Prou. xij. Qui opatur terrā suā saturabit panib⁹. Qui autē sectat̄ ocium stultissim⁹ ē. Et loquit̄ de diligenti et ocioso. De diligenti aut̄ dicit. Qui opat̄ terram saturabit panib⁹. s. angeloz. de q̄ Luce. xij. Beat⁹ q̄ māducabit panē in regno dei. de q̄ si possem⁹ nos h̄re mō vnā micā sufficēt nobis p̄ centū annis vel mille ad vitam. De ocioso vō dicit. Qui sectat̄ ocium stultissim⁹ ē. Nota tres gradus stulticie. Prim⁹ grad⁹ est. Stultus q̄ p̄mittit p̄dere p̄ciosum thesaurū meritoz. Secund⁹ stultior qm̄ p̄dit p̄miz gl̄ie. Tercius stultissim⁹ ē qm̄ videt penas inferni sibi patas et nō curat ipsas vitare v̄l fugere. cū eas pōt p̄ p̄niam euadere. qz p̄ctōz q̄ sine p̄nā inuenit qm̄ mortē statim in inferno p̄iicitur. Dico sc̄o q̄ viciū viciositatis ē p̄ terrenam habitatōnem. Ideo dicit. Quid stas hic ociosi. s. in loco hui⁹ mūdi. Qm̄ fit aliqd̄ p̄ cōitatē loci solet hō reprehendi p̄ hic. dicendo. hic hō facit etc. Ut si aliq̄s vellet facē aliquā imundiciā in camera regis vel in ecc̄ia reprehendit p̄ hic. Et nunqd̄ hic etc. Istō mō p̄sa. p̄p̄ba reprehendit vnuz di. Quid tu h̄. aut q̄st q̄s hic. S̄ dicit. Expellā te de statōne tua et d̄ ministerio tuo deponaz te p̄sa. xxij. Hoc mō xp̄s reprehendit ociosos di. Quid hic stas ociosi. In q̄ obdit q̄ viciū ociositatis ē p̄ terrenalē

habitatioez. Sicut si in optimo orto ortulan⁹ sustineret arborē aliquā infructuosam et sterilem diceret sibi a dño. vt quid terrā occupat Sic in optimo orto ecclesie plantant̄ hoies velut arbores in baptismo. quas xp̄us rigat sanguine p̄prio. quia als aqua nullam habet ret virtutem nec efficaciam. Sed quare plātantur. Nōne vt faciant fructū virtuosuz bonoz opezz meritoz. d̄ q̄d d̄ xp̄s. Ego elegi vos et posui vos vt eatis et fructū afferatis. et fructus vester maneat. Job. xy. Nota posui vos. s. in orto ecclesie. vt eatis. s. p̄ opa virtutum in vitam eternā.

Dominica in. lxx. sermo primus.

Emen est verbū

dei. Verbum istud habet textualiter Luce. viij. et officiat in euangelio currentis dominice. In presenti sermone intendo vobis declarare virtutes edificatiuas quas habet verbum dei: Sed primo saluetur virgo Maria etc. Ex p̄uidencia et ordinatōne spiritus sancti est talis ordinatio. qz res diuine ponunt̄ in sacra scriptura sub figuris parabolis vel similitudinibus. Et hoc duplici ratōne. Prima ratio sumit̄ ex augmentatōne meritoz. Secunda ex multiplicatōne secretoz. De prima quia si veritates diuine clare ponerent̄ in scriptura nō esset tantus labor in studendo et inquirendo veritates: s̄ quia ponunt̄ in figuris. ideo oportet nos laborare vt inueniam⁹ thesaurū sapie quasi fodiēdo. Ideo inter alia magna merita ē meritum magnū scrutari scripturas. Ideo dauid in ps. cxvij. Beati qui scrutant̄ testimonia eius: in toto corde exquirūt euz. Beati. s. hic p̄ gr̄am. et in futuro p̄ gl̄iam. Qui scrutantur testimonia eius q̄ in figuris ponuntur vt sint abscondita indignis et in deuotis et negligentib⁹. qz si clare ponerent̄ nō esset ibi meritum. Sc̄da ratio est ex multiplicatōne secretoz. Ideo q̄t sunt figure pabole et similitudines tot sunt secreta. Ideo dauid in p̄sona dei dicit. Attendite plē me⁹ legē meā: inclinate aurēz v̄ram in v̄ba oris mei. Aperiaz in parabolis os meū: loquar p̄positōnes ab initio psalmo lxxvij. Nō attendite. i. intēdite plē meus legem meā in di. aut. ve. in v̄ba oris mei. Ecce prima rō. Sc̄da. Aperiaz in parabolis os. s. scripturā sc̄am. Ideo ex dicti rōnib⁹ virt⁹ verbi dei dicit̄ in themate p̄ similitudinē semis. De semie em̄ verbi dei inuenit̄ clare in sacra scriptura q̄ verbū dei habet septem virtutes seu efficacias. que om̄s ponunt̄ sub aliqua figura vel similitudine. Et

de p̄destinacione n̄.

Primo est semē in baptismali generatōe
Secūdo est gladiū in pñali absolutōe.
Tercio est clavis in sacrali psecratōe.
Quarto est tyriaca in corpali refectione.
Quinto ē vnguentū in fraterna correctōe
Sexto ē lumē in doctrinali p̄dicatōe.
Septimo est cib⁹ in spūali oratōe.

Et de prima virtute loquit̄ the. Semē ē verbum dei. Dico ḡ primo q̄ verbū dei est semen in baptismali generatōe. Nam tāta est virt⁹ et efficacia vbi dei q̄ de filio hoīs facit filiū dei. Magnā virtutē h̄ret verbū q̄ lapidē vel lignū p̄uertēt in aurum. vel aquā in oleum. Maior est virt⁹ vbi q̄ de filio hominis et dyaboli facit filium dei. et h̄ fit in baptismo qm̄ sacerdos infundēdo aquā dicit. Ego te baptizo in nomine patris et filij et spūsc̄i amen. tūc creatura efficit̄ filiū v̄l filia dei. Baptism⁹ em̄ om̄ia pctā tollit vt dicit s. Tho. iij. pte. q. lxx. ar. j. fm̄ illud Ezech. xxxvj. Effundam sup̄ vos aquā mūdā et mūdabim̄ ab om̄ib⁹ inq̄namētis v̄ris. Unde Aug. dicit in lib. de baptismo puuloꝝ. Generante carne tātūmō trahitur peccatū originale. regenerante autē spiritu nō solum originalium sed etiam volūtariōrum fit remissio peccatoꝝ. Sic igitur in baptismo fit quis filius dei. q̄ est maior dignitatis q̄ si efficeret filius regis vel imperatoris. Sic em̄ verbum dei est semen. Nam sicut vir de vtero vxoris generat filios. ita cristus de sponsa sua. s. ecclesia. qui per os sacerdotis immittit semen suum. s. verbū formale infontem quasi in ventrem virginis sponse. et sic generant̄ hoīes in filios dei. Dicit enim Aug. Accedit verbū ad elementū et fit sacramentū. Ideo Aug. sup̄ Joh. dicit. Que tanta vis aque vt corpus tangat et cor abluat. et Beda dicit q̄ dominus tactu sue mūdissime carnis vim regeneratiuā p̄tulit aquis. Et iō dicitur. Voluntarie genuit nos verbo veritatis vt simus ininitū aliquod creature ei⁹ Jacobi. j. Pro dictoꝝ intelligentia. nota q̄ multi sunt baptismi effectus. vt dicit sanct⁹ Thomas. iij. parte. q. lxx. in multis articulis. per baptismum enim aliquis psequit̄ gratiam et virtutes. quia vt dicit Aug. in libro de baptismo puuloꝝ. et habet de psecratōe di. iij. Ad hoc baptismus valet vt baptizati cristus incorporentur vt membra eius. A capite autem xp̄o in om̄ia membra eius gratis et virtutis plenitudo deriuat. fm̄ illud Johan. j. De plenitudine eius nos om̄s accepimus. igit̄ p̄ baptismū quis psequit̄ (nisi vici⁹ accedat) gr̄tiā et virtutes. Item vt dicit ibi s. arti. v. In corpore illuminatio et fecundatio sunt effect⁹

baptismi. Item ar. vij. dicit q̄ apti ianue regni celestis ē etiā effect⁹ baptismi. q̄ p̄ eum impedit̄ mēta introitus regni celestis. s. culpa et reat⁹ pene remouent̄. Item dicit sanct⁹ Thomas. in iij. di. iij. q. ij. Nota. Voluntarie genuit nos nō meritoꝝ. quia ante baptismum persona nullum habet meritum. Sed q̄ persona illuminetur et veniat ad baptismum hui⁹ ratio ex parte dei est. quia voluntarie genuit. Item de pueris q̄ potuissent nasci filij iudeoꝝ vel saracenoꝝ sicut xp̄ianoꝝ. sed sola voluntate sine merito precedente fecit me vel te nasci de parentib⁹ xp̄ianis. Ideo in oratōib⁹ de h̄ singulariter debemus deo regratiari. dicēdo cū Dauid. Saluum me fac qm̄ voluit me i psalmo. xvij. Diligam te domine virtus mea. nota genuit nos. ideo ipse solus est pater. Nam patrini nō dicuntur patres temporalit⁹ et corporaliter. sed patrini diminutiue. Ideo dicit christus nobis. Nolite vocare vobis patrem super terram. Math. xxij. Nota verbo veritatis. Que est ista veritas. Illa que dicit. ego sum via veritas et vita. Joh. xij. Verbum huius veritatis est forma baptismi. Ostēdatur mulieribus que in piculo possunt baptizare q̄ nō mutant verbum veritatis. q̄ als nō saluaret̄ creatura. Item vt sim⁹ ininitū aliq̄ creature eius sc̄z dei. Hec filiatio incipit in h̄ mundo p̄ gratiam in baptismo. et p̄pletur qm̄ intra mus paradysum vt filij in domo parentum. Ideo dicit Johannes. Carissimi nūc filij di sumus: et nō dum apparuit quid erim⁹. quia cum apparuerit filius ei erim⁹. qm̄ videbim⁹ cum sc̄cuti est. j. Joh. iij. Abodo h̄ filiatio nō appareret. quia solū est in aīa: sed in gloria apparebit manifeste. Patet ḡ q̄ verbū dei habet virtutē hanc q̄ de filiis hoīm facit filios dei in baptismali generatōe. Ideo dicebat Petrus ap̄la. Renati estis nō ex semine corruptibili s̄ incorruptibili p̄ verbū dei viui et p̄manētis in eternum. j. Petri. j. Nota renati. i. iterum nati de vtero. ḡ semen est verbum dei: q̄ fuit thema.

Dico secūdo q̄ verbū dei dicit̄ gladiū i penitentiali absolutōe. Et si aliquid haberent aīam ligatā mille milib⁹ ligaminib⁹ seu cathenis. virtute absolutōis. s. dicendo. ego te absoluo omnia vincula rumpent̄. Nota quō quot peccata mortalia facit hō torquens seu cathenis ligat̄ anima. Et in mēbris q̄b⁹ peccat sic ligat̄ et aīa. Quia sicut corpus h̄ membra carnalia sic aīa membra spūalia. verbi gr̄tia. Nam qm̄ homo peccat per gulā. mentiendo vel diffamando. blasphemando vel iurando. vel facit excessum in comedendo. ieiunio frangendo. ligat̄ cathenas in collo aīe. qm̄

per gulā peccauit. Item si homo peccat corde dubitando in fide vel false opinādo v̄l p̄ximū odiendo tūc aīa ligat̄ p̄ cor. Item si hō mo peccat manib⁹ pcutiendo vel furando v̄l tangendo. Item si renib⁹ vbi est fons luxurie. Item si tibijs vel pedib⁹: et ideo dicit. Iniquitates sue capiūt impiū et funib⁹ peccatoꝝ suoz quisq̄ pstringit̄. Prouer. v. Constringit̄ in anima et corpe vt dixi. Abodo cogitate q̄ cathenis ligant̄ hoīes q̄ peccāt p̄ totum mundū. et caput est in inferno. et sunt cathene infrangibiles virtute creature. q̄ om̄s homines mūdi cū p̄cibus nō possent minimā rumpere. Sed qm̄ peccatoꝝ humiliter venit ad confessionē cum p̄posito nō redeūdi ad peccata. et absoluit̄ a p̄fessore. subito virtute vbi absolutōis et diuina virtute om̄ia vincula et cathene rumpunt̄. Ecce quō verbū dei est gladius. Auctas. Cuius est sermo dei et efficac⁹ et penetrabilior om̄i gladio ancipiti. et pertinens vsq̄ ad diuisionē anime et spūs ad hereticos. Nota vsq̄ ad diuisionē aīe et spūs. s. dyabolici. Et nota hic miraculū de illo ligato quē sanctus hō vidit euntē ad p̄fitendum quē demones p̄ cathenas trahentes retraherant ne iret. Ideo solue p̄fitendo peccata. Nam si aliquis vestrus esset ab inimicis vinculatus et cathenatus libenter iret ad libertatem si repiret. Dico tertio q̄ verbū sacerdotis est tante virtutis q̄ aperit celos. et facit venire xp̄m in hostia cum multitudine angeloz ipsum associantium. quia rex nō vadit solus. Non intelligat̄ q̄ in illa ap̄tione celi rūpanē. s̄ dicit̄ aperiri sicut ap̄itur cor amico reuelando sibi secretū. Talis em̄ cordis p̄municatio dicit̄ ap̄ertio. sicut dicit̄ de Dalida et de Samsonē postq̄ sibi reuelauit secretū cordis. Hūc ap̄uit mihi cor suū. Judi. xvj. Tali mō intelligenda est ap̄ertio celi. Nam deus q̄ secretus est in celo cum angelis et sanctis subito ad verbum sacerdotis descendit. Auctoritas Gregorij in quarto dyalogoꝝ. et de pse. di. ij. Quis fidelis. sic dicit. Quis fidelis dubius h̄re possit in ipsa imolatōis hora ad sacerdotis vocē celos ap̄iri et in illo Ihesu xp̄i mysterio angeloz choros adesse et summa imis sociari. Nota celos ap̄iri nō corporaliter. s̄ spiritaliter. vt dictū est. et xp̄s descendit et de celo nō recedit et tū descendit in manib⁹ om̄i sacerdotū psecratiū. et h̄ virtute verboꝝ dei q̄ loquit̄ sacerdos. Abodo cogitate h̄ quō qlibet sacerdos debet esse sanctus. Primo i ore ne mētiat̄. Nam dicit Amb. q̄ verbum sacerdotis aut est verū aut sacrilegiū. Item nō debet blasphemare nec iurare. Item p̄seruare ma

nus mundas a ludo ab armis: q̄ sicut virgo Abaria tractat eius filiū. Tūc em̄ manus sacerdotis sunt plene angelis q̄ tūc cantāt dicētes: Panis angelicus panis fit hoīm: dat panis celicus figuris terminū. Res mirabilis māducat dñm paup̄ seruus et humilis. Item p̄seruare debet corpus suū mundū a luxuria quia corpus sacerdotis est p̄p̄riū monumentū xp̄i magis q̄ sanctū sepulcrū. Ideo dicit sancta scriptura. Sacerdotes qui accedūt ad domū sanctificent̄ ne pcutiat eos. s. gladio damnatiōis eterne. Auisef populus ne adoret hostiā nisi forma cōsecrationis a sacerdote plata: quia vsq̄ i vltimo verbo nō est ibi xp̄s. Sicut virgo Abaria nō fuit mater dei nisi in vltima dictione p̄fecta. Et tunc Gabriel flexis genibus adorauit xp̄m in vtero virginis existentē. Sic nos i hostia cōsecrata. Dico quarto q̄ verbū dei est tyriaca in corpore refectione. Quā em̄ volum⁹ comedere vel bibere ne simus intoxicati vel efficiamur veneno infecti verbū dei est tyriaca. Dicit̄ naturales q̄ est vn⁹ serpens ita venenosus q̄ si mordet in radice alicui⁹ arboris: omnes fructus illi⁹ arboris sunt venenati. Ideo comedere de illo fructu sine tyriaca esset piculū. Sic etiā radix om̄i ciboz fuit cibis ade quē serpens antiquus intoxicauit. ibi ponēs venenū peccati. Ideo ex quo radix fuit venenata: infecti sunt et periculosi omnes cibi corporales. Ideo ante et post cibū sumenda est tyriaca verbi dei. sc̄z versus mese Pater noster vel Ave maria: v̄l ad minus dicere iesus: si ita sis gulosus et festinus. et ista est tyriaca. Et ideo dicit scriptura. Libos creauit deus ad p̄cipiendū cum gratiarū actione fidelibus: quia ois creatura dei bona. et nihil reiciendū q̄ cū gratiarū actione p̄cipit. Sanctificat̄ em̄ p̄ verbū dei et orationē. j. ad Thi. iij. Ideo quicūq̄ volueritis comedere vel bibere ponatis tyriacā ne dyabolus subintret. Nota miraculū q̄ narrat Gregor⁹ de moniali comedente lactucā in orto arrepta a demone. vel de p̄dicatore bibente in villa. v̄l de puella tres demones in corpore habente. Dicit q̄ dum biberet intrauerūt. quia non signauit se. Ideo dicit. cibos creauit deus. q̄ omnis creatura dei bona est. s̄ dyabol⁹ intoxicauit. Ideo necessaria ē tyriaca b̄ndictionis. Dico quinto q̄ verbū dei est vnguentū in fraterna correctōe. Sicut em̄ multe plagae corporales curant̄ vnguento. sic etiā plagae spūales et vulnera aīaz. p̄ximoz vnguentū mitigatiuū et sanatiuū est vbi frater ne correctōis q̄ xp̄s optim⁹ p̄bisc⁹ cōfecit.

gabriel adraunt
et vno hōis ex p̄te.

Si ergo vides amicū tuū vel vicinū tuū volentem peccare. vel si iam peccauit. voca eum ad partem dulciter dicendo sibi Talis fama est de vobis: ideo amore dei corrigatis vos. Ecce hic vnguentū sanatiū. Auctoritas. Abiit verbū suū et sanauit eos: et eripuit eos de interitiōibus eorū. ps. cvj. Nota. Abiit vnguentū suū: quia quodlibet verbū correctiuū mittit a deo per illum ministrū per quē dicit. Abiit vnguentū. s. p. os corrigentis. et sanauit eos de interitiōibus. i. de piculis mortis. Auferat hic correctores quos vnguentū ponat ad instar vnguenti corporalis quod ponit dupliciter. scilicet calidum et suauiter etc. Sic etiā quā aliquis est vulnerat⁹ ab aliquo peccato quod credit esse occultū. et tamen omnis loquuntur dicendo. Ille ribaldus vel illa meretrix. Tu qui vis apponere vnguentum correctōnis calcificas igne charitatis. nō cum supbia dicendo venite quia ego cognosco vos. quia frigide ponere nec proficeret. Ideo iesus xps dicit ei. Si peccauerit in te. i. te videte: frater tuus. corripe eū inter te et ipm solum si te audierit lucratus eris fratrem tuū. Mat. xvij. Isto modo vir debet corrigere vxores etc. Secūdo quod ponat suauiter et dulciter. quia aliter nō haberet patientiā defect⁹ vxoris. nō cū baculo nec aspere: dicendo. tu putana etc. Ideo facit vxor de viro quā ipsum videbit letus. Idē facit pater corrigendo filios. et amicus amicū. Ideo apostolus. Fratres si peccatus fuerit hō in aliquo delicto. vos quod spirituales estis hōmō instruite in spiritu lenitatis. ad gal. vi. Sed sunt aliq̄ vulnera quā vnguento nō possunt saluari. ideo sciuntur a barbitōsoribus. Sic etiā est de peccatis publicis et notorijs. Ideo rectores debent abscondere per ordinaciones etc. Ideo apłs. Utinā et abscondant quod vos turbant. ad Gal. v. Quā ex peccatis notorijs tota communitas turbatur et destituitur. Dico sexto quod verbū dei dicit lumen in doctrinali p̄dicatōne. Rō. quia in factis dei tot⁹ mundus est tenebrosus et se. P̄hi enim qui tñ credebant scire de deo solum sciuerūt vnā cōclusionē. s. quod vnus est deus. vna prima causa. vnū primū principiū seu motor. Adō plus scit de deo vna vetula sciens credo in deum in quā sunt duodecim cōclusiones fidei catholice. Et ista scientia vnde habetur a verbo p̄dicatōnis. Ideo verbū dei dicitur lumen. quia nullus intellectus creatus poterit se scire se creta fidei nisi per reuelatōnem. Ideo apłs. Fides est ex auditu. auditus autē per verbum dei ad Roma. x. Adulti autē ambulabāt in tenebris: quod nō audierunt verbū dei. v. quod nō p̄dicat⁹ eis verbū dei: sed ovidij virgilij etc. Ideo gē-

tes sunt in errore circa agenda et credenda. Verbi gr̄a. Quot homines sunt qui credūt quod mutuari ad vsurā nō sit peccatū mortale. facientes rationē. Rūquid de mea pecunia de qua ille seruit sibi etc. Sed fundamētū est falsum. Et quod peccatū esset si thesaurari⁹ regis cōtra voluntatē regis dispēsaret pecunias. Sic xps est rex et dñs oim bonorū cui habem⁹ reddere rōnem. Ipse enim p̄cipit ne mutuem⁹ ad vsurā et ne res vendat⁹ plus rōne dilatiōis solutionis. nec min⁹ per denarijs p̄mptis. Sicut etiā p̄hibet ne mutuem⁹ super possessiones et interim recipiam⁹ fructus. Item p̄hibet obligationē voluntatis propter mutuū: quia vsura ē. Ecce lumen verbi dei. Itē quot sunt qui credūt quod simplex fornicatio nō sit peccatū: dicendo: cui facio iniuriā etc. Sed cui fit iniuriā quā cū filia regis etc. etiā dato quod sibi placeat et tibi. iniuriā fit regi nisi det tibi in vxorē. Ecce quod verbū euangelice p̄dicatōnis ad modū lūmis vias agendorū ostendit: et in semitis credendorū dirigit. Ideo ipse Dauid. Lucerna pedib⁹ meis verbum tuum: et lumen semitis meis. psal. cxvij. Dico septimo quod verbū dei est cibus in spiritali oratione. Et nota hic pulchram declarationē cōmunē. Videt⁹ quod de⁹ super oem creaturā dilexit hominē. A principio enim de⁹ fecit maximā multitudinē angelorū qui sunt substantie sp̄siales. Deinde fecit maximā multitudinē creaturarū corporaliū. Et deinde fecit hominē in quo vniuit totū. scilicet creaturam spirituales vt animā: et corporale vt corpus. Angelis autē solū dedit cibum sp̄siale. aīab⁹ corporale. hominē autē dedit cibū duplicē: corporale ad sustinendū corpus. s. panē. vinum. carnes. et fructus etc. Et spirituale ad sustinendū animā. s. verbū dei quo aīa reficit. quia nō in solo pane viuūt homo. de hoc viuūt corpus: sed in omni verbo quod p̄cedit de ore dei. Mat. iij. Et ideo sicut ordinate bis in die reficit⁹ corp⁹ abo corporali. ita bis in die reficiēda est aīa. s. de mane orādo: dicit⁹ modus. Ecce prandiū aīe. Idem in sero. Et sicut non traditis obliuioni prandiū vel cenā corporis. ita nec etiā debetis tradere obliuioni prandiū vel cenam anime: dicit⁹. pater n̄r. i. quo sunt septē petitōes quasi septem vncie panis regis. scilicet xpi: quia ipse pensauit eum et fecit. Potus est: Ave Maria. Bona societas: Pater n̄r. Ave maria. Serculū est: credo in deū. in quo sunt duodecim articuli quasi duodecim frusta carnis. Ideo dicit⁹: Inuenti sunt sermones tui et comedi eos. et factum est mihi verbum tuum in gaudium et leticiam cordis mei. Hieremie xv. Nota inuenti sunt sermones. scilicet oratiōis

Iam cibus oratiōis est patus. non oportet portare nisi in ore ad comedendū. et sic aīa impinguat. Ideo dauid. Sic adipe et pinguedine repleat aīa mea: et labijs exultatiōis laudabit os meū. in ps. lxxij. Deo gr̄as.

Sermo. ij.

Ecce cecidit cecidit

adit cecidit. Verbum istud colligit ex euangelio currentis dominice. et Luce. viij. Sermo noster erit de defunctis Sed vt materia sit deo acceptabilis et gratiosa et nobis meritoria et p̄ficua. ante omnia saluetur virgo Maria. Adulti vestrum miratur forte vnde habet hoc thema. Dico quod colligitur ex euangelio dominice currentis. in quo quadrupliciter dicitur cecidit. Et primo cum dicitur cecidit secus viam. Secundo cecidit super petram. Tercio cecidit in spinas. Quarto cecidit in terrā bonam. Ecce tota parabola euangelij vbi quater dicitur cecidit. Unde debetis scire quod in sacra scriptura mors hominis dicitur cadere: quia qui mori cadit. s. de honore. amicis q̄stumcunq̄ sit magnus dñs. Item cadit de pulcritudine in turpitudine: quia licet viuus fuerit pulcher. mortuus efficitur turpis: intm̄ quod est terror: ipsum videt. Itē cadit de magnis diuitijs in magnas miseria et paupertates: quia secum solū trahit lintheū. Tercio cadit de amore in odium quia statim p̄iatur de domo et ponitur sub terra. Quarto cadit de vita in mortem. Ideo mors ē cadere: sicut arbor nucis seu alia plena fructibus et omnis volūt de eis fructibus. Sed quā securi sanditur et cadit despiciet⁹: quod cadit de magna altitudine et p̄dit fruct⁹ et folia. Sic est de hoīe diuite seu honorabili qui viu⁹ honorat⁹ propter fructus diuitiarū: sed quā securi mortis scandit et cadit ad terrā statim despicietur. Ideo de hōe auctoritas quod loquitur in p̄sona morientis. Si ceciderit lignū ad austrū aut ad aquilonē in quocūq̄ loco cecidit ibi erit. Eccl̄s. xj. Sed est hic quod scio quare p̄sona per peccatū vnus hore vel diei puniatur eternaliter pena infinita si dānatur Nam bon⁹ iudex fm culpā debet dare penā. Et p̄cordat sacra scriptura dicens: per mēsurā peccati erit et plagarū modus. Deut. xxxv. Itē alia de nouo testamento. Quantū glorificauit se et in delicijs fuit: tantū date ei tormētū et luctum Apoc. xvij. Bona est questio et mlti errauerūt in ea. vt Origenes fm quod dicit hieronymus. et ratio est. quia credūt quod sicut finitur vita hoīs: finiat⁹ etiā peccatū. Ecce fundamentū erroris. et hō venit ex ingratiā. quia imo magis tūc est obstinata in illo peccato voluntas

peccatis. Ideo dicit: in quocūq̄ loco ceciderit ibi erit. Nota exemplū de duob⁹ quos vultis punire de aliquo defectu. et vnus cognosces culpā suam humiliter petit veniam. p̄mittēs emendā. statim remittitis sibi. Ali⁹ vobis obstinatus rebellat. ideo p̄cutis eū gladio etc. Idē est de peccatorib⁹. Ecce quare dicitur: si ceciderit lignū ad austrū. Quod autem mors dicit⁹ cadere auctoritas. ij. Reg. ij. Rū ignoratis quā p̄nceps et maxim⁹ cecidit in isrl̄ Dixit dauid de morte abner de isto cadere. et recepi thema dicit⁹: cecidit quater. Ideo quod quatuor sūt modi seu p̄ditiones morientis. Nam Aliq̄ moriūt⁹ in peccatō originali. id est de primo cecidit Aliqui in peccatō mortali. id est secundo de cecidit. Aliqui in peccatō veniali. id est de tercio cecidit. Aliqui in gr̄a sp̄iali. id est de quarto cecidit.

Primo dico quod aliqui moriunt⁹ in peccato originali: vt pueri nō baptizati. ideo nō possunt intrare gloriā paradisi. Quia dixit christ⁹ beato Johāni quā sibi ostendit gloriā paradisi. Non intrabit in ea aliquid coinquinatū aut abominationē faciens. Apoc. xxi. Peccatus originale est quedā macula quā recipit anima in vtero mulieris: ac si rectores hui⁹ ville facerent vnā imaginē vt poneret⁹ in templo que dum ducit⁹ ad templū cadit in luto etc. Et de hoc peccato dixit Dauid in ps. l. Ecce enim in iniquitatibus cōceptus sum: et in peccatis cōcepit mater mea. id est in peccato originali. Et ponit⁹ ibi plurale per singulare. Nota peccatū originale est vnus numero in vno homine. sed in omnibus est vnū specie: vt dicit sanctus Thom. p̄ma sc̄be. q. lxxij. ar. ij. et dist. xxxij. q. j. ar. ij. Est tamē etiā in vno homine peccatū originale multiplex virtute: quia virtualiter cōtinet oīa peccata: vt dicit sanct⁹ Tho. p̄ma sc̄be. q. lxxij. arti. ij. ad sc̄m. Sic igit⁹ patet quod verbū Dauid intelligendū est cum dicit Ecce enim in iniquitatibus cōceptus sum. loquēs de peccato originali in quo pueri cōcipiunt⁹. Propter hoc nisi lauent⁹ baptismo nō possunt intrare paradysum. Ideo dicit⁹: Amen amen dico vobis: nisi quis renatus fuerit ex aqua et sp̄s sancto. nō potest intrare in regnū dei Jo. ij. Ideo debetis esse diligētes vt pueri baptizent⁹ ne cadant extra gloriā. hoc est in limbo p̄uorū. Nota omnes tenent⁹ ad baptismū et sine eo nō potest esse salus hominibus: vt dicit sanct⁹ Tho. iij. p̄te. q. lxxvij. arti. j. et. iij. dist. vj. Itē pueri baptizatorū debent baptizari. Et etiā si modo aliqui sanctificarent⁹ in vtero necesse esset eos baptizari: vt per susceptionē characteris alijs membris xpi cōformarent⁹. Nec sanct⁹ Tho. iij. p̄te. q. lxxvij. ar. j. i solutionib⁹

de vnguentis dos.

de p̄to originali.

de bay. mo

secundi et terti argumentorum. Item ibi supra. ar. ij. dicit et pbat q nullus pot saluari sine baptismo in actu vel pposito. Dicit quod sunt quatuor domus in corde terre. Prima est inferior et ista est infernus damnatorum. Secunda est locus purgandorum. Tercia est limbus puerorum. Quarta est sinus patrum sanctorum. In limbo hic cadunt pueri qui moriuntur cum peccato originali solum. siue sint filii christianorum siue infidelium. et non habent ibi nisi solam penam damni. De hoc sanctus Thomas. ij. scrip. dist. xxxij. q. ij. ar. ij. di. xlv. q. ij. ar. j. di. xvi. q. j. ar. ij. q. ij. tercia parte. q. j. ar. iij. ad secundum. Et dicit sanctus Thomas in. ij. sententiarum q disputat inter se et stant lete. Sic sepate cum q disputat originali cognoscunt omnia naturaliter pcto cognoscibilia a ratione: et multa alia. Dicit sanctus Thomas. ij. di. xxxij. q. ij. arti. ij. iij. di. l. q. j. ar. j. ad. vij. Item in de malo. q. v. ar. iij. Habent enim claritate intellectus sed non glorie. nec displicet eis. nec tristatur. sicut nec tu habes tristitiam. quia non es rex aragonum. quia non debetur tibi. vel quia non habes alas ad volandum. Idem est de illis pueris. Ideo dicitur. Audite verbum istud q ego leuo super vos planctum. Cecidit et non adiciet ut resurgat virgo israel. peccata est in terram. non est qui suscitaret eam. Amos. v. Nota planctum quia mortua est creatura sine baptismo. Nota q quod est magnus peccatum qm mulieres cuiusuis sint status occidunt. ples ne peccatum sciatur. et ptra apothecarios q dant medicinas ut moriantur. Ideo dicit virgo israel. Illa animam vocat virginem. eo quia nunquam plesit in aliquo pcto: et peccata est in terram. s. in limbo. Ecce primus cecidit. Dico scdo q aliqui moriuntur in peccato mortali qui dure puniuntur. ut religiosus qui non tenet suam regulam nec vota q iurauit vel pbyter qui non viuunt caste. vel laycus q non est obediens deo nec pceptis eius vel qui non seruat castitatem: nam tales moriuntur in pcto mortali et vadunt ad infernum damnatoz ad centum milia dyabolorum. Ideo de talibus dicit. An ignoras qm benignitas dei ad peccatum te adducit. Scdm duritiam autem tuam et cor impenitens thesaurizas tibi iram in die ire et reuelationis iusti iudicij dei. qui reddet unicuique sm opa eius ad Ro. ij. Nota o miser peccator: an ignoras te esse in peccato. et benignitas dei ad penitentiam te adducit. q tamen ad penitentiam noluit adducere angelos peccatores. Sz imediate ptra eos facta fuit executio: et hoib dat spaciū pnie. Sz qm noluit pueri quando moriuntur cadunt in inferno. Autortas cum secretis. Qui ceciderit sup lapi-

dem istum confringet. sup quem non ceciderit cetera ret eum. Math. xxi. Dico tertio q aliqui moriuntur in peccato veniali solum. Ideo dicit tertio cecidit. licet fecerunt multa peccata mortalia: tamen fecerunt penitentiam q non condignam. Isti tales quando moriuntur non statim vadunt ad paradysum: nec ad infernum ex quo confessi fuerunt. sed vadunt ad purgatorium: qd est domus plena ignis q virtute diuina cruciat alias magis q si aia esset in furno ardenti. Nota dicit sanctus Thomas in. iij. dist. xxi. q. j. ar. j. q. iij. et. iij. pte. q. xlvj. ar. vj. ad tertium. q minima pena purgatorij est maior q maxima hic. Et pena purgatorij semp taxat sm quantitatem peccati: ut dicit sanctus Thomas in quarto dist. xx. q. iij. tunc est ad soluendum peccatum. Et pena purgatorij purgat illa reatu pene in soluendo pena: ut dicit sanctus Thomas. iij. dist. xxi. q. j. ar. iij. q. ij. Et ideo dicit: Si quis supedificat sup fundamentum hoc aurum et argentum. lapides preciosos. ligna. fenulum. stipulam. detrimentum patiet. ipse tamen saluus erit sic tamet quasi p ignem. prima ad Corinth. iij. Nota si quis supedificat sup fundamentum hoc. s. fidei: quia ad purgatorium non vadunt nisi christiani qui stant supra fundamentum fidei. sed edificauerunt ligna. fenulum. et stipulam. id est peccatum veniale. Ideo patiuntur in illo igne. Pro quo notandum sm sanctum Thomas. iij. scrip. dist. xxi. q. j. ar. ij. q. j. q triplex differentia ponit peccatorum venialium. Quia qdam sunt grauissima in genere venialium et difficillime purgabilia. Et hec p lignum signantur. Queda minima que p stipulam significant. Queda media que p fenulum significant. Ratio doctorum: quia venialia charitati adiuncta possunt p aliquam penam consumi. Ideo pueniuntur sm methaphoram significant illis que p ignem consumuntur. Et q: quanto aliquod peccatum est grauius tanto difficillius purgatur et in peccatis venialibus inuenit alterum altero grauius. ideo conuenienter eorum diuersitas significat p diuersitatem eorum que facilius et tardius consumuntur ab igne. Et quia perfectio cuiuslibet quantitatis ternario comprehenditur ppter principium medium et finem. ideo triplex differentia peccatorum venialium: ut patuit ponit. His dictis consonat beatus Augustinus cuius verba magister ponit in quarto dist. xxi. Dicunt tamen doctores q minima pena purgatorij est maior omni pena huius mundi. qd et sanctus Thomas concorditer tenet: ut patuit. Nota practicam quomodo anima cadit in purgatorio de manibus boni angeli. Et dicit anima in purgatorio existens malicie dyaboli. Ne lictis inimica mea sup me: q cecidi

For pueris sic bar mo

For pta purgatorij.

supple in purgatorio. quia confurgam. supple completa penitentia. Math. vij. Ecce tertium cecidit. Dico quarto q aliqui moriuntur in gratia spiritali pure. sicut sunt homines vel mulieres. qui tenent vitam apostolicam seu spiritualem. qui licet fecerint peccata mortalia tamen fecerunt condignam penitentiam. continentur sepe et comunicant et plorant sua peccata. et faciunt magnas penitentias. et lucratur magnas indulgentias etc. intantum q si ponerent in statera diuine iusticie omnia bona que fecerunt et bona opera in vna parte et mala in alia plus ponderarent bona q mala. tales quando moriuntur via recta vadunt ad paradysum et ascendunt ad gloriam celestem. Et de istis dicit apostolus. Scimus enim quonia si terrestris domus nostra huius habitatiois dissoluatur q edificatioem ex deo habemus non manufactam: sed eternam in celis. ij. ad Cor. v. De qualibet tali anima beata dicit in euangelio. cecidit in terram bonam. Luca. viij. De qua David. Redeo videre bona domini in terra viuentium. Lauete ne cadatis de paradiso. dicit David. Impulsus euersus sum vt caderem et dominus suscepit me. Fortitudo mea et laus mea dominus. et factus est mihi in salutem. In ps. cxvij. Nota impulsus scilicet in morte per dyaboli temptaciones: sed dominus suscepit me. Qui mittit angelos suos etc. Laus mea scilicet in aere contra demones quando dixi. Deo gratias qui liberauit me de tali peccato de quo ille pditor me temptauit etc. dominus factus est mihi in salutem. quando dat mihi gloriam celestem.

Sermo. iij. Status est mihi stimulus carnis mee. ij. ad Corinth.

Pro hoc ubi declaratio est sciendum. q inter multa et magna mala et miseria huius mundi sunt duo scz pemptuositas ad malum. et difficultas ad bonum. Ad malum autem inclinamur naturaliter. Et ideo dicitur. Sedus enim et cogitatio humani cordis in malum pna sunt ab adolescentia sua. Gene. viij. Sz difficultas est qui vult viuere sancte et ordinate scz iuxta dei voluntatem. impedit et retrahitur ab extra. s. carne. Sic enim equus qui de se est leuis impeditur in curru quem trahit. ita etiam anima q de se est leuis ad currendum ad paradysum. retrahitur onere carnis. qd trahit et contrahit. Ideo aplos. Laro concupiscit aduersus spiritum. spiritus aduersus carnem ad Gal. v. Multi vellent viuere in humilitate et castitate. sic de alijs. sed impediuntur a carne. De hoc

non uti pmo et sequentes.

complagendo se apostolus dicit. Condelecto enim legi dei sm interiori hominem. Quidem autem aliam legem in membris meis repugnante legi mentis mee et captiuante me in lege peccati. q est in membris meis. Infelix ego homo qd me liberabit de corpore mortis huius. ad Roma. vij. Ideo ex hac difficultate aliqui dimittunt bonam vitam. sed sm interiori hominem instigat ad vitam virtuosam. quemadmodum stimulat asinum vt vadat. Ideo aplos de stimulo suo dicebat thema. Datus est mihi etc. Patet q thema. Et inuenio in sacra scriptura q xps habet quattuor stimulos quibus diuinitus excitamur vt vadamus ad paradysum.

Primus est dolor corporalis affligens. Secundus est doctor cordialis copungens. Tercius est timor iudicialis cogens. Quartus est amor spualis purngens. De primo singulariter loquitur thema. Datus est etc. Dico pmo q deus habet stimulum de dolore corporali affligente. ne scz pigritemur in bona vita. Sicut sunt infirmitates. dolores. paupertates. fames. siccitates. mortalitates. etc. Non credatis q deus delectetur in nostris malis. sed ratio principalis nostraz afflictionum ex pte dei est reductio exercitatio et promotio ad bonum. et tandem introductio ad gloriam. Nota ad hoc similitudinem de iumento quod portat onus: quod non delectabiliter verberatur a domino suo: sed si deuiat a recta via tunc percussit et ad viam reducit per flagellum. Si vero non deuiat adhuc cum flagello percussit non delectabiliter sed vt citius vadat. et vltius percussit vt currat et tandem ad domum veniat. Sic etiam via ad paradysum est bona vita. Hec via ambulate in ea neq ad dexteram neq ad sinistram declinabitis. Ysa. xxx. Sed aliquotiens homines deuiant ad dextram amore prosperitatis dimittentes bonam vitam: et faciunt contra dei mandata. vel ad sinistram timore aduersitatis vt fugiant mala dimittunt bonam vitam. Quidem ergo deus q iumentum suum deuiat a via recta stimulat ipsum flagello infirmitatis vel famis. doloris vel mortalitatis que tangunt carnem: vt dicat homo. Si ego essem in via bone vite non stimularer me. et sic reducit ad viam coterendo confitendo et remittendo etc. Si forte sit in via: sed vadit tarde tepide et spaciose. stimulat etiam a deo vt citius ambulet per bona opera accelerando festinando ad bonam vitam meliorando se. scz cum maiori feruore spiritus vt diligentius faciat bona opa. Hac stimulatione et similem tangit David qui de se dicebat ppo. Ut iumentum factus sum apud te: et ego semp

tecum. Tenuisti manū dextram meā: et in vo- luntate tua deduxisti me: et cum gloria susce- pisti me. ps. lxxij. Nam David optime senti- ebat stimulum dei: ideo si erat extra viam sta- tim reducebat se ad viam dicendo. Misere- re mei deus etc. Sed si iam in via seruentius operabatur: ideo dicit. ut iumentum factus sum. Hic apparet defectus noster. quia non possu- mus dicere. ut iumentū factus sum: sed minus quā iumentū. quā iumentū si est extra viam et flagellatur a domino suo: statim reducit se ad viam. Nam videt habere rationem et cogno- scere. quia ideo percutit a domino. quia est extra viam. et tu qui per peccata es extra viam bone vite. et deus flagellat te. et tu non cognoscis. nec propter hoc redis ad viam: imo multi ex his sunt peiores. ideo non potes dicere cum Da- vid. ut iumentū factus sum: sed minus quā iumē- tum. Item si iumentū sit in via et percutitur a domino statim meliorat passum accelerando. quasi cognoscat quod dominus ideo percutit ipsum. Et quasi tu homo vel mulier a domino flagellaris. factus op- positum: non solum non melioras te. imo in cor- de tuo recipis indignationem contra deum di- cendo malas grates etc. Nonne videt vobis quod sumus minus quā iumentum. De hoc stimu- lo dicit Apollus. He magnitudo revelationum extollat me. i. extra viam tollat. datus est mi- hi stimulus carnis mee: angelus sathane qui me colaphizet. ij. ad cor. xij. Paulus est sup- per omnes mortales. et habuit donum revelatio- num. quia sicut amicus ostendit amico totam domum suam. ita Christus ostendit Paulo paradisum et or- dines angelorum et omnia edificia paradisi plusquam Johanni. Intantum quod dicit Augustinus. quod ostendit sibi divinam essentiam. Paulus enim in raptu vidit di- vinam essentiam: ut dicit sanctus Thomas. prima parte. q. xij. ar. xj. in solutione ad secundam. ubi sic dicit. quod sicut de aliquo miraculose ac superna- turaliter in rebus corporeis operatur. ita etiam et supernaturaliter et propter communem ordinem mentis aliquorum in hac carne viventium: sed non sensibus carnis utentium usque ad visionem sue essen- tie elcavit: ut dicit Augustinus. xij. super Genesim. ad litteram. et in libro de videndo deum de Moyse qui fuit magister iudeorum. et Paulo qui fuit magister gentium. Hec sanctus Thomas ibi supra. Ideo dicit in. iij. di. xlix. et in de verita- te. q. xij. et secunda secundae in materia de raptu. Nonne magnitudo revelationum eius extolleret da- tus fuit sibi stimulus carnis. glossa verior dicit: quod iste stimulus fuit dolor lateris. scilicet puncto. Si dicit hoc impediebat eum ne ita cito ambula- ret sibi auferendo ieiunia predicationes etc. Res- pōdeo quod apostolus proficiebat ex patina illa et hui-

litate dolozis: quia erat ita sanctus quod curabat alios infirmos. et quod ita pateret patienter. Si ergo apostolus tam sanctus indigebat stimulo. quanto magis nos peccatores debemus pati- enter sustinere flagella. Secundus stimulus est doctor cordialis pungens. Hic est predicator verbi dei qui per aures stimulat et pungit cor: ut ad deum veniat. Secus est de predicatoris seu doctore curioso qui predicat verba ornata: quia iste non pungit cor sed solum aures. Sed predicator qui predicat verba sacre scripture pungit cor superbi quando reducit ad viam humilitatis. vel avari quando reducit ad viam libertatis et misericordie restituendo: et sic de alijs. De isto modo loquedi ad cor dicit Ysaias. Dicit dominus deus vester. loquimini ad cor hieru- salem et aduocate eam Ysa. lx. Nota loquimini ad cor. non dicit ad aures ipsas demulcendo ricinis seu verbis poetarum. Hierusalem dicit hic anima. De isto stimulo avaritas. Verba sapientium sicut stimuli: et quasi clavi in altum defixi que per magistrorum consilium data sunt a pastore vno. Ecces. xij. Nota verba sapientium id est predicatorum. Quia sicut iuriste vulga- riter dicunt sapientes: quia sciunt leges vel canones et allegationes etc. faciunt fieri iusticiam de receptis seu iniuriatis. ita predicator- res sacre scripture faciunt iusticiam fieri. scilicet penitentiam peccatoribus a dyabolo deceptis. que est quedam iusticia penitentialis. Penitencia enim est virtus specialis moralis non theo- logicalis. Et est pars iusticie commutative sub- iectiva: ut dicit sanctus Thomas quarto. dis- xliij. et. iij. parte. q. lxxxv. et sic predicator- es sacre scripture faciunt iusticiam fieri peccatori- bus. scilicet punitionem. Verbi gratia. Dyabolus ut falsus emptor: modico precio emit animam peccatoris. in qua emptione est fraus ultra dimidium iusti precij. quando consulit homini ut faciat usuram furtum rapinam. vel quod retineat sibi decimam vel alias res et homo sibi consentit tunc vendit dyabolo. Ideo quid debes face- re venire ad iuristam leges scientie et canones sacre scripture. et sic predicator predicando dicit quod debes facere restitutionem si aliquid fuisi lu- cratus in ludo cum taxillis. Et hoc quando temptavit vel decepit te dyabolus avaricia. Secundo dyabolus decipit de luxuria iuvenes suggerens quod est magna delectatio. tu parces sibi ad punctum. gloriam paradisi amittis. et perdis omnia merito in puncto quando tu con- sentis sibi. quia per unum peccatum mortale oia bona opera mortificant. De bonorum operum mortificatione vide sanctum Thomam in. iij. dis- xliij. Ueni ergo ad sapientem in predicatione babe-

bis stritionem: et statim omnia perdit tibi re- stituentur. Ecce ratio quare predicator- es di- cuntur sapientes. Auctoritas christi. Ecce mit- to ad vos prophetas sapientes et scribas Math. xxij. Secundo dicit. sicut stimuli. dicit quod ver- ba predicatoris sunt sicut stimuli qui pungunt contra difficultatem ad bene operandum. et quasi clavi in altum defixi contra pronitates ad malum. que per magistrorum consilium. glo- sa ordinaria. prophetarum. quantum ad ve- tus testamentum. et apostolorum. quantum ad nouum. data sunt a pastore vno. scilicet Christo. Tertius stimulus est timor iudicialis con- ficiens. i. clauificans. Inter alia que multum retrahunt hominem a malo et a peccato et ex- citant ad bonum est timor iudicij particulari vel generalis. ad quod oportet nos venire. et for- te citius quam credamus. Non debet quilibet intra se cogitare. vel cogitando dicere. Miservide amas quem computum reddam deo de vita mea. et quod ridebo Christo mihi dicenti. Ecce quod feci per te videam quod tu fecisti per me. Hic dicitur erit qui tunc poterit dicere ride: dicendo. Dne ego eram superbus sed amore et exemplo vestro fui hu- miliatus. et sic de alijs. Sed videatis de illis qui nihil fecerunt pro christo. et hoc timore quilibet debet se a peccatis custodire. Sed et hoc timo- re animalia irrationabilia vincunt nos. que a maximis cupiditatis abstinent timore peri- culi. Verbi gratia. Canis licet famelicus absti- nebit nec recipiet panem si datur sibi cum virga in capite vel cum puncto gladii. et nōs minus quam bestie nolunt abstinere a peccatis timore gladii diuine iusticie et damnationis. imo de spiritum. Ideo peccatoribus dicit David in ps. Nisi pueri fueritis gladium suum vibrauit ar- cum suum tetendit et parauit illum etc. Non dicit orando dicebat. Conspice timore tuo carnes meas: a iudicij est tuis timui. in ps. cxvij. Hic stimulus facit magnam bonum. Nota hunc ex- plū de vno iuvene qui somnando fuit interro- gatus a Christo in iudicio. et subito ex timore to- tus factus fuit canis. id est albus. Hic stimulo paulus fuit conuersus. quod quando Christus sibi dixit Saule saule durum est tibi contra stimulum calci- trare. Actus. ix. Qui Christus ostendit se. ut dicit glossa. sicut stabit in iudicio. Paulus statim tre- mens ac stupens dixit. Dne quid vis me facere De isto ergo iudicio cogitate: dicendo. videam si ego modo morerer quid esset de anima mea quia tam mala vitam teneo etc. Circa predicta nota quod sanctus Thomas. iij. parte. q. lviij. ar. vi. in solu- tione ad tertium dicit. quod Paulus in sua puerione vidit Christum corporaliter. Quartus stimulus est maior alius. scilicet amor spiritualis virens. Quia ea que

quis facit: facit ex charitate dei et primi. solo puro amore facit. dato quod non esset infernus nec aliquid alia pena. sed sicut philocapti qui stulto amo- re perdunt somnum et potum et cibum. Sic etiam de illis qui sunt ita philocapti de deo quod amore eius perdunt somnum vigilando in omnibus perdunt cibum et potum ieiunando. et laborant per bona opera Hic stimulo purgebant apostoli et Christi discipuli quia non timore. Nam perfecta charitas mittit for- tis timorem. imo exponebat se periculis et aduer- sitatibus predicando fidem Christi in honorem dei et saluationem animarum dicentes. Caritas dei vult nos. ij. ad cor. v. De isto stimulo dicit au- thoritas sacre scripture. Qui tenet aratrum. et qui gloriam in iaculo. stimulo boues agitat. et couersat in operibus eorum. Eccli. xxxvij. Nota qui tenet aratrum. Aratrum est lingua predica- toris arans terram conscientiarum ut faciat fructum puocando superbum ad humilitatem. avarum ad misericordiam et liberalitatem. et Christus tenet eam in manu sua quia alius nullus posset fructuose predicare. hominis est animam preparare. scilicet legendo. studendo. contemplanando. et domini est gubernare linguam. Prover. xvj. scilicet predicando. Item qui gloriam in iaculo. scilicet virga que est scriptu- ra. Et sumit per auctoritatem seu potestatem regali. et ideo dicit. Consurgat virga de israel et pasciet duces moab. Numeri. xxij. Nullus rex potest gloriari iaculo. quia vicem gerentes et officiales Christi soli sunt: nisi solus dominus Iesus Christus qui habet auctoritatem et potestatem regalem. Qui stimulo sui amoris boues agitat. scilicet potentes in potentia et scientia perfectos quia oues. id est simplices tribus primis sti- mulis agitantur.

Dominica in sexagesima. Sermo. iij.

Qui seminare se

minare semen suum. Luce. viij. In pre- senti sermone cogitavi tenere modum quem te- nent isti magistri domorum (notabilis sermo) quando volunt edificare vnam magnam domum seu turrum. primo ponunt fundamentum forte taliter quod edificium non potest cadere vento vel pluuia nec terremoto. deinde edificant came- ras ad habitandum. Sic volo facere nunc in isto sermone. primo ponam fundamentum. et forte plus quam celum nec terra. scilicet verbum dei. id est hystoriam euangelij. de quo dicit Christus. celum et terra transibunt. verba autem mea non transibunt Luc. xxi. Et posito isto fundamento edifica- bo plures cameras. scilicet intelligentias spirituales in quibus habitent anime nostre contemplan- do. Dicat breuiter hystoria euangelij ad litteram

De amore fidelis erga deum.

De predatore.

ut iumentum factus sum apud te.

De raptu pauli

De stimulo pauli.

De ludo taxilloz. De predatore sacre scripture.

De timore iudicij. De paulo et sua puerione vidit Christum corporaliter.

Dñica in sexagesima

Ecce fundamentū positū de quo apostolus p̄ma 1 Cor. iij. Fundamentū aliud nemo potest ponere p̄ter id quod positū est. quod est Christus iesus. glo. Fides iesu xpi. Super isto fundamento edificabo tres cameras. i. tres intelligentias spirituales pro animabus nostris. Prima vocat anagogia. i. supernatural. que est de mundiali creatione.

Secunda vocatur allegoria vel figuralis que est de humana redemptione.

Tercia vocatur tropologia vel moralis que est de euāgelica predicatione.

Dico primo quod prima camera vocatur anagogia. ab ana quod est sursum. et goge ductio. i. sursum ducens. quod est quando facta vel dicta in sacra scriptura exponuntur de his que spectamus in celesti gloria. Dicit autem prima pars euāgelij. Exiit qui etc. Nota exiit de mundi creatione. Creare potest dici seminare. Ratio. quoniam sicut agricola seminans semina per diuersos sulcos vel agros siue areas: mittit semen suum. sic et deus. Logica quod totus mundus sit quasi vnus campus quem deus seminavit proprio sanguine non de alieno. Et primo seminavit in celo nouem sulcos. id est. nouem ordines angelorum de puro semine. scilicet substantijs spiritualibus. primus sulcus qui est in ingressu celi empirei vocatur angelorum. secundus archangelorum. tertius principatum. quartus potestatum. quintus virtutum. sextus dominationum. septimus thronorum. octauus cherubin. nonus seraphin. Et in quolibet sunt tot milia milium. Deinde descendendo seminavit celum crystallinum. quod alias dicitur aqueum. a philosophis vero vocatur primum mobile. in quo non sunt stelle. Deinde descendendo in sulco firmamenti seminavit stellas. scilicet solem lunam etc. Item descendendo seminavit elementa pura. scilicet ignem cum suis qualitatibus. aerem cum aëribus. aquam cum piscibus. terram cum animalibus. plantis. et herbis. fontibus et metallis. Ecce quod create dicitur seminare. Et possumus dicere. Domine. nonne. i. imo. certe. bonum semine seminasti in agro tuo. Matthei. xij. De hoc dicitur thema. Exiit qui seminavit seminare semine suum non semine alienum. Et iste est intellectus anagogicus. id est. supernaturalis. Nota cum dicit. Exiit seminare. supple deus creator. Sed vnde exiit. Querunt alij vbi habitabat de ante mundi creationem. Responsio. quod ante mundi creationem habitabat de in secretissima camera eternitatis sue in qua etiam habitat modo. vbi sunt pater filius et spiritus sanctus. que est camera maior celo et terra et toto mundo. nec pro se creauit mundum

sed pro nobis ad habitandum. De habitatione autem dei dicit propheta Isa. lvij. Dominus excelsus et sublimis habitans eternitate. vbi erat secretus et inuisibilis et incognitus ab omni creatura. Ideo propheta. Vere tu es deus absconditus. deus israel saluator. Isa. xlv. Exiit autem de camera eternitatis in creatione mundiali. non dimittendo eternitatem. sed dicitur exire manifestando se. faciendo se cognoscibile per creaturas. sicut dicit propheta quod virtus exiit ad extra per operationem. ut patet in ferro ignito si tangatur. et radix dicitur exire extra per germinationem quam in tempore veris exeunt flores etc. tamen non radix nec arbor mouet se de eodem loco. Sic radix diuinitatis exiit ad extra ad ramos. i. ad creaturas per quas cognoscitur et manifestatur tanquam per effectus etc. Auctentia. Inuisibilia dei a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiciuntur sempiterna que eius virtus. ita ut sint inexcusabiles. ad Roma. i. Nota inuisibilia dei. scilicet potentia. sapientia. diuinitas. maiestas etc. Ecce quare dicit Exiit etc. Sed nota cum dicitur quod quatuor partes facte sunt de semine. quia aliud cecidit secus viam et conculcatum est. et volucres celi comederunt illud. Hoc semen fuit lucifer cum suis sequacibus. i. malis angelis. quod cecidit secus viam. i. deum qui dicit. ego sum via Job. xiiij. Dic practice casum suum. Qui cum videret se super omnes creaturas excellentiores secundum Gregorium voluit se deo parificari et suum peccatum reuelauit omnibus angelis. et multi sibi consenserunt de quolibet ordine. boni autem. i. michael gabriel etc. cum alijs contradixerunt propter quod lucifer cum suis cecidit de celo in infernum. Lucius dixit propheta. Quomodo cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris. corruisti in terram. Isa. xliij. Vnde sequitur in euāgelio. Et conculcatum est scilicet a bonis angelis contradicentibus. ipsum cum suis sequacibus de celo eiciens. Et volucres celi id est super elationes cordis comederunt illud id est destruxerunt irrepabiliter. inter quod passio christi nihil eis profecit. Aliud cecidit super petram et ortum aruit quia non habebat humorem. hec pars fuerunt primi pentes. i. adam et eua. hoc semen cecidit supra petram. i. obedientie comedentes de fructu vitæ. Et natum aruit. quia dicunt doctores quod ad eam diem qua natus est de matre virgine. i. terra. que nodum fuerat corrupta alio peccato aruit. i. peccauit. quod non habebat humorem. scilicet gratie dei nec charitatis nec deuotionis que viuificant animam rationalem. Aliud cecidit inter spinas et simul exorte spine suffocabunt illud. hoc semen fuit totum genus humanum ab adam descendens. quod cecidit inter spinas. i. penarum penalitatum et multarum

Ad eam diem quod natus est. perant. De quolibet ordine nihil gesserunt. luciferi. qui sit in eo reuertit. quibus per se nihil profecit.

Sermo III

De casu luciferi.

tribulationum miserarum necessitatum et infirmitatum. et simul exorte spine suffocauerunt illud. scilicet per mortem corporalem. que totum suffocat. Secus si adam non peccasset. Aliud cecidit in terram bonam et ortum fecit fructum centuplum. scilicet angeli boni qui steterunt fortiter. Qui post casum malorum angelorum ceciderunt coram deo per veram obedientiam: dicentes. Non est equum quod creatura equiparetur creatori. Et ortum fecit fructum centuplum. i. glorie confirmate. quia sicut mali angeli fuerunt humiliati. ita boni fuerunt exaltati et per gratiam confirmati. Auertitas. Superbum sequitur humilitas et humilem spiritu suscipiet gloria. Pro. xxix. Nota superbum. i. luciferum sequitur humilitas et deiectione. et humilem spiritu suscipiet gloria. scilicet michael. Ecce hic prima camera per personam speculatiuis et contemplatiuis. Secunda camera vocatur allegoria seu figuralis. que est de humana redemptione. Dicitur allegoria ab aleon quod est alienus. et goge sententia. quasi aliena sententia. quando vnus factum significat aliud credendum in sancta fide catholica. et exponit de deo. Lum ergo dicit. Exiit qui seminavit etc. allegorice potest exponi de incarnatione filij dei que potest dici seminare. Nota sicut ille qui seminat intendit multiplicare et fructum habere. propter quod eligit terram bonam non spinosam vel arenosam nec petrosam. Sic fecit deus pater in filij sui incarnatione quia licet in mundo fuissent multe mulieres sancte. tamen vltra quinque milia annorum spectauit terram bonam dignam et sanctam. i. virginem Mariam optime cultam. in qua nunquam fuit mala herba peccati in qua seminavit illud super benedictum semen. de quo Luca. viij. Semen est verbum dei quod verbum caro factum est. Job. i. ut multiplicaret et fructum faceret inestimabilem sanctarum personarum. quot apostoli. discipuli. innumerabiles martyres. doctores. confessores. virgines. innocentes. penitentes et continent. Ecce ratio quare filij dei incarnatio dicitur seminare. Auctas. Simile est regnum celorum homini qui seminavit bonum semen in agro suo. Matthei. xij. Nota in agro suo. scilicet virgine maria. que semper fuit ager dei. Ideo dicit spiritus sanctus. Lora pulchra es amica mea. tota pulchra es. et macula non est in te. Lanticoz. iij. Dicit ergo euāgelium. Exiit scilicet deus pater. pro quo sciendum quod deus pater a principio mundi vsque ad filij sui incarnationem habitauit in domo rigoris iusticie clausus. in qua habitauit vltra quinque milia annos seruans iusticiam rigorosam. intantum quod furto illius fructus quod fecit Adam fuit ita

rigorosus in iusticia quod nunquam permisit quod aliam persona humana quantumcumque bona sancta et amica sua intraret paradisum. Patet primo de adam qui post peccatum fecit magnam penitentiam quod diu vixit. scilicet nongentis. xxx. annis. Genes. v. et fuit mortuus bonus et sanctus amicus dei. etiam Eua. tamen non permisit eos intrare in paradisum. imo descendit ad infernum. Idem de Noe qui seruauit deo nongentis et quinquaginta annis. Genes. ix. et sic de alijs. Quod plangens David dicebat. Quis est homo qui viuuit et non videt mortem etc. quasi diceret nullus. imo erat intantum rigorosus quod statim post peccatum vindicauit se de peccatoribus. ut patet in diluio Genes. viij. Item de sodoma et gomorra. Genes. xix. Item vitulo in deserto et de multis alijs etc. Sed in superbenedicta incarnatione filij sui deus pater exiit de castro rigoris iusticie et intrauit plateam latam dulcoris misericordie. Quia modo si moriuntur pueri nouiter baptizati statim recipit eos in paradisum. et inueniunt ianuam apertam. licet non fecerunt aliquod bonum. Idem de perferente obedientibus. Idem de digne penitentibus quantumcumque fuerunt magni peccatores. Item spectat modo ad penam dicentis. Penitentiam agite. Matthei. iij. Ecce quomodo exiit deus pater de castro iusticie seminare semine suum Iesum in agro vteri virginis. Sed nota quod hoc semen cecidit quadrupliciter. Primo cecidit secus viam. scilicet in naturalitate. quia noluit nasci in palatio vel domo. sed secus viam. scilicet in uerficio seu stabulo. Dic quomodo Ioseph cum virgine grauida venit in bethleem nec inuenit hospitium nec domum nec hospitale in quo reciperetur. Vide hoc in sermone natiuitatis. Sequitur. Et conculcatum est. id est. despectum a iudeis. qui licet audierunt tota mirabilia natiuitatis dei. claritate noctis etc. tamen timore herodis noluerunt ipsum recipere nec adorare. Iohannis dicit in persona Christi Iesie. i. Audite celum auribus percipite terra. quoniam dominus locus est. Filios enutriui et exaltaui: ipsi autem spreuerunt me. Lognouit bos possessorem suum et asinus propepe domini sui. israel autem me non cognouit. Et volucres celi comederunt illud. scilicet reges orientis. qui quasi aues cito uenerunt. et ipsum suppliciter adorauerunt. et cordi aliter susceperunt tanquam deum creatorem et saluatorem mundi. Secundo cecidit supra petram. scilicet in sua conuersione. quia iudei uoluerunt ipsum pluries lapidare. maxime quando predicabat eis de sua eternitate: dicentis. Amen amen dico uobis quod ab hanc hanc fiet ego sum. Ioh. viij.

ubi dicitur de ante mundum etc.

Tulerunt lapides etc. Et natū scz in cordib⁹
iudeoz quando incepit pdicare crediderunt
in eum: dicentes. Hic est heres. Abathe. xxi.
Sed aruit. quia nō habuerūt humorē deuo/
tionis quia non fecit ipsos magnos dños et
magistros vt ipsi false expectabāt de messia.
Tercio cecidit inter spinas. s. in sua passione
quando fuit coronatus corona spinarū in do
mo pilati et in cruce iuxta pphetiam salomo
nis que fuit tunc completa. Ego sicut lilium
inter spinas. Et sic tandē spinosis doloribus
suffocātū est. s. per mortē. Quarto cecidit in
terraz bonā. s. in sua tumulatione qñ corpus
fuit positū in sancto sepulcro. anima vero in
lymbo sanctorū patrū. Et ortū. s. in resurgen
do fecit fructū centuplū. s. sanctorū patrū libe
rationem et nostrā redemptionē. Et fuit cō/
pletum verbū qd̄ xp̄us dixerat. Amen amen
dico vobis. nisi granū frumētī cadens in ter
ram mortuum fuerit. ipsum solum manet. Si
autē mortuū fuerit multū fructū affert. Job.
xij. Nota qd̄ xp̄s se comparat grano frumētī.
ideo dicunt doctores qd̄ corpus xp̄i nō potest
confici nisi de pane frumenti. Nota ipsum so
lum manet. i. ipse solus fuisse saluus. Si autē
mortuū fuerit multū fructū affert. quia om̄s
credentes per mortem eius si voluerint salui
fient. Et hec est secunda camera p̄ psonis de
uotis que possunt in hac habitare contēplan
do quomodo deus exiit de domo iusticie in
plateam misericordie et seminavit filium etc.
Tercia camera vocat̄ tropologia vel mo
ralis. que est euangelicalis predicatio. Pre
dicare est recte seminare. Nota iam videtis
quō vita humana cōsruat̄ ex semine labora
torum quia als nō possem⁹ viuere. Sic etiaz
pdicare est seminare triticū de grano noui tes
tamenti. vel ordeū asperū de grano veteris
testamenti in agris conscientiarū nostrarum.
Sic em̄ cōseruat̄ vita spūalis et fides catho
lica. quia als iam vita spūalis et fides essent
despecte et perditē. Auctoritas. Nisi dñs ex
ercitūū reliquisset nobis semē quasi sodoma
fuissemus. et quasi gomorra similes essemus
Isaie p̄mo. Et ad istum intellectū dicit text⁹
euangelij. Exiit qui seminat. scz predicator.
Nota et vnde exiit. Responso. de studio seu
cella. vbi debet esse clausus. studēdo. pensan
do et ruminando. perquirendo semen in gra
narijs dñi. s. auctoritates. figuras. similitudi
nes et parabolas. Quoniā pdicator qui vult
pdicare fructuose nō debet ire visitando illū
vel illum nec ponere se in negocijs. als non
poterit predicare nisi fabulas nec facit fructū
immo dicitis vos. Iste tā bene dicit. et ma

le facit. ideo hodie p̄uertuntur pauci nostris
predicationib⁹. Ecce quare dixit exiit. scz pre
dicator de studio. seminare semen suū. scilicet
chasti. nō alienū. scz Quidij vel Virgilij. nec
hominū damnatorū. Semen christi est biblia
vetus et nouū testamentū. hoc est semen qd̄
facit fructū deuotiōis. amoris. charitatis. pe
nitentię et saluatiōis. Jō dicit chastus. Qui
habet sermonē mēū: loquatur sermonem me
um vere. quid paleis ad triticum. dicit dñs.
Nunquid nō verba mea sunt quasi ignis ar
dens et quasi malleus p̄terens petram. Hiere
mie. xxiij. Nota quid paleis. id est. dicta poe
tarū ad triticum scripture sacre cōmiscendo.
licet qñq; raro possit allegari aliqua auctori
tas poetarū ad p̄positū. S; facere totū ser
monem de dictis vel factis poetarum hoc est
malū. Apostolus paulus predicauit triginta
septē annis. et nō legitur allegasse auctori
tes poetarū nisi ter. Ecce quare dicit semē su
um. De hac dabo vobis vnam p̄cordantiam
ad p̄positum loquēs de pdicatorib⁹ dicens.
Euntes ibant et flebāt mittentes semina sua.
Venientes autē venient cum exultatiōe portā
tes manipulos suos. ps. cxxij. Nota euntes
ibant quia predicator duob⁹ modis debet ire
ad predicandū. scz spiritualiter et corporaliter
Primo spiritualiter crescendo in deuotione.
p̄templatione. predicatione et seruoze spiritus
de die in diē. de mense in mensem. de anno in
annum. semper augmentando et meliorando
Ideo dicit euntes. scilicet spiritualiter ibant.
Secundo corporaliter de loco ad locum. de
villa ad villā etc. non stare in vno loco. Ideo
dixit christus p̄mis pdicationibus. Euntes in
mundum vniuersum predicate euangelium
om̄i creature. Marc. vi. Nota pdicate euā
gelium. non dicit Quidium nec Virgilium.
Apostolus assignat rationē dicens. Non eru
desco euangelium. virtus enim dei est in salu
tem omni credenti. Rom. i. Nota et flebant. qz
predicator debet flere rigando agrum semina
tum vt faciat fructum. sicut vos facitis de a
gris irriguis orando pro eis deuore cum la
chrymis. Nota mittentes semina sua. scilz au
toritates figuras similitudines de veteri et
nouo testamētis. Nota venientes. scz ad glo
riā aie in die obit⁹ veniēt supple ad gl̄iam cor
poris i die iudicij cū exultatiōe. qñ sc̄i pdica
tores veniūt ad diē iudicij cū magno gaudio
et cū magno honore ducentes secū sub bāne
rio suo om̄s illos q̄s p̄uerterūt ad xp̄m cū suis
pdicatorib⁹. Dic̄ Bre. i. omel. q. tūc veniet pe
tr̄ cū iudea. Jobes cū asia. Abathe⁹ cū ethi
opia et sic de alijs sc̄is apl̄is et pdicatoribus

Paulus pdicant:
Hydra. 10. 1. 1. 1.

Qualis honor est baronibus qñ sub bānerio
suo habent plures gētes armorū. idem tūc de
sanctis pdicatorib⁹. Tūc dicit illi q̄ fuerūt cō
uersi regratiātes deo et predicatori. Petre
et paulo ego erā infidelis etc. p̄pter vestras
pdicationes fui p̄uersus. Idem dicent beato
Dominico et suis sequacib⁹. petro. thome. vi
centio et oib⁹ eiusdeꝝ ordinis predicatorib⁹ q̄
suis predicationib⁹ cōuertī fecerint pctōres a
vīs pessimis. Ego erā heretic⁹ vel superbus
per vos fui humiliat⁹ etc. Sed nota qd̄ de se
mine predicationis fiunt q̄tuor partes. Pri
ma pars cecidit secus viam qñ sunt aliq̄ per
sone q̄ habent cor apertū ad om̄s cogitatōes
quasi si cor esset via publica. Et qñ tales au
diūt verbū predicationis recipiūt in corde bo
nū p̄positū bene viuendi et cauendi de cetero
a pctis. S; hoc semē p̄culcat a demonib⁹ et a
transeuntib⁹ cogitationib⁹ rationib⁹ seu opi
nionib⁹ falsis. verbi gr̄a. Quī predicator semi
nat: qñ vsura est magnū pctm̄ mortale etc. qz
est p̄tra p̄ceptū dei et p̄tra ordinationē ecclie
vsurarius pponit restituere et abstinere de ce
teroz viuere de bono iusto. S; hoc semē con
culcat a trāseūtibus cogitationib⁹ per cor di
cens. bene pones in testamēto et fili⁹ tuus fa
ciet restitutionez. Stulte et tu fecisti pctm̄ et
non sufficit tibi cor faciendi restitutionē. quō
credis qd̄ filius etc. Idem dicit de alia cogita
tione. Si tu vis restituere et abstinere ab vsu
ris de quo viues. de quo tenebis statutū. qd̄
dimittes filijs. de quo maritabis filias. Ideo
oportet claudere cor ad oēm cogitationem et
rationē in oppositū transeuntē. Idem de mu
lieribus vanis qñ audiūt a predicatorib⁹ quā
tuz peccatū est facere illas vanitates et supflui
tates pponunt decetero abstinere vt saluen
tur. S; hoc semē statim p̄culcatur a demone
et cogitationib⁹ transeuntib⁹ dicens. Tu ha
bes virū iuuenē luxuriosum et non tu: facias
etc. et sic dimittūt bonū p̄positū. S; hec ratio
est fallia. qz vos non facitis ista ratione viri.
patet qz qñ intra domū estis non estis ornate
s; qñ debetis exire domū nescitis qbus orna
mentis vos ornare velitis. Ideo patet qd̄ nō
pro viro sed pro alio facit̄ illud. propter hoc
dicit xp̄s. deinde venit diabolus et tollit ver
bum de corde eorum ne credentes salui fiant
Aliud cecidit supra petram. scilicet duram et
frigidam indeuotionis. vt sunt persone que
nullā faciūt orationē de mane nec de sero. nec
faciūt p̄niam. nolūt remittere inimicis. nec fa
cere pacē. Ecce petra dura sine aliqua deuo
tione. Vel hoc vbi t̄git dños et rectores cō
munitatū q̄ cū audiūt verbū pdicationis. di

centes qd̄ deberēt facere bonas ordinatōes p̄
cōseruatōe cōitatis et corrigere pctā notoria
cū gaudio suscipiunt illud. s. natū aruit quia
non habebat humorē. s. amoris. cōitatis. nec
timoris dei. ideo nihil execunt̄. ideo aruit ex
timore et miscōia malarū psonaz. Sed mori
p̄ honore dei et rei publice ad beatitudinem
inducit. iuxta verbū xp̄i dicentis. Beati qui
p̄secutionē patiunt̄ p̄pter iusticiam. quoniā
ipsoꝝ est regnuz celoz. Abathe. v. Aliud ceci
dit inter spinas. Xps exponit qd̄ iste spine sūt
solicitudines auaricie. q̄ nimis pungunt men
tes auaroz quō congregabunt vt ditentur.
Nota quō diuitie acquirunt̄ cū labore. possi
dentur cū timore. amittunt̄ cum dolore. Iste
sunt spine que suffocant verbū dei. nō solum
in laicis. sed etiā in ecclesiasticis facientibus
symonias. Nota contra defectus qui fiunt in
missis sc̄i amatoꝝ. aliud cecidit in terrā bo
nam. s. in corde bono et optimo scz humili et
deuoto. Et facit fructum centuplū seruando
decē p̄cepta. quia decies decē sunt centum.
et qñ tales trāseunt de hoc mundo ascēdūt
vsq; ad decimū celū in gl̄ia. Ad qd̄ etc.

Domínica in quinquagesima.

Sermo .j.

Hnis plebs vt vi

dit dedit laudē deo. Luc. xvij. Tria
sunt opa dei p̄pter que deus est maxime lau
dandus ab omnib⁹ nobis. et de his tribus et
de quolibet ipsoꝝ loquit̄ thema. Hnis plebs
vt vidit etc. Loco et capitulo vbi supra dixi.
Et hec tria tangunt̄ p̄ ordinē in euāgelio ho
dierno. s. laudare et bñdicere etc.

Primū est mundanalis redemptio.

Secūm est humanalis cōuersio.

Tercū est celestialis saluatio.

Dico p̄mo qd̄ p̄sone mundane in hoc mundo
debent deū gl̄osificare rōne humane redem
ptionis quā fecit de humano genere. Et be
ne dicitur redemptio vniuersalis seu munda
nalis. Nam omnes vniuersaliter redemit. et
p̄ omnibus abundantissime soluit precium.
Et oēs illi qui ista redēptione volunt vti. h̄
credendo et obediēdo possunt saluari. Et de
ista vniuersali redēptione loquit̄ apostol⁹
dicens. Unus est mediator dei et hominum.
homo xp̄s iesus. qui dedit redemptionez se/
metipsum p̄ omnibus. i. ad Thimo. ij. Et ex
isto opere deus est laudandus benedicēdus
et gl̄osificandus. Nam tu vehemēter lauda
res qd̄ te captū et vinculatū liberaret de posse
infidelium. soluens p̄ te etc. et ratio esset et lau
dis cōgruentia. Ita est de dño Iesu chasto.

deret. Et dum transiret cecus quidā sedebat secus viā mendicās. quesiuit que gētes esset ille q̄ transibāt ⁊ fuit sibi dictū q̄ Iesus de nazareth transibat: qui statim cepit clamare dicens. Iesu fili dauid miserere mei. ⁊ dicit text⁹ q̄ qui p̄ceibant increpabant eum vt taceret. **A**phystice iste cecus secus viam est xpianus existens in peccatō mortali qui non est in via. quia deberet ire per viam humilitatis. et ipse vadit per viam supbie. ⁊ sic de alijs. Infideles vero non sunt secus viam. s̄ longe e via. **Q**uā autē pctōr. i. ccc.⁹ reducit se ad vias. id est. ad xpm. qui de se dicit. Ego sum via vitas ⁊ vita. et incipit clamare dicens. Iesu fili dauid miserere mei. statim rephendit. Iste defectus est hodie in mūdo. Quādiu hō est sec⁹ viā. s̄. in pctis mēdicās mūdānaz t̄palia. nullus curat ipm rephendere s̄ magis applaudent sibi. **S**z si dat se deuotioni ⁊ bone vite: factum est statim rephendit et redarguit. Verbi gr̄a. si sit aliqs religiosus bñ dissolut⁹ iste talis a nullo rephendit imo cōmendat. s̄ si cōuertit ad deū ⁊ vult tenere bonā vitā tunc dicit. moratur: intm̄ q̄ nō pmittūt eū viuere. vel dolēt de eius vita. Idem de clerico existente secus viam mendicans bona tēporalia p̄endas et alia bñficia. iste talis a nullo rephendit. imo cōmendat. s̄ si vult redire ad vias. s̄. ad xpm factū est de illo. Idem de laico vsurario latrone homicida lenone. tales a nullo rephēdūt. imo cōmendant. Sed si facit restitutionem ⁊ venit de mala vita ad viā bonā seu ad vitam bonā. factū est. talis non potest viuere. Et q̄ fort⁹ est dicit text⁹. Et q̄ p̄bant. nō dicit qui sequebant vel comitabant. s̄ qui p̄bant. qz maiores in scia dignitate ⁊ officio sunt primi ad rephēdēdū eos: q̄ vellēt q̄ oēs irēt ad infernū cū eis. De h̄ beat⁹ Hieronym⁹ fecit planctum dicens in secūdo p̄logo Job vel in argumēto. Si autē fuscillā iūco texerēt aut palmarū folia cōplicarēt vt in sudore vultus mei comederem panem. ⁊ v̄tris op⁹ sollicita mēte tractarēt. null⁹ morderet. nemo rephēderet. **N**ūc autē qz iuxta sniam saluatoris volo operari cibum qui non perit. ⁊ sequitur. Salsari⁹ vocoz scz a maioribus ⁊ doctozibus ⁊ mḡis. Ideo christus de talibus dicit. Si de mundo fuisset. mundus qd suum est diligeret. nunc vero qz de mundo nō estis. s̄ ego elegi vos de mūdo: p̄pterea odit vos mundus. Job. xv. S̄ exemplo ceci qui q̄to magis increpabatur tāto magis clamabat. ad iesum est clamandum. Ideo beatus pet⁹ apostolus dicit. Si exprobramini in noie xpi bñi eritis. s̄. pe. iij. **T**ercū op⁹ de q̄ marie deus est. laudādus est ce-

lestialis saluatio. **R**ō. Nam precipue laudabilis est gubernator nauis cū p̄ maria discrimina nauē ducit tandē ad portū salutis. Sic etiaz de gubernatore ⁊ creatura cum est inter pericula hui⁹ mundi. scz inimicōz demonum ⁊ malarū inclinationū. tandē p̄ducit eam ad portum paradisi. **T**ūc laudādus est proprie maxie. **I**ō dauid fecit de h̄ vñū psalmū dicens. Laudate dñm de celis. nō dicit de terr⁹ qz adhuc sunt in periculo. s̄ de celis. quia sunt extra piculū. **H**ec celestis saluatio oñditur in tertia pte euangeliū cum dñ. Stans autē iesus iussit eum duci ad se ⁊ dixit. Quid tibi vis faciam. At ille ait. dñe vt videam. At illi. Respice. fides tua te saluū fecit. Et p̄festim vidit et sequebat̄ illuz magnificās deum. Et omis plebs v̄ridit dedit laudē deo. **N**ota qd tibi vis faciā. qz multe sunt misericordie. **R**ūdīt cecus. dñe vt videā. Dixit illi iesus. Respice. fides tua saluum te fecit. ⁊ p̄festim vidit et sequebat̄ eū. **N**ota q̄ iste fuit de societate christi. **N**ota etiā fides tua te saluū fecit ⁊ p̄festim vidit qz saluatio stat in visione xpi. **H**ec est vita eterna vt cognoscāt te. scz esse solū verum deū ⁊ quē misisti iesum xpm. **I**ō. xvij. **Q**uā vita eterna. scz saluatio nra p̄sistit in visione diuine essentie. in q̄ plurimis tenet locis sanct⁹ **T**ho. vt p̄mo sc̄p. dil. s̄. q. s̄. ar. s̄. i. z. iij. dil. xlix. q. s̄. ar. s̄. q. s̄. z. ar. ij. q. s̄. **I**te. s̄. ij. q. iij. ar. iij. z. viij. ⁊ idēz sentit in plerisq̄ alijs locis. **Q**uestio iste hec bona. **Q**uare christ⁹ attribuit saluationem virtuti fidei dicendo. Fides tua te saluum fecit. cum fides sine operibus non saluet hominem. **A**uctoritas. **Q**uid p̄derit fratres mei si fidem dicat quis se habere. opera autem non habeat. **N**ūquid poterit fides saluare eum. Sicut em̄ corp⁹ sine spiritu mortuum est. ita et fides sine operibus mortua est. **I**ac. ij. **R**ūso. q̄ fides est fundamētū oīm alioz bonozū ⁊ virtutū radix. si corde ⁊ ore simplicit̄ ac sollicit̄ teneat. Sicut arbor a te plantata in orto tuo facit truncū ⁊ post ramos flores ⁊ fruct⁹. ⁊ originalit̄ oia ista p̄cedūt de radice. sic etiā fides est vt radix plātata in orto cordis. deinde mittit truncū. s̄. charitatē. faciēns ramos. s̄. virtutū. ⁊ flores ⁊ folia bonozū operū. qz fides p̄ charitatē opat̄. ad Gal. v. **E**t post facit fructus gl̄ie in paradiso. s̄ radix riganda est ne moriat̄. **E**t rigatur radix fidei mane ⁊ sero dicendo. **E**redo in deū. **E**t quē admodū ortus rigatur per. xij. tabulas. ita fides per. xij. articulos dicēda est q̄tidie sero et mane cū p̄testatiōe. **E**t iō dñ. Si p̄fitearis in ore tuo dñm Iesū xpm. ⁊ in corde tuo credideris saluus eris. ad Ro. x. **D**eo gratias.

Sermo. ij.

Uinc manent fi

n des spes charitas tria h. j. ad Cor. xij. **H**oster sermo erit de virtutib⁹ theologiacis p̄ bona instructiōe nra ⁊ vtilitate mortuoz: s̄ p̄mo salutē virgo maria. **V**erbū p̄positū est declarandū fm̄ duplicē intellectū. scz p̄p̄riū ⁊ l̄ralem. et appropriatū morale et spūalē. **E**t p̄mus erit pro viuuis. secūdu⁹ pro mortuis. **P**rim⁹ erit pro introductiōe. secūdu⁹ pro p̄secutiōe. **P**ro p̄mo sciendū q̄ in hac vita sūme sunt necessarie iste tres virtutes theologice. fides. spes. charitas p̄ eundo ad paradisu⁹ **R**ano. quia cuiuslibet viatorū ascensuro ad castrū alre sni tria sunt necessaria **P**rimo respectus visualis. **S**ecundo audacia cordialis **T**ercio duratio fortitudinis. **D**ico p̄mo rē. scz respectus visualis. **N**am requirit̄ si vis securi⁹ ire vt locū ad quem tendis siue terminū cognoscas. **A**modo clarum est q̄ totū tēpus vite nostre in hoc mundo nō est nisi vna via per quā vadim⁹ ascendendo ad castrū altissimū celi empirei. **I**ō indiget his trib⁹. que sunt respect⁹ visualis. audacia cordialis. et duratio fortitudinis. que habet̄ per tres virtutes. scz fidem spem ⁊ charitatē. **E**t ex hoc poteris cognoscere veritatē vel necessitatē istarū triū virtutū. **E**t per fidē videmus finē seu terminū vie nostre. scz celū beatorū. **N**ūc em̄ iste termin⁹ fuit cognitus per intellectū naturalē p̄hoz. **D**e hoc pulcre loq̄tur sanctus **T**ho. p̄ma pte. q. s̄. ar. s̄. ostēdens necessitatē doctrine sacre vltra philosophicas disciplinas. eo q̄ ordinati sum⁹ diuinit⁹ ad finē sup̄naturalē transcendentē naturalem nostrā apprehensionē. **L**icet em̄ per motum phi habuerūt cognitionē de celo lune mercurij venis solis iouis saturni et celi stellarū. scz firmamenti et p̄mi mobilis. nō tñ potuerūt ascēdere vsq̄ ad celū empireuz. qd est immobile. et est locus iste beatorū ad quem ascēdimus. **E**t iste locus videt̄ a nobis solū per fidez. **E**t de isto loco loquit̄ apls dicens. **O**cul⁹ non vidit. nec auris audiuit. nec in cor hoīs ascēdit que preparauit deus his qui diligūt illum. nobis autē reuelauit deus per sp̄m suū. s̄. ad Lo. ij. **N**ota cū dicit oculus. scz intellect⁹ p̄hoz non vidit. quia nolebāt credere nisi illud qd videbāt oculo intellect⁹. scz p̄ certā demōstrationē. **N**ec aur⁹ audiuit. scz iudeoz. **M**oyses em̄ ⁊ alij p̄phete mltā miracula audierūt a deo. s̄ nūc̄ audierūt q̄ de⁹ p̄mitteret eis illū locū. **N**ec in cor hominis. scz infidelis ascendit que de⁹

preparauit rē. **E**cce quō fides est necessaria. scz ad videndū locū. **S**z modicū esset scire iocū beatitudinis nisi etiā scirem⁹ viā. iō nota/te tres vias quas etiam scimus per fidez. **E**t p̄ma via est de innocētia baptismali. et istam scimus per fidē et verbū xpi dicendo. **A**men amē dico vobis nisi quis renat⁹ fuerit denuo nō potest videre regnū dei. **J**oh. iij. **A**ffirmatiua est ⁊ negatiua. **S**ecūda via est digna penitētia. per istā habet̄ ire illi qui p̄diderūt primā viā. **D**igna p̄na est dolere de peccatis et cōfiteri cum p̄posito non redeundi. **I**sta via scit̄ per fidē ⁊ verbū xpi dicitis. **P**riam agite qm̄ appropinquat regnū celoꝝ. **A**th. iij. **T**ercia via est firma obediētia. hoc est viuere fm̄ dei ordinationē et non fm̄ p̄p̄riā inclinationē. fm̄ eius p̄cepta et non fm̄ sui p̄p̄riā sententiā. **H**ec etiā habet̄ per fidē et verbum christi dicitis. **S**i vis ad vitā ingredi serua christi dicitis. **S**i vis ad vitā ingredi serua mādata. **A**th. xix. **I**ō apls. **P**er fidē ambulam⁹. ij. ad Lo. q̄nto. **N**ota per fidē. scz videndo terminum. **D**ico secūdo necessariū est viatorū audacia cordialis vltra respectum visualē. scz non timere. nec p̄pter altitudinē loci debet quis dubitare quin possit ascēdere. s̄ recipere audaciā cordis. nec cōfidat de intellectu nec auxilio tuozū operū sed dei: dicens. **D**eus qui me de nihilo creauit. ⁊ redemit et nihil illū locū p̄cio sui sanguinis emit ⁊ me per baptismū mūdauit et sacramētoꝝ remedia ordinauit. ideo nō dubito quin illuc ascēdam. qz non pro se. quia icorpoꝝeus est. deus em̄ spūs est **J**oh. iij. s̄ pro me illum locū creauit tam pulcre ornatū. **N**am decoz dat spem. **I**deo dicit. **Q**ui sperant in dño mutabūt fortitudinē. assument pēnas sicut adle. currēt et non laborabūt. ambulabūt et non deficient. **I**saie. xl. **N**ota q̄ sperant in dño mutabūt fortitudinē. **Q**uia si añ in h̄ mūdo habuerūt fortitudinē corporalē ad ambulandū. saltandū ⁊ rē. mutabunt fortitudinē corpōis. scz in feruorem cordis. **S**i querat̄ et quō fiet. **R**ūdēt. assument pennas ⁊ rē. vbi ponit tres gradus bonarū personarū. **E**t p̄mus gradus est contemplatiuoz. **N**am isti assument pēnas adle seu alas. **D**ue ale sunt due spes vna de dei potētia. ⁊ alia de dei misericordia. **P**rima assumitur per p̄fidentia de dei potentia. scz q̄ potest nos facere equales angelis in gl̄ia. **S**ecūda assumit̄ p̄fidentia de dei misericordia qui non solum potest imo vult nos saluos facere **H**is duabus alis cōtemplatiui volāt ad paradisum. **S**ecundus gradus est actiuozū q̄ currēdo per magna opa misericordie et penitētie. festinat̄ cum magno ardore spūs currūt

ad paradysum. Tercius gradus est obedientiū cum dicit. Ambulabūt non deficiēt. scilz faciēdo illa ad que tenentur diligēter. In omnibus istis necessaria est virtus spei que dat feruorē cordialcm. Dico tercio q̄ necessariū est viatori ascendēti in altum duratio fortitudinis ne deficiat in medio. Hec autem duratio forti⁹ habet virtute charitatis. Nā charitas dat fortitudinē volūtati ne mutet ppositum: s̄ q̄ perseveret. Dat etiam fortitudinem contra temptationes diaboli et contra occasiones mundi et inclinationes carnis. Et ideo dicebat apostol⁹. Det vobis deus vt in charitate radicati et fundati possitis comprehendere cum omnib⁹ sanctis. suple gl̄iam dei. ad Eph. iij. Nota differentiam inter radicatus et fundatum. Sicut arbores quarum esse et viuere est in radice. Item fundati vt domus cuius esse permanere est a bono supposito et fundamēto. Radix est virtus charitatis dans humilitatē deuotionis essendi et viuendi spūaliter. et fundamentū essendi et permanēdi in eadē. Multi tamen sunt radicati per deuotionem. s̄ non sunt fundati. quia modico vento temptationis statim cadunt et eradicantur. sed si sunt fundati non timent. Ecce necessitas istarum virtutum in hoc mundo. Ideo dicit thema. Hunc scilicet in hoc mundo manēt fides spes charitas tria hec. Nota dicuntur theologicales ppter obiectū et propter causam. De pmo obiectū aliarū virtutū est res creata. qz obiectum humilitatis est despectus honorum. Obiectū castitatis est despectus luxurie. Obiectū misericordie est dispensare bona i pijs causis. et sic de alijs. S3 obiectū istarū triū virtutū est deus. qz deus est obiectū fidei. Quia si des nihil aliud est q̄ credere. nam deus dixit spes est sperare. quia de⁹ pmisit. Charitas autē est diligere deū ppter se et pprimuz ppter deū. Iterū secūdo dicunt theologicales ppter causam. Nam alias virtutes potest homo acq̄rere p se viuēdo moraliter: s̄ he tres non possunt haberi nisi a deo spūaliter infundant. Iō solū p istis orat ecclia dicēs. Omnipotēs sempiternē deus da nobis fidei spei et charitatis augmentū etc. Nota oportet aliquas virtutes esse theologicales ad acq̄rendū beatitudines supnaturalē. vt dicit sanctus Thomas. pma scōe. q. lxxij. ar. i. et iij. scripto. dif. xxij. q. i. ar. iij. q. iij. Et idē dicit in q̄stionib⁹ deputatis de virtutib⁹. q. i. ca. xij. Et vt dicit sanctus Thomas. Virtutes theologice dicunt. qz habent deū p obiecto. et quia a deo infundunt. et t̄m per reuelationē dei i sacra scriptura tradunt vt dicit sanctus Thomas ibi sup. pma scōe. q.

lxxij. ar. i. et iij. dif. xxij. q. i. ar. iij. q. iij. he enim virtutes habent idem pro obiecto et sine. scilz deum vt dicit sanctus Thomas quarto scripto. dif. xliij. q. i. ar. i. q. iij. scōm. iij. dif. ix. Et sūt tantū tres. scz fides. spes. charitas. pma scōe. q. lxxij. ar. iij. Secundo declaranduz est verbum thematis iuxta intellectuz appropriatum seu spiritualem. Pro quo sciendum q̄ in alio mundo secreta loca seu receptacula animarum ex hac vita decedentū sunt tria scz. Primus infern⁹ damnatorum. qui est locus inferior. vbi est fides solum sine charitate. Quomodo est fides in demonibus et quō non ostēdit sanctus Thomas scōa scōe. q. v. ar. ij. et q. xvij. ar. iij. ad scōm. et in tercio scripto. dif. xxij. q. iij. ar. iij. q. i. dif. xxvj. Secundus locus est purgandorum vbi est spes singulariter. Tercius locus est beatorum vbi est charitas excellenter. Dico pmo etc. q̄ in inferno non sit spes. Auctoritas. Abortiuo homine ipso nulla erit vltra spes. Prouerb. xj. Impenitens dicitur impius et crudelis. quia noluit liberare filiam regis. scilz animam propriam ab incendio cuius posset etc. ipso mortuo nulla erit spes vltra. scilz nec redemptionis. nec liberationis. nec etiam releuationis. sic exprimitur error aliquorū theologorū antiquorū et glosarū aliquarū iuristarū dicentū. q̄ licet in inferno nulla sit redēptio. tamen est ibi penarū alleviatio. Dat exemplū de illo q̄ portat siue gerit aliq̄ on⁹ graue. qui licet nō possit on⁹ dimittere. tamē iuuat et releuat dādo sibi ad comedendū vel bibendū. Ita vt dicūt illi est de onere aie dānate. q̄ licet non possit deponere onus penarum. potest tamē habere releuationē ex bonis que sūt hic a parētib⁹. etc. Hoc est falsū et erroneū et per ecclesiam reprobatū. Quia mortuo homine impio etc. imo dico vobis forti⁹ q̄ quāto plura sunt pro aliqua aia dānata. tanto magis pena augmentat. Declaret hoc p similitudinē de captiuo. q̄ portat on⁹ duruz captiuitatis. et parētes mittūt sibi p̄ciū redēptionis s̄ perdit in mari vel als. Et quando captiu⁹ scit. ille non solū non releuat imo magis dolo: est sibi et tristitia augmentat. nā sibi non pfuit illud p̄ciū Idē est de damnatis. Itē in inferno nō est nisi cōtrarietas et malignitas. quia pater odit filiū p quo fuit damnat⁹. et ecouerſo. vir contra vxorē et ecouerſo. et quāto hic fuerūt amores maiores. tanto magis est odiuz inter eos dicendo. In malignitate nostra cōsumpti sumus etc. Talia dixerunt in inferno hi qui peccauerūt. quoniā spes impij tanq̄ lanugo est q̄ a vento tollit et tanq̄ spuma gracilis que a

vento diffusa est. et tanq̄ memoria hospitis vnus dici pretercūtis. Sap. v. Nota hic arguentū in oppositū. nam diceret aliquis. videtur q̄ in inferno sit charitas. Nam dicit textus Luce. xvj. de illo diuite qui licet nullam haberet spem liberationis nec releuationis. quia nec guttam aque potuit obtinere. tamē orauit dicēs. Rogo te pater vt mittas lazary in domum patris mei. habeo enim quicquid fratres. vt testetur illis ne et ipsi veniant in hunc locum tormentorū. Luc. xvj. videtur ergo q̄ illa petitio sit charitatis. Rūſio. q̄ in inferno nō est charitas. s̄ tota malignitas. Ad auctoritatē dico q̄ sicut in hoc mundo sunt focij in peccatis. sic in alio mundo erunt focij in penis. et sic peccando vnus animatur ab alio. quia multi cum mūdo timore peccāt q̄ solus vn⁹. pena maior est quando sunt plures. et quāto magis crescit numerus scōiorum tanto magis augmentatur pena. quia vnus cruciat alium Sicut de igne in quo tāto magis ponitur de lignis tanto magis augmentatur flāma et vnū lignuz incendit aliud. Ideo diues ille orauit nō ex charitate. s̄ timore ne sibi pena augmentaret in aduētū fratrum qui fuerunt focij sui in peccatis. Non ergo habent spem nec charitatem damnati sed habent fidem. Est enim fides in demonib⁹ coacta non laudabilis nec est donuz gratie. Dicit enim sanctus Thomas scōa scōe. q. v. ar. ij. in solutione ad tercium. hoc ipsum demonib⁹ displicet q̄ signa fidei sunt tam euidentia vt per ea credere compellatur. Et ideo in nullo minuitur eorum. malicia per hoc q̄ credūt. Item dicit sanctus Thomas scōa scōe. q. xvij. ar. iij. in solutione ad scōm. q̄ magis potest esse informis fides in damnatis q̄ spes. Quia Augustinus dicit in encheridion. Fides est malarū rerū et bonarū et preteritarū et p̄sentū et futurarū et suarū et alienarū. S3 spes non est nisi rerū bonarū futurarū ad se pertinentū. Et ideo magis potest esse fides informis in dānatis q̄ spes. quia bona diuina non sunt eis futura possibilis sed sunt eis absentia. Non est q̄ spes in dānatis: s̄ suo modo vel aliquo modo vt patuit fides informis quia dicit sanctus Tho. q̄ velint aut nolint habent credere ex euidentia facti quādo sentiunt penas et tormēta et vidēt gl̄iam beatorū: tūc credūt fidē xpianā esse verā. Et q̄ habēt fides. auctoritas. Tu credis qm vn⁹ est deus et bene facis. et demones credūt et cōtremiscūt Jac. ij. Nota cū dī. et cōtremiscūt. quoniā demones et aie dānate timent diē iudicij. Ratio Nam sicut miles capt⁹ in lata captione. si sciret tali die se inclusurū in angusta captōe ml-

tum timeret illum diem. Sic enim demones faciunt et anime damnate. quia modo habēt latam captione: s̄ in die iudicij recludentur in corporibus ignitis et fetidis. ideo ista ratione contremiscunt. et tu luxuriose superbe et auare habes fidem et non contremiscis de iudicio. Et ideo de inferno nūc potest dici. Absque net fides sola. Secundus est locus purgandorum. vbi habent spem singulariter. quia licet habeant fidem et charitatē. tamen singulariter habēt spem. scilicet felicitatis certissimā habent enim spem impermutabilem. scientes q̄ anima nō potest peccare. quia anima separata a corpore se firmat in gratia vt in culpa iuxta statuz in quo egreditur de corpore. Si in culpa egreditur tunc est impermutabilis. Iō semper durat pena. Declaratur per similitudinem de malo filio qui quando verberatur murmurat erigendo se. Sic et damnati quādo sentiunt flagella statim se erigunt contra deum. Sed illi de purgatorio decesserunt in gratia. ideo non possūt illam amittere. eo qz non possunt peccare. Et licet flagellentur. vt boni filij suscipiunt patienter. ita q̄ non possunt perdere gratiam. Auctoritas. Si ceciderit lignū ad austrū aut ad aquilonē. i quocūq̄ loco ceciderit ibi erit. Eccl. xj. Et in persona cuiuslibet illoz de purgatorio dicit dauid In pace in idipsum dormiam. scz per mortē et requiescā. s̄ fm corp⁹ in sepulcro. Quoniā tu dñe singulariter in spe constituisti me. ps. iij. Anima enim existens in purgatorio p̄stituta est in spe triplici rōne. scz habēdi gl̄iam paradisi. exaudi de purgatorio. et de adiutorio amicorū q̄ sibi pderunt suffragia. De purgatorio ergo potest dici thema sic. Nūc. s̄ i purgatorio: qz post diē iudicij non erit purgatorium. manet singulariter hec. scz spes. Tercius locus est beatorū. s̄ paradysus vbi non est fides. vt dicit sanctus Thomas. pma scōe. q. lxxvij. ar. iij. et v. et scōa scōe. q. xvij. ar. ij. Similiter nec in beatis est spes. vt dicit in codez articulo. sed pfecta charitas solū et excellenter. Fides autē habet defectū essentialiter sibi annexum. inq̄ntū est de non visis. sed in celo vident oia clare. Sicut nūc videm⁹ per speculū in enigmate. tūc autē facie ad faciē. pma ad Lozinth. xij. Nota videm⁹ nunc. ecce fides. tunc autē facie ad faciē. Spes etiam habz defectū essentialiter annexū. inquantū est de nō habitis. In celo autē oia desiderata habentur Nam dicit dauid. Satiabor cum apparuerit gloria tua. ps. xvj. Iō in paradiso fidei succedit scientia et clara visio. spei autē possessio sive cōprehensio. charitas autē nulluz habet

defectum essentialiter annexum. ideo enim in patria non euacuabitur vt dicit sanctus Thomas prima secunde. q. lxxvij. ar. vij. r. iij. dist. xxxi. q. ij. ar. ij. Unde dicitur. j. ad Cor. xij. Charitas nunq̄ excidet. scz per mortem bonorum: sed perficietur. iuxta illud quod posunt dicere electi siue beati. Deo in nobis manet et charitas eius in nobis perfecta est. j. Job iij. Nota cum dicitur. deus in nobis manet. scz per clarā visionem et possessionem. Ideo possumus sic intelligere thema. Nunc manet fides in inferno solum. spes in purgatorio singulariter. charitas in paradiso perfecte

Sermo. iij.

Ece ascēdimus

hierosolimā. Luce. xvij. Post sermo erit de ascensu ad paradisu. Materia erit utilis et bona: s̄ ante omnia saluetur virgo maria. Logitanti mihi tempus anni s̄m q̄ viuūt p̄sone mūdane magnā inuenio differentiā inter tempus carnale. qd̄ finit hodie. et quadragesime. qd̄ incipit cras. quia differunt sicut ascēsus et descensus volādi in altū et cadendi deorsum. Tempore em̄ carnali plures per maloz vitam descendunt. et non cōuertunt de peccatis. nec p̄sitent nec humiliant: s̄ faciunt supbias vanitates. et non curant de operibus misericordie. s̄ de auaricia. vsura. et de furtis. non curāt de castitate. sed bene de luxuria. nec curant de abstinentia. sed comedunt et bibunt gulose. Ideo est tempus descēdendi de peccato in peccatū: et per consequēs ad infernū. Ideo dicit. Tenent tympanū et cytharā. et gaudent ad sonitū organi Ducunt in bonis dies suos et in p̄c̄to ad inferna descendūt. Job. xxj. Nota cū dicit. Tenent. s̄ in tpe carnali tympanum r̄. Et ponit quattuor peccata in qb̄ includunt omnia alia peccata. Tympanū signat peccatum luxurie et carnalitatis. Mā primo tympanū est figure rotūde. nō em̄ est longū. Talis est p̄ditio persone luxuriose. Rotūda est quia semp vadit in circuitu querēdo p̄sonā quā diligit. Ideo David in ps. xj. In circuitu impij ambulat Itē tympanū est depictū. Sic etiā est persona luxuriosa. tota est ornata ad lasciuia r̄. Itē tympanū habet quasdam puas nolas q̄ faciūt sonū. sic est de p̄sone luxuriosa. nā facit sonū loquēdo blande. Item tympanū qñ tāgitur. in pelle tangit. Sic etiā p̄sone luxuriose se mutuo tangere nitunt: sed in dānationē animarū suaz. Ecce primū p̄ctm̄ qd̄ tāgit in auctoritate. Secūdo dicit q̄ tenēt cytharam Hic tangit peccatū auaricie. Nota hic condi-

tiones cythare. Nam primo ipsa est de ligno sicco. Ecce conditio auaricie. quia nullā dulcedinē vel succū habet misericordie ad pauperes. Secunda conditio quia est vacua. et sic est auarus. Nam vacuus est meritis et virtutibus. licet sit plenus diuitijs. Apoc. iij. Dicit quia diues sū et nescis quia miser es. Tercia quia cythara habet quattuor paria cordarum quibus sonum facit. Sic sunt quattuor paria specierum peccati auaricie. Primū par est rapina dñorum et symonia clericorū. que simul faciunt sonum acutum. quia iam audiuntur per totum mundum. Secundum par est vsura mercatorum et calumnia aduocatorum. Jam mercatores nihil sciunt facere sine vsura. primo emendo minus p̄pter solutiōis p̄uentionē. secundo vendendo plus p̄pter solutiōis dilationē. Item mutuando centū florenos recipiendo pro illo mutuo quinq̄ vel decē florenos. est vsura. De quo sanctus Thomas pulcherrime determinat sc̄da sc̄de. in materia de vsura. Tercū par est fraus vel fictuz seruitiū operariorū. Quartū est furtū occultum latronū et detentio laborantiū qui sibi retinent decimas r̄. Itē legata testamētorum. Adulti tangunt istam cordam. Ecce secundū peccatū. Tercio dicit q̄ gaudent ad sonitum organi. Ecce hic peccatū supbie. Organum enim duabus follibus sonatur. Sic etiam superbus duabus follibus inflatur. Una de excellentia temporalī p̄pter potentiam vel scientiam genus vel diuitias. Secunda est de excellentia sp̄iali. et ista est deuotionis humilitatis r̄. Et in p̄c̄to ad inferna descēdūt. et h̄ p̄dere peccatoz. Ecce quō temp̄ carnale est temp̄ ascēdendi. qz in hoc tpe bon̄ christianus dimittit vanitates. humiliat r̄. restituit confitetur. facit p̄niam. ieiunat r̄. Et incipit hoc tempus cras. Ideo de isto sancto tēpore p̄posui thema. Ecce ascēdimus hierosolimā id est vitā eternā. Iste ascensus est tā mirabilis virtus q̄ deo nō declarauit ip̄m siml: s̄ paulatim fuit manifestatus hominibus r̄. Et

Primo in lege nature fuit figuratī desiḡt̄
Secundo in lege scripture fuit gradualit̄ numeratus.

Tercio in lege gratie vtualiter noiatus
Dico primo q̄ in lege nature fuit figuratī ter desiḡnat. et hoc vsq̄ ad Aboysen. in quagētes non habebant libros nec doctores seu magistros. sed solo intellectu naturali gubernabant se. et in tpe illo iste ascēsus virtutū singulariter fuit p̄signatus. vt patet Gen. xxvij vbi legit q̄ Jacob post solis accubitus vidit

diuinā reuelationē. tandē vidit vnā magnā scalā tenentē caput vnū in terra. aliud in celo. et vidit angelos ascēdentes et descēdentes et vidit dñm tenentē caput scale. Et dicit textus. Vidit Jacob scalā stantē super terram et cacunē eius tangens celū. angelos q̄ dei ascēdentes et descēdentes per eam et dñm innixū scale. Gen. xxvij. De ista visione sunt quattuor puncta declaranda. Primū est que est ista scala. Secūdo quō stat super terrā. Tercium qui sunt angeli ascēdentes et descēdentes. Quartū de dño innixō scale. De primo. Ista scala est bona vita. scz cauere a peccatis et facere opera meritoria. Quilibet em̄ tenens bonā vitā stat in scala virtutum. et eadem die qua incipit bonā vitam incipit ascendere ad celū. et nullus credat se ascendere ex genere. scientia. diuitijs. potestate vel dignitate: sed solū ex bona vita. Cū David quesuit a suis doctorib̄. Et quis ascendet in montes dñi in ps. cxlij. Et null̄ doctorū sciuit respondere. sed spiritus sanctus respondit ei dicendo. Innocens manibus et mundo corde. qui nō accepit in vano animam suam nec iurauit in dolo proximo suo. Hic accipiet benedictionē a domino r̄. Totuz hoc est de bona vita nec alia scala est ascēdendi in celum. Secundo dicit q̄ tenebat pedem in terra et cacunē ei⁹ tangebāt celū. Scala bone vite habuit duas bonas dispositiones. Una aū aduētū christi quia tunc tenebat pedem in inferno. et cacumen eius tenebat in terra. quia tunc oēs quātūcunq̄ fuissent sancti et bone vite omnes descēdēbāt in infernum. capiēdo nomē inferni nō stricte: s̄ generaliter. Auctoritas. Quis est homo q̄ viuēt et non videbit mortē. eruet aiam suā de manu inferni. q. d. null̄. ps. lxxxvij. Sed venit x̄ps et passus est p̄ saluatione credentiū et obedientiū. et resurgēs in celum ascēdēs erexit scalā tenēs pedē in terra et cacumen tāgit celū. put de brō Dñico legitur: quō in hora mortis sue videbāt in celū ascēdere per scalā. put pleni⁹ in ei⁹ legēda habet Ideo mō est hora ascēdendi si vult in celum ascēdere. iō cum maiori leticia et seruoze deberem⁹ modo seruire deo q̄ antiquitus patriarche et p̄phete quia nō oportet nos descēdē in infernū. s̄ ascēdere in celū. Iō x̄ps. Qui facit voluntatē patris mei qui in celis est ip̄e intra bit in regnū celoz. Matth. vij. Volūtas dei est tenere bonā vitā. Tercio dicit q̄ angeli ascēdebant et descēdebāt per eā. Hoc figurabat q̄ p̄ istā scallā bone vite ascēdūt seruētes. et descēdūt tepescētes. q̄ modo dimittūt vnū

aliud cras. et sic paulatim pdunt deuotionez. Ideo semper debem⁹ ascēdere et bonam vitā augmētare. Hoc nō debet intelligi per operū multiplicationē. s̄ per augmētum seruoze et cōtinationem. Et isto modo homo ascēdit. Verbi gratia. Qui vult bonam vitam tenere s̄m suam qualitatē et complexionē debet recipere certas orationes et ieiunia et ista continuare cuz seruoze spiritus. Logitate si homo sit hodie magis deuotus q̄ heri vel ante heri qz si sic. signū est q̄ ascēdit. si non. signum est q̄ descēdit. De isto ascensu et descēsu. Ecce p̄pheta David. Ascendunt vsq̄ ad celos. et descendunt vsq̄ ad abyssos: aia corū in malis tabescebat. in ps. cvj. Querit hic sc̄tus Bern̄. dicens. Jacob vidit angelos ascēdētes et descēdentes et non vidit angelos stantes. Quia in bona vita nullus potest in eodē loco stare. nam oportet ascendere vel descendere. et null⁹ potest dicere ego seruiui deo. l. annis. ideo sufficit. Deus dabit mihi paradisu. tales statim descendunt. Iō Bernard⁹ respondendo ad questionē dicit. In via dei non progredi retrogredi est. Quarto dicit q̄ vidit dñm innixum in capite scale. nam ascēdentes cum magnis laboribus ascēdūt. doloris. tempestatum. temptationum r̄. et ne ergo deficiāt in via stat dñs in capite scale vocans et suscipiens nos suos fideles dicendo. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego reficiā vos. Matth. xi. Ecce quō iste ascēsus fuit in lege nature figuratī presignat⁹ Dico secūdo q̄ iste ascensus fuit in lege scripture gradualit̄ numerat⁹. et lex scripture d̄ eo q̄ de⁹ dedit legē in libro scriptam quia intellect⁹ naturalis nō sufficiebat. iō de⁹ dedit legē in scriptis mille et quingētis annis scz a Aboysē vsq̄ ad x̄pm. Tūc em̄ iste ascensus fuit gradualiter numerat⁹. Licet em̄ Jacob p̄videret ascensū bone vite in celū per figurā scale. tñ nihil d̄ de gradib⁹ huius scale. sed scriptura in lege scripture. David p̄ spirituz dei p̄vidit numez graduū. s. xv. Cū legitur. j. Paral. xxvij. q̄ reuelauit de⁹ sibi q̄ n̄ ipse sed fili⁹ suus salomon edificaret sibi domū siue templū. et reuelauit sibi totaz dispositionē templi. p̄pter q̄ David vocauit tūc filium suū salomonē q̄ erat nouē vel decem annoz dicendo sibi. Ecce fili mi ego p̄posueraz edificare templū dei sed de⁹ noluit. qz effudi sanguinem. sed dixit mihi q̄ tu edificabis sibi domū. Iō edificabis eā in tali loco. s. in mōte syon. tali mō. et facies. xv. grad⁹. Mā templū figurabat gl̄iam padis. iuxta illud ps. xxvij In templo ei⁹ om̄s dicēt gl̄iam. Quindecim

vero gradus figurabāt quidecim gradus scale bone vite quib⁹ in celū ascendim⁹ ppter qđ dauid cōposuit quidecim psalmos qui dicuntur canticū quidecim graduū. quia in quolibet gradu cantabāt vn⁹ psalm⁹ a leuitis ascēdendo in magnis festis ⁊ solēnitatib⁹ dū portaretur hostia in templū. In primo gradu cantabāt psalmus Ad dñm cuz tribularer. ⁊ etiā e leuitis inchoantib⁹. ⁊ sic de alijs. Nam figura fuit scale bone vite in q̄ sunt quidecim gradus ⁊ in quolibet angeli laudāt deum. Ideo Ysaías. Clēte ascēdam⁹ ad mōtē dñi ⁊ ad domū dī iacob. ⁊ docbit nos vias suas. Ysa. ij. Dico tertio q̄ in lege gratie hic ascensus fuit virtualiter nominat⁹. Temp⁹ legis gratie est temp⁹ presens in quo deus sua gratia voluit descendere vt nos ascēdamus. Quāuis em̄ dauid in lege scripture prouideret numeruz graduū in ascēsu per bonā vitam ad celuz. tamē non expresse eos nomiauit. s̄ ecce aposto- lus Paulus qui celū ascēderat eos exp̄sse nomiauit per virtutes charitati annexas dicēs in eplā dñice currēt. Charitas patēs ē benigna ē ⁊c. Scala ē charitas q̄ idē est qđ bona vita. Et enumerat quidecim virtutes charitati annexas tanq̄ quidecim gradus bone vite. Et p̄mo dicit. Charitas patēs ē. Ecce q̄ patētia est primus gradus scale charitatis seu bone vite. Ratio. quia statim mundus bellat cōtra illū qui incipit bonā vitā. sicut deberet cōmendari ⁊ laudari deridetur dicēdo. Singularis est hypocrita ⁊c. ad placitum. Nota hic de quolibet statu s̄m q̄ expediet. Iō necessaria est patiētia exēplo christi cui a malis dicebatur. Samaritan⁹ es ⁊ demoniū habes. ⁊ patiens sustinuit. Benedict⁹ est qui hanc virtutē habet ⁊ non turbat de similibus verbis. Et iste talis pōt tunc cantare primū psalmuz dicēdo. Ad dominum cum tribularer clamaui ⁊ exaudiuit me. Dñe libera animam meam ⁊ labijs iniquis ⁊ a lingua dolosa ⁊c. Secundo charitas benigna est. Et nota hic differentiam inter patientiam ⁊ benignitātē. Et multi sunt patientes qui non sunt benigni. Verbi gratia. Qui non vult vindictam de inimicis ⁊c. patiens est. s̄ nisi faciat bonum inimicis orando pro eis non est benignus. Multi remittūt iniurias dicendo. non nocerem inimico meo. Adhodo hbetis patientiam. Sed nisi loquamini cum eo salutando ipsū. loquēdo cuz eo. non estis benigni. Iō oportet ascēdere secundū gradū. Et ita faciebant sancti q̄ non solum erant patientes s̄ ⁊ benigni. Iō quilibet eis simit⁹ potest dicere secundū psalmum ⁊ cantare. dicendo. Leuauit oculos meos in mōtes. i. in sc̄tōs. vñ v̄iet auxiliū mibi ⁊c. Tercio charitas non emulat. id est. nō inuidiosa. hoc est magis. Multi sunt patientes ⁊ benigni. s̄ quādo audiūt aliū laudari inuidēt ⁊ tristantur. Et propter hoc dicit. Charitas non emulat. Est aliq̄s inuidēs. quia nō est iurat⁹ baliū seu vicari⁹ vt talis ⁊c. Laete alias cadetis de scala charitatis ⁊ bone vite. Item inuidus aliquis quandoq̄ est de bonis spūalib⁹. hec est maior inuidia. vt quia alter est sapientior. doctior. deuotior. sanctior. de quo nō est inuidendū. s̄ gaudēdum. Et tunc in isto casu poterit cātare psalmum. scilz Letar⁹ sum in his q̄ dicta sūt mibi ⁊c. Quarto charitas nō agit perperā. i. puerse aduerbiū. perperā vult dicē q̄ in omib⁹ dictis ⁊ factis hō habeat intentionē ad deū non ad laudes. familiaritates. vt ad bona tēporalia. Et talis poterit cātare q̄rtū psalmū dicēdo. Ad te leuauit oculos meos. i. intentionēs rectas. q̄ habitas in celis. Quinto. charitas nō inflat. scz per presumptionē vel supbiā vel iactantiā ⁊ licet faciant multa bona ex hoc non inflant supbia. s̄ dicūt. Plura fecit de⁹ pro me. qz h̄re supbiā ⁊ presumptionē de bonis operib⁹ stulticia est. ac si asin⁹ onerat⁹ de auro supbiret. cū tñ sit magis timendū ⁊ suspirandū. Nam sic asin⁹ oneratus auro magis suspirat q̄ ille qui est onerat⁹ stercore. Ita de illis q̄ portāt on⁹ p̄ciosozū operū bonoz nō presumere s̄ timere debent ⁊ suspirare. qz nisi de⁹ iuuaret nō possētis portare. Et tales possūt cātare. Nisi qz dñs erat in nobis dicat nūc israel nisi qz dñs erat in nobis ⁊c. Sexto. charitas non est ambitiosa. scz tēporalium honoz. dignitatū. plationum ⁊c. Sunt multi q̄ faciūt multa bona opera. cogitando hoc scietur a rege. p̄pterea ero p̄mot⁹ ⁊c. p̄pter hoc dicit charitas nō est ambitiosa. Null⁹ debet sibi procurare officii regimē. plationē. vel curam aiarū. imo debet appellare dicendo. Miser nescio quez cōputum dem de domo mea ⁊c. Nam om̄s dignitates hui⁹ mundi sunt nisi ventus. iō non debetis p̄fidere in dignitatib⁹ s̄ soluz in deo. Et tūc poterit cātare sextū psalmū. Qui p̄fidit in dño sicut mōs syon ⁊c. Septimo. charitas nō q̄rit que sua sūt. glo. s̄ cōia. s̄m glosam b̄i Augustini dicētis. Charitas de q̄ scriptū est q̄ non q̄rit q̄ sua sunt. sic intelligit q̄ nō p̄p̄a cōmuni⁹ s̄ cōia. p̄p̄ijs aponit. Verbi gr̄a. sicut in nauī vbi sunt camere. de quib⁹ est magis curandū de cameris vel de nauī. clarū est q̄ de nauī. de qua si amoueretur vna tabula om̄s sunt submersi. ⁊ non si amoueretur tres vel q̄tuor camere. Sic est. nam vlla seu cui⁹

tas est sicut vna nauis trium p̄ditionū hoīm scz religiosozū clericoz ⁊ merces laicorū. Iō domus tua vel illius sunt vt camere. Iō magis curandū est de cōitate. scz corrigēdo peccata notoria q̄ destruūt cōmunitatē. Secus de secretis que solū destruūt cameras. id est. domū in qua fiunt. s̄ peccata notoria. vt diuinor. blasphemator. ⁊ iurator. lusoz. meretricū secretarū destruūt nauē charitatē. Ideo Augustin⁹. Quāto ampli⁹ rem cōmuniē q̄ p̄p̄iam curaueris. tāto ampli⁹ p̄ficere noueris. vt patuit de nauī. Et tūc poterit cātare septimū psalmū. In p̄uertendo dñs captiuatē syon ⁊c. Octauo charitas non irritatur. Sunt aliq̄ qui statim indignant⁹ ⁊ ad irā p̄uocant. non est ibi charitas. s̄ illi qui dulciter recipiūt. dicendo. Deus parcat vobis. int̄m q̄ ex illa dulcedine aliū corrigunt. ⁊ illā correctiōnē non sibi s̄ deo attribuūt. Et tūc talis pōt cātare octauū psalmū. qui incipit. Nisi dñs edificauerit domū. Nono. charitas non cogitat malū. Multi sunt qui timore diffamatōis seu verecūdie non faciunt malum: s̄ in corde habent multas malas cogitationēs. sed timore dñi expelli debent. ⁊ si hoc faciunt possunt tunc cātare nonū psalmū. Beati oēs q̄ timēt dñm ⁊c. Decimo charitas nō gaudet sup iniquitate. Nam multi sunt qui non facerēt malū nec peccatū. s̄ q̄ audiūt malū vel p̄ctm de aliquo gaudēt ⁊ ridēt. Verbi gr̄a. Persona deuota non vellet ebziari. s̄ q̄ videt ebziū ridet. p̄pter hoc dicit. Charitas nō gaudet sup iniquitate. s̄ cōpatitur. qz p̄didit illud qđ meli⁹ est. scz intellectum. Idem de alijs irrationib⁹. Item sunt multi qui nolunt iurare s̄ ridēt de iuratore. Et isti possūt cātare decimū psalmū. Sepe expugnauerūt me a iuuentute mea ⁊c. Undecimo. charitas cōgaudet veritati. Quidā tñ mentiunt⁹ q̄ etiā q̄ dicūt veritatem nō credūt eis. tales non habēt charitatē. qz charitas cōgaudet veritati. Iō p̄pone charitatiue ⁊ bone vite citi⁹ p̄onerent ster⁹ in ore suo q̄ mendaciū dicerēt nec p̄ excusatione alioz nec sua q̄tūcunq̄ impugnent. Et quilibet talis pōt cātare psalmū vndecimū. De profundis ⁊c. Duodecimo. charitas oia suffert. Ecce patientia in aduersis. scilicet in infirmitatibus. paupertatibus. doloribus ⁊c. Quia seruus humiliter portat onus tale. et hoc prop̄ salariuz ⁊ lucrum. sic tales humiliter portant on⁹ aduersitatē. Et quilibet talis potest cātare duodecimū psalmū. Dñe nō est exaltatus cor meū ⁊c. Tredcimo charitas oia credit. Nota oia. scz determinata p̄ eccliam. p̄ xpm ⁊ per ap̄los p̄dicata credit. s̄ aliq̄ volunt dispu-

tare et examinare dicendo. Videmus quō est iesus xps i hostia. magis stulticia est. Nā iā fuit examinatum et purificatum. Ideo debemus et tenemur cum m̄suetudine illa suscipere. et poterimus tunc cantare cum dauid xij. psalmum graduum. Adhemento domine dauid: et omnis m̄suetudinis eius. Decimo quarto. charitas omnia sperat. scilicet a deo promissa et finaliter saluationē non soluz suā s̄ omnium tā iustoz q̄ etiā iniustoz. qz deus poterit eos conuertere. Et tales possunt tūc cātare. xiiij. psalmū. scilicet. Ecce q̄ bonuz ⁊ q̄ iocundum ⁊c. Decimo quinto. charitas oia sustinet. Ecce sufferentiā. Nā multi sunt qui sustinent verba iniuriosa. s̄ non sustinēt infirmitates. Alij sustinēt infirmitates s̄ non paupertates vel malū tempus. s̄ charitas omnia sustinet. Nota similitudinem de illo qui tēpo re indulgentiarū vadit romā. qui quādo est iuxta portā non intrat romā. s̄ redit. talis nō lucratur indulgētijs. Idē si aliquis fuit deo s̄ anq̄ sit ad portā mortis si redit de bona vita ad p̄ctā dānatus est. Ideo dicit. oia sustinet. Et q̄ talis intrat paradysum angeli incipiūt cātare. Ecce nūc b̄ndicite dñm ⁊c. Iō non debemus respicere retro. s̄ ascendam⁹ quidie p̄uerādo. Si vero sit aliq̄s vester q̄ nō sit i scala bone vite itret mō. qz nūc incipit tps. scz q̄dragesime. Ecce nunc tempus acceptabile. ecce nunc dies salutis ⁊c.

In die cinerum Sermo
Quoniam ieiunas vni
ge caput tuū ⁊ faciē tuā laua. Abathei. vi. Illud qđ in hac mortali vita est p̄cipue nobis necessariū in remissionem peccatoz ⁊ p̄secutionē regni celoz in alia est p̄nia. Nec habem⁹ aliud remediū in p̄ctis p̄ baptismū facti. Nota ad h̄ similitudinē de nauī naufragium faciēti. post qđ nauigātes nō habēt aliud remediū vite nisi ponē se ad aliquā tabulā. ⁊ ibi firmēt se tenere. als ⁊c. Ita est de nob. Nā dñs Iesus xps q̄ ē magn⁹ magister fecit vnā pulcrā nauē ad nauigādū ad paradysum secure. scz innocentia baptismalē. et qui cuz ista nauigat recte vt beatissima virgo vadit ad paradysum ⁊ ad portum illi⁹. De ista nauī iuxta sensum spirituales est auctoritas. Ascēdente iesu in nauiculā. s̄ baptismū. secuti sunt eū discipuli ei⁹. scz xpiani. Abatth. viij. Hec nauis scz baptismalē innocentie facit naufragia ⁊ rumpit impingendo in rupe p̄ctōū mortaliū. s̄ vento temptationū diabolicarū ⁊ vel vndis inclinationū carnaliū seu piculū occasionū mūdānaliū int̄m q̄ tot sunt picula in

In die cinerum Sermo

Quoniam ieiunas vni

ge caput tuū ⁊ faciē tuā laua. Abathei. vi. Illud qđ in hac mortali vita est p̄cipue nobis necessariū in remissionem peccatoz ⁊ p̄secutionē regni celoz in alia est p̄nia. Nec habem⁹ aliud remediū in p̄ctis p̄ baptismū facti. Nota ad h̄ similitudinē de nauī naufragium faciēti. post qđ nauigātes nō habēt aliud remediū vite nisi ponē se ad aliquā tabulā. ⁊ ibi firmēt se tenere. als ⁊c. Ita est de nob. Nā dñs Iesus xps q̄ ē magn⁹ magister fecit vnā pulcrā nauē ad nauigādū ad paradysum secure. scz innocentia baptismalē. et qui cuz ista nauigat recte vt beatissima virgo vadit ad paradysum ⁊ ad portum illi⁹. De ista nauī iuxta sensum spirituales est auctoritas. Ascēdente iesu in nauiculā. s̄ baptismū. secuti sunt eū discipuli ei⁹. scz xpiani. Abatth. viij. Hec nauis scz baptismalē innocentie facit naufragia ⁊ rumpit impingendo in rupe p̄ctōū mortaliū. s̄ vento temptationū diabolicarū ⁊ vel vndis inclinationū carnaliū seu piculū occasionū mūdānaliū int̄m q̄ tot sunt picula in

In die cinerum

mari huius mundi quod de decem milibus animarum non transiret una cum ista nauis innocentie baptismalis quin peccet mortaliter et sic rumpat. Ideo ad instar nauigantium si uoluit se tenere ad tabulam penitentie fortiter adhuc possunt euadere. Hoc dicunt omnes doctores tam theologi quam iuriste et canoniste dicentes quod penitentie est secunda tabula post naufragium. Sed quare dicitur secunda tabula. que est prima. Pro responsione nota duo naufragia in natura humana. Et primum est generale. secundum particulare. Primum naufragium fuit iusticie originalis ex peccato Ade. Nam tunc nauis iusticie originalis fuit rupta et omnis in ea submersi sumus. Auctoritas. Per unum hominem peccatum in hunc mundum intrauit. et per peccatum mortis et ita in omnes homines mors pertransiit per adam in quo omnes peccauerunt. ad Ro. v. Propter quod et ut omnes possent saluari deus ordinavit duas tabulas. et prima fuit baptismus. secunda penitentia. Ideo penitentia dicitur secunda tabula. Si uero uolumus loqui de naufragio speciali seu particulari quod fit quando tu uel ille peccas mortaliter. tunc penitentia dicitur prima tabula et non secunda. quia non habemus aliud remedium ad saluandum. Ideo Christus dixit. Dico uobis quod nisi penitentiam ebeueritis omnes similiter peribitis Lu. xiiij. Ex quo ergo penitentia est nobis necessaria Christus ostendit nobis in themate quomodo est fienda dicendo. Cum ieiunas uinge te. In quo Christus ostendit nobis tria necessaria circa que isto tempore debemus occupari si cum tabula penitentie cupimus saluari que in themate subtiliter intelliguntur etc.

Primum est afflictio penitentialis. ibi. cum ieiunas.

Secundum oratio spiritualis. ibi. uinge caput tuum.

Tertium est confessio sacramentalis. ibi. faciem tuam laua.

Dico primo etc. cum dicitur cum ieiunas etc. Sciebat autem Christus et sancta mater ecclesia que hoc ieiunium ordinavit quod ieiunium est afflictio illis qui non sunt assueti ieiunare. Dicit ergo. cum ieiunes presumendo quod omnes christiani ieiunent incipientes hodie ab hac die usque ad pascha exceptis sex diebus. et sic sunt quadraginta dies ieiunales. et sic ieiunando conformemur Christo tanquam boni discipuli. et boni ministri nostro domino qui pro nobis quadraginta diebus ieiunauit. Ideo apostolus. Exibeamus nosmetipsos sicut dei ministros in multa patientia. in ieiunijs multis. ij. ad Cor. vj. Nota uerbum cum dicit. In multa patientia. quia cum multiplici patientia seruanda est homini ieiuniorum afflictio

conformando nos domino nostro Iesu Christo Et prima est in se. secunda est in proximis. tertia est in domo propria. De prima quia non consueuistis ieiunare. Ideo in principio est uobis tedium. quia statim in mane stomachus clamat. esurio. esurio. esurio. et sequitur dolor capitis. Item quia non cenatis uix poteritis dormire. Ideo necessaria est patientia pro se quia in his consistit meritum: nec propter hoc dimittatur ieiunium cogitando quod plura sustinuit Christus pro te. et plura meretur peccata tua. Ideo que admodum diligenter obseruares dictam a phisico pro sanitate corporis. Serua ergo potius dietam a Christo ordinatam pro sanitate anime ne contingat uobis sicut nimidis militibus. qui in principio belli quando sentiunt balistas timent et retrocedunt cum tunc magis deberent animari et fortiter bellare. Secundo necessaria est patientia ad proximis. Nam aliqui clerici propter ieiuniorum efficiuntur impatientes. nec potest homo eis loqui in bono tono ita accendantur in colera Ideo necessaria est patientia. alias esset ieiunium diabolicum qui sepe ieiunant sed cum impatientia malicia. Tertio necessaria est patientia in domo propria. quia si forte quando tu uenis hora prandij. prandium non est paratum. ne indigneris contra uxorem uel familiam. sed patienter expecta. et interim fac orationem. et si sit coctum nimis uel minus bene paratum sustine patienter. et non proiecias scutellam uxori ad caput. ut faciunt aliqui miseri qui perdunt totum meritum ieiunij. Ecce quare in multa patientia concordat sacra scriptura. Patientia uobis. suple ieiunantibus necessaria est ut uoluntate dei facientes. scilicet ieiunando. repositis permissione. ad Hebr. x. Nota in ieiunijs multis. scilicet xl. diebus ut dixi. Abhodo ueniunt tres questiones quas uos cogit facitis. Et prima est aliquorum dicentium. Ego iam ieiunauit tribus uel quattuor quadragenis uel decem. et uos sp dicitis quod quadragesima fit in exemplum quadragime Iesu Christi quod solum uera quadragima ieiunauit. Quare ergo quolibet anno ieiunamus quadragesima cum Christus non ieiunauerit nisi semel tantum in uita sua. maxime quia ipse dicit non est discipulus supra magistrum. nec frater superior discipulo ut sit sicut magister eius. et suo sicut dominus eius. Abhath. x. Pro solutione nota quod ista questio procedit ex ignorantia uel ex inaduertentia non considerantes ieiuniorum Iesu Christi. Quod uos creditis quod Christus illam quadragimam ieiunauit. Dicitur aliqui simplices quod Christus ieiunauit sicut nos ieiunamus comedendo semel in die etc. Alij dicunt quod Christus tulit

De remedio carnes in sermo

seci quadraginta panes in desertum et quolibet die comedit unum. Hoc est erroneum. Alij dicunt quod comedit herbas. et hoc est falsum. Ecce quid dicit textus euangelij. ieiunauit. xl. diebus in deserto et nihil manducauit in illis diebus. Luc. iij. Abhodo si tu uis ieiunare uera tali quadragesima et facere tale quadragesima tibi licentia ne de cetero ieiunes aliam Nam totum tempus vite Christi fuit sicut. xl. quare nos facimus. quod solum semel comedit in die. Et non legitur quod unquam comisset carnes nisi de agno paschali ut legem adimpleret. Quia ergo in modo ieiunandi nos non possumus sibi assimilari. quia non possumus esse quadraginta diebus sine cibo corporali. Ideo sancta mater ecclesia in ordinatione nostri ieiunij recepit de. xl. Christi numerum dierum. scilicet. xl. de cetero. et de cetero modo suo uiuendi secundum magistrum historiari recipit modum nostri ieiunij annualiter. scilicet solum semel in die comedere. non carnes: sed cibum quadragesima lem. quia omnis Christi actio nostra est instructio. ut dicit Gregorius. Item Iesus cepit facere et docere. Actu. i. Patet ergo prima responsio. Secunda questio est utrum aliqui sunt exempti ab isto ieiunio. Rursus quod multe persone excusantur quia nec deus nec sancta mater ecclesia intendunt aliquem obligare ad impossibile uel periculum persone Et quibus que persone excipiunt. Et epilogauit a doctoribus theologie octo conditiones personarum que ab hoc ieiunio excipiunt. Et primo excipiunt mulieres pregnantes. Rursus est. quia tales habent uidere duabus personis sibipsum filio uel filie quod si ieiunarent creatura in utero Christi nimis posset debilitari et non diu uiueret. ideo possent tenere sine peccato. Sed si mulier est bene complexa onata et bene fortis potest aliqui ieiunare. Secundo excusant mulieres lactantes. eadem ratio que supra excusant infirmi excusant. non tamen de omni infirmitate. sed solum illi que aufert appetitum comedendi nec possent semel recipere uera bona refectio. Nam podagra. uulnere. et homini infirmitates que non perturbant appetitum. et de gutta que uenit propter excessum cibi et potus etc. non excusant hominem. et ideo secundum wilhelmum. in hoc standum est arbitrio boni viri. Quarto pauperes qui hora comedendi non possunt habere uera sufficientem refectio. ut illi qui petunt hostiam. uel alij que non possunt habere uel uix caules cum oleo. Si tales possent ieiunare magnum meritum haberent. aliter non tenentur. De hoc uide Thomas. scilicet. q. cxi. vij. Diuites autem que possunt habere pisces et alia alia tenentur ieiunare. Quotum itinerantes pedestres propter necessitatem. Quotum autem non excusantur equi uel mula poterit cenare. sed uos non sine peccato. Sexto laborantes. ut fossores. fabri. que

in toto uel in parte non possent. et qui alias non possunt uidere uxorem neque filios. tutores autem et factores notarij et similes qui sedendo faciunt opera sua non excusant. Septimo pueri sed cuius etatatis dicit Thomas in quarto sententiarum et in secunda secunde. q. cxi. vij. quod non omnes tenentur ad ieiunium etiam. imo excusantur quousque compleuerint pueri tria septenaria. Ratio. quia usque ad illud tempus corpus augmentatur et pueri crescunt. Ideo tales indigent ad minimum duabus refectio. onibus. Una pro corporis sustentatione. Alia pro corporis augmento. Ideo de uobis istud consilium quod pueris septem uel octo annorum sufficit quod ieiunent in die ueneris sancta. dicatur de alijs secundum maiorem etatem. si undecim uel duodecim annorum semel in hebdomada. et sic de alijs Octauo senes in certa etate. sed quando habent tale senectutem que aufert ab eis appetitum comedendi. uel quia perdiderunt dentes et comedunt sepe et sepius sicut faciunt pueri. Sed senes octuaginta annorum uel amplius qui semel possunt bene comedere. tales non excusantur in aliquo predictorum quin ipsi peccant mortaliter. Ideo cum diligentia omnes ieiunemus. alias si non excusantur aliquo modo predictorum peccant mortaliter. quod preceptum ecclesie transgrediuntur. de quo de conse. di. iij. non licet. et canon oportet. et canon placuit. Patet ergo responsio ad secundam questionem. Ideo dicitur Iudith. iij. Et lamauit omnes populus ad dominum cum instantia magna. et humiliauerunt animas suas in ieiunijs. ipsi et mulieres eorum. Tercia questio aliquorum est et maxime diuinitum dicentium si possent redimere ieiuniorum per elemosinas uel permutare. dicentes. cum sint tria opera penitentialia. scilicet ieiunium. oratio. et elemosyna. et ieiunium sit minimum opus. Ideo dicunt ipsi. permutari potest minimum in maius. hoc est ieiunium in elemosyna pro seipso et propria auctoritate et sine licentia permutant. sed non excusantur ex hoc. Nota pro responsione. quia simpliciter loquendo ceteris paribus melior est elemosyna quam ieiunium. sed ex alia parte dico quod melior est obedientia quam ieiunium. oratio. et elemosyna. Melior est enim obedientia quam uictima. primo Regum. xv. Propter hoc si daretis omnia que possidetis in elemosynis amore dei. et propria auctoritate frangitis ieiunium contra obedientiam etiam totum est perditum. Quonia ueritas salis ecclesia ordinavit hoc ieiunium. obedientia ergo est ibi seruanda. Ideo dicit Christus rectoribus ecclesie. Qui uos audit me audit. et qui uos spernit me spernit. Luc. x. Si ergo habetis aliquam necessitatem recurratis ad platum. et si forte platus non est certus de uestra necessitate. sufficit de hoc

medicis. et si tunc medicus consulit non ieiunandum. de consilio et licentia medici et prelati potest permutari ieiunium in elemosina alias non. Dico secundo et. q opus circa qd debem nunc occupari et opari est oratio spiritualis cum dicit. unge caput tuum. Et ad hunc intelligendum sciendum q in sacra scriptura inuenitur q christus est caput ecclesie tam militantis q triumphantis. Ratio. quia ad instar capitis est superius. et influit communitate in membra. De hoc pulcre diffinit sanctus Thomas. iij. pte. q. viij. et in. iij. scripto. dist. xij. et doctores eade di. iij. Auctoritas. Omnia subiecit sub pedibus eius. et ipsum dedit caput super omnem ecclesiam que est corpus eius. ad Ephe. primo. Nota omnia. scilicet vniuersalia et particularia. Ideo dicit apostolus. Volo autem vos scire q omnis viri caput est christus. i. ad Cor. xi. Oratione autem spirituali hoc caput. scilicet christus ungitur que ipsum mollificat et suauem reddit peccatoribus scitis q unctio mollificat et suauem facit remunctam. licet ante esset aspera. sic christus quascunq sit durus et asper peccatoribus. tamen oratione spirituali efficitur eis suavis et mollis. Bernardus. Oratione deum ungit. lachryma pungit. ideo dominus iesus christus qui tempore carnali est durus et asper propter peccata nostra et per rigorem sue iusticie. si modo isto sancto tempore ungetur deuotis orationibus ipse fit suavis et mollis. et isto oleo ipse vult ungi. quia multum sibi placet. Et nota ad hoc parabolam quam ipse loquens de se dixit. Si miles est regnum celorum homini regi qui voluit rationem ponere cum seruis suis. Oblatus est ei vnus qui debebat ei decem milia talenta. Cum aut non haberet unde redderet. iussit eum dominus eius venundari et. Math. xvij. Seruus ille nequam ungento orationis cepit ungi caput suum dicendo. Patientiam habeam in me et omnia reddam tibi. vsq. qm rogasti me. In hac parabola christus loquebatur de se qui est dominus et rex noster. nos vero sumus dispensatores et oportet sibi reddere rationem qualiter dispensamus cogitationes locutiones operationes et omnes sibi tenemur decem milia. que decem sunt precepta in quibus includuntur omnes perfectiones huius vite que peccando obligamur ad satisfactionem. Si ergo vis ut debitum tibi dimittatur. unge caput tuum. scz xpm. Si aut vis scire modum ungenti respice mariam Magdalenam de qua dicit. Accessit ad eum mulier habens alabastrum ungenti preciosi et effudit super caput eius recubentis. Math. xxvj. Et ostenduntur hic tres modi. qui sunt seruandi in deuota oratione.

Primus modus est quando dicit. Accessit ad eum mulier. id est. anima deuota cogitatio deuote cum quo loquitur. quando dicit Pater noster qui et.

Secundus modus est quando dicit. habens alabastrum. id est. corpus ungenti preciosi. scilicet reuerentialis timoris.

Tercius modus est ibi quando dicit. effudit super caput ipsius. et hoc est quando aperitur os dicendo deuote verba orationis.

Et sicut Maria magdalena bis unxit christum. ita tu bis in die debes ungiere christum. scz deuote orando manet sero. Ecce ergo dicit. unge caput tuum et. Et hoc de secunda parte.

Dico tercio q tertium opus in quo isto sancto tpe debem occupari est confessio sacramentalis. cum dicit. et faciem tuam laua et. Facies anime est scientia. Ratio. quia sicut in facie cognoscitur persona. ita deus in facie cognoscit qui sunt discipuli. Et de ista facie loquitur dauid dicendo in psalmo. xxvj. Tibi dixit cor meum: exquisiuit te facies mea. scilicet conscientia. Hec facies est modo lauanda per confessionem sacramentalem. Qui faciem corporis non lauat nisi semel in anno: quot maculas et turpitudines haberet. Sic est de facie conscientie. Hec lauatio fuit prefigurata. iij. Regum. v. vbi deus figurauit confessionem esse necessariam in Naaman leproso. Et nota breuiter historiam cum dixit Heliseus propheta. Glade et laua te septies in iordane. et recipiet sanitatem carnis tua atq mundaberis. Nota q lepra significat peccatum mortale. Et nota q lepra habet conditiones omnium peccatorum mortalium. Et primo qz lepra inflat hominem. Ecce hic conditio peccati superbie. Secundo inducit sitim magnam per quam denotatur peccatum auaricie. Tercio in facie cohabitantes cum ea. Ecce conditio peccati luxurie. Quarto consumit humidum radicale. Ecce hic inuidia. Quinto facit anhelitus fetidum. Ecce hic conditio peccati gula. Sexto facit vocem rauam. Ecce conditio ire. Septima debilitat omnia membra ad operandum. Ecce hic peccatum accidie. Remedium curandi ergo est ire ad Iordanem. et dicitur iordanis id est flumen. et dan. id est iudicum. Ecce hic confessio que non est nisi flumen iudicum. Nam ibi fit iudicium de peccatis. Ibi enim debet homo denudari ostendendo omnes suas verecundias. scz peccata nude id est clare confessori. Ideo dicit. Glade. scilicet ad confessionem. laua te septies. id est. confitere de septem peccatis mortalibus. ad que omnia alia peccata reducuntur. In prima vice homo lauat de peccato superbie. In secunda de auaricia et cetera. In septima autem homo est purus et facies munda ab omnibus mortalibus maculis.

ita q nulla sibi remanet facta professione. Sicut ergo bene miseri qui sua peccata nolunt confiteri. Si deus precepisset nobis ut proijceremus nos in ignem pro remissione peccatorum: sciendum esset. quanto magis debemus confiteri cum sit tam leue. Ideo dixerunt serui ad Naaman. Et si rem grandes dixisset tibi propheta. certe facere debueras. quanto magis quia nunc dixit tibi: laua te et mundaberis. Si possibile esset iam omnes deberetis hodie confiteri. ut haberetis partem de beneficiis ecclesiasticis. Ideo dixit Johannes concordans cum figura dicta. Si confiteamur peccata nostra. fidelis et iustus est deus ut remittat nobis peccata nostra. et emundet nos ab omni iniquitate. i. Jobis. i. Abodo scit in quibus operibus debetis hoc tempus sanctum expectare. Deo gratias.

Seria quinta post cinerum Sermo.

Go veniam et sanabo eum.

Abath. viij. Conclusio est et doctrina generalis in sancta theologia que in qualibet conuersione peccatorum de mala vita ad bonam. de culpa ad gratiam. de vicio ad virtutem. in tali conuersione si sit vera semper deus preferentialiter venit per gratiam nec ad talem conuersionem sufficit posse aliquid creature. scilicet hominis vel angeli. qz sine me nihil potestis facere. Job. xv. Conclusio est omnium theologorum. Et hec conclusio potest declarari per regulam ad generale conuersionem et redemptionem mundi. ad quam ipse deus venit principaliter. quia nullus alius fuisset ad hoc potens vel sufficiens. Quoad modum in magno hospitali in quo iacet multi infirmi de infirmitate incurabili oportet que ad curandum eos veniat magnus medicus. Sic omnes eramus decumbentes in hoc hospitali huius mundi magnis infirmitatibus peccatorum. propter quod de studio paradisi venit ille magnus medicus praticare et infirmos curare. Ideo Augustinus super illo verbo Abath. ix. Non veni vocare iustos. sed peccatores. d. De celo venit ad nos medicus magnus. qz per totum mundum iacebat egrotus. Patet ergo que ad redemptionem vniuersalem necessarius fuit eius aduentus. Sic dico que in conuersione peccatoris oportet ipsum venire principaliter. quia nullus alius esset sufficiens. Ideo David in spiritu prophetie intelligens istam conclusionem doctrinam de aduentu eius regratians deo dicit anime sue in ps. cij. Benedic anima mea domino: et omnia que intra me sunt nomen sancti eius. Benedic anima mea domino et noli obliuisci omnes re-

tributiones eius. Qui propicius omnibus iniquitatibus tuis que sanat omnes infirmitates tuas. Ideo quoniam ille cetero de quo loquitur euangelium hodiernum superplicabat christo ut veniret ad curandum fuit ore suum. Respondit christus. Ego veniam et curabo eum. Sed quare dixit veniam. qz non iuit nec ire intendebat: nunquid dixit mendacium. Respondet quod secundum doctores quoniam deus curabat aliquem in corpore etiam curabat in anima. qz dei perfecta sunt opera. Ideo dicebat ipse. totum hominem sanus feci. Jo. viij. Totum. id est. in corpore et anima. Et nisi ipse veniat per gratiam nulla anima potest curari. Ideo propter hoc dixit. Ego veniam non per penitentiam corporalem. sed per gratiam spirituales. et curabo eum. Cum ergo christus sit medicus. propter et immediatus ipsius anime peccatricis videamus quomodo curat animam infirmam. Ista materia est multum subtilis. Ideo declarabo vobis eam per similitudinem medici corporalis. qui in curacione corporis facit septem. Nam bonus medicus primo vult videre infirmum que coiter iacet in camera clausa et obscura. Secundo medicus accedit lucernam et respicit eius faciem in qua cognoscit interiorum dispositionem.

Primo facies inspicitur

Secundo pulsus tangitur

Tercio vrina attenditur

Quarto dieta precipitur

Quinto syropus immittitur

Sexto purgatio tribuitur

Septimo refectio conceditur

Omnia ista per ordinem seruat christus medicus celestis in curacione anime peccatricis. Et primo vult videre faciem. id est. dispositionem peccatoris que iacet in camera obscura culpe in lecto peccati: nec videt piculum demoniorum que eum obseruat. Quia si peccator videret dare bona que per peccatum amittit. et mala que incurrit et piculum in quo est. statim exiret de peccato. Ideo dixit David loquendo de peccatoribus in ps. lxxxj. Nescierunt neque intellexerunt: in tenebris ambulat et. Nota cum dicit. nescierunt bona. scilicet que perdidit. neque intellexerunt. scilicet mala que incurrit. in tenebris ambulat. scilicet non videtes periculum in quo sunt. scz cadendi in infernum si tunc morerentur. Sed quoniam venit christus accedit lucernam sue misericordie quam ponit coram facie. id est. conscientia peccatoris ipsam illustrando ut sua peccata cognoscat. Quasi religiosus di. Miser tot anni sunt et. Ideo de clericis et laicis. tunc illustrat radio diuine misericordie quoniam cognoscit suam malam vitam et peccata que fecit. Ideo scriptura dicit. Lucerna domini spiraculum hominis. que inuestigat omnia secreta ventris. id est. mentis. Prover. xx. Hanc practicam seruat christus et fruauit in curacione beati petri que in nocte sue passionis cum abnegauit christum in prima abnegatione non cogit peccatum que iacebat in obscura.

Nota per totum.

Feria quinta post diem cinerū

*Itama alio
de quazip
ofene.*

camera. nec in scda nec in tertia: s̄ dicit text⁹.
q̄ gallus carauit. Et p̄uersus dñs respexit pe-
trū. Et recordar⁹ est petr⁹ verbi qđ dixerat ei
Jesus. Priusq̄ gallus cantet ter me negab.
Et egressus foras fleuit amare. Lu. xxiij. No-
ta qđ xps non respexit petrū in prima negatio-
ne nec in scda. s̄ post terciā postq̄ gallus can-
tauit. S3 quare tūc magis ipsū respexit q̄ añ
dicit beatus Greg⁹. in moral. qđ gallus cantans
signat predicatorē duplici rōe. Prima qđ gal-
lus anteq̄ cantet excitat se cū alis seipsū per-
cutiendo. Sic predicator debet seipsū excita-
re duabus alijs seipsū excutiēdo et pcutiēdo.
p̄mo debet a peccato cauere. secūdo debet bo-
nam vitā p̄tinuare. Quia si vult alijs p̄dicare
humilitatē videat qđ ipse non sit superbus. et sic
de alijs. Ideo dicit apls. Non em̄ audio loq̄
aliquid eorum que per me non efficit xps. ad
Ro. xv. Idem castigo corpus meū et in serui-
tutem redigo: ne forte cuz alijs predicauerim
ipse reprobus efficiar. i. ad Cor. ix. Secunda
ratio est. quia gallus fortius seip̄ carat in fi-
ne noctis appropinquante die. Ita predicator
forti⁹ et seip̄ debet p̄dicare mō in fine noctis
huius vite appropinquante die iudicij. Et no-
ta hic quō deus fecit multas quēstiones Job
inter quas fuit ista dicens: Quis posuit in vi-
scerib⁹ hominis sapientiā. vel quis dedit gallo
intelligentiā Job. xxxviii. Nō loquit de gal-
lo aiali. s̄ de p̄dicatore sp̄iali qui debet habē
sapientiā cauēdi a peccatis. et tenēdi bonā vi-
tam et intelligentiā p̄dicādi. maxie mō. sc3
in fine noctis. vt gētes surgant de pctis. Nū-
ergo gallus carat p̄dicando. sc3 p̄dicator. tūc
xps respicit nos illuminādo. Tunc em̄ habe-
tis cognitionē et recordationē de pctis. Ecce
ergo p̄mū opus medicinalis cure dñi nri iesu
xpi. Scdm op⁹ medici corporalis est pul-
sus tact⁹. sic et xps. et hoc in cordis cōtritione
Nā cōtritio est quidā medicinalis tact⁹ ma-
nus xpi in vena cordis. Et sicut medicus tan-
git pulsum cum tota manu. s̄ vno digito sin-
gulariter sentit. sic etiam xps cū manu sue mi-
sericordie. qđ man⁹ h3 qnq; digitos. i. quinq; motiua p̄tritiōis tāgit pulsum. Et p̄m⁹ est ti-
mor dñationis eterne qđ est q̄si pollex. qz cōit
pctōres ab isto incipiūt p̄tritiōnē. sc3 timore.
Secūdo est dolor p̄ditionis. qz ex pctis p̄di-
dit totū mentis intm̄ qđ si tunc moreret nihil
sibi valerēt bona qđ fecit. Iō plorat sicut mer-
cator qđ p̄didit. Tercia⁹ est damnū. qz perdidit
hereditatē paradisi. q̄liter tristaret. et quō eēt re-
gis p̄nogenito dolor si culpa sua perderet
hereditatē regni. Quart⁹ est principaliter qđ
cogitas qđ peccando offendisti creatorē tuū

qui tot bona tibi dederat. Quint⁹ cogitando
quō effectus es ex peccatis inimic⁹ angelorū
et oim̄ ciuū celoz. ac si om̄s huiusville essent
tui inimici capitales. prior est illa inimicitia.
Patet qđ vera cōtritio non est nisi quidam
medicinalis tactus diuine man⁹. De h̄ est au-
toritas. Abij amar⁹ in indignatōe sp̄is mei
Iō manus dñi erat mecū confortās me. scilz
dando contritiōnē. et p̄positū nō redeūdi ad
peccata Ezechiel. iij. Iō p̄fessores in fine con-
fessionis debēt interrogare et dicere. Displi-
cent vobis etiā illa peccata qđ habetis p̄posi-
tum nō redeūdi ad ea: si dicit nō: nō est absol-
uend⁹. Tercio attēdit v̄rina. Nam in qua
medic⁹ cognoscit infirmitatē corporis dispo-
sitiōnē. Et ecce hic oris cōfessio. nam per cōn-
fessionē oñdit et mōstratur interior dispositio
pctōris. Confessio est sicut v̄rinale in qđ v̄rina
pctōris fetēs ab interiori existens oñditur cō-
fessori. et ibi infirmitates aie cognoscūtur: s̄ re-
quiritur vt v̄rinale sit clarū. i. dare cōfiteatur
pctā sua. Nota p̄tra illos qui palliate et excu-
santes se cōfiteantur accusando alios. oportet
em̄ clare oñdere v̄rinā malevite confessori. se
fortiter accusando seruata veritate. Iō do vo-
bis cōsiliū ne velitis facere p̄fessionē vestraz
cū illis confessionalib⁹ ordinatis impetora-
tis. qz ibi est duplex error. Primo accusando
se de pctis que non fecit. qđ est pctm̄ mortale
mētiri in p̄fessione. Scdo quia per illas gene-
ralitates multa peccata abscondunt. Ille con-
fessioes solum sunt ad memorandū pctā: s̄
non ad p̄fitendū. Item requirit qđ os v̄rinale
est clausum. sc3 ne in confessiōe vestra reuele-
tis peccatū alteri⁹. imo qđ si aliquis peccauerit
cum sorore vel filia auertat se vt querat cō-
fessorē qui non cognoscat filia vel sororez ne
pctm̄ publicet. Si autē non inuenit talē cōfes-
sorē debet sic facere et dicē. Pat̄ ego peccaui
cū vna multū mibi p̄pinqua. ista est mēs b̄t̄
Tho. in. iij. dis. xvj. s̄. fuare famā alteri⁹ i cō-
fessione. De ista cōfessioe est auctoritas figu-
ratiue. Aut ioseph ad achā. Fili mi da gl̄iam
deo israel et cōfite te atq; indica mibi qđ fecerit
ne abscondas. R̄dit achā Iosue et dixit ei.
Vere ego peccaui dño deo isrl. et sic et sic feci.
Iosue. vij. Nota cū dñs fili. hic habent exem-
plum confessores vt loquantur dulciter pecca-
tori. Et iō apostolus. Si p̄occupat⁹ fuerit ho-
mo in aliquo delicto. vos qui spirituales estis
instruite hmōi in spū lenitatis. ad Gala. vi. et
loquit cōfessorib⁹. Secūdo dicit da gloriā
deo israel. qz honor qđ fit p̄fessor: deo fit. quia
confessor habet loco dei. Nota cōtra illos qđ
ambulādo volūt p̄fiteri sic si tripudiarēt et.

*qđ debet p̄fessores interrogare p̄te
penitentib⁹ et sic p̄fessio.
Iō debet p̄fessores facere p̄fessores
rū p̄fessionarys ordinat⁹.*

*Tomo de h̄e p̄dicatoz.
ad m3 gally.*

*Itama alio
de quazip
ofene.*

Sermo

Quarto dieta p̄cipit. cognita infirmitate
hoc fit in vite restrictiōe et abstinentia a pctōz
occasione. verbi grā. Nāz dieta quā dat xps
mediatē p̄fessore/ supbo vano et pōpōso est qđ
humiliet. Idē de muliere vana. et sic de alijs
pctis luxurie. auaritie et. Nota p̄tra aliquos
p̄fessores qui nesciūt dare nisi dietam missaz.
cuiuslibet morbo apponunt vnam medicinam.
Nota etiā p̄tra illos qui nolūt tenere dietam
datā a p̄fessore pro salute aie. s̄ bñ seruāt die-
tam a medico p̄ sanitate corporis. Iō apls
Charissimi obsecro vos abstinere a carnalib⁹
desiderijs que militāt aduersus aīaz. i. Pe. ij.
Quinto syrop⁹ immittit. hoc fit in gratia
deuota orōne. Syropus est dulcis. sic dulcis
est et oratio. Nunquid videt tibi dulce si omī
hora posses loqui cū rege vel papa. Lū xpo
rege et papa loquitur hō in deuota orōne. Et
ipse r̄ndet iuxta modū dādo consolationem.
illuminationē. bonū p̄positū. et istis similia
Sed multi sunt surdi qui non audiūt. S3 da-
uid p̄pheta audiuit. ideo dicit in oratione in
ps. cxvij. O dulcis faucus meus eloquia
tua super mel ori meo. Secundo syropus re-
cipitur de maner de sero in certa mensura. sic
debet fieri oratio. Nota mane et sero. et in cer-
to numero. sc3 tot pater noster et tot aue ma-
riaz. Tercio syropus recipitur cum aqua ca-
lida mixta. Sic etiā quādo in oratione deus
dat aliquas lachrymas et. De qđ dicit. Potū
dabis nob̄ in lachrymis in mēsurā. ps. lxxix.
De isto dicit christus. Oportet semper orare
id est omni die. sc3 mane et sero et nō deficere.
Lu. xvij. Serto purgatio tribuitur.
Hoc fit in ablatoz restitutione et iniuriarum
remissioe. Purgatio enim amara expellit hu-
mores corruptos sup̄fluos et emittit eos. Pur-
gatio datur contra coleraz et significat qđ de-
bem⁹ remittere iniurias p̄pter deū. claudere
oculos. Dicant gentes quicqd voluerint ne-
cessarium est restituere iniustus. tu latro si ha-
bes aliquid de furto in domo. vel tu usurarie
vel tu manumissor. tu iudex. tu aduocate. tu
mercator. vel tu clerice si cum symonia obti-
nuisti beneficiuz. necessaria est vobis purga-
tio restitutionis si vultis saluari. et iō dñs. Nō
enim dimittis peccatū nisi restituatur ablatū
Regula est tam theo. qđ iuristaruz. xiiij. q. vj.
Si res. Lerte diceret aliquis. Ista purgatio
amara est. alie medicine sat̄ placēt mibi. Re-
medium p̄tra istam amaritudinem est gusta-
re sue mordere in vna parte malipunica ama-
ri. quod fit cogitando acerbitatem eterne dā-
nationis. et mortem per quam vi vel gratis
te oportet dimittere oīs que habes. Abeliuz

est modo dimittere meritoze restituēdo. Tūc
Hieronymus ad paulinā vl. c. Facile p̄tem-
nit omnia qui semper cogitat se esse mortuū.
Cum remedio huius cogitationis leuiter re-
cipitur purgatio restitutionis. Unde apls.
Reddite oibus debita. et nemini quicq; debe-
atis. ad Ro. xiiij. Septimo resectio p̄cedit
quā pro confortatōe dantur carnes non de bo-
ue vl de vacca. s̄ de pullo. et hoc fit in eucha-
ristie cōione. qz facta restituōe homo potest
cōmunicare et comedere agnū filium illi⁹ be-
nedicte ouis virginis Abarie. Caro est delicia
tissima. et bibitur vinum. sc3 eius sanguis. qđ
infra hostiā cōtinentur. Unde ipsemet dicit.
Caro mea vere est cibus. et sanguis me⁹ vere
est potus. Qui manducat meam carnem et bi-
bit meū sanguinem in me manet et ego in illo
Ioh. vj. Sicut enim corpus infirmi conforta-
tur in refectione. sic anima in digna cōione.
Sed sicut infirmo esset mors añ purgationē
comedē carnes. ita peccatori añ restitutionēz
cōmunicare. Ecce ergo dicit. Ego veniāz cu-
rabo eum qđ est thema. Deo gratias.

Feria sexta post cinerum Sermo.

Attēdite ne iusti-

ciam vestram faciatis coram homi-
nibus. Ath. vj. Thema est ver-
bum christi auisando nos: dicendo Attēdite
ne et. Dominus Jesus christ⁹ in hoc thema/
te vocat penitentiam iusticiāz. Est etiam cō-
suetudo in sacra pagina tā in veteri qđ in no-
uo testamento. qđ vera penitētia dicit iusticia
Ratio. quia per penitentiaz homo facit verā
iusticiam de se et de omnibus bonis ex quib⁹
cōmuniter peccauim⁹. que sunt tria. scilz cor-
pus materiale. anima rationalis. substantia
tēporalis. Penitētia em̄ si vera est debet face-
re iusticiāz p̄nitionē de his trib⁹. Et primo
facit iusticiā de corpore p̄ ieiunia. vigiliis. di-
sciplinas. pegrinatiōes et. ipsum affligendo
quia eius inclinatioe multa pctā cōmittimus
Et ideo ne de⁹ faciat iusticiā de corpore in in-
ferno p̄ illos malos ministros. homo p̄ peni-
tentiā debet hic facere iusticiā. Hoc p̄uilegi-
um fecit de⁹ singulariter humane nature. qđ
quēlibet fecit iudicē in causa p̄pria. Et si ho-
mo facit iusticiā de seipso est p̄tentus. Ecce p̄-
uilegiū. Si nosmetipsos diiudicarem⁹: non
vitiq; a dño iudicaremur in corpore nro. i. ad
Corint. xi. Ideo quādo aīa penitētis qđ fecit
iusticiā venit corā xpo ad iudiciū et accusatur
a demonib⁹. tunc anima respōdet dictū Da-
uid in psal. cxvij. Feci iudiciūz iusticiā. si tra-
das me calūniantib⁹ me. Ite3 p̄nta de anima

For morte.

*ante restituōez
nō d3 hō r̄ndit.*

hō p̄ndit iudicē

Feria sexta post diem cinerū

Multa peccata sunt intra aiā per cognitio-
nes malas. p. odiū. rancorē. maliciā. per malā
voluntatē. vel per errores et falsas opiniōes.
S; pnia facit iusticiā per deuotas orationes.
q̄si aiā suspendendo vinculo orōis deuote
q̄ per collū trāsīt d̄baliter. cui⁹ caput ligat in
pede cathedre xpi. q̄si dicendo. Dñe exq̄ ego
sum iudex in causa ppria suspēdendo aiā
meā zc. ne vos cā suspēdatis in furca inferni
zc. Tercio pnia facit iusticiā de bonis tpali-
bus q̄ fuerunt tibi occasio peccandi. faciendo
furta secretā. rapinā. vsurā. exactiōes supflu-
as recipiēdo. p̄ciū laboz seruoꝝ retinēdo. v̄
bona ecclesie vel defūctorū. non soluēdo deci-
mas. p̄mitias zc. Pnia aut̄ facit iusticiā. scilz
restituēdo. Patet q̄ vera pnia non est nisi
iusticia. Ido d̄r. Si impius egerit pniā ab
oibus peccatis suis q̄ operat⁹ est. z fecerit iu-
diciū z iusticiā vita uiuet et non moriet. oim
iniq̄tatū eius quas operatus est non recorda-
bor. in iusticia quaz operat⁹ est uiuet. Ezech.
xviij. De ista iusticia. scz vera pnia loquitur
thema cū dicit. Attēdite ne iusticiā vestrā. i.
pniā faciatis corā hoibus. Patet q̄ thema
Quo sit aut̄ cauendū ne iusticia penitētiā
fiat corā hoib⁹ oñdit ip̄e xps z declarat in s̄a-
cto euāgelio hodierno. in quo sunt tres ptes
in quib⁹ oñdit quō iusticia penitētiā nō est
fienda coram hominibus.

Et primo de corporali materiali.

Secundo de abundantia temporalī.

Tercio de anima rationali.

Dico pmo zc. et hec cup dicit in p̄ma pte
euāgelij. Attēdite ne iusticiā vestrā zc. q̄ fit
de corpore per ieiunia. vigiliā. abstinentias
faciat⁹ corā hoibus. scz ad eoz cognitioez s̄
dei. Nota hic differentiā inter cognitioē ho-
minū z dei. Nam cognitio hoim solū se extē-
dit ad opera exteriora z non interiora. S; co-
gnitio dei se extendit ad vtraq; opera. qz vi-
det oīa clare. Nec iuxta intuitū hois ego iu-
dico. homo est videt ea q̄ aparēt. de⁹ autem
intuet cor. i. Re. xvi. Nota s̄m sanctū Tho. i.
pte. q. lviij. ar. iij. quo q̄rit. Utrum angeli co-
gnoscāt cogitatiōes cordiū. R̄s̄io. q̄ cogita-
tio cordis p̄t dupliciter cognosci. Uno mō
in suo effectu. z sic non solū ab angelo: s; etiā
ab hoie cognosci p̄t. et tanto subtili⁹ quanto
effect⁹ h̄mōi fuerit magis occult⁹. Cognoscit
em̄ cogitatio interdū. nō solū per actū exteri-
orem. s; etiā per imutatioē vult⁹. Et etiā me-
dici aliq̄s affectōes animi per pulsū cogno-
scere possunt. et multo magis angeli etiā de-
mones. quāto subtili⁹ h̄mōi imutationes oc-
cultas corporales perpendunt. Alio modo

possunt cognosci cogitatiōes. put sunt in in-
tellectu. et affectiōes. put sunt in volūtate. Et
sic solus deus cogitatiōes cordiū et affectōes
voluntatuz cognoscere p̄t. Lūius rō est. qz
voluntas rōnalis creature soli deo subiacet.
et ip̄e in ea solus operari p̄t qui est p̄ncipale
obiectū ei⁹ et vltim⁹ finis. Et ideo ea q̄ ex vo-
luntate sola dependēt. vel q̄ in volūtate sola
sunt soli deo nota sunt. Abanifestū est autē q̄
ex voluntate sola depēdet q̄ aliquis actu ali-
qua p̄sideret. quia cū aliquis habet habitum
sciētie vel sp̄s. intelligibiles in eo existētes
vult eis cum vult. Et iō dicit apls. i. Loz. ij.
q̄ que sunt homis nemo nouit nisi sp̄s hois
qui in ip̄o est. Hec sanct⁹ Tho. ibi sup̄. Idem
dicit. ij. scrip. dis. viij. v. q̄ntū. Itē in q̄rto. dis
xl. v. q. iij. j. q̄ntum. Ad̄ igitur ad p̄positum
redeundo videamus quid est ieiunare corā
hoibus. et quid est ieiunare corā deo. Ieiunare
corā hominibus est a cibis carnalib⁹ absti-
nere et precipue semel in die comedere. Item
ab alijs delectatiōibus corpis abstinere. Hoc
p̄m est ieiuniū q̄ cadit in cognitioē hoim.
S; ieiunare corā deo est q̄ nō solū corp⁹. s;
etiā cor abstinere a cibis potionatis siue vene-
natis malarū cogitatioē. prauoz desiderio-
rum. rancorū. malarū voluntatū. et cum des-
perio vindicte. Et qz sunt multi qui ieiunant
corā hominibus et nō corā deo. iō dicit. Atten-
dite ne iusticiā vestram faciatis. suple. solum
corā hominibus. s; etiā corā deo. q. d. sicut ieiunatis
a cibis carnalibus abstinendo. ieiuna-
te etiā a cibis mortiferis et indigestibilib⁹ cor-
dis zc. Hoc ieiuniū precipit xps in euāgelio
Abath. v. in p̄ma pte euāgelij. di. Audistis
quia dictū est antiquis. Diligēs primū tuū
et odio habebis inimicū tuum. Ego autem
dico vobis. diligite inimicos vestros. benefa-
cite his qui oderunt vos. Date p̄ perseque-
tibus et calūniantibus vos vt sitis filij patris
vestri qui in celis est zc. vsq; ibi. estote p̄fecti
sicut pater vester celestis p̄fectus est. Nota
cum dicit estote p̄fecti. scz ieiunando. nō solū
corā hoib⁹. s; etiā corā deo. sicut pater vester
celesti p̄fect⁹ est qui in h̄ mūdo multos habuit
inimicos. scz oim̄ pctōes et infideles. tamē
diligit eos z dat eis b̄ficiā solis. lune. pluuie
et p̄uisiones. Ido vt boni filij affimilemur pa-
tri n̄ro celesti. Itē quia pl⁹ nos tenemur face-
re p̄ deo q̄ infideles. qui solū diligunt se dili-
gētēs. h̄ et faciūt canes. S; q̄ creatura dili-
git amore dei non solū qui eam diligunt. sed
etiā inimicū: ibi est meritum. Item si refalu-
retis q̄ vos salutāt nullas grates habebitis.
sed multi sunt q̄ dicunt se non odire aliquē. s;

*De ieiunare corā hoib⁹.
De ieiunare corā deo.*

De ieiunij plaret deo. Bermo I

nō loquerent cū eis nisi p̄us alter eis loque-
retur. Et dico vobis q̄ ille qui p̄us loquit et
salutat aliū. ille lucrāt tunc meritū siue coroz/
nam. Ido ieiunemus nō solū corā hoibus sed
corā deo. tūc erimus p̄fecti in n̄ro ieiunio. Et
cū isto ieiunio concordat eplā hodierna cum
euāgelio. Dicit quō iudei tpe Isaie p̄phe-
te vt habet Isa. lviij. c. habebāt magnas tri-
bulationes siccitātū famis locuste et h̄mōi in
hierusalē. et p̄ rectores ciuitatis fuit ordina-
tum vt oim̄s ieiunarent certis dieb⁹. z quāto
plus ieiunabāt. tāto magis augmentabatur
tribulatio p̄pter quod venerūt ad templū et
orando dicebant. Quare ieiunauim⁹ et non
asperixi. humiliuim⁹ aīas n̄ras et nesciui.
scz acceptando. Et r̄ndit eis de⁹ per Isaiam
p̄phetā. Ecce in die ieiunij vestri inuenit vo-
luntas vestra. Nota nō dicit dei qui precipit
remittere et diligere inimicos. Et oim̄s debi-
tores vestros repetit. Ecce ad lites et ad cō-
tentiones ieiunatis z p̄cutitis pugno impie.
Nolite ieiunare sicut vsq; ad hanc diē vt au-
diatur in excelso clamor vester. Nunquid ta-
le est ieiuniū q̄ elegi. per diē affligere homi-
nē animā suā. Nunquid istud vocabis ieiuniū
et diem acceptabilē dño. Nota debitorē di-
cunt inimici. Patet cū d̄r. Dimitte nobis de-
bita n̄ra sicut et nos dimittim⁹ debitorib⁹ no-
stris. i. inimicis. Repetunt eis debita p̄ desi-
deriū vindicte. Sed ieiuniū q̄ vult et elegit
est h̄ q̄ sequit. Dissolue colligationes impie-
tatis. q̄ sunt dupl. vel p̄ pentes vel per va-
lenta siue adiutorij. Et q̄ d̄r eis q̄ faciāt pa-
cem dicunt. Non facerē nisi amici mei vel illi
de mea valenta siue adiutorio facerēt. Bonū
est req̄rere eos q̄ faciāt pacē. als colliga te
cū deo. Et si eis fecisti iuramentū de valenta.
seu adiutorio nō est seruandū. qz est s̄ chari-
tatem. Ido dicit in plurali. dissolue colligatio-
nes. Sc̄do solue fasciculos deprimentes. scz
odiū q̄ quilibet tenet in corde. Et h̄ est ieiunij
q̄ elegit. Patet q̄ p̄ma ps. Ecce quare
dicit. Attendite. Dico sc̄do q̄ xps ostēdit
ne iusticia p̄nalis fiat corā hoibus de abun-
dantia tpali. q̄ fit p̄ restitutiones z elemosy-
nas. Et hoc oñdit xps in sc̄da parte euāgelij.
Abath. vi. cū dicit. Luz facis elemosynas
noli ante te tuba canere sicut hypocrite faci-
unt. et cetera que sequunt vide in euāgelio
zc. vsq; ibi. reddet tibi. P̄ro declaratiōe hu-
ius textus nota quō antiquitus iu dei rabini
et pharisei qui non curabant de gl̄ia celesti s;
de gloria tpali z terrestri. ido quicquid facie-
bant totū faciebant soluz corā hominib⁹. Et
q̄i debebant dare elemosynas p̄mo p̄coniza

batur per ciuitatē zc. et ip̄i sequebant p̄co-
nem vt a p̄lo audirent laudes: dicendo. Q̄
q̄ pius est iste z delectabant in istis laudib⁹.
Ecce vana gloria. Ideo de ip̄is dicit xps.
Amen dico vobis receperūt mercedē suam.
Sic perdit illud magnū salariū q̄ deus pro
mittit p̄sonis misericordie dicēdo. Beati mi-
sericordes quā ip̄i misericordiā cōsequuntur
Abath. v. Quā anima q̄ ex vana gloria fecit
elemosynā vel alia bona venit ad iudicium
corā xpo. statim remittit ipsa ad infernū. di-
cendo q̄ iam hic recepit mercedē suā. Si di-
catur ergo quē modū tenebim⁹ in dando ele-
mosynas. hoc oñdit xps dicendo. Te autē
faciente elemosynā. nesciat sinistra tua quid
faciat dextera tua. Nota hic tres morales ex-
positiones. P̄ma. Abanus dicunt diuitie
tpales. Rō. quia sicut manib⁹ facim⁹ oīa opa
Uñ dicit p̄s q̄ manus est organū organoz
ita cū diuitijs hō facit oīa negocia. Abanus
dextera est pecunia de bono iusto cōgregata
scz de laborib⁹. p̄p̄ijs vel possessionib⁹ acqui-
sita. Abanus sinistra est pecunia de malo si-
ue iniuste acquisita vel cōgregata. s. de furto
vsurā. rapina. symonia z similib⁹. Uñ circa
hoc Salomon. Leua eius sub capite meo et
dextera eius amplexabit me. Lan. ij. De si-
nistra autē d̄r fieri restitutio. z de dextera fa-
cienda elemosyna. Ido dicit. Te autē facien-
te elemosynā nesciat sinistra tua quid faciat
dextera tua zc. Ido do vobis vtile consiliū
q̄ in taxa vestra siue bursa faciatis medium
z pecunia de bono iusto ponat in vna parte
z de malo iusto ponat in alia parte. quia q̄si
simul ponitur restitutio obliuioni traditur z
p̄ illud mediū reducit ad memoriā. z tunc
scietis de qua manu facitis elemosynā z de q̄
restitutionē. Et s̄m istum intellectuz dicebat
Thobias filio suo. Fili mi de substantia tua
nō aliena. fac elemosynā. et noli auertere fa-
ciem tuā ab illo paupere. ita em̄ fiet vt nec a
te auertatur facies dñi. Thob. iij. Sc̄da ex-
positio est ex parte intentionis dauidi elemo-
synam. Dicit man⁹ dextera q̄ intentio est re-
cta. Quā elemosyna dat solo amore z honore
dei qui nobis fecit tot elemosynas. s. creādo.
p̄uidēdo. z thesauro sui sanguinis redimen-
do. Ista intentio dicit man⁹ dextera. Uel co-
gitando. dabo mō istam elemosynam. vt q̄si
ego petā elemosynā ad portā paradisi deus
det tibi vnū frustū glorie sue. Ista est ergo in-
tentio recta. Laue q̄ ne sinistra intentione. s.
laudis vel vane glorie faciatis elemosynam
Nesciat sinistra tua. s. intentio vane glie mul-
ta em̄ opera z magna pduntur sinistra inten-
p

*quis nō ē tēp̄dōz
fari elemōz.*

*Te facere elemosynas
nesciat sinistra tua
quid faciat dextera tua.*

*De p̄ma nō est nisi p̄
fina.*

*De angeli nō s̄nt nō
fines nō s̄nt.*

tione. Tercia expositio. mod⁹ dandi elemo-
synā q̄ pōt esse bon⁹ vel malus. dī esse man⁹
dextera vel sinistra. Bon⁹ mod⁹ dādi elemo-
synā est qm̄ elemosyna q̄ est op⁹ pietatis daf
cuz pietate. benignitate z ex pura charitate.
tūc em̄ daf cū dextera. Qm̄ vero malo modo
sicut panis cani. vel quia fungit se nō audire
pauperē. vel cū indignatione ex importuni-
tate petentis. tūc daf cū sinistra. Jō dicit ter-
tus. Te aut̄ faciente elemosynā zc. Ideo ser-
uandū est cōsiliū aplī dicentis. Unusquisq̄
pūt destinauit i corde suo. s. dare elemosynā
nō ex tristitia vel necessitate. Ibilare em̄ dato
rem diligit de⁹. ij. L. oz. ix. Nota practicā qm̄
vadit aliquis ad ecclesiā vt portet in manu
q̄ pposuit dare amore dei. Ecce q̄re dicit.
Te aut̄ faciente elemosynam: nesciat sinistra
tua quid faciat dextera tua. Et seruat cōsiliū
thematis. s. Attendite ne iusticiā vestram fa-
ciatis corā hominibus zc. Dico tercio q̄ in
parte scia euangeliū xps dñs n̄r ofidit facere
iusticiā penitentiā de aīa rōnali nō corā ho-
minibus s̄ secrete. Lum oratis nō eritis sicut
hypocrite. vsq̄ reddet tibi. Dicatur modus
orandi antiquoz hypocritarū in synagogis
viciis. et in angulis platearū vbi gentes con-
ueniebant. vt viderēt qui cum magnis suspi-
rijs et gestibus orabant vt laudarent. De
istis benedictis. De quib⁹ dicit xps in euan-
gelio. Amen dico vobis receperūt mercedē
suā. Stulti q̄ tam p̄ciosum iocale vt est ora-
tio dabant p̄ tā modico et vili p̄cio. Jō xps
ofidit modū orandi: dicēs. Tu aut̄ cū orau-
ris intra in cubiculū tuū. et clauso hostio ora
patres in abscondito. et p̄ tuus qui videt in
abscondito reddet tibi. Nota in cubiculū tuū.
Sed circa hoc posset aliq̄s dicere. ergo non
est orandus in tēplo vel in ecclesijs. R̄sio q̄
hoc intelligit dupliciter. Primo mō conscia
dicis cubiculū secretū. et ista oratio fiat in ec-
clesijs. s. nō clamando. nec magnos faciēdo
gest⁹ vt videamini ne aliq̄ pturbent. s̄ claudē
do ostiū. s. secrete orando. Et h̄ debet intelli-
gi de orōnibus q̄ fiunt in publico seu cōmuni
De alijs orōnibus p̄ticularib⁹ z ceteris debz
se hō claudere in camera sic intelligit̄ textus
Sed possit hic aliq̄s arguere dicēs. Videt̄
q̄ dñs n̄r in doctrina sua sit sibi p̄s̄ cōtrari⁹.
Quia dicit in euangelio hodierno. Attendi-
te ne iusticiā vestrā faciatis corā hoibus zc.
et in alio loco dicit. Sic luceat lux vestra co-
ram hominib⁹ vt videāt opa vestra bona et
glorificēt patrē vestrū q̄ in celis ē. Ath. v.
videt̄ hic p̄netas. R̄sio q̄ nō est ibi cōtrarie-
tas. s̄ audi declarationē. xps cū sit domus

et magister vniuersalis dabat doctrinā oib⁹
tā p̄fectis p̄sonis q̄ etiā imp̄fectis. Quia ha-
bebat alios instruere et informare in vita spi-
rituali et doctrina dicebat. Vos estis lux mū-
di. Et loquebat̄ aplis et alijs p̄fectis p̄sonis
quib⁹ vent⁹ adulationis nō nocuit. Ideo ait
Sic luceat lux vestra (scz opa vestra z catho-
lica doctrina) corā hominib⁹ vt videant zc.
Ac si dixisset. Portate istam regiā. s. doctrinā
euangelicā sub sigillo bone vite. vt quilibet
dicat p̄ certo. iste seruat q̄d p̄dicat. qz als nō
creditur sibi. S; imp̄fectis et inchoantib⁹ bo-
nā vitā quib⁹ vent⁹ laudis posset nocere di-
cit. Attendite ne iusticiā vestrā faciatis corā
hominib⁹ zc. Hec questio fuit semel facta bea-
to Anthonio. qui eā declarauit isto mō. Si-
cut magn⁹ ignis nō extinguit̄ vento: imo po-
tius accendit̄. sed modicū lumē modico ven-
to extinguitur. Sic etiā magnus ignis ardē-
tis deuotionis et charitatis est in corpore p̄-
fectoz. s̄ modicus in imp̄fectis. ideo statim
extinguitur modico vento laudis. s̄ in p̄-
fectis magis accendit̄ et augmentat̄. Et nota
de magno honore facto beato petro cū veni-
ret anthiochiā. z de beato Johāne de exilio
redeunte. z de beato Paulo in galacia. vt pa-
tet ad Galathas. iij.

Feria sexta post cinerum.
Sermo. ij.

Annuncia populo

meo scelera eoz. Isaie. lviij. In eplā
hodierna. In p̄s̄i sermone volo vobis ostē-
dere et declarare aliq̄ graua p̄ctā p̄pter que
deus ē iratus s̄ nos. Jō mitti istas tribula-
tiones pestilentiarū mortalitatū p̄ mundum.
Et ergo ista p̄ctā corrigant̄ z cesset ista pla-
ga volo nunc ista p̄ctā declarare. Sed p̄mo
salutē virgo maria. Annuncia p̄lo meozc.
Pro huius verbi declaratione et materie p̄-
dicande introductione sciendū q̄ defectus z
vicia et p̄ctā nostra in sacra scriptura nomi-
nantur diuersimode. Un̄ defectus qui fiunt
cōtra p̄ximū immediate z de directo. vt fu-
rari. ipsum diffamare. vulnerare seu occidere
dicunt̄ iniquitates. i. nō equitates. qz ibi nō
seruat̄ equitas a deo nobis data dicēte. Dili-
ges p̄ximū tuū sicut teipm̄. Ath. xxij. Alij
defect⁹ fiunt immediate et de directo cōtra cor-
pus. sicut nimis comedere z bibere inebriari
z hmōi. Jō dicit scriptura. Propter crapulā
multi perierunt. qui abstinens est adijciet vi-
tam. Eccl. xxxvij. Itē luxuria est s̄ corpus.
Apl. Omne p̄ctm̄ q̄d cūq̄ fecerit hō extra
corp⁹ est. q̄ aut̄ fornicat̄ in corp⁹ suoz peccat.

p̄ma L. oz. vj. Itē p̄ctm̄ accidie est s̄ corp⁹ ad
instar ensis gladij seu ferri q̄d rubiginat̄ qm̄
nō seruit. idē est de corpore. Jō laborate mō
ordinato zc. Isti defect⁹ dicunt̄ p̄pue pecca-
ta. i. peccoz acta s̄m ethymologiā. qz comede-
re bibere luxuriari ocari sunt acta pecudum.
Alij defect⁹ sunt q̄ fiunt immediate de directo
s̄ animā. qui nō tangūt p̄ximū nec corpus vt
p̄sumptio. supbia. q̄ solum tangūt animā. Et
etiā vana gloria. hypocrisis. ira. iuidia. odiū
malicia. mala desideria. male cogitatioēs de
siderioz vindicte. nō sunt nisi venenū q̄ occi-
dunt animā. expellunt grām dei q̄ est aīe vita
Ezech. xvij. Alia q̄ peccauerit ipsa morietur.
Ista p̄pue dicunt̄ delicta. q̄s derelicta. quia
aīa debet diligent̄ custodiri et cōseruari qua-
si reliquia p̄ciosissima. Alia sunt q̄ immediate
et de directo fiunt s̄ deuz q̄ sunt alijs maiora
et ḡuioza. sicut iurare. renegare. blasphemare
et hmōi. Et ista dicunt̄ p̄pue scelera. Pa-
tet ergo differentia q̄ est int̄ defect⁹ vicia z pec-
cata stricte loquēdo. Auctoritas. Job petēs
veniā a deo dicebat. Quantas habeo iniqui-
tates et p̄ctā. scelera mea atq̄ delicta ostende
mibi. Job. xij. Abodo oñde mibi q̄ ad pecca-
tozum correctionē necessaria sunt. qz ipsorum
cognitio. et tunc sequit̄ correctio. De peccat̄
autē q̄ fiunt singularit̄ s̄ deum. loquit̄ thema
p̄dicatozi dicens. Annuncia p̄lo meo. supple tu
p̄dicatozi. scelera eoz. nō dicit iniquitates nec
p̄ctā nec delicta licet sint etiā annuncianda z
corrigenda. s̄ scelera. Jō iuxta preceptū dei
mō volō vobis declarare et nūciare p̄ctā que
fiunt s̄ deū ex quib⁹ veniūt iste tribulatioēs
Quā annunciationē faciā p̄ quandā figurā
q̄ habet̄ Ezech. viij. vbi legit̄ q̄ in terra iuda
et in ciuitate hierlm̄ venit magna tribulatio
mortalitatis et pestilentie et p̄pls orabat deū
vt ipsos iuaret. Et tribulatio augmētabat̄.
De quo p̄pheta dolens z admirās plangēs
p̄p̄m orādo dicebat. Dñe z quare datis tot
mala p̄lo vestro. Tunc de⁹ volens reuelare
p̄phete rōnez et cām subito portauit eum in
hierusalē vt videret p̄ctā q̄ ibi fiebant contra
deū. Et posuit ipsum in porta ciuitatis dicēs
Respice. Et p̄pheta respexit. et vidit ibi ido-
lum zeli ad puocandū irā dei. Et oīs gētes
recurrerant ad idolū. Qui dixit de⁹. Fili ho-
minis vides qd̄ faciunt isti. Et propheta. Dñe
quale p̄ctm̄ istud sufficit vt veniāt tot ma-
la. R̄sio dixit deus. qz adhuc ostendā tibi alia
Et duxit eū ad vnāz magnā plateā ciuitatis
muratā in circuitu. Et dixit sibi. Fode parietem
et vide abominationes quas isti faciunt
Qui fodit et vidit ibi diuersas imagines be-

stiarum pictas q̄bus senes ciuitatis dabant
incensum. Et dixit p̄pheta. Dñe nō mirū
si mittitis mala zc. Postea duxit eū ad aliaz
plateā. z ibi vidit mulieres plorantes z plan-
gentes adonydē. s̄m poetas deū amoris. Dñe
dixit p̄pheta quale p̄ctm̄. nec mirū zc. Adhuc
dixit deus ostendā tibi amplius. Et
duxit eū ad plateā tēpli dicens. Respice. Et
vidit ibi gentes vertentes dorsum tēplo dei.
adorantes ad orientem. Et dixit p̄pheta. Dñe
tam magnū p̄ctm̄. Tunc dixit sibi deus.
Ex his peccatis ego faciā. supple. vindictam
in furore meo. nec parcet oculus me⁹ nec mi-
serereboz cū clamauerint ad aures meas vocē
magna nō exaudia eos. Ezech. viij. In qua
figura deus ostendit̄ p̄phete quatuor scelera
seu peccata que fiebant contra deū. Que
significant et figurant quatuor p̄ctā graua
que fiunt mō in mundo contra deū immediate
z de directo. Ex quib⁹ veniunt ista mala. Et
nos clamam⁹ ad deū et ipse claudit̄. s. aures.
Ideo dicit. Annuncia populo meo zc. Hec ci-
uitas est xpianitas a dño Jesu xpo fundata z
edificata magnis laboribus et multis p̄uile-
gijs et gratijs dotata. de qua David in ps.
lxxxvj. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei.
Porta huius est baptism⁹ nec aliquis potest
esse ciuis seu habitator huius ciuitatis nisi in-
tret per portā hui⁹ baptismi. Hec porta domi-
ni scz actiue et passiue. iusti intrabunt in eam.
Et ibi datur fides xpo et abrenunciat̄ diabo-
lo et pompis eius. Dic modum baptizandi.
Sed hic ponit̄ idolū zeli qm̄ contra fides xpi
p̄missam in nostris necessitatib⁹ recurrimus
ad diabolū vel p̄ sanitate habenda vel p̄ re-
perditā ad inueniendū. vel p̄ filijs habēdis.
vel si estis maleficiati statim vaditis ad ido-
lum. s. diuinū in quo est diabolus. cū quo di-
uinus facit opa sua. Ecce idolum zeli ad puo-
candū irā dei. quia rex indignaret̄ si aliquis
iret p̄ ciuitatē subtrahendo sibi p̄p̄m z trahē-
do ad suoz inimicū. Quid faceret rex contra
illū et contra villā hoc facientē et ipm̄ sustinē-
tem tanq̄ p̄ditozē. daret ipsum ad furcā. Ita
facit diuin⁹ contra regē xpm̄. cui subtrahit po-
pulū et trahit ipm̄ ad diabolū. Ideo corripit̄/
antur zc. Dic quō in omnib⁹ suis necessitati-
bus qlibet bon⁹ xpian⁹ debet recurrē ad xpm̄
q̄ sanat oēs infirmitates. qz diabolus nō po-
test aliquem curare veraciter sanando. s̄ a le-
sione cessando. vt legit̄ in historia beati Bar-
tholomei. Ideo in sacra scriptura p̄cipit de⁹
dicens. Vir siue mulier in quib⁹ diuinationis
fuerit spiritus. morte moriat̄ lapidibus obru-
ent eum. Leui. xx. Et quare omnis populus
p̄ ij

compositio sit hinc de oratio

lapidabit. nunquā sufficeret ut cōbureret vel suspēderet zc. Rādeo. qz diuin⁹ oibus nocet qz puocat irā dei. id voluit deus q nō ab vno solo hoīc. s̄ a toto plō occideret. Ideo qñ in vna villa vel patria sustinet vn⁹ diuinus. ex illo peccato deus mittit tribulatōes vel inundatōes aquaz. vt pz de abyssō diluuij zc. vlt mortalitas. vt de rege Saul qui recurrit ad phytomissam in endoz. ppter qd mortu⁹ fuit ipse et pdidit regnū p se et suis. pmo Paral. ix. Abortus ē Saul ppter iniquitates suas eo q puaricat⁹ sit mandatū dñi qd pceperat nō custodierit illud. sed insup etiā phytomissam cōsulerit. nec sperauerit in dño. ppter qd interfecit eū. et transfudit regnum eius ad dauid filiū ysai. Uel si fit diuisio ppter regimē. Dic quō illud idolū significat domū consiliij. Nota quia deus pcepit antiquit⁹ moysi q domus cōsiliij esset in porta ciuitatis vt forenses possent eam statim inuenire. Que quidē domus est idolū zeli ad puocandū emulatiōes seu inuidias. Quot inuidie z emulationes et zelotipie sunt in hac villa ex illo idolo qd oīs adorant. Dicit vnus. Ille fuit cōsiliarius et ego nō fui. qui sum de meliori genē zc. Omnes laborant vt habeant regimen. Ex q sequunt multa mala. inuidie. destructiones cōmunitatis. z rancores. Ecce damnatio animarū ppter multa pctā q ibi cōcurrunt. Primum est periurium. qd est maius pctm q ho micidiū. vt dicunt theologi. Et qñ intrant in regimē iurant q pcurabunt bonū cōmunitatis fideliter. z q corrigent pctā notoria. z nihil faciunt id sunt periuri. Scdm pctm est furtum. quia multa ex ambitione regiminis expendant. et qñ sunt intus volunt recuperare ideo furant a cōmunitate quicquid pnt. qd est maius pctm et maius furtum q si reciperent furtiue a psona p̄culari. quia magis tenent diligere bonū cōmunitatis q p̄cularis p̄sone. Terciu pctm est damnū z restitutio cōmunitatis. Nota similitudinem de nauī q debet ire vltra mare. Et p̄sone tenent p̄siliū qd erit patron⁹ nauis. et qd nauta. z qd marinarij zc. Sic in pposito magna nauis triū coopturorum est cōitas. Prima cooptura secreta sunt religiosi in monasterijs absconditi. Scda est clericoz vbi sunt merces sacramentoz. Tercia vero vbi fit exercitiū ē laicoz. In q oportet ponere patronū. s. vicariū seu nautā subuicariū. et marinarjos. s. maturos. Id in consilio qlibet debet attendere et respicere cōitatē et nō consanguinitatē nec amicitia vel partē s̄ vtilitatē ville. alias adorant idolum. Ideo neq mix si deus mittit ista z ducit secū filios

vestros. Idē faciet de vobis nisi vos corrigatis zc. Scdm pctm qd oñdit deus pphete in platea ciuitatis fuit de imaginib⁹. et de illis q dabant eis incensum. Hoc pctm significat ludū taxilloz. Quid sunt aliud taxilli q imagines bestiarū depicte. quib⁹ maiores et seniores dant incensum. Antiquus solū iudebant ribaldi et lenones zc. Sed mō maiores ville sine aliq verecundia ponūt se ad ludendum ibi cū ribaldis. z emittunt incensum versus celū. s. blasphemiarū p̄ deū z virginē mariam zc. Ex q peccato veniunt multa mala z plaga mortalitatum. Auctas. Tū multū iurans implebit iniquitate. z nō discedet a domo illi⁹ plaga. Eccl. xxiij. Idē de villa in q deus notorie blasphematur a q nō recedit plaga. Nota etiā hystoriā de illo sc̄to qui iuxta altare dei vidit altare diaboli. vbi gentes cōfluebant zc. Dicunt quidā si amouet ludus perdemus impositionē siue lucrū zc. Sed meli⁹ est pdere impositiones q corpus z animā. et bona tpalia p tēpēstates. Idō puideatis zc. Tercium pctm qd deus oñdit pphete fuit de mulierib⁹ plangentib⁹ adonydē zc. hoc significat pctm mulierum que mō plangunt et plorant qñ perdunt filiū vel filiam dilectā. dicentes multa verba stulta cōtra deū. cum tamen deberent letari. Nunquā gauderet si rex transiens per istā villam reciperet in curiam suā filiū vestrū. et faceret ipsum magnū dñm. Idem de regina q reciperet filiā vestram zc. Sic mō rex xps seu papa Iesus transit p villam et recipit in curiā suā filiū vestz innocentem et bonū. vt ipm faciat magnū dñm maiorem q sit hic rex vel papa. De hoc q ploratis vos. Ideo apls. Nolumus vos ignorare de dormientib⁹ vt nō cōtristemini sicut ceteri q spem nō habent. p̄ma Thessal. iij. Sed non ploratis nec plāgitis mortē aiarū filioz adulteroz. q dant se pctis. blasphemie. luxurie zc. q recta via vadūt ad infernū et non curatis. Idō pōt vobis dicē fili⁹ vester qñ mori. Nolite flere sup me. sed sup vos flete et sup filios vestros. s. adultos. Lu. xxiij. Quartū peccatū fuit illoz q verterūt dorsum ad tēplū et adorabāt ad orientē. Ecce h pctm de fractione festiuitatū. qñ gentes despiciunt pcepta et ordinationes ecclie tūc vertūt dorsum ad tēplum dei. z adorauerunt ad orientē fm q dicit dauid. Ortus ē sol. z erit hō ad opationem suā. Qñ g gētes nō seruāt festa s̄ faciūt negocia in foris z ferijs zc. tūc vertūt dorsum tēplo et adorāt ad orientē. cū tñ deus optime diuisit tēpus q totū currit in septē diebus et

dedit nobis sex dies ad laborādū. et vos vertitis vos ad orientem. s. orto sole vaditis ad agrum vestrū. vineā. for. seu feriā. Septimū diē deus retinuit sibi. s. dñicā. Et vult q illa die vertram⁹ faciem ad tēplū et dorsum ad orientē. Et vos facitis oppositū. quia qñ dñ missa in qua oīs tenemur esse quidā stant in platea zc. quidā in vineis. quidā in lupanari. quidā in taberna zc. Q dicit de⁹ et vos auferitis mihi tēpus meū. idō ego auferā vobis tēpus vestrū. Ista rōne veniūt mortalitates quia ille qui debebat viuere. xl. vel lxx. annis mori cras. Ideo dicit ipse. Lū accepero tps ego iusticias iudicabo. ps. lxxiij. Ecce h peccata que fiunt cōtra deū. ppter que veniunt iste tribulationes et mala. Ideo corrigant p bonas ordinationes. et deus iuuabit. als ecce quid dicit. Lū multiplicaueritis orationē vestram nō exaudia vos. Isai. j.

Sabbato post cinerū. Sermo. j.

ascendit ad illos in

nauiū z cessauit ventus. Abarci. vj. Postq xps multa mirabilia fecerat in terra. fecit in mari qd recitat ab oibus euangelistis. vt ostenderet se esse dñm nō solū terre s̄ etiā maris. Dicat breuiter hystoria euangelij. Abodo vt intrem⁹ secreta oportet loqui de trib⁹. Et pmo de ista nauī posita in tam magna z valida fortuna. Scdo de hora q venit illa fortuna. Tercio de bono adueutu et trāquillitate ex p̄silia qñ ipse intrauit nauē. Et de isto tercio loquit̄ thema. Quatū ad p̄mū sciendum q fm oēs doctores et glosas nauis illa in tā magno piculo posita signat ecclēsiā militantē duplici rōne. Prima rō ex officio. Rō quia sicut nauis portat p̄sonas et merces de vno loco ad aliū. sic etiā ecclēsia. Et qui non nauigant cū ista nauī oēs pereunt. Sicut tēpore floe perierūt oēs qui extra archā inuēti fuerunt. Ecce officiū hui⁹ nauis. Idō Salomon ad lram de ecclēsia dicit. Facta ē quasi nauis institoris delonge portans panē suoz. Prover. vii. Ecce q ppter officiū ecclēsia dñ nauis vt cōiter dicunt doctores. Scds ratio (et est subtilior q nauis significat ecclēsiā) est si volum⁹ attendere ad fortunā seu figurā nauis q est in pncipio. hoc est in proza angusta. in medio p̄ncipio lata. et in fine scz in puppi angusta. Recte nauis significat ecclēsiā militantē q est hmōi forme. z dñs noster Iesus xps est quasi proza siue anterior pars nauis vbi coniungunt̄ due tabule. s. duo apli vt Petrus z Andreas qui fuerunt primi apli xpi. Deinde vndecim apli. j. ad Lo. xy. Deinde creuit p

septuaginta discipulos. Deinde p tria milia cōuerfos. Actū. ij. Sic tandē creuit paulatim per totū mundū. Quia in omnē terram exiuit sonus eoz. scz pdicationis. ad Roma. x. Sed iam diu est q nauis ecclēsie angustatur et restringitur circa finē. Nota hic decem diuisiones ipsius xpianitatis intantū q dicit xps iesus. Filius hominis cū venerit putas ne inueniet fidez in terra. Lucc. xvij. Patet ergo q ecclēsia militans dicit̄ nauis nō soluz ppter officium. sed etiā ppter formā et figuram. Et totū hoc tangit in dicta auctoritate. Facta est scz ecclēsia militans quasi nauis institoris. ecce formā. Delonge portans panē suum. s. merces. ecce officium. Sed agitur fluctibus. est em̄ in magno periculo nauis. s. ventoz. Hoc clare potestis videre si vultis cogitare ad hoc quod dico. quādo em̄ vacat vnus magnus ep̄tus. statim reges et domini tpales rogant p indignis. etiā cum minis vel munere. Uñ papa videns q rogant pro indigno q nesciret custodire tres capras tribulatur. Itēz iā videtis qliter ordinationes ecclēsie seruant. quia despiciunt libertates z immunitates ecclēsticē frangunt. Nā qui libet reputat se dignū ad maiorē mundi p̄solationē. quilibz seruat de ordinationib⁹ ecclēsie putat vult et sibi placet. nihil aliud. Ecce q modo nauis est in magnis piculis. Jam em̄ verificat̄ illud qd dicit Abarci. xiiij. Nauicula aut̄ in medio maris iactabat fluctib⁹. erat em̄ contrarius vent⁹. Quarta aut̄ vigilia noctis venit ad eos ambulans supra mare. Et videntes eū supra mare ambulantē. turbati sunt dicentes. quia fantasma est. Et pre timore clamauerūt. Statim q Iesus locut⁹ est eis dicens. Ego sum. nolite timere zc. Quantum ad secundū videndū est de hora in qua venit illa fortuna. Nam dicit̄ textus. Et cum sero esset erat nauis in medio mari. Ipse aut̄ solus erat in terra. Et videns eos laborando remigando. Erat em̄ contrarius eis ventus. Occasus solis facit vesperū. Abodo videmus in qua hora diei sum⁹. dicat q sicut sol radians sup terrā facit diē artificialē. z quando radiat valles et torrentes et colles adhuc est mane. sed qñ nō radiat vertices montiuz nec valles tūc est sero. Ad ppositum in sacra scriptura xps dicitur sol. Ideo dicit̄ virgini marie. Felix namq es sacra virgo maria. et omni laude dignissima. quia ex te ortus ē sol iusticie christus de⁹ noster zc. Abodo ad cognoscendū in qua hora sumus dici. s. durationis hui⁹ m̄ndi. Uideam⁹ si radij solis. s. xpi irradiant torrētes valles zc. Torrentes sunt

Idomus qñ dicitur qd tpor ta ruyrat.

Nota qñ fm oēs p̄m.

laboratores triplici rōne. Primo qz sicut tor-
rentes sunt asperi z petrosi. sic etiā vita labo-
ratorū aspera ē z dura z petrosa. Scda rō est
qz torrentes aliqñ abundant aquis. aliqñ nō.
Sic laboratores aliqñ abūdāt bonis tpalib⁹
aliqñ nō. ex siccitate vel als. Tercia rō est. qz
sicut torrentes sunt inferiores ptes terre. Sic
rustici z laboratores sunt deiecti et ab oibus
alijs inferiores. intm qz pōt dici dictū Danie-
lis. Imminuti sumus plus q̄ oēs gentes. su-
musq̄ humiles in vniuersa terra. Daniel. iij.
Sed mō iā torrentes et laboratores nō irra-
diantur solc Jesu xpi. Antiquit⁹ tñ irradiab-
bantur. qz erant deuoti. Nā q̄libet mane z se-
ro orabant vir in vno angulo. z mulier i alio
Nota quō pmo se signabāt. Deinde dicebāt
Credo in deū. sciebant bene p̄ n̄. Aue ma-
ria et decē p̄cepta legis. Nā ista est scia labo-
ratorū. Adhō aut nesciūt se signare nec sciūt
Credo in deū nec p̄ n̄ nec Aue maria. nec
etiā aliq̄ bonū. s̄ bene sciunt sortilegia cōiu-
rationes et vanitates. Sciunt etiā q̄t denarij
sunt in vno floreno. Ideo iam sol iusticie ab
istis torrentib⁹ retraxit radios suos. Itē anti-
quitus q̄libet die audiebant missam in auro-
ra. Deinde ibant ad sua negocia. Sed modo
nec in dñica nec in alijs dieb⁹ volunt audire
missam. z si forte veniūt iā pransi z tarde ve-
niunt. et qñ sunt in ecclesia nō faciunt nisi lo-
qui. Itē antiquit⁹ cōicabant q̄libet die dñico
deuote et p̄cellonalit⁹. mō aut nisi semel i an-
no. Ideo dauid. Rescuerūt neq̄ intellexerūt
in tenebris ambulat. mouebunt oia funda-
menta terre. in ps. lxxxj. Adhō videam⁹ si ra-
dijs solis iusticie illuminēt valles. Valles di-
cuntur oēs hoies diuites. iō qz vallis ē terra
deliciosa z abundās. Nā talis ē vita diuitū
pinguis et deliciosa z abundās. Itē dauid in
ps. lxxij. Sed iā ab istis recessit radius solis
scz gfa dei misericordie et veritatis. Nā anti-
quitus diuites q̄rebant si erat aliquis qui ve-
nisset ad paupertatē vt possent euz iuuare in
aliq̄. Sed mō vellent sibi vicem auferre oculos.
Antiquit⁹ si diues videbat agrū vel vi-
neā alicui⁹ incultū. vel filiā alicui⁹ adultā. im-
mediate dicebat sibi q̄re nō semināz agz zc.
de q̄ viuetis zc. z statim mutuabāt semen. pe-
cunias. maritabāt puellas v̄gines. Sed mō
si pauper laborator qui habet domū plenam
filijs indiget pecunia. pane vino zc. et venit
ad diuitē vt recipiat zc. Nota vsuras q̄s fa-
ciunt. Itē qñ vident viduā vel puellam pau-
perem laborāt qz fiat meretrix. Ecce quō sol
iusticie recessit. et verificat⁹ verbum xpi dicen-

For. 1. 1. 1.

For. 1. 1. 1.

tis. Qm̄ abundauit iniquitas. refrigescit ca-
ritas multoz. Math. xxij. Itē videamus si
radius solis tangit costas. Coste dicunt esse
simplices p̄byteri. Rō. qz sicut coste sunt tor-
rentibus et vallib⁹ altiores. et montib⁹ z colli-
bus. p̄ximiores. sic simplices clerici sunt po-
pulo altiores in dignitate z sanctitate. z ma-
gis iungunt monti. s. xpo. Itē dicit scriptura
de eis. Sepauit vos deus ab oī p̄lo israel et
iunxit sibi vt seruiretis ei. z in cultu taberna-
culi sui starez corā frequentia p̄li. Rume. xvj.
Sed mō ab istis retraxit radios suos sol iusti-
cie. Nam antiquit⁹ irradiabant deuotione z
scia. Sed mō quasi nullā h̄nt deuotionē vel
scientiā. imo sunt ignorantes. Et iā verificat⁹
de eis p̄phetia dicēs. Sacerdotes ei⁹ contē-
pserūt legē meā. et polluerūt sanctuaria mea.
Inter sanctū et pphanū nō habuerūt distan-
tiam. int pollutū z mundū nō intellexerunt.
et a sabbatis meis auerterunt oculos suos z
coindnabar in medio eoz. Ezech. xxxij. Adhō
videamus si irradiat colles sol iusticie. Reli-
giosi dicunt colles. Rō. nā merces q̄ portan-
tur de loco ad locū trāseunt p colles. sic etiā
merces celestes scz sanctarū doctrinarū veni-
unt ad nos p religiosos. Itē quia via seu trā-
situs p colles ē angusta. talis debet esse vita
religiosoz stricta et aspera p p̄niam. Et ideo
Dauid in ps. lxxij. Pinguescent speciosa de-
ferti. z exultatione colles accingentur. Nota
q̄liter antiquit⁹ religiosi seruabāt obedientiā
paupertatē. et castitatē. et om̄s cerimonias.
quia tūc sol iusticie tangebat colles. s̄ modo
seruāt obedientias ita. sed de capone. Sed si
vltra voluntatē p̄cipit aliquid statim sequi-
tur appellaciones zc. Itē tenēt paupertatē si-
ue indigentias in his q̄ nō p̄nt acquirere. De
castitate aut et de cerimonijs ipsi sciunt quō
viuūt. Ibo igit ad optimates et loquar eis.
ipsi em̄ cognouerūt viā dñi et iudiciū dei sui.
Et ecce magis hi simul cōfregērūt iugū z ru-
perūt vincula. Hiere. v. Iā transiuit. q̄ hora
vesperarū zc. Itē videam⁹ si sol iusticie tāgit
montes siue summitates montiū. Et isti sunt
plati siue dñi t̄pales. Rō. qz sicut mōtes emi-
nent sup terrā. sic plati et dñi sunt alti eminē-
tes ex dignitate z dñio t̄pali. Videam⁹ mō si
illuminant a sole iusticie. qm̄ antiquitus plati
nō dabāt plationes dignitates vel b̄fficia nisi
si bonis p̄sonis sc̄tis et dignis. et illos cogen-
tes. Et plus curabāt de aiab⁹ q̄ de redditib⁹
Nota mō qualiter sit iuxta illud apli. Qēs q̄
sua sunt q̄runt et nō q̄ Jesu xpi. ad Phil. ij.
Idē de dñis t̄pali. Nā antiquit⁹ seruabāt
iusticiā et cōtentabant de p̄p̄ijs redditibus

For. 1. 1. 1.

quos etiā diuidebāt. s. p seip̄s. p deoz pau-
perib⁹. Sed mō nota de iniusticijs z exaccio-
nib⁹ q̄s faciūt. Iā em̄ verificat⁹ illud dictū p̄-
pheticū: dicēs. Principes tui infideles socij
furū. om̄s diligunt munera. sequunt retribui-
tiones. pupillo nō iudicat. et cā vidue nō in-
gredit ad illos. Isaie. j. Nunqd̄ q̄ videt vo-
bis si sumus in fine diei. z in occasione solis.
Ecce q̄liter illa fortuna nauis in sero figura-
bat fortunā finis mundi q̄ dicit sero. Et ideo
dicit. Lum aut sero esset dicit dñs pcuratori
suo. Loca oparios z reddet illis mercedē suā
Math. xx. Quantū ad terciū zc. vidēda
est trāquillitas ventura ex xpi p̄ntia cū dicit
thema. Ascendit ad illos in nauim z facta est
trāquillitas maḡ. et cessauit vent⁹. Et nota hic
historialit⁹ quō xps in q̄rta vigilia noctis de-
scendit de mōte ad discipulos q̄ erāt in mari
Ita mō in isto sero. s. in fine mūdi vt ex p̄di-
ctis p̄ qñ nauis ecclesie piclatur. dñs iesus
descendit de mōte altissimo celi empirei vbi
mō interpellat p nobis apud patrē ofidens
patri lat⁹ et vulnera. z v̄go maria zc. De isto
monte ex alia pte dicit dauid. Quis ascēdet
in montē dñi zc. ps. xxiij. De isto mōte descē-
det in die iudicij sup mare hui⁹ mundi. qz nō
descendet in terra. s̄ in aere. Auctas. Hic Je-
sus q̄ assumpt⁹ est a vobis in celuz. sic veniet
quēadmodū vidistis euz euntē in celum zc.
Actū. j. Dicit q̄lis timor erit tremor erit tūc
peccatorib⁹ in ei⁹ aduētū. intm qz dicit p̄pha.
Ecce venit dicit dñs exercitū. et q̄s poterit
cogitare diē aduent⁹ ei⁹. z q̄s stabit ad vidē-
dum eū. Ipse em̄ q̄lis ignis cōflans z q̄lis her-
ba sillonū. Et sedebit cōflans et emūdās ar-
gentū. et purgabit filios leui. Subdit. Ego
accedaz ad vos in iudicio. et ero testis veloz
maleficis z adulteris. et piuris. et q̄ calūnian-
tur mercedē mercenarij. et humiliāt viduas
et pupillos z oppamūt pegrinū. nec timuerūt
me. Math. ij. Q̄lis timor erit illis. Sed
bonis dicit. Ego sum nolite timere: cōfidite
Si mali timēt nō erit mirū. qz videbunt eoz
dānationē paratā. s̄ q̄s dabit sniam dicēdo.
Discedite a me zc. Deinde data snia ascēdet
in nauiculā. i. totā ecclesiā xpianā z secuti sūt
eū ei⁹ discipuli. i. boni. z statim fuerūt ad aliā
terrā. vt d̄r Joh. vj. sic erūt boni xpiani p̄n-
gentes ad terrā illā: de q̄ dicit Dauid. Por-
tio mea dñe sic in terra viuentiū. et tūc cessa-
bit vent⁹ tribulationū. infirmitatū. z erit tran-
quillitas eterna. Ideo d̄r. Absterget de⁹ oēm
lachrymā ab oculis sanctorū. Apoc. viij.

Sermo. ij.

Nat nauis in me

e dio mari. Math. vj. Nota mysti-
ce qz p̄ntia dicit nauis p̄pter q̄tuoz
que habet ad instar nauis. s.
Diuersam figuram.
Grandem mensuram.
Altam staturam.
Incertam venturam.
De hoc q̄rto mō dicit p̄positū thema. Erat
nauis zc. Quantum ad p̄mū nauis nō h̄z
vnā figurā vniiformē. sicut alia edificia q̄dra-
ta vel rotunda. et h̄mōi. s̄ in p̄ncipio ē stricta
in fine etiā stringit. licet nō tñ q̄tū in p̄nci-
pio. Et in medio ē lata. Sic p̄ntia in p̄ncipio
inchoandi ē stricta Luc. xij. Lōtēdite intra-
re p angustā portā. qz dico vobis. multi q̄rēt
intrare et nō poterūt. postea p̄t assuetudinē
et adiutorū ḡre dei fit spaciosior. Prouerb.
iij. Quā sapie mōstrabo tibi et ducā te p semi-
tas eq̄tatis. q̄s cū ingressus fueris nō artabū-
tur gressus tui. et currēs nō habebis offendi-
culū. Tandē p̄pter debilitatē carnis incipit
artari aliquatū. Itē Prou. vi. Facta ē q̄si
nauis in scdm p̄ntia est q̄si maḡ nauis. s.
triū coopturarū. Prima inferior et secretior ē
cordis contritio. Hiere. xv. A facie man⁹ tue
solus sedebam. qm̄ amaritudine replesti me.
Scda est oris cōfessio. Prou. xvij. Qui
abcondit scelera sua nō diriget. qui aut con-
fessus fuerit z reliquerit ea misericordiam dei
cōsequet zc. Tercia ē opis satisfactio. Luce
ij. Facite dignos fruct⁹ p̄nic. Itē p̄ntia est illa
maxima nauis noe. de q̄ Gen. vj. Lenacula
et tristega facies in ea. Quantū ad terciū.
altitudo hui⁹ nauis ē maxia p̄pter malū cru-
cis q̄ velum extensum ē caro xpi mūdissima.
Absqz hoc malo nō nauigat. Joh. xv. Sine
me nihil potestis facere. Sabia q̄ p̄cipue de-
fendit nauis est titulus triūphal⁹ cruci supo-
situs. Iuxta illud Prouer. xvij. Turris for-
tissima nomen dñi ad ipsum currit iust⁹ z sal-
uabitur vel exaltabit. Ideo canticoz. statu-
ra tua assimilata ē palme. Quantū ad q̄rtū
q̄diu nauis est in medio mari. p̄pter innume-
ra picula incert⁹ est euentus ei⁹ donec puenit
ad portū. Eccl. ix. sunt iusti atqz sapientes. z
opa eoz in manu dei. et tamē nescit hō vtrū
amore an odio dign⁹ sit. s̄ oia in futurū suan-
tur incerta. s̄ optimū remediū secure guber-
nationis oñdit in euangelio. s. assumere secū
xpm. Nota hystoriā breui. xps aut assumit
in eucharistia. Joh. vj. Qui manducat meā
carnē z bibit meū sanguinē: h̄z vitā eternam
p iij

Ideo hic in euāgelio. Confidite, qz ego sum, nolite timere, et ascendit ad illos in nauī, et cessauit ventus. Quā dicere pōt fidelis penitēs a q̄ x̄ps sumit p̄ eucharistie cōionē. Si ambulauero in medio vmbre mortis nō timebo mala: qm̄ tu mecū es. ps. xxiij.

Dominica prima in quadragesima.

Sermo. i.

Accesserunt angeli

et ministrabant ei. Math. iij. Sc̄m̄ euāgelii hodiernū declarat nobis de sancto ieiunio Iesu x̄pi p̄ q̄tuor puncta vt sequitur.

Primo locum continentē.

Secūdo t̄ps sufficiens p̄ qd̄ ieiunauit.

Tercio modū expedientē quō ieiunauit.

Quarto fructū puenientē ex ieiunio.

Et de isto quarto loquit̄ thēma. Accesserunt angeli zc̄. Fructus em̄ qui sequit̄ ex ieiunio. qz angeli accesserūt zc̄. Dico p̄mo q̄ euāgelium hodiernum declarat nobis de sc̄to ieiunio Iesu x̄pi locū continentē vbi ieiunauit. Quā sciendū q̄ qm̄ x̄ps voluit quadragesimā ieiunare noluit eā ieiunare i ciuitate bethleē vbi fuit nat̄. nec in tēplo vbi fuit p̄sitar̄. nec in nazareth vbi fuit nutrit̄. nec inter hoīes. s̄ in deserto q̄ est habitatio bestiarū. Et h̄ dicit̄ principii euāgelij. Ductus est Iesus in desertū a sp̄u. volens sup̄ple ieiunare. et iste locus fuit valde cōueniens. Rō p̄pter puenientia quā h̄ locus desertus cū sine ieiunij. nā ieiunij ordinar̄ ad triplicē finem. s̄ ad

Refrenationem.

Liberationem.

Aperitum.

Primo ad refrenandū sc̄z vicia z pctā que p̄ maiori parte accidunt ex carnis inclinatione p̄pter hoc ordinata fuerūt ieiunia. s̄ ad refrenandū. Nā sicut hoī stulto z armato auferuntur arma cū quib̄ multis nocuit. sic etiaz corp̄ hoīs stultū armatū cibo z potu et alijs delectationib̄ q̄ nobis deus dedit ad necessitate nature indiscrete sumptis. multoties occidit animā. Iō sibi subtrahi debent prudent et amoueri. Sc̄do ordinat̄ ieiunij ad liberandū. s̄ animā. q̄ q̄diu ē vnita corpori multum a corpore impedit̄. in bonis sc̄z sp̄ualib̄. Et ideo d̄. Corpus qd̄ ceterumpit̄ aggrauat animā. Sapie. ix. Iō vt anima sit libera ad operandū sp̄ualiter deprimat̄ caro. s̄. per ieiunia. et sic anima eleuat̄ libere in deus. Sicut de statera. nā qm̄ vna pars deprimat̄ alia eleuatur. et econuerso. Tercio ad merendum et acquirendū thesaurū sp̄ituales. qm̄ sicut per totum annū homo laborat p̄ necessitate

corporis. sic ieiunando ad min⁹ isto sc̄to tpe laboratis p̄ aia. Quā ap̄s. Unusquisq̄ p̄p̄tā mercedē accipiet fm̄ suū laborē. s̄. ad L. o. iij. De omnib̄ istis rōnib̄ vide auctoritatē beati Gregorij dicētis. Qui corporali ieiunio vicia cōp̄umit. Ecce primū. s̄. refrenare. mentē cleuas. Ecce sc̄dm̄. s̄. animā liberare. Virtutem largiris et p̄mia. Ecce terciū. s̄. mereri. Huic triplici fini ieiunij valde cōuenit locus desertus vbi vicia cōp̄umunt. qz nō habetis occasiones peccandi. nec oculis videndorū. z sic de alijs sensib̄. Patet ergo q̄ desert⁹ est locus cōueniens ieiunio. Ideo sup̄ illo verbo Ductus est Iesus in desertū a sp̄u. dicit̄ beatus Gregorius in omelia hodierna. Dubitari em̄ solet a quibusdā a quo sp̄u ductus est Iesus in desertū vere et absq̄ vlla questione cōuenient accipit̄ vt a sp̄u sancto in desertum ductus credat̄. Sed diceret aliquis. Iste rationes nō sunt ad p̄positū de x̄po qui in suo corpore nunq̄ habuit malas inclinationes. Itē nec ex carne impediēbat̄ eius anima qm̄ haberet p̄fectissime suas fruitions. Itē quia iam meruit inquantū deus z inquantum hō. Rūdeo q̄ quantū ad p̄sonā x̄pi bona est rō. sed ipse hoc fecit vt daret nobis exemplū. sc̄z vt tpe ieiunij vadam⁹ ad desertū dimittētes ciuitates villas et cōmunitates. qd̄ sic intelligendū est. vt in sc̄to tpe dimittam⁹ negocia temporalia questiones et discordias zc̄. De tur hic modus omnibus. Et primo religiosi et clerici in sc̄to tpe satis sunt occupati circa horas et officium. Laboratores vero in hoc sancto tempore debent summo mane audire missam et sermonē. si predicat̄ in aliquo loco et post negociē vt possint puidere filijs et domibus suis. Diuites autē surgent in aurora ad orandū. Deinde audiant missam maiorem et sermonē. et post dicant psalteriū post missam orando et hora prandij erit p̄fectum. Illi diuites qui nesciunt psalteriū p̄ missam orando p̄quirant ecclesias. monasteria hospitalia vbi cōiter sunt magne indulgētie. Post prandium vero possunt dormire. Deinde ire ad cōpletoriū. et post dicere vesp̄as vel septem psalmos p̄niales. vel p̄ n̄ zc̄. Et isto mō homo vadit ad desertū. Et istū modum tenuit Dauid rex ille magnus. dicens de se. Ecce elongaui fugiens z mansi in solitudine Expectabā eū qui saluū me fecit a pusillanimitate sp̄s et tempestate. ps. liiij. Nō legit̄ q̄ Dauid ex quo fuit coronat⁹ fuerit in deserto. sed mansit in solitudine camere sui palatij elongatus a negocijs. et ad quē finē ostendit Expectabā eū qui saluū me fecit. Et fructus

meritorū. a pusillanimitate sp̄s. Ecce libertas aie. et tempestate. sup̄ple malarū inclinatio nū carnis. Patet q̄ loc⁹ cōueniens p̄ ieiunio.

Dico sc̄do zc̄. q̄ t̄ps sufficiens fuit. s̄. xl. dierum. Nā dicit̄ text⁹. q̄ cū ieiunasset. xl. diebus et. xl. noctibus. Et q̄re dixit. xl. noctibus. Respondeo q̄ h̄ d̄ ad differentiā ieiunij iudeorū q̄ antiquit⁹ p̄ diē ieiunabāt et de nocte comedebant ad sufficientiā. sicut mō faciūt agareni. Non credatis q̄ tale fuit ieiunij x̄pi i illis xl. diebus et. xl. noctibus. quia nihil gustauit. Tēpus t̄n quadragesima dierū z noctium fuit sufficiens Ratio. quia iā scitis q̄ oia p̄cepta dei sunt decē. in quib̄ oia alia includunt̄ fundamentaliter. Sicut em̄ deus dedit decē digitos corpori ad operandū oia. ita dedit aie decē p̄cepta quasi decē digitos ad operandū meritorie. Ista autē p̄cepta frangim⁹ quadrupliciter. s̄. cogitatione. locutione. opere et omissione. Locutione em̄ frangim⁹ duo p̄cepta singulariter. s̄. illud. Non concupisces vxorē primi tui. quia nō sufficit seruare corp⁹ mundum ab illa opatione. s̄ etiā animā a cogitatione. Secūdo illud. Non concupisces domū primi tui nec aliqua q̄ illius sunt. Ex concupiscentia em̄ oriuntur diuisiones et guerre. z ideo d̄. Radix omnium malorū est cupiditas. s̄. ad Thymo. vi. Locutione autē frangimus alia duo p̄cepta. sc̄z illud. Nō assumes nomē dei tui in uanū. quia nunq̄ est iurandum nisi ex necessitate vel utilitate. Itē illud. Nō falsum testimonium dices. sc̄z q̄cunq̄ causa. nec in iudicio nec extra. Opatione frangim⁹ quatuor. s̄. Non adorabis deos alienos. Non occides. Non mechaberis. Non furtum facies Omissionem autē frangim⁹ duo. s̄. festa nō sanctificando. et parentes nō honorando. Ecce ergo q̄ istis quatuor modis frangim⁹ decē p̄cepta. et q̄ter decies surgit in numerū q̄dragesima. p̄pter hoc facim⁹ quadragesima dies de p̄nia. quia quater decies occasiōe carnis peccamus. Et ideo Gregorius p̄ voluptates mortales corporis p̄ceptis dñicis cōtraim⁹ que p̄ decalogū sunt accepta. quia ergo p̄ carnis desideria decalogi mādata cōtempnim⁹: dignū est vt eandē carnē quater decies affligamus. Ecce ergo tempus sufficiens quo x̄ps ieiunauit dando nobis exemplū. Abodo est h̄ questio tripartita de x̄po. cum x̄ps in deserto ieiunauit quadragesima diebus. Et prima questio ē vbi dormiebat. Sc̄da quid faciebat. Tercia quā societate habebat. Abodo audite deuote. nam euāgeliste nō dicunt expresse vbi tūc dormiebat. sed multoties de figura elicitur veritas. sicut de spica excutitur granus. Hec

x̄pi dormitio in deserto figurata fuit in patriarcha Jacob. qui cū fuisset pegrinus et viator: de canaan in mesopotamias. et transiens p̄ partes hui⁹ deserti. in nocte qm̄ voluit dormire sup̄posuit sibi lapidem capiti. et in nocte vidit celū apertū et scalā zc̄. Dic hystoria vt habet̄ Gen. xxvij. Jacob vt dicunt om̄s doctores significat x̄pm̄ scala vero p̄niam. habens quadragesima gradus ieiunij. et quidā ascendunt cōtinuando ieiunij. quidā autem descendunt frangendo ieiunij. Et Jacob autem excitat⁹ timuit ac tremuit de dicta visione. Cui diuinitus fuit reuelatum q̄ x̄ps saluator mundi ibi ieiunaret et dormiret. Tunc iacob dixit. Vere dñs est in loco isto. Patet prima questio. S̄z hic contēplate modicū. X̄ps incepit suū ieiunij in crastinū epiphanie qm̄ maius frigus vigeat. z tunc dormiebat in tradando nobis exemplū q̄ in isto sancto tempore dimittam⁹ linteamina culcitra z delectationes. Iō David. Beat⁹ qui intelligit sup̄ egenū et pauperē. in die mala liberabit eum dñs. Dñs opem ferat illi sup̄ lectum doloris eius. in ps. xl. Sc̄da questio quid faciebat x̄ps hō. tum quia nō opabat̄ manib̄. et staret q̄dragesima dies: nunq̄ erat ociosus. text⁹ nō dicit clare quid faciebat. S̄z lucas alibi dicit quid faciebat x̄ps in desertis: dicens. Factus est in diebus illis exijt in montē orare et erat p̄ noctans in orōne dei. Luce. vi. In somno q̄ et orōne expendebat tēpus noctis. Et de die qd̄ faciebat. Rūdeo q̄ in trib⁹ occupat̄. s̄. in legendo. in contēplando. z in orando. De primo ipse legebat in libro quē secū portabat semp̄ maiore tota biblia. s̄. libro vite sc̄z scientie dei in q̄ scripta sunt omnia q̄ vnq̄ fuerunt sunt et possunt esse. Et q̄libet die iesus x̄ps legebat totū illū librū. legendo primū capitulū sc̄z de gloria paradisi. Et sc̄dm̄ de ordinatione āgelorū. Tercij de pena dānatorū. Quartum de p̄nia purgandorū. et sic de alijs. Itē de naturis piscium maris. de quib̄ in acre. de animalib̄ terre. Et oia ista videbat. non solū in genere sed etiā in specie et indiuiduis. nō solū vt deus s̄ etiā vt homo. De sc̄do stabat omnia ista contēplando. Quantū ad terciū post predictā lectionē et contēplationē. orabat dicens orationē quā postea nobis ondit. sc̄z Pater noster. Nā cepit iesus facere et docere. Actuū. i. Et in persona n̄sa ipse dicebat Pater noster. Itē dimitte nobis zc̄. quia sicut os loquit̄ p̄o pedibus et alijs membris. ita x̄ps vt caput loquebat̄ in p̄sona membrorum. In his ergo debem⁹ temp⁹ hui⁹ quadragesime exēplo x̄pi expendere. Ideo dicebat:

Operamini nō cibū qui perit. s. negocia huius mundi. s. qui pmanet in vitā eternā. s. opa meritoria. Job. vi. Tercia questio. quā societate habebat. Et dico q ferarū bestiarū et latronū. De bestijs dñi Ahar. j. q in illo deserto frondoso erāt leones vsq lupi. z multa alia aialia. Aut em̄ tertus. Erat in deserto. xl. dieb⁹ et. xl. noctib⁹. et temptabat a sathana erat q cū bestijs. Ahar. j. Glenio ad practicā et potestis p vos cogitare q p̄dicta aialia de die latitant in antris et de nocte vadunt pascendo. Et qñ videbant xpm̄ possum⁹ dicere sicut de boue et asino qui ipm̄ adorauerunt. sic etiā zc. Ecce societas xpi de nocte. De die habebat societate latronū et maloz hominū. Nā istud desertū est int hierlm̄ z hiericho de quo Luce. x. Homo quidaz descendebat ab hierusalē in hiericho z incidit in latrones zc. Hic locus hebraice dñi adomin. et interpretatur rubra siue ascēsus rufoz. Iste locus ē ille cruentus z sanguinarius quo deuenit homo ille qui iucit in latrones. Et dñi sanguinari⁹ qz ibi multi viatores occidebant a latronib⁹. Cogitate qñ latrones videbant ipm̄ a longe veniebant ad eum si forte haberet pecunias. Sed iesus xps mutabat eoz corda z voluntates. et exhibebat xpo magnā reuerentiaz. Sic nos moraliter debem⁹ stare inter bestias feras. s. peccatoz. cogitando quō vixisti vt bestia peccando zc. Inter latrones: cogitando quō peccando furati fuerim⁹ deo honozē et reuerentiā et timozē. z nobis attribuendo honozē et gratiā. Propter hoc dicebat Dauid. Non nobis dñe nō nobis. sed nomī tuo da gloriā. in ps. cxij. Tercio videndus ē modus expediens quō ieiunauit xps qui vicit temptatiōē diaboli. Dicunt doctores singularit magister hystoziarū (qñ in baptismo xpi vox patris intonuit dicendo. Hic est fili⁹ meus dilectus Luce. ij. Tu es fili⁹ meus dilectus in te cōplacuit mihi zc.) dicit q diabol⁹ audiuit istā vocē. et quia iā videbat diabol⁹ tēpus messye completū. Et ideo qñ videbat xpi mirabilia concepit ipsum esse filium dei. Sed qñ vidit ipsum esurire credidit oppositum: ppter quod voluit ipsum temptare. Et assumpta forma humana et habitu viri deuoti salutauit xpm̄. Cui respōdens xps dixit Bene veneritis. Non credatis q ita truncate dixerit xpo. Si filius dei es zc. Sed euangelista dimittit nobis vt ponam⁹ digituz ibi et practicā. Ideo notate eam. Et potestis cogitare q qñ diabolus venit ad xpm̄ ipsum salutando: dixit aliqui opinant⁹ q tu sis filius dei. Nam filius dei antiqtus mutauit virgā

moysi in serpentē. aquā egypti in sanguinem Exod. vij. vxozes Loth in statuā salis Gen. xix. Ideo si filius dei es dic vt lapides isti panes fiant. Non intelligatis q diabolus subito dixit. Si filius dei es zc. Sed posuit se in verbis cū eo primo in fine concludendo. q si filius dei es zc. Et rīdens iesus dixit. Scriptū est de se. s. nō in solo pane viuūt hō s in oī verbo qd pcedit de ore dei. Deut. viij. Ecce hic modus expediens. s. p nobis. quia modo qñ ieiunam⁹ diabolus temptat nos dicens. Dic vt lapides isti panes. i. verba dura et aspera comedamus per impatientiā si prandiū non sit paratū vel aliter zc. Secunda temptatio. Victo diabolo in p̄ma temptatione per xpm̄ ex auctoritate. non in solo pane zc. diabolus sumpta occasione a dicta auctoritate. qz verba dei preponunt in tēplo: pcessit ad secūda tēptatiōē dicens. Vis vt vadam⁹ ad ciuitatem ad templū. xps autē vt bonus miles volens se exhibere suo inimico i omni platea secutus est eū vsq ad templū vbi erat magn⁹ pp̄s congregat⁹. et tunc dixit diabolus xpo. Vis vt ascendam⁹ supra pinnaculū. quia ibi magis secreta poterimus ozare. et qñ fuerunt superius dixit diabolus xpo. Et quot gentes sunt hic. et multi sunt hic qui non eredunt te esse filiū dei. Ideo mitte te deorsum. quia de te scribit. Angelis suis mandauit de te vt custodiant te in vjs tuis. in ps. xc. Ad quē xps dixit. Scriptū est. Non temptabis dominuz deū tuum. Hic xps dat exemplū psonis spiritualibus et deuotis qñ diabolus temptat de vana gloria ne cadāt sed stent fortes. Vidēs autē diabolus q xps excusauit se ne incurret vanaz gloriā. diabolus voluit eum aliter tēptare: et dixit ei. s. xpo. Vis vt vadamus ad desertū ad vnū montem satis altum. vbi erimus solitarij et ozabimus. Et qñ fuerūt in monte diabolus oñdit xpo oīs partes mundi dicens oīa esse sua et posse dare cui vult. s. mentitur. Et dixit. Hec omnia tibi dabo: si cadens adoraueris me. Xps autē q in alijs temptationib⁹ habuerat patientiā. auctoritatib⁹ excusando se: in ista indignat⁹ est. z clamauit dicens. Uade sathana. Scriptū est. Dominū deū tuū adorabis et illi soli seruiēs. Deut. vj. Sed qre hoc dicit L hys. q alie tēptationes tangebāt hūanitatē s adorare tangit diuinitatem et ad coronā dei zc. Dicit be. Hiero. q xps dat h nobis exēplū q iniurias pp̄uas debem⁹ patientē tolerare s illas q tangūt deū cū indignatiōe increpare. L hys. In pp̄ijs iniurijs quēq eē patientē laudabile ē. iniurias autē dei vsq ad auditū sufferre nimis ē ipiū.

Latuet oues qui

Nota hic de Lodouico rege francie. qui conuenit cauterizare blasphemantes deū. Sed mō verificatū est illud ppheticū Isa. liij. Dominatores populi mei iniq agunt dicit dñs z iugit tota die nomē meū blasphemaf Quarto ostendit fruct⁹ pueniens ex ieiunio in themate cū dñi. Ecce angeli accesserunt. Et nota similitudinez z poteritis intelligere qualiter fuit. Qñ duo magni dñi seu p̄ncipes faciunt duellum in campo clauso vbi rex tenet campum securū. z amici et exercitus vtriusq exspectant finē hincinde. et facto prelio vict⁹ cū suis fugit. et seruitores et amici victoris cum gaudio ad eū accedunt sibi necessaria ministrando. Sic xps et lucifer maiores p̄ncipes mundi. vt dicit magister hystoziarū. s. diuersi mode. Nā xps est p̄ncipes sanctitatis. et lucifer iniquitatis. hodie fecerunt duellū. z deus pater tenuit campū securū. xps autē vt dicit Chrysostrōm⁹ p̄cepit angelis vt ab eo elongarentur ne a lucifero viderent. Idē fecit lucifer de suis et soli ipsi duo intrauerūt campū. Et arma diaboli fuerūt tria. s. lancea. ensis z diga. Lum lancea superbie et vane glorie. cū ense gule. et cū gladio auaricie xpm̄ tēptauit et accessit. Nam ipse lucifer cum istis armis plures occiderat. sed xpo in nullo nocuerunt sed victus fugit. Et tūc dicit thema de xpo. Accesserūt angeli ad eū z ministrabant ei zc. Sed in quo ministrauerunt ei. Nota illud q xps magis indigebat erat cibus. ideo ei in h angeli ministrauerunt. Dicunt hic aliqui deuoti contēplatiui. q sancti angeli iuerūt subito ad virgine mariā que nesciebat aliquid de filio suo nec vbi esset. qui sibi dicebant preliū et victorias. que auditis rumoribus victorie per dictos angelos misit sibi prandiū quod per se parauerat. vt caules vel brodium vel spinargia et forte sardineta. rogans angelos vt qd sibi supererat vel superesset ad ipsam reducerent ad prandium. Ecce quomodo accesserunt angeli z ministrabāt ei. Ita erit de nobis. Nam modo sumus in prelio cum diabolo in campo clauso. s. in quadragesima s sumus victores de gula. vana gloria. z auaricia. facto prelio scz in die pasce. accedent angeli. i. sacerdotes. et ministrabūt cibū quem virgo maria parauit scilicet materialiter. effectiue autem spiritussanctus in coquina vteri virginalis. scz corpus xpi infra cortinaz. i. in hostia cōsecrata. Ideo dicit xps. Vincenti dabo manna absconditū. quod nemo scit nisi qui accipit. Apoc. ij.

Seria sc̄ba post d̄p̄nicā p̄mā in quadragesima. Sermo p̄mus.

de a dextris Ath. xv. Pro declaratione hui⁹ verbi z veniēdo ad materiā p̄dicandā est sciendū q xps loquēs de suo aduentu ad iudiciū dixit. Cū venerit filius hoīs in maiestate sua z oēs angeli eius cū eo. tūc sedebit sup sedē maiestatis sue. tūc cōgregabunt⁹ ad eū oēs gentes z sepabit eas ab inuicē sicut pastor separat oues ab hedis. Et statuet oues quidē a dextris. hedos autē a sinistris. Ath. xv. Nota in maiestate. Nā in p̄mo aduentu. s. p redēptione fienda nō venit in maiestate s in humilitate z paupertate. S; in sc̄do aduentu qñ veniet ad faciēdū remunerationē. nō veniet in hūilitate z paupertate s in tanta maiestate et p̄tate q totus mund⁹ tremet. Scitis q̄liter. Nota p similitudinē de arbore in q sunt volucres siue multe aues cantantes z saltantes zc. sed qñ falco venit tremunt z timēt. Ita iste mundus est sicut arbor faciens fruct⁹ malos. s. vanitatum pomparū et deliciarū. z qlibet vult colligere sūnū vel capuciū plenū. quilibet tñ perquirat ista mundana. In hac arbore omnes creature ad instar auū sunt ludentes. vt patet in sole et luna et planetis. Dic de motu coz. eclipss zc. Itē de elemētis. terra autē in vno tpe producit herbas. plantas. flores. et fructus. z in alio tpe totū dimittit. s. in autūno. Aqua alē quando fluctuat zc. aliqñ non. Idē de aere. Itē modo volucres in vere cantāt et faciunt matrimoniū. nā quelibet vult suā. ita q omnis creature mundi videntur ludere. Sed qñ veniet z euolabit falco seu aquila grandis. s. dominus Iesus xps tot⁹ mund⁹ timebit. Nam sol stabit in oriente et luna in occidente. ita q nō mouebit se nec etiam stelle et omnes montes liquefcent zc. ppter hoc ecclesia in p̄sona cuiuslibet christiani dicit. Libera me de morte eterna zc. Si ergo celum z terra et alie creature impeccabiles que nunq̄ p̄terierūt dei preceptum timebunt. dic quid facies tu qui totiens peccasti. quot iuramenta quot corruptiones fecisti zc. Tunc peccatores vellent magis esse in inferno q̄ videre iudicē iratū. Unde dicit Job in p̄sona peccatoris. Quis mihi hoc tribuat vt in inferno p̄tegas me et abscondas me donec pertransseat furor tuus Job. xij. Tunc dicent montib⁹ et petris. cadite sup nos et abscondite nos a facie sedentis sup thronū z ab ira agni. Apoc. vj. Sed illi de bona vita qui in h mundo vixerūt fm̄ diuinā ordinationē et nō fm̄ pp̄iaz inclinationē. tūc nō timebūt s gaudebūt: dicendo.

Dñe istā diem desiderauī. ego mō ero glorio-
sus in corpore et aīa. iō dicēt. glia tibi dñerz.
Ideo xps. Qñ videqñs hec fieri respicite z
leuate capita vestra. Glo. exhilarate corda
qm̄ appropinq̄t redēptio vestra. Lu. xxi. Se-
cundo dicit. tunc sedebit sup sedē maiestatis
sue. qz iudex sedendo dat sniam. Ideo ipse vt
iudex vniuersalis oīm sedebit iudicando. nō
in terra s̄ in aere. vt ab oibus videat. Abali
videbunt suā humanit atē. boni aut̄ humani-
tatē et diuinitatē. Et sedebit cū eo virgo ma-
ria et apostoli. et oēs illi q̄ tenuerūt vitā apo-
stolicā. Auētas. Ecce nos q̄ reliquimus oīa et
secuti sum⁹ te. qd̄ ḡ crit nobis. Amen amē di-
co vobis. q̄ vos q̄ secuti estis me z reliquistis
oīa. in regeneratione cū sederit fili⁹ hoīs in se-
de maiestatis sue. sedebitis et vos sup sedes
duodecim iudicantes duodecim trib⁹ israel.
Abath. xix. Quantū deberem⁹ laborare p
isto honore obtinendo. Itē cōgregabunt̄ an-
te eū oīs gentes et sepabit eas. s. per ange-
los. sicut pastor segregat oues ab hedis z sta-
tuet oues quidē a dextris. hēdos vero a sini-
stris. Patet ergo thema. Et sum in materia
moralī. Ergo illa die solū oues erunt a dex-
tris. cū dicit. Statuet zc. ergo illa die melius
erit esse ouem Iesu xpi q̄ fuisse papā vel re-
gem vel imperatōrē. Abodo ego video in sa-
cra scriptura q̄ ex quinq̄ virtutib⁹ homo effi-
citur et ostendit̄ ouis Iesu xpi. etiā si añ fue-
rit capra diaboli. s. per

Simplicem innocentia.
Amplam misericordia.
Firmam patientiam.
Cleram obedientiam.
Dignam penitentiam.

Dico pmo q̄ pama xtus zc. et h̄ est qñ hō
viuit simplr. nec nocet alicui corde odiendo
nec ore diffamando. manibus pcutiendo vel
furando z ideo talis vita d̄ simplex innocen-
tia q̄ facit hoīez xpi ouē. Ratio. nā sicut ouis
nō ferit cornib⁹ vt thaurus. nec mordet den-
tibus sicut lupus nec pcutit calcib⁹ vt equus
s̄ simplr viuit. sic etiā si vultis esse oues xpi
neminē pcutiatis cornib⁹. s. scie vel potentie.
Nam cornu scie feriunt notarij. iuriste. aduo-
cati. vel hoīes qui habēt magnā sciam. Item
mercatores alios decipiendo. Lomu aut̄ po-
tentie feriunt dñi et potentiores faciendo ra-
pinas vel iniurias et exactiones calūnias et
oppressiones. et ideo quisa. quia ecce qd̄ dicit
dñs ore dauid. Quia cornua pctōz cōfringā.
z exultabunt cornua iusti. in ps. lxxiiij. Itēz
nō mordere dentib⁹ vt faciūt lupi. diffaman-
do mordent. tamā pximi dicendo. talis fuit

hic. Ita q̄ diffamare nō est nisi mordere. Itē
diffamatores nō sunt oues xpi. s̄ lupi inferni
Itē apls. Qis lex vno sermone implet. Dili-
ges pximū tuū sicut teipsum. Q̄ si inuicem
mordetis et comeditis videte ne ab inuicem
cōsummamini. ad Gal. v. Nota differentiaz
inter mordere et comedere qz mordere ē mo-
sum dare. et comedere est totuz transglutire.
Abordent illi q̄ ad vnā partē laudāt hominē
vel mulierē. et ex alia diffamāt: dicendo. co-
gnoscitis talē. Bon⁹ hō est. z bona mulier.
s̄ habet talē defectuz. Ecce morsus de fama.
Itē aut̄ comedūt qñ nō dicunt aliq̄ bonum
aliū laudando s̄ totū malū. Ecce quare dicit
apls. Si inuicē mordetis. Itē nō pcutere pe-
dibus vt faciunt equi. Nā tunc calcant pedi-
bus qñ aliquis despiciat. iō filij nō despiciant
parentes. nec pntes filios. nec iuuenes de-
spiciant senes. nec sani infirmos. nec diuites
pauperes. nec dñi vasallos. nec prelati deri-
cos. et econtra. Sed tanq̄ ouis innocēter se
habere ad oēs. Cñ xps. Videte ne contēna-
tis vnū ex his pusillis. Abath. xvij. Patet ḡ
qd̄ sit simplex innocentia. Innocēs qñ nō no-
cens. Nā tales erūt oues iesu xpi. z erunt ad
dextrā cū angelis dei. Nota hic historiā Da-
uid. qui licet fuerit scissimus. tñ peccauit in
numeratione p̄li. ppter qd̄ deus misit mor-
talitatem in p̄lo. ita q̄ infra tres dies mortui
fuerunt. lxx. milia hoīes. a viginti añs z sup
vltra puulos et mulieres. qui forte fuerūt to-
tidem. Videns aut̄ dauid mortalitatē p̄li in
q̄ ipse puniebat. ipse magis volēs mori dixit
Ego sum qui peccauī et inique egi. Isti qui
oues sunt qd̄ fecerunt. Certat̄ obsecro ma-
nus tua cōtra me et p̄ domū p̄ris mei. ij. Re-
gum vi. Ecce hic simplex innocentia. Se-
cunda xtus zc. Et h̄ qñ de bonis tā tpalibus
q̄ spūalibus sibi a deo cōmissis largit̄ distri-
buit indigentibus. z ex hoc efficit̄ quis ouis
xpi. Ratio. quia inter oīa aīalia ouis est aīal
magis beneficiū. Nā ouis exuendo se lanā fa-
cit nobis misericordiā z beneficium miscbie.
quia q̄t pauperes induit ouis. Nā nullus no-
strum fuisset indut⁹ de lana nisi ouis dedisset
nobis. Itē dat nobis lac ad comedendum et
agnos etiā zc. Item si vultis ei assimilari eri-
tis ouis xpi dando lanā. s. bona exteriora et
temporalia. s. panē z vinū pecunias z vestes
z hmōi. Si habetis pauperes in vestra villa
seu vico detis eis de ista lana. Scdo dando
lac scz bona interiora et spūalia dando bo-
nam doctrinam ignorantī. sicut ego do vo-
bis modo. Si habetis lac scientie deuotio-
nis seu eloquentie detis non habenti. Nota

p hoc historiā euangelij. dicit em̄: Esuriui et
dedistis mihi māducare. situi et dedistis mi-
hi bibere. nudus fui z cooperuistis me. Nota
etiā in legēda beati Abartuni legit̄ q̄ semel in
via admirās de oue attonsa. discipuli quēse-
rūt. pater quid miramini. Qui rīdens dixit.
Hec ouis cōpleuit p̄ceptū euangelij di. Qui
habet duas tunicas det vnā nō habenti. et q̄
habet escas similiter faciat Luc. iij. Tercia
virtus est firma patientia z hoc qñ de iniurijs
sibi factis vel dictis nō curat. nec vult recipere
vindictā imo oēs diligit generaliter z p omi-
bus orat. hec virtus facit hoīem ouē xpi. Itē
qz ouis est aīal multū patiens. qz comedēs si
p̄scquit̄ vel p̄cutit non se defendit. sed vadit
aliūde: nec vindicat se sicut canis vel capra.
sed humiliter cedit. B̄ndicta p̄sona vir vel
mulier qui talē habet patientiā. z de nulla in-
iuria recipit vindictā sed parat vt deus sibi
parcat. Ideo apls. Si fieri pōt qd̄ ex vobis ē
cū omnib⁹ homib⁹ pacē habētes. nō vosinet
iplos defendētes. Glo. i. vindicātes. charissi-
mi sed date locū ire. scriptū est em̄: Abibi vin-
dictā z ego retribuā diē dñs. Si esurierit ini-
micus tuus ciba illū. si sitit potū da illi ad in-
star ouis. Ro. xij. Nota mihi vindictā. Et iō
nō debet homo sibi vsurpare regalia dei: als
zc. dñi temporales z iudices possunt facere z
debēt facere vindictā iuridice cum p̄cessu: qz
iusticia fit sine peccato. Item remissio iniuria-
rum est meritoria. Nam patientes assimilant̄
christo. de quo Ysa. liij. dicit: Sicut ouis ad
occisionē ducet̄: z quasi agnus corā tondēte
se obmutescit z nō aperiet os suū. Ideo apls
Sequamini vestigia eius qui peccatū nō fe-
cit nec iniūctus est dolus in ore ipsi⁹. qui cum
malediceret̄ nō maledicebat: cū pateret non
cōminabat̄. p̄ma Pe. ij. Quarta virtus ē
obedientia. scz quādo hō in vita sua nō facit
aliqd̄ nec cogitando nec loquēdo nec operā-
do s̄m voluntatē z inclinationē suam. sed s̄m
voluntatē z ordinationē diuinā. talis ē ouis
christi. Ratio. nā iam videtis qualiter oues
sunt obediētes pastorī. Nam vnus puer vel
puella facilliter cum modica virga gubernat
xxx. vel. lx. oues. secus est de capris seu hedis
qz quelibet indigeret vno pastore. Si ergo in
die iudicij vultis esse oues xpi sitis obediētes
pastorī. s. illi qui dicit: Ego sum pastor bon⁹
z cognosco oues meas z cognoscūt me mee.
Joh. x. Videam⁹ nūc quid p̄cipit iste pastor
Primo q̄ viuam⁹ humiliter Abath. xj. Dil-
cite a me qz mitis sum z humilis corde. j. Pe-
tri. v. humiliamini sub potenti manu dei. scz
pastoris vestri zc. Qui ergo vult ire p viam

supbie nō est ouis christi: sed capra dyaboli.
Secūdo q̄ vadamus p viā misericordie z li-
beralitati dādo. Estote misericordes sicut
pater vester misericors est. date z dabit vob
Luce. vi. Item mutuādo. ibidē. Abutuū da-
te nihil inde sperātes: z erit merces vsa mul-
ta: z eritis filij altissimi. qz ip̄e benign⁹ est sup
malos z ingratos. Luc. vi. Qui ergo inobe-
dienter vadit p viā auaricie faciēdo vsuras.
rapinas. furta zc. nō est ouis christi sed capra
dyaboli. Tercio q̄ ambulem⁹ p viam mundā
castitatis zc. Abath. xix. Sunt qui castrauē-
runt se ppter regnū dei. qui potest capere ca-
piat. p̄ma ad Thep. iij. Hec est voluntas dei
sanctificatio vestra: vt sciat vnusquisq̄ vas
suum possidere in sanctificatione. Qui ergo
vadit p viam immūdam z lutofam luxurie z
carnalitat̄. talis nō est ouis christi sed capra
dyaboli. quib⁹ dicit christus. Vos nō credi-
tis. quia nō estis ex ouibus mcis. Oues mee
vocē meā audiūt. s. obediēter. z sequūtur me
z ego vitā eternā do eis Johānis. x. Qui
ta virtus est digna penitētia. s. de peccatis cō-
missis. qz nullus potest excusari a peccat̄. Et
idco dicit̄: Non est em̄ homo iustus in terra
qui faciat bonū z nō peccet. Eccl̄s. vij. Ideo
necessaria est digna penitētia. s. cōterendo de
peccatis. z pponēdo nō redire. cōfitendo et
satisfaciēdo. Et isto mō penitētia facit homi-
nem ouē xpi. Ratio. nā ouis z capra differūt
quia ouis cū cauda cooperit verēda sua. sed
capra non. imo ostendit totū. Abodo cogno-
scitis quis est ouis et q̄s capra. Oēs quotq̄t
sumus habemus verēda peccatorz. que licet
mō nō appareāt. tamē in die iudicij oīa mala
z peccata apparebūt in facie. Sicut patēt pec-
cata enozmia illius qui cōdemnat̄ z ponit̄ in
scala cū pergamento in fronte in q̄ sunt pecca-
ta picta. z quāta mala occulta discooperi-
ent̄. Abulti z multe qui modo reputant̄ bo-
ne p̄sone qñ tunc videbunt̄ z dicef̄: q̄s est ille
z non est ille talis religiosus. De traditore
hypocrita. Idem de clericis z laicis z mulie-
ribus. Sed si verēda peccatorz cooperiant̄
hic cū cauda penitētie. tunc nō apparebunt in
cōfusione nec in verecūdiam vestrā. Et nota
hic exemplū de scutifero confesso in stabulo.
qui cooperuit peccata sua cum cōfessione. in-
telligatis cū cauda penitētie. Nam taliter co-
operuit peccatū q̄ dyabolus nō recordabat̄.
Et nō est mirū si dyabolo sunt in obliuione:
quia etiā ab ip̄o deo obliuiscunt̄. Autoritas.
Si impius egerit penitētiā ab omnib⁹ pecca-
tis suis q̄ opatus est z custodierit omnia p̄-
cepta mea et fecerit iudicium et iusticiā. vita

viuet z non moriet. Omniū iniquitatū eius quas operat est nō recordabo. suple ad puniendū. Ezech. xviii. Ideo dicit Dauid i ps. xxx. Beati quozū remisse sunt iniquitates: et quozū tecta sunt peccata. s. cauda penitentie. Capra autē que totū ostendit significat psonā inuerecūdam diffamatā: qz omnes sciunt suā malā vitam z peccata: vt sunt mali clerici et alij notozij cōcubinarij. nec volunt ea cooperare cum cauda penitentie. sunt em̄ impenitentes. Ideo faciamus penitentiā. Ecce ergo q̄ re dicit thema. Statuet oues a sinistris. Deo gratias.

Feria secūda post dñicam Inuocauit.

Sermo. ij.

Sunt hi i suppli

ciū eternū: iusti autē in vitā eternā.

Matth. xxv. Sermo noster erit de sancto euāgelio qd loquit de iudicio generali. Sed pmo salutē dgo Maria. Sūt hi. s. mali in supliciu eternū. iusti autē in vitā eternā. Est hic q̄stio p̄ introductionē materie p̄dicande. p̄pter qd oportet esse iudiciū i fine mūdi. cū iam sancte aie habeāt retributionē eterne glorie i celo. z mali in inferno: quia dicit scriptura. Statutū est omibus homib⁹ semel mori. q̄tū ad corpus. z post hoc iudiciū. q̄tuz ad animā immortalē. heb. ix. Ad quid ergo crit aliud iudiciū. Responso q̄ tota ratio illi finalis iudiciū z generalis erit ad ostēdendū iusticiā z equitatē iusti iudicis. qui nō solum in suo iudicio vult facere equitatē sed etiā conformitatē: qz fm̄ modū p̄ quem facta sunt bona opera. boni habebunt retributionem. z fm̄ modū p̄ quem facta sunt mala opa mali habebunt punitionē. Auto. ps. lxi. Semel locutus est deus duo. hec audiui. qz potestas dei est z tibi domine misericordia. quia tu reddis vnicuiqz iuxta opa sua. Nota potestas dei. s. ad puniendū quoscūqz siue magnos siue paruos. Et tibi domine misericordia. s. ad remunerādū bonos: quia tu reddis vnicuiqz iuxta opera sua. Adhodo videamus qualiter sūt bona opera siue mala: z sic videbim⁹ rōnem iudiciū generalis. Bona siue mala pmo sūt ab aia cogitādo deliberādo ordinando. Deinde in executiōe corpus associat anime ad faciendū opus bonū siue malū. Ideo aia prius meref vel demeret. Verbi grā. In quolibet statu de bonis opib⁹. deinde de malis practice. Ideo cōformitas diuine iusticie primo dat retributionē anime. Verbi gratia. Ubi sunt aie sanctorū. Rñdeo sunt i glā. sed corpa pmanēt adhuc corrupta. Sed in iudi-

cio generali suscitabunt corpa vt simul cum anima habeāt gloriā. Ideo dicit: Tu reddis vnicuiqz iuxta opa sua. Idē p̄ oia dicit de malis operibus. De his omnib⁹ auctoritas. Omnes nos manifestari oportet. s. ex dicta rōne. ante tribunal xpi: vt referat. i. reportet vnicuiqz pp̄tia corpis. nō dicit anime: sed corpis. simul cū anima: put gessit siue bonum siue malum. ij. Corinth. v. Qm̄ boni iudices nō solum puniūt latronem vel homicidā sed etiā illū qui ip̄m associat. Patet ratio iudiciū generalis. Cui⁹ cōclusio est thema. Sūt hi zc. De illo iudicio euāgeliiū hodiernū ponit tria puncta. scz

Ordinatio iudicialis.

Diffinitio sententialis.

Executio p̄petualis.

De isto dicit thema. Sūt hi zc. Dico primū qd erit in iudicio erit ordinatio iudicialis: qz que a dño sūt: ordinata sunt. Ro. xiiij. De ista ordinatiōe dicit euāgeliiū. Cum venerit fili⁹ hominis in maiestate sua zc. vsqz ad bedos a sinistris. Uide de hoc in p̄cedenti sermone. in pmo aduētū: quādo venit p̄ redēptiōe nō venit in maiestate sed in hūilitate z paupertate p̄pter hoc iudei nolebant ip̄m recipere. imo qm̄ beat⁹ Iohes ip̄m ofudit dicens: Ecce agn⁹ dei: ecce q̄ tollit peccata mūdi Ioh. i. dixerūt nolom⁹ hūc regnare sup nos. Unde de tota illa multitudine nō nisi duo secuti sunt xpm. scz beatus Andreas z quidā ali⁹. Ideo Ysa. liij. In humiliāte iudiciū eius sublatū est. s. qm̄ veniet ad iudiciū cum tanta maiestate zc. Nota errozē dicentium q̄ tunc virgo Maria orabit p̄ peccatorib⁹: qz imo erit cōiudex cū filio sedens zc. omnes apli z de illa vita aplica: vt dicit glosa super illud: Ecce reliquim⁹ omnia Matth. xix. Tūc omnes oues. i. boni erūt ad dextrā. Ratio. p̄pter tres cōditiones quas habuerūt ad instar ouiu que sunt. s. misericordia. obediētia. penitētia. Uide in p̄cedenti sermone. Secundū qd erit in iudicio erit diffinitio sententialis. Dic practice quō xps iudicabit pp̄tia auctoritate. Et licz nō indigeat cōsilio matris nec aploz. volens ip̄os honorare dicit christus matri. que sedebit ad dextram eius iuxta figurā. iij. Regū. ij. Possit est thronus matri regis que sedit ad dextrā eius. Mater mea quid videt vobis. quid debeam facere his qui sunt ad dextrā. Dicit aliqui q̄ hec locutio erit mētalis zc. Sz oportet q̄ ego dicam vobis vocalit. Respōdebit dgo Maria. Fili mi videt mihi ex quo isti si vixerūt iuxta suā inclinatiōez sed iuxta vras ordinationem. nec fm̄ suos sensus: sed iuxta

vestras monitiōes. ideo videt mihi q̄ debet ant hic esse nobiscū in gloria. Idē dicent apostoli. Tūc xps vt iudex impatiue dicit leta facie. Venite bñdicti patris mei possidete paratū vobis regnū a p̄stitutiōe mūdi. Matth. xxv. Tūc boni p̄strati dicēt. Gloria tibi domine zc. Tūc virtute glorie ascendēt in altū Auctoritas. j. Thef. iij. hoc em̄ vobis dicimus in verbo domini. quia nos qui viuim⁹ simul rapiemur cū illis obuiā xpo in aera. et sic semp cū domino erim⁹. Deinde dabit sententiā contra malos de cōsilio matris z apostolorū. dicens. Et ego vt iudex vniuersalis z dñs diffinitive z irreuocabiliter dico vt fiat sicut dicitis. Tūc dicit. Discedite a me maledicti zc. vbi sunt septē clausule. p̄ma. Discedite. Tūc illi maledicti facient planctū. hie remie. xx. Maledicta dies in qua natus sum. Dies in qua peperit me mater mea nō sit bñdicta. Maledictus vir qui annūciat patri meo dicens. natus est tibi puer masculus. et quasi gaudio letificauit eum. Tertium erit executio p̄petualis que statim fiet. nō sicut in mūdo de aliquibus sententijs que nunq̄ executioni mandant. Nota quomō in executiōe est ordo cōtrarius diffinitioni sententia. Qm̄ pmo fiet executio de malis. quia dicit thema. Sūt hi in supliciu eternū. Dic quomō xps clamabit. Inferne aperi os tuum z deglutire impios istos. Tūc terra se aperiet et absorbebit omnes malos. Juxta illud Matth. xiiij. In tempore messis dicam messozibus. Colligite primū zizania. z alligate ea in fasciculos ad comburendū. Nota practice quomō sunt fasciculi. Quoniā sicut fuerunt hic similes in culpa. sic erunt similes in pena. Unus fasciculus fiet de malis dominis tēporalibus zc. Alius de malis p̄latis. Alius de malis religiosi zc. Cōgregabunt in cōgregatione vni⁹ fascis in lacum z claudent ibi in carcere Ysa. xxiiij. z erunt ibi in secula seculoz. Alius eis fuisset nunq̄ fuisset. Dixit christus de iuda Bonum erat ei si natus nō fuisset homo ille. Matth. xxvj. Dicit glosa. Alius fuisset iudeo omnino nō fuisset. Postmodū fiet executio de bonis introducendo eos in celum p̄cedentibus angelis cantando. sequētib⁹ omnib⁹ sanctis. christus x̄o cum virgine matre i medio. z sic ascendet. z quādo transibunt videbunt celū lune z solis. z videbūt oculis carnalibus. Idē de pulchritudine celi empirei. vbi inueniēt suas cathedras cū nominib⁹ suis. et ibi collocabunt. quidā in ordinib⁹ angelozū quidā archangelozū zc. Sup oēs erit virgo Maria. Juxta illud. Exaltata es dei genitrix

super choros angelozū ad celestia regna. Si em̄ quondie oportet nos tormēta p̄ferre si ipsam gehennā paruo tpe tolerare vt xpm videre possem⁹ in gloria venientē z sanctorū eius numero sociari. nōne dignum erat pati omne qd triste est: vt tanti boni tanteqz glorie p̄cipēs haberemur.

Feria tertia post Inuocauit.

Debat eos de

regno dei Matth. xxi. Tota difficultas hui⁹ thematis est scire qd p̄ regnū dei intelligat. p̄ro quo sciendū q̄ i sacra scriptura maxie in nouo testamēto regnū dei dicit xps: z hoc triplici rōne.

Prima possessiue.

Secūda causatiue.

Tercia obiectiue.

De p̄ma: qz sicut rex potens pacifice possidet regnū sibi fidele. ita pater possidet filium suū christū in sua humanitate pacifice: quia nūq̄ in suo corpore nec i anima habuit rebellionē nec inobediētiā seu peccatū. Dicit em̄ sanctus Thomas. iij. scrip. dist. xij. q. ij. arti. j. q̄ simpliciter loquēdo christus nullo modo peccare potuit. Unde Damascen⁹ dicit in tercio libro. q̄ impeccabilis ē domin⁹ iesus. Potest em̄ christus: vt dicit sanctus Thomas vbi s. tripliciter cōsiderari. scz vt viator: vt cōp̄tens: et vt deus. Et omnib⁹ istis trib⁹ modis xpm cōsiderando christus est impeccabilis. Qd sanct⁹ Thomas vbi supra inductiue z pulchre probat z declarat. Secūdo causatiue. quia xps ex sua euāgelica p̄dicatione et exemplo virtutū z cōuersatiōe erat causa vt gentes cōuerterent. Et ideo qz deus pater regnat sup gentes sup quas ante tyranice regnabat lucifer. ante. s. p̄ quinqz milia annos. Tercio obiectiue: quia totū obiectū glorie in regno celesti vel celo empireo est christus. vidento xpi diuinitatē. que est eadez in tribus psonis. z eius humanitatē. homo est gloriosus z beat⁹. Dicit em̄ sanct⁹ Thomas q̄ beatitudo vt finis quo ē aliquid creatū. Nō aut vt qd siue obiectiue. sic em̄ est quid increatū. p̄ma scbe. q. iij. arti. j. Idez p̄ma pte. q. xxvj. ar. iij. Ecce ratio quare xps dicit regnū dei. z de hoc ē auctoritas Luc. xvij. q̄ rabini z pharisei inimici christi fecerūt christo questionem dicendo. Quādo veniet regnū dei. s. homini in iuuetute aut in senectute. ex elemofyna aut ex ieiunio. in templo vel extra. Respōdit eis christus et dixit. Non veniet regnū dei cum obseruatione. Neqz dicent. Ecce hic aut illic. Ecce enim regnū dei intra vos est Luc. xvij. q. ij.

Nota cum dicit: Non veniet cum obseruati-
one operis vel loci. Et docebat eos de regno
dei. id est de se. quomodo erat vna persona in tri-
nitate. Item quod erat vnus deus et homo et
messias: et sic de alijs veritatibus fidei. Patet
ergo thema. In sancto euangelio hodierno
xps ostendit nobis triplicem veritatem de regno
dei. i. de se triplici testimonio. s. p testimoniu
humanale. et hoc in principio euangelij. Per te-
stimoniū diuinale. et hoc in medio euangelij.
Per testimoniū scripturale. et hoc in fine euā-
gelij. Et primo dico qd christus est. Quia ho-
mines spūs sancto illuminati cōfitebant veri-
tatem in principio euāgelij cū dicit: Cū intrasset
iesus hierosolymā cōmota est vniuersa ciui-
tas dicens: Quis est hic. Populi autē dicebāt:
Hic est iesus propheta a nazareth galilee etc.
Ecce testimoniū hominū. Nota cū dicit: cō-
mota est vniuersa ciuitas. s. ad honorifice re-
cipiendū christū venientē. ppter qd rabini et
pharisei quib⁹ summe displicebat talis rece-
ptio ex inuidia et malicia dicebāt p̄lo. Quis
est hic. Filio vnus carpētarij paupis facitis
tantū festū. Nam tale festū et receptio talis so-
lū debet fieri regibus et p̄ncipibus. Ideo de-
spectiue dicebant. Et quis est hic. quē ad mo-
dum dicit in psalms qm̄ paup loquit. Et quis
est hic. Et ideo Eccl. xij. Diues locutus est et
oēs tacuerunt. et verbū illi⁹ vsq ad nubes p-
ducēt. paup locutus est et dicit. Quis est hic.
Sed ecce testimoniū p̄li. s. hominū simpliciū
nō aut supboz. Hic est iesus ppheta a naza-
reth galilee. qm̄ dicerēt. talis honor sibi cōue-
nit. Et nota hic quinqz excellentias qz attri-
buebāt xpo illuminati spūs sancto. ex qb⁹ dign⁹
erat illo honore. Et p̄ma excellentia erat vel
est: qz dicebāt eū esse deū creatorē qm̄ dicebāt
hic est. qz esse ē p̄p̄iū nomē dei. qz esse signi-
ficat diuinitatē. Et si dicat. Et nūquid nos
habem⁹ eē. Rūsiō. qz esse nostrū p̄p̄ie loquē-
do nō debet dici esse. Sicut null⁹ p̄p̄ie dicit
diues: nec dicit dñs ex pecunia quā accepit
mutuo: qz nō est sua. imo oportet eā reddere
cū vsuris sub magna pena. Sic etiā deus qui
p̄p̄ie habet esse. mutuauit nobis esse. qz esse
essentialit̄ soli deo cōpetit. Esse vō n̄m mu-
tuo accepim⁹ a deo: et oportet nos reddere in
morte. qz oportet nos mori. et tunc reddidit cū
vsuris. s. meritorū et bonorū operum. Als etc.
Ideo quando deus voluit mittere Moysen
ad liberandū populū israel de manu phara-
onis. Moyses voluit scire nomē. Cui respō-
dit deus dicens. Ego sum qui sum. Sic di-
ces filijs israel. Qui ē misit me ad vos. Exo.
ij. Quādo ergo populus dicebat. hic est. cō-

fitabant xpi diuinitatē ppter quā meret istū
honorem. Secūda excellentia est sua huma-
nitas et incarnatio. quā confitebant cum dice-
bant. Iesus. quia sicut esse est nomen diuini-
tatis. ita Iesue est nomē humilitatis. Et ideo
vocatū est nomē eius Iesus Luce. ij. qd idē
est qd saluator. Ideo dixit angelus Gabriel
ad Ioseph. Vocabis nomē eius Iesum. Ra-
tio. Ipse em̄ saluū faciet populū suū a pecca-
tis eorū. Math. j. Tercia excellentia est pphē-
tia quā sibi attribuebant quādo dixerūt cum
pphetā. Nam ppheta fm̄ ethimologia dicitur.
id est p̄cul fans. scz a cognitiōe humana
naturali. Et hoc dicit ppter eius p̄dicationē
in qua loquebat. s. de mysterio trinitatis. de
gloria paradisi. de ordinibus angeloz. de pe-
nis inferni. et de purgatorio. et de lymbo. et de
generali iudicio. Ista em̄ p̄cul sūt a cognitiōe
humana. Secus est de Moyses qui locutus ē
de deo. solū dicendo illa que possunt sciri na-
turaliter. scz qz est vnus deus. vnū principū.
hoc etiā sciunt philosophi. Ideo Moyses de-
bet dici ppheta. id est ppe fans. et non p̄cul.
Sed Iesus christus debet dici ppheta. id est
p̄cul fans. Ideo dixit populus de eo. pphē-
ta magn⁹ surrexit in nobis Luce. vij. Quar-
ta excellentia est vita xpi virtuosa quā cōmen-
dabatur et sibi attribuebant quādo dixerūt: a
nazareth. qd interpretat flos vel campus flo-
ridus. Ecce hic vitā christi floridā et odoriferā
dans odorem virtutū et cōsolationis anima-
bus deuotis. Ideo Salomon. Hyems abiit
et recessit. s. tempus Moysi. flores aparuerūt
in terra nostra Luce. ij. Sibi ergo cōpetebat
iste honor. Quia dicit p̄bus qz honor est reue-
rentia alicui exhibita in testimoniū virtutis.
p̄mo Ethicorū. Quinta excellentia est sua
passio quā testificabant hebraice quādo dixe-
runt: a galilea. que fm̄ hebraicā interpretatōz
quadupliciter interpretat. scz rota. volubi-
lis. trāsmear. galilea. dabant testimoniū
popul⁹ dicebat. a galilea. dabant testimoniū
sue passionis. in qua Iesus christus p̄mo fuit
in rota quādo ducebatur rotando de vno iudi-
ce ad alium. Secūdo fuit volubilis quando
data sententia vt crucifigeret. impetuose fuit
ductus ad montē caluarie. Tercio fuit trans-
mear. s. mortē. scz quando fuit corpus posi-
tum in monumēto. et anima descēdit ad lym-
bum. Quarto transfiguratus in die resurre-
ctionis quādo anima rediit ad corpus et sur-
rexit gloriosus. Fiat ḡ ratio quādo iudei p̄-
sumptuos ex inuidia dicebant: quis est h. et
testimonio humano fuit a spūs sancto testificatū
hic est Iesus propheta etc. De hoc ergo xps

regratiando patri in oratiōe sua dicebat. Lō
fiteor tibi pater domine celi et terre. qui absco-
disti hec. scz supradicta secreta. a sapientibus
et reuelasti ea paruulis. quoniā sic fuit placi-
tum ante te. Math. xj. Secūda virt⁹ fuit
ostensa de christo p testimoniū diuinale siue
diuinum. quia tale signū nō poterat dari nisi
a deo immediate. Dicit enim in medio euā-
gelij. Intrauit Iesus in templū et eiecit omnes
vendētes et ementes in templo et mēsam nū-
mulariorū euertit. et dicit eis. scriptū est. Do-
mus mea domus oratiōis vocabit̄. vos autē
fecistis illam speluncā latronum. Et accesserunt
ad eum ceci et claudi in templo et sanauit
eos. Et si dicatur. quomodo ipsi p̄mittebant vt
ita eos expelleret de templo. quare nō defen-
debant se. Dicit beatus Hieronymus qz a fa-
cie Iesu christi p̄cedebat quidā radius splē-
doz qui terrebatur eos. Ecce testimoniū diui-
nale. nam talia nō possunt nec poterant fieri
nisi a deo. Ideo christ⁹ dicit. Opera qz ego fa-
cio testimoniū p̄hibent de me. quia pater mi-
sit me Joh. v. Abodo notate hic tria mo-
ralia secreta. Nam Iesus christus inuenit in
templo tres cōditiones gentium quas eiecit
de templo. vt patet in euāgelio. P̄mo mer-
catores ementes et vendentes. Abodo vide-
mus si sunt adhuc mercatores in ecclesia. Et
nota de symonia prelatorū. si modo exigant
ementes etiā et vendentes ecclesiastica bene-
ficia. Item si aliquis vult facere capellanas.
modo nō possunt fieri nisi emendo et vendē-
do. Dicatur modus symoniacus quē tenent.
et detur eis bonus modus qualiter debent fa-
cere. Item de sepulturis. quia modo emunt
et vendunt omnes. nūquid sumus mercato-
res planti. Item dicendo. quā crucem vultis
quia pro maiori dabit̄ tm̄. De sacramentis
baptismi. cōfessionis. cōmunionis. matrimo-
nij. extreme vnctionis. oportet aliquo modo
totū emere. Ecce quare christ⁹ eiecit emē-
tes et vendentes de templo. quia ista peccata
eiciēda sunt de ecclesia. als sic emētes et ven-
dentes eiciēnt de paradiso et recipient in in-
ferno. Ideo ppheta. Nō erit mercator vltra
in domo domini exercitū in die illa. Zach.
xiiij. Secūdo in templo erant campores.
quia mensas nūmulariorū euertit. Abodo vi-
deamus si in ecclesia dei sint mense nūmulari-
orū. Dico qz sic. altera ratione: quia sicut in
mensis nūmulariorū fit pmutatio pecuniarū
p pecunia. Ita modo in altari. Nam christ⁹
dicit denarius. Math. xx. Toca oparios et
redde illis mercedem. Ibi dicit cum venissent
acceperunt singulos denarios. Omnes glo-

se dicunt qd iste denarius est christus. Simis
est. auarus qui isto denario nō est contentus.
Ideo quādo beatus Thomas de Aquino fuit
interrogatus a xpo: dicens. bene scripsisti de
me Thomas. Quā ergo mercedem accipies.
Respōdit beatus Thomas dicens: Dñe non
aliam mercedē recipiā nisi teipsum. Sed mō
fit cambiū in altari: qz sunt mali clerici qui nō
dicerent missam nisi p pecunijs faciendo pa-
cū et precū: vt in missis sancti amatoz. Nō
defectus qz p pecunijs corruptibilibus pmutant
denariū incorruptibile. s. christus. Ideo
christus subuertit mēsas nūmulariorū. innu-
ens qz tales clerici sicut debēt ire ad paradysum
vadunt ad infernū. Ideo dicit: Fiat mēsa eo-
rum corā ipsis in laqueū et in retributiones et
in scandalū. Nota in laqueū. s. culpe mortali-
s. symonie. Et in retributiones. s. damna-
tiōis infernalis. Tercio cathedras vendē-
tiū columbas subuertit. Quō intelligit hoc.
Nūquid vendētes colūbas sedent in cathedris.
clarū est qz non. Ideo hoc sic intelligit.
Jam scitis qz spūs sanctus descendit sup xpm̄
baptizatū in forma columbe. Luce. iij. Ex ista
rōne gratie spūales vendunt modo in tēplo
a sedentibus in cathedris. s. iudicibus platis
et cōfessoribus. Nam gratia spūalis est abso-
lutio a peccatis dare penitentiā vel datā cō-
mutare vel in votis dispēsare. Jam iste gra-
tie vendunt in ecclesia dei quādo petūt tantū
vel tantū p absolutiōe vel dispēsatiōe vt mu-
tatione nesciunt dare alias penitētiās nisi de
missis etc. Sicut si vna medicina esset bona
omnib⁹ plagis. Ecce quōd columbe hodie vē-
dunt. Et nota de illo homie pauere qui de
tota quadragesima nō potuit inuenire cōfes-
sorem quousqz portauit florenū in manu ostē-
dens illum. Ideo beatus ille qui istas colū-
bas nō vendit. Et ideo David in psalmo di-
cit: Beatus vir qui nō abiit in consilio impio-
rū: et in via peccatorū nō stetit: et in cathedra
pestilentie nō sedit. Dicit autē cathedra pesti-
lentie quia damnat se et alios ps. j. Terciu
testimoniū est scripturale. quia christus per
sanctā scripturā manifestauit veritatem de se
in fine euangelij. vbi dicit: Videntes autem
principes sacerdotum et scribe. vsqz ibi. doce-
bat eos de regno dei. Nota hic quomodo au-
tiquitus mulieres lactabant filios suos per
tres annos. et cōmunit̄ in tercio anno pueri
incipiūt loqui. ideo christus dixit. Non le-
gistis. Et ore infantū. id est non fantū et la-
ctentiū perfecisti laudem etc. Nota destruas
inimicū et vltorem. inimicū. id est collegium
q iij

phariseorum: et yltorē. s. scribarū iracūdoꝝ seu vindicatorū.
Sermo de eadem feria tertia dñice p̄ime quadragesime.

Stravit iesus in

templū dei. **Math. xxi.** Pro declaratione hui⁹ dñi et introductione materie sciendū est q̄ cōsuetudo fuit vt veniens hierusalē p̄mo intrabat templū dei ad orandum. Nota hystoria euangeliū breuiter qualiter ipsum populus recepit honorifice et p̄cellentaliter. q̄ videntes sc̄z pharisei indignati dicebant populo. et quis est hic. Nota vt habes in alio sermone p̄cedenti de quinq; excellentijs. et de isto ingressu dicit thema. Intrauit Iesus in templū dei. dādo exemplū p̄dicatoꝝ q̄ quādo veniunt ad villas p̄im⁹ introitus templū dei debet esse. Patet ergo thema. **Abodo iuxta hoc thema volo vobis declarare quomō exemplo xp̄i debetis intrare templū dei in die dominico vel i die festo. Ego amore vestri modum in sacra scriptura inueni in quadā auctoritate in ps̄. dauid. cxx. Jubilate deo zc. Popul⁹ eius et oues pascue eius introite portas eius in confessione: atria eius in hymnis cōfitemi illi. Ubi ponit septē cōditiones a laicis obseruandas in audiendo missam in diebus dñicis et festiuis. Prima cōditio est vt sit populus eius. s. dei q̄ sit de populo xp̄iano. Secūda vt sint oues pascue ei⁹. Tercia q̄ intrēt portas. Quarta q̄ sint in cōfessione. Quinta q̄ visitabūt atria eius. Sexta q̄ occupent in hymnis. Septima ne ante finē recedant. ibi. cōfitemini illi. Prima cōditio ergo volentib⁹ intrare ecclesiā et missam audire est q̄ sint de templo dei. sc̄z de ip̄o xp̄iano. Diceretis vos iam: omnes sumus christiani p̄ gratiā dei. ideo omnes possumus dici populus dei. Dico q̄ excōmunicatus non est de populo dei. Sicut em̄ exul et bannitus de aliqua villa. non est de populo illius ville licz fuerit: quia non auderet venire eo: quia ē exul ab ip̄o populo. Ita etiam de christianis omnes sumus de populo dei per baptismum sed per excōmunicatiōē efficiat quis exul et bannitus a villa ecclesie et populo christiano et non habet partē in bonis que sūt in christianitate. nec q̄ diu est excōmunicat⁹ debet venire ad ecclesiā. nec est cum talibus p̄cipandum. **xj. q. iij.** Omnis xp̄ianus. dilectissimi q̄ a sacerdote excōmunicat⁹ sathane tradit. quō sc̄z extra ecclesiā est dyabolus sicut in ecclesia christus. ac per hoc dyabolo tradit dicit: quia ab ecclesie cōmuniōe remouet. Ecce quomō**

*In yltorē dñicis
auctoritas missarū.*

excōmunicatio nō est nisi p̄scriptio vel bannitio. Ideo valde timere debemus sententiā excōmunicatiōis. Si diceret mihi quid velletis amplius p̄dere. digitū vel auriculā aut esse per annū excōmunicatus. Dico vobis q̄ magis vellem p̄dere digitū et manus et etiam caput q̄ per horaz esse excōmunicatus: quia excōmunicatio includit peccatū mortale. **xj. q. iij.** nihil debet timere christianus q̄ separari a corpore christi. Si em̄ separatur a corpore xp̄i non est membrū eius nec vegetat spiritu ei⁹. Quisquis autē inquit apostol⁹ spiritū christi nō habet: hic non est eius. Nota. attendatis ergo vt sitis d̄ populo dei. De hoc auctoritas **Exe. j.** legit q̄ p̄pheta **Ozeas** habuit vnū filium quem vocauit **Israēl**: quod interpretat semē dei. Deinde habuit filiam quaz vocauit **absq; misericordia**. Deinde terciū quē vocauit **absq; misericordia**. Deinde terciū quē vocauit **absq; misericordia**. Quia vos non populus meus. et ego nō ero vester deus **Exe. p̄mo.** Isti tres filij significant tres cōditiones xp̄ianorū. Et prima est obedientiū et deuotiorū qui dicunt semē dei. Secūda est non excōmunicatoꝝ sed peccatoꝝ qui viuūt in peccatis. sc̄z qui viuūt in supbia aut auaricia vel luxuria zc. Hec conditio gentiū dicitur filia absq; misericordia: quia q̄ diu sunt in peccato mortali non cōsequunt misericordiā. Tercia cōditio est excōmunicatoꝝ qui nolunt facere de se rationē. Et de istis dicit deus. non popul⁹ meus. Ideo auertis vos ne intretis ecclesiā dum sit officiū q̄ diu eritis banniti: qz ibi est pena suspensiōis in furca inferni. Sed si querat quid ergo faciā in die festo. Respōdo. oratis deū in domo vestra dum dicit missa et laboratis vt habeatis absolutionē faciēdo de vobis rationē. Secūda conditio est et necessaria q̄ sint oues pascue christi. Nam oues non comedūt nec bibunt quousq; sunt in ouili vel in pascua. Sic vos nō debetis comedere nec bibere. sed ieiuni debetis missam audire. et isto modo eritis oues christi pascue Pascua autē est sacramentū altaris. Sed si dicat nullus comedit de eo nisi sacerdos. Dico q̄ imo omnes comedūt. sicut quādo vos prandetis solum os comedit et nō manus nec pes. tamē ex isto cibo omnia membra fortificant. Ita de corpore mystico. Nam sacerdos est os. oculi sunt cōtemplatiui. aures sunt iudices. brachia milites. venter mercatores. pedes sunt laboratores. Sacerdos autē comedit: sed omnia alia membra fortificant. Ideo dicit sacerdos in fine misse. Refecti cibo potuq; celesti zc. non dicit refect⁹. Qui ergo veniunt ieiuni ad missam oues sunt pascue xp̄i.

Nullus vestrū q̄ haberet loqui pape vel regi vellet comedere ante vel bibere. Et qd sunt pape vel reges nisi vermes respectu illi⁹ maiestatis pape et regis iesu xp̄i cum quo loquimini in ecclesia orando qui est ibi cū suis baronibus et angelis. Logitate ergo qd debent dicere quādo sentiūt anhelitū fetidū de cibo vel potu. ideo nō debetis comedere nec bibere in talibus diebus ante missam etiā si inuitarent vos. Nam debetis dicere et respondere. Non bibam quia habeo loqui cum papa vel rege. Multi excusant a ieiunijs ecclesie. sed ab isto nullus excusat. Oues dyaboli pascunt in prato eius. sc̄z in taberna. et tandē in inferno. De qbus loquit **Dauid** in ps̄. **clviij.** Sicut oues i inferno postū sunt: mors depascet eos. nō dicit destruet. **Abors** corporalis destruit corpus: sed mors infernalis nō: sed depascet eos: qz semp viuēt cū dolore et miseria. Secus de ouibus christi. de quib⁹ dicit ipse christ⁹. Ego pascā oues meas et eas accubare faciā. **Ezechielis. xxxiij.** Nota cum dicit: Ego pascā oues meas. put supra declarauit. ego accubare eas faciā. qz ista pascua venimus ad pascuam paradisi. Tercia conditio est necessaria ne extra ecclesiaz maneatis. Ideo dicit. Introite portas eius. sc̄z ecclesie. Hoc dicit contra vnum magnū defectū illorum sc̄z qui quādo dicitur missa stant in platea vel cimiterio loquētes. sed in eleuatione corporis christi quādo pulsat campana veniūt tanq; porci ad escam. et nunquid est ista vita christianoꝝ. Et nūquid illi qui inueniunt extra castrū obsessum capiunt ab inimicis. Castrū in quo populus christiano se recipit et fortificat i diebus festiuis est ecclesia. et obsidet ab inimicis. id est demonibus. qui quādo dicitur missa non audent ecclesiam intrare. sed obsident et peccatoꝝbus insidiant. Ideo mirum est q̄ non ducunt secum illos quos inueniunt. Et nota ad hoc figurā. Datus est mihi calam⁹ similis virge. et dictū est mihi. Surge et metire templū dei et altare et adorantes i eo. atrium vō quod est foris templū eijce foras/et ne metiaris illud quoniā datū est gentibus. supple infernalibus. **Apo. xj.** Templū est ecclesia in qua mensurant deuotio et oratio et alia opera bona christianoꝝ. vt de istis reddat eis premiū. Opera autē illorum qui sunt extra nō mensurant a christo sed a dyabolo. Ideo dicit. Introite portas eius. Nota miraculum de isto sancto rectore. qui sepe corripēbat populū quia volebant ecclesiā intrare. et semel venerunt demones visibiler et secū duxerunt illos quos inueniunt in platea

Quarta conditio est ne tarde veniant ad missam. Si dicat i qua hora debemus intrare templū. Respondet **Dauid** in confessione. Ratio: quia illa cōfessio generalis ante missā p̄ vobis fit: quia sacerdos iam debet esse confessus sacramentalit. Et qui deuote audit missam completā in die dominica. si infra hebdomadā mori habet p̄ confesso et cōmunicato als ibi essent mille dyaboli. Ideo dicit: in confessione. Dicit em̄ beatus **Thomas. iij.** Scripto. **dist. xxi. q. ij. ar. j. et. ij.** q̄ cōfessio generalis que fit i missa. p̄ma. et cōpletorio delet peccata venialia et etiā mortalia oblita. Et ergo intrare debemus templū vt simus in principio misse quādo fit cōfessio generalis. Nam in cōmunijs magnoꝝ dominoꝝ quilibet debet esse in ablutione manū. Nam in ista ablutione vel cōfessione abluunt manus cōscientie Ideo dicit **Dauid.** Cōfessio et pulchritudo in p̄spectu ei⁹: sanctinonia et magnificētia i sanctificatione ei⁹ in ps̄. **xcv.** Cantate. Ideo qñ p̄ missa pulsant campana. quilibet debz venire festinanter vt sit in confessione. Ideo **Dauid** **Preoccupem⁹** faciem eius in cōfessione: et in ps̄. **xcix.** Iesus christ⁹ em̄ descendit in hostia in cōsecratione. quasi rex exiens de camera et ponens se ad audiētiā in cathedra. Ideo dicit: **Preoccupemus** faciem eius in cōfessione zc. sc̄z anteq; descendat. et simus in cōfessione: quia milites debet regem expectare et nō econuerso. ideo venite p̄ tempore zc. Quinta est atria eius. supple tenete. hic respondet tacite questioni si querat. in ecclesia vbi stabo et i quo loco. Respōdet in atria non nimis accedere ad altare nec p̄ cancellas intrare. Nota quomō altare templi **Salomonis** qd nō valebat tantū quātuꝝ altare nostrū in quo christ⁹ sanctificat nunq; christ⁹ nec virgo **Abaria** de quinquaginta passibus accedebat ad altare. Nota exemplū de phariseo et publicano **Luce. xvij.** Nam phariseus accessit ad altare dicens: **Gras** ago tibi dñe: qz nō sum sic ceteri hoim zc. Publican⁹ autē a longe stans p̄cutiebat pectus suū dicens: **Deus** p̄pitius esto mihi peccatoꝝ. Ex ista hūilitate iste descendit in domū suā iustificatus. et alter cōdemnat⁹. Ideo **Dauid** in ps̄ **Ecce** nunc. s. in die festo. benedicite dñm oēs serui dñi. Qui statis i domo dñi: in atrijs domus dei nostri. ps̄. **cxliij.** Sexta cōditio est in hymnis. Respondet questioni. Diceret quis. ex quo sum de populo dei. ouis pascue eius zc. sed quid ego faciā in quo me occupabo. Respondet in hymnis et laudibus diuinis. Tunc enim nō debetis intendere circa

*de missa audienda
i die dñi.*

temporalia. nec debetis loqui etiā si pater ve-
ster veniret de longinquo ꝛc. sed cum signis
facere sibi reuerentiā ꝛ loq̄. ꝛ dicta missa ex-
tra ecclesiā faciatis sibi bonū festum. sed duꝝ
dicis missa debetis vos occupare in hymnis
id est laudibꝝ diuinis. Pater noster. Ave ma-
ria. ꝛ in psalmis. s. cū silētio ne alij p̄urbent.
Sunt multi miseri qui dum dicis missa nō fa-
ciunt nisi loqui de factis ꝛ negocijs mūdānis
Idem de mulieribus que ibi disputāt de pan-
no tunice et mantelli. et de vanitatibus. et si
esset possibile q̄ in introitu ecclesie suerēt os
bonū esset. Ideo dicit euangeliū hodiernū q̄
Iesus christus inuenit in ecclesia negociatoꝝ
ꝛc. Nota hic historiā cōcludendo p̄ illud
Domus mea domus oratiōis ꝛc. Non legis
q̄ christus vnq̄ p̄p̄ijs manibꝝ peccata cor-
rexit nisi hic. quia fecit flagellū de funiculis ꝛ
cicuit oēs de tēplo. Job. ij. Hic apparet quātū
sibi displicet qui tangit ecclesiā sponsam suā.
de qua generat filios ꝛ filias. Nota quātū
displicet regi si i p̄sentia sua inhoneste tange-
ret regina. Sic etiā regi xp̄o quādo inhone-
ste tangit ecclesia loquendo de vanitatibus.
vel in ea comedēdo. bibendo vel tripudīdo
vel impudice respiciendo mulieres. Ideo Au-
gustinꝝ. In oratorio nemo aliud agat nisi ad
quod est vnde nomē accepit. Septima con-
ditio est ne ante finem misse recedant. ibi cuz
dicis. cōfitemini illi. a cō quod est simul. ꝛ au-
dite missam p̄fectā. scz q̄ sitis in p̄ncipio vt in
cōfessione. ꝛ in fine. s. in benedictione. que est
magne virtutis ex christi p̄sentia. Est em̄ q̄si
signū vt vadatis ad comedendū. Nota hic
figuram. Adā dicit em̄ deus antiquitꝝ in sa-
crificio pacificoꝝ offerre simul caput pingue
vinē ꝛ caudā totam. Leuit. ij. Offerre de pa-
cificoꝝ hostia sacrificiū domino adipē ꝛ cau-
dam totā. hostia pacificoꝝ. id est sacerdotū.
quoz vita debet esse talis q̄ sint in pace cum
deo ꝛ cum p̄ximis. dicendo officiū ꝛ missam
deuote ꝛ distincte. als autē si sint in deuoti et
cōcubinari ꝛ lusoꝝ ꝛc. non habent pacē cū
deo sed guerram. nec debēt celebrare ꝛc. La-
put victime est p̄ncipiū misse. cauda est finis.
Ideo dicit cōfitemini. id est ex toto fatemini
Et quia non facitis. ideo habetis mortalita-
tes. caristias. ꝛ siccitates. terremotus ꝛc. Ideo
cōtinuetis ecclesiam: quia inde habent omnia
bona. Nota exemplū de sutoꝝ quolibet die
missam audiente. qui dixit aurum se inuenis-
se ꝛc.

Feria quarta post dominicā primā in qua
dragesima.

Quicūq; fecerit

q voluntatē patris mei qui in celis
est. et soror ꝛ mater est. Math. xij.
In isto euangelio hodierno habemus quat-
tuor doctrinas multū vtilis ꝛ p̄ficuas quas
christus dedit iudeis et per eos venerunt ad
nos. scilicet
Prima doctrina rephensua.
Secūda doctrina cōminatiua.
Tercia est doctrina auisatiua.
Quarta est doctrina informatiua.
Dico q̄ prima est rephensua quia rephende-
bat iudeos qui dubitabant ipm esse messiam
ꝛ hoc dicit p̄ncipiū euangeliꝝ: Accesserūt ad
Iesum dicentes: Magister volumus a te si-
gnū videre. Quibus respondit. Generatio
praua signū querit: ꝛ non dabit ei nisi signū
Ione p̄phete. Sicut em̄ Iona ꝛc. vsq̄ ibi
noctibus. Et dicunt scribe nō ab officio scri-
bendi sed a noticia scripture. Dicat historia.
Abodo in isto textu nota stulticiā Moꝝ qui
petebant a christo signum. cum christus in nu-
meris miraculis cōfirmasset suam doctrinā.
curando cecos. surdos. leprosoꝝ. adhuc pete-
bant signū. Patet ergo eozum stulticia. Itē
faciebat alia signa maiora in animabus: que
valent plus q̄ corpora: quia q̄ plures dimis-
sis peccatis ꝛ mala vita cōuertebat. ꝛ agebat
penitētiā ꝛc. Ideo Augustinꝝ ait: Magis est
de impio iustū facere q̄ celum ꝛ terrā creare.
Sed ipsi vt stulti petebant alia signa: vt face-
ret descendere ignē de celo. Ipe faciebat signa
diuina: ꝛ ipsi petebant signa que possunt fie-
ri p̄ creaturas: vt patet de igne qui descendit
ministerio dyaboli sup oues Job. Et ido re-
spondit eis xp̄s rephendendo eos dicens: Ge-
neratio mala. id est male viuendo moraliter.
ꝛ adultera. scz ex infidelitate. q̄a sicut mulier
que se dat adulterio dicis adultera. itā iudei
recedēs a christo dicunt adulteri. Et iste de-
fectus secūdus sequit ex p̄mo. quia mala vi-
ta ꝛ peccata faciūt creaturā adulterare. Ideo
dicit xp̄s. Generatio mala. scz a deo recedēs.
ꝛ adultera q̄tum ad infidelitatem. Quoniā
excecauit eos malicia eozū. Sapientie. ij. Sed
xp̄s ex supabūdantia pietatis dedit eis signū
Ione p̄phete. Nota hic historiā breuiter de
sententia data p̄ dominū ꝛtra ciuitatē niniue
ad quā ibat Iona. Et in p̄mo sermone Jo-
nas predicauit dicens. Adhuc quadraginta
dies sunt ꝛ niniue subuertet. Et crediderunt
viri niniuite dño. ꝛ fecerūt penitētiā. Ione
ij. Et facta penitētiā p̄ tres dies. fuit eis signū
ficatū q̄ deus eis peperit. Tale signū dixit

christus. dabo vobis q̄ filiꝝ homis tribꝝ die/
bus erit in corde terre. s. in lyngo. ꝛ die tercia
resurget: q̄ erit de corde belue vt ionas. Et
prima dies ē recipere fidē xp̄ianā. secūda dies
recipere sc̄m̄ baptismā. tercia dies recipere obe-
dientiā ad dei mādāta. Istud etiā signū daf
nobis xp̄ianis: q̄a postq̄ hō. peccat mortali-
ter statim daf a deo sentētia ꝛtra talē. Auto-
ritas. Aia que peccauerit ipsa moriet Ezech.
xvij. Ideo recipiamꝝ signū Ione vt simus i
angustia penitentie que quasi belua dicitur.
Prima dies est cordis cōfessio. Secūda oris
cōfessio. Tercia opis satisfactio. Dicunt enī
dies. quia non sunt sine claritate diei gratie.
Secūda doctrina est cōminatiua. s. eterne
damnatiōis: dicens. Viri niniuite surgēt i iu-
dicio cū generatiōe ista. ꝛ p̄denabit eam: q̄a
penitentiā egerūt in p̄dicatiōe Ione. Et ecce
plus q̄ Iona hic. Et regina austri surget in
iudicio cū generatiōe ista. ꝛ cōdenabit eā: q̄a
venit a finibꝝ terre audire sapiētiā Salomo-
nis. Et ecce plus q̄ Salomō hic. Et h̄ meliꝝ
intelligatis dicat quō viri niniuite i p̄mo ser-
mone Ione se p̄uererūt ꝛ fecerūt penitentiā.
ꝛ iudei noluerūt credere xp̄o nec se p̄uererūt
Ideo dicebat eis xp̄s. Viri niniuite ꝛc. Adō
est difficultas quō p̄denatio intelligit. Nūq̄
q̄ intelligit compatue. quē admodū pannus
albus a niue p̄denat: q̄ q̄si nihil ē p̄ni albe-
do respectu albedinis niuis. Sic i iudicio mo-
dicat parua erit p̄denatio niniuitaz respectu
iudeoz. sic etiā de nobis xp̄ianis. Abozali-
ter. Sunt q̄phures qui diuersis excusationi-
bus excusant se ab h̄ ieiunio quadragesimo.
Istos cōdemnabit beatus Nicolaus. q̄ puer
ieiunauit. Ista p̄denatio est cōpatiua. Ideo
de alijs peccatis ad libitū. et ecce autoutas.
Cōdemnat aut iustus mortū vnos impios
ꝛ iuuetus celerꝝ cōsummata longā vitā iusti
Sap. iij. Secūdo xp̄s fuit cōminatus iudeis
per reginā Saba. ij. Regū. x. Nota historiā
qualiter venit de finibꝝ terre hierusalē: vt vi-
deret ꝛ audiret sapiētiā Salomonis. Et for-
te venit de centum diebus. Et iudei nolebant
ipm audire imo dicebant: Demoniū habet ꝛ
infant. quid cum auditis. Job. x. Ideo cōmi-
nando dixit xp̄s iudeis. Regina austri ꝛc. cō-
demnabit cōpatiue: vt dixi. Abozaliter ex istis
cōpatiōibus Iesus christus ostēdit q̄ gentes
damnant ex negligētia: vt sunt illi qui liben-
ter audiūt sermones. sed sunt negligētes: q̄a
nesciūt audita exequi: ac si thesaurū acq̄sitiū
nesciūt in taxa bursa vel capsā cōgregare.
Ita de verbo dei. Ideo dicit Luce. xi. Bea-
ti qui audiunt verbū dei et custodiunt illud.

Tercia doctrina est auisatiua. s. de piculo
quō iudeis iminebat dicens. Cū immūdꝝ spi-
ritus exierit ab homīe ambulat p̄ loca arida
querēs requiem ꝛ nō inueniēs. Tūc dicit: re-
uertar in domū meā vnde exiui. Et cū ve. in-
ueniet eam vacuā scopis mūdātā et ornatā.
tunc vadit ꝛ assumit septē alios spiritꝝ se ne-
quiores. ꝛ intrātes habitāt ibi. et fiūt nouissi-
ma homis illiꝝ peiora p̄oribus. Sic ꝛ erit ge-
neratio huic pessime. Iesus christꝝ auisando
eos. s. iudeos declarat eis cōditiones dyabo-
li: dicens. Cū immūdus spūs ꝛc. Loca arida
sunt corda ꝛ corpora penitentiū. qui nō habent
hūiditatē luxurie. carnalitatē nec delectati-
onis. nec auaricie aut gule ꝛc. Nam istos tē-
ptat dyabolus ꝛ nō suos. Ideo beatus Greg.
illos tēptare negligit quos quieto iure pos-
sidere se sentit. Et q̄si non potest castrū nouit
acquirere. reuertit ad domū vnde exiuit. q̄a
iam scit eius introitus. ꝛ venit cuz alijs septē
ꝛ fiunt nouissima homis illiꝝ peiora p̄oribus.
Quia dicit medici q̄ peiꝝ ē recidiuū q̄ infir-
mitas. Quare h̄ xp̄s dicebat ista. p̄pter h̄ q̄
iudei a p̄ncipio p̄dicatiōis xp̄i cognouerūt
ipm esse verū messīā. vt dicit textus euangeliꝝ
Math. xij. Dixerūt coloni. Hic ē heres. ve-
nite occidamꝝ eū. et habebimꝝ hereditatē eiꝝ
ꝛc. Dicit h̄ glose q̄ iudei cognouerūt christū
esse messīā. Ideo magnꝝ rabinꝝ Nicodemꝝ di-
xit xp̄o. Scimꝝ q̄ a deo venisti magister Jo.
ij. Sed q̄ xp̄s corripuit eos de peccatis pu-
blicis dyabolꝝ rediit ad eos. p̄pter q̄d xp̄s p̄-
dicta dicebat. Ideo beatꝝ Petrus qui optime
intellexit sermones xp̄i dicens. Si em̄ refugie-
tes cōmūnatiōes mūdi in cognitiōe dñi nri ꝛ
saluatoris iesu xp̄i. his rursus implicati supe-
rant. facta sunt eis posteriora deteriora. p̄or-
ibus. Abelius em̄ erat illis nō cognoscere viā
iusticie q̄ post agnitiōē retrosum conuertit
ab eo quod illis traditū est sancto mandato.
ij. Petri. ij. Abozaliter si a nobis eijimꝝ dy-
bolū per penitentiā. caueamus ne reuertat p̄
recidiuū. als dicit christus. Nemo mittēs ma-
num ad aratrū ꝛ respiciens retro aptus est re-
gno dei ꝛc. Luce. ix. Aratrū est penitentiā.
Quarta doctrina est informatiua. de qua
dicit thema. Quicūq; fecerit voluntatē pa-
tris mei qui in celis est. ipse est meus frater so-
ror ꝛ mater. Dicatur tota vltima ps euangeliꝝ
historialiter. quō cuz christus p̄dicasset venit
virgo Maria mater eius cum parentibꝝ suis
quos scriptura vocat fratres. ex quo sūt vniꝝ
generis. Hic habemus exemplū duarum do-
ctrinarum. Et prima est ordinatio charitatis
et dilectionis. scz deum super omnia diligere

Secunda est spūalis opationis q̄ opus spūale nō est dimittendū p̄ parētib⁹ seu amicis: vt ieiunare aut religionē intrare: z hmōi. Item iudices habent hic exemplū ne in iudicio cognoscant parētes seu amicos sed puram iusticiā. Et ideo dicit: Qui dixerit patri suo vel matri sue nescio vos, z fratrib⁹ suis ignoro illos z nescierunt filios suos. hī custodierunt eloquiū tuum z pactum tuū seruauerūt: iudicia tua o Jacob: z legē tuā o israel zc. Deut. xxxij. Et nota cui⁹ dicit thema. Quicūq; fecerit voluntatē, videt ergo q̄ faciēdo voluntatē dei homo efficiat mater christi. Dico q̄ sic. Nota gradus spūales. Nam magna gratia creature fit quādo efficiat filia christi i baptismo, sed maior quādo fit frater xpi, sed multo maior quādo efficiat mater: vt patet de virgine Maria. Filius efficiat homo in baptismo. Ideo dicit: Dedit eis potestatem filios dei fieri. Job. p̄mo. Frater autē christi efficiat homo p̄ penitentiā, quando de peccatis post baptismū facis facit penitentiā. Ex hoc em̄ xps z homo efficiunt filij eiusdē patris p̄ gratiā penitentiā. Sed mater xpi efficiat homo audiendo verbū dei: quia sicut mater christi cōcepit christū in vtero: ita homo in sermonibus cōcipit christū i vtero cōscientie. q̄n̄ p̄ponit facere eius voluntatē. Parit autē christū quādo cōceptū p̄positū exequit. Et de hoc ē autoritas. A facie tua dñe concepim⁹ z quasi parturim⁹ z peperim⁹ spiritū salutis. Ysa. xxvj. Nota a facie tua, s. in p̄dicatiōe, in qua deus cognoscit vt homo in facie, de qua dauid in ps. Faciem tuā domine requirā zc. et quasi parturim⁹. Ecce generatio spūalis, de qua Dauid. Hec est generatio querentis dominū: querentiū faciē dei iacob. ps. xxxij.

De eadē feria q̄rta post dñicā Inuocauit. Sermo. ij.

Assumit alios sp̄i

ritus septē nequiores se. Math. xij. Sermo erit de magna auisitatione: vt caueatis a tēptatione demonū z peccatis, quia demones vellēt q̄ omnes essem⁹ dānati cū eis. Ideo ne eorū tēptatiōib⁹ dānemini: volo vos auisitare in p̄senti sermone. Sed p̄mo salutē virgo Maria. Assumit zc. Pro hui⁹ vbi declaratiōe z materie p̄dicande in troductione sciendū q̄ doctrina est cōmunis in sancta theologia, q̄ ex peccato p̄morū parentū totū gen⁹ humanū fuit captiu⁹ dyaboli. Si dicat z quare filij sunt captiui qui nondum erant nati. Dico et respōdeo p̄ similitudinem.

Si enim in domo vestra vos habetis virum z vxorē captiuos, si illi generāt filios vel filias, nūquid erunt captiui vestri vt parentes: imo. Sic Adam z Eua vir z vxor tā: q̄ captiuos vendiderūt se dyabolo p̄cio vni⁹ pomi. nescit tamē cuius speciei erant illi fructus. Illi mali mercatores fuerunt, nam modo dico p̄cio se vendiderūt, et captiui fuerunt dyaboli, ergo rationabiliter et filij fuerūt captiui consequēter. Patet ratio. Sed de hoc etiā est autoritas dicens: Propterea ductus est popul⁹ meus captiuus, quia non habuit scientiā, z nobiles eius Adam et Eua, scz interierunt fame, z multitudo eius siti exaruit. Propterea dilatauit infernus animā suā, et aperuit os suum absq; villo termino Ysa. v. Nota cum dicit: Propterea ductus est popul⁹, id est totū genus humanū captiuū. Ratio, quia nō habuit scientiā. Hic tangit rationem quare p̄mi parentes peccauerūt, scz qz nō habuerūt dei scientiā. Propterea dilatauit infernus, id est dyabol⁹, animā suā absq; villo termino, id est exceptiōe, quia quātumcūq; essent boni z sancti ad infernū descendebant imortaliter. Patet ergo doctrina theologie. Sed habuimus remediū p̄ aduentum christi quādo dignatus est venire ad liberandum populū suū de captiuitate dyaboli. Si dicatur, si vendiderunt se dyabolo, nūquid ergo christus fecit iniuriā dyabolo sibi captiuos auferendo. Dico q̄ Adā et Eua erāt captiui dei, ideo non potuerunt se dyabolo vendere, nec dyabolus ipsos iuridice poterat possidere, sic nec captiui vestri. Ideo venit filius dei dicens patri compatior captiuis, ideo pater ego soluiam residuū pro ipsis. Et in die veneris sancto soluit, z sic redemit z liberauit nos a dyaboli captiuitate: et modo sumus captiui christi excluso demone. Ideo christus in passione sua dixit: Nūc iudicium est mūdi, nunc princeps huius mūdi eijcet foras. Et ego si exaltat⁹ fuero a terra omnia traham ad meipsum Job. xij. Et nota cū dicitur: nunc princeps huius mūdi scz dyabol⁹ qui tyrannice huic mūdo dominabat ex p̄dicta ratione. Sed venit domin⁹ noster ih̄s christus qui p̄ suam passiōē abstulit sibi p̄cipatū, z ligauit ipsum in inferno. Ideo dicit. Nunc princeps huius mundi zc. Omnia scz genera hominū trahat ad meipsum. Sed si dicat, si lucifer ergo est a mūdo expulsus, z in inferno ligatus, quomō ergo temptat nos. Ecce huic questionī thema respondet. Assumit septem alios spirit⁹, quia ipse p̄sonaliter non pōt exire temptare vsq; ad ip̄s, anti-

th̄c etiā soluet. Ideo assumit alios septē sp̄s, qui tanq; capitaneos septē capitaliū pctōz: z cum infinita multitudine minorū demonū ei subiectoz mittit eos p̄ mūdum in odiū ih̄s christi z inuidiā nostri. Et nota cū dicit nequiores se, s. in effectu tēptandi sed nō in affectu, qz in affectu nullus est nequior lucifero. Ideo dicit thema. Assumit zc. Ac si magn⁹ rex dēcubens in lecto z non potens ire ad bellū vocaret capitaneos dicens eis. Jam videtis zc. Ideo vos de quibus ego cōfido vadatis cū vestris gentibus armoz z faciatis bellū. Sic etiā lucifer iacet in lecto durissimo inferni dicens: Jam videtis quomō ille christus me ligauit hic: z sibi nō possumus nocere, ad min⁹ contra suas gentes zc. Ideo vadatis. Ecce qualiter assumit septē alios spiritus zc. Et p̄mus capitaneus est Leuiathan. Ita noiaf Job. xij, dicens: Leuiathan ipse est rex super omnes filios supbie, et hic temptat de primo peccato mortali, s. de supbia. Et vocat a lucifero dicens: Leuiathan si velles facere vnuz seruitiū mihi. Respondet, domine libet̄ faciam. Et cum verillo suo, s. circulo supbie et vanitatis cum infinita multitudine demonū ip̄m sequentiū discurrit p̄ mūdum, qui tantū scuit facere cū suo exercitu q̄ iam totus mūdus est supbus z vanus. Nam tantā supbiā posuit in dñis t̄p̄alib⁹ z in p̄latis ecclesiasticis, q̄ iam non sufficiunt redditus ad vanitates, ideo habēt facere exactionem, symonias zc. Nota differentiā inter vanitatē et supbiā, quia vanitas ostendit ad extra in excessu vestriū z ornamentozū. Superbia autē ad intra in corde consistit, quādo p̄sona nō vult se regere fm̄ dei ordinationē, sed fm̄ ppriā inclinātionē, sic q̄ deus precipit vnum, z ip̄e facit totū contrariū: dicendo, quid ad me: nolo h̄. Ecce quid est supbia: quia vanitas solum est effectus supbie. Clerici gratia. Si fili⁹ vester infirmat z non habetis medicū: ad quem recurritis. Nōne ad diuinos seu soritigos zc. Et quādo dicit vobis q̄ hoc est magnū peccatum, vos dicitis: Nūquid p̄mittam filium meū mori. Ecce superbia nolle obedire preceptis dei: dicens. Non habebis deos alienos. Idem si pdidistis aliquid. Idem si estis vocati a iudice in testē mediante iuramento, et quando dicit vobis, magnū peccatū est falsum iuramentū: dicitis. Ille amicus meus est punitus. Idem nolendo seruare festa, cui⁹ tamē nullus domin⁹ det p̄uisionem alicui nisi faciat sibi aliquod seruitiū. Sicut ergo per totam hebdomadā seruiuitis mūdo, in dominica seruiatis deo audiēdo missam, sermo-

nes zc. Ex ista superbia Leuiathan infinitos secum ducit ad infernū, p̄pter qd̄ christus sciens hoc auisitando nos clamat: dicens. Tollite iugū meū super vos: z discite a me quia mitis sum z humilis corde, et inuenietis requiē animabus vestris. Iugū em̄ meū suauē est, z onus meū leue. Math. xj. Nota cum dicit: Tollite iugum meū super vos. Domine nūquid nos sumus boues. Nota qualiter bos supponit collum iugo: cum tamē possit se cornibus defendere, sed non facit sciens naturalī instinctu q̄ domin⁹ nō daret sibi p̄uisionē. Sic etiam erit de nobis nisi portemus iugū, id est onus p̄ceptorū. Si dicat: Domine deo tero volo humiliari ad portandū iugum, sed quomō est portandū. Respondet. Discite a me quia mitis sum z humilis corde: quasi diceret. Ego qui sum domin⁹ z leo de tribu iuda z portavi iugum patris, scilz mandatorū. Si dicat: Domine rex z quid ex hoc habebimus. Respondet. inuenietis requiē animabus vestris, nō solū corporib⁹ p̄uisionē sed etiam requiē post hanc vitā atab⁹ vestris. Ecce salariū. Si dicat. Dñe onus vestrū ponderat multā. R̄idet. Iugū em̄ meū suauē est, z on⁹ meū leue. Secū dus capitaneus dicit māmona, q̄ temptat de auaricia. De quo Math. vj. Non potestis deo seruire z māmonē. Dicitur vt de primo quō vocat a lucifero. Nā iste cum bannerio z cum titulo auaricie z cupiditatis et cum exercitu suo destruxit quasi vniuersum mūdum. Hic etiam tantū fecit q̄ mūdus est auaricia plenus. Quia iaz hodie religiosi clerici p̄lati seu domini omnes sūt auari, non respiciunt vnde vel quomō pecunie veniūt sed habeamus. Omnes in viam suam declinauerūt vnusquisq; ad auariciam suam a summo vsq; ad nouissimū. Ysaie. lvi. Item. Omnes student auarie, a minore vsq; ad maiorē, a p̄pheta vsq; ad sacerdotē cūcū faciunt dolum. Hieremie. vj. Antiquit⁹ nullus erat vsurarius nisi iudei, modo etiā christiani faciunt vsuras mutuādo. Nota modū z quomō false vocant censualia. Nota duas cōditiones censualium. Itēz emere pro minorē p̄cio q̄ res valet p̄pter solutionis p̄uentionē vel vendere carius p̄pter solutionis dilationem, iniustū est, z ex auaricia vtrūq; p̄cedit. Nota etiā de cōfratrib⁹ faciendo etiaz vsuras. Cōtra quos damādo christus dicit: Uidete z caueate ab omni auaricia, qz nō in abūdantia cuiusq; vita eius est ex his q̄ possidet. Luc. xij. Nota multas species auaricie. Dicam vobis aliquas vt caueatis. Nā vna species est que dicit rapina, z illa est in dominis

sermo z dilatio p̄ p̄m.

Principes eius in medio ipsius quasi lupi rapientes predā. *Ezech. xxiij.* Alia est symonia. et illa est in derisus vendētib⁹ sacramēta. *Lōtra quos chāst⁹.* Gratis accepistis gratis date. Alia est calūnia. et illa est in aduocatis iudicibus vel procuratorib⁹ et notarijs. qui contrariā sciētie p⁹trahūt sententiā. vel op⁹imūt viduas et pupillos. *Lōtra quos Exod. xxij.* Vidue et pupillo non nocebitis. Si leseritis eos vociferabunt ad me et ego exaudiam clamorē eorū etc. Alia est sacrilegius. et illa est in rusticis. retinendo decimas et bona ecclesie. *Contra quos Malach. iij.* Et. xiiij. q. vj. Si homo affigit deū quia vos configitis me. Et dixistis. In quo configim⁹ te. In decimis et primitijs. et in penuria vos maledicti estis. Sequitur: Inferte omnē decimationem in horrea mea. ut sit cibus in domo mea. et probate me si nō effudero sup⁹ vos catharactas celi. Alia est furtum secretū in paupibus. *Contra quos Eccl. v.* Sup⁹ furem erit opprobriū et cōfusio. Item Qui furabatur iam nō furef. magis aut laborat ut habeat unde tribuat necessitatem patienti. *Ephes. iij.* Item fraus in mercatoribus q⁹ defraudat vel in qualitate vel quantitate primū. De primo ait ppheta. Argentum tuū et aurum verum est in scoriā. et vinum tuū mixtū est aqua. *Ysa. j.* De secundo p⁹capit deus. nō habebis in sacculo tuo diuersa pondera. maius et minus. nec erit in domo tua modius maior et minor etc. *Deutro. xxv.* Alia est retentio de mortuis vel retentio mercedis seruorū suorū vel negando debitū. *Lōtra p⁹mos. xij. q. ij.* Qui oblatiōes defunctorū aut negant aut difficulter reddunt tanq⁹ egenorū necatores excomunicent. *Et. xij. q. ij.* q⁹ abstulerit. *Et Luc. xvij.* Deus faciet v⁹dictam electorū suorū clamantiū ad se. *Lōtra secūdos.* Qui effundit sanguinē et defraudem facit mercenariū: fratres sūt. *Ecclesiastici. xxxiij.* Quare precipit *Leuit. xix.* Opus mercenarij tui nō remaneat apud te vsq⁹ mane. *Q⁹ iste magnus capitaneus: q⁹ magnam predam secū trahit ad infernū.* Ideo chāst⁹ dicit: Videte et caueate ab omni auaricia. Ratio est. quia nō in abundantia cuiusq⁹ vita ci⁹ est ex his que possidet. *Luce. xij.* Tercius capitaneus dicit asmodeus qui temptat de luxuria. de quo *Thobie. iij.* Demon nomine asmodeus occidebat eos. mox ut ingressi fuissent ad eam. s. luxuriam et carnalitātē. et circuit modo mundū. et fecit tm̄ opus q⁹ iam cōpleta est ppheta *David* qui plangēdo dicebat. Corrupti sunt et abominabiles facti sunt in iniquitatibus suis. Non est qui faciat bo-

num. supple castitatis. non est vsq⁹ ad vnum supple de adultis. in ps. xij. et. luj. Jā iste pditor fecit tantū q⁹ hodie fere nullus homo potest dicere cū veritate. nūq⁹ cognoui nisi vrom meā. iam nō seruant multi matrimoniū. compatres iam faciūt ipsam abominationē. Item fecit q⁹ clerici tenēt cōcubinas. et religiosi beginas seu filias spūales. ita q⁹ totus mūdus est corruptus. Nota hic de illo demone i corpore obsessi qui dixit se inde nō exire quousq⁹ dicerent tres misse ab aliquo clerico qui esset virgo. Quia ergo iste dyabol⁹ fecit tot mala chāstus auisando nos dicit p⁹ os apli. Hec est voluntas dei. sanctificatio vestra: ut abstineatis vos a fornicatione: ut sciat vnusquisq⁹ vas suū possidere in sanctificatione. s. ad *Thes. iij.* Laueatis ergo ne fornicationē faciatis. Nam quis minimū peccatū sit peccatū luxurie inter peccata. est tamen peccatū mortale. Hic etiā cōdemnat error dicentiū cōfessori disputando. Pater et q⁹ peccatū est cū meretricib⁹. ego nō decepi eam etc. Si em̄ cū filia regis ageres. diceres tu: cui facio iniuriā certe regi. Nam i suo palatio comedēdo suū panem et suū vinum bibendo tu facis pditoronem. Sed si rex dat tibi filiā suā in vxorē habeas cum ipa placitū. als debes abstinere. Nota ut sciat vnusquisq⁹ vas. id est corpus q⁹ est vas anime. Sicut em̄ esset magnū peccatū pūcere vas reliquiarū in lutū. nobilior reliquia est anima. Quart⁹ capitaneus est beelzebub. qui temptat de inuidia. De quo *Luce. xj.* In beelzebub p⁹ncipe demoniorū eiecit demonia. Et iste cum suo exercitu et bannerio cum titulo de inuidia et malignitate intantū vexauit totum mūdum q⁹ totus mundus est infectus inuidia et malignitate de bono alterius. primo inter fratres et inter sacerdotes de sepulturis et p⁹ beneficijs. Inter laicos pro officijs vel regimine. Intantū q⁹ ex ista inuidia totus mūdus destruit. Ideo sapiens dicit: *Lōtemplatus sum omnes labores hominū: et industrias animaduerti patere inuidie pximi.* *Eccl. iij.* Que ē hodie ratio quare destrunt cōmunitates castra ville et ciuitates ex inuidia: dicendo. *Q⁹ ille fuit iuratus vel cōsul. et ego nō qui sum melior.* Jā modo nō curant quis erit vtilior cōmunitati sed q⁹ erit amicus. Jā est alia inuidia spūalis que est peccatū in spiritū sanctū. s. inuidia fraterne gratie. inuidendo deuotioni scientie deridendo et psequēdo. *Q⁹ iste pditor capitane⁹ quot ducit secū ad infernū.* Ideo xps auisando nos dicebat. *Hoc ē pceptū meū ut diligatis inuicē sic dilexi vos.* *Joh. xv.* Dñe. nō

dati nobis nisi vnū pceptū. Respondeo ita. quia illud principale est: et sufficit. Nota. sicut dilexi vos. nam sola dilectio fecit ipsuz in carnari. nasci. pati etc. Ideo legit de beato *Johanne euāgelista* q⁹ quando debuit mori vocato populo pdicauit eis dicens: Filioli diligite inuicem. et nihil aliud dicebat: et fuit sibi dictum. *Q⁹ qualis sermo est iste. et tradidistis obliuioni illas altas speculationes et declarationes theologie.* Respondit non. sed istud sufficit. quia dilectio pximi malū nō operat. Ideo remediū optimū ē inuidiā est ozare. p ipso. scz vt deus sibi cōseruet illud bonū officium et dignitatē. et merito hui⁹ oratiōis abudabis dilectiōe. Nam cōtraria contrarijs curant. Plaga em̄ inuidie medicina charitatis curat. Quintus capitaneus ē beelphegor. Iste temptat de peccato gula. De quo *David* in ps. cv. Inuitati. id est dediti sunt beelphegor. et comederūt sacrificia mortuorū. Hic cū suo exercitu et bannerio extenso et cum titulo gula et vanitatis tantū fecit q⁹ iam non seruāt ieiunia ecclesie gentes. nec quadragesimam. vnus se facit infirmū. alius dicit: *Q⁹ non possum dormire. et sic comedūt carnes: et vadunt sic ad infernum.* Ieiunia em̄ ordinata sunt vt cum labore fiant: quia ibi est meritum. Nota hic qui excusant breuiter a ieiunio etc. Et q⁹ iste proditor magnā predam ducit ad infernum. Ideo chāstus auisando nos dicit: *Attendite ne grauentur corda vestra crapula et ebrietate.* *Luce. xxi.* Sextus capitaneus ē baalberith. qui ad irā inflammat. De quo *Judic. ix.* De phano baalberith conduxit sibi viros. Et subdit. *Abisit dominus spiritum pessimū inter Amalech et habitatores sichei.* Hic cum exercitu suo et bannerio cum titulo de ira et iniquitate discurrit per mūdum. et facit multas diuisiones et discordias inter christianos. Iste diuisit et procurauit olim scisma in ecclesia. Diuisit regna et reges. principes et barones. dominos et vasallos. *Q⁹ quot ducit iste pditor secum ad infernū.* Ideo chāst⁹ nō cogendo liberū arbitriū sed dando cōsiliū dicit. *Pacem relinquo vobis: pacem meā do vobis. nō quomō mūdus dat.* *Joh. xiiij.* Et ideo in natiuitate domini *Jesu christi* angeli cantauerūt. *Gloria in excelsis deo: et in terra pax hominib⁹ bone volūtatis.* *Luce. ij.* Et in sua cōuersatione salutabat dicendo semper. *Pax vobis.* Et sequitur. *Non turbet cor vestrum. s. vnus cōtra alium etc.* Septimus capitaneus dicit asaroth. qui temptat de accidia. de quo. *Regū. vij.* Auferte deos alienos de medio vestrū baalim et asaroth. Iste

cum exercitu suo et bannerio cum titulo de accidia et ociositate discurrit per mūdum. Et iste proditor tantā accidiam posuit in mundo q⁹ pauci sunt qui de his que ad animā p⁹inent curant. imo minus appreciant animā q⁹ palam. Per totū annū laboratis p⁹ corpe. et modo in isto sancto tempore quadragesime nescatis modicū laborare p⁹ anima. confitendo. penitentiā faciendo. sed quilibet expectat cōfiteri vltima die. cum tamē in p⁹ma esset cōfitemdū. et hoc de cōsilio et cōgruo. Jā accidia circa cōmunionē cōmittit a nō nullis. que debet fieri in paschate. tūc recipiēdo xpm vt in celo cōmunicātes recipiant a xpo: sed si xps p⁹cepisset nobis recipere venenū amore sui facere debemus. et p⁹capit recipere corpus suum infra hostiā. et nō faciamus. nōne magna est negligentia. Et ideo dicit scriptura. *Quod cūq⁹ potest facere manus tua: instāter operare: quia nec opus nec ratio nec scientia nec sapientia erūt apud inferos.* quo tu. supple. accidiose pperas. *Eccl. ix.* Ecce quare dicit thema. Assumit septem alios spiritus nequiores se. Deo gratias.

Feria quinta post dñicā Inuocauit. Sermo

Dicebat iesus ad

eos q⁹ crediderūt iudeos *Joh. viij.* Sanctū euāgelij hodie: nū continet vnam magnā et solennē disputationē que fuit iter xpm ex vna pte: et iudeos ex alia. Et ratio disputationis fuit: q⁹ iudei habebāt tantā supbiā et maliciā et indignationē q⁹ obfuscabant intellectū intm̄ q⁹ non credebant xpo de veritatib⁹. et si aliquādo credebant ei. subito nō durabāt. Ideo xps voluit disputare cum eis vt remoueret eis illā supbiā. In q⁹ disputatione xps fuit arguēs: et iudei ridentes. et fecit quatuor argumēta. Et p⁹mo arguit cōtra eos ppter supbiā quā habebāt.

Primo ppter libertatem maternā. Secūdo ppter nobilitatē paternā. Tercio ppter altitudinē diuinālem. Quarto ppter maliciā criminālem. De qua disputatione dicit thema. Dicebat ad eos. s. arguendo. qui crediderūt ei iudeos. scz leuiter mobiles. Quātum ad primū argumentū q⁹ fecit xps cōtra iudeos sciendum q⁹ arguit cōtra eos ppter eorū supbiā quā habebant propter libertatem maternā. Dicatur quomō omnes iudei fuerūt filij *Abrae.* q⁹ habuit duas vxores ex diuina dispēlatiōe. vnā liberam. s. Sarā: et aliā ancillā. s. agar. Iudei aut venerūt de libera p⁹ *Ysaac.* Ecce libertas

maternalis. de qua se extollebat non modicus intus quod dimittebat facere bona opera: dicentes. quod sine bonis operibus consequerentur benedictionem eis promissam per Isaac: ut patet Gen. xvij. et xxj. ca. ubi dixit dominus ad Abraam. Sara uxor tua pariet tibi filium uocabiturque nomen eius Isaac. Et constituta pactum meum illi in fedus sempiternum et seminem eius post eum. Ista superbia captabat corda eorum quod radii ueritatis christi non poterat introire. Ideo christus arguens contra illos quod leuiter crederent et leuiter credentiam amittebant: dixit. Si uos miseritis in sermone meo uere discipuli mei eritis. et cognoscetis ueritatem. et ueritas liberabit uos. Ecce qualiter tangebatur eos in fine. Qui statim surrexerunt superbe respondendo. Semine abrae sumus et nemini seruiumus unquam. Quomodo tu dicis liberi eritis. Et christus uolens eos expellere ab illa superbia replicando dixit eis. Amen amen dico uobis. quia omnis qui facit peccatum seruus est peccati. Seruus autem non manet in domo in eternum. filius autem manet in eternum. Si ergo uos filius liberauerit. uere liberi eritis. Ecce una ratio quare dicit cathene culpe tenent uos alligatos. Nota hic qualiter secundum membrum per quod homo peccat in illo anima ligatur. que habet omnia membra spiritualia que habet corpus corporale. Verbi gratia. Persona peccat etiam iurando uel diffamando eo quia ista uerba transeunt per collum. anima ligatur cum cathena per collum habens caput in inferno. Idem si homo peccat manibus. et sic de alijs membris. Ideo quando anima impenitens exiit a corpore cathenas constringit. et demones trahunt per cathenas impenitentium animas. De his autem membris impenitentium animas. De his autem membris peccatorum suorum constringit. Pro uerbis. Ideo dicebat christus in maiori populo. Amen amen dico uobis: quia omnis qui facit peccatum seruus est peccati. Cum ergo iudei fuissent in magnis peccatis. ideo erant serui captiui. et licet caro esset libera tamen non ex hoc dicendi sunt liberi. Sicut ille qui patitur in capite et in toto corpore patitur siue infirmus. si habet pedem sanum non ex hoc dicitur sanus. Sic etiam si anima que est principalis pars corporis sit captiua. et corpus liberum. non ex hoc dicitur esse homo liber. Nam spiritus uiuificat caro autem non potest quicquam. Ioh. vi. ca. Secunda ratio christi fuit ista. Seruus autem non manet in domo in eternum. filius manet in eternum. quod. uos scitis que differentia est inter filium et seruum. Nam seruus uadit ad labores extra filium autem liber manet in domo. Iudei propter generationem carnalem non habebant stare nisi in agris.

sed in hoc mundo ex lege Moyse. et filij dei stabunt in domo dei in eternum. Ideo dixit christus. Si autem filij uos liberauerit. scilicet cathenis culpe et miseris huius mundi. uere liberi eritis. Et illi tacuerunt. Moraliter nota hic pro nobis quod uos deus fecit gratiam dando remedia ut frangamus cathenas peccatorum que franguntur in confessione sacramentali. Quia enim confessor absoluit tunc anima est libera a culpis mortalibus. et quando intrat paradysum est libera ab omnibus miseris ergo laboratis per liberationem anime quantum laboraret quod per liberationem filie sue si esset captiua. uel per liberationem corporis sui. uel filij sui etc. Secundum argumentum christi fuit contra superbiam quam iudei habebant propter nobilitatem patrum suorum. Dicat quomodo iudei sicut erant filij Sara uxoris libere. ita erant filij abrae nobilis hominis. qui fuit in initium uirtutum et cognitionis dei. Qui dixit deus. Benedicam tibi et magnifico uocabo nomen tuum et eris benedictus. Benedicam benedictionibus tibi. et maledicentibus maledictionibus tibi. atque in te benedicentur uniuersae nationes terre. Gen. xij. Iudei autem non modicam habebant superbiam: quod erant generis abrae. et despicebant penitentiam dicendo. quod sine penitentia haberetur benedictionem abrae promissam et semini eius. Quod christus arguendo contra eos dixit: Scio quod semen abrae estis sed queritis me interficere. et sermo meus non capit in uobis. Ego quod uidi apud patres hoc loquor. et uos que uidistis apud patres uestrum facitis. Ruderunt: Pater noster abraa est. Dixit eis iesus. Si filij abrae estis opera abrae facite. Nota. Sermo meus non capit in uobis. quia uas plenum non potest aliquid recipere nisi euacuetur sic iudei qui erant pleni superbia non poterant recipere uerba christi. despiciendo penitentiam quam ipse predicabat. Ideo Iohannes baptista dicebat eis. Facite ergo fructum dignos penitentiae Luc. iij. Uos que uidistis apud patrem uestrum facitis. quasi christus innuat in his uerbis quod pater eorum fuisset malus homo. Ipsi autem iudei ruderunt christo dicentes: Pater noster abraa est. Tunc christus arguens dixit: Si filij abrae estis: opera abrae facite. Hinc autem queritis me interficere. hominem qui ueritatem uobis locutus sum. quam audiui a deo. Hoc abraa non fecit. Ideo uos degeneratis: quod abraa erat nobilis homo. non ex parte carnis quod de genere idololatrum. sed ex parte anime erat nobilis et uirtuosus. nec uos estis ei similes. Moraliter in isto defectu iudeorum sunt multi christiani qui se appreciant de nobilitate generis. quod de antiquo genere talium etc. tales sunt similes iudeis. Nota nobilitas quasi notabilitas. Dicat quod est nobilitas. et quomodo incepta nobilitas

si aliquid faciebat aliquam rem notabilem in seruitio regis uel imperatoris ex hoc rex uel imperator faciebat ipsum nobilem. Qui ergo appreciant se de nobilitate. et non tenent uitam nobilem et nobilitatem uirorum. sed ribaldorum et lenonum. non debent dici nobiles: quia degenerant. Nobilis est ille qui uiuit nobiliter. appreciando se. ne mentiat. ne inferat damnum alicui. qui defendit ueritatem. communitatem. pupillos. uiduas et miserabiles personas. Et nota quid accidit romae de duobus hominibus. quorum unus erat nobilis antiquus de troia. sed erat ribaldus et male uite. Alius ex quadam uictoria quam habuit factus fuit nobilis nouiter ab imperatore. Et cum semel ambo contenderent. dixit nouus nobilis antiquo. In me incepta nobilitas. et in te finis. Dicatur hic de effraym qui fuit nobilis filius Ioseph et dominus egypti. de quo filius eius effraym habebat superbiam. De quo dicit dominus. Disperdam effraym: quoniam deus ego et non homo. Et auolabunt quasi auis ex egypto: et quasi columba de terra assyriorum. et collocabo eos in domibus suis. Ier. xlj. Concordat scriptura noui testamenti. Deus superbia resistit humilibus autem dat gratiam. Iaco. iij. Tercium argumentum christi fuit contra superbiam quam habebant de altitudine diuinali. Dicat quomodo omnes gentes et nationes mundi erant idolatre propter iudeos qui soli adorabant deum altissimum. non factum manibus sed factorem omnium rerum. Ex altitudine ista iudei credebant nullum alium saluum fieri posse nisi ipsos propter fidem quam habebant de deo. propter quod dicebant non esse necessarium facere bona. quia fides sufficiebat. sed contra eos dicit beatus Iacobus. Quid proderit frater meus si fidem dicat quis se habere. opera autem non habeat. nihil fides saluabit eum. quasi dicat non. Iac. ij. Ideo christus arguendo contra eos dixit. Uos facitis opera patris uestri. quod. ipsos habere aliquem patrem cui assimilantur. Responderunt iudei. Unum patrem habemus deum. Ecce superbia de altitudine diuinali. Christus autem uolens eos educere de hac superbia dixit eis. Si deus pater uester esset diligeret me utique. Ego enim ex deo processi et ueni. neque enim a me ipso ueni: sed ille me misit. quare loquelam meam non cognoscitis. quod non potestis audire sermonem meum. Nota quare loquelam meam non cognoscitis. Nam scitis quod persona maxime cognoscitur in loquela cuius patrie sit. Nam si loquitur gallice gallicus dicitur etc. Ita fuit cognitus beatus Petrus in nocte passionis christi quod esset galileus. Qui dictum est. Uere tu ex illis es. nam et loquela tua manifestus te facit Ath. xxvj. Adhuc uideamus loquelam christi et Moyse. Nam moy-

ses loquebatur linguam terrenam. permittens eis solam terrenam. Ideo dicit: Qui de terra est de terra loquitur Ioh. iij. Christus uero loquebatur linguam celestem: quia nihil permittit in hoc mundo terrenum. imo predicabat quod despicerentur terrena. Nam solus predicabat de celo. de gloria angelorum. solus permittens celestia. Ideo dicebat quare loquelam meam non cognoscitis. Iohannes beatus Iohannes postquam fuit locutus de Moyse dicit: Qui de terra est de terra loquitur. Et loquens de christo dixit: Qui de celo uenit super omnes est Ioh. iij. Et sic uicit eos christus ratione. Moraliter si uultis cognoscere personam cuius patrie sit. attendatis ad loquelam eius. Nam tres patrie sunt. scilicet celi. terre. et inferni. Linguam celestem est laudare deum et ipsum benedicere. Ideo dauid in psalmo. Beati qui habitant in domo tua domine in secula seculorum laudabunt te. ps. lxxij. Qui ergo laudant deum ut bonus religiosus clericus uel laicus possumus dicere: Uere tu ex illis es. scilicet de paradiso. Nam loquela tua etc. Linguam huius mundi terrenam est. Hoc est loqui de terrenis negociis et temporalibus. Nam qui de terra est etc. Linguam inferni est renegare maledicere et blasphemare. Ideo dicit Estuauerunt homines estu magno et blasphemauerunt nomen dei. Apo. xvj. Quia uos maledicistis iuratis et blasphematis. dare ostendit quod estis patrie inferni. Et quia christus non loquebatur loquelam inferni blasphemando. nec terre. sed loquelam paradisi. ideo dicebat: quare loquelam meam etc. Quartum argumentum Iesu christi contra iudeos fuit de malicia criminali: dicendo. Uos ex patre dyabolo estis. et desideria patris uestri uultis facere. Ille homicida erat ab initio: et in ueritate non stetit: quod non est ueritas in eo. Cum loquitur mendacium ex proprijs loquitur: quod mendax est et pater eius. Ego autem si ueritatem dico quare non creditis mihi. Hic Iesus christus ponit tria peccata dyaboli: in quibus uidetur quod iudei assimilabantur ipsi dyabolo. Et primum peccatum est inuidia. ex qua temptauit adam. et ex isto peccato secuta est necessitas moriendi in genere humano. Et ideo dicitur Per unum hominem peccatum in mundum intrauit et per peccatum mors. ad Roma. v. Ideo dixit dyabolo christus. Ille homicida erat ab initio. Secundum peccatum dyaboli est mendacium. Tercium quia est persecutor ueritatis. Dixit Iesus christus iudeis. Uos ex patre dyabolo estis. quia sicut ille ex inuidia procurauit mortem adam. idem uos ex sola inuidia procuratis mihi mortem. Secundo quia sicut dyabolus cum loquitur mendacium: ex proprijs loquitur. sic et uos me diffamando: quia iudei dicebant de Iesu christo.

Ecce homo vorax est et potator vini. publi/ canoru z peccatoru amicus. **Matth. xi.** Item **Mos** scim⁹ qz hic homo peccator est zc. **Ter-** cio qz dyabolus est psecutor veritatis. de ipo dicte xpo. **ip** veritate no stetit. **Augustinus.** bn fuit in veritate. **Nota** qualiter de⁹ posuit luciferu sup omnes creaturas. z ipe voluit se parificari deo p suam supbia. z sic no stetit in veritate. sed apostatatus fuerat. Sic et vos dixit xps iudeis. no statis in veritate a me au dita. **Moraliter** habemus hic doctrina vt fugiamus no solum mendaciu pnciosum qd est peccatu mortale. sed etiā iocosum qz etiā est peccatu. quia p nullā causam z p nulla re est dicendū mendaciū. **Unde David** in ps. **Perdes omnes q loquuntur mendaciū.** in ps. **v.** Item **Sap. j.** **Os** qd mentis occidit aiām. **De istis** argumentis loquitur thema. **Dicebat** iesus ad eos qui crediderunt ei iudeos. **Deo** gratias.

Feria qnta post dñicā primā Inuocauit.
Sermo. ij.

In māsēritis i ser

mone meo vere discipuli mei critis **Joh. viij.** **Materia** pntis fmonis erit quomō poterim⁹ esse boni discipuli xpi. **Magnū** quid est esse magistrū in theologia: vel episcopū vel archiepū vel cardinalē vel papam. sed multo magis est esse discipulum christi. **Crede** q erit materia vtilis z pficuo/ sa. Sed vt deo sit placabilis z gratiosa salu/ tes virgo gloriosa zc. **Si māsēritis.** Semel fuit questio facta iudeis p vnū bonū hominē de materia quā volo vobis pdicare. **Quāqd** vos vultis discipuli eius fieri **Joh. ix.** **Judei** autē indignati maledixerūt ei dicentes. **Tu** discipulus eius sis. nos **Moyse** discipuli su/ mus. **Stulti.** Super hoc dicit **Augustinus.** **In** me sit domine ista maledictio vt scilz. **sim** discipulus tuus. **Crede** q quilibet vestrū re/ sponderet. **Q** vtiā essem discipul⁹ suus. p/ pterea volo vobis nūc ostēdere quot modis z quib⁹ poteritis fieri discipuli eius si vultis. **Et** inueni octo virtutes seu cōditōnes huius nobilissimi discipular⁹. scz

- 1. Credentia principalis.
 - 2. Obedientia generalis.
 - 3. Penitentia sacramentalis.
 - 4. Patientia virtualis.
 - 5. Beniuolentia cordialis.
 - 6. Beneficentia liberalis.
 - 7. Diligentia spiritualis.
 - 8. Perseuerantia finalis.
- Si vultis esse discipuli xpi habeatis aliquas

istarū virtutū. **De** vltima dicitur thema. si mā/ scritis zc. **Prima** virtus q facit hominē esse discipulū xpi est credentia pncipalis. scz credē firmiter articulos fidei. z non dubitare in ali/ quo. sic est homo discipul⁹ xpi. **Nota** quoniā in omni schola cuiuscunq facultatis oportet discipulū simpliciter credere magistro. maxi/ me in primis pncipijs. **Terbi** gratia. **Prima** pncipia lraz sunt. **xiiij.** **Ideo** qm magister di/ cit discipulo. **Ista** lre est a. **Ista** lra est b. disci/ pulus debet sibi credere: qz si vellet dicere: q/ re ista littera a est magis a q̄ ista b. vel econ/ uerso vapularet a mgro. **Ideo** p̄hus. **Opor/ tet** addiscētē credere. **Ira** etiā de schola xpi scz ecclesia: quā scholā intrant xpiani in bap/ tismo. que habet. **xij.** pncipia. scz. **xij.** articu/ los fidei cōtētos in credo maiori quoz aliq̄ p̄tinent ad xpi diuinitatē. aliqui ad xpi hūa/ nitatē: z quia sunt multi infideles qui nolunt ea credere. ideo nō sunt discipuli xpi. si ergo vultis esse discipuli xpi credatis ista. **xij.** pnci/ pia fidei simpliciter sine p̄tradictiōe. disputa/ tione. dubitatiōe. **Autozitas.** **M**anifestauit gloriā suā. z crediderūt i eū discipuli ei⁹ **Joh.** **ij.** **Nota** manifestauit gloriā suā. i. in his. **xij.** articulis. **Scda** virt⁹ q facit hoiem eē disci/ pulū xpi est obediētia generalis. i. obedire et seruare oia q xps mādat z p̄cipit: z p̄cipit ge/ neraliter sine p̄tradictiōe z nō facere p̄tra ei⁹ p̄ceptū p aliquo lucro habēdo vel bono vel officio vel dignitate. **Talis** est discipulus xpi verus. **Ratio.** qm tanta ē dignitas hui⁹ ma/ gistri q oportet sibi obedire in omnib⁹ etiā p̄ oēs psonas mōi. **Ira** q pater vel m̄r vel oēs parētes vel amici. imo etiā papa vel rex cēt ad vnā partē. mādantes facere aliqd qd ē p̄ p̄ceptū magistri xpi. magis ē obediendū soli xpo q̄ his omnibus. **Autozitas.** **Legit** **Luce** **xiiij.** q cū xps iret pdicando de loco ad locū magna turba hoīuz z mulierū sequebat̄ ipm neq̄ mirū. **Et** conuersus ihs dixit eis. **Quid** vultis. **Logitate** quō respōderūt. **Dñe** volu/ mus esse discipuli vestri. **Et** dixit ad illos. si q̄s venit ad me z nō odit patrē suū aut matrē z vxorē z filios et fratres aut sorores. adhuc aut z animā suā. nō pōt esse meus discipulus sed cū deus p̄cipiat honorare parētes et dili/ gere vxores z filios z animā suā. quare ergo christus dicit: si quis vult zc. **Respondeo.** q hoc intelligit sic: quia si pater mater vl vxor aut sensualitas p̄pria volunt q tu facias ali/ quid contra p̄ceptū christi tuuc odire patrē matrē zc. **Et** dicere nescio vos. deificum est. **Terbi** grā. **Si** pater tuus dicat tibi. **Fili** fac vindictam de tali iniuria mihi facta a tali zc.

Debet dicere filius. **Pater** nō faciam. qz ma/ gister me⁹ xps p̄cepit oppositū. **Ecce** quō itel/ ligunt verba xpi odire patrē isto mō. **Iidem** de matre z vxore de filijs fratre z amico. etiā de p̄pria sensualitate que inclināt ad delecta/ tionem. ne p ea faciatis aliquid p̄tra p̄ceptuz xpi. **Ecce** quid est obedientia generalis. ideo auisetas. **Tercia** est penitentia sacramenta/ lis. **Tanta** est virtus penitentie q de discipu/ lo dyaboli facit discipulum xpi. **Quādiu** hō est in peccato mortali z mala vita: homo ē di/ scipulus dyaboli et paratus intrare scholam inferni. **Sed** si homo vult facere penitentiam sacramentalē. i. p̄terendo de peccatis dicēdo **Miser** ego sum religiosus et nō seruauī re/ gulam zc. **Iidem** de laycis et clericis p̄tēdo peccata. faciendo penentiā datā a p̄fessore. **Talis** penitentia sacramentalis facit hominē discipulū xpi. **Ecce** quanta virtus penitentie **Autozitas.** **Qui** nō baiulat crucem suā z ve/ nit post me. nō potest meus esse discipul⁹ **Luce.** **xiiij.** **Nota** crucē suā: nō dicit crucē meam quilibet xpianus portat crucez xpi signando se: sed nō saluaretur nisi portaret crucem p̄p̄riam scilicet penitentie. **Luce** dicit a cruciā: do. ideo significat crucē penitentie que cruci/ at penitentiē: de qua dicit xps. **Qui** nō baiu/ lat crucem suā zc. **Et** sicut crux xpi habuit q̄/ tuoz brachia tanq̄ quatuor partes p̄ncipa/ les. sic crux christiane penitentie habet qua/ tuoz brachia. **Primū** sursum est cōtritiō. que debet esse sursum per respectum ad deū quez peccando offendit. als dolere pro peccatis p̄ pter periculum vel verecundiā vel perditio/ nem bonozū vel fame nihil valet. quia nō est cōtritiō. **Brachiū** dextrū est bonū p̄positum viuendi decetero fm diuinam ordinationem z nō fm suā inclinātōnem. **Brachiū** sinistrū est oris cōfessio. **Sic** em mundat camera pe/ nitentie a stercore peccatorū. **Brachiū** inferi⁹ quod sustinet totū pondus est satisfactō. que portat totū onus. **Ieiunioz.** orationū. vigili/ arum. elemosynaz zc. **Ista** est crux nostra de qua dicit apls ad **Gal. v.** **Qui** xpi sunt supple discipuli. carnē suā crucifixerunt. supple i cru/ ce penitentie. **Ecce** quare dicit xps. **Qui** nō baiulat. i. accipit crucē suā zc. **Quarta** est patia virtualis. i. patienter sustinere aduersi/ tates. dolores. infirmitates. paupertatē. z mi/ serias. nō recipere amaritudinem cordis nec murmurare p̄tra deū. s̄ p̄mittē se deo. q̄a ipse scit quib⁹ idigem⁹. z qd nob expedit. z sic hō fit discipul⁹ xpi. **Rō.** qm mgf z dñs n̄ hiesus xps patienter sustinuit aduersitates. tribula/ tiones. p̄secutiōnes. ideo vult vt sui discipuli

assimilent sibi. **Dicit** xpm tenere modū quo/ rūdam antiquoz p̄hoz q p patientiā volebāt illos p̄bare q volebāt esse discipuli. **Signan/ ter** legit de pictagora p̄ho q qm aliquis vole/ bat esse discipul⁹ suus. p̄mo faciebat ipm ad portā schole expectare. deinde faciebat ipm ab alijs vituperare di. **Et** q̄s es tu. **Respon/ debat.** **Uellē** esse discipulus hui⁹ magistri et p̄bi. **Et** ille. **Uade** ad trahendū aratru rusti/ ce: z hmōi. **Si** erat patiens recipiebat ipm in discipulū. als non. hunc modū seruauit ille ma/ gnus magister z doctor xps i sua schola. **Q̄** aliqua p̄sona p̄ponit in corde suo tenere bo/ nam vitā z sanctā. signū est q vult esse disci/ pulus xpi. **Q** dicit xps. **specta** modicū. opoz/ tet vt p̄beris de patientiā. statim alij virupe/ rant eum di. **Q** qualis ypocrita. fantasticus. fatuus zc. **Si** in his verbis iniuriosis habet patientiā. bn stat. ideo vult adhuc vt probet magis p̄ictus siue verbera. i. infirmitatū. do/ lozū zc. **Sed** vos murmurat̄ dicēdo. **Mi/ ser** qd est hoc. ante nō sentiebā ista. ideo tene/ atis fortiter. qz tunc xps recipiet vos in disci/ pulū suū. **Hoc** etiā modo deus pat̄ pbauit fi/ liū suū xpm. licet iam sciret qd erat in eo: sed vt nobi ipm daret in exemplū patientie. **Ideo** dicit xps **Matth. x.** **Non** est discipul⁹ sup ma/ gistrū: nec seruus sup dñm suū. **Sufficit** disci/ pulo si sit sicut magister eius. z si sit sicut dñs eius. **Si** patrēfamilias beelzebub vocauerūt quanto magis domesticos eius. scz discipu/ los. **Quinta** veritas est beniuolētia cordi/ alis. vult magister noster iesus christus q sui discipuli non habeant discordias. diuisiones vel rixas. sed q cōcorditer viuant. **Ratio:** qz magister pacis z charitatis z dilectionis non vult i schola sua discipulos malivolos z dis/ cordes. **Ideo** ois villa seu cōmunitas pacifi/ ca est schola christi. **Et** omnis cōmunitas di/ uisa est schola dyaboli. **Ideo** dicit xps **Joh.** **xiiij.** **In** hoc cognoscent omnes quia mei estis discipuli si dilectionē habueritis ad inuicem. ideo debēt pacificari se remittēdo iniurias et quāto maior est iniuria que remittit̄ tāto ma/ gis placet deo. als schola inferni est parata. vbi cōtinue et semp se iniuriant. **Sexta** est beniuolentia liberalis. scz se mutuo iuuando tam in bonis t̄p̄alibus q̄ sp̄ualibus. **Rō.** qm sic magister schole hz mltos seruitores capti/ uos z liberos. nō decet discipulos nobiles eē tenaces z auaros. cū ignobiles liberales sint **Totus** mūdus est schola mgfi xpi. cui⁹ serui/ tores z ancille sunt oēs creature insensibiles. **David.** **Ordinatione** tua p̄seuerat dies. qm oia seruiūt tibi. **ps. cxviiij.** **Sol** ad instar capti

mēdanti

pancna

ui quia nihil potest facere nisi quantum deus vult
 quod iussu domini portat nobis lumē de die. et luna de
 nocte. quod dāt nobis quicquid deus dedit eis. Idē de
 alijs planetis et elementis quod liberaliter cōicant et
 ministrant quicquid hñt. Quāto igitur magis disci-
 puli quod sūt creature nobiles et ratiōales debēt
 esse liberales amore magistri dādo vel mutuādo
 sine vsura. vel emendo nō min⁹ ppter dena-
 rios pmpptos nec vendēdo plus ppter spem.
 et cetera. Ex his efficitur hō discipulus xpi. Auctas.
 Omnis ex vobis quod nō renūciat omnibus quod pos-
 sedit nō potest me esse discipulus. Luc. xiiij. Hec
 auctas hys duos intellect⁹ quod nisi bñ intelligat
 daret occasionē errandi. Duo modi sunt di-
 scipulorum xpi. prim⁹ est aploz et tenentiū vitā
 aplicam. et isti renūciāt et dimittūt oīa ad a-
 thei. xix. Ecce nos reliquim⁹ omnia et se. lu. te.
 Hoc mō intellectus p̄dicte auctoritatis. omnis
 ex vobis clarus ē. Scōs mod⁹ discipulorum ē bo-
 nozū xpianorum quod nō obligant dimittere omnia
 primo mō: sed volūt dimittere omnia q̄tum ad
 singularitatē. licet nō q̄tum ad pprietatē: quod
 p̄fit h̄se pprietatē sed nolūt h̄se singularitatē. s.
 quod illud quod hñt solus fuit eis singularitē. s.
 volūt et ard alijs ppter deū. Ecce quid ē beni-
 ficentia cordialis. Septima ē diligētia spi-
 ritualis. s. quod sim⁹ diligentes in opibus spūali-
 bus: quod nō sufficit facere op⁹ spūale: sed fiat cum
 diligentia. Religiosus nō solū tenet facere id
 quod dicit regula et p̄stitutōes: sed quod faciat illa di-
 ligenter. Idem de presb̄ris et laicis quod nō tan-
 tum in dñica die tenent audire missam: sed etiā
 cū diligentia. ut sint in principio missae. Item
 nō sufficit p̄ferri sed cū diligentia. iam in p̄-
 cipio. xl. Item nō sufficit dicere p̄niam: sed quod
 dicat cū diligētia genib⁹ flexis. quia supplicat
 regi vel pape xpi. Item cū diligētia cōicare.
 Item cū diligentia elynam dare. Talis dili-
 gentia facit hoīem discipulū xpi. Rō. quod magis
 diligens et nobilis nō vult discipulos somno-
 lentos vel negligentes: sed vult quod sint diligē-
 tes. Auctoritas. In hoc clarificat⁹ ē pat̄ me⁹
 ut fructū plurimū afferatis et efficiamini mei
 discipuli. Job. xv. Octava virt⁹ ē pseuerā-
 tia finalis de qua loquitur thema. Si manser-
 tis et cetera. igitur necessaria pseuerātia finalis. In stu-
 dijs generalib⁹ quā magis et doctores incipiūt
 legere. s. in festo sancti Luce. tota schola ē ple-
 na discipulis: sed in medio anni sūt valde pau-
 ci. in fine autē quasi nullus remanet: ideo sunt
 multi inutiles discipuli. solum scūt princip-
 um libri. modicū de medio. et de fine nihil sci-
 unt. nisi illi quod pseuerant. Sic de libro vite quod ē
 sancta vita bona et deuota multi incipiunt et
 sciūt principū bone vite: sed paulatim defi-

ciūt. et nesciūt finē libri bone vite. Ideo tales
 nō intrant scholā paradisi. s. illi quod bñ incipiunt
 meli⁹ p̄tinuāt et optime finiūt: sunt boni disci-
 puli et vere discipuli xpi. ppter hoc dicit xps.
 Si manseritis in sermone meo vere discipuli
 mei eritis. Et quā bon⁹ discipul⁹ xpi intrat au-
 lam paradisi: statim deus dat sibi duas car-
 tas. s. diuinitatis et hūanitatis. in quo hō reci-
 pit maiorē scientiā quā habuerūt in hoc mūdo
 pp̄he vel doctores. Aug⁹. Hec scientia habet
 ex studio libri bone vite. id est necessaria pse-
 uerantia finalis. De hoc dicit euangeliū ho-
 diernū. Dicebat christus ad eos qui credide-
 rūt ei iudeos. scilicet fidei catholice in hoc et cetera. Si
 manseritis in sermone meo vere discipuli mei
 eritis. et cognoscetis veritatē.

Feria sexta post dominicā p̄mā
 quadragesime.

Ecce san⁹ fact⁹ es

iam noli peccare. Habet textuali-
 ter Job. v. et officia in euangelio
 hodierno. Sanctū hodiernū euangeliū con-
 tinet vñū miraculū et grande et excellens. Nā
 quidā paralitic⁹ sanus factus fuit p̄ ih̄m chi-
 stū qui. xxxviii. annis tenebat in infirmitate:
 et hoc solo ipsius p̄cepto. sicut et solo verbo
 mūdus factus est. et continet tria miraculosa
 secreta. et est

Primū locus vbi factum est.

Secundū quō factum est.

Terciū ad quē finem factū est.

Et de isto vltimo loquitur nostrū thema. s. ut
 anima istius infirmi curata caueret se a pecca-
 to. et ideo dixit: Ecce san⁹ factus es et cetera. quod fuit
 thema: in quibus quidē verbis erit noster ser-
 mo. Et primo videam⁹ de loco. Dicit igitur
 in euangelio. Est autē hierosolymis p̄batica
 piscina. Apellat⁹ piscina et hoc latine. p̄bati-
 ca grece. hebraice bethsaida. Et dicit⁹ piscina
 a pisce. sed p̄ trariū: quia nō erant ibi pisces
 sicut dicit⁹ i ecclesijs piscina vbi aqua lauari
 mita. et tñ nō sunt ibi pisces. Grece dicit⁹ p̄-
 batica. nam p̄baton grece dicit⁹ ouis latine.
 quā in illa lauabant oues que in templo offe-
 rebant. vnde p̄batica. i. ouina. hebraice dicit⁹
 bethsaida. a beth quod est dom⁹: et sayda quod est
 gregis siue pecudis. vñ bethsaida dicit⁹. i. do-
 mus pecudū. Et ista piscina nomiari. ideo me-
 ruit ppter virtutē ipsius: quia i certo tēpore
 anni angel⁹ descēdebat ad reuoluentū aquā
 vt habetur in textu. Et qui prim⁹ attingebat
 aquā post descensionē angeli et reuolutionē
 aque ille curabatur tñ. de quacūq; spem infir-

mitatis detentus esset. et ideo quod xps ignora-
 bat. rectores ciuitatis hierlm fecerūt ibi fieri
 quinque porticus in quibus infirmi habitarent.
 In vno leprosi. in alio scabiosi. in alio febrici-
 tantes. in alio paralitici. in alio x̄o vniuersi
 alij infirmi. Et illi qui nō poterāt ire ducebā-
 tur ab aliquibus alijs ad piscinā vt quilibet ci-
 tius posset sanari. Et hec historia p̄tinet secre-
 ta et p̄ questionē potest declarari. Querit er-
 go vnde tantā virtutē ista piscina habebat quod
 totiens quotiens angel⁹ descendebat ad mo-
 uendam aquā quod h̄ret illā virtutē. Dico quod hic
 sunt tria secreta. Et primū est vt ostēdat⁹ virt⁹
 scilicet crucis et passionis ih̄u xpi. Scōm ē vt ostē-
 dat⁹ virt⁹ baptismi. Terciū est p̄fessionis. Pri-
 mū igitur secretū vt ostēdat⁹ virt⁹ crucis et passio-
 nis Nam circa h̄ di. magis hitlo. scho. quod in illa pi-
 scina erat illud signū quod in posterū seruiunt li-
 gno crucis. Nam etiā in biblia inuenit⁹ quod re-
 gina saba venit hierlm audire sapiam Salo-
 monis. Et cum transiret p̄ torrentem erat ibi
 quoddā lignū quod seruiebat ad transeundum
 vt moies erat. Dicit⁹. iij. Reg. x. Et fuit sibi re-
 uelatum quod in illo ligno deberet xps suspendi
 et mori p̄ totū mūdi redemptionē. et ista ratio-
 noluit lignū calcare: sed transiit s̄btus torren-
 tem. Et ad patriā reuersa ipsa sc̄psit salomo-
 ni reuelatōes suā quā viderat. Et rex Salo-
 mon sciens xpm crucifigendū p̄phetauit di.
 Sub arborē mali suscitauit te: ibi corrupta est
 mater tua. ibi violata est genitrix tua. Lanti.
 viij. quā di. plo xpiano. Ego sub arborē po-
 mi suscitauit te. sed mater tua. s. gens iudaica
 ibi corrupta est in sua credulitate. Illud ergo
 sciebat salomon illud lignum fore. Et ideo sa-
 lomon ligno accepto abscondit illud subtus
 terraz bene. xx. passibus. Et ibi facta fuit ista
 piscina de qua loquitur euangeliū. Et ista rati-
 one ibi erat tanta virtus quod ibi erat h̄mōi lig-
 num. et recipiebant infirmi sanitates. quia si-
 gnificabat passionē xpi. Nec obstat quod illud li-
 gnū anteq̄ portasset xpm et añ suspensionem
 xpi nullā habebat virtutē. Dico tibi quod verū ē
 quod nō habebat virtutes: sed iam illud significa-
 bat. s. quod habet flume. xxi. Fac serpentem
 enē et pone euz p̄ signo. quod percussus aspexerit
 eū viuet et cetera. Nam añ mortē xpi signū crucis
 magnā virtutē habet vt ibi h̄t. Ideo ad illū
 locum accedebant infirmi vbi crux erat vt sa-
 nari possent. Ista ratio iudei vt sanari pos-
 sent aspiciēbāt illud signū et h̄ erat iam. d. an-
 nus añ salomonē: et añ passionē xpi. Ab. quin-
 gentis añis. Si igitur sola ligni siḡ illi loci habe-
 bant illā virtutē. quāto pl⁹ lignū vbi suspēdi
 debebat. Tñ cū de morte xpi tractabatur dei

virtute lignū natauit sup aquā. et iudei acce-
 perūt illud. Est igitur rōnabile quod legit⁹ i ecclesijs
 Hos autē gloriari oportet in cruce dñi n̄ri iesu
 xpi. in quod est salus vitaz resurrectio n̄ra. p̄ quā
 sal. et li. sum⁹. et habet prim⁹ ad Gal. vj. Quā
 iudei inde gaudebāt anteq̄ nos. Nūc dico quod
 allogorice resultat nunc secretū. Lignū illud
 crucem significat. piscina autē significat dolo-
 res. mortē: et alia multa mala. Nā sicut aqua
 ex illa piscina exire non poterat. ita oportuit
 pati christum et mori Luc. xxiiij. Et sicut illa
 aqua sanauit: ita xps emūdauit nos p̄ mortē
 iuxta illud. Sanguis xpi qui p̄ sp̄m sanctū se-
 metipm obtulit immaculatū deo emūdauit cō-
 scientiā nostrā ab opibus mortuis ad seruiē-
 dum deo viuētī. et ideo noui testamēti media
 tor est: vt morte intercedente et cetera. ad heb. ix.
 Et. v. porticus signat quinque vulnera p̄ncipa-
 lia. Alia autē vulnera innumerabilia sunt. Di-
 co ergo de. v. p̄ncipalib⁹ in quibus oēs nos infir-
 mi esse debem⁹: quod mota aqua: qui ibi erat sa-
 nabat. Et ideo inquit salomon. Veni colum-
 ba mea. veni ad me. i. ad passionē et mūdabe-
 ris i foramib⁹ petre. in cauerna macerie Lan.
 ij. Petra autē erat xps. Foramē petre est eius
 diuinitas. Cauerna ipsius est ictus lateris: et
 quod aperuit nō solū foramē fecit: et saluauit tūc
 nisi solum vñū. quod xps angelus. qui quidē an-
 gelus est magni p̄silij cuius aquā reuolueret. i.
 patiebat. vñū tūc curabat. s. latronē. Tñ est
 et secūdū nō habet. Eccl. iij. Scōa ratio ē
 spūalis. quod p̄dicta piscina erat figura baptis-
 mi. Rediit quod in illo tpe in quo xps ordinauit
 baptismū. et fuit a Jobe baptizatus. quod illa vir-
 tus sanādi infirmos p̄ aque motū fuit ostēsa.
 Quia p̄mo oēs aque erant mortue q̄tum ad
 istū effectū. s. mūdationē aiaz. Aug⁹. Que ē
 tanta vis aq̄ vt corp⁹ tangat et aiaz lauet. S̄
 descēdit angel⁹ de celo fili⁹ dei saluator mōi.
 quod dicit⁹ angel⁹. i. missus. Ysa. ix. Paruul⁹ na-
 tus ē nobis et fili⁹ dat⁹ ē nobis. et vocabit⁹ no-
 mē ei⁹ admirabilis p̄siliari⁹ s̄m. lxx. interptes
 magni p̄silij angel⁹. Itē Abalach. iij. Veniet
 ad tēplū sanctū suū dñator: quē vos q̄ritis. et
 angel⁹ testamēti quē vos vultis. Iste angel⁹
 tetigit aquā iordanis quā fuit a Jobe baptiza-
 tus. tūc aq̄ fuit mota et h̄uit virtutē sanatiuā.
 Dicit Beda quod xps tactu sue mūdissime carnis
 vim regeneratiuā p̄tulit aq̄s. Et tunc oēs aq̄
 naturales fuerūt mote et viue ad purificandū
 et sanādū aias. et fuit cōpleta p̄phetia Zach.
 xiiij. In die illa erit fons patēs domui dauid
 et habitātib⁹ hierlm in ablutiōez pctōz et mē-
 struate. Hic baptism⁹ habet quicquid porticus.
 quattuor infidelium. ad orientē. ad occidentē. ad

aquilonem et meridiem. quintus est pueroz qd sol
lum hnt infirmitate pcti originalis. et ibi sanā
tur omnia q̄cunq; infirmitate detineant pcti
Ideo paulus. Dñs oim diues est in om̄s qui
inuocat illū: ois em̄ quicūq; inuocauerit nom̄
dñi salu⁹ erit ad Ro. x. Sanabat aut vn⁹ sc̄z
ille qd paus descēdebat p̄ motōez aq̄. Figura
fuit qz baptism⁹ solū semel et vna vice hz xtu
tem et efficacā sanādi aīas. sic solū semel pro
pctis nris mortu⁹ est. Sc̄do sanabat tm̄ vnuf
qz qlibet hz duas subas. s. sbam corpālē et in
corpālem. i. corp⁹ et aīam. Naz q̄uis aīa laue
tur: adhuc corp⁹ viciōsum ē: et iō vn⁹ tm̄ cura
tur. Et ideo paul⁹ ait. Lōdelectoz em̄ legi dei
fm̄ interiorē hoīem. Uideo aut̄ aliaz legē in
mēbris meis repugnantēz legi mētis mee ad
Ro. viij. Curat em̄ sola aīa. Uidete igit̄ terci
am rōnez qd piscina significet. i. ille loc⁹. et qd
aq̄ qd est tāta vi vt corp⁹ sanet et aīaz. Ter
cia rō spūalis q̄re piscina hēbat p̄dictā virtu
tē. qz figurabat p̄fessionē sac̄ralem. Rō. qz sic
ibi lauabant oues offerende in templo. sic o
nos lauari et purificari i piscina p̄fessionis ab
oib⁹ culpis et maculis pctōz si i templo p̄adi
si volum⁹ offerri. Et iō d̄r. Si p̄fiteamur pctā
nostra. fidelis ē de⁹ et iustus vt remittat nobis
pctā nra. et emūdet nos ab om̄i iniquitate zc̄. j.
Jo. j. Non em̄ est verendū nec debeo vereri:
s̄ om̄ia reuelare pctā. nullū omittendo. et isto
modo purificat. s. ex ista piscina. Et hz ista
piscina. v. portic⁹. i. qnq; p̄ditiones pctōz. Et
primus ē cogitatio. vbi sūt om̄s qd intrinsec⁹
tenēt pctā. s. supbiā. auariā zc̄. In his sunt
multi infirmi et sine nūero. Sc̄ds est locutio:
et hic sunt om̄s qd loquunt̄ in deū et p̄ primuz
peccātes. s. diffamantes. blasphemantes zc̄.
Tercius ē opatio. h̄ sunt om̄s qd ope peccāt. vt
luxuriosi tanq; leprosi. latrones. vsurarij. gu
losi. Quart⁹ ē obmissio. et hic oēs religiosi cō
curāt. suū ordinē nō seruādo. oēs mali p̄bri
horas nō dicēdo. aut inordinate viuēdo. et h̄
ceteri. s. layci missaz nō audiēdo vel alios p̄
turbādo. et h̄ iacēt nō p̄fiteātes. nec cōcantes.
Quint⁹ ē obstinatio. h̄ iacēt obstinati et iudu
rati i pctis. vt lenones. meretrices. impenitē
tes. Om̄s hi iacēt in circuitu piscine cōfessio
nis spectantes motū aq̄ p̄ angelū. Angel⁹ est
infusio grē qd de celo hz descendere. qd mouet
aquaz in p̄fessionē. qz als sine motu p̄fessionis
null⁹ sanat̄ in piscina. Auctas. Sic pturient
cor tuū fantasias patif nisi ab altissimo fuerit
emissa visitatio Eccl̄i. xxxiij. Nota fantas
as dicendo. Absister quō p̄fitebor diffamando
zc̄. om̄ia h̄ sunt fantasie. Ergo optet vt ange
lus descēdat. s. infusio grē. vt moueat aquaz

p̄ cōtritionē. Nota sanabat tm̄ vn⁹: qz p̄fessio
fiēda ē secreta. ita qz vn⁹ post alterū cōfiteat̄.
qz p̄fessio duoz sil̄ nihil valeret. etiā si i pecca
tis fuerūt socij. oportet qz solū vn⁹ p̄fiteat̄. ra
tionē assiḡt Tho. in. iij. dic. qd i p̄fessioē illud
qd gerit̄ exteri⁹ d̄z significare illud qd fit in
teri⁹. Et qz interi⁹ celant̄ pctā. diuinit⁹ p̄re
missionē virtutē p̄fessiois iux̄ illud: Beati qz
remisse sunt iniquitates: et quoz tecta sūt pctā.
ideo secreta fieri d̄z p̄fessio exteri⁹. Sc̄do sa
nabat vn⁹: qz vn⁹ oia pctā sua vni p̄fiteri d̄z
et nō diuidē: qz nihil valet talis p̄fessio. Aug⁹
Laueas ne verēcūdia duct⁹ diuidas p̄fessio
nē: qz hoc ē semp̄ venia carere ad quā putas
p̄ frustra puenire. Sc̄do vidēdus est mod⁹
quō factū est: et sc̄da ps et breui⁹ d̄r in textu.
Erat ibi hō quidā. xxxviij. ānis infirm⁹. H̄
iste dixit: hoīem n̄ habeo: cū paup̄ eēt et seruū
nō h̄ret. et qz seipm̄ portare nō poterat. iō ali⁹
p̄ueniebat eū. Et iō tot annis fuit ipse infirm⁹
cui x̄ps dixit surge. Ad̄o intrem⁹ nūc secretat̄
q̄ram⁹ cur cū illi qnq; porticus eēt infirmis
pleni vnū tm̄ curauit: et de alijs nullā fecit mē
tionē. cū ipse dñs sit vlt̄er liberalis. R̄sio. qz
x̄ps in isto maiore vidit deuotiōez q̄ in alijs.
Nec credatis qz x̄ps curabat oēs infirmos qd
recurrebāt ad eū. nō qn̄ posset oēs curare q̄/
tum ad suā potentā. s̄ ex indispositiōe ipoz.
qz nō habebāt deuotiōez. v̄l qz sanitas corpo
ris nocuisset aīe. Sile p̄t videri i sole qui li
beraliter mittit radios suos. et quātū est ex pte
solis totū mūdū saltē illuminabile illuminat. tm̄
nō oēs illuminat: qz non oēs aperit̄ sibi fene
stras zc̄. vt patet de incarceratis i obscurō lo
co. Sed qz illos nō illuminat nō est ex culpavi
defectu solis zc̄. Ita de x̄po qd esse sol iusti
cie. iux̄ dictū Job. j. Erat lux vera q̄ illu. oēm
ho. ve. in hūc mōm zc̄. Ecce qd est rō qd non
illuminat iudeos vel alios infideles. qz nō ē ex
defectu solis. qz vlt̄ oēs illuminat. imo ex de
fectu ipoz iudeoz. qui sunt et volūt eē in car
cere moyss. vel saracenoꝝ. qd volūt eē in carcē
machometi. et sic de alijs. Ergo dicendū ē qz
de oib⁹ illis infirmis null⁹ erat tantū deuor⁹
ihu x̄po. nec tantū affect⁹. Qm̄ alij forte cōfi
debāt vn⁹ i bonis cibis. ali⁹ i seruitozib⁹. ali⁹
in diuitijs. Sz iste erat paup̄ et paliticus. iō
nō poterat ire. s̄ duct⁹ deuotiōe inq̄debat iux̄
verbū dauid. Dñe an̄ te om̄e desiderū meū.
et ge. m. a te nō ē absco: ps. xxxvij. Et iō nō
erat defect⁹ libertat̄ ihu x̄pi. Ideo habet Lu.
vj. Dñs qd venit ad me et audit sermones me
os et facit eos. ostēdā vobis cui silis sit. Silis
est homi edificati domū qui fodit in altum et
posuit fundamētū supra petrā. Inundatiōe

aut facta illisum est flumēn domui illi et n̄ po
tuit eam mouere. Fundata em̄ erat supra fir
mam petram. Adulti em̄ osculabant̄ ei man⁹
tamen nō om̄es sanabant̄. eo qz nō habebāt
rectā mentē et intentionē. et qz forte sanitatem
nō petebāt bono fine vel intentionē. et iō dici
tur. Non poterat̄ tibi virtutē vllam facere ni
si paucos infirmos impositi manib⁹ curauit.
Abarci. vj. tm̄ bene poterat de potestate ablo
luta. Sed nō poterat: qz non cōdecebat. nec
p̄gruebat eis. neq; erant digni: qz x̄pm negli
gebant. Ideo nō om̄s tangētes curabat: sed
credētēs et p̄fidentes: sed istū curauit qz credi
dit i eū. et ista ē ratio litteralis. Sed alie sunt
rationes meliores quare ibi curabant̄. et h̄ du
pliciter. Primo ad ostendendū virtutem ba
ptismi. quia in illa piscina nullus curabat̄ ni
si qui ibat per se vel portabat̄ per alium i pi
scinā. ad innuendū qz nullus p̄t saluari nisi
vadat ad fontē baptismi. si adultus sit: vt iu
deus. agareus vel portet̄ vt puci infantes
Job. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aq̄ et spū
sancto zc̄. Sed quid de infideli qui vult om
nino baptizari. et h̄ desiderat et affectat: s̄ non
p̄t ire. qz forte occidit̄ vel morit̄. Idez de in
firmo qui nō p̄t ire: qz vel claudus vel iacet
in lecto: et nemo vult eū baptizare. Dicendū
qz in tali casu talis sanatur a x̄po sicut iste fuit
sanatus a x̄po. et baptizatur baptismō flami
nis. id est spiritus sc̄i. et ideo x̄ps. Ego sitien
ti dabo de fonte aque viue gratis. Qui vice
ri possidebit hec: Apoc. xxi. Et iste solū sine
absolutiōe aque curatus est et saluatus. Qm̄
dicitur ergo cum alios curare noluit qz qui po
test baptizari et nō facit nō est saluus. Ad on
dendum virtutem p̄fessionis: si volumus lo
qui de illa piscina in quantum significat con
fessionem. in illa quis potest saluari sine con
fessione sacramentali. Si hz oportunitatē cō
fiteādi et nō vult: nō saluabit̄. Auctas p̄rou.
xxvij. Qui abscondit scelera sua nō diriget
Qui autē p̄fessus fuerit et dereliquerit ea mi
sericordiam dei p̄sequet̄. Sed si est aliq; i ta
li casu qz nō p̄t ire ad cōfessionē. nec p̄t ip
sum p̄fessorē vocare. qz occidit̄ vel morit̄ s̄bi
to: s̄ desiderat et affectat animo p̄fiteri. et habz
p̄fiteātes de peccatis suis. talis seruatur a cri
sto sup̄nāliter: et ex sola p̄fessionē. et iux̄ istā
materiā dico vobis vnū miraculum. In qua
dam ciuitate erat quedāz mulier peccatrix. qd
fecit multos homines peccare et occidere. et se
mel ipsa venit ad audiendū rarū. et ita venit
multū bene ornata: ideo vt videret̄ ab oibus
gentib⁹. et posuit i loco vbi posset videri. Lō
tigit qz predicator tetigit de pctō luxurie. et

quō erat magnū peccatū. et illa habuit cōtri
tionē. et incepit flere acriter cū magno dolore
intantū qz ipsa cecidit in terrā et mortua est. et
gentes hoc videntes dolēbat qz sine cōfessio
ne decessisset. Et p̄dicator dixit: Bona gens
orate deū pro ea. Nam cōtritionem habuit. et
immediatē fuit audita vox de celo di. Frater
nō oretis deū p̄ ista: sed oretis eam vt oret p̄
vobis. qm̄ ipa est i paradiso. Uideatis ergo
qz ista nō venit ad piscinā cōfessionis. s̄ fides
et cōtritio sufficiūt. Unde Dauid. Sacrificiū
deū spūs cōtribulatus cor contritū et humili
atū deus nō despiciet ps. l. Sed illis qui ha
bent tempus et spaciū penitendi. nō valet so
la cōtritio sine cōfessione sacramentali. Ideo
modo vadatis ad piscinā cōfessionis et lauetis
vos ibi. Ps. j. Lauami mūdi estote. Ter
cio vidēdus est finis quare miraculū fuit sa
ctū: qz ad sanandū non solū corpus sed etiaz
animā: vt viueret sine peccato. de h̄ dicit the
ma. Ecce sanus factus es: iam noli peccare.
ne deterius tibi aliquid p̄tingat. Et circa hoc
dicūt glose ordinariē. qz iste erat infirm⁹ pro
pter peccatū. Et ideo dicūt medici qz infirmi
tas qd venit p̄ renouationē siue recidiuatiōez
est peior qz p̄ncipalis infirmitas. Et ideo ihs
x̄ps curauit istū. et nō solū in corpe. imo in aīa
Iux̄ta dictū Jobis. quia totū hominē sanus
fecit Job. vij. Item dicit: Date magnificentiā
deo nostro. dei p̄fecta sunt opa. Deut. xxxij.
Ex quib⁹ autoitatib⁹ habet et ē regula theo
logie. qz de⁹ nō curabat vnq; corpus sine cu
ratione anime. Inquit ergo. Uade iam noli
peccare. Nā sicut medicus deserit infirmū re
cidiuantez. Ita x̄ps recidiuante in peccatis.
Nam etiā medicus dat infirmo regimē et die
tam. et sic ihs x̄ps fecit. Et h̄ est qm̄ post cōfes
sionē iniūgit̄ penitētia. Et si dietā seruat pec
cator. bñ facit. sin autē recidiuat. Et sic est. qz
si centū curant̄ de infirmitate. decē nō curant̄
de recidiuatione: vt videtis de iuda quē x̄ps
sanauit sibi oia peccata dimittēdo qm̄ misit se
in cura x̄pi. sed postea recidiuauit. ideo x̄ps
ipm̄ deseruit. quia. xxx. denarijs fuit a medio
distempatus. merito ergo dicit the. Ecce san⁹
fact⁹ zc̄. noli peccare. i. recidiuare. Ideo Pe
trus. Si em̄ refugientes coquinationes mūdi
in cognitione dñi nri et saluatoris ihu x̄pi his
rursus implicati supant̄ facta sunt eis poste
riora deteriora priorib⁹. ij. Petri. ij. Itē h̄ie
remie. lj. Curauimus babilonē et non est cu
rata. derelinquam⁹ ergo eam. Curauim⁹ ba
bylonē. i. psonā p̄fusam ex peccatis. et nō est
curata. qz recidiuauit. ideo derelinquam⁹ eā
Ecce san⁹ factus es zc̄. corpāl̄. iō noli pec
r iij

care. i. noli reciduiare. Itaq; bona gens omnes infirmi sumus: veniamus q; ad piscinã vt mundemur p penitentia. vt sanemur ab omibus infirmitatib; z peccatis nris z p sequens veniamus ad glãm.

Sabbato añ Reminiscere.
Sermo primus.

Sciãm; hic tria

tabernacula zc. Athabei. xvij. Re citatiue autem in euangelio hodierno fm feriam ad declaratiõem istius verbi z materie predicande est sciendum q; in sacra scriptura doctrine euangelice deuote audite et auscultate tabernacula vocantur. Nam si bene inspiciantur vtilitates tabernaculoz recte appropiant euangelicis doctrinis. Nam quãdo fiunt ab aliquibus armigeris tentoria seu tabernacula: fiunt triplici ratõne. Et prima ratio est p ardore solis. z hoc causa refrigerãdi. Scõda p ventu impetu p securitate. Tercia p pluuiam ptegendo. Omnis has vtilitates dat doctrine euangelice diligentem auscultate. et hoc ptra triplicem defectuz. Et primo doctrina euangelica refrigerat z pseruat hominem ptra stimulu z ardorem carnis. Nam mouet multos et pmouet in peccatis luxurie. alios i auaricia. alios in alijs peccat. Sũt q; iste doctrine dantes refrigeriu ptra ardorem carnis. Secũdo in hoc mũdo sũt magni venti z turbulentia z temptatiões demonũ: sed intra tabernaculu. i. oratiõez z ptemplatiõez. nam oratio z ptemplatio excludũt temptatiões diaboli. Tercio sunt pluuiæ magne z diluuiã. et iste sunt mundus q; multas occasiones dat peccandi. Sed ingredi tabernaculu doctrine euangelice z erit tũc remedium. et ideo Ysa. inquit d euãgelica doctrina. Sup omnẽ gloriã ptectio z tabernaculu erit in vmbra culuz diei ab estu. z in securitate z abscofione a turbidie z a pluuiã. Ysa. iij. Itẽz oõo vel ptemplatio dat refrigeriu in die p carnis ardorem ecce primã vtilitatẽ. Itẽz dat securitatẽ p impetu ventoz. z h est scõda vtilitas. Itẽ abscõfionẽ dat pluuiã. ecce tertia virtus. et sic rone z auãtate hee ductrine apparẽt tabernacula. z ideo tres doctrinas pdicare intẽdo q; erũt tria tabnacula. Faciam; h tria tabnacula. qd fuit thema nostrũ. q; fmo cõtẽplabit circa hãc trãfiguratiõez glõfaz triplr seu erit triplex ptemplatiõ. Prima q; h trãfiguratio fuit glõse celebrata. Scõda q; h trãfiguratio fuit placide accepta. Tercia q; h trãfiguratio fuit pic abscofida. Ponam; q; nos bona gẽs in his trib; tabnaculis vl in vno istoꝝ

Dico primo q; fuit celebrata glõse: q; in euãgelio dicit. Assumpsit ih̄s Petru Jacobũ z Johannẽ fratẽ eius z duxit illos in montẽ excelsũ seorsum. z trãfiguratus ẽ ante eos. z resplẽdit facies eius sicut sol. vestimẽta autẽ eius alba facta sũt sic nix. Et apparuerũt illis Moyses z Helyas cum eo loqntes. Et h dñi volo pmũ tabernaculu edificare. Tres q; elegit ih̄s vt seqrent eũ eis secretũ ostensur; q; duxit ad x̄ticẽ mõtis. z dũ ipẽ oraret trãfiguratus ẽ. nõ tñ q; mutas; figurã quã iã habebat q; resplẽdit vt sol. nõ vt solebat. s; incõpabiliter plus q; sol. s; in euãgelio dicit vt sol. iõ q; in mũdo nihil lucidi; inuenit et nõ solũ in vultu z manib;: sed etiã z vestes erãt vt nix. licz z plus incõpabiliter. Et apparuerũt ibi duo viri sancti z antiqui. s; Moyses z Helyas. In telligatis animã Moysi. nã mortuus erat et aia ipius erat i inferno sanctorũ patrũ. tñ Helyas nõ erat mortuus. imo viu; nam adhuc viuuit in paradiso terrestri. Et iste debet pdicare tpe antixpi. z cõtra ipm antixpm q; interficiet eũ martyrizãdo. Et isti tres apli q;uis nunq; viderũt eos. illico cognouerũt eos ppter splẽdorẽ. z viderũt eos loquẽtes cũ ih̄u. Sed qd loquebant nõ d; p Atharũ nec p Athathũ: s; dicit beatus Lucas q; loqbant ad inuicẽ in illis diebus Luce. ix. Hũc bona gens videam; ptracticã. Isti sic stantes cum iesu Moyses z Helyas adorauerũt ih̄m. sciẽtes ih̄m esse deum z hominẽ. z mirabant; q; plurimũ q;re ipẽ pmitteret se ita cathenari z a iudeis ligari. et hoc tñ p peccatozib;. cũ solo x̄bo posset hoc facere. multũ admirãtes de hoc. cũ ipẽ gloriã angelis z omnib; alijs det z dicebãt. O deus et quãta charitas est ista. Sigillatim totã eius passionem discurrendo z recitando excessum passiois: q; passio d; excessus. ppter excessum dolorẽ z amorẽ q; in hoc nobis ostẽsur; erat: q; s; deus diues est in miscõdia. z ppter nimia charitatẽ z misericordiã dilexit nos. fm q; habet ad Ephesios. ij. Deus autẽ q; diues est in miscõdia propter nimia charitatẽ suã q; dilexit nos. Ecce ergo quõ glõse est celebrata ista trãfiguratio. Et ecce primũ tabernaculu. hic quiescam; ptra impetu z temptationẽ dyaboli z hec ad litteram. Intremus tñ secrata. Et quero primo quare x̄ps trãfigurari voluit. Secũdo d; psonis quas appellare voluit. Ad primã respondeo vt ostẽderet intrinsecã glõriam z secretam. sicut dictum est p doctores. Declaremus ergo q; quãdo christus assumpsit humanitatẽ quare illã assumpsit videamus. Dico q; duplici de causa. Nam anima

ih̄s vt fuit creata in vtero vginis marie immediate tantam habuit glõriã quãtam habet modo in celo. z hoc propter eius diuinitatem. quia erat substantia spũalis. tamen erat abscondita in corpore. Et ideo dicimus. Cõdimus glõriã eius quasi vnigeniti a patre zc. Joh. j. Corpus assumpsit non glõsiosum s; passibile et mortale sicut nos. z plus q; quilibet nostrum. et hoc nostra vtilitate. S; de anima est aliter. et hoc propter suã nobilitatem debuit per omia fratribus assimilari. fm qd legit ad Hebr̄eos. ij. Unde debuit p omnia fratribus assimilari: vt misericors fieret. In quo corpore anima glõsiosa erat. non tamen videbatur a gentibus. Quo credebatur q; sicut corp; ita anima esset passibilis. quod christus monstrare voluit non sic esse. Ex ista ratione voluit ostendere suã glõriã q; supra corpus exiuit z redundauit. Et audiat parabola. si forte est aliquis homo male vestitus et est ditissimus. gentes reputabũt illum pauperem. et ipse conuocat omnes amicos z parentes suos z ostendit eis diuitias suas. et tunc illũ sequunt; gentes dicentes. Licet ille male sit vestitus. diues est. sequamur ergo eũ. Juxta vulgare quia denarij faciũt bonũ socium. Ideo christ; voluit trãfigurari. Nam iam ipse pmiserat dum dixit. Sunt quidam de hic astantibus qui non gustabũt mortem. donec videant filium hominis venientẽ in regno suo. Ath. xvj. Et dicebat de istis quos accepit modo secuz. Moraliter pro vobis Et pmo x̄ps habuit glãm. z corp; erat passibile. Sic de animab; sanctis que transeunt de ista vita ad aliam. Nam primo anime sunt in glõria. et corpora remanent hic in putredine. scz resurrectois. et anima glõsificata resumet corpus et redundabit supra corpus. Et illud dicitur glõsificatum corpus claruz et clarius q; sol erit in die iudicij. Et ideo dicitur Ath. xij. Tunc fulgebũt iusti sicut sol in regno patris eorum. Ad secũdam questionem quare singulariter accepit tres apostolos et non plures. nec om̄s sanctos. nisi istos duos tñ z veteris testamenti vocauit. et sic qnq;. Dicit sancti doctores q; in ore duozũ vel trium stat om̄e verbũ. si de numero querat. Sed z si de personis. dico de apostolis. quia hi erãt x̄po familiares. quia pmissione diuina beatus Petrus erat iam papa constitutus vt melius sciret. Secundo vocauit Jacobum maiorem quia primus erat martyriũ susceptur;. vt habetur Actũ. xij. Occidit autẽ Jacobum fratrem Johannis gladio zc. Tercio vocauit

Johannem. quia fuit a deo virgo electus. et inter ceteros magis dilectus. ergo meruit a domino magis honorari. De alijs duob; q; Moyses erat mortuus iam erant mille anni. Dico ante trãfigurationẽ voluit mortuum et viuũ vocare vt iudex videretur viuozũ et mortuozũ. non sicut de dominis temporalibus. quia illi non iudicabunt mortuos. Ideo dicitur. Nolite timere eos qui occidũt corpus. animã autem non possunt occidere. Athabei. x. Ideo Actuum. x. Quia ipse qui constitutus est a deo iudex viuozũ et mortuozũ. Sed quare magis helyas q; enoch cum esset sic viuus. questio est insoluta. Et quare moyses mortuus plus q; alij sancti patres. quia sunt plures mortui. maxime cum Abraham esset capitaneus. z ideo dicitur in sinu abrahe. Luce. xvj. Ego dico fm doctrinas varias circa hoc. Et capio vnam partẽ seu opinionem dicendo. q; alij sancti patres nunq; ieiunauerunt quadragesimã. nisi isti duo. Habemus de Moyses. dicitur Exodi tricesimo quarto. Fuit cum domino Moyses quadragesima dies z quadragesima noctes. panem non comedit et aquam non bibit. De helya. tercio Regum decimono. Comedit et bibit z ambulabat in fortitudine cibi illius quadragesima diebus et quadragesima noctibus vsq; ad montem dei oreb. quia ergo quadragesimã ieiunauerunt. ideo meruerunt interesse trãfigurationi. In quo clare patet quantum placet deo sacrum hoc ieiunium quadragesimẽ. Ideo debemus ieiunare quadragesimã. et in die pasche erim; in trãfiguratione. scilicet communicando. et poterimus dicere cum apostolo paulo. Nos autẽ omnes reuelata facie glõriã dei speculãtes in eandem imaginẽ transformamur a claritate in claritatem tanq; a domini spiritu. secundã Corinthioz. iij. Nota hic quomodo Christus Moyses et helyas ieiunauerunt quadragesimã. Et dic q; x̄pus ieiunauit orando. Luce. vj. Exiit in montem orare z erat pnoctans in oratione dei. Moyses ieiunauit quadragesimã audiendo. Exodi xxxij. vbi dicitur q; steterat in monte cũ domino. helyas ieiunauit itinerando siue ambulando. ij. Regum. xix. Sic nos ad instar x̄pi debemus vacare orationib;. ad Eph. v. Estote imitatores dei sicut filij charissimi. p omnem orationem z obsecrationẽ orantes. Secundo ad instar Moysi audire missas. sermones. et sic erim; similes moysi. Tercio ad instar helye ambulare z ieiunare itinerando. quia cum ieiunatis orando sicut christ;. r iij

Sabbato ante Reminiscere.

Et auscultando sicut moyses. ieiunare debet sicut helyas itinerando. hoc est visitando ecclesias. quia in omnibus sunt multe indulgentie. et post ire ad vespuras. et in posterum in pascha eritis digni habere gloriam paradisi. Debetis enim vos forenses his temporibus vestros libellos proponere. et exceptiones et allegationes facere. dicendo orationes. dicendo Pater noster. Ave maria etc. et post sermones auscultando et orando itineretis. ut dixi vobis. ut lucemini aliquid per aia vestra vos diuites. Et recordamini quod dixit christus. Nolite murmurare in inuicem. Ioh. vi. Antiquus enim his temporibus non aperiebat neque foras tenebat. tamen nunc est sic. Et hoc de primo tabernaculo. Secunda pars est in qua hec transfiguratio fuit placide accepta scilicet ab apostolis moyses et helyas. Istud patet. quia dixit sanctus petrus. Dne bonum est nos hic esse. faciam ergo tria tabernacula. Fuit ergo placide accepta. quia cum christus sic staret transfiguratus ipsi sentientes gratiam paradisi. dixit petrus. Bonum est nos hic esse. quia gustauerat tabernaculum paradisi. quia dixit. Faciam hic tria tabernacula. quasi credendo quod iohannes staret cum moyses. et iacobus cum helia. et quod ipse habitaret cum christo. Sed circa hoc dicit sanctus Lucas. quia nesciebat quid diceret. Sed venit nubes splendida et obumbravit eos. Circa hoc vide. Nam licet nubes de se sit clara. tamen propter impedimentum videtur esse sicut umbra. Et sic stantibus venit vox de celo dicens. Iste est filius meus dilectus. Et ceciderunt omnes in facies suas. Et apostoli sic iacentibus venit Iesus et leuavit eos. et ipsi erecti viderunt quod moyses et helyas iam recesserunt. moyses ad locum sanctorum patrum. helyas ad paradysum terrestrum. Et circa hoc potestis cogitare quod quia aia moyses venit ad locum suum fuit interrogata dicendo. Unde venis. quid vidisti. Qui respondit. Vidi mundi redemptorem qui habet tot annos. cito veniet ad liberandum nos. o magnus gaudium fuit eis. Idem dicimus de helya quod socius suus enoch vidit eum. et dixit ei. o socie unde venis in quo loco fuisti. Dicit mihi aliqua noua. vidisti saluatorem. Lerte respondens dixit. Vidi saluatorem. Nam ego fui portatus per sanctum michahelem. et plene vidi dominum transfiguratum. et sibi totum recitauit. Considerate de dolore alterius dicendo. Cur ego non iui. o cur ego non fui. Tunc potuisset respondere. quia non ieiunasti. Ita de moyses poterit quilibet cogitare quot interrogationes facte fuerunt. et ideo fuit accepta placide. Sed quero que fuit ratio quare christus non respondit petitioni petri dicens. Faciam hic tria tabernacula. secundum gloriam

vide quod non respondit verbo. eo quod non fuit rationalis petitio. et bene. Sed dico iesum secretum respondisse. Nam petrus petebat in illo monte gloriam suam. et christus ostendit quod fieri non poterat quod rationibus. Prima est propter aduentum nubis. Ecce factus respondit. Secunda propter vocem patris. Tercia quia ceciderunt. Quarta quia christus fecit eos surgere. Quinta quia neminem viderunt nisi christum. Et ideo voluit christus primo ostendere petro quod ante quod deberet venire et habere gloriam. et primo nubes venit. et ista significat penitentiam et ideo. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Matth. iij. Iste primo facienda est penitentia. Secundo vox patris intonuit. Iste est filius meus dilectus. ipsum audite. et significat obedientiam. Iste dicit. Si impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis suis quod operatus est. et custodierit omnia precepta mea (Ecce obedientia) vita viuet etc. Ezechiel. xvij. Tercio requiritur timor et humilitatio. quia ceciderunt. Nam quilibet sanctus timet in morte. Nam secundum psalmum. Finis omnium terribilium est mors. Quarto christus venire habet. et hoc in die iudicii quando excitabimur a morte diuina virtute. et hoc hic innuitur. quia christus fecit eos in sua transfiguratione surgere quando eis dixit. Surgite et nolite timere. quia peccatores timebunt eius aspectum. Sed dicitur iustis. Nolite timere surgite. Quinto leuantes oculos neminem viderunt nisi solum Iesum ut intelligatur quod sola diuina essentia et nulla creatura est obiectum glorie sue vite eterne. loquendo de gloria essentiali siue principali. De quo vide beatum Thomam prima parte. q. xij. art. viij. in solutione ad quartum. Et hanc visionem nulla creatura per sua naturalia pertingere potest. ut idem beatus Thomas pulchre propter eadem questione. scilicet. xij. arti. iij. Et ideo dicit ad Roma. vi. Gratia dei vita eterna in christo iesu. Illud ergo erit tabernaculum. Igitur omnia ista habebat facere post. et isto modo respondit christus facto. Et ideo in psalmis. Iudica me deus. dicit. Emitte lucem tuam et veritatem tuam. ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum. scilicet in montem thabor. Ecce ergo secundum. scilicet quomodo transfiguratio fuit placide accepta. Sed tertia pars in qua fuit pie abscondita ista transfiguratio. Nam textus dicit. Descendentibus illis de monte. etc. Dixit eis Iesus. Reminiscimini dixeritis visionem hanc. donec videbitis filium hominis etc. Sed quare voluit abscondi dictam transfigurationem. Responso secundum doctores. ratio huius absconsonis fuit pietas christi. ne apostoli et discipuli audientes tantam gloriam

Sermo .II.

de christo si eis fuisset dicta transfiguratio reuelata: postea visa ignominia passionis christi magis fuissent scandalizati. et pro peccatis pendendo fide. Iste ipsi tres apostoli tacuerunt et nemini dixerunt in illis diebus ex his quod viderant. Lu. ix. Credo tamen quod beatus Iohannes de licentia christi dixit virgini marie gloriosam christi transfigurationem. Iste apparet quod christus magis voluit nostram saluatorem quam suam gloriam cum dicat. Ego si quomodo gloriam meam est qui querit et iudicet. Ioh. viij. Et sic pie fuit abscondita. quod nunc habetis tria tabernacula habetis quietatis marie his temporibus.

Sabbato ante Reminiscere.

Sermo secundus.

Transfiguratus est

ante eos. Matth. xvij. Sermo noster erit de sancta et gloriosa transfiguratione iesu christi. quia habet requirit euangelium et continet magnas speculationes et doctrinas notabiles. Sed primo salutate etc. Transfiguratus est ante eos. In isto sermone cogitavi tenere modum imperatorum etc.

Nota hystoria euangelij scilicet dicit matheus super. quod vna die christus dimissis alijs discipulis et apostolis recepit petrum etc. Dicit glossa quod mons ille vocatur thabor. quod dicitur sanctus ex multis et magnis miracula deo factis et transfiguratus est ante eos. scilicet petrum. iacobum. iohannem. et resplenduit facies eius sicut sol. Non dicitur quantum sol. quia sine comparatione facies christi pro resplenduit. sed quia in hoc mundo nihil est clarius sole ideo euangelista comparauit eam luci solis. Idem de vestimentis eius sicut nix. imo sine comparatione pro vestimentis eius fuerat mortuus per mille et cccc. annos. Iste helyas venit quod fuerat ante mille annos translatum in paradysum terrestrum ante aduentum christi ad ostendendum ut dicit glossa. quod christus est dominus viuorum propter helyam. quod nunquam mortuus est nec morietur donec veniat antichristus. et mortuorum propter moysen quod mortuus est ante ut dictum est. Petrus autem qui ibi erat videns illam claritatem et gloriam gauisus est inestimabiliter. et tunc dixit christo. Dne non recedam de loco isto. sed faciam hic etc. Iste petriuit pro se et non pro iacobo et iohanne. quia faciebatur copotum quod iohannes quod fuit speculatiuus valde esset in tabnaculo moysi. quod etiam fuit valde speculatiuus. et iacobus qui faciebatur penitentiam et ipse faciebatur copotum suum quod esset in tabernaculo christi. et sic bonus homo eligebat meliorem pretem esse cum christo etc. Et post nubes obumbravit eos. et ceciderunt pro timore in facies suas et venit vox de nube. scilicet patris dicens. Iste est filius meus dilectus in quo mihi bene placuit

ipsum audite. eius doctrinam indubitater sine dubio recipiatis. quia non potest fallere nec falli. Cogita hic quando helyas reuersus fuit ad paradysum terrestrum quales questiones fuerunt inter ipsum et Enoch suum socium. Quasi enim enoch socius bene veneritis. mirabar enim vbi eratis. Respondit helyas. Bona noua. Et que ego venio de saluatore et de filio dei. qui recepit carnem humanam ut saluet homines. et hoc tot annos ut cito recipiet passionem. Mihi mihi dicebat enoch non fui dignus videre cum nec esse vobiscum etc. Iste de anima moysi qui exiit limbum. dixerunt alij sancti patres. o vbi est moyses. quia ibi omnes cognoscebant se. et qui re dicit dixerunt. o dne bene veneritis. vbi fuisti. Respondit moyses. Gaudete. ego porto vobis meliora noua quam vnquam audiistis. Illum quem sperabam vidi. o dne dicat pro certo. Ego vidi saluatorem et locum suum secum. et breuiter veniet ad redimendum nos. Et est iam triginta annorum vel circa. et predicabat eis quicquid audierat et viderat a christo. Sed que ista duo fuerunt in transfiguratione pro quibus alij sanctorum declarabitur postea. dicitur quod thema. Transfiguratus est ante eos dicit Lucas quod apostoli nemini dixerunt. Et qui venerunt alij apostoli ad petrum iacobum et iohannem. bene veneritis dicatis nobis etc. non dixerunt. secretum est. Adhuc veniunt questiones primo de themate. Transfiguratus est ante eos. Quiritur vnde venit tantum splendor christi in facie. et tanta albedo in vestimentis. Responso quod doctrina est theologica. quod christus in instanti sue conceptionis habuit tantam gloriam et sapientiam in aia quantum habet modo in celo. sed corpus in sua sensualitate fuit passibile et mortale. Responso huius fuit. quia christi aia habet maiorem conformitatem cum filio dei quam corpus. quia est substantia spiritalis sicut diuinitas. et decebat. ut esset gloria propter dignitatem diuine persone cui immediate vniebat personaliter. Ideo Iohannes primo dicit in persona istorum trium apostolorum. Vidi enim. nos scilicet petrum iacobum et iohannem. gloriam eius quantum ad aiam. et corpus remansit passibile pro nostra necessitate. scilicet redemptione. Adhuc sic oportuit christum pati. scilicet pro nobis etc. Luz igitur qui vnde venit illa claritas. Responso. quod claritas aie redudauit in corpus. non habitualiter sed actualiter ipsum illuminans. De hoc vide. b. Tho. iij. distic. xvj. q. ij. ar. ij. Itc. iij. pte. q. xlv. ar. ij. Ut cadela accesa infra lucernam illuminat eam. sic claritas aie extitens interiorem illuminabit corpus exteriori. ideo resplenduit facies eius sicut sol. et vestimenta eius sicut nix. et transfiguratus est ante eos. De ista transfiguratione christi subtilissime determinat beatus Thomas. iij. scrip. distic. xvi. q. ij. et iij. parte. q. xlv. in pluribus articulis.

Secunda questio quando voluit transsi-
gurari quare recessit ab alijs apostolis. z veit
in altū mōtem z desertū z inhabitabilē. z nō
in plano. z coram alijs apostolis z discipulis
Rūsis. Bone gētes sciat q̄ pro nobis fecit et
nostro exemplo. Unde et tēpus q̄dragesima
le est mōs alt⁹ z desert⁹. z tps carnale est loc⁹
bassus z deliciosus. Auctoritas. Ath. vii.
Lata porta et spaciōsa via est q̄ ducit ad pdi-
tionē z mlti sūt q̄ intrant per eā. S3 mō boni
christiani ascēdūt montē pnie dimittēdo de/
licias. pompā. supbiā. pctā. negocia. solacia
zē. Juxta illud Ysa. ij. Venite ascēdam⁹ ad
mōtē dñi. s. mōtē pnie. Hoc est dñi actiue. qz
ordinavit. z passivē qz ipse sustinuit. In mōte
q̄dragesimali xps trāfiguraf de figura iusti-
cie rigorose in figurā misericordie copiose. p-
pter nostram pniām. Cū ppha dicit ps. c. j.
Tu exurgēs misereberis syon. qz veit tps mi-
serēdi ei⁹. s. q̄dragesime. Nota. tu exurgēs. s.
in nobis in tpe misereberis syon. s. aie. qz veit
tps miserēdi. s. q̄dragesimale. Et p cordās a-
postol⁹ dicit. hortamur vos ne in vacuū grāz
dei recipiat. ait em. Tpe accepto. s. q̄dragesi-
mali exaudiui te. z in die salutis adiuui te zē
ij. Loz. vi. Tercia q̄o quare xps qm voluit
trāfigurari nō assūpsit nisi tres secū. s. petrū.
iobem. z iacobū. Rūsis. q̄ singularit̄ recepit
istos tres ad venorandū q̄ tres pdiōnes per-
sonarū sūt digne pte ceteris ad cognoscendū
secreta dei. Primo plati⁹ epi p petrū desigti.
quē iā xps elegerat in platū. Dicit beatus Tho.
in q̄libet. q̄ pte ceteri epi debz scire sacram
scripturā. Dicebat beatus Thomas in q̄libet
q̄libet p̄. q. vij. ar. ij. q̄ epi z doctores the-
ologie sūt sicut pncipales artifices in edificio
spūali. Qui aut vacāt saluti alicui⁹ in pncula
ri sūt vt manuales. sic igi epi pte ceteri debz
scire sacra scripturā. s̄ simplicib⁹ sacerdotib⁹
sufficit intelligere grāmaticam. alias non de-
bēt pinoueri ad sacerdotium nec ad ordines
Lurati vero aiarū tenent pl⁹ z vltra scire. scz
formā sacramētoz. s. q̄ est forma absolutiōis.
baptismi. z s̄lla. alias in piculo aie sue recipi-
unt curā. Debēt etiā ipsi scire ea q̄ faciūt diffi-
cultatē in sacra scriptura. De h̄ auctoritas. j.
De. ij. Dñm iesū s̄ctificatē in cordib⁹ vestri
parati sp̄ ad satisfactiōē oīni p̄cēti vos rō-
nem de ea que est in vobis fide et spe. Sc̄do
Johānes erat virgo purus corpore et mente
Ideo xps virginē matrē virgini cōmēdavit.
quia christus dixerat Ath. v. Bea timun-
do corde qm ipsi deum videbunt. Et signifi-
cat q̄ mundi z puri corde videbunt deū. Ter-
cio Jacobus fuit assumptus. qz prim⁹ qui de-

buit per martiriū paradysum intrare de apo-
stolis extitit. ideo xps voluit eū cōsolari ostē-
dens sibi aliquo mō gloriā. Juxta illud. Bti
qui psecutionez patiunt ppter iusticiam. qm
ipsoz est regnū dei. Ath. v. ad ostēdendū
q̄ illi qui sustinent passionē et tribulationē
p salute animarū et pximi videbūt gloriā
dei. Vel dic q̄ xps assumit ad gloriā suam
primo innocentes figuratos p Johannē. ps.
xxiij. Innocentes et recti adheferunt mihi.
Sc̄do obedientes. quia assumpsit petrū. qui
obediens intelligit. Ath. xij. Si vis ad vi-
tam ingredi serua mandata. Tercio peniten-
tes. quia assumpsit Jacobū qui supplantator
intelligit. qz penitens supplantat diabolū per
cōtritiōē. mundū p cōfessionē. corpus p sa-
tisfactionē. et xps ipm assumit ad gloriā. Agi-
te pniām qm appropinquabit regnū celozum
Ath. iiii. Quarta q̄tio quare de sancti
veteris testamēti solū fuerūt ibi duo scz hely-
as et moyses. et quare pl⁹ illi q̄ alijs. Dic quō-
aia moysi venit de lyombo q̄ est in medio t̄re.
et helyas de paradiso terrestri portat⁹ fuit p
angelū. Pro q̄ nota fm b̄m Tho. iij. pte. q.
xlv. ar. iij. ad sc̄dm. et. iij. scripto. dis. xvj. q. ij.
ar. j. ad quintū. q̄ moyses tūc ibi nō sumpsit
ppriū corpus s̄ aliud. sicut angeli. helyas
aut̄ habuit ppriū corp⁹. et venit illuc de pa-
radiso terrestri. nō aut̄ de celo empirico. h̄ec
ille. S3 quare plus aia moysi q̄ ade vel noe
et quare pl⁹ helyas q̄ enoch. Rūsis q̄ causa
fuit. qz de alijs oibus sc̄tis q̄ fuerunt ante ad-
uentum xpi nullus ieiunavit q̄dragesimā ni-
si isti duo. de moyse dicit textus Exod. xxiij.
Ingressusqz moyses mediū nebule ascendit
in montē. et fuit ibi. xl. diebus et. xl. noctib⁹.
Item Exodi. xxxiij. Fuit cum dño moyses
xl. dies et. xl. noctes panē n̄ comedit z aquā
nō bibit. De helya dicit text⁹. iij. Regū. xix.
Surgens comedit et bibit. z ambulavit i for-
titudine cibi illi. xl. dieb⁹ et. xl. noctibus vsqz
ad montē dei ore. Ista est rō moralis. Ideo
si vultis esse in societate xpi in transfiguratio-
ne in monte glorie: quadragesimā ieiunetis.
Quis vestrū poterit dicere q̄ de toto tēpore
vite sue ieiunavit vnā quadragesimam inte-
gram et pfecte. credo q̄ pauci sunt. qlibet ex-
cusat se a ieiunio aliquo mō. Aliqui dicūt ha-
beo cordis dolorē ex ieiunio. Aliqui. o ego n̄
possum dormire. stomachus nocet mihi. Jō
vt boni milites in bello armetis vos ieiunare
sine timore. Declaret p casum. si sit hic aliq̄s
hō q̄ cōmiserit vnū magnū crimen contra re-
gem. ppter qd rex dat s̄niām. vel qd induat
ppter illud crimen lozicam ferream ignitam

vel camissā delicatā. nōne esset bene fatu⁹ si
indueret lozicā ferreā ignitam. Sic oīs nos
bone gentes criminosi sum⁹ ex peccatis n̄tis
et sententiat. Jō oportet recipere iuxta sentē-
tiam dei. lozicam ignitam. vel vestiri habem⁹
camissa penitētie. ieiunando. abstinendo. vel
vestiri in alio mūdo in inferno lozica ignita.
scz pena inferni. vbi est ieiuniū ita strictum q̄
nec guttam aque potestis habere. Ex quo no-
luerit hic ieiunare. ieiunabunt in inferno. vt
patet de diuine epulone Luce. xvj. q̄ modo
Ab. cccc. anni sūt et vltra q̄ ipse petijt vnam
guttam apue quotidie ieiunādo. et nō potest
obtinere. dicit textus. Cum esset in tormētis
eleuauit oculos zē. Nota q̄ aia separata ha-
bet oculos. vt refrigeret linguā meam. Nota
etiam q̄ habet linguam: s̄ est s̄nia data a rege
christo. Lu. xij. Nisi penitētiā habuerit oēs
simul peribitis. Jam videamus quō isti tres.
scz christus helyas z moyses ieiunauit qua-
dragesimā. xps ieiunavit orando. Luce. xvj.
Erat p noctās in orōne del. Moyses ieiuna-
uit deū audiendo. helyas ambulando. his
trib⁹ modis debem⁹ ieiunare. audiēdo missas
fm̄des. diuina officia. sc̄do orādo. scz mane et
sero. Nota modū orādi in ecclesiastico. Quō
humiliat⁹ se penetrat nubes. Eccl. xxxv. Ter-
tio debem⁹ ieiunare ambulādo. s. ecclias visi-
tando. hospitalia. indulgentias zē. his mo-
dis erit istis trib⁹ siles. z de vobis verificabit
illd̄ dauid. Ibunt de virtute in virtute. videbit
de deoz in syon. ps. lxxxij. Quinta q̄tio
qz dicit euāgelij q̄ apparuerūt illi moyses z he-
lyas loquētes cū eo. De q̄ loq̄bat cū xpo? qd
dicebat. z qd loq̄bant. Ath. nō dicit. s̄ Lu-
cas declarat quid dicebant. Lu. ix. Ecce duo
viri loq̄bant cū eo. Erāt at moyses z helyas
visi in maiestate. z dicebat excessū ei⁹ quē cō-
pletur⁹ erat in hierusalē. Lucas declarat par-
lamētuz dicēs. loq̄bant em̄ de passiōe quam
debebat sustinere p nobis xps in hierusalem.
Nota excessum sue possiōis. Magnus excel-
sus pdere totū sanguinē p nobis. Lōclusio ē
theolo. q̄ minima gutta sanguis xpi erat suf-
ficiēs ex valore diuinitat. ex infinita charitate
xpi ad redimendū mille milia mundos. De h̄
vide. b. Tho. iij. pte. q. vj. ar. v. terciū ar. vj.
ad sextū. z. iij. sc̄p. di. xx. ar. iij. ad q̄rtū z sextū
q̄ dicit q̄ vna mima passio xpi sufficisset p omi-
pctō. z ipse effudit totū sanguinē. z multoties
effudit. Primo in circūsiōe. Sc̄do in orōne
Lu. xxi. Fact⁹ est sudor ei⁹ sic gutte sanguis
decurrēt in terrā. Tercio i flagellatōe. Quar-
to in cruce. Quis excessus effundere totū s̄-
guinē p pditore hoie. Jā videam⁹ practicā

illius parlamēti. put rōnabiliter potestis cogi-
tare fuisse factum moysi et helye in monte.
Primo moyses incepit d̄ dñe saluator mundi.
ergo deliberaſtis vt sitis capiend⁹. ligand⁹/
dus. male tractand⁹ p hoie. vt nos credētes
et obedientes liberemur a potestate diaboli.
Dñe qlis excessus eēt q̄ rex vellet accepta
re mortēz p famulo. p latrone q̄ fecit crimen
et cōmisiſit. Ab alia pte helyas clamādo dixit
Et vultis flagellari et verberari p hoie vos
q̄ creastis illū. et vultis t̄m humiliari. Dñe
qlis excessus caritatis erat iste. Et itez moy-
ses. Dñe qlis erit excessus iste. qz iā delibe-
raſtis coronari corona de spinis. Et helyas.
Dñe vultis despici et vituperari. Deinde
moyses. Dñe vultis in ligno. Qualis ex-
cessus. Deinde helyas. Dñe vultis mori vt
peccatores viuant vita eterna. Ecce quō dis-
cebant excessum passionis xpi et caritatis in
misc̄dia. De hoc ap̄ls. Deus q̄ diues ē in mi-
sericordia ppter nūmiā caritatē suā. s. excessi-
uam caritatē q̄ dilexit nos. et cū essemus mor-
tui pctis conuiuificauit nos in xpo. Eph. ij.
Aboraliter habem⁹ hic exemplū si xps tan-
tum fecit p nobis. et nos debem⁹ facere aliqd
p ipso. saltē redimere pctā n̄sa p penitentiā.
Cū ap̄ls ad heb. xij. Recogitate eū qui talē
sustinuit a peccatorib⁹ aduersum semetipsum
cōtradictionem vt nō fatigemini animis ve-
stris deficientes. Non dū em̄ vsqz ad sangui-
nem resististis aduersus pctm̄ repugnantes.
Abulti sunt qui nō timent leonem vel vrsū
aggredi. vel ire ad guerrā et exponere se mor-
ti. et tamē timent vnā q̄dragesimā ieiunare.
q̄ non est periculū mortis. s̄ salus corporis et
anime. Sexta questio qd fuit motiuū pe-
tri dicentis. Dñe faciam⁹ hic tria tabernacu-
la. Rūsis q̄ petrus sciebat pphetā dauid de
hm̄i trāfiguratione dixisse. Emitte lucē tuā
scz xpm q̄ est lux Joh. viij. Ego sum lux mun-
di. et veritatē tuā. s. xpm q̄ ē vitas Joh. xiiij.
Ego sum via veritas et vita. ipa me deduxerunt
dicit propheta et adduxerunt in mon-
tem sanctū tuum. scilicet thabor. Dixit Pe-
trus. Ego habeo lucē z vitatē mecū. s. xpm z
duxit me in montē sc̄m suum. s. thabor. opto
etiam terciū. s. et introduc me in tabernacula
tua. z iō vt ppheta cōpleret petiuit fieri tria
tabnacula nesciēs qd dicit. Nota dicit glosa
sup Lucā q̄ illa tria tabernacula sunt in celo
scz tres hierarchie angeloz. z in qualibet hic
rarchia sunt tres ordines angeloz. In p̄ma
hierarchia sunt angeli archangeli zē. dicant
hic. Et de istis loquebat dauid. et Petrus
cogitauit q̄ in monte thabor essent fienda.

Ideo dicit Lucas nesciens quid diceret. Et in primo tabernaculo id est in prima hierarchia ibunt penitentes qui habent contritionem de peccatis suis. qui habent propositum emendandi vitam suam. et non redire ad peccata sua et confiteri. et sic isti erunt in societate helye. Ideo christus Matth. iij. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. In secundo tabernaculo. scilicet secunda hierarchia ibunt presidentes. scilicet boni domini temporales. qui bono titulo habent titulum dominij et seruant iusticiam etc. Item prelati qui bono iure non simoniaci intraverunt non per litteras dnozum nec manu armata. qui plus curant de salute animarum quam de redditibus. ibunt cum moyse qui fuit platus populo dei. Ideo dicit. unum helye et unum moyse. Ideo scriptura loquens de istis dominus dicit. Si delectamini in sedibus et sceptris o reges populi diligite sapientiam ut in perpetuum regnetis. Diligite lumen sapientie omnes qui preestis populis. Sap. vi. Nota Diligite sapientiam ad bene gubernandum personam vestram. et populum vobis commissum. In tercio tabernaculo sive in tercia hierarchia ibunt persone excellentes in vita apostolica. sicut apostolum habentes alimeta et tegumeta quibus tegunt contenti sunt etc. De istis dicit christus Ego dispono vobis sicut mihi disposuit pater meus regnum ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo. Luce. xxiij. Et isti erunt cum christo in tercio tabernaculo. Ideo dicit. Faciamus hic tria tabernacula etc. id est edificemus meritoze in presenti vita tria tabernacula. et superius habebimus possessionem in gloria etc.

Septima questio. quare christus precepit illis apostolis ne alicui dicerent. scilicet tantam gloriam cum tamen fuisset magna solatio et gaudium alijs si sciissent. Responso. quod fecit ad utilitatem aliorum apostolorum scilicet christus quod omnes debebant perdere fidem. ideo magis peccasset si sciissent illam gloriam. In quo videtur plus dilexisse bonum apostolorum quam suam gloriam. Job. viij. Ego gloriam meam non quero. ubi moraliter ostendit nobis ne in bonis operibus queramus gloriam. sed interrogate cor vestrum quod non mentiatur vobis. quare vultis hoc facere. si pro vana gloria. Non faciamus. quia christus noluit gloriam temporalem. quanto magis nos non debemus velle. Unde apostolus Roma. xij. et. ij. Corinth. viij. Providentes bona non tantum coram deo sed etiam coram hominibus. Si vultis facere bonum opus propter hoc ut deus det vobis remissionem peccatorum. et finaliter gloriam. Non tunc non queratis vanam gloriam sed gloriam dei etc.

Dñica Reminiscere. Sermo.

Ece mulier cana

nea. Matth. xv. Et recitatur in evangelio hodierno. Intentio est uniuersalis ecclesie fideles homines ad orationem prouocare. Sicut in omnia prima lapsa prouocauit ad ieiunium. Quia ieiunium oratio sunt duo opera necessaria ad veram penitentiam. Et est ista ratio. Nam omnis formati sumus de duabus contrariis substantijs. ex parte scilicet carnis ex substantia carnali. Et ista inclinat nos semper ad malum et ad terrena. et ex alia que appetit spiritualia et celestia nisi a carne impediatur. et sic sibi contrariantur. et nunquam est inter eas requies vera nisi in christo et in virgine maria. Et ideo dicit ad Gal. v. Caro concupiscit aduersus spiritum. spiritus autem aduersus carnem. Hec enim sibi inuicem aduersantur. ut non quecumque vultis illa faciant. Sunt enim contraria et nunquam est pax inter eas. Et sancta mater ecclesia videns hanc controuersiam sciens animam habere iusticiam. iuuat ipsam animam. et ordinat contra carnem afflictiones et ieiunia. et hoc omnia preterita. quia ieiunio caro refrenatur. Et hodie ordinat orationem qua anima eleuatur ad deum. et sic non solum habetur victoria de carne. sed etiam de demonibus qui etiam laborant continue ut perdamus illam gloriam quam ipsi perdidit. Ideo dicit christus. et scribitur ad Barci. ij. hoc genus demoniorum in nullo expellitur nisi in oratione et ieiunio. Et prouocari suum ad ieiunium exemplo christi nobis proponit. Nec est verum. ut quidam rudes et ignorantes dicunt. quod christus. panes assumpsit secum in montem quod nullam refectionem carnalem suscepit. Ideo dicit Matth. iij. Et cum ieiunasset. xl. diebus et. xl. noctibus. postea esurit. Idem beatus Lucas. iij. Et nihil manducauit in illis diebus etc. Si ergo christus qui nullam habebat contradictionem carnis et spiritus ieiunauit. quanto plus nos. tum quod ipse qui est deus et redemptor ieiunauit. quod nos miseri facere debemus. quasi arguendo. pro locum a minori. Sic et hodie mater ecclesia prouocat nos ad orationem instruens nos exemplo cuiusdam infidelis chananee pro nostra verecundia ut fortius oremus. Ideo dicit ecclesia. Ecce igitur mulier chananea. Ecce demonstratiuum. et infidelis demonstrat. ut melius prouocemur ad orationem. Et ista mulier seruauit tres conditiones orationi necessarias. Primo seruauit veram fidelitatem. Secundo firmam stabilitatem. Tercio seruauit veram humilitatem. Quia ista tangunt in themate. primum quia ecce.

scdm quod mulier. terciū chananea. Sed de his intricatōibus non curo. Sed ego volo ista tria trahere ex euangelio et non ex themate. Primo ergo habuit. veram fidelitatem non obstante quod esset genere infidelis: tamen habuit istam. Nam dicit in euangelio. Egressus iesus secessit in partes tyri et sydonis. Et ecce mulier chananea a finibus illis egressa clamauit di. ci. Misere mei domine fili dauid. filia mea male a demonio vexata. ubi dicit quod christus exiens de nazareth venit in partes sydonis: ut apparet Matth. xiiij. Et benedictus deus cepit exequi officium predicatōnis: et noluit in aliqua ciuitate longe requiescere nec in castro: sed ut necesse erat expendebat tempus ad predicandum. Sicut videmus in sole qui cum oritur nulli se quieti reponit sed facit suum cursum. quod alio profecto non illuminaret. Ita christus suum cursum fecit: amorem et ardorem dans gentibus. Et ideo dicit. Ustulauit nos ortus ex alto. illuminare his qui in tenebris et umbram habent. In tenebris. id est in erroribus existentes illuminabat: et calefaciebat eos qui erant in umbra mortis. quod erant indurati et direxit pedes eorum in viam pacis. Ideo dicit in euangelio Egressus iesus etc. Et non dicit unde: sed de clarauit superius. et sequitur. Et ecce mulier chananea. Et dicit chananea: quia terra promissionis erat habitatio chananeorum. quos tempore Josue iudei expulerunt. et quia iudei non omnes potuerunt exterminare. ideo de genere chananeorum qui remanserant descendit ista: ideo dicitur chananea. Ista primo non credebat deum nec sperabat resurrectionem. Et mortuo viro ipsa remansit cum unica filia: In cuius corpore dyabolus intrauit et affligebat multum. ut poteris videre in omelia hodierna. semel per picias illam in aqua: semel in igne. Et ista chananea audiens quod ihs transibat per illas partes tot miracula faciendo. et faciebat audire surdos. claudos ambulare. Hec ergo mulier accessit ad iesum vociferando et multum acriter flendo et dicendo Misere mei domine fili dauid. Hic nota fidelitatem quam hec mulier incepit habere. quia cum esset infidelis pagana de genere chananea: nihilominus maximam habuit fidem. quam ostendit facto et verbo. Primo facto: quia non duxit secum filiam suam. non quesitum presentiam christi ut principes synagoge. Matth. ix. Et regulus Job. iij. nec recurrit ad diuinos. Ogenes. Non accedit ad petrum: non rogat iacobum. nec obsecrat iohannem. non interpellat apostolorum choros: sed pro omnibus illis accipit patientiam committit que aduocati locum adimpleuit. et sic ad summum pietatis principem prexit. Hec ille. Secundo ostendit suam fidelitatem in verbo di. Misere

mei domine fili dauid. Non est in actibus meis bonum. non est mihi de satisfactione fiducia ad misericordiam tuam prouocatio. miserere mei inquit spectatrix diurnorum malorum quondam cruciatus. quotidie gemit meos video. quo pergā. in beremū ire non audeo: nec illam solam relinquere. In domo sedere non possum. quia intrinsecus est inimicus. Sermo enim oculos transuersos: aspectum sanguineum. manus intortas. crinem dissolutum. ora spumantia. inimicum incendit et non apparentem. neminem interrogantem. et illam cum clamore loquentem. miserere mei domine fili dauid. Et hic habemus duas doctrinas: vna est moralis. alia est speculatiua. Et primo videamus speculatiua. Et querimus que fuit ratio que ista mulier vocauit ihum filium dauid. et non filium dei. quia christus secundum humanitatem erat filius seu de stirpe dauid. sed secundum diuinitatem filius dei. cum plus posset ut deus. Videatis hic secretum. Apparet quod ista mulier audierat ore humano aut spiritus sancti. Nam dicit quod rex dauid tangebatur bene cytharam. et quod rex saul detinebatur multotiens per demones. et dauid tangendo cytharam expellebat demonium a rege saul. Vide textum de hoc. j. Reg. xvj. quod spiritus malus arripiebat saul. et tunc dauid tangebatur cytharam. Ideo quicumque spiritus malus arripiebat saul tollebat dauid cytharam et percutiebat manu sua. et recedebat ab eo spiritus malus etc. Timebat ergo demon sonum illius cythare. certe non. vel timebat sanctitatem dauid. non. quid ergo dicendum. Videte. Ista cythara secundum quod dicitur glose figurabat istam cytharam crucem domini nostri ihesu christi. Nam sicut cythara fit de ligno arido. ita crux christi: quia annis mille quingentis preteritis fuerat illud lignum scissum ut pridie dixi in primo sermone cuius thema. Ecce sanus factus etc. Item quod in cythara sunt quatuor paria funiculorum magis tracta quam in alio instrumento. et hinc clauellas aliquas Et ista cythara significat crucem et funicula significant membra christi que fuerunt attracta in cruce et nerui eius clauis. Et clauelle ille significat clauos cum quibus ihesus christus fuit percussus. Item cythara facit sonum valde acutum. Nam benedictus illis fecit septem sonos in cruce. Et primus fuit qui dixit pater dimitte illis quia nesciunt quod faciunt. Nam pater ipse paratus erat recipere vindictam et omnes illos damnare. Nam credebatur se crucifixisse peccatorem. et crucifixus est dominus et saluator. Et iste sonus significat dominum et saluatorem. Secundus fuit qui dixit latro. Domine memento mei dum veneris in regnum tuum. et dixit illi. Amen dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Luce. xxij. et iste significat

Dominica Reminiscere

sonum inestimabilis misericordie cum peccatore. Tercius fuit qui dixit matri sue stenti di. **A**bulter ecce filius tuus. signando usus iohannes. qui sonus significat incompatibile sonum pietatis. Quartus fuit qui apostoli et amici recesserunt eum relinquendo: et dixit alta voce. **H**ely hely lazamazabatani etc. Non tamen credatis quod ipse esset a deitate derelictus. non. sed ab apostolis et amicis et iste sonus erat passionis. et hoc propter amicorum dilectionem. Quintus fuit qui dixit. **S**itio. Nam ipse desiderabat infidelium conversionem. et sic erat cantus incompatibilis charitatis. Sextus fuit qui dixit. **C**onsummatum est. qui sonus incompatibilis et infinite erat constantie. Septimus fuit qui dixit. **P**ater in manus tuas commendo spiritum meum. et ista cantilena fuit infinite confidentie dans exemplum cuiuslibet christiano. **E**cce et cythara dauid. et demon intelligens hoc secretum fugiebat. regem Saul relinquendo. et de hoc iam sperans ista chananea dixit. **M**iserere mei domine fili dauid. quia filia mea male a demonio vexata. Loco iam allegato. Secunda doctrina est moralis. Pro quo notandum. quod predictam filiam demon inflabat. Interdum ut rabie detentam perturbabat. Interdum periciebat illam in lutum. Interdum os versus ad aurem perducebat. Interdum in puteum siue aquam periciebat. Interdum in ignem: tollens ei virtutem. Sed mater illam non relinquebat. quod si deus qui erat si gura poterat fugare demonium per sonum cythare. plus poterat ipsa veritas. id est iesus christus. Et hic est instructio bona moralis. scilicet si nostre anime vexantur a demone. multis et diuersis peccatis. allegemus et sonum ipsius cythare. Nam nostre anime diuturnitate peccati vexantur a demone cuius demon vexat multos homines. et hoc propter superbiam. sicut faciebat filia chananee sicut si esset unum magnum vas inflatum vento. Alii vexantur per auariciam a demone reuolunt. Alii periciunt in lutum. id est luxuriose viuendo. Alii habent os retrosum versus ad aures. et isti sunt inuidi. Alii periciunt in aquam. id est gulose viuendo. Alii in ignem. et isti sunt qui desiderant vindictam inimicorum. Alii qui perducunt virtutem propter pigritiam tamen habent remedium chananee dicendo. Domine fili dauid miserere mei: quia filia mea. id est anima mea vexatur a demone. Et si deus qui fuit vera figura: cythara figura crucis illi fecit: et vos facite dignemini qui estis veritas. Et ideo si laboramus pro corpore diuitiis: quanto plus per animam. Nam dicat Deus. iiii. Custodi igitur te ipsum et animam tuam sollicite. Ne obliuiscaris verborum quae viderunt oculi tui. et ne excidat de corde tuo cunctis diebus vite tue. Doccebis ea filios ac nepotes tuos

die qui stetit coram domino deo tuo in orationibus quoniam dominus locutus est tibi dicens. Congrega ad me populum ut audiant sermones meos et discant timere me omni tempore qui viuunt in terra. Ecce mulier ista chananea cogitans pro filium plurimum personarum quod illa ferret ad sortilegos. ad se recurrere ad christum. Ideo ista laudat multum recurrere ad christum. Circa hoc habetis bonam omelia hodierna. Circa hoc habetis bonam doctrinam. scilicet quod non vadatis ad tales personas per aliquam necessitatem mundi: sed ad solum iesum christum. Nam si forte amissisti aliquid et nescis ubi est. non vadis ad demones. quoniam secreta nesciunt. cuius sint in tenebris. Bene dicent forte in infamiam alii: cuius? et non erit verum ut misceat malum. Nam cum furtum nescire poteris. recurre ad christum isto modo ut si tibi placeat quod ponat in corde illi quod habet rem ut tibi restituat. Item si vis habere sanitatem tui corporis. mariti. aut uxoris. non accedas ad iuratores. quia demones non possunt habere sanas. Et si diceres. expertus sum. caue. quia deceptus es. Nam dicat quod demon curabat infirmos. non ab infirmitate sanando: sed a lesione cessando. Debet ergo homo solum confidere in domino potius quam ad tales recurrere. Et vos mulieres non faciatis rationem infanti. Nam ibi est necessaria creatio anime. Nam dyabolus non potest animam creare. Videat igitur rectores munitionum si sciunt aliquid vel aliquid infideles his artibus utentes. istos tales ad vitam non sustineant. Nam istud peccatum est sufficiens iram dei per uocare super ciuitatem. Et ecce unum exemplum. Si forte aliquis sarracenus veniret de barbaria et secrete diceret ciuibus et militibus ciuitatis. Ecce dimittatis regem vestrum et detis vos regi nostro. Ego dico quod si ciues et rectores scient ista et non dicerent nonne mererentur ut rex destrueret illos: certe sic. Ista pena meretur qui ad illos recurrunt: qui sustinet. maxime si est notorium. Si autem est secretum tunc deus deminabit illos qui hoc faciunt. imo etiam illos qui vadunt et sentiunt. Concordat dauid in psalmo. xlii. De auribus nostris. Si oblitus sum nomen dei nostri. et si expandimus manus nostras ad deum alienum. nonne deus requirit ista. ipse enim nouit abscondita cordis. Magna iniuria sibi cum in nomine ipsius tantum sit virtus quod curet omnia. Et de hoc est textus in psalmo. xxxix. Beatus vir cuius est nomen domini spes eius: et non respexit in vanitates et insanias falsas. Non non respexit in vanitates et insanias falsas. id est sortilegia. Addiscamus igitur a chananea ista quod non curauit de istis vanitatibus. et erimus fideles regi nostro. Et ecce haec fidelitatem istius mulieris. Sed quod seruauit firmam stabilitatem. Nam

Berno

dicat quod non respondit ei iesus verbum aliquod. Et ideo dicat. et accedentes discipuli ad iesum. et rogabant eum dicens. Dimitte illam: quia clamat post nos. Ipse autem respondens ait. Non sum missus nisi ad oues qui perierunt domus israel. At illa venit ad orauit eum dicens. Domine adiuua me. Qui respondens ait. Non est bonum sumere panem filiorum et mittere carnibus. At illa. Etiam domine. Nam et christus dixit tibi sibi non. et ista tamen fuit stabilis et firma. et primo fuit stabilis et firma quia non respondit sibi verbum. quod si sibi contumeliam dicendo. quasi habedo illam excommunicationem et ab eo repellendam. denotando quod quis cum excoicato loqui non debet. et tunc ista replicando dixit. Si sum excoicata ad te solum recuro quod habes potestatem absoluendi. dicendo. Miserere mei. Ideo apostoli moti misericordia rogabant eum dicens. Dimitte illam. quia clamat post nos quod dicit. Domine. Nam dicet gentes te crudeliter esse. Tunc christus quis ex una parte durus videret esse: tamen ex alia parte misericors dixit apostolis. Non sum missus nisi ad oues qui perierunt domus israel. et non obstante hoc. Ita dixit. Adiuua me domine. Videte iam apostolis negauerat: sed post dixit christus. Non est bonum sumere panem filiorum et mittere carnibus. et ista constantis et stabilis dixit. Domine si ut canem me periculis iusticiae. tamen miserere mei. et da mihi ut catule de misericordia tua. et miserere mei. Adverte circa hoc firmam stabilitatem istius mulieris. Et forte homines dixissent. Sed et quanto tempore vado retro eum et possum aliquid ab eo consequi. nam sic ista: imo persequi. Et circa haec sunt due doctrine. Prima est speculativa. alia est moralis. Speculativa est eo quod dixit christus. non sum missus nisi ad oues que perierunt domus israel. Hic notandum cum dicit. Non sum missus etc. Sed de aduentu christi possumus loqui dupliciter. Uno modo quantum ad redemptionem vltimam. et sic christus vniuersaliter ad omnes venit et missus est: quia per christum per omnes soluit. quia omnes sunt redempti: sed non omnes saluati. quia non volunt ieiunare. Sicut si aliquis diuissimus transiret ultra mare vel redimendum christianos captiuos. omnes qui essent penes sarracenos in barbaria cum magnis pecuniis. dicendo per quanto pretio dabitis mihi captiuos. et ipse soluisset pretium. et si vnus diceret. nolo exire. imo haec volo remanere. quero cuius esset culpa. non soluent: nam pretium solutum est: sed noluit gaudere. Dicit iste diues erat iesus christus qui die veneri scilicet aperuit cenam suam. haec est. lat. suum per omnes nobis captiuos. soluendo in ara crucis. et soluit libere verberibus et alijs plagis multis. et omnibus nunciis dicens. ponatis vos in nauigio ecclesie tristi cooperationis. id est stamum. Et prima est prope sententiam quod dicit esse secreta. et ista significat religiosos qui debent esse

secreti et sine necessitate de ordine si exire. Secunda significat conditionem presbyterorum qui debent honeste viuere. Tercia est laycorum qui debent bene viuere: beneauerando. Ideo Salomon prover. vi. Facta est quasi nauis infortioris de longe portans panem suum etc. nam venerunt nuntii domini et dixerunt iudeis: venite ad nauem domini. Qui dixerunt nolimus. Similiter dicat de tartaris et sarracenis: qui dicunt quod non propheta permittit nobis in alio mundo riuum mellis et lactis. Sed per omnes venit: et haec probat in veteri testamento. Parum est ut sis mihi seruus ad suscitandas tribus iacob. et feces israel peruertendas. Ecce dedi te in lucem gentium ut sis salus mea versus ad extremum terre ysa. xlix. In nouo testamento. Hoc enim bonum est et acceptum coram saluatore nostro deo. qui omnes homines vult saluos fieri: et ad agnitionem veritatis peruenire. id est ad thimo. h. Videmus igitur quod per omnibus missus est. Alio modo loqui possumus de christi aduentu quod ad visionem corporalem. id est ad predicandum et faciendum miracula personaliter. et sic non venit nisi ad oues domus israel. Et quod ad haec verificat auctoritas. id est quod ad visitationem corporalem. quia tamen in terra permissionis corporaliter erat venturus. Iohannes beatus paulus dicit. Dico enim iesum christum ministrum fuisse circuncisionis propter veritatem dei. ad confirmandas permissiones patrum. gentes autem super misericordia honorare deum. sic scriptum est. Laudate dominum omnes gentes. etc. ad rom. xv. Et ita intelligit non sum missus. propter chananeam quia de illis non erat. Alia autem doctrina est moralis: et vide constantiam istius mulieris. quia per nulla iniuria cessauit orare. Disce igitur tu orare quotidie de mane facere certam orationem. nam quilibet debet facere et tenere certam orationem. Ite de sero antequam ponas te in lecto flexis genibus et deuote dicendo. Pater noster. Ave maria. Et redo in vesperis etc. cum alijs multis secundum tuam deuotionem: et habebis prosperitatem in corpore et in anima. Et ideo dauid in psalmo. lxxv. Jubilate. primo. Benedictus dominus qui non amouit orationem meam et misericordiam suam a me. et sic continua et non dimittas eam propter socium vel propter aliam causam. Et vide haec exemplum. Quidam lombardus voluit mundum videre et visitare singulis sanctis sepulcrum iesu christi cum vno scutifero. et accepit licentiam uxoris sue et proposuit quotidie dicere. Pater noster Ave maria. Et immediate incepit et continuauit quotidie suam orationem et fuerunt semper incolumes. Contigit quod reuertendo ad domum suam cum esset iam prope castrum non curauit ultra facere orationem. dicendo. Quia iam sum prope nram domum. non oportet mihi facere orationem. In posterum sic accedendo usus domum. ignis accessus est in castrum. et castrum

Ego que bñpla

cita sūt ei facio semp. Textualiter habet Jo. viij. Recitatur autē in euangelio hodierno. Sc̄ti euangeliū hodiernū p̄tinet pulchrū colloquiū inter ihm̄ et iudeos in q̄ x̄ps declarat quatuor excellentias de seipso altissimas. et

- Prima est humanitas temporalis.
- Secunda diuinitas eternalis.
- Tercia auctoritas iudicialis.
- Quarta benignitas vniuersalis.

Et in his fundamentaliter cōsistit fides. De vltima quia se voluit humiliare in cōplendo patris voluntatē dicit thema. Ego que bene placita zc. Primo q̄ x̄ps docuit suā veraz humanitatē tempalē. quia verus hō erat. Et hoc inquit. Ego vado: z queretis me: z i peccato v̄ro moriemini. z q̄ ego vado vos n̄ potestis venire. Et ista est prima ps. Notate q̄ mō x̄ps ostendit suā humanitatē. Et nota h̄ se creta. Nota declaratōez. ego vado. Nam ire z mutare nō est diuinitatis. q̄ imutabilis z inuariabilis ē: vt dicit sanct⁹ Tho. i. pte. q. ix. ar. j. z. ij. Sz optebat humanitatē tpalē quaz accepit in vtero v̄ginis marie cundo de eta/te in etatē de tpe in tps mutari. Et sic x̄ps ibi loquit de ei⁹ humanitate fm̄ quā ibat sequēdo cursum tps. z istud ē humanitas vera q̄ semp hō vadit siue dormiat siue quiescat. et potes videre exemplū q̄n aliq̄s ē in flumine: vel in mari quiescēs vadit in barcha seu nau. sic ē bona gens de vita nostra. q̄ nō est nisi barcha. z flumen est tps qd̄ currit plus q̄ aliq̄d flumen. Videas nūc q̄ntuz curat sol dū p̄dico in q̄ tps figurat. Et dico certe q̄ plus mille vicibus q̄ hinc vsq̄ romā z isto modo veniemus ad mortē. q̄ n̄ status nō est sp. iō dicit. hō natus de muliere: breui viuēs tēpe replet multis mi. zc. Job. xij. Nam si adam vsq̄ nūc vixisset parū plus vixisset vel m̄ septem milib⁹ annis. Nam tantū est q̄ mundus creatus fuit. sed paruz viuimus nos hodiernis tpsibus. Vide quid ibi dicit. Et quasi flos egredif z p̄terif. Statim q̄n puer ē natus incipit ire: siue dormiat. siue vigilat. comedat vel bibat. semp vadit. Vita em̄ ista non est nisi via. Chastus igit loquens de ei⁹ humanitate dicit. Ego vado fm̄ quam ibat sequēdo cursum tempis. Ecce ergo quō ostendit suā humanitatez: quia ego vado. Et circa h̄ posent dicere iudei. Vide quō pot̄ esse q̄ qui firmus stat q̄ vadat. cum q̄ de⁹ sit imutabilis fm̄ illud Malachie. ij. Ego de⁹ z nō mutor. quō ergo zc. Sz dic vt dixi. Et iō of i passio

ne. Ath. xxvi. Fili⁹ quidē hoīs vadit sicut scriptū est de illo. ve autē homini illi p̄ quem fili⁹ hoīs tradet. Bonum erat ei si natus nō fuisset hō ille. Respondens autē iudas qui tradidit eum. dixit. Nunquid ego sum rabi. ait. Su dixisti. Post hoc x̄ps fecit iter suum vsq̄ ad mortē. z p̄ iudeos fuit questus. z adhuc illum querūt. nō tamen re sed noīe. quia adhuc messiam expectant nō tm̄ in p̄sona. Nā ipsimet iudei in eoz talmuto omnes rabini et doctores sue legis p̄ certo habent q̄ tempus messie iam venit. z x̄pm̄ recipe noluerunt: sed receperūt Iobem qui de x̄po dixit eis aliqua z credebāt. et ideo dicit Ath. xxj. Videntes eum dixerūt. hic est heres. venite occidamus euz. z habebim⁹ hereditatē ei⁹ zc. s̄ non receperūt x̄pm̄: dicentes qz p̄tra suam legem p̄dicabat. et dicit talmut q̄ receperūt quēdaz p̄ messia. qui vocabat barchaban. i. fili⁹ falsitatis post mortē x̄pi. z illum tenuerūt. xxx. ānis p̄ messia. z illum occiderūt. Sed tps finitum erat. et ideo quia p̄lo dixerant tps finitum esse: alium incantatorē elegerūt cui dicebant hancoban. qui idem vt ille alijs. xxx. ānis vixit z regnavit: s̄ ab eis fuit decollatus. Homine ergo messiam querebant. sc̄lz x̄pm̄ sed nō p̄sonam. Et ideo in terra vbi iudei habitabant venit quidā di. se esse messiam. et p̄ signo dixit q̄ ipse diuideret mare p̄ medium. z hoc posset facere dyabol⁹ si deus nō resisteret. z diuisit mare. z q̄n tenuit illos. om̄s submersit. et ecce iam habent tres. Itēz in castella quidam nigromanticus dixit se messiaz esse. z dixit eis q̄ om̄s venirent ad talem montem. et in nube portaret eos om̄es ad terram p̄missionis: ad finem destruxit eos. Et dico vobis q̄ ipsi acciperent vni⁹ dyabolum si veniret. quia iam volebant accipere tabiculanū qui nō erat iudeus. z acciperent quemcunq̄ sic facientē. Et isto modo accipient anti x̄pm̄. Et ideo dixit ei x̄ps: queretis me nō in p̄sona sed in noīe. z nō inuenietis in p̄sona: sed morte moriemini. s̄ in peccato vestro infidelitatis. Et quo vado nō potestis venire ad gloriā sc̄licet immortalitatis. ibat quia passibil⁹ erat Ideo dicitur Luce. xxiij. Nonne hec oportuit pati x̄pm̄. et ita intrare in gloriā suam zc. et ideo non potestis: sed in peccato vestro moriemini. Dixerūt ergo iudei. Nunquid interficiet semetipm̄. quia dicit. quo ego vado zc. Adodus est loquendi superborum dicitium. Non poteris euadere de manu mea: nisi p̄ mortē. ita fuit de iudeis q̄ postq̄ x̄ps dixit. Quo ego vado zc. elati in supbia. dixerunt. nisi ali⁹ occidat eum a nostris manibus

nō euadet. quasi imponētes ei vt vellet se interficere. Sed circa h̄ videam⁹ hic moralit sup h̄ qd̄ dicit. Nunquid interficiet semetipm̄. ecce p̄ctū est seipm̄ occidere. Nota quatuor gradus p̄sonaz q̄ occidunt seip̄sas. Qui dam p̄ discretōez. Quidā p̄ dyabolicaz temptationem. Quidā p̄ odiū vel inuidiā. Qui dam p̄ finalem desperatōez. Quartum gradum occidendi seipm̄ iudei imponebāt x̄po: dicentes. Nunquid interficiet seipm̄. s̄ desperādo vt effugiet man⁹ nostras. et si aliq̄s dicat aliquis interficiet mihi patrē parca ei. Vide dupliciter parca inimico. nam ex vna pte est necessaria miscbia. ex alia parte miscbia voluntaria. Necessarium est q̄ odiū p̄icias ex tra te. quia animā occidit habendo p̄posituz q̄ nō noceres illi: si etiā reperires eum dormientem. Voluntaria est dimittere p̄cessum z si requirere iusticiā. Unde ista potes petere sc̄lz p̄ iusticiā. nō querendo vindictā q̄ deo debetur. Ideo dicit ad Ro. xij. Abibi vindictā z ego retribuā dicit dñs. Sed si esurierit inimicus tuus ciba illū. si sitit potū da illi. Hoc est faciens carbonē ignis p̄geres sup caput eius. Noli vinci a malo: s̄ vince in bono malo zc. Sed si remittis p̄ misericordiā voluntariam esset maximū meritū. Ecce q̄ isto modo intelligas cū dico q̄ quis d̄z iniuriā p̄rio suo relaxare et parcere. s̄ quo ad vindictam. Ideo x̄ps ait Ath. xviij. Sic z pater meus celestis faciet vobis si nō remiseritis vnus quisq̄ fratri suo de cordibus vestris. Secunda est diuinitas eternalis. Ista secunda pars est subtilior. Dixit enim. Vos deorsum estis: z ego de supernis sum. quia loquor vobis. z hoc de diuinitate. Et videatis hic subtilia secreta. Nā vos hic debetis cogitare de um trinitatem fore eternum fontem ex q̄ emanauerūt duo flumina. id est due species creaturaz corpaliū z incorpaliū. et qd̄libet flumē h̄z decē gradus. In spiritualibus gradib⁹. primus gradus est seraphinorum: z sunt plures q̄ hoīs in vniuerso mundo. secūsus est cherubinorum. iam non in tam magno nūero z p̄sequēs in qlibet min⁹ discurrēdo. terci⁹ gradus est thronoz. quartus est dominationum quint⁹ est virtutū. sext⁹ est potestatiū. septim⁹ est p̄ncipatuū. octau⁹ ē archangeloz. non⁹ angloz. decim⁹ z inferior est aiaz rōnabiliuz. Et iste sunt creature sp̄uales z istud est vnuz flumen. Aliud flumen etiā cōtinet alios decē gradus. Primus est celū empyreū. et istud ē super⁹ z immobile. et iō de illo p̄bi non habuerūt cognitōez. z illō pulcri⁹ ē oī creatura cor-

porali. Secūsus ḡdus dicit celū cristallinū vbi aq̄ sunt p̄gelate. z istud coguerunt p̄bi. z istud appellat primū mobile. qz q̄ridie mouetur. Terci⁹ dicit firmamentuz qd̄ theologi sic appellat: s̄ p̄bi dicit celū stellatū. Quartus d̄ ignis. Quint⁹ aer. Sextus aq̄. Septim⁹ terre. Octau⁹ creaturaz sensibiliū: sic sunt p̄sces z aialia. Non⁹ creaturaz vegetabiliū nō sensibiliū: sicut arboz. Decim⁹ est creaturaz nō vegetabiliū insensibilium: sicut sunt lapides. Adodus est videndū ex quib⁹ fuit homo formatus. Et dico vob q̄ ex inferiori sc̄licet ex luto. z aia. z iō deorsum estis vos ego de supernis sum. et iō dicit Gen. ij. Formauit deus hominem de limo terre: q̄tum ad corpus. z inspirauit in faciem ei⁹ spiraculū vite. q̄tum ad animā zc. Ex limo igit nō de aliq̄ corpe celesti z aia: z sic de inferiorib⁹. Quid q̄ de pompis das qz de inferiorib⁹. Sed posset queri quid de x̄po. Vide in eo erat diuinitas. z sic de supernis. s̄ q̄ ad humanitatē etiā est differentia: quia etiā de hoc mūdo. iō dicitur. j. Jo. ij. Om̄e qd̄ est in mūdo p̄cupiscentia carnis est: aut p̄cupiscentia oculoꝝ. aut superbia vite. Et ideo dicit. quia de hoc mundo estis nō differtis a x̄po etiā in humanitate. et ideo dicit. Nisi credideritis q̄ ego sum moriemini. Vide ergo q̄ esse tm̄ cōpetit soli deo. Ponamus q̄ in aliquo castro sit aliquis homo diues: z om̄s alijs sint paupes. et q̄ iste diues mutuet alijs ad fenus diuitias. quantitates pecunie ad certū tps. ponamus q̄ etiaz sub pena mortis mō p̄stat q̄ alijs qui lucrati s̄ erūt diuites certe nō. qz forti obligatōnis vinculo quilibet est strictus: s̄ solū dñs ē diues. Sic esse est mihi p̄cessum a deo. et de isto habeo reddere ratiōem sub pena mortis sc̄licet sub pena inferni. Certum est q̄ nō habeo esse sed est mihi p̄cessum a deo. z qz de isto habeo reddere ratiōem: ergo solus deus est. Et iō dicit. si nō credideritis quia ego sum: moriemini in peccato v̄ro. et ideo Exo. ij. of q̄ cū deus misisset moysen ad iudeos dixit ei. Ecce ego vadā ad filios israel z dicā eis: de patru v̄roz misit me ad vos. Si dixerint mihi: quō est nomē eius: quid dicam eis. Dixit dñs ad moysen. Ego sum qui sum. Sic dices filijs israel. Qui est misit me ad vos. Ecce hic q̄ quō docet diuinitatē. vide quō verba ligant vt cathena. Et dixit in plurali. in p̄ctis. Sapientie. ij. Excecauit enim illos malicia eoz. Sequitur. Dicebant q̄ ei. Tu quis es. Dixit eis iesus. Principium et qui loquor vobis. quasi di. nōne incipit testamentuz vetus. In

Feria secūda post Reminiscere

principio creauit deus celū et terram. q̄si dicēdo. ego sum illud p̄cipiū. vnde in psal. cix. Dixit dñs dño meo. in versu. Tecū p̄cipiū in die virtutis tue in splendorib⁹ sanctorū ex vtro ante luciferū genuit te. q. d. in die virtutis tue est illa dies incarnatōnis. passiois. resurrectionis et tu es illud p̄cipiū. et vbi cognoscit in splendorib⁹ sanctorū. Ecce ergo speculari scōdam p̄tem. Sed circa hoc videndū est moraliter sup hoc qd dicit. Nō sūz de h̄ mūdo. et vide signum si hic est aliq̄s hō q̄ nō curet emere hospitū vel ducere vxores s̄ qui alio loco mittit vel ad aliā ciuitatez sua bona. iste nō dicit ciuis istius ciuitatis. sec⁹ si facit p̄trarium. Ita potestis cognoscē qd de hoc mūdo vel de alio. Personē q̄ non curant de hoc mūdo sed de meritis et totum qd habent mittūt in aliū mundū. s. p̄ mēsam numulariorū. p̄ elemosinas. Tales sūt d̄ alio mundo. Absente numulariorū sunt man⁹ pauperum. et quicūq; talis est prudenter agit. et ideo dicit Math. xix. Vade et vende omnia que habes. et da pauperibus. et habebis thesaurum in celo. Et ideo vos clerici qui p̄bendam habetis nō incarceretis pecunias vras sed date pauperibus. et tūc dicit tibi. nō es d̄ hoc mundo. Benedictus est qui retenta vite necessitate distribuit et transmittit ad aliū mūdum pecunias. Et nō solum clerici. imo et layci hoc praticare debent dando filiis bonam doctrinam. et cum apli dixerūt. Ecce nos reliquimus omnia et. Math. xix. dixit eis x̄ps. Non estis de hoc mundo Job. xv. Sed illis qui totaliter curant de hoc mundo et nihil de alio dicūt. Vos de hoc mundo estis. ideo cū hoc mundo pibitis. Ideo beatus Johannes dans optimū cōsiliū dicit. Job. ij. Nolite diligere mundū neq; ea que in mundo sunt. Non ergo curetis de hoc mundo. nam dico q̄ cito et bene cito erit finis hui⁹ mundi q̄ s̄ dicit Johannes. quia mundus transit et concupiscentia eius. et ita p̄dico frangendo quotidie cāput meū. et hec de sc̄da parte. Tercia excellentia est auctoritas iudicialis. naz ostēsa humanitate et diuinitate ostendit auctoritatem iudicij vniuersalis dicens. Multa habeo de vobis loqui et iudicare. sed qui me misit verax est. et ego que audiui ab eo hec loquor in mundo. Et non cognouerunt et. Vide hic secretum multum speculatiuum et morale in s̄l. naz primo dicit loqui. post dicit iudicare. Quia tenet modum iusti iudicis q̄ non debet precipitare sententiam. sed prius debz loqui et tenere colloquium. id est debet par-

tes audire et examinare. Et ideo pri⁹ est sciendus processus dando iuris defensiones. Iste processus quotidie fit nobis. Nam quoties quis bene operat vel male fit p̄cessus. Exēplum. si aliquis est hodie q̄ de mane fecit orationem et illud dulciter et deuote. Et ideo dicit David in psalmo. cxvij. Quam dulcia faucibus meis eloquia tua: sup mel ori tuo. Ecce q̄ facta oratione iam clapsa est. sed processus vel meritum remanent in scriptura videlicet libelli. Itē si aliquid pauperibus dedisti. cogitando facto et. Et ideo dicitur ad Romanos. ij. capitulo. Cum enim gētes que legem non habent naturaliter que legis sunt faciunt. huiusmodi legem non habentes ipsi sibi sunt lex. qui ostendunt opus legis scriptum in cordis suis. testimonium reddente illis conscientia ipsorum. et inter se innicant cogitationum accusantium aut etiam defendentium in die cum iudicabit deus occulta hominum. Contra de malis. nam si hodie peccasti et non orasti scriptur est in processu. siue facto siue ore peccasti. siue cogitatione. omnia scribunt. et ideo dicit David in psalmo. cxv. Imp̄fectū meum viderūt oc. tui. et in libro tuo omnes scribentur et. Ergo videte processus circa hoc quod dicit. Multa habeo de vobis loqui. Sed adhuc dantur nobis defensiones iuris que sunt. scilicet tempus nobis datum ad penitentiam et ad consilia accipienda. Et durat hec defensio vsq; ad mortem. et hec propter benignitatem dei. Nam cū peccauit maior angelorum et alij angeli. processus subito fuit factus. sine datis defensionibus imo sine aliquo momento in continenti. et ideo habetur Luce decimo. Videbāz sathānam sicut fulgur de celo cadentem. Ecce dedit vobis potestatem calcandi super serpentes. intellige infernales. et super omnem virtutem inimici. et nihil vobis nocebit. ecce quāter nobis defensiones et tempus datur. quia quot annis vixisti in peccato et audisti sermones et consilia. Et ideo scribitur Sapient. xij. Tu autem dominator virtutis cum tranquillitate iudicas. et cum magna reuerentia disponis nos in posterum postq̄ renunciamus defensionibus nostris nobis datis. et aīa exit de corpe et nō fecisti p̄niam x̄ps dicit. videam⁹ p̄cessum. qm̄ anima ipamet portat p̄scias et culpā et nequitiam. et dicitur ab omnibus vadat ad inferos. tunc datur s̄nia. et ideo dicit. Multa habeo et. Suscipite q̄ iuris defensiones. nam d̄ ad Roma. ij. Ignoras qm̄ benignitas dei ad penitentiam te adducit. s̄m autē

Sermo I

duriciā tuā et impenitens cor tuū thesaurifas tibi iram in die ire et reuelationis iusti iudicij dei q̄ red det vnicuiq; s̄m opa sua. Et ecce terciam p̄tem. Venio ad quartā p̄tem in qua ostēdit benignitatem v̄lem vt dicit in themate. Ego que b̄nplacita sunt et. dicit em̄ in textu Cum exaltaueritis filiū hoīs tūc cognoscetis qz ego sum. et a meipso facio nihil: s̄ sicut docuit me pater hoc loquor. et qui me misit mecum est: et nō reliquit me solū. qz ego q̄ placita sunt ei facio semp. Vbi ser. noticias eis dedit. Sed nō cognouerūt donec fuit crucifix⁹ cum viderūt solē eclipsatū. et lunā et stellas. et velum templi scissum. et multa alia signa contra naturā s̄m verā opinionē et doctrinā theologorū. et ita dicit centurio. Vere filius dei erat iste. et ita Lucas dicit. Et omnis turba eorum qui simul aderāt ad spectaculum et videbant q̄ fiebant pcutientes pectora sua reuertebant. Lu. xxij. Tūc q̄ cognouerūt et nō añ dicendo. Tu hō cum sis facis te deū. Job. x. Hic moraliter diceret aliquis. ostēdit nobis quō deo placem⁹. vide puabus auctoritatibus. Prima in ps. cxi. et. Non in fortitudine equi voluntatē hēbit: nec in tybijs viri beneplacitū erit ei. S̄ in q̄ beneplacitū ē domino sup timentes eū: et in eis qui sperāt sup misericōdia eius et. Equus dicit corpe hoīs. Nā sicut equus debet regi p̄ mūtē h̄ndo frenum et duo calcaria: sic est de corpe. Nam si corpe vult currere ad libidines et ad alia p̄ctā debz habere frenū p̄tra gulam luxuriā et cōtra alia vicia. faciendo abstinentiā. ieiunando in pane et aq̄. dimittendo cenā et multa alia. Item debet habere duo calcaria. ita q̄ si equ⁹ est piger ad bonū et p̄mptus ad malū q̄ tangat et refrenet eum calcare pedis dextri amore dicens. Labora qz habebis regnū: si hoc nō sufficit pcutiatur calcare pedis sinistri. s. timore damnatōnis et p̄ne inferni dicendo. si nō feceris bonūz damnaberis. et isto mō corpe debet regi sicut equus. Et ideo dicit Psal. xxxj. Egyptus hō et nō de⁹: et equi eorū caro et non spūs. Et dicit nō in fortitudine vide non fortes s̄ ieiunantes et debilitantes se placēt deo. et ideo dicit: neq; in tybijs viri beneplacitū erit ei. Iste tybie dicunt honor. officiū. placita. gaudia. diuitie. et bona temporalia q̄ interdum sunt occasio ad d̄mmandū aīas. et iste tybie frangunt si diuitie diuidunt inter pauperes: et q̄ honor refutet. Sed qd placet dño aut b̄nplacitū est dño vt faciendo p̄niam. nō vt iudas q̄ se suspendit despando. Faciamus q̄ p̄niam et sperem⁹ in dño: ideo paul⁹ dicit ad Ro. xij. Obsecro vos itaq; fr̄es p̄ misericō-

diā dei vt exhibeat corpa v̄sa hostiā viuētes sc̄tam deo placētē. ratōnabile obsequiū v̄strū. Ideo faciatis p̄niam nō corpe occidēdo s̄ carnē mortificando. Et ideo placeat domino iesu x̄po vt suā voluntatē implētes ad celestem gloriā possim⁹ puenire. Amen.

Feria tertia p̄ scōdam diuicam q̄ drageime
Sermo prim⁹.

Urge et vade in

sareptam sydoniorū. iij. Reg. xvij.

Tempus istud quadragesimale. et

thema dant mihi motiū de quadā materia p̄dicandi multi vtili et necessaria p̄sone q̄ stat in peccato mortali et mala vita quō poterit exire peccatum per gratiā dei. Sed primo salutes vir. ma. et. Surge et. hoc verbū ad literā est dictū helye p̄phete sub tali mō. Sc̄dum q̄ semel in regno israel fuit tāta siccitas q̄ per tres annos cum dimidio nō pluit. Nō pluit annis tribus et mensibus sex. Luce. iij. et Jaco. v. intantū q̄ aues et iumenta moriebant fame. deus volēs puidē ne helyas moreret dixit sibi. Surge et vade in sareptāz sydoniorū. surge. s. si vis viuere. et recede hinc. et vade et. Sed hoc verbū volens p̄tractare iuxta intellectū tropologicū vel mortalem sciendū q̄ terra israel vbi fames est significat statū peccati mortalis. in q̄ statu aīa moritur fame. qz q̄diu stat cum impenitenti nullū meritum habet de bonis q̄ facit licet hō ieiunet. nam bona opa sunt aīe esce. iuxta illud Job. iij. Deus cibus est vt faciā voluntatē patris mei qui in celis est. Sed ne aliquis vestrū dicat: ex quo nullū meritū habemus de bonis ergo dimittā et. hoc nō valet. imo tūc armari debet ad plura faciendū. qz licet nō sint meritoria glie. tñ nō sunt sine remuneratione i h̄ mundo. qz valent ad omnia p̄terq̄ ad gliam. vñ ex illis deus dabit tibi sanitatē. p̄speritatem et. et qd magis est. si p̄tinuaueris bonum opus retrahet te de peccato. nec permittet te mori in mortali. sed illa opera disponēt te ad gloriā. Unde quando anima veniet ad celos: et dabitur sibi gloria. si vellet remunerationem de operib⁹ factis in statu p̄cti mortali nō obtineret. vt p̄z de paulo et maria magdalena. et alijs q̄ in statu p̄cti mortali multa bona fecerūt. de quib⁹ nullā remunerationēz h̄uerūt in gloria. Ideo in h̄ statu anima mori fame. Auctoritas dicebat christus. Ego sūz vitis vera. vos palmites. qui manet i me et ego in eo hic fert fructum multum. quia sine me.

nihil potestis facere Johannis decimoquinto
Si ergo volum^{us} viuere vadamus in sarepta
sydonior^{um}. i. penitentia. Sarepta interpretat^{ur}
tribulatio. sydonior^{um} venatio. q^{ui} penitentes
venant merita gloria^m et gratia^m iuxta illud
thei. xxv. Luce. xix. Omⁿi habenti. s. gratia^m
et penitentia^m dabit^{ur} sc^{ilicet} occasio merendi. et ab^u
dabit. Omⁿis aut^{em} qui noⁿ h^{ab}et. et q^{ui} videt habet
sc^{ilicet} n^{on} alia auferet ab eo. Ergo surge peccator
qui iaces in mala vita. et vade etc. Juxta itel
lectu^m sp^{iritu}alem modo videam^{us} quod surget per
sona q^{ui} diu dormiuit in peccato mortali. Hoc
dicit ap^{osto}lus sic breuiter ad Eph. v. dicēs. Sur
ge qui dormis. i. tot anni sunt etc. a mortuis.
et illuminabit te x^pus. Videte itaq^{ue} fratres q^{ui}
modo caute ambuletis: noⁿ quasi insipientes
sed vt sapientes. redimētes t^{em}p^{us} q^{ui}m dies ma
li sunt. Propterea nolite fieri imprudētes: s^{ed}
intelligentes que sit voluntas dei. Et nolite
inebriari vino: in quo est luxuria. Abultu^m dor
mit homo qui per vn^{um} diem dormit vel per
duos vel per tres: sed multis annis dormis i
peccatis: ideo surgere etc. Aboduz surgendi
a peccatis declarabo vobis p^{er} simile de perso
na solenni. surgens de dormitōne facit octo.
Primo aperit oculos. sc^{ilicet} sedet in lecto. ter
cio incipit se vestire. quarto exiit de lecto. q^{ui}
to ex motu expuit. sexto calciat se. septimo ci
git se. octauo lavat manus. Sic ergo surgere
a pctō est surgere a dormitōne. Et ista octo
debet facere peccator. Primo aperit oculos:
dicens. Hora est iam nos de somno surgere.
Si quis vult surgere a peccatis debet aperi
re oculos anime et cognoscere pctā. bey quot
sunt qui viuūt in peccatis et non cognoscunt
tales dormiūt. Sed quādo claritas dei gra
tie ipsum incipit illuminare tūc scit suaz ma
lam vitā et dicit. Miser sic sum plagatus. et
nisi cognoscat infirmus vulnera noⁿ curat de
medicina sed quādo cognoscit tūc querit me
dicinam. Idem de peccatore. Verbi gratia.
de aliquo religioso qui diu vixit vt ceteri p^{ro}
prietarius: sed quādo radio diuine grē illuīa
tur cogitando pctā. et dicit. Miser quid erit
de me. tot anni sunt q^{ui} portauit habitum reli
gionis et adhuc noⁿ seruauit vota etc. Ideo de
sacerdotibus laycis et mulieribus. laboraui i
hoc mundo pro temporalibus per tot annos et
nihil p^{ro} spiritualibus: Miser. Ideo dō qui
dormiuit p^{er} annū in pctō adulterij et homici
dij. nec hēbat cogitatōnem de pctis: sed quā
do incepit cognoscere vt hf. ij. Reg. xij. cepit
clamare. peccaui d^{omi}no. Amplius. i. largiter la
ua me d^{omi}ne ab iniq^{ui}tate mea. et a peccato meo
mūda me. Omⁿi iniquitatē meam ego cogno

scō et pcti meū p^{ro}tra me ē semp. Tibi soli pec
caui et malum corā te feci vt iustificeris in ser
monibus tuis et vincas cum iudicaris Psal.
l. Unde Seneca. Cognitio morbi est initiu^m
sanitatis. Sic ergo quilibet vestrum aperiat
oculos. quia hora est nos iam de somno sur
gere. cogitet quilibz. Jam videamus q^{ui} iuxta
statum an viuō ego bene vel male. Ego sum
religiosus et sacerdos. aperi ergo oculos me
os etc. Secūdo qui surgit sedet in lecto ha
bens vnā ptem corporis superius rectā et ali
am curuā inferius sedēdo. hoc significat cō
tritionem que in duobus p^{ro}sistit. Vnū est ver
sus inferius. scilicet dolo^r de peccatis in hoc
mundo: sed noⁿ est p^{ro}tricio sed materia p^{ro}tricio
nis. Nam aliud est forma que dat esse rei sci
licet p^{ro}tricio. i. dolo^r: ille qui est de peccatis re
spectu dei quē offendit. Als si homo haberet
tantū dolo^rē de peccatis q^{ui} flet: sed noⁿ p^{ro}
pter deū. attritio est sed noⁿ p^{ro}tricio: q^{ui} noⁿ suffi
cit ad saluatōnem. Verbi grā. Si quis dolet
de peccatis p^{ro}pter periculuz corporis vel fame
vel bonoz q^{ui} sibi imminet et plorat nihil va
let. quia totū iacet inferius. Verbi grā. si reli
giosus dolet q^{ui} noⁿ seruauit regulā. quia pla
tus vult eum incarcerare. non valet: s^{ed} respe
ctu dei. Miser tantā gratiā fecit mihi deus
q^{ui} elegit me in suo seruitio in ista sancta religi
one extrahens me de mundo. et de faucibus
mundi. vbi sunt tot male bestie: et posuit me
in viridario religionis. et ego non seruauit etc
hec ē contritio. Idē de sacerdote. Item si q^{ui}
sit sententiat^{us} et cogitat vxor^{em} et filij sunt cō
fusi et plorat et petit veniam. non valet. quia
soluz est attritio. Sed si dolet respectu dei di
cens. Domine tu creasti me vt seruirem tibi.
et ego seruiui dyabolo. Redemisti me vt cēn
tuus. et ego dedi me dyabolo. Lauasti me in
baptismo. et ego sordidaui me. Dedisti prece
pta que seruarem. vt seruando possem salua
ri. et ego non seruauit precepta tua sed dyabo
li. et ecce quid ego feci offendens te etc. vera ē
contritio habens materiā scilicet dolo^rem de
peccatis et formā scilicet respectu dei. De hoc
auctoritas Psa. xxxviii. Recogitabo tibi om
nes annos meos in amaritudine anime mee.
D^{omi}ne si sic viuif^{ic} et i talib^{us} vita sp^{iritu}s mei. Lo
ripies me et viuificabis me etc. Ad. tibi. non
mūdo. noⁿ vxori. noⁿ filio etc. D^{omi}ne si sic viuif^{ic} et
in talib^{us} vita mea. Nota adiectiuū sine cōstā
tuo in talib^{us}. s. respectibus. s. dolo^re et pecca
tis et respectibus dei. Tercio surgit o lecto
noⁿ nudus sed vestit^{us} camisia sua vt diploide
Ecce emendandi p^{ro}posituz. q^{ui} in puncto quo
recepit voluntatē emēdandi vitam suā iam

incipit indui. Auctoritas. Si enim voluntas
p^{ro}pta est fm id q^{ui} habet accepta est noⁿ fm
id q^{ui} non habet. ij. Loz. viii. Verbi grā. Si
alqs perdidit virginitatez. ipossibile est q^{ui} sit
virgo. Hieronimus. Audacter loquor etc. q^{ui}
includit cōtraditionē. De hoc sanct^{us} Tho. j.
parte. q. xxv. ar. v. qui dicit. q^{ui} p^{ro}terita noⁿ fuis
se p^{ro}traditionē implicat. vñ p^{ro}terita non fuisse
non subiacet diuine potentie. Hoc idem dicit
sanctus Aug^{ustinus}. p^{ro}tra faulū. Et phus. vj. Ethi
coz dicit q^{ui} hoc solo deus puat ingenita facē
q^{ui} sunt facta. Verū vt dicit sanct^{us} Tho. vbi ē
in solutione ad terciū q^{ui} omnē corruptionem
mētis et corporis deus auferre potest a mulie
re corrupta. hoc tñ ab ea remoueri non pote
rit q^{ui} corrupta noⁿ fuerit. Et sic q^{ui} dictū est in
telligit et verbuz sancti Hieronimi cum dicit.
Cum deus omia possit. non potest facere de
corrupta incorruptā. licet habeat voluntatez
magnā et affectionē virginitatis. et displicet
ei q^{ui} non est virgo: s^{ed} q^{ui} talis habet voluntatē
p^{ro}ptam accepta est fm illud q^{ui} non habet.
Idem de desiderio martirij vt legis de beato
dominico et francisco. voluntas erat p^{ro}pta
in his fm desiderij. et accepta fm illud q^{ui} noⁿ
habet. q^{ui} licet noⁿ habeat aureolā martirij tñ
habet meritū martirij. Sic q^{ui} p^{ro}sona supba
p^{ro}ponit emēdare. sc^{ilicet} hūiliari. iam talis volū
tas p^{ro}pta est et accepta deo fm illud q^{ui} noⁿ
habet. Idē de auaro. vsurario. luxurioso. ac
cidioso. guloso. iracūdo. siue furibūdo etc. Jā
volūtas est p^{ro}pta fm illud q^{ui} noⁿ habet etc.
Ideo phus vocat habitus virtutes in libris
ethicoz q^{ui} induunt animā. Ideo ap^{osto}l^{us} ad
Colof. iij. Induentes nouū hoīem q^{ui} renoua
tur in agnitōne dei fm ymaginē eius qui cre
auit eum. Quarto persona surgēs recedit
a lecto. Lect^{us} peccatorū est mala societas. re
cedit ergo ab illa. q^{ui} poeta dicit. Que nocitu
ra tenes q^{ui}is sint cara relinque. nocitura sc^{ilicet}
sūt. Sed x^pus declarat hoc meli^{us} q^{ui}liter debe
mus recedere a mala societate dicēs. Si ma
nus tua vel pes tuus scandalizat te absconde
cum et p^{ro}ice abs te. meli^{us} est tibi debilem vel
claudum ingredi ad vitam q^{ui} duos pedes vt
duas manus habentē mitti in gehēnā ignis.
Abath. xviii. Nota p^{ro}ijce. id est. p^{ro}cul eijce
Verba sunt figuratiua. q^{ui} non est intētio x^pi
q^{ui} aliquis debeat sibi scindere aliquod mem
brum corporale vt viuat caste. q^{ui} peccaret ab
scindendo. sed vult dicere similitudinarie. et
ecce quō. Officium enim manus est operari.
Unde dicit philosophus q^{ui} manus est orga
num organoz. Vult ergo dicere. si habes ali
quē vel aliquā qui facit opera tua. s^{ed} iam scā/
t

dalizat te. eijce a te. Verbi gratia. si aliqs ve
strum habet ancillam q^{ui} seruit sibi et faciat sibi
opera sua. De tali dicit q^{ui} est man^{us} sua. s^{ed} scā
dalizat te. q^{ui} iam cogitas de ea corrupta intē
tione. foras p^{ro}ice abs te. Idem de vidua vel
moniali que habet procuratores qui facit oia
negocia sed incipit scādalizari. p^{ro}ice etc. Offi
cium pedis est ambulare et sustinere corpus.
Sic si aliqs puidet vobis vidue vel monias
li talis sustinet vos. sed si talis scandalizat te
p^{ro}ijce etc. Officium oculi est ostēdere res: sic
confessor. aduocatus. magister. pueri ē ocul^{us}
si scandalizat te etc. erue gladio discretionis
p^{ro}ijce. Abclius est cum vno oculo. i. scia su
p^{ro}naturali intrare paradysū q^{ui} duos oculos ha
bentem. sc^{ilicet} scientiam naturalem et acq^{ui}sitaz
mitti in gehennam ignis. Quinto ille qui
iam surgit sp^{iritu}. non solum materiam paruā
sed grossam. Ecce oris p^{ro}fessio. vbi grossa pec
cata sunt spuenda. non solum venialia. vt fa
ciūt multi. Sic purificatur stomachus anime
a malis cibis et indigestionibus peccatorum
mortalium. que infra annum comedim^{us}. Jō
scriptura. j. Job. j. Si p^{ro}iteamur pctā nostra
fidelis et iustus est de^{us} vt remittat nobis pec
cata nostraz emūdet nos ab omni iniquitate
Sexto talis calceat se. ecce iniuriarum re
missio. vnde incedens discalciatus statim sen
tit spinas. sic impatiens et vindicati^{us} statim
sentit de iniuria sibi facta. s^{ed} patiens non curat
talis est calciatus vt chust^{us}. qui patienter su
stinuit iniurias. qui cum pateret etc. j. Pe. ij.
qui cum malediceret noⁿ meledicebat. et cum
pateretur non cōminabaf. Sic nos calciare
debem^{us} et non curare de vidicta. Beatus qui
potest dicere. non habeo odiuz in corde. Vñ
ad Ephe. vj. Accipite armaturā. s. patientiā
dei. vt possitis resistere in die malo. et in oib^{us}
perfecti stare. State ergo succanti lumbos ve
stros in veritate. in d^{omi}ni lozicam iusticie. et cal
ciati pedes in preparationē euāgelij pacis.
Septimo cingit se. ecce debitorum restitu
tio. Quidam volunt viuere ample et de bo
nis ecclesie. mortuozū. hospitalium etc. Jō
cingatis vos cingendo zona iusticie. et mutes
tis statum quem tenetis. minuendo excessuz
et ornāmētayana. Ideo scriptura ad Ro. xij
Reddite oib^{us} debita. cui tributū tributū. cui
vectigal vectigal. cui timorem timorem. cui
honorem honorem. Memini quicq^{ue} debeatis
nisi vt inuicem diligatis. Qui em diligat. p^{ro}
mū legem impleuit. Nam noⁿ adulterabis noⁿ
occides. noⁿ furaberis. non falsū testimonium
dices. non cōcupisces. et si q^{ui} est aliud. in illo

Feria tertia post Reminiscere

verbo instruat. diliges proximum sicut teipsum etc. Sint lumbi vestri precincti. i. valde cincti et lucerne ardent. i. bona opera. in manibus

Octavo persona honesta lauat manus. Ecce elemosinarum largitio. qz elemosina lauat faciem anime. qm fit de bone iusto. Lv. xi. Qd superest date elemosinam et ecce omnia munda sunt vobis. Hora quo xps postq predicauerat respiciebat si aliqs inuitaret ad prandiu Et circumspectis omnibus. Slosa. si aliquis cum inuitaret quia voluit esse pauper. Et semel qdam malus homo ipm inuitauit. z multos alios phariscos inimicos xpi. cogitans q comedendo christus diceret aliquod malu verbum vt accusaret. sed non est psilium tra dnm. q volens cum corrigere dixit. Vos pharisei qd de foris estis calceis z catini mundatis. qd autem intus est vestrum: plenum est rapina et iniqitate. Stulti. none qui fecit qd de foris est: etiam qd deintus est fecit. Clericamen qd superest date elemosina et omnia munda sunt vobis. Luce. xi. Nota. vos pharisei. vt cognosceret qd ipe sciebat corda et cognosceret. z hoc dicit quia in corde odiebant christu. et ad extra on debant sibi amicitia. Nota. qd superest dupliciter. primo. qd superest. facta refectione. hic habetis bonum consilium. Si tenetis vel acquisiuistis aliquid de bonis iniuste. facite medium in capsa. et illud de bono iusto ponatis in dextera. aliud vero ad sinistram. quia licet modo statim non habeatis propositum emendandi vel restituendi paulatim tamen quando videbitis distinctionem pecuniarum compungentium in corde vt restituatis etc. Item quando volueritis facere elemosynam. no faciat de sinistra iniusta. que est in capsa. quia nullum haberetis meritum sed peccatu. xiiij. q. v. Forte. sed de illo qd est in dextera. Et h dicit christus Math. vi. Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. Non loquitur de manu. quia nullam habet scientia. Ideo Thob. iij. Ex substantia tua fac elemosynam. no de aliena. Secundo qd superest. scilicet recepta necessitate et retenta. qd superest. de vino. pane etc. non referuate in capsa. nec date canibus sed date pauperibus. Idem de indumentis. qd superest. retenta necessitate date elemosynam. et omnia munda sunt vobis. scilicet manus et facies anime. Ergo surge vade in saeptam etc.

Feria tertia post dominicam secundam quae dragesima. Sermo secundus.

Qui maior est vestri

erit minister vestri. Originaliter

Math. xxij. et recitatur in euangelio hodie. Sicut enim totum quod est in euangelio est morale. Ita christus intendit a nobis extirpare et reprobare.

Primo reprobatur inobedientiam.

Secundo vanam gloriam.

Tercio arrogantiā.

Quarto extollentiā.

Hec magna sunt et offensiva diuine maiestatis. Et de quarto et ultimo: qd est quando creatura se extollit propter bona temporalia. loquitur nostru thema. scz. Qui maior est vestrum. scz in bonis a deo sibi datis. erit minister vester. Veniamus ergo ad primam partem in qua christus reprobatur z vituperatur peccatum inobedientie. qd est quando minores maioribus non obediunt. nec filij parentibus. nec vassalli dominis. nec populus prelatis ecclesie. Contra istos dicit christus in principio euangelij loquens populo z discipulis dicens Isti modo locutus est iesus ad turbas et ad discipulos suos dicens. Super cathedram Moysi sedebant scribe et pharisei. Omnia ergo quecumque dixerint vobis. seruare et facite. Secundum vero opera eorum nolite facere. Dicunt enim et non faciunt. Allegant autem onera importabilia et imponunt in humeros hominum digito autem suo nolunt ea mouere. Et pro declaratione istorum sciatis. qd populus comunis attendens qd rectores comunitalis et sacerdotes erant male vite notorie. retraherant se ab eorum obedientia. z negligebant eorum mandata et ordinationes. propter hoc primo ostendit qd licet dnm et prelatus sint mali. tamen subditi tenentur eis obedire. nisi preciperetur aliquid qd esset contra deum. et ideo dicit. super cathedram etc. Uideatis. scribe possunt dici. et hoc propter officium scribendi. nam scribunt isti tales. Sed non sic hic accipitur. sed dicitur scriba a noticia scripture. qz isti tales habent noticia scripturarum diuinalium. veluti sunt doctores. Pharisei erant rectores. Et de phares qd est diuisio. et in vestitu et in victu. z isti regebant populum qd ecclesia stici appellabant. quia curam habebant de ecclesijs. Et isti tales erant viciosi et male vite. Ideo negligebant subditi. Et iesus christus istos reprobatur. Nam postq isti sederunt in cathedra moysi. id est in officio regiminis secularis vel prelacionis ecclesiastice quam habebat moyses negligebant gregem sibi commissum. Et de istis dicit xps qd quicumque mali sint eis obediendum est. Uidete quia duas doctrinas posuit. Prima. quia omnia quecumque dixerint vobis seruare et facite. Non propterea in

De reprobatione

Sermo II

telligatis qd eorum factis vos assimilietis. et ideo additur scda doctrina. cum dicitur. fm opera vero eorum nolite facere. Dicunt enim non faciunt. alligant autem onera grauia. magnas tallias. z magnas collectas populo. z ipsi nolunt illas portare nec digito mouere. sed hoc non obstante eis obedite Sz circa hoc qd duas questiones. Prima ex parte populi diceret populo. Nunquid nos erimus sic oppressi z onerati. quia rectores nos ita comprimunt et ipsi nihil faciunt. Rasio. qd maius onus portant ipsi qd vos. Uidete quia magnu est eorum pondus. In principio regiminis eorum ipsi iurant bene regere et administrare rem publicam si forte faciunt pruarium plus peccant qd si facerent homicidium. Et ista opinionem tenet sanctus Tho. Nam fortius est frangere iuramentum qd facere homicidium. Periuuriu enim vt dicit sanctus Tho. in qdlibeto. j. q. ix. art. ij. est grauius qd homicidiu et tenet locum secundu peccatorum post idolatriam. Luius ratio. nem beatus Tho. ibi sup ondit. Nec imerito qd piurare nome dei videtur quedam diuini nominis denegatio. Ubi et apud gentiles iuramentu erat honoratissimum. vt de in principio methaphisice. Et licet in h mudo duru puniatur homicidiu piurio. secus tamen in alio seculo. vt dicit scus Tho. ibi s. in solutioe argumeti in oppositu. Nam acius puniet quis frangendo iuramentu qd committendo homicidiu. Et videtur qd si faciens contra simplex iuramentu plus peccat qd si occidat. qto plus si solene iuramentum qd faciunt ipsi rectores. Et ita si post iuramentu faciunt oppositu. scz comitate defraudando. pecunias recipiendo. vel indignos promouendo. semper peccant mortaliter. Et promitto vobis. qd si scirent onera qm eligunt fugerent de villa vel ciuitate. Ideo beatus Aug. dicit qd qto in gradu superiori tato versat in maiori periculo. Et dico vobis qd sancti pres tremebant et timebant de sua sola anima de dando computus deo in die iudicij. Ideo dicitur Sap. vi. Horrere et cito apparebit vobis qm iudicium durissimum his qui presunt fiet. Exiguo enim pcedit misericordia. potentes autem potenter tormenta patientur. Non enim subtrahet personam cuiuscumque deus qd est omnium dominator. nec verebit magnitudinem cuiuscumque. qm pusillu z magnum ipe fecit. z equaliter est illi cura de omnibus. Fortioribus autem fortior in stat cruciatio. Idem ad heb. x. Horrendum est incidere in manus dei viuentis. Rememoramini autem pristinos dies in quibus illuminati magnu certamen sustinistis passionum. et in altero quidem opprobrijs z tribulationibus spe

ctaculum facti. in altero autem socij taliter peruentum effecti. Nam et vincis compassi estis et rapinam bonorum vestrorum cum gladio suscepistis. cognoscentes vos habere meliorem et manentem substantiam. Nolite itaque amittere confidentiam vestram. que magna habet remunerationem. Patientia enim vobis necessaria est. vt voluntatem dei facientes reportetis promissionem etc. Dicitur enim iudicium durissimum in gradu superlatiuo. Nam creature iudicium dei est durum. quia ibi de operationibus z cogitationibus habetur redere computum et rationem. Ideo dicitur Math. xij. Dico autem vobis quonia omne verbum ociosum quod locuti fuerint homines reddent rationem in die nouissimo. Et verbum ociosum fm Gregorius est quod aut ratione iuste necessitatis aut intentione pie utilitatis caret. de quo reddetur ratio. Sed durius iudicium erit verbum ociosum cuiuslibet qui habet regimen. vt mulieris quomodo illam dilexit. quomodo filios instruxit z seruos qualiter soluit salarium sibi seruientibus. durum est de se solo deo reddere rationem. et quanto sunt potentiores tato durissimu est illud iudicium. Nam ergo dicit. Licet mali sint. sitis eis obediētes. et ideo dicitur. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit. ad Roma. xij. Dicit potestatibus. intelligat ecclesiasticis vel etiam secularibus. Nam dei ordinationi resistit qui potestati resistit. Sicut ergo obediētes. Diceret aliquis. Forte loquitur de bonis. Responso qd non est veru. Nam dicitur et hoc. j. Pe. ij. vbi textus. Subiecti igitur estote omni humane creature propter deum. siue regi quasi precellenti. siue ducibus tanquam ab eo missis: ad vindictam malorum. laudem vero bonorum. quia sic est voluntas dei Ibidem. Serui subditi estote in omni timore dominis. non tantum bonis: sed etiam discoloribus etc. Et ideo quanto magis debet reuerentiam populus melioribus et bonis impendere prelatis et rectoribus. si etiam infidelibus et discoloribus impendere tenetur vt Petrus ibi supra dicit. et populus quando ista videt non debet murmurare: sed eorum laboribus misereri.

Secundo quo. si hi prelati suis ordinationibus me vellēt remouere a deo aut a gratia dei an sit faciendum vel ab officio diuino. Nam quid teneor obedire. Solutio. In primo casu non est obediendum eis. qz obedire oportet magis deo qd hominibus. Actiu. v. propter h fuerunt sancti martyres occisi. qz nolebant obedire precepta dei. Secundo dico. qd si ecclesiastici vel officiales volunt te elongare a diuinis officijs. sic q

non interis diuinis officijs. et hoc faciāt pro-
pter sniam excōicationis nominati vel gene-
raliter tunc obedire debes. qz illd est in penā.
et non seruātes sunt dānati. et peccat qd mor-
taliter. eo quia non est separans a gratia dei:
s ab officio. imo peccat mortalit[er] etiā generali-
ter excōicatus si missā audit. quia iam eiect[us]
est ab ecclesia p sniam excōicationis. xi. q. iij.
Omiss. vbi dicit. Omiss chustianus qui a sa-
cerdoubus excōicatur sathane traditur et ce-
tera q sequunt. Plus etiā dicit q si p[re]biter por-
tat custodiā per ciuitatē ad cōmunicādum
aliquē. debes stare flexis genibus et plorādo
et non debes custodiā respicere. Videte ergo
et fuate q vobis p[re]cipiūt. s debes laborare vt
absoluaris. Videte hic qddā miraculū et
p[er]t[ur]b[ation]em in delphinato. Erat ibi qdam latro. et
vna die intrauit eccliam quādam p[re]textu cō-
templatiōe faciēdi orationē. et resperit hinc et
inde si posset aliqd furari. et nō vidit nisi vnū
breuiariū sup altare. et vidēs q ibi nō erat ali-
quis. illud secū asportauit. Vicari[us] vidēs q
breuiariū sibi deficiebat p[er]quisit cum alijs fu-
rē illū. et fur q erat p[er]cul vidēs illos veniētes
posuit breuiariū in foramē cuiusdā arboris. et
postea negauit se lib[er]ū accepisse. Tūc reuersi
ad locum. vicari[us] habuit l[ib]ram et sniam excōi-
cationis et dixit. q qui teneret breuiariū infra
spacium triū dierum excōicationis. Et post elap-
sis illis tribus diebus p[er]t[ur]b[ation]em q arbor illa mor-
tua fuit. gentes aut vidētes hoc fuerunt mira-
te valde. et querentes vū illud venerat. inue-
nerūt ibi breuiarium: Videte quomō potest
viuere creatura si arbor nō potuit viuere. La-
uete ergo. Sz circa hoc dicunt aliq q excōica-
tio non comedit panē nec bibit vinum. Et iō
d[icit] p[er]tra tales. Si ecclesiā non audierit sit tibi
sicut ethnic[us] et publican[us] Math. xvij. Nota
etiā hic p[er]tra illos q excōicant in vna ecclesia et
vadunt audire in alia vel in monasterio. hij
enim peccant et inobedientiam incurrunt.

Venio ad scōdam partē in q xps reprobat
vanā glām. h est p[er]t[ur]b[ation]em vane gl[ori]e. Nā vermis
est et vent[us]. et ponit se ibi. sic in pomo vel i ma-
lopunico. Nā extra apparet bonuz. int[er]o vero
nihil valet. qz a verme comestū est. Sic est de
illo q bon[us] apparet: s int[er]o h[ab]et vanā glām. nihil
valet. Et p[er]tra illā dixit xps. Dia opa sua fa-
ciūt vt videant ab hoib[us]. Dilatant em phila-
teria sua. et magnificāt fimbrias. Amāt autez
p[ri]mos recubitus in cenis. et p[ri]mas cathedras
in synagog[is]. et saluatiōes in foro. et vocari ab
hoib[us] rabbi. Ubi ponit xps septē grad[us] vane
gl[ori]e. in qb[us] erāt inuoluti. Primo in corde. q si

fecerūt aliqd opus de genere donoz. t[er]ti[us] inten-
tio eorū fuit mala. qz fecerūt hoc vt viderent
ab hoibus. Iō d[icit] p[er]t[ur]b[ation]em. iij. Omni custodia
serua cor tuū. qz ex ipso vita p[re]cedit. si bene cu-
stodit. alias mors. Sz illi non custodiebant
cor. imo vbi cōfluebat popul[us] ibi orabāt cum
suspirijs vt viderent et laudarentur ab homi-
nibus. Lōtra h[ab]et xps christianis. Tu cum oraue-
ris intra cubiculum tuum. Math. vj. Idem
faciebant de elemosyna. Nā illi ambulabāt p[er]
ciuitatē p[re]cone precedente cum tuba dicendo.
Talis d[omi]n[us] vult facere elemosynā vadat[is] ad
domū suam. et sic de alijs bonis operib[us]. Lō-
tra hoc chust[us]. Lum fac elemosynā noli ante
te tuba canere. Math. vj. Secundus pun-
ctus est q dilatant philateria sua. quia exam-
plant se. Unde dixit d[omi]n[us] moysi dans sibi pre-
ceptū Deut. xj. Ponite hec v[er]ba mea i cordi-
bus et in a[ur]ibus vestris. et suspēdite ea p signo in
manibus. et inter oculos vestros collocate. s.
contēplando. Ita intendebat de[us]. Sicut de[us]
dedit manibus. x. digitos ad apandū. ita de-
dit decē precepta ad meritoze operandū. Sz
illi iudei scribebant illa in qlibet digito vnum
vt gētes illos laudaret. et gētes illos oscula-
bant eis manus. Nota in auctoritate predi-
ca d[icit]. Inter oculos vestros collocare. h intel-
ligebat deus de oculis aie. quib[us] cōtemplan-
da sunt diuina precepta. Sz ipsi scribebāt ea
in cartis de l[ib]ra grossa. q dicuntur philateria.
Et iō d[icit] philateria a philare qd est seruare. et
isto mō laudabant. et sic dicit illa dilatare. et
sic nō solū int[er] h[ab]eant vanā glām s etiā extra
Ter[ti]o p[er]t[ur]b[ation]em est. qz magnificabāt fimbrias
vū dixit de[us] moysi. Nūeri. xv. circa finē. Lo-
q[ue]re filijs isrl[ael] et dices ad eos vt faciāt sibi fim-
brias p angulos q[ui]tuor pallioz. ponentes in
eis vitas iacintinas. ad q[ui]tuor p[ar]tes vestium.
et h[ab]et p[re]cepto legis. h[ab]et fimbrias etiā porta-
bat xps. Et ideo dicebat mulier. Si tetigero
fimbriā vestimenti sui salua ero. Math. ix.
Iudei vero dilatabāt philateria p[ro]pter vanā
glām. et magnificabant fimbrias suas. Nota
deus voluit illas aponi et fecit aponi vt de-
notaret decē p[re]cepta in quib[us] alia oia p[er]tinent
Volebat etiā deus q iudei portaret illas q[ui]-
tuor fimbrias ad innuendū q oia p[re]cepta dei
et ordinatiōes p[er]sistūt in q[ui]tuor. scz circa deū p
deuotionē et fidelitatē. circa p[ri]mū p dilectio-
nē et caritatē. circa p[er]s[er]uitatē p temperantiaz
circa aduersitatē p patientiā. Illi autē hypo-
crite magnificabant fimbrias suas latas siue
nimis amplas faciēdo. Quart[us] punct[us] est
q amabāt p[ri]mos recubitus in cenis. sicut
quando sunt nuptie. duplici ratione. Primo

ratione superbie. quia est locus honorabilior
Scōdo ratione gula. quia ibi ponebant fercu-
la meliora et ita amabāt p[ri]mos recubitus. Di-
centes etiā q in cōmunijs non debebāt respicē
gen[er]e: s deuotionē ad dandū honorabiliozem
locū. Quint[us] punctus est h[ab]ere p[ri]mas cathe-
dras in synagogis dicēdo. Ibi d[omi]n[us] sedē diu-
ni seu sanctoris vt ipis illd p[er]t[ur]b[ation]em. Sep-
tus punct[us] est salutiōes in foro. p[ri]mo incipi-
entes salutare vt saluent. Septim[us] est vo-
cari ab hoibus rabbi. vt non nominētur noie
suo p[ro]prio. s noie rabbi. i. magistri. Contra h[ab]et
auisat nos xps di. Vos at nolite vocari rab-
bi. Un[us] est em m[ag]i[ster] vester Math. xxiij. Desi-
derare sniam ad actū docēdi nō ē p[er]t[ur]b[ation]em: s me-
ritoziū. s desiderare nomē t[ame]n est p[er]t[ur]b[ation]em. Ecce
septē vanas glōrias. Ad est quō sup h[ab]et q
dicit. Dia opa sua faciūt vt videant. Utruz
facere bona opera ad vifū hoim siue publice
q possent secrete fieri sit p[er]t[ur]b[ation]em. videt q sic vt
hic dicit. Nota pro r[ati]one q p[er]sone sūt in du-
plici gradu siue differētia. Aliq sūt p[er]sone sim-
plic[iter] vite et q sibi solū habēt puidere et nō est
necessariū vt publicēt. Et de his h[ab]ero. in p[ro]-
logo b[ib]lic dicit. q sctā iustitias solū sibi p[ro]-
dest zc. Scōdo aliq sunt p[er]sone q a deo sūt trās-
misse non solū sua purgantes p[er]t[ur]b[ation]em: s alijs dā-
tes doctrinā. q habāt alios i[ns]truire xbor ex-
emplo. tales non debēt abscondere bona opa.
s publicare et manifestare in exemplū alioz
Nam cito et bñ cito erit plium antixpi. et sunt
anni quidecim quib[us] sum missus dando do-
ctrinā in publicū. et nunq[ue] dixi alicui sequere
me. et multi volentib[us] me sequi obijciebāt. et si
nalit[er] vidēs ordinatiōnē et q faciebāt p[ri]maz
sustineo et sustinui. Sz etiā aliqui faciūt q[ui]-
onē dicētes. qre vadūt mulieres. qz deus dat
exemplū alijs mulierib[us]. Ita de pueris. Nā
legitur Jone. iij. Infantes lactētes et omnes
ali j ieiunabāt. Non cognoscitis ergo dei my-
sterium. Ecce ergo publicare bona opera est
meritoziū. Iō d[icit] Math. v. Sic luceat lux ve-
stra coram hoibus. vt videāt opa vestra bo-
na et glōrificent patrem vestrū qui in celis est
Videte secretū. Nam nūq[ue] xps phibuit. nec
reperies auctatem q phibeat bona opa ma-
nifestari. s phibet q faciēs nō qrat videri ab
hoib[us]. Et ideo d[icit] in alio loco circa finē illius
capituli. Attēdite ne iusticiāz vestrā faciatis
corā hoib[us] vt videam[us] ab eis. alioqn merce-
dem nō habebit[is] apud p[er]em v[er]m q in cel[is] est.
Videte bñ vt opa videant non vos. Ideo in
euangelio hodierno d[icit]. vt ipi videant ab ho-
minibus. Sed isti nostre societatis non vidē-
tur nec cognoscuntur. benevident bona opa

Et ecce hic secundam partē. Venio ad ter-
ciam partem in qua chust[us] reprobat et vetat
arrogantiam. et est quādo creatura attribuit
sibi qd nō fecit. vt si doctor aliquis subscribe-
ret se in libro quē ipse non scripsit. Nam illud
dicit peccatū arrogātie. Et hoc diuin dicitur.
Vos autē nolite vocari rabbi. Unus est aut
magister vester. omis aut vos fratres est[is]. Et
patre nolite vocare vobis sup terrā. vnus est
enim pater vester qui in celis est. Nec voce-
mini magistri. quia magister vester vnus est
chust[us]. Hic nota q hoc peccatū vetat. quia
duo continet. magisteriū et paternitatē. q deo
t[ame]n competūt. Nam p[ro]p[ri]e ille dicit magister
qui audientis conscientiā illuminat. et qd po-
test hoc nisi de[us]. Doctor vel predicator ergo
solū recitat. nō est q magister. quia solus de[us]
est qui conscientiā infundit siue illuminat. Et
ideo dicit in. ps. xciij. De[us] vltionū. ibi. Qui
docet hominē scientiā. et ideo Grego. dicit.
Inuanū exterius laborat lingua predicator[is]
nisi intus fuerit lingua saluatoris. Et ideo vi-
deatis. non vocetis vos magistros ibi est pec-
catū infidelitatis. Videte exemplū in medi-
co. Nam medic[us] curat et non sanat. curat dā-
do medicinam. sed deus sanat. Nam medic[us]
est instrumentū. medicina dispositio est. s sa-
nitatem solus deus dat. Et si nec quis p[er]-
t[ur]b[ation]em curat. nūquid ego qui p[re]dico.
Dicendū q non nisi instrumentalit[er]. s deus
qz nō tango vuln[us] ipsi[us]. et q nō tāgit non agit
sed deus tāgit. imo dico vob[is] q ignis nō pos-
sit stupam vrere sine manu dei. Iō d[icit] in. ps.
cuj. Qui p[ro]p[ri]at omnib[us] iniquitatib[us] tuis. qui
sanat omis infirmitates tuas zc. Abagna in-
firmitas q est ignorātia. Scientiam q docēs
est xps. et bis reiterat euangeliū. ad denotan-
dum duobus modis haberi sciam. Primus
modus est intētiōne. secund[us] est reuelatione.
Ideo d[icit] ad Roma. j. De[us] em illis manifesta-
uit. Inuisibilia enim ipsius a creatura mūdi
per ea q facta sunt intellecta p[er]spiciunt. sempi-
terna q eius virt[us] et diuinitas. ita vt sint inex-
cusabiles. Quia cū cognouissent deū. nō sic
deum glōrificauerūt aut grās egerunt: s eua-
nuerunt in cogitationib[us] suis. et obscuratum
est inspiens cor eorū. Dicentes em zc. et ido
beat[us] Augustin[us]. In celo cathedram tenet q
corda doc[et]. Ergo alij repetitozes sunt nō do-
ctores. et hoc de magisterio. Sic dicamus de
patnitate. et vide q: qd genuit abusiue est pa-
ter tu[us]. Ratio. Nam qd facit in te: modicum
et turpe. et rem trāscuntē et modicā. Sz quis
format oculos tuos et oia alia mēbra in ven-
tre matris tue nisi de[us]. sicut fabricando tecam

indignatur: s nō
sanat.

non ferra nec arx facit tecam. et sic deus facit immediate et non natura. quia improprie dicitur securis vel ferra fecit capsam. sed fabricari lignari fecit ipsam. Et sic natura non est nisi instrumentum. sed deus est ille qui totum facit. Et licet moriatur de parua statura: resurget tamen tante stature sicut vnus magnus homo. Et ideo Job. Ahanus tue fecerunt me: et plasmaverunt me etc. Job. x. Idem Ysaia. Domine tu es pater noster. et Abraham nesciuit nos. et israel ignorauit nos. Tu domine pater noster redemptor noster. Ysa. lxxij. Videte contra vos qui nos appellatis magistros in theologia et in legibus. erit male factum. quero et dico. quod solus deus proprie est pater et magister et doctor: ex omnibus predictis: sed consuetudinarie et instrumentaliter non reprobat. quin iuxta modum loquendi consuetum etiam alij preter deum possint vocari et dici patres et doctores et magistri ministerialiter et denominatiue. et ita vocauit se apostolus. ij. ad Thimo. j. Positum sum ego predicator et apostolus et magister gentium. etiam. j. ad Corinth. iij. Ut filios carissimos moneo. Nam si decem milia pedagogorum habeatis in christo: sed non multos patres. Nam in christo iesu per euangelium ego vos genui. Rogo ergo vos imitatores mei estote sicut et ego christi etc. Non enim faciebant contra christum. quia secundum consuetudinem sed esset arrogancia si effectum scientie attribuerent magistro. Nam in psalmo. lxxxj. Desistit in synagoga deorum etc. Ego dixi dii estis: et filij excelsi omnes. Videte denominationem dii dicuntur boni viri. Ita hoc modo dicitur magister. et ecce tertium. non enim vos estis qui loquimini: sed spiritus sanctus qui loquitur in vobis. Athath. x. Sequitur quarta pars in qua christus reprobatur et vetatur excellentiam. Nam excellentia est glorificari et supbire de eo quod quis habet. et hoc reprobatur in textu. vbi dicit. Qui maior est vester erit minister vester. et qui se exaltat humiliabitur. et qui se humiliat exaltabitur. et circa hoc videte. Nemo debet se in altum extollere. neque de scientia. neque de diuitijs. neque genere. neque aliqua gratia temporali. et quare data est tibi gratia talis. non vt te extollas in altum: sed vt alijs ostendas. non propter vanitatem. sed propter vtilitatem proximorum. Sed que est ratio quare multi magistri et doctores efficiuntur ignorantes. quia proponunt in eorum animo postquam habent gradum quiescere et nihil laborare. Nam postquam habes gradum et scientiam debes alios docere. Qui est ergo

maior: inter vos fiat minor. Idem dicitur est de similibus. et ideo dicit Athath. xx. Quicumque inter vos voluerit maior fieri sit vester minister. et quicumque voluerit inter vos primus esse erit vester seruus. exemplo iesu qui maior est venit ministrare et non ministrari. nam qui se humiliat exaltabitur. et vide hic secretum in quo misericordia diuina constituit maioritatem celi. dic in re. quam quilibet potest habere. scilicet in humilitate. Nam si es in diuitijs noli vituperare pauperes. Si in dominio non seruos. Nam maiores plus se debent humiliare. Si enim quis portat piscem potest non humiliatur vel curuatur: sed qui portat preciosam tecam gradem auro ornustam et magnam pondus. Magni ergo maiorem humilitatem debent habere. et videte historiam que recitatur a tribus euangelistis Primo Athath. xvij. Secundo Marci. ix. Tertio Luce. xxij. Isti tres dicunt quod semel Iesus christus ambulans cum suis apostolis per viam ipse primus. postueniebant apostoli. et ceperunt contendere. et hoc secundum Lucam qui dicit vbi supra. quia non concordant. Marcus dicit quod disputabant. et sic contendebant quia non conueniebant. Si vero disputabant faciebant rationes. Dicit enim Marcus. ix. e. quod in via inter se disputauerunt quis eorum maior esset. Isti ergo mouerunt questionem. Primo Petrus dixit. Quid contenditis inter vos iam conclusum et decisum est quod ego. quia iam christus mihi promisit maioritatem vicariatus et quod sim caput. cum dixit. Tu vocaberis cephas. quod interpretatur caput. Secundo dicebat beatus Andreas apostolus. Quid dicis Petre quod tu eris maior: imo ego ero maior. et ratio est. quia Iesus christus saluator mundi et totius generis humani primo vocauit me. ergo non fiet ratio. Tertio dicebat sanctus Iohannes euangelista. Quid dicitis vos quod vos eritis maiores. imo certe ego ero maior. nam ego sum virgo et vos habuistis vxores. et estis carnales. et virginitas placet multum deo. Item venit alius. scilicet sanctus Iacobus maior et dixit. Quid dicis tu Iohannes quod eris maior. certe non est ratio. nam ego sum primogenitus ergo ego ero primus in paradiso. Item dixerunt Iacobus minor Thaddeus et Symon. Quid dicitis vos quod eritis maiores. certe non erit verum. immo nos. nam sumus nepotes ex prima sorore Marie virginis. Ideo erimus maiores Item venit sanctus Athath. aplos dicens Quid dicitis vos omnes quod eritis maiores. non credatis. Et quid fecistis vos pro christo

Conspuita aptor quos eoz est maior.

Quicumque voluerit

tu Petre dimisisti nauem torquatam et retia fracta. et ego dimisi plures pecunias. et multa alia bona temporalia. Non est ergo fienda questio ultra. ergo ego ero maior. Jam venit sanctus Philipus dicens. Ego ero maior. Nam ego fui primus apostolus quem christus ore proprio vocauit dicens. Veni sequere me. Iohan. j. Ergo non est questio fienda ulterius. Venit sanctus Bartholomeus a ta ceatis. nam sum ego de genere regio. ego ero ergo primus qui sum magis generosus. Deinde venit sanctus thomas dicens. Quid dicitis vos. et non sum ego doctor. et iam vocor thomas. id est. abyssus scientie et vos estis omnes rudes et grossi. nunquam didicistis litteras. tacete. In posterum venit Judas scarioth dicens. Et nonne ego sum procurator omnium. et ex manibus meis habetis viuere. Jam estis mihi subditi. certe ego ero maior. ita in inferno. Christus tacebat fungens se non audire eorum disputationem. Et postuenientes ad dominum dicit Marcus quod Iesus interrogauit illos dicens. Et quid tractabatis in via. venientes autem tacebant quia verecundabantur dicere christo stulticias eorum. Dicit Athath. Accesserunt discipuli dicens. Quis putas erit maior in regno celorum etc. Athath. xvij. Dixit christus bona questio est ista: melior quam illa. Quis erit maior in ista vita siue societate vel ciuitate. Et dixit iesus. Quid ergo fuit conclusum. et quilibet habebat verendum et tacebant. Et dixit primo petro. Dicis quod tu eris maior. quia prelatus et caput. et nunquid lucifer fuit prelatus et caput aliorum. et est damnatus. et tu Andreas dicis. quia primus. et nunquid audiuiisti a me. Erunt primi nouissimi. et nouissimi primi etc. Athath. xx. et tu Iohannes dicis. ego ero maior propter virginitatem. vide quod Adam erat virgo quando fuit expulsus de paradiso terrestri. et sic de alijs. Dicit ergo Athath. Aduocans iesus paruulum. Determinans iesus christus dominus noster questionem statuit paruulum in medio. Dicunt alij quod fuit sanctus Marcialis. tamen non bene scitur. et dixit Iesus eis. Quicumque se humiliauerit sicut iste paruulus. quia de se nullam habebat presumptionem. hic maior est in regno celorum. nam iste paruulus non se extollebat. ergo exaltabitur. Beatus Petrus audiens hanc determinationem ait. humiliamini sub potenti manu dei vt vos exaltet. j. Pe. v.

Sermo primus feria quarta post dominicam secundam quadragesime

rit inter vos maior fieri sit vester minister. Athath. xx. Sermo erit de sancto euangelio quod continet multa secreta speculatiua pro intellectus illuminatione. et moralia pro vite reformatione. Sed primo salutate virginem mariam etc. Quicumque etc. Pro introductione sciendum quod ad saluationem hominis tria concurrunt necessaria. scilicet ordinatio dei eternalis. passio iesu christi temporalis. subiectio creature virtualis. Hoc potest declarari per temporalem similitudinem communiter in quolibet opere tria necessaria sunt scilicet causa agens. secundo instrumentum. tertio materia siue subiectus. Verbi gratia. In scriptura scriptor est causa agens siue notarius. instrumentum est calamus. materia est pageminum vel papirum. Sic in saluatione nostra causa agens est ordinatio diuina sine qua nihil fieret. Dauid in ps. xvij. Eduxit me in latitudinem: saluum me fecit quoniam voluit me. Nota eduxit me in latitudinem. scilicet intellectus ad credendum omnes veritates catholice. et voluntatis ad diligendum omnes generaliter. non solum amicos. sed etiam inimicos. Item in latitudine oris manet etc. Instrumentum nostre saluationis est passio christi. sine qua instrumentum non quodammodo potuisset saluare homines. tamen voluit habere instrumentum. Ideo christus. Amen amen dico vobis nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit ipsum solum fructum affert. Ioh. xij. Tertio requiritur dispositio materialis. scilicet quod homo se subiciat diuini precepti obediendo. Et si homo fecerit precepta diuina precepta requiritur quod homo subiciat se operibus penitentiae. sic enim subicitur homo voluntati dei virtualiter. Hec tria ostendunt in euangelio hodierno. in quo primo ponit instrumentum. scilicet passionem christi. Secundo dicit ordinationem. Tertio creature subiectionem tanquam materiam vel subiectum. Et de ista subiectione actuali dicit thema. Quicumque. Dico primo quod scriptum euangelium hodiernum loquitur de causa instrumentali nostre saluationis. scilicet de christi passione in principio di. Ascendens iesus hierosolimam assumpsit duodecim discipulos suos secreto et ait illis. Ecce ascendimus hierosolimam. et filii hominis tradet principibus sacerdotum et scribis. et condemnabit eum morte. et tradent eum gentibus ad illudendum et flagellandum et tertia die resurget. vbi ponit octo de passione christi ad litteram quod ad aliam diem pertinent. sed intrem secreta In his octo quod christus dixit secreta discipulis suis ostendunt octo opera penitentiae. Primum ibi.

Quare multi magistri efficiuntur ignorantes.

Dico primo qd est vnus modus petendi gratias a christo dno. scz desiderado ardenter qm cor desiderat illam gratiam ardentem et inflammatur. licet os nihil dicat. quasi ex veredidia quia non se reputat dignum illud petere ore. sed corde desiderat illud. desiderium illud est lacrimosa petitio in auribus domini. Non sic de alijs dominis quibus oportet ore vel signo vel scriptura suorum cordis desiderium aperire siue ostendere. Sed deus clarius videt corda hominum quam tu vides faciem tuam. Homo enim videt que patent deus autem intuetur cor. i. Re. xvij. Illud desiderium mouet et inclinatur deum ad dandam gratiam. Nota similitudinem affectus osus respectus filij in patrem sedentem ad matrem est clamorosa petitio in auribus patris: prouocans patrem ad dandum filio carnes vel pisces etc. Ita deus pater cum regina matre sedet in mensa glorie. Nos vero in oratione stamus cum eo quasi dicendo. Dne non audeo petere sed vos scitis desiderium meum. quasi dicendo cum dauid. Dne ante te omne desiderium meum. et gemitus meus a te non est absconditus. ps. xxxvij. Nota ad hanc historiam de filiis israel exiuntibus de egypto qui ab egyptiis insequerantur et non poterant fugere. quia ad vnam partem erat mons altissimus. ad aliam mare rubrum. et inceperunt murmurare contra moysen dicendo. Forsitan non erant septera in egypto. ideo tulisti nos ut moreremur in solitudine etc. Moyses videns necessitatem stetit coram domino. Non legitur quod diceret aliquid. sed desiderabat in corde auxilium diuini. Cui dixit deus. Quid clamas ad me. Exo. xiiij. Dicunt glose quod desiderium moysi clamor erat in auribus domini. Et obtinuit quod mandauerunt. Dixit enim dominus ad eum. Tu autem eleua virgam tuam et extendere manum tuam super mare et diuide illud ut gradiantur filij israel in medio mari per siccum. Ecce quomodo iste est bonus modus

Dico secundo etc. scz lacrimando plangenter. Quia enim persona est in aliqua tribulatione angustia vel temptatione et cor restringitur et cerebrum velut spongia distillat lacrimas. Iste modus est melior. quia non solus ibi est desiderium cordis. sed lacrimae quae deum pungunt. Bern. Dno dnum vngit. sed lacrima deum pungit. Res aspera dura et rigida si vngatur efficitur mollis et suavis. Sic propter peccata nostra deus est nobis rigidus asper et durus. sed oratio deuota ipsum vngit et efficitur suavis et mollis et benignus. Nota exemplum de euangelio ubi loquens de se dicit. In persona cuiusdam regis qui dicitur rex qui fuit a suo thesaurario et facta ad eum petitione inuenit quod thesaurarius tenebat reddere regi decem milia florenorum. Cui dixit. Dne non habeo vnum denarium. Et rex qui tu vane expen-

disti pecuniam meam cum vxore et filijs tuis Ideo precepit ut caperet ipse et filij et vxor et venderent. Ecce hic duricia et asperitas in rege. Sed dicit textus quod ille thesaurarius peccidens ad pedes regis orans humiliter dicit. Dne patientiam habe in me. et miseratus est eius. Math. xvij. Et dimisit ei totum debitum. Ecce oratio quomodo deum vngit. sed lacrima deum pungit. hoc est plus. Sicut enim oratio deum vngit ad remittendum peccata: sic lacrima eum pungit ad dandum gratiam. Iste est bonus modus pro personis bonis et deuotis et tribulatis. ut viduis. pupillis. et orphanis qui non habent aliud remedium nisi recurrere ad deum et flere coram eo. et ille lacrimae pungunt deum ad dandum eis consolationes. gratias. et faciendum iustitiam de persecutoribus. Auctoritas. Non despiciet deus preces populi nec vidua si effundat loquelam gemitus. Nonne lacrimae viduae descendunt ad maxillam. a maxilla autem ascendunt usque ad celos. et dominus exaudit. et non delectabitur in illis. Eccl. xxxv. Omnis qui petit. scilicet lacrimando plangenter accipit.

Dico tertio explicando patenter. scz ore dicendo deo suas miseras. necessitates. tribulationes. et temptationes. Iste modus. Ego dne sum in tali tribulatione. temptatione. miseria. vel infirmitate. Dne uelutis me adiuuare. Non intelligat quod talia sunt deo explicanda quasi ipse nesciat quod melius scit quam vos met orantes tribulationes sed dicit ad humiliandum cor. quia quasi tales tribulationes dicunt ore. cor humiliatur et deuotio augmentatur. Iste modus ostendit deo di. Reuela dno viam tuam. scz necessitate. et spera in eo et ipse faciet. ps. xxxvi. Legit in vitis patrum quod quidam sanctus heremita mirabiliter habebat gratiam orandi. Et alij qui quesierunt ab eo ut doceret eos orare. qui respondit eis. Illi qui docuerunt me docebit vos orandi modum si vultis. Et quod docuit vos. Respondit. pauperes. qui ostendunt plagas suas dicendo. respice etc. mouet pijs personas ad dandum. Ita ego ostendo deo plagas peccatorum meorum vilitates. miseras meas et necessitate dicendo. Dne totus sum corruptus de luxuria propter cor os et per oculos. id est dne iuuetis me dando virtutem castitatis. et sic de alijs. Iste modus omnis qui petit accipit. Dico quarto supplicando humiliter. Qui enim vult obtinere gratiam a rege seu a papa nisi quod supplicat humiliter genibus flexis capite discooperato imo. Ita quasi homo facit orationes tunc supplicat regi christo vel pape iesu. Quando dicit Ave maria. supplicatur reginae celi. ideo humiliter et flexis genibus debent fieri orationes. que non sunt nisi supplicationes. Sed in hoc multi deficiunt. quia quando surgunt induunt se dicunt orationes. propter non sunt orationes.

Idem de mulieribus quasi pingunt se dicunt Ave maria. Dicat quomodo debent orare cogitando quod vident christum iratum ex peccatis. tunc incipias orationem deuote. Talis supplicatio est humilis. Tunc papa iesus signat supplicationes dicens fiat. Nota hystoriam de rege Achab iniquo et malo et ydolatra et diuinorum inuocatore et innocentijs occisore et sine iusticia. ad quem venit helyas propheta ex parte domini dicens. Tu fecisti hoc et hoc. Ideo dicit hec dominus deus si mortuus fueris in ciuitate canes comedent carnes tuas. Si in capite aues celi. nec remanebit de Achab. usque ad mingentem ad parietem. Achab vero timens humiliavit se scissis vestibus regalibus: induit est cilicio. et in terra comedit panem et aquam. et depositis ornamentis lecti regalibus fecit ornamenta de saccis. et ibat humiliter. Statim dixit deus propheta. Nonne vidisti Achab humiliatum coram me. Respondit. imo dne. Uade ergo ad eum et dic ei. Quia humiliatus est mei causa non inducam malum in diebus eius sed in diebus filij eius. iij. Regum. xxi. Ex illa humilitate deus peperit sibi cum esset ita malus. Ideo in vestris orationibus humiliet vos. Cogitate enim cum quo loquimini. De tali oratione dicit scriptura sancta. Oratio humiliantis se nubes penetrabit et non discedet donec altissimum aspiciat. Eccl. xxxv. Dico quinto allegando prudenter scz leges. canones. et privilegia. ut faciunt iuriste coram iudice et principe. Multi taliter allegant in oratione qui tamen condemnantur. ut legitur de quodam Lu. xvij. Qui ascendit in templum ut oraret et petens a deo gratiam. Et incepit allegare. Dne non sum sicut ceteri homines. raptorem iniusti. adulteri. velut etiam hic publicanus. Ieiuno bis in sabbato. decimas do omnem quod possideo. Et publicanus longe stans nolebat nec oculos ad celum leuare. sed ait. Deus propicius esto mihi peccatori etc. Iste allegationes fuerunt sue condempnationis. Item. quia allegabat sibi multa bona pro parte sua. et irratio nabiliter. quia creatura in omnibus operibus non est nisi instrumentum. et deus est operari. Et si cut non est regratiandus calamo de bona littera scriptori. ita nec nobis de bonis operibus. sed deo. Ideo prudenter allegandum est dupliciter scz pro credentia obsecrando. allegando quod homo credat de deo. tali vel simili modo. Dne vos estis pueros omnium. prouideatis mihi. et cetera quae credimus de deo. Per sanctam vitam quam tenuisti deus mihi gratiam. ut teneam bonam vitam. Secundo per obedientiam pro gratiarum actionem. allegando ex parte domini et non tui dicendo. Dne ex quo tot gratias fecistis mihi. quia redemptus. baptizatus etc. Pla-

ceat vobis etiam facere mihi hanc gratiam. quia ego inclinatus sum ad superbiam. detis mihi cor humile. et sic de alijs. De istis duobus modis allegandi auctoritas. In omni oratione et obsecratione cum gratiarum actione petitiones vestre innotescant apud deum. Phil. iij. Iste modo omnis qui petit accipit. Dico sexto appellando confidenter. Et nunquam homo potest appellare a rege ad imperatorem. ab imperatore ad papam etc. Dico quod sic. non tamen de vna persona vnius curie ad alteram. sed de vna curia ad aliam. ut fit sepe. quia de curia officialis appellatur ad curiam episcopi. et ab illa ad curiam archiepiscopi. et ab illa ad curiam rape. Idem de curijs regis. Deus etiam habet duas curias in quibus dantur sententiae. Prima est curia iusticie. Secunda misericordie. De quibus dauid. Misericordiam et iudicium cantabo tibi domine. ps. c. Et quasi diu sumus in hac vita curia misericordie est maior. Auctoritas. Misericordia superexaltat iudicium. Iaco. ij. Idem dauid. Misericordie eius super omnia opera eius. ps. cxliij. Post mortem autem regula iusticie est maior. Quoad ergo viuimus si datur sententia contra nos in curia iusticie confidenter appellare debemus ad curiam misericordie debito modo. quia maiorem nunc obtinebimus reuocationem sententiae. Nota ad hoc duo exempla de veteri testamento. Primum de dauid. qui licet sanctus. tamen grauiter peccauit. Cui enim semel respiceret de palatio ut videret vxorem yrie pulchram valde. non auertebat sicut debuit statim auertere oculos suos: sed sic stetit aspiciendo. statim aliqis scurifer dixit sibi. Talis mulier est. et vir non est in patria. Iste etiam peccauit cum ea et grauidauit eam. Et ad cooperiendum peccatum interfecit vxorem eius. quia vnum peccatum trahit aliud secum. statim in curia iusticie fuit data sententia contra eum. Et propheta nunciauit sibi iusticiam dei. Cuius dominus quia filius mortis es tu. ij. Re. xij. Dauid autem sic ille qui intelligebat factum appellauit statim ad curiam misericordie. Forma appellationis sue fuit hec. Misere mei deus secundum magnam misericordiam tuam. Statim propheta rediit ex parte domini dicens. Non morieris. Patet ergo quod sententia data in curia iusticie reuocari potest in curia misericordie. Secundum exemplum de ezechia rege contra quem fuit data sententia iusticie ut moreretur. Per saias propheta legit sibi sententiam ex parte domini. Hec dicit dominus deus. Dispone domine tu. morieris enim tu et non viues. iij. Re. xx. Qui conuertit faciem suam ad parietem et appellauit ad curiam misericordie dicens. Obsecro domine memeto mei quomodo ambulaueri coram te in corde perfecto.

Feria quinta post Reminiscere

De falcone
et gallina.

Alios saluos fecit: seipsum nō potest saluum facere. quoz patres. i. patriarchas et pphas nō dignabar ponere cū canib⁹ gregis mei. qz maior est dignitas p̄dicatoz q̄ p̄farchaz q̄ p̄phetariū. Isti canes h̄nt linguā medicinalē q̄ lingent vlcera peccatoz. Lingū a p̄dicatoz plaga supbie q̄ consistit in capite q̄ laudat et cōmendat virtutes humilitatis. et quō x̄ps et virgo maria fuerūt humiles. et q̄stum eis placet virt⁹ humilitatis et p̄sone humiles. et quō supbia fuit initū ois mali et p̄ditionis et aperuit ianuā inferni et clausit ianuā paradisi. Idē pōt dici de alijs pctis et vitijs et virtutibus oppositis. Ecce quō lingua canū est medicinalis. Sed dentes sunt venenosi mordendo. si in p̄dicatione mordēt famā alicui⁹. vel in p̄fessione q̄n petunt pecunias. tūc mordent bursam vel bona etc. Ecce qd̄ sigt. La- nes lingebāt lingua vlcera ei⁹. q̄ curant vlcera pctōis. Dauid. Lingua canū tuoz ex inimicis ab ipso. ps. lxxvij. Hic est figura egyptica qz deficit verbū. ibi. Lingua canū tuoz. i. p̄dicatoz ex inimicis. i. pctis sanat. siue demonib⁹ liberat. ab ipso. i. dño p̄ncipalit⁹ agente. qz p̄dicatores solū sunt instrumēta. Gregorius. Inuanū exterius laborat lingua p̄dicatoz nisi fuerit int⁹ ḡsa saluatoris. Dico secundo qz in euangelio hodierno osidit diuina retributio vt ipsam spectem⁹. cū d̄. factū est vt mozeret mendicus. et portaret ab angelis in sinū Abrahę. Adortuus ē autē et diues et sepultus ē in inferno. Ecce hic retributio diuinalis. Dicit mḡ sen. in. iiii. et oēs etiā alij doctores. et doctrina ē cōis qz in corde terre sunt q̄tuor dom⁹ inferni. Dom⁹ inferior d̄ loc⁹ dānatorū. Sc̄da d̄ lymb⁹ p̄ueroz. in q̄ nō sunt demones. nec ignis. solū sunt ibi tenebre. i. carentia visionis dei. Nō est ibi ignis material sed ira dei d̄ ignis. Juxta illud Deut. xxxij. Ignis succensus ē in furore meo. Augustin⁹ vocat illā irā dei ignē in q̄ sunt pueri non baptizati. qz nunq̄ videbunt deū. Tercia est locus purgandoz. in q̄ est ignis material. qui virtute diuina torquet cruciat et purgat aīas xp̄ianoz. Sed nō sunt ibi demones. quia in purgatorio nō sunt nisi illi q̄ sunt in ḡsa dei. Quart. dom⁹ superior est synus p̄fectoz in q̄ erāt sancti patres. q̄ dicebat synus abrahę p̄pter securitatē quā habebāt de gl̄a. Sicut illud qd̄ habet in synu in securo ē. Etiā paradus dicit synus abrahę. iuxta illud ecclesie. Exaudi me vt animā meā in synu abrahę patriarchę tui iubeas collocari. Dicit glo. super illud. Factū est vt mozeret mendicus et portaretur ab angelis in synu abrahę. quia sicut

nunc qm̄ moriuntur cōdigne penitentes statim anime ipsoz portant in celus. sic tunc portabantur in synū abrahę. Diues vero sepultus est in inferno. Ecce hic ad literā diuina retributio. Auertat. Ego dñs scrutans corda et p̄bans renes. qui do vniciqz iuxta viā suam. et iuxta fructū adinventionū suarum. Hiere. xxij. Hora h̄ duo secreta moralia. Primū cum dicit. Factus est vt mozeret mendicus. Si attendistis ad verba x̄pi. qm̄ voluit loqui de mundana cōuersatione p̄mo fuit locut⁹ de diuite q̄ de paupere dicens. Homo quidā erat diues. Sed qm̄ voluit loqui de alio mundo de diuina retributione p̄mo fuit locut⁹ de paupere dicens. Factus est vt mozeret mendicus. Hoc facit x̄ps ad ostendendā contrariā conditionē diuitū et pauperū q̄tū ad vitam et q̄stum ad mortē. In hoc mūdo in vita presentū diuites sunt p̄mi in honorib⁹. dignitatibus et officijs. qz semp sunt in p̄mo loco. pauperes autē p̄ oppositū semp sunt vltimi. Sed in alio mundo vertit iste ordo. quia pauperes erunt p̄mi in honorib⁹ et dignitatib⁹ paradisi diuites vero vltimi. Recte de diuitib⁹ ē sicut de falcone et gallina. Falco autez q̄ diu uiuit multū honorat. A dño suo in manu portatur etiā in ecclesia qui nollet portare filiū suum. et diligenter seruit ei. et carnē crudā mordendo dentib⁹. et in estate cum aqua frigida refrigerando. et in hyeme dormit in camera dñi etiā in loco altior. Et si misera gallina appropinat modicū ad comedendū micas statim expellitur. nec audeat intrare camerā. Sed in morte totū vertitur. qm̄ gallina cū magno honore portatur corā dño inter duas scutellas. et falco p̄icitur in sterquiliniū. Qm̄ dicit dño. Falco est mortuus. Rñdet dñs. p̄icite in sterquiliniū. Ita recte in hoc mundo. diues vt falco uiuit multū deliciose. honorifice etc. Et miser paup vt gallina nō audeat appropinquare domui diuitis. imo dicit diues. Quid vult ille hō. o latro debet esse foras. Ecce qre x̄ps p̄mo noiavit pauperē qm̄ loquebat de alia vita. Et verificat illud qd̄ x̄ps dicit Ath. x. Erunt nouissimi. i. pauperes qui in h̄ mundo sunt nouissimi. p̄mi sc̄z in paradiso. et p̄mi. i. diuites. qui in h̄ mundo sunt p̄mi in omnib⁹. in alio mundo erūt nouissimi. i. in inferno. Ideo qm̄ paup morit aīa eius portat corāz dño int̄ duas scutellas. i. gloriā aīc quā habebit statim et gloriā corporis quā habebit post iudiciū generale. Due scutelle sunt immunitas pene hic inferius. et abundantia glorie superius. Secundum secretum est ibi. Adortuus est diues. et sepultus ē in inferno. Tertū ē qz

De sepultura damnatoz. Bermo

pus nō fuit sepultū in inferno s̄ aīa. In q̄ videtur qz in inferno sunt sepulture et cimiteriū Dico qz sic. s̄ auisctis vos ne eligat⁹ ibi sepulturā. Aīa sepelit in inferno fm̄ qz corp⁹ honorabile sepelit in h̄ mundo. In cui⁹ sepultura seruant tres cerimonie p̄ncipales. Prima est qz mortuo honorabili hoīe aliquis de amicis suis vadit ad ecclesiā ad curatū. p̄ sepultura ap̄tenda. et sacerdotes se p̄parant q̄ cū magna cōmōtione disponūt se dicētes vadam⁹ Idez de sepultura aīc. Qm̄ malus diues vel alia p̄sona est in extremis. dyabol⁹ qui ipsum temptauit. qui naturalit⁹ cognoscit horā siue mortē. vadit subito ad infernū ad curatū. i. luciferū. di. quō talis religiosus clericus vel diues qui tenuit malā vitā est i articulo mortis. ido paretis vos et mittatis. Et fit vna magna cōmōtio. qz quilibet vult venire. Auertat de quodā malo diuite. Infern⁹ subitus cōturbatus ē in occursum aduentus tui. suscitauit tibi gigantes. Et tūc dicent. Vulnerat⁹ es sicut et nos. nostri similis effect⁹ es. Detracta est ad inferos supbia tua. qz noluisti obedire p̄ceptis dñi tui etc. Isa. xliij. Sc̄da cermonia seu similitudo q̄ seruat in sepultura corporis est. qm̄ sacerdotes cantando portant corpus ad sepulturā signo crucis p̄cedente. pentes et amici sequunt⁹ flentes. Sicut aīa dānata que portat a demonib⁹ ad sepulturā inferni non cantando s̄ cōfusibilit⁹ vociferando ac si esset caterua porcoz p̄cedente signo luciferi. i. circolo. Dauid. In circuitu impij ambulat. Sicut a passione x̄ps accepit signum crucis. sic demon accepit signū circuli. Sicut p̄sone deuote inuocando deū faciūt signū sc̄e crucis di. Deus in adiutorū etc. Ita diuini inuocando demonē faciūt signū circuli. Et sicut portat crux in sepultura anime bone. sic circulus portat in sepultura aīe male a dyabolo. Ideo dicit scriptura. Vir qui errauerit a via doctrine. in cetu gigantū cōmorabitur. Prouer. xxi. Nota qui errauerit a via doctrine. quilibet male viuēs errat a via doctrine. Nullus credat posse saluari ex sola credētia. quia imo est necessaria obedientia. Iaco. ij. Quid p̄derit fr̄s mei si fidē quis dicat se habere opa autē nō habeat. Nunqd̄ poterit fides saluare eū. Si autem frater et soror nudi sint et indigeant victu quotidiano. dicat autē aliquis ex vobis illis. ite in pace calefaciamini et saturamini. nō dederitis autē eis que necessaria sunt corporis. quid p̄derit. Sic et fides si non habeat opera mortua est in semet ipsa etc. Talis p̄sona male vite in morte in cetu gigantū cōmorabit⁹. ideo caucte ne erretis

a via doctrine. i. obedientie. Tercia cermonia siue similitudo q̄ seruat in sepultura corporis est. qz iuxta statū et cōditionē p̄sone datur ei locus sepulture in ecclesia. vel in choro vel iuxta cornu altaris. vel in aliqua capella etc. Sicut liter fit in inferno de aīa condemnata. Jam sunt ibi certe sepulture. p̄ma p̄ superbis. nō de terra sed de igne iextinguibili. Aliud sepulcrū p̄ auaris de metallis liquefactis ignis. Aliud p̄ luxuriosis. et sic de alijs. De quib⁹ dicit dauid. Sepulcra eoz. i. damnatoz. domus illoz in eternū. ps. clviij. qd̄ potest intelligi de sepulturis inferni. Ideo auisctis vos ne in vestro testamēto. i. in vita quā tenetis eligatis ibi sepulturā. In puncto qm̄ homo eligit malā vitā eligit ibi sepulturam et cōfirmat p̄ mortē. Dico tercio qz euangeliū declarat infernalem dispositionē vt ipsam vitemus. ibi. Eleuans autē oculos euz esset in tormentis vidit abrahā a longe et lazari in synu eius. Et ipse clamans dixit. Pater abrahā miserere mei. et mitte Lazarum vt intingat extremū digiti sui in aquā vt refrigeret linguā meā. quia crucior in hac flamma. Et dixit illi abrahā. Fili recordare quia recepisti bona in vita tua. et lazarus sicut mala. Nunc vero hic cōsolat⁹. tu vero cruciaris. Et in his oibus inter nos et vos magnū chaos firmatū est. vt hi qui volunt hinc transire ad vos nō p̄nt. neqz inde huc trāsmear. Nota eleuans oculos ergo aīa habet oculos. et etiā anima habet alia mēbra. s̄ sunt spūalia. sicut mēbra corporis sunt corporalia. s̄ fortiora sunt mēbra anime. Nota. Pater abrahā vbi dicit glo. qz erat de genere abrahę q̄ etiā vocat ipm̄ filiū dicens. Fili recordare etc. qz p̄ bonis que hō facit in statu pcti: deus dat retributionē in hoc mundo. Nota chaos magnum. i. abyssus. Nota qz beati obiectaliter transcunt ad damnatos videndo illoz penas sed tñ nō sentiunt penaliter. Et damnati obiectaliter trāscunt ad beatos. s̄ nō p̄nt ad eos transire per p̄sentā actualem. nec vident gloriā obiectaliter. Nota hic duo secreta. Primū ibi. Eleuans oculos suos cū esset in tormentis. Ab isto textu extrahunt sancti doctores theologie hanc conclusionē. qz mō vident damnati beatos. s̄ nō gaudent de tali visione. imo ex hoc eoz pena augmentatur. Ac si famelicus videret mensam paratā cū magnis epulis et cibus. et non posset accedere nec comedere. ideo pena sibi augmentatur. Practice cogitate qm̄ superb⁹ damnatus eleuat ibi oculos et videt beatū Paulū qui fuit superbus et p̄secutor ecclesie. quō di

Nota h̄ oculos.

Damnati obiectaliter
transcunt ad beatos.

Damnati modo vident
beatos.

et. O miser iste fuit magis supbus q̄ ego. et tñ est conuersus. q̄ fecit p̄niam. ita fuisset de me si penituissem. Itē de auaro qñ videt beatum matheū. de q̄ dicit Beda q̄ fuit raptor. Idē de luxuriosis qñ vidēt beatā mariā magdalenā. mariā egyptiacā. z sic de alijs. Auertitas. Uidentes turbabunt timore horribili. z mirabunt in subitaneā insperate salutē gemētes p̄ angustia spūs di. intra se p̄niaz agentes. et p̄ angustia spūs gemētes. Hi sūt q̄s aliqñ habuim⁹ in derisum zc. sequit. Ecce quō cōputati sunt in filios dei. Sap. v. et loquit ad lřam de dānatis. Dānati penitēt de pctis. nō rōne culpe sed rōne pene in. iij. dis. xliij. q. j. art. iij. q. iij. Scdm secretū est de gutta aque quā petebat q̄ fuit sibi denegata Ab. et. cccc. āni sunt z plus q̄ petijt illā dictā guttā aq̄. z q̄libet die z hora petit eā z nunq̄ obtinebit. Si custodiuisset sibi vnū barile de vino greco mō seruiret sibi. Hec gutta aque significat refrigeriū aliq̄ qd dānati non p̄nt habere zc. Dixi quarto q̄ scdm euangeliū declarat scripturālē cōfirmationē. cum dicit thema. Habent moysen z p̄phetas. qd ostenditur cū dī. Rogo q̄ te p̄r vt mittas eū in domum patris mei. Habeo em̄ qñq̄ frēs vt iestetur illis. ne z ipsi veniāt in hūc locū tormētorum. Et ait illi abrahā. Habent moysen et p̄phetas audiāt illos. At ille dixit. Non p̄ abrahā. s̄ si quis ex mortuis ierit ad eos. penitentia agent. Ait aut̄ illi. Si moysen et p̄phetas nō audiunt. neq̄ si q̄s ex mortuis resurrexit credēt. Uidef q̄ ex caritate loquere tur ne frēs sui dānarent sicut ipse. Rñsio q̄ nō loquebat ex caritate. s̄ ne pena ei⁹ magis augmentaret. q̄ q̄to plures sunt dānati tanto magis augmentat eis pena. sicut plurib⁹ beatis saluatis augmentat glia accidētalis beatorum. Verbi grā. si titioni ignito addant alij titiones magis ardebunt. z si plures plus ardebit. Rñdit abrahā. Habent moysen z p̄phetas audiāt illos. Nota q̄ maior ē auctas sacre scripture q̄ esset testimoniuū cuiuscūq̄ resurgētis. Idō apls. Licet angelus de celo euāgelizet vobis p̄ter q̄ euāgelizauim⁹. ana thema sit. Gal. j. Cū apli q̄ suscitabant mortuos cū testimonio sacre scripture tanq̄ firmiori cōfirmabant dicta eoz et doctrinā. j. Cor. xv. Tradidi vobis in p̄mis qd et accepi. qm̄ xps mortu⁹ est p̄ pctis nris fm̄ sc̄pturas. z qz sepult⁹ ē. z resurrexit tertia die. fm̄ sc̄pturas. Idō sequit. Si moysen z p̄phas nō audiunt. neq̄ si quis ex mortuis resurrexit credent ei. Nunqd̄ xps suscitauit lazarū qui multū narrauit de alio mundo. vt dicit Aug⁹. z tñ sibi

nō credebat a iudeis. Itē xps surrexit in quē nō crediderūt iudei. Idō dicit tex. q̄ iudei cogitauerūt occidere eū. Itē apli suscitabāt multos mortuos q̄ dicebāt de alia vita. Idō indubitanter z firmē credendū ē testimonio sanctarū sc̄pturarū et dēminationi v̄lis ecclesie Et esset bonū studē bibliā. qz cū alijs sc̄pturis nō poterim⁹ arguere p̄ anti xpm̄. nec rñdere. Et nō pauci curāt de bibliā imo iā verificat illud hiero. ad paulinū. c. vj. Quicqd̄ dixerint. hoc legē dei putāt. Nec scire dignantur qd̄ p̄phete. qd̄ apli senserūt. s̄ ad sensum suū incōgrua aptant testimonia. q̄si grande sit et nō viciōsissimū dicēdi gen⁹ depuare snias et ad voluntatē suā sacra scripturā trahere repugnantē. Idō dicebat xps iudeis. Scrutamini sc̄pturas in quib⁹ putatis vos vitā eternam h̄re. z ille sunt que testimoniuū phibēt de me. Job. v.

Feria sexta post dominicā sc̄dam quadragesime. Sermo.

Regnum dei dabitur

genti faciēti fructū. Abat. xxi. z in euāgelio the. dat mibi motiuū pdicandi z declarandi q̄t modis p̄r h̄i a nob̄ regnū dei. Sz p̄mo salutes. d. ma. zc. Regnū dei dabit zc. Pro cui⁹ verbi declaratōe z materie pdicande introductōe sciendū q̄ q̄libet de arborib⁹ sui viridarij vult fructū. nec ē cōtent⁹ de folijs z florib⁹ s̄ vult fruct⁹. Sic de⁹ de orto xpianitatis cui⁹ arbores sunt xpiani ibi plantati in baptismo. De quib⁹ deus vult fructū bonoz operū. s. p̄nie. mie zc. Nō solū vult flores bonarū cogitationū. nec folia bonarū locutionū. s̄ vult fruct⁹ bonoz operum. Auctas. Ego posui vos vt eatis z fructū asseratis. z fruct⁹ vester maneat. Job. xv. Nota vt eatis. s. p̄ficiēdo. z fruct⁹ vester maneat sc̄z vsq̄ in finē. Sed qñ xpian⁹ vel religiosus nō tenet bonā vitā. vel etiam p̄sbyteri. tales sūt arbores steriles. De quib⁹ dicit xps. Dis arbor que non facit fructū bonū excidet z in ignē mittet Abat. iij. Sed boni qui faciunt dignos fructus p̄nie. Luce. iij. in morte trāplantant ab isto orto in paradysum celestem. hoc dicit the. p̄positū. Regnū dei zc. Occasione thematis q̄sui in sacra scriptura q̄t modis de⁹ dat regnū celoz suis. Et inueni q̄ sex modis tm̄. sc̄z

- Primo per directā hereditatē.
- Sc̄do p̄ violentā importunitatē.
- Tercio per deuotū seruium.
- Quarto per fidele cambium.
- Quinto p̄pter continuā petitionē.

Sexto p̄pter iustam emptionē. Quilibz vestz cogitet quē istoz sex modoz tenet z quē fructū facit. qz de his dicit thema Regnū dei dabit gēti faciēti fructū. Dico p̄mo q̄ deus dat regnū suū p̄sonis humanis p̄ directā hereditatē. sicut reges et p̄ncipes z dñi suis filijs legitimis dant hereditatez. sic de⁹ dat. cui⁹ filij sunt nouit baptizati. si decedant anteq̄ peccāt. statim euolat. et dat eis hereditas regni dei. Nota p̄ errorē vetularū dicentū q̄ p̄pter dolores matris trāseunt p̄ purgatorū zc. falsum ē. Et qz sunt filij regis xpi et regine. s. ecclesie ideo mox celū intrāt. Nota modū hui⁹ generatōnis in baptismo. idō Job. j. Dedit eis patē filios dei fieri: his qui credūt in noie ei⁹. qui nō ex sanguinibus. i. seminib⁹. s̄ ex deo nati sunt. Si q̄ iure hereditario filijs legitimis debet hereditas patris. cū q̄ pueri nouit baptizati sint filij legitimi. s̄ zc. Idō dicit sc̄ptura sc̄ta. Ipse spūsanctus testimoniuū reddit spūi nro q̄ sum⁹ filij dei. Si aut̄ filij z heredes. heredes quidē dei coheredes aut̄ xpi. Ro. viij. Si dicat quō habent regnū dei illi pueri q̄ nullū fecerūt bonū q̄re pmittunt intrare zc. Rñdeo q̄ filijs non fit qd̄ q̄re intrāt domū patris. imo si portarij paradisi dicerēt eis. q̄re vos vultis hic intrare q̄ iure. Rñderēt pueri. qz sum⁹ filij dei. videatis in fronte nomē patris. Apoc. xiiij. Et nomen p̄ris sui sc̄ptū in frontib⁹ suis. Nota h̄y/forā quō pueri portabant ad xpm̄ vt benediceret eos. Abat. xix. q̄s apli phibebāt. q̄ bus dixit. Sinite puulos venire ad me. z nolite phibere eos. taliū est em̄ regnū celoz. In q̄ auctate sunt tres clausule q̄ p̄nt applicari p̄ tres difficultates siue impedimēta intrandi regnū celoz. Dicit hic p̄ illos qui nimis plorant p̄ pueris qñ moriunt. cū tñ deberēt gaudere. qz recipiunt a rege xps. Dico sc̄do q̄ deus dat regnū celoz p̄ violentā importunitatē. Isto mō dat p̄sonis penitentib⁹. q̄ ex pctis pdiderūt innocentia baptismalē et dei filiationē. et facti sunt inimici dei. sicut filij regis qui inimicant patri. exheredant a p̄re. Item de nobis qui ex pctis inimicamur xpo iesu p̄ri nro. idō nō possum⁹ h̄re regnū dei p̄ directā hereditatē. s̄ possum⁹ ipsam h̄re p̄ violentā importunitatem. Quā aut̄ violent possit haberi ego nō auderē dicē nisi qz xps h̄ dicit A dieb⁹ iohannis baptiste regnū celozū vim patit. et violenti rapiūt illud. Abat. xi. Hec violentia fit p̄ p̄niam q̄ a xpo violentia vocat Rō quia oia opa p̄nialia requirunt violentiā. verbi grā. Primo de cōtritione. Conteri de his de quib⁹ hō delectat et naturali inclinā

z puocare se ad fletū. violentiā requirit. que tanta ē aliqñ q̄ ex illa violentia moriunt. vt est iā inuentū. Idō Job. ij. Fletu et planctu scindite corda vestra. Sc̄do h̄re p̄positū nō redeundi ad pctā. q̄ forte iā sunt cōuersa i natura ex cōsuetudine. idō requirit violentiā ad se custodiendū. vt p̄z in assuetis iurare deum Nota de illo q̄ qñ iurabat ponebat. xj. denarios in bursa zc. et sic correxit se zc. ecce violentia. Tercio recedere a mala societate. a p̄sona tā dilecta zc. idō requirit magna violentia. Poeta. Que nocitura tenes q̄uis sint cara relinque. Quarto oris p̄fessio etiā requirit magnā violentiā. cū pudor retrahit hominē ne pctā p̄fiteat. ne se diffamet. idō ē necessaria violentia. ad instar illi⁹ qui nimis comedit et cū violentia se puocet ad nauseā et vomitū. Itē ieiuniū requirit violentiā. maxime i illis qui cōsueuerūt bibere de mane. Idē de restitutione et iniuriarū remissione. Ecce q̄re dicit xps. Regnū celozū vim patit. s. p̄nie. z violenti. s. penitētes. rapiunt illud. Quia p̄nus hō qui pdicauit p̄niam p̄ obtinēdo regno celozū fuit Iohes baptista. Abat. iij. et Luce iij. Facite dignū fructum p̄nie qm̄ appropinquit regnū celozū. Nunq̄ aut̄ aliq̄s p̄phetaz patriarcharū hoc pdicauit s̄ iohes incepit. Deinde xps p̄tinuauit d. Abat. iij. P̄niam agite appropinquit em̄ regnū celozū zc. Idō dicit thema. Regnū celozū dabit faciēti fructum. s. p̄nie. Tercio regnū celozū datur p̄pter deuotū seruitiū. Qñ aliquis seruit ali cui dño cōsequit aliq̄ salariuz si bene seruit als nō. Sic xps suis seruitozib⁹ nō dat flor. x. vel. xx. s̄ dat eis regnū celozū. vt sunt ecclesiastici p̄byteri q̄ deuote seruiūt xpo. qz laici sunt in negocijs mūdi multū occupati. s̄ deuoti ecclesiastici de die et nocte seruiunt xpo. Nota quō seruitiū ecclesiasticozū consistit in trib⁹ p̄cipue. s. digne officiare. digne celebrare. honeste cōuersari. De primo Aug⁹. Psalms et hymnis cū oratis deū hoc versetur in corde qd̄ pfertur in ore zc. De sc̄do Exo. xix. Sacerdotes qui accedunt ad dñm sanctificentur ne pcutiat eos. De tercio. ad Ro. xij. Prouidentes bona nō tm̄ corā dño. s̄ etiam corā omnib⁹ hoibus. Et Aug⁹. In omnibus morib⁹ vestris nihil fiat quod cuiuscūq̄ offendat aspectū s̄ qd̄ vestrā debeat sanctitatē. Talib⁹ p̄ salario seu mercede datur regnū celozū. Ergo dñe quis intrabit. Responder. Qui facit voluntatez patris mei qui in celis est: ipse intrabit in regnū celozū. Abat. vij. Idō de sacerdotib⁹ dicit thema. Regnum

de regis.

dei rē. Quarto regnū celozū datur ppter fidele cambiū. Isto mō maxie hētur a religio-
Sec religioſis nō p totū.
 nis q̄ dant x̄po q̄d hēt. z x̄ps dat eis pncipale q̄d hz. s. regnū celoz. Nos religiosi q̄tuor ha-
 bem⁹ pncipalit. s. animā rōnalē ad imagines dei creatā. Iō est pulcrior sole nisi deturpet macula pcti. Iō hāc dat religiosus dño p votū obedie. qz liberū arbitriū q̄d est essentialē aīe religiosi submittit ad voluntatē plati. Ideo x̄ps dicit. Adaiorē hac dilectionē nemo hzyt animā suā ponat q̄s p amicus suis Ioh. xv. Pro ista de⁹ dat humili religioso z obedienti gloriā suā cū angelis suis. Ecce cambiū. Se-
 cūdo habem⁹ corp⁹ de terra. Ioh. vj. Spūs est qui viuificat. caro nō pdest quicq̄. Ipm dat religiosus dño p votū castitatis. q̄si dicēdo cū aplo. j. Lox. ix. Castigo corpus meū z in seruitutē. s. dei redigo. Pro isto de⁹ dat religioso casto et honesto resurrectionē inco-
 ruptibilē. Tercio hēm⁹ bona t̄palia. q̄ religio-
 sus dat deo p votū paupertatis. q̄si dicēdo. Ecce nos reliquim⁹ oīa rē. Ath. xix. p̄t q̄d deus dat religioso pauperi thesauros pa-
 radisi. et hz quicq̄d vult. q̄d non hz hic aliq̄s q̄tūcūq̄ magn⁹. Quarto habem⁹ modos viuendi diuersos. hos dat religiosus dño ser-
 uando cerimonias sui ordinis. ppter quod deus dat religioso regnū celozū. Ecce cam-
 bium ac si tu pro manu plena gariofilis ha-
 beres cophinū plenū florenis. Iō x̄ps Aba-
 thei. v. Beati paupes spū. qui dant dño cor-
 pus animā et bona. q̄m ipsoz est regnū celo-
 rum. Aug⁹. Felix pmutatio dare terram et accipere celū. dare lutū et accipere aurū. da-
 re transitoria et accipere eterna. Quinto regnū celozū datur p cōtinuā petitionē. Au-
 ctōritas. Querite pmo regnū dei et iusticiā eius. z hec oīa adijcientur vobis Ath. vj. Dñe z nunquid pmo petere debem⁹ victū et vestitū et alia nobis necessaria. Rissio q̄ non imo pmo q̄rite regnū dei et iusticiā ei⁹. et hoc oīa. s. victus et vestitus rē. adijcient vobis. Nota pmo dicat quō deus vult principium t̄pis totū. Principiū diei est mane. illud vult deus p deuotā orationez. Dic modū orandi duonū. Primo se signādo rē. Raban⁹. Crux x̄pi clauis ē paradisi. z sic aperta porta intre-
 tis spū. cogitando cuz quo loquimini in ora-
 tione. Principiū noctis est sero. Illud etiam vult deus vt oretis anteq̄ ponatis vos in le-
 ctum. Principiū hebdomade est dñica q̄ fuit prima dies mundi. Iōc principiū vult deus cessando ab omni ope rē. audiendo missam. sermones. seruando q̄tuor conditiones rē. Hoc modo obtinent regnū dei oēs qui orant

deū deuote. Iōc dicit thema. Regnū dei rē. Serto datur regnū dei per iustā emptio-
 nem. Hoc mō habuerūt ipm sancti martires dando preciū iustū. Augustin⁹. Venale in-
 quit dñs habeo. Et quid dñe. Regnū celoz. Quantū valet. tantū valet quantū habes. s. de meritis. Preciū nullū est dare p ipso vitā et sanguinē et omnes labores. nō q̄ sit preciū iustū per equalitatē. quia nō sunt condigne passiones hui⁹ t̄pis ad futurā gloriā que reue-
 labitur in nobis. Roma. viij. Sed est preciū iustū per pportionē. ex q̄ hō dat deo q̄d ha-
 bet. s. vitā p̄p̄iā per martyriū: deus dat etiā homini quicq̄d habz. s. seipm. gloriā z regnū suū. ideo dicit. Quantū valet. Tantū valet quantū habes. Iō x̄ps. Beati qui psecutionē patiunt ppter iusticiā q̄m ipsoz est regnum celozū. Ath. v. Nota ppter iusticiā. nō di-
 cit ppter fidem. quia iusticia est vniuersalior ad omne opus vtutis. Un̄ Iohes baptista martir est p̄potens heremiez cultoz. vt dicit ecclesia. th̄ nō p fide sed p iusticia. qz corrige bat pctā notoria. fuit ab herode decapitatus Ath. vj. Si x̄ps dixisset. Beati qui psecu-
 tionē patiunt ppter fidē solū iohes nō fuisset martir. Idē de illis qui patiunt ppter cōmu-
 nitatē manu tenendā. Idē de scutiferis. Idē de vxore q̄ non vult consentire viro qui vult plus de vxore q̄ de⁹ ordinauit. Q̄t marti-
 res essent in mundo si vellent. j. Pet. iij. Si quid patimini ppter iusticiā. beati. Ecce q̄re dicit thema. Regnum dei dabitur genti faci-
 enti fructum.

Sabbato post dominicā Reminiscere.

Sicut propheta

eu habebant. Ath. xxi. Sermo n̄ erit de sc̄to euangelio in q̄ x̄ps oñdit nobis tria mala de iudeis. scz.

- Forum iustā reprobationē.
- Duram condemnationem.
- Stultam execcationem.

De tercio dicit thema. Sicut pphetā rē. cū tamē esset et creator omnū pphetarū. Ecce quō erant ceci q̄ nō cognoscebant ipsum esse saluatore et regem messyam. sicut pphetam ipsum habebāt. Dico pmo q̄ sanctū euan-
 gelium ostendit de iudeis eoz iustā reprobationem fm q̄ x̄ps eis ostendit et ipsi habuc-
 runt concedere. Quoniā x̄ps dixit eis talem parabolā. Homo erat patrfamilias q̄ plan-
 tauit vineā. et sepem circūdedit ei. z fodit in ea torcular. et edificauit turrin in medio ei⁹. et locauit eam agricolis. et peregre pfectus est. Cum autē tempus fructuū appropinisset

misit seruos suos ad agricolas vt acciperent fructus eius. Agricole autē apprehensis suis eius. aliū ceciderunt. aliū occiderūt. aliū ve-
 ro lapidauerunt. Iterum misit alios seruos plures priozib⁹. et fecerunt illis similit. Ro-
 uissime autē misit ad eos filiū suū dicens. ve-
 rebuntur forstan filiū meū. Agricole autē vi-
 dentes filiū dixerunt intra se. hic est heres: venite occidam⁹ eū. z habebim⁹ hereditatem eius. Et apprehensus eū eiecerūt extra vineā. et occiderunt. Cum autē venerit dñs vinee quid faciet agricolis illis. Auunt illi. Abalos male pder. et vineā suam locabit alijs agrico-
 lis qui reddent ei fructū t̄pibus suis. Ex qua parabola x̄ps fecit eos cōcedere ore p̄p̄io q̄ iuste erant a domio reprobati et cōdemnati. Athodo declaram⁹ parabolā. Homo iste pa-
 terfamilias est deus p̄r. qui licet nō sit homo tamē ppter similitudinē quā habet cuz deo. deus rōnabiliter dicit se hominē. Adā autē nō debet dici p̄r vniuersalis. quia pater car-
 nalis modicū facit rē. Sed deus facit totum z corpus z animā rē. ideo dicit x̄ps. Patrem scz vniuersalē nolite vocare vobis sup terrā. Ath. xxiij. Vineā ista ē gens iudaica quā de⁹ p̄r transplantauit de egypto vbi erat ca-
 p̄t̄ui. in terrā p̄missionis. Dauid. Vineā de egypto trāstulisti. eiecisti gentes. s. infideles de terra p̄missionis. et plantasti eas. Et sepē circūdedit ei. s. vt custodiret. p̄tegeret et de-
 fendere. Hec seps est lex diuina. voluit de⁹ vt vinea. i. gens iudaica esset clausa. ne male bestie illuc intrarent. Itē ne p̄ls saltaret vl-
 tra sepem peccando mortaliter. quia ppter pctm veniale nō saltat hō vltra sepē. Amb. in li. de paradiso diffiniens pctm dicit. Pctm est transgressio diuine legis et celestū inobe-
 dientia mandator. Torcular hui⁹ vinee gen-
 tis iudaice est altare sacrificioz vbi sanguis animalū fundebat. Turris alta erat tēplum edificatū h̄is in altitudine centū viginti cu-
 bitos. et habebat tria salaria. ij. Para. iij. Et locauit vineā istaz agricolis. i. platis. ingris. doctorib⁹ et rabinis. qui habebant viuere de decimis et primitijs z oblationib⁹ iuxta ordi-
 nationē dei. et q̄d ipsi darent sibi fructū meri-
 tozum virtutū et operū spūaliū. quia iō ipaz edificauit eis. z ipsi nō receperunt fructū de vinea. p̄lo scz. Auctas. Dedit illis regiones gentium vt custodiant iustificationes eius. i. opera spūalia z virtutū. Et peregre pfectus est. Non intelligitis ex hoc q̄ de⁹ sit mutabil⁹ s̄ reliquit hominē in libertate arbitrij. Dedit sibi p̄cepta affirmatiua z negatiua. inducēdo ipsum ad bonū sed nō cogendo Eccl. xv.

Deus ab initio constituit hominē. et reliquit illum in manu consilij sui. adiecit mandata z p̄cepta sua. Si volueris mandata conser-
 uare conseruabūt te rē. Et venit tpe fructuū de vinea sua. misit seruos suos. s. sanctos p-
 phetas. Isaiā. Amos rē. vt inducerent gen-
 tes ad faciendū fructū meritoz p sanctitatez vite. et illos occiderūt. Isaiā cū serra. Amos cū in samaria pphetaret. amasias sacerdos frequenter eū plagis afflixit. tandē filius ei⁹ ozias vecte p tempora transiit. Post hec se-
 miuius in terrā suā euectus post aliq̄t dies dolore vulneris expirauit. Hec hiero. in. ij. plogo sup Amos. Itē Zacharias fili⁹ ioia-
 de fuit lapidatus. z dñs nō habuit fruct⁹ de vinea sua. Deinde tpe ducū misit alios suos scz hieremiā. Ezechielē. Abacuk rē. et sece-
 runt eis similit. Deinde misit eis filiū suū p̄re dilectum. s. x̄pm in incarnatione qui quando oñdit se agricolis p̄dicando z mirabilia faci-
 endo. dixerunt. hic est heres. i. hic est messy-
 as. Ideo nicodemus q̄n venit ad eum dixit. Scimus quia a deo venisti m̄gr rē. Ioh. iij. Quia videbant tēpus messye completū z p-
 phetias. Dicant hic omnes glose tam l̄tales q̄ allegoriales q̄ iudei cognouerunt x̄pm eē veruz messyā. tam ppter mirabilia q̄ ppter tēpus z pphetias completas q̄ etiam ppter testimoniū Iohānis baptiste z crediderūt a pncipio. s̄ quia x̄ps arguebat z rēphendebat eoz pctā notoria ex malicia z cecitate perdi-
 derunt fidē de iplo di. Circūueniam⁹ iustum q̄m inutilis est nobis. z cōtrarius est opibus nostris. z impropertat nobis pctā legis. z dif-
 famat in nos pctā discipline nostre. Promit-
 tit se scientiā dei habē. et filiū dei se nominat Si em̄ est verus dei fili⁹ suscipiet illū de ma-
 nibus contrariorū. Contumelia z tormento interrogem⁹ eum. z pbemus patientiā eius. Athorte turpissima condēnemus eū. hec cogi-
 tauerunt z errauerūt. exccauit em̄ eos mali-
 cia eoz. z nescierunt sacramenta sacra dei. i. sacra secreta. Sapie. ij. X̄ps autē reprehende-
 bat eos corā p̄lo auisando p̄lm ne corūpe-
 retur z deciperet ab ipsis. ideo p̄ls auisatus a x̄po. despiciet eos videns eoz maliciā et peccata. nec volebant dare decimas rē. Iōc ipsi ex malicia dicebant. Venite occidamus eum. z habebimus hereditatem. s. decimas. p̄mitias rē. vt prius. Et finalit fuit data sen-
 tentia contra x̄pm vt extra hierlm. s. in mon-
 te caluarie crucifigeret. Iohes eoz vlti. Dñs extra portā passus est. Cum ergo venerit do-
 minus vinee quid faciet agricolis illis. Auūt illi. Abalos male perdet. z vineam rē. Tunc
 v iij

dixit eis xps. **I**ō dico vobis qz auferet a vobis regnū dei. et dabit genti facienti fructū ei. scz obedie pnie et bone vite. **A**th. auferet vos ne accidat vobis vt iudeis. **U**n ex p̄dicta declaratōe pz q̄ de vult de ip̄o suo fructum. nō em̄ cōtentat de floribz et folijs. **I**ō p̄ fructu habēdo. misit et mittit q̄tidie seruos suos. s. p̄dicatores. **N**ota sex fructū q̄s vult de. ex quibz dat regnū dei facienti. **P**rimū illi fructū ē innocētia baptismalis. **Q**uā si infans moriet et portat secū fructū innocētie baptismalis. ibi statim dat sibi regnū celoz. **I**ō xps. **N**olite timere p̄silius grex. qz cōplacuit patri vestro dare vobis regnū. **L**u. xij. **S**cōs ē obediētia generalis ad sua p̄cepta. **A**th. vij. nō oīs q̄ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū celoz. s. q̄ facit voluntatē p̄ris mei q̄ in celis ē ipse intrabit in regnū celoz. **T**erciū ē p̄nā vir tualis. qz p̄dita innocētia et obediētia oportet facere fructū p̄nie. **L**u. iij. **F**acite q̄ fructū dignos p̄nie. qm̄ appropinquabit regnū celoz. **Q**uartū ē patiētia martirij. **A**th. v. **B**eati qui p̄secutionē patiunt p̄p̄t iusticiā qm̄ ip̄oz est regnū dei. **Q**uintū ē indigentia aplicalis. **A**th. v. **B**eati paupes sp̄s qm̄ ip̄oz est regnū celoz. **S**extū diligētia sp̄ualis i his q̄ tenet facere s̄m suū statū. si ē religiosus vel clericus. **A**th. vi. **P**rimū q̄rite regnum dei et iusticiā eius et hec oīa adijciēt vobis. **E**cce fructū q̄s deus vult de vinea p̄li sui. nō cōtentatur de folijs que iudei sibi dabāt cantando psalmos et p̄phetias distincte et spaciose. sed nō dabant sibi fructū deuotionis nec bonoz operū. **I**ō ipse **A**th. xv. **P**opulū hic melabijis honorat. cor autē longe est a me. **S**ine cā colunt me. **S**ic multi clerici mō dant deo folia. s. nullum fructū meritoz nec virtutū. nec bonoz operū. nec p̄nie. nec deuotōis. **I**dem de religiosis q̄ sibi dant folia p̄missionis votoz. s. nō dant sibi fructū. qz ope nihil seruāt. **I**de de p̄dicatozibz qui dāt deo folia pulchrum verborū. s. non dāt sibi fructū bone vite. **I**de dñi et rectores cōitatu qui dāt deo folia iuramentoz q̄ seruabūt iusticiā fructū s. non dāt sibi fructū opis. imo faciūt totū oppositū **I**de de illis q̄ in m̄rimonio p̄mittūt sibi mutuā fidē zc. **E**cce pulchra folia s. nō dāt fructū obseruādo. imo ducūt cōcubinas. **I**de de illis qui qm̄ sunt in piculo dāt deo folia votoz s. postq̄ sunt extra picula nō dant sibi fructū opis. cōplendo vota. **I**de de iuristis qui presentant pulchra folia verborū s. nō dant fructū iusticiā. **I**de pōt dici de qlibet statu. **S**ignū est reprobationis et cōdēnationis sicut de iudeis. **I**ō legit **A**th. xxi. qz cū xps semel ve-

niret in hierlīm q̄s fuit fructū in ficulnea et non inuenit nisi folia. et maledixit ei di. **N**unq̄ nascatur ex te fructū in sempiternū. et arefacta ē cōtinuo ficulnea. **F**igura fuit qz nō vult de vt nos faciam solum folia s. fructū. **I**ō dixit **J**oh. xv. **E**go posui vos. s. i vinea xpi. vt eatis et fructū afferatis zc. **D**ico scōs q̄ sc̄m euangelij declarati de iudeis durā condēnationē. s. q̄ mitteret eos in infernū cōdēnatos. **P**ostq̄ xps fecit eos cōcedere q̄ erūt iuste reprobati dixit eis. **N**unq̄ legistis in sc̄pturis ps. cxvij. **L**apidē quē reprobauerūt edificantes h̄ factū ē in caput anguli. **A** dñō factū est istud. et est mirabile in oculis nostris. **I**de dico vobis. quia auferetur a vobis regnum dei. et dabitur genti facienti fructus eius. **E**t qui ceciderit super lapidē istū: cōfringetur. **S**up quē vero ceciderit: cōteret eū. **P**ro cui? declaratōe sc̄ali sciendum s̄m q̄ dicit glo. qz qm̄ tēplū salomonis edificabat. lapides parabant extra ciuitatē hierlīm. intm̄ q̄ in ciuitate hierlīm non fuit sentit̄ ictus axe vel martelli. **E**t dū edificaret pietes tēpli inuentū ē vnus pulcher lapis. et qm̄ volebant ip̄m ponere vel erat nimis altus vel nimis bassus. p̄pter qd fuit a mḡis reprobatū. s. finalit̄ dicti mḡi indiguerūt vno lapide in angulo ad liganduz opus. tūc ille lapis fuit ad h̄ optimus. **D**e q̄ mḡi admirātes dixerūt. **A** dñō factū ē istud. **D**ictus lapis figurabat xpm̄. de q̄ dauid propheta dicit. **L**apidē quē reprobauerunt edificantes. h̄ zc. ps. cxvij. **A**thodo videam? quis sit ille lapis. **S**ciendū q̄ in sacra sc̄ptura xps dicitur lapis angularis. **I**saie. xxvij. **E**t loquit̄ p̄pheta in p̄sona dei patris. **E**cce ego mittā in fundamētis syon lapidē: lapidē p̄batū angularē. p̄ciosum. **Q**ui crediderit nō festinet. sed. j. **P**etri. ij. habet nō p̄fundē **I**te **D**an. ij. **A**bscisus est de monte lapis sine manibz. **N**ota de monte. i. de dignitate xpi. seu virginitate v̄ginis marie. sine manibz. i. sine hoīe. **I**te. j. **P**etri. ij. **X**ps dī lapis viuus ab hoibus quidē reprobatū. a deo autē electū et honoratū. **R**eprobatū autē a mḡis et edificatozibz tēpli. i. a p̄ncipibz iudeoz. qui debent edificare p̄lm verbo doctrine et exēplo vite. **Q**ui multonēs reprobauerūt xpm̄. **P**rimo reprobauerūt ei vitā sc̄tissimā. **D**icendo **E**cce hō vorax et potator vini. publicanozū et peccatozū amicū. **A**th. xj. **S**cōs eius miracula. dicendo. **H**ic non eijcit demonia nisi in noīe beelzebub p̄ncipe demonioz. **A**th. xij. **T**ercio ei? genus. dicendo. **U**n huic sapia hec et virtutes. nōne hic ē fabri filius. nonne mater eius dicit maria. et fratres eius

Jacob et ioseph et symon et iudas. et sorores ei? nōne oēs ap̄d nos sunt. vñ q̄ huic oīa ista. **A**th. xij. **Q**uarto ei? doctrinā dicēdo. **D**e moniū h̄z et insanit. quid eū auditis **J**oh. x. **Q**uinto ei? sc̄titatē. dicēdo. **N**os scim? qz h̄ hō pctōr est. **J**oh. ix. **S**exto ei? samā di. **N**one bene dicim? nos qz samaritan? es tu. **J**oh. viij. **S**eptimo ei? dominiū corā pylato dicēs **N**on habem? regē nisi cesarē. **J**oh. xix. **E**cce hic lapis a mḡis reprobatū. s. finalit̄ in angulo venit. optime duos pietes cōiungēs. s. iudeoz gentiliū ibi p̄stebat totū mundū. qz hi duo coniuncti sunt et iungent̄ aū diē iudicij ad lapidē angularē xpm̄. qm̄ receperūt et recipient fidē catholicā. **E**cce q̄re dixit xps eis. **N**unq̄ legistis zc. **Q**ui ceciderit sup lapidē istū: cōfringet. sup quē vero lapis ceciderit: cōteret eum. **S**up lapidē. i. xpm̄ cadit hō qm̄ peccat mortalit̄. et p̄fringit n̄ra saluatio. que p̄stet in duobz finaliter et p̄ncipalr. s. in vera credētia et deuota obediētia. et vnū sine alio nō saluat hoīem. **B**itumē cōiungēs ē ḡra dei. **L**oz. xv. **S**ra dei sum id qd suz. **Q**ui peccat autē mortalr grām dei p̄det siuc bitumē. et diuidit et p̄fringit hō. s. adhuc p̄t p̄solidari vt ciphus argētī. **I**ō dauid. **L**ū ceciderit nō colidē. i. non teref. **R**ō. qz dñs supponit manū suā. ps. xxxvij. s. ip̄m suscipiēdo in fide et obedientia. **L**adit xps sup hoīem i iudicio pondere rigoris iusticie. **T**ūc pctōr p̄teret ad instar pulueris zc. s. in opibz in p̄sona. **I**n opibz qm̄ pctōr cadit sup lapidē. peccādo mortalit̄. tūc ei? merita et bona opa mortificant. **S**z qm̄ reintegrat et solidat p̄ p̄niam. bona opa merita reuiuiscunt. **S**z in iudicio qm̄ lapis cadit sup pctōrē. totū cōteret. etiā si h̄et tot merita q̄t h̄z virgo maria oīa p̄det et nullū refrigēriū habebit ex ipsis. imo magis cruciabit. qm̄ videt q̄ illa bona nō p̄nt sibi valere. et q̄ tunc sunt sibi p̄dita tūc totū conteret in doloribz et penis. **S**ecundo conteretur q̄tum ad p̄sonā et in potentijs anime. quia intellectus est plenus ignorantia et non scit aliquid nisi penas. **A**th. memoria ē plena doloribz. **V**oluntas ē plena obstinatione. **S**ensus etiā corporal̄ visus vidēdo formas horribiles demonū. **A**udit blasphemiarū clamores. **O**lfact? fetozibz plenus. **T**act? penaz. **D**e ista p̄tritione auctas. **L**ōfundant q̄ me p̄sequūt et nō p̄fundar ego pauēat illi et nō pauēa ego. **I**nduc super eos diē afflictōis. et duplici cōtritiōe contere eos dñe de? n̄. **A**th. xvij. **T**ercio sc̄m euangelij declarat d̄ iudicij eoz stultā exccatōez qz cū esset deus creator p̄phaz et angeloz. ip̄i habebāt ip̄m solū sicut p̄phētā. cūz tū vi-

derent q̄tidie signa magna et mirabilia q̄ faciebat. et p̄fectionē vite sue. et excellentiā doctrinarū celestiu. nec volebat aliqd hui? mundi. nec honores. nec dignitates. nisi honores dei et saluationē aīarū. et ip̄i vt ceci reputabant ip̄m p̄phētā. vñ **A**th. xvij. q̄s fuit xps a discipul di. **Q**uē dicūt hoies esse filiū hoīs **A**t illi dixerūt. **A**lij iohannē baptistā. alij autē helyā. alij dō hieremiā. aut vnū ex p̄phetis **D**e h̄ dicit tertia ps euangelij hodierni. **L**uz audissent p̄ncipes sacerdotū et pharisei parabolas istas. cognouerūt q̄ de ipsis dicēt. **E**t q̄rentes eum tenere timuerūt turbas. qz sicut p̄phētā eū habebāt. **I**do **L**uce. vij. **P**ropheeta magnū surrexit in nobis zc.

Sabbato post secundā dominicā in qua dragcīma. Sermo.

Ater illius misericordie

Pricordia mor? ē. **L**u. xv. **I**n nulla sacra sc̄ptura veteris et noui testamenti onidit̄ ita clare dulcedo diuine misericordie. erga pctōres q̄ reuertunt̄ ad deū p̄ p̄niam sicut in euāgelio hodierno. **D**e q̄ erit sermo n̄r. sed p̄mo salutē d̄. ma. zc. **P**̄ illi? zc. **I**n h̄ sermone volo tenere modū iuristarū qui qm̄ volunt legere vel disputare. p̄mo ponūt legē in t̄minis. **D**einde determināt difficultates et subtilitates s̄m q̄ requirit materia. **S**ic faciā in presenti sermone. **P**rimo ponā in t̄minis casum legis impatoris iesu xpi. **S**cōs ponā determinaciones pape iesu. **L**asus ē iste. volens xps declarare et ondere nobis d̄lcedinē infinitē misericordie. erga peccatores penitētes dixit. q̄ erat quidā hō qui hēbat duos filios zc. **D**icitur historia sc̄ti euangelij. **E**cce h̄ casus in summa. **E**x q̄ sequit̄ ista p̄clusio q̄ deus cum magno gaudio recipit peccatozē qm̄ redit ad ip̄m p̄ p̄niam. **A**thodo punctem? subtilitates. et tria possunt hic punctari.

Primū ē de auersione pctōris criminosa. **S**cōm ē de cōuersione penitentis d̄tuosa. **T**ercū est de miseratōe creatoris copiosa. **D**e t̄cio p̄ctamēto dicit thema. **P**̄ illi? mīa mor?. **P**rimū q̄ cōp̄ctamētū ē de auersione pctōris criminosa. qm̄ hō peccādo auertitur et recedit a deo. in q̄ p̄ctamento sunt q̄ncz notāda. **P**rimū qz p̄ dedit filio s̄bam q̄ ad eum p̄tinebat. **S**cōm q̄ filii? adolecētoz p̄gre p̄fectus ē. **T**ercū qz dissipauit s̄bam suā uiuendo luxuriose. **Q**uartuz quia abiit et adhesit vni ciuū regionis illius. **Q**uintū cepit egerere et moriebat̄ fame. **P**rimo ergo d̄ q̄ pater diuisit duobz filijs substantias suam adolecētoz dans suā partē ad ei? petitionem.

Sic xps pf omnib' hoibus dat liberu' arbi- triu' faciendi bonu' et malu'. Nullus dicat. si e' malus q' sciebat de'. q' suu' scire no' cogit ali- que' sicut nec meu' videre cogit aliq' esse hic sic scire dei no' cogit aliq' ad faciendu' bonu' vel malu'. nec hoc vel illud. imo quelibet di- mittit in libertate arbitrij. Primo i intellectu ad credendu' vel discredendu' illud quod sibi placet. Secdo in memoria. ad memorandum dei beneficia ad sibi regratiandu' vel ad me- morandu' iniurias receptas ad vindicandu'. Tercio in voluntate ad desiderandu' bonu' vel malu'. Itē in corde ad cogitandu' bona vel mala. ad diligendu' primu' vel odiendu'. Itē in ore ad deū laudandu' vel blasphemandu'. ad dicendu' veru' vel falsum. Itē in aurib' ad audiendu' diuina vel vana vel mūdana. In oculis ad videndu' bona vel vana z ad malu' inclinantiā. In gutture ad comedendu' vel ie- iunandu'. In manib' ad dandū vel furandū. Omnia mēbra dimittit in libertate arbitrij. Et totū corpus ad faciendu' bonū vel malu'. pniām vel delectationes zc. Ecce qre diuinit illis bona. s. potentias. z intellectuales aie. z potentias sensitiuas co:poris. qz oia dimittit in libertate arbitrij. Auctas. Eccl. xv. Deus ab initio cōstituit hoīem. et reliquit eū in ma- nu cōsiliū sui adiecit mādata et pcepta. Si vo- lueris mādata cōseruare cōseruabunt te. Nota in manu cōsiliū sui. glo. interli. in libertate arbitrij. Adiecit mandata et pcepta. q' stricte loquēdo differūt. qz mādata sunt instructio- nes q's deus dat nobis ad faciendu' bona. si- cut sunt pcepta affirmatiua vt Ademento vt diē sabbati sanctifices. honora patrē tuū et matrē. Pcepta autē sunt fortiora sicut sunt pcepta negatiua. q' obligāt ad semp z p semp qz in nullo casu licet facere oppositū. sicut re- currere ad diuinos. nec falsū iurare zc. in nul- lo casu est licitū. Mandata autē affirmatiua obligant ad semp s' nō p semp. qz licitū est in die dñico pugnare s' inimicos. z hmōi. Item si parentes apostatauerint a fide: filius nō te- netur honorare pentes ipsos. Scds punc- tus dicit q' fili' adolescentioz pgre pfectus est in regionē longinquā. Ecce hic mala vita z pueria peccatoz. qm male vritur bonis si- bi datis a deo recedit a deo. corde male cogi- tando. et pctis cōsentiendo. ore male loquen- do. et ope male viuendo. Sic em hō elonga- tur a deo et a celesti ciuitate. Si dicatur quō pōt hō elongari a deo: cum sit vbiqz et replet omnia. sicut claritas solis implet totū aerem et ferrum ignitū est plenum igne. et pannus tinctus colore. Rūssio q' nō intelligatis q' pec-

cator elongatur a deo per distantia localem. quia hoc est impossibile alioquin annihilare tur cū deus sit causa omnū rerū in fieri et in cōseruari. s' elongat a deo p distantia vel dif- ferentiā formalē. sicut ille qui cuz sole esset et cooperiret se elongaret a sole non localiter: s' pnuaret solis illuminatione. Ita ille qui pec- cat mortalit' ponit supra se vnu' impedimētū quō impedit ne claritas diuine grē tangat ipm ita qd pctm est quoddaz obstaculū zc. Ideo dicit de Augustino. Inuenit se augustin' lon- ge esse a deo. nō per distantia locale vel co: poralem. s' in regione dissimilitudinis. Et sic illud intelligit' Prouer. xv. Longe est deus ab impijs. Idē illud ps. Longe a peccatori- bus salus. Tercius punct' dicit q' dissipat uit bona sua siue substantiā suā viuendo lu- xuriose. Ex isto textu habet' q' quilibet q' pec- cat mortaliter pdet oia bona et merita q' con- gregauit. Un' si quis h'et oia merita ppheta- riu'. aploz zc. et si peccaret mortalit' statim pdet omnia illa et nihil remanet sibi. Ex pec- cato aut veniali nō pduñt merita s' perditur seruo: deuotionis. Sed pctm mortale ad in- star mortis oia mortificat. q' nihil dimittit. s' in morte hō omnia dimittit etiā si esset dñs to- tius mundi. sic pctm mortale aufert hoī om- nia merita. Eccl. ix. Qui in vno peccauerit multa bona perdet quia nō soluz pduñt vir- tutes cōtrarie s' etiam oia alia. verbi grā. Si peccas per superbā. nō credas solū perdere merita que acquisiisti per humilitatē. s' etiā alia. Rō. quia omnia merita in grā dei fun- dantur. qua pdita oia merita perdunt. quia destructo fundamēto cadit totū edificiu'. idō Jaco. ij. Quicūqz torā legē seruauerit. offen- dat autē in vno. factus est oim reus. qz scissa radice arbor morit'. Idem de radice gracie. Quartus punct' dicit. Et abiit et adhesit vni ciuiū regionis illius. et misit illū in villā suam vt pasceret porcos. hic ciuis est dyabo- lus qui est ciuis ciuitatis inferni. et mittit pec- catorem custodire porcos. id est vicia et pec- cata. que fetida sunt et immunda vt porcus. quia qui peccat mortaliter: recipit dyaboluz in dominum. si non expresse tamen de facto. Si dicatur. Si seruus est dyaboli. ergo per- dit liberum arbitrium zc. Responsio q' non perdit ipsum sed tenet ligatū in se. verbi gra- tia s'm finem quam homo peccando intendit homo peccat de necessitate. non de necessita- te absoluta. sed conditionata. vt si homo po- nat in corde suo q' habeat honores tempora- les. necesse ē vt faciat plura pctā. s. necessita- te cōditionata. Et sic intelligit' verbū chrisi-

De mūdo ab scandalis. necesse ē vt veniant scandala. Ath. xvij. Isto mō pctōz of ser- uus dyaboli nō necessitate absoluta s' volun- taria. ad Rom. vj. Rescit' qm cui exhibuisti vos suos ad obediēdū fui estis ei'. Quin- tus dicit. z cepit egere. s. spūalib' bonis z mo- riebat fame. Si dicat' ego video q' pctōzes n' egent. imo magis abundant zc. Dico. immo egent z moriunt' fame. qz honores hui' mūdi nō satiant esurientē imo faciūt magis esurire Idē de diuitijs. qm esuriens non satiat' qm- cunqz aperit os ad ventū. Itē qd sunt hono- res papales vel regales. z sic de alijs nisi ven- tus. De vento null' pōt sanari. Idō illi q' stuit dignitatē qm h'nt illā quā desiderāt statim de- siderāt aliā. qz nō est illi saturitas. Idē de esu- rie diuitiarū. qz nō trāseunt ibi vbi ē fames. s. in corde s' in bursa. Itē gulosus sp' famescit. anteq' comedit famescit escas p' prandiū. fa- mescit an' pradiū zc. Itē luxuriosus famescit qz delectatōes carnales nō satiant. Sola grā satiat hoīem. q' hz grām dei nō esurit nec fitit honores nec diuitias nec delicias porcoz. Idō xps. Ois q' biberit ex aq' quā ego dabo ei nō sitiet in eternū. Job. iij. p'z auersio pctōz. Scda q' difficultas casus legis xpi ē de cō- uersione penitētis stuosa in q' sunt alia qnqz notāda necessaria in cōuersione pctōz. Pri- mū ibi. In se reu'sus. scdm. Quanti mercēna- rj. tercio. Surgā z ibo ad patrē. q' rto. Pater peccauit. q' nto. Fac me sic vnū zc. Quātū ad p'mū ibi. Ille aut in se reu'sus. ecce h' pcti co- gnitio. h' est p'mū op' necessariū volēti redire ad deū vt cognoscat pctā suā. vbi grā. qm re- ligiosus ad se cōuersus di. O miser tot anni sunt q' sum i religione z nō fuauit regulā. hoc dicit postq' in se ē reuersus cognoscēdo pctā suā. qm at cogitat de mūdo d' delectatōib' zc. Idē de clerico ad se reu'so dicēte. O miser tot āni sunt q' sum sacerdos z viri vt layc'. Idē de layco dicēte. O miser solo noīe sū xpian'. Ecce qre dicit. In se reuersus. qz h' incipit bo- na vita. Idē dauid postq' peccauit cū berfa- bea p luxuriā z occidit vniā. in se reu'sus dixit. Miserere mei de' s'm magnā misericōdiā tuā. Et in' alias rōnes q's allegauit dixit. Amplius leua me ab iniquitate mea z a pctō meo mūda me. Qm iniquitatem zc. ps. l. Scdm ibi. Quāti mercēnarij in domo p'ris mei abūdāt panib': ego autē hic fame pereō. Ecce h' pctō- ris cōtritio. Quid valeret pctōz cognitio. sine cōtritione. nihil. s' postq' pctōz cognoscit pctā. z cogitat q' ē fili' tā boni p'ris. s. xpi. z tā bone matris. s. ecclesie. Et q' seruitores sunt in domo p'ris. qbus ipse puidet de grā sua.

Et ego miser h' fame pereō ppter h' dixit eze- chias. Recogitabo tibi omnes ānos meos in amaritudine aie mee. Isa. xxxvij. Tercio Surgā z ibo ad patrē meū. Ecce h' boni ppo- siti assumptio. s. obediēdi z fuiendi deo z nō dyabolo. Adodicū em valeret pctōz p'ritio nisi hō recipiat firmū ppositum nō redire ad pctā. Idō cōfessor dz petē cōfitentē habet' vo- luntatē z ppositum abstinēdi a pctis. si dicit nō. nō est absoluēdus. s' surge q' dormis z ex- urge a mortuis z illuminabit te ch'ristus. Ad Ephe. v. Nota illuminabit te xps verbū est trāsiuū z actiuū. Nota q' xps de' illuminat aliq's s' non illuminat eis: put est oī casus z dicit acq'sitionē et vtilitatē. qz multi sunt illu- minati ad vtilitatē aliozū q' nō sunt illumina- ti ad vtilitatez ppriā. Quarto dicit. Pat' peccauit. Ecce h' oris cōfessio. qz cōtritio sola nō sufficit si hō hz oportunitatē cōfitēdi. als sufficeret. idō post cōtritionez necessariā. eis cōfessio. qz camera nō d' mund a qulqz imun- dicie p'nciant' extra de camera. Idē de came- ra psal. j. Job. j. Si p'fiteamur pctā nra: fide- lis z iust' ē de' vt remittat nobis pctā nra. et emūdet nos ab iniquitate nra. Quinto. Fac me sicut vnū de mercēnarijs tuis. Ecce h' pe- nitentiē inuictio z acceptatio qm pctōz ad in- star mercēnarij acceptat on' pnie. Nota quō p'fessor dz esse discret' in dando pniām. vt s'm plagā pcti det medicināz pnie. Sic. si pecca- uit p supbiāz det sibi pniām humil' orōnis et deuote. Nota qd est deuota ofo. sic em humi- liatur co: supbū. Si p auariciā. pnia medici- nalis ē elemosyna vel restitutio. Si p luxuriā ieiunia. Sed aliq' miseri cōfessores dare ne- sciunt aliā pniām nisi missas. ad instar medici de cepe rubeo qd apponebat cuilibet mor- bo. Confessor aut est medic' aie. idō debet da- re medicinā s'm plagā pcti. Eccl. iij. Iudiciū patris. i. p'fessoris. audite filij dilecti z sic faci- te vt salui sitis. Tercio punct' pncipalis est remissio creato: copiosa. in q' sunt alia qnqz noranda z ostensua diuine mie. Primū ibi. Et occurrēs p' ei' amplexat' est eum. Scdm ibi. Lito p'ferte stolaz primā z induite illum. Terciu' ibi. Date annulū in manib' ei'. z cal- ciamenta in pedib' eius. Quātū ibi. Ad du- cite vitulū saginatū. Quintū ibi. Epulemur quia h' fili' me'. Primo dicit q' occurrēs pat' filio ad eū cōuertenti amplexat' est eū. Ecce hic culpārū remissio. De h' dicit thema. Pat' illi' misericōdia mor' est. q'si diceret. Tu mereba- ris furcam inferni. sed parco tibi z remitto ti- bi omnes culpas. Ecce hic misericordia dei maxima. Si miles aliquis occideret filios

Nota q' p' f'mone z totū.

Nota q' mandata pcepta.

quod sonat p'fessorē elon- gari a deo.

illuminat aliquos: s' non illuminat eis.

De p'nia q' h' s' p' iungeda p'fessor.

regis et peccaret cū regina. s̄ p̄ recognoscēs culpā suā veniret ad regē et peteret veniā. si rex peccet sibi et amplexaret euz et oscularē euz reputaret fatuus. Abiura pctā remittit x̄ps rex glie penitēti. q̄ dicit misericors. quia qñ videt venire ad se peccatorē penitēte de pctis statim occurit ei amplexans et osculās eū oēs culpas sibi remittendo. Ezech. xviii. Si impius egerit p̄niam ab oibus pctis suis q̄ opatus ē. feceritq̄ iudiciūz et iusticiā. vita viuet et nō moriet̄. Omniū iniquitatū quas opatus ē nō recordabor. Sc̄do dicit. Profer te stolā p̄mā z induite illum. Ecce hic p̄stine restitutio. Ecce magna misc̄dia x̄pi q̄ nō solū remittit culpas. s̄ etiā restituit sibi grām p̄stinam. vestiendo animaz veste grē qua fuerat nudata. T̄do dicit ipsemet h̄iere. iij. Vulgo dicit. i. vulgariter d̄r de meretrice. Si dimiserit vxorē suā. z recedēs ab eo duxerit virū alterū. nunqd̄ reuertet ad eā vltra. Nunqd̄ nō polluta et cōtaminata erit mulier illa. Tu autem fornicata es cum amatorib⁹ multis. tñ reuertere ad me dicit d̄s et suscipiā te. Lupanaria sunt pctā mortalia. et qñ aīa est induta veste grē pōt cantare et dicere. Gaudēs gaudebo in d̄no. et exultabit anima in deo meo. Quia induit me vestimētis salutis. et induimento iusticie circūdedit me. quasi sponsum decoratū corona. P̄sa. lxx. Nota vestimentis salutis videte. Hā vestimēta salutis sunt habitus virtutū theologicāliū et moralizū siue cardinaliū. et septē dona sp̄s̄cti oīa ista restituit d̄s penitenti. Indumentū iusticie est grā diuina siue caritas habitualis. Tercio dicit. Date annulū in manib⁹ eius. Ecce hic p̄cedentiū meritoz restitutio. qz modicuz esset restituere habitū virtutū. nisi etiā restitueret et merita q̄ pdidit ex pctis. que quidē merita sunt in duplici differētia. s̄ opationū exteriorum. q̄ per annulū signant̄ et affectionū interiorum q̄ p̄ calciamēta intelligunt̄. Dicit hic doctores theo. qz bona opa facta in grā sunt viua. Sed qñ hō peccat mortalit̄. illa bona pdunt̄ peccanti. et reseruant̄ in thesaurū dei. et dicunt̄ mortificata. Sed qñ peccator redit ad grām sibi restitunt̄. s̄ opa bona de genere: facta in statu pcti mortalis. mortua sunt. z illa nō restitunt̄. qz nunq̄ fuerūt inmeritoria. Tamen in statu pcti mortalis nō sunt dimittenda bona opa. quia licet nō sunt meritoria glorie: tñ valent ad oīa alia bona habēda. Abath. xxv. Omni habenti. s̄ grām dabit. s̄ abundantia meritoz p̄cedentiū et abundant. Ei aut̄ qui nō h̄z sc̄z grām. z qd̄ videt habere. s̄ bona opera de genere. auferet ab eo.

Quarto. Adducite vitulū saginatū. Ecce h̄ eucharistie cōmunio. ex q̄ de⁹ remisit culpas penitenti. z restituit sibi gratiam et merita: restat comedere vitulū saginatū. s̄ corpus x̄pi. Abath. xxvj. Accipite et manducate. hoc est corpus meum. Quinto. Epulari et gaudere oportebat. Ecce hic celestis curie cōgratulatione ad d̄m per penitentiam redeunte. quia angeli et sc̄ti tripudiant et gaudēt Ad̄ichael ducit vnā chozēā. aliam Gabriel. aliā Abraham cū patriarchis zc̄. Luce. xv. Gaudium est angelis dei in celo sup̄ vno peccatore penitentiā agente. Ideo dicit. Gaudere et letari oportet qz fili⁹ me⁹ frater tu⁹ hic mortuus fuerat et requirit. p̄cierat et inuenit̄ est zc̄. Patet ergo misc̄dia creatoris copiosa. q̄ pater illius misericordia motus est.

Fortis armatus

custodit atriu suū. Luce. xj. Tuxta motiūū thematis in p̄nti sermone intendo p̄dicare de bello campali et generali qd̄ plus h̄z cū demonib⁹ in isto sacro tpe q̄dragesime. Sed p̄mo salutes virgo ma. zc̄. Fortis armat⁹ zc̄. Pro cui⁹ verbi declaratione et materiē p̄dicande introductione. vos debetis cogitare qz hoc sc̄m tps̄ q̄dragesime est q̄si quedā platea siue cāpus belli in q̄ fideles x̄piani faciunt bellū generale q̄ demones et q̄ tēptationes eoz. Et dico bellū generale quia licet p̄sone deuote omni tpe vite sue sint in bello q̄ demones. cōtradicens eoz tēptationib⁹ et pctis. tamē illud bellum est singulare siue particulare. Sed modo est bellū generale totius p̄li x̄piani. Ideo sicut milites qñ intrant bellum animant̄ et confortant̄ dicendo. Sitis fortes zc̄. Sic sacra scriptura confortans nos dicit. Confortamini in domino. et in potentia virtutis eius z induite vos armatura dei. vt possitis stare aduersus insidias diaboli. qm̄ nō est vobis colluctatio aduersus carnem et sanguinē: s̄ aduersus p̄ncipes et potestates. aduersus mundi rectores tenebrarum harū. contra sp̄alia nequicie in celestibus. Propterea accipite armaturaz dei vt possitis resistere in die malo et in oibus perfecti stare. Eph. vj. Nota quomō p̄ncipes tenebrarū sunt potentes maliciosi et deceptiui. Ideo sancta mater ecclesia armat nos de trib⁹ armis valde nobis necessarijs in h̄ plio. Primo de scuto ad custodienduz corpus. qz in hoc prelio sagittae currunt hinc inde. hoc scutum est ieiunium corporale quod custodit

totum corp⁹. hoc scuto armavit nos sc̄tā m̄f ecclesia d̄nica prima. xl. exemplo x̄pi qui ieiunavit zc̄. Auto. Scuto circūdabit te veritas ei⁹ in ps̄. Sc̄os armavit nos in capite pileo serreo siue galea. q̄ est oratio sp̄ialis. q̄ p̄sistit in capite p̄ncipalē. d̄nica sc̄da. xl. exemplo orationis chananee. In sc̄to euāgelio hodie armat nos de armis. s̄ de inuasivis. s̄ lancea q̄ ē p̄fessio sacramentalis q̄ demones vulnerent̄. hac lancea nos armat exemplo hui⁹ muti de q̄ loquit̄ euāgelii. cui⁹ lingua tenebat̄ a demone ligata: s̄ x̄ps soluit eā. Erat ibs̄ eijcēs demoniū. z illud erat mutū. s̄ effectiue. z cum eiecisset demoniū locur⁹ est mut⁹. ecce ordiatio matris eccleie facte. s̄ armis de ieiunio corporalē. de oratione sp̄iali. de p̄fessione sacramentali. hoc mō plus x̄pianus optime armatus intrat plium campale. z pōt bñ custodire suā plateā. s̄ sanctā quadragesimā. hoc diē themata p̄positū. Fortis armat⁹. s̄ p̄li x̄pian⁹ custodit atriu suū. Logitātū mibi quōd posses vobis hoc bellum declarare: occurrit mibi motiuum Elegeci de re militari. q̄ dicit qz in bello regali bñ ordinato z regulato sunt septē differētie pugnatōz sc̄z exploratores. balistarij. tubicines. vexilliferi. equestres. pedestres z vectores. Om̄s istas septē differēcias pugnatōz inuenio in bello p̄li x̄piani. Cui⁹ caput ē rex x̄ps cōtra demones. quoz rex est lucifer. Ideo mō qñ declarabo dictas septem differēcias. quilibet videat de se in q̄ gradu seu differētia est. quia nisi sit in aliqua istaz septem differētiarū nō est de pte regis x̄pi: sed ē de pte regis demonū sc̄z luciferi. Ideo auferetis zc̄. Prima d̄tia pugnatōz q̄ est in bello regali ē illozū qui discunt̄ exploratores qui equant̄ velociter. Isti discoperiūt cogitationes seu insidias inimicōz currēdo discurrendo mōtes. colles. valles. z torrentes ad Adēdum si ē ibi aliqua tela siue cogitatio inimicorum. Etia in bello regis x̄pi sunt cursores exploratores. hi sunt p̄sone p̄templatiue. q̄ sp̄ū discurrūt montes. p̄templādo celū empyreū glām dei. ordinationes angelozū. beatitudinem quā de⁹ pmittit suis. z sic inflant̄ ad bellandū. deinde descendūt ad torrentē inferni p̄templādo penā d̄natoz. durā. asperā. z eternā. Deinde discurrūt ad caput mūdi. cōtemplādo creatōez z p̄ncipiū mūdi. quō de⁹ de nihilo cūcta creauit. z sic attendūt iuias potentia. Deinde discurrūt vsqz ad finē mōdi cōtemplādo finē mūdi. diē iudiciū terribilē. et diuinā iusticiā. Deinde discurrūt ad dextz p̄templādo p̄speritatē h̄ mūdi. z vidēt qz nō sūt nisi fines z laquei. z iō ipsas d̄spiciūt. Deinde

ad sinistrū. adūsitates hui⁹ mūdi patient sustinēdo. p̄siderādo qz sūt meritoz si sumant patient. Deinde p̄templādo diuinā pudentiā. q̄lter totū mūdū gubernat z regit: z puidet oibus creaturis. Deinde p̄templādo mōtes tēptationis demonū. quō dyabol⁹ agit z capit l̄fatos p̄ supbiā. diuites p̄ auariciā. paupes p̄ impatientiā zc̄. Qui in isto sacro tpe h̄c p̄templānt: sunt in p̄mo gradu seu differētia pugnatōz. de q̄b⁹ dicit p̄p̄ha. Qui sperāt in d̄no mutabūt fortitudinē. assumēt p̄nas vt adle. currēt z nō laborabūt. ambulabūt z nō deficiēt. P̄sa. xl. Nota. Qui sperāt in d̄no. s̄ p̄templatiui q̄ magis sperāt in d̄no q̄ in alio quocūqz. mutabūt fortitudinē: qz p̄templatiui fortitudinē corporalē mutāt in fortitudinē sp̄ialem. qz qñ sunt debilioz corpis meli⁹ p̄templānt. sic mutat fortitudo corporalis in fortitudinē spiritus. Tercio assumēt pennas vt aquile: q̄ volat altius ceteris auib⁹. Due p̄ne sūt lectio z auditio. qm̄ legēdo z audiēdo p̄sona venit ad cōtemplandū. Istis p̄nis sp̄s̄ eleuat̄ in celū. et descendit ad infernū. Quarto dicit. currēt et nō laborabūt. current. s̄. de capite mūdi vsqz ad finē. p̄templādo initiū z finē mūdi. Quinto dicit: ambulabūt z non deficient. secus de multis qui ambulant per mūdum corporaliter pegrinando. qui deficiūt grauiter peccādo. Sed qui ambulāt sp̄ū nō deficient. Nota qz homines aliqui vadūt ad pegrinationes boni z redeūt mali. z mltē v̄gines vadūt ad sanctū Jacobū q̄ redeūt ineretices: vt patuit in anno iubileo de euntib⁹ romā z dormiētib⁹ i palcis. Itē de duob⁹ viduis valētie euntib⁹ ad sanctū Jacobū. Sed q̄ ambulāt sp̄ū eundo in bethleē cōtemplādo partū v̄ginis. deinde hierlm̄. nō deficiēt peccādo. Istō mō. eadem die ire potestis romā hierlm̄ z ad sanctū Jacobū. Itō aplus cōcordans cū p̄pheta dicit: Sp̄ū ambulate. ad Gal. v. Abultū noceret p̄sonis deuonis ire corporaliē. Secūd⁹ gradus vel differētia pugnatōz in bello regis sunt balistarij. q̄ sunt necessarij ad d̄nificandū inimicos vt ait Elegeci⁹ de re militari. anteqz se miscant. Sic in bello x̄pi z p̄li x̄piani balistarij sagittates sunt actiui in opibus misc̄die. Nam qd̄libet opus misc̄die ē sagitta venenata qua vulnerat hostis crudelit̄. Ideo q̄ mō facit elemosynas sagittat̄ dyabolū crudeliter. Nota quō in balista sunt tria. s̄ lignū rectū arcus et corda. Sic hec tria sunt necessaria in elemosyna si debeat esse meritoria. Primo lignum rectum. id est intentio recta: vt sc̄z elemosyna fiat propter honorem dei et consolationem

qz vestimenta salu
ne. z idumētū iusti

qz opa d̄ni mortifera
ta. z q̄ mortua.

qz p̄hos i pctis mortali
eoz nō d̄z d̄m̄p̄te
opa bonā facit.

qz (s̄at. om̄) h̄m̄ dabit z abundabit

j. de p̄d̄m̄s.

de elemosina.

Dominica Oculi

pximi z nō ppter vanā gloriā. Ideo xp̄us dicit. Te autē faciente elemosynā. nesciat sinistra manus tua. Intentio mala vane glie vt ypocrisis. quid faciat dextera tua. Intentio recta. Math. vi. Scđo necessariū est arc' curuus. i. passio cordis. erga pximū pauperem sic cogitando. Iste est paup' ego sum diues. ego sum indutus. iste nud'. ego sum sanus. iste infirm'. ego habeo domū. iste nō habz. et sic cogitando miseras pauperū. et dicendo. ita posset mihi accidē. cor inclinā ad ppatiē. dum z ad dandū. Un̄ in elyna nō requiritur solū recta intētio: s̄ etiā cordis passio. Ita faciebat ille sanct'. Job. Job. xxx. Flebā q̄ndā sup eo q̄ afflic' erat. z ppatiebat anima mea pauperi. Corda dō q̄ sagitta impellit ē pceptum dei de misericōdia dicens. Misericōdiam volo z nō sacrificiū. Math. ix. z Osee. vi. Contra hoc faciūt multi vurarū q̄ magis volūt scilicet sacrificiū capellaz zc. q̄ misericōdiaz scilz re/ stitutōnis z elemosynarū. Deus tamen dicit oppositū. Misericōdiam volo z nō sacrificiū. z tu balistarie vide cui das elemosynā. non ri/ baldis. non hystriōibus: sed indigentibus. Talis sagitta elemosyne vulnerat dyaboluz David. Sagitte potentis. i. diuitis acute. q̄a penetrāt omnia arma dyaboli. cuz carbonib' desolatorijs. id ē ardentibus. dando elemosynaz. et dyabolus clamat dicēs. Heu mihi ps. cxi. Tercia differentia pugnatorū in bello regis sunt tubicines. Nume. x. Legitur q̄ deus pcepit Ahoysi q̄ q̄i p̄s intraret belluz q̄ faceret duas tubas argenteas ductiles. q̄bus puocare posset multitudinē. que necessariae sint in bello. Rato. quia multū mouēt corde z sanguinē hominuz z equoz: z animant ad plium. Sic in bello regis xp̄i z ppli xp̄iani tubicines sunt p̄dicatores. scz om̄s illi qui habent officiū p̄dicandi. Nota quō tpe Ahoysi hoies armorū erant. vj. c. milia. et de' fecit solum facere duas tubas. quia p̄dicatores debent solū habere duas tubas. i. nouū z vetus testm̄. z argenteas ppter puritatē p̄dicatōis. qz nō dz fieri intētiōne praua. David. Elo/ quia dñia eloquia casta. argentū igne examinatū zc. Nō quō tuba ē diuisa p ptes diuer/ sas vel distinctōes. z etiā ptes sunt iuncte z colligate diuersimode. sic p̄dicatio dz esse nō omelia. qz nō faceret ita gratū sonū. s̄ esse dz diuisa p ptes distinctōnis p̄uictas et colligatas i bona ordinatōe. Iō dō. ps. lrv. in p̄s na p̄dicatores dicebat deo. Reddā tibi vota mea q̄ distinxerūt labia mea. Glorā s̄ studia sc̄tā: q̄ grat' debēt reddi. Scđo tuba in p̄ncipio est stricta in ore et in fine lata seu ampla.

Sic p̄dicatoz debet se restringere q̄tū ad materiā: vt sit oibus vtilis. dimissis his que impediūt p̄dicatōnē. s̄ ampla z lata debet esse p̄dicatio: qz toti p̄lo est fiēda. Iō dicit scriptura sacra p̄dicatozi. Bibc aquā de cisterna tua: z fluēta putei tui. Deriuent fontes tui foras: z in plateis aquas tuas diuide. Prouer. v. Cisterna dicit sc̄ptura veteris testamēti cōtinens in se aquā mortuā: qz nō dat vitā. Fluēta putei sunt scriptura noui testamēti. Tercio tuba nō dz tangi solo ore: s̄ z manib'. Sic p̄dicatoz q̄d alijs p̄dicat ore ip̄e manib' tagat id est ope faciat. Si p̄dicat alijs virtutē hūilitatis q̄ ip̄e nō sit supbus. Si misericōdiaz z lib̄tate q̄ ip̄e nō sit auar'. Si castitatē q̄ ip̄e nō sit luxuriosus zc. Ita faciebat ille magn' p̄dicatoz ap̄t' Paul' q̄ dixit: Non audeo aliqd loq̄ eoz que p me nō efficit xp̄s in verbo z factis. ad Roma. xv. Quilibet q̄ p̄dicatozi dicit dñs. Tama ne cesses. q̄i tuba exalta vocē tuā. annūcia populo meo scelera eozū. z domui Jacob peccata eozū. Ysa. lviij. Quarta differentia pugnatorū sunt vexilliferi qui sunt necessarij vt quibet sciat vbi sit capitane' suus. Ideo Nume. ij. p̄cepit de' q̄ essent tot vexilla quot erāt capitanei q̄i ibāt ad bellū. Sic i bello regis xp̄i z ppli xp̄iani vexilliferi sūt penitētes z abstinentiā faciētes. Vexillū christi est penitētia. q̄d habuit in tota vita sua intantū q̄ reputabat a iudeis. l. annoz cum nō haberet nisi. xxxij. ppter penitentiā Job. viij. Ideo qui mō dimittūt vanitates ornamentoz caudarū manicarū. q̄d est vexillū dyaboli. et vadūt humiliter. sales portāt vexillū christi. Quilibet talis pot dicere cum ap̄lo. Ego stigmata dñi ihu xp̄i in corpe meo porto. Gal. vlti. Hoc signum petebat David dicēs: Fac meū signū in bono vt videāt qui oderūt me z cōfundant: qm̄ tu dñe adiuuisti me z cōsolatus es me. ps. lxxxv. zc. Nota signū. i. hūilitatis. qz ego fui supbus. z sic de alijs. Nō p̄tra mlieres ornates q̄ ponūt sibi signū dyaboli. David. Posuerūt signa sua. scz dyaboli. signa. z nō cognouerūt. i. nūc q̄ eēnt signa dyaboli. sicut i exitu. suple cognoscēt. qm̄ aīa exibat de corpe: qz tūc oēs ille vanitates aparēbūt in facie aīe. Ideo dimittatis ipsas mōz tenete p̄sillū ap̄li. ij. L. ornab'. iij. Semp mortificationē ihu xp̄i in corpe nostro cūferentes: vt et vita ihu manifestet in corpib' nris. Quarta differentia pugnatorū sūt equestres scz hoim eq̄rū p trāsuertū ad dissipandū plū inimicōz venientū totaliter cōpacte. Sic in bello xp̄i in inuicē cōpacti milites sunt virgines. Rō. qz sicut se hz miles ad equū. sic se hz

spūs vel anima erga corpus. quia spūs ē miles: cui' corpus est equus. Au ctas. Equi eorum. i. hoim caro: z nō spūs. Ysa. xxxij. Sic q̄ militibus qui bene volūt regere equū suuz sunt duo necessaria. scilicet frenū et calcaria. Ita hō qui bene vult regere corpus suū indiget freno. scilicet abstinentie cibi z potus p̄pterea ad hoc abstinemus mō ieiunando zc. Equis frena in ora mittim' ad p̄sentendum nobis. z om̄e corpus illoz circūferim'. Jac. ij. z loquit de corpib': qz ap̄li nō ibāt eq̄tando. Calcaria sunt amor saluatōis de pede dextro: et timor damnationis de pede sinistro. Ideo si equus. id ē corp': sit numis piger ad bene operandū: debet pungi calcaribus dextro dicēdo. Si modo facis z cetera: quiesces in glia. vel de sinistro dicens. Si nō facis penitentiam in hoc mundo: facies in inferno. Qui timetis dñm credite illi z nō euacuabit merces vestra. Ecce de sinistro pede. Ibidēz Qui timetis dñm diligite illū. Ecce de pede dextro. Eccl. ij. Personē q̄ virgines vadūt equitando. quia nūc ceciderūt de eq̄ corpozis per luxuriā in inmundiciā voluntariam Sed paucas virgines habet xp̄s in suo bello. Ubi est religiosus virgo vel sacerdos zc. Nota de dyabolo dicente se nō exire de corpe cuiusdā nisi dicerent tres mille a tribus p̄sbyteris virginibus. Apoc. iij. Habes pauca nomina in sardis: q̄d interpretat pulcritudine principatus. Nota tres sunt gradus pulcritudinis. Prim' est castitas coniugalis. Secundus continentia vidualis. Tercius puritas virginalis. Beda. Bona est castitas coniugalis. melior continentia vidualis. optima puritas virginalis. Ideo xp̄us plangendo dicit. Habes pauca nomina in sardis. i. in pulchritudine principat'. Apoc. xix. Vidi celū apertū: z ecce equ' albus. z qui sedebat sup eum vocabatur fidelis z verax. z cū iusticia iudicat et pugnat. Oculi autē ei' sic flama ignis: z in capite ei' diademata multa. habens nomē scriptum: q̄d nemo nouit nisi ipse. et vestit' erat veste alba sanguine. z vocabatur nomē ei' dñi dei. Et exercit' q̄ sup̄ in celo seq̄bantur eū in eq̄s albis. vestiti bissino albo z mūdo z de ore ei' p̄cedebat gladi' ab vtraqz pte acutus vt in ipso pcutiat gētes zc. Tpe carnali ē celū clausum ppter pctā. s̄ mō aperit' ppter p̄niam. Et ecce equ' albus. i. corpus christi. Nota fidelis. i. p̄plens q̄d p̄mittit: z verax at tendens q̄d minas: z exercitus ecclia sequebat' eū. Sexta dñia pugnatorū sunt pedestres. q̄ vadūt cū magno labore cum scuto z lancea. Sic etiā in bello xp̄i z ppli xp̄iani pe-

destres sunt p̄sone cōtinentes que ceciderunt de equo: quia pdita virginitate nō potest recuperari. Ideo oportet ire pedestrē. Secus de bello regali quādo miles cedit d equo potest iterum equitare zc. Sed christus nunq̄ fecit nec faciet imo nec potest facere: quia implicat cōtradictionem. i. q̄ gustauerit zc. z q̄ virgo que fuit corrupta nō fuerit corrupta vt dicit sanctus Thomas. j. pte. q. xxv. arti. iij. Addit tamē idem sanctus Thomas in eodē articulo in solutione ad tertium. q̄ omnē corruptionē mentis z corporis deus auferre potest a muliere corrupta. hoc tamē ab ea remoueri non poterit q̄ corrupta nō fuerit. Quod p beatū hieronymū cōfirmat qui dicit: q̄ cū deus omnia possit. non potest facere de corrupta non corruptā. id est q̄ corrupta nō fuerit. quare etsi ignoscat penitenti: tamen non vult coronare corruptam. ergo qui cedit de equo faciat bellum pedestre: faciendo penitentiam. Iuxta illud ad Ephe. vj. Accipite armaturam dei. scz penitentia. vt possitis resistere in die malo: z in omnibus perfecti stare. State ergo succincti lumbos vestros in veritate. z induiti lorica iusticie. z calciati pedes in p̄paratione euangelij pacis. In omnibus sumentes scutum fidei: in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere zc. Nota h̄ quomō cōiugati debent viuere faciendo sibi fidelitatem. nutriendo proles. et quomō vidue que nullū habēt impedimentū quin possent facere penitentia. Septima differentia pugnatorū est illorum qui sunt vectores qui portant victualia arma z medicinas. Sic in bello christi vectores sūt plati ecclesie z ecclesiastici qui habent curam animarū. qui portant arma. Ideo si aliquis in bello perdit scutum ieiunij. ecclesiastici debent sibi dare scutum animando ipsum ad ieiundū verbo z exemplo. Idem de pileo ferreo oratōnis z de lancea cōfessionis. Item portant medicinas sacramentozū vnde vulnerato ex supbia apponant stupam humilitatis. Idem de alijs. reuertamini ad preliū. Item portant victualia. scz cibum z potum. scz corpus z sanguinē christi. z dant debilibus z fessis. Quib' dicit christus. Pascite eum qui in vobis est gregē christi dei. j. Petri. v. Ecce quare dicit thema Fortis armatus. scz populus christianus. cūstodit atrū suum. scz bonā vitam z penitentia. Et isto modo faciendo habebitis coronā in paradiso. Ecce ergo bellum nostrū ordinatum. z quomodo poterimus confidere de victoria. Deo gratias.

dextera sinistra z elemosina.

de p̄dicatore.

de ornatu m̄trep.

de dextera.

Dominica tertia quadragesime.
Sermo. ij.

Extollēs vocē que

dam mulier de turba. Lu. xi. Verbum istud ad literam intelligit de quadam muliere deuota christi iesu. Sed ego volo aliter declarare verbum istud: et faciam duos tractatus. Primus scilicet que est vox ista quam mulier leuauit. Secundus quomodo leuauit vocem istam. Ista mulier est ecclesia et probat per rationem. quia omnia naturalia que habet mulier habet ecclesia. videlicet concipere. parere. lactare etc. Primo habet officium concipiendi pueros de sponso suo qui est iesus christus. et quod est venter ecclesie: est fons baptismi. et sic concipit in vtero et ex eo nascitur. Secundum officium est nutrire. ecclesia nutrit omnes christianos. Unde Paulus in persona ecclesie. Tanquam puulis in christo lac vobis potum dedi. non escam. I. Cor. iij. Sancta mater ecclesia habet duas mammillas. Dextra est nouum testamentum: sinistra est antiquum. et cum istis nutrit christianos bonis doctrinis. Secundus tractat quomodo hec mulier leuauit vocem. Dico quod hoc fecit in collatione ecclesiasticorum sacramentorum. nam in quolibet sacramento ecclesie est necessaria vox verbalis aliter non esset sacramentum. De his habemus prophetiam. ps. xxviii. Vox domini super aquas etc. vbi ponit septem vicibus vox domini. Vbi notat septem sacramenta ecclesiastica. Primus est baptismus: vox domini super aquas. Secundum est confirmatio: vox domini in virtute. Tertium est eucharistia: vox domini in magnificentia. Quartum est penitentia: vox domini frangentis cedros. Quintum est matrimonium: vox domini intercedentis flammam etc. Sextum est extrema unctio: vox domini patientis desertum etc. Septimum est ordo: vox domini patientis ceruos etc. Ecce sacramenta septem. Sic enim in christo sunt verbum patris eternum et materia corporis. sic in quolibet sacramento sunt duo. verbum scilicet et materia. Vbi Augustinus. Accedit verbum ad elementum et fit sacramentum. Unde David dicebat quod vox domini dicit venire super aquas: et iterum in magnificentia etc. Prima vox est. Vox domini super aquas. ecce baptismus. Vox domini est forma. scilicet ego baptizo te in nomine patris et filii etc. Nec aliquid diminuendum neque addendum nec mutandum est verbis que de celo et a christo portata est. Ergo mulieres que baptizant bene attendere debent: quia periculum est. Nota exemplum de quodam magistro in theologia. qui cum predicasset et descendisset de cathedra. venit quidam vetula ad eum et accepit manum illius et osculando dicebat. Benedicta

dies in quo baptizauit vos in nomine sancte trinitatis et beate Marie et omnium angelorum. Dixit ille magister: ego non sum baptizatus. et fecit se baptizari. ideo non mutetis vocem istam quam docuit suos discipulos christus dicens. Euntes in mundum vniuersum: docete omnes gentes. baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti. Mar. vii. Nota que dicit. Vox domini super aquas. Attendant bene presbiteri ante aquas. nec retro aquas. Attendant bene presbiteri quod vox fiat super aquas. videlicet quod non preferat vocem ante aquas. Et conuerso. si primo infundat aquam. et post infundat aquam. tunc erit vox domini ante aquas. Et conuerso. si primo infundat aquam et post dicat verba. tunc erit vox domini post aquas. Tamen est verum sacramentum si prius vel posterum fiat. sed tantum possit tardari vel anticipari quod nihil valeret. quia verba et aqua debent esse simul iuncta. Unde sicut si anima hominis sit ab vna parte et corpus ab alia non est homo. Ita si dicantur verba baptismi ante vel post. est periculum ideo materia. scilicet aqua. et forma. scilicet verba debent iungi ut sit verus baptismus. Unde christus Ioh. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto. non dicitur ex aquis. Vox domini super aquas in plurali. Nam certum est quod baptismus non potest dari nisi in vna specie aque. scilicet naturali. quia non potest dari in aqua artificiali. sicut in aqua ardenti vel rosacea. que ergo dicitur hic super aquas. Item forma non est nisi vna. ergo nec materia. Unde Confiteor vnum baptismum. Responsio. Due sunt rationes. vna est litteralis. alia moralis. Litteralis est. quia fuerunt aliqui heretici qui dixerunt quod baptismus non valebat nisi in aqua fluuuii iordanis. Ideo David ad ostendendum quod non solum in aquis fluminis potest fieri baptismus sed in omnibus aquis naturalibus. Ideo dicit aquas in plurali. Cui concordat Beda dicens. Venit christus ad aquas ut tactu sue mundissime carnis virtutem regenerationis tribueret aquis omnibus. scilicet aquis naturalibus. Secunda ratio quare dicitur super aquas multas quia sunt ibi scilicet in baptismo septem riuus maiores que aque de toto mundo. que sunt septem dona spiritus sancti. Nota dona. et his lauat anima et aqua naturalis lauat exterius. Ideo David ad declarandum istas aquas. dicit. vox domini sua aquas. scilicet dona spiritus sancti. Secundo dicit. Vox domini in virtute. Ecce sacramentum confirmationis. et non potest dari nisi per episcopum. Ideo est questio in iure et in theologia. Utrum papa posset dare auctoritatem simpliciter sacerdoti ad administrandum istud sacramentum. et concordat quod non nisi episcopis. Vox istius sacra-

menti est quoniam episcopus dicit. Consigno te signo sancte crucis. confirmo te crismate salutis. in nomine patris et filii et spiritus sancti amen. Ideo dicitur vox domini in virtute. quia istud sacramentum confirmationis continet quinque virtutes. Prima est quod confirmatus sit fortis in fide. Unde tunc antichristi simpliciter baptizati et non confirmati cadunt abnegando fidem christi. confirmati vero stabunt firmi et stabiles contra antichristum pugnando: dicendo antichristo. Glade ribalde volo tenere firmam fidem christi. Ista confirmatio non habent non confirmationem. Secunda virtus huius facti est quod dat gratiam dei non ficte venientibus et non obstinatis. et si recipiat hoc sacramentum in gratia augmentat recipiendo: et si non habet nouiter sibi datam in remissionem peccatorum. Tercia virtus dat vnum signum quod est indelibile: et vocatur character: quod indelibiliter in anima manet. Quarta virtus est: quia confirmatus erit in altiori honore in paradiso quam non confirmatus. Sicut in curia regis magister honorantur milites que rutheri: sic in curia regis christiani magister honorantur confirmati que alij. Et ideo exites in paradiso dicent. Ille est confirmatus et non ille: et hoc cognoscent in signo. Sicut enim miles cognoscitur per aliquod signum ab alijs nisi militibus sic confirmati a non confirmatis. Quinta virtus: quia habent duas coronas: baptizati vero tantum vnam. Ecce vox domini in virtute. et de ista virtute dicit sapiens. Hec est virtus dei que vocatur magna. Ideo si non estis confirmati faciatis vos confirmari et habebitis superdictos quibus effectus. Et de isto loquitur Ioh. Apoc. vii. Vidi alterum angelum ascendente ab ortu solis habente signum dei viui: et clamauit voce magna quatuor angelis quibus datum est nocere terre et mari dei. Nolite nocere terre et mari neque arboribus: quousque signemus seruos dei nostri in frontibus suis etc. Nota alterum angelum non simpliciter dicit angelum. et hic episcopus dei angelus dicitur alter: quia notat similitudinem ut bonus frater predicator dicitur alter Dominicus. sic bonus episcopus tenens vitam angelicam dicitur alter angelus. Et sequitur. habentem signum dei viui. quia episcopi debent signare populum dei per loca vbi transeunt sed signanter portant signum dei viui in confirmatione. Ideo dicit. signemus seruos dei in frontibus eorum. Nota in frontibus in plurali: quia episcopus signat extra. et spiritus sanctus signat intra in anima. Ideo non dicitur: signemus seruos. Tercia vox est. Vox domini in magnificentia. Ecce sacramentum altaris. vox domini est forma consecrationis. Nota modum quem debet tenere sacerdos qui vult consecrare. debet enim tenere hostiam bassam. duplici ratione. Prima ne gentes adorent aut consecrationem: quia sic essent ydolatre. Secunda quia firm-

commune opinionem christus fuit crucifixus in terra plana. Nota in magnificentia. quia licet fuerit magnificentia in incarnatione ad verbum virginis quoniam dixit: Ecce ancilla domini etc. filius dei descendit in vterum suum. maius tamen quod deus fecit siue quod faciet est quod deus homo factus est: perfectio enim dans suis opibus. Dic similitudinem de forma spherica. que non est perfecta quousque finis iungatur principio. sic cum homo fuit vnitus deo suo principio. tunc homo fuit deus. et deus homo. et tunc ibi perfecta sunt opera. Sic imo excellentior est magnificentia in consecratione in pluribus quam in incarnatione. Primo. quia sicut ad verbum virginis celum se aperuit et filius dei descendit in virginis ventrem. sic ad vocem sacerdotis aperitur celum et filius dei venit in hostiam. Unde Gregorius in quarto dialogorum. et habet de secreta. disto. ij. Quis vbi sic dicit. Quis fidelium dubium habere possit. in ipsa imolationis hora celos aperiri ad vocem sacerdotis. atque in illo ihesu christi mysterio angelicos choros adesse. et summa imis sociari. et terrena celestibus iungi. Sed quia habemus lippos oculos ex peccatis non videmus angelos cum christo existentes in altari. licet multi sancti eos viderunt. Dic: cui vite debet esse sacerdos: ut habet extra de vi. et ho. clericorum. in multis capitulis. Secunda excellentia quod filius dei descendit in vtero virginis solus sed in altari non. Item virgo semel aperuit celum clauis lingue. sed sacerdos in qualibet missa. Item lingua virginis ad instar clauis fecit octo reuolutiones. scilicet dicendo octo verba antequam deus descendit in vtero suo. sed sacerdos facit tantum quinque. Item in vtero virginis descendit mortalis et passibilis. sed in hostia per oppositum. De ista excellentia dicit David. Confessio et magnificentia opus eius. iusticia eius manet etc. Ad miram fecit mirabilia suorum misericors et miserator dominus: escam dedit timetibus se. ps. cx. Nota ad litteram loquitur de isto sacramento. Non confessio. scilicet sacramentalis debet parere magnificentiam. id est hoc sacramentum. vel in damnationem anime sue celebrat si est sibi conscius alicui peccati mortalis: et copia assistit confessorum. de quo videtur sanctum Theodoro. et alios doctores in quarto disto. xvij. Nota escam dedit dominus timetibus se. scilicet nomen suum. Nota memoriam fecit mirabilium suorum. quia est mirabile quod fecit deus et quod faciet etc. Quarta est. Vox domini confringentis cedros. Ecce sacramentum penitentie de monte altissimo libani. quia cedri sunt peccata facta in altissimo monte superbie. quia omnia peccata reducuntur ad montem superbie. Unde auaricia est superbia. scilicet nolle obedire

ordinatōni dei & ecclesie. nō cōfiteri nec satisfacere. & sic de alijs. Item dedit et ordinauit regulā quō debem⁹ nos regere in diuitijs. de bono iure recipere necessitatē & nō supfluitatē: iniusta restituere: sed auarus nō vult se hūiliare & pformare huic ordinatōni. Sed dicit ego essem pauper si darem amore dei & restituerem iniuste acquisita vel detenta. ego nō faciam. Ecce quō resistit ordinatōni diuine. Ideo auaricia radicata est in monte libani. s. superbie. quia supbia est nō velle se humiliare ad faciendū voluntatē dei. Ideo de luxuria. Jam de⁹ dedit regulā quō gētes debent vti illo ope. s. in m̄fimonio tm̄: s. dicit luxuriosus. q̄re etiā nō extra m̄fimoniu⁹ possum vti actu illo. Ecce quō nō vult subijci voluntati diuine. Ideo luxuria ē radicata in mote supbie. Ideo de alijs pctis. Un̄. Initiū ois pcti ē supbia. Eccl̄. x. sequit̄. q̄ tenuerit illā adimplebitur maledictis. qz maledicti sunt a deo: & subuertet eū in fine. De isto sacro p̄se dicit. Glox dñi p̄gentis cedros pctōz mortaliū q̄stum ad culpas qñ p̄fessor absoluit di. Absoluo te a peccatis. tūc p̄fringit cedros peccatoz. nisi malicia peccatoz obstet. et cōcordat apl̄us hebreo. iij. dicit̄. Cuius est sermo dei & efficit̄: & penetrabilior om̄i gladio ancipiti. p̄tingens vsq̄ ad diuisionē anime & sp̄s: nullus homo cum omnibus gladijs mundi posset scindere vnum cedrum peccati mortalis: sed verbum dei scilicet absolutio sacramentalis: ego te absoluo a peccatis tuis. Quin⁹ ta vox est. Glox dñi intercidentis flammam ignis. ecce sacramentū matrimonij. Ad quō exq̄ Adam peccauit quilibet habet int⁹ vnaz bursam ignitam. que dicit̄ p̄cupiscibilitas v̄ mala inclinatio que est ignis luxurie. iste ignis nō flarescit quousq̄ hō fuerit p̄fectus: & tūc temptat̄ de luxuria. Ad hū qz aq̄ baptis̄mi extinguit ignē inferni: sed nō pōt extingueri ignē luxurie in homie. Quam fortis ignis nec vnq̄ extinguit̄ fuit nisi in xp̄o & in br̄a d̄gine totaliter. De q̄ d̄t scriptura Job. xxxi. ignis est vsq̄ ad p̄ditōem deuorans & om̄ia eradicās genimina vel germina. Nota eradicans om̄ia germina meritoz qñ flarescit. sed p̄ sacramentū m̄fionij d̄ flama interciditur. Dic quō m̄fionij sit p̄ vocē dñi scz p̄ vba de p̄nti. Un̄ p̄ matrimonij interdicat̄ flama luxurie: nō tñ extinguit̄. Dic q̄re matrimonij dicitur sacm. quia respicit xp̄i incarnatōez. Un̄ sic diuinitas et humanitas in vnitate p̄sone: sic etiā vir & vxor in vna carne p̄iungunt̄ r̄. Ad q̄ nō sunt iam duo: s. vna caro. s. in p̄creatiōe p̄lis. Un̄ iste ignis pōt facere flammam in vi-

rū & vxorē sine peccato fuādo debitas circū/ stāntias & cōditōes. & quilibet istoz pōt dicere. A flāma ignis nō sum estuat⁹. Eccl̄. vii. Sed non curabā de alia muliere. & nec ego de alio viro. Ecce vox dñi intercidentis flāmā ignis. Sexta vox est. Glox dñi cōcutientis desertū. Ecce sacramentū ordinis: qz sicut in deserto sunt bestie siluestres. sic in mūdo sunt peccatores. & sic qñ scidunt̄ magne arbores in deserto cōmouet̄ desertū & facit magnū sonū in terra et in nemore. sic in ordinibus cōmouet̄ tota xp̄ianitas. ieiunādo p̄ tres dies quatuor tempoz. ideo vt deus faciat illos quos assu- mit ad sacros ordines dignos. Dic q̄ sunt septē ordines. Prim⁹ ordo ē hostiarior. et qui est in illo ordine debet custodire portas. Secund⁹ cūdus lectorat⁹. qui ē in tali ordine debet legere lectiōes in choro. Tercius est exorcista tus. cōstitutus in tali esse debet cōiurator: de expellēdo demones a corpib⁹. Quart⁹ ordo est acolitar⁹. Debēt ergo acoliti ponere candles ante altare & portare. Et isti qui habēt istos paruos ordines possunt recipere vxores. Maiores ordines sunt. s. subdiaconat⁹. diaconatus. & p̄byterat⁹. & in quolibet ordine tā de maiorib⁹ q̄ de minorib⁹ datur character indelibilis. Et cōmouebit dñs desertū cades. s. sanctā xp̄ianitatē: qz illi qui nō sunt d̄ xp̄iani/ tate non possunt recipere ordines. Et q̄ ordi- nati sunt possunt dicere. Ut sine timore de manu inimicorū nostroz liberati seruiamus illi. In sanctitate & iusticia coram ip̄o omib⁹ diebus nostris. Luce. j. Nota liberati. scz de deserto mūdi posuisti nos in orto ecclesie sancte tue. Ideo dicit̄. Glox dñi cōcutientis desertū. Septima vox est. Glox dñi p̄parātis ceru- uos. Ecce sacramentū extreme vnctionis quō p̄parat ceruos. Dic quō inter alia aīalia plus saltat ceru⁹ r̄. sic anima ab ore corpis saltat ad celū. Anime aut̄ dicunt̄ cerui. qz p̄parāde sunt ad saltandum per vnctionē. Ideo dicit̄. Glox dñi p̄parātis ceruos. Ista vox est forma hui⁹ sacramēti que p̄cedit ab ore sacerdotis. Sacerdotes vnguedo infirmū dicit̄ vocē dñi. vicz. Per istā vnctionē & suā p̄ssimā misericordiā indulgeat tibi dñs quicquid peccasti p̄ visum. vel p̄ aliū sensum tangēdo p̄tē r̄. & que tāgi honeste p̄nt oēs alie p̄tes includunt̄ in corpe. Cum em̄ corpe vngit̄ peccata oblita v̄ alie inclinatioes pctōz que poterāt saltē impedire remittunt̄. De hoc Dauid dicit̄. Qui p̄fecit pedes meos tanq̄ ceruoz et sup excelsa statuens me. ps̄. xvij. Nota q̄ p̄fecit p̄ hoc sacramētū r̄. s. hoc sacramētū nō debet dari nisi i articulo mortis & nisi petat̄. et ideo

de peti in cōmunionē. & tunc potest dari. posito casu q̄ perdat intellectū vel etiam vsū omnium sensuum ex quo anima stat in corpore. Ecce quare dicit̄ thema. Extollēs vocem q̄/ dam mulier r̄.

Seria secunda post dominicā terciā qua dragesimo. Sermo.

Quanta audiui⁹

q̄ facta in capharnaum. fac et hic in patria tua. Lu. iij. Hoc verbū dat mihi motiū predicandi & declarandi vobis opera p̄ncipalia que fecit xp̄s in hoc mundo. S; p̄mo salutē d̄. Aba. Quanta audiui⁹ facta in capharnaū r̄. Pro intellectu istius verbi sciendum. q̄ christ⁹ in puericia sua fuit nutrit⁹ in ciuitate nazareth postq̄ redijt de fuga egypti quousq̄ fuit. xxx. annorū. & ab hominibus reputabatur sanct⁹ hō. s. non predicabat nec faciebat ibi miracula. Et qz tm̄ fuit ibi moratus. ideo fuit dictus Iesus de nazareth Abath. ij. Veniens. scz de egypto habitauit in ciuitate que vocatur Nazareth. vt adimpleretur quō dictū est per p̄phetas. qm̄ nazareus vocabit̄. Postq̄ autē fuerat. xxx. annorum & voluit incipere predicare & miracula facere volens se ostēdere verū deū et hoīem recessit de nazareth. et venit in ciuitatē capharnaum & ibi incepit predicare et miracula facere. illuminare cecos. surdos audire. mutos loq̄. claudos ambulare. mortuos resurgere r̄. Et omnis popul⁹ suspensus erat audies illum. Lu. xix. Neq̄ mirum. audire verba ab ore dei incarnati. Relicta ciuitate nazareth. venit & habitauit in ciuitate capharnaum maritima. et incepit p̄dicare. Et exijt fama hec. scz p̄dicatiōnis et miraculoz in vniuersam terrā Abath. iij. quod audientes illi de ciuitate nazareth. reputabant se a christo esse despectos. qz ibi nihil horum fecerat. ideo erant cōtra eum indignati. Deinde christus predicādo redijt in nazareth. Ad quem venerunt rectores ciuitatis dicentes sibi. Quanta. id est. valde maḡ audiui⁹ facta r̄. Patet thema ad litterā. S; modo volo ipsum spiritualiter pertractare. Christus in ciuitate extranea. scz in patria iudeorū qui noluerūt ipsum recipere vt dominum. iuxta illud Job. j. In pp̄ria venit & sui eum non receperūt. scz tanq̄ deū & saluatore mūdi. imo se alienauerunt ab eo. multa fecit miracula. S; terra christianorū est terra p̄p̄ta xp̄i. qz ip̄m recepit per verā credentiā et deuotam obedientiā. Ideo deuoti xp̄iani possunt deo dicere. Quanta audiui⁹ facta in ca-

pharnaū. i. in terra iudeoz. facz hic in patria tua. scilz in christianitate per imitationē. Nota septem opera p̄ncipalia que fecit christus in patria aliena. scz in patria iudeorum. Primum fuit. scilicet humilis incarnatio. pauper cōuersatio. certa predicatio. dura passio. pia descēssio. vera resurrectō. alta ascēssio. De his possum⁹ dicere christo. Quanta audiui⁹ r̄. Ideo dñe. fac et hic in patria tua. per moralem imitationē. Primum opus notabile & mirabile quō fecit christus in terra iudeorum pro nostra redemptione fuit humilis incarnatio. Abaxime si vultis attendere ad istam speculationem. deus fecit decem gradus creaturarum spiritualium r̄. Quando ergo dicitur. filius dei fuit incarnat⁹. sic intelligitur q̄ descendit et humiliavit se infra decem gradus creaturarum spiritualium et corporalium. Ideo maius opus quod deus vnq̄ fecit vel faciet fuit. q̄ deus fieret homo. & homo fieret deus. De isto opere dicit apostol⁹. Qui cum in forma dei esset: non rapinam arbitratus est esse se equalem deo. sed semetipsū exinaniuit formam serui accipiens. et habitu inuentus vt homo. Phil. secundo. Nota. rapinam. id est vsurpationem. Ecce hic humilis incarnatio. Ideo domine. Quanta audiui⁹ facta r̄ fac et hic. scilicet in nobis. vt des in cordibus nostris. scilicet humilitatis virtutem vt humilietur a pompis vanitatib⁹ r̄. exemplo christi. Quando ergo aliquis dominus p̄latus vel domina humiliatur dimittendo pompas vel vanum ornatum r̄. Ecce hic opus incarnationis christi moraliter quod facit inter nos iuxta suam doctrinam dicens Abath. xj. Discite a me. Domine. et quam lectionem. Respondit. quia mitis sum & humilis corde. Domine. et quid habebimus ex hoc. Ideo dicit. inuenietis requiem animabus vestris. Nota q̄ in paradiso nullus inueniet domū ad quod ascendendum nisi in hoc mundo ipsam edificet.

Nota contra illos qui in hoc mundo edificant magna edificia et possessiones r̄. et non curant edificare in celo nec vnam paruam cellam. Quidam in partibus mosille qui plures viuens edificauerat domos. in agone suo statim moriturus cōquestus est dicens. Inquit plures edificauit domos. vtinam paruulam vel vnam cellulam edificassem in celis. Abodous edificandi in celo est nō expēdere in mūdo omnia in vanitatibus. sed expēdere vnā partem in operibus misericordie. Verbi gratia. Si habetis quinque florenos in redditibus. Expendite quattuor in necessitatibus vestris. et vnum in operibus misericordie.

Hoc modo edificab domū in paradiso ad qui/ escendū post hanc vitam. Dic quō a deo om/ nibus hoibus statutū est semel mori. q̄tū ad/ corpus. et post h iudiciū. q̄tū ad aīam heb. ix. Et q̄i ille qui nihil edificat in alio mundo/ moritur. misera illa aīa dure repellit a x̄po. et/ mittit ad hospitū miserorū. scz ad infernum. S3 illi qui edificauerunt cum gaudio recipi/ untur a x̄po leta facie. Ecce quare dicit. et in/ uenietis requiem animabus vestris. scz post/ mortem corporis. Et p̄cordat apls di. in per/ sona bonorū. Scim⁹ qm̄ si terrestris domus/ nra huius habitatiois dissoluat q̄ edificatio/ nem ex deo habem⁹ domū non manufactā. s̄/ eternam in cel. ij. ad Ro. v. Scdm opus/ mirabile a x̄po factū in iudea fuit pauper con/ uersatio. intrū q̄ nunq̄ fuit aliquis ita paup. qz fm̄ q̄ dicunt euāgeliste nunq̄ portabat pe/ cunias vel escas. S3 ibat predicādo de villa/ in villā. Et post sermonē si aliquis inuitaue/ rat eum ad prandīū dicēs. Abagister exq̄ de/ disti nobis bonū prandīū spirituale zc. Als/ habebat duo remedia. Unū tēpe messis de q̄/ ponit Abath. xij. vbi dicit Abijt iesus p̄ sara/ sabbato. discipuli aut̄ ei⁹ esurientes ceperunt/ vellere spicas. Aliud quia ibat bethaniā ad/ domum marthe. Idem si iuitabatur ad do/ miendū. als ibat cum discipulis suis in deser/ tum. Ecce hic paup̄ima p̄uersatio. de h̄ dic̄/ ipemet. Abat. viij. Vulpes foueas habent. z/ volucres celi nidōs. fili⁹ at̄ hoīs nō hētybi ca/ put suū reclinet. Jō dñe. quāta audiui⁹ zc. fac z hic in patria tua. Quia nō possum⁹ sua/ re tantā paup̄atē vt nos audiui⁹. expellat/ a nob̄ pctm̄ auaricie vt sim⁹ paupes de pecu/ nia de malo iniusto. z nihil habeam⁹ per rāpi/ nā vsurā vel furtū vel simoniā. nec p̄ calūniā. tūc x̄ps s̄ilitudinārie z moralit̄ paup̄ conuer/ sat̄ inter nos. Juxta illd. ij. ad Ro. viij. Sci/ tis ḡfam dñi n̄i iesu x̄pi. qm̄ p̄p̄ nos egen⁹/ fact⁹ est cū esset diues. vt ei⁹ inopia vos diui/ tes essetis. z vos ditaret. S3 singularit̄ cauea/ tis a diuitijs de bonis iniuste acq̄sitis. qz nū/ q̄ habēt bonū finem. imo ad instar pomi cor/ rupti se habēt. qd̄ corrūpit alia poma. Jō d̄/ vult p̄seruare pecunias respiciat album. floze/ nū. vel denariū. Il est ibi vermis rapine. vsu/ re zc. Dicat. nolo aīam meā x̄pi sanguine re/ demptā z sanctissime trinitatis increate yma/ gine insignitā p̄ trāstōrijs diuitijs eternis/ obligare incēdijs. Bndict⁹ q̄ p̄t̄ dicere. deo/ gr̄as. qz nihil habeo male iniuste acq̄sītum/ sic erit diuites. Jō dic̄ x̄ps. Videte z caute/ ab oi auaricia. Luc. xij. Tercū opus fuit/ certa p̄dicatio. qz ipemet de⁹ incarnat⁹ ore p̄

p̄rio reuelauit et p̄dicauit secreta fidei ad co/ gnoscendū illā magnā x̄pi humilitatē. Nota/ similitudinē de rege qui p̄conisaret ordinatio/ nes sui cōsiliū vt maior fides adhiberet. Idē/ de x̄po in consilio secreto sancte trinitatis fue/ runt ordinata secreta fidei catholice. Et licet/ haberet angelos et prophetas quos poterat/ mittere ad p̄conisandū. tñ ipse equitauit. s̄. in/ equo correctionis sue. et cū tuba p̄dicationis/ publicauit secreta fidei. s̄. doctrinā euangeli/ cam. vt gentes meli⁹ crederent z veritatem fi/ dei sine dubio tenerent. Quia oēs alij fuerūt/ peccatores. j. Jōh. j. Si dixerimus qm̄ pctm̄/ non habem⁹. ipsi nos seducim⁹. et veritas in/ nobis nō est. Solus x̄pus fuit sine pctō. qui/ nec falli nec fallere nec peccare nec errare po/ tuit. Ideo absq̄ omni dubio tenēde sunt ve/ ritates fidei catholice. Secus si aliquis alius/ a x̄po publicasset posset aliquis dubitare. qz/ teste iohāne Jōh. j. et j. Jōh. iij. Deū nemo/ vidit vnq̄. vnigenit⁹ filius ei⁹ qui est in sinu/ patris ipse enarrauit illum nobis. Ideo dicit/ apls. ij. Thimo. j. Scio cui credidi z certus/ sum. Ideo dñe. Quanta audiui⁹ zc. Fac/ etiā hic in patria tua. Nota optimū cōsiliū/ beati hieronimi dicentis. q̄ qlibet die debe/ mus dicere Lredo. scz mane z sero. z isto mō/ cor confirmat̄ in fide catholica. als perditur/ paulatim. Ideo nos ecclesiastici mane z sero/ dicim⁹. s̄. in matutinis. prima. z completorio/ Lredo. iuxta ordinationē ecclesie. Jō apls/ Roma. x. Si confitearis in ore tuo dñm̄ ih̄m̄/ z in corde tuo credideris q̄ deus suscitauit il/ lum a mortuis: saluus eris. Quartū opus/ mirabile a x̄po factum in iudea fuit dure pas/ sionis scz in cruce. Nota quia sciebat et vide/ bat q̄ totū genus humanū erat condemnatū/ et sententiātū ad furcā inferni. Qui x̄ps com/ patiens dixit deo patri. Ego solus suspēdar/ in lignum crucis. ne aliquis mihi credens et/ obediens de cetero suspendat̄ in furca infer/ ni. Ecce ratio sue dure passionis. Auctoritas/ x̄ps semel p̄ peccatis n̄is mortuus ē. iustus/ pro iniustis. vt nos offerret deo. j. Petri. iij. Ac si filius regis vellet suspendi p̄ latronib⁹/ liberandis. Inestimabilis amor. si fili⁹ dei/ iustus z sine peccato p̄ iniustis z peccatorib⁹/ ergo dñe fac et hic in patria tua. vt. s̄. nos cru/ cifigam⁹ nō realiter vt x̄ps sed moralit̄. s̄. cla/ uo confessionis in manu dextra. Quia con/ fessio ducit hominē de sinistra. s̄. culpe ad dex/ teram gratie. Clauo penitentie in sinistra. et/ clauo bonorū operum in pedibus. Ideo scri/ ptura. Qui x̄pi sunt carnem suam crucifixe/ runt cum vicijs z concupiscentijs. ad Gal. v.

Quintū opus fuit pia siue sancta descen/ sio. s̄. aīe ad lymbū sc̄toꝝ patrū. ac si rex iret/ p̄sonalit̄ ad captione. p̄ liberatione captiuorū/ quib⁹ ipse misericordit̄ p̄ceret. cū tñ possz mit/ tere michaelē vel aliū. Ecce opus singulare. de q̄ Zach. ix. Tu vero in sanguine testamē/ ti tui emisisti vinctos tuos de lacu in quo nō/ erat aq̄. Dñe fac etiā hic in patria tua. Nota/ quō x̄ps voluit descendē ad sc̄tōs qui erāt in/ lymbō. Qui erāt patres x̄pi fm̄ humanitatē/ ipsos honorando. et exemplū nobis dando/ honorādī pentes in h̄ mūdo. et descēdēdi ad/ eos si sunt in purgatorio p̄ suffragia. p̄plēdo/ testamēta. qui statim sentiunt refrigeriū. Au/ toritas. Qui fm̄ sp̄m̄ sunt que sunt sp̄s sen/ tiant. Ro. viij. Als conq̄runt z petunt iusti/ ciam. Jō dicit scriptura. ij. Abach. xij. Sc̄tā/ ergo et salubris ē cogitatio p̄ defunctis exo/ rare. vt zc. Sextū opus mirabile fuit vera/ resurrectio. s̄. in die pasce. qm̄ aīa de limbo re/ diit ad corp⁹ z surrexit de sepulcro. Dic quō/ in passione humanitas fuit diuisa. s̄ nō diui/ nitas. Ad hoc declarandū nota similitudinē/ de pomo. q̄ diuiso in duas ptes. nō diuiditur/ odor. Vel nota similitudinē in splendore de/ crystallo. Sic cogitate q̄ x̄pi humanitas sit vt/ petia de crystallo plena diuinitate ex coniu/ ctione p̄sonali. qua diuisa splendor diuinita/ tis remansit cū vtrāq̄ pte. s̄. cū corpore in se/ pulcro. et cū aīa in lymbō. p̄pter qd̄ vtrūq̄/ habebat posse in infinitū resurgendi. Jō x̄ps/ Jōh. x. Nemo tollit animā meam a me. s̄. me/ inui⁹. s̄ ego pono eā. et potestātē habeo po/ nendi animā meā. et potestātē habeo iterum/ sumēdi eā. Ideo dñe. quāta audiui⁹ zc. Fac/ etiā hic in patria tua. vt scz corpus nostrū et/ aīa resurgant moralit̄. Corpus autē pctōris/ iacet mortuū in sepulcro pcti mortalis. et aīa/ in inferno sepulta. i. condēnata. s̄ resurgunt/ virtute diuina: qm̄ aīa dimittit pctm̄ superbie/ vel auaricie vel luxurie zc. Tūc corpus reci/ pit animāz qm̄ eius imperio humiliat̄ et facit/ opa misericordie. Auctas. Quō x̄ps surrexit/ a mortuis p̄ gloriā patris. ita et nos in noui/ tate vite ambulem⁹. ad Ro. vi. Septimū/ opus et cōpletiuū aliorū fuit alta ascensio. qm̄/ corā x̄gine matre aplis et discipul̄ ascēdit in/ celū. Jōh. xvi. Exiui a patre et veni in mun/ dum. et iterū relinq̄ mundū et vado ad p̄ez/ Dñe fac et hic in patria tua. Dic quō bis in/ die debem⁹ ascendere in celū. non corpore. qz/ vsq̄ ad diez iudicij corpus nō p̄t̄ ascendere/ in celū: sed sp̄. s̄. mane et sero orando qz ora/ tio est ascensus mentis in deum. vt dicit Da/ mascenus. Dic modū orandi ad instar illius/

qui vult supplicare pape vel regi cui sunt tria/ necessaria. Primo vt camera sibi aperiat̄. Secundo est sibi necessarium vt exhibeat re/ uerentiam regi. Tercio dicat suam supplicati/ onem. Sic crux ch̄isti clavis est paradisi. vt/ dicit Rabanus. que aperit portā camere ch̄i/ sti. Ostende modum significandi. vel exten/ de manus in modum crucis vt moyses facie/ bat et sacerdos in missa. Deinde ingresso spi/ ritu capite discooperto etiam genibus flexis/ ponat se ad pedes iesu ch̄isti. scilicet cogitan/ do cum quo loquitur homo. Deinde presen/ ta tuam supplicationem. scilicet orationem. Idem dicendū cum quis orat deum aut vir/ ginem zc. Dic contra illos qui orant se indu/ endo et calciando. Ideo apostolus. j. Corin. xiiij. Si orem lingua spiritus meus orat. mēs/ autēz mea sine fructu est: Qui subdit. Quid/ ergo est. Orabo spiritu. orabo z mēte. Psallā/ spū. psallā z mēte. Exēplū pulcrū vide de ora/ tione. p̄mo libro apū. xij. cap. de comite cam/ panie qui disposuit pro se oraturum.

Sermo secundus

Ranfies per me

dium illorum ibat. Luce. iij. Sā/ ctum euangelium hodiernum de/ clarat nobis vnam pulcrā defensionēz quā/ fecit ch̄istus contra vnam malam conclusio/ nem vel reprehensionem quam fecerunt sibi/ iudei ciuitatis nazareth. Pro quo sciendum/ q̄ ch̄istus in sua puericia fuit nutritus in ci/ uitate nazareth quousq̄ habuerit. xxx. ānos/ vbi non predicauit nec miracula fecit. s̄ viue/ bat inter eos multum deuote vtens vt dicit̄/ doctores litterales. arte seu officio ioseph. Et/ quia in nazareth fuit nutrit⁹ z tantū morat⁹. ideo vocatur Iesus de nazareth. Abath. ij. Veniēs. scilicet de egypto habitabat in ciui/ tate nazareth. Post baptismū quem a Jōhā/ ne suscepit. z quadragesimā quam ieiunauit/ iuit capharnaum. ibi incepit predicare. et mi/ racula facere Abath. iij. Relicto ciuitate na/ zareth: venit et habitauit in ciuitate caphar/ naum maritima. Exinde incepit predicare. Predicatio enim ch̄isti z miracula diuulge/ bantur per totam terram et fama venit in na/ zareth. propter quod illi de nazareth erāt in/ dignati p̄ eū. qz ibi si fecerat miracula illa. dein/ de x̄ps venit i ciuitatē nazareth. Rectores at̄/ ciuitat̄ et etiā alij de ciuitate idignati contra/ x̄pm̄. dixerunt sibi: Quare in alijs ciuitatib⁹/ faciebat miracula et non in ciuitate sua naza/ reth vbi erant tot infirmi. Ch̄istus autem de/ fendit se tripliciter. scilicet

Feria secunda post Oculi.

Per veram sapientiam.
Per certam experientiam.
Per firmam patientiam.

De tercio dicit thema. Transiēs zc. Dico primo qd̄ christ̄ r̄ndit excusans se per veram sapientiā de maliciosa reprehensione iudeoz. De hoc in p̄cipio euāgelij. Dixerunt pharisei ad iesum. Quanta audiuius facta in capharnaui. fac z hic in patria tua. Dic q̄o qm̄ venit iesus in nazareth intrauit synagogam vbi pharisei gregati dixerunt sibi. Quanta zc. R̄ndit ch̄ast̄ per verā sapientiā sapienter dans rationem dicens. Amen dico vobis. qz nemo ppheta est accept̄ in patria sua. Que quidē respōsio est magne sapiētie. Declarat per regulā philosophie. Qm̄ in oi actione naturali non soluz requirit̄ virt̄ seu potētia agētis. s̄ etiam requirit̄ dispositio materie. Nam actus actiuoz sunt in patiente p̄disposito: vt patet de igne. cuius virt̄ est cōburere. sed nō nisi in materia disposita. qz non cōbureret lapides. Ita in miracul̄ nō solū requirit̄ potētia seu virt̄ p̄sone deuote. s̄ etiā requirit̄ dispositio in illo qui debet recipere sanitatē. vt sit bon̄ et fidelis. et non maliciosus. Cum ergo christ̄us haberet infinitam potentiam et virtutes ad faciendū miracula. adhuc tamen volebat dispositionem in materia. Et quia illi de ciuitate nazareth non erant dispositi. quia nō habebant deuotionem ad christum. imo deridebant eum dicentes. Non hic est filī ioseph et vnde huic hec omnia. Et non credebant in eum. Ratio. quia vixerat inter eos et cognoscebāt eum a puericia. z patrē eius putatiuuz et matrē eius. ideo non crāt dispositi. Unde licz x̄ps h̄ret potentiam z virtutē infinitaz. tñ nō sequebat̄ effect̄ ex indispositiōe materie. Sed illi de ciuitate capharnaui habebāt ad ip̄m magnam deuotionē et reuerentiā et honorem di. Propheta magn̄ surrexit in nobis et qz dē visitauit plebem suā. Lu. viij. Et p̄pter fidē eoz et deuotionem x̄ps curabat eos. Et p̄pter h̄ qm̄ dixerūt sibi. Quāta. i. multa audiuius. R̄ndit. Amen dico vob. quasi di. alia est rō illoz z alia hic. qz hic non creditis sed ibi credunt. Phari. viij. Abūt iesus in patriam suam z sequebantur eum discipuli eius z nō poterat ibi virtutem vllam facere. nisi qz paucos infirmos impositis manib̄ curauit. et mirabatur p̄pter incredulitatē eoz. Nota non poterat. scz de potestate ordinata. qz requirit̄ dispositio. patet x̄pi responsio ad litteram. Abhoraliter sup̄ h̄. Quāta audiuius facta zc. Idem possum̄ nos dicere x̄po. Quanta audiuius facta zc. in terra iudeozum infidelium

fac et hic in patria tua. s̄ in xp̄ianitate. Nota hic septem opera p̄ncipalia que fecit x̄ps in iudea. Vide in p̄cedenti sermone breuiter. Vel dic de miraculis illis. Lecti vident. claudi ambulant. Math. xj. put habes supra in tercio sermone tercie dñice aduentus dñi. qui incipit. Renunciate iohanni. Dico secundo qd̄ x̄pus respondit defendens se p̄ certam experientia. quā dedit de sacra scriptura di. qz multi pphete fuerunt qui in patria sua nō fecerunt miracula. s̄ in alia di. In veritate dico vobis. multe vidue erant in dieb̄ h̄elye in israel qm̄ clausum est celū annis trib̄ z mensibus sex. cū facta esset fames magna in omni terra. et ad nullā illarū missus est h̄elyas. nisi in sarepta sidonie ad viduam. Et multi leprosi erant in israel sub h̄eliseo ppheta. z nemo eoz mundat̄ est nisi Naaman syrus. patet ergo quōd x̄ps r̄ndit p̄ certā experientiam. vbi tangit duas causas siue hystorias. Dicitur breuiter. p̄ma habet. iij. Regum. xvij. de ppheta h̄elya qui erat de iudea. z deus misit eum ad viduam extraneā. ac si de brabanda de mitteret aliquē ad coloniā. Scda hystoria habet. iij. Regū. v. de ppheta h̄eliseo qui sanauit Naaman extraneū. Ecce quare dicit x̄ps. In veritate dico vobis zc. Abhoraliter si istas duas hystorias volumus cogitare siue literaliter siue moraliter. patet qz viduis orphanis infirmis et p̄sonis miserabilib̄ debemus subuenire z defendere. Et oppositum est magnū peccatū. et deus facit singularem punitionē de illis qui persequunt̄ personas miserabiles in hoc mundo. z etiaz in alio. Iō Exodi. xxij. Vidue et pupillo nō nocēbitis. Si leseritis eos vociferabunt̄ ad me. et ego audiam clamorē eozum. Phari. in iudicio deus puniet tales. Dauid. ps. lxxvij. Turbābuntur a facie eius patris orphanoz et iudicis viduarū. X̄pus est p̄f orphanoz et iudex viduarum. Secundo subueniendū est infirmis leprosis zc. Secūda moralitas iuxta intellectum spūalem. vidue et leproso subueniendum est. Vidua em̄ est aia quā x̄ps despōsavit in baptismo qui est in celo. cui aie subueniendum est per orationes. missas zc. Iuxta cōsiliū dauid. ps. cxxxj. Viduā eius benedicens. s̄. de mane. benedicā. s̄. de sero. Nam sicut corpori dantur due refectōes. ita et aie vidue. pauperes eius saturabo panibus. Pauperes huius anime sunt potentie siue qn̄q̄ sensus qui sunt saturandi panib̄ orationū p̄dicationū. sermonū. Leprosus est corpus p̄ luxuriā et gulā. Sanat̄ aut̄ p̄ confessionē. put

Sermo

Feria tercia post Oculi. Sermo.

On dico tibi se

n pties. sed vsq̄ septuagies septies. Abat. xvij. Sermo n̄r erit de scto euāgelio hodierno. Et p̄tinet multas bonas doctrinas morales ab ore x̄pi platas. Sz p̄mo salutē d. ma. Sctm̄ euāgelij cōtinet in summa qn̄q̄ doctrinas morales saluationi n̄re multū necessarias et p̄ficuas. Prima est de fraternali correctione. Scda de spūali iurisdictione. Tercia de exaudibili oratione. Quarta de acceptabili cōuentione. Quinta de amabili remissione. De q̄nta loq̄r the. p̄positū. Nō dico tibi zc. Prima doctrina ē fraternal correctio quō quilibz tenet et obligat corrigere p̄ximū suū qm̄ videt ip̄m errantē et deficientē vel in puncto errandi. hō tenet ip̄m corrigere dulciter et fraternaliter si credat vel sperat qz p̄ suam fraternalē correctionē corriget̄ z emendabit̄ als melius esset tacere. Rō huius correctionis est. qm̄ deus nō est cōtent̄ qz quilibet p̄curet sibi soli saluationē. s̄ etiaz p̄ximo suo. Null̄ dicat. quid ad me de tali. sufficit mihi qz ego nō faciā malū. qm̄ deus dedit p̄ceptū de dilectione p̄ximi dicens. Diliges p̄ximū tuū sicut teip̄sum. et deus mādauit oibus. et vnicuiqz de p̄ximo suo. Et sic quilibet curā h̄re debet p̄seruandi nō solū bonū p̄xiū. s̄ etiaz bonū p̄ximi. et non solum corpus p̄xiū. s̄ etiam animā p̄ximi. et nō solū animā p̄xiū. s̄ etiam animā p̄ximi et plus qz corpus p̄xiū. Null̄ igit̄ dicat. qd̄ ad me. Iō dicit scriptura sacra. Deus mādauit vnicuiqz de p̄ximo suo. scz corrigendo. Eccl̄. xvij. De hac fraternali correctione dicit x̄pus in p̄cipio euāgelij. Si peccauerit in te frater tuus. vade z corripe eū inter te z ip̄sum solū. Si te audierit lucratus es fratrē tuum. Si aut̄ te nō audierit adhibe tecū vnū vel duos. vt in ore duorum vel trium stet omne verbū. Sz si nō audierit eos dic ecclesie. Si aut̄ ecclesiā non audierit sit tibi sicut ethnici z publicani. Nota quōd sunt quatuor cōditiones gentiū siue gradus de quib̄ deus dat doctrinā qualiter sunt corrigendi in suo gradu. Quidam sunt simplices et corrigibiles. quidā sunt elati et p̄sumptuosi. quidā sunt duri et p̄terui. quidā sunt iniqui et maliciosi. p̄mi libent̄ suscipiunt correctionē. dicendo correctori. grās ago. Ego cognosco qz me maxime diligitis. Et de istis dat nobis x̄ps doctrinā correctionis dicens. Si peccauerit in te zc. id est. p̄ra te vel intra

figuratū fuit in curatiōe naamā leprosi. iuxta quōd p̄cepit christus decē leprosis di. Ite ostēdit vos sacer. zc. Lu. xvij. Hec ostēssio fit in p̄fessione sacramentali. Dico tercio qd̄ x̄ps respondit per firmam patientiā. Postq̄ x̄ps responderat iudeis per veram sapientiam et per certā experientia indignati iudei surrexerunt contra x̄pm et ciecerūt eum extra ciuitatem et duxerūt illū vsq̄ ad sup̄ciliū mōtis vt precipitaret eum. Ipse aut̄ transiēs per mediū illozū ibat. Patientia est necessaria vbi iā verba nihil valent. Hic ostendit x̄ps excellentiam corporis glorificati. scz subtilitatē trāsitus per mediū illozū ibat. z non videbat. In quo patet patientia de iniurijs sibi factis. qz noluit se vindicare. s̄ patienter recessit ab eis. Questio. cum christ̄us venisset ad saluandū sibi credētes et obediētes per mortem. quare noluit mori illa morte. Quia si ipse voluisset ita bene fuisset saluati et redēpti. Ratio pro nostra instructiōe noluit mori illa morte. vādo nobis exemplū ne moriamur precipitati. Dicitur quomōdō dyabolus facit homines ascēdere in altum montē sup̄bie per honores z dignitates zc. De q̄ dauid loquēs dyabolo. dicit Propter dolos. s̄. tuos posuisti eis. s̄. i ymaginationē ascēdere. deiecasti eos dū alleuarētur. ps. lxxij. Dic p̄ctice. Religiosus qui stat simpliciter in suo monasterio fuādo regulaz obediētiā paupertatē z castitatē. z cerimonias sui ordinis. dyabolus nihil pot̄ ē. imo perviam planā vadit ad paradisū. Si dyabolus ponit in corde suo qz ascendat als nihil appreciabit̄ zc. et paulatim dimittit cerimonias zc. Ecce q̄r dicit p̄p̄ dolos. Idem de simplici sacerdote dicente officium suum deuote. nō curat de cōcubina. qz nō sufficiūt reddit̄. Si dyabolus ponit in corde suo vt ascendat z fuat dñis zc. Idem de scholarib̄ simpliciter viuētibz cum suis officijs qui via recta vadūt ad paradisū. Iō dicit dyabolus. Ego faciā eū ascēdere zc. Nota de vanitate. qz null̄ est contentus. vt filī sit sicut pater. s̄ qz ascendat. qz notarius nō est cōtent̄ qz filī suus sit notari. s̄ iurista. Idem de iurista qui non vult qz filī suus sit iurista. s̄ qz sit miles. Dic cōtra patres dānatos qui dimittūt filijs zc. deiecasti eos. Idē de mulieribus que qm̄ stant in domo simplici ter nutriunt filias. et seruiunt et obediunt viris suis. Sz dyabolus ponit in corde vt ascendat zc. Iō x̄ps sciēs modū dyaboli noluit mori precipitatus vt daret nob̄ exemplum cauēdi a tali morte. z si sum̄ iā alte vt x̄ps. de scēdam vt ip̄e hūiliādo nos Job. xxx. Eleuasti me z q̄st̄ sup̄ vētū ponēs elisisti me valde

te. qz in exponit p̄ v̄tra. Itē qñ scis q̄ ille fecit hoc pctm̄ et credis q̄ ex tua fraterna cor- rigeone corriget. tūc vade et corripere eū dul- citer. scz caritatiue reuerenter. h̄ mō persona simplex et corrigibilis optime et gratāter reci- pit coactionē. et sic lucratur eris animā ei⁹ se- crete inter te et ipm̄ solū. Et cōcordat apls di. Fratres si p̄occupat⁹ fuerit homo in aliq̄ deli- cto. vos qui spirituales estis hmōi instruite in spū lenitatis. Gal. vj. Secūdi sunt elati et p̄sumptuosi qui nimis p̄sumūt de se. De q̄ bus dicit xps. q̄ ad tales corrigēdos debz hō venire cū testib⁹. dicēdo. Si mihi non creditis petatis a tali et tali qui sūt bōe p̄scie. Si autē p̄sumptuosus dicit. Ego itelligo et scio ita bñ sicut vos et ipi. et vult se excusare. Tūc adhi- be vñū testē vel duos. scz auctoritates noui et veteri testamenti. dicēdo. Quō potest excu- sare vos. Ecce qd̄ dicit sc̄ptura sac̄. et h̄ est qd̄ xps dicit ibi. Si autē te nō audierit ex sua p̄- sūptiōe. adhibe tecū adhuc vñū vel duos et. vlsq̄ om̄ib⁹. Tercij sunt adhuc p̄teruio- res. qz peiores. qz sūt duri et p̄terui h̄ntes spi- ritū p̄traditiōis. et statim exponūt auctates dicētes. Abeli⁹ itelligo ego q̄ vos. Talibus est ali⁹ mod⁹ suand⁹. scz allegādo determinati- onem ecclesie. vel alicuius sancti doctoris. et sic itelligitur illud verbum christi. Dic eccle- sic. quia alias peccatum occultum non posset probare. Ideo dicit. Si non audierit eos dic ecclesie. Allega determinationem ecclesie.

Quarta conditio personarum est iniquo- rum et maliciosoz. qui dicūt malum de deter- minatōe eccle. et de doctorib⁹ sanctis. de q̄b⁹ dicit xps. Sit tibi sic ethnicus et publicanus. Contra tales dicit bñs iohes. Si quis veit ad vos. et hāc doctrinā. scz ecclīasticā non offert nolite eū recipere in domo nec aue ei dixeritis. Qui em̄ dicit illi aue cōmunicat opibus eis malignis. i. ioh. d. Nota de operibus mali- gnis. i. despectiue loquēdo. dicēs. qd̄ ad me de determinatione eccle. vel pape. vel doctor. ecce opera maligna. Scōa doctrina est spi- ritualis iurisdictionis. quā habent p̄lati. eccle- siastici. et p̄bri ibi. Amē dico vob. q̄cūq̄ liga- uerit sup̄ terrā erunt ligata et in celis. et q̄cūq̄ soluerit sup̄ terrā. erūt soluta et in cel. Nota amen. i. certe. et loq̄batur xps apls et disci- pulis tanq̄ p̄lati et p̄bas. et in p̄sona ipoz no- bis ecclīasticis. Hec iurisdictionis spūalis sin- gularit̄ ondit et suat in p̄fessione sacramenta- li. in q̄ p̄fessor soluit et ligat. Soluit autē cum absoluit a vinculis pctoz peccatorē. quia q̄t pctā hēt aia. tot vinculis est ligata in illo mē- bro p̄ qd̄ peccauit. Dic quō aia hēt oia mem-

bra vt corpus. s̄ sunt spūalia. Et si hō peccat iurando et. vel p̄ximū diffamādo. aia ligat in gutture. Idē de alijs auctas. Iniquitates sue capiūt impiū et funib⁹ pctoz suoz quicq̄ p̄stringit. Prover. v. Itē. Sines pctoz cir- cūplexi sunt me. ps. cxvij. S3 qñ pctā p̄fitef cū p̄posito nō redeūdi ad pctā. et absoluit a p̄fessore soluit et etiā in celo apud dñm. De- inde ligat. p̄niam iniūgendo. Sicut bonus medicus soluit ligamenta infirmis et imposi- ta sibi medicina ligat iterū. Ita facit cōfessor qui soluit ligamēta pctozū. Deinde ligat pe- nitentiā. Hec corda p̄nie debet esse de tribus filiis. i. ieiunij. orōnis. et elemosyne. dicēdo pe- nitenti. faciatis h̄ et hoc. Ita sunt q̄ ligant et obligant ipm̄ in terra et in celo corā deo ad fa- ciendū p̄niam iniunctā. als damnabit. Ecce q̄re dicit. Amen dico vobis. q̄cūq̄ ligaueris sup̄ terrā. i. in penitētijs iniunctis. erūt li- gata et in celis. Hec spūalis iurisdictionis fuit p̄- mo commissā beato Petro aplo. qñ dixit sibi xps. dabo tibi clauces regni celozū. Mat. xvj Deinde cōmisit eā omnibus apls di. Amen dico et. Que est ista rō. dicendū. ad osiden- dum q̄ ista p̄as ecclīastica est in papa fon- taliter in facto iurisdictionis spūalis. Tantū posse hz papa q̄tū habuit bñs petrus apls licet nō in miraculis faciendis. Et a papa de- scēdit p̄as in alios. sicut sentimēta sunt fon- taliter in capite. Et ab ipso descendūt et deri- uantur in alia mēbra. Questio h̄. Ex quo deus cōmisit suā p̄tatem p̄byteris. qd̄ in isto casu ē faciendū qñ pctōz nō p̄ponit abstinere a pctis vel qz non vult restituere vel remittē iniuriā. vel petē veniā ab offenso. vel si vult recedē a mala societate. et p̄fessor ex ignoran- tia vel verecundia vel fauore. ne dñs quia ē magn⁹ hō indignef p̄ ipm̄. absoluit eū. De fa- cto est q̄stio. si ē absolut⁹ vel nō. et videt q̄ sic ex q̄ xps vniuersali dixit. Quēcūq̄ soluerit sup̄ trā et. Aliq̄ doctores tā theologi q̄ iuri- ste expediūt se de r̄fissioe aliqd̄ addendo. q̄ hoc itelligit clauē nō errante. i. p̄fessore. S3 aliē est r̄fidendū et subtili⁹ seruata vniuersali- tate. q̄cūq̄ solueritis et. Nota sup̄ terram. q̄re dicit sup̄ terrā magis q̄ in terra vel infra terrā. Solutio. p̄pter h̄ qñ q̄ soluit ex igno- rantia verecūdia timore vel amore nō soluit sup̄ terrā. qz affectionē terrenā ponit sup̄ se. s̄ soluit infra terrā. S3 si p̄fessor soluit sup̄ trā. vlt̄ verū est qd̄ dicit xps. Quēcūq̄ et. Et autē sic sup̄ capiat̄ in sacra scriptura. Auctas Ecclī. i. Exaltasti super terrā. i. sup̄ terrenas affectiones habitationem meā. Ideo quādo deus cōmisit apostol̄ executionē. et post suā

resurrectionē declarās eis suā intētionē et qd̄ voluit dicere sup̄ terrā dixit. Accipite spiritū sanctū. q̄rū remiseritis peccata. ioh. xx. Nō accipite sp̄sanctū. q. d. in absoluēdo nō mo- ueamini amore vel timore terrenali. s̄ affecti- one spūsancti. S3 multi miseri p̄fessores po- nūt se infra terrā. qz nō respiciūt nisi amorem carnalē. vel vt habeāt pecunias et. Hāc po- testatē nō cōmisit de⁹ homib⁹ añ suam incar- nationē. imo dicebāt iudei et bñ. Quis potest peccata dimittere nisi sol⁹ de⁹. Mat. ij. S3 ex quo de⁹ fecit se hoīem et assūpsit forozē no- strā. s̄ hūanitatē in tanta p̄iūctiōe q̄ iā nō sūt duo sed vna p̄sona. voluit exaltare homines cōmittens eis posse diuinū. s̄ remittere pctā. Ecce rō q̄re sacerdotes habēt tantā potesta- tē. Patet etiā r̄fissio ad illos q̄ dicūt. Q̄ bñdi- cti t̄pus erat antiquit⁹. qz nō oportebat cōfi- teri peccata. imo erat maledictū t̄pus. qz de⁹ nō fecerat mgros rōnales. qz ipse erat ita terri- bilis et durus. q̄ neminē absoluebat vt habe- ret gloriā. Tercia doctrina est de exaudibili- tate ofone. s̄. quē modū debem⁹ tenere in nostris oratiōib⁹ vt exaudiamur. ibi. Iterū dico vo- bis. q̄ si duo ex vobis p̄senserint sup̄ terrā de omni re quācūq̄ petierint fiet illis a p̄fe meo qui in celis est. Hic danf̄ multe expositiōes s̄ accipiā illam que magis facit intellectū et cō- cordat cum textu. In dicta auctoritate ponūt tres p̄ditiones. p̄ma ibi. Si duo ex vobis p̄senserint. Isti duo sunt cor et lingua. que de- bent p̄sentire. id est cōcordare in ofone. si de- bet exaudiri. qz nō est dāda lingua deo et cor mūdo de mūdānis cogitādo. Quia talibus pplis dicit xps. Hic plus labijs me honozat. cor autē eoz longe est a me. Sine causa. i. sine vtilitate colūt me. Mat. xv. Jō aplus. Si orē lingua. suple t̄m. mēs mea sine fructu est. i. Lōzinth. xiiij. Lyprian⁹. Quō de⁹ exaudiet orationē tuam. quā tu nō vis audire. Hec est causa q̄re multoties nō exaudimur in nostris ofonib⁹. qz ista duo. s̄. lingua et cor non cōcor- dant. Petitis et nō accipietis. eo q̄ male peti- tis. Jac. iij. Ideo Aug⁹. Psalmis et hymnis cū oratis deū. hoc verset. i. corde qd̄ p̄ferit in ore. Vel sic. Si duo ex vobis p̄senserint. s̄. in- iuriat⁹ et iniuriās. qz licz de qlibet pte sint alij q̄ plures t̄m ad istos duos pōt totū reduci. et nisi istū duo cōsenserint in bona pace. als ofo eoz non exaudit a deo. Imo qñ orāt de⁹ clau- dit sibi aures. Auctoritas Ysaie. i. Lum exte- deritis manus vestras auertat̄ oculos meos a vobis. Et cum multiplicaueritis orationes non exaudiat̄. Ahanus enim vestre sanguine plene sunt. Non solū ille qui de facto occidit:

sed etiā ille qui corde desiderat mortē inimici habet man⁹ plenas sanguine. i. ioh. iij. Dis qui odit fratrem suū homicida est et. Ideo est necessaria cōcordia inter ipos vt oratio exau- diaf. Mat. xi. Lum stabitis ad orandū di- mittite si qd̄ habetis aduersus aliquē vt et p̄f vester qui in celis est dimittat vobis peccata vestra. Et si nō dimiseritis. neq̄ pater vester dimittet vobis peccata v̄ra. Secūdo dicit sup̄ terrā. scz q̄ ista cōcordia fiat sup̄ terrā et nō sō terra. Sup̄ terrā petunt illi qui in suis orati- onib⁹ petunt remissionē peccator. gloriā pa- dis. tales audiunt. Quodcūq̄ petieritis pa- trē in nomine meo dabit vobis. s̄. saluationē. Sub terra petunt illi q̄ in suis ofonib⁹ petūt diuitias. honores. quos deus exaudit qñq̄ et qñq̄ nō. Tercio dicit. De omni re quacūq̄ petierint: fiet illis. s̄. illud qd̄ est meli⁹ et vtili⁹. et nō dicit: fiet illis illud qd̄ petūt. Sed dicit glōse et doctores q̄ itelligit sic: fiet illis. sup- ple si petūt rem iustā. fiet illis. suple vtiliter et salubriter. Confidēter pete qz vñū de duob⁹ erit vel accipies qd̄ petis. vel meli⁹ q̄ petas.

Quarta doctrina est de acceptabili cōuen- tiōe. s̄. qñ cōuenim⁹ simul et cōgregamur quō poterimus placere deo dicens. Ubi sunt duo vel tres cōgregati in nomine meo: ibi ego sum in medio eorum. Nota in nomine meo. nomen p̄p̄riū christi ē Iesus. Luc. ij. Uocatū est no- mē eius iesus. alia nomia illa sunt cognomina Quā cōgregamur p̄ salute animaz vel cōmu- nitatū in iesu noie. qd̄ idē est qd̄ salus vel sal- uator. Primo cōgregamur in officijs diuinis in nomine iesu. s̄. p̄ saluatione animaz. vbi nō sunt nisi duo. scz ecclesia et laici et viri et mulie- res. vel tres. scz chorus dexter et sinister. et illi qui sunt in medio. in pulpito. et iesus est i me- dio eoz. Secūdo cōgregamur i sermone vbi sunt nisi duo. s̄. p̄latus et p̄dicator. vel tres. scz ecclīastica. laici. et p̄dicator. et xps est in medio Nota q̄ quō p̄dicator dz diligēter studere et plus attēte audire. Nō quō si qd̄ dormit vel si respicit mlieres. et ecouerfo. qd̄ dicit angeli q̄ sūt cū xpo i medio. Tercio cōgregamur nos ecclīastica ad officiū diuinū. Et qñ dicit: deus in adiutorij. subito est xps ibi et chorus incli- nat⁹ p̄tra chozū. s̄. xpo i medio existēti reuerē- tiā exhibendo. ergo reuerēter inclinari debe- mus. S3 qñ aliq̄s stat incōposite i choro dicit xps et sancti angeli. Dñe hic nos labijs hono- rat. cor autē ei⁹ lōge est a nobis. Mat. xv. Nō de beato Matino q̄ semp̄ timebat in choro. Qui interrogat⁹ q̄re timeret r̄ndit q̄ p̄p̄ xpi p̄sentia. Ubi si rex cp̄us vel papa eēt in choro quō staret quilibet honeste et cōposite. Nota

Nota qua debet q̄rere cor et lingua.

Nota quā martini p̄ h̄ mebat et rōz.

contra dissolutiones que sunt i choro. Quarto congregant enā domini et rectores civitatis vel ville in nomine Iesu. quādo pro bono et utilitate cōmunitatis cōveniūt. ibi est xps in medio. Nota si est ibi aliquis rector: siue cōsiliarius nō recte incedens. sed respicit carnem vel sanguinē vel munera et non deum. angeli chasto poterint dicere. Domine occidam istū pditorē. Sed quādo vident ipm incedentem recta intentiōe p utilitate cōitatis cōmēdant ipm chasto. Idem qm cōgregant p pace vel causa matrimoniali. ibi est xps i medio si nō mēdosa ibi dicant. Veritas tamē qm pōt taceri. qz nō omnis veritas est dicēda in omī loco. Et possunt dicere qm nō mentiunt. Tu aut in nobis es dñe. et nomē sancti tuum inuocatū est sup nos. Hiere. xlii. Quinta doctrina est de amabili remissione. s. remittendo iniurias sibi ad iniuicē. Hoc ostēdit ibi accedēs ad cum Petrus dixit. Dñe quoties peccabit in me frater meus et dimittā ei vsqz septies. Dixit ei Iesus. Nō dico tibi vsqz septies sed vsqz septuagies septies. Matth. xviii. Omnes glose ordinariē et expositores dicūt q septuagies septies. i. totiens quotiens et sic intelligit. Nota tamen q iste numerus septuagies septies pōt exponi tripliciter. s. collectiue. diuisiue. et multiplicatiue. Collectiue exponendo septuagies septies. i. septuaginta et septē vicibus. Ratio. qz in sacra scriptura numerus septenari⁹ significat vniuersalitatem pfectam et totalitē. Cū Tho. xij. legit q dixit angel⁹ Raphael Thobie. Ego sum angelus Raphael vnus de septē q stamus aī deū Ubi dicit glosa. vn⁹ de vniuersis. qm q septies cōiungit cū septuaginta tūc significat vniuersalitates. Secūdo exponit diuisiue. sic septuagies ex vna parte scz debes remittere et septies ex alia scz debes remittere. Cū legit Leuit. xxv. q dñs ordinauit iudeis iubilē de septē in septē annis: vt pmitterent quiescē terrā nec seminarēt neqz colligerent: dicens. Sex annis seres agrū tuum et sex annis putabis vineā tuā. colligesqz fructus eius. Septimo autē anno erit sabbatū requietiōis domini. Itē ordinauit aliud iubilē septē annorū: et in illo remittebat omne debitū dicens. Sanctificabis annū qinquagesimū. et vocabis remissionē cunctis habitatoribus terre. Leuit. xxv. In quo ostendit et innuit nobis duplex modus remissionis. Primus vt pmittamus quiescere terrā. s. corpus pximi. ne sibi noceamus vindictā recipiēdo. Secūdo remittere omne debitū. s. omne odiū et irā cordis. Tercio pōt exponi multiplicatiue. tūc septuagies se-

ptē. id est septuaginta vicibus septē que sunt ccccxc. in quo numero innuunt nobis septuaginta hebdomade: vt habet Daniel. ix. Septuaginta hebdomade significant q tot anni transire debebant a Daniele vsqz ad xpm. Et ista expositio tangit causam remissionis: qz sicut xps virtute passionis sue venit ad remittendū peccata. sic nos exemplo xpi debemus remittere iniurias. Ephe. iiii. Estote benigni iniuicē et misericordes. donātes iniuicem sicut deus in xpo donauit vobis. Prima expositio tangit numerū remissionis. qz septuagies septies. id est totiens quoties. Secūda tangit modū. nō tangēdo corpus. Tercia tangit causam. qz nos exemplo xpi debemus remittere et amorem sui vt cleuēmur exposit i gaudiū sempiternū. Amen.

Feria quarta post Oculi Sermo.

Ware discipuli

qui trāsgrediunt traditiones senioꝝ
Matth. xv. Sermo erit de sancto euāgelio et. Sanctū euāgelii ptinet tres magnas qstiones q fuerūt p xpm disputate et de terminate. Prima fuit phariseoꝝ ptra xpm. et ista fuit infectiua et maliciosa. Secūda fuit iudeos. et ista fuit instructiua et virtuosa. Tercia fuit discipuloꝝ cū xpo. et ista fuit dubitatio et timorosa. De prima qstione quā fecerūt iudei ptra xpm dicit thema. Quare discipuli tui et. Prima cōclusio fuit phariseoꝝ ptra xpm. Pro cui⁹ declaratione sciendū. q iudei seruabāt antiq̄tus magnā mūdiciā exteriorē lauando sepe manus. faciē. pedes. vestimēta et totum corpus et vasa. et in hoc faciebāt magnam vim vt extra essent mūdi. Autoritas. Pharisei et oēs iudei nisi crebro lauent manus suas nō manducāt. tenētes traditiones senioꝝ scz ordinationes et consuetudines eis traditas ab antiq̄s. Matth. xxiii. Sed intus de mūdiciā aīe nō curabāt. imo aīa erat immūda et plena maculis supbie. auaricie. luxurie. iracūdie. et alijs peccatis. Ideo dicit eis. Cle vobis scribe et pharisei hypocrite qui mūdatis qd de foris est calicis et parapsidis et int⁹ estis pleni rapina. Matth. xxiii. Sed xps ostēdebat oppositū discipulis suis. s. vt seruaret mūdiciā interiorē ne in intellectu haberēt maculā erroris. nec in voluntate odiū nec rancorē. nec i memoria desiderii vindicte. nec i corde supbiā. nec malam cogitationē. et q vitaret peccata. De mūdiciā aīe corporis ad extra non multū curabant. nec de ablutiōe manūū qm debebant comedere. ppter qd iudei infectiue dixerūt xpo Quare discipuli tui trāsgrediunt traditionē

senioꝝ. Nō enī lauāt manus suas cum panē māducant. Ecce h qstio inuectiua et maliciosa. qsi dicerēt. Nō est culpa discipuloꝝ. s. tua q es immūdus. ideo male nutris discipulos tuos. Quib⁹ rīdit xps excusando suos discipulos de peccato. sed nō de rusticitate. Non qd intrat in os coinquinat hominem. s. qd pcedit ex ore. Et dixit eis septē peccata in quib⁹ ipsi erant culpabiles. Et isto mō pma qstio fuit disputata seu determinata. Moraliter. In hoc defectu iudeoꝝ sunt modo multi xpiani qui habēt magnā curā et diligentā de mūdiciā exteriori se lauādi et purificādi manus. faciē. corpus. et nō curāt de mūdiciā interiori et spūali. scz animā. que sunt immūde et maculate p vlturam et rapinas. furta et. que nō pnt mūdari nisi aqua restitutionis. Quia non dimittit peccatū nisi restituat ablatū. Regula theologie et iuris. Item camisia corporis lauaf quolibet mēse. Secus de camisia aīe q est cōsciētia. Augustin⁹. Homo bona vis habere et bonus nō vis esse. Quid ē qd malū vis habere. nihil oīno. nō vxorem. non filiū. non tunicā. puto vere nec caligam. Rogo ppone animā calige tue. Et nota quō caliga dissoluta fuit. Sic anima misera dissoluta p odiū rancorem suū cū amore pximi. cum filo dilectiōis. et acu charitatis. Iuxta illud apli. Sup oīa charitatē habete. quod est vinculū pfectiōis. Itē caliga plena puluerib⁹ excutit. Sic anima plena puluerib⁹ per auariciā excutit. per restitutionē et elemosynarū largitiōē. Itē caliga immūda lauaf. sic aīa lauanda est i fonte baptismatis. Ideo dicebat xps. Cle vobis scribe et pharisei hypocrite qui mūdatis qd de foris est calicis et parapsidis. intus autem estis pleni rapina et immūdiciā. Pharisee ecce mūda prius qd intus est calicis et parapsidis. vt fiat et id qd de foris est mūdi. Matth. xxiii. Utinam hec christi maledictio non tangat vos. Ideo teneatis consiliū ysaie qui loquit de mūdiciā spūali in psona dei dicens. Lanamini et mūdi estote. ysa. j. Secūda qstio fuit ptra iudeos dicens. Quare et vos trāsgredimini mandata dei ppter traditionē vestrā. Hec qstio fuit instructiua et virtuosa. Pro cui⁹ declaratione sciendū. q iudei illi cum quib⁹ disputabat erant maiores et rectores populi et sacerdotes. Et erant ita auari q faciebant taliter q tota pecunia populi venit ad manus eorū. Faciebant ordinationes et leges contra pcepta dei taliter q omnia vota. oblationes. sacrificia. diuicie. p̄micie venerūt ad manus eorū. ppter hoc dicebant populo q sicut deus valeret plus q oīa alia. ita etiā

qd sibi offert ē melius. Ideo si aliqz vestrū tenet aliqd de malo iniusto offerat illud deo in templo. et nō oportet facere aliā restitutionē. qz totū dei est. Quā dñi est terra et plenitudo eius orbis terraz et vniuersi et. Ideo offerendo sibi illud dat dño pncipali. Quā si aliqd recipit a seruitore alicui⁹ dādo illud dño suo excusat et. Ecce qualis mod⁹ dandi pecunias. qui quidē est ptra pceptū dei. qd pcepit ex parte restitutionē. Itē si filij habebāt parentes indigētes. si offerebant deo in tēplo illud qd debebāt dare subueniēdo parētibus: excusabant. etiaz si morerent fame: qz deus est pncipalis pat. Ecce leges et ordinationes iporum malas. ppter qd multi nō curabāt restituere nec parētibus succurrere. et sic frangebāt pcepta dei. ppter qd dixit eis dicens. Quare vos trāsgredimini mandatū dei ppter traditionē vestrā. nā deus dixit. Honorā patrē et matrē. Et q maledixerit patri vel matri morte moriet. Vos autē dicitis. id est ad dicendū alios inducitis. Quicūqz dixerit patri aut matri. Pater o mater. mun⁹ quodcūqz est oblatū in templo ex me. i. ex mea deuotiōe. tibi pderit ad utilitatē aīe magis q si darē tibi. qz tūc pdesset soli corpi. vel tibi. pderit. q. d. non. imo sacrilegus esses si acciperes qd deo deuoui. vt videt intelligere Hieronym⁹. Et sic nō honoratis patrē et matrē. et irritū fecistis mandatū dei ppter traditionē vestrā h ypocrite bene pphetauit de vobis ysaia dicens. Popul⁹ hic labijs me honorat. cor autē eorū longe est a me. Sine causa colūt me docētes doctrinas et mādata hominū. Et dixit audite. Non qd in os intrat coinquinat hominē. sed qd exit d ore hoc coinquinat hominē. Ecce hic qstio correctiua et virtuosa. Illi autē nō poterant respondere. Moraliter habemus hic duas instructiones. Prima tangit aliquos ecclesiasticos qui volunt omnia hēre vt illi pferunt iudei siue p capellarias siue p annuaria siue missas et. querētes et tenentes varios modos vt habeant pecunias a gentibus dicētes. Date hic elemosynas ex quib⁹ remittunt vobis quadragesime fracte et vota et pculsiones parentū et hmōi. qd papa nō possit absolueri sine cōtritione. Quib⁹ potest dici. Quare vos trāsgredimini. Secūda instructio quā tangit de⁹ est qstio. quare xps dimissis alijs peccatis i quib⁹ erāt nimis culpabiles iudei cū qb⁹ disputabat singlarit. ipos reprehendit de pctō q honorē parētū. Responso. q h fecit xps ad exemplū nfm. ad ostēdēdum quātā vim facit de⁹ q hos. qz si nō esset pceptū diuinū de honore parentū. mī natura

Docet q tenemur honorare parces z eis subuenire. Un cogita quot mala sustinuit mater portado i utero. pariendo. nutriendo. masticando. mudando zc. ideo dicit scriptura sancta. honora patre tuu z gemitus matris tue ne obliuiscaris. Memeto qm nisi p illos natus no fuisses. z retribue illis quo z illi tibi. Eccl. vij. Nota hic de romanis gentib quod antiquitus adorabant diuersas imagines tam hoim q iumetozu. sed no adorabat imagines auu nisi solum de cyconia. et hoc ppter honorem que faciunt parentibus. qz pudent eis in se neclute. Propter b dixerunt romani q aliqd haberet diuinitatis. z ideo adorabant imaginē cyconie. No hic q legit i factis notabilib romanoz de illa muliere ad morte sententiata vt i captioe mozeret fame. Ad qua veniebat filia dādo sibi lac zc. Hoc narzat valerius maximus. Ido de honore parentu habemus Ephe. vij. Filij obedite parentib vris in dno. Nota in dno non dicit contra dominu. Hoc iustum est p Moyfen. honora patrem tuu et matrem tuam vt bene sit tibi. s. i diuitijs temporalib. z sis longeuus sup terram. s. in bona z longa vita. Exod. xx. Tercia questio fuit aploz cum xpo q fuit questio dubitativa et timorosa dicens: Scis qz pharisei audito hoc vbo scandalizati sunt. Pro cuius declaratioe sciendū. qz vidēs xps q pharisei ex suis vbis non fuerūt correcti nec emendati dixit eis. Hypocrite ab ypos qd est sub. z crisis qd est aurū. i. supra deaurati. bñ pphetauit de vobis Ysa. dicens: Populū blabijs me honorat zc. qz ore deū laudabāt. sed opere cōtra deū faciebant. Ido xps. Sine causa colūt me. i. sine vtilitate. Postq aut vocauit eos hypocritas indignati sunt cōtra xpm minādo sibi ad morte. ppter qd apostoli dixerunt xpo cum timore. Scis qz iudei audito hoc verbo zc. Quibus respōdit xps. Dis plantatio quā nō plantauit pater meus eradicabit. Simite illos. ceci sunt z duces cecoz. Cecus aut si ceco ducatur ppter ambo in foueam cadunt. Tūc dixit Petrus. Ediffere nobis pabolā istā. At ille. Nō intelligitis: omne qd intrat in os. in ventrē vadit z in secessum emittit. Que aut pcedūt de ore de corde exeūt. z ea coinquināt hominē. De corde exeūt cogitatioes male. homicidia furta. adulteria. falsa testimonia. blasphemie bec sunt que coinquināt hoim. Nō lotis aut manib māducare nō coinquināt hominē. Nō ois plantatio. Antiquit synagoga dicebat vinea dñi Ysa. v. siue ortus dñi sic mō ecclesia. Prelati erant arbores magne. Populus vō plāte. Tēpore aut xpi plati erāt plātati in

De honore per huz.

synagoga z nō a deo vt Aaron. s. a symonia vel a genere. z nō p electionē vel specialē puisionē sed p intrusionē z p ingressione suaz. Ideo dixit xps. Dis plātatio zc. eradicabit zc. radicitus flatu venti. s. vbi xpi dicens i die iudicij. Discedite a me maledicti zc. Athab. xxv. ideo nō timeatis eos: simite illos. si scanzalizent nō curetis. Quilibet q respiciat quō est plātatus in regimine si p canonicā electionem vel specialē puisionē: qz quib papa misit bullas nobis penit ignorātib. tales nō eradicabunt in die iudicij. qz pat celestis plātavit eos z in morte trāsplātat eos in paradiso. Hiere. xvij. Et crit tanq lignū qd plātaf sup aquas. qd ad humorē mittit radices suas et nō timebit cū venerit estus. Sed de illis q sunt plātati p symoniā siue rōne generis siue p cibis armat. Dicit xps. Dis plātatio quā nō plātavit pater meus zc. Idez est dicendū de dñis tpalibus z rectorib cōmunitatū. vil-larū. ciuitatū zc. Ideo qlibet respiciat a quo est plātatus: qz ois plantatio zc. Et cōcordat scriptura sacra Sap. iij. Adulterine plantationes nō dabūt radices altas: et a vento cōmouebunt. Adulterina plantatio est quādo vxor dat filium alterius viro suo. Ita sancta mater ecclesia q habet xpm in spōium facit p pces z symoniā platos qui dicunt adulterine plantatioes qui eradicabunt finaliter. Nota Leci sūt zc. Quare vocat eos cecos. Respōdet q nō ex ignorātia litteraz: qz apti erant z speculatiui. sed vocat eos cecos ppter maliciā quā habebant practice cognoscēdo peccata alioz z nō sua. Sap. ij. Excecauit enim illa malicia illoz. Nota questionē sup hoc. Si cecus cecū ducat. Est hic questio. Si ego cōfiteor alicui ceco ignorāti qui nescit discernere inter lepram z nō lepram. vel non habet potestare absolendi. nūquid ex hoc ego ero in piculo cadendi in foueam inferni. Respō q cōfiteri ignorāti pōt cōtingere dupliciter: vel scienter vel ignorāter. Si homo pntet cōfiteri ignorāti ignorāter: qz homo psumit q est aptus qz est magister in theologia vel lector vel platus vel pñdens ipm abilitat z forte est ignorās. Dico q in tali casu vos estis excusatus. Sed ipse solus damnabit: qz nō debebat assumere gradū sine sciētia. Dicit. iij. Quia tu scientiā repulisti. repellam te ne sacerdotio fungaris mihi. Nota. qz tu scientiā repulisti. nō dicit: qz scientiā non habuisti. sed qz scientiā repulisti. qz multi sūt ignorātes. sed petūt consiliū. Isti nō repellunt scientiā. sed illi qui sunt ignorātes z nō petūt consiliū. tales repellunt scientiam z damnant. Sed qm hō eligit

qm qd nō ignorat: z p vno rōde i fouea.

sciēter cōfessorē ignorāte. bestia z cecū. sicut vsurarij qui dicūt intra se. Si cōfiteor tali nimis stricte se haberet. ideo vadam ad talem. Si ergo electiue cecus cecum ducit: ambo cadunt in foueā inferni. Nota hic de illo capiteo armorū infirmo: cui scutifer adduxit bonum cōfessorē. Qui cōfitebat solum de venialib: et de vna nuce baliste quā inuenit semel zc. sed frater qui sciebat suam maliciā et malā vitā dixit sibi. Audiui q semel cōbussisti talē villā. tunc emisit illū cōfessorē: z fecit vocari aliū cōfessorē simplicē z ignorāte scz de illis cōmunib quib oēs volūt cōfiteri z inuitant ad prandiu. z pffessor ille excusauit peccata illi infirmū. De talib intelligit. Si cecus cecū ducat. Et nā inter vos nō sint alij qui sciēter eligūt cōfessorē ignorāte: vt sunt vsurarij. cōcubinarij zc. Eligatis bonos z prudētes cōfessores. qz melius est hic purgare peccata qz i inferno vbi nulla est redemptio zc.

Feria quarta post Oculi Sermo. j. Rat predicās in

synagogis galilee. Luce. iij. Sermo nō erit de sancto euangelio zc. Sanctū euāgelū hodiernū declarat nobis d dno nro Iesu christo qtuoz magnas z altas excellētias. pma diuina potentia. secūda humana demētia. tertia pfecta sanctitas. quarta extensa charitas. De quarta. s. extēsa charitate xpi. qz exibat pdicando non solū in magnis villis. sed etiā in paruis z synagogis. de hoc loquit thema dicens: Erat pdicans i synagogis galilee. Prima excellētia xpi quā nobis declarat sanctū euāgelū est diuina potentia. que est facere de creaturis vt sibi placet. Iuxta suū imperiū statim fit vt ipse pcepit. Qm si deus diceret monti. transi hunc statim esset factū zc. Secus de nobis. qz si volumus aliquid facere oportet nos laborare z in tpe z cū instrumētis necessarijs. z cū auxilio opari sed deus dixit z facta sunt. ps. xxxij. nec indiget instrumētis nec auxilio alicui. imo qcqd facit p creaturas pōt p seipm facere imediate hec diuina potentia ostendit in pncipio euāgelij vbi legit qz christus imperando curauit mulierē a febribus. Surgēs iesus de synagoga intrauit in domū Symonis leprosi. Socrus autē Symonis leprosi tenebat magnis febrū. z rogauerūt illū p ea. stans aut impetravit febrū z dimisit illā. Et cōtinuo surgēs ministravit illis. In q ostēdit potētia in xpo faciēs de creaturis. s. de infirmitate z sanitate sicut vult solo impio volūtatis. Nota hic

duo secreta moralia. Primū cogitādo conditionē infirmitatis. ibi. tenebat magnis febribus. Secundū cogitādo modū curatiois imperavit febribus. Pro primo nota qz hec febris vt dicit glosa moralis significat peccatū mortale. Ratio. qz peccatū mortale hz p ditiones febris. Ratio. qm sic morbus siue infirmitas febris pmitit initiū. s. frigus anteq veniat. ita peccatū mortale pmitit initiū. s. frigus negligētie bonoz operū. Item aufert appetitum comedendi z deordinat gustū corporis. hoc idē facit peccatū mortale. Quādiu psona est diligens in bonis opibus iuxta suū statum z conditionē: deus pferuat ipsam a febre peccati mortalis. sed statim qm psona dimittit diligentia z deuotionē. qz iam nō dicit horas distincte. nec facit orationē vt cōsuevit. s. sic paulatim infrigidat statim sequit peccatū mortale. Qd pōt practice declarari tā in relictis qz i clericis. qz etiā laicis. Quādiu enim religiosus seruat cum diligētia regulā z ceremonias in cibo. potu zc. deus cōseruat ipsū a febre peccati mortalis. sed quādo miser religiosus mō dimittit vnam ceremoniā. modo aliā: dicendo. Vere sufficit mihi seruare vota essentialia z pcepta qz ceremonie nō obligant ad peccatū. ergo non tenebo. statim cadet in peccatū: qz quous nō obligāt tamē pferuant a pcepto ceremonie. z q ista negligit statim in peccatū cadit. Qm si religiosus nō sit ceremoniosus erit criminiosus. viciosus. luxuriosus zc. Idez de pbytero qm dicit officiū suū cum diligētia surgit o nocte ad matutinas. dicit missam cū deuotione. z nō pro pecunia zc. deus custodit ipsum a febre peccati mortalis. sed quādo incipit infrigidari p negligentia z in deuotione statim sequit febris peccati mortalis. Idez de laicis. qz diu sunt diligētes in aliquo bono modo viuendi recepto. s. orandi. confitendi. cōicandi. deus cōseruat ipos a febre peccati. sed postq incipiūt frigidare p negligentia dicens. nūquid oportet facere tanta zc. statim sequit febris peccati mortalis. Autoutas. Ad nimū calozē trāstet ab aquis niuiū. z vsqz ad inferos pctm illi. Job. xxij. Nota ab aquis niuiū. i. a negligētis bonoz operū trāstet. supple pctor. ad calozē nimū. s. peccati mortalis. qd vūt corpus z animā. Item alia auctoritas. Unusquisqz temptat a sua pcupiscētia abstract. i. sepatus. s. a spūalib z bonis operib. z illectus. i. impulsus. s. ad tpalia. Jac. j. Ergo custodite vos a frigore negligētie z in deuotionis. et cōtinuate bonā vitā inceptam. Quātum ad secundū cogitādo modum curationis. pmo rogauerūt illū p ea. secūdo

timone.

stetit. tercio imperavit febr. hunc modū te-
 net deus sanādo aīas nostras a febrīb⁹ pecca-
 toꝝ mortaliū p⁹ pdicationē. in q̄ sit p̄mo roga-
 tio siue ofo. p̄mo dicēdo: Ave maria. secūdo
 stat pdicator altius: qz tenet locū xp̄i: q̄a non
 debet sedere. tercio impar: qz loquit in p̄sona
 christi. *Abath. x.* Nō em̄ vos estis qui loqui-
 mini: s̄ spūs patris vestri q̄ loquit in vobis.
 Ideo h̄it auctoritatē imperandi: vt gentes di-
 mittant peccata z p̄stent rē. Et q̄n p̄ctōz q̄
 audit sermonē recipit bonū p̄positū cauendi
 a peccatis. tūc infirm⁹ curat a febre p̄cti. vñ⁹
 a febre sup̄bie. alius a febre auaricie. alius a fe-
 bre luxurie zc. *Auctas.* Incēsa igni z suffossa
 ab increpatione vultus tui pibunt. *p̄s. lxxix.*
 Pro cui⁹ intellectu sciendū. q̄ oīa p̄ctā mor-
 talia sunt septē. que cōmittunt dupliciter. vel
 ex p̄cupiscētia mali. vel ex negligentia boni.
 Et p̄mo veniūt septē peccata mortalia quasi
 incēsa igni. s̄. ex cōcupiscētia ignita. De q̄ dic-
 scriptura. *Ignis est vsqz ad p̄sumptionē de-*
uorās. Job. xxxj. Cū sup̄bia. auaricia. luxu-
 ria. gula. ira. non sunt nisi ignis z inflamatio.
 Alia duo peccata. s̄. inuidia z accidia dicunt^r
 suffossa. i. suffosse. quia veniūt ex negligentia.
 Qui aut̄ vult diruere aliquā domū. sub⁹ ca-
 uat primo ip̄m fundamentū. Sic fundamēta
 xp̄iani sunt lapides bonoz operū. vnita z so-
 lidata bitumie charitatis siue dilectōnis. Sz
 peccatū inuidie suffodit z expellit bitumē cha-
 ritatis. z peccatū accidie diruit lapides bono-
 rū operū. Ecce quare dicit incensa igni z suf-
 fossa. Remediū est. ab increpatione vult⁹ tui.
 scz pdicationis. peribūt. sup̄bie peccata z seq-
 tur sanitas. Predicatio dicit vultus dei. Rō
 quoniam sicut in facie cognoscit p̄sona. ita de⁹
 cognoscitur a nobis in pdicatione quomō est
 vnus deus in essentia. et trin⁹ in p̄sonis. *Da-*
uid p̄s. xxxvj. Faciem tuā dñe requirā. scz p̄e-
 dicationē. Secūda virtus xp̄i quā declarat
 nobis euangeliū est humana clemētia. Pro
 cui⁹ intellectu sciendū q̄ christus erat verus
 deus z verus homo. Ideo nō semp̄ faciebat
 opa diuina. ne diceret solum deus. nec facie-
 bat semp̄ opera humana. ne diceretur solum
 homo. Sed aliquādo simul faciebat opa solī
 deo pp̄ria: vt curare infirmos. etiam aliqua
 humanitatis: vt infirmos manibus tangēdo
 vt medicus. Ideo dicit secūda pars euangeliū
 Cum sol occidisset omnes qui habebant infir-
 mos varijs languorib⁹ ducebant illos ad eū
 Et ille singulis man⁹ imponēs curabat eos.
 Nota hic duo secreta. Primū cogitando mo-
 dum curatonis istorū infirmozū diuersum.
 primo dicit: Omnes qui habebant infirmos.

Et quilibet infirmus dicebat suam infirmita-
 tem. Et christus singulis manus imponēs. q̄
 solo verbo poterat simul omnes sanare. tamē
 sin gulis man⁹ imponebat: dicendo. *Sim fides
 et deuotionez tua in fiat tibi.* In hoc ostendit
 christus curationē nostrā quā ip̄e facit de pec-
 catis in sacramentali p̄fessione ad quā oportet
 venire vnū post aliū. quia si omnes simul cō-
 fiterent^r: nihil valeret cōfessio talis. Sed qui-
 libet homo debet dicere suam infirmitatē. id
 est suū peccatū quātum scit z pōt. Nota p̄tra
 illos qui dicūt cōfessori. interrogate me: quia
 nō recordo: de aliquo peccato. Sed si cōfes-
 sor esset auisatus: dicēdo. Quid mihi dicitis
 de tali vicina vestra. respōderet sibi non solū
 peccata mortalia sed etiā venialia. Et de suis
 dicit. q̄ nō recorda^r. oportet ergo q̄ vosmet
 dicatis peccata. put scitis z poteritis recorda-
 ri peccata p̄terita. cogitando mēbra p̄ que hō
 pōt peccare. s̄. p̄ cor. os. man⁹. oculos. aures.
 zc. licz cōfessor sciat. tamē oportet dicere cōfi-
 tentē p̄sonaliter totū: quia christus iam scie-
 bat infirmitates illoꝝ. tamē ip̄e volebat q̄ ip̄i
 met dicerēt. Sic cōfiteri nihil aliud est q̄ di-
 cere suam infirmitatem. scz dicendo: ego sum
 sup̄bus. id est ventus sup̄bie intrauit animaz
 meā. Ideo pater curetis me. Idē de alijs pec-
 catis. Tunc cōfessor imponēs manū suaz (q̄
 est d̄ bene esse z nō de necessitate absolutis)
 dicit in effectu. *Sim tuā fidem z deuotionē sis
 absolutus de peccatis tuis.* Ideo dicit christ⁹
 cōfessoribus. In nomine meo sup̄ egros man⁹
 imponent: et bene habebunt *Abath. vltimo.*
 Nota in nomine meo: quia auctoritate christi
 possunt absoluerē z nō aliter. Nota q̄ triplex
 est gradus penitētie p̄tra aliq̄s cōfessores di-
 cētēs: q̄ p̄nie sunt arbitrarie. Quedā sunt ex
 lege dei mādate. quedā sunt p̄ ecclesiā ordi-
 nate. quedā sunt p̄ p̄fessōrē impositē. Penitē-
 tie ex lege dei mādate sunt: vt q̄ fecit furtū q̄
 restituat. ista penitētia non est arbitraria: sed
 de lege dei. Redde quod debes. nec cōfessor
 siue papa potest disp̄sare. Item si iniuriasti
 aliq̄e oportet petere veniā: qz de lege dei est
 Secūdo quedā penitētie sunt ab ecclesia or-
 dinate. Dicunt aliqui iuriste z etiā theologi.
 q̄ p̄ quolibet peccato mortali debet septem
 annis de penitētia. als complebit in purga-
 torio. Sed per penitentiā z indulgentias re-
 secant. Sed qualitas penitentie est arbitra-
 ria. Secūda moralitas cogitando tempus
 in quo christ⁹ curabat infirmos. ibi. Cum sol
 occidisset. In sacra scriptura christ⁹ dicit sol.
 Ideo dicit ecclesia d̄gini *Abath. x.* Felix nāqz
 es sacra d̄go zc. Occasus solis iusticie fuit in

cruce in die passionis: qz tunc terra fuit inter-
 posita inter ip̄m z nos. q̄n aīa eius fuit in in-
 ferno z corpus in sepulcro. Lū ergo sol occi-
 disse: quia est conclusio omniū doctoꝝ. q̄ sa-
 cramentū penitētie sicut cetera habz virtutē a
 passioe xp̄i. Ideo q̄n absoluit peccator debet
 cogitare q̄ omnia vulnera xp̄i sunt aperta. et
 sanguis effundit sup̄ eū. Ideo aplūs *Hebre.*
ix. Sanguis xp̄i emūdauit cōscientiā nostrā
 ab opibus mortuis ad seruiendū deo viuētī.
Gen. xxvij. Post solis occubitū vidit *Jacob*
in somnis scalam. cacumē tangebāt celū. pes
 terrā. angeli ascendebāt et descēbāt. et dñm
 vidit ibi innixū scale. Hec scala est penitētia:
 que tot habet gradus quot sunt opa peniten-
 tialia. Hec scala ante occubitum solis iusticie
 stabat sub terra: quia habebat pedē in infer-
 no: z caput hic in terra p̄ quā descēdebāt ad
 infernū omnes qui faciebāt penitentiā. Ideo
David. Quis est i. qui videt z non videbit
 mortē. eruet animā suā de manu inferi zc. *p̄s.*
lxxxvij. Sed post solis occubitū. scz die ascē-
 sionis. christus crepit hanc scalā sup̄ terrā te-
 nens pedē z caput in celū. z in ascensioe ascē-
 dit p̄ ipsam ip̄e xp̄s cū suis patrib⁹. Ideo illi
 qui mō faciūt penitentiā ascendūt in celū p̄
 ipsam. Ideo xp̄s. Penitentiā agite appropin-
 quabit em̄ regnū celoꝝ *Abath. iij.* Et dicit q̄
 angeli ascendebāt z descēdebant p̄ eaz ad in-
 nuendū q̄ penitētes p̄templatiui ascēdūt ad
 deū p̄templando deū z orando. Actiui autez
 ascendūt p̄ opera misericordie ad deum. z de-
 scendūt ad subueniendū primo p̄ opera mi-
 sericordie. Et dñs qui stat in capite scale in-
 uitat eos dicens: Venite ad me omnes q̄ la-
 boratis z onerati estis: z ego reficiam vos zc.
Abath. xi. Ecce quare dicit. Lū sol occidisset
 qm̄ ante null⁹ potuit intrare celū p̄ penitētiā.
 Tercia virtus quā ostēdit sanctū euangeli-
 ū de christo. est p̄fecta sanctitas que cōsistit
 in vitando z extirpādo opa dyaboli. Quāto
 em̄ p̄sona est sanctior z p̄fectior: tanto magis
 sibi displicēt opa dyaboli z vitat illa. De vir-
 tute dicit euangeliū. Exibant autez a multis
 demonia clamātia z dicentia. quia tu es fili⁹
 dei. Et increpans nō sinebat ea loqui. quoniā
 sanctitas. Est hic questio. Quare nō sinebat
 ea loqui cum dicerent veritatē: qz forte iudei
 credidissent ipsuz esse christū z saluatozē mū-
 di testimonio demonū. Respōdet triplici ra-
 tione. Prima ratio: ne veris falsa miscerent.
 Secūda rō. ne videret ab ip̄is testimoniuū q̄-
 rere: qz pharisei iā dicebant ip̄m in beelzebub
 eijcere demonia. Tercia dādo nobis exēplū

ne queramus ab eis auxiliū in aliquo. Nota
 hic duas alias r̄sōes. R̄sō p̄ma s̄ralis q̄re
 nō sinebat ea loqui. qz p̄ditio est demonis nō
 dicere veritatē. nisi duplici. vel coact⁹ p̄ ali-
 quā sanctā p̄sonā. vel vt decipiat. Dicit p̄mo
 aliquā veritatē quā p̄testat vt leui⁹ credat
 post mēdacio vel diffamatiōe cōplet. Nota h̄
 de corona regis frācie. ne q̄ dyabol⁹ diffama-
 uit militē mēdosc. q̄n ip̄e destructur⁹ esset re-
 gnū eius. Ideo de dyabolo dicitur *Job. viij.*
 In veritate nō stetit. glosa *Augl.* Bñ fuit in
 veritate. qz bonus z sanct⁹ a deo creatus. sed
 nō stetit. Qñ aut̄ demones dixerūt xp̄o. Tu
 es fili⁹ dei zc. xp̄s nō sinebat ea loqui ampli⁹
 ne forte dicerēt aliq̄ mendaciū. qz forte dixit
 scnt. Tu es fili⁹ dei. sed nō potes mutare legē
Abath. i. vel s̄lia. ergo nō sinebat ea loq̄. *Se-*
cūda r̄sō est moralis: vt xp̄s daret nobis ex-
emplū. qz pro nullo bono quātūcūqz magno
debem⁹ q̄rere cōsiliū demonū. nec p̄ sanitate
nec p̄ filijs habēdis. nec p̄ re p̄dita ē recurrē
ad ip̄os. ideo xp̄s nō sinebat ea loq̄. etiā p̄ tā-
to bono. s̄. p̄ p̄uicōe iudeoz. Nota h̄ quō de-
mones nesciūt oīa: vt p̄ de nouē electoribus
regis cristētib⁹ i castro. quō dyabol⁹ nūqz pō-
tuit scire qd̄ ibi tractaret. licz a multis inuoca-
ret. Nō quō in veteri lege puniebant recurrē-
tes ad demones. Leui. xx. Nā q̄ declinaue-
 rit ad magos z ariolos. z fornicata fuerit cū
 eis. ponā faciē meā p̄tra eam z interficiā eā d̄
 medio ppli mei. Nota fornicata fuerit. qm̄ sic
 mulier q̄ dimisso viro adheret ribaldo forni-
 cat⁹ z est adultera. ita xp̄ianus q̄ dimisso xp̄o
 recurrit ad diuinos. Itē nota quō puniebat
 etiā diuin⁹ *Leui. xx.* Vir siue mulier in qb⁹
 phytone⁹ siue diuinationis fuerit spūs. morte
 moriant. lapidib⁹ obruent eos. sanguis eozū
 sit sup̄ illos. Quarta virtus ē extēsa chari-
 tas. de q̄ dicit thema. Erat pdicās in synago-
 gis galylee. De hac virtute dicit euangeliū. Fa-
 cta aut̄ die egressus ibat in desertū locū. z tur-
 bereq̄rebant eū. z venerūt vsqz ad ip̄m. z de-
 tinebāt illū ne discederet ab eis. Quibus ille
 ait: qz z alijs ciuitatib⁹ oportet me euāgeliza-
 re regnū dei. qz ideo missus sum. Et erat pdi-
 cans in synagogis galylee. *Abath. i.* habēt h̄
 doctrinā pdicatores vbi dei in h̄ q̄ dicit xp̄s.
 alijs ciuitatib⁹ oportet me euāgelizare. Dicit
 decretalis. Lū ex iniūcto. q̄ tm̄ ē officiū pdica-
 toris q̄ filius dei nō verecūdaret dicere q̄ ad
 hoc erat missus. Jam dicta decretalis vocat
 officiū pdicationis p̄cipuū officiū i ecclesia dei
 Ideo amore dei vadat^r ad pdicandū diligē-
 ter. Sed mō iam videt completū illud quod
 plangendo dicebat *Iheremias Trenoꝝ. iij.*

*De p̄p̄rio no
de p̄p̄rio*

*De p̄p̄rio
z vno op̄e*

Nota q̄ dicit de p̄p̄rio

Abath. i.

Paruli petierunt panem. et non erat qui frangeret eis. Panis aiaz est verbum dei. Mat. iij. Non in solo pane vivit homo: sed in omni verbo quod procedit de ore dei. Paupes christi petunt panes et non est qui det eis, non faciebatur sancti. imo legimus de beato Aug. quod verbum dei predicavit usque ad suam egritudinem. Non etiam de Beda tece ex antiquitate. qui tamen ex feruore volebat predicare et semel deceptus a ductore suo puero predicavit lapidibus etc. Sed modo dicit magister in theologia. volo quiescere. et male facit: quia viatores non debent quiescere quousque sunt in termino. Non isti qui modo desunt laborabunt in inferno. Non predicatores dicunt. Eritis in mundo uniuersum predicare euangelium. Marc. xvj.

Feria quinta post Oculi.
Sermo. ij.

De Symonis

tenebat magnis febribus. Luc. iij.

In isto sermone volo declarare omnes

spuales infirmitates anime peccatorum. Et dabo medicinas curatiuas secundum regulas medicine illius magni hypocratis. scilicet christi. Abateria erit utilis et proficiosa. Sed ut sit deo acceptabilis et gratiosa salutetur virgo gloriosa. Socrus Symonis tenebat etc. Hoc verbis ad litteram habet de quodam miraculo quod fecit christus secundum quod recitat beatus Lucas in euangelio hodierno. Dic breuiter historia euangelij. Questio litteralis qua christus voluit curare illam mulierem imperatorem. cum dicit scriptura quod stans super illam impauit febre etc. Alias enim curauit tangendo: quia singulis manus imponens curauit illos. Respondet quod imperium curando ostendit nobis suam diuinitatem. Et per tactum sanando ostendit suam veram humanitatem. Secunda questio quare non sinebat loqui demonia cum tamen dicerent veritatem. Responso. quod propter nostrum exemplum. ne pro quocumque bono queramus auxilium demonum. etiam pro restauratioe totius mundi. De infirmitate dicit thema. Socrus autem Symonis etc. patet thema literaliter. Abodo iuxta intellectum allegoricum seu morale videnda sunt tria. scilicet quis sit iste socrus Symonis. secundo quis est iste Symon. tertio que febres sunt iste. Quantum ad primum sciendum quod socrus significat carnem aut corpus. Ratio. quia sicut socrus et nurus male communiter conueniunt: sed bene discordant. Sic infirmitas et anima est continuo discordia. quia semper vnum opponit alteri. et semper rixantur. quia si anima vellet ieiunare et abstinere. et caro vellet comedere. anima vellet orare: caro dormire. et sic de alijs. Ideo apostolus. Caro concupiscit aduersus spiritum. et spiritus aduersus carnem. beatus n. sibi inuicem aduersantur. Gal. v. Quantum ad secundum Symon significat spiritum. Symon autem interpretatur obediens. sic spiritus rationalis in quantum est ad imaginem dei deo obediens est: quia secundum suam naturam et conditionem spirituale semper vult complacere suo creatori. Tamen apostolus. Lodelector legi dei secundum interiore hominem. scilicet spiritum. Roma. vij. Sed aliquis est inobediens deo. hoc est propter carnem. Ideo apostolus. Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee. et captiuam tenem in lege peccati. quod est in membris meis. Ibi dem. Quantum ad tertium febris in sacra scriptura significat peccatum mortale. Ratio. quia peccatum mortale habet conditiones febris. Nam sicut febris auferit appetitum comedendi et deordinat gustum corporis. quia cibus dulcis videtur amarus. et e converso. et infirmus appetit contraria et nociua. hoc idem facit peccatum mortale. Quamdiu enim persona est sana. que scilicet est in gratia dei et in bona vita: sentit magnam saporem et dulcedinem in cibis anime. que sunt orationes. lectiones. contemplationes. missae. sermones et homilia. quibus anima vivit et impinguatur. Autortas. Non in solo pane vivit homo etc. Mat. iij. Sed qui venit febris peccati mortalis seu pro consensum siue pro opus: factum est. statim perdit gustum. nec sentit saporem nec dulcedinem: imo si vult orare statim attediat. et sic de alijs. Augustinus. Impius non sentit dulcedinem dei: quia de febre iniquitatis palatum cordis amisit. Cum ergo dicit thema. socrus symonis. i. caro a qua sunt peccata initiatiue: sed sunt in anima subiectiue: tenebat magnis febribus. Nota magnis non loquitur de peccatis venialibus. sed de mortalibus. nec de febre in singulari: sed de febribus in plurali. Dicunt auctores medicine quod septem sunt species febrium corporis. scilicet continua. quotidiana. terciana. quartana. effimera. erratica. ethyca. Sic spualiter sunt septem febres anime significare per has septem febres corporis. propter quod dicit thema. Socrus symonis etc.

Prima dicitur continua: quia continue affligit tam de die quam de nocte. Hec significat febrim continuam anime que est peccatum auaricie: quia continue affligit auarum. intantum quod non sentit ciborum dulcedinem nec saporem. imo quando auarus est in mensa et videt uxorem filias et familiam bene comedere dicit intra se. Miser iam destructus sum. ecce iam vxor mea comedit vnum panem. Idem de alijs. Et sic allegat pro oppositum liberalis. et gaudet et letatur. Comedamus et bibamus: quia dominus pvidebit nobis. Item auarus qui est in ecclesia ubi orare debet et cogitare de alio mundo. tunc ipse cogitat

de gula

de foris et foro etc. Item de nocte qui est in lecto et debet dormire et quiescere semper somniat latrones. si sentit mures dicit quod sunt latrones. Si videt filium currere dicit: Misere iam perditur sum. ecce solutares sunt iam rupi. Ecce quod auarus continue affligit et quod auaricia est febris continua. nullus enim est qui aliquis non quiescit nisi auarus. christiani quiescunt in die dominico. iudei in sabbato. agareni in die veneris. Auarus autem nunquam quiescit. Luncti dies eius doloribus et erumis pleni sunt. nec pro nocte mente quiescit. Ecce. ij. Contra hanc febrem ille magnus propheta christus ordinavit vnum amplexum dicens Videte et caute ab omni auaricia. quia non in abundantia cuiusque vita eius est ex his que possidet. Luc. xij. Nota ab omni auaricia ostendit quod sunt plures species auaricie. Prima est rapina dominorum. secunda symonia ecclesiarum. tertia calumnia aduocatorum. sexta furtum occultorum. septima detentio inuentorum feruorum vel bonorum defunctorum. Dic de qualibet put erit expeditus. Ideo christus optimus medicus dat medicinam curatiuam: dicens. Videte. et assignat rationem dicens: quia non in abundantia. De superbia dicit vide autoritates in sermone ferie quartae post primam dominicam quadragesime. Assumit Secunda dicitur quotidiana: quia non affligit continue ut prima sed quotidie. dimittit infirmum post redit. Hec significat aliam febrem que est peccatum gula. quia quotidie infestat hominem. licet non continue. quia non post prandium nec etiam quando homo dormit. sed quolibet die de mane stomachus clamat. fames fames. Nota quod quidam phus volens ostendere quod esset peccatum gula intrauit pro ciuitate clamando. iusticia. iusticia. Cum autem fuisset coram iudice. qui permisit sibi facere iusticiam. dixit quod pater suus dimisit sibi vnum creditorem quem soluit statim eadem die que pater mortuus est. qui in crastinum iterum petiit debitum et iterum sibi soluit. adhuc petiit debitum. alius mihi ad mortem. Et quis est ille dixit iudex. quia ego faciam tibi iusticiam. Philosophus ostendens sibi ventrem dixit: Ecce creditor a patre mihi dimissum cui causam solui millesies et adhuc petiit. Respondit iudex. Amice in eadem damnatione ego sum. Ecce hic febris quotidiana. Dicunt gulosi. Venite sumamus vinum et impleamur ebrietate: et erit sicut hodie sic et cras. et multo amplius. Psal. lvi. Sap. ij. Uino perioso et vnguento nos impleamus. Contra hanc ille magnus Salienus christus ordinavit amplexum dicens: Attendite non ne forte grauentur corda vestra in crapula et ebrietate. Luce. xxi. De cibis solum recipere necessi-

de gula

tatem et cauere a supfluitate. Unde sicut homo bone conscientie quando sibi soluit ultra debitum restituit. ita venter restituit vomitando. igitur videtur habere conscientiam. Sunt aliqui miseri qui continue sunt in tabernis etc. tales minus sunt quam bestie. Ratio. quia ex quo bestia bibit etc. non biberet si rex vel papa inuitaret ipsam. et tu bestialis homo propter necessitatem sumis. et sic non solum anima sed etiam corpus destruit quia vinum percutit venas et sequitur tremor membrorum et oculi lachrymantur. et non propter christi passionem. Ideo dicit christus. Attendite etc. Tercia febris dicitur terciana quia venit die tertia. Hec significat febrim anime que dicitur accidia seu negligentia de opibus penitentiae. que die tertia maxime affligit. i. tertia parte penitentiae. Dic quod penitentia consistit in tribus partibus. scilicet contritione confessione. et satisfactione. Hec tertia pars nimis affligit. Dic quod satisfactio debet fieri deo de peccatis: ut si peccasti pro superbia. pompa. vanitate. satisfac deo pro humilitate: et sic de alijs. Satisfactio etiam debet fieri primo de ablatis et deanis restituendo. Respice deinde si est aliquid de malo iusto. si retinueris aliquid de ecclesia. de defunctis. de seruitutibus. de usuris. et sic de alijs. Hec tria opera penitentiae dicitur tres dies. Autortas. Ibimus viam trium dierum in solitudine ut imolemus deo nostro. Exod. iij. Et in die tertia scilicet satisfactio febris affligit. Ecce die tertia quando grauissimus dolor vulnerum erat Gen. xxxij. Nota hoc de magno domino in lombardia: cui vnus sanctus homo reuelauit quod demones sibi faciebant palacium in inferno. Contra istam christus ordinavit medicinam dicens: Reddite omnibus debita. nemini quicquam debeatis nisi ut inuicem diligatis. Roma. xij. Ex ista febre terciana multi moriuntur de morte eterna. quia nolunt restituere. et tamen non dimittunt peccatum nisi restituatur ablatum. regula est theologorum et iuristarum. xij. q. vj. Si res. Dicunt aliqui. dimittam in testamentum. et heres meus restituet. Sed hoc nihil valet. Ratio. quia vos in vita vestra estis in peccato mortali. quia nolueris restituere. ideo in alia vita eritis eternaliter in pena. Greg. Ad magnam iusticiam dei pertinet ut in alio mundo non careat supplicio qui in hoc mundo noluit erere peccato. Quarta dicitur quartana. hec significat febrim anime que dicitur superbia. triplici ratione. Prima ratio est. quia est leonina. Leo autem est animal superbum. et significat personam superbam. que affligitur ad instar leonis de febre superbie. Secunda ratio. Quartana multum durat ut patet de lucifero: qui adhuc hodie affligitur de febre superbie cupiens deo parificari.

de fimo

Sed qz nō potest de facto, tñ in figuris et si-
gnis vult ei equari. Itē est incurabilis. Aua-
ricia curat p paupertatē. luxuria p infirmitatē.
sed superbia minime. Tercia ratio. quia sicut
quartana venit quarta die. sic superbia venit
ex quattuor. s. ppter bona corporalia. et ppter
bona spūalia. et ppter diuitias terrenas. et p-
pter honores mūdānos. Quātuz ad primū.
Iuuenis pulcher et fortis zc. magnā supbiaz
habet de se. Sed optima medicina hōc est
cogitare mortē. quō tūc vermes comedēt car-
nes. Quātum ad secundū. quidā supbiūt de
bonis spūalibus. qz ozant. ieiunāt. de quibus
volūt habere vanā gloriā. Remediū cōtra hō
est. quō sanctiores nobis peccauerūt et dam-
nati fuerūt. Ideo auisetas. qz nō est vestrū sed
dei. qui nobis imposuit iocale deuotōnis: vt
ipm portetis. ideo videatis ne ipm perdatis.
Quātum ad terciū. quidā supbiunt de diui-
tijs terrenis. Remediū cōtra hoc est cogitare
quō hodie vel cras amittent oia. Quātū ad
quartū. quidā supbiunt de honore mūdāno
dicendo. Ego sum miles. papa. episcop⁹. vel
rex zc. Remediū cōtra hoc est quō hodie vel
cras et cito te oportet reddere computū q̄liter
dignitatem habuisti. qualiter in ea vixisti. et
qualiter peccata notoria correxisti. Et Beda
Quattuor sunt species quibus omnis tumor
arrogantiū declarat. Cōtra hanc dicit medi-
cus noster xps. Supbiam nunq̄ in tuo sensu
aut in verbo dñari pmittas. in ipsa em̄ initiū
sumpsit omnis pditio. Thobie. iij. Nota ois
pditio. s. angelorū et hominū. Quinta fe-
bris dicit effimera. qz eadē die qua venit rece-
dit. Dicit aut effimera a pisce sic dicit. q̄ mor-
ritur illa eadē die qua nascit. Hec significat
febrē anime. q̄ dicit ira. que eadē die q̄ nascit
debet mori. Verbi gratia. Si fit tibi aliq̄ in-
iuria verbo vel facto subito venit ira i corde.
sed eadem die debet mori. s. recipiendo ppo-
situm non se vindicare. quia vindicta est dei.
Da mihi vindictam et ego retribuā dicit dñs
Cōtra istam christus ordinauit optimā medi-
cinā dicens: Frascimini et nolite peccare. Sol
nō occidat super iracundiā vestrā. nolite lo-
cum dare dyabolo Ephef. iij. Nota irascimī
sed nolite peccare. suple recipiēdo vindictā.
Sol non occidat zc. Patet quomō ira debet
mori eadē die. Dicit exemplū quod legif
in vitaspātrū de illo sancto episcopo qui inui-
tauit ad prandiū illum heremitaqz qui ex aliq̄
necessitate venit ad suā ciuitatē. Episcopus
aut cogitans magnā afflictionē et abstinentiā
quam heremita fecit in heremo: fecit bonum
prandiū. Quod cum coram heremita pone-

retur: ait epō. Pater parce mihi: quia ex quo
istū habitū sumpsi aliqd mortuū nō comedi.
Cui rñdit epus. Pater parce mihi. qz ex quo
istā capā sumpsi. sol nō occidit sup iracundiā
meā. Rñdit heremita. Pat melior es q̄ ego.
Meliorē virtutez reputat patientiā q̄ absti-
nentiā. Multi sunt abstinentes qui nō sunt pa-
tientes. Benedictus est ille qui qñ ponit se in
lecto potest dicere cū veritate. Deo gratias.
quia nō habeo iram in corde meo contra ali-
quē. Item nolite locū dare dyabolo. quomā
ira est dispositio vt dyabol⁹ intret in corpora
vt dicunt demones qñ cōiurant in obsessis.
Sexta febris est erratica sic dicta. qz nullū
ordinē seruat. modo venit vna hora. modo
alia. Hec significat febrē anime q̄ dicit luxu-
ria. que nullū ordinē seruat. Luxuriosus aut
nō seruat ordinem. nō tempus. non psonam.
non modū. imo vadit luxuriosus erraticē sic
ille qui errauit dicendo. O maior dilectio eēt
cum illa. s. cū moniali vel legitima zc. vel tali
modo. Quomā cōcupiscētia carnalis infini-
ta est. nec habet terminū. Ideo dicit scriptu-
ra sancta de luxuriosis. Semetipfos tradide-
rūt impudiciē in opationez ois immūdicie.
Ephef. iij. Nota tradiderūt impudiciē. s.
cogitando. loquēdo. audiendo. respiciendo.
tangendo. De illa materia. in operationē ois
immūdicie. Cōtra istam dicit nobis medi-
cus noster xps. ad Thef. iij. Hec est volūtas
dei sanctificatio vestra: vt abstineatis vos a
fornicatione: et sciat vnusq̄sqz vas suū possi-
dere in sanctificatiōe. non in passione deside-
rii. sicut gentes que ignorāt deum. Quilibet
sit cōtentus de vxore sua iuvene vel antiqua
turpi vel pulchra. ac si in mūdo non esset alia
mulier. Laete ergo ab ista febre erratica que
tot occidit morte eterna. Septima febris ē
ethica. que consistit intus in ossibus et mēbris
Hec significat febrē anime que dicit inuidia.
Quomā sicut febris ethica q̄ est in membris
radicata cōsumit humidū radicale quod dat
vitā corpi. et sic hō morit. sic etiā inuidia cōsu-
mit humidū radicale. scz charitatem que dat
vitā anime. Vita carniū sanitas cordis. pu-
tredo ossiū inuidia. Prouerbioz. xiiij. Nota
qz cor dicit sanū qñ diligit omnē creaturā hu-
manā vniuersaliter. et gaudet de bono alteri⁹
Inuidia est putredo ossiū. id est virtutū. qñ
sicut ossa sustinent corpus: ita virtutes susti-
nent animā. Ideo xps medicus noster dans
nobis amplexum dicit p aplm. Petrū. De-
ponētes omnē maliciā et omnē dolū simula-
tiones et inuidias. sicut mō geniti infantes. lac
suple charitatis cōcupiscite. j. Petri. ij.

Feria sexta post Oculi. Sermo.

Limus qz hic est

ppheta saluator mōi. Jo. iij. Jstō
sanctū euangeliū cōtinet vnā pul-
cram hystoriā in qua continent magne dispu-
tationes inter xpm et alias psonas. Prima fuit
inter christū et mulierē samaritanā. Secunda
fuit samaritane cū christo. Tercia fuit cū chri-
sto et discipulis. Et quelibet disputatio habz
optimā questionē. Cōclusio pme disputatio-
nis fuit. Dñe video qz ppha es tu. Cōclusio
secūde disputatiōis ē qz xps est messias. Cō-
clusio tercie disputatiōis ē thema: qz saluator
mundi. Quātū ad primā disputatiōē q̄
fuit cū samaritana sciendū. hec fuit benigna.
qz christus inceptit. vnde dñs. xps iret de villa
in villam psonaliter pdicando venit in xra sa-
maritā magnā ciuitatē plus q̄ parisi⁹. et iuxta
illaz ciuitatē erat fons altus. et dicebat fons:
qz aqua viua scaturiebat. et puteus. qz pfun-
da. et xps scissus et totus sangat⁹ ex itinere po-
suit se sup fontē in ore: vt facies sua bñdicta
respiceret sup fontem: vt aere recētū refrigera-
ret. Discipuli aut apostoli interim veniūt ad
ciuitatē ad emendū panē et cibū. Et cum xps
sic esset solus ad fontē. et hora erat sexta venit
mulier de ciuitate samaria haurire aquā et in-
uenit ibi christū. quē nō salutauit cognoscēs
i vestib⁹ qz iude⁹ eēt. nō em̄ loquebant iudei
samaritanus. sicut nec nos xpi cum infidelib⁹
saracenis zc. Et xps inceptit disputatiōē di-
cens: Mulier da mihi bibere. Que respiciēs
eum curuo oculo: dixit et inceptit arguere con-
tra christū dicens: Quō tu iudeus cum sis bi-
bere a me poscis: que sum mulier samaritana
bene scis qz iudei nō coutunt samaritanis. cer-
te non dabo tibi bibere. Et xps replicauit di-
cens: O mulier si scires domū dei. et quis est
qui dic da mihi bibere tu forsitan petisses ab
eo. et dedisset tibi aquā viuam. Nota donum
dei datū humano generi. Hoc donū est filius
dei datū in incarnatiōe. de quo Ysa. ix. Par-
uulus datus est nobis. Ecce donū datū i no-
strā redemptionē. et mulier arguens christus
dicebat: Dñe nec in quo haurias aquam ha-
bes. et puteus altus est. vñ ergo habes aquas
viuam. Et nūquid tu maior es patre nostro
Jacob qui dedit nobis puteū. et ipse ex eo bi-
bit et filij eius et pecora eius. Respondit christ⁹
Mulier nō intelligi de qua aqua ego loquor
qz nō est o ista. Quia omnis qui bibit ex hac
aqua sitiet iterum. Qui autē biberit ex aqua
quā ego dabo ei fiet in eo fons aque siliēntis
in vitā eternā: et vitā eternā habebit. Tanta

fuit virtus verborū xpi qz mulier inclinata et
iam cōpuncta in corde cūz humilitate et reue-
rentia dixit: Dñe da mihi banc aquā vt nō si-
tiam neqz veniā huc haurire. Tūc christ⁹ re-
spondit. Tu vis de ista aqua. Rñdit mulier.
ita dñe. Glade ergo ad ciuitatē et voca viruz
tuū. Que respondit. Virū nō habeo. Et xps
bene dixit: quia virū nō habes. Quin qz em̄
vires habuisti: et hūc quē iam habes non est
vir tuus: sed vnus ruffianus et ribaldus est et
cōcubina sua es. Et dixit sibi omnia nomina
viroz suoz. et gen⁹. et cui⁹ officij erant. Talis
vocabat sic: et habebat tale officij. et mortu⁹
est tali morte: et sic de alijs. sed iste quem nūc
habes nō est vir tuus sed vnus ribaldus: et ri-
balda sua tu es. Et tunc illa inceptit clamare.
O domine domine: clare video qz propheta
es tu. et scis omnia que feci. quasi dicat. Par-
ce mihi quia prius vocaui te iudeum. Cō-
clusio pme disputatiōis. Nota p̄s vocauit
eum iudeū et post dñm et pphetā. Ecce prima
disputatio xpi cū muliere ad litterā. Do-
do moraliter intrem⁹ secreta moralia pro no-
bis. In ista disputatiōe sunt sex secreta mora-
lia: que p questiones intrabo. Prima ē: q̄ est
hec mulier samaritana: et quid significat. Re-
spōsio. qz qlibet psona xpiana peccatrix: signi-
ficat p istā samaritanā duplici rōne et ponun-
tur in euāglio. P̄mo qz quolibet die pluries
veniebat ad aquam nec fatiebatur. Talis est
conditio peccatrix: quia quotidie vadit ad
aquam p̄spertatum temporalit. nec fatua-
tur. tanta est cupiditas. Verbi gratia. Si sa-
cerdos habet simplex beneficiū: conatur vt
possit habere maius. nec satiat. Ecce condi-
tio aque bonozū temporalū que nō satiant:
quia non intrant illuc vbi est sitis. Nam sitis
habendi bona temporalia. s. terras. possessio-
nes. aurū. argentū zc. ista bona tpalia nō in-
trant intus i corde. Si em̄ posses bibere vnū
plaustrū auri liquefacti nō satiet te. Sed si-
cut famelicus non satietur ex aspectu escarū
que sunt in mensa: quia esuries est in stoma-
cho. et ideo nisi intrent non auferent esurientem
neqz sitim. sic est de esurie bonozū temporalū
Ideo quāto homo plus habet. plus sitit et cu-
pit: quia nō intrat in corde. Avaritas Ecce-
fiastes. v. Auarus nō implebit pecunia: et q̄
amat pecuniam fructum. sey satietatis nunq̄
capiet ex ea zc. Et sic directe placita et deli-
cie huius mundi sunt ad instar febricitantis.
qui vritur siti. et datur sibi gutta aque in lin-
gua cum pluma. Idem de delicijs luxurie.
auaricie zc. Ideo vbiunqz caro in tempora-
libus querit refectionē inuenit defecationem.

Nam cor hominis est plus q̄ celū. et nō potest fatari nisi a deo. quē celi cape nō poterat. sed tū cū cor hominis semp retinet gratiā z tunc fatiā homo. Ideo x̄ps. Qui biberit ex hac aq̄ sinet iterū. Qui autē biberit ex aqua quā ego dabo ei. fiet in eo fons aque salientis in vitam eternā. Ex aqua sc̄z gratie: z sua p̄ntia. Unō p̄clusio est theologie. q̄ gr̄a gratū faciēs secū habet z assert p̄sentiam dei. Et isto signo pōt cognosci si hō est in gr̄a dei q̄ aliq̄s nō desiderat inducētia ad peccatū. Nota salientis in vitā eternā. qualis saltus est ille quā facit aīa quando de ore saltat in celū subito. Logita si homo saltaret de terra ad celū. Quā sal- tus eēt si vltra altū iā plus quāto pl⁹ adhuc vsq̄ ad celū. Secundū secretū Iesus fati- gatus ex itinere sedebat sic supra fontē. Hora autē erat quasi sexta. Quare iesus fuit magi- fessus illa hora: ex itinere q̄ aliquis apostolo- rū: cū tamē sustineat totū mundū z oēs crea- turas. Ratio. sciat bone gentes q̄ nunq̄ fuit alias. Ratio. q̄ nos sumus concepti z geniti de vilissima materia: sed d purissimus guttis sanguis virginis Abarie. ideo erat magis delicat⁹: vel q̄ ieiunabat quotidie z vigilabat p̄ noctās in ofone Luc. vj. z laborabat p̄dicando q̄libet die. Et de ista delicatura dicit Ysa. lviij. Brachiū dñi cui reuelatū est. z ascēdit sicut virgultū corā eo. z sicut radix de terra sicuti. Nō est species ei neq̄ decor. Et vidim⁹ eum: z nō erat aspe- ctus. Et desiderauimus eum despectū z no- uissimū viroz virū doloz z scientē infirmita- tē. Et q̄si abicōditus vultus eius z despect⁹. vnde nec reputauim⁹ eum. Clere languores nostros ip̄e tulit. z dolozes n̄fos ip̄e portauit z nos putauim⁹ eum quasi leprosum z pauf- sum a deo z humiliatū. Ip̄e autē vulneratus est p̄pter iniquitates n̄fas. attritus est p̄pter scelera n̄fa. Disciplina pacis n̄re sup eum. et liuore eius sanati sumus. Omnes nos quasi oues errauim⁹. z vnusq̄sq̄ in viam. s. declina- uit. z posuit dñs in eo iniquitatē omniū n̄foz Brachiū dñi p̄ q̄d oīa opatus est deus pater. est ch̄st⁹ in quātū de⁹. Job. i. Omnia p̄ ip̄m facta sunt z sine ip̄o factū est nihil. Et loquēs de humilitate dixit. Ascendet sicut virgultū z sicut radix de terra sicuti. Virgultū dicit virgula parua et delicata que nascit in pede aliarū arborū magnarū. vel q̄ nascit in terra sicuti vbi nō est aqua. q̄ est valde delicata z

tenuis. Patet ratio igi⁹ quare ch̄st⁹ ip̄s fuit fessus magis q̄ apli. Si dicat nūquid pote- rat se sustinere. R̄sio q̄ imo. sed nō dedisset nobis exemplū laborādi in bonis opibus. vt habeam⁹ patientiā q̄n fatigamur z lassamur vt x̄ps. z q̄n ex p̄dicatiōe vel ieiunio. vel ali⁹ lassamur exemplo x̄pi cōsolemur z recipiam⁹ patientiā. Ideo apli. Exhibeam⁹ in oibus nosmetipsos sicut dei ministros in omni pa- tientia. in tribulationib⁹. in angustijs. in pla- gis. in carcerib⁹. in seditionib⁹. in laborib⁹. in vigilijs. in ieiunijs. in castitate. in scientia. in longanimitate. in suauitate. in sp̄s̄sancto. in charitate nō ficta. in verbo veritatis. in v̄tu- te dei zc. ij. Corinth. vj. Tercū secretū est quare apli ip̄m dimiserūt solū. q̄ null⁹ remā- sit cū eo dicit textus. Discipuli eius abierunt in ciuitatē vt cibos emerēt z dimiserūt eū so- lum i deserto. q̄ puteus ille erat longe a ciui- tate Samarie. R̄sio quare dimiserūt eū so- lū q̄ fuit ordinatio ch̄st⁹ vt oēs abirent. ido vt saluaret illā mulierē. q̄a si aliquis discipu- lus ibi fuisset mulier fuisset impedita nec po- tuisset loqui cū x̄po. Ideo ordinauit vt omnes irent ad ciuitatē vt emerēt necessaria. In quo moraliter instrumur z habemus exemplū. q̄ sicut x̄ps in incarnatiōe dimisit societate an- geloz milia milia. Job. xvj. Nūquid est nu- merus militū eius. z p̄ saluatiōe nostra dimi- sit illos. idem p̄ saluatiōe illius mulieris sa- maritane dimisit societate aploz. sic nos so- cietate amicoz filioz vxoris zc. Idē ip̄met dicit. Omnis q̄ reliquerit domū aut fratrem aut sorozes aut patrem aut matrē aut vxorē aut filios aut agros propter nomen meū cen- tuplum accipiet z vitam eternam possidebit. Athet. xij. Nota p̄pter nomen meū. q̄d est Ihs q̄d interpretat saluator. p̄pter nomē meū sc̄z p̄ saluatiōe alicui⁹ anime. vt religiosus di- mittens patriā ratiōe p̄dicacionis. Idem de sacerdote vel seculari a mūdo recedente. cen- tuplū accipiet zc. aut vxorē aut filios. Que- stio est nūquid vir potest dimittere vxorem propter ch̄stū z saluatiōe alicui⁹ anime vt sue vel suorū. Responso q̄ vir nō potest di- mittere vxorem quā iam habet nisi cōueniāt ambo ingressum religionis. z si alter remane- ret in mūdo tenet viuere continēter. Itē pa- ter non debet dimittere filios nisi sint bñ pro- uisi in necessarijs. et sint bene instructi edocti z satis annosi. Idem de filijs qui non debent dimittere parētes pauperes senes. secus qui nō indigent. Secūdo dimittit vxor. nō quā quis habet sed quā posset habere. z filios q̄s posset habere. sed amore ch̄st⁹ dimittit totū.

et sic intelligitur auctoritas ista. Quartum secretum siue quarta questio in hoc ostendit cum mulier dicit. Quō tu iudeus cum sis zc. In quo cognouit mulier x̄pm esse deum. R̄sio q̄ similiter cognouit eum in loquela: sicut fuit cognitus beatus Petrus in nocte passio- nis. Clere tu ex illis es: naz z loquela tua ma- nifestum te facit: quia galile⁹ es Ath. xxvj. Moraliter. sic cognoscit quilibet de q̄ pa- tria est. Sunt enī due patrie cōtrarie. s. pa- disus z infernus: z in qua quilibet loquunt di- uersimode. Linguagiū padisi est illud. de q̄ ps̄. Besti qui habitant in domo tua dñe i se- cula seculoz laudabūt te. ps̄. lxxiij. Quādo ergo religiosus vel sacerdos vel seculari libenter laudat deum signuz est q̄ est de illis de padiso. Nam z loquela tua manifestuz te facit. Secus q̄n cum tedio p̄fussiliter z irre- uerenter z indeuote induendo se dicit officiū vel oratiōes. Est enī magnū signum p̄de- stinatōis deuz delectabiliter laudare. Lin- guagiū inferni est illud de q̄ Job. Apoc. xvj. Estuauerūt hoīes estu magno. s. cum ardore z blasphemauerūt nomē dñi habentis pote- statem sup has plagas. neq̄ egerūt peniten- tiam vt darent illi gl̄iam. Nū q̄ aliquis iurat renegat. blasphemat zc. signum est q̄ est bur- gensis ciuis inferni. vñ tu ex illis es zc. Un- de manifestū signū est p̄cientie z damnatiōis iurare. renegare zc. Quintū secretū q̄ ē a- q̄ illa de q̄ x̄ps dicit: omis q̄ biberit zc. hec est gr̄a sp̄ialis q̄ extinguit ardore supbie in sup- bis. auaricie in auaris. luxurie iu luxuriosis zc. sicut aqua naturalis extinguit ardore cor- poris. z talis nō vult aliquid inordinate. nec querit ardentem dignitates. officia zc. sic faci- unt illi q̄ adhuc h̄nt febrez superbie auaricie zc. q̄ munda aq̄ gr̄e dei extinguit in illis ar- dorem: imo dicit tales qui h̄nt gr̄am cū apo- stolo. j. Thi. vj. Habentes alimenta z vestes quib⁹ regamur his p̄tenti sum⁹. Nō dicit de- lectamenta z quib⁹ ornatur zc. z h̄ facit gr̄a dei: siue aq̄ gr̄e salientis in vitā eternā. Q̄ q̄- lis saltus. Ecce q̄re dicit. Qui biberit ex aq̄ quā ego dabo nō sitiet in eternū. sc̄z ista tem- palia: cum ardore peccati. De ista gr̄a Rom. vj. Gratia dei vita eterna. i. p̄ gr̄am dei habz quis vitā eternā. Sextum secretum siue sexta questio. Cum x̄ps dicit. Uade voca vi- rum tuū. quare x̄ps dicit: uade voca zc. cum x̄ps sciret q̄ nō haberet virū. R̄sio q̄ x̄ps te- nuit istū modū loquendi: vt sic illa mulier di- ceret veritatē ore p̄prio: q̄ nō habebat virū. Moraliter. Quinq̄ viros habuisti: et ille quē iam habes: nō est tuus vir. Sic quilibet

persona habet quinq̄ viros q̄n peccat ex fragi- litate vel ex ignorantia: z finaliter recipit ruf- fianum dyabolum. Quinq̄ viri sunt quinq̄ sensus naturales siue corporales: quia sicut vir gubernat domum: sic hi quinq̄ sensus gubernat corpus in peccatis que sūt ex fragilitate: vt Petrus q̄n negauit p̄ timore x̄pm. Sz q̄n peccat iam ex p̄suetudine z malicia a dyabolo regunt tanq̄ a ruffiano z lenone. De q̄ bus apls. Respiscant a dyaboli laqueis a q̄ captiui tenent ad ipsius voluntatē. ij. Thy. ij. Item dicit beatus Paulus. ij. ad Thimo. ij. Hoc autē scito q̄ in nouissimis dieb⁹ insta- bunt tempa periculosa. Et erūt hoīes seipos amantes. cupidi. elati. supbi. blasphemī. pa- rentibus nō obedientes. ingrati zc. Secūda disputatio fuit samaritane cuz x̄po. auda- cia ipsa incepit. Et ad intelligendum istā di- sputationē sciatis q̄ inter iudeos z samarita- nos erat antiqua questio. vbi deberent orare vel in hierlm̄ vel ibi iuxta montē garizim. iu- dei dicebant q̄ in hierlm̄: q̄ sic p̄cepit deus. samaritani vō dicebāt q̄ in illo monte: q̄ ibi patres eoz abraā ysaac et iacob adorauerūt. Videns autē samaritana x̄pm esse p̄phetam qui dixit sibi sua secreta: cogitauit. Iste di- cit veritatem tibi: z p̄pter secretū istius que- stionis z ad determinatiōem incepit questi- onem dicens. Patres nostri in h̄ monte ado- rauerunt: z vos dicitis q̄ hierosolymis ē lo- cus vbi adorare optet. Quid dicit tu de ista questione. exq̄ es p̄beta. Et x̄ps r̄ndens in- nuit in sua responsione duas opiniones. pri- mo q̄ erat verior opinio iudeoz. quia licz ibi patres adorauerūt: tñ mutatus est locus ora- di. Secunda questio q̄ in omni loco pōt ora- rari: quia vbiq̄ est de⁹. Tūc r̄ndit x̄ps. Abu- lier crede mihi: quia venit hora q̄n neq̄ i mō te hoc neq̄ in hierosolymis adorabitis p̄fem- Vos adoratis q̄d nescitis: nos adoram⁹ q̄d scimus. Quia salus ex iudeis est: s̄ venit ho- ra. i. in nouo testamēto: z nūc est q̄n veri ado- ratores adorabunt p̄fem in spiritu et verita- te. Nam z pater tales q̄rit q̄ adorēt eū. Spi- ritus est de⁹: z q̄ adorāt eū: in spū et veritate oportet adorare. Ita q̄ x̄ps determinauit q̄- stionē p̄tra samaritanaz. Dicit enī mlt. Scio q̄ messias venit qui dicit x̄ps. Cum q̄ vene- rit: ille nobis annūciabit omnia. Nō dicit ipsa Abessias venit. q. d. nō credo tibi. Respōdit x̄ps. Ego sum q̄ loquor tecū. Nō inuenit in euāgelijs q̄ x̄ps ita clare se diceret eē ch̄stū illuminatē mundi sicut h̄. Et subito mulier il- lumina- ta dimissa ydria curredo iuit ad ciui- tatē clamādo z dicendo z vocādo gētes. Q

bene gentes venite et videte hominem qui dixit mihi omnia quecumque feci: nunquid ipse est Christus. Exierunt ergo de ciuitate et uenerunt ad Christum. In hac questione sunt tria secreta. Primum est. Spiritus est deus: quid est adorare in spiritu et ueritate. Ad hoc intelligendum nota quod est regula phisice quod ueritas est adequatio rei ad intellectum. Terbi gratia. quoniam spiritus cogitat infinitam Christi sanctitatem et puritatem. et ex alia parte cogitat grauissimam peccata que ipse homo fecit. tunc quoniam gestus corporis ad extra corripuit cum spiritu dicens. Domine non sum dignus te respicere: uach tot peccata feci protra uoluntate ueram et sanctitatem etc. Et ab extra inclinatur: humilitatem ostendens etc. Et ab extra. tunc concordat cum spiritu in corde. Sed quoniam cor est in taberna: et corpus inclinatur non est ueritas. Isti modo publicanus orauit deum in spiritu et ueritate. Deus propter quod esto mihi peccatori etc. Ista ratione dicitur modo. Humilitate capitata uera deo. quod dicitur ecclesia. non estis digni ipsum respicere. Ista etiam ratione teguntur in quadragesima sima imagines. quod dicitur non sumus digni respicere istas imagines. Secundo adoratur deus in spiritu et ueritate: primo spiritu cogitando suam diuinitatem. quod creauit corpus et animam et omnia sunt sua secus de alijs dijs. Secundo adorandum est in ueritate: duo genera flectendo sibi. dominus temporalibus solum sinistrum: et platis dextrum. Isti modo dicimus flectamur genua: et non dicit genua leuate. scilicet spiritum in altum. Ideo quoniam uultis facere orationem prius debetis orare in spiritu cogitando cum quo debetis loqui. deinde in ueritate per reuerentiam corporis ab extra. Ecce quare dicit Christus. Pater querit tales qui adorant eum in spiritu et ueritate. Et concordat scriptura dicens. Tu uero ego dicit dominus: quoniam mihi flectet omne genu Roma. xiiij. Tercio adoratur deus in spiritu et ueritate. Primo spiritu cogitando suam eternitatem. et ex alia parte principium nostrum uilissimum. quia de terra facti: et sine quo moriemur. et ueritate prosternendo se in terra. quod dicitur in terram reuersurum sum et moriar. et deus est in sua eternitate. Hoc significat in sua passione quoniam dicitur. Emisit spiritum. Ibi quilibet Christianus prostratur. idem David dicit. Venite adoremus et prostradamus ante deum. ploremus coram domino qui fecit nos. Psalms. xciiij. Quarto adoratur deus in spiritu cogitando dei liberalitatem qui dat omnia bona temporalia et spiritualia. et ab alia parte neque immunditias et necessitates. et ueritate. Ideo leuamus manus. dextram pro bonis spiritualibus. sinistram pro bonis temporalibus. Quintus modus orandi deum in spiritu cogitando misericordiam dei. quod cum essemus sententiam ad furcam inferni. filius dei fuit ita misericors quod dixit patri. Pater benedicite ego

de genuflectione.

uolo solus suspendi pro toto populo. Et ex alia parte cogitando peccata pro quibus data est sententia et ueritate quoniam crux fit in pectore dicens. Absit recordia domini plena est terra ex passione uestra. Ideo paulus. Absit mihi gloriari nisi in cruce domini nostri Iesu Christi. Gal. vlt. Sextus modus orandi in spiritu tundendo pectus. cogitando diuinitatem infinitam immensitatem et cogitando offensam factam sibi ex peccatis. Ideo percussit cor quoniam digitis: sicut habemus quoniam modos peccandi. scilicet cogitatione. locutione. opere omissione et oblatione: quoniam istis modis offendit deum. Secundo cunctum secretum cum dicit. Reliquit hydriam etc. quare dimisit ad istam ut festinanti iret ad ciuitatem currendo: spiritu aliter hydria erat sollicitas mala mulieris que ei impediabat cursum. Ideo dimisit. Sic sunt multi que societate et familiaritate et amore aliorum personarum impediunt a cursu paradisi. Sic de quolibet statu. Ideo mulier reliquit hydriam suam. scilicet mala societatem. Ideo poeta. Que nocitura tenes etc. Tercium secretum: cum dicit quod iuit ad ciuitatem clamando. Venite ostendat vobis hominem etc. vnde non fuit contenta de sua uersione: sed uoluit peruertere primos. quod tota ciuitate peruertit. Hic instruit quod nullus debet esse contentus de sua conuersione: sed de ire ad peruertendum primum ut bona mulier et deuota dulciter peruertere uirum suum ribaldum. et euerso frater fratrem. uicinus uicinum. seruus dominum. magister discipulum. domina ancilla. Eccl. xvij. De mandauit unicuique proximo. Item Apoc. vlti. Spiritus et sponsa dicunt ueni. Et qui audit dicat ueni. Et qui sitit ueniat et bibat. Et qui uult accipiat aquam uide gratis. Nota quod spiritus sanctus dicit homini. Veni ad paradysum etc. Tercia disputatio fuit inter Christum et apostolos humiliter. quod dixerunt. Rabbi manduca: et posuerunt aliquam mensam. Christus autem noluit comedere: sed respondit dicens. Ego cibum habeo manducare quem uos nescitis. Dicit euangelista quod discipuli dixerunt ad inuicem scilicet inter se. Nunquid aliquid attulit ei manducare. Christus autem declarans de quo cibo loquebatur ait. Absit cibum est ut faciam uoluntatem eius qui misit me ut perficiam opus eius etc. Hec dicebat propter gentes que ueniebant de ciuitate. et quoniam uidit gentes cogitauit. oportet me predicare. quod non dixit. nolo comedere cibum: sed dixit habeo alium cibum manducare scilicet uerbum dei. quod non in solo pane uiuit homo. sed in omni cibo quod procedit de ore dei. Math. iij. Nota quod ieiuno stomacho debet fieri sermo. exemplo Christi. predicauit illis de ciuitate. Quod quod dulciter: et remansit ibi duobus diebus et crediderunt sibi intus quod dicebant mulieri

quia non propter tuam loquelam credimus. Ipsi enim audiuimus et scimus: quia ipse est uere saluator mundi. sic enim illuminauit nos. Ecce ergo conclusio huius disputationis. Moraliter cibum Christi est facere uoluntatem dei patris. Ideo faciamus uoluntatem et dabimus ei comedere. quia multum placet sibi iste cibum: uult cibum a platis quod intrent per portam non per symoniam. Secundo postquam erunt intus plus curet de alabus quam de redditibus. Deinde uiuat de redditibus et diuidant pauperibus et dent bonum exemplum et bonam doctrinam. De isto cibo satias deus. De dominis etiam temporalibus uult cibum. scilicet quod ministrum iustitiam tam paruo quam magno: tam pauperibus quam diuitibus. et non differre iustitiam propter pecuniam. fauorem. non facere rapinas sed contentari de redditibus proprijs. seruare plium in pace. In religiosi uult quatuor cibos: et de illis uult refici Christus. scilicet. paupertatem apostolicam. castitatem angelicam. obedientiam generalem. obseruantiam ceremoniam. Et de sacerdotibus uult tres cibos. scilicet deuote officiaz. digne celebrare. honeste perferri. i. Thimo. iij. Oportet illum testimonium habere bonum ab his qui foris sunt: ut non in obprobrium incidat. De laicis uult duos cibos. et sufficit. scilicet. articulos fidei. et obseruantiam preceptorum dei. Et finaliter dicit uobis in iudicio illud Athanasi. xxy. Venite benedicti patris mei. scilicet de cibis superdictis. et sic semper eritis cum Christo in mensa glorie. de qua ipse dicit. Ego dispono uobis sicut disposuit mihi pater meus regnum: ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo. hic per gratiam et in futuro per gloriam. Lu. xxij. Sabbato post Oculi sermo.

Adeziam am-

plius noli peccare. Scribitur originali. Recitatur in euangelio hodierno. Unde istud sanctum euangelium continet determinationem unius maliciose questionis. et calumniose que facta fuit per iudeos Christo ut possent ipsum cape in uerbis et accusare eum tanquam fractorem legis. Dicit euangelium de iuene muliere maritata que commisit adulterium credens peccatum esse occultum: sed diabolus qui fecit peccare discooperuit et fuit iuenta in adulterio. et statim iudei et pharisei inimici Christi duxerunt eam ad Christum actum in populo predicantem. Cui dixerunt coram populo. Absit mulier hec modo deprehensa est in adulterio. In lege autem moyses mandauit homini lapidari. Tu ergo quid dicis. Ecce questio maliciose. Ad quam Christus dicit sapientia eterna respondit tripliciter. Prima responsio fuit realis.

Secunda realis et uocalis. Tercia fuit uocalis tantum. Et de tercia loquitur nostrum thema cum dicit. Uade et amplius etc. Et in his tribus consistit totum euangelium et noster sermo. Primo ergo Christus dedit eis responsionem realem factam tantum non uerbis. Nam sciens Christus quod maliciose dixerunt sibi. Tu ergo quid dicis cogitantes ex una parte Christi pietatem et misericordiam et quod non daret suam mortis protra mulierem ex dulcedine cordis. licet placeat sibi quoniam domini et iudices faciunt iustitiam tantum ipse in primo aduentu non uenit iudicare nec condemnare: sed peccatores saluare. Ioh. iij. Absit deus filium suum in mundum: non ut iudicet mundum sed ut saluet mundum per ipsum. Et ex alia parte dicebat. Si ipse defendit malas mulieres. plus qui audit ipsum habebit odio. quod sunt zelotipi de suis uxoribus. et nos habebimus occasionem contra ipsum. quod facit contra legem. Ecce questio uenenosa. Ad quam Christus respondit factum non uerbo. quod Iesus inclinans se deorsum digito scribebat in terra. Et in his uerbis sex preprehenduntur rationes. Prima dicitur dixit Iesus. Nam Iesus est uerbum eternum dei patris. et non est uerbum transitorium. sicut nunc quod periturum in ore. et illud uerbum deus pater scripsit in pergameno uirgineo. scilicet in ventre uirginis marie. quod uerbum caro factum est etc. Ioh. i. et ideo dicit. Dixit dominus ad me: sume tibi librum gradum et scribe in eo etc. Ysa. viij. Liber est uirgo maria maior celo et terra: de quo dicit beatus Bernardus. O uenter capax celo: quod que celi cape non poterant tuo gremio protulisti. Et in hoc libro scripsit deus pater uerbum eternum quod deo conuenit angelo dicens. Ecce ancilla domini. quoniam uerbum assumpsit humanitatem ut nos saluaret: et non ut condemnaret. et ideo filius dei non uenit animas perdere sed saluare: ut dicitur Lu. xix. Secunda ratio est dum dixit inclinans se: in quibus reprehendit eos. Nam quilibet iudex in condemnando se debet inclinare. scilicet habendo compassionem de peccatis. Non enim debet uelle aliorum condemnationem sed eorum saluationem: et ideo debet inclinare corpus suum pro passionem. Sicut ille qui uult leuare illum qui cecidit. inclinatur se alius non bene posset leuare. Ratio est beati gregorii. Ideo Christus inclinatur. quod dicitur sic uos qui estis predicatorum et superiores debetis inclinari pro patientia huic mulieri quam accusatis et confunditis. Tercia ratio est in uerbo deorsum. quod iudices habent duo. Quia de sursum habent diuinam potestatem ut condemnare. alios iudicare. absoluerent. Sed deorsum habent peccata et uicia promptitudinem ad mala. quod illa eos ponunt deorsum. Si tu ergo condemnas aliquem de adulterio

no pudente.

3 u

cogita si tu idem fecisti et sic deorsum respice ad ppria peccata: et tunc ppariaris illi qui condemnat. Idem dicim de furto et homicidio q illi iudei erant multu in illo pcto inuoluti. et ideo voluit xps q ipsi cogitarent de peccatis suis: ergo inclinavit deorsum etc. Quarta rñsio est in digito. qz scribebat cum digito fodiendo in puluere. et fecit sulcos cum indice ad demonstrandū q pdematio nō debet sic fieri summanē sed cuz bono pccssu et q bñ inquirat. si verū est crimen de q accusatur. et visioz examinat bñ testibz et fm acta et pbat. Item de psonis testū de tpe et loco et die iuxta verbū dñi ad Moysen dicens. Quere sollicite et diligenter veritate pspccta si inuenis certū esse qd dicit et abominatōez opere ppetratā statim pcuties. Deut. xij. Et isti nō tenebat modū istum. Ideo xps in h ipos reprehendit. Quinta rñsio. qz scribebat i terra ad significandū q snia mortis nō debz dari sic summarie: s in scriptis et cum debito pccssu. Et ideo pccordat fact Job dicens. Scribis em in me amaritudines et consumere me vis pctis adolescentie mee. Job. xij. qz i terra. Nam hieremias etiā vult illud reducere ad memoriā dicens. Dñe om̄s q te dereliquerunt pfundent recedentes a te in terra scribe tur. Hiere. xvij. Sexta rñsio. scribebat ergo in terra nō in celo. nam ibi nomina iustoz scribunt. et ideo dicitur. Gaudete et exultate qz noia vestra scripta sunt in celis. Luce. x. s peccatores scripti sunt in inferno. ergo scripsit in terram volens eis reducere ad memoriā verbum hieremie. Dñe omnes qui te dereliquerunt in terra scribebnt. Ratio. quia dereliquerunt venam aquarum viuientium domini. quia sicut p aqueductū aq venit de fōte: sic p xpm p aqueductū venit aq gratie di. De illo fonte dñi Eccl. i. Fons sapie verbū di in excessis. Patet ergo rñsio prima q fuit solum factū. Sed moraliter videmus. naz dicitur in euāgelio q in auroza xps venit i mōtem oliueti et pdicauit p̄lo. sic faciam nos q tidie dū sum hic in ista vita. nam venim ad montem oliueti. h est ad missam. qz mons ē. Hā missa ē alt' op' p̄templatōis qz possit eē et ideo p̄byter tenet man' eleuatas quasi ad modū volandi. et iō dicit. Sursum corda. dicit p̄lo iam. habem' ad dñm. Quare dñs oliueti. eo qz ibi est multū oleū. et iō in missa abundātia xpi magis in nos influit et abūdat. et sicut xps de mane ibat illuc: sic nos et totus plūs Et sicut nos primo dicim' missam. sic ipse dicebat missam et p' missam pdicabat. Et ideo iste est nō mod' vt videtis quidie. qm pl' va-

let vnus sermo post missam qz tres ante missam. Et ideo apli tenuerūt istū modū. Nam ista est vita et p̄lica. et talem vitam tenebat dgo Maria. et sancta maria Magdalena cum alijs sorozibus. et istā teneatis. Ideo sanctus Paulus dicit. An experimentū queritis eius q in me loquit xps. q in vobis nō infirmatur s potens est in vob. ij. ad Cor. xij. Ecce qz b̄ primā mortalitatē: qz habetis p̄solatōez vos et ego tenendo et seruādo modū et vitam xpi. Scda questio moralis est: qre hec mulier debebat lapidari. et quid ista mulier significat. Et dico q ista mulier significat animam peccatricem humanā q dereliquit maritū suum xpm. et accessit p pctm ad aliū nō maritū. s. diabolū. qz quelibet aia in baptismo est despōsata xpo. et qz sicut si vnus rex cui multe mulieres magni generis offerrent. et tñ ipse duceret filiā alicui' agricole paupis et illā desponsaret magnū honorē ei faceret. Ita est in nobis. qz rex celi ihs xps ē amator aie cuiuslibz xpiani que est filia agricole. et hoc ppter pulcritudinē ei. qz si tu videres vnā aiam sine turpitudine et macula peccati. trāsires sic mille ānis q nunqz velles comedere nec bibere. et ideo dicit. Si ignoras te o pulcra inter mulieres. egredere et abi post vestigia gregum tuoz. et pasce hedos tuos iuxta tabernacula pastozū tuoz. Luc. j. et hāc aiam xpiani cuiuslibz sibi xps desponsauit in baptismo. Dece. ij. dicit. Sponsabo te mihi in sempiternum et sponsabo te mihi in iudicio et iusticia et misericordia et miseratōibz. et sponsabo te mihi in fide. et scies qz ego dominus. et dicit ter spōsabo: qz tria sunt in baptismo. Cathecismus q significat instructōnem. Scdo fit exorcism'. Tercio baptismus qui significat misericordiā. qz voluit desponsari aie. Nam dicit. Ausqz em angelos apprehendit sed semen abrahe apprehendit ad heb. ij. Et ideo bñ debet esse fidelis talis aia sicut filia talis agricole multum peccaret si esset infidelis suo marito accedendo hincande p lupanaria. sic etiam qñ hō peccat dimittit sponsū suū et adulterat cū dyabolo. Verbi grā. si tu te das peccato supbie vadis ad infernū cū vno dyabolo q vocat leuiathan. q temptat de pctō supbie. et dimittit xpm qui est humilis et fuit. Item si tendit aia ad lupanar auaricie. si est hō auar' faciendo vsuras tūc vadit cū vno demone. s. mammon. q tēptat de pctō auaricie. Itē si de pctō luxurie. tūc vadit cū vno demone qui vocat asmode'. q temptat de pctō luxurie. Itē de iuidia. et vocat iste beelzebub. Hā iste tēptat

20. 64. 7. 8.

xps videtur noster et postea p̄m dicit. r̄nē n̄r.

de peccato inuidie. Si p gulā ad beelphegor. Si p iram recedas a patientia et a xpo vadis ad baalberith. Si p accidiā vadis ad vnū qui vocat astaroth. Et ideo dicit. Tu formicata es cum amatoribz multis hiere. iij. Adultera fm legē debebat lapidari. Quid ergo meret talis hō nisi fm legē vt lapidat. Nam lapidatus multis vulneribz pcutit: ita punit ab omibz aia dānata. qz angeli et omes sancti et elementa lapidat eā dicentes. dānef. Ideo dicit Sepie. v. Accipiet armaturā zelus illi' et armabit creaturā ad vltionē inimicorū. et pugnabit cum illo orbis terraz ptra insensatos. Laueat qz quilibet: sicut quilibet mulier es/ set p̄fusa si dimitteret virū suū: et ita ē de anima. Et ecce primā ptem q est realis xpi rñsio Scda rñsio fuit realis et vocalis p̄unctim re et verbo. nam cū dicit. Luz aut interrogasent eum et pseueraret erexit se et dixit eis. qui sine peccato est vestri prim' et in illā lapidem mittat. Et iterū inclinās se scribebat in terrā. Audiētes aut hec vn' post aliū exibant incipientes a senozibz. Et remansit solus ihs et mulier in medio stans. Rō dicit q cū xps staret sic inclināt iudei nō erāt p̄tenti de ei' rñsione et volebāt q verbo diceret vt possent eū accusare et pseuerabāt interrogātes. et tūc surrexit xps et dixit eis. Vos dicitis q ista mulier pmisit adulteriū et in posterū dicitis q debet lapidari et vultis q dicā quid mihi videt fiedum. Responderūt ita. Tūc dixit ihs. Dico qz quiuis vestruz qui est sine pctō q mittat primū lapidem. Et iterū inclinauit se et scripsit. Et quid scripsit. Rñsio. opiniones sunt. s̄ melius videt dicendū q scripserat illud qd dixerat verbo. s. qui sine peccato ē. Et ita habemus nos in vna antiphona q hodie dicit ad benedictus. Inclinauit se hiesus et scribebat in terrā: qui sine peccato est vestri p̄mus in illam lapidē mittat. In qua scriptura vtu te diuisa quilibet eoz vidit clare omia sua peccata que vnqz fecerat. vt dicit glosa ordinaria et ex verecūdia recedebat vnus post aliū. et xps remansit solus cum muliere et populo et cum discipulis suis in medio stans. Ecce qz responsionē iesu xpi factā re et verbo. S3 mō videam' hic moraliter quid significat q christus bis se inclinauit. et in prima inclinatione nō ostendit peccata iudeis s̄ bñ in scda inclinatione. Querit qz circa hoc qd significat iste due inclinationes. Et rñdeo q iste due inclinationes significāt duos aduent'. Et primus est qñ fuit incarnat'. Secundus est vel erit in

die iudicij. Et inter hos duos aduent' ē magna differentia. in primo nō reuelabat hominibus nisi peccata notoria: et illa reprehendebat dicens. Ve vobis hypocrite tristes. Aba thei. xxiij. Et de ista p̄ia inclinatioe dñi in ps. xvij. Inclinauit celos et descendit et caligo sub pedibus ei'. Et isti celi quos inclinauit signat duas altitudines celestes. et prima fuit inclinatio de eternitate ad incarnatōnem assumendo temporalitatem. quia accipit initū vsqz ad finem sue passiois. s. spacio. xxxij. annoz. Item inclinauit suā infinitatē. qz i vno ventre vni' puelle fuit p̄clusus et hoc in die incarnationis qñ virgo Maria dixit. Ecce ancilla dñi: fiat mihi fm verbū tuū Lu. j. Item alia sua altitudo est impassibilitas quā inclinauit. nam habebat frigus. calorem. et sentiebat dolores et multa alia. Item inclinauit habitationē celestem ad infima scilz ad p̄sepe. et sic de multis alijs. et isto mō inclinauit celos et ideo dicit. Et caligo sub pedibus ei'. Caligo significat peccata hominū. et ita sicut in prima inclinatione nulli iudeoz reuelauit sua peccata. ita etiam nec in primo aduentu. S3 in secunda inclinatione reuelauit eis peccata et significat secundū aduentum scilicet diē iudicij. quia tūc nō occultabit sed manifestabit omia peccata. Ad modū illius qui ponitur i scala ad portā ecclesie cum carta in fronte. et quilibet potest legere crimina que fecit. Sic tūc in iudicio vnus hō videbit bona et mala omnū que fecerūt et hoc vt ab omibus approbetur sententia iudicis p̄inatōis vel punitōis. vt dicit doctor sanct' in quarto scripto. di. xliij. ar. v. q. ij. et. iij. vide ibidem mltā pulcra de hoc. quia nisi hō sciat merita vel demerita nō potest approbare sniam iudicis Apoc. xx. Iudiciū sedit et libri aperti sunt. et iudicati sunt mortui fm ea que scripta sūt in libris fm opera eoz. et tūc multi qui apparent boni apparebunt tunc mali. Dic de quolibet statu. Nam tūc qñ boni respicient malos dicēt. Ille videbat bonus homo et misericors et secreta faciebat vsuras. Apparebat castus et honestus. et erat luxuriosus et inhonestus. Itē faciebat tanta bona et omia ista faciebat p hypocrisim et vanā gloriā: et sic de alijs. Hā ibi apparebūt omia. Uñ. j. Lo. iij. Veniet dñs q illuminabit abscondita tenebrarū et manifestabit p̄ficia cordiū. et de ista inclinatione loquit in ps. cxliij. Dñe inclina celos tuos et descende: tūc mōtes et fumigabūt. Fulgura coruscationē et dissipabis eos. emitte sagittas tuas et turbabis eos etc. dicit celos. et h ppter celestes q om̄s descendunt in iudicio cū xpo

Et dicit tange montes. Quia in die iudicii n̄ solum ciuitates uille castra z domus. imo etiā am montes vrent. Et ideo noiat montes. qz sunt fortiores in hoc mūdo. z ita fumigabūt sicut stupa ppe ignē zc. et significat noticiāz quā quis habebit de pctō alteri. Emitte sagittas. i. rephensiones. z turbabis eos quia pfundent. ecce ḡ hic duos aduentū ibu cristi. Et si forte aliquis vellet dicere: et nō erit aliq̄d remediū q̄ pctā sic nō videantur. Dico q̄ sic. Et dabo tibi vniū velū q̄d h̄z q̄tuor angulos. z si illud vis accipe omnia pctā tua erunt tecta z secreta. intantū q̄ nullū pctm̄ apparebit in pfusione tuā. et notatur pnia. Et p̄mul angulus est vt habeat p̄tritionēz et dolorē de pctis. Scōs vt habeat voluntatē nō redeundi. Tercius est pfessio. vt q̄d magis turpe est pctm̄ melius dicat. Quartus est vt teneat penitentia pfessoris. et qui istud veluz habebūt eoz pctā nō apparebūt nec videbunt in verecundia illa die. p̄bat in ps̄. Beati quozuz remisse sunt iniquitates z quoz tecta sunt pctā Remisse. s. in pfessione z erūt tecta. et si istud velū hic in isto mūdo nō habetis: in alio seculo nō habebitis remissionē. ecce ḡ hic responsonem verbalē z realem. Tercia respōsio fuit vocalis tm̄ cū dicit in euangelio. Ergēs autē se iesus dixit mulieri. Mulier vbi sūt qui te accusabant. Nemo te pdēnauit. Que dixit. Nemo dñe. Dixit ei iesus. Nec ego te pdēnabo. Glade z ampli noli peccare. Lū illi ergo fugissent remansit mulier sola corāz hiesu xpo. s. de accusantibus. Nam bene p̄ls erat ibi: z tūc xps dixit mulieri. Vbi sunt q̄ te accusabant. z tūc dixit. nec ego te pdēnabo: sed amplius noli peccare. quasi vellet dicere. tu fuisti decepta p̄ dyabolum z p̄pniam fragilitatem. iam ego tibi remitto peccatū. noli peccare amplius. Ista mulier vt videtis fuit primo in periculo mortis z fuit liberata p̄ xpm. Secūdo erat in periculo mariti z timebat ne forte occideretur ab eo. z possum pie credere q̄ iesus xps dixit sibi q̄ ipse poneret in corāz de viri ipsius ne faceret sibi damnū aut malū aliquod. Tercio timebat de vicinis ne difamarent eam. z qz xps hoc mō soluit in p̄sentia p̄li. etiā ab hoc eā liberauit. Et ecce respōsionē verbo tm̄. Aboraliter. q̄ritur hic euz xps absoluit istā. z nō dixerit nisi vade z amplius noli peccare. et nō dedit sibi p̄nias. q̄re h̄ fecit. Nā posset dicere aliq̄s q̄ pfessores p̄ absolutōez nō dnt dare p̄niam. Rñsio. pfessores dant duplicē p̄niam. Prima ē p̄ pctā p̄terita tanq̄ medicinā curatiuā. vt si pctōz peccauit p̄ supbiā. dāt sibi in p̄nias humilē oīoz

Si p̄ auariciā dant sibi restitutionez: z sic de alijs. Alia est p̄nia p̄ pctis futuris tanq̄ medicina p̄seruatiua dicendo pctōz. si velit abstinerē a pctis. z si sic absoluendus ē pctōz. et hanc p̄niam dedit xpus mulieri di. Glade et am. no. pec. Sz q̄re nō dedit ei primā p̄niam p̄ pctō p̄terito tanq̄ curatiuā. Rñsio. p̄pter duo. Primo p̄pter vniuersalē potentia. quia potentia ibu est magna: nec p̄panē illi pfessorē etiā pape. Nam papa pōt absoluere a pena z culpa z sine p̄nia s̄ aliq̄ nō p̄nt. et si h̄ pōt facere papa q̄ est mortalis q̄nto pl̄ ḡ papa iesus. Scōa est ex clara xpi scia. q̄ vidit pfusionem factā mulieri tam magnāz et in tali loco quā sumpsit patiēter cū maḡ p̄tritionē. Ideo ibs xps noluit sibi dare aliaz p̄niam. Sz nos nō habem̄ istā sciam nec potentia. Iō datur nobis alia p̄nia. et ideo pfessor d̄z dicere. Facite ḡ fruct̄ dignos p̄nie: z ne ceperit dicere. pfem habem̄ abzaam. qz potens est deo lapidibus istis suscitare filios abrae. Nam eniz securis ad radicē arboris posita est zc. Luce iij. Et dico q̄ fruct̄ p̄nie est in triplici gradu. Nā quidā sunt p̄cepti a lege. z in his talibus nō est remediū. qz in ablati tenet q̄s restituere. z in hoc pfessor nō pōt dispensare vt i factis. Est autē furtū vt dicit sanct̄ Tho. ij. q̄ lxvj. ar. iij. vsurpatio bonoz alteri vel p̄tractatio p̄tra voluntatē dñi. z ergo nō solū accipe est furtū s̄ etiā p̄tractare. Et ḡ qz primuz accepisti furtū fecisti. z qz scōo p̄tractas iterū furtū p̄mittis. Restitue ḡ rem furatā z tūc remitte tibi peccatū. Nam nō dimittit peccatum nisi restituat ablatū de re. ius. li. vj. Et si forte nō habeas vñd restituas: sufficit tibi q̄ habeas voluntatē restituendi: s̄ in h̄ite ē peccatum mortale. Glendas itaq̄ de bonis tuis etiā si habes diminuere de honore tuo. als si haberes totā mūdi p̄tritionēz z nō restitueres veniā nō haberes. nisi dñs rem tibi plonga/ret vel remitteret ad tui pctōez vel reuelati onem. z si nō fuerit reuelatum: vadat pfessor ad illud pctendum. Dico ḡ q̄ iste fruct̄ p̄nie iam ē p̄cept̄ a lege nec papa pōt in h̄ dispēsa re. Alius est fruct̄ p̄ ecc̄liaz ordinat̄. s. q̄ q̄s annuatim sel̄ pfiteat̄ in q̄dragesima. Si autē nō pfitearis peccas. Et iō si displicet tibi peccasse z pponis pfiteri suo tpe. s. q̄dragesime. extra pctm̄ es. z lucraris indulgētiāz. z est stil̄ curie q̄ quis non sis pfessus. si infra. ix. dies pfiteris lucraris indulgētiāz. z ideo ē p̄siliū z bonū vt pfitearis fr̄q̄nter. licet nō tenearis nisi in q̄dragesima. Quartus fruct̄ est quez dat pfessor. z iste est arbitrari q̄ ad q̄litate qz pōt esse vel ieiuniū v̄l ofo v̄l aliq̄d h̄mōi. Sz

cite ergo fructus dignos p̄nie. Et vade z amplius noli peccare. qd fuit thema

Dominica quarta quadagesime Letare. Sermo

Colligite que su

pauca fragmenta. Job. vj. Et officialiter in euangelio hodierno

Uñ hoc sc̄m euangeliū hodiernū de q̄ pdi/catur sum facit mentōez cuiusdā solēnis p̄uuij qd̄ i deserto fecit p̄p̄ ibs xps. et d̄ magnū respectu facient̄. s. xpi. scōo respectu inuitatorum. qz apl̄i z multi aliq̄. tercio etiāz respectu ei de q̄ comederūt. q̄rto respectu multitudis. Hos tñ non fuim̄ digni esse in illo p̄uuiuo vt comederemus de illis magnis panib̄z z integris. qz licet diu sit q̄ illud p̄uuiū est celebratum. tñ adhuc remanēt fragmenta in historia euangeliū. ḡ dicit xpus. Colligite zc. Ita dicunt magni dñi seruitozib̄z p̄ p̄randiū. Et h̄ dicit thema. Colligite que zc. Nam post q̄ si fuistis in prandio illo p̄quirete p̄ mensam. Et ista mensa est historia euangeliū siue euangelicalis. Colligamus ergo z incipiam̄ ab vno capite mense ad aliud z reperiemus sex fragmenta.

Primū est obseruantia penitentialis.

Scōm est prudentia intellectualis.

Tercū est ordinatio regularis.

Quartū est pfidentia diuinalis.

Quintū est misericōdia liberalis.

Sextū est beniuolentia virtualis.

Primo ḡ tangit obseruantia p̄nialis. s. face/re p̄niam pro pctis in capite mense. i. historie euangeliū. ibi cū dicit. Abijt ihus trans mare galilee qd̄ est tiberiadis. z sequebat̄ eū multitudine magna. qz videbāt signa sup his qui in firmabant. Abijt ḡ iesus in montē z sedebat ibi cū discipulis suis. Erat autē primū pasca dies festus iudeoz. Glideam̄ si reperiem̄ aliq̄d frustum panis bonum. Nam dicit q̄ tempore q̄ iesus pdicabat in terra p̄missionis iuit de ciuitate in ciuitatē. de villa in villā z p̄ castra z loca z etiā interdū p̄ mare. z plima turba sequebat̄ eū. et h̄ plurib̄z rōnib̄z. Et p̄ma rō est p̄pter charitatē sp̄ualem z hec ē melior scōa p̄pter deuotōez iesu xpi z ei verboruz z nō est mirū. Nam illa xba exibat de ore di incarnati cū magno sapore in corda hominū Alij sequebant̄ eū p̄pter necessitatē corpalez vt infirmi. qz curabat eos xbo z tactu sicut si bi placebat. et istā terciā ratōnem tenet text̄ ibi. Sequebat̄ euz zc. Alij seq̄bant̄ eū p̄pter curiositatē mūdā solū. vt viderēt miracula que faciebāt. Alij p̄pter malignitatē dyabo:

licam vt pharisei vt si aliq̄d verbū posset i eo rephendi. et ideo sequebat̄ eū multitudo magna. et dicit tertus q̄ erāt q̄nq̄ milia. Ueruz dicit sanct̄ Athathē masculi. z sic nō p̄phen debant̄ mulieres neq̄ minozes z pueri. et iō poterāt esse. x. vel. xx. milia. z de his facit mētionē sanctū euangeliū qui erāt. xx. annozuz z vltra. qz illi solum numerabant. z sic numerabant in veteri testamento. s. fm q̄ h̄ r̄ueri j. ij. z. iij. c. Et iesus sedit in monte. Sz videamus si reperiemus aliq̄d frustū p̄ nob. et certe sic. Nam si discooperiam̄ mappas mense: reperiem̄ obseruantia p̄nialē seu penitentiam. qm̄ dicit euangeliū q̄ iesus xps transiuit mare. z p̄ quieuit in monte. Nam mare si significat p̄niam. qz dicit mare ab amaritudine q̄si amara. z h̄ est p̄nia. cui opa sunt oia amara. et primū in p̄nia est p̄tritio. et illa est amara p̄z. qz nihil aliud est q̄ dolor de pctis p̄teritis. Scōm in p̄nia est p̄positū h̄re amplū nō peccandi. z h̄ est amara. qz est p̄ tuā malā consuetudinē. Tercū ē pfessio q̄ est amara. Nam amara ē tibi q̄ pfessor q̄ te habebat p̄ bono vi deat z coḡscat tuā verecundia z infamiam. Quartū est afflictio: sic est ieiunare. cilicium portare. xberare se cū discipulis z filia. z nō dormire in lecto. nam omnia ista sunt amara. Idem in ofone. nam sic ille q̄ ē in tormentis h̄z man̄ eleuatas. lapis attrahit corp̄ x̄sus terzā: ita in ofone. Nā corp̄ ē lapis vt habet Sapi. ix. Corp̄ em̄ qd̄ corrupit̄ aggrauat aī mā. z dep̄mit terrena inhabitatio sensū multa cogitantē zc. Item dare elynam durum z amara est. dando paupib̄z. z restitutorēz face/re de malis ablati. parcē inimicis. remittendo iniurias. amara ē. Sz cōicare qd̄ ē vltimū dulce ē s̄ p̄pter mēziā passionis xpi videtur amara. Iō dixit deo. Lū eēt agn̄ comedend̄ q̄ comederēt eū cū lactuc̄ agrestib̄z. Exo. xij Concordat sanct̄ paul̄ dicens. Quotiescūq̄z māducabitis panē hūc z calicē bibetis. mortē dñi annūciabitis zc. j. Cor. xj. Abare ḡ significat penitentia. Et dicit Psa. in cantico. Domine si sic viuif: z in talibus vita spirit̄ mei. corripies me z viuificab me. ecce i pace amaritudo mea amarissima zc. Psa. xxxvij. amara est quo ad cor. s. quo ad p̄tritionem. amara quo ad os. s. p̄ pfessionem. amarissima quo ad corpus. s. quo ad satisfactōnem fiendam. Ecce ḡ mare. Sed illi q̄ transeunt mare cum xpo obtinēt ascendē ad montem. id est ad celum. z aliter nō possumus ascendē nisi penitentia. Glideatis ergo fructū p̄nie. Et ideo dauid in ps̄. Dñi est terra. Ibi. Quis ascēd̄z in montē dñi. aut q̄s stabit in loco sc̄to eius.

Rñdet. Innocens manib⁹ ⁊ mūdo corde ⁊c.
 Istud ipse Dauid querebat a suis doctorib⁹
 ⁊ rabinis. s̄ fridere nescierūt sed spūsanctus
 rñdit: dicens. Innocēs. Et dicit aliq̄s inno-
 cēs tribus modis. Prim⁹ mod⁹ est p̄ elynaz
 scōs p̄ restitutōez acceptoz. Tercius p̄ peti-
 tionem venie. et isti qui sic faciūt sunt inno-
 ces manib⁹ ⁊ mūdo corde. Et etiā p̄pter ali-
 as tres causas dicunt innocētes. Prima ē p̄
 p̄ter p̄ritōnem. Scōa est p̄ satisfactōez. Ter-
 cia est p̄ remissionē. Ecce hoc est primū frag-
 mentū. s̄. penitentialis obseruātia. Et de ista
 locutus fuit dñs ihs xps dicens. P̄niam agi-
 te appropinquabit em̄ regnū celoꝝ. Athethi
 iij. Et istud frustū referuetis. q̄ aliā viā nō
 habetis ad montē ascendendi. Venio ad
 scōam ptem in q̄ repit scōm frustū. s̄. intelle-
 ctualis pudētia. et h̄ cū dicit. Cū subleuāstis
 oculos ihs ⁊ vidisset q̄ multitudo maria ve-
 nit ad eū: dixit ad philippū. Qñ ememus pa-
 nes vt māducēt hi. Hoc aut̄ dicebat tēptans
 eū. Ipe em̄ sciebat quid eēt factur⁹. Rñdit ei
 philipp⁹. Ducentoz denarioꝝ panes nō suffi-
 ciūt eis vt vnusq̄sq̄ modicū qd accipiat. Cū
 xps ḡ sedisset s̄bleuās oculos q̄ iam tenebat
 eos x̄sus terzā. Et dicit circa h̄ glo. q̄ tenere
 oculos sic humiles est signū sapie. ⁊ nō habe-
 bat illos volātes m̄fis sue sumēdo exemplū.
 De q̄ scriptura L. an. iij. loquit̄ dicens. q̄ pul-
 cra es amica mea q̄ pulcra es. oculi tui colū-
 barum. absq̄ eo qd̄ intrinsecus latet. Et dicit
 tur bis pulcra. quia nūq̄ vana cogitauit. nec
 etiā in corpore peccauit. et in hoc simpliciter
 erat laudabilis q̄ habebat oculos colūbe q̄
 semp h̄z eos dep̄ssos. Nam alie aues multe
 hñt oculos ad rapinā inclinatos. ⁊ isti sūt qui
 respiciūt hinc ⁊ inde ⁊ ad fenestras: ⁊ h̄ est si-
 gnum rapine. Tenete ḡ oculos colūbe. et de
 h̄ spūsanctus laudat virginē mariā di. Absq̄
 eo qd̄ intus latet. i. humilitatē. et subleua-
 uit oculos ihs ⁊ vidit maximā multitudinē.
 Et primo dixit magnā: ideo q̄ qnq̄ milia.
 s̄ numerādo a. xx. ānis ⁊ s̄. est maxia. et dixit
 philippo. Qñ ememus panes ⁊c. Quare er-
 go plus q̄suiit a philippo q̄ ab altero. dicunt
 circa h̄ doctozes q̄ iō. q̄ ille iter alios ap̄los
 erat simplicior. ⁊ hñ patuit in ei⁹ rñsione gros-
 sa. q̄ dixit. Ducentoz ⁊c. q. d. nō est remedi-
 um. q̄ si dixisset. Dñe vos q̄ creastis sidera: et
 vniuersa vos potestis adhibere remedium:
 tūc fuisset s̄bilis. Et circa h̄ est aliud frustum
 panis. qd̄ d̄r prudētia intellectual. Nam ihs
 xps q̄ est eterna sapia q̄suiit p̄siliū a philippo
 cū tñ iste esset simplex ⁊ ebes. vt p̄ locū a ma-
 ioꝝ arguerem⁹. q̄ si xps petebat cōsiliū ab

ebete q̄ non indigebat. q̄ nec nos vereamur
 p̄siliū petere p̄ veritate inquirenda. etia⁹ a
 simplicibus. Nam als̄ superbia esset ex qua
 multa sequunt̄ dāna. Exemplū. Nam q̄t ma-
 le sententia in mūdo dant̄ p̄pter verecundiā
 q̄ nō petūt p̄siliū ab antiquiorib⁹. Itē etiā
 multi sunt aduocati q̄ qñ incipiunt aliquā q̄-
 stionē primo debent videre si est iusta vel nō
 ⁊ q̄rere sup̄ h̄ p̄siliū: s̄ nō curāt. s̄ faciūt q̄ p̄-
 in fine post multa vāna pueniūt ptes cōpro-
 mittendo. ⁊ pponūt se exigentes tñ semp pe-
 cunias ab eis vsq̄ ad illud tps. ⁊ magnū ta-
 men de h̄ habes pctm̄. Ita est in notarijs qui
 p̄pter verba imprudentia instrumēti faciunt
 causam pdere. ⁊ hoc multotiens fit p̄pter nō
 petere p̄siliū. ⁊ tenent de damno dato. Item
 multi sunt religiosi qui hñt p̄dicare. ⁊ exeu-
 tes de studio philosophie incipiūt theologi-
 am. ⁊ p̄pter verecundiā non sunt ausi petere
 cōsiliū. et dicunt multos errores et incon-
 uenientia in sermonibus suis. ⁊ verba impro-
 pria et scandalosa. Semel quidam religio-
 sus erat p̄dicaturus de trinitate. ⁊ voluit p̄-
 dicare p̄ questōnes. et formauit primo argu-
 menta p̄traria veritati in prima pte sermonis
 bene triginta rōnes. Alij videntes ⁊ audien-
 tes q̄ prima ps fuerat ita magna: recedebāt
 p̄pter fatigationez. ⁊ ipsi remanebant in illo
 errore. ⁊ hoc sibi p̄tingebat p̄pter non petere
 p̄siliū. Item multotiens in p̄fessoribus qui
 in multis sacramentis errant p̄pter non pete-
 re p̄siliū ⁊ nesciūt quō debent absoluere de
 excōicātōne minoꝝ ⁊ quō de maioꝝ. Similis-
 ter p̄tingit in medico nō intelligenti bene ra-
 dicem infirmitatis ⁊ hoies sic percutit non pe-
 tentes p̄siliū p̄pter verecundiā. ⁊ ponit ma-
 gnū pondus anime sue. multa em̄ eueniūt p̄-
 p̄ter nō petere p̄siliū. Ideo ihs xps ab ebe-
 tioꝝ voluit petere p̄siliū iuxta dictū. Inter-
 roga patrē tuū ⁊ annūciabit tibi. maioꝝ tu-
 os: ⁊ dicent tibi Deutero. xxxij. Interrogan-
 do nō solum maioꝝ: immo etiam minoꝝ.
 Unde semel p̄tingit vt quidam magister ma-
 gnus in theologia nō poterat intelligē vnus
 punctū sacre scripture. ⁊ p̄pter hoc ieiunabat
 ⁊ orabat. ⁊ nō potuit optatum habere intelle-
 ctum dubij: quousq̄ humiliavit se. ⁊ vell̄z ire
 ad aliū causa informatōnis. tūc em̄ angel⁹
 apparuit sibi: ⁊ cum plene de dubio instruxit.
 Iōo sanctus Job dicit circa hoc. Interroga
 iumenta ⁊ docebunt te. ⁊ volatilia celi ⁊ indi-
 cabunt tibi. Loquere terre et rñdebit tibi: et
 narrabūt ea pisces maris. iob. xij. ⁊ hic noiāt
 q̄tuor p̄ditōnes p̄sonaz: dicens iumenta. Iste
 sūt p̄sone actiue. aues ⁊o sūt p̄sone p̄tēplatiue

De ḡsilio petedo.

Tercia ⁊o p̄ditio sunt agricole. Pisces om-
 nes xpiani qui de aquis baptismi sunt edu-
 cti. Et ideo qñcunq̄ reuelas dicta tua p̄pter
 humilitatem alicui homini. tunc deus te illu-
 minabit ⁊ scies illud de quo dubitabas. ecce
 ergo hic scōm frustū sc̄z prudentia intellectu-
 alis. Sequit̄ terciū frustū in q̄ stat ordina-
 tio regularis: vt sc̄z quilibet seruet regulaz et
 ordinē viuendi: ⁊ hoc ofidit̄ in terciā pte euā-
 gelij cū dicit. Qñ ex discipulis ei⁹ Andreas
 frater Symonis dixit. Est puer vn⁹ hic q̄ ha-
 bet quinq̄ panes ordeaceos et duos pisces:
 s̄ hec qd̄ sunt int̄ tantos. Dicit ḡ ihs. Facite
 hoies discubere. erat aut̄ sentū multū in loco:
 ⁊ discubuerūt viri nūtero q̄si qnq̄ milia. U-
 de cū philipp⁹ rñdisset. Andreas dixit. Hic i
 societate ē puer qui h̄z qnq̄ panes ordeace-
 os ⁊ duos pisces. S̄ qd̄ h̄ crit int̄ tantos. q.
 d. dimittam⁹ p̄ nob. S̄z ihs xps vocauit vt
 om̄s discubarent. ⁊ fuerūt bñ qnq̄ milia qui
 sederūt: ⁊ hoc declarat sanct⁹ Mat⁹. vi. ca.
 q̄ dicit q̄ sederūt p̄ centenos ⁊ qnq̄genos sc̄z
 q̄ ad vnā ptem hoies maioꝝ: ⁊ ad aliā par-
 tem minoꝝ ⁊ fuerūt ordinati p̄ centenos in
 longū ⁊ sedebāt sup̄ sentū vt possent transire
 modū sulcoꝝ. ⁊ p̄ transuersū erāt qnq̄ginta.
 ⁊ ita de mulierib⁹ ⁊ minoꝝ. et isto mō fuit
 ordinati iuxta illud. Que a deo sūt ordinata
 sunt. Itaq̄ q̄ resistit p̄tati: dei ordinatōni re-
 sistit. Qui aut̄ resistit: ipsi sibi damnatōnem
 acquirūt ad Ro. xij. S̄z querit̄ q̄re ihs no-
 luit vt comederēt donec fuerūt ordinati cum
 tñ in ordinatōne multā morā fecerūt. Rñsio.
 q̄ h̄ est frustū absconū infra mapas: ⁊ est or-
 dinatio regularis. Quia si volum⁹ q̄ de⁹ p̄-
 uideat cōitati optet q̄ sit ordinata. Et ita de
 om̄i monasterio religiosoz: de of̄ capitulo et
 collegio. etiā q̄libet in domo sua sit bñ ordi-
 natus. Exemplū. si rectozes alicui⁹ vniuersitat̄
 tpe siccitatis volūt q̄ deus det eis pluuiā suo
 loco ⁊ tpe ordinēt ciuitatē loci vel villā. et si
 stent lep̄rossi cū alijs sanis. nec meretrices st̄t
 cum bonis mulierib⁹: nec iudei cum xpianis
 Itē q̄ nemo audeat dieb⁹ dñicis ⁊ festiuis la-
 borare: ⁊ sic postq̄ h̄ est ordinatū tūc de⁹ pui-
 debit illis. Item que est ratio quare p̄les con-
 uentus religiosoz moriunt̄ ⁊ percutit fame. q̄
 inter eos nō est ordinatio que p̄sistit in paup-
 tate. castitate. obedientia. et in alijs cerimo-
 nijs. Ita dicam⁹ de capellanis: q̄ ordine suo
 dicere deberent matutinas et alias horas ca-
 nonicas ⁊ deuote orare. Nam quilibet scit su-
 um ordinem. nō q̄ semel oret i auroꝝ ⁊ semel
 genib⁹ flexis. ⁊ semel nō. s̄ accipiēdo horas p̄
 ordinē. nō accipiēdo interuallū. nec induen-

do se. Nam b̄ndict⁹ est ḡ qui vitā h̄z ordina-
 tam iuxta verbū. Om̄ia honeste ⁊ fm̄ ordiez
 fiant in vobis. j. Loꝝ. xij. B̄ndict⁹ est ḡ xp̄i-
 anus religiosus p̄sbr vel ali⁹ qui totū tpus
 tenet ordinatū: ⁊ istis puidet deus. Et habe-
 tus frustum bonum quod est ordinatio regu-
 laris. Quartū frustum est p̄sidentia diui-
 nalis sc̄licet in omnib⁹ necessitatibus et peri-
 culis p̄sidere de deo. quia licet amici ⁊ paren-
 tes deficiant in pecunijs: tamen deus nō defi-
 cit in necessarijs. et hoc frustū inuenit̄ in men-
 sa. id est in euangelio ibi. Accepit ḡ ihs pa-
 nes. ⁊ cum gratias egisset distribuit discubē-
 tibus: similiter ⁊ ex piscibus quantū volebat
 Nam qñ ihs xps homines vidit ordinatos
 accepit panes ⁊ pisces. ⁊ tenendo in manib⁹.
 ⁊ oculis ad celi eleuatis tūc benedixit. et de-
 dit discipulis. ⁊ discipuli dederūt om̄ibus. in
 tantū q̄ om̄s saturati fuerūt: ⁊ semp vict⁹ ml-
 tiplicabāt. et hoc fuit factū trib⁹ modis. Pri-
 mo inter manus xp̄i frangētis. Secūdo mo-
 do crescebat in gremijs apostoloꝝ ministran-
 tium. Tercio inter dentes comedentium. Ec-
 ce ergo quō multiplicati sunt: ⁊ saturati fue-
 runt. De quo sapoz dico vobis q̄ nullus fu-
 it panis ita suavis ⁊ sapidus. Quoniā regu-
 la est in theologia q̄ quicquid ihs faciebat
 miraculose p̄ualebat eo quod fiebat per na-
 turam. Ita cum restituebat visum vel dādo
 sanitatem: ⁊ quando fecit de aqua vinum in
 nuptijs architriclini. Et forte quereret aliq̄s
 an aliquid biberūt. Nam certum est q̄ itine-
 rantes ⁊ fessi si multum comedunt et non bi-
 bunt: magna est passio ⁊ pena. Sed euange-
 lium nullam facit mentionem de potatione.
 Habemus tamen dicere ne prandium videat̄
 impfectū. quia dei p̄fecta sunt opa Deu.
 xxxij. q̄ biberunt: ⁊ q̄ illi panes ⁊ pisces fue-
 runt simul cibus ⁊ potus. Nam non legit̄ q̄
 esset ibi vinum neq̄ fons. Nec videt̄ ratio q̄
 habuissent ire ad fontem: quia tūc esset ibi in-
 ordinatio. Quia autem panes ⁊ pisces erant s̄l-
 cibus ⁊ potus trahit̄ ex duobus passibus bi-
 blic. s̄. Exod. xvij. ⁊ Numeri. xx. vbi dicit̄ q̄
 filij israel habebant in deserto quid comede-
 rent sed nō quid biberent. quare ipsi murmu-
 rabant p̄tra Ahoysen. Qui orauit deū et de-
 us dixit sibi q̄ cum baculo p̄cuteret saxū seu
 rupem ⁊ fecit. ⁊ exiuit flumen aque viue. ista
 petra tamen erat christus. j. ad Loꝝin. x. ⁊ si-
 gnificauit q̄ petra. i. xps daret eis ad bibēdū
 Sic etiā de illo pane et pisce exibat liquor: q̄
 refocillabat comedentes. Nā si de petra in q̄
 null⁹ h̄q̄r erat exibat aq̄. q̄nto ḡ pl⁹ pane. et
 hoc fuit figura cōicandi. Et tñ dicunt layci.

Vos dicit decipitis nos: quia datis nobis dumtaxat corpus xpi: s̄ nō datis nob de sanguine. S̄ nō est verum: imo dam⁹ vobis de sanguine. q̄ in hostia p̄secrata est ibi totū corpus ex vi verbor: et totus sanguis ex p̄comitantia reali. Quā antiquitus dabat etiam de sanguine. Et q̄ ex hoc sequebant̄ multa pericula. Nam multi rustici cum magnis barbiscōicantes faciebāt q̄ aliquid in barba remanebat. et p̄sequēs plura alia pericula. Ideo fuit mutati. Nam in corpe est sanguis. Ideo dicit Job. vi. Qui manducat meā carnem et bibit meū sanguinē et accipiendo et petiam Nam vius caro est et corpe viuū: et ideo nō sine sanguine. Et h̄ frustū est p̄sidentia diuina. S̄ tūc apl̄i q̄si desperabāt: eo q̄ nō poterāt hominib⁹ p̄uidere. S̄ x̄ps voluit aliter p̄uidere. s̄ modo inuistato. ad dandū intelligere q̄ in nullo casu siccitatis nec alio mō desperemus de deo. s̄ q̄ habeam⁹ bonā p̄sidentiam. et nō teneamus modū alior⁹ rusticor⁹ q̄ dicit̄ nō pluit nō habebim⁹ isto anno blada. S̄ isti nō habent bonā intentōez nec p̄sidentiaz de deo. Nam de⁹ pōt dare nō solū frumenta in campis: imo etiā in horreis. Idē de vino. Idē de alijs. et sic interdū nō cōcedit. p̄pter diffidentia nostrā. Et circa istā materiam audiatis pabolam. Nam semel p̄tigit q̄ in ciuitate valentie blada erāt duab⁹ palmis supra terrā. et siccitas nimia et crudelis. et nō crecebant. et fiebāt incessanter p̄cessionēs cū multis letanijs: et nunq̄ pluit. Et tpe messii gentes collegerūt blada ita parua. et nunq̄ tātus frumentū habuerūt. Nam spice erāt melius granate q̄ vnq̄ prius: licet habuerūt parum de palea. Et ideo si nos sequeremur x̄pm vt ille p̄uideret nobis sicut et illis. Petatis ergo pluuiam vt sibi placet: quia aliter pōt prouidere absq̄ pluuijs: prouidet semp animalib⁹. Et placeret deo q̄ nos diceremus de eo sicut dicit filius puulus de patre suo. Nam si interrogas puerum. Quid comedes hodie. dicit ipse. Pater meus habet curā. Et si dicit sibi Post istā vestem quis dabit tibi aliā. Respondeat. Pater meus p̄uidebit. Istum modū vel let deus habere de nobis q̄ haberem⁹ de eotalem p̄sidentia sicut filius habet de p̄fe naturali. Sed nos min⁹ p̄fidimus de deo q̄ de vno iudeo vel sarraceno. quia si tu habes aliq̄d in ista manu alicui⁹ notarij scriptum in q̄ p̄tineat q̄ talis iudeus sit tibi obligat⁹ in. xx. vel. xxx. florenis. et dicit tibi. vñ habetis frumentū isto anno m̄detis. Ecce talis est mihi obligatus: de illo emo. et non confidis d̄ deo iniuriam facis ei. quia cartam fecit tibi deus

11 q̄ d̄ debet⁹ nōnta
q̄ de deo.

P notarium fidedignū sanctum Lucam. cui dicit. Primū querite regnū dei: et hec omnia adijcient vobis. et nolite solliciti esse et. Aba thei. vi. Confidatis q̄ de deo sicut de patre. et queratis honozē suū et iusticiā. s̄ penitentiam et p̄sidentia. ecce q̄ frustū panis. s̄ diuina: am et p̄sidentia. Et ideo voluit mō insolito x̄ps p̄uidere. Quintū frustū est liberalis misericordia: erga pauperes largiter se habere: et hoc tangit cum dicit. Et autē impleti sunt: vsq̄ ibi. manducauerūt. Nam videns iesus q̄ iam comedebant: dixit apl̄is q̄ q̄rerent vasa aliq̄ cum quib⁹ colligerent fragmenta. dās diuitib⁹ exemplū q̄ nullū panis frustum ponat in armario s̄ q̄ de paupibus. et nō debz canib⁹ nec gallinis nec alijs animalib⁹. et apl̄i sic inquirendo inuenerunt duodecim cophinos. et quilibet ex apl̄is habuit vñ. et collegerūt panes. et alij de comedentib⁹ abscondit panem. et hoc p̄pter bonū saporem viaticū. et nolebant deponere. s̄ apl̄i querebant et petebant cum magna diligētia. Deinde dico vobis q̄ si ego essem in illo cōuiuio q̄ penes me retinuissem etiam vnū frustū: et collegerunt. xij. cophinos. Et hic demonstrat misericordia iesu xpi liberalis. Et ideo dicit Luce. xj. Quilibet q̄d sup̄est date elemosynā: et ecce oīa mūda sunt vobis. Semel iesus x̄ps fuit inuitatus in domo cuiusdam diuitis: et ipse diues amore xpi inuitauit alios diuites: et x̄ps dixit illis. Date q̄d sup̄est: et oīa mūda sunt vobis. Nam tante v̄tutis est elemosyna q̄ mundat peccata. Et dixit q̄d sup̄est: et nō dixit q̄d necesse est. Sed quero q̄d significant quinq̄ panes. R̄ndet Beda q̄ quinq̄ panes significant quinq̄ libros moysi. s̄ in quib⁹ erat tota p̄uisio iudeor⁹ sicut in quinq̄ panib⁹ illi⁹ turbe. Et dicunt ordeacci. Nam ordeū extra est asperū. intus est albū et dulce. Ita erat in illis Et ideo dixit iesus x̄ps. Scrutamini scripturas in quib⁹ vos putatis vitā eternā habere. Et ille sunt q̄ testimoniū p̄hibent de me Jo. v. Queratis q̄ bene: et nō solū corticem. quis asper est: s̄ etiā ad farinā. i. medullā intrate. Et isti duo pisces significant duo. s̄ doctrinaz p̄phaz et psalmoz: et ideo x̄pus dicit. Quā necesse ē impleri oīa q̄ sc̄pta sunt in lege Moysi et p̄phetis et psalmis de me. Lu. vi. et isti panes et pisces erāt integri quousq̄ veuit x̄pus q̄ fregit et dedit apl̄is q̄ aperuit illis sensum vt intelligerēt sc̄pturas Luce. vi. Sup̄ sunt xij. cophini p̄ nob. q̄ articuli fidei. xij. et quilibet apl̄s sumpsit suū cophinū. Nā quib⁹ fecit vnū articulū in symbolo. Primus articulus Credo in deū patrē omnipotentē creatorem

celi et terre et. Sed ibi q̄ dicit sanctor⁹ p̄munionem intelligatis. i. sacramentoz: et isti articuli nō pereūt simpliciter. dicunt tamen perire q̄ xpianus habet bene in corde sed non in ore. quia tūc modico ad modicū peribunt. Et si vultis hoc melius videre: ponam vñ candela accensam in aliqua lucerna in q̄ non sit aliq̄d spiramē: clarū est q̄ modico ad modicū extinguet. Ita est de fide. Nam cor hominis est lucerna: et fides est candela. Quia in ps̄. dicit. Illuminās lucernā meā dñe et. et q̄ venis ad demonstratōez et tribulationez incidis in heresim. Quid q̄ fr̄ndū. Dico vobis q̄ in quolibet mane cū es indutus et caligatus flexis genib⁹ dicas semel credo in deū et ibidem de sero anteq̄ sis in lecto: et cum p̄testatōne dicendo: tūc respirat candela et lumen p̄seruat. Et cum venerit p̄ditor: ille anti x̄ps tūc stabis firm⁹. et an p̄mittes te frustrari anteq̄ tibi p̄sentires. Ita q̄ misericordia liberalis est necessaria et alijs et nobis. q̄m aīe sue debz quilibet misereri. et hoc est verū frustū. s̄ misericordia liberalis. Sextū frustū est beniuolentia virtualis cū dicit ibi. Illi q̄ hoīes cū vidissent signū q̄d fecerat dicebāt q̄ h̄ est vere p̄pha q̄ ventur⁹ est in mundū. s̄ facere gratias: recognoscēdo b̄nficia. Ita sp̄ p̄ comestione et. et an prandiū debet gr̄as agē deo. Et ideo ipse an accipēs panes b̄ndixit. nā x̄pus an introitū mēse sp̄ faciebat vsum ex psalmista. Oculi oīm in te sperāt dñe: et tu das escā illoz in tpe oportuno. Aperis tu manū tuam et. Quia esca copalis fuit venenata p̄ dyabolū. et ideo d̄z poni medicina seu tyriaca contra venenū. saltē ad min⁹ dicendo ihs. si aliā oratōez p̄pter tuā gulostatē nō potes facere nec dicere. et in fine s̄l̄r deum laudare debes. Quid in p̄tibus lombardie q̄ in quodā hoīe erāt b̄n quinq̄ti dyaboli et q̄sui cur intrauerūt. et plures r̄ndebāt dicentes. q̄ comedēdo vel bibēdo et nō faciēdo oratōez vel signuz facte cruci. Et circa h̄ refert beatus Hieronimus in p̄o dialogoz. q̄ in quodā monasterio monachorum in orto erāt lactuce multe. et vna ipsarū monachaz desiderio momordit in vnā illaz et nō dixit ihs. et sic comedēdo intrauit diabolus in corpe ipsi. Et diabol⁹ iste p̄iurabat p̄ vnū sanctum hoīem: et dicebat. Dimittas me ego nō habeo culpā. q̄ erā sup̄ lactucā. et ipa comedēdo posuit me intra suū corpus. Et id p̄uidit nob x̄ps dando nob exemplū q̄ eleuauit oculos ad celuz: et dixit. Oculi oīm in te sperāt dñe et. in ps̄. cxliij. Exultabo. Idem in fine prandiū vel cene. Nam dicit sanct⁹ matheus q̄ in die cene hymno dicto exierūt ipsi

in montem oliuarum et tūc dixerūt. Abemoriaz fecit mirabiliū suoz misericors et miserator dñs: escam dedit timentib⁹ se et. Et ideo teneatis istam regulam vt recognoscatis dei beneficia. Et ideo dicit. s̄ ad Thimo. iij. Libos deos creauit ad p̄cipiendū cum gratiarū actōne fidelibus et his qui cognouerūt veritatem. quia oīs creatura dei bona. et nihil abijciendū q̄d cum gr̄atiā actōne p̄cipit. S̄ aīctificat em p̄ verbū dei et oratōez. ecce ergo b̄ sextum frustum. et ideo colligite postq̄ nō fueritis in illo prandio.

Dominica quarta in quadragesima.
Sermo ij.

Abet quinq̄ panes ordeaceos et duos pisces Jo. vi. Quilibet dñs siue paterfamilias tenet de iure naturali pontificali et etiā imperiali suis seruitozibus et domesticis sufficienter p̄uidere. s̄ Thimo. v. Si quis suoz et maxime domesticor⁹ curam nō habet: fidem negauit et est infideli deterior et. Summ⁹ itaq̄ paterfamilias dñs iesus qui nō venit legem soluere sed adimplere. sufficientē imo reuera sup̄abundantē fecit p̄uisiōne p̄ suis seruitozibus et domesticis. Nam h̄z quinq̄ panes ordeaceos et duos pisces. q̄ sufficientē abundantissime vt i euan⁹ hodierno mystice designatur. Primus est corporalis. Secundus penitentialis. Tertius sacramentalis. Quartus doctrinalis. Quintus celestialis. De quib⁹ dicit thema. H̄z q̄nq̄ panes et. iuxta intellectū allegoricū. De primo pane corporali q̄ intelligit oīs human⁹ vict⁹ ordeaceus ē p̄pter asperitatē exteriorē. s̄ in acq̄rendo Gen. iij. In sudore vult⁹ tui vesceris pane tuo. donec reuertaris in terrā de q̄ sumptus es h̄c merent̄ veri seruitozes dei. qui scilz faciunt voluntatē dei obediētes mandatis eius. Quare petim⁹ in ofone dñica. Fiat voluntas tua sic in celo et in terra. panē et. Dic exēplū de sutoze et p̄patre. De sc̄do. Panis penitentialis est q̄ ex vili materia. s̄ ex pctoz recordatione p̄ficiat. Ordeace⁹ quidē et asp̄ ē p̄pter dolorē p̄tritōnis Ordeace⁹ et asper ex rubore cōfessionis. ex labore satisfactōis. Dic exēplū d̄ muliere d̄nata ex rubore cōfessionis ps̄. xij. Fuerūt mihi lacrimę mee panes die ac nocte Ezech. iij. Quasi b̄nemeritū et ordeace⁹ panē comedes. De t̄cio panis sacralis q̄d ex purissima mā p̄fect⁹ fuit in vtero d̄ginali p̄ sp̄m̄ s̄ctm̄. imo s̄m̄ theologā i celo genit⁹. i vtero

virginis fermentatus. in patibulo crucis ex-
coctus. in mensa altaris appositus: in specie/
bus recōditus. Ordeaceus dicit ppter aspe-
ram passionis memoriā. j. Loz. xi. Quoties
cunq; manducabitis panē hūc z calicem bi-
betis: mortē dñi annūciabitis. i. rēpntabis
donec veniat. Job. vi. Hic est panis qui d̄ ce-
lo descendit: qui manducat hunc panē viuet
in eternū. De quarto. Panis doctrinalis cō-
fectus ex autoritatibus diuine scripture. or-
deaceus ppter austeritatē correctōnis et du-
re rēpensionis in pctōres. Eccl. xxi. Clerbū
sapiens qd̄cūq; audierit sciens laudabit. z ad
se adijciet. audiuit luxuriosus z displicebit il-
li. z p̄iciet illud post deorsum suū. Similiter
de alijs vicijs. S; tñ dicit Ahab. iij. Nō
in solo pane viuit homo: s; in omni verbo qd̄
pcedit de ore dei. De quinto. Panis celestis
hic est ex beatitudinibus z donibus gl̄ie con-
fectus. ordeaceus dicit ppter tribulationes.
qm̄ p̄ multas tribulatōnes oportet nos intra-
re in regnū dei. Actū. xiiij. Sed tñ beat⁹ qui
manducat panē in regno dei. Lu. xiiij. Duo
piscis sunt exempla sanctorū martyz z p̄fesso-
rum. quib⁹ qñ p̄dimento p̄dicti panes orde-
acei comestibiles reddunt. Nota de illo viro
nobilissimo qui fact⁹ religiosus dicebat q; iu-
uencule mulieres nō sinebāt ipm̄ dormire ho-
ras matutinas. Ideo heb. vi. Admentore
p̄positoꝝ vestroꝝ qui vobis locuti sunt v̄bū
dei: quoz intuentes exitum p̄uerfatōnis imi-
taminū fidem Greg. Si exempla sanctorū re-
colim⁹ nihil tam ḡue est qd̄ n̄ eā aīo sustinea-
mus. Et p̄cipue cuz q̄s recordat de passione
xp̄i. Nō exemplū de illo q; voluit exire ordi-
nem ppter panis asperitatē. Lui xp̄c ap̄azēs
intinxit vulnerib⁹. z sic renouatus ex memo-
ria passionis xp̄i mansit.

Feria scda post letare.

Iste sciebat quid

est in hoīe. Textualiter Job. ij. Et
recitatiue in euāgelio isto mōstran-
tur nob tres excellentie ihu xp̄i. Et prima est
posse copiosum. Scda est velle piū. Tercia ē
scire luminosum. Ideo loquit the. Ipe scie-
bat zc. De tercia dicit the. q; xp̄s h; dare sci-
entiā oim creaturaz z etiā cōgscit secreta cor-
diū. De prima ḡ pte ē dicendū q; est in xp̄o
iesu posse copiosum et incōprehensibile. cui⁹
respectu nullū est posse hoīm pape nec regis
nec impatoris. Naz hoz posse i vno p̄cto i-
diuisibili p̄sistit. qm̄ istoꝝ posse aut est p̄teri-
tū aut futurū aut p̄ns. Si forte loq̄ris de p̄e-
rito. iam nihil ē de futuro. q; regnabo tot an-

nis. vel ero papa. q; nō pōt gaudere. q; non-
dum est z p̄sistit i fortuna. Veniam⁹ ergo ad
mediū qd̄ est p̄ns. Nam dicit p̄s q; de tem-
pore nō habem⁹ nisi nūc. z sic est in p̄cto in-
diuisibili p̄sistit. S; posse dei ē copiosus sine
principio z sine fine z totū simul in sua eterni-
tate cōsistens est. Ideo dicit. P̄tās ei⁹ p̄tās
eterna q; nō aufere: z regnū ei⁹ qd̄ nō corrū-
petur. Dan. viij. Istud ḡ posse ofidit in euan-
gelio hodierno in principio dū dicit. Prope
erat pasca iudeoz. z ihs ascēdit hierosolimā
z inuenit in templo vendētes oues et boues
z colūbas z nūmularios sedētes. Et cum se-
cisset quasi flagellū de funiculis: omnes eiecit
de templo. Oues q; z boues z nūmularioꝝ
evertit es: z mensas subuertit. Et istis q; ven-
debant colūbas dixit. Auferte ista hinc: z no-
lite facere domū p̄ris mei domū negociatio-
nis. Recordati v̄o sunt discipuli eius. q; scri-
ptum est. Zelus dom⁹ tue comedit me. Nota
dicit sanctus Jobes q; qñ appropinqua-
bit pasca iudeoz ihs xp̄s ascēdebat de gali-
lea in hierlm̄: z introiuit in templū. id est atri-
um templi. z ibi quidā tenebant boues ad v̄e-
dendum. alij oues. alij qui v̄debant alia ani-
malia. z etiā erant ibi nūmularij q; mutuabāt
pecunias indigentib⁹ z ideo ibi tenebant vt
possent emi ppter oblatōez fiendā in festo vt
possent cambire vel mutuo accipe. ne aliqui
possent se excusare de sacrificio fiendo. et cre-
debant de h̄ seruire deo. Et ihs intrans illud
atrium z videns illud qñ p̄sona aliquotulū
turbata se mouit z sumpsit funiculos. et hinc
z inde p̄cussit. Et mirum est q; sibi nō resiste-
bant: sed dicit hiero. q; de vultu ihu xp̄i p̄ce-
debat choruscans radius q; om̄s timore ma-
gno fugerūt. z q; xp̄s om̄ia picat in terra. in-
tantū q; discipuli de hoc mirabant. q; ipse sp̄
fuit passus iniurias z nunq; aliq; p̄cussat
Sed fuerūt recordati verbi dauid in ps. lxv
ij. Saluū me fac. Extrane⁹ fact⁹ suz fratrib⁹
meis: z pegrinus filijs matris mee. Et sequi-
tur. Qm̄ zelus dom⁹ tue comedit me. Et cō-
cordat ad hoc sanctus Paulus ad hebre. ij.
Nam iudei dicebant fratres xp̄i: licet euāge-
lista nō alleget nisi illa verba quia om̄s veni-
ebant de abraā. z ad heb. ij. Non p̄funditur
cos vocare f̄res dicens. Nūciabo nomē tuū
fratrib⁹ meis. Et ex eadem matre: nō ex ma-
ria s; ex ecclia. i. synagoga: et iō dicit ps. Ex-
trane⁹ factus sum fratrib⁹ meis: q; illos p̄cuti-
ebat. Naz zel⁹ dom⁹ zc. Et dixit comedit. sic
cōiter dicit. tristitia comedit me. z ille zel⁹ q;
si mouit z turbauit xp̄um. Et in h̄ ostenditur
posse copiosum. Hoc patet p̄ questionē istaz

quādo querit. Cur principes tēpli et alij xp̄o
pauperi et iuueni non restituerunt. q; fuit in
principio predicationis. R̄sio. vt verificet
p̄phetia mardochei dicentis. Dñe deus rex
omnipotens in ditōe tua cuncta sunt posita.
et non est q; possit resistere tue voluntati. Do-
minus enim vniuersoz tu es zc. Ihesus. xij.
Et ecce hic intellectū litteralem. Sed nūc
intrem⁹ secreta euāgelij per tres questionēs.
Et prima est litteralis. nam certum est q; in il-
lo populo iudeozum alia maiora erant pecca-
ta his que in templo fiebant. et tamē legitur
q; non fact⁹: s; verbo correxit eos de alijs pec-
catis. quare hic fecit correctionem facto. R̄sio.
ad ostendendum quantū displicet deo tē-
plum esse ad prophana deditum z ad illicita
sicut est qñ aliq; veniūt ad loq̄ndū in ecclesia.
forte de vanitatibus et de alijs peccatis gra-
uioꝝibus cum aliquibus mulieribus vel alijs
p̄sonis de matrimonio pro re illicita. Itē etiā
interdū quando faciunt nuptias si pluit vel
aliter tripudiāt in ecclia. maledictū est h̄mōi
matrimonij: sicut de illis qui ibi faciunt forū
Itē de illis qui dū fit officiū vadūt per eccle-
siam respiciēdo mulieres z faciendo alias va-
nitates. Et circa istā materiam dicit magister
historiarū scolasticarū q; tpe iulij cesari pom-
pei⁹ z cesar de impio p̄tendebant. z pompeij⁹
semp fuit victor. Iste pompeij⁹ p̄tigit q; venit
hierlm̄ q; erat subdita romanis. z nō sufficie-
bant stabularia. et firmavit in atrio tēpli eq̄s
non in tēplo. z ideo ista rōe semp fuit victus.
nec fuit impator. g; q; non dedit honozē tēplo
dei. Et si ergo iste tñ fuit punit⁹. q̄to ḡ ma-
gis de xp̄ianis p̄dicta facientibus. Iō of. Si
q; ergo templū dei violauerit disperdet illuz
de. Templū cñ dei sanctū est. j. ad Loz. iij.
Et dixit dispdet. i. diuersimode p̄det filios si-
lias honozes famā et pecunias. Et ḡ manib⁹
puniuit istos. Et iō in introitu ecclie semper
apponit aqua b̄ndicta vt nos aspergam⁹. q; cū
timore debem⁹ intrare. Iō Dauid in ps. v
Verba mea. Introibo in domuz tuā: adora-
bo ad templū sc̄m̄ tuū in timore tuo. Et hic
est finis de p̄ma q̄stione. Secūda q̄stio est
cū ibi alia venderent. q; est rō q; solū facit mē-
tionē de bob⁹ z ouib⁹ z columbis z de nūmu-
larijs. cū de capris etiā fit sacrificiū. Lerte nō
sine causa. nam secretū est z allegoricū. Et rñ
dendo dico q; quattuor sūt peccata clericozū
que sūt in tēplo. q; significant per ista aialia
que pctā de⁹ grauiter punit. Et primo dixit
boues. nā boues h̄ significāt magnas digni-
tates z platiōes. nam tūc vendunt boues cū
iste dignitates pecunijs vel p̄cibus magnoz

vel presentationibus dantur aliquibus et nō
propter deum pure. Oues autem significant
beneficia simplicia. que venduntur cum dan-
tur pecunijs. vt s. vel aliter. Columbe in qui-
bus plus est. nam ad similitudinem illius ap-
paruit spiritus sanctus. significant sacramen-
ta. cum dantur pecunijs acceptis. tunc dicun-
tur vendi columbe in templo. vt si vicari⁹ vl'
curatus non vult dare baptismū nisi dentur
pecunie. vel si non apponant tot candelas cū
denarijs. Item in cōfessionibus quō dantur
denarij. Item in sacramēto cōionis si vult ali-
quis cōicare. z dicit vicarius ob reuerentiam
dei ponatis denarios in candelis. etiam ven-
duntur columbe. Item in missa et in omibus
sacramētis. Ecce q̄re de his fit mentio. Num-
mularij qui sunt mercatores denarioꝝ. hi sūt
in ecclia dei vsurarij. scz eccliaſtici qui dāt pe-
cunias iudeis vt r̄fideant de illis. et istoꝝ es
xp̄s effudit. et subuertit mensas. q; bona isto-
rum cum veniet christus ad iudicium omnes
isti p̄dicti et nūmularij eijcient foris. Et iō
dicit. non erit mercator vltra in domo dei ex-
ercitū in die illa. Zach. xiiij. in fine. Ter-
cia questio est si teneri hec aialia et pecunias
in templo est tam magnū p̄c̄m. quid tūc si ali-
quis eligit sepulturam intus eccliam vt cor-
pus suū mortuū sit in ecclesia sepultus. est ne
peccatū vel meritū. vel si iuuat aīam vel non
bona est questio. R̄sio. q; quedā sunt perso-
ne sancte z p̄fecte que non intrāt purgatoꝝ.
s; recta via vadunt ad paradysum. Alie sunt p/
sone que recte vadunt ad infernum. Alie me-
die q; vadunt ad purgatoꝝ. De primis dico
q; sepultura intus eccliam multū eis p̄dest. n̄
vt crescat eis gl̄ia essentialis. s; accidentalis.
nam cum aīa videt sic honorari corp⁹ ei⁹ gau-
det. q; p̄cordat cum gl̄ia aīe iam corp⁹ in p̄e-
senti aliquo mō. Et videte magnū miraculū.
nam erat quidā in paradiso z apparuit cuidā
amico suo. et dixit sibi. Facias mihi tñ placi-
tum vt q̄libet hebdomada scobes meum mo-
numētū. z orabo p̄ te. Ecce ḡ pl⁹ gaudet si
est in ecclia. Et sile legit de sancto Bartholo-
meo qui apparuit cuidam rogās vt colligeret
ossa sua. Si vero loq̄mur de dānatis. dico q;
est eis magna pena. z hoc duplicif. Uno mō
ppter p̄sumptionē quā habuerūt. cum essent
male vite et elegerūt ibi sepulturā. Alio mo-
do q; iam vidēt se esse in carcere inferi z cor-
pus ita honorari. dicit dānatus. O miser cor-
pus putridū sic honorat⁹ z gloriat⁹. z aīa tam
acriter torquet. Si aut loq̄mur de his q; sunt
medij. i. de his q; sūt in purgatoꝝ p̄dest z no-
cet diuersimode. q; si eligāt intentiōe vanita

de septimz ede
ra. s. h. u. t.

g. de yros.

tis multū nocet eis. et torquent multū in purgatorio. Sed multū pdest si faciunt ppter deuotionē. vt parētes et amici eorū dum eorū sepulcrū videbūt recordent de eis et rogent p eis. Et isto mō pdest intrā q si duo istoz sūt eā boni mal' comodū hz q est sepult' in eccia bona intentione. nam dic' scūs Aug'. Septura h est monitiona orādi p eo. et iō dī monumētū. i. monēs mentē. Et iō dī in psona defūctorū in purgatorio existētū. Ademor esto iudiciū mei sicerit et tuuz. mihi heri et tibi hodie Eccl. xxxviii. Heri appellat totū tps pteritum. Et ecce p̄mā p̄ez f̄monis. Venio ad scōam p̄tē q̄ est. velle piū iesu xpi. qz de se nō vult dānationē aiaz. s̄ p̄uersionē p̄ctōis. et q̄ infideles veniant ad verā nōficiā fidei. et q̄ voluit moxi vt nos saluaret. et iō dī. hoc em bonū est et acceptū corā saluatore nro deo q̄ omēs hoies vult saluos fieri. et ad cognitionē veritatis puenire. Tūc em de' et vn' media/ tor deiz hoim hō xps ihs q̄ dedit redēptionē semetipm p oib'. j. ad Thy. ij. Est q̄ piū velle et ostidit in scōa pte euāgelij. ibi cū dī. Rñderūt q̄ iudeiz dixerūt. Qd signū ostidis nob qz h̄ facis. Rñdit Ihs et dixit eis. Soluite tēplum hoc et in trib' dieb' excitabo illud. Dixerunt q̄ iudei. Quadraginta et sex annis edificatū est tēplū h. et tu in trib' dieb' excitabis illud. Ille aut dicebat de tēplo corporis sui. Luz ergo surrexit a mortuis recordati sūt discipuli eius. qz h̄ dicebat de corpore suo. et crediderunt scripture et sermoni quez dixit iesus et. Dicatur quō illi qui fuerunt expulsi a xpo de tēplo qui tū fuerūt de maiorib' sicut modo canonici. cōquesti fuerunt p̄cipib' iudeoz et sacerdotib'. qui accesserūt ad xpm. et isti dixerūt christo. Qd signū ostidis nobis. qz h̄ facis. q. d. qz hoc messie vēturo puenit. nō tibi qui es vnus pauper qd q̄ signū ostidis q̄ sis messias. et tunc iesus rñdens dixit. Soluite tēplū h et in triduo excitabo illud. et iudei intellexit de templo materiali. s̄ fm Job. ipse dicebat de templo sui corporis. qd est templum diuinitatis. vt habetur ad Col. ij. nam dicit text' ibidem q̄ in ipso habitabat ois plenitudo diuinitatis. nam apli tunc non verba xpi intellexerūt. s̄ bene post resurrectionē. Sed circa istā ptē sunt videnda aliq̄ secreta. et multa et pulcra et alta. et p̄mo videamus stulticias iudeoz. nam ihs xps velle habuit piūm eo q̄ omēs voluit saluos fieri. et tū illi de qb' scriptura dicit. Ablat' est p̄ls me' ḡtis. Ysa. liij. dixerūt xpo. qd signū ostidis. Stulta interrogatio. qz iam eis ostēderat. xv. sig' q̄ ipse erat verus messias. s̄ oim fuerūt oblit'. et primum su

it sue conceptionis. et quando virgo Maria desponsari debuit et nolebat sumere virum et sacerdos templi rogabat deum. quid esset de ista virgine. et dixit illi deus. q̄ desponsaretur et q̄ spōsus eius esset de genere dauid. et q̄ q̄ libet veniret cum baculo arido. et ille cui' baculus floretet q̄ ille esset sponsus su'. et illud venit ad Ioseph. et fuit tunc cōpleta illa prophetia. Egredietur yga de radice iesse et flos de radice eius ascendet. et req̄sct sup eū spiritus dñi. spūs sapie et intellect'. spūs p̄silij et fortitudinis. spūs sciez pietatis. et replebit eū spūs timoris dñi. Ysa. xij. et istud signum fuit notū omib' existētib' in hirlm. Rñone q̄ erant ignorantēs iudei q̄rentes signū a xpo. qz debebāt scire signū factū in despōsatiōe matris sue o stulti. Scōm signū fuit in natiuitate. qz in media nocte natus fuit et nox fuit clara et refulgēs (q̄ erat obscura) vt dies. et oēs viderūt claritatē nocti. et tūc fuit cōpleta ppheta illius. Popul' q̄ ambulabat in tenebris vidit lucem magnā: habitātib' in regione vmbre mortis lux orta ē eis. Sequitur. Paruul' nat' ē nobis. et fili' dāt' est nob. Ysa. ix. Tertiu' signū fuit q̄ ihs xps abscōdit filiū suū in p̄sepio. et videntib' illis bos et asin' adorauerūt eū. Juxta v̄bū. Cognouit bos possessorē suū et asin' p̄sepe dñi sui. israel autē me non cognouit. Ysa. j. et Abac. ij. fm. lxx. intetp̄tes. In medio duū aialiū cognosceri. Quartum signū fuit q̄ angel' eadē nocte apparuit pastorib' dicens. Annūcio vob gaudiū magnū qd erit oī plo. qz nat' est hodie saluator mūdi. Lu. ij. Quintū signū fuit. q̄ eadē nocte multitudo celestis exercit' pastorib' annunciandoz cātando dixit. Gloria in excel. deo. et in ter. et. Istud signū fuit manifestū oib'. Sextū signū fuit. q̄ venerunt reges magi. et apparuit eis stella. q̄ non solū isti. imo oēs vident eā verā stellā p̄p̄ijs oculis. Septimū signū fuit q̄ ihs xps Maria iesu in tēplo p̄sentauit symeoni. et loq̄batur oibus ibi existētib' dicendo. Nunc dimitt' seruū tuū dñe et Luce. ij. Octauū signū fuit. q̄ iesus christ' in etate. xij. annoz disputabat cum doctoribus et seniorib' templi. et fuit oibus notoriū. Nonū signū fuit baptism' iesu christi. nam apertis celis venit vox de celo dicens. Hic est fili' me' dilect'. Lu. ij. et. Decimū signū fuit q̄ beatus Job. baptista dixit. Non sum ego messias. s̄ dixit d' xpo. Ecce agn' dei. ecce qui tollit pctā mundi. Job. j. Undecimū signū fuit. q̄ ipse incepit predicare celestes doctrinas. Nam Moyses pdicauit solū terrena ipse vero celestia. Duodecimū signū fuit. quādo

ipse dedit exemplū sancte vite sue irreprehensibilis. Tredecimū signū fuit q̄ ipse fecit miraculū tam magnū in nuptijs architrclini. Quartūdecimū signū fuit q̄ in tali die fecit ipse tam magnum miraculū. nam omnes fugiebant et non audebant eum respicere. Quidecimū et vltimū fuit qz videbāt omēs pphetas in hoc esse cōpletas. Erat ergo stultum querere signū. et iō dixit alibi christ'. Generatio praua et adultera signū q̄rit. et signū nō dabit ei nisi signū Jone pphete. Sic em iohas fuit in vētre ceti trib' dieb'. ita erit fili' hois i corde terre trib' dieb' et trib' noctib' et. Aba/ thei. xij. et iō rñdit. Soluite tēplū h. Ecce q̄ quō fuerūt stulti. qz non dixit diruite. s̄ soluite. et dixit excitabo et nō dixit edificabo. Et clarū ē q̄ tēplo corporali vlt' materiali nō p̄gruit excitare nec soluere. S̄ aia ligat' corpori magis q̄ aq̄ vino. et qd mixtū ē nō est aq̄ neq̄ vini. qz fm p̄m mixtū neutri ē miscibiliū. s̄ in hoic aia et corp' ligant' essentialiter vt nūq̄ an' mortez possint dissilari nunc si essent ceci vlt' dissent q̄re dicebat et dixit. soluite. nō imperādo. licet v̄bū sit impatiui modi: s̄ q̄st p̄mittendo vt daret licentiā et posse. nā als non potuissent. et iō qz ipse erat impator iō dixit impatiue. Et iō dicit Jo. x. Nemo tollet aiam meā a me: s̄ ego pono eā a meip̄o. Potestatem habeo ponēdi eā et p̄tātē habeo iterū sumēdi eā Et iō dixit excitabo. et non dixit edificabo. tū qz ceci erāt iuxta dictū sapiēt' Sap. ij. et excecauit illos malicia eorū. iō dixerūt. qd signū. et. Aliud secretū est h̄ i eo q̄ dixit iudei pl' q̄. xlvj. annis illud tēplū fuit edificatū. vt habet. j. Esdre. vj. qz p̄mo fuit positū. s̄ postea fuit phibitū vsq̄ ad regē dariū. et fuit. xlvj. anni. Et sic volebant facere argumēta q̄ non posset reedificare illud tēplū in taz breui tpe Ipi loq̄bant de tēplo materiali. et verum fuit qz illud. xlvj. annis fuit edificatū. p̄t tū illud dictū etiā verificari de corpore xpi cui' fundamentū fuit corp' virgis Marie. qd fuit positū in die cōceptionis sue. q̄ stetit. ix. mēsb' in vtero matris. qd tps p̄t cōputari p vno anno. Et q̄ fuit in. xlvj. anno q̄ incepit ch̄istum. et in. xv. peperit. ita qz a positione hui' fundamenti vsq̄ ad natiuitatē xpi sunt. xlvj. anni. Et ab illis. xlvj. annis vsq̄ ad illud tps quo ch̄ist' incepit predicare fluxerūt. xxx. anni. qz xps fuit. xxx. annoz. q̄ incepit predicare. mō. xxx. anni et. xlvj. faciunt. xlvj. et sic verificat' illud dictū de xpo. Abozaliter tū etiā est notandū qz h̄ v̄bū soluite est v̄bū xpi. et istud dī p̄fessorib'. Vbi sciēdū est qz qlibz hō q̄diu stat in pctō mortali est habitatio demonis si nō vult penitere. Tūc dī de maria magdalena Abar. vl. qz eiecit ab ea dñs septē demones. non qz ipa esset demoniaca. s̄ qz habebat septem pctā mortalia. s̄ qz qlibet demon corepōdet vni pctō. iō habitabāt in ea septē demones. Habet' q̄ hic regulam. qz pctōr est habitatio demonis. s̄ q̄ hō hz p̄tritionē p̄o pctis. et p̄positū nō redeūdi ad vicia. demon fugit. et tūc hō efficit tēplū et habitatio dei. Juxta verbū apli. Reicit' qm tēplū dei estis vos. et spūs sanct' habitat in vob. j. Cor. iij. Qd q̄ pctōr est cū p̄tritiōe et p̄posito non redeūdi ad pctm. tūc est tēplū dei. et iō dī xps p̄fessorib'. Soluite tēplū h. qz qd cūqz solueritis sup terrā: erit solutū et in celis. et cū solueritis post tridū edificabo illud. i. trib' opibus p̄nie. Et p̄m' dies est afflictio corporis. scōs est oratio spūalis tercius est elemosyna frater nalis. Et ecce h̄ tres quib' excitat' iuxta v̄bū p̄p̄te. Venite et reuertamur ad dñm. qz ipse cepit et saluabit nos. percutiet et curabit nos viuificabit nos post duos dies. et tercia suscitabit nos: et viuem' in p̄spectu ei'. Ier. vj. Percutiet nos. i. p̄ p̄tritionē. et ecce hic scōaz p̄tem. Veniam' ad terciam p̄tem in q̄ ostēdit scire luminosum iesu xpi cū dī in themate. Ipse sciebat quid esset in hoie. Tūc vos scire potestis faciē hois. s̄ cor' hois sol' deus scit. et iō dī p̄ p̄p̄am. Prauū est cor' hois et incurtabile. Quis cognoscer' illud. Ego dñs scrutans corda et p̄bens renes. qui do vnicuiqz iuxta viā suam. Ier. xvij. et hoc ostenditur in euāgelio. ibi cum dicit. Lum esset hierosolimis in die festo in pasca. multi crediderūt in noie ei' vidētes signa q̄ fiebāt. Ipse aut iesus nō credebat semetip̄s eis. eo qz ipse noscet oēs et qz op' ei nō erat vt d̄s testimoniū phiberet de hoie. Ipse em sciebat quid esset in homine Jo. ij. et dicit ibi euāgelista. qz multi crediderunt in noie ei' nō di. qz crediderūt ei. s̄ i noie eius. qd est iesus. i. saluator. Ipse tū nō credebat se eis. qz sciebat quid esset in hoie. Et hic sunt notāde due doctrine. Prima est realis q̄ tangit nos religiosos et ecclesiasticos qz dicitur qz xps nolebat se credere illis. id est cōicare. et causa fuit. ne despiceret ab eis. nam ipse sic habebat passioēs corporales sicut nos habem'. et qz forte dixisset. Ille bibit et comedit sicut nos. et desperissent eum. iō se noluit ipis cōicare. et iam alij iudei dixerūt. ecce hō vorax et potator vini Abat. xj. et istos defectus sumpsit amore nri. et iō nolebat credere scip̄s eis. ecce q̄ hic nobis clericis exēplū qz ne scādalizem' laicos debem' nos ab eis subtrahere vt nō cōicem' nos multū laicis. Debemus

Ab. signa. qz p̄p̄te
messias.

ergo esse sicut imagines. nam si tu stas pcul
 apparent pulcre imagines. s; si appropinquas
 videntur alique virgule z macule. z tunc de-
 spiciuntur. Et ita caucte vos clerici ne multū
 cōicetis cum laicis. ne videāt maculas in vo-
 bis. qz nimia familiaritas parit ptemptū. Et
 audiat parabolā ad hoc. In auinione erat
 quidā religiosus et bñ deuotus. pūgit q ipse
 erat inuitat? ad pzan diū per quendā burgen-
 sem bñ amicū suū multis pccab? z cuz nollet
 acceptare: rogauit porem vt sibi cōcederet li-
 centiā z cōcessit. z ali? burgenfis ibidē fuit in-
 uitatus. z religiosus qui forte ieiunauerat ad
 triduū in pane et aqua: comedebat fortiter et
 impleuit bene ventres de gallinis et de bono
 vino albo et rubeo. Itē in cena postea dixit
 burgenfis alter cōuicino suo qñ fies recessit
 quid faciēt isti fratres nūc. qz ego si nō habe-
 rem vxorē meam ad lat? raperēt eam. et fuit
 scādalizat? in comestione illi? religiosi. et for-
 te frater ille nec venialit? peccauerat. Sitis q
 vt imagines. qz Iesus non credebat seipsum
 iudeis. Et iō dī. ij. Lox. vj. Exite de medio
 illorū z separamini. dicit dñs. Et imundū ne
 tetigerit. et ego recipiāz vos. et ero vobis in
 patrem. et vos eritis mihi in filios. Scōa do-
 ctrina tangit laicos. Nā scōo dixit euangeli-
 sta. q non credebat se illis qui credebāt in no-
 mine eius et non dixit qui credebāt ei. qz tal
 credētia pōt esse sine gra. s; xps se cōicat illis
 qui credūt in ipsum. scz per fidē formatam p
 bonā vitam p grām qñ cōicant in festo pasce
 tūc illis q h mō credūt illis dz tradi xps. als
 meli? essz comedere ferrū ignitū. Itē apostol?
 dicit. Probet aut seipsū hō. et sic de pane illo
 edat et de calice bibat. Qui em māducat in-
 digne: iudiciū sibi māducat et bibit. j. Lox. xj.
 vbi glosa Amb. dicit. Ita puniet indigne cō-
 municās ac si pprijs manib? xpm occidisset.
 Si vos ergo estis bene parati cōicabit se vob
 hic per gratiam. et in futuro per gloriam.

Feria tertia post Letare.

E turba multi cre

diderūt in eum. Joh. vij. Sermo no-
 ster erit de sancto euanglio. qz in h scō tpe nō
 inuenio meliores materias ad honorem dei z
 edificationē populi. S; pmo saluetur virgo
 maria. Totū scñ euageliū est qdā excusatio
 quā fecit xps de aliquib? crimib? et pctis sibi
 a iudeis false ipositi z maliciose obiecti. Qui
 se excusat. Primū crimen erat de infidelitate
 Secūdū crimē erat de vanitate. Terciū erat
 de fractiōe sabbati. Quartū fuit de falsitate.
 De qb? se xps humilit? excusauit. p nra instru-

ctione. Ex qua excusatione multi crediderūt
 in eū. Primū crimē et gūc pctm qd iudei ma-
 liciose iposuerat erat infidelitas. Dicebāt em
 q xps erat infidel? deo. Nō. qz miles qui cum
 inimico sui regis z dñi hēt sua colloqā z secre-
 ta. et sibi fauet multuz. talis est infidelis regi
 suo z dño suo. Sic dicebāt iudei de chusto di-
 centes. q loqbat cū diabolo inimico dei. qui
 ondebat sibi oia q pdicabat z docebat. qz scie-
 bant q christus non didicerat in aliquo stu-
 dio hui? mūdi. imo semp fuit i domo ioseph.
 que putabāt eē patrē suū. que iuuabat de ar-
 te carpētaria. Itē qñ audiebāt sua miraculat
 altissimas pdicatiōes z disputationes qb?
 non poterāt pdicere nec rñdere dicebāt. pro-
 certo ipse habet diaboluz familiarē. cū tñ de-
 berent dicere. p certo ille hō est illuminatus a
 deo. z spūscñs loquit in ore ei?. Abelius co-
 gnoscebat ipsū ysaias q dicebat. Requesceat su-
 per eū spūs dñi. Ysaie. xj. Et pditores iudei
 scribe z pharisei attribuebāt diabolo. dicen-
 tes. Demoniū hz z insanit. qd eū vultis audi-
 re. Jo. x. S; ab isto falso crimine z infamia se
 excusauit humilit? z benignit? vt ondit in pn-
 cipio euagelij. Itē die festo mediāte ascendit
 ihs in templū z docebat. et mirabāt iudei di-
 centes. Quō hic scās scit cum nūq didicerit
 Rñdit iesus. Ahea doctrina nō est mea. s; ei?
 q misit me. Si qis voluerit voluntatē ei? face-
 re cognosceat ex doctrina vtz ex deo sit an ego
 a meipso loqz. Nota festo mediāte. hoc festū
 erat tabernaculozū qd in mēse septēbri fiebat
 et durabat septē diebus. Lū ergo dicit. die fe-
 sto mediāte. loqitur de qrtā die q est in medio
 septē dierū. qz noluit ascēdere in pma die. qz
 illa die dabāt se gule ad comedendū z biben-
 dū. Idem in septima. et tūc nō erant apti nec
 dispositi ad recipiendū doctrināz christi. s; in
 medio. scz in quarta die ascēdit et incepit pre-
 dicare. de q iudei mirabant. sicut vos mō mi-
 raremini si aliqs faber lignarius vellet vobis
 predicare dicētes. Quō hic scās scit cū nō di-
 dicerit. sine dubio ipse hz diabolū familiarē.
 Chast? aut humilit? se excusando dixit. Ahea
 doctrina nō est mea. s; ei? q misit me. Quidē
 q hic sit pdictio. cū dicit. Ahea doctrina nō est
 mea. s; sic intelligit. mea doctrina. scz misteri-
 aliter. nō est mea. scz originaliter siue pncipa-
 liter. s; patris. ac si fistula diceret. son? me? nō
 est me? s; sonātis mgsi. Itē dicit christ? pdicato-
 rib?. Nō em vos est? q loqimini zc. Ahat. x.
 hoc mō xps dicebat de se. Ahea doctrina. scz
 misterialit. nō est mea. s; pncipalit. s; ei? q mi-
 sit me. s; dei pñs. Itē vos multū errat? z gūit
 peccatis ipam doctrinā diabolo attribuēdo.

Si quis voluerit voluntatē dei facere hic co-
 gnosceat an doctrina mea ex deo sit. nam qui
 vniūt moralit? bñ stati cognosceat veritatem
 Secus de pctōib?. Qm sicut febricitati dul-
 cia sibi vident? amara. sic etiā pctōibus. Tñ
 aug?. Impi? non sentit dulcedinem dei. qz de
 febre iniquitat? palatū cordis amisit. Omnis
 peccator est febricitans. Itē xpi doctrina dul-
 cissima videt? sibi amara. Qm sup? nō inue-
 nit sapore in doctrina xpi q inducit z pcpit hu-
 militatē z māsuetudinē. Itē de auaro z luxu-
 rioso. S; qui viuūt moraliter bñ. inueniunt in
 ea magnū saporez dulcedis z solationis. qz
 pfortat cor z illuminat mentē. Itē dicebat dō.
 q dulcia faucib? meis eloquia tua dñe super
 mel ori meo. ps. cxvij. Ecce quō xps excusa-
 uit se humilit? benigne. Nota hic moralit? quō
 hic habet rñsio ad qñtionē quā faciūt mlti in-
 fideles dicētes. Si nos essemus certi q fides
 xpiana esset bona: libēter eā recipim?. si deus
 nobis reuelaret. qz als non tenemur credē vo-
 bis. Quare ergo dānabūtur. Rñsio. Qm si
 vellēt bene viuere moralit? q non esset supbi-
 auari. luxuriosi zc. s; orarēt deuote dicentes.
 Illumina oculos meos zc. stati deus ipos illu-
 minaret. qm tāta est cōuenientia fidei xpiane
 cū intellectu. q si intellect? nō sit ipedit? p ma-
 lam vitā stati adheret fidei xpiane. Tñ in va-
 lentia fuit vn? magn? rabi q bñ vixerat et qñ
 audierat quōq fmones statim illuminat? fuit z
 baptizat? cū mult? zc. Itē esset de oib? infide-
 lib?. Ecce qre dicit xps. Si quis voluerit volū-
 tatē dei facere. s; cauēdo a pctis. viuere bñ: b
 cognosceat veritatē. S; qz iudei erāt pctōres
 z male vite. iō nō erāt dispositi. S; heu quō
 infideles pctōres z male vite z idispositi veni-
 ent ad fidē xpi. cū xpiani pctōres mali z vici-
 osi. ppter pctā pdāt fidē. qz qñ xpian? dat se
 vicijs z pctis stati pdat fidē formatā. z infide-
 les scādalizant? ppter eorū malā vitā. Et qui
 scādalizauerit vnū ex his pusillis expedit vt
 suspendatur mola asinaria in collo eius. z de-
 mergat? in pfundo maris. Ahat. xvij. Itē de
 vsurarij in illo pctō inueterati non hñt fidem
 imo dicūt intra se et qd scit hō de alio mūdo.
 Itē dicūt vindicatiui z luxuriosi. qz abijciūt
 bonā pñciam. vt dicit apls. hñs fidē z bonā
 pñciam. quā quidā abijciētes circa fidē nau-
 fragarūt. i. negauerūt. j. Thy. j. Nō similitudinē
 de illa naue q trahit puam barchā quaz si hō
 repellit cadit in mare z submergit. Sic nauis
 magna ad nauigādum ad celū est fides chri-
 stiana que trahit paruam barcham. id est. cō-
 scientiam bonam. Sicut illi qui nauigāt ma-
 re non possūt exire mare nec accipe terrā nisi

cum parua barcha. sic et christian? cum naue
 fidei nō pōt intrare nec cape celū nisi cū bar-
 cha bone pñcie. Quā si repellit p pctm s; mer-
 git in inferno. Itē apls. Curēt bonis opib?
 pñse q credūt deo. hęc sūt bona z vtilia hoī-
 bus. ad Tytū. iij. Sdm crimē a iudeis xpo
 ipositū false z maliciose erat vanitas: dicētes
 q qcquid xps faciebat. totum faciebat. ppter
 vanam glām videntes ei? vitā singularē. qz
 nolebat hñe ppriā domū. nec aliqd mundi. s;
 ibat pdicādo de villa in villam. nec ducebat
 vxorem. cum tñ scñ patriarche habuerūt vxo-
 res z filios. Itē qz ducebat scñ magnā multi-
 tudinē hominū. z videbāt q pñs sibi faciebat
 magnū honorē. z q qlibet die predicabat qd
 nullus vnq fecerat. Itē dicebāt pharisei q
 hoc totū factū suū esset ex vana glā. dicēdo.
 nunquid tu maiores pñe nro abraā. quem te-
 ipm facis Joh. viij. tū abraā non tenuit istos
 modos quos tu tenes ex tua vanitate z vana
 glā. Rñdit xps excusando se humilit? z beni-
 gne dicēs. Qui a semetipso loqitur: glām p-
 priā qrit. qui aut? qrit glām ei? qui misit illuz
 hic verax est. z iniusticia in eo nō est. q. d. vos
 iudicat? fm faciē qd facere nō debetis. s; iustū
 iudiciū iudicate. Nota qui a semetipso loquit?
 scz non missus a deo. s; ipsemet iuenit nouum
 modū viuendi in cōsuetū. ille non qrit glām
 dei. s; glām ppriā. qz qñ quis sine dei reuelati-
 one expñsa vult iuenire nouū modū viuēdi vt
 videat? z appareat. h est vanitas z vana glā.
 nec pōt diu durare. Juxta illō Joh. xx. Sau-
 diū hypocrite ad instar pñcti. S; illud qd est
 a deo durat. s; subiūxit xps. nonne Ahoyses
 dedit vobis legē q non est ab hoīc. s; a deo. et
 nūquid moyses ducebat in societate sexcēta
 milia hoīm z tū nō ppter vanā glām. z dicitis
 q ego facio ex vana glā. Itē de alijs opib?
 q fecit moyses qñ vellet xps dicere. Si opera
 moysi non attribuūtur vane glā: nec vanita-
 ti. eo q erat nūcius dei. qre attribuitis opera
 mea vanitati. nolite iudicare fm faciē. id est.
 fm apparentiā exteriorē. Aboraliter hic no-
 ta q de opib? dubijs q pñt fieri bona intētiōe
 vel mala qñ interpretant? in malū h est iudi-
 care fm faciē. Sicut si sacerdos sol? cum sola
 in ecclia loqretur. iam h iudicare in malū pec-
 catū esset. eo q bñ z male fieri posset. De hoc
 vide lati? in scōa scōe scñ Tho. q. lx. ar. iij. et
 iij. Et. xj. q. iij. Absit. S; qñ op? est de se ma-
 lū oīno. nec potest fieri bona intētiōe. vt fur-
 tum. homicidiū. adulteriū. h potest homo iu-
 dicare. et in malū interpretari. Nota hic exē-
 plum in vitā patrū de illo scō heremita q iu-
 dicauit in corde z condēnauit hoīc? de mane

de digno non dicit
militis est laus.

de digno non dicit
h.

comedentē in die ieiunij. z post angel^o dñi cū gladio euaginato p̄hibuit eū ne posset ingre di cellā suaz donec p̄niam egisset sup suo peccato. **Jō apls. j. Loz. iij.** Nolite ante tēpus iudicare quousq; veniat dñs q̄ illuminabit abscondita tenebrarū z manifestabit cōsilia cordium. **Tercium crimē fuit de fractione sabbati.** eo q̄ in sabbato curabat infirmos. illuminabat cecos. z sic de alijs. Dicebat ergo. Hic homo non est a deo qz sabbatū non custodit. **Jōb. ix.** De q̄ christus excusando se dulciter reprehēdit eos dicens. Quid me q̄ritis interficere. R̄ndit turba. **Demoniū habes. quis te querit interficere.** R̄ndit Jesus et dixit eis. **Unū opus feci et om̄s miramini.** Propterea dedit vobis moyses circūcisionem. non qz ex moysē est. s̄ ex p̄ribus. **Et in sabbato circūciditis hoīem.** Si circūcisionē accipit homo in sabbato vt non soluatur lex moysi. mihi indignamini qz totum hoīem sanum feci in sabbato. q. d. magis laboriosum opus est circūcisio q̄ infirmorū curatio. **Et tñ circūcisio nō frangit sabbatū.** Et mihi indignamini qz totum hoīem sanū feci in sabbato. **Ex isto textu trahitur sanā theologie. q̄ quicūq; curabat ch̄ristus aliquē in corpore. etiā curabat ipsum in aīa.** s̄z a pctis. **Jō totū hoīem sanū feci.** scilz in corpore et in aīa. que sunt ptes p̄ncipales. **Jō Deut. xxxij.** Dei p̄fecta sunt opa. **Aboraliter. Sabbatū. i. quies.** Ideo sabbatum expiationis vel quietōis est dies dñica. z etiā aliud festū celebre. **In quib^o debem^o quiescere ab omni negotio tēporali.** Ratio. qz christus tali die deuit in corpore et aīa glōsa. post negotia laboris operū nostre redēptionis. **Jō dixit sibi d̄go Abaria in die resurrectionis.** **Fili vsq; hodie ego quieui in die sabbato.** qd̄ figurabat quietē dei a cessiōe operū creatiōis. s̄ decetero quiescam in dñica in memoriaz et representationē quietis vestre glōse resurrectionis. **Jō qui in die dñica nō quiescit in h̄ mūdo. nec quiescet ynq; in paradiso.** Idē de festis sanctorū. q̄ quiescūt in gl̄a in quorum festiuitatib^o debem^o quiescere. vt de^o orōnib^o sanctorū det nob̄ quietē guerraz mortalitatū sic/citatū. sterilitatū. terremot^o zc. et gl̄e eterne in corpore et aīa. **De hoc auctoritas.** Si auerteris a sabbato pedē tuū: facē voluntatē tuā in die sc̄to meo. z vocaueris sabbatū delicatum et sc̄tū dñi glōsum. z gl̄ificaberis eū dū non facis vias tuas. et non inuenis voluntas tua: vt loq̄ris sermonē. tunc delectaberis sup domino. et sustollā te sup altitudines terre et cibabo te hereditate Jacob p̄ris tui. **Os enim p̄ri locutū est. Ysa. lviij.** In q̄ auctoritate po-

nuntur quinq; modi quiescēdi ad bene seruandū quietē festi. **Primus ibi.** Si auerteris a sabbato pedē tuū. s̄z non ambulare in die festo pro aliq̄ re tpali. s̄ bñ licet ambulare p̄ re spūali. s̄. pro missa vel s̄mone audiēdo. **Sc̄o ibi.** facere voluntatē tuam in die sc̄to meo. Si auerteris facere voluntatē tuā. s̄z ne pecces in die sc̄to meo. qz voluntas inclinā ad malū z ad pctm̄. qd̄ maxime fit in die festo. qm̄ sūt multi qui per totā hebdomadā sunt occupati z viuunt bñ z sine pctō. s̄ in die festo quidā vadūt ad ludū peccare. quidā ad tabernam. quidam ad lupanar. et tamē minus peccaret arando agrū. **Idē de mulierib^o que isra hebdomadam curāt de domo de familia de filijs et sic de alijs.** s̄z in die festo tunc peccant oz nando se zc. **Tercū ibi.** Et vocaberis sabbatum delicatū et sc̄tū dñi glōsū. **Non cñ sufficit abstinere se a labore et a peccatis. s̄ debet diē festum sc̄tificare.** s̄z dare elemosynā. venire ad missā. et s̄monē audire. orare zc. **Quartum est gl̄ificaberis eum dum non facis vias tuas. i. opa tua s̄m officium qd̄ habes.** Si es sutor non facias solutariēs. **Quintū ibi.** z nō loq̄ris sermonē zc. **Qd̄ duplicat̄ intelligitur.** **Primo qz nullus debet loq̄ in ecclia dum fit officiū zc.** Ideo est bonū suere os in ingressu ecclie. **Etiā mulieres que de tota hebdomada se non vidēt qñ pueniunt tunc in ecclia se interrogāt.** **Quō valetis. quid facit^o zc.** **Itē de veste vel p̄ano zc.** vnde melius esset dormire in domo. **Sc̄o intelligit̄.** ne loq̄ris sermonē tuū. s̄z iudicando p̄ximū. **Sunt multi qui in die festo nesciūt se occupare in opib^o spūalib^o post prandiū.** s̄ stant in porta aut sedent iudicando et obloquēdo de trāscuntib^o de religiosis. de clericis. de mulieribus. dicēdo. **Jam cognoscitur in pede q̄lis est mulier ista.** **De his dicit Dauid.** **Aduersum me loq̄bantur qui sedebant in porta.** s̄z possēt querere illi qui seruant bene festa quid sint habituri. **R̄ndet p̄pheta.** **Tunc delectaberis sup dño.** quia qui bene custodit festa viuunt letē. et sustollā te zc. dando vitam eternā. et cibabo te hereditate iacob dando bona temporalia. **Quartum crimē fuit falsitatis dicendo qz qz non esset rex messias. z qz ipse false faciebat se regem messiam.** **Jōhā. viij.** **Quidā dicebat quia bonus est qz predicabat bona.** Alij: non s̄ seducit turbas cum sua eloquentia. **Unde cum christus se excusabat de tercio crimine. qd̄ dā dicebant ad inuicem.** **Non quid iste est quem iudei volunt occidere.** ecce palam loq̄tur. et nihil ei dicit. **Itū quid vere cognouēt p̄ncipes. qz hic est xp̄s.** s̄z scimus hunc vñ

De festis m̄ndis.

fit. christus autē cum venerit. nemo scit vñ sit **Christus autē excusando se clamauit dicens. Et me scitis z vnde sum scitis.** **Et a me ipso nō veni.** s̄ est verus qui misit me. quem vos nescitis s̄ ego scio eum. **Et si dixerō. nescio eum. ero similis vobis mendax.** **Et ego scio eum.** quia ab ipso sum. et ipse me misit. **Querebāt ergo ipsum comprehendere. et nemo misit illum manus.** quia nōdum venerat hora ei^o. **Nota me scitis. scilicet inquantū homo.** quia inquantū homo sciebāt vñ erat. quia de bethleem natus. et mater eius **Abaria.** s̄z inquantū deus nesciebant vnde esset. **Et hec verba dicens de turba multi crediderunt in eum non de maiorib^o. s̄ de simplicib^o.** **Aboraliter qñ dicitur qz de turba multi crediderūt in eum.** diceret aliquis. et nunq̄d maiores erāt aptiores ex scientia acquisita vt crederent in christum. **Responsio.** **Quidāz illuminant a sole.** quidam non illuminantur. quia tenent se nestras clausas. **Sic quādo maiores sunt in deuoti tenent portam clausam.** ideo radi^o diuine gratie non intrat. quia inflantur ex scientia. **Uñ. j. Loz. viij.** scientia inflat. s̄ simplices qui sine presumptione audiunt verbum dei. et tenent portam intellect^o apertā: sunt aptiores ad illuminationem. **Jō radius diuine gratie intrat in eos et illuminat eos.** **Jō christ^o dicit Jōh. ix.** **In iudicium ego in hunc mundum veni.** vt qui non vident videant. et qui vident ceci fiant. **Lui dixerunt pharisei. nūquid et nos ceci sumus.** **Dixit Jesus.** **Si ceci essetis: peccatum non haberetis.** nunc vero qz dicitis: videmus. peccatum vestrum manet. **Nota non videntes.** scilicet ignorātes et simplices videant. et qui vident. scilicet per intellectum naturalem et scientiam acquisitam ceci fiant. **Dremus ergo nos deus vt talem credulitatem nobis concedat per quā ad regnū celozum possimus peruenire. Amen.**

Seria quarta post letare Sermo.

Occidens ado-

rauit eum Jōb. ix. Sermo n̄ erit de sancto euangelio hodierno. qd̄ continet vnum magnum et pulcrum miraculum qd̄ fecit christus de illuminatione cuiusdā ceci a natiuitate. s̄ primo salutetur d̄go **Abaria zc.** **Totum sanctum euangelium consistit in tribus punctis.**

Primum est operatio miraculosa.

Secundum est impugnatō maliciosa.

Tercium est approbatō gratiosa.

Et de isto tercio qñ cecus a christo illuminatus approbauit miraculū adorando xp̄m: di-

cit thema. **Procidēs adorauit eum.** **Ecce approbatō gratiosa.** **Primū qd̄ ostēditur in sancto euangelio est opatio miraculosa.** de q̄ dicit euangeliū. **Prateriens Jesus.** s̄z exiens de templo vidit homines cecum a natiuitate. **Qui stabat ibi mendicans. z cognoscebatur ab omnib^o.** quē christus vidit. **glosa Ch̄riso/ stomi.** attēte respexit. **Ex cuius respectu apli sumpserunt occasionē z motiū interrogādi xp̄m dicētes.** **Rabi q̄s peccauit.** hic aut parētēs eius: vt cecus nasceret. non querebāt an illa pena veniret ex peccato. quia hoc supponebant. s̄ querebant pro q̄ peccato. **Uidetur qz apli essent de opinione amicorū Jōb.** qui dicebant qz oīa mala z infirmitates cucniunt homini ex peccatis. cuius oppositum dicebat **Jōb.** **Non peccaui et in amaritudinibus moratur oculus meus.** **Jōb. xvij.** **Christ^o volēs apostolos extrahere de illa opinione r̄ndit dicens.** neq; hic peccauit neq; parentes eius. s̄ vt manifestent opera dei in illo. **Nota qz christus non negat simpliciter qñ filij patiant ali qñ ex peccatis parentum.** maxime in corpore qd̄ habent a parentib^o. imo dicit **beat^o Hiero.** qz peccata secreta parentū q̄ cōmittunt in cameris: manifestant multotiens in punitiōibus filiorū. **Exo. xx.** **Ego sum dñs deus tuus fortis z zelotes.** visitās iniquitatē patris filios in terciā z quartā generationē. **Itē Ysaic. xliij.** **Prepate filios ei^o occasione in iniquitate patris eoz.** **Ezech. xvij.** **Fili^o non portabit iniquitatē patris.** z h̄ quātū ad aīam. s̄ bñ quātū ad corpus. qz nunq; de^o punit animā filij directe ex pctō p̄ris tñ. **Uñ dicit ibidem.** **Ecce omēs aīe mee sunt.** vt aīa p̄ris ita filij mea est. **Aīa que peccauerit ipsa moriet.** **Ezech. xvij.** s̄ iste cecus nō ex pctō penitū nec suis cec^o nat^o ē. s̄ vt manifestēt opera dei in illo. **Nota opa in plura li nūero.** nā qñ infans innocens patit q̄tuor opa dei manifestant. **Primo manifestat op^o iusticie.** **Dicunt doctores theologie qz p̄mi pentes fuerūt formati in iusticia originali.** et licet corp^o sit passibile naturalit̄. tñ de^o dederat istā gr̄az ade. qz q̄diu ipse fuisz obediēs deo. z corpus obediret etiā aīe. et qz corp^o non pateret aliq̄d malū. sed qz **Adāz fuit inobediēs deo ppter h̄ corp^o pdidit gr̄az et remāsīt i sua miseria z passibilitate.** **Quādo ḡ videtis infante aliq̄d malū patientē.** ibi manifestat diuina iusticia. qz ex pctō ade corpa patiunt iuste. **Jō dauid.** **Et iusticia illi^o in filios filiorū zc.** **Jō in isto ceco fuit defect^o alicui^o p̄ncipij nature.** vt opus diuine iusticie in ipso manifestaret. **Sc̄o in infante patiente manifestat op^o diuine misericordie.** qz vitat peccata. vñ q̄diu hic cec^o caruit visu

multa peccata vitauit q̄ cōmittunt̄ oculis. et erat humilis. et merebat̄ ex patientia. Ideo Abac. iij. **L**ū iratus fueris mic̄ recordaberis. Tercio manifestat̄ opus p̄nie q̄ q̄n̄ pctōz̄ videt q̄ ille qui est innocēs patitur dicit̄ intra se **M**iser quid erit de me. Quarto manifesta tur opus gr̄e dei q̄n̄ deus vult illū curare miraculose. Sicut x̄ps curauit hūc cecum miraculose. **I**do dixit. **A**de oportet opari opa eius qui misit me donec dies est. h̄ic x̄ps vocat suam p̄ntiam solē qui facit diē clarā. et suā absētiā p̄ mortē corporalē vocat noctē. dicit glo. **A**de oportet opari. sc̄z miraculose opa ei⁹ q̄ mi sit me. sc̄z p̄ris donec dies est. i. q̄diu sū p̄ris. Venit nox. s. mortis et passionis mee q̄n̄ nemo p̄t opari. s. miraculose. Et post mortē x̄pi p̄re cib⁹ sc̄toz̄ et ap̄loz̄ x̄ps faciebat miracula. **I**do dō. **L**ōstent̄ d̄no d̄noz̄ q̄m̄ in seculū mia ei⁹ Nota quō x̄ps curādo illū cecū suabat septē ceremonias. p̄ma q̄ respexit eum attēte. sc̄ba fuit ap̄loz̄ interrogatio. tertia x̄ps expuit in terrā. q̄rta fecit lutū ex sputo. q̄nta liniuit sup̄ oculos ei⁹. sexta misit ipsuz̄ ad natatoria siloe. septima fuit lauatio in dicta natatoria. Quare r̄ot ceremonias et circūstātias voluit huare cū solo impio potuisset illū illuminare. sic legitur de quodaz̄ ceco. **L**uc. xviij. cui dixit x̄ps. **Q**uid tibi vis faciā. R̄ndit cecus. **D**ne vt vi deas. Dixit illi iesus. respice. et statū vidit. q̄re ergo i isto tenuit tot ceremonias r̄c. R̄ndit q̄ x̄ps talit̄ voluit cecū illuminare vt daret exemplū cuiuslibet pctōzi ceco q̄lit̄ d̄z̄ illuminari. Nota quō quilibz̄ in pctō mortali existēs est cec⁹ q̄ non vidit piculum in q̄ est cadendi subito in foucā inferni. Itē q̄ mō cadit h̄ de pctō in pctm̄. **U**n̄ de pctōz̄ dicit̄ p̄pheta. **A**mbu labūt vt ceci q̄ d̄no peccauerūt. **S**ophonic. j. **I**deo ad illuminādum peccatoz̄z̄ necesse sūt predictē ceremonie a x̄po huare in illuminatōe illi⁹ cecū. **P**rima vidit iesus. i. attente respexit. **E**cce hic peccatoz̄ū cognitio q̄ venit ex christi aspectu. vt patuit in petro qui in nocte passionis negauit x̄pm̄ ter. nec recognoscebat peccatū suū q̄ usq̄ christ⁹ eū respexit. **L**uc. xxij. **L**ouerfus iesus respexit petrū et recordat⁹ est pctm̄ verbi d̄ni sicut dixerat. **P**riusq̄ gallus bis cātet ter me es negaturus. **E**t egressus foris sicut amare. **E**cce quō aspectus christi est necessari⁹ ad cognitionē pctōz̄. **I**do petebat dauid. **R**espice in me et miserere mei. q̄ vnic⁹ et pap̄ sū ego. **P**s. xxij. **N**ota vnic⁹. i. solus a q̄ recessit de⁹ qui ante pctm̄ fuit cū eo. **S**c̄ba circūstātia fuit ap̄loz̄ interrogatio. **R**abi r̄c. **I**n quo ostenditur peccatoz̄ū cōtritiō. que non est nisi cordis interrogatio siue disputa

tio. quare peccatoz̄ ex p̄tritione dicit̄ intra se. **M**iser quid feci tot pctā cōmisi. qd̄ erit de aīa mea. tot bona amisi r̄c. **N**ota hic similitudine de illo mercatore qui in nudinis emit vasa del auro pro auro. et oculos pisciū p̄ margaritis. pro quib⁹ dedit totū qd̄ habebat. **Q**ui ostendit merces suas amicis suis. qui dicebat it quō fuit decept⁹. et q̄ illud nihil valebat. qui non desperauit. q̄ sperabat de p̄re suo diuite s̄ reprehendebat se dicēs. **M**iser q̄re nō petebā consiliū. ita stulte feci facta mea. **S**ic sūt etiā multi hodie stulti mercatores in mundo qui credunt emere vasa aurea. s. honores. dignitates. q̄ tñ nihil valent. **I**tē delectationes carnales credūt esse margaritas. s̄ q̄n̄ illuminantur a d̄no et vident se deceptos tñ sperāt in x̄po sicut in p̄re diuite. **P**ar̄z̄ q̄ quō p̄tritiō non est nisi q̄stio increpaua suuipius. **I**deo **J**ob. xij. in p̄sona peccatoz̄is dicit. **Q**uātas habeo iniqtates et peccata. scelera mea atq̄ delicta ostende mihi. **U**bi ponit q̄tuoz̄ differentias pctōz̄. **P**ria iniquitas. i. non eq̄tas. q̄ sūt pctā q̄ fiunt p̄tra p̄rimū. et tñ de⁹ vult q̄ sum⁹ eq̄les in dilectōe. **S**c̄ba est ibi. et pctā. q̄ sunt de factis. q̄ fiunt p̄tra p̄riū corp⁹ vt luxuria. gula. accidia. **I**do pctā dicūtur quasi pecudum acta. **T**ercia ibi. scelera. que sunt crimina que fiunt directe contra deū. vt blasphemia. **Q**uarta ibi. et delicta. q̄ sunt de factis q̄ fiunt p̄tra aīam. vt sup̄bia. auaricia. ira. iuidia. **I**do delicta q̄si derelicta q̄ his defectib⁹ aīa misera derelinquit. **E**cce quare dicit̄ quātas r̄c. **T**ercia circūstātia q̄re christ⁹ expuit in terrāz̄ **E**cce h̄ oris cōfessio q̄ non est nisi pctā abijcere et stomachū aīe a pctis purgare. **E**t in hoc ostendit̄ modus p̄tendi quō pctōz̄ debet dicere flexis genib⁹ corā cōfessore. et ibi expuere et p̄ijcere istas immūdiās de pctis fetidis faciēdo sibi vim ad expellendū pctā. **E**cce q̄re christ⁹ expuit in terram. **D**ic contra illos q̄ expuūt sup̄ altare qui apodiati p̄sitent. ibi confessor cum sit iudex debet sedere. **Q**uidā aut̄ expuūt nec in terrā nec in altaria. s̄ in faciē cōfessoris ip̄z̄ respiciēdo qd̄ malū est p̄pter duo p̄rio p̄pter verecundiā pctōz̄is. **S**c̄bo p̄p̄ piculū confessoris respicientes in facie pulcre mulieris r̄c. **I**do d̄r̄ pctōz̄ibus. **S**i confiteamur pctā n̄ra fidelis et iustus est de⁹ vt remittat nobis pctā n̄ra et emundet nos ab omni iniquitate. **J**ob. j. **Q**uarta fecit lutū ex sputo. **E**cce hic penitētie inuinctio. q̄ p̄uadēs confessor debet miscere sputum pctōz̄is cum terra. i. cognoscere grauitatem peccatoz̄uz̄: vt iuxta cōditionem et qualitatem persone et quantitatem peccatoz̄ū sciat proportionare p̄niam quaz̄

peccatoz̄ possit facere. **D**eut. xxv. **P**ro mēsu ra pcti d̄z̄ esse plagarū mod⁹. **I**tem dicit̄ peccatoz̄ibus q̄ntum gloriificauit se peccatoz̄ et in delicijs fuit. tñ date illi tormentū et luctum. **A**po. xvj. **Q**uarta liniuit oculos eius. non dicit̄ punit: s̄ liniuit. sc̄z dupliciter. in quo ostenditur dulcis ammonitio quā debet facere cōfessor. sc̄z liniendo oculos anime pctōz̄is. ipsū ad p̄niam inducēdo. q̄ meli⁹ est hic facere penitentia q̄ in alio mūdo. **I**do d̄z̄ dicere p̄fessor pctōz̄i. **Q**uātuor p̄t man⁹ tua facere instāter opare. q̄ nec op⁹ nec rō nec sapia nec scientia erūt ap̄d inferos. **E**cce. ij. **S**exta est. **U**ade et lauarē in natatoria siloe. **E**cce h̄ p̄nie assumpte p̄tinuatio. s. de die in diē. de hebdomada in hebdomadā r̄c. quib⁹ mutet̄ sibi p̄ aliū cōfessoz̄. **A**ls nisi p̄nia teneat̄ pctōz̄ d̄natur. **I**do d̄r̄. **I**n p̄tes vade seculi sc̄i cū viuīs et d̄tib⁹ p̄fessionē deo. **N**ō demoreris in errore impiorū. aīa mortē cōfiteri. **A** mortuo q̄si nihil perit p̄fessio. **L**ōstent̄ bebi viuis: viu⁹ et san⁹ cōfiteberis. et laudab̄ deū et glorificaberis in miserationib⁹ ei⁹. **E**cc. xvij. **S**ecti sc̄i. s. penitētiales p̄tes seculi damnati sunt pctā. **S**eptima cerimonia est. **A**bijit et lauit et vidit. **S**iloe interpretatur missus. **E**cce hic eucharistie cōio. **E**x q̄ pctōz̄ fecit sex opa predicta debet ire ad natatoria siloe. i. ad eccliam christi. qui est missus a p̄re. iō a christo missus d̄r̄ missa in q̄ lauatur aīe et natat̄ contemplando p̄funditatē facti. **I**do mō pctōz̄ cecus illuminatur. iuxta illud. **J**Re. xij. **V**idetis q̄ oculi mei illuminati sūt de melle isto. sc̄z de corpore christi dulcissimo. **S**c̄os punct⁹ euāgelij est de maliciosa impugnatione. **Q**uattuor ipugnationes seu examinatioes fecerūt iudei de illuminatōe cecū. p̄ma fuit vicinorū. sc̄ba phariseoz̄. tertia fuit pentū q̄rta fuit p̄ncipum. **Q**uantū ad p̄mū notandū q̄ postq̄ vicini viderūt ipsū qui fuerat cecus venientē sine ductore et sine baculo. et q̄ videbat clare. dixerūt ad inuicē. **N**ōne h̄ est qui sedebat et medicabat. **A**lij dicebāt. q̄ hic est. **A**lij q̄ nō. s̄ filius eius est. **I**pse at̄ dicebat. q̄ ego sum r̄c. **Q**uantū ad sc̄m q̄ fuit phariseoz̄ qui audito facto interrogauerūt ipsum quō vidisset. **Q**ui narrauit eis totū modū dicens. **I**lle hō q̄ d̄r̄ iesus fecit lutum ex sputo vixit oculos meos et dixit mihi. vade ad natatoria siloe et laua. et abijit et lauit et vidit. iō duxerunt eū ad phariseos. **E**rat at̄ sabbatū. **Q**ui bus dixit illi. **T**ūc pharisei dixerunt de x̄po. **N**ō est hic hō a deo qui sabbatū nō custodit. **A**lij dicebāt. **Q**uō p̄t hō pctōz̄ b̄ signa facit. et sc̄isma erat in eos. **T**ercia examinatio fuit pentū. quib⁹ dixerūt pharisei. **E**st h̄ fili⁹ vesler

quē dicit̄. q̄ cecus est natus. **Q**uō ergo nūc vider. **Q**ui r̄nderūt. **S**am⁹ q̄ h̄ est fili⁹ n̄f. et q̄ cecus nat⁹ est. quō aut̄ videat nescim⁹: ip̄z̄ interrogate. et atē h̄z̄. ip̄e de se loq̄tur. **H**oc at̄ dicebāt q̄ timebāt iudeos. q̄ pentes p̄p̄ sententiā excōicatōis quā posuerūt iudei nō fuerunt ausi dicere q̄s eū illuminauerat. et fuit cōpletū signum qd̄ dederat **Y**sa. xxxv. **V**eniet de⁹ et tūc apient̄ ocli cecoz̄. **Q**uarta ipugnatō fuit p̄ncipiū legi ad q̄s fuit duct⁹ cecus illuminatus. **Q**ui dixerūt sibi. **D**a gl̄iam deo. i. nō dicas q̄ ille hō te illuminauit. q̄ pctōz̄ est. **Q**ui r̄ndit. **S**i pctōz̄ est nescio. **U**nuz̄ scio q̄ cum cecus essem video. **D**ixerūt q̄ quid fecit tibi. **R̄ndit. D**ixi vobis r̄c. **N**ūqd̄ vultis discipuli eius fieri. maledixerunt ei et dixerūt. **T**u discipul⁹ ei⁹ sis: nos aut̄ moysi discipuli sumus nos scim⁹ q̄ moysi locut⁹ est de⁹. hūc aut̄ nescimus vñ sit. **Q**uib⁹ ille. **I**n h̄ em̄ mirabile est q̄ nescias vnde sit. et apuit oculos meos. **S**cimus aut̄ q̄ pctōz̄es deus nō exaudit: s̄ si q̄s dei cultor est. et voluntatem ei⁹ facit hūc exaudit. **R̄nderunt. I**n peccat⁹ natus es totus et tu doces nos. et ciecerūt eum foras excōicatō ipsū. **H**ic cecus illuminat⁹ fuit sc̄tus hō vocat⁹ sanctus cecdoni⁹ qui cum maria magdarena martha et lazaro venit ad prouinciā maritima r̄c. **A**thorah. hic cecus a x̄po illuminat⁹ significat pctōz̄ē a x̄po illuminatū r̄ducēdo ip̄z̄ p̄ p̄niaz̄ de tenebris pctōz̄ū ad claritatē et lumē gr̄e. **Q**ui ipugnat⁹ et examiat⁹ a q̄tuoz̄. p̄mo a vicinis. **D**ic q̄n̄ religiosus vt sacerdos vir siue mulier p̄uertitur ad deū. statim vicini et alij ipsū ipugnat̄ truffando deridendo intrū q̄ iam cōpletū est dictū ip̄s⁹ d̄o. **F**acti sum⁹ opprobriū vicis n̄ris. **P**s. lxxvij. **S**unt iam multi qui isto tpe nō audēt incipere bonā vitā. quibus dicit̄ christ⁹ p̄solando. **B**ri eritis cū vos oderit hoies. **A**th. v. **S**c̄bo im pugnatur a phariseis. i. ab inclinationib⁹ carnis q̄ diuidunt nos a deo. **S**al. v. **L**aro p̄cu. aduer. sp̄m̄. **U**el a phariseis. i. a demonibus q̄ sūt diuisi a deo. a paradiso. a nob. q̄ nos ipugnant̄ tēptando. mō de fide. mō de auaricia. luxuria r̄c. vt retrahāt hoīem a bona vita incepta. s̄ pctōz̄ d̄z̄ se fortiter tenere et gaudēter recipe tales tēptatioes. **J**ac. j. **O**m̄ne gaudiū existimate f̄res mei cū in tēptationes varias scideris. scietes q̄ p̄batō fidei v̄re patientiā opatur. patientia at̄ op⁹ p̄fectū habet. vt stis p̄fecti et itegri in nullo deficientes. **G**regorius **I**llos tēptare negligit q̄s quieto iure se possidere sentit. **A**ug. **N**oli existimate te abiq̄ tēptatiōe viuere. nā si vna carueris aliā expecta **N** at̄ dixeris te n̄ h̄re tēptatōz̄. tūc forti⁹ tēptari

Tercia temptatio a parentibus. i. ab infirmitatibus doloribus etc. q̄s habent a parentibus nostris. sc̄z adam et eua. q̄ q̄n hō non vincit de risonib⁹. temptacionib⁹ demonū. post veniunt infirmitates. dolores. et h̄mōi. quib⁹ cōpellimur ire ad deū. Jō dauid. Multiplicate sūt infirmitates corū: postea accelerauerūt. i. ire ad deū. ps̄. xv. Tū Gregl. Abala q̄ hic nos pmunt ad deū ire compellūt. ij. Lox. xij. Li. bēter gliabor in infirmitatib⁹ meis vt inhabitet in me vtr⁹ xp̄i. Quarta impugnatione est a p̄ncipib⁹. i. a dñis tp̄alib⁹ qui volūt h̄re bona tp̄alia deuotarū p̄sonarū. Prima impugnatione tangit famā. dicēdo hypocrita etc. sc̄da tāgit aīam. tertia corp⁹. q̄rta bona tp̄alia. q̄ q̄n p̄sona vult bene viuere et fuire deo statim veniunt q̄stiones litigia p̄tra bona q̄sq; repellit ab eis. Jō est necessaria paciētia. ij. Thy. iij. Om̄s qui pie volūt viuere in xp̄o p̄secutionē patiēti. Uel dic q̄ q̄rta impugnatione est a p̄ncipibus. i. demonib⁹. qui tēptāt etc. vt s̄. Jō apls Eph. vi. Lōfortami in dño et in potētia virtutis ei⁹. induite armaturā dei vt possitis stare aduersus insidias diaboli. qm̄ non est nobis colluctatio aduersus carnē et sanguinē. s̄ aduersus p̄ncipes et p̄tates etc. Tercia p̄ntus est de approbatione miraculi q̄tiosa. de q̄ dicit the. Procidens ad o. cū. Postq̄ autē p̄dictus cecus illuminat⁹ fuit a iudeis eiecit⁹ et excōicatus null⁹ audebat eū recipere in domo. nec etiā parētes. nec loq̄ cum ip̄o. nec dare sibi lumen nec aliud. qui intra se dixit. Miser si posses inuenire illū sc̄m p̄pham ihm qui me illuminauit. ad min⁹ essem de societate sua. Xps̄ autē sciens suā tribulationē et suū bonū desiderū venit obuiam ei: dicens. Tu credis in filium dei. Qui r̄ndit d. Quis est dñe vt credā i eū. Dixit ei ihs. Et vidisti eū. et qui loquit tecum ip̄e est. At ille. Credo dñe. et p̄cidens adorauit eū. Quē xps̄ recepit i suā societate. Qui potuit dicere cum dauid. Pater me⁹ et mater mea dereliquerūt me: dñs autē assūpsit me. Abozaliter habem⁹ h̄ doctrinā q̄ sic iste non dubitauit recedere ab infidelib⁹ vt esset de societate xp̄i. sic nec nos. Nota hic s̄ mercatores. qui faciūt societate cū infidelib⁹. s̄ q̄s diē sc̄ptura sc̄tā. Nolite iugū. i. societatez ducere cū infidelib⁹. ij. Lo. vj. Questio quā faciunt hic agareni. q̄ ip̄i tenent et possidēt terrā sc̄az iō nō sunt extirpādī etc. R̄sio. vey est. q̄ de⁹ vult q̄ illa terra pot⁹ possideat ab agarenis q̄ a xp̄ianis. R̄o. ad maiorē p̄fusione agarenorū et excusationē xp̄ianorū. q̄ antiq̄ agarenī erāt xp̄iani. q̄ fuerūt decepti a sergio et machameto. q̄ tenēt q̄ xps̄ nō fuit de⁹. et q̄ xp̄ia

ni ex deuotione vadunt illuc ip̄i ostendunt xp̄ianis locum in q̄ xps̄ illuminauit cecū. suscitauit mortuū etc. q̄ quidē miracula non possūt fieri nisi a solo deo. Item dicūt q̄ non dñt baptizari in noīe trinitatis. tñ ibi ostendunt locū vbi xps̄ fuit baptizat⁹ et tota trinitas fuit ostensa quā ip̄i negāt. Item non credūt sacm̄ altarū cum ibi ostendunt locū vbi xps̄ fecit cenā et instituit hoc sacm̄. Item non credunt christuz passū fuisse mortuū nec sepultū. tñ ip̄i ostendunt xp̄ianis locū passiois. et sc̄m sepulcz ad eoz p̄fusione. q̄ ostendunt qd̄ ip̄i nō credūt. Jō dicit dauid in p̄sona ppli christiani. Fac me eū signū in bonū vt videat qui me oderūt. i. agareni. et p̄fundant etc. Sc̄do agareni tenēt illā patriā ad excusationē christianoꝝ. Qm̄ nullus potest se excusare de pctis. Ec̄s. vij. Non est homo iust⁹ sup̄ terrā qui faciat bonū et non peccet. Et christus nō vult q̄ christiani faciāt pctā mala in illa sc̄tā terra. Si dicat q̄re ḡ sustinet q̄ agareni faciāt ibi pctā. R̄sio q̄ non tñ sibi displicet sicut de christiani. Sicut rex qui sustinet q̄ canes in camera sua faciunt aliquē immūdiā. qd̄ non sustineret de filiis vel militib⁹. Sic illa terra sc̄tā est camera dei vbi pmittit q̄ canes faciāt immūdiā as pctōꝝ. s̄ non pmittit de filiis. sc̄z christiāis vñ illa tota patria fuit iā christianoꝝ. s̄ q̄ ibi faciēbāt pctā. iō dixit de⁹. foras: foras. Item dixit christ⁹ Lu. xxi. Hierlm̄ calcabis a gentibus. Tercio agareni tenent illam terrā ad cōsolationem christianoꝝ. qm̄ per hoc innuitur q̄ illa patria nō ē finis christianoꝝ: sicut fuit iudeorū. S̄ patria celestis est finis christianoꝝ nobis acquisita merito passionis christi Jō apls heb. vi. Non habemus hic manentem ciuitatem s̄ futurā inquirimus. Ad quā nos p̄ducatur Iesus etc.

Feria quinta post Letare. Sermo.

Deus visitauit plebem suam. Lu. viij. Sermo erit de facto euangelio. Et habebimus multas bonas doctrinas etc. S̄ p̄mo salutetur virgo Abaharia. Deus visitauit etc. In p̄senti s̄ money volo seruare modum iuristarū. qui p̄mo ponūt casum legis. Deinde mouent q̄stiones et faciūt determinationes. Et hunc modum tenet gradian⁹ in sc̄da pte decreti. sic faciā modo i scola xp̄i. P̄mo ponā casū legis diuine siue decretal euāgelice. Dicatur historia euāgelij ad lram. S̄ in isto casu legis notauī tres q̄stiones. p̄ma in principio. sc̄da in medio. tertia in fine. p̄ nostra bona informatione et instructione. P̄mo q̄re xps̄ voluit suscitare illuz iuue-

quare agarem possidet terram.

nē publice coram omni populo. Ratio huius questiois est. q̄ legit Abat. ix. q̄ q̄n voluit suscitare puellā mortuā filiā p̄ncipis synagoge eiecit om̄s de camera et suscitauit ip̄am secrete etc. R̄o. q̄ dicit Gregl. q̄ oīs xp̄i actio fuit nra instructio. Tñ suscitatio corporal⁹ quam fecit in mortuis figurabat suscitacionē spiritualem quā facit xps̄ de pctōibus per p̄niam. vñ puella q̄ secrete et in camera iacebat mortua. secrete ip̄am suscitauit ad ostendendū nobis q̄ peccata secreta non dñt publicari. s̄ secrete p̄nte p̄fe. sc̄z cōfessore et matre. sc̄z auctoritate ecclie. Puella. id est. aīa q̄ secrete iacet mortua in camera p̄scie secrete est suscitanda Auctoritas. Sedebit solitarius et tacebit q̄ leuauit se sup̄ se. T̄ren. iij. Nota sedebit. sc̄z quiescēdo a pctis cessādo. q̄ leuabit se sup̄ se et non supra alios publice et notorie peccādo nec alios scandalizādo. Verbi gratia. Si q̄s in corde suo est secrete superbus presumptuosus elatus etc. s̄ extra nihil ostēdit. tunc puella. id est. anima secrete iacet mortua. Abodus refergendi est secrete humiliari per p̄tritionē cōfessionē et orationē. Jdē de auaro qui secrete facit furtum. vsurā etc. sufficit secreta p̄nia. sc̄z cōteri et cōfiteri et restituere secrete. Jdem de luxuria q̄ secrete peccat. s̄ ad extra nil sc̄it imo reputat bon⁹ etc. tali sufficit secreta p̄nia cōteri cōfiteri recedē a mala societate sic suscitatur secrete de morte culpe ad vitā ḡfe. Jdē de iuidiā quā tenent secrete in corde. de odio. de mala volūtate. de rācore. de desiderio vindicte. nō tenetur petere veniā nisi a deo secrete. ex q̄ nō cōstat de mala volūtate. Ec̄e q̄re diē sedebit so. etc. S̄ q̄ xps̄ inuenit istū iuuenē mortuū publice et notorie. iō publice corā omnib⁹ ip̄sū suscitauit. in q̄ ostendit christ⁹ q̄ pctōres publici et notorii per publicā et notoriā penitentia sūt suscitādī de morte culpe ad vitā ḡfe. q̄ talib⁹ notorie pctōrib⁹ nō sufficit secreta p̄nia. imo diē scriptura sc̄a. q̄ bonū est cor̄repto manifestare p̄niam. sic cñ effugies volūtariū pctm̄. Ec̄i. xx. q̄ bonū imo ē necessariū manifestare p̄niam. q̄ nō suffic sup̄bo vano et p̄pōso notorio et publico q̄ faciunt secretā p̄niam. s̄ notoriā q̄ deponat ornāmēta vana cornua. manicas. caudas. vt illi q̄ de h̄ fuerūt sc̄dalizati bñ edificent. d. bñ dicit⁹ de⁹ et q̄ mō est bñ reduct⁹ tal hō. Jdē de vsurario notorio q̄ publice mutuat. x. p. xij. vel vedit minus ppt denarios p̄mptos. vt vedit pl⁹ ppt denarios spatos. et sic de alijs sp̄ibus vsure. tali q̄ sufficit secreta p̄nia. s̄ publica vt satisfaciatur oib⁹ publice. Jtē de publicis raptoribus de notorijs luxuriosis et cōcubinarijs nō suffi-

cit secrete cōfiteri. s̄ publice expellere malam societate de domo. nec sufficit dicere cōfessoꝝ de cetero cauebo etc. nollo ip̄am expellere de domo. q̄ iret ad lupanar. q̄ tūc ipsa se dānar et vos non. Jō oportet expellere vt sc̄dalizati de mala v̄sa vita edificetur. Jdē de mala volūtate et inimicitia notoria et publica q̄ totā patriā cōmouit. q̄ nō sufficit secreta penitentia. s̄ q̄ faciat pacē publice cū laude dei et edificatiōe ppli. Regula est generalis in oib⁹ pctis. q̄ in secretis sufficit p̄nia secreta. s̄ in notorio requirit p̄nia notoria. Sc̄da q̄stio est sup̄ h̄ q̄ dicit. Accessit et tetigit loculū. hi autē q̄ portabāt steterūt. Tertū est q̄ xps̄ solo v̄bo impando poterat istū suscitare. q̄re ḡ accessit et tetigit di. etc. Illis qui ip̄sū portabāt vt eū deponerēt. q̄ absq; h̄ poterat ip̄sū suscitare. R̄sio. q̄ xps̄ fecit h̄ ad ostēdendū q̄ si pctōꝝ mortu⁹ debet suscitari de morte culpe ad vitā ḡfe oportet q̄ portatores q̄ portāt ei⁹ aīam in inferno ip̄m deponāt. Nota q̄ q̄tuor portāt pctōꝝ ad sepulturā inferni. duo aī. et duo retro. p̄m⁹ est mala cōsuetudo. sc̄ds est mala societas. terci⁹ est vana gl̄ia siue confidentia. q̄rtus est falsa spes. P̄m⁹ portator a pte aī dñi mala p̄suetudo q̄ multas aīas portat ad infernū. Verbi ḡra. q̄n aliq̄s infirmat vel si perdit aliqd. vel si sint malefacti pro filijs h̄ndis statim recurrūt ad diuinos. et q̄n de h̄ reprehendūtur a cōfessore vel ab alijs. r̄ndent. cōsuetudo est q̄ est magi p̄m̄ q̄ homicidiū. q̄ est cōtra p̄ceptū p̄me tabule. Jdē q̄n rephēdunt de iuramēto. blasphemā. et sic de alijs: di. cōsuetudo est. Nota modū corrigēdi h̄ viciū. p̄m⁹ cōuenit parentib⁹ nutriēdo filios bñ etc. sc̄ds cuiuslibet imponēdo sibi aliquā penā pro tali pctō etc. terci⁹ cōuenit dñis et rectoribus faciēdo ordinationē cū pena etc. Jdē de fractiōe festiuitatū tenēdo ferias. forū. Jctus etc. d. cōsuetudo est. s̄ imo s̄ leges. S̄ p̄tra legē dei. q̄to p̄suetudo est lōgior. tāto peccare est graui⁹. Jdē q̄n reprehēdunt de vsura. r̄ndēt. cōsuetudo est. mutuarē. x. p. xij. etc. Jdē dicūt illi q̄ vadūt ad lupanaria. cōsuetudo ē. Jdē dicūt m̄licres q̄n reprehēdūtur de vanitatibus ornāmētoꝝ. caudas. manicas etc. di. p̄suetudo est q̄ m̄licres ornēt se. Jdē dicūt religiosi q̄n reprehēdūt de esu carniū de vestib⁹ camisia. p̄suetudo ē. Jdē iste portator ducit aīas ad infernū cū q̄d rigl. q̄ mala cōsuetudo v̄t in naturā. Dicūt p̄bi q̄ cōsuetudo ē alta nā etc. q̄ difficile ē assueta relinq̄re. iō de malis s̄uctis diē sc̄ptura. Si mutare pōt ethyops pellem suā aut pard⁹ varietates suas. et vos poteritis bñ facere cū didiceritis malū. Thiere. xij.

Feria quinta post Letare

Secundus portator est mala societas. Quod dicitur damnantur ex mala societate. quoniam poma corrupta et putrida corrumpunt omnia alia. sic etiam corrumpit mala societas omnes alios de societate et omnes simul boni non possunt corruptum sanare. Et sicut leprosus corrumpit alium. sic mala mulier corrumpit plures alias mulieres. idcirco foras purgantur. Idem de mala persona luxuriosa quae est in parochia vel in collegio vel monasterio vel ecclesia. quoniam luxuria est morbus contagiosus. Nota hic de illa meretrice se creta que infra annos fecit. lxx. meretrices in quadam ciuitate. idcirco rectores debent super hoc providere et lupanaria particularia extirpare. In libro de ordine querit Augustinus. vtrum lupanaria possint sustineri a dominis et rectoribus sine peccato. dico quod sic. quia sunt in remedium. d. Aufer meretrices de mundo et torum turbabis libidinosus. Quot sunt lenones et meretrices qui dimitterent peccata: sed non permittunt lenones. Idcirco dicitur dicitur ex mala societate. Item dicitur concubinari dicitur. quod dimittas istam quam plus diligo quam me etc. ad infernum omnes. Contra hanc malam societatem deus precepit. Ahoysi dicens. Precipe filiis israel ut eiciant de castris omnem leprosum. et qui semine suum. pollutusque est super mortuo. tam masculum quam feminam eiciat de castris ne contaminet ea cum habitauerint vobiscum. Num. v. vbi precepit tres conditiones gentium separari a societate. scilicet leprosum. et qui semine suum. scilicet meretrix. et pollutum super mortuo. scilicet lenone. Tercius est vana confidentia. scilicet de longa vita. Sed stulticia est sperare in incerto. Nota quod iuuenes de quocumque statu tam religiosorum quam clericorum quam etiam laicorum virorum siue mulierum si sunt dissoluti. et de eis. que non seruatis ordinem. vel que non faciunt penitentiam etc. rident. bene quoniam ero senex faciam. et interim moriuntur. et ducunt ad infernum propter vanam confidentiam. Iste portator quot iuuenes ducit ad infernum. Talibus contingit ut mulierario qui habebat quatuor mulos bonos quos vendidit. confidens de quinto debiliori. cui impositum totum onus: sed non potuit portare et moriebatur etc. Sic quilibet noster habet quatuor mulos bonos. scilicet infantia. pueritia. adolescentia et iuuentus. que vendimus diabolo confidentes de senectute peccando. ad quam si aliquid attingunt habent satis agere quod possunt viuere. et quomodo tunc facerent penitentiam. Idcirco auisus iuuenes non spectet sanus infirmitatem: sed statim incipe et bene facere. Idcirco dicit scriptura sancta. non tardes conuerti ad dominum et non differas de die in diem subito veniet ira illi et in tempore vindicte disperdet te. Ecclesia. v. Nota castinantes quibus accidit

no lupanarj
19.

ut falconi impinguato. qui non vult venire ad dominum ipsum vocantem. et dominus mittit lapidem post eum. et eum occidit et proiecit in sterquilinio. Sic dominus noster Iesus vocat nos dicens. Venite ad me omnes prauam penitentem. et castinans dicit. cras vadam. et sic de alijs. De quo iratus dominus mittit lapidem mortis. et proiecit in sterquilinio inferni. Ideo dicit. non tardas conuerti etc. Quartus portator est falsa spes quam habent peccatores de misericordia dei dicentes. quia deus est misericors qui pepercit latroni. magdalene etc. Ita quod de misericordia dei faciunt instrumentum ad peccandum libere. Dicunt sancti doctores quod hec non est spes: sed presumptio vana et falsa. et est peccatum contra spiritum sanctum. Peccator qui penitet de peccatis perit. proficit propter non redire. talis potest sperare et confidere de misericordia dei quod dimittat sibi sua peccata. quia multum est misericors erga penitentes: sed impenitentes qui quotidie addunt mala malis et peccata peccatis. nec dolent de peccatis. nec volunt restituere. nec remittere iniurias. non oportet ipsos sperare nec sperare de dei misericordia. quoniam sicut est misericors penitentibus. ita est rigorosus impenitentibus. Intra quod si dicitur Maria. omnes angeli et omnes sancti orarent pro vno peccatore impenitente nihil a christo obtinerent. Iste portator dicitur aias ducit ad infernum sepeliendas. Idcirco dicit scriptura. ne dicas misericordiam domini magna est. multitudinis peccatorum meorum miserebitur. Misericordia enim et iracundo ab illo approximant. et in peccatores respicit ira illi. Ecclesia. v. Et idcirco dicit papa in bullis indulgentiarum quod possunt absolui a peccatis etc. nisi de illis qui commiserunt ex confidentia illi. Nota de alijs qui peccant sub spe diuine misericordie. Ecce que precepit christus portatoribus ut ipsum deponerent ante quod suscitaret. Eph. v. Surge quod dormis. et exurge a mortuis. et illuminabit te christus. Tercia questio est super hoc quod dicit the. Deus visitauit plebem suam. Querit de qua visitatione loquitur thema. Quoniam in sacra scriptura inueniuntur tres notabiles visitationes dei in hoc mundo. prima est peritita. scilicet prima. tertia futura. Prima fuit de misericordia copiosa. scilicet fuit de gratia virtuosa. tertia fiet de iusticia rigorosa. Prima fuit in christi incarnatione. tunc venit et visitauit istum mundum illuminando ipsum fructificando in operibus spiritualibus ad instar solis qui illuminat. calefacit et fructificat. Sic de christo qui dicitur sol iusticie. Abalach. iiii. Tunc timentibus nomen meum orietur sol iusticie. Tunc ecclesia dicit virgini. Abarie Felix namque es sacra etc. Hic sol iustificauit et illuminauit mundum radio sue predicationis in fide catholica calefacit in charitate. Et fecit

Bermo

fructificat meritoze. De ista visitatione auctas visitauit nos orietur ex alto. Illuminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent. Lu. i. De ista dicit thema. Deus visitauit plebem suam. Secunda visitatio est peris quilibet die in sacro altaris in qua venit ita realiter sicut venit in utero matris. Hec visitatio est ad instar medici qui venit ad visitandum hospitale infirmorum ad curandum eos. sic christus in hospitale huius mundi in quo sunt multi infirmi venit. Quidam infirmum in capite prope supbia etc. Idcirco venit christus medicus de studio padisi ad visitandum. practicandum et ad sanandum aias infirmos. Hanc visitationem petebat dauid dicens. Admemento noster domine in beneficiis tui. visita nos in salutari tuo. ps. cv. De ista potest dici thema de peris de visitatione plebem suam. Tercia visitatio erit de iusticia rigorosa. scilicet in die iudicii ad instar regis qui venit ad visitandum populum suum in ciuitate inordinata rebellem cum magno exercitu gentium armorum. ad exaltandum bonos. et ad humiliandum et puniendum malos. De ista visitatione dicit propheta. In die illa visitabit dominus in gladio suo duro grandi et forti. Isa. xxvij. Nota in die illa. scilicet iudicii vltis visitabit dominus in gladio suo quem portabit. non in manu sed in ore. Tunc. De ore eius proce debet gladius ab utraque parte acutus. ut in ipso procutiat gentes Apoc. xix. Nota ex utraque parte acutus. quia scindet corpus et animam. Ad hoc quod morietur in iudicio particulari solum perdit animam. sed tunc scindet utraque parte hominis tam animam quam corpus. Ad dextram scindet quoniam dabit finem pro bonis dicens. Venite etc. Abarie. xxv. Ad sinistram quoniam dicit malis. Discedite etc. Nota in gladio suo duro quantum ad finem malorum. grandi quantum ad sententiam bonorum. et forti quantum ad durationem glorie sue pene. Vel duro. sed scilicet iudeos qui habent phetias et non credunt. et grandi. scilicet agarenos qui sunt in magna multitudine. et forti sed malos christianos. De ista visitatione potest dici de futuro. Deus visitabit.

Feria sexta post Letare.

Dece magna clamauit

Lazare veni foras. Job. xj. hodie legitur euangelium de suscitacione lazari a christo facta de hoc erit primo noster. Sed primo salutem dicitur maria etc. Dece magna etc. Sanctum euangelium hodiernum breuiter continet tres causas mirabiles de suscitacione lazari. Prima causa humanitatis retractiua. scilicet causa meritalis inductiua. tertia causa principaliter effectiua. Et de ista tertia dicitur thema. Dece magna clamauit. scilicet iesus impando dicens. Lazare veni foras. Prima causa humanitas

retractiua. ne scilicet christus faceret istam suscitacionem lazari. fuit timor apud eos. qui timebant ne lapidarentur in hierusalem. et dissuadebant christo ne iret bethaniam vbi lazarus erat mortuus qui est prope hierusalem. Dicunt quod terra promissionis erat diuisa in tres puincias. scilicet in puincia iudee. galilee. et samarie. Et in puincia iudee christus habebat multos inimicos. et multotiens voluerunt eum interficere. eo quod reprehendebat peccata notoria. et vicia phariseorum et principum sacerdotum. et quoniam probabat suam diuinitatem. Sed quia nondum venerat hora passionis sue nec erat tali morte mortuus. idcirco recessit de puincia iudee et venit ad puincia galilee vbi diligebat. Et interim lazarus obiit in puincia iudee. propter quod dicit christus apostolis. Eam iterum in iudeam. de qua apostoli timentes dixerunt christo. Rabbi nunc iudei querunt te lapidare et iterum vadis illuc. Ecce hoc causa humanitatis retractiua sed indirecte. quia humanitas est timere mortem carnalem. Tunc christus dixit eis quod lazarus eorum amicus erat mortuus. idcirco volebat illuc ire. Et hoc timore illorum dixit eis. Nonne duodecim hore sunt diei. Si dicat. et quod est hoc ad propositum. dico quod multum bene et firmum quatuor intellectus sacre scripture. Primo firmum in intellectu literalis. quoniam dicit christus ista verba erat equinoctium vernale. quia fuit passus. xxv. marcij. et eadem die fuerat conceptus. quanta decima die ante suam passionem christus dixit ista verba. Nonne. xij. hore etc. et tunc ad istam diem habebat. xij. horas. quoniam vellet dicere christus apostolis. vos debetis cogitare quod rancor siue mala voluntas iudeorum pro me iam est mutata. quia sicut dies et tempus mutantur de hora in horam. ita etiam cor hominis mutat. quoniam iam transuerit non solum. xij. hore. sed plures dies. idcirco etc. hoc dixit christus reprehendendo malam opinionem quam habebat de iudeis. quoniam de primo semper debet homo presumere in meliorem partem. iuxta illud Luce. vij. Nolite iudicare et non iudicabimini. Secunda expositio. nonne. xij. hore etc. est allegorialis. quoniam dictum vel factum exponit de hoc quod debet homo credere. firmum istam expositionem christus dicit dies. Nota quoniam sicut mane et vespere faciunt vnam diem iuxta illud Gen. i. Factum est vespere et mane dies vnus. sic deus et homo faciunt vnam personam christi. Abane quod est principium sic etiam diuinitas est principium omnium rerum. Ego sum principium qui loquor vobis. Job. viij. christus autem vespere et finis omnium fuit in quantum homo. Quoniam deus fecit prima die lumem. scilicet firmamentum. tertia planetas. quarta solem et stellas. quinta aues et pisces. sexta iumentum. septima fecit hominem. Quoniam ergo filius dei recepit humanitatem tunc factum est vespere et mane dies vnus. idcirco deus et homo facta est vna persona. Tunc catat ecclesia. Qui mane iunctum vespere

die vocari precipis. De isto die dicebat dauid deo patri. Ordinatione tua pfeuerat dies. Hec dies h3. xij. horas. s. aplos. Luc. vj. Lu dies fact' esset. s. xpus vocauit discipulos suos. et elegit. xij. ex ipsis. q3 aplos noiauit. hora pxi ma fuit. s. petrus. z sic de alijs. vt ibidē ptz in textu. Qñ g dixit. Hōne. xij. hore. i. xij. apli sunt diei. i. xpi. q. d. Sicut hore nō dimittunt diem. s. naturalē. nec dies horas. imo hore se quunt' diez inseparabiliter. sic nec vos debetis me dimittere. nec ego vos qñ vos defendaz. sicut fecit in nocte passionis qñ dixit iudeis. Si me qritis: sinite hos abire. Job. xvij. Ecce dies. i. xps quō defendit horas. iō dixit pfi pater q3 dedisti mihi nō pdidi ex eis que q3 Job. xvij. Tercia expositio ē tropologica. i. moralis. s. m istā expositionē dies clara ē penitentia. Rō. qz sicut culpa dī nox obscura. ita gfa ad quā venit hō p pñiam dī dies. De hoc auctas. Hox pcessit. dies aut' appropinq bit. ad Rom. xij. Hec dies h3. xij. horas. s. xij opa pñialia. pma hora ē peccatorū cognitio. qñ hora. i. qz tunc incipit claritas diei. z gntes se mutuo cognoscūt. sic in pctōz cognitio ne hō seipsum cognoscit. scōa ē cordis contritio. tertia emēdādi ppositio. qta occasionū vitatio. qnta oris cōfessio. sexta corporis afflicto. septima spūalis oratio. octaua elemosynarū largitio. nona debitorū restitutio. decima iniuriarū remissio. vndecima fame repa ratio. duodecima eucharistie cōio. De ista g die z hore dixit xps aplis in euangelio. Hōne. xij. hore sunt in die. s. pñie. q3 vos tenetis seruatis et facitis. Jō nō oportet vos timere de morte. qre subdit. Si quis ambulauerit in die nō offendit. qz lucē mundi videt. Si autē ambulauerit in nocte: offendit. qz lux. s. gte nō ē in eo zc. Quarta expositio ē anagogicalis. ab ana qd ē sursum. z goge ductio. quasi sursum ductio. qñ dictū vel factū exponit de sperando. Et s. m istā expositionē dies clara est glia celestis. Rō. qz ibi nō est nox nec tenebre nec obscuritas ignorantie. imo qñ aia intrat paradysum. statim de' oñdit sibi vñū libz in quo dare scit z videt oia. Hic liber vite est xps qui h3 duas cartas. s. diuinitat' z humanitatis. De isto die glie auctas in ps. lxxvij. Melior est dies vna in atrijs tuis super milia. Ex q sequit talis cōclusio q null' sancr' pōt stare in paradiso nisi p vñā diem. Hec vita nra h3 multos dies ppter interpositionē noctis. s. in paradiso nulla nox ē s. sp est dies clarissima illuminata sole iusticie. Hec dies h3. xij. horas. i. xij. beatitudines. s. qtuor aie et quatuor corporis et qtuor cōpositi. pma bitudo

anime est sapia diuinoz. scōa scia creaturaz. tertia memoria pteritoz. qta leticia vniuersoz. Pma bitudo ē corporis ipassibilitas. scōa claritas. tertia subtilitas. qta agilitas. Pma bitudo cōpositi siue vite btē est concordia general'. scōa abundātia vniuersalis. tertia plena satietas. qta certa perpetuitas. Erit dies vna q nota ē dño. Zach. xij. Vel si vis iuxta scōam expositionē allegoricam. Dic q dies clara ē fides catholica. qñ est sine errore. dubitatione. z falsa opinione. De quo apls ad Rom. xij. Hox pcessit. s. errozis tenebrarū. et falsarū opinionū. dies aut' appropinquabit. s. fidei catholice. Hec dies h3. xij. horas. s. xij. articulos fidei s. m numerum. xij. aploz. qui oēs sunt in credo in deuz. Pma hora est de mūdi creatione. ibi. Lredo in deū patre oipotentē zc. Istā horā nesciuerūt pbi qui posuerūt mundū ab eterno. Scōa de filij dei eterna generatione. ibi. et in ihm xpm filiū eius vnicū dñm nrm. qui generat' a pte vt radius a sole zc. Tercia de filij dei incarnatōe. ibi. qui pcept' est de spūsancto. nat' ex maria vrgine. ad instar radij solis p fenestrā vitreā trāsiens quā nō rūpit. Quarta de xpi passionē. ibi. passus sub pontio pylato. crucifixus. mortuus et sepult'. ne aliqui sibi credētes et obediētes paterent' in furca inferni. Quinta de scōz patrū liberatōe. ibi. Descēdit ad inferos. s. ad liberandū scōs patres. Sexta de xpi resurrectōe. ibi. tertia die resurrexit a mortuis. Septima de ei' mirabili ascensione. ibi. Ascendit ad celos. sedet ad dexterā dei pfi oipotentis. Octaua de ei' aduētū ad iudiciū. ibi. Inde vētur' ē iudicare viuos z mortuos. i. bonos et malos. Inde vētur'. s. de dextra dei patris. Nonā de spūscī spiratōe qui pcedit a patre z filio sicut calor a sole et radio. ibi. Lredo in spūscm. Decima de vniuersali ecclesie aucttate quā oportet credē. qz eccia vniuersalis errare nō pōt in his q fidei sunt: dicente xpo petro. Ego rogauī p te petre vt nō deficiat fides tua. Lu. xxij. Hoc non dixit xps petro inquantū psona picularis. sed inquantū erat papa psona cōis. ibi. Lredo in sanctā ecclesiā catholicā. i. vniuersalē. Undecima est de sacroz sanctificatōe quib' sacris anima sanctificat'. ibi. sanctoz. s. sacramētoz cōmunionē. remissionē peccatoz. Duodecima est de vniuersali omniū resurrectōe. ibi. Larnis resurrectioē et vitam eternē Amen. Qñ ergo xps dixit aplis. Hōne. xij. hore sūt diei. q. d. quid timetis vos mortē tpalem cū sitis fortes in fide. Secus de illis qui moriuntur sine fide et in errore. Ideo dicit christus.

Qui ambulat in die. s. fidei. nō offendit. s. cadendo in infernū. Ecce quō fuit remediū contra cām retractiua. Detur hoibus pñiū q dicant qlibet die credo. z vosmetipfos tēptate si estis in fide ipsi vos pbate. ij. Loz. vltio. Scōa cā fuit meritalis et inductiua. h fuit charitas siue dilectio quā xps habebat ad lazari discipulū suū. z ad mariā et marthā soroz ei'. z ecōuerso. Jō traxerūt eū ad istar candele fumātis q trahit ad se lumē alterius candele ppinque. z h natural'. qz corda eoz erāt vt lucerna fumās. iō traxerūt illud lumē de q Job. j. Erat lux vera q illu. om. ho. ve. in hūc mundū zc. Ecce hec cā inductiua. de q euāgelij sic dicit. Venit itaqz ihs in bethaniā. et inuenit eū qtuor dies iā in monumēto habentes. vsc. et turbauit seipm z infremuit spū. sic faciūt hoies. z turbauit se. s. oñdendo tristitia in facie. z fleuit. z nō solū ex cōpassione marię et marthe. s. etiā ex suscitacione ipi lazari quē eductur' erat de statu ipeccabilitatis in q erat ad statuz peccabilitatis. Qñ in xpi passione etiā peccauit. quia pdidit fidem de xpo. Ecce cā inductiua q dī merital'. qz dilectio lazari et soroz eius ad xpm erat meritoria. Hox aut'. Notandū est h q in istis verbis cū dī. Diligebat ihs marthā et soroz ei' et lazari: insinuat' q tria genera psonarū diligunt' a xpo p istas significata. Pmo psonas pure pntentes. scōo psonas digne penitentes. tercio psonas iuste pñdentes. Pmo xps diligit psonas pure pntentes. qd oñdīf ibi. diligebat iesus marthā q semp fuit virgo pura z pntens. Sunt tñ hic notādi tres gradus pntentie. Pim' ē cōiugalis. qui est in virū et vxozē seruātes modū z fidelitatē sibi inuicē. Jōo dicit Paulus. Honorabile cōnubium in oib': seruando modū. z thorus immaculatus. s. seruando fidē. Fornicatores em et adulteros iudicabit dñs. ad heb. vlt. Scōs gradus ē pntentie vidualis. et ista ē melior qñ cauet vidua ab illo actu. qz deus nō vult nisi in virū et vxozē. Unde apls. Hec est voluntas dei sanctificatio vestra vt abstineatis vos a fornicatione. ij. Thef. iij. Tercius gradus est puritas vrginalis q est melior alijs. q est nunq sensisse illud op'. nec corde desiderando. nec ore loquēdo. nec ope tangēdo zc. Et in isto gradu erat martha. ideo tñ diligebatur a xpo. De his trib' gradib' dicit Beda. Bona ē castitas cōiugalis. melior vidualis. s. optima puritas vrginalis. Scōo dñs diligit personas penitentes. qd oñdīf ibi. Diligebat iesus mariam magdalenā que fuit penitens quā dñs xpus dilexit magis post peni-

tentiam q ante iuxta parabolam. Luce. xv. Quis ex vobis h3 centū oues. et si pdiderit vnā ex illis. nōne dimittit nonagintanouem in deserto et vadit ad illā q perierat donec inueniat eā. Et cū inuenit iponit inumeros suos gaudēs. et veniens domū puocat amicos et vicinos suos dicēs illis. Congratulamini mihi qz inueni ouē meā quā pdideram. Dico vobis. ita erit gaudiū sup vno peccatore pñiam agente zc. Hora iposuit humeris. et hoc qñ in humeris portabat crucē. tunc factus ē pncipat' eius sup humerū ei'. Isaie ix. Tercio diligebat deus psonas iuste pñdentes. quod ostenditur ibi. Diligebat ihesus lazari. qui fuit pñdens et dñs tertiae pñs ciuitatis hierlm. Dic quō dñs et prelati diligunt' a dño qñ intrant p portā. Scōo quando viuunt honeste postq sunt int' et curant plus de aiabus q de redditib'. Tercio qñ diuidunt reddit' in tres ptes. p se p familia p egenis. tales sunt iuste pñdentes. Secus de illis qui nō intrant p portā s. saltāt p rapinā et symoniā. Dñi aut' tpales solū precipiendo iusticiā et dando elemosynā possunt saluari. Qñ in iudicio nō queret xps a dñis tpalib' si dixerunt horas. si ieiunauerūt. s. queret ab eis si fecerunt iusticiā de criminosis. si conseruauerūt populū in pace. si corexerunt pctā notoria. S3 multis dñis accidit vt stulto qui cooperuit se de scuto nō tñ ab illa parte vñ sagittabat' s. ab alia. Sic multi dñi ponunt scutum deuotionis sibi s. nō in illa parte vñ veniunt sagitte rephensionis. Qui dicūt horas audiunt missas multas s. nō curant de iusticia et pace nec de corectione peccatoz a xpo cū tñ sint de hoc rephensui. De dilectione ad bonos dños auctoritas. Loz meū diligit pncipes. Judic. v. Tercia cā suscitacionis lazari pncipalit' effectiua fuit xpi potestas et auctoritas: eius pceptū et imperiū. de quo thema. Uoce magna clamauit. Lazare veni foras. Dic hystoriā euangelij ab illo. Ihesus venit ad monumentū qd erat spelunca. et lapis suppositus erat zc. vsc. in finez. In hac suscitacione lazari xps seruabat qnqz ceremonias. Pma fuit qñ fecit aperire sepulcrū dicens. Tollite lapidē. Qui dixit martha. Dñe iā fetet: quadriduan' est. totaliter scaturisat de vermib'. Ad quā xps dixit. Hōne dixi tibi si credideris videbis mirabilia dei. Scōa ceremonia qñ ihs eleuauit oculos versus celum: z dixit. Pater grās ago tibi qñ audisti me. Ego aut' sciebā quia semp me audis. sed ppter populū qui circūstat dixi vt credant quia tu me misisti. inquantū hō est minor pa-

tre. iō orabat. qz inquantū deo nō oportebat
Tercia cerimonia q̄ voce magna clamauit.
 Lazare veni foras. z nō loq̄bas cor̄pori cor̄/
 rupto. qz nihil audiebat. s̄ loq̄bas aie in lim/
 bo sc̄toꝝ patz̄ existenti. vt credit̄ qz sc̄tus hō
 erat. z statim pd̄it foras. **Quarta** cerimonia
 q̄n dixit. Soluite eū. qz erat ligat̄ in finis in
 manib̄ z pedib̄ fm̄ moꝝe iudeoꝝ. **Quinta** ce
 rimonia dū dixit. Sinite euz̄ abire. **Abulti** ḡ
 ex iudeis q̄ viderant q̄ fecit ihs̄ crediderūt in
 eū. **Quidā** aut̄ ex ips̄is abierūt ad phariseos
 et dixerūt eis q̄ fecit iesus. **Aboluit** in his
 q̄nq̄s cerimonis ostēdit x̄ps̄ q̄liter suscitādu
 est pct̄oꝝ de morte culpe ad vitā gr̄e p̄ p̄niam
Primo monumentū d̄z apiri. ibi. **Tollite** la/
 pidē zc̄. In sacra sc̄ptura corp̄ pct̄oꝝ d̄f eē
 monumentū. Rō. qz ad extra est pulcrū z de/
 pictū ad instar monumēti. s̄ ad intra ē turpe
 z fetidū z plenū corruptōe. in q̄ iacet mortua
 aia. iō dicit x̄ps̄ peccatoꝝibus. **Cle** vobis qui
 silles estis sepulcris dealbatis q̄ a foris appa/
 rent hoibus speciosa. int̄ aut̄ plena sunt ossi/
 bus mortuoꝝ et om̄i spurcicia. **Abath. xxiij.**
Dic h̄ p̄mo de religiois. qui ad extra portāt
 habitū honestat̄. s̄ int̄ pleni sunt omni dolo
Idē de p̄byteris ad extra portāt suppellicū
 albū. s̄ intra est corruptibilitat̄. **Idē** de laicis
 tā viris q̄ mulierib̄. **Primū** ḡ sciendū si mor
 tuus sc̄z sp̄s̄ d̄z suscitari est apire sepulcrum
 qd̄ sit in op̄is confessione. s̄. tollere lapidē ma
 gnum et durū verecundie. **Q̄t** sunt qui nō
 lunt istuz̄ lapidē amouere nec sepulcrū apire
 ad clare ostendū pct̄ā s̄ volunt palliare pec
 cata vt mulieres. **Idē** plures d̄nant̄ ex hoc.
Eccē q̄re x̄ps̄ dixit tollite lapidē. **R̄s̄dit** mar
 tha. **Dñe** iā fetet. q̄ d̄riduan̄ est. i. peccauit co
 gitatione. locutione. op̄e. z obmissione. z tan
 tus exibat fetoz̄ q̄ oēs claudebant sibi nasuz̄.
 nisi x̄ps̄ qui stabat ac si nihil sentiret. In quo
 instrunt̄ cōfessores q̄ q̄n̄ audiunt pct̄ā feti/
 da et graua nō ostēdant fastidiū. nec expuen
 do nec suspirando ne pct̄oꝝ verecundef̄ z nō
 audeat dicere pct̄ā. dicēdo. quid faceret si di
 cerē aliq̄ pct̄ā maiora s̄ debet audire patient̄
 et cooperire faciē z ip̄m aīare vt dicat pct̄ā z
 nō verecundef̄. **Idē** dicit scriptura confessori.
Deut. xxiij. Non abominaberis ydumeū. i.
 peccatoꝝe sanguinolentū. qz frater tū ē. nec
 egyptiū. i. peccatoꝝe tenebrosum qz etiaz̄ fuit
 pct̄oꝝ. **Idē** ap̄ls. **Debem̄** nos firmiores imbe
 cillitates infirmoꝝ sustinere. ad **Roz. xv.** Et
 de illis qui ostent̄ pct̄ā coz̄ clare potest dici
 illud. **Sepulcrū** patens est guttur coz̄. ps̄. v.
Sc̄da cerimonia fuit q̄n̄ x̄ps̄ post apitionem
 sepulcri orauit. in q̄ ostēdit q̄ facta cōfessione

confessor̄ debet orare dicendo. **Abisereas** tui
 oipotens deo zc̄. **absolutionē** zc̄. **Dñs** ihesus
 x̄ps̄ zc̄. z sic coz̄ pct̄oꝝ disponit̄ ad ostēdōnē
 et ad bonū p̄positū abstinendo a pct̄is. **Ja/
 cobi. v.** **Confitemini** alterutrum peccata v̄ra
 sc̄z laici p̄byteris. et orate p̄ inuicē vt salue/
 mini. **Tercio** clamauit x̄ps̄ voce magna. **La/
 zare** veni foras extra monumentū. quantum
 ad corpus. et extra infernū quantum ad aīam.
Sic peccatoꝝ ad vocē confessoris penitentia
 iniungētis debet exire foras extra dimitten/
 do pct̄ā. quia als̄ nō est absolūendus. z anima
 exit extra infernū cui obligabat̄ p̄ culpā si ser
 uat p̄niam. als̄ nō. **Uñ** **Luce. xij.** **Dico** vo/
 bis nisi p̄niam habueritis oēs simul pibitis.
Quarta cerimonia. x̄ps̄ dixit. soluite eū. hec
 solutio fit a confessoꝝe q̄n̄ absoluit peccatoꝝe
 dicendo. **Auctoritate** dñi n̄ri iesu x̄pi z nobis
 cōmissa. ego te absoluo zc̄. vñ de hac solutio
 ne d̄f confessorib̄. **Ad** cūq̄ soluerit̄ sup ter
 ram. s̄. vos cōfessores. erit solutū et in celis. z
 qd̄cūq̄ ligauerit̄ sup terrā erit ligatū z i ce/
 lis. **Abath. xvj.** **Hec** ligatio ē iniunctio p̄nīe.
Quinta cerimonia. **Sinite** eū abire. sic sc̄z si
 penitens nō p̄t̄ portare magnā p̄niam date
 ei parua. qz melī est cū parua p̄nīa remittere
 ad purgatoꝝiū q̄ cū magna ad infernū. **Et** h̄
 dicit̄ cōtra illos cōfessores qui nimis magnā
 p̄niam iniungūt. de quib̄ dicit̄ **Abath. xxiij.**
Alligant onera graua et importabilia hume
 ris hominum. **Potest** etiā aliter intelligi sic.
Abulti sunt soluti a p̄fessoꝝe et a vinculis pec
 catoꝝum qui nō sinuntur abire vt compleant
 p̄niam. quia vir impedit vxoz̄ et ecōuerfo.
 socius sociū. et pater filiū. z econuerfo.
Nullus debet impedire p̄niam alterius nisi forte
 esset p̄iudicatiua. quib̄ dicit̄ x̄ps̄. **Cle** q̄ clau
 ditis regnū celoꝝ ante homines. vos nō in/
 tratis nec introeuntes sinitis intrare. **Abath.**
thi. xxiij.

Sabbato post Letare.

Ergo apprehen

n dit eū qz nondū venerat hora eius
Joh. viij. **Sanc̄tū** euangeliuz̄ ho
 diernū p̄tinet vnā magnā disputationē quā
 habuit x̄ps̄ cū iudeis in q̄ x̄ps̄ posuit veram
 cōclusionē. **Cōtra** quā iudei arguūt p̄ cōtra
 dictionē. replicant p̄ inuasionē volētes x̄pm
 capere. **Sz** dicit̄ thema q̄ nemo apprehendit
 eū zc̄. **Dico** p̄mo q̄ in dicta disputatione x̄ps̄
 posuit verā cōclusionē dicēs coram p̄lo. **Ego**
 sum lux mundi. qui sequit̄ in e nō ambulat in
 tenebus s̄ habebit lumē vite. **Hec** cōclusio
 habet tres p̄tes fm̄ q̄ x̄ps̄ in dicta cōclusionē

ponit tres excellentias legis euāgelice supra
 legē moysaycā. s̄. in generalitate. in claritate.
 z in vtilitate. **Prima** excellentia legis euā
 gelice est in generalitate siue vniuersalitate.
 qm̄ lex moysi p̄icularis fuit. qz solum fuit da
 ta p̄iculari et certo p̄lo. s̄. filiis israel. qz alie
 gentes mundi nō obligabant̄ ad dictā lege
 nec peccabant̄ nō seruādo illā legē. **Rō** quia
 illa lex fuit solū data illi p̄lo ex quo deus p̄/
 misit **Abrae** **Isaac** et **Jacob** q̄ messias inq̄n
 tum hō descenderet ab eis. et ergo illā gene/
 rationē voluit p̄uilegiare. ordinare. instrue
 re. et informare. **Idē** dedit eis p̄cepta ceri
 monialia. vt eēt bene ordinati erga p̄mū.
 et iudicialia et moralia. vt essent bene dispo
 siti erga deum et seipsos. **Idē** dauid dicit.
Qui annunciat verbū suū iacob: iusticias et
 iudicia sua israel. **Nota** verbuz̄ illud de quo
Joh. j. **Verbū** caro factū est: z iusticias z iu
 dicia sua israel. sc̄z populo iudaico. **Non** fe
 cit taliter omni nationi: et iudicia sua nō ma
 nifestauit eis. alijs sc̄z a iudeis. ps̄. cxvij. **Ec**
 ce hec p̄icularitas illī p̄li. **Sz** lex euāgelica
 generalis ē et vniuersalis. quia omnibus po
 pulis gentib̄ z nationib̄ data est. **Nam** licet
 x̄ps̄ inquantū hō esset nascitur̄ de illo popu
 lo israel. tamen veniebat ad saluandum non
 solum populum iudeoꝝ s̄ om̄s sibi obedien
 tes z credentes. int̄ q̄ data lege euāgelica
 nullus potest saluus fieri nisi in ista lege. euz̄
 tamen multi sine lege moysayca saluarent̄. vt
 patet de **Joh** et multis alijs. **De** hac genera
 litate legis euāgelice dixit deus pater filio.
Parū est vt sis mihi seruus ad suscitandum
 tribus **Jacob**: et feces israel cōuertendas. **Ec**
 ce dedi te in lucē gentiū vt sis salus mea vsq̄
 ad extremū terre. **Isaie. xlix.** **Hanc** excellen
 tiam generalitatis tangit x̄ps̄ cū dicit. **Ego**
 sum lux mundi nō solū vnius populi z vnius
 terre sc̄z p̄missionis. s̄ totius mundi. **Joh. j.**
Erat lux vera que illuminat oēm hoīem zc̄.
Sz moyses poterat dicere. **Ego** sum lux hu
 ius p̄li. **Sc̄da** excellentia legis euāgeli
 ce sup̄ legē moysi est claritatis. lex moysi ob
 scura erat. quia nihil ostēdebat clare de deo ni
 si q̄ erat vn̄ deus. qz hoc etiā p̄hi ostenderūt
 naturaliter. **Sed** de trinitate p̄sonarū z de in
 carnatione verbi et h̄mōi obscure et figurati
 ue loquebat̄. **Idē** de x̄pi passione et resurre
 ctione. quā obscuritatem figurauit **Ab** moyses
Exod. xxxij. q̄ moyses descendit de monte
 portans duas tabulas p̄ceptoꝝ. vbi dicit̄ tex
 tus q̄ facies ips̄i moysi apparuit comuta ex
 duob̄ radijs luminis p̄pter qd̄ moyses ha
 buit velare faciē suā. et facie cooperta moy/
 ses publicauit legē significās q̄ totū erat ob/
 scurū et figuratiuū. **Idē** dicit dauid. **Nescierūt**
 sc̄z secreta ad x̄pi diuinitatē p̄tinentia. nec in
 tellexerūt. s̄. secreta humanitatis x̄pi in tene
 bus ambulat̄ ps̄. lxxxj. **Sed** lex euāgelica
 clare loquit̄. et dicit q̄ ille deo vn̄ est tres p̄so
 ne realiter distincte. **J. Joh. v.** **Tres** sunt qui
 testimoniū dant in celo. p̄ verbū z sp̄s̄ sc̄ctūs
 et hi tres vnū sunt. **Itē** clare dicit q̄ p̄sona fi
 lii fuit incarnata. **Ad Gal. iij.** dicit ap̄ls. **At**
 vbi venit plenitudo t̄pis. misit deo filiū suū
 factū ex muliere factū sub lege vt eos qui sub
 lege erant redimeret. **Idē** de passione resur
 rectione ascensione. et de sacro altaris clare
 dicit. **Laro** mea vere ē cibus et sanguis meo
 vere ē potus **Joh. vj.** **De** ista claritate dice/
 bat x̄ps̄ in sc̄da p̄te cōclusionis. **Qui** sequit̄
 me. s̄. tenendo legē euāgelicā: non ambulat
 in tenebus. sicut p̄ls iudaicus. **Et** fuit cōple
 ta p̄phetia **Isa. ix.** **Popul̄** q̄ ambulabat in te
 nebus vidit lucē magnā. s̄. legis euāgelice.
 q̄ illuminat totū mundū **Tercia** excellentia
 legis euāgelice ē vtilitatis. quā sc̄z dat tenen
 tibus et seruantib̄ eā. qz lex moysi dabat ser
 uantib̄ eā solū vtilitatē t̄palem et terrenā. qz
 nullā p̄missionē inuenietis in ipsa de gl̄ia pa
 radisi. s̄ oēs p̄missiones sunt de isto mundo.
 vt patet **Deut. xxvij.** ad longū. **Isaie. j.** **Si**
 volueritis et audieritis me: bona terre come
 detis. **Sed** lex euāgelica nō p̄mittit bona ter
 rena. imo dicit vt despiciam̄ ea: qz non cure
 mus de honorib̄ diuitijs nec delicijs. qz non
 sunt nisi fum̄. **Sz** p̄mittit gloriā celestē oib̄
 generib̄ p̄sonarū. **Primo** pueris baptizatis
 innocētib̄. qz nondū fecerūt aliq̄ pct̄m̄ di
 cens. **Sinite** puulos venire ad me. qz taliū ē
 regnū celoꝝ. **Abath. xix.** **Sc̄do** adultis si vo
 lunt seruare obedientiā: dicēs. **Qui** facit vo
 luntatē patris mei hic intrabit in regnū celo
 rum **Abath. vij.** **Tercio** pct̄oꝝibus qui volūt
 facere p̄niam: dicēs. **Penitentiā** agite. appo
 pinquabit em̄ regnū celoꝝ. **Abath. iij.** **Quar**
 to morientib̄ p̄ iusticia manutendenda: dicēs
Beati qui p̄secutionē patiunt̄ p̄pter iusticiā
 qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ. **Abath. v.** **Quin**
 to diuitib̄ si volunt facere opa misericordie:
 dicēs. **Beati** misericordes qm̄ ipsi misericor
 diā cōsequēt̄ zc̄. **Abath. v.** **Sexto** pauperi
 bus si volunt habē patientiaz dicēs. **Beati**
 pauperes spiritu qm̄ ipsoꝝ est regnū celoꝝ.
Abath. v. **Septimo** caste viuētib̄ amore
 x̄pi dicēs. **Sunt** eunuchi qui castrauerunt
 se. s̄. gladio discretōis sciendo occasiones
 peccatoꝝ familiaritates z oportunitates. ab
 sciendo a delicijs carnalibus cibi z potus

et aliorum. **Matth. xix.** Octavo oibus viuentibus iuste dicēs. Nolite timere pusillus grex. quoniam placuit patri vestro dare vobis regnum. **Luce. xij.** De hac utilitate dicit christus in scia parte conclusionis de illo qui seruat legem euangelicam quod habebit lumen vite. scilicet eterne glorie. De qua dauid. **Quoniam apud te est fons vite vt scilicet essentia diuina que est fons vite. et in lumine tuo. scilicet legis euangelice videbimur. scilicet gloriā. ps. xxxv.** Populus autem simplex gratiose audiebat et recipiebat doctrinam christi. scilicet doctores et pharisei cum spiritu contradictionis arguerunt per contradictionem contra conclusionem christi dicentes. Tu testimonium de teipso prohibes: testimonium tuum non est verum. Hoc argumentum fundat in iudicio humano in quo non creditur homini loquenti pro se. sed bene loquenti contra se. vt quoniam reus dicit. ego occidi eum. etc. Tunc iudex dicit. De ore tuo te iudico serue nequam. **Luce. xix.** De hoc habet. **ij. Regū. j.** vbi legitur de morte saul qui impigit in ense. etc. Quod videns quidam volens concipere et adulari dauid. cui saul inimicabat vt haberet ab ipso aliquid: venit ad dauid dicens sibi quod rex saul erat mortuus. Cui dixit dauid. Quomodo hoc scis. Respondit ille. quod ego occidi eum. Ad quem dauid. Quare non timuisti mittere manum tuam in christum domini. Quis enim tuum locutum est a duersum te. et fecit illum occidere. quia ipse loquebatur contra se: Ideo dauid credidit et contra eum sententiam protulit. Sed in iudicio diuino scilicet confessione iudex. scilicet confessor: tenet credere peccatori loquenti pro se et contra se. quod non fit in iudicio humano nisi solum loquentibus contra se. Ideo doctores illi arguendo contra christum dixerunt. Tu de teipso testimonium prohibes. scilicet in iudicio humano. et hoc ideo dixerunt. quod ipsi erant iudices. quod dicitur. Si dixisses contra te nos credidissimus tibi. sed quia dicitur pro te in fauorem tuum. ideo testimonium tuum non est verum. Ad istud argumentum christus respondit probando tripliciter testimonium esse verum. Primum quod sibi soli et nulli alteri pertinebat dare testimonium de seipso. quia quoniam deus antiquitus mittebat aliquem prophetam. deus secrete apparebat sibi dicens quod iret ad talem locum. Quis ergo potest de hoc facere testimonium nisi ipsemet propheta dicens. Ego sum nuncius dei. Sic si rex in camera sua secrete faceret aliquem gubernatorem huius diuitatis dando sibi plenam potestatem et literam. Quoniam ergo gubernator testificaret de se dicens. ego sum gubernator. ecce hec littera regis suo sigillo signata: oporteret sibi credere. Et ita fecit Iohannes baptista cui dominus secrete commisit officium predicationis et baptismi regis messie. de quo ipsemet dabat testimonium de se di-

centis. Qui misit me baptizare: ille mihi dixit super quem videris spiritum descendente et manente hic est qui baptizat in spiritu sancto. Et ego vidi et testimonium prohibui. **Ioh. j.** ostendens litteram nuncijs dicens. Ego vox clamantis in deserto. Sed quomodo probauit Iohannes quod ista littera esset de se. et quo sigillo esset sigillata. Respondeo ex euidencia facti quia nunquam fuit aliquis qui predicaret in deserto nisi ipse. Idem dico de iesu christo quem deus pater misit ad dandam legem euangelicam nouam. quem deus pater secrete in aula vteri virginalis fecit redeinptorem et legillatorem. De hoc fecerat iam literas et instrumenta ipsos scilicet prophetas. Auctoritas. Huic omnes prophete testimonium prohibent. **Actū. x.** Sigillum vita sua sanctissima et doctrina altissima et miracula a dei potentia facta. Ideo oportebat quod ipsemet testimonium daret quia nullus alius hoc sciebat. Ideo dicebat ipse. si pro quia Si ego testimonium prohibeo de meipso: testimonium meum verum est. quia scio unde veni et quo vado. Secundo probat christus testimonium suum verum esse ex malo iudicio ipsorum iudeorum qui iudicabant de christo secundum carnem. Iudei autem ex vna parte cogitabant diuinam et summam excellentiam regis messie et potentiam. De hoc dauid. **Et dominabitur a mari usque ad mare. et a flumine usque ad terminos orbis terrarum. ps. lxxj.** Item **Danielis. viij.** Dedit ei potestatem honorem et regnum et omnis populus tribuet et lingue seruient ei. Potestas eius potestas eterna que non auferretur et regnum eius quod non corrumpet. Sed hoc intelligitur spiritualiter de sanctitate. quia christus dixit pilato. Regnum meum non est de hoc mundo. **Ioh. xvij.** Et illud regnum intelligitur post diem iudicij. Et ex alia parte cogitabant de christo cuius filius erat. quia vt putabatur filius Ioseph et pauperis virginis marie. propter quod iudei ipsum despiciebant. ideo dixit christus eis. Quos secundum carnem iudicatis. ego autem non iudico quem secundum carnem. imo minores secundum carnem multum exaltabat in veteri testamento. vt patet de Iacob seruo et pastore Iaban. et de Moyse pastore ouium quem fecit ducem populi israel. Item de dauid pastore qui fuit minimus inter fratres suos. quem exaltauit super omnes fratres suos in regem. primo **Regū. xvj.** Item de Amos pastore quem exaltauit in prophetam. Item de nouo testamento. quot doctores et magistri scripti fuerant discipuli sui. et nullum ipsorum exaltauit nisi petrum piscatorem quem constituit vicarium suum. Item de paulo tam magno presbitero ecclesie quem exaltauit et fecit fidelis predicatorem. Ecce quare dicit. Quos secundum carnem iudicatis. ego non iudico quem secundum carnem. Et si iudico

ego. iudicium meum verum est. Ego sum qui testimonium prohibeo de meipso. et testimonium prohibet de me qui misit me pater. Ideo apertius. **Uidete** vocationem vestram. quia non multi sapientes secundum carnem. non multi potentes. non multi nobiles. sed que stulta sunt mundi elegit deus vt confundat fortes. et infirma mundi et contemptibilia elegit deus. et ea que non sunt. scilicet in reputatione. **j. Cor. j.** Moraliter hic habent doctrinam iudices ne iudicent secundum carnem cogitantes quod ille est pater vel mater vel frater. et quod in suis iudicijs deum habeant obiectum presentem. scilicet iudicando iustum iudicium et verum. **Ioh. dauid dicit.** Si vere vti que iusticiam loquimini. scilicet legendo vel disputando leges vel canones consuetudines et privilegia. recte iudicatis. in opere. vt si iusticia est pro iudeo vel agareno vel paupere non iudicatis pro matre vel patre. vel amico. Ideo de bono iudice dicit **Isa. xj.** Non secundum visionem oculorum iudicabit. **Ioh. dixit rex Iosaphat suis iudicibus.** Videte quid faciatis. Non enim hominis iudicium exercetis sed domini. Et quodcumque iudicaueritis in vos redundabit. secundo **Paralipomenon decimonono.** optimam regulam dedit eis. Secundo nota moraliter cum dicit. Si iudico. id est quia iudico ego: iudicium meum verum est. Si in aliquo iudicio potest esse simul aliquis iudex et testis. **Rursus.** quod non in iudicio humano. sed bene in iudicio diuino. quoniam proprium est dei quod sit iudex et testis quod scit omnia secreta et interiora cordium que in iudicio humano non iudicant. **Hiere. xxix.** Ego sum iudex et testis dicit dominus. **Modus ponit Abalach. iij.** Ego accedam ad vos in iudicio. supple vt iudex. et ero testis velor maleficis. adulteris. piuris. et qui calumniant mercedem mercenarij. et humiliant viduas et pupillos. et opprimunt peregrinum. nec timuerunt me. dicit dominus exercituum. **Ubi ponit septem partem que ceteris sunt secreta.** Primum est maleficorum. id est diuinorum qui singulariter dicuntur et non corriguntur. sed ceteris tale peccatum fit secrete quia timent inquisitores. **Ioh. dicit deus** quod ego qui totum scio et vidi ero testis peccatorum quia non oportebit facere magnum peccatum. Secundum peccatum est adulterium. quod etiam fit secrete. quia nolunt habere testes. sed christus erit iudex et testis. Tercium est periurium. quod fit de negotio secreto. quoniam aliter non potest haberi veritas nisi per iuramentum. **Quarta** est illorum qui calumniant mercedem mercenarij. id est detinent Quintum illorum qui humiliant viduas etc. quia ipse pater orphanorum est et viduarum. **Sextum** est illorum qui opprimunt peregrinum. id est

uotum qui non curat de mundo sed vt transeat. et totam suam affectionem habet in celo. Septimum est illorum qui non timent deum. hoc peccatum secrete in corde consistit. sed deus erit iudex et testis qui faciet iusticiam de omnibus. Tercio probat christus testimonium suum esse verum. et iudei tenebantur sibi credere secundum legem moysi dicentis. quod in ore duorum vel trium testium stabit omne verbum vel testimonium. Si steterit testis medietas hominum accusans eum per iuramentum stabunt ambo. quorum causa est ante deum in conspectu sacerdotum et iudicum qui fuerunt in diebus illis. **Deut. xix.** Cum ergo duo testimonium prohibent de me. scilicet ego et pater qui misit me. Ideo tenemini mihi credere indubitanter. Testimonium dei patris patuit in matris sue desponsatione. in virga Ioseph que floruit. Et in natiuitate domini nostri iesu christi de nocte que claruit. de angelo qui pastoribus apparuit. de stella que tres magos perduxit. De baptismo christi in quo vox patris intonuit. **Ioh. christus dominus noster dicit iudeis.** In lege vestra scriptum est quod duorum hominum testimonium verum est. Ego sum qui testimonium prohibeo de me. et testimonium prohibet de me qui misit me pater. Tercio iudei replicant periuasione dicentes sibi. **Ubi est pater tuus. et hoc dixerunt pro tanto.** quia christus dixerat quod non erat solus. sed pater qui miserat ipsum erat cum eo. Iudei autem credentes quod non haberet alium patrem nisi Ioseph. inuadendo eum dixerunt sibi. **Ubi est pater tuus. quod dicitur habes ipsum sub clamide.** Respondit christus dicens. **Neque me scitis neque patrem meum scitis.** Si me sciretis. forsan et patrem meum sciretis. **Christus in quantum deus non cognoscebat a iudeis.** quod non credebant ipsum esse deum obliuioni tradentes prophetas qui dicunt ipsum esse deum **Isa. ix.** Filius datus est nobis et factus est principatus super humerum eius et vocabitur nomen eius admirabilis consiliarius deus fortis. Item **Abacuc** qui vocat ipsum iesum. saluatorem. Ego autem in domino gaudebo. et exultabo in deo iesu meo. **Abacuc. iij.** Si non fuisset deus non potuisset saluare nec seipsum nec alios. **Ioh. dixit.** neque me scitis. non solum in quantum deus. sed etiam in quantum homo. quia credebant ipsum esse genitum ex viro et muliere. Nota hic quatuor propagationes. Prima fuit sine viro et muliere. vt **Adam.** Secunda fuit de viro sine muliere. vt **Eua.** Tercia de viro et muliere. vt communiter fit. Quarta de muliere sine viro. vt generatio christi. de qua dicit **Christus Abrahe.** Generationem autem quartam reuertentur huc. scilicet in paradiso. **Gen. xv.** Dicunt iudei ceci quod in quarta generatione debebant redire in terram promissionis.

Ecce quare dicit. Si me sciretis forsitan et patrem meum sciretis. Sed quare dicit forsitan dubitativae, quia qui cognoscit christum in hoc mundo per fidem etiam ex necessitate cognoscit patrem propter regulam correlatiuorum, que posita se ponunt. Et in celo qui cognoscit filium cognoscit et patrem, quare dicit forsitan. Rursus quod cognitio dei est duplex, una per fidem, alia per gloriam, que si recipiant uniformiter non oportet dicere forsitan, quia qui cognoscit christum per fidem etiam cognoscit patrem. Idem de cognitione glorie. Qui cognoscit filium in gloria etiam cognoscit patrem, sed intelligit. Si me sciretis, id est hic per fidem, forsitan et patrem meum sciretis, id est in alio mundo per gloriam, quia licet essent mali, tamen poterant converti, multi cognoscunt christum in hoc mundo qui tamen nunquam cognoscent patrem in alio mundo per gloriam propter veritatem liberi arbitrii, quam fides sine operibus non saluat hominem. Iacobus, ii. Quid proderit frater meus si fide quis dicat se habere, opera autem non habeat, nunquam poterit fides saluare eum, quod non est. Iudei autem confusi non poterant amplius arguere nec respondere sed voluerunt ipsum capere, sed dicit thema quod nemo apprehendit eum. Rursus, quia nondum venerat hora eius, id est ordinata a sancta trinitate, sed in nocte passionis dixit. Surgite eam hinc quia venit hora Abath, xxiii. Lu, xxij. Ecce finis disputationis. Moraliter in hoc quod christus servare voluit horam ordinatam ostendit nobis christus ut servemus tempus et horam ordinatam ad laborandum et quiescendum. Tempus et hora ordinata ad laborandum est feria, ii, iii, iiij, etc. Tempus et hora ordinata ad quiescendum est dominica. Memento ut dies sabbati sanctifices, sex diebus operaberis et facies omnia opera tua, septimo autem die sabbatum domini dei tui est. Non facies in ea omne opus. Exo, xx. Nota sex diebus operaberis, dic contra illos qui custodiunt dies egyptios preceptum dei, sed sex diebus operaberis. Nota si vis aliorum introitus sermonis dicendo sic. Sanctum evangelium continet tres doctrinas christi excellentes. Prima est doctrina instructiva alte. Secunda est doctrina responsiva apte. Tercia est doctrina reprehensiva iuste.

Dominica Judica Sermo.

Quis ex vobis arguet me de peccato.

Arguet me de peccato. Iob, viij. Sermo noster erit de sancto evangelio hodierno huius dominice, et continet unam solennem et strictam disputationem que fuit inter christum ex una parte et principes iudeorum et doctores legis ex alia, sed primo salutem verbo maria. Quis ex vobis etc. Prius dominica dicitur et intitulatur dominica in passione domini, non

quod ista die fuerit passus, sed quia hodie sancta ecclesia que per totam quadragesimam preteritam fecit officium penitentiae, hodie incipit officium de passione domini propter duas rationes, prima ex parte christi, secunda ex parte nostra. Quantum ad primum quia hodie iudei congregati in consilio generali in civitate hierusalem determinaverunt diffinierunt et conclusurunt quod christus moreretur, quod totus mundus convertebatur ad christum propter magnam miraculorum quod fecerat de suscitatione lazari quadriduam, ni fetidi et corrupti. De quo dicit Augustinus, quod narrabat que viderat in alio mundo dicens, quod nullus poterat evadere de inferno, nec saluari nisi per christum, et narrabat penas damnatorum et gloriam saluatorum et angelorum que viderat propter quod multi iudei convertebantur ad christum. Idem principes doctores et maiores tenuerunt consilium etc. De quo dicit Iob, Collegerunt pontifices pharisaei consilium adversus Iesum et dicebant, Quid facimus quia hic homo multa signa facit, si dimittimus eum sic omnes credent in eum, et venient romani et tollent locum nostrum et gentem. Unus autem ex ipsis Layphas nomine ait, Vos nescitis quicquam nec cogitatis, quia expedit vobis ut unus mortuus homo pro populo, et non tota gens pereat etc. Ab illo ergo die cogitaverunt ut interficerent eum. Iob, xj. Ideo ecclesia hodie incipit officium passionis christi. Secunda ratio est ex parte nostri. Notandum quod sancta mater ecclesia servat diversos et varios modos ad provocandum peccatores ad penitentiam. In dominica prima provocat nos ad ieiunandum exemplo ieiunium christi. Dominica secunda ad orandum exemplo mulieris chananee. Dominica tertia ad confitendum exemplo illius demoniaci. Dominica quarta provocat nos ad penitentiam amore, ostendens nobis quod christus reficit et confortat illos qui sunt in deserto penitentiae modo iam nihil aliud restabat ad provocandum nos nisi passio christi de qua hodie incipit facere officium et ipsam reducit ad memoriam tam propter bonos et devotos qui iam fuerunt confessi et ieiunaverunt per quod hebdomadas preteritas ut pleuerent fortiter exemplo christi, quasi diceret, Recogitate eum qui tale sustinuit a peccatoribus aduersus semetipsum predicationem ut non fatigemini animis vestris deficientes, Iob, xij. Sed etiam propter malos et impenitentes et indevotos christianos quod nondum fuerunt confessi, nec ieiunaverunt, quod dicitur in ecclesia. Si exempla et officia preterita non poterunt vos ad penitentiam provocare, saltem modo attendatis ad munus ad christi passionem que pro nobis tanta passus est. In cuius passione petre scisse sunt et monumenta apta sunt. Abath, xxvij. Quanto ergo magis corda carnis indevotorum debent scindi per contritionem, et monumenta, id est corpora

aperiri per confessionem, et resurgere per penitentiam. Ecce rationes que ista dominica dicitur de passione domini. De illa benedicta passione christi ponuntur et ostenduntur sex conclusiones in sancto evangelio hodierno que fuerunt disputate in dicta disputatio inter christum et principes et doctores. Prima conclusio quod benedicta passio fuit per christum portata innocenter. Secunda conclusio quod benedicta passio christi fuit per iudeos tractata malignose. Tercia conclusio quod fuit despecta enormiter. Quarta conclusio quod fuit nobis ordinata profectuose. Quinta conclusio quod fuit patribus sanctis demonstrata figuratim. Sexta conclusio quod fuit a sancta trinitate ordinata singulariter. In his stat totum evangelium, et de his erit sermo noster. Et de prima conclusione dicitur thema, Quis ex vobis etc. Prima conclusio dicitur, quod hec benedicta passio christi fuit per christum portata innocenter, quod sine culpa et sine peccato suo quam christus semper fuit sine peccato aliquid, non solum in quantum deus in quantum homo etiam nunquam peccavit, nec corde cogitando, nec ore loquendo, nec opere. Ista, liij. Et, i. Pet, ij. Peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius. De hoc dicit evangelium, Dixit ihesus turbis iudeorum etc. Principibus, doctoribus, et pharisaeis et populo, quod ex vobis arguet me de peccato, volentes eis ostendere eorum peccatum eo quod sine alio crimine et peccato dederat suam mortem pro eum, quod dicitur, videamus que ex quo peccato per quod crimine, si inuentus in vita mea aliquid peccatum vel in doctrina aliquid falsum dicatis, hoc modo nolo mortem recusare, sed volo vobis ostendere quod non morior pro alio crimine, et respiciebat si surgeret aliquid qui eum reprehenderet de alio, et nullus surrexit. Et fuit completa prophetia Iherem, xj. Ego quasi agnus mansuetus qui portatus ad victimam, id est innocens. Et dauid, Laptabatur in aiaz iustus et sanguinem innocentem condemnabatur, ps, xxij. Moraliter thema, Quis ex vobis etc. Sic potest dicere quilibet vere penitens principibus demonum, postquam habuit contritionem de peccatis et fecit confessionem et satisfactionem potest dicere demonibus, Quis ex vobis etc. Magna consolatio est christianorum penitentium. Confessio est tante efficacie quod delet et aufert omnia peccata de libro et memoria dyaboli. Nota exemplum de dyabolo qui in corpore obsessus dicebat peccata gentibus, Qui dixit de scutifero militis qui peccabat cum uxore sua, hic sanctificatus est in stabulo, propter hoc quod fuit confessus stabulario, quod subito non poterat habere copiam confessorum. Si ergo confessio facta uni pravo laico fuit tante virtutis quod diabolus non potuit sibi impropere peccatum, quanto magis confessio sacramentalis facta sacerdoti amouet et delet peccata de memoria dyaboli, imo etiam et dei. Non audeat dicere illam conclusionem

per confessionem.

nisi quia inuenit in textu biblie. Si impius egerit penitentiam ab omnibus peccatis que operatus est et custodierit precepta mea, feceritque iudicium et iusticiam, omnium iniquitatum eius quas operatus est non recordabor. Ezechiel, xvij. in qua auctoritate ponuntur quatuor clausule. Prima, si impius egerit penitentiam ab omnibus suis peccatis etc. id est, contritendo de peccatis. Secunda, et custodierit precepta mea scilicet proponendo si redire ad peccata. Tercia, et fecerit iudicium, id est, peccata ore confitendo. Quarta, et iusticiam, id est, penitentiam sibi iniunctam seruando, omnium iniquitatum eius non recordabor ad puniendum, et quia intelligat per Ezechiel, xxij. Quia peccata que peccavit non imputabuntur ei, et sic per prima conclusio. Quis ex vobis etc. quod nullus potest ipsum reprehendere. Secunda conclusio dicitur, quod benedicta passio christi fuit a iudeis tractata malignose, quia propter invidiam quam habebant adversus christum, quia populus sequebatur christum et suos sermones, et ipsi despiciebant. Ideo ipsi ex pura invidia et malicia tractaverunt mortem eius. Hoc tangit ibi cum dicitur, Si veritatem dico vobis que non creditis mihi, si per quod, si veritatem dico vobis scilicet quod non potestis me reprehendere de peccato nec in vita nec in doctrina nec in conversatione que non creditis mihi. Nota hic quatuor veritates quas christus predicavit iudeis. Prima de credendis scilicet de articulis fidei: declarando eis secreta trinitatis etc. Secunda veritas de sciendis et servandis, de virtutibus theologicalibus et moralibus de opibus misericordie et iusticie, de meritis acquirendis etc. Tercia de vitandis et cavendis viciis et peccatis, id est, superbie et avaricie etc. Quarta de timendis, id est, de penis inferni et purgatorij, de rigore iusticie divine de iudicio, de damnatione etc. Quinta veritas de sperandis, id est, de beatitudinibus, de gloria paradisi et gaudiis. Ideo dicebat si veritatem dico vobis etc. et nullus respondit sibi. Tunc christus assignavit rationem que non credebant sibi de doctrina sua dicitur, Qui ex deo est, id est, predestinatus ad gloriam, verba dei audit, id est, credendo et obediendo, propterea vos non auditis, quod ex deo non estis. Ecce ratio. Ideo vos non zelo iusticie, nec veritatis tractastis mortem meam, sed ex pura invidia et malicia. Sciebat enim pilatus quod per invidiam tradidissent eum Abath, xxvj. Moraliter. Qui ex deo est etc. Unus de signis eterne predestinationis est libenter audire verbum dei. Nota tres modos audire verbum dei. Nam audiunt quidam malignose, quidam negligent, quidam humiliter. Primo modo audiunt ipsum presumptuosi ad reprehendendum predicatorem, et taliter modo audire verbum divinum non est signum predestinationis sed damnationis et reprobationis. Isto modo principes iudeorum doctores et pharisaei audiebant christum.

Leperunt pharisei et legisperiti grauius insistere insidiantes ei. quarentes cape aliqd ex ore ei? vt accusaret eu. Luce. xj. meli? fuisset no audire. Scdo mo audiunt verbu dei illi qui no ex deuotione s ex veredidia recededi de sermone audiunt verbu dei. s no corrigunt se nec emendant. vel qn pdicaf ipsi cogitat de alio. Ido no illuminant in intellectu ad credendu. nec in voluntate ad seruadu. nec talis auditio est signu pdestinatōis s maledictōis. Juxta illud **A**bledict? qui facit op? dñi negligens hie. xvij. Tercio mo audiunt verbu dei illi q cu deuotōe z attēione audiunt vt illuminent z corrigant etiā si sint magni lrati. qz semp reducunt aliq ad memoriā. de qb? apls. Lū accepistis a nobis vbu audit? dei. accepistis illud no vt verbu hoim. s sicut ē vere verbu dei. j. ad Thes. ij. Talis mod? audire verbu dei est signu pdestinatōis ad gloriā. Rō. qz qui ē in tra aliena libent? audit noua q dicuntur de sua pfa ab illis q venerūt. Sec? de illis q no curāt audire. signu ē q no curant de illa pfa. Sic pfone bone et deuote sunt in b mūdo tanq? pegrini z extranei. qz in celo hnt totū bonū suū. pntes. amicos. s. pfiarchas et pphetas. aplos zc. Ido qñ aliqs pdicator? venit inde vbi fuit studēdo z cōtemplando. enarrat noua de ciuitate et pfa paradisi signu est de illis q libent? audiūt q sunt illi? patrie z ciuitatis amici. Sec? de illis qui no curāt audire z attēdere. quibus dicit xps. Propterea vos no auditis qz ex deo no est. s. p pdestinatōne. p amorē. p deuotionē z bonā vitā. ido dicit scptura cuiuslibet. Esto māsuet? z humilis ad audiendū verbu dei vt itelligas. Eccl. v. et Jaco. j. In māsueta. dinc suscipite insitum verbu qd pot saluare aīas vras. Tercia cōclusio dicit q b bñdicta passio xpi fuit despecta enozmit. qñ illi iudei ita despectiue loq?bant de xpo. ac si loqrent de vno ribaldo. s. vitupando. vt ptz ibi. Rñderūt q iudei. s. indignati de b q xps eis dixerat: dicēs. Nōne bene dicim? nos qz samaritan? es z demoniū habes. Rñdit. Ego demoniū no habeo. s. ho nozifico patrē meū z vos ihonorast? me. Ego aut gloriā meā no qro. Est qui qrat z iudicet Ecce quō ipm vitupabant. Nota q samaritan? dñ a ciuitate samarie. sic pfluēt? a ciuitate pfluente. Et iudei z samaritani iūmicabāt Et sic nos dicim? alicui despectiue: o iudce. ita ipsi dicebāt o samaritane. z ita fuit p eos dictū xpo. Nōne bñ dicim? qz samaritan? es. i. renegat? infidel? diabolic?. Nota samaritanus es tu z demonium habes. duas iniurias dixerūt sibi. Rñdit xpus dulci se excusando

dicēs. Ego demoniū no habeo. s. no excusauit se eū no esse samaritanū. imo videt? cedē sicut si diceret mihi. Vos estis homicida et latro. ego excusando me dicerē. ego non sum latro. tacite cōcederē me esse homicidā. Idē de xpo dicunt h glose q b nomē samaritan? hz malā significationē q significat hoim infidelē et hereticū. et fm h iudei dixerūt xpo. samaritan? es tu. Sed hz bonā interptationē qz samaritan? interpretat? custos. Et in sacra scptura xps dñ custos. Isa. xxj. Custos qd de nocte. custos quid de nocte. Dixit custos veni mane et nox. Nota. custos quid de nocte scz culpe. custos quid de nocte. s. pene. q. d. libera nos. Dixit custos. venit mane. s. mic. venit nox. s. culpe nre. Ipse em xpus est custos vls. qui custodit oia. angelos. celos. elemēta. hoies bonos pseruado. malos ad pniām expectando dānatos ad iusticiā pseruando. qz als ānihilarent. Ido dauid. Nisi dñs custodierit ciuitatē frustra vigilat qui custodit eā. Ido xps no negat se esse samaritanū ex q poterat in bonū interptari. Moralit? habemus hic doctrinā q verba tibi facta q pnt tā in bonum q in malū interptari. semp debēt interptari in pte bonā exēplo xpi. Dic exēplū in vitā patrū ex decreto **S**elasij liber approbat? de illo scō heremita qui iudicauit hoim comedentē de mane in die ieiunij. qui de h fuit graui? rephensus ab angelo ense euaginato. ne cellā suā ingredi posset donec peniteret p tali pctōzē. Ido xps. Nolite iudicare. s. dubia et incerta. et no iudicabimini. Luc. vj. Glo. Bede. In h loco nihil aliud picipi existimo. nisi vt ea facta quib? dubiuz est q aīo fiant in meliorē pte interptemur. Sed xps negauit se hfe demoniū dicens. Ego demoniū no habeo qz nulla bona signatōe vel interptatione pot hō hfe demonē familiarē. Ido xps se excusauit. Quarta conclusio dicit q b bñdicta passio xpi fuit nobis ordinata siue applicata pfectuose seu fructuose. qz ipse voluit suspendi in ligno crucis ne aliquis sibi credēs z obediens suspēderet in furca inferni. De h ipemet dicit in euāgelio. Amē amē dico vobis. si qs sermonē meū seruauerit mortē no videbit in eternū. Dixerūt q iudei. Nūc cognouim? qz demoniū habes. Abzā mortuus ē et pphē. Et tu dicis. Si quis sermonē meū seruauerit mortē no gustabit in cternū. Rñqd tu maior es patre nro abzā. qui mortu? ē et pphē mortui sunt. Quē teipsum facis. Rñdit Ihs Si ego glorifico meipm. glia mea nihil ē. Est p? meus qui glorificat me. quē vos dicitis qz deus noster est. z no cognouistis eum. Ego

autē noui eū. Et si dixerō qz no scio eū ero similis vobis mēdax. Sz scio eū z sermonē ei? seruo. Nota seruauerit in corde. in ore. in ope In corde p fidē. in ore p cōfessionē. ad Rom. x. Corde credit? ad iusticiā. ore aut cōfessio fit ad salutē zc. In ope p mādator? impletionē. ps. Admores sunt mādator? ipsi? ad faciendū ea. Nota q sermo xpi est eius doctrina euangelica q seruaf duplr. s. firmit? credendo humilit? obediendo. s. credere articulos fidei sine dubio et errore et falsa opinione. z obedire eius pceptis ea seruado. talis mortē. s. damnationis no videbit in eternū. Xps loq?batur de morte dānationis eterne. et ipsi iudei intellexerūt de morte corporali. Ido dixerunt sibi. Nūc cognouim? q demoniū habes. Abzā mortuus ē et pphē. Euidentes q prima iniuria sibi non displiceret. id illa dimissa: iterū impropauerūt sibi aliā de q se excusauerat dicens. Nunc cognoscim? q demoniū habes **Q**uestio quō ex isto textu. Amen amen dico vobis. si quis sermonē zc. habetur q passio xpi fuit nobis applicata vtiliter. Responsio q passio xpi fecit nobis duo magna bona. Primum est. qz virtute passionis xpi remittunt? nobis pctā. Scdm quia virtute passionis xpi ianua paradisi fuit nobis aperta. Ido no restat nisi q ad gloriā vadam? p passus virtutum et bonoz operū. qd fit seruado doctrinā xpi. Ideo dicit. Si quis sermonē meū seruabit. Patet conclusio z rñsio illoz qui dicunt. Quid pdest mihi passio xpi si ego habeo facere pniām de pctis meis. Rñsio q pniā non fit ad soluendū pctū p pctis. nec ad aperiedū ianuā paradisi. quia iā hoc facit passio xpi s pniā fit ad ambulandū illuc. Juxta illud dauid. Ibit ad virtute in virtute: videbit? deo? i. angeloz in syon. ps. lxxxij. Ideo dicit xps. Pniām agite qm appropinquabit vobis regnū celoꝝ. Abzā. iij. Nota si vis alit? dicere quō passio xpi est nobis vtiliter applicata iuxta parabolā illoꝝ duoz amicoꝝ. qz vn? cōmisit furtū ppter qd fuit capt? z ad suspendiū sententiat?. Alter vero ex magna dilectione quā ad illū habebat intrauit carcerē et recepit habitū amici sentētiati. cui tradidit vestes suas. et finalit? fuit p amico suspensus vt ille euaderet. Quid vobis videtur de isto amico qui voluit mori p amico. Hi duo amici sunt xps et hō. hō vero ppter furtū fuit positus in carcere hui? mūdi. sentētiat? z cōdemnatus ad furcā inferni. Sz venit ei? amic?. s. xps verus de? z hō indut? veste latronis. i. humanitate. q fuit in ligno crucis suspensus. vt latro euaderet a furca inferni. Patet ergo

vnitas passionis xpi. qz dñs voluit mori p seruo. innocens p peccatore. j. Petri. ij. Xps semel p pctis nris mortuus est. iustus p iniustus zc. Quinta conclusio q hec benedicta passio xpi fuit antiquit? scis patrib? figurat? demonstrata. ibi. Abzā p? vester exultauit vt videret diē meū: vidit z gauisus ē zc. Dixerūt ergo iudei. Quinquaginta ānos nodū habes et abzā vidisti. Dic historiā q legitur Gen. xxi. quō de? dixit abzā. Tolle filiū tuū vni? genitū quē diligis Isaac. Nota bñ textū. qz ysaac figurabat xpm qui portabat lignū crucis zc. Abzā vero pater Isaac qui portabat ignē et gladiū figurat deū patrē. De quo dicit apostolus Roma. viij. Qui pprio filio no peperit. sed p nobis omnib? tradidit illum. qui in vna manu portabat ignem charitatis. Unde Gregorius. Inestimabilis dilectio charitatis vt seruū redimeres filiū tradidisti In alia vero manu portabat gladiū. s. auctoritatis occidendi filium. quia als nullus potuisset ipsum occidere. Isaac. liij. Propter scelus populi mei pcussi eū. et sicut no fuit mortuus Isaac sed aries. sic no fuit mortu? filius dei fm diuinitatē. sed aries. i. xps fm humanitatē. Ecce quare xps dicit. Abzā p? v? zc. scz ppter reuelationē vt videret diē. vidit. i. intellexit in figura. quia intelligentia opus ē in visione. Dan. x. diē scz passionis mee. z gauisus est. Iudei autē hoc no intelligentes et verba xpi calumniantes dixerūt xpo. Quinquaginta annos nondū habes et abzā vidisti. Sed cum christus esset triginta: riu? annorum. quare dixerunt quinquaginta annorum. Rñsio quia xps ex magnis abstinentijs ieiunijs. vigilijs. z laborib? adiuocabat se/ rex. vt dicit glosa. et. l. annoꝝ. licet esset solū xxxij? annoꝝ. Moraliter habem? hic exēplū faciendi penitentiā z abstinentiā exēplo christi. quia quando rex abstinet et laborat no debet seruus quiescere. Ideo apostol? ij. Cor. iij. Semp mortificationē in corpore nostro circūferentes. vt et vita Iesu manifestetur in corporibus nostris. Semp em nos qui viuimus in mortē tradimur ppter iesum vt et vita iesu manifestet? in carne nostra mortali. ergo mors in nobis operatur zc. Et ad Col. ij. dicit apls. Abortificate mēbra vestra que sunt super terram. Sexta conclusio q hec benedicta christi passio fuit a sancta trinitate ordinata singulariter. s. vt christus morte retur. sed no lapidatus nec gladius nec percipitatus. nec aliter nisi crucifixus in cruce. ce. Hec conclusio patet ibi. Amen amen dico vobis. anteq? Abraham fieret ego sum.

Tulerūt & lapides iudei vt iacerēt in eū. *Je-*
sus autē abscondit se et exiuit de tēplo. Abscō
dit se. glo. fecit se iuisibilē iudeis. s̄ n̄ apl̄is nec
beate marie x̄gini q̄ erat in isto festo. quid de
buit ipsa dicere q̄n̄ sc̄y venerūt iudei cū lapidi
bus: dicentes. mōuaf. Ecce h̄ finis disputa
tionis. Inceperūt p̄ verba et paulatim vene
runt ad verbera siue ad manū. q̄n̄ audiuerūt
ip̄m se facientē deū ibi. Amen amen dico vo
bis. anteq̄ abrahā fieret ego sum. vñ ego sū
est p̄p̄iū nomē diuinitatis. q̄ null⁹ p̄t dicere
ego sum nisi abusiue. sicut null⁹ p̄t dici diues
de pecunia quā mutuo accepit. q̄ nō est sua.
sic esse nostrū ē nobis a deo mutuātū zc. So
lus de⁹ p̄t dicē ego sum. q̄ solus h̄z eē imuta
bile. hoc intelligētes iudei tulerunt lapides.

Sz q̄re x̄ps noluit sic mori lapidat⁹. q̄z ita
bene fuisset redempti illa morte si voluisset
R̄sio ē duplex. p̄ma ē l̄ralis. sc̄da moralis.
Quantū ad p̄mā rō fuit. q̄z non erat ita ordi
natū in cōsistorio trinitatis q̄ x̄ps moreret la
pidatus. s̄ crucifixus q̄z erat mors magis de
specta. Sap. ij. Aborte turpissima cōdēnem⁹
eū. Quantū ad sc̄dam rōez moralē. q̄z p̄ mor
tem crucis nō solū sum⁹ redēpti. s̄ etiā instru
cti et defensi. Tñ in cruce q̄ h̄z q̄tuor brachia
instruimur facere p̄niam q̄ h̄z q̄tuor opa peni
tentialia. Iō apl̄s. Qui x̄pi sunt carnē suam
crucifixerūt cū vicijs et cōcupiscētijs. Gal. v.
Itē per crucē sum⁹ defensi ab oibus piculis.
Gal. vi. Abibi autē absit gloriari nisi in cruce
dñi nostri iesu x̄pi Amen.

Feria secunda post Iudica.

E spū accepturi

erant credētes in eū. *Job. vij.* Et
recitatur in euangelio hodierno.
Tñ sanctū euāgeliū hodiernū continet tres
altissimas in x̄po speculationes. et
Prima est exaltatōis x̄pi humanalis.
Sc̄da ē exccatōis iudeoz generalis
Tercia ē illustrationis credentiū spūalis.
Et de hac tercia loquitur thema. De spū zc.
Et p̄mo de exaltatione x̄pi hūana. q̄z in q̄n
tum de⁹ nō indigebat exaltatione. Iō d̄r. ex
altatio x̄pi hūana q̄ nobis subtilit̄ d̄ndit̄ z in
tricate in p̄ma parte euangelij. cū d̄r. Abisc̄t
p̄ncipes z pharisei ministros vt apprehende
rent iesum. Dixit & eis iesus. Adhuc modicū
t̄ps vobiscū sum. et vado ad patres qui misit
me. Queritis me et nō inuenietis. et vbi ego
sum: vos nō potestis venire. Et p̄ declaratio
ne istoz sciendū est q̄ iā iudei hodie et maio
res simul cōcluserūt vt x̄ps crucifige. ref. z he
ri fuit tentū hoc p̄siliū. Iō d̄r d̄nica de passio

ne seu passionis. Sed iō adhuc ip̄m nō acci
piebant. q̄z timebant p̄m q̄ ad x̄pm habebat
magnā deuotionē. z h̄ p̄pter vitā sc̄tam z sa
lutē quā eis dabat q̄tidie et p̄pter miracula.
Iō tenuerūt cōsiliū q̄ x̄ps caperet: dicentes.
Abittam⁹ hoies pauci valoris vt interficiāt.
et miserūt ministros et legiones. et viderunt
illū in tēplo p̄dicantē. et ducti timore non au
debant cū capere. Et iō fuit cōclusum int̄ eos
q̄ expectaret eum donec p̄dicasset. Et x̄ps in
sermone cōuertit illos. et post h̄ ei nihil fecerūt
Et ideo d̄r. Abisc̄t p̄ncipes et pharisei mi
nistros vt caperet iesum. Et dū isti audiebāt
x̄pm: dixit illis. Adhuc modicū t̄ps vobiscū
sum. Nā ista verba attulerūt lucē in cordib⁹
ministroz vt videbitis. h̄ic & subtilit̄ z intri
cate monstret̄ x̄pi exaltatio. Tñ est sciendū.
q̄ inuenit̄ in nouo testamēto q̄ reperim⁹ qua
tuor exaltationes iesu x̄pi humanas. Et p̄ma
exaltatio est dolorosa. q̄n̄ fuit eleuat⁹ in cruce
Quare⁹ debebat esse ille dolor. cū ei⁹ corp⁹
delicatū attraheret in cruce. Tñ concludit̄ h̄
doctor sanct⁹ in tercia parte. q. xlvj. arti. vj.
Nullum dolorem martyriū et etiā omniū san
ctorum vnitū. tñ fore quantus fuit ille dolor
iesu x̄pi in cruce. Quia vt dicit beatus Tho.
in tercia parte. q. xlvj. arti. v. X̄ps passus est
oēs passiones. nō quidem fm̄ sp̄m. quia ille
sibi repngnant q̄n̄q̄. vt combustio in igne et
submersio in aqua. Sed fm̄ genus passus ē
omnē passionem humanā. Et hoc cōsiderari
potest tripliciter. Uno mō ex parte hominū.
Passus est em̄ aliquid a gentilibus z iudeis.
masculis z feminis. vt patet de ancillis accu
santibus petrū. Passus est etiā a principibus
et ministris eoz et popularibus fm̄ illud ps̄.
Quare fremuerūt gentes. et populi medita
ti sunt inania. Astiterunt res terre et p̄ncipes
cōuenerūt in vñū aduersus dñm z aduersus
x̄pm eius. Passus est etiā a familiarib⁹ z no
tis. sicut p̄z de iuda cū p̄dente z petro ipsum
negante. Alio mō p̄z idē ex pte eoz in quib⁹
hō p̄t pati. Passus ē em̄ x̄ps in suis amicis
eū deserentib⁹ in fama p̄ blasphemias s̄ cum
platas. In honore z gl̄ia p̄ irrisiones et cōtu
melias ei illatas. In reb⁹ q̄z vestib⁹ spoliatus
est. In aīa p̄ tristitiā tediū et timorē. In cor
pore p̄ vulnera et flagella. Tercio p̄t cōside
rari q̄ntū ad corpis mēbra. Passus ē em̄ x̄ps i
capite pungentiū spinarū coronā. et in mani
bus et pedib⁹ p̄fixionē clauoz. i facie alapas
in corpore flagella. fuit etiā passus fm̄ oēm
sensum corporeū. fm̄ tactū q̄dē flagellatus z
clauis p̄fixus. fm̄ gustū felle z aceto potatus
fm̄ olfactū in loco fetido cadauerz mortuoz.

qui dicit caluarie apensus patibulo. fm̄ au
ditum lacessit⁹ vocabus blasphemantiū et ir
ridentiū fm̄ visum vidēs matrē z discipulos
quē diligebat flentes. h̄ec Tho. ibidē. z idez
ar. vj. eiusdē q̄stionis dicit q̄ dolor x̄pi fuerit
maior omnib⁹ dolorib⁹: q̄d p̄z ex isto q̄d dicit
Tren. j. in p̄sona x̄pi. Vos omes q̄ trāsitis
p̄ viam attendite z videte si ē dolor similis si
cut dolor me⁹. Ponit tñ ibidē q̄tuor rōnes p̄
istius p̄batōne: q̄s vide ibidē si placet. et iō
David de h̄ in ps̄. lxxxvij. Paup sum ego et
in laborib⁹ a iuente mea: exaltat⁹ autē humi
liatus sum z p̄turbatus. Ibi exaltat⁹. s. i. cruce.
ce. et loquit̄ ille ps̄. in p̄sona x̄pi. Paup etiaz
in exitu ventris virginalis z p̄ p̄sequēs nat⁹
extra domū in via ponit̄ in p̄sepe. nec erat ibi
ignis cum esset frigus vt sc̄it̄ in natiuitate do
mini. Et paup in p̄uersatōne: q̄z si aliquis de
uotus hō volebat eum hospitio recipe sume
bat p̄ elemosina. als exibat p̄ desertū z ibi la
pide sub capite posito dormiebat. et ideo di
citur. Et circūspectis omnib⁹ cū iam vespa eēt
hora exijt in bethaniā cū. xij. abar. xj. Item
multotiens p̄dicando in nimijs calorib⁹ et in
multis alijs laborando ita laborabat q̄ iā vi
debatur senex. ecce quō fuit paup. Sz postea
exaltatus fuit in cruce z p̄turbatus. Quā
ta fuit tribulatio capitis p̄t sp̄ineaz coronā.
z quanta oculoꝝ p̄t discipulos qui fugie
bant: z p̄t dolore matris. z p̄t aures
audientes blasphemias. z p̄t odoratōem
nariū. quia ibi fetebāt multa suspensorū cor
pora. et de ista passione dirigendo verba mi
nistris dicens. Adhuc modicū t̄ps vobiscum
sum vt adhuc instrua vos. ecce & primā exal
tationē. Secunda fuit exaltatio glorioza:
q̄n̄ fuit exaltatus in resurrectione. In resurre
ctōne exiuit cum sanctis patrib⁹ iymbū. et in
die pasce gloriozus resurrexit. et de ista exal
tatione ipse dixit als. Et ego si exaltatus fue
ro a terza: omnia trahā ad meipsum *Job. xij.*
Si p̄ quia. q̄n̄ exaltatus fuero omnia traham
primo aīas ex̄ites in iymbo. Item aplos iaz
deficientes z discipulos. In resurrectione su
scipit oīs. q̄z omnes creaturas sibi subdidit. et
ista ratō etiā tangit̄ s̄tiliter ibi q̄n̄ dixit. Va
do ad eū qui misit me. Q̄s vadit ad rem q̄
ab eo nō distat. & quō vadit ad patrē cū cēn
tialiter eēt idez cū patrē. Videte localiter nō
distabat s̄ formaliter. q̄z pat̄ immortalis et ipse
mortalis in q̄ntum hō. et iō distabat p̄ huma
nitate a p̄fe. Tercia exaltatio fuit celestialis
z ista fuit in ascensioe sua. De hac paul⁹ dicit
Propter q̄d z de⁹ exaltauit illū. et donauit il
li nomē q̄d est sup̄ omne nomē. vt in noie iesu

omne genu flectat̄. celestū. terrestriū. z infer
norū. z oīs lingua cōfiteat̄: q̄z x̄ps in gloria ē
dei patris zc. ad *Phil. ij.* Et ista ipse tangit cū
dicit: Queritis me z nō inuenietis: q̄z ex quo
x̄ps ascēdit in celū iudei vidētes t̄ps messie
esse cōpletū querebāt. z adhuc querūt x̄pm. s̄
nō inueniēt nisi i iudicio: q̄z nō credebāt ip̄m
esse messiam. ergo nominaliter querebāt et nō
realiter. Ideo *Deec. v.* dicit̄ de iudeis. Facti
sunt p̄ncipes iuda q̄si assumētes terminū: sup
cos effundā quasi aquā irā meā. Quarta
exaltatio fuit spūalis quo ad animā. q̄ nō so
lū fuit in istis p̄dictis trib⁹. imo etiā in sua in
carnatiōe: q̄z tantā prudentiā z potentiā ha
buit anima eius illico sicut z nūc. Et ideo dicit̄
spūalis q̄ ad animā. Et de hac dicit̄ *Ysa. liij.*
Ecce intelliget seru⁹ me⁹ z exaltabit̄ z eleua
bit̄ z sublimis erit valde. Seruū appellat̄ filiū
respectu hūanitat̄ et eleuabit̄ in intellectu.
in prudentiā. gloria. z fructiōe. Et ista in euā
gelio tangit̄ cuz dicit̄: Ubi ego sum vos non
potestis venire. Videte certū est q̄ p̄ctōz quā
tūcunq̄ malus q̄dū aīa est in corpe habet li
berz arbitriū. quare & dicebat: vos nō potestis
venire. Videte. ire z veire ad gl̄az fit p̄ pass⁹
bonoz operū: sicut videm⁹ i nostro ire. quia
nūc cogitatib⁹ bonis. tūc nō penitēdo imus
illuc vbi x̄ps est. Et de hoc David. Ibiunt de
virtute in virtutē zc. in ps̄. lxxxij. q̄ dilecta.
Ideo ergo hoc dicebat: q̄z sciebat illos esse in
mala volūtate p̄uersa. Ideo nō poterāt itine
rare in bonis operibus. Et videte omnia bo
na opera facta in peccato mortali nō possunt
p̄desse. s. ad meritū vite eterne. p̄sunt tamen
homī vt citi⁹ disponat̄ ad gratiā z etiā ad ac
cumulationē t̄paliuz. Et ideo dicit̄: Ubi ego
sum vos nō potestis venire. sc̄z in sensu cōpo
sito. sc̄z malā vitā retinēdo: sed bñ illā dimit
tendo. Ideo x̄ps dicit̄: Nō potest arbor bona
fructus malos facere. nec arbor mala fructus
bonos facere *Matth. vij.* Et hoc intelligatis
in sensu composito. Arbor bona. s. stando in
bonis operibus. tamē creatura licet cadat in
peccato mortali. a bonis operib⁹ nō desistat.
q̄z ad omnia p̄sunt nisi ad illud vnū. z plus q̄z
citiuz extrahit̄ hō de peccato. z hoc bñ patet
in euāgelio hodierno: q̄z ministri q̄ veniebāt
ad capiendū christū. ex quo pus voluerūt au
dire sermonē et bonū opus facere. ideo deus
cōuertit illos z redierūt ad phariseos: z quia
illum nō p̄dixerūt captiuū ad illos. dixerunt
pharisei ministris. Quare nō portastis talem.
Et illi dixerunt: Nunq̄ sic locutus est hō. Et
quō hic debet capi. Dixerunt illis p̄ncipes.
Nūquid z vos seducti estis. nūquid aliq̄s ex

principibus credit in ipsum: & hec turba que ignorat legem maledicta credit in ipsum. Adoraliter nota simplices qui non ponebant obicem: ex sermone christi fuerunt illuminati: & literati. qui obicem posuerunt. ideo in malicia sua permanserunt. qui ex supbia sua christum audire noluerunt ut frequenter homines magne scientie sunt male scientie. Ideo dicitur *Eccl. v. Esto mansuetus ad audiendum verbum dei ut intelligas. Uide te non omittere orationes solitas nec bona opera.* Ideo cuiuslibet opere. *Quidamque poterunt manus tuas facere instanter opere. qui nec opere nec ratione nec sapientia nec scientia erunt apud inferos qui tu prope ras.* *Eccl. ix. Quidamque sunt boni. ecce ergo haec prima pars.* Secunda pars euangelij est de excecatione iudeorum generali. et de hac quod fuerit videte textum euangelij subtiliter ibi. *Dixerunt ergo iudei ad semetipsos. Quo hic iturus est qui non inueniemus eum. nunquam in dispersione gentium iturus est et doctur gentes. Quis est hic sermo quem dixit. Queritis me et non inuenitis me. et ubi sum ego vos non potestis venire.* Hic videte cecitatem eorum. nam ministri fuerunt illuminati ad intelligendum verba christi: et non doctores. et ideo verificat hoc verbum christi in oratione dicens. *Quid tibi dicit dominus pater celi et terre. qui abscondisti haec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea puillis.* *Matth. xj. Stabat tunc ut hodie sit. quia cum veniunt literati ad sermonem. dicunt cum magna audacia et elatione. Jam ego videbo quod dicit iste predicator: et ibi veniunt iam obstinati. Sed simplices et ignorantibus imediate credunt et illuminantur. qui ex deuotione veniunt. ecce quod ostendit cecitas iudeorum. Nam iudei verum dicebant. sed non intelligebant. qui dicebant quod christus dederat ire ad terram promissionis et ad gentes in terra promissionis et docebat gentes. et hoc verum fuit. Nam christus primo in iudea pedester iuit de villa in villam predicando. sed christus post dispersionem apostolorum per totum mundum iuit equestriter. qui per equos. id est apostolos. et docebat gentes. et hoc dixit christus de paulo qui dixit. *vas de quibus vas electiois est mihi iste ut portet nomen meum coram gentibus et regibus et filiis israel.* *Actuum. ix. et videatis ad hoc pulchram figuram in libro Iudicum. c. vj. Nam ibi legitur quod iudei erant in magna perfura propter inimicos eorum. et deo apparuit Sedeoni dicens quod ipse deberet liberare iudeos ab inimicis. et ideo perijt signum gedeon a deo. et dixit. Hic est vellus lane in hac area. sit haec signum quod reperiam lanam totam planam de roze cras de mane et arcem totam siccam. Qui dixit deo. placet mihi. et ita inuenit alia die sicut dictum fuit de mane. tunc dixit gedeon. pulcrum est signum. sed dicitur peto scilicet quod si**

at perstratum. ita quod cras reperiam lanam siccam et arcem rotam et roze plenam: et sic habuit. Nota bene ibidem historia. sed quod hic quod significat iste ros. *Russio.* Iste ros significat doctrinam Iesu christi bona ratione: quia sicut terra de se non potest fructificare sine roze celi: sic nec mundus potest fructificare in bonis operibus nisi descenderet ros. id est doctrina christi. et hoc probatur autoritate in cantico. *Deut. xxxij. Audite celi qui loquor. et in versu. Crescat ut pluuia doctrina mea: fluat ut ros eloquium meum.* Lana autem est gens iudaica: quia sicut lana tonsa est a bestia et remota ab ea. sic gens iudaica fuit sepata ab egyptiis qui adorabant bestias. Et voluit Sedeon primo signo ut ros esset tunc in vellere. id est doctrina christi tunc in populo iudaico et tota area esset sicca. id est totus mundus. Nam doctrina et ros christi dabatur iudeis tunc solum. et alie generationes mundi erant sicce. et ideo dicitur in psalmo. *Dei descendet sicut pluuia in vellus: et sicut stillicidia stillantia super terram etc.* Voluit etiam Sedeon aliud signum. scilicet ut lana siccaret et terra madidaret. et hoc figurabat doctrinam christi post suam ascensionem. Nam postquam ascendit celos fuit portata eius doctrina per totum mundum. Nam in omnem terram exiit sonus eorum. et remansit lana tota sicca. id est gens iudaica. et fuit adimpleta quedam prophetia dicens: *Quia repleta est terra scientia domini sicut aque maris operientes.* *Ysa. xj. Aqua. id est doctrina euangelica. et remansit iudea tota sicca. id est tecta doctrina veritatis.* Et ideo dicebat propheta. *Et ambulabunt ut ceci: qui domino peccauerunt.* *Sopho. j. Adhuc videmus hic moraliter circa illud: cum dicitur: Queritis me et non inuenitis. an forte sit aliquid querens christum et non inueniens. Rndet certe quod sic. si deficit in aliquo tribu que ad hoc requirunt. et hoc declarat Ysa. cum dicit: Querite dominum deum dum inueniri poterit. inuocate eum dum prope est. derelinquat impius viam suam etc. Ysa. lv. Et sunt ista. scilicet tempus. locus. et modus. qui requirunt. Debet ergo primo tempus obseruari. hoc est tempus quadragesime: quia clerici toto tempore christum querunt. sed vos mundani saltem hoc tempore quadragesime debetis querere christum penitendo. et iniurias remittendo. Forte dicunt mulieres qui reprehendunt de eas vanitatis. si alique inciperent dimittere ornamenta ego dimitterem. Uide tu quicumque talis es. quia martyres omnes habent coronam in paradiso. sed super omnes sanctus Stephanus qui primus fuit. Virgo maria inter virgines. *Abagdalena* inter penitentes. Et ecce nunc saltem dimittatis isto tempore penitentiam. *Jo. of. Hortamur vos ne inuacium gratiam dei recipiat. Aut enim. Tempore accepto exaudiui te. et in die salutis adiuui te. ij. ad**

*Corinthios. vj. Querite ergo dominum dum inueniri poterit. quia iudei non querunt debito tempore christum. ideo non inueniunt. Scilicet in inueniendo christum seruandus est locus. et iste locus est iste mundus. quia nisi in hoc mundo inueniat per gratiam. non poterit inueniri in alio per gloriam. et ideo dicitur non poterit inueniri. quia longe a peccatoribus. Hos autem sumus prope. Satis enim est prope alium qui non distat nisi per tres passus ab eo. et habes tres passus quibus potes ad christum redire et ipsum inuenire. Et primo est peritio. scilicet est confessio. tertius est complementum penitentiae. et est satisfactio. Hinc ergo est tempus et locus. et ideo dicitur david in psalmo. *cxliij. ait. Prope est dominus omnibus inuocantibus eum: omnibus inuocantibus eum in veritate. Uidete ergo quod procedit oris planities et cordis peritio et satisfactio. quia isti sunt tres passus. Tertio seruandus est modus querendo christum et ille modus est fides. dicitur a peccatis. qui dicit. Derelinquat impius viam suam. et vir iniquus cogitationes suas. et reuertatur ad dominum et miseretur eius. Ysa. lv. ibi tangit propheta modum querendi christum. Qui ergo has tres conditiones seruauerit inueniet christum. Veniamus ad terciam partem euangelij quae est de illustratione credentium spiritu sancto. et de hoc loquitur thema. et dicitur in euangelio. In die magno festiuitatis stabat iesus et clamabat dicens. Si quis sitit veniat ad me et bibat. Qui credit in me: sicut dicit scriptura. flumina de ventre eius fluent aque viue. Hoc autem dixit de spiritu sancto quem accepturi erant credentes in eum. Declaramus illud magnum festum. quia ad istam festum tabernaculorum quod incipiebat. xv. septembris. et etiam hodie seruatur iudei illud festum. et durabat illud festum. viij. diebus. et prima dies erat coelenda: sed postea usque ad octauum diem poterant laborare. sed octauus dies erat sanctissimus. et de hoc est textus *Leui. xxij. vbi dicitur. Dies octauus erit celebratus atque sanctissimus. et offeretis holocaustum domino. et in isto ultimo die ihus clamabat. quia dicit euangelium. In die magno. et ille erat octauus mensis israhel. Sed moraliter est hic notandum quod sicut super virtutes morales sunt theologice. sic etiam super intellectus sensus exponit illud quod debemus credere: et sic rident fidei. Tropologicis rident charitati. et anagogicis spei. Adhuc videte. In vobis istis euangelij facio istos tres intellectus. et primo erit principaliter allegoricus. Ubi quid est istud festum septem dierum. et hic dies ultimus qui christus clamabat. Istud festum est quadragesima. et habet septem septimanas quasi illis septem diebus comparare possunt. nouissimus dies est festum pasce. Hec solennitas quadragesime durat septem septi-***

maus precedentibus quemadmodum illud festum precedentibus septem dies. et in illo magno die clamabat christus ad inuitandum nos ad comunione dicens illud *Lant. v. Comedite amici et bibite et inebriamini charissimi.* Nota amici. quia oportet quod sit amicus ille qui debet comedere: ut scilicet sit in gratia et tunc inebriatur. quasi omnia temporalia postponunt et totaliter quiescit in christo. et istud est intellectus allegoricus. Alius sensus est moralis et tropologicus. et secundum istum intellectum istud festum est vita sancta quam debemus habere. Septem dies sunt virtutes morales et theologice septem. scilicet fides. spes. charitas. prudentia in piculis. iusticia et temperantia in prosperis. et fortitudo in aduersis. Ultimus dies est dies mortis quem christus vocat ad gloriam paradisi. Et ideo dicitur. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. et inuenietis requiem animabus vestris *Matth. xj. Tercia intellectus est anagogicus ut sic festum significat durationem mundi. et dies septem significat septem etates. Prima ab Adamo usque ad Noe. Secunda a Noe usque ad abraam. Tercia ab abraam usque ad moysen. Quarta usque ad dauid. Quinta usque ad transmigratores babilonis. Sexta usque ad christum. Septima usque ad finem mundi. Ultimus erit dies iudicij et erit magnus. et christus stabit alte et clamabit efluentibus et sitientibus iusticiam et his qui a dextris erunt dicens: Venite benedicti patris mei *Matth. xxv. sed alijs dicitur: Discedite a me maledicti etc.* Et ideo de bonis dicitur. de spiritu accepturi erant etc. Ipsi tales accipiet in hoc mundo per gratiam: et in alio per gloriam.*

Feria tertia post Iudica.

Sermo palam loque

ba de illo propter mentem iudeorum. originalem *Jo. vij. recitatur in euangelio hodierno. Unde in isto euangelio hodierno ostendunt nobis tria de Iesu christo qui habuit in iudeos tempore sue passionis. scilicet*
 Stricta afflictio.
 Discreta conditio.
 Secreta defensio.
 Et de ultimo loquitur thema. Quia aliquid credentes in eum occulte defendebat. Quia nemo. supple credentium palam loquebat de illo. id est pro illo. licet alij loquerentur palam. non tamen pro illo. sed bene contra illum. Primum quod tangit in euangelio de christo. est stricta afflictio. habebat enim strictam afflictionem ex parte omnium. scilicet amicorum et aliorum. et de hoc fit mentio in principio euangelij cum dicitur: Ambulabat iesus in galylea. Hic enim volebat in iudeam ambulare: quia requirebant eum iudei interficere. Erat autem in primo

Dicendū ad hoc q̄ x̄ps volebat dicē. q̄ t̄pus suū q̄d elegerat p̄ redemptionē generis huma- ni nondū aduenit. T̄ps x̄o v̄m vane gl̄ie et bonozis semp̄ a nob̄ desideratū est semp̄ pa- ratum. nō loquit̄ de t̄pe mortis eoz̄. Vel ex- pone sic. T̄ps vestrū semp̄ est patum. i. debz esse patum. q̄ nescitis t̄ps neq̄ diē neq̄ horā nec modū moriendi v̄m. Ideo sp̄ debet esse paratū. iuxta illud p̄bi. *Abors vbiq̄ te expe- ctat: tu si fueris sapiens vbiq̄ eā expecta. Se- cūda circūstantia est locus. q̄ locus debet in- spici. q̄ bonū est dicere missam: s̄ nō in stabu- lo nec in coquina. Itē bonū est mfionū. s̄ nō vti in ecclesia. et ideo dicit̄ Baruth. iij. Disce vbi sit prudentia. vbi sit virtus zc. quis iue- nit locū ei? Hanc circūstantiā x̄pus seruauit dicens. Non pōt vos mund⁹ odisse. ecce lo- cus. me autē odit. q̄ testimoniu⁹ p̄hibeo de il- lo. q̄ opa eius mala sunt. Mund⁹: vt dixi ci- uitas hierusalē est. q̄ odio habuit x̄pm z apo- stolos. q̄ sp̄uales erāt. nō autē p̄sanguineos x̄pi. q̄ carneles erāt. vñ Job. xv. Si mundus vos odit: scitote qm̄ me priorē vob̄ odio ha- buit. Ideo locus nō p̄gruebat vt tūc ascēde- ret hierlm̄. Nec oportebat timere illos q̄ ha- bitabant capharnaū. quia nō habebant eum odio. Tercia circūstantia est modus. q̄ licet sit t̄ps z loc⁹ tū requirit̄ modus. et si quis hic sedens nūc vult dicere missaz. vel in camisia vel nudus. vel dando elemosinas ex ira. vt etiam si vis hoc tempe p̄fiteri z tamen ire ad solatium nō est modus debitus. q̄ debet esse genuflexio. z p̄fessor debet sedere sic tanq̄ iu- dex. Item si quis veniret z diceret confessori *Volo dicere corā testibus pctā mea: nō esset me dus. quia nō esset sacramentalis cōfessio. imo dicere p̄trarium est hereticum. Licz qui- dam dicāt q̄ p̄pter humilitatē q̄s pōt publi- care. verū est p̄p̄fessionē. Idez facere elemo- synā z oratōez ad modū phariseoz̄. vtz *Abahai. vi. nō est bon⁹ modus. Ideo sanct⁹ pau- lus. Videte itaq̄ fratres quō caute ambule- tis nō q̄si insipientes s̄ quasi sapientes. redimē- tes t̄pus: qm̄ dies mali sunt. Ep̄hes. v. Ideo x̄ps dixit. Vos ascēdite ad diē festuz. i. pom- pose. Nam illud festū dicit̄ tabernaculoz̄: vt iam dixi. z p̄ls erat tot⁹ van⁹ in p̄rio die z du- rabat octo dieb⁹. z sic si erat mod⁹. z iō dixit. vos ascēdite. et noluit cū illis ire. q̄si dicēt il- lud *Ysa. j. c. Sabbata vestra odiuit aīa mea Sz q̄rta die qm̄ iam t̄pate comedebāt z bibe- bāt p̄tem ipse ascēdit. Jam die festo mediāte ascēdit ihs i templū. Jo. vj. Quarta circum- stantia ē intentio. q̄re q̄z dz inspicī intētio. rō et finis. bec tria p̄dicta sufficiūt. *Jo dauid sp̄*****

interrogabat seipm̄: q̄re cū erat in tribulatiōe in ps̄. xli. et. xliij. *Quare tristis es aīa mea: et q̄re cōturbas me. Ergo respice intētionē. qm̄ intentio dat p̄ncipalitatē z formalitatē operi virtuoso z meritoz. Hāc circūstantiā ch̄rist⁹ seruauit: q̄ intētio x̄pi erat q̄ p̄ passionē vo- luit venire ad gloriā resurrectionis. s̄ vt dicit̄ *Luc. vlti. Oportuit pati x̄pm z ita intrare in gloriā suā: z q̄ illō t̄pus nōdū fuerat impletū. iō dicebat: T̄pus meū nōdū venit. z ideo māsit in galylea vsq̄ ad diē martis. Aboraliē sup̄ eo q̄ dicit̄ māsit i galylea. Nota galylea int̄ p̄tas hebraice rota volubilis: cui⁹ qm̄ vna ps̄ dep̄mit̄: alia exaltat̄ rotādo. sic z x̄ps opera- tioni humane statim adiūgebat opationē di- uinā: vt videref̄ sua diuinitas z etiā humani- tas. hoc patet i omib⁹ opatiōib⁹ discurrendo a sua natiuitate vsq̄ ad resurrectionem. Pri- mo in natiuitate fleuit vt ceteri infantes. sed mox diuinitas fuit eleuata i claritate noctis. q̄ p̄cessit de x̄pi corpe nouiter nato. Secūdo eluriuit vt ceteri. s̄ diuinitas statim dedit lac matri. Tercio inquātū hō fuit in p̄sep̄io post- tus. sed vt de⁹ a boue z asino adorat⁹. Quar- to fuit humiliat⁹ in circūcisione q̄ dabat pec- catorib⁹. sed exaltat⁹ i regū adoratiōe. Qui- to fuit p̄sentat⁹ i tēplo vt peccator. sed ibi fuit exaltat⁹ testimonio Symeonis z Anne. Sex- to fuit hūiliatus fugiēdo in egyptū vt exula- tus. s̄ fuit exaltat⁹ in medio doctoz̄ i templo iterū fuit exaltat⁹ in baptismo in manifestati- one trinitatis. Septimo in deserto in ieiunio z temptatiōe dyabolica. sed fuit exaltatus: q̄ accesserunt angeli z ministrabant ei. Octauo in p̄dicatione fuit humiliatus. ad instar regis si laboraret pro zc. sed fuit exaltatus in mira- culozū opatione. Nono fuit humiliat⁹ i pas- sione: quia ad instar latronis fuit passus zc. Sed fuit exaltatus. q̄ sol se obscurauit. terra tremuit zc. Decimo in morte: quia ad inferos descendit: sed fuit exaltatus i resurrectione glo- riosa. Undecimo hūiliauit se post resurrecti- onē. quia voluit esse cū apostolis. sed fuit ex- altatus in ascensioe super omnes celos. Ecce quō Iesus māsit in galylea. i. in rota volubi- li. Aboraliē. si volum⁹ in paradiso exaltari: humiliem⁹ nos in hoc mūdo. Vita autē nra habet duas ptes. Prima est hic. vita t̄pāl̄s. Secūda est in alio mūdo. vita eternalis. In p̄ma debemus humiliari si in secūda volum⁹ exaltari. Humiliem⁹ ergo nos i verbis. factis. z dictis z vestib⁹. Et si sic hūiliamur: tūc ve- lut rota ascēdim⁹ i alio mūdo. z ideo d̄f: *Des inuicē hūilitatē insinuate. Quia de⁹ sup̄bis resistit: humilib⁹ autē dat gratiā. hūiliamini***

sub potenti manu dei vt vos exaltet in die vi- sitationis. j. *Pe. v. Et benedictus est ille qui primo incipiet. Et si nolumus humiliari. ipse manu sua hūiliabit nos i inferno. et si tu te hu- milias ipse conuersa manu te leuat. Ecce hic ch̄risti discretam conditionem. Tercio offi- ditur in euangelio de x̄po secreta defensio. q̄ nullus audebat ipsum reprehendere publice s̄ secrete. Quidā dicebāt. q̄ bonus est. s̄ pa- lam nemo loq̄batur de illo. i. pro illo. Uñ se- quitur in euangelio. Et autē ascenderunt fra- tres eius. tunc et ipse ascēdit ad diē festū. nō manifeste. s̄ quasi in occulto. Iudei ergo que rebāt eum in die festo et dicebāt. Ubi est ille. Et murmur multus erat de eo in p̄plo. Qui- dam em̄ dicebant. q̄ bon⁹ est est. alij dicebāt non. s̄ seducit turbas. nemo tñ palā loq̄batur de illo. i. pro illo. s̄ bñ p̄tra eum. Adō sequit̄ q̄stio moral. videlicet. An hi q̄ ch̄risto crede- bant: in h̄ q̄ timore non audebāt dicere q̄ ille esset messias. vtrū peccarent. Et r̄ideo p̄ q̄d- dam dicit̄ *Lhryso. q̄ dicit q̄ circa veritatē fi- dei peccat quis tripliciter. p̄mo veritatem in mendaciū trāsmutādo. sc̄do illam occultādo tercio illam non defendendo. et intelligit̄ de veritate fidei. Exēplū p̄mi. Si q̄dā xpianus esset inter infideles. z sub pena mortis efficit̄ sar- racen⁹: q̄uis nō corde d̄nar⁹ esset. q̄ veritatē fidei quā h̄z in corde mutat in mendaciū. quia aliter dicit quā mēte habeat. et h̄ mō circa ve- ritatē peccauerūt antiq̄ p̄bi. q̄ sciuerūt vnum p̄ncipiū p̄mū. z tñ adorauerūt idola. De q̄b⁹ dicit̄ *hieronim⁹ q̄ sunt damnati. Uñ de illis dicit̄ ap̄ls. q̄ cōmutauerūt veritatē dei in mē- daciū. z seruerūt creature potius q̄ creatori. q̄ est b̄ndictus in secula seculoz̄. ad Ro. j. Se- cūdo peccat̄ circa veritatē fidei: fidē tacendo q̄ cōfessio fidei p̄ loco et t̄pe est de necessitate salutis. vt dicit̄ sanctus *Tho. sc̄da sc̄be. q. iij. ar. ij. Et ponit ibi duos casus in q̄b⁹ confessio fidei est de necessitate salutis. Prim⁹ est qm̄ p̄ dimissionē hui⁹ p̄fessionis subtraheretur deo bono: debet. Secūdus casus est vtilitas p̄- ximi. puta si aliq̄s interrogat⁹ de fide taceret z ex h̄ crederet̄ v̄l q̄ fidē non haberet. v̄l q̄ fi- des nō esset vera. vel alij p̄p̄t ei⁹ taciturnitatē auerterent a fide. In h̄mōi casib⁹ confessio fi- dei est de necessitate salutis. Hec sanctus *Tho- mas ibidē. Tercio peccat̄ circa veritatem nō defendēdo. nam si q̄s nō defenderet suū regē iam esset ei infidelis. Sic etiā ois qui vidz pe- riclitare fidē z non defendit. d̄nar⁹ z infidelis est d̄no suo. Et mō est r̄sum q̄stioni. q̄ pec- cabant h̄ modo. q̄ nō defendebāt veritatem Et ideo d̄f. Veritatē meditabit̄ guttur mesi*****

z labia mea detestabunt̄ impiuz. *Proū. viij. Et iō b̄tus hieronim⁹ in p̄logo biblic. cap̄lo q̄rto dicit. Sancta quippe rusticitas solū sibi p̄dest. z q̄tū edificat ex vite merito ecclesias x̄pi. tñ nocet si destruentibus nō resistat zc. Non em̄ sufficit dicere hoc t̄pe anti x̄pi stabo in camera mea. sed tanto amplius peccat qm̄ to nō resistit. Placeat x̄po q̄ sic velit cor nos- trum firmare in fide z eius operibus vt sim⁹ veri pugiles fidel. vt ad gloriāz perueniam⁹ eternam. Deo gratias.*

Feria quarta post dominicam in passione Sermo.

Redatis q̄ pa-

ter in me est. z ego in patre. *Job. x. z in euangelio hodierno. Uñ hoc*

sc̄tm̄ euangelium cōtinet tres fortes pugnas factas a Iesu x̄po z a iudeis.

Prima est: p̄ deceptionē fraudulentam.

Sc̄da est per inuasionē violentā.

Tercia per obiectionē pestilentā.

De quib⁹ x̄ps se defendit mirabiliter. Pri⁹ se defendit p̄ sagacitatez intellectuale. Sc̄do p̄ stabilitatē sp̄uale. Tercio p̄ benignitatē vni- uersale. z tenuit campū. q̄ dicit̄ thema. *Redatis q̄ pater in me est zc. Veniam⁹ q̄ ad p̄- mam que est de deceptione fraudulēta. et p̄- mo de euasione x̄pi. z sic cōsequenter de alijs partibus. De p̄mo bello q̄d fuit fraudulen- tum. dicit̄ euangelium. Facta sunt encenia in hierosolymis. z hyems erat. z ambulabat ie- sus in porticu salomonis. Circūdederunt er- go eum iudei z dicebant ei. Quousq̄ animā nostrā tollis. Si tu es x̄ps dic nobis palam. Ecce forte inuasionē. Et vt meli⁹ intelligatis est sciendū q̄ tempore quo x̄ps p̄dicabat iu- deis iam romani illis dominabant. z ordina- uerunt romani q̄ nullus auderet sibi assumē nomē regis sub pena mortis sine licentia im- peratoris. z seruabant z tenebant in q̄libet re- gione armigeros qui hoc tuerēf̄. Ex alia pte videntes iudei q̄ vulgus eoz̄ credebat x̄pm esse messiā q̄ oēs p̄phetie erāt cōplete z ma- iores erant turbati. p̄pter vulgus q̄d illum se- quebāt. z ideo deliberauerūt facto cōsilio q̄ illum occiderent. z die festo venerunt ad eū. Et dicit̄ encenior. ab en q̄d est in. z cenos q̄d est nouum quasi innouatio. z fiebat. xxv. die mensis que mensē iudei appellabant cascu que est in fine nouembis. z in principio de- cembis. Et hoc habetur in libro p̄mo *Abahabeozū. ca. iij. in fine. Uñ ibidē quomo- do Judas machabeus illud festum instituit.**

et ad illud festum christus venit. et transibat in porticu salomonis quod iam fuerat destructum sed postea fuerat renouatum et nihilominus noia batur salomonis. et tunc iudei circūdederunt eum. sed maiores ut deciperent eum. Ad hoc porticus cogitare quomodo spectabat populus quomodo disputationem faceret ad inuicem. Et dixit iudei maiores christo. Quousque aiā nostram tollis. id est. intellectū quasi diceret. Tempus messie cōpletū est. tu dicis te esse aliqui filium dei. dic nobis ergo palam et clare si tu es messias. quia aliqui credūt te esse messiam. aliqui nō. quoniam etiam faciō opera diuina quoniam humana. vñ christo parabat laqueū. vt si ipse se diceret regem et milites pilati ipsum cepissent et occidissent. Si vero diceret. non sum messias. populus amodo nō crederet in eum. Ecce hic deceptionem fraudulentā. De isto consilio prophetauit Dauid in psalmo. Deus deus meus respice. et hebraice incipit. Hely hely. cum dicit. Circūdederunt me canes multi. siliū malignantiū obsedit me. ps. xxi. appellat canes ipsos iudeos propter inuidiā. quia eum mordebant in fama sua ex inuidia. Quia canes habēt illam proprietatē quod sunt rabidi et inuidi. et propter hanc proprietatē vocabat eos canes. Sumit tamen quoniam hoc nomen canis pro predicatore. vt dixi super euāgelio. Canes veniebāt et lingebāt vlcera eius. Luce. xvi. quia sicut canes custodiūt oues in deserto. ita predicatorum homines custodiunt in hoc mundo. Et hec est bona conditio canis. si illa conditio iudeis non conueniebat. si prima quod mala est. ergo vocabat eos canes propter eorum inuidiam: quia ex fraudulenta deceptione sibi loquebantur. Ecce ergo inuasionē fraudulentā. Nunc videamus defensionē christi per sagacitatē intellectualem. Quia prudēter eis rēdit. ita vt veritatem scient et tamē a nullo increpari nec deprehendi possēt. dicens. Loquor vobis et non creditis. Quia que ego facio testimonium phibēt de me sed vos non creditis. quia non estis ex ouibus meis et cetera. quasi diceret. ex quo non vultis verbis credere: opibus credite. Quia opera quod christus fecit dabāt sibi testimonium de duobus. Primo dabāt sibi testimonium quod erat verus deus. Secundo quod erat verus messias in lege promissus. Primum patet in modo faciendi miracula. quia non faciebāt miracula in orādo: sicut alij sancti fecerūt. sed imperādo fecit omnia miracula. Helyas enim suscitauit mortuū: sed orādo. similiter moyses curauit fororē suam mariā a lepra. sed orādo. Sed christus imperādo fecit miracula. quia ipse dixit et facta sunt. vt dicit Dauid. Ergo dixit. Quia que ego facio testimonium phibēt

de me. scilicet quod sum deus. Sed etiam dabant sibi testimonium quod esset messias: iuxta signa data per Isaiam de messia. Isai. xxxv. Ecce deus noster ipse veniet et saluabit nos. Tunc aperientur oculi cecorum. et aures surdorum patebunt et lingua mutorum erit aperta. Ista sunt clara signa ad cognoscendū messiam. Ideo dixit. Opera que ego facio testimonium phibent de me et cetera. quasi diceret. Vos videtis quod ceci vident. surdi audiunt. Sed vos non creditis. nec verbis nec operibus. quia nō estis de ouibus meis. quia ille me sequuntur. Et hic fuit impletū verbū Salomonis. Non est sapientia. nō est prudentia. nō est consiliū cōtra doctum. Proverb. xxi. Adhuc moralitē super eo quod dicitur. quia nō estis ex ouibus meis. Nota ergo quod ex ista ratione apparet. quod si quis nō crederet nō esset ouis christi quia qui vult catholicus esse debet esse ouis. Ergo ad hoc quod aliquis sit ouis christi oportet quod simpliciter credat fidē christianam. quod scilicet credat quod sit vnus deus in essentia. et trinus in personis. sicut est vnus sol. tamen in sole tria est considerare. quia sol generat de se radium. et a sole et radio procedit calor. Sic pater generat filium et spiritus sanctus procedit a patre et filio per spirationem. et tamē est vnus deus. Quia ergo huiusmodi sunt super intellectū creatum: debet quis simpliciter et vt ouis esse. non vt capra que vult saltare. non ire vt pastor ducit. aliter caderes in errorem. Unde Paulus contra quosdam philosophos qui turbabant scribens illis dixit. Timeo autem ne sicut serpens Euam seduxit astutia sua. ita corumpant sensus vestri. et excidat a simplicitate que est in christo Iesu. secunda ad Corinthios. xi. Nota quoque modo serpens seduxit Euam. scilicet faciendo questiones. Nam Eva stans in paradiso dixit ei serpens. Cur precepit vobis deus vt non comederetis ex omni ligno paradisi et cetera. Respon. iij. Et ista fuit prima questio dyaboli. Et si eua respondisset. quia deo placuit. et illum scilicet dyabolū vituperasset. et nō habuissimus quod habemus. nec essemus in tanta miseria nec tribulatione vt modo sumus. Sed ista respondit. ne moriamur et cetera. ponendo se in disputatione cum dyabolo. et sic fuit decepta. Sic etiam iudei decipiebant. quia dicebant messias debet venire et regnare. cum ergo iste sit pauper. ergo nō est messias et cetera. Ideo iudeis dixit. Adhuc enim supplantauit suspitio illorum. et in vanitate detinuit sensus illorum. Eccli. iij. Non enim in intellectu tuo perquiras vbi non sufficit. Nam stultus effes si digito sidus velles tangere. Est ergo credendum nō disputandum.

et istud est meritorium. scilicet dare honorē deo et credere. Vñ daretis mihi honorē si vobis dicerē difficilia et crederetis mihi propter simplicem meam loquelā. Credatis quod illud stultū est et piculum aie et corporis: circa ea que fidei sūt difficultate. nam iam articuli fidei fuerūt examinati per apostolos. martyres. doctores et cetera. Sine ergo examinatione deponere in tuo marsupio tue scientie: et credas simpliciter. Et ideo dicit. Beati enim qui non viderunt et crediderunt. Job. xx. Et per cōtrariū qui non credit maledictus est. vt fuerūt illi iudei. quia dixit eis christus. non creditis quia non estis ex ouibus meis. Et ecce primum bellū. Secundū bellū fuit per inuasionē violentiā. quia ad manū. Et videte primo inuasionē quam fecerūt ex hoc quia christus dixit eis. pater et ego vnus sum. Sustulerunt ergo lapides iudei vt lapidaret eum. Postquam christus habuit victoriā de primo bello seu phio. incepit iudeis loqui de sua diuinitate: dicens. Pater et ego vnus sum. et quod dedit mihi pater maius omnibus est. Et hoc potest intelligi dupliciter. Vno modo secundum generationē eternā. Alio modo secundum passionē temporalem. Secundū generationē eternā pater dedit filio diuinitatē. que est vna et eadē in patre et filio et spiritu sancto. Vñ Athanasius. Patris et filij et spiritus sancti vna est diuinitas. Non sic est in patre humano qui generat filium suū extra se. et dat sibi aliā in numero humanitatē. Sed deus pater generat filium suū intra se eternaliter. quia insinitus est. et dat sibi non aliam diuinitatem. sed eandem quā ipse habet. et de hac dicit christus. Quod dedit mihi pater: maius omnibus est vniuersaliter. secundum passionē temporalem in quatuor homo. cui merito passionis pater dedit diuinitatem vniuersalem. scilicet supra infra et supra omnes creaturas. Vñ ad philippens. ij. humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortē: mortē autem crucis propter quod et deus exaltauit illum. et dedit illi nomen quod est supra omne nomen. vt in nomine Iesu omne genu flectatur celestium terrestrium et infernorum. et omnis lingua cōfiteatur quia Iesus christus in gloria est dei patris et cetera. Et Dani. viij. Dedit ei potestatem et honorem et regnū et omnes tribus et populi fuerunt ei. Potestas eius potestas eterna que non auferet et regnū ei quod nō corrūpetur. Propter hoc dixit christus. Quod dedit mihi pater. scilicet diuinitatem vniuersalem. maius est omnibus diuinis. et nemo potest rapere de manu patris mei. Ergo quātūm feceritis vos iudei non poteritis a me auferre diuinitatē neque vniuersalem dominium. quia ego et pater vnus sumus. non dicit in masculino genere. quia vnus significat personalē vni-

tatem: que in deo nō est. Alia est enim persona patris. alia filij. alia spiritus sancti. Sed dicit vnus in neutro genere. quod significat vnitatem essentie. Tunc iudei intelligentes quod christus dicebat se esse deū. sustulerunt lapides vt iacerent in eū et cetera. Ecce hic inuasio violenta. Sed christus defendit se per stabilitatē virtuales. non fugiendo nec abscondendo. sed stans constantē dixit. Vos vultis me lapidare. respondeatis mihi prius ad vnā questionē. Adhuc opera ostendi vobis ex patre meo. quia sanauit vobis filiā vestrā. curauit vobis matrē a lepra. et enumerauit opera bona que eis fecerat et cōclusit. propter quod eorum opus me lapidatis. Uideamus et ita dulciter eis respondit. quod eorum maliciā deuicit. quasi dicit. est ista retributio vt me lapidatis pro tot bonis que feci vobis. Unde ps. Retribuebant mihi mala pro bonis tunc iudei deposuerunt lapides. et christus euasit de periculo. Nota moraliter quomodo propter bona opera iudei dabant solutionē lapidum Et ego reperio quatuor modos retribuendi inter homines. Et primus modus est quando pro bono bonū. Secundus est quomodo pro malo malum. Tertius est quomodo pro malo bonū. Quartus est pro bono malū. Primus modus est quando redditur bonū pro bono. et sic est vna conditio naturalis. et nō est meritorium. quia ex naturalibus nullus meretur nec demeretur. quia natura inclinatur. et ideo nō est virtuale nec est meritorium. Et ideo contra illos qui tantum reddunt bonū pro bono et nihil amplius addunt: dicit christus. Si enim diligitis eos qui vos diligunt. quā mercedē habebitis. nunquid publicani hoc faciunt et cetera. Matth. v. Quia etiam debes diligere inimicū tuum et salutare. aliter nō haberes mercedē apud deū. quia etiam infideles salutant se inuicem. et etiam bruta reddunt bonum pro bono. et sic hoc nō est virtuale sed naturale. Nota hystoriam de leone a sancto Hieronymo curato. qualiter seruebat monasterio. cōtra illos qui reddunt tantum bonū pro bono. Secundus modus est quomodo reddit malū pro malo. quia si dedit mihi alapa. et ego sibi cica tricem. dixit me meretricē et ego eū dixi lenonem. et ista est inclinatio bestialis. Nam ista est conditio canis. Nam si quis trahat caudā sibi: mordebit. Ita est in equis et in multis alijs animalibus. Idē de passeribus et formicis quod statim vindicant se si punit. Sed quia deus fecit vos homines rōnales. ideo vos nō debetis vindicare vos sicut bestie. Et ideo sanctus paulus dicit. Estote patientes ad omnes. videte ne quis malū pro malo alicui reddat. sed semper quod bonū est sectamini. prima ad Thessa. v.

scilicet in retribuendo
inter bonos.

Feria tertia post Iudica

Christus enim licet esset crucifixus: orabat tamen pro crucifigentibus: et sustinet adhuc illos et vult quod saluentur. nec vult ut ledantur. Sed docet quid debet fieri contra eos in psalmo. Deus ostendit mihi super inimicos meos ne occidas eos ne quasi obliuiscant populi mei. i. passiois. quia nesciremus quid esset iudeus. Et quando vides iudeum et cogitas. iste est de genere illorum qui christum crucifixerunt. ne occidas eum nec damnifices eos. Sed quod sciendum sit sequitur in psalmo. Disperde illos in virtute tua. et depone eos. pectoris meus domine. i. sepa illos a christianis. ut non intersint suis festis et sollemnitatibus. nec in comestionibus. nec aliquid vendant christianis nec emant. nec sint nutrices filiorum christianorum mulieres nec eorum tra. In virtute. i. in potestate. habet tamen principes et rectores. Quid plures. depone eos. i. quod non sint iudices nec notarii nec procuratores. et ideo sanctus Thomas dixit ducisse de Liointhi quod querebat an propter indignitatem licet aliquid ab eis accipere. dixit quod sic. Et illud quidem lucrati sunt iudei. quia sunt sui principis. ideo acquirunt principum et potest sine peccato recipere. et ideo depone illos. Sed principes dant privilegia iudeis male. Non est ergo illis malum pro malo reddendum. Non tamen principes possunt eis auferre bona: solum dimittendo eis vitam et necessaria ne pereant. et hoc propter infirmitatem quam fecerunt occidendo christum ut dicit sanctus Thomas in quadam epistola. Tamen puerfos iudeos non despicias. imo illis vos associatis. Non iudeis non nocentis. sed rectores illos defendat. sed tamen separentur a christianis. Item nullus christianus christiano malum pro malo reddat. ad Roma. xij. Adhibi vindictam et ego retribuam. Tercius modus est bonum pro malo. et hec est spiritualis perfectio. ut dicas. domine deus ille occidit patrem meum vel fratrem meum. non est ratio naturalis quod illi faciam bonum. sed honore et amore vestri volo facere bonum. non quod non sum bene sufficiens. ille abstulit mihi salutationes: sed nihilominus volo salutare eum. Non christus dixit. Diligite inimicos vestros et bene facite his qui oderunt vos. et orate pro persecuentibus vos. ut sitis filij patris vestri qui in celis est. Math. v. Facit enim deus bonum inimicis quod eum blasphemant. quia facit solum suum oritur super iustum et iniustum. et ita pluit in agro illius sicut in agro iusti et amici. ergo sic faciatis.

Quartus modus est reddere malum pro bono. et ista est conditio diaboli. quia quando aliquid facit sacrificium sibi et inuocat illum: desiderat diabolum ei retribuere aliquid qui eum portet in infernum. et ille mer cui fuit oblatum sacrificium erit tortor. hominibus conditionis sunt pariter inhonorantes qui fecerunt multum bonum filiis. et tamen plures re-

De iudeis: et de magis.

tribuunt malum. Et ista est conditio diaboli. Sed si es obediens parentibus. plongat tibi vita et diuitie. Ideo paulus dicit. Filij obedite parentibus vestris in domino. ad Eph. vi. In domino non contra dominum. ut si mater vellet quod filius esset leno vel latro. vel si pater diceret filio quod percuteret aliquem non deberet obedire. Sed in domino. i. in his que non sunt contra deum. Et de isto precepto permittit de primo hic longa vitam et diuitias. si non sicut diabolus malum pro bono reddit. In hoc gradu retributionis fuit Judas. cui dominus multa bona fecerat remittendo mortem patris. incestum cum matre. accepit ipsum in discipulum et apostolum. fecit eum procuratorem et. sed retribuuit malum traditionis. Item etiam iudei qui volebant christum lapidare retribuendo sibi malum pro tot bonis iam factis. Et fuit completa prophetia psalmo. c. vij. Posuerunt aduersum me mala pro bonis. et odium pro dilectione mea. Et ecce hic partem secundam. Tercium bellum fuit de obiectione pestilenta. quia imposuerunt ei crimine blasphemie. Nam sicut pestis corrumpit totum aerem. ita blasphemia deuotionem. Et de hoc dicit euangelista. Responderunt iudei: christo obijciedo. De bono ope non lapidamus te sed de blasphemia. quia tu homo cum sis facis teipsum deum. Videte cecitatem eorum. nam iudei non poterant negare bona opera christi. quia dicunt. de illis te non lapidamus. ergo illa concedebant. sed de blasphemia voluerunt eum lapidare. Sed Iesus christus se defendit per benignitatem vniuersalem. quia dixit eis. Vos doctores et rabini audite et respondete. Nonne in lege vestra scriptum est. Ego dixi dii estis. Si illos dixit deos ad quos sermo dei factus est. et non potest pro vos solui. i. negari scriptura. quia vestra biblia est. Quem pater misit in mundum et sanctificauit dicitis. quia blasphemias. quia dixi. filius dei sum. Si non facio opera patris mei nolite credere mihi. Si autem facio. et si non vultis credere mihi: operibus credite. ut cognoscatis et credatis: quia pater in me est. et ego in patre. Nota. Ego dixi dii estis. Dicuntur enim homines dii participatiue. Christus vero essentialiter. Arguebat christus ergo per locum a minore. Si illi scilicet possunt dii appellari qui sunt dii participatiue. quanto plus filius dei qui est deus essentialiter. et isto modo fuerunt victi. Et ideo Iesus conclusit bellum dicens. Credatis quod in me est pater. ut in themate. et econtra pater in filio. quia Christus realiter erat in deo patre. Adhodo habemus hic moralitatem bonam super illo verbo quando dicitur de blasphemia. Et debetis scire quod tres sunt

Species blasphemie. Sermo

Species blasphemie. nam quedam est affirmatiua. quedam negatiua. et quedam usurpatiua. Affirmatiua est. si affirmo de deo quod illi non puenit ut cum dicitur. maledictus est deus. quia ille grates non expedit deo. et sic de similibus potest dicere deus est immortalis in diuinitate. et de hoc legitur in vitas patrum quod quidam sanctus pater erat qui mortuo patre suo carnali audiuit sibi dicere a quodam. scilicet quod pater suus mortuus esset. nam dixit ei nuncius. Adhodo nouus tibi porto. quia pater tuus mortuus est. Sed sanctus pater dixit. noli blasphemare quia pater meus immortalis est non reputas se alium patrem habere nisi deum. Et ista blasphemia affirmatiua est maius peccatum quam occidere hominem. quia preceptum prime tabule. Non dominus et rectores si voluit habere pacem debent corrigere blasphematores. Nota de ludouico rege francie quod ipse tales correxit. Et hoc modo iudei blasphemauerunt christum dicentes. nonne bene dicimus nos. quia samaritanus es tu. et demonium habes Ioh. viij. Alia blasphemia est et peior negatiua. ut negare illud quod illi conuenit. ut est omnipotentia. ut cum dicitur. non potest hoc facere deus pro primo veniat tria que septem. Et de hac blasphemia nota historia. iij. Regum. xix. de Sennacherib. qui dixit quod deus non posset eripere israel de manu eius. Et illa nocte fuit punitus. quia de exercitu eius fuerunt interfecti centum octoginta quatuor milia bellatorum. Hanc blasphemiam dixerunt iudei christo. quia dixerunt quod non esset deus. Et de ista dicit propheta. Dereliquerunt dominum et blasphemauerunt sanctum israel. alienati sunt retrosum. Ysa. i. et ideo dicit David in psalmo. Dixit insipiens in corde suo non est deus. et ista est negatiua. Alia blasphemia est usurpatiua. et hec pessima est. scilicet attribuire alicui quod est dei et in hac peccabat symon magus Actuum. viij. quia dicebat se filium dei. et hoc imponebant iudei christo. Math. ij. cum dixit christus. Remittunt tibi peccata. Qui illi blasphemauit. Quis enim potest peccata dimittere nisi solus deus. et etiam in hodierno euangelio. quia dicebant iudei. quia tu homo cum sis etc. Ista blasphemia est inter nos hodie. nam fuit mihi presentata cedula que continebat. quod mulier quod vult percipere portet istam cedula ignorante viro his litteris. Quod usurpatione diuine potentie quod litteris et rei insensibili datis illam potentiam. Ista est de his que dicunt. si dicitur tale orationem scies diem mortis. et si quis dixerit orationem vnde cum muliere virginum etc. stultum est credere. et quia si vni eueniat facis inde regulam. et ista blasphemia est hodie. quod diuini et magi et nigromantici hoc modo blasphemant deum. quia honorem diuinum faciunt diabolo. et ergo multa mala eueniunt in hoc mundo. Diligenter ergo rectores

studeant extirpare hos blasphematores. ne dominus cogatur innocentem punire cum nocentibus. per famam. pestem. et similes plagas. Sed debent exhibere homines deo reuerentiam et dabit eis vitam eternam. Adhodo nota hic quod christus remisit iudeos ad opera sua. Sic etiam erit de nobis in iudicio ultimo. Et ad hoc nota illud exemplum de illo qui habuit tres amicos. Primum dilexit plus quam se. Secundum dilexit tantum ut seipsum. Tercium parum dilexit. Contigit quod ille homo fuit citatus ad regem et rogauit primum amicum ut pergeret ad regem secum et excusaret eum. et ille recusauit. Secundus similiter recusauit. Tercius vero quem parum dilexit perrexit et excusauit eum coram rege. Hic homo qui habet tres amicos est quilibet homo. Primum amicus est bonum temporale. pro quo sepius vita exponitur. ergo plus quam vita diligitur. Secundus amicus est parentes. vxores. proles. Tercius amicus est opus bonum virtuosum. quod parum diligitur. Ideo ad hebreos. ix. dicitur quod statutum est omnibus semel mori. Quando ergo homo moritur et citatur coram christo. tunc primum et secundus amicus non vadunt excusare hominem. Tercius vero excusat nos coram rege. et sequitur nos. Opera enim illorum sequuntur illos. Apocal. xiiij. Hoc exemplum vide latius in historia Barlaam et Josephat. que habetur in secunda parte speculi historialis Ginecensis beluacensis libro. xvj. c. xvj. vbi concludit quod opera bona sunt veri amici qui hominem ad vitam eternam producant Amen.

quod a magis magis excusabit nos christus.

Feria quinta post Iudica. Ides tua saluam

ferre facit vade in pace. Lu. viij. Sermo non erit de sancto euangelio hodierno. Aliqui mirantur de isto euangelio marie magdalene. quare modo legatur tempore passionis. Sed huius ratio est. ad ostendendum finalem fructum passionis christi. Et isto habito statim sequuntur alia bona. scilicet habere gratiam et gloriam. et multe alie utilitates. Isaie. xxvij. Super hoc. supple fructu passionis. dimittet iniquitas domui Jacob. i. ecclesie militanti. et iste est principalis fructus passionis christi. scilicet auferre peccata. et conferre remissionem peccatorum. Et quia in tota sacra scriptura non est euangelium in quo ita declaratur et expressetur remissio peccatorum sicut in hoc euangelio magdalene. Ideo est ordinatum ut legatur isto tempore passionis. Adhodo iuxta doctrinam philosophorum in omni ope concurrunt quatuor cause. scilicet effectiua. materialis. formalis. et finalis. que etiam concurrunt in remissione peccatorum. Causa principalis effectiua.

Causa materialis receptiua. Causa formalis perfectiua. Causa finalis completiua. De vltima dicit thema. Fides tua saluam te fecit.

Dico primo q̄ in remissione pctōz concurrit causa principalis effectiua. qui est deus. q̄ nullus alius potest remittere pctā. Et rō est. q̄ in remissione peccatorum requiritur noua creatio quindecim nobilium creaturarum ad minus. Primo ergo creatur gratia gratū faciens. q̄ non est q̄litas q̄ ducatur de potētia materie. s̄ a deo creatur in aīa. et illuminat et purificat ipsam animā et facit ipsā gratā deo quēadmodū in camera obscura introductio luminis et expulsio tenebrarū. Sic in camera cōscientie creatio gr̄e est expulsio pctōz. et q̄ in iustificatiōe impij requirat gr̄e infusio. patet p̄ sanctū Tho. p̄ma sc̄de. q. c. xij. art. ij. in corpore. vide ibidē. Secūdo creat fides formatā. q̄ fides in formā simul stat cum pctis. Jac. ij. Fides sine opib⁹ mortua est. Tercio creat spes certa. q̄ sperare gl̄iam cum pctō z sine meritis. magis est presumptio q̄ spes. Quarto charitas q̄ ex peccato mortali totaliter annihilat. nec per generationē pducitur. s̄ a deo creat. Itē quattuor virtutes morales in fufe que distinguunt ab alijs virtutib⁹ moralibus acquisitis specie. s̄m sanctū Tho. in p̄ma sc̄de. q. lxxij. ar. iij. sc̄z prudentia. que gubernat animā in eligendis s̄m deum. Iusticia ordinat erga proximū. tēperātia autē in prosperis. fortitudo autē cōtra temptationē diaboli Sexto creatur a deo septem dona spiritus sancti. sc̄z sapientia diuinorū cum deuotionis sapore. intellectus. sc̄z credendorū cum intelligentia. h̄ est q̄n in libro creaturarū legitur et cognoscit creatur. Tercio donū cōsiliij q̄ inclinacreaturam ad suandū consilia euāgelica. Quarto fortitudo p̄tra tēptationes diaboli. Quinto scientia ad gubernandū se bone. Sexto pietas erga proximū. Septimo timor. s̄ filialis. ne sc̄z fili. i. xp̄ian⁹ faciat aliqd̄ p̄tra p̄rem suū deum. Ecce h̄ est doctrina theologice. q̄ iste virtutes creantur in remissione pctōrum. Auctoritas. Emitte sp̄m tuum z creabūtur. z renouabis faciem terre. psal. ciiij. Nota. Emitte sp̄m tuū. q̄ pctōz non pōt iustificari nisi mittat sp̄m sanctū z creentur sc̄z quindecim iste virtutes. z renouabis faciem terre. Sicut i hieme siccat facies terre. z nudat herbas virentib⁹. s̄ veniente caloze veris z estat terra renouat herbas virentib⁹. plātis z floribus. Idē de peccatore. s̄ tpe hiemis. i. peccati mortalis om̄s virtutes annihilātur. s̄ renouat homo in remissione pctōz. Ecce q̄re dicit dauid. Emitte sp̄m tuū z creabūtur. s̄ virtutes in

terius. z renouabis faciem terre. s̄. exteri⁹ p̄ honestā p̄uersionē. Fiat q̄ rō p̄ p̄batione illi⁹ q̄ nullus pōt remittere pctā nisi solus de⁹. cū in remissione pctōz oēs iste virtutes habeat creari. z nullus possit creare nisi solus deus. ergo sequit q̄ nullus pōt remittere pctā nisi solus de⁹. q̄ dixerūt iudei. Quis pōt dimittere pctā. s̄. p̄ncipaliter et effectiue nisi solus deus. Abarc. ij. Aboralit cogitate h̄ q̄ntū d̄z h̄o cauere a pctis mortalibus. quia non pōt h̄o peccare mortalit q̄n occidat et annihilat. xv. creaturas nobiles. s̄. xv. virtutes p̄dictas. Lredo q̄ nullus quātūcumq̄ mal⁹ rabidus vellet facere furtū vel adulteriū. si primo oporteret eū occidere quatuor vel quinq̄ hoīes. Quā si diceret alicui. Vos potestis furari centū flor. a tali. vel potestis h̄re vxorē talis. s̄ p̄mo oportet occidere. xv. hoīes non esset ita prauus q̄ hoc faceret cū tali conditione. Et t̄n ita fit q̄ fur latro vel vsurari⁹ furat. q̄ nō pōt h̄re denariū de furto vsura zc. nisi prius occidat z annihilat has. xv. virtutes. q̄ ista cogitaret quōd caueret a pctō mortali. Idē dicit de vindictiui qui nō posset se vindicare de inimico nisi prius annihilaret solē lunā et stellas. i. p̄ncipales virtutes. q̄ amplius nō lucerēt in celo ante nisi de nouo crearent a deo. Quia sicut sol est pulcrius lumē in celo. ita gr̄a gratū faciens ē quod dā lumē pulcrius sole et luna z alie virtutes infuse pulciores stellis q̄ om̄es annihilant q̄n sumis vindictam de inimico. nec amplius illuminabūt celū aīe tue nisi de nouo a deo creent. Idē dicit scriptura. Qui i vno offendit: multa bona p̄det. Eccl. ix. Quasi a facie colubz fuge pctm̄. Quasi rūphea bis acuta oīs iniqtas. Eccl. xxi. Rūphea. i. gladius scindens ex vtraq̄ pte dictas. xv. virtutes annihilando ad penā eternā obligando. Hec cā principalis ostendit in euangelio quib⁹ x̄ps dixit marie magdalene. Remittunt tibi pctā tua. Et cepit q̄ simul accūbebāt dicere intra se. Quis est hic qui etia pctā dimittit. huic q̄nī r̄ndit dauid di. Hic ē deus de⁹ n̄r in eternū z in seculū seculi. ipse reget nos i secula. ps. xlvij. Ecce cā p̄ncipalis effectiua remissionis. s̄. pctōz qui ē deus. Cōfessor autē ē solū cā instrumētalis dispositiua. sicut de instrumento vel carta vel scriptura p̄. de q̄ nota r̄us ē cā p̄ncipalis effectiua. calam⁹ vō est cā instrumētalis dispositiua siue opatiua. Idēz in p̄fessione. de⁹ ē tanq̄ cā p̄ncipal. z remittit pctā. Cōfessor autē tanq̄ cā instrumētalis. q̄ ita ordinauit de⁹ q̄ cōfessor sit instrumentum eius. Secūdū q̄d x̄ps ondit in euangelio bodierno est. quia q̄n voluit remittere pctā

marie magdalene. p̄mo voluit q̄ p̄cedet iudiciū Symonis leprosi. Qui dixit x̄ps. Symon habeo tibi aliquid dicere. s̄. vni casum. Duo debitorēs erāt cuidā feneratori. vn⁹ debebat denarios quingentos. z ali⁹ quinquaginta. Nō habētib⁹ illis vni redderent. donauit vtriq̄. Quis ē cū plus diligit. R̄ndens Symō dixit: Estimo q̄ is cui plus donauit. At ille dixit: Recte iudicasti. In quo x̄ps ondit causā instrumētale esse cōfessorē in remissione peccator. vult em̄ q̄ p̄cedat iudiciū Symonis. id est cōfessoris: vt simul cōcurrat causa. s̄. p̄ncipalis z cā instrumētalis. Ideo dicit Jacob⁹. Cōfitemi alterutrū peccata vtra zc. Jaco. ij. Symon interpretat audis merore. Ecce cōfessor: q̄ audit merore pctōz. sine q̄ m̄iore nō valet p̄fessio. Nota quōd p̄fessor debet h̄re auctoritatē p̄fendi. q̄ lz sit sacerdos. t̄n nō pōt audire p̄fessiones nisi habeat materiā subiectā alis nō pōt absoluerē. sicut ignis q̄ licz habeat virtutē cōburēdi. t̄n oportet vt sibi applicent ligna tanq̄ materiā in quā exerceat suā virtutē. Cōfessorib⁹ q̄ qui h̄nt auctoritatē dicit scriptura. Audite illos z q̄d iustū est iudicātē. siue cuius sit ille siue pegrinus. nulla erit distātia p̄sonarū. Ita parū audietis vt magnū nec accipietis cuiusq̄ p̄sonā. q̄ dei iudiciū est. q̄ nō est accepto: p̄sonaz. Deut. j. huic symoni. i. cōfessor dicit x̄ps. Symon habeo tibi aliquid dicere zc. Duo debitorēs erāt: cuidā feneratori zc. Hic christ⁹ vocat se vsurariū. tamē de bona vsura que est absq̄ peccato. Quā ad instar feneratoris q̄ mutat pecuniā p̄ lucro mutuat nobis aīaz cū potētis. corp⁹ cū mēbris. de quib⁹ vult h̄re lucrū. Nā de memoria vult vt memoremur eius bñficiis. De intellectu vult lucrū fidei que in intellectu cōsistit. De voluntate vult lucrū amoris. charitatis. deuotiōis z bonorū desiderior. De ore vult lucrū orationis. De oculis lacrymas p̄ peccatis. De auribus audire missas. sermones. De guttū reieunia. De manibus elemosynas. De toto corpore vult lucrū penitētie. Ecce vsura quam christ⁹ vult a nobis. De q̄ dicit x̄ps in iudicio illi q̄ h̄c vsurā nō vult soluere. Serue male z piger sciebas quia ego h̄o auster⁹. i. iustus sum zc. Oportuit q̄ te pecuniā meā cōmittere nūmularijs. et ego veniens recepissem vtiq̄ q̄d meū est cū vsuris. Abarc. xv. et Lu. xix. nūmularijs. i. paupibus. Abarc. xix. Da pauperib⁹ et habebis thesaurū in celo: pecuniā vocat potētias aīe z membra corporis. Duo debitorēs sunt pctōres quoz vnus debet quingentos denarios. ali⁹ quinquaginta. q̄n oīa pctā habēt initiū a q̄nq̄ sensib⁹ corporalibus. Ideo

obligant duo in numero quāgenario. s̄ vn⁹ debet quingentos. s̄. magn⁹ pctōz. ali⁹ quinquaginta. s̄. minor peccator. Nō habētib⁹ illis vni redderēt. q̄ pctōres nō possūt sufficēter satisfacere deo. donauit. i. remisit vtriq̄. Quis ē cū plus tenet diligere. R̄ndit Symon. Estimo q̄ is cui plus donauit. R̄ndit ihs. Recte iudicasti. Ecce quōd voluit q̄ cā instrumētalis cōcurreret in remissione pctōz iudicādo. innuens q̄ iudiciū cōfessoris debet p̄cedere zc. licz de⁹ posset p̄ seipm̄ peccata remittere. vult t̄n etiā q̄ p̄currat in hac cā instrumētalis s̄m auctoritatē p̄ ipm̄ p̄fessoribus cōcessā di. Quoz remiserit peccata remittunt eis Job. xx. Dominus conuiniū est ecclesia. in q̄ Symon. id est cōfessor p̄mo iudicat de peccatis an sint magna vel parua. Deinde remittit i absolutiōe. Ideo x̄ps post resurrectionē p̄mis sacerdotibus insufflauit di. Accipite sp̄m sanctū. Job. xx. Nō hic tria. Primo insufflauit. sc̄z anteq̄ daret auctoritatē remittēdi peccata. Rō. q̄ sic anhelitus p̄cedit ab homie anhelate. cui est p̄pū anhelare. ita deus ex quo fact⁹ fuit h̄o voluit dare homib⁹ potestātē remittēdi pctā honorādo gen⁹ hūanū. sicut faceret rex si duceret i vxorē filiā rustici. honoraret oēs de illo genē zc. sic x̄ps duxit naturā humanā. Et gloriā cauerūt deū qui dedit talē potestātē homib⁹ Abarc. ix. secus aī tpa. q̄ antiquis licz cōfiterent: vt patet Rume. v. Tur siue mulier cū fecerint ex omib⁹ peccatū q̄ solēt homib⁹ accipere: et p̄ negligentā trāsgressi fuerit mādātū dñi. atq̄ deliq̄runt p̄tebunt pctm̄ suū. nō t̄n poterūt h̄re absolutiōe. q̄ illo tpe de⁹ neminē absoluebat vt posset intrare paradysum sicut modo. Secūdo nota q̄ dicit: Accipite spiritū sanctū. Prop̄ h̄ dicit valedēs p̄ sacerdos existens in peccato mortali nō pōt absoluerē. ex isto fundamēto: q̄ x̄ps dixit: Accipite sp̄m sanctū. q̄n sacerdos existēs i peccato mortali nō habz gratiā sp̄m sancti. Sed error ē. q̄ nō est de necessitate sacramēti h̄re gratiā. s̄ est de necessitate p̄cepti. s̄. q̄ sacerdos sit i gratia dicit x̄ps Abarc. vij. Luc. vi. Quō dicis fratri tuo. i. primo. frater sine eīciam festucā de oculo tuo. Et ecce trabs est in oculo tuo. h̄y. pocrita eīce p̄mo trabem de oculo tuo. et tūc vade eīce festucā de oculo fratris tui. Itē ad Roma. ij. O homo oīs qui iudicas. in q̄ em̄ iudicas alter: teipm̄ p̄demnas. eadē em̄ agis q̄ iudicas. Patet q̄ de necessitate p̄cepti est q̄ p̄fessor sit extra pctm̄ mortale. sed nō de necessitate sacramēti. Tercio cōcurrunt in peccator remissione cā materialis receptiua. que est p̄sona hūana peccatrix z mortalis. nec an-

geli nec iusti nec damnati. sed peccator qui potest recipere gratiam remissionis peccatorum. De ista causa materiali dicit euangelium. Ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix ut cognouit quod ihesus accubisset in domo pharisei attulit alabastrum unguenti. Et stans retro secus pedes eius: lachrymis cepit rigare pedes eius. et capillis capitis sui tergebat. et osculabatur pedes eius et unguento ungebat. Dicitur phariseo quod in omni causa materiali requirit dispositio ad introducendum formam. quod actus actiuorum sunt in patiente dispositio: ut dicitur phariseo in. ij. de anima. sic patet de igne in ligno formam introducete. Sic etiam in persona peccatrice requirunt septem dispositiones in remissione peccatorum quas habuit maria magdalena. Prima est peccatorum cognitio. quod oportet quod peccator cognoscat se esse peccatorem. quam cognitio morbi intuitus est sanitas: ut dicit Seneca. Et ideo dicit dauid. Amplius laua me ab iniquitate mea: et a peccato meo munda me. Quam iniquitatem meam ego cognosco etc. Hanc dispositionem habuit maria magdalena ibi. Cogitavit quod dominus accubisset in domo Symonis leprosi. i. peccatoris. Cogitavit etiam quod dominus non despiciat peccatores. Secunda est peccatorum contritio ibi. attulit alabastrum unguenti. Alabastrum est cor peccatoris. in quo est unguentum preciosum et medicinale contritionis ad curandum peccata. Nam gutta huius unguenti curat omnes culpas peccatorum mortaliu. Nam conditio est theologorum. quod vera contritio quantumcumque minima. non est sine gratia. De isto unguento dicit dauid in psalmo. Qui sanat contritos corde. scilicet a plagis peccatorum. et alligat omnes contritiones eorum. Tercia est male societatis vitatio. Hanc habuit maria magdalena. et tangit ibi. venit retro secus etc. in quo innuit quod retrouertenda est mala societas Nota quod dicit Augustinus de magdalena. quod postquam fuit conuersa nunquam voluit respicere hominem in facie nisi christum: quod occasione hominum tamen offenderat deum. Ecce quod dimisit retro mala societatem iuxta verbum christi. Vade retro sathanas. id est aduersari. Marthe. viij. quod mala societas aduersat et impedit bonum saluationis. Ideo vade retro. Quarta dispositio est oris confessio. ibi. Lachrymis cepit rigare pedes domini. quod confessio debet esse lachrymosa ad pedes domini confessoris. Dicitur propter illos qui non consentunt ad pedes confessoris. sed aliquantulum sedendo cum confessoribus. vel extra spaciando vel supra altare apostodiando etc. psalmo. vi. Laboraui in gemitu meo lauabo per singulas noctes. i. per singulas culpas mortales: quod oportet confiteri quodlibet peccatum in specie. Quarta specialis oratio. ibi. Et capillis suis tergebat. Sic enim capilli consistunt in capite. ita et oratio in ore cum quo loquitur homo. Et sicut capilli sunt volantes. ita et verba oris volant in

aere. Qui diligit deum exorabit pro peccatis eius continebit se ab illis. et in oratione exaudietur. Ecce iij. Sexta corporalis afflictio. Et tangit ibi. Et osculabatur pedes eius. sicut labia in osculando amittunt colorem. sic corporalis afflictio. scilicet ieiunia cilicium facit amittere colorem. Item sicut in osculatione pedum oportet humiliari. sic in corporali afflictione corpus humiliatur. Unde dauid psalmo. xxxiij. Ego autem cum mihi molesti essent in diebus cilicium. humiliabam ieiunio animam meam. Septima est elemosinarum largitio. ibi. Et unguento ungebat pedes eius. Pedes christi tangentes terram sunt pauperes qui debent ungi elemosynis. Isti modo christus qui est rigidus ad puniendum efficit suavis et mollis ad miserendum. Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur. Marthe. v. Tercia causa que conuenit in remissione peccatorum est causa formalis perfectiua que est charitas siue dilectio: que dat perfectionem. Hoc ostendit ibi. Dimissa sunt tibi peccata multa. Nota quod dilexit multum. Unde sicut calor solis aer purgatur a nebulis. sic calor charitatis anima purgat et purificat a nebulis peccatorum formaliter. Et hoc dicitur per ysaiam. xliij. Deleui ut nubem iniquitates tuas. et quasi nebulam peccata tua. Ad differentiam in iniquitates et peccata. Iniquitates dicuntur peccata que sunt proximo: ut diffamare vel male tractare eum. et dicuntur iniquitates. i. iniquitates. Peccata vero dicuntur peccata. i. peccata acta: ut peccatum gula. accidie. viti dicte etc. Nota etiam differentiam in nubem et nebulam. Nubes dissoluitur vento aquilone. nebula autem a calore solis. Sic peccata dissoluitur primo vento aquilone. scilicet timore seruili quam timore damnationis homo incipit facere penitentiam. Deinde venit calor charitatis et dilectionis dei qui dissoluit peccata. Patet ergo que est causa formalis perfectiua remissionis peccatorum. Dic de magdalena quod venit in ipsa primo ventus aquilone. scilicet timor damnationis. Cum semel existens peccatrix ad inductionem sororis sue. scilicet Marthe veniret ad audiendum sermonem christi. in quo sermone ventus aquilone percussit ipsam in corde dei. Dimissa sera ego sum damnata etc. Et inde recedens cum lachrymis iuit ad domum suam. Et tunc venit ventus australis. scilicet dilectionis et amoris dei et deuotionis. Et ideo cantat ecclesia. Flauit auster et fugauit aquilonem quando lauit cor marie penitentis ymber sanctispiritus. et venit ad christum in domo Symonis. Huius autem ideo ordinauerat ut comedet iuxta portam. et quod porta esset aperta. et maria magdalena. venit flens. stans retro secus pedes domini. et in corde suo petiuit misericordiam dei et absolutionem a peccatis. quibus ore non loquitur. et sic amplius charitate inflamabat.

Tunc christus motus misericordia dixit sibi. Remittunt tibi peccata tua. Patet quod quod charitas est causa formalis perfectiua remissionis peccatorum. Ideo dicit deus. Ego super ipsum quem deloco iniquitates tuas propter me. et peccatorum tuorum non recordabor. per ysaiam. xliij. Quarta est causa finalis completiua. hec est fides de qua dicitur thema. Fides tua saluauit te. vade in pace. Quam peccatorum spiritus est in guerra cum deo quod diu est in statu peccati mortalis. Questio est tamen hic que quod christus attribuit saluationem celestem magis fidei dei. Fides tua etc. quam penitentia dei. penitentia tua etc. vel remissioni dei. remissio peccatorum te saluauit etc. Responsio. quod nulla penitentia potest remittere peccata nisi sit in fide fundata. ideo penitentia infidelium. scilicet iudeorum vel aliorum non remittit peccata: quod sine fide impossibile est placere deo etc. Item. Nota quod omnia opera penitentia fundantur in fide. unde peccatorum cognitio in fide fundatur. que dicitur quod hoc et hoc est peccatum. Item contritio ex fide est. que dicitur quod ex peccato mortali dicitur gratia et gloria et incurrit pena. ideo dolet. contristatur. et contritatur. Item propositum cauendi a peccatis. Item oris confessio est ex fide. que dicitur quod in confessione remittuntur peccata. Item ieiunare est ex fide. que dicitur quod non puniet in hoc mundo puniet in alio. Item de oratione. de elemosyna. de iniuriarum remissione ut deus remittat. Item restituere fidei est. que dicitur quod non dimittit peccatum nisi restituerit ablatum. Item communicare fidei est. que dicitur: Nisi manducauerit carnem filii hominis etc. Item. Ecce que dicitur tibi: Fides tua etc. in qua fundatur penitentia tua: te saluauit fecit. Fide purificans cor. da cor. Act. xv. Fide purificans. supple deus corda eorum. scilicet peccatorum. Ideo fundetis vos in fide dei. Credo in deum. mane et sero.

Feria sexta post Iudica.

Collegerunt pontifices

ces. i. pharisei. et pharisei. i. doctores et rectores populi. scilicet vtriusque brachii consilium aduersus iesum. Item. Sicut sancta mater ecclesia in die veneris sancta recitat passionem christi: put fuit executata et practicata. sic hodie ipsam recitat finem quod fuit ordinata tractata et diffinita per principes iudeorum et phariseos in consilio generali. Et de hoc erit sermo noster. sed primo salutes deo maria. De isto generali consilio in quo moris christi fuit ordinata tractata et diffinita per principes et phariseos ego notaui tria puncta in sancto euangelio. que sunt propositio maligna. diffinitio indigna. executio benigna. Primo notaui in sancto euangelio de isto consilio propositioem malignam. qua fecerunt contra christum. De qua dicit prima pars euangelii. Collegerunt pontifices. id est pharisei. et pharisei. id est doctores et rectores populi. et vtriusque brachii. consilium aduersus iesum. et dicebant. Quid facimus? quod hic homo multa signa facit. Si dimittimus eum sic: omnes credent in eum. Et venient romani et tollent locum nostrum et gentem. Ecce hec propositio maligna in paucis verbis aliquis ipsorum proposuit dei. Quid facimus? quod. quoniam dicitur tenemus consilia et nihil facimus. Iste homo destruit nos. Dedignabatur cum nomine prophanum. Iste homo multa signa facit. illuminat cecos. sanat contractos resuscitat mortuos etc. Ideo erat ei magis credendum quam moysi qui non fecit tot signa. patet Exod. iij. viij. et viij. Ideo si dimittimus eum sic. scilicet viuere. omnes credent in eum: tanquam in regem messiam. Et venient romani. qui destruent nos: et tollent nostrum locum et gentem ciuitatem hierusalem: put dicitur Dan. ix. Ciuitatem dissipabit plus cum duce venturo. et finis eius vastitas. Hoc fuit a saluatore predictum. Luce. xix. Videns iesus ciuitatem fleuit super illam dicens: Si cognouisses et tu. quod ecce venient dies in te etc. et non relinquet lapis super lapidem etc. Ideo dimissis omnibus alijs negocijs tractemus de isto homine quid fiendum est. Ecce hic propositio maligna. De isto maligno consilio prophetauit iam ante iste sanctus patriarcha Jacob. Qui quando dedit mori filijs suis congregatis dixit. Logre gemini ut annunciet vobis que ventura sunt vobis in diebus nouissimis. Gen. xlix. Nota que ventura sunt vobis contra iudeos qui aliter exponunt. In diebus nouissimis. scilicet regis messie qui in vltima etate mundi erat venturus. De quo per ysaiam. ij. Erit in nouissimis diebus preparatus mors domus domini in vertice montium et eleuabitur super colles. et fluent ad eum gentes. omnes iudei et expositores christiani exponunt hoc de christo. Et Jacob filijs suis nunciavit sigillatim dei. vni post alterum que ventura erant in sua tribu. scilicet illa maiora. Et voluit quod symeon et leui venirent simul coram eo: quod ambo simul essent participes in eodem crimine. Quibus dixit symeon et leui fratres vestra iniquitatis bellantia. In consilium eorum non veniat anima mea. et in metu eorum non sit gloria mea: quia in furore suo occiderunt virum. i. christum virtuosum. quem dauid vocat dominum virtutum. et in voluntate sua suffoderunt murum. Maledictus furor eorum quod peritiam. et indignatio eorum quod dura. Diuidat eos in Jacob et dispdam eos in israel. Gen. xlix. Nota symeon et leui fratres non solum generatione: sed etiam malicia et unitatione. Ideo dixit christus eis

runt contra christum. De qua dicit prima pars euangelii. Collegerunt pontifices. id est pharisei. et pharisei. id est doctores et rectores populi. et vtriusque brachii. consilium aduersus iesum. et dicebant. Quid facimus? quod hic homo multa signa facit. Si dimittimus eum sic: omnes credent in eum. Et venient romani et tollent locum nostrum et gentem. Ecce hec propositio maligna in paucis verbis aliquis ipsorum proposuit dei. Quid facimus? quod. quoniam dicitur tenemus consilia et nihil facimus. Iste homo destruit nos. Dedignabatur cum nomine prophanum. Iste homo multa signa facit. illuminat cecos. sanat contractos resuscitat mortuos etc. Ideo erat ei magis credendum quam moysi qui non fecit tot signa. patet Exod. iij. viij. et viij. Ideo si dimittimus eum sic. scilicet viuere. omnes credent in eum: tanquam in regem messiam. Et venient romani. qui destruent nos: et tollent nostrum locum et gentem ciuitatem hierusalem: put dicitur Dan. ix. Ciuitatem dissipabit plus cum duce venturo. et finis eius vastitas. Hoc fuit a saluatore predictum. Luce. xix. Videns iesus ciuitatem fleuit super illam dicens: Si cognouisses et tu. quod ecce venient dies in te etc. et non relinquet lapis super lapidem etc. Ideo dimissis omnibus alijs negocijs tractemus de isto homine quid fiendum est. Ecce hic propositio maligna. De isto maligno consilio prophetauit iam ante iste sanctus patriarcha Jacob. Qui quando dedit mori filijs suis congregatis dixit. Logre gemini ut annunciet vobis que ventura sunt vobis in diebus nouissimis. Gen. xlix. Nota que ventura sunt vobis contra iudeos qui aliter exponunt. In diebus nouissimis. scilicet regis messie qui in vltima etate mundi erat venturus. De quo per ysaiam. ij. Erit in nouissimis diebus preparatus mors domus domini in vertice montium et eleuabitur super colles. et fluent ad eum gentes. omnes iudei et expositores christiani exponunt hoc de christo. Et Jacob filijs suis nunciavit sigillatim dei. vni post alterum que ventura erant in sua tribu. scilicet illa maiora. Et voluit quod symeon et leui venirent simul coram eo: quod ambo simul essent participes in eodem crimine. Quibus dixit symeon et leui fratres vestra iniquitatis bellantia. In consilium eorum non veniat anima mea. et in metu eorum non sit gloria mea: quia in furore suo occiderunt virum. i. christum virtuosum. quem dauid vocat dominum virtutum. et in voluntate sua suffoderunt murum. Maledictus furor eorum quod peritiam. et indignatio eorum quod dura. Diuidat eos in Jacob et dispdam eos in israel. Gen. xlix. Nota symeon et leui fratres non solum generatione: sed etiam malicia et unitatione. Ideo dixit christus eis

Job. viij. Cios. s. pharisei de tribu Symeon
z pncipes de tribu Leui: vt dic beat' hiero-
nym'. ex pte dyabolo ellis. Jo dixit eis Ja-
cob. Symeon z leui frēs. s. filij dyaboli homi-
cide. vasa indignitatis bellātia. s. ptra xpm. i. cōs-
liū eoz zc. occiderūt virū. i. xpm. Et loquit' d'
p'terito de hoc qd erat futuruz ex certitudine
pphetie. suffoderūt murū. i. fidem catholicā
quā xps fundauit. Et duodecim turres fecit.
scz duodecim articulos fidei. Hūc murū suffo-
derūt pncipes z pharisei in sua volūtate z nō
in rei veritate. qz nō potuerūt destruere fides
catholicā. Diuidā eos in Jacob zc. qz ex isto
peccato iudei fuerūt diuisi z disp'si p vniuer-
sum mūdū. Nota hic diuinā iusticiā. Isti iu-
dei tractabāt mortē xpi vt cōplacere roma-
nis. ne romani veniret cōtra eos. z nō timue-
rūt displicere deo occidendo filiū suum. Sed
iuxta regulā theologie. Per que qd peccat p
hec z torquet. Sap. xj. Itē Aug'. De pena
tua peccatū tuū accusa. qz p romanos de' de-
struxit eos. s. p Tytū z Vespasianū. Et sicut
iudei vendiderūt chāstuz. xxx. argenteis. sic
romani vendiderūt. xxx. iudeos p vno dena-
rio. Et tota ciuitas hierusalē fuit fundit' per
romanos destructa. z oēs iudei vel occisi vel
venditi ppter mortē chāsti. Adoralit' ha-
bemus hic doctrinā. Si vultis q de' nō det
punitiōe vel destructionē. caueatis ne amo-
re vel timore alicui' faciāt aliqd d' deū. verbi
grā. Laueāt seruitores vel famuli vt nō ptra-
deū cōplacēt suis dñis z mgris. als dñs p-
uocabit eos d' eos. Ista est causa quare in cu-
rijs dñoz illi qui sunt ab eis magis dilecti ve-
niūt ad malū finē z destructionē. Idē de do-
minis d' deū cōplacendo subdit' nō puniēdo
ipfos fm qd iusticia requirit. qz surgūt cōtra
eos z sunt eis pditores. Iuxta regulā. Per q
qd peccat zc. Idē de mulierib'. Laueat mu-
lier ne amore vel timore cōsentiat viro de cor-
pore suo aliquid ptra deū zc. qz als deus pro-
uocabit sibi virū zc. Per oppositū. caueāt vi-
ri ne ad cōplacendū vxozib' in ornāmētis et
vanitatib' faciāt d' deū. s. v'furas. furta zc. als
deus puocabit mulierē aduersus virū. qz fa-
ciēt aliqd ptra honorē viri. Idem de filijs er-
ga parētes z ecōuerso. Scdm deū pōt homo
cōplacere oib' sed nō d' deū. als zc. Auētas
Dauid ps. lvi. Deū nō inuocauerūt illic trepi-
dauerūt timore vbi non fuit timor. qm deus
dissipabit ossa eoz qui hominib' placent. cō-
fusi sunt. qm deus sp'cruit eos. Nota ossa eo-
rū. i. bona spalia quib' sustētāmur: vt homo
sustētāf ossib'. qui hominib' placēt. s. ptra deū
pphetia fuit dauid illoz iudeoz de p'silio di.

*Tamē ut timo-
re alioz p'p'el
d' facit d' d' d'
uz p'p'el.*

Quid facim': qz hic homo multa signa facit.
Adoraliter. sic rex dat certū signū vel diuī
suū suis militib'. vel sicut pastor s'gt oues su-
as certo signo. ita xps suis electis dat tria si-
gna spiritualia. s. signū creatiōis. adoptionis
signū recōciliatiōis. Prīmū signū est imago
dei exp'ssiuū trinitatis. s. memoria. intelligen-
tia. z volūtas. Hoc signū dat a deo in creati-
one aie quēadmodū rex in moneta quā facit
auri z argēti imp'imit suā imaginē. Sec' in
alia moneta de cupro vel stāno. Sic deus ab
initio fecit monetā de plūbo siue stāno. s. crea-
turas irracionales. Deinde fecit monetaz de
auro. s. hominē z imposuit signum imaginis.
Qm sicut deus vn' est tres p'sone. ita anima
vna est tres potentie. Gen. ix. Ad imaginem
dei quippe factus est homo. De isto signo dic'
Dauid. Signatū est sup nos lumē vult' tui
dñic. nō dic' infra nos. s. in carne. nec intra nos
scz in sensualitate. s. sup nos. s. in aia in q' de'
scz imp'imit memoriā. fili' intelligentiā. spiri-
tussanc' volūtate. Et iste tres potentie sunt
vna aia: sic p' fili' z spūssanc' sūt vn' deus.
Ihec imago ē pulcherrima qm ē sine pctō. Sz
deturpat' horribiliter ex peccato mortali. Sz
hoc signū nō sufficit ad saluationē. Secūdū
signū dic' adoptiōis qd datur in baptisimo.
Doctrina est in sc'tā theologia. qd i baptisimo
dat' quoddā signū in aia qd a sanctis docto-
ribus dic' caracter. pulchrū signū ad instar
stelle i fronte. Ideo Johānes baptista z vir-
go Maria voluerūt baptisari a xpo. licz fu-
sent sanctificati in vtero matris vt haberent
signū caracteris. De isto signo dicit aplūs ali-
quib' quos baptizauerat. Redentes signati
estis spū p'missionis sancto q est pign' heredi-
tatis nostre. Ephe. i. Nota. pignus heredi-
tatis. Qui tenet pignus secur' potest esse de
debito p'misso. Ita signū caracteris est signū
certū de gloria habenda. Ideo pueri nouiter
baptizati qm decedunt ad portā paradisi osten-
dunt signū. z statim habent ingressum. Ideo
dicit: pign' hereditatis. Ex pmo signo null'
psequit' hereditatē paradisi: sic nec fili' bastar-
dus hereditatē p'ris quātūcūqz assimilet p'ri
ppter h' pueri qm moriunt' añ baptismū tāqz
bastardi nō cōsequunt' hereditatē paradisi. licz
assimilent' deo ex pmo signo: qz non sunt filij
legitimi p baptismū. Ideo dicit xps. Amen
amen dico vobis: nisi quis renatus fuerit ex
aqua z spūsancto nō pōt intrare in regnū dei
Job. iij. Terciū signū est recōciliatiōis. qd
datur in penitētia quādo deturpati estis p'i-
mis duob' signis p peccata: homo recōciliat'
deo p verā penitentiā cōterendo de peccatis

*Signa data
fuit baptiza-
ta a xpo.*

cōfitendo etiā qn p'fessor absoluit tunc dat in
aia quoddā signū qd dic' ornatus ad iustar
vnius pulchri crinalis qd portat a nobili do-
micella in fronte. qd signū qm videt a demo-
nib' qm aia p mortē egredit' de corpe demo-
nes fugiūt: z in receptiōe vni' signi duo alia
signa pulchrificānt z decorānt. Hoc signum
petebat dauid a deo di. Fac mecu' signū i bo-
no vt videāt q me oderūt. s. demones. z con-
fundānt. qm tu dñe adiuuisti me z cōsolatus
es me. ps. lxxxv. Dicat quō in morte veniūt
demones vt tollāt aiaz tuā. Sed xgo maria
obtinuit p gratia singulari q i morte sua nō
videret demones. In hoc pūcto oportet nos
venire z in isto cōsictu z nescim' si hodie vel
cras. s. qm aia portat secū h' terciū signum. de-
mones cōfusi fugiūt. z angeli boni ipam reci-
piūt z associāt. Ideo oīno habeam' h' terciū
signū. Ecce qre dic' hic hō. s. xps verus deus
z hō. multa signa facit i suis ouib'. i. electis.
nō solū signa corpalia. s. etiā spūalia. hec tria
p'dicta. Secūdo notau' in euāgelio de illo
cōsilio diffinitionē indignā: qz indigne z iniu-
ste fuit ibi cōclusū et diffinitū q xps moreret'.
De h' dic' secūda ps euāgelij. Un' aut' ex ipis
Cayphas noie cū eēt pontifex anni illi' dixit
Cios nescitis quicūqz nec cogitatis: qz expedit
vobis vt vn' hō moriat' p plo: ne tota gens
pereat. Hoc aut' a semetipō nō dixit: s. cū esset
pontifex anni illi' pphetauit. qz ihs moritur'
erat p gente. et nō tm p gente: s. vt filios dei
qui erāt dispersi congregaret in vnū. Ab illo
ergo die cogitauerūt vt interficerēt eū. Ecce
diffinitio indigna z cōclusio illi' cōsiliū. Nota
practice quō p'siliū currit de voce in vocē z q-
libet in loco suo dicebat votū suuz. Et videt'
q in isto p'silio erant diuisi. Quidā dicebant
q xps oīno moreret'. quoniā xps cōfundebat
eos corā populo. ideo zc. Quidā ad idem q
moreret'. Ratio est. qz totus plus sequit' euz
nobis dimissis z neglectis zc. Quidā autē q
erant p xpo sed occulte. sicut Joseph ab ari-
mathia. de quo Luce penulti. qui nō p'sensit
p'silio z actib' eoz. z gamaliel. de quo Act. v.
z Nicodem' de quo Job. iij. q dicebāt: cū tē-
pus messie sit cōpletū attēdatis ad signa que
facit. et ad testimoniū qd Johānes sibi fecit.
Nō audebant dicere clare q esset messias qd
occidissent eos. libēter tamē cum saluassent.
Item dixit Nicodemus de quo Job. vij. vbi
ait: Nūquid lex nra iudicat hominē: nisi p'us
audierit ab ipō. z cognouerit qd faciat. qm di.
fiat sibi processus fm legem. nec moriatur sic
subito. Hoc dicebat Nicodem' ad hunc finē
quia forte iterū cōuerterent' sicut miltri quos

miserant ad capiendū chāstū fuerunt cōuer-
si dicentes: Nunq' sic locut' est homo. Alius
dicebat q sufficeret pceptū penale ne de cete-
ro p'dicaret. Alius dicebat q teneret captus
vel arrestat' in suo loco de nazareth z suffice-
ret. Alius q p'ciperef plo ne audirēt ipm de
cetero. z sic cessaret sua predicatio paulatim.
Alius dicebat q mitteret in carcere cuz pane
z aqua vt moreret' ibi. Alius dicebat q cru-
larent eū de patria. Alius dicebat q captus z
ligat' mitteret romano impatozi cum p'cessu
quō faciebat ie regē iudeoz zc. Ali' dicebat
q recurreret sup h' ad Pylatū qui erat ibi p
impatoze: ita q in dicto p'silio nō erant cōcor-
des. Tūc cayphas qui erat pōtifer anni illi'
qui p'sidebat in p'silio. auditis votis z rōnib'
oim dixit: Cios nescit' qd qz. i. ignorātes estis
nec vos dñe Nicodeme datis bonū consiliū.
nec vos dñe talis zc. Et cōclūdit diffiniendo
di. Expedi vobis vt vn' hō moriat' p ploz
nō tota gens peat. Sup hoc dicit Job. Hoc a
semetipō non dixit: sed cū esset pontifex anni
illi' pphetauit q iesus erat moritur' p gente
quicūqz ibi fuit malicie fuit a caypha. s. q xps
moreret' vt saluaret sibi credētes z obediētes
hoc fuit a spūsancto qui pphetauit ore mali
pontificis. quēadmodū fuit locutus ore ani-
malis: vt patet de asino Balaā. Tūc dederūt
sententiā mortis cōtra xpm cū notario publi-
co mādantes q caperet vbiūqz inueniret. De
isto p'silio. pphetauit dauid di. Qm declina-
uerūt in te. i. ptra te. mala. cogitauerūt cōsilia
que nō potuerūt stabilire. i. refrenare. ps. xx.
imo vn' dicebat vnū. ali' aliud zc. Nota cū
dicit. Declinauerūt z nō tenuerūt. Declinatō
s. mgrāmati. fit p sex casus. s. nominatiuū. Sic
iudei declinauerūt xpm p sex casus. Prīm' ē
nominatiu' a nominādo. qm ipsi videbāt xpm
nomiabant ipm sic. Ecce homo vorax. pota-
tor: vini. z amic' publicanozū. Ath. xj. Nā
postqz chāstus fecit quadagesimā durā. dā/
do exemplū penitētie psonis cōtemplatiuisz
spūalibus postmodū incepit p'dicare z tenuit
vitā comunē comedēdo z bibendo cōmunia
exceptis carnibus. dando exemplū p'dicato-
ribus qui habēt laborare vt caueant ne ex ni-
mia abstinentia habeāt dimittere p'dicationē.
Ideo iudei dicebāt: Ecce hō vorax zc. Secū-
dus casus d' g'tūe a generando di. Nōne hic
est fabri fili'. nōne m' eius d' maria. z fratres
eius iacob' z ioseph. z symon z iudas. z sozo-
res ei' nōne oēs apud nos sunt. Unde h' hec
oīa huic Ath. xij. Tercius casus d' d'tūs a
dando. qz oēs g'as qd xps dabat interpreta-
bant in malum di. Hic nō eijcit demonia nisi

in beelzebub pncipe demonioꝝ Luc. xi. Idē de gratis spūalibus z remissioe pctōꝝ di. hic blasphemāt Ahar. ij. Quart⁹ casus dī accu-
sati⁹ ab accusando: qz accusabāt ipm de cri-
minibus lese maiestatis vt mozeret dicētes:
Hūc inuenim⁹ subuertentē pplm nostrū z phi-
bentem tributa dari cesari. z dicentē se regem
xpm esse. Luc. xxiij. Quintus casus dī voca-
ti⁹. a vocādo. dicētes veni demoniace. veni
samaritane. nōne bene dicim⁹ nos: qz samari-
tanus es z demoniū habes Job. viij. Sext⁹
casus dī ablati⁹. ab auferēdo. auferētes sibi
sanctitatē nō realiter. s̄ verbaliter di. Nos sci-
mus qz hic homo pctōꝝ est. Jo. ix. Nō est hic
hō a deo q̄ sabbatū nō custodit. Item auferē-
bant sibi pplm di. Quid eū auditis insanit et
demoniū habet Jo. x. Ecce quō declinauerūt
eū p omnes casus. Et ibo dixit ppha. Dñs
declinauerūt zc. Aporaliter nota hic sup h:
vt filios dei. i. pdestinatos cōgregaret i vnū.
id est in vnā ecclesiā ex iudeis z gentib⁹ con-
stitutā: vt esset vnū ouile sicut z vnus pastor.
Et inuenio q̄tuor cōgregatiōes sc̄tas a xpo
iesu. Prima de misericordia diuina. secūda d
iusticia vli. tertia de saluatiōe celesti. q̄ta de
damnatiōe eternali. Prima fuit qñ cōgregat
infideles z paganos ad vnū fidē. baptisimū.
veritatē z pacē. ad Ephe. iij. Un⁹ dñs. vna
fides. vnū baptisima. vnus deus z pf oim zc.
De ista cōgregatiōe dicit ipemet. Iherlm irim
q̄ occidis pphetas. quoties volui cōgregare
te quē admoduz gallina cōgregat pullos sub
alas: z noluiisti zc. Ahar. xxiij. Nota quō ad
instar galline q̄ hz pullos clamabat p̄dicādo
vt cōgregaret gētes s̄ alas. i. credētie z obe-
diētie. De qb⁹ dauid dixit: Sub ymbra alaz
tua. zc. Si q̄ volum⁹ euadere z fugere miluū
inferni ad instar pulloꝝ. ponam⁹ nos s̄ alas
christi. Secūda cōgregatio est iusticie vli. z
erit in die iudicij mortuo antixpo: tūc oēs cō-
gregabunt corā xpo. Rō. qz ipe dabit tūc re-
tributiōnē fm opa q̄ fecimus bona vel mala.
De ista cōgregatiōe auctas. Ahar. xxv. Lū
venerit fili⁹ homis in sede maiestatis sue. cō-
gregabunt ante eū oēs gentes. Tercia cōgre-
gatio de saluatiōe celesti erit: qñ xps dicet bo-
nis q̄ erūt a dextris. Venite bñdicti zc. Ahar.
xxv. qui statim virtute glie ascēdent i altū in
societatē xpi angeloꝝ z sanctoꝝ. De quo dicit
xps Ahar. xxiij. In tpe messis dicā messioꝝ
Colligite primū zizania z alligate ea in fasci-
culos ad cōburendū. triticū autē cōgregate in
horreū meū. Quarta cōgregatio erit de dam-
natiōe eternali. quando data a xpo sententia
damnatiōis contra malos di. Discedite a me

maledicti zc. oēs simul in corpe z aia cadent i
inferno. De ista cōgregatiōe auctas Ysa. xxiij.
In die illa visitabit dñs sup militiā celi in ex-
celso. z sup reges terre q̄ sunt sup terrā. Et cō-
gregabunt in cōgregatiōe vni⁹ fascis in lacū
z claudent ibi in carcere. et post multos dies
visitabunt. Tercio notau i sancto euāgelio
hodierno p̄secutiōnē benignā. i. ex pte xpi. qz
determinator cōclusio p̄silio. sciēs xps q̄ nodū
venerat t̄pus z hora passiōis sue recessit z ab-
scondit se. De h̄ die tertia ps euāgelij. Iesus
autē iam non palā ambulabat apud iudeos. s̄
abūt in regionē iuxta desertū in ciuitatē que
dicit Effrem. z ibi morabat cū discipulis suis
Ecce hic cōsecutiō benigna. qz dñs et creator
voluit cedere iudeis maliciosis z fugere in ci-
uitatē Effrē iux desertū postq̄ fuit data sentē-
tia mortis p̄tra eū. Aporaliter dat in h̄ no-
bis xps exemplū z instructiōnē fugiēdi moꝝ
tē spūalē: qz moꝝ corpalis nō pōt vitari. nec
pōt q̄s eā fugere. Nā in p̄sistorio sc̄te trinita-
tis dat sententia mortis p̄ peccatōrē. Auctas
Ezech. xvij. Aia q̄ peccauerit ipa moriet. nec
aliqs pōt se excusare de peccatis. Est q̄ nobis
remediū ad instar xpi fugere et ire in ciuitatē
Effrē. que interpretat fertis z abūdans. que
sigt penitētiā. q̄ fertis ē z abūdans i gratijs
virtutib⁹ z meritis i remissioe pctōꝝ. moꝝta-
liū q̄tū ad culpas: z etiā q̄tū ad penas. Au-
toritas. Omi habēti dabit. z abūdabit. ei autē
qui nō habet z qd̄ videtur h̄re auferet ab eo.
Ahar. xxiij. Nota. Omi habēti. i. verā peni-
tentiā dabit. i. remissio pctōꝝ z grā. ei autē q̄
nō habet. i. p̄nīaz. bona t̄palia. p̄latio. domi-
niū. diuitie. amici zc. auferent ab eo. i. p̄ moꝝ-
tē. Vel qd̄ videt h̄re. i. de bonis spūalib⁹ au-
feret ab eo. Et dicit q̄ ciuitas Effrē erat iux
desertū z pua ciuitas depopulata. Quia cui-
tas p̄nīe q̄si deserta est. qz p̄uici habitāt in ea
imo a multis despiciat z dimittit. Jo dicit xps:
q̄ angusta est porta et arda via q̄ ducit ad vi-
tā. z pauci sunt q̄ inueniēt eā. Ahar. viij. Ibo
de penitētia dicit. In terra deserta inuia. i. si-
ne via. qz pauci inde trāseūt. z in aquosa. i. si-
ne aquis deliciaꝝ. Sed ecce bonū qd̄ p̄sequit
ex penitētia. sic in sancto apparui tibi: vt vide-
rem virtutē tuā z gloriā. ps. lxxij. Ideo christ⁹
Ahar. iij. Penitentiā agite. i. ad ciuitatem
Effrē cōfugite. si sententiā eterne mortis vul-
tis euadere. Deo gratias.

In vigilia palmarū. Sermo.

Subleuatis ocu-

lis ibs in celū dixit: venit hora cla-
rifica filiū tuū. Jo. xviij. Totū san-

ctū euāgelij hodiernū est vna deuota z san-
cta ofo quā xps fecit corā discipulis suis i no-
cte passiōis. Et cōtinent tria p̄cta in euāge-
lio. i. dispositio pueniēs. postulatio sufficiēs.
allegatio pficiēs. Primo xps disposuit corp⁹
cū aia cōueniēter. Secūdo postulauit suffici-
enter. Tercio allegauit prudēter. Hec tria d̄
quibet obseruare in sua ofone si cupit a deo
exaudiri. Hec tria ostēdunt subtilitē i thema-
te pposito. p̄mū ibi. Subleuatis oculis ibs.
secūdū ibi. Dixit. i. ofonem suā postulādo p̄ri-
terciū ibi. Venit hora clarifica filiū tuū. Ecce
hic petitio sufficiēs. Primo dico q̄ i sancto
euāgelio ostēdit de deuota oratiōe xpi disposi-
tio pueniēs necessaria oratiōi. i. gestus corpis
Aodus cōueniēs necessari oratiōi int alias
est eleuare oculos versus celū. Rō. qz fm Da-
malescent oratio est ascēsus mētis in deū. Lō-
uenit ergo vt corpus cōcordet cuz aia. Quia
sicut aia eleuat oculos spūales in deū q̄ etiā
corp⁹ eleuet oculos carnales vsus celū. De h̄
habem⁹ exp̄imentū in natura de brutis aiali-
bus. que qñ sunt i magna necessitate eleuant
oculos vsus celū instinctu nature q̄si petētes
auxiliū creatoris. Nō de h̄ historiā Jobel. j.
De magna siccitate et fame q̄ fuit i t̄ra p̄mis-
sionis. int̄m q̄ iumēta non inueniebāt herbā
ad comedendū. nec aquaz ad bibendū tanta
erat sterilitas z siccitas fontiu. int̄m q̄ aialia
ibant cōgregata q̄si homies faciētes p̄cessio-
nem mugietes z vsus celū oculos leuātes. q̄-
si a deo auxiliū petētes. Dicit textus: Bestie
agri q̄si area sitiens ymbre suspexerūt ad te.
qm̄ siccati sunt fontes aquarū. et ignis deuo-
rauit speciosa deserti. Jobel. j. Nota. suspe-
xerunt. id sursum aspexerūt. Ratio. qz qñ ille
qui habet clauas ad panes vl̄ vinū est crude-
lis filijs z seruitoꝝ dñi: qz nō vult eis dare
panē nec potū. Remediū qd̄ habent filij z ser-
uitores est recurrere ad patrē. Sic totus mū-
dus est dom⁹ dci. Ancilla seu captiua cui do-
min⁹ cōmisit clauas panis vini et fructuū est
natura. sic em̄ ordinauit deus q̄ p man⁹ suas
habeam⁹ oia necessaria vite hūane. Nos dō
sumus filij z seruitores dñi quib⁹ q̄siq̄ ancilla
illa. i. natura est aspera z dura z rudis. qz nō
vult dare vinū. aquā. blada. Ibo recurrēdū
est ad patrē sicut fecerūt aialia. Idē z fecerūt
aues. Unde semel deus fecit Job questionē
di. Quis p̄parat coruo escam suā quādo pul-
li eius clamāt ad deū vagietes eo q̄ non ha-
beant cibos. Job. xxxviij. Nota sup hoc di-
cunt glofe z postille q̄ coruus est multū zelo-
tipus de vxore sua. z quādo filij incipiūt ha-
bere plumas tūc plume sūt q̄si albe ad modū

cinerū. tunc coruus dubitās an sint filij sui nō
vult eis p̄uidere. nec p̄mittit q̄ m̄ ministret
eis cibū quousq̄ mutāt plumas z efficiunt ni-
gri. z interim trāscunt plures dies. de quo vi-
uūt tūc. dicit q̄ suspiciētes vsus celū clamāt
z deus mittit eis roꝝe de quo viuūt. De h̄ in-
terrogauit deus Job di. Quis p̄parat coruo
zc. Et nesciuit r̄ndere. Sed huic quēstioni re-
spōdit Dauid di. Qui dat iumētis escā ipsoꝝ
rū z pullis coruoꝝ inuocātibus eū. instinctu
naturali. Qui. i. deus dat. Nota etiam hic q̄
dicit beatus Hieronym⁹ se inuenisse in anna-
libus hebreoꝝ de piscibus maris. qz p̄ decē
dies ante diem iudicij leuabunt se sup aquas
maris clamātes versus celū magnus clamo-
ribus. quos nemo intelliget nisi deus. Quā-
to ergo magis nos qui habem⁹ rōnem et in-
tellectū debem⁹ ad ipm recurrere in necessita-
tibus nostris z piculis leuantes oculos n̄fos
versus celū orando zc. Autoꝝitas. Lū igno-
remus quid agere debeam⁹ hoc solū habem⁹
residui: vt oculos nostros dirigamus ad te.
Uerbū fuit illius sancti Iosaphat. ij. Paral.
xx. Ideo Dauid. Ad te leuauit oculos meos
zc. Hunc modū seruauit christ⁹ in nocte pas-
sionis quādo iam iudei veniebāt ad capien-
dum eū. ipse subleuatis oculis in celū dixit. i.
orationē suam. dans nobis exemplū vt i no-
stris necessitatib⁹ z piculis idem faciam⁹. ta-
mē nō sunt dimittēda oia remedia naturalia
si haberi possunt. si dō haberi nō possunt de-
bem⁹ recurrere ad deū qui nunq̄ deficit. nisi
sit defectus noster: qz eleuam⁹ oculos corpo-
raliter versus ad celum sed non cor. imo sunt
multi qui dicunt: Pater noster. ore. vel Ave
maria. z in corde cogitant de coquina vel de
taberna. hic est vna de rōnibus quare deus
non exaudit oratiōes nostras. nec p̄cessiōes
quas facimus: quia nō dicim⁹ bene oratiōes
z letanias ore z corde. Ostendo tibi dictū: qz
distincte z reuerenter supplicat pape vel regi
als indignat vel nihil obtinet. imo sunt mul-
ti qui quādo habent dicere officij querūt lo-
cum inquietum vt nō habeant occasiōē cogi-
tandi que dicunt vt plateā. Secus fuit an-
tiquitus. Ideo tūc exaudiebant statim a deo
z habebant remediū z modo nihil. imo ma-
lum multiplicat. Ideo apostolus. j. Corinth.
xiiij. Si ozem lingua. suple tm̄. mens mea si-
ne fructu est. Propter hoc dixit iesus iudeis
orantibus solum ore. Populus hic labijs me
honorat. cor autez corū longe est a me. Quia
vnus cogitabat de coquina: alius de taber-
na: alius de foro z cetera. Ideo sine causa co-
lunt me. id est sine vtilitate. Ahar. xvi. xv.

Si ergo vultis exaudiri in vris oronibus. etc/ uate sil' oculos corporis et aie vsus celu. Et hec est dispositio conueniens qua tenebat etia rex David di. Ad te leuauit oculos meos q hitas i celis. Ecce sic oculi etc. Ad practice quo serui respiciunt man' dñi. s. qñ eis bñfaciet. Ides de ancilla i manib' dñe. Secudu qd requirit deuota et pfecta ofo e postulatio sufficiens. qd in oratioe ho dy petere p se pmo. deinde pro alijs. Sic fecit xps postq disposuit corpus in gestu tuc petijt sufficiter et coplete. Prio p se di. Pat' venit hora. s. passionis. clarifica filiu tuu. vt filiu tuu clarificet te. qz glla filij redudat i gloria pris. Clarificare id e qd gllificare: vt dare cognoscat. Nota. x. clarificatioes qe xps petijt in quatū ho z obtinuit iux. x. humilitates qe i passioe habuit z sustinuit. Prima clarificatio q ex q hūiliabaf vt patere in cruce petebat vt exaltaret z clarificaret in celo p signa diuinitus ostēsa. Qd copletu fuit qñ in passioe tenebre facte sunt sup vniuersā terrā. z sol obscurauit se. Ath. xvij. quasi dolerent serui de morte dñi sui induētis se de nigro. Ecce pma clarificatio ofidēs creature q ille q patiebat erat creator. Secudo petijt vt clarificaret i terra. Ex quo hūiliabaf i terra p passionē. Qd copletu fuit qñ terra mota est. z petre scisse sunt. z monumēta apta sunt. Ath. xvij. Tercio vt clarificaret in inferno ad quem descendebat. Quod copletu fuit qñ anima xpi in lymbo dedit gloriā sanctis patrib' ibi existentib'. Et multa corpora sanctorū qui dormiebāt surrexerūt. sic Abaā Isaac Jacob David. z apparuerūt multis in ciuitate reuelātes gloriā quō habebāt i lymbo. Quarto vt clarificaret in cordib' romanorū sub quib' hūiliabaf patiendo. Qd copletu fuit qñ Lenturio z alij viderūt q fiebat dixerūt. Vere fili' dei erat hō iste. Ath. xvij. Quito vt clarificaret in cordib' iudeorū. qui crāt vltra centū mille in illa plebe. s. in mōte caluarie. qui venerant ppter festum pasce in hierlm. Qd copletu fuit qñ ois turba eorū q simul aderant ad spectaculū illud. z videbant q fiebant: pcutientes pectora sua reuertebant. s. illuminati. Luc. xxiij. di. Q mi feri qd fecim'. Item Iatro fuit clarificatus in suo intellectu di. Admēto mei dñe dū ve. etc. Sexto vt clarificaret in corpore qd humiliabaf ad sustinēdum flagella. clauas. coronam spinarū. Ideo pater clarifica filiu tuu. Qd copletu fuit in resurrectione qñ surrexit gloriosus. impassibilis etc. Ro. vi. Christus resurgens ex mortuis. iam non moriet. mors illi vltra nō dñabit etc. Septimo vt clarificaret

in aplis z discipulis di. Pater venit hora. scz dispsio aplorū q pdiderunt fide. Qd copletu fuit qñ in die resurrectionis apparuit eis: z gauisi sunt discipuli viso dño. z illuminati fuerūt in vera fide. Job. xx. Octauo vt clarificaret in angelis sub quib' hūiliabaf ad recipiēdū cōfortationē dicēs: Pater venit hora vt sim cōfortatus ab angelo. Ideo clarifica filiu tuu. Qd copletu fuit in die ascensionis qñ ascendit sup oēs angelos Ephe. j. Construens euz in celestib' ad dexterā suā sup omnē pncipatū virtutē z dñationē z omne nomē qd noiat. nō solū in hoc seculo sed etiā i futuro. Nono in omnib' gentib' mūdi di. P' venit hora. scz vt hūilier s' omnib' gentib'. Ideo clarifica filiu tuu: vt cognoscat p fidē z honoret ab oibus. Qd copletu fuit tpe aplorū qñ in omnē terrā exiuit son' eorū. Decimo vt clarificet in iudicio di. P' venit hora. s. hūilitatis vt iudicer ab homib'. clarifica filiu tuu vt sit iudex oim creaturaz. Phil. ij. hūiliauit seinetipm factus obediēs vsqz ad mortē etc. ppter qd z de' exaltauit illū etc. Adoraliter creplo xpi si volum' exaltari in paradiso hūiliemus nos i hoc mūdo. qz qui plus se humiliat in h' mūdo magis exaltabit in alio. Nota ad hoc disputationē z questionē aplorū in via ds iporū eēt maior in paradiso. Ath. xvij. Et qlibet fecit suā rōncm. Primo sanct' Petrus q erat vicarius xpi. Et nota quō de' posuit exaltationē z maioritātē in virtute hūilitatis q ab omnib' pōt haberi. Secudo xps in sua ofone postulauit sufficiter p nobis qñ dixit: Sic dedisti ei potestātē omnis carnis: vt omne qd de disti ei p pdestinationē det eis vitam eternā. Nota. sicut dedisti ei. s. filio tuo xpo (qz de se loquebat) potestātē omnis carnis. In sacra scriptura tam in veteri testamēto q in nouo testamēto caro sumit pro homie. David ps. lxvij. Ad te ois caro. scz humana. veniet. scz ad iudiciū. Itē Ysa. vlti. Veniet ois caro vt adoret coram facie mea. Item Job. j. Verbū caro factū est. i. fili' dei hō factus est. Dicit qz Dedisti ei potestātē ois carnis hūane. Unde David. Dia subiecisti sub pedib' ei' etc. Ad hic qñ qz pditiones gentiū in h' mūdo. Prima ibi. Oues. q signāt simplices psonas z ignorātes. pcepta dei seruātes. tales dicunt oues pastoris xpi. Secuda ibi. boues. q signāt psonas pfecte vite. que habēt duo cornua. s. sane doctrine z sancte vite. qd pcutiūt gētes mūdanas. dādo exemplū bone vite. z arant terram corporis vt faciant fructū penitētie. sed nō portāt onus. s. plationū nec diuitiarū. Nota cum dicit. boues vniuersas in feminino et nō

in masculino genere: qz vacce. i. psona spūa/ les z pfecte dat de lacte vberū veteris z noui testamēti pdicādo etc. Tercia ibi. insup et pe/ cora campi. q sunt infideles. q subiiciunt xpo siue velint siue nolint. licz mō ipm negēt dicē: do: nolunt eū. Quarta ibi. Volucres celi. s. ptemplatiui. q volant in altū ad instar auuū. Quia ibi. Et pisces maris. s. negociatores. Qes isti subiiciunt xpo dño. Ecce qre dicit: Dedisti ei potestātē ois carnis. Hec potestas ei fuit data quā de' pf in cōsistorio trinitatis ordinauit q ei' fili' incarnaret. tūc fil' ordinauit curiā sui pmo geniti vt tales eēt piliarij scz pfiarche. pphe. apli. eius milites sūt. martyres camerarij z scutiferi: vt daret eis vitam eternā. qz p meritū passiois habem' introitū ad gloriā quā amiseram' p Adā. Auroitas. Quos psciuit z pdestinuit pformes fieri imaginis filij sui vt sit ipse pmo genit' i multis fratribus. ad Roma. viij. Sicut qz xps i sua oratioe petijt. x. clarificatioes. sic etiā postulauit p suis a pfe sibi creditis z ordinatis p pdestinationē vt daret eis vitā eternā. Et declara/ uit qd est vita eterna di. Hec e vita eterna vt cognoscat te solū verū deū z quē misisti ihm xpm. Lōtra errores iudeorū qui ponūt suam gloriā in ipm leuiathan z in abūdantia bonorū tpaliū. Et agarenorū q ponunt eā in melle lacte. z in mulierib' vginib' etc. Lōtra quos dicit xps. hec est vita eterna. Nota. solū verū deū. Sup h' dicit Arius heretic' q sol' p' est verus de'. cū dicit: solū verū deū. Sed nota qz hec dictio exclusiua solū pōt addi subiecto vel pdicato. ita qz pōt esse de subiecto vel pdicato excluso. Sic si ego dicerē vni iurato hu/ ius ville. vos sol' estis iuratus. s. excludēdo alios. z tūc esset falsa. Sed a pte pdicati esset vera: dicēdo. vos estis iuratus solū. s. excludēdo alia officia. Et tūc esset vera. Idem de ista vt cognoscat te solū verū deū. excludēdo humanitātē. z tūc est vera. qz p' est solū de'. qd nō est hō. Ides de spūsancto: s' fili' nō est de' solū. s' est de' z hō. sic de illo q eēt baliu' z iuratus nō est verū dicere. vos estis iuratus solū. qz etiā e baliu'. In h' g cōsistit glla. vidē xpm verū deū z hoiem. Ecce quō petijt xps gliaz p suis pdestinatis. Questio. si dicat. Quare oportebat eū petē si pdestinati erāt. qz pdestinatio infallibilis est. Sed stulta est h' questio. Rō. qz si aliq's dñs ordinauit facere aliq'd instrumentū. ad qd faciendū iaz se pparat notari' iam recipit pagamentū. incaustu etc. Si dicere' notario qre recepissis pagamentū. calamū. z h'mōi. respōderet qz ideo: qz alit' instrumentū nō pōt scribi. Idē de diuina pdestina/

tionē. instrumenta qb' diuina pdestinatio cō/ plet' z pficiat: sunt passioz mors xpi. ofo. bona opera. bona vita homis. z penitētia. pteri de peccat'. cōfiteri etc. Ista sunt instrumenta qb' pdestinat' venit ad effectū pdestinationis. Dicit quidā. Quid oportet me facē penitentiā qz si pdestinat' suz etc. Dic quō i libro vite nō scribit'. talis erit saluus: s' etiā p omi' rō. s. opa z via ex quib' saluabit'. Verbi grā. Talis saluabit'. qz statim baptizat' moriet'. Si dicat'. Quid oportet ipm baptizari. Rō. qz illō cadit sub pdestinatioe. Itē talis saluabit' qd humiliabit' talis: qz restituet. Idē de pscitis. non solū scribit'. talis damnabit'. sed etiā scribitur rō z causa qre damnabit'. Sciens ergo xps qz pdestinati veniēt ad gloriā p suā orationē z passionē. ideo orauit. Gregori' i pmo dyalogo. Ipsa eterni regni pdestinatio sic e ab omnipotēti deo disposita: vt ad hāc electi ex labore pueniant. quatin' postulando mereant accipere quod eis omnipotēs deus ab eterno disposuit donare. Adoraliter. Si/ cut christus curauit nō solum de se. sed etiam de suis ad pcurandum eis saluationem. Sic quilibet domin' et paterfamilias non solum tenet saluare seipsum. sed etiā tenet pcurare saluationē suis famulis et domesticis. Inducant' domini vt inducant suos captiuos z infideles ad baptismū. Item qz filij et famuli et ancille audiant missam. confiteant'. cōmunit' cent quolibet anno. Alias dicit scriptura. j. Thimo. v. Si quis suorum et maxime domesticorū curam non habet fidem negauit. z est infideli deterior. Tercius punctus orationis xpi fuit allegatio prudens. Qm sicut domini iuriste quando volunt aliquid obtinere coram iudice: allegant sua iura privilegia z cōsuetudines. Sic christus in sua ofone allegauit di. deo patri. Ego te clarificauit sup terrā. scz veritatē fidei hominib' docendo. opus cōsummaui qd dedisti mihi vt factam. scz passiois: qz eius passio iam incipiebat. qua pacta dixit: Lōsummatū est. Job. xix. Pro se allegauit solum obedientiā di. Manifestaui nomen tuū hominib'. quos dedisti mihi de mūdo. Tui erant et mihi eos dedisti: et sermonē tuū seruauerūt etc. Sequit'. Verba qz dedisti mihi dedi eis. z ipsi acceperūt et cognouerūt vere. quia a te exiui. et crediderūt quia tu me misisti etc. vsqz in finem. vbi p nobis in ratione exauditionis allegat credentiā z obedientiam. Nota. Ego te clarificauit. quia deus pater ante aduentum christi non cognoscebat ita distincte sicut modo. nec etiam spiritus sanctus. Ideo petebat filius vt pater etiā ipsum

clarificaret p aliqua magna miracula sic fecit in dictis decē clarificatiōib⁹. q dare ostēdūt ipm esse verū filiū dei. Et p se allegauit obediētiā: qz fuit obediēs deo pfi cōplēdo opus sibi cōmissū. z fundat i ista lege. Sz qz peccatores nō audit de⁹. Jo. ix. p nobis allegauit duo. s. legē de obediētia. ibi. fmonē meū fua uerūt. Et legē de credētia. ibi. Et crediderūt qz tu me misisti. Si dicat: Quare xps nō allegauit credentiā suā. Rñso. q xps nō hēbat fidē. Rō. qz fides ē credere qd nō uides. sed xps uidebat oīa clare iā ab instāti pceptiōis. f nos nō uidem⁹ clare. ideo allegauit p nob credentiā z obediētiā. De his duob⁹ legibus dicit Jo. Si cor nrm nō respēderit nos: fiduciā hēm⁹ ad deū: vt qdqd petierim⁹ accipiem⁹ ab eo. qm mādātā ei⁹ custodim⁹. z ea q se placita corā eo facim⁹. j. Jo. iij. Ex p̄dictis p̄z q habem⁹ duos modos allegādi in orōne. s. p obsecratōez z p ḡfariūactionē. Si aut vult allegare p legē credētie attēdati vt alleget bñ p modū obsecratiōis. fm qd dicit Grego. in letania. allegando illud qd hō credit de deo. ita dicendo. Dñe p maiestātē vestrā triū psonarū et vni⁹ dei dētis mibi h vel illud. h mō allegat illud qd hō credit de deo. Itē. Dñe p hūilitatē vestrā supbndicte incarnatiōis dētis virtutē hūilitatis. Itē. Per v̄ginitatē matris v̄re dētis mibi v̄tutē castitatis. Itē. Per passiōē vestrā dētis mibi virtutē patiētie. h mō obsecrādo homo allegat illa q credit. z ē bonus modus orādi. Non dicatis vos. Dñe ex quo credo triunitatē vestrā vel incarnatiōez vestrā: ideo faciāt mibi hoc vel illud. qz non allegaretis bñ. Secūdu⁹ mod⁹ bonus est p gratiarūactionē allegādo illa q fecistis p deo fm legē obediētie. Sz in mō allegādi fm hāc legē req̄rit magna cautela: qz taliter possētis allegare p legē obediētie q pderetis v̄rim p̄cessum vel taliter q lucrabimī. Si aut allegatis illa q fecistis p bono. z petitis vt p̄pterea faciat vobis ḡfaz quā petistis: q̄si teneat h facere vobis ex his q vos fecistis p eo. male allegaretis z pderetis placitatiōez vel p̄cessuz. sic fecit ille pharise⁹ de q Luc. xvij. q dixit: Dñe nō sum sic ceteri hoīm: ieiuno bis in sabato: decimas do oīm que possideo. bonā legem allegauit. sed non bono mō. Ideo h fuit reprobat⁹ z p̄didit placitatiōē vel p̄cessuz. Sed bon⁹ modus allegādi p ḡfariūactionē est dicere. Dñe vos mibi fecistis magnā gratiā: qz posuistis me in sancta religione. Ideo dñe faciatis mibi talē gratiā zc. Idē de alijs virtutib⁹. Ideo dñe placeat vob facere mibi talē gratiā quā peto. Iste est bonus modus.

Idē debet facere p̄sbz. nō alleget ex pte sui dicendo. Dñe amore v̄ri ego me ordinaui. vel celebraui. ieiunauī. vel viuo cōtinenter. ideo dñe faciatis mibi talē gratiā: qz h nihil valet sed dicat: Dñe eram in mundo z vos fecistis mibi gratiā q me elegistis ad seruitiū vestrū z dedistis mibi potestātē quam nō cōcessistis angelis cōsecrandi corpus vestrū. z tot gratias mibi fecistis. ideo dñe faciatis mibi tales gratiā vel talē quā peto. Iste mō obtinebit. Idem de laicis dicendo. Dñe tot gratias mibi fecistis: qz me ad imaginē vestrā creastis z inter xpianos me nasci fecistis. z p sanctū baptisma me ab originali mūdastis. z p penitentiā tot peccata mibi remisistis. ideo dñe placeat vobis hāc gratiā mibi cōcedere zc. Dic miraculū quod legist in vitasp̄tū de quodā fratre deuoto z bono. qui in suis orationibus nō habebat illas cōsolationes spirit⁹ nec dulcedines cordis quas multi habent. qui semel orando et male allegando di. Dñe tot annis seruiui vobis. z tamē nōdū dedistis mibi aliquā cōsolatiōē diuinā nec sentimentū dulce dñis cordis. Si tm̄ seruissē vni infideli iaz ostendisset mibi aliqua signa amoris. et vos nihil. Subito venit vmbra magna que ipsuz p̄strauit in terrā semimortuū di. Donec te cōtempseris sicut lutū qd calcas nō senties diuinā cōsolationes zc. qm in tuis bonis opib⁹ plus operat⁹ deus q̄ tu. Sicut i scriptura instrumētū plus facit notarius q̄ calamus: qz nō debet dicere instrumentū ego facio hoc. s. principale agens facit. Ideo Ysa. xxvj. Dia opera nostra opatus es in nobis dñe de⁹ nosster. Item. j. Corinth. xij. Diuisiones operationū sunt. idem v̄o deus: qui operat⁹ omnia in omnib⁹. Patet ergo qz modus petendi in oratione est duplex. vel fm leges allegando ea que homo credit de deo p obsecrationem. vel fm canones allegādo bona opera p gratiarūactionē. De his autoritas. In omni oratione z obsecratiōe. Ecce primū. cum gratiarūactione. Ecce secundū. petitiōnes vestrē innotescant apud deū. Phil. iij.

Dominica in ramis palmarum.
Sermo primus.

Ascendā i palmā

z apprehendā fructus eius. Lanti. vij. In sacra scriptura aliquādo p palmā intelligit⁹ crux. q̄sqz penitendo. q̄sqz cōtemplādo i palma crucis colligit⁹ fruct⁹ vite. In palma penitētie colligunt⁹. vij. fructus quattuor: dabunt⁹ corpi. et tres aie. Primus

fructus viri iusti sic sancta scriptura dicit: erit claritas. vii. Fulgebūt iusti sic sol. Mat. xij. Secūdu⁹ fruct⁹ erit agilitas: qz ita agiles erūt sic iam cogitatio nra. Sic de dño dicit⁹: qz p resurrectionē suā erat ita agilis qz mō apparebat discipulis eūtib⁹ i emaus. mō illis q̄ erāt in hierlm. Terci⁹ erit s̄tilitas: qz tūc nō erūt corpa ita turbida sic mō sunt. sed erūt valde subtilia. Sic de dño dicit⁹ qz intrauit ad suos discipulos ianuis clausis. qd nō potuisset fecisse an resurrectionē nisi p miraculū. s. tūc fecit sine miraculo. Quartus impassibilitas. s. sanitas: qz nec in corpe nec in aia erit infirmitas. Prim⁹ fructus aie erit cognitio dei. Un apls. Nūc cognosco ex pte. tūc aut cognosca sicut z cognit⁹ sum. Ibidē. j. Corinth. xij. Videmus nūc p speculū in enigmate. tūc aut facie ad faciem. Secūdu⁹ erit de hūanitate xpi in gloria: qz videbit iustus deū in natura humana. hanc gloriā nō habebūt angeli. Tercius erit amor: qz si aia videret z cognosceret z nō diligeret nō esset totalit⁹ beata. s. amabit z videbit z cognoscat. Un dicit⁹ de fructib⁹ corpis z aie veniemus ad palmā p̄templationis. Palma em̄ angusta est inferi⁹ et supius lata. sic anima q̄ vult ascēdere ad deū d̄ esse stricta z gracilis ad oēs voluptates terrenas z carnales affectus. z supius lata p amorē celestiu. Quia aia quāto magis se extēdit per amorē tanto magis dilatat⁹ p cōtemplationē Ista palma habet septē ramos. z sup vniū quēqz ramū vnā auē z vniū florē. Prim⁹ ramus est p̄sideratio sui q̄ aia p̄ciētā suā bona fide exq̄rit ne in ea aliqd remaneat qd deī oculos offendat. Un Bern. Nemo absqz sui cognitioē saluat. de qua mater salutis hūilitas orit⁹ vnde hūilitas liberat. De h ps. hūiliatus sum z liberauit me. secūdo saluat. ps. Qui tu p̄lm̄ humilē saluū facies zc. Humilē spū saluabis. Tercio v̄tutes cōseruat. Unde Greg⁹. Qui virtutes sine hūilitate cōgregat q̄si puluerē in ventū portat. Bern. Hūilitas mater ē v̄tutū z cinis p̄seruās ignē charitat⁹. Sup hūc ramū nidificat pauo: qz talis ē nature qz qn̄ dormit de nocte si euigilauerit clamat: qz credit se amisisse suā pulchritudinē. z significat animā q̄ in hui⁹ seculi tenebris dormit. q̄ semp timere debet ne speciē suaz amittat. i. ne dona ḡfe a deo sibi collata pdat. z debet clamare magno clamore q̄si sentit sibi aliquid inherere peccati. Sup hūc ramū nascit⁹ vnus flos boni odoris et celestis coloris que viola vocat⁹. q̄ significat hūilitatē. Un̄ in canticis. Bardus mea dedit odorē suū. Bardus em̄ quedā herba puula est calide nature

z significat hūilitatē. Hūilitas em̄ minime cōpōt sine calore charitatis. Talis hūilitas magnū odorem dedit. Hec enim dei filiū in terrā traxit. attestāte beata Maria v̄gine: q̄ dicit. Respexit hūilitatē ancille sue. Hec em̄ fuit specialis v̄tus p̄pter quā descēdit in ipsā: qz nisi hūilis fuisset nunq̄ dñs in ipsam descēdisset. Dñs supbis resistit. humilib⁹ autē dat gratiā. j. Petri. v. Hūc florē desiderabat dauid cū orādo diceret: Aspice me dñe yfopos. Hoc em̄ significat yfopus qd nard⁹. yfopus purgat pectus. z hūilitas purgat mentē ab omni inuidiā z malicia. Secūdu⁹ ram⁹ est compassio p̄ximi. qz qn̄ aia bona z serena intentione querit ne creatori suo displiccat. tunc statim postq̄z recepat hūilitatē: tūc hūiliter descēdit ad imbecillitatē p̄ximoz z eis cōparat⁹. Sup hunc ramū nidificat yena quodam aut. que talis nature ē qz iuxta mortuoz sepulturā inhabitat. z qn̄ aliquis in orti appropinquat tūc sentit a longe z clamat. Quis iste s̄ḡt aiam cōpassione plenā q̄ debet cōmorari in illos q̄ morte peccati mortui sunt vt ipsos ad viā veritatis valeat reuocare. Et qn̄ p̄perit aliquē morti aie appropinquē d̄z clamare clamore cōpassiōis p oronem z lachrymaz effusionē. Sup hūc ramū crescit flos q̄ dicit⁹ glay. Hic flos crescit circa aquas. p quē florē intelligunt illi q̄ peccata desunt more fluētis aque. circa illos debz aia cōpatiēs cōmorari. Hūc florē desiderabat dauid cū dicebat. Exiit⁹ aquaz deduxerūt oculi mei. Hūc etiā habebat hieremias qui dicebat. Quis dabit capiti meo aquā. z oculis meis fontē lachrymarū: vt plorare valeam interfectos ppli mei die ac nocte. Hiere. ix. Tales lachrymas debet habere aia que in cacumine palme cōtemplationis desiderat ascēdere. Sup hunc paulus ascendit q̄ dicebat. Quis infirmat⁹ z ego non infirmoz. quis scandalizat⁹ z ego nō vior. Si gloriari oportet in his que infirmitatis mee sunt gloriabor. ij. Corinth. xj. Tercius ramus est tpalis afflictio. qz qn̄ fidelis aia i statu penitētie est cōstituta omnes afflictioēs tēporales patienter tolerare conat⁹. Sup hunc ramū nidificat olor: qui alio nomine sign⁹ dicitur. qui talis nature est qz qn̄ morti appropinquat suaue cantat. z signat in tribulatiōe seu afflictione gaudentē. Super hūc ramum cōscenderūt apostoli. de quibus dictū est. Ibas apostoli gaudentes a cōspectu consilij. quoniam digni habiti sunt p nomine Iesu cōrumeliā pati. Actū. v. Super hunc ramum crescit flos lilij. Unde sponsus i canticis. Sicut lilij inter spinas sic amica mea inter filias.

dicem montis oliueti vocatis duob' discipul
suis. Glo. dicit q' erat petrus z philipp'. dixit
eis. Ite in castellum qd' p'tra. i. añ vos est zc.
vsq' p'festim dimittet eos. Ecce hic seruitum
qd' hodie discipuli xpo fecerūt. Notanda sūt
hic tria secreta. primū de azina z pullo. secun
dum de solutōne azine. tercio de vestimento
rum impostōne. Quantū ad primū. Azina
sūt alam peccatricē vinculis pctōz ligatam
Pull' aut' sūt corp' qd' nondū ligatū est. Sz
ala in pctō mortali exis est ligata: z quor ha
bet pctā tot vinculis ligat'. De q' figuratōe di
cit xps. Inueniet' azinā alligatā qz nō pōt fa
cere aliqō op' meritozū. z iuxta mēbz p' qd'
peccat sic ligat' ala. auctas. Iniquitates sue ca
piūt impiū: z funib' pctōz suoz quisc' p'stri
git' prouer. v. Constringit' q'tum ad animā.
Quantū ad scōm videntū est quō h' azina. i.
ala est soluenda a vinculis pctōz. Dico q' oz
q' solutio veniat sibi de bethphage. q' interp'
tatur domus oaz. Ecce hic oas p'fessio a q' ve
nit auctoritas soluendi vincula pctōz. Ideo
optet p'fiteri. Iuxta illud dauid. Consi
tebor dño nimis in ore meo. ps. cvij. Nota. Consi
tebor dño. i. p' p'fessōz ei' locū tenentē. nimis
id est valde. in ore meo. Quidam p'fiter' de
pctis in genere solū. z h' nō sufficit. quidā au
tem in indiuiduis. z male. qz nō debēt nomi
nare aliquā p'sonā. Sz optet p'fiteri pctā i spe
cie dicendo. ego sum supbus in corde. despe
xi patrem vel matrē vel platum dominū vel
magistrū. vel virū meū si est mulier. quia vo
lūt esse dña. Sed tñ nō noiare patres nec ma
trem zc. Idem de pctō auaricie nō sufficit di
cere peccauī in peccato auaricie. imo oportet
dicere speciē auaricie vel p' rapinam vel fur
tum vel vsuram vel p' symoniā vel retentio
nem: sed nō oportet descēdere ad indiuidua.
Idem de luxuria: quia nō sufficit dicere. ego
feci luxuriam. sed optet dicere in spē sc. Ego
sum de m'fionio. ego peccauī cum alia marita
ta vel vidua. sed nō optet ip'am noiare. Idē
de incestu raptu sacrilegio zc. Et dicit. Lōn
tebor dño nimis zc. i. valde. z nō solū in gene
re s' in spē. Quare xps misit discipulos suos
qui fuerūt sacerdotes. Rñdeo ad inuendū
q' nullus ali' pōt soluere aiam peccatricem a
vinculis pctōz nisi sacerdotes. qz solis sacer
dotib' dixit. Quoz remiseritis pctā remittū
tur eis zc. Job. xx. Als nec sanct' ioh'es bap.
nec beatus Laurenti' possent soluere d' vno
pctō. qz nō fuerūt sacerdotes. solum sacerdo
tes habent potestātē. etiam si sint mali et ri
baldi z pctōz. Nota ad h' similitudinez de
vicario regis malo z pctōze a q' malefactorēs

For g'fena.

petūt remissionem z veniā. quia ipse gerit vi
ces regis. Idem de rege xpo iuxta auctatē
datā sacerdotib' z nō alijs q'tuncūq' sancti
Dicendo. amen dico vobis. Qd'cūq' solueri
tis sup terram erit solutus z in celis. Athathei
xvij. Quantū ad terciū de vestimentorum
impositōne sup azinā. Ecce hic iniūctio p'nie
Ram quodlibet op' p'iale est vestis que i/
ponit' azine. i. aie. De quib' dicit Job. apoca.
xvi. Beat' qui vigilat z custodit vestimenta
sua. i. opa p'ialia. ne nudus ambulet. z vide
ant turpitudinē eius. Dic quō aia detestaf' a
sc'is angelis qñ venit nuda ad instar meret
cis nude indecentis. Scōm seruitum xpo
hodie factū fuit p' bestias simplices subiecte.
qñ xps veniens hierusalem equitavit sup azi
nam z sup pullū. Questio quō in tam parua
via equitavit in duob' aialib'. Dicit hic ma
gister hystoziaz q' xps primo equitavit super
pullū. in q' null' vnq' equitauerat. z qz erat i
domitus: ideo xps descendit z equitavit sup
azinā. Et fuit p'pleta p'phetia Zach. ix. Exul
ta satis filia syon. i. iubila falia hierusalem. ecce
rex tuus venit tibi iustus z saluator. ipse pau
per. ascendens sup azinā. z sup pullū filiū a
sine. Argumentū est insolubile p'tra iudeos co
gitantes messiā venire cū potentia et militia
magna tanq' imperator potentissimus. Ec
ce hic seruinū bestiaz simpliciū. Ubi notan
da sunt tria secreta iuxta tres intellectus scri
pture. scz allegoricū tropologicū anago
gicū. Scōm intellectū allegoricū azina li
gata significat gentem iudaicā vinculo le
gis moysi alligatam. Pullus aut' indomitus
et absq' vinculo p'lm gētilē. qui nec lege nec
pceptis erat ligatus. Dñs primo eq'tavit sup
pullum. quia primo p'ls gentilis recepit fidē
xpi z portauit xpm p' credentiā z obedientiā
Deinde equitavit sup azinam. i. gentē iuda
icā: que in fine p'uertef' ad xpm. Auctoritas.
Fratres nolo vos ignorare mysteriū h'. vt nō
sitis vosmetipsos sapientes. qz cecitas ex par
te ptingit in israel donec plenitudo gentium
intraret. z sic omnis israel salu' fieret. Ro. xj.
Adhuc xps equitavit sup pullū. i. p'lm gētilē
lem. Quantū ad scōm iuxta intellectum tro
pologicū siue moralem. pullus indomitus
significat iuuenes. azina vō senes. Xps autē
vult sup' ytrunq' sedere equitare. z portari p'
firmā credentiā z deuotā obedientiā. Dic cō
tra errozē iuuenū dicentiū. qñ ero senex tunc
faciā p'iam. qz xps sup pullum voluit eq'ta
re. Dic quō p'ntes debēt nutrire filios. vt sci
ant se signare et p'f nē. et Ave maria. Credo
zc. ne iuuent. h' modo xps equitat sup pullū

id est iuuenē. z sup' azinā. qz etiam qñ sunt se
nes viuūt bñ et deuote. Ideo dō. Iuuenes z
virgines senes cū iuniorib' laudēt nomē dñi
ps. cxvij. Quantū ad terciū iuxta intelle
ctum anagogicū. pullus significat spm ratio
nalem qui a deo creat' z creando infunditur.
semp iuuenis qz nō senescit. Azina aut' signi
ficat carnem corpis senem z antiquā ab adā
zc. Xps aut' primo equitat sup pullum. i. spm
quia primo dat sibi gl'iam. qz qñ hō moritur.
si fecerit p'dignam p'iam: xps dat spūi gl'io
am. Deinde equitabit sup azinā. qz in die iu
dicij xps equitabit p' gl'oriā suā sup corp'. qd'
tñ electi z boni resurgent cum corpib' gl'io
sis. Auctoritas. Dñes nos manifestari optet
ante tribunal xpi. vt referat vnusquisq' pro
pria corpis put' gessit siue bonū siue malū. ij.
Loz. v. Terciū seruitiū hodie xpo factum
fuit p' gentes mūdanas publice. De h' in ter
cia parte euāgelij. Plurima aut' turba strae
rūt vestimēta sua in via. Alij aut' cedebāt ra
mos de arborib' z stenebāt in via. Et qui p'
ibant z sequebantur clamabāt. Osanna filio
dauid: benedict' qui venit in noie dñi. Dic p'
ctice quō p'ls ex deuotōne ad xpm venientes
ibat. Quidā nudabant se z stenebant vestes
in via. p' quam xps erat transiturus ne azina
tangeret terram. Alij scindebant ramos scilz
oliaz palmarū laurū. z stenebāt i via. Qui
dam ex ipsis cantabant dicentes. Osanna fi
lio dauid. O fili dauid salua nos in gl'a. Alij
cantabant. Benedict' qui venit in nomie do
mini. Et cum isto honore z solennitate xpus
hodie equitavit ciuitatem hierusalem. Notā
da sunt hic tria secreta iux' tres honores xpo
factos. Primū de vestibus in via stratis.
Secundū de ramis arborum. Terciū de vo
cibus cantantiū. Sic debemus nos facere si
volumus intrare cum societate christi in ciui
tatem hierusalem. de qua dicit ap'ls. Illa q'
sursum est hierusalem libera est. Gal. iij. No
ta libera est. scilicet doloribus inferni. miserij
tribulatōibus. stetibus. Faciamus ergo xpo
tres p'dictos honores. Primo sternamus ve
stes nostras xpo venienti. In sacra scriptura
corpa humana dicunt' vestes anime. quia ad
instar vestis cooperiūt animas. Ideo de cor
pore xpi dicit ap'ls. habitu scilicet humanita
tis inuentus vt hō. Phil. ij. Vestes q' corpo
rum in via p'ntis vite sternunt xpo p' abstinē
tiam corpalem ieiunādo. disciplinādo. vigi
lando. affligendo corp'. Ideo ap'ls. Obse
cro vos frēs p' miscōiaz dei. vt exhibeat' cor
pora v'ra hostiā viuētē. sanctā. deo placētē
rōnabile obsequiū v'rm. Ro. xij. Item Loto.

ij. Adornate membra vestra que sunt sup
terram. Secūdo p'ciamus ramos arborum
Arbores sunt diuitie. redditus. possessiones
a quibus scindunt' rami flores z folia. et po
nunt' xpo in via. quādo amore sui facitis ele
mosynas pauperib'. quia hoc recipit ipse in
p'sona sua. Amen dico vobis q'diu fecist' vni
de minimis meis: mibi fecistis. Athathei. xxv
Tercius honoz fit xpo. ore ipsum laudando.
dicēdo. Benedictus qui venit zc. Et deuote
orando. dicēdo. Osanna. i. salua nos. quia
primū quod debemus petere in nostris orati
onibus est saluatōez. Athat. vj. Primū que
rite regnū dei zc. In his tribus honozib' oñ
dunt' tres partes satisfactōis. In primo ie
iunia. in secundo elemosyna. in tercio oratio
nes. Et dicit' thema de nobis. Plurima tur
ba zc.

In die palmarū. Sermo tercius.

Benedict' qui ve

nit in nomie dñi. Athat. xxi. Hoc
verbū sumptū p' fundamento no
stri sermonis est vna parua z multuz deuota
cantilena a spū sancto hodie facta. et deuote
xpo cantata. qñ cum solennitate ingressus ē
ciuitatem hierusalē. quam etiā hodie nos cā
tamus pluries. representantes illam solenni
tatem z aduentū xpi in ciuitate hierusalē. dicē
do. Benedict' qui venit in nomie dñi. Tota
solennitas hodierna ranoz p'sistit in tribus
punctis. Primus est de honore z solennitate
hodie xpo venienti in ciuitatem hierusalē ex
hibita: in qua fuit receptus honorabiliter. Se
cundus est de solennitate quā nos hodie fa
cimus. illam representando a pprietate. Ter
cius est de via quā xps fecit hodie veniēdo in
ciuitatem hierusalem virtuosē. Et p' quolibz
istoz in speciali z p' omnibus in generali debe
mus cantare z dicere deo. Bñdict' q' veit zc.

Prim' punct' ē hodie de honore z solenni
tate quā iudei fecerūt in templo laudauerūt
et benedixerūt xpo venienti in ciuitatez hie
rusalem in q' fuit recept' honorabiliter cū ma
gno gaudio z festo. quod fuit valde mirabi
le. Inuenio em' q' xps multotiens z mult' ra
tionib' venit in hierim. z nunq' fuit sibi factū
festū nec honoz nisi hodie. Primo xps venit
in hierim ad p'sentandū. scz. i. die a sua natiui
tate. qñ virgo Maria ipm p'ntauit in templo
Et nō legit' q' tūc facta fuerit solennitas rece
ptionis. nisi q' Symeon et anna ipm adora
uerūt. vt p' Lu. ij. Paru' tūc fuit z parua p'
cellio: sed crescat corp': crescat et miseratio.
vniuer' sps q' nō deserit manib' vginis s' doz/
E ij

so vilis aselli. nō redimet auib⁹ s̄ redemptu-
rus ē suo sanguie om̄s hoies. Sc̄do x̄ps ve-
nit in ciuitatē hierusalē ad disputandū. s̄. q̄n
fuit. xij. annoz. nec tūc fuit sibi s̄. cū festum.
Tercio venit ad adorandū. q̄z fm̄ legē in q̄li-
bet festo veniebat in hirlm̄ z intrabat tēpluz.
Quarto venit ad extirpandū. s̄. pctā z vicia
notoria. Q̄ principes sacerdotū ex eoz au-
ricia de templo fecerāt domū negociatōnis.
Joh. ij. Nec tunc fuit sibi factū aliq̄d festum.
Quinto venit ad p̄dicandū. z h̄ plures. q̄z il-
la ciuitas erat metropolis et caput puincie.
Sexto venit ad manifestandū suā diuinita-
tez. faciendo miracula. sonādo infirmos. su-
scitando mortuos. Nec etiāz tūc fuit sibi zc̄.
Septio veit ad sacrificādū. s̄. seipm̄. s̄. hodie
voluit venire i hirlm̄ i q̄ debebat pati p̄ redē-
ptione generis hūani. Et tūc fuit sibi factum
maḡnū festū z solēuitas. Quare ibi. Respon-
deo q̄ licet x̄ps opatus fuerit. p̄ nob̄ m̄lta bo-
na. tñ maḡ tenemur z obligamur sibi ex ope
passionis z mortis q̄ ex alijs. Nos tenemur ip-
sum laudare z b̄ndicere ex ope incarnatōnis
quā fecit amore nostri. Item p̄sertatōis. p̄di-
catōnis. q̄z ipsemet ibat de villa in vllā. S̄z
sup̄ om̄ia tenemur sibi ex ope passionis. quia
ipse dñs voluit mori p̄ vasallis. rex p̄ s̄bditis
iustus p̄ iniustis. innocēs p̄ pctōibus. Unō
Berū. Sup̄ oia reddit te amabilē mihi bone
iesu calix passionis quē bibisti: op̄ n̄re redē-
ptōnis. Ecce rō q̄re de⁹ posuit in cordib⁹ gen-
tium vt ipsum reciperent ita solenniter q̄n ve-
nit hirlm̄ ad sacrificandū. Que quidē solēni-
tas p̄sistit in sex circūstantijs siue cerimonijs
sibi factis. Prima q̄z voluit intrare equitādo
nō legif q̄ x̄ps als equitauerit vnq̄ nisi ho-
dierna die q̄n intrauit hirlm̄. Et tūc eq̄tauit
sup̄ pullū filiū z azinā iuxta p̄phetiā Zacha-
ix. Exulta satis filia syon. iubila filia hirlm̄.
Ecce rex tuus venit tibi iust⁹ et saluator. ipse
paup̄. sedens sup̄ azinam z sup̄ pullū filiū asi-
ne. Tunc fuit completa illa p̄phetia. Dic pra-
ctice quō de bethphage misit duos discipu-
los scilicet Petrum z Philipum. fm̄ gloriāz
p̄ azina z pullo zc̄. Azina ligata s̄ḡt gentem
iudaicā vel synagogā vinculo legis moyfi li-
gata. q̄ vinculū h̄bat tria fila. s̄. tria genera
p̄ceptoz. s̄. p̄cepta cerimonialia. q̄ ordinabāt
p̄sonā erga deū. Sc̄do p̄cepta iudicialia. q̄
ordinabāt erga pximum. Tercio moralia p̄-
cepta: que ordinabāt p̄sonam erga seipsam.
quō quelibet debebat viuere. Pullus autem
q̄ nondū fuerat ligatus nec vnq̄ portauerat
onus supra se s̄ḡt p̄lm̄ gentilez q̄ non habe-
bat vinculū legis in collo nec onus p̄ceptoz

in dorso. ad ostendendū q̄ x̄ps nō solū vene-
rat ad redimendū z saluandū iudeos: s̄ etiā
gentiles z paganos. q̄ seruauit istā cerimoni-
am. q̄z voluit p̄mo equitare sup̄ azinā. quā
oportuit soluere. q̄z tempe regis messie om̄ia
figuralia z cerimonialia debebat cessare. Se-
cundo voluit equitare sup̄ pullū indomituz.
nō p̄ necessitate: s̄ vt p̄plerent̄ sc̄pture z figu-
re. Q̄m̄ etiā gētilēs debebat p̄uerti ad x̄pm̄.
Jō apls. Dis q̄ credit in eū nō p̄fundet. non
em̄ est distinctio iudei z greci. Nam idem dñs
oim̄. Ro. x. Sc̄da cerimonia vel circūstantia
q̄z p̄cessionālī voluit hodie intrare hierusalē
q̄z magn⁹ p̄p̄s ipm̄ p̄cedebat z etiā sequebat̄.
z ipse cū apls ibat in medio. Sic facim⁹ nos
hodie in p̄cessione in q̄ multi p̄cedūt et multi
sequunt̄. z ep̄s vel sacerdos q̄ rep̄ntat x̄pm̄ i
medio cū p̄bris. Et dicit euangelista q̄ tam
p̄cedentes q̄ sequētes respiciebat x̄pm̄ dicens
Osanna filio dauid. In q̄ onidit q̄ om̄s q̄ p̄-
cedebant ab Abel vsq̄ ad x̄pm̄. s̄. patriarche
p̄phete tam etiā illi q̄ sequunt̄ vsq̄ ad fines
mūdi om̄s respiciunt x̄pm̄ p̄ fidem di. Osan-
na zc̄. Quia null⁹ p̄t salu⁹ fieri nisi p̄ x̄pm̄.
Ideo Sen. xlix. Salutare tuū expectabo do-
mine. Item Actuū. iij. Nō est aliud nomē s̄
celo datum hominibus in q̄ oporteat nos sal-
uos fieri. Tercia circūstantia. quia tota via a
monte oliueti vsq̄ ad hierusalem fuit strata.
Tanta enim fuit deuotio p̄li vt nō de capis
aut alijs ornamentis. s̄ de vestimētis z man-
tellis viroz z mulierū sternerēt in via. Dicit
euangelista. Plurima aut̄ turba strauerūt ve-
stimenta sua in via. Et q̄re hoc. Respondeo q̄
istud fuit figura martyz futuroz. Utz in sa-
cra sc̄ptura. corpa hūana dicunt̄ vestes aime
q̄s vestes plurima turba. s̄. martyz strauerūt
in via. morietes p̄ fide x̄pi. Jō dicit dō i p̄so-
na martyz. Q̄m̄ p̄pter te mortificamur tota
die: estimati sum⁹ sic oues occisionis. ps̄. xliij
Item apoc. vij. dicit̄ de martirib⁹. Ibi sunt q̄
venerūt ex maḡ tribulatōne. z laucrūt stolā
suas. i. corpa. z dealbauerūt eas in sanguine
agni. s̄. x̄pi. Quarta cerimonia fuit de ramis
arboz. Dicit em̄ euangelista q̄ alij cedebant
ramos de arboribus z sternerāt in via. s̄. flo-
res folia z ramos arboz. Figura fuit. Nam in
sacra sc̄ptura hoies dicunt̄ arbores. Abarci.
viiij. Uideo hoies velut arbores ambulātes
Istaz arboz flores folia z rami meritorum z
bonoz operū sternerā sunt in via x̄po. s̄. vt fi-
ant p̄pter ipm̄. q̄z als nihil valerēt. Johā. xv.
Sine me nihil potestis facē scilicet meritorie.
Quinta fuit q̄z tam a magnis q̄ a paruis vo-
luit laudari et benedici. et Osanna clamari.

Juxta illud dauid. Ex ore infantū z lacten-
tū p̄fecisti laudē zc̄. Ad ostendendū q̄ virtute
sue passionis nō solū saluant̄ adulti z magni
p̄ p̄nam: sed etiā pueri p̄ innocentā. Sapiē.
vi. Pusillū z magnū ipse fecit. et equalit̄ cu-
ra est illi de om̄ib⁹. Sexta q̄z om̄s taz magni
q̄ parui vna voce dicebant. B̄ndictus q̄ ve-
nit in noie dñi. In q̄ ostendebat q̄ erat redem-
ptor vniuersalis oim̄. Auctas. Unus est me-
diator dei z hoim̄: hō x̄ps hiesus. q̄ dedit se-
metipm̄ redemptōez p̄ oibus. j. Thi. ij. Ecce
hic rō q̄re z quō hec solennitas fuit hodie fa-
cta x̄po z nō als. De h̄ p̄phetauerat Zacha-
rias pater iohis bap. dicens. B̄ndict⁹ dñs de⁹
isrl: q̄z visitauit z fecit redemptōez plebis sue
Lu. j. Sc̄ds punct⁹ q̄ maḡ tangit nos ē ē
solennitate quā facim⁹ nos rep̄ntando illā so-
lennitatez hodie x̄po factā appropriare. q̄z sic
x̄ps hodie cū solennitate z p̄cessione veit ad
locum passionis sue. sic etiā nos hodie cū ma-
gna solennitate z p̄cessione venim⁹ ad passio-
nem q̄ hodie legif in missa. de q̄ aliquis p̄t
mirari di. Quare passio x̄pi cū tanta solenni-
tate dicit̄ hodie. q̄ passio x̄pi tristitiā z dolo-
rem debet generare in cordib⁹ fidelīū. z nō le-
titiā vel gaudiū. Nota ad hoc quō passio et
mors x̄pi p̄t accipi z p̄siderari quadruplici
fm̄ q̄ quatuor vicibus legif in ecclia iuxta q̄
tuor euangelistas. Primo p̄t capi z cōside-
rari fm̄ p̄sonalem dignitatem p̄siderando p̄-
sonam q̄ patif. q̄ est x̄ps rex papa dñs z ino-
cens z purus. Et fm̄ istam p̄siderationē pas-
sio x̄pi dat xp̄ianis tristitiā dolorem fletuz
gemitum. z isto respectu legitur passio christi
in die veneris sancta. in qua nō pulsant̄ cam-
pane. z homines incedūt tristes dimisso capi-
te. hoc respectu p̄phetali hie. considerabat
passionē x̄pi dicens. Ego quasi agnus man-
suetus qui portat̄ ad victimā. hie. xi. Se-
cundo mō. passio x̄pi p̄t accipi z considerari
fm̄ humanalē necessitatē. quia om̄s eramus
infirmi z vulnerati plagis peccatoz. nec po-
teramus curari nisi sanguine x̄pi. qui voluit
pati p̄ pctis nostris. Ysa. liij. Ipse vulnerat⁹
est. p̄pter iniquitates n̄ras: attritus est. p̄pter
scelera n̄ra. Tercia hūc respectuz. passionis
x̄pi dat nobis p̄ritōez z dolorē de pctis n̄ris
p̄ quib⁹ oportuit x̄pm̄ pati z mori. Et isto re-
spectu legif passio x̄pi in ecclesia feria quarta
fm̄ Lucam. Tercio modo potest considera-
ri fm̄ iudaicalem p̄uersitatē. q̄z iudei qui fu-
erūt a deo honorati. filij p̄phetaz et patriar-
chaz. p̄ls elect⁹ a deo. et q̄ ita fortiter rebel-
lauerūt p̄tra deum suuz. Istō respectu passio
x̄pi dat nob̄ occasionem p̄patiendi illi p̄lo re-

probato. z ex x̄pi passione destructo z p̄dito.
Et fm̄ istā p̄siderationem legif passio x̄pi i ec-
clesia feria tertia. Et fm̄ istū respectū cōside-
rabat passionē x̄pi Zacha. p̄pheta di. Que
sunt iste plage in medio manū tuarū. Et di-
cet. Ibis plagatus sum in domo eoz qui dili-
gebant me. Zach. xiiij. Quarto. passio chri-
sti p̄t accipi z p̄siderari fm̄ finalē vtilitatem
quia ex passione x̄pi nos sum⁹ liberati a dam-
natōne inferni. a peccatis mortalib⁹. z habem⁹
grām in hoc mūdo z glām in alio. Ec-
ce finalis vtilitas passionis x̄pi. Et fm̄ istum
respectū passio x̄pi generat in nobis gaudiū
leticiam z exultatōnem z solatōnem. Et iux-
ta istam p̄siderationem passio x̄pi legif ho-
die cum tali solennitate leticia z gaudio can-
tando. Gloria laus. Et fm̄ hanc p̄sideratōez
dicit Ysaias. Gaudete z laudate simul deser-
ta hierlin. quia solatus est dñs p̄lm̄ suum.
redemit hierusalē. Ysa. liij. Nota. deserta
hierusalē. de qua apls ad Gal. iij. Illa q̄ sur-
sum est hierusalē libera est. Et ab ista omnes
hoies mūdi erant deserti ex peccatis. sed mō
iam gaudendū est. q̄z dñs solatus est p̄lm̄
suum. soluendo p̄ nobis p̄cium. Ecce ratōem
quare hodie cum gaudio legitur passio x̄pi.
Et hic nota sex differentias leticie hodiernae
contra sex tristitias diei veneris sancte. Pri-
ma tristitia. quia in die veneris sancta cam-
pane nō pulsant̄: immo cessant. Ratio est. q̄z
in passione z morte christi campane. id ē apo-
stoli quoz sonus p̄dicatōnis exiuit in omnes
terram iuxta p̄phetiam dauid. p̄diderunt so-
num. quia nullus fuit ausus nominare x̄pm̄.
imo maior campana. s̄. Petrus fuit fracta ne-
gando x̄pm̄. nec Johannes qui fuit iuxta cru-
cem fuit ausus dicere in fauorez christi aliq̄d
sed hodie considerando finalez vtilitatē pas-
sionis christi sit magna solennitas campana-
rum pulsando. Secunda tristitia. quia tunc
pulsantur tabule. que est sonus tristicie z do-
loris. et significat sonum derisionum et blas-
phemiarum quas fecerūt christo in passione
Sed hodie sacerdotes cantāt alta voce z cla-
ra. Et est ratio. q̄m̄ ex passione christi habem⁹
q̄ anime beate cantabunt cum angelis
in gloria. Tercia tristitia. quia in die veneris
sancta imagines cruces z tabule abscondun-
tur z coopunt̄. quēadmodū in passione x̄pi
virgo maria: magdalena iohes z alij coope-
riebant sibi caput p̄ dolore z tristitia. non po-
terant respicere passionē x̄pi crudelē. s̄ hodie
ostendunt̄ cruces solenniter in signū vtilita-
tis passionis x̄pi. Quarta tristitia. q̄a in die
veneris sancta cū fletib⁹ et dolorib⁹ memora-
t̄ iij

tur passio xpi ad ostendendum scilicet et planctus virginis marie et aliorum. Sed hodie memoratur cum leticia et gaudio iuxta finale utilitatem. Quinta tristitia. quia feria sexta gētes cum tristitia incedunt discalciate. et multi ieiunant in pane et aqua. hodie gentes incedunt cum magna leticia. bene indute. portantes ramos in manibus suis. quod sicut victoria quam habemus de inimicis nostris ex passione christi. Sexta tristitia. quia tunc passio cantatur sine processione et ordine: imo apostoli fuerunt dispersi separati et diuisi. hodie fuit solennis processio et imus omnis congregati et ordinati. quia ex passione christi omnes sumus uniti et congregati. Iuxta illud Job. xj. Spiritus moriturus erat ut filios dei qui erant dispersi congregaret in unum. Ideo cantamus cum leticia. Benedictus qui venit in nomine domini. Tercius punctus est de via quam tenuit christus veniendi in hierusalem. Que quidem via apprehenditur in sex punctis. Primo christus hodie mane recessit de bethania et venit bethphage. Secundo de bethphage in montem oliueti. Tercio de monte oliueti descendit in vallem iosaphat. Quarto de valle iosaphat venit in hierusalem. Quinto de hierusalem iuit in templum dei. Sexto de templo iuit in bethaniam cum xij. apostolis. ut habetur Marci. xj. In quo apparuit quod fecit sex stationes. et significat viam nostram quam facimus peccando. et ad gratiam redeundo per viam penitentiae. Primo per peccatum nos recedimus de bethania. que interpretatur domus obedientie. a qua recedimus quicunque precepta dei frangimus per aliquo bono lucro habendo. in quo recessu debet esse fletus. Sic quoniam christus recessit de bethania a magdalena martha et lazaro. faciendo eis gratias. quia multotiens receperat ipsum in domo sua. tunc maria magdalena incepit flere: dicens christo. Domine quo vultis ire. quoniam iam conclusum est in hierusalem ut vos occidant. Ideo tenentis hic festum pasce et mater vestra veniat huc. Idem dicebant apostoli martha et lazarus qui timebant. Respondit eis christus. Oportet implere voluntatem eius qui me misit. Magdalena et omnes alij flebant di. Forte nunquam amodo videbimus eum. Ecce fletus in recessu de bethania. In quo ostenditur quod quoniam homo recedit a domo obedientie debet flere per contritionem iuxta prophetiam Iherem. ij. Scito et vide quia malum et amarum est reliquisse te domum deum tuum et non esse timorem eius apud te. Ecce prima statio. Secundo venit bethphage que interpretatur domus bucce siue dumoris. ecce hic oris processio. Postquam recessisti de bethania. id est de domo obedientie cur fletibus contritionis. oportet te venire bethphage id est ad domum oris processum. Bethphage autem erat villa sacerdotum. sic confessio habet fieri

sacerdotibus. quia nullus alius circumcinctus sanctus potest remittere peccata. quia solum per beatos dixit christus. Quorum remiseritis peccata remittuntur eis. Job. xx. Nota. remittuntur. non dicit remittentur. quia illa eadem hora in qua remittuntur a peccatore: etiam remittuntur a deo. Et quorum retinueritis. scilicet non absoluedo. quia nolunt a peccatis abstinere. vel quia nolunt restituere. vel quia nolunt iniurias remittere: retenta sunt a deo. Ecce secunda statio. Tercio de bethphage ascendit in montem oliueti. Ecce opis satisfactio. Ab omni oliueti habet tres conditiones: in quibus significatur tria opera satisfactoria: prima quia mons oliueti est asper. Ecce hic asperitas ieiuniorum vigiliarum etc. scilicet quia est altus. Ecce altitudo orationis. que in Damasceno est elevatio mentis in deum. tertia quia ibi crescebat oleum quod est medicinale. Ecce elemosinarum largitio. Facite ergo fructum digne penitentiae. Luca. iij. Quarto de monte oliueti descendit in vallem iosaphat. que interpretatur domini iudicium. Ecce debitorum restitutio. quia dominus iudicabit irreuocabiliter quod quilibet restituit debita. licet sis in monte oliueti per opera satisfactoria. oportet etiam descendere in vallem iosaphat. restituendo ablata dupliciter: vel spiritualiter vel temporaliter. Spiritualiter descendit in vallem iosaphat ecclesiasticus qui obtinuit per symoniam plationem vel dignitatem vel beneficium quia furtum fecit. Job. x. Qui non intrat per hostium in ouile ouium hic fur est et latro. Hostium est electio pura sine assensu tuo vel tractatu. vel possessio pure est spiritualis. quia papa te ibi possit sine scitu et tractatu tuo. Alia si vultis saluari oportet descendere in vallem iosaphat remittendo di. Domine furatus fui. h. ideo restitui in manibus vicarij vestri. Temporaliter descendit etiam in vallem iosaphat ille qui furatus fuit castrum villam domum agrum vel possessionem siue pecuniam vel alia quando restituit illud. oportet enim descendere de malo statu. nullus vos decipiat. Idem si diffamastis aliquem. oportet descendere ad restituendum sibi famam. si non sit verum quod dixisti vel erat occultum et secretum. Si dicat vercedia erit reuocare vel piculum. Respondeo. non est curandum de hoc. quia non dimittit peccatum nisi restituitur ablatum. xij. q. vj. si res Quinto de valle iosaphat venit hierusalem que interpretatur pacifica. Ecce hic iniuriarum remissio. Tunc homo pacificat se cum inimico. Ideo david. Rogate quod ad pacem sunt hierusalem et abundantia diligenter te. Fiat pax in virtute tua et abundantia in turribus tuis. Nota abundantia. quia nisi habeat pacem maiores cum minoribus. et econuerso. et maiores inter se. non

abundabunt. imo erunt pauperes. et terra erit sterilis. Ideo apostolus dicit. Pacem sequimini cum omnibus et sanctimoniam. sine qua nemo videbit deum. Heb. xij. Nota pacem et sanctimoniam simul coniungit. quia aliqui habent pacem sed non sanctimoniam. sed malicia et peccatum. sicut latrones inter se lenones cum meretricibus. Item emptor venditor et curator habent pacem: sed non sanctimoniam quando fraudant se inuicem. Sexto de hierusalem intrauit templum domini. Ecce hic euangeliarum promissio. postquam feceritis predictas stationes vadatis ad templum domini ad promunicandum. nec expectetis quod dominus veniat ad vos in infirmitate etc. Gen. xxij. Ingredere benedicte domini. cur foras stas. et appositus est in conspectu eius panis. quod allegorice dicitur cuiuslibet christiano. Ecce via paradisi quam christus veniendo in hierusalem nobis ostendit. Ideo benedictus qui venit in nomine domini.

Feria secunda post palmarum.

Sermo.

Enit vox de celo

di. Et clarificauit et iterum clarificauit. Job. xij. In isto sancto euangelio breuiter presentato inueni quatuor magnos honores domino iesu christo factos propter quatuor rationes. Primo per dilectionem specialem. Secundo per admirationem intellectualem. Tercio per deuotionem specialem. Quarto per locutionem celestialem. De quarto honore dicitur thema. Venit vox de celo di. Quantum ad primus honorem christo factum ex deuotione speciali. scilicet triu scilicet et deuotum personarum. scilicet marie magdalene marthe et lazari. De quo dicitur principium euangelij. Ante sex dies pasce venit iesus bethaniam ubi lazarus fuerat mortuus. quem suscitauit iesus. Fecerunt autem ei cenam ibi. et martha ministrabat: lazarus vero unus erat ex discipulis eius. Maria autem accepit libram unguenti nardi preciosi et unxit pedes iesu. et extersit capillis suis. et domus impleta est ex odore unguenti. Nota hic bona secreta. Ante sex dies pasce. quia illo modo pasce iudeorum fuit in die veneris sancto. Ideo hoc primum fuit sibi factum in frem. que erat iuxta desertum. in qua christus passus fuit multas miseras. et cum apostolis venit bethaniam. ubi erant maria magdalena et martha et lazarus. et multe alie deuote persone preparauerunt christo cenam. non prandium. Dicitur practice quod cum magna sollicitudine Martha ministrabat. licet esset nobilis domina. tamen reputabat sibi ad magnam honorem quod possit seruire christo. Tuus angeli reputant sibi ad gratiam et

honorem. Ath. iij. Accesserunt angeli et ministrabant ei. Lazarus etiam nobilis homo dedit sibi aquam super manus. Logitate quomodo christus totus humilis faciebat se deprecari. Deinde christus benedixit mensam dicens. Oculi omnium in te sperant domine. Hec benedictio venit a chasto ad apostolos. ab apostolis ad martyres. et deinde ad nos. Et quoniam posuerunt se ad mensam lazarus voluit seruire sed christus noluit sed quod comederet. Ideo dicit euangelista quod lazarus unus erat ex discipulis. Ath. scimus quid faciebat martha. quia ministrabat. et lazarus. quia comederat. maria magdalena quid faciebat de qua illa seruebat christo dicitur Johannes. quod de illo quo iam alias sibi seruierat portauit ungentum preciosum. sicut fecerat quando fuit conuersa modo in domo symonis leprosi. et lachrymis lauit pedes christi. Noluit aquam de rosa marina. Et sicut in puerione fleuerat ex peccatorum contritione. sic tunc fleuit ex christi compassionem dicens. Qui sustines totum mundum et incedis humiliter sustinendo labores etc. Et cum illo ungento unxit pedes iesu. et capillis eius tersit. quos ante portabat tanquam reliquias. Ecce dicit iohannes quod tota domus impleta est ex odore unguenti. Ecce primus honor. Ath. aliter. Sicut tunc christus ante sex dies pasce venit in bethaniam ubi fecerunt sibi dictum conuiuium. ita ab hac die in quo legitur hoc euangelium usque ad festum pasce sunt sex dies. Et christus hodie venit in bethaniam. id est in personam obedientem que venit in penitentia Bethania interpretatur domus obedientie. Persona autem que obedit primo precepto christi di. Penitentiam agite etc. Ath. iij. dicitur bethania. in qua venit christus per gratiam. et preparatur christo cena. Nota etiam hic quod aliqui dant christo prandium et cenam. Quidam qui non dant sibi prandium nec cenam. Quidam qui dant prandium solum sed non cenam. Quidam sunt qui dant solum cenam. Prandium dant christo penitentes. qui dant mane. id est in principio quadragesime inceperunt facere penitentiam et etiam dant sibi cenam quando ipsam continent. usque in finem quadragesime. quia penitentia est cibus et refectio christi. Job. iij. Deus cibus est ut faciam voluntatem eius qui misit me. et loquitur de penitentia et puerione peccatorum. Dicit illis qui dederunt sibi prandium et cenam. Vos estis qui permansistis mecum in temptationibus meis. Et ego dispono vobis sicut disposui tibi pater meus regnum. ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo. Lu. xxi. Nota. permansistis. id est pleueranter mansistis. et

stetistis in temptatōibus meis. Temptatio
nes nostras dicit eē suas. quia eius effectiue
sunt. quas ipse dat nob ad augmentuz meri-
torū: s̄ n̄ se sunt subiectiue z patiēter. Quidā
nec prandū nec cenā dant x̄po excusando se
de p̄nia zc. Quibus dicit x̄ps. Ecce serui mei
comedent: z vos esuriētis. Ecce serui mei bi-
bent: z vos sitietis. Ecce serui mei bibent:
z vos pfundemini. Ysa. lxxv. Ideo ad minus
detis sibi cenā. i. finem quadragesime. Qui-
dam dederūt sibi prandiu s̄ nō dant sibi ce-
nam. qz modo deficit eis cor in fine qdragesi-
me. Tales qui sic se excusant false: excludent
a cena x̄pi. De qua Lu. xiiij. Dico vob q ne-
moviroz illoz gustabit cenā meam. De qua
Apo. xix. Beati qui ad cenā nuptiaz agni
vocati sunt. Qui aut nō dederūt x̄po pradi-
um in principio qdragesime ad minus dēt si-
bi cenam. s. finē quadragesime: istam hebdo-
madā sanctā. Sed oportet q sint ibi tres plo-
ne. s. martha que interpretat irritans seu p-
uocans. z significat p̄tritonēz. q nō est nisi ir-
ritatio z puocatio doloris ppter p̄cā. Sc̄do
oportet q sit ibi lazarus qui interpretat adiut-
a deo. Ecce oris p̄fessio. Rō est. qz sicut laza-
rus qui erat mortuus iuuante deo surrexit d̄
morte ad vitā. ita spūs qui iacet mortu-
p̄p̄t in inonumēto corpis iuuante deo susci-
tatur a morte culpe ad vitā ḡfe in confessioe
Ideo dicit scriptura sc̄ta de illis q bñ p̄fite-
nt z clare. Sepulcrū patēs est gutt̄ eozū. ps. v.
Tercio oz q sit ibi maria magdalena cū ala-
bastro vngētī p̄ciosi. s. afflictio corp̄alis medi-
cinalis. qz sanat oīs plagas p̄cōz nostrōz
ḡ isto vngēto p̄cioso vngāin-
p̄cōdes iesu. La-
put ei-
est principiū qdragesime. Corp̄ tūc se-
quēs: s̄ pedes sunt vltima hebdomada. Sic
tota dom-
implebit̄ odore vngenti. Un̄ dicit
apls. ij. Loz. ij. Deo gr̄as qui semp triūphat
nos in x̄po iesu. z odorem noticie sue manife-
stat p nos in oīni loco: qz x̄pi bon-
odor sum-
Nota de murmuratōne iude dicētis. Ut qd
p̄ditio h. potuit em̄ venundari multo z dari
pauperib-
zc. Utinā nō sit inter nos aliq̄s iu-
das qui de vngento p̄cioso afflictōnis corp̄a-
lis z p̄nie murmurēt z dicat. Uel meli-
vale-
ret facere elemosynāz q̄ ieiunare. C̄los vt iu-
das dicitis: vt quid p̄ditio hec zc. Bona est
elemosyna: sed in suo casu melior est peniten-
tia corp̄alis. Un̄ sicut vulnerat-
qui timet p̄-
ctioes z dicit medico. recedatis. nō sanat. z
male dicit. sic etiā p̄cōz q dicit. z qz meli-
ē q
faciā elemosynā. male dicit. Non curat vul-
nus luxurie a plaga luxurie nisi p̄ scopam de
pane z aqua. Idem de guloso qui dimittit

ieunia di. qz dabo elemosynā. Sc̄os honoz
x̄po hodie fact-
venit p admiratōnez intel-
ctualē. Sciendū q oīs iudei pgregabant i
hierlm rōne festiuitatis pasce. Et qn̄ p̄ls au-
diuit tam magnū miraculū de suscitātōne la-
zari tam publicū z notozum z tanti baronis
cui-
mortē sciuit tota patria. ex admiratione
tanti miraculi dicit iohēs q veniebāt gētes:
nō ppter iħm tm̄. s̄ vt viderent lazaru quem
suscitauit a mortuis. De q dicit Aug. q nar-
rabat mirabilia q viderat de alio mūdo sc̄lz
quō damnati sunt oīs q sine fide x̄pi mortui
tur. Harabat etiā diuersitatē penaz inferni
Item de purgatorio. Item de pueris cū oī-
ginali peccato decedentibus. Item de padi-
lo: de ordinibus angeloz. quia illi de inferno
vident beatos. Item dicit glo. q discip̄li x̄pi
quesierūt multa ab eo de alio mundo. ppte-
rea oīs volebant Lazarum videre z ipsum
audire. z ex verbis suis multi p̄uertebant ad
x̄pm. ppter qd principes iudeoz cogitauē-
runt etiam occidere Lazarum. Et ex isto mi-
raculo p̄ls ciuitatis hierusalem recepit chri-
stum veniētem in die ramoz cum tāto hono-
re z solennitate dicēs. Benedic-
qui venit in
noīe zc. Nota hic secretū allegoricū. qz laza-
rus quadriduan-
fuit a x̄po suscitāt-
Ideo ex
admiratōne popul-
fecit sibi istū honozē. Se-
cundū. Nota hic qtuoz dies a principio mū-
di vsq̄ in finem. scilicet vsq̄ ad diem iudiciū.
Primus dies legis nature. Secundus legis
scripture. Tercius legis gratie. Quartus le-
gis ire. In quibus Lazarus. id est humanuz
genus iacet mortuum. Primus dies legis na-
ture fuit ab Adam vsq̄ ad Aboysen. Dicit
autem lex nature. quia tunc gentes se guber-
nabant intellectu naturali. quia tunc non ha-
bebant libros nec doctores nec magistros. et
dicebatur dies propter claritatem intellect-
De isto die dicit apostolus Romanozum. ij.
Lum gentes que legem nō habent: naturali-
ter ea que legis sunt faciunt. cuiusmodi legem
nō habentes ipsi sibi sunt lex. qui oīdūt op-
legis scriptum in cordibus suis. testimoniuz
reddente illis p̄scientia ipsorum. Ecce prima
dies. Secūda dies scilicet scripture fuit a mo-
yse vsq̄ ad x̄pm. z durauit vltra mille z quī-
gentos annos. Et tunc gentes gubernabant
se. non solum intellectu naturali. sed etiam p
scripturas quas deus voluit dare. quia gen-
tes male se gubernabant solo intellectu natu-
rali. Ideo ista dies fuit clarioz prima die. p-
uerbio. vj. Abandātū lucerna est. z lex lux. z
via vite increpatio discipline. i. vicioz. Ecce
sc̄da dies in q lazarus. id est humanū genus

iacet mortuum. Tercia dies. s. legi ḡfe. est iste
dies in q sum-
mō a x̄po citra. z ista dies erat
necessaria qm̄ lex moysi nō loquebat̄ de alio
mūdo sic ista q loquit̄ de padiso. de inferno.
z purgatorio. Et scim-
qd fuit. qd erit. Ideo
ista dies est clarioz alijs predictis. De ista die
dicit x̄pus. Si quis ambulat in die nō offen-
dit. quia lucē hui-
mūdi videt. Jo. ix. In isto
etiā die Lazarus. i. humanū gen-
iacet mor-
tuū in terra. qz nondū venerat resurrectio ge-
neralis. Quarta dies post hūc diē ḡfe veni-
et cito z breuiter. scz dies legis ire z corrupti-
onis anti-
x̄pi qui corrupet z destruet totaz le-
gem x̄pi. de q dicit dauid. L̄stitue dñe legis-
latozē. Glo. anti-
x̄pm. sup eos. i. p̄cōz. Un̄
ecclesia. Dies illa dies ire dies calamitatis z
miserie zc. Etiā in isto quarto die lazarus. id
est humanū genus iacet mortuū corruptum
z fetidū. qz totus mund-
scaturiebat de p̄ctis
z mollicijs: s̄ in fine hui-
diei veniet x̄ps in be-
thania. i. in h mundo. in q tunc seruabit̄ sibi
obedientia. qz mortuo anti-
x̄po tot-
mūd-
cō-
uertet̄ ad x̄pm. Et sicut i suscitātōe lazari cla-
mauit dicens. Lazare veni foras: z statim sur-
rexit. sic clamabit tūc dicēs. Surgite mortui:
venite ad iudiciū. Tūc boni resurgent cū ra-
mis palmoz in manib-
in signū victorie quā
habuerūt de mūdo p paupertatem. de dyabo-
lo p humilitatē. de corruptōne p̄pria p casti-
tatem. z veniet obuiā x̄po cantando z dicen-
do. B̄dictus q venit in noīe dñi. De h dicit
Joh. Apoca. vij. Vidi turbam magnā quaz
nemo dinumerare poterat ex oīub-
gentib-
z tribub-
z p̄lis z linguis stantes añ thronū
z in cōspectu agni. amicti stolis albis. et pal-
me in manibus eoz. z clamabant scilicet be-
nedictus qui venit zc. Tercius honoz x̄po
factus venit p deuotōnem speciales. de quo
dicit euangelū. Erāt gentiles quidā q ascen-
derūt vt adorarent in die festo. hi accesserūt
ad philippū dicentes. Dñe volum-
iħm vidē
Venit philip-
z dicit andree. Andreas rur-
sum z philippus dixerūt ihu. Iħus aut dixit.
Venit hora vt clarificet̄ fili-
hoīs. Amē amē
dico vobis. Nisi granum frumenti cadēs in
terram mortuū fuerit: ipsum solum manet. si
aut mortuū fuerit multū fructū affert. Dic q-
mō gentiles (id est geniti tales. quia incircū-
cisi quales geniti erant) etiam ex deuotōe ve-
niebant adorare in hierusalem. tanq̄ sapien-
tes z discreti. vidētes q iudei adorabāt vnū
deū. ideo secrete veniebāt in hierusalē adora-
re deū. Multi etiā veniebāt ad vidēdū x̄pm
ppter magnā famā miraculoz. Et dixerunt
philippo aplo. quē inueniūt primo. Dñe vo-

lum-
iħm videre. Et nunqd videbant ipsum
quā p̄dicabat. imo: s̄ hoc dicebant qz volebāt
loqui cuz eo. qz nō loquebat̄ cum aliq̄ nisi ex
magna necessitate. Ideo dixit. Ego palā lo-
cutus sum mundo. Ego semp docui in syna-
goga z in templo in q oīs iudei pueniūt. et
in occulto locut-
fuz nihil Job. xvij. Philip-
pus aut dixit andree. z simul ambo dixerunt
x̄po: qui r̄dit ei dicens. Venit hora vt clari-
ficet̄ fili-
hominis. i. cognosceat̄ a gentilibus z
paganis q esset verus fili-
dei. Apl̄ aut tunc
intellexerūt q tūc statim clarificaret̄. s̄ x̄pus
declarauit eis temp-
z moduz dicens. Amen
amen dico vobis. Nisi granū frumenti ca-
denti de celo in terrā. s. vteri virginalis. in in-
carnatē ne. qd si mortuū nō fuerit. s. p passio-
nem. ipm solū manet sc̄lz saluū. Si aut mor-
tū. multū fructū affert. s. redemptōnis z sal-
uatōnis. Nota. Illi gentiles volentes vi-
dere iħm dixerūt philippo. z philip-
dixit an-
dree. z ambo simul dixerūt x̄po. Quare phi-
lipus nō dixit x̄po cum esset ita discipulus z
familiaris x̄po sicut andreas. Responsio. ad
ostendendum tres gradus qui sunt in visio-
ne et cognitōne dei. scilicet primus per scien-
tiam phisicalem. secundus p scientiā theolo-
gicalem. tercius p scientiam beatificālē. Pri-
mus gradus visionis et cognitōnis dei est p
scientiam phisicalem signata per philippum.
qui interpretat os lampadis. Talis est scien-
tia philosophie que habet magnū os ad in-
star lampadis. z infra habet paruū lumen. i.
paruā cognitōnem de deo. quia solū cogno-
scit q est vna prima causa z vnus prim-
moz.
Unde philosophi in scholis pbabāt vnū
esse deū: z in templo adorabant ydola. Sed
sciētia philosophie habet magnum os ad di-
sputandū arguendū z respondendū. Jo gē-
tiles veniūt ad philippū. i. ad philosophiā vt
viderent x̄pm. Ideo parum sciuerūt de deo.
plus scit mō de deo vna vetula q scit Lredo
in deū zc. q̄ antiquitas sciuerunt c̄nes phi-
losophi. Ideo oportet q philippus. i. philo-
sophus veniat ad andream. qui interpretat̄
decorus. qui significat theologiam siue theo-
logum pulcrum z decoruz. qui est sine macu-
la erroris. quia sapientia theologie est pura
veritas sed nec ista sufficit quia modo in hoc
mundo solum in figura et speculo videmus
deum. s. L oranthioz. xij. Videmus nunc p
speculum in enigmate. tunc autēz facie ad fa-
ciem. Speculuz sunt creature que representāt
creatoz. Verbi gratia. Terra cuz arborib-
repletat potentiam dei. Aque que abluunt et

mundat a peccatis: et sic de alijs. et in enigmate. id est p figurā. Ergo nec Philipus nec Andreas sufficit nec scie phie nec theologie sufficit ad videndū deū clare. Sz optet ire ad xpm p gliam beatificā in paradiso. Et tunc facie ad faciē videbim eū sicuti est. Uñ q̄ dixerunt gentiles: volum⁹ ibm videre salicet tan q̄ librum glorie habentē duas cartas. scz diuinitatis et humanitatis. in quib⁹ p̄sistit tota gloria. i. Job. iij. Scim⁹ qm̄ cum apparuerit similes ei erimus qm̄ videbim eum sicuti est vbi nō est speculū nec figura aliq̄: s̄ visio clara et aperta. Quartus honor maior alijs fuit p locutionē celestiale. qz de⁹ pater fuit locutus xpo audiēte plo et hoc qm̄ xps eleuatis oculis in celum dixit. Pater clarifica filiū tuum. Et venit vox de celo dicens. Clarificaui et iterum clarificabo. Nota clarificaui. i. clare demonstraui q tu es filius me⁹. i. in miraculis p te factis. In quibus ostendit diuinitas mea. Et iterum clarificabo scz in passione. resurrectione. ascensione et in generali iudicio. Turba autē que stabat et audiebat dicebat. tonitruū factū est. Alij dicebant nō: sed angel⁹ ei locutus est. Quibus dixit xps. Nō ppter me sed ppter vos hec vox venit. qz xps iam sciebat voluntatē patris. Quia in q̄tum deus eadem est voluntas patris et filij. Etia in q̄tum homo sciebat voluntatē patris. sed illa vox venit ppter illos vt crederent in filiū dei. De illa voce dixerat iam dauid q̄s. xxv. iij. Vox dñi super aquas deus maiestatis in tonuit. Ibi septies dicit vox dñi ppter septē clarificationes filij dei. Primo dicit. Vox domini sup aquas scz lachrymarum xpi. qui mortuus fuit lachrymando. heb. v. Lum clamore valido et lachrymis se offerens exauditus est p sua reuerentia. Sup aqs virginis Abarie et aliarum deuotarum psonarum. et fuit clarificat⁹ quia sol fuit obscurat⁹. Secdo. Vox dñi i virtute: ppter clarificationē quā habuit in inferno. qm̄ dixit. Attollite portas. quia virtute diuina statim porte fuerūt aperte. Itē fuit clarificatus in limbo in quo sancti patres ibi ipm̄ expectantes viderūt diuinitatem clarissime. Tercio. Vox dñi in magnificentia. Ecce clarificatio resurrectionis. quia magnifice surrexit: et sanctos patres liberauit. Quarto. vox dñi p̄ringentes cedros. id est aplos omnib⁹ alijs altiores sanctis et maiores. sed fuerūt tardi et duri ad credendum xpi resurrectionem. vt patet de Thoma. Sed hanc duritiā xps p̄fregit qm̄ eis apparuit. et crediderunt firmiter suā resurrectionem. Quinto. Vox domi-

ni intercedentis flamā ignis. i. imperatorum romanoꝝ. qui faciebant edicta leges et ordinationes p̄tra xpianos. Sed hec flama furoris fuit interca in p̄uersione. Constantini imperatoris. Sexto. Vox dñi p̄cutientis desertum. i. celum empyreū. qd̄ dicit desertū Lu. xv. in parabola ouium q̄s xps dimisit in deserto. i. in celo. quia celū est desertum a malis angelis et hominib⁹. Sed qm̄ xps ascendit in celū totū p̄motum fuit in gaudiū et leticiā angeloz et hominū. Septimo. Vox dñi preparantis ceruos. scz in die iudicij qm̄ de celo et d̄ inferno saltabūt anime ad recipiendū corpora sua in generali resurrectione. Deinde data snia finali a xpo. simul cum carne et aia saltabunt mali ad infernū. boni x̄o in celū empyreum. De hoc dicit dauid in p̄sona cuiuslibet boni. Qui p̄fecit pedes meos tanq̄ ceruozū et sup excelsa statuēs me. ps. xvij.

Feria tertia post palmarum. Sermo.

Dñi erat ei si nō
 eēt nat⁹ hō ille. Abarci. xiiij. et i passione dñi statim lecta scribitur verbum istud. Verbu p̄positū hz magnam difficultatem in theologia. Ideo in p̄mi sermone volo ipsum declarare. Sed primo salutes x̄go Abaria zc. Bonū erat ei. Pro h⁹ vbi declarat⁹ mater p̄dicande inductōe sciendū q̄ fm̄ diuersitates et p̄ditiones p̄ctoz et vicioꝝ debēt eē diuersi modi correctionum. Sicut fm̄ diuersitate et p̄ditione infirmitatuz et plagaz sūt diuersae medicine. qz vna medicina nō esset bona oib⁹ infirmitatib⁹. Ita nec vn⁹ mod⁹ correctiois oib⁹ p̄ctis. Nota ergo tres modos p̄ctoz seu plagaz. Quidā enim peccāt ex ignorantia. credētes bñ facē. quia si scirēt se male facere nō facerēt. tales indigēt medicina scie. i. vt declarēt eis malū qd̄ faciunt vt corrigant. vñ a plaga de ignorantia p̄p̄ria medicina est scoba de scia. Et istū modū tenuit xps erga aplm̄ paulū q̄ peccabat ex ignorantia p̄sequēdo xpm̄ et xpianos. De q̄ dicit ip̄emet. Pa⁹. añ scz p̄uersionē. sui blasphem⁹ et p̄secutor et p̄tumeliosus: s̄ miscdiam dei cōsecutus sum. quia ignorans feci in incredulitate. i. Thimo. j. Sed curatus fuit a xpo medicina scie. qm̄ in terram p̄stratus circumfult eum lux zc. Et sicut ab extra apparuit claritas ita etiā int⁹ in aia fuit illuiatus. Iō conuersus dixit. Dñe qd̄ me vis facere. Actu. ix. Quidam peccāt ex fragilitate seu impotētia qz bñ vellēt cauē a p̄ctis. s̄ hita occasioe peccāt vl̄ amore carnali vl̄ timore corporali. qz si fragiles. tales indigēt medicina amoris di. vt suo

amore corrigant ab illo p̄ctō. Hoc mō xpus correxit petrū aplm̄ q̄ peccauit negādo christum nō ex ignorantia. qz ipse dixerat. Tu es filius dei viui. Abat. xvj. s̄ ex fragilitate et impotētia timore tpali et timore mortis d̄ Lucas q̄ p̄uersus ihs respexit petrū. et traxit ipsum ad p̄niam. qz egressus foras fleuit amare. Quidam autē peccāt nō ex ignorantia nec ex fragilitate s̄ ex malicia p̄p̄ria et iniquitate cordis. Tales indigēt alia medicina. i. timore damnationis et timoris iudicij. ad amouendā maliciā et iniquitatē a corde timore eterne dānationis. vt correctio diuine gr̄e possit intrare in corde. Et istū modū tenuit xps i correctione iude scarioth q̄ peccabat nō ex ignorantia. qz bñ credebat xpm̄ esse verum deū et boiem ex miraculis q̄ viderat. nec ex fragilitate. s̄ ex p̄p̄ria malicia et iniquitate. et effusione vngētū quā xps sustinuit. qz nō fuit venditum vt ipse fuisset furat⁹ inde terciā p̄tē. Xps ḡ in correctione iude accepit medicinā timoris dānationis ad sanādū cor iude vt corrigeret s̄ in nolēbat corrigere liberū arbitriū. Sz dixit. Unus ex vobis me tradet qui manducat meū. At illi ceperunt p̄stari et dicere ei singulam. Nunqd̄ ego. Qui ait illis. Tu ex duodecim q̄ intingit meū manū in cathino. Te autē homini illi p̄ quē fili⁹ hominis tradet. Abar. xiiij. Ecce quō q̄rebat sanare cor iude. Sz tanta erat malicia in corde ei⁹ qz nō potuit intrare gr̄a sp̄s sc̄i. qz pauci p̄uertit d̄ illis q̄ sic peccāt p̄ maliciā. Sec⁹ de illis q̄ sic peccant ex ignorantia vel fragilitate. Tūc xpus ad terrendū iudā ne peccaret dixit vbi thēmat̄. Bonū erat ei zc. p̄z thema. Nota q̄ i sacra scriptura inueniuntur tres natiuitates. Prima est natiuitas de formatione interiori. Scda natiuitas de p̄ductione exteriori. Tercia natiuitas de adoptione superior. De qlibet istaz p̄t̄ verificari the. p̄positū. Bonū erat zc. Prima natiuitas ē de formatione interiori q̄ a doctorib⁹ vocat natiuitas in vtero. Qm̄ doctrina est theologie in glosa sup Leuiticū. xij. ca. q̄ postq̄ mulier p̄cepit tūc corpus format in vtero. Et si est mascul⁹ corpus est formatū i q̄dragesimo die. et tūc creat aia et creando infundit. si scia. lxxx. die. qz ē frigidioris p̄plexionis. Talis formatio corporis et creatio et infusio aie in sacra scriptura d̄ natiuitas in vtero. Dic ad h̄ similitudinē de nucleo in terra plantato qm̄ in terra tumescit siue inflatur d̄ vulgariter. iam ē nat⁹. lxx. extra terrā nihil appareat. Idem de ple in vtero matris q̄ qm̄ vter ingrossat. tūc dicit mulier quida. et illud vocat natiuitas interior. Auctas Aba-

thet. j. q̄ Joseph erat admirans et secū disputans de imp̄gnatione x̄ginis Abarie sponse sue. Angel⁹ autē dñi apparuit ei dicens. Joseph fili dauid noli timere accipe mariā coniugē tuā. Qd̄ est in ea natuz est: de sp̄s sc̄o est. Ecce h̄ natiuitas interioris formationis. Si de hac natiuitate volum⁹ loqui. bñ p̄t̄ dici thema. Bonū erat ei scz iude. si nat⁹ fuisset. i. formatus in vtero matris. i. qz nunq̄ corpus fuisset formatū nec aia creata. Et iuxta hūc intellectum dicit hic glosa. Abeli⁹ fuisset iude oino nunq̄ fuisset q̄ damnatū eē. Sz posset aliq̄ arguere p̄tra glosaz. Abeli⁹ est eē aliqd̄ q̄ nihil: s̄ eē damnatū est eē aliqd̄. qz eē sbale vel esse hoiem includit qd̄ est aliqd̄ bonū. et nihil esse nullū includit. ḡ male dicit. Istā rōnem faciūt multi: s̄ nihil valet. Pro rōsione ponatur talis casus. Quid eēt meli⁹: vel nihil habere in h̄ mundo. vel habere vnum castrum qd̄ valet qlibet anno mille florenos de redditibus. Sz optet soluere p̄ illo castro centum milia florenoz qlibet āno de redditib⁹ s̄ pena mortis. Simplr loq̄ndo. Abeli⁹ est h̄ castruz q̄ nihil h̄e. s̄ multo meli⁹ ē nihil h̄e q̄ h̄e castrū cū tali onere et obligatōe. Itē simpliciter loq̄ndo aliqd̄ esse meli⁹ est q̄ nihil eē s̄ esse cum tali onere et obligatōe. i. damnationis eterne sp̄ esse in ira dei et in pena. meli⁹ est nō esse. qz multo magis h̄ malū eē dānatū eternaliter. q̄ istud eē bonū sbale solū. Et nihil eē nō est malū: s̄ dānatū eē est mai⁹ malū qd̄ p̄t̄ eē. ppter h̄ xps dixit de iuda damnādo. Bonū erat ei zc. Nota bonū ppter p̄uentionē mali culpe et pene. Et p̄cordat sc̄ptura: di. Abellor est mors q̄ vita amara. et requies eterna q̄ languor p̄ueras. Eccl. xxx. Nota melior est mors q̄. i. dat nō esse q̄ vita amara scz damnatoꝝ. et requies eterna. Non loq̄tur h̄ de requie gl̄ie: s̄ loquit iuxta p̄m̄ qui d̄t qz quies est cessatio vel p̄uatio mor⁹. Iō redēs eterna. i. nō eē. qd̄ ē cessatio penaz. iō melius est nō eē q̄ languor p̄ueras. Iō dicit beat⁹ iohes qz dānatū desiderat mortē et appetit nō esse s̄ nō p̄t̄ mori. In dieb⁹ illis q̄rent hoies mortē et nō inueniēt eā. et desiderabunt mortē et fugiet mors ab eis. Apoc. ix. Aboraliter h̄ notate. ex q̄ tā dura et aspa pena inferni ē caueat p̄ tpe ne vadat ibi. qz i voluntate vestra p̄sistit ppter libez arbitriū. qd̄ nō cogit a dō ad h̄ vel ad illud. Eccl. xv. De ab initio constituit hoiem. et reliquit eum in manu consilij sui. Si dicat. Ergo omnes ad paradysum ibimus. qz om̄s volunt ire igit. R̄sio qz menti mini p̄ mediū gule. qz licet dicat ore qz vultis paradysum. nisi ope aliud facitis et dicitis. Sic

viator qui dicit se ire argentinā vbo. tñ facto recipit viā colonie talis mentis et trufat. Idē supbus dicit se ire ad paradifum. tñ de facto recipit viā inferni. Idem pōt dici de alijs pctis. Ideo ysa. xxx. Hec via. f. paradifus est humilitas vel miscōia rē. ambulate in ea. nec declinabitis ad dexterā nec ad sinistrā. Judas autē ex pctō auaricie iuit ad infernum. qz ex auaricia vendidit xp̄m. vt auari. v. furarij. symoniaci. fures rē. Dixit em̄ iudas. Quid vultis mihi dare et ego vobis eū tradā. Scōdā natiuitas est de pductōne exteriori. et ista ē magis cōis et vīitata. Exemplū qñ nucle⁹ extra terrā apparet visibiliter. tūc dicit cē nar⁹. Idē de muliere postq̄ pepit dicit nar⁹ est fili⁹ Jo. xvi. Mulier cum pepit puerū iam nō meminit p̄ssure ppter gaudiū. qz nar⁹ est hō in mūdum. Nō dicit in vterū. qz iam est extra. Si de hac natiuitate volum⁹ loqui etiā verū est thema. Bonū erat ei. f. iude si nar⁹ nō fuisset. scz in mūdū. qz meli⁹ fuisset sibi si mortu⁹ fuisset in vtero matris. qz tūc solū habuisset peccatū originale. Et est doctrina theologic. in ij. Iniaz. di. xxxij. q. ij. ar. j. q. p pctō originali datur mitissima pena. quia solum habet penam damni. f. nō videre deum: s. nō habet penam sensus. imo dicit sanctus Tho. in. ij. sententiaz. disti. xxxij. q. ij. ar. ij. q. illi pueri qui decedūt solum cū peccato originali hnt magnas p̄solatōnes ad inuicē. disputādo intra se de philosophia quā sciūt magis q̄ phi sciuerūt in hoc mūdō. nec tristant. nec displicet eis quia nō hnt paradifum. Sicut bubulc⁹ non tristatur. quia nō est rex romanorū. quia bene scit q̄ sibi nō p̄petit. nec tñ tristarit qz nō habet alas ad volandū. quia nō p̄petit tibi volare sicut aquile. Sic etiā illi pueri nō tristantur: quia nō habent regnū dei. quia sciunt qz nō debet eis. quia si tristarēt iam haberent penā sensus. Ideo bonum fuisset iude qz nūq̄ fuisset natus in hoc mūdō: s. qz in vtero matris fuisset mortuus. qz tūc solum cū pctō originali decessisset. Ideo mō fuisset cū illis pueris filijs xp̄ianorū iudeorū et agarenorū qz moriunt cum solo pctō originali. Dic quō pctm originale nō est pctm factū a creatura sed receptum. sicut de imagine auri vel argenti q̄ cadūt in luto. Ita aīa ad imaginem dei facta vt imponat in templo glie: sed cadit in luto carnalis generatōnis. qz si faceret de hōiem aliter. nō haberet pctm originale. Et ideo qz nō est pctm factū a creatura. ideo nō dat de creature penā sensibilez ex illo pctō solo. S. nunq̄ videbit deū ex q̄ mori cū illa macula. licet posset venire vsq̄ ad portā paradifū q̄ra-

do ingressum. qz nunq̄ fecit aliud pctm. Et rīdet xp̄s. Respicias maculam quā portas. Rīdebit. Dñe. ego nō feci. Ad quam ch̄ist⁹ Ideo nō do tibi penā sensuale: s. quia habes maculā vades ad lymbū cū alijs. Vel si vis dic similitudinē de rege qui p̄mittit militi castrum fortissimū inexpugnabile qui tanq̄ p̄ditor tradidit castrū inimico regis. Pius autem rex nō vult occidere militē p̄dītōrē. licet possit: s. iurat qz nunq̄ aliq̄s de suo genē intrabit suā curiaz. Et ita seruat. Si dicat. In q̄ demeruerūt filiū militis nondū p̄ceptū nati nec geniti. Rñsio. quia sunt filiū p̄dītōris. S. qz nunq̄ fecerūt aliqd mali. ideo rex nō facit aliqd penale: s. nō vult eos in curia sua. sic deus in p̄ncipio mūdi castrū forte et inexpugnabile paradifū terrestriū. qd fm Bedaz ascēdit vsq̄ ad celū lune. militi Ader Lue v̄roxi sue p̄misit. vt custodirēt illud Gen. ij. Posuit deus hōiem in paradiso volu ptari. vt operaret et custodiret illum. Et in illa eadem die tradiderūt ipsum dyabolo inimico dei p̄sentendo peccato. ppter qd deus iurauit qz filiū ade nunq̄ intrarent curiam nec regnū. Unde de h̄ auctoritas. Ip̄si dō nō cognouerunt vias meas: quib⁹ iuravi in ira mea. si introibunt in requiē meā. ps. xcviij. Si dicatur. Et nunquid nos sum⁹ filiū Ade. Dico qz nō. Tñ añ baptisimū sum⁹ filiū Ade. s. in baptisimo facti sumus filiū dei et matris ecclesie. Ideo ias est mutata generatio in nobis. Job. j. Dedit eis p̄tatem filios dei fieri. Semē est verbum dei. Luc. viij. Item. Spūs sanct⁹ inquit paulus reddit testimoniū spiritui nro qz filiū di sumus. Si filiū et heredes. heredes quidē di coheredes aut xp̄i. Ro. viij. Ideo qui moritur añ baptisimū nō p̄t intrare paradifum. quia ē filius ade et eue. quib⁹ iuravi in ira mea rē. s. quia nō fuerūt in p̄dītōne ideo nō dat eis penam sensus. Ideo Job in p̄sona damnati dicit. Quare nō in vulua mortuus sum. egressus ex vtero nō statim perij. Quare except⁹ genibus: cur lactatus vberibus. Rñc ei dormiēe s̄larem Job. iij. Nota s̄larem. f. cū alijs pueris in lymbō. quia in inferno damnatorū non est silentium sed tumultus et clamores ppter dolores. Adoraliter. nota illi pueri cū solo peccato originali decedentes et in lymbō existentes. ex vna parte regratiant deo. quia sunt liberati de penis inferni. et ex alia parte qñ vidēt gliaz dīorū p̄qrunt deo et clamant. dicendo accusatōnes septē. P̄ma p̄ p̄zyl matrē. s. ex culpa eorū sūt mortui sine baptisimo. qz aliq̄ male tractant suas vxores vel vberāt. iō faciūt abortiuū vel p̄les moriuntur

absq̄ baptisimo. Ideo petunt iusticiā a deo. Secundo clamant cōtra matres stultas que qñ sentiunt se grauidas. et bñ possunt cognoscere infra mensem debēt cum magna diligētia custodire thesaurū eis cōmissū ne p̄datur saltando equitādo. et non currāt tanq̄ stulte rē. Tercio clamāt p̄tra viduas vel moniales vel puellas seu etiā maritatas que cōcipiunt non de viris pprijs s. interficiūt p̄les ne confundant. recipiendo medicinas vt occidant proles rē. Quarto petūt iusticiā de oibus qz p̄senserunt in morte eorū. scz de medicis et apothecarijs. Nota illud qd dixit medicus regis cuidā moniali petēti. qd faceret ne cōciperet Rñdit qz nō cōiungeret se viro. Si sacerdos consentit in morte illoz: est irregular⁹. Quinto clamāt contra mulieres matres qz post partum stant diu ad baptisandum et interim opprimūt vel suffocāt creaturā cū vberē grosso. Dic modum lactandi. Sexto accusant sacerdotes vel laicos qz in piculo p̄t baptisare. si errāt vel mutāt baptisimū. Ostende h̄ formas baptisandi. Septima accusatio est qñ xp̄ian⁹ dormit cum iudea vel agarena et concipit et parit. et remanēt fili⁹ cum filia infideles. quia pater non curat. tales resurgent in die iudicij in etate triginta annorū et nō cognoscēt parentes. et petent iusticiā a deo. Idē caueatis. Tūc dānati faciūt planctum di. Quare de vulua egressus sū. Qui vtinā cōsumpt⁹ essem ne ocul⁹ me vi. Job. x. Tercia natiuitas est de adoptione supiori. Et ista fit in baptisimo in quo creatura adoptatur et legitimat vt plequatur hereditatē paradifū. quia non ex p̄ma natiuitate nec ex scōa acq̄rif ius habedē paradifum. s. solū ex ista terciā natiuitate. de qua dicit xp̄s. Amē amen dico vob. nisi qs renat⁹ fuerit ex aq̄ et spūs sc̄to nō p̄t intrare in regnū dei Jo. ij. De ista natiuitate ē thēa. Bonū erat ei rē. i. nūq̄ fuisset baptisat⁹ in q̄ a xp̄o fuit adoptat⁹ in filiū. Idē ppter i gratitudinē de tāta grā a xp̄o sibi facta bonū fuisset ei si nō fuisset a ch̄isto baptisat⁹. qz ex h̄ bz maiorez penam qz qñ vita xp̄iani est mala maiorez penaz damnatōis hz qz infidelis qui non baptisat⁹ fuit. Nota ad h̄ miraculū qd legi in vitaspatriuz et liber est approbat⁹ ex decreto Gelasij pape de btō machario. qz eundo p̄ desertū inuenit antiquissimū caput cuiusdā mortui. et qz persone spūales statim cogitāt spūalia. secus de p̄sonis carnalib⁹. sic ille cogitauit de aīa illi capiti di. Si scirem qz aīa hui⁹ esset in paradiso tenerē caput istud p̄ reliquijs. si in purgatorio orarē p̄ ip̄a. si in inferno. vellez scire p̄ qz pctō est. Et dum ista cogitaret subito aīa fuit

in capite et locuta fuit sibi di. Queras quia ego respōdebo tibi. Tūc machari⁹ interrogauit eam di. Lūius p̄ditionis fuerat si ch̄ristian⁹ vel pagan⁹. Rñdit qz fuit pagan⁹. Interrogat⁹. In quo loco erat. rñdit in inferno eternaliter damnat⁹. Et erat p̄fundi⁹ in inferno qz a celo vsq̄ in terras. Hoc non intelligit per distantā locale. s. per immēsitatē seu immensitatē penalē. Interrogat⁹ si erant aliqui p̄fundiores. Rñdit qz ita. Iudei. Rō. qz habuerūt scripturas et p̄phetas. et non crediderūt. Interrogat⁹ si erāt aliq̄ p̄fundiores iudeis. Rñdit qz sic. Abali xp̄iani et reprobi. qz tātas receperūt a deo grās. et tñ deum malis operib⁹ negauerūt et blasphemauerūt. Idē ex ingratitudie sunt p̄fundiores. Notate hic bene ad p̄positū quō pctm i gratitudinis iude est magnū. Cum em̄ iudas recepisset a deo tot grās. tñ eum vendidit. Primo qz sibi remisit oīa pctā a pena et culpa. remisit sibi mortē filiū regis scarioth. et mortē p̄ris sui quem vt haberet in historijs. Item declarauit sibi scientiam ad predicandū et potentiā faciendi miracula. et fecit ipsum discipulū suū et ap̄lm pcuratorem societatis suē. baptisauerat eum et ip̄m cōicauit cum alijs. Omnes iste grē assignāt sibi penam. Idē bonū erat ei si nar⁹. i. baptisat⁹ non fuisset. Et cōcordat propheta dauid in p̄sona xp̄i di. Si inimic⁹ meus male dixisset mihi: sustinuisset vsq̄. Et si is qui oderat me sup me magna locut⁹ fuisset: abscedissem me forsitan ab eo. Tu vero homo vna nimis: dux meus et nor⁹ meus. Qui mecum dulces capiebas cibos: in domo dei ambulauim⁹ cum cōsensu. Veniat mors sup illos: et descendāt in infernum viuentes rē. ps. liiij. q. d. In hoc mūdō nō est aliqua pena sibi sufficiens. Adoraliter sup hoc. Ad eum dulces capiebas cibos. Nota de cōione ad quaz om̄s tenentur. pueri etiā. xij. vel. xiiij. annorū in die pasce. De quo die dicit ap̄ls. Pasca nostrum imolat⁹ est ch̄istus. Itaqz epulemur. scz cōicando. Dicūt aliqui. Nūquid melius esset cōicare in die iouis sc̄tā. in q̄ h̄ sacramentum fuit institutū. et adhuc hō est in p̄nā. Rñc deo qz decretal dicit in pasca. qz tunc debem⁹ cōicare. licet non dicat in die pasce. S. qz intelligat de die pasce parz per euidentiā facti qz papa qui fecit decretalē de facto ope declarat qz illa decretalis intelligit de die pasce. qz in die pasce p̄secrat plures hostias i pelui de auro. Quoniam sicut vox mea intrat in omnibus auribus vestris. Ita verbum dei p̄ris in quibet hostia p̄secrata. Et illa die papa cō-

Feria quartapost palmarum

munerat manibus suis omnes qui veniunt ad eum. Hoc opus declarat quomodo papa intellexit decretale illam. Nota etiam de lra cardinalis missa inquisitori. qui dicit hoc idem quod s. q. intel/ligitur de die pasce. Item ad h est similitudo de rege qui in bello campali habet victoriam. qz illa die victorie vult intrare castru vel ciuita/tem qua tenebat obsessa. Idem de rege christo qui in die pasce cum victoria suauit seu tenuit campum quem intrauerat in die parascues. Idem illo die vult intrare castru tuu. h est in ani/ma tuam. h honor est christi: s. vtilitas est tua. Idem in die pasce coicet nisi de pssilio cofessoris sit abstinentiu ex aliq causa rationabili. Sed nullus ppria auctoritate hoc mutare nec dimittere qn coicet in die pasce. Ad rationes mulieru dicentiu q in die pasce habent ozare zc. Hec ro valet. nisi intelligat q in die pasce facietis ornamenta in pcto mortali. qz in tali casu nec in die iouis scia. nec in die pasce de/beret coicare. qz est in pcto mortali ex quo ha/beret voluntate peccadi. Sz si ornatur absq pcto mortali. qz qlibz fm statum suu pot se oz nare modeste. cogitando quomodo sicut sacerdo/tes ornant z preparant altaria: sic et vos isto respectu potest ornare z parare corp vestru tanq altare christi. Illi aut q indigne coicant vt iudas q statim postq coicauit xpm tradi/dit. Ita ingrati cu iuda danabunt. j. L. oz. xj. Qui maducat et bibit indigne: iudicium sibi scz. damnationis maducat z bibit. non diu/ dicans. i. discernes. corp dñi ab alijs cibis.

Feria quarta post palmarum
Sermo primus.

Domine memen

to mei du veneri i reg. tu. zc. Lu. xxiij. Sermo hesternus fuit de iusta danatione iude. hodie primo erit de iusta salua/ tione latronis. heni fuit sermo de ca instrumen/ tali passionis xpi. q fuit iudas pditor. hodie vero erit de ca finali passiois xpi. q fuit vt oel hoies q erant in terra nati nutriti z coferuati haberent glam paradisi. Sz pmo salutes ago maria. Dne memeto zc. Verbu ppositum p fundameto nri fmonis est qda ordo qua fecit latro: s. est magne efficacie. Et vt videatis et intelligatis efficacia hui fmonis. sciendum q ordo q est deo magis placet z gratiosus homi ni magi pueniens et pficua est q ho petat regnu dei. Ro est duplex. Prima ro. qz talis pe/ titio coo: dat cu ordinatioe finali pp quam deo creauit hoies. Causa final ppter qua deo creauit hoiem est. vt habeat gloria paradisi

et reparetur ruina angelorum. Vide super h magistrum sententiarum in. ij. dis. j. Quare deus voluit formare hominem. non fecit nos vt remaneremus in hoc mundo finaliter. sed vt veniamus ad gloria paradisi. nec aliqs pot homini auferre hunc fin nisi pctm mor/ tale. non paupertas. non diuitie. nec dolor. nec miseria. nec sanitas. nec infirmitas. s. solu peccatum mortale. Idem dicit xps in die iudicij il/ lis qui erunt sine peccato. Venite benedicti patris mei pcpite paratu vobis regnu a psti/ tutione mundi. Ath. xxv. Nota. benedicti. qz pctm mortale fecit hoiem maledictu. a co/ stitutione mundi. id est. creatione vel ordina/ tione. Et tunc intelligit sic. a constitutione. i. eternali ordinatione. Ecce hec est causa fina/ lis quare deus fecit hominem. id est. petere regnu dei multu placet deo. qz coenit z concordat cum diuina ordinatione. Scda ro est. qz talis petitio includit z pssupponit omnem aliam peti/ tionem. Bona petitio est petere humilitate. ca/ stitate. vel miam dei. s. omis iste includuntur in petitione regni dei. in qd non intrant supbi. nec auari. nec peccatores zc. nisi faciant peni/ tentiam. nec infideles nisi puerantur. Itē. bo num est petere pfeuerantiaz finalem in bona vita. s. tñ illa includit in petitione regni dei. qz non datur nisi pfeuerantibus in bona vita Idem christ. Lu. xij. z Ath. vj. Primum qri te regnu dei et iusticiam eius. Patet ergo du/plici ratione qz propria petio deo magis gra/ tiosa z homini pficua est petere regnu dei. Idem latro ille q erat crucifixus ad dexteram xpi no petijt a xpo liberatione corporis. nec vin/ dicta inimicoru. s. petijt regnu celoz dicēs. Dne memeto me zc. Et illa pua ordo fuit tan/ te efficacie q obtinuit regnu celoz. non legi/ tur q latro ille vniq fecit aliq bonu. nec ele/ iunia. nec elemosynas nec pegrinationes. nec orones. nisi solu ista puam oratione ex q obti/ nuit saluatione. Patet thema. Nota q in sacra septura iueniunt tres modi habedi reg nu celoz. Quidam emunt regnu celoz rigoro/ se. Quidam furant secrete. Quidam iueniunt a casu. Et h tercio modo habuit ipm latro. qui in via inuenit regnu dei qn dixit xpo. Dne zc Dico pmo q qdam emunt regnu dei rigo/ rose. vt dando pcium iustum. Isto modo ha/ buerunt regnu dei scilicet martyres. q ppter h su/ stinuerunt psecutiones. tribulationes. tormē/ ta. z finaliter morte. Isti dederunt preciu istuz Ro tñ intelligat q martyriu sit pcium iustum p equalitate vel equipantia. sed pportione z puenientia. qz nullum gen penariu martyru est iustu preciu. nec p vna sola hora effedi in

Inno de martibz.

Sermo I

paradiso. tanta est excellentia huius glorie. Ideo aplos qui illam gloria vidit dicebat. no sunt condigne passioes huius teporis ad futura glam q reuelabit in nobis. Ro. viij. non sunt condigne. id est per equalitate vel equiparantia. s. sunt condigne per pportione vel coenientia. qm ex q psona dat p deo maiora bona mudi. scz boia tpalia z corpalia. corp z vita. sic fecerunt sancti martyres. ideo iteru est coe/ niens vt deus det illis maiora bona q sunt in alio mundo. scz regnu celeste. Ista est ppor/ tio et coenientia. q. d. xps. Da mihi illud qd habes fm potentia tuam. et ego dabo tibi qd habeo fm meam magnificentia. De hac ppor/ tione siue iusticia dicit christus. Beati q p/ secutione patiunt ppter iusticia. qm ipsoz est regnu celoz. Ath. xvi. Et ad istam lo/ quitur de martyribz. et sub isto noie psecutio nem comprehendit omis tribulationes et passio nes martyru. Nota ppter iusticiam. christus non restringit meritu nrm solu veritati fidei. s. largo mo qui moritur pro quacumq virtute manu teneda: martyr efficitur. nam quelibet virtus dr iusticia. Prouer. viij. Iusti sunt om nes sermones mei. id est. omnes virtutes sut iusticia. Un beatus Johanes baptista mar/ tyr est. Unde ecclesia. pzeptens martyr. et tñ non fuit mortu pro fide manuteneda. s. p virtute castitatis et honestatis. Idem de san/ cta uilla ancilla cuiusdam militis. de qua te/ netur in calendario in vigilia natiuitatis do/ mini. Si christus dixisset. Beati qui psecu/ tionem patiunt ppter fidem. pdicti non fuis/ sent martyres. Idem de sancto thoma de can/ tuaria. qui non pro fide: sed pro libertate ec/ clesie manuteneda occisus fuit. et tamen est martyr. Idem de fratre beati Thome de aq/ no. qui in fauorem ecclesie reprehendit impa/ torem. ppter qd fuit occisus et martyr effe/ ctus. fm q reuelatu fuit beato Thome. et sic de pluribus alijs. Ecce quare dicit ppter iu/ sticiam. et non ppter fidem. et coo: dat alia auctas di. Si qd patimini ppter iusticia bti. j. Pe. iij. Qd possunt hie multi bonum forum de paradiso. manutenedo iusticiam siue virtutes. s. in modo iam videtur completa pphetia Ysa. lix. Non est qui iuocet iusticia neq est qui iudicet vere. s. pfidunt in nihili et loquunt vanitates. pceperunt laborem z pe/ pperunt iniquitate. Quas aspidu ruperunt z telas aranee texuerunt. non est qui iuocet iu/ sticiam. i. iusticia non hz aduocatu sic magni dñi qui in qualibet villayel curia habent suu aduocatu z pcuratoze pensionatum. i. precio ductu. q diligenter aduocat z pcurant pro

ipsis. ex illa modica pensione. i. pro modico precio. Sed deus non habet aduocatos nec procuratores in suis negocijs. qz non est qui inuocet iusticiam. Ratio. qz non statim vi/ det pensionem. i. precium. Q benedictus est ille qui vellet esse pcurator z aduocat christi contra peccata notoria que tangunt honorem dei. s. nullus curat. omis dormiunt in hie q dei sunt. Sz si aliquid fit cōtra aliquē dñm terre/ num. statim ille pcurator se erigit et defendit dñm. Q maledicti hoies none paradisi glo/ ria maius preciu est q totus mundus. z tñ si tangunt iura vel redditu dñi vel possessio do/ mini: statim aduocat defendit. s. qn tanguntur iura diuina vel redditus. i. in festo tenedo. for/ nullus curat nec defendit. Nota. oua aspidu que sunt mortifera significant peccata noto/ ria. que sunt mortifera. infra que est venenuz corripes z destruēs coitate. s. ista oua fraguē faciēdo ordiatōes z exclamatioes cu penis cō/ tra peccata notoria. Sz dixit ppheta. q telas aranee texuerunt q capiunt paruas mulcas sed non magnas aues. Ita ordinationes qs mo facitis solu capiunt et retinet simplices z pau/ peres laboratores. s. no magnates ciues z mi/ lites. nec barones. imo dicunt rectores forte qn essem extra officium istud darēt mihi vna bonam gladiatam. Dic quomodo ordinatio debet esse ad instar retis piscatoris. qd cōtrario mo/ do se habet ad telam aranee. qz accipit z reti/ net magnos pisces. z parui fugiunt. Idem de/ bet esse de ordinationibus. qz debet corrigere maiores. z tunc minores retinetur sub virga. Et si ex hoc aliquis de rectoribus psequitur occiditur. hoc est salariu a deo promissum ex hoc Sap. v. Iusti aut imperpetuum vident. z apud dñm est merces eorum. Ideo accipi/ ent regnu decoris et diadema speciei de ma/ nu dñi dei sui. qm dextera sua teget eos. et in brachio sancto suo defendet illos. Ecce pri/ mus modus habendi paradisu. Scdus modus habendi regnu dei est furando secre/ te. qz piu furtu est bndictu. Unde sciendu q fures siue latrones secrete vadunt ad domum diuitis ad furandu. hoc mo hnt regnum dei psona que in h mudo secrete faciunt pnam. ti/ metes vt latrones ne audiant vel papiatur nec etiā sint discoopti. Idem secrete faciunt mul/ ta ieiunia. elemosynas. orones. et multa alia bona. z extra nihil sentitur. Intus portant ci/ licius z extra ostendunt pulcras vestes. dor/ miunt in terra. surgunt in nocte ad oradu. Sic secrete furant regnum dei. qz nullus scit bona opa ipozum quisq sunt in alio mudo. z tunc dicit. Nunquid ille est talis religiosus.

Quātam pñiam fecit ille zc. Idē de presby-
teris z laycis. De isti dicit Aug. qñ audiuit
famā scitatis antbonij. Surgūt indocti z celū
rapiūt. z nos cū sciētis nris ad infernū demer-
gimur. Nota. celū rapiūt. i. secrete p opa pñie
et nos. scz qui dicim⁹ et nō facim⁹. Surgunt
recte tangit modū quem tenent latrones qñ
volunt rapere aliqd castrū qui surgūt de nocte
z obseruāt custodes z secrete cum silentio
scalāt castrū qñq; sunt alti. qz tunc clamant
Ista pñone penitētes surgunt de nocte z secrete
scalāt castrū padisū ascēdentes p scalā pñie.
cui⁹ gradus sunt opa penitētia. vel scala ē
quedā virt⁹. cuius gradus sunt qñlibet opus
illius virtutis. Clerici gra. deuotio est vna sca-
la. cui⁹ gradus sūt orare. pteplari. audire mis-
sas. fmōes. z cōicare. zc. Misericordia ē alia
scala. cui⁹ gradus sunt septē opa mie corpora-
lis z septē spūalis. Castitas est alia scala cui⁹
gradus sunt gubernatio qñq; sensuū. cauere
a cōcupiscentijs oculoz. ab auditu auriū. de
illa materia carnis zc. cauere a mala socie-
tate. ab occasionib⁹. Illi q; qui secrete faciūt ista
opa virtutū scalant secrete. et cū filētio castrū
regni celoz intrant: Jō dicit surgūt. de hō dō.
Bñs vir cui⁹ est auxiliū abs te: ascensioes in
corde suo disposuit in valle lacrimarū in loco
quē posuit. ps. lxxxij. Nota exēplū in vitali-
patrum libro autētico de eucharisto et vxoze
sua. qui cū qñtuor scalis. i. virginit. pñie. de-
uotiois. z mie. scalabāt padisū. Iste modus
est bon⁹ pro psonis mūdānis q; secrete faciūt
suas deuotioes z pñias. sicut sūt vidue. domi-
celle. Talib⁹ dicit xps. Nolite timere pusill⁹
grex. qz cōplacuit pñi vfo dare vob regnū ce-
loz. Lu. xij. Nota si placet hō dicere circa illd
cū dñs. nos cū sciētis nris ad infernū demer-
gimur. tres pñitioes sciaz. i. nigromātia iuris et
theologie. Pñia mala de se ē. z sūt excoicādi
oñs illi q; illā studēt z pñicāt. Scda ē iuris. i.
canonū z legū. q; de se bone sūt. s; pñit eē male
ex mala intentōe. qñ p mala voluntate studēt
z exercēt. tūc ei peccāt mortalit. z totū ē i pec-
cato. s; dñt orare itentionē vt p bono cōi. p
iusticia cōsuanda. Idē de iure canonico. Si
studē vt hēant bñficia. pñm ē. qz finis est ma-
lus. Itē si rōne studij dimittit horas. Theo-
logia de se est opñia. s; si mala itentionē hēt vt
ascēdat p hō studiū s; alios. nihil v3. quia de
scia vite facit mortē eternā. qñ dicit. ego mgf l-
tāgibil. s; qñ studet vt cogscat suū creatorem
talē ducit tale studiū ad glām. Jō apls heb. v.
Doctris varijs z pegrinis nolite abduci.
Sbdit. Optimū ē gra stabilire cor. Tercio
mod⁹ hñdi regnum est a casu. quēadmodum

bursa cum pecunijs iuenit a casu in via. quia
non cogitauerūt de ipso nec petūt ipsum. nec
forte ipm credūt. sicut sūt illi hoies qui viuūt
in pctis z vicijs in tota iuuetute z etiā in senē-
ctute. Et qñ sunt circa portam inferni de⁹ dat
eis tantā pñitioē z dolorē de pctis q; iueni-
unt padisū. Hoc mō ille latro iuenit padisū
qui sp tenuerat aliqd bonum. Sz qñ fuit circa
portā inferni. qz iam erat crucifixus z debebat
mori habuit tantā cōtritionē q; vix potuit for-
mare verba. Dñe memēto mei zc. Cui rñdit
xps. Amē dico tibi. hodie mecū eris in padis-
so. Ecce quō a casu iuenit padisū de q; nunq;
curauerat nec crediderat. Nota hō humilitatē
latronis in pñia. z largitatē xpi in dādo. La-
tro nō petijt regnū celoz. qz se nō repntabat
dignum ex pctis. s; petijt. Dñe memento zc.
vt sic sū soci⁹ tu⁹ hic in patiblo ita sim socius
illoz qui erūt a dextera tua in iudicio. Nota
dū veneri in regnū tuū. nō assignat certū tps
qñ qñ di. In iudicio recipiat me in regnū ve-
strū. Sz ecce largitas xpi. Amen dico zc. Et
dimisit sibi oia pctā. qñ ad culpaz z qñ ad
penā. Z si nō intravit statim in padisū celestem
nec terrestre. imo descēdit i lymbū. vbi vidit
diuinā essentia. z habuit padisū essentialit. q;
est videre deū. Ahozalr. Redo q; qlibz ve-
strū isto mō vely hē padisū inueniēdo ipm.
nō curādo de bona vita nec de pñia s; viuere
ad libitū dicēdo. Sicut deus peperit latrōi
sic et mihi. Nota quō in tota scptura nō legit
de aliq; q; male vixerit z bonū sinez habuerit
nisi de latrone. Rō quā assignāt doctores ali-
qui deuoti. qre latro qui erat suspēsus a dex-
tris xpi fuit puerus. z nō ille q; erat a sinistris
fuit vmbra brachij xpi q; ipm tenit. Dic quō
crux xpi erat altior ac si xps fuisset capitane⁹
latronū. q; vmbra fuit tāte xpi q; ipm illūia-
uit. Nec mirū si vmbra petri erat tāte xpi z
sanabat infirmos. vt legit Act. v. Jō p locuz
a miozi argnēdo zc. Est tñ prophetia ad hoc
Sec. xij. Sedētes in vmbra ei⁹ viuēt. Su-
mus q; stulti qz hō miraculū solū semel fuit fa-
ctū z nos cogitam⁹ z nob euenire. multa alia
miracla legūt de xpo. s; de ista materia nō le-
git nisi istud. Jō caueat vob ne accidat vob
sicut militi stulto. Dic pabolā de rege qui edi-
ficauit nobilem ciuitatez quam voluit popu-
lare solū de psonis generosis. q; fecit pconiza-
ri q; cuiq; generoso veniēt. z in ciuitate ha-
bitare volēt. ipe daret sibi pulcrā domū z bo-
nā puisionē. Duo milites locij audita pcon-
zatioē voluerūt ire ad dictā ciuitatē ad habi-
tandū. Un⁹ pauit se bñ z orauit se et recepit

Mbi necessaria pro itinere. Alius noluit aliqd
recipere p expensis. sperās z pñsiderans q; in
via iuenire burfam plenā pecunijs. Cui di-
xit alter. non pñidas de hō. qz rarissime pñtingit
inuenire burfā cū pecunia in via. s; ille nō cu-
rabat verba ista. vñ postea in via habuit v-
dere equū z vestes zc. Nunqd iudicat istuz
fuisse stultū. vere sic stultus fuit. Hic rex potē-
tissim⁹ est dñs nri iesus christ⁹. q; est rex regū z
dñs dñian. Apo. xix. q; edificauit nobilem ciui-
tatē padisū. De q; dō. Glōsa dicta sūt de te ci-
uitas dei. ps. lxxxvj. quā vult populare solū
de psonis nobilib⁹. scz de scis iustis z bonis.
De hac fecit legē et pconisationem. Pcon-
nes fuerūt apli z predicatorēs. Duo milites
sūt stat⁹ gentiū. i. ecclāsticorū z laycorū. q; va-
dunt ad padisū. qz vn⁹ portat secū et recipit
expensas p via. scz decē florenos. i. obseruan-
tiā decem pceptoz. vel. xij. florenoz. i. xij.
opa pñalia. q; sufficiūt p via. Primū est pec-
catoz cognitio. scdm cordis cōtritio. terciuz
emendandi ppositū. qrtū male societatis vi-
tatio. qntū ois cōfessio. sextū corpis afflictio
septimū humilis orō. octauū elemosynarum
largitio. nonū debitozū restitutio. decimū in-
iuriarū remissio. vndecimū fame repatio. du-
odecimū eucharistie cōio. Qui has pecunias
habet in burfa cōscie tali dicit rex in porta ci-
uitatis. Euge serue bone et fidelis. intra in
gaudiū dñi tñi. Ath. xxv. Ali⁹ qui nō vult
recipere pñiam dicendo. sicut deus pepcit la-
tronū. ita mihi. qz z de⁹ misericors est nūc sic
tūc zc. Hoc ē dicē. nō curo de expēsis. qz ego
inueniā burfā zc. scz miam dei. Sz non semp
euenit ita. Cui dicit christ⁹ in porta ciuitatis.
Seruū inutile eijcite in tenebras exteriores.
ibi erit flet⁹ z stridor dentū. Ath. xxv. Si dñs
religioso iuueni q; itis. Rñdet ad padisum. et
qñ qñtur. portatis expensas. statim rñdet qñ
ero senex inueniā burfā plenā. Idē de presby-
tero z layco. Faciam⁹ q; opa bona christiani.
als nō intrabim⁹. Ath. vij. Nō ois q; dicit mi-
hi dñe dñe intrabit in regnū celozū. Ergo duz
tps habem⁹ operemur bonum. Gal. v.

Feria quarta. Sermo. ij.

Propter scelus po-
puli mei percussū cū. Ysa. liij. In pñti s;
mone volo declarare aliq; vtilitates passiois
xpi. qz hō reqñit tps z thēa ppositū. Pro hui⁹
vbi declaratioē z materie pdicāde itroductōe
sciēdū q; reglā ē general⁹ z certa et vera i scā
theologia. q; oia mala pene sunt a deo. Sec⁹
de malis culpe. qz deus nec pōt peccare s; oia
mala penalia facit de⁹. sic infirmitates dolo-

res. tribulationes. mortalitates zc. Quicqd
est ergo pene est a deo. z quicqd est ibi culpe
est a creatura. Et rō qre mala pene sūt a deo
p nra vtilitate ad sanādum z curanduz aias
nras. nō credat n⁹ itelligat q; de letet l gau-
deat de nris malis penilib⁹. sicut nec medic⁹
letat qñ dat purgationē amarā. sic nec deus
qñ dat dolorosas penas seu purgationes ama-
ras infirmitatū. Jō oportet sustinere patien-
ter. qz sic sanant vulnēra peccatoz. Dic con-
tra illos q; impatiēter suscipiūt mala penalia
Jō non curant s; damnant a deo ppter corū
impatentiā z murmur cōtra deū. De q; dicit
Ysa. in psona dei. Ego dñs. et non est alter.
formās lucē z creās tenebras. faciens pacē et
creans malū. Ego dñs faciens oia hec. Ysa.
xlv. Item Amos. iij. Si erit malū in ciuita-
te qd non fecerit dñs. interrogatiue. qñ dicat
non. Itē Eccl. xj. Bona z mala. vita z mors
paupertas z honestas a deo sunt. Ex ista respō-
sione scē pñone q; hñt aliqd malū pene. cōfor-
tando sc totum deo attribuunt. vt p3 Job. j.
qui postq; oia bona sua pdidit: cōsolando
seipm dixit. Dñs dedit: dñs abstulit. sicut do-
mino placuit ita factū est. Cum tñ dixit text⁹
q; illa mala fecerunt sathanas z inimici Job.
qd totum attribuebat deo. sciens q; oia mala
sunt a deo. qz dyabolus et inimici solum
causē instrumentales. Idē debetis vos facere
in vris tribulatiōibus. cogitando quō sunt a
deo iste tribulatiōes. peccata vero z defectus
sunt a nob. iō de illis debem⁹ dolere z tristari
Ad ppositū de passioē xpi cōsideranda sunt
duo. scz culpa z pena. Culpa fuit iude pdito-
ris. iudeoz z pilati. s; pena fuit a deo p medi-
cina pctoz nroz. hō dicit de pf in thēate. Pro-
pter scel⁹ ppli mei. i. sanādū. percussū cū. p3 thēa
Et quō passio xpi qñtum ad penā fuit ordina-
ta a deo pñe: iueni in sacra scriptura q; passio
christi est optia medicina ptra pctā iuxta tres
species medicine quas medici faciunt. scz

- A medicina curatiua.
 - A medicina confortatiua.
 - A medicina preseruatua.
- Et p qlibet istarū dicit the. Propter scel⁹ ppli.
Quātum ad primū dico q; passio xpi fuit
medicina curatiua pctoz nroz. qz fm doctri-
nā Augustini nunq; añ passionē xpi nec post
fuit aliq; curatus a pctis nisi ex passioē xpi.
Si dicat. et quō añ. quia nōdum erat facta.
Rñdeo q; sicut mō passio xpi sanat a peccatis
ex fide quā habem⁹ d passioē xpi facta. sic an-
tiq; saluabant a peccatis ex fide passiois xpi
fienda. Qd notat Ath. xxi. vbi legit q; q;
preibat. scz añ xpm. z q; scq;bant. oñs clama-

In cena domini

De prima loquit xps in themate. p̄dyteris et generalit̄ oib⁹ christiāis di. Hoc facite. scz sacrificiū in meā cōmemorationē. scz celebrādo offerēdo. sacrificiādo in meā cōmemorationē nō in pecunie acq̄sitionē. nec ad vanā glām vel ypocrisis ostēsiōnē. et vos layci h̄ facite. scz audiēdo missā. assistēdo. p̄tēplādo et cōicādo in meā cōmemorationē. P̄ria rō institutiōis h̄ sacramēti est p̄p̄t̄ ostēsiōnē mēozialē. scz ad ostēdendū qd sit adorādū ab hoīe. Hāc rōem possū fūdare p̄ reglāz p̄bie dicētē. nihil est in intellectu qn̄ p̄us fuerit in sēsu. sic p̄t̄ extēplificari de ecclā q̄ h̄z qn̄q̄z ianuas. de q̄ ē v̄ez dicere q̄ null⁹ est in ecclā qn̄ itret p̄ aliquā harū portāz. et nihil est in intellectu qn̄ itret p̄ aliquō horū. s. sēctū corpaliū. v̄l fm̄ p̄p̄t̄atē. v̄l fm̄ diūsitatē rei. v̄l fm̄ p̄ueniētā v̄l differētā rei v̄l fm̄ q̄ritatē vel q̄litatē. vel fm̄ actionē vel passionē. De⁹ at̄ in sua essentia est s̄ba ip̄cepti b̄i aliq̄ sēsu corpali. qz nō p̄t̄ ocul⁹ corpaliū videri. nec aurib⁹ audiri. nec manib⁹ tāgi rē. P̄p̄t̄ h̄ deus a p̄ncipio mūdi vsqz mō sp̄ voluit adorari sub aliq̄ forma seu figurā visibili. Tertū ei est q̄ de⁹ apparuit adē abrahā et alijs sc̄tis p̄f̄arctis. q̄ nō vidēt deū in sua essentia s̄ vidēt formā vel figurā q̄ nō erat deus. Et adorabāt nō formā istā v̄l figurā s̄ deū in illa forma v̄l figurā. Et sic de⁹ p̄ illā formā vel figurā intrabat in intellectu illius cui apparebat. Deū venit ip̄s p̄p̄harū. int̄ q̄s moyses fuit p̄mus. cui apparuit d̄s in forma ignis. qn̄ tu stodiebat oues ietro soceri sui. Et moyses adorauit non ignē nō rubū. s̄ deū in illa figura p̄ quā intrabat in intellectu moysi. Item qn̄ de⁹ Exo. xx. dedit legē in mōte s̄nai: ibi de⁹ apparuit in forma ignis. et moyses et p̄ls adorauit nō ignē: s̄ deū in illa forma. in q̄ voluit adorari. ad ostēdendū suā actiuitatē in puniēdo vt ip̄os terreret. Iō dixit moyses p̄lo. nolite timere. vt ei. p̄baretyos de⁹ venit. et vt terro: illi⁹ estz in vobis et nō peccaretis Exo. xx. Deū p̄cepit moysi vt faceret archā it̄ et extra deauratā d̄ auro purissimo. et desup̄ erāt duo cherubim q̄ tenebāt p̄p̄ciatorū. i. mēzā auri. et int̄ in archa erāt due table legis. v̄ga aarō et amphora māne. et tot⁹ p̄ls iudaic⁹ adorabat nō lignū arche nec aurū s̄ deū. qm̄ in illa forma seu figurā voluit adorari. Rō est. sic archa custodit illd̄ qd̄ p̄tinet in ea. ita de⁹ custodiebat et p̄suabat illū p̄lm̄ q̄diu sibi credidit et obediuit. Et qn̄ portabat p̄lus adorabat. et modo iudei derident nos qn̄ adorā deū in hostia. Deinde tpe reguz postq̄ rex salomon ex p̄cepto dei edificauit tēplū. et archa fuit posita in templo in sanctafecōrū. nec po-

terat videri. de⁹ voluit adorari in alia forma scz in figura nubis. iij. Re. viij. D̄s dixit vt habitaret in nube. Et salomon et omnis populus adorabat. non nubem s̄ deū in illa forma. Ratio quare in forma nubis voluit adorari. qz sicut nubes refrigerat p̄tra calorem solis: sic tpe salomonis iudei habebāt magnuz refrigeriū quietis et pacis cum oibus inimicis Deinde venit deus et recepit formā humanā in vtero virginali. et q̄diu christus vixit adorabatur deus in forma humana. s̄ qn̄ christ⁹ volebat recedere ab isto mundo per mortem corporalē postq̄ iam ordinauerat alia sacramenta xps ordinauit aliā formā seu figuram sub q̄ deus voluit adorari. nec ignis terribil: nec archa. nec nubes. s̄ panis qui est melior p̄ dictis figuris. et vitā dat. qm̄ vita hoīs cōseruat in pane p̄ncipaliter. qz alij cibi sunt de b̄n esse. In q̄ ostēdit q̄ deus dat vitā q̄fer ḡle sibi credentib⁹ et obedientib⁹. Ecce rō quare vult mō adorari sub tali forma vel figura. qz nos non adoramus panem. nec illā albedinē. que representat diuinā puritatē. nec rotunditatē que representat diuinā eternitatē. q̄ caret p̄ncipio et fine. sed deū cōtentū ibidem. Auifetur sacerdotes ne hostia sit angularis vel maculata. Ecce q̄re dicit christ⁹. hoc facite in meā cōmemorationē. s. passionis mee. Osee. xiiij. Conuertentur sedentes in vmbra eius viuēt tritico et germinabūt quasi vinea. memoriale ei⁹ sicut vinum libani. Effraym quid mihi vltra ydola. Umbra xpi fuit lex moysi. Item de nouo testamento auctoritas. Quia per in carnati verbi rē. Secūda rō institutionis huius sacramenti fuit oblatio p̄p̄t̄ual. Pro cuius declaratiōe sciendū q̄ deus a p̄ncipio mūdi voluit vt om̄s homines offerrent sacrificium. Ratio. quia ip̄s est p̄ncipium qd̄ dat omnia nobis. ideo vult vt faciamus sibi aliquā oblationem. sed mutabat oblationes sic etiam mutabat figuras seu formas adorationis. Chayn em̄ obtulit de frugibus terre. scz de p̄cioz. Abel aut̄ de gregib⁹. scz de melior. Ab̄elchisedech autē coram abrahā obtulit d̄no non grana nec agnos: s̄ panem et vinuz Gen. xiiij. Etiaz infideles qui habitabant in terra chanaā. anteq̄ filij israel habitarent in ea offerebant filios suos et filias ydolis. Dic modū quō calefaciebāt ydolyz de cre et cum magno tumultu filios traxerūt per ignem. et obtulerūt illi ydolo ne p̄f̄erēt plozare filiū suū rē. De q̄b⁹ d̄s. Immolauerūt filios suos et filias suas demonijs. ps. cv. Sed malum fuit sacrificiū et reprobātū. Iō p̄cepit de⁹ filijs israel q̄ offerret non filios nec filias: s̄ aialia

Berino

boues. oues. vitulos. agnos. turtures rē. et h̄ durabat vsqz ad xpm̄ qui debebat mutare sacrificiū. Et dimissis oibus alijs sacrificijs et modis sacrificiorū. scz chayn. abel. aaron rē. elegit sacrificiū melchisedech qui obtulit panem et vinum qui erat sacerdos dei altissimi. Juxta p̄p̄ham. Jurauit d̄s et non penitebit eū rē. ps. cix. Non dicit fm̄ ordinez aaron q̄ obtulit aialia. Ecce hic oblatio p̄p̄t̄ualis. Et est tante virtutis q̄ in toto mūdo non remāsit aliud sacrificiū nisi istd̄. qz isto adueniēte oia alia sacrificia debebant cessare. Iō modo nec agareni nec iudei nec alij infideles h̄nt aliq̄d sacrificiū. qz tāta est excellentia hui⁹ sacrificij q̄ de⁹ nō p̄mittit q̄ fiat aliud sacrificiū in mūdo. Et est cōpleta p̄phetia Abalac̄. j. Non est mihi voluntas in vob̄ dicit d̄s exercitū. et mun⁹ nō suscipiā de manu v̄ra. Ab ortu enim solis vsqz ad occasū magnū est nomē meū in gentib⁹. et in oi loco sacrificabāt et offerēt noi meo oblatio mūda. Et loq̄bat sacerdotibus veteri legis. Hec auctoritas deberet scribi literis aureis. Nota in oi loco. Iudei vero nō audebāt facere sacrificiū nisi in hierlm̄ sub pena mortis. Et d̄ oblatio mūda. sec⁹ est de oblatiōe iudeoz imūda. Sacerdotes em̄ iudeoz carnifices rē. S̄ oblatio xp̄ianoz est mūda. Auifent sacerdotes q̄ mappa altarj et corporalia sint mūda. et hostia sit mūda. et vinū calix rē. In hoc sc̄o sacrificio de⁹ descēdit q̄libz die. et tū non recedit de celo. quēadmodū radij solares descēdit et intrāt per om̄s fenestras aptas et tū non recedūt a sole. nec a celo De h̄ dixit christ⁹ aplis qn̄ debuit ascendere in celū. Ecce ego vobiscū sū oib⁹ diebus vsqz ad p̄sumationē sc̄i. Abat. viij. Glo. in sacrificio altarj. hoc facite rē. Tercia rō institutiōis h̄ fuit resectio sp̄ualis. vñ certū sit vob̄ q̄ nulla creatura viuēs nec corpāl nec sp̄ual p̄t̄ viuere nec durare inesse sine cibo. Qd̄ de creaturis corporalib⁹ patet ad oculm̄. De creaturis autem sp̄ualib⁹ scz angelis p̄z. qz etiam indigēt cibo nō corporali sed sp̄uali. Auctas. Dixit raphael thobie. Lum̄ essez vobiscū per voluntatem dei erā. Videbar quidē vobiscuz māducare et bibere. s̄ ego cibo inuisibili et potu q̄ ab hoīb⁹ videri nō pōt vtōz. Thobie. xij. Iō de⁹ tanq̄ bon⁹ p̄familias puidit de cibis corpali⁹ corpib⁹ qn̄ dixit adē i paradiso exiti. Ex oi ligno paradisi comedetis rē. Ecce primum cib⁹. nō dedit licentiā comedēdi carnes et pisces. nec bibēdi vinū vsqz ad tps noe. et transferunt vltra mille quingenti anni. Si aliquis diceret. modicā confortationem dabāt fructus. Respōdeo. imo tunc maiorem cōfor-

tationem dabant fructus cum aquā q̄ modo capones. galline. et vinum. Unde dixit de⁹. Ecce dedi vobis omnem herbam afferentem semen sup̄ terraz. et vniuersa ligna que habēt in semētis sementem generis sui. vt sint vobis in escam et cūctis animātib⁹ terre. Gen. j. Deinde post diluuiū tpe noe postq̄ lauit mūdum ab imundis mutauit escas. qm̄ aqua diluuij ita defluxit terram q̄ extūc fructus non fuerunt ita boni nec tāte virtutis sicut prius. ideo modo non est bonū solū comedere fructus et bibere aquā. Iō post diluuiū deus dedit licentiā comedēdi carnes. pisces. et bibere vinū dicens. Luncta animātia terre et volucres celi et pisces maris manui v̄re tradite sūt et omne qd̄ mouet et viuūt erit vobis in cibuz. Gen. ix. Deinde in deserto vbi filijs israel defecit cib⁹ p̄dictaruz escarū deus puidit eis de māna. qd̄ q̄libz die descēdebat de mane ad instar grani coriandri. qd̄ durauit quosqz fuerūt in terra p̄missiōis. Ideo d̄s. Oculi oium in te sperant d̄ne: et tu das escā rē. S̄ nondum puiderat de cibo sp̄uali pro aiabus q̄ sūt sp̄uales. et aia est p̄ncipalior ps hoīs. Iō dauid plāgendo dicebat. Esurientes et sitientes aia eoz in ipsis defecit. S̄ venit xps qui ordinauit escā et cibū sp̄ualē p̄ aiabus. scz h̄ sc̄m̄ sacrificiū qd̄ non solū est p̄ oblatiōe sed etiā in refectionē sp̄ualē vt in isto cibo anime recreent et fortificent in deuotiōe et virtutibus. Nec credatis q̄ iste cibus descēdit in stomachū corporis ad recipiendū ibi digestiōnem. s̄ in stomacho aie. scz memoria. De h̄ cibo p̄p̄tauit dauid di. Et pluit illis māna ad māducandū: et panem celi dedit eis. Panem angeloz māducauit hō: cibaria misit eis in abundantia rē. ps. lxxvij. Primo loq̄ de māna iudeoz ibi. Pluit illis māna. scz de nubib⁹. et non de celo empirico: s̄ de celo aereo. Deinde dicit de isto sacramēto. Panem celi dedit eis. panem angeloz māducauit hōz. Non loquit de māna sicut dicunt iudei. quia angeli non comedūt de māna. Nota cibaria hoc non pōt intelligi de māna. qz non erat nisi vnus cib⁹. s̄ de isto sacramēto in quo est corpus xpi aia diuinitas et virtutes et influentie oim bonoz. Iō dicit cibaria. iō cantat ecclā. Panis angelic⁹ fit panis hoim. dat panis celic⁹ figuris terminū. Res mirabilis: manducat d̄m seruus paup̄ et humilis. Dic practice quō christ⁹ hodierna die in cena accepit placentulā panis azimi p̄pter hoc nos consecramus in pane azimo. Et eleuatis oculis in celū b̄ndixit. et dixit illa eadē verba q̄ nos dicimus in consecratione. Et dicitis verbis non

remāsit ibi substātia panis . qz cōuerfa fuit in corpus chisti: z quia erat corpus viuuz ideo erat ibi sanguis z aia et diuinitas. s apli non videbant ibi corpus . Et cōicauit pmo seipm sicut sacerdos pmo se cōicat . Deinde alios nec frangendo placentulā frangebaf corpus chisti . sicut non frangit ymago in fractione speculi . Deinde cōmunicauit aplos dicens . Accipite et manducate . h est corpus meum . Dñe dixit petrus . Iste panis est corpus vrm Petre dixit xps . Nō ē panis . s est corp meū Jō cōmunicā . Dixit petrus postqz cōicauit . Dñe iste cibus me confortauit totū et aiam meam illuminauit . Tunc dixit xps sibi . Ego do vobis potestātē idem faciēdi . Cōmunicāuit enim iudam qui in deuote z male parat accipit . et equaliter peccauit male cōmunicādo et xpm pdendo . Si dicatur quare chist cōmunicabat eū quē sciebat esse in pctō . z male paratū . Rñdeo . qz nolebat ipm publicare . quia pctm suū erat occultū . Sic nec curatus debz negare cōmunicatōnē illi quē scit secretum pctōrem si ponit se cū alijs ad cōmunicādo . qz diffamaret ipsum . Dic quō quilibet chistian⁹ debet cōicare in pasca zc . pueri . xij . vel . xiiij . annoz . Jō dicit xps . Hic est panis q de celo descēdit . Job . vj . Nō de celo aereo s empireo . Dic quō tpe aploz xpiani cōicabant omni die . Erāt aut pscuerātes in cōmunicatōne fractionis panis . Actū . ij . Panis . glo . eucharistie . Deinde fuit ordinatū cōicare in qualibet dñica . Deinde in quattuor festiuitatib⁹ pcpuis anni . Postmodū fuit ordiatum qz semel in anno . scz in pasca quilibet cōmunicaret . Sz de bono consilio bonū est cōicare in qttuor festiuitatibus pcpuis . Job . vj . Amen amen dico vobis . nisi manducaueritis carnē filij hoīs z bibcritis eius sanguinē nō habebit vitā in vobis . Quarta rō institutionis sacramenti fuit ppter curationē medicinalē . s . ad curandū plagas nfas tam corporoz qz aiarū . Vbi oia mala tribulatōes z miserie z finaliter mors habuerūt ortū z venēf ex cibo et comestione ade cōtra pcepta dei . Ex illo cibo porta fuit aperta omibus malis . qz alias gētes habitassent in paradiso terrestri sine miserijs z penis quibuscunqz . Et postqz ibi vixissent iuxta diuinā ordinationē . deus dixit michaeli . Descende in paradisu terrestrē . z omīs q sūt ibi talis etat⁹ ascendāt huc . z sine dolore z morte illuc ascēdissem⁹ ad gloriā . s ex pctō ade zc . Jō diē grāmatic⁹ . Ad mala mali malo mala ptulit oia malo . Constructio . mala . i . maxilla mali . scz ade . malo . id est ppt pomū . oia mala ptulit malo . suple mū-

do . Quia licet eua comedisset de illo cibo . si adam non comedisset non fuisset obligati ad ista mala . nec fuisset concepti in peccato originali . sed sola eua fuisset punita . Videns dominus deus q dyabol⁹ ita ordinauerat q ex fructu veniret omne malū . ipse oppositum ordinauit . q ex fructu . scilicet arboris marie cui dicimus . benedictus fructus ventris tui . veniret omne bonū toti mundo . Sic dyabolus arte sua tantum sciuit facere q ex fructu omnes gentes plagauit et vnlnerauit . per oppositum ego faciā medicinā vniuersalē contra omnes infirmitates tam corporum qz animarū . Jō cantat ecclesia . hoc opus nre salutis ordo depoposcerat zc . Questio est hic . qz multi infirmi et vnlnerati in corpore cōmunicāt qui tñ non curantur in anima a peccatis . immo peccata augmentant . quō ergo est medicina curatiua . Rñdeo qz medici dantes aliquā medicinā infirmo considerāt duo . scz dispositionē infirmi z vtilitatē eius . Primo considerāt dispositionē infirmi . Jō anqz dent purgatōnē fortē infirmo miscent sibi siropū ad preparandū z disponendū . Itē attēdunt et considerāt vtilitatē finalē . qz licet possent curare infirmū s nolunt . qz esset occasio mortis . vt patet de qdam rege . Requirit etiam in patiēte dispositio et vtilitas finalis . Et si aliqd horū deficit . non est culpa medicine . Idē in pposito . si aliquis indisposit⁹ z male paratus recipit istā medicinā seu purgatōnem sine siropo puio disponente . Quattuor coclearia siropi ad disponendum sunt cordis ptritio . oris pfessio . opis satisfactio . et corporis afflictio cū aq calida lacrimarū . sic aia curaf a pctis . Idē de corpe . qz de scit q infirmitas corporis est pficua aie . qz ideo de⁹ dat infirmitatē corpi . p salute aie . qz qz sanitas z curatio illi⁹ esset nociua aie . ideo nō dat sanitatē quā als daret infallibiliter si esset vtilis . Sine dubio ergo teneatis qz si homo sit bene dispositus et bene parat⁹ z recipiet istam medicinā tam corp⁹ qz anima recipient sanitates . Ideo dicit sacerdos . hec sacrosctā commixtio corporis et sanguinis dñi nostri . iesu xpi fiat mibi et omnibus sumentib⁹ salus mentis et corporis . Ecce rō quō fuit institutū pro medicina vniuersali . Auctoritas . Altissim⁹ de terra creauit medicinā . et vir prudēs non abhorrebit eam . Eccl . xxxviiij . Nota creauit . videtur tñ qz ista auctoritas includit ptradictionem . qm creare est de nihilo aliqd facere . fm pñm . sed qñ de aliqd fit aliqd . illud nō dē creare sed facē Cū ergo dicit . Altissim⁹ de terra creauit medicinā . non videt creare s facere . Respōdeo

q in hoc sacramēto non est pprie generatio . nec alteratio . nec trāsmutatio . qz in alteratōe z trāsmutatione sbali subiectū manet . Idem etiā de illo qd fit per generationē aliqd remanet . vt patet in cinere . Sz in creatōe non est ita . qm in re nouiter creata nō est aliquid qd prius fuerit . vt patet de aia a deo nouiter creata . Ita in hoc sacramēto infra illā albedinē est sba seu materia panis . z qñ fit trāsfusio . totū mutat . qz nihil remanz de materia vlt sba panis . Jō magi appropiat creatōi . ppter h qz fit a sola potētia diuina . iō dicit . Altissimus de terra . i . de suba terrenalī creauit . non dicit generauit fecit seu formauit . quia in istis semp remanet aliqd de termio a q in terminū ad quē . qd non est in ista trāsfusatione . Et vir prudens nō abhorrebit eam . qz cōiter fastidiosi abhorret medicinas . scz purgatōes seu pillulas . qz nolunt ipsas recipere . Sz prudens medic⁹ coopit medicinā cum melle vel aliq bono ne videat nec sentiat . Ita fecit chistus optim⁹ medic⁹ qui in hostia coopit carnē suā q non videt nec sentit . Jō dicit . Vir prudens zc . Xps possit bñ facere qz videretur in hostia cōsecrata . sicut videt ymago in speculo . Sz talis hostia non debet sumi a sacerdote . vt dicit doc . qz abominabile esset comedē visibilit carnes hoīs . Jō xps non videt . imo stat coopert⁹ sub illo velo albedinis . sicut rex infra cortinas . Jō dixit ysa . cui hoc sacramētum fuit reuelatū . Vere tu es deus abscondit⁹ deus israel saluator . ysa . xlv . Quinta rō institutōis fuit ppter pmotionē celestialem . vt scz possim⁹ ascendere in celū . qm p naturā nullus pōt ascēdere in celū nisi de⁹ . Lclū celi dño . terrā aut dedit filijs hoīm . Nota . celuz id est glia celi . dño . suple . cōpetit . p naturam Terrā at dedit filijs hoīm . Jō nos si volum⁹ ascendē in celū idigem⁹ pmozoze z adiutoze q ascendam⁹ . qz dicit xps . Nemo ascendit in celū nisi qui descendit de celo . filius hoīs qui est in celo . Job . iij . hoc verbū nisi bñ intelligatur esset occasio desperatōis . Nemo ascēdit in celum . ergo nec innocentes . nec penitētes . nec martyres . nec pfectores zc . quia null⁹ ipsozū descendit de celo . Sed intelligitur sic . Nemo ascendit in celū . suple . virtute ppria . s bene ascendit homo in celum virtute corporis chisti in hoc sacramēto cōtenti . sicut nebula que iacet de mane sup terram que de se non potest ascendere propter grauitates quā habet . s quando venit sol qui ipam calefacit tunc sol facit ipsam ascendere sursum . Idem de nobis qui sumus terrestres z graues . ideo virtute propria non possim⁹ ascēdere in celū

s venit sol iusticie qui est in hoc sacramēto . cuius virtute possumus ascendere . Jō dicit viaticum . i . cibus viatorum . Dic miraculum hugonis de scō vic . qui quando cōmunicauit dixit . Ascendat filius ad patrem . et spiritus ad deum qui dedit illum . Et exspirauit . z aia cum chisto ascendit in celum . hoc fuit figuratū in propheta helya dormiente . Ecce angelus domini tetigit eum z dixit illi . Surge et comede grandis enim tibi restat via . iij . Reg . xix . Sic qz diu homo est in peccato mortali dormit sicut ppheta in deserto cum piculo leonū et lupozum inferni . Et dicitur sibi ab angelo . scz sacerdote . Surge q dormis z exurge a mortuis zc . comede . scz cōmunicādo . Et ambulauit in fortitudine cibi illi⁹ quadraginta diebus et qdragita noctib⁹ vsqz ad mortem dei . In sacra scriptura . dies significat prosperitatem . z nox significat aduersitatē . Precepta aut diuina sunt decem . q seruanda sunt quadrupliciter . scilicet corde cogitando . ore loquendo . opere faciendo . z perseveratē implendo . quater decies sunt quaidragta . z sic intrabimus in montem dei . in regnum celorum . Amen .

In die parasceues Sermo .

De legem habemus

mus z fm legem det mozi . Habet verbum istud Jaban . xix . Et recitatum est in passione dñi hodierna . Quotidie p totam septimanam fuit facta representatio z memoria passionis iesu chisti . s multuz diuersimode nunc qz alijs diebus . Representabatur enim tunc vt res diu pterita . Et propterea dicentes missam tunc dicebant . In illo tempore zc . Sed hodie recitatur vt pñs et oculariter visa . Et ideo hodie non dicitur . In illo tempore . sed hodie dicitur . Egressus iesus in presenti . Et est ratio differentie . quia res pñs plus mouet corda hominum qz res pterita . et plus pungit nunc ictus mulce qz olim vnlus datum . Et idcirco vt sentiamus dulcedinē z compatiatur animis nris mortis chisti . ipsa nobis representatur hodie vt de pñti . et ita fit officium z sermones sicut si nūc chist⁹ videretur esse in cruce . vt sciam⁹ . fm qd dixit deus . Recordare paupertatis et transgressionis mee absinthij et fellis . Trenoium iij . Nota paupertatis . quia nudus crucifixus fuit . Et respondet propheta in persona populi chistiani . Ademompria memor ero z tabescet in me anima mes . Jbidē . Ademompria scz pteritoz memor ero ac scz si esset de pñti

Et sicut dixi loquimur ut si nunc viderem⁹ Iesum
 xpm crucifixum. Ita et de dolore virginis marie.
 Scitis q⁹ persone dolozose non sit saluatio
 nec audet q⁹ dicere verba gaudij p⁹one costi-
 tute in tristitia. Non saluabim⁹ eam more
 consueto. q⁹ cresceret sibi dolozes. diceret quo
 dicitis Ave. q⁹ imo sum plena omni merore et
 dolore amaritudine et miseria etc. Si dicere-
 mus. d⁹is tecum. diceret nec est d⁹is mecum. q⁹
 abstulerunt cum mihi. et crucifixus est. Si di-
 cerem⁹. benedicta. diceret. et quo dicitis tu mi-
 hi benedicta. q⁹ omis me maledicunt. et io non
 saluabim⁹ eam. S³ ne predicem⁹ sine deuoti-
 one reuertamur ad deuz pendentem in cruce
 crucifixum dicendo. Adoram⁹ te chris⁹te et bene-
 dicim⁹ tibi. quia per sanctam crucem tuam re-
 demisti mundum etc. Nos legem habemus etc.
 ut s³. Pro aliquo verbo ppositi declaratione
 et materie introductione sciendum est q⁹ in sacra-
 theologia est talis q⁹stio. Utrum aliq⁹ aliud
 op⁹ chris⁹ti sufficiens esset ad redimendum huma-
 num gen⁹ p⁹ter ei⁹ mortem. et an esset de neces-
 sitate moriturus. Et ista q⁹stio decidit p⁹ san-
 ctos doctores theologie p⁹ duas conclusiones.
 Prima conclusio est. si loquimur fm dignita-
 tem sue diuine p⁹one et fm sanctitatem sue di-
 uinitatis et humanitatis dicimus q⁹ quodlibet
 opus. q⁹libet tediū. etiam sine morte suffici-
 ens erat ad redimendum genus humanuz. Et
 rō est. q⁹ iesus chris⁹t⁹ in quantum deus habebat
 in operibus virtutē infinitā. Ideo etiam p⁹pter
 sanctitatem humanitatis int⁹ q⁹ vna ozo vel la-
 crima vel gutta sanguis p⁹ter mortem erat
 sufficiens ad redimendum gen⁹ humanū habē-
 do respectū ad predicta. Et istam conclusioez
 intellexit Dauid in ps. c. xxxviii. qui incipit.
 D⁹ne probasti me etc. ibi cum dixit. Cōfitebor
 tibi q⁹ terribiliter magnificatus es. mirabilia o-
 pera tua. et aia mea cognosceat nimis. Loq⁹ba-
 tur Dauid in spiritu p⁹phetie regi messie. et di-
 cit terribiliter. et h³ p⁹pter infinitū posse diuini-
 tatis. et magnificatus propter humanitatem.
 Secunda conclusio est. q⁹ si loquimur de iesu
 chris⁹to fm ordinationem dei insertam in lege
 Moysi et p⁹phetis tunc erat necesse q⁹ more-
 retur. ut mors morte redimeretur. q⁹ postq⁹
 homo tradit⁹ erat morti p⁹pter pctā hoīs. scz
 Ade et postq⁹ xps liberare volebat gen⁹ hu-
 manū necesse erat vt moreret. Uñ chris⁹t⁹ mor-
 te sua a duplici morte nos liberauit. scz a mor-
 te aie spūali per baptismū. et a morte corporis
 in fine mundi post resurrectionē. h³ reuelauit
 deus moysi in li. Nume. xxxv. q⁹ p⁹cepit q⁹
 si homicida a casu confugeret in ciuitatem re-
 fugij. que erāt sex. tres circa iordanem. et tres

ultra iordanem. et q⁹ ibi expectaret quousq⁹
 moreretur summ⁹ sacerdos. quo mortuo po-
 terat redire libere. In quo videtur q⁹ dabat
 occasio desiderandi mortem summi pōtificis
 Dicit tñ textus. Abanebitq⁹ ibi donec sacer-
 dos magnus qui oleo sancto vinctus est mo-
 riat. Nume. xxxv. S³ querit quis est iste
 homicida. et que sunt iste ciuitates refugij. et
 quis est iste summus sacerdos. Dicendum q⁹
 homicida est quilibet peccator. In veteri te-
 stamento. De quo Ezech. xviii. d⁹. Anima q⁹
 peccauerit ipsa morietur. et est peccator homi-
 cidā a casu et non voluntari⁹ nec a proposito
 quia ille qui facit superbiam vel alia peccata
 non intendit occidere animas suam. q⁹ nemo
 respiciens ad malū opatur. S³ peccator ha-
 bet complacentiā in peccato. v⁹puta supbia
 vel alio peccato. ex q⁹ peccato sequitur occasi-
 onaliter mors aie. Iste peccator est homicida
 q⁹ pncipalem partem hominis interficit. scilz
 animā. Ergo non potest intrare ciuitatē hie-
 rusalem illam. scz que sursum est mater nostra
 id est celum. sed oportet ipsum confugere ad ci-
 uitatē refugij. Quia omis iuerunt post pactā
 p⁹nam ad lymbū. et in ciuitatē hierusalem ire
 non poterant. q⁹ tunc iusti essent. donec
 summ⁹ sacerdos q⁹ est d⁹is noster Iesus chri-
 stus moreretur. De q⁹ Dauid dicit. Tu es sa-
 cerdos in eternū fm ordinem melchisedech.
 Quia celum clausum fuit. q⁹ Gen. iij. dicitur
 q⁹ post peccatū primi hominis collocauit deus
 Lherubin flāmetū gladiū atq⁹ versatilem ad
 custodiendā viam ligni vite. Uñ sanct⁹ tho-
 mas. iij. pte. q. xlix. arti. v. vbi hanc figurā p⁹
 sequit⁹ dicit ad p⁹mū. q⁹ p⁹es antiq⁹ p⁹ bona opa
 meruerūt introitū regni celoz p⁹ fidem passio-
 nis iesu chris⁹ti. fm id ad Hebreos. xi. Sancti
 per fidem vicerūt regna. opati sunt iusticiā. p⁹
 quā etiā a pctō p⁹no purgabāt. q⁹ntum p⁹-
 nebat ad emendationē p⁹rie persone. non tñ
 alicui⁹ fides vel iusticia sufficiebat. ad remo-
 uendū impedimentū. q⁹ erat per reatū toti⁹
 hūane nature. Q⁹ q⁹dem remotū est p⁹ effusi-
 onem sanguis d⁹i n⁹i iesu xpi. Non ante passi-
 onem xpi null⁹ intrare vel ingredi poterat re-
 gnū celeste. adipiscendo. scz beatitudinē eter-
 nam. q⁹ p⁹sistit in plena dei fruitione. q⁹ chris⁹t⁹
 meruit nobis introitū regni celozum: h³ ille
 ibidē. Patet q⁹ absolute non erat necessari-
 um xpm mori vt dicit p⁹ma conclusio. quā etiam
 dat beat⁹ Tho. in. iij. pte. q. xlv. arti. j. ponit.
 q⁹ hoīs alio mō liberasset. S³ fm suam pō-
 dinationē quā p⁹phetas exp⁹ssit. et in lege an-
 tiqua per figuras p⁹mōstrauerat. necesse erat
 xpm mori vt scripture implerent. Et h³ est q⁹

dicit Luce. xxij. c. Fili⁹ hoīs fm q⁹ diffinitū ē
 vadit. Et Lu. vii. h³ sunt verba q⁹ locutus
 sum ad vos cū adhuc esset vobiscū. q⁹ ne-
 cesse ē impleri oia q⁹ sc⁹pta sunt in lege moysi
 et p⁹phetis et psalmis de me. Et q⁹ sc⁹ptū est
 q⁹ oportebat xpm patiz resurgē a mortuis.
 h³ Tho. ibidē. Et q⁹ thema istud p⁹ponitur
 nō in p⁹ona iudeoz mortē xpi pcurantiū in-
 iuste. s³ p⁹ponit in p⁹ona oim p⁹phetarū q⁹ di-
 cunt. Nos legē habem⁹. q⁹ in lege eoz sc⁹pta
 serps eneus et agn⁹ paschalis figure erāt mor-
 tis xpi. Ergo vt scriptura impleat⁹ et regnum
 celoz aperiat⁹ xps fm illā legē d⁹ mori. Patz
 ergo thema. Ad h³ oportet declarare quō pas-
 sio xpi fuit p⁹ n⁹a redēptione et recōciliatione
 Pro q⁹ sciendum q⁹ sicut in p⁹uaricatione ade-
 fuerunt sex circūstantie seu cōditiones. sic in
 passione xpi fuerūt sex circūstantie vel condi-
 tiones correspondētes p⁹uaricationi.

- Prima fuit refectio corporalis.
- Secunda ligatio personalis.
- Tercia damnatio humanalis.
- Quarta compassio socialis.
- Quinta defunctio temporalis.
- Sexta sepelitio terrenalıs.

Primū q⁹ fuit i passione xpi fuit refectio cor-
 poralis. q⁹ xps ante suā passionē voluit cena-
 re cū aplis. Rō. q⁹ sicut p⁹uaricatio ade ince-
 pit a refectioe q⁹ ad comedat de fructu ve-
 titi. Sic xpus ad ostendendū q⁹ venerat ad re-
 formandū malū ade voluit comedē cū aplis
 Dic practice quō apli. s. petr⁹ et iohes vt patz
 Lu. xxij. dixerūt sibi. Rabbi. vbi vis parem⁹
 tibi comedē pasca. q⁹ illo āno pasca iudeozū
 fuit in die veneris sc⁹tā et in nocte de sero inci-
 piebat solēnitās. et comederūt agnū paschalē
 cū lactucis agrestib⁹. Non dixerūt sibi. Rabbi
 vbi vis parem⁹ tibi comedere pasca. Qui re-
 spondit eis dicēs. q⁹ irēt ad ciuitatē. s. hierlm
 ad domū cuiusdā boni hominis discipuli sui se-
 crete. Et misit petrū et iohānē. Luc. xxij. Dic
 quō petr⁹ et iohes dixerūt d⁹o dom⁹. q⁹ m⁹gr
 eoz xpus mittebat ipsos ad eū. Et ille rēdit.
 Benedicti vos qui estis discipuli saluatoris
 et q⁹ vult. Qui dixerūt. Itā scitis quō m⁹gr
 n⁹ licet sit d⁹is oim rerū tñ vult esse paup⁹. et
 mittit nos vt in domo v⁹a faciat pasca. Qui
 regratiat⁹ fuit deo de tanto honore q⁹ salua-
 tor vellet facere pasca in domo sua. Et ostendit
 eis cenaculū magnū stratus q⁹ parauerat p⁹
 se dicēs q⁹ ipse volebat soluere oia necessaria
 et parabo. et vos reuertimini ad eū. et auisest
 cū ne veniat de die q⁹ principes dederūt sen-
 tentiā mortis s³ eū. et volūt ipm capere. Ideo
 xps venit hora tarda. et secrete intrauit ciuita-

tem. Cogitate quō ille bon⁹ hō d⁹is dom⁹ ora-
 uit xpm in suo ingressu sibi regnando. q⁹ pla-
 cuit sibi venire ad domū suā. et volebat ser-
 uire xpo et dare aquā ad man⁹. s³ xps noluit.
 Deinde xps dedit benedictionē mēse. Oculi
 oim in te. Et posuit se ad mēsam cū aplis. Di-
 cunt aliqui. s. deuoti p⁹teplatiui. q⁹ euāgeliste
 nō dicūt q⁹ ipsa xgo fuerit in cena. s³ bene di-
 cunt q⁹ fuerit in passione. et q⁹ virgo maria in
 die pasce fuit in hierlm. et etiā in passione xpi.
 q⁹ hoc dicūt euāgeliste. Non credit⁹ verisimilit⁹
 q⁹ etiā voluit esse in cena cū filio suo q⁹ recesserāt
 cū aplis in ciuitatē effrem iuxta desertū.
 Non virgo cogitans q⁹ filius suus esset in festo
 pasce in hierlm sicut p⁹lueuerat. Non nocte p⁹-
 terita cū gaudio venerat hierlm. sperans au-
 dire sermonē filij sui in die pasce. Et statim iuit
 ad domū marie magdalene q⁹rens quid erat
 de filio suo. Que dixit quō erat in domo cu-
 iusdā ciuis cū discipulis suis. Dixit xgo maria
 Rogo q⁹ vadam⁹ ad eū. Magdalena autē q⁹
 sciebat totū negociū volebat ipsam retinere
 vsq⁹ i crastinū. s³ virgo oim voluit ire. et mag-
 dalena martha lazarus etc. associauerūt eam
 vsq⁹ ad dictam domū et magdalena pulsauit
 ad portā. Cogitate quō timere potuit ille ci-
 uis necēnt iudei veniētes capere xpm. Qui
 dixit xpo quō m⁹ sua volebat intrare. et pla-
 cuit. Et ingressa xgine dixit filio. O fili mul-
 tum desiderauī videre vos. Et reprehendit io-
 hannē nepotē suū q⁹ non intimaui sibi noua
 de filio suo. Qui excusauit se dicēs. quō fue-
 runt in loco sepato. Xps v⁹o inuitauit ma-
 trem vt comederet sicut fecit. Sciens xps q⁹
 passio sua appropinquabat in fine cene dedit
 vale matri sue ne esset p⁹is. s³ ipsa volebat om-
 nino remanere cū filio suo. s³ xps nō sustinuit
 Tunc xgo iuitauit ipm cū aplis ad prandiū
 in crastinū. q⁹ ipsa faciebat magnū festū. quia
 pasca. et q⁹ tali die. s. veneris ipsa conceperat
 eū. Xps autē sciens prandiū q⁹ sibi pabaf. no-
 luit dicere matri expresse ea q⁹ erāt futura alte-
 ra die s³ benigne rēdens dixit. Abater vos et
 ego comedemus cras simul in eadē mensa. s.
 passionis xpi. et de istis eisdē cibis. s. doloris.
 S³ ipsa m⁹ nō intelligēs h³ tota cōsolata et le-
 ta recessit. Cogitate quō magdalena q⁹ totuz
 sciebat dicebat. D⁹ne cras malū prandiū est p⁹
 nobis et vobis. s³ si ab euāgelistis nō dicunt⁹
 quia tñ nō sunt cōtraria euangelio. et deuoti
 doctores et sc⁹ti ista scribūt hoc mō facta. ideo
 pie credenda sunt. q⁹ etiā verisimile est. q⁹ ita
 res fuerint geste. Post recessum m⁹is xps fe-
 cit q⁹tuor. p⁹mo dixit aplis suā passionē vt di-
 cit Luc. dicēs. Desiderio desiderauī h³ pasca

māducare vobiscum anteq̄ patiar. Dico est vobis q̄ ex h̄ n̄ māducabo illō donec iplcat̄ in regno dei. Et accepto calice grās egit et dixit. Accipite et diuidite int̄ vos. Dico ei vob̄ q̄ nō bibā de generatōne vitis. donec regnū dei veniat. Ecce man⁹ tradētis me mecū ē in mēsa. Et quidē fili⁹ hoīs f̄m q̄ diffinitū ē vadit. ve aut̄ hoī illi p̄ quē tradet̄. Lu. xxi. Logitate quō apli audito tali v̄bo fuerūt tristes et desolati. et q̄libet dixit. Sū ego. q. d. Liti⁹ me occiderē q̄ minorē penā haberē. X̄ps aut̄ noluit publice reuelare pctm̄ iude. q̄ erat occultū. s̄ secrete reuelauit ip̄m iohanni q̄renti. Dñe quis est q̄ tradet te. Dixit ihs q̄ ille cui ipse daret buccellā panis r̄c. d. Filius quidē hoīs vadit sicut sc̄ptū ē de illo. Dico etiā vobis plus q̄ oēs vos scandalū patiemini i me hac nocte. q̄ scriptū ē sc̄z p̄ Zach. p̄phetam. Percutia pastorē et dispergent oues gregis. Tūc petrus ardētior alijs dixit. Et si omnes scandalizari fuerint in te. ego t̄m nūq̄ scandalizabor. credēs dicere verū. q̄ tunc habebat bonum cor. s̄ ex fragilitate postea peccauit. Lūi dixit x̄ps. Amen dico tibi: anteq̄ gallus cantet ter me negabis. Tūc x̄ps dixit petro cōsolando eū. Ego p̄ te rogavi petre vt nō deficiat fides tua. s̄ finalit̄. Tūc petrus fuit consolatus. Sc̄do x̄ps surrexit de mēsa. vt dicit Jobes. et p̄cinxit se et posuit aquā calidam in peluim ad lauandū pedes ap̄loz. et venit ad petrū primo. Dñe: dixit petrus. tu lauas mihi pedes. R̄ndit ihs et dixit. Q̄d ego facio tu nescis mō. scies aut̄ postea. Lūi petr⁹. Nō lauabis mihi pedes in eternū. Lūi dixit x̄ps. Si nō lauero te: nō habebis ptē mecū. In q̄ oñdit q̄ lauare debem⁹ imundicias affectionum t̄paliū. Tunc dixit petrus. Dñe. nō t̄m pedes s̄ et man⁹ et caput. Ad quē x̄pus. Qui lotus est. s̄ p̄ baptismū. nō indiget nisi vt pedes lauet. s̄ affectionū terrenarū s̄ est mund⁹ totus. et vos mundi estis. s̄ nō oēs. Sc̄bat em̄ quilmā esset q̄ traderet eū. p̄pterea dixit. nō estis mūdi oēs. Et lauit pedes oib⁹ aplis flentib⁹. etiā iude a q̄ incepit. vt dicūt aliqui. vt ip̄m inclinaret ad p̄nias. Deinde dixit eis Vos vocatis me m̄gr̄ et dñe. et bene dicitis. sum etenim. Exemplū em̄ dedi vobis. s̄ humilitatis. vt quēadmodum ego feci vobis ita et vos faciatis. Tercio instituit h̄ sac̄m altaris volēs dare finē sacrificio veteris legis et instituire sacrificiū noue legis. q̄ post lotionē pedum adiit ad mēsam et recepit placentulā panis azimi et cōsecrauit. et cōcauit p̄mo seip̄m deinde ap̄los. sicut sacerdos facit. quia p̄mo cōicat se. deinde alios. De h̄ dicit text⁹ luce

xxij. Lenantib⁹ illis accepit ihs panē. et grās agens b̄ndixit et fregit. deditq̄ discipul̄ suis et ait. Accipite et comedite. h̄ est corp⁹ meū q̄d p̄ vobis tradet̄. Lūi dixit petr⁹. Dñe iste panis ē corpus vestrū. R̄ndit x̄ps. Petre nihil est ibi de pane. imo est corpus meū: comedet̄. Qui postq̄ cōcauit dixit. Q̄dñe totū me cōfortauit nunq̄ aia mea inuenit t̄m sapore in aliq̄ cibo. Lōicauit etiā oēs ap̄los etiā iudā. et tūc diabolus intrauit in eū ad pleni⁹ possidendū. q̄ qui indigne cōicat: diabolū recipit et dixit iude. Q̄d facis fac citi⁹. Et apli nō intellexerūt credētes q̄ de aliq̄ ope fiendo loq̄retur sibi. Tunc x̄ps ordinauit ap̄los. et fecit eos p̄sbyteros: dicēs. Hoc q̄ntiscunq̄ feceritis in mei memoriā facietis. Similit̄ et calicē postq̄ cenauit accipiēs grās egit. et dedit illi: dicens. Bibite ex h̄ oēs. hic ē sanguis me⁹ noui testamēti qui p̄ vobis et p̄ mult̄ effundet̄. Quarto p̄cessit ad dandū aplis aliq̄s bonas doctrinas. q̄d a iohāne vocat̄ testamētū. dicens eis. Abodicū et iā nō videbitis me r̄c. Iō sustineatis patient̄ tribulatōes et p̄secutiones. q̄ si me p̄secuti sunt et vos p̄secuentur r̄c. Ego mittā vobis sp̄m veritatis. Et facto f̄mone orauit p̄ eis d. Ego p̄ his rogo r̄c. et apli flebant semp. Ecce h̄ refectio corporal̄ p̄ n̄ra reformatōe sicut fuerat in priuatōe. Et fuit cōpleta p̄pheta moysi de ista cena dicētis. Edēt carnes nocte illa assas r̄c. Exo. xij. Edent. sc̄z cuz aplis carnes r̄c. Sc̄do fuit in x̄pi passione ligatio p̄sonalis. q̄ fuit capt⁹ et ligat⁹ in p̄sona i orto. R̄c. q̄ sicut in p̄uaricatione post refectiōē adā fuit ligat⁹ p̄ pctm̄ in orto paradisi terrestri. cuz añ fuisset liber in iusticia originali. Iō x̄ps ad oñdendū q̄ venit ad reformationē p̄uaricatōis ade voluit capi et ligari. Dic̄ practice quō hymno dicto. i. p̄ gr̄arū actōes. s̄ memoriā fecit mirabiliuz suoz r̄c. fecit etiā grās dño dom⁹. q̄ x̄ps nō est ingrat⁹ dicēs q̄ p̄scueraret in bona vita. et q̄ ip̄m recipet in domo gl̄ie sue. Et egressus ihs cū discipul̄ suis trans torrentē cedron. sic dictū ab arborib⁹ cedrinis. Nota quō valis iofaphat ē int̄ montē oliueti et hierlm̄. Et p̄ mediū vallis iofaphat trāsit torrens cedron et introiuit in ortū in q̄ multotiens iuerat. Et luna erat plena iuxta legē. Exo. xij. q̄ semp erat pasca in plenilunio. Dicit mare⁹. q̄ tunc x̄ps cepit pauere et tedere. Et h̄ ad oñdendū suā verā hūanitatē. q̄ naturalit̄ refugit mortem. Q̄d videntes apli dixerunt sibi. Q̄dñe qd est h̄. X̄ps dixit. Tristis est aia mea vsq̄ ad mortē. et h̄ p̄pter fugā ap̄loz. p̄pter dolores m̄ris et destructionē iudeoz. p̄pter hoc

dixit. Tristis est r̄c. Ideo remediū est orare. Iō vigilate et orate vt nō intretis in tēptationē q̄ idē faciā. Et elongauit se ab eis q̄tū iactus ē lapidis. et orauit ter p̄pter tria q̄ p̄tebat. P̄ oia possibilia sunt tibi: transfer calicē hūc a me. In hac orōe x̄ps oñdit se h̄e verā humanitatē q̄ naturali refugit mortē. s̄ x̄ps p̄mpt⁹ erat ad mortē dando nobis exēplū vt in tribulatōnibus conformemur nos diuine voluntati. Secūdo petijt suā resurrectōē d. P̄ trāseat a me calix iste. s̄ passiois mēsurate a deo p̄re. trāseat. i. solū duret p̄ tres dies et veniet resurrectio gl̄iosa. Iō dixit. P̄ trāseat a me. Sup̄ h̄ dicit h̄ilari⁹. Nō petijt q̄ nō veniat. s̄ q̄ trāseat ab ip̄o ad martyres. vt. s̄. fortitudo et patiētia sui martiriū trāstret ad martyres. et essent fortes et patiētes ad sustinēdū martiriū. p̄pter eū. et ex hac orōe sc̄ti martyres: laurētius. vincenti⁹. katherina. agnes. et alij fuerūt fortes ad sustinēdū martiriū patienter. Et dicit Lucas q̄ tūc fact⁹ ē i agonia nō sensualitatis s̄ rōem. nō. q̄ talis agonia nūq̄ fuit i x̄po. tal̄ solū ē in nobis. S̄ agonia fuit sensualitatis s̄ obiectū. s̄. passionis. q̄ x̄ps vidit p̄ncipalr̄ oēs passiones. passionis sue q̄s sensualitas refugebat. Iō vene se strinxerūt et inde sanguinē pruperūt ex memoria passionis. Tūc venit angel⁹ ad p̄fortandū eū. nō q̄ ipse indigeret eo. q̄ fortior ē angel⁹. s̄ angel⁹ fecit obsequiū suuz q̄d debuit facē erga dñm suū. sic facit sc̄utifer p̄fortans dñm suū multū forte plū intransit. Qui dixit x̄po f̄m mentē deuotoz sc̄toz doctoz. Dñe hec passio nō est s̄ volūtate vestra: volmetipsam ordinasti cū p̄re sp̄sc̄to p̄ saluatōe credentiū et obediētū Iō sc̄ti p̄res leti expectāt vos in lymbo. et ex ista passione maḡ gl̄ia ē vobis para. q̄ p̄pter ipsam eritis iudex vllis sup̄ omnes creaturas. Post recessū angeli venit x̄ps ad discipulos et inuenit eos dormiētes p̄ tristitia: et dixit eis Surgite eam⁹. sp̄s p̄mpt⁹ ē s̄ caro ē infirma Et venerūt iudei cū gladijs et fustib⁹. Tunc petrus dixit x̄po. Dñe: si p̄cutim⁹ in gladio. R̄ndit x̄ps. q̄ nō debem⁹ nos defendē armis s̄ patiētia. Tūc traditor iudas q̄ dederat eis signū osculi ne caperēt loco x̄pi iacobū silem x̄po: dixit x̄po. Ave rabi. et oscular⁹ ē eū. q̄ h̄ erat cōsuetudo x̄pi osculari discipulos nouit veniētes. X̄ps v̄o auertit faciē suā et dixit iude. Juda osculo filiū hoīs tradidit. q. d. Miser cogita dānationē tibi hodie para. Et venit obuiā iudeis. d. Quē q̄ritis. R̄nderūt. Ihs nazarenū. qui volens ipsos humiliare dixit. Ego sum. q̄d est p̄p̄iū nomē dei. Quo noie audito oēs iudei ceciderūt in terrā. In q̄ x̄ps

oñdit q̄ nō potuerūt ip̄m capere nisi voluiss̄ capi. Logitate quō apli gaudebant q̄n iudei ceciderūt. d. q̄ x̄ps nō capet̄. dicit L̄h̄yff. Lon sidera x̄piane q̄nta v̄tus ē in x̄po iudicatio q̄ tantā habuit iudicā⁹ solo v̄bo v̄tutē. Iō dicit. Nemo tollit animā meā a me. s̄. inuito. Job. xij. Et a x̄po licentiati surrexerūt. Qui bus dixit x̄ps iterū. Quē q̄ritis. R̄nderunt. Ihs nazarenū. Dixit eis ihs. Dixi vobis. q̄ ego sum. Si q̄ me q̄ritis: finite hos abire. At illi man⁹ iniecerūt in eū: et tenuerūt. Quibus dixit x̄ps. Tāq̄ ad latronē existis cū gladijs et fustib⁹ cōprehendē me. q̄tidie erā in tēplo docens et nō me tenuistis s̄ h̄ est hora vestra et ptās tenebrarū. Tūc petrus q̄si desperat⁹ volens mori p̄ x̄po cuaginato gladio voluit occidere vnū de illis ministris. qui auertit caput: et abscidit auriculā ei⁹ dexterā. Lūi dixit x̄ps. Abitte gladiū tuū i vaginā. Calicē quē dedit mihi p̄ nō vis vt bibā illum. quō s̄ implebunt sc̄pture. S̄ restituit sibi aurē. Tunc apli videntes x̄pm captū et ligatū fugerunt timentes ne etiā caparent̄. Logitate quō dicebat quilibet ip̄soz. Q̄ miser mō cōpletū est scandalū q̄d dixerat. Q̄ miser sic dimitto magistrū meū: et sine ictu ipsum desero. Q̄ miser dixit Jobes qd dicaz matri sue. Et redijt ad x̄pm. Videns petr⁹ q̄ iohes redibat etiā redijt. et seq̄bat a longe vt videret finē. Dicunt aliqui. q̄ q̄n x̄ps capt⁹ intrauit p̄ portā ciuitatis hierlm̄ imagines lapidec impatoz romanoz q̄ erāt ibi sc̄ulpte inclinauerūt se x̄po. q. d. Dñe hoies rōnales vos ligauerūt. et nos irōnales vos adoram⁹. Ecce hic ligatio p̄sona x̄pi. Et fuit cōpleta p̄pheta Z̄hren. iij. in p̄sona oim̄ p̄phetarū. d. Sp̄s ois n̄ri x̄pus dñs capt⁹ ē in pctis n̄ris. Lūi dixit. In ymbra tua viuem⁹ in gentibus. Tercio fuit in passione x̄pi dānatio humanal̄. q̄ corā q̄tuoz iudicib⁹ x̄ps fuit cōdēnat⁹. s̄. corā anna. caypha. herode et pilato. R̄c. q̄m̄ p̄p̄ pctm̄ ade humanū gen⁹ fuit cōdēnatū ad cōrūpendū sub q̄tuoz elemētis. q̄ si adā nō peccasset: nō ignis nobis nocuisset nec aer malas ip̄ressiones dedisset. nec fecisset tēpestates s̄ nos. nec aq̄ nos submersisset. nec tra nos lesisset opando vel ambulādo in ea. Iō x̄ps ad satisfaciēdum p̄ nobis vt post diē iudicij sim⁹ liberi ab his corruptionib⁹ elementoz voluit p̄dēnari coram q̄tuoz iudicib⁹ p̄dictis. Dic̄ practice quō x̄ps capt⁹ et ligat⁹ fuit duct⁹. p̄mo coram anna pōtifice q̄ erat focer caiphe. q̄ erat pontifex anni illi⁹. q̄ erat maxim⁹ inimic⁹ x̄pi. De quo gauisus fuit Jobes q̄ erat sibi not⁹. quia portauerat sibi encenia pisciū q̄ p̄ iohannis

sibi mittebat. qz tanq̄ malus iudex libent̄ recipiebat illa seruita. Jō ancilla ostiaria pmi/ sit iobez intrare. q̄ fecit cū ea vt pmittet̄ petz intrare. Lūi dixit ancilla ostiaria. Auuq̄d tu ex discipulis homis illi? Qui negauit eū timore captiōis. z posuit se ad ignē cum alijs Tūc annas interrogauit xpm̄ de duobus. scz de doctrina z discipul̄ di. Et nunq̄d sufficit doctriua moyfi. videt̄ q̄ tu sis sapiētior deoz. z facis te capitaneū gentiū. q̄re h̄. Xps̄ r̄ndit ad p̄mā q̄dem de doctrina dicens. Ego palā locut̄ sum mūdo. ego docui in synagoga z in tēplo q̄ oēs iudci p̄ueniūt. z in occulto locut̄ sum nihil. quid me interrogas interroga eos qui me audierūt qd̄ locut̄ sum ego ipsis. Etiam r̄ndisset ad sc̄dam q̄cm. s̄ nō habuit locū. q̄a seruus p̄ntificis alapa ip̄m p̄cussit dicens. Sic r̄ndes pontifici. Et p̄strauit ip̄m ad terram. Qui dixit illi postq̄ surrexit. Si male locut̄ sum. testimoniū p̄hibe de malo. si āt bene qd̄ me cedis. q. d. Tu nescis quē cedis. s̄ scies in iudicio. Quidēs petrus q̄ xps̄ sic p̄cutiebatur flebat. Lūi dixerūt. Nunq̄d et tu ex discipul̄ ei? es. qui negauit dicens. Nō sum. Dixit vn̄ ex suis p̄ntificis cognat̄ ei? cui? abscondit p̄trus auriculā. Nōne ego te vidi i orto cū illo Tūc petr̄ nō solū negauit xpm̄ s̄ etiā iurauit z anathematizauit dicens q̄ nō nouisset eum. Q̄ petre vbi sunt v̄ba tua p̄missa. q̄ dicebas Ego tecū patus sum icarcerari z in morte ire z si oportuerit me mori tecū. nō te negaborz. Si oēs scandalizati fuerint. ego nō scandalizabor. Q̄ male fuisti p̄missū. Et gallus canzauit. Et p̄uersus xps̄ respexit petru. q. d. petre tu me negasti. Tūc petrus egressus foras fleuit amare. Dicit hic m̄gr̄ historiaz q̄ petr̄ abscondit se in quoddā sepulcrū. et q̄ncunq̄ gallus cātabat petr̄ semp̄ flebat. iō portabat sudariū. Lūi t̄n̄ solo timore xpm̄ negaret quid erit de te qui ip̄m negas z renegas ex malicia Tūc annas viso q̄ gall̄ cantauerat p̄siderās q̄ erat alta nox dedit sn̄iam vt xps̄ duceretur corā caipha sic factū fuit. Cogitate quō xps̄ fuit ibi recept̄ vbi erant p̄gregati xpi inimici di. Ribalde q̄tiens p̄fudisti nos in tuis f̄mōnibus. z multi falsi testes surrexerūt p̄tra eū. Lūi dixit iudex. Audi q̄nta adūsum te dicūt testimonia. Jhesus aut̄ nihil r̄ndebat. Rō. qz in iudicio calūniōso melī ē tacere q̄ aliqd̄ dicere. Iudex iterū dixit. Lur nō loq̄ris. Adiuuro te. s̄ iuramēto. vt dicas nobis si tu es xps̄. Tūc xps̄ nevideret̄ desp̄icere nomē dei dixit Tu dixisti. sup̄le verū. qz ego sum filī dei et messias saluator mūdi. Et amodo videbitis filiū hoīs sedentē a dextris virtutis dei z ve-

nientē in nubib⁹ celi. Dixerūt. tu q̄ es fili⁹ dei. Qui ait. Vos dicitis. qz ego sum. Quo au/ dito caiphas in signū blasphemie scidit vesti/ menta sua dicens. Blasphemauit. audistis bla/ sphemiā. quid vobis videt̄. et cōdēnauerūt eū esse reū mortis. Tūc expuerūt in faciē ei⁹ z dabant sibi alapas. z sic tenuerūt ip̄m p̄ totā noctē. Et hodie mane hora p̄ma duxerūt eū ad pilatū tradentes ipsū curie sc̄lari vt more retur. accusantes eū dicentes. h̄ūc inuenim⁹ subuertentē gentē nostrā. z p̄hibentē tributa dari cesari. et dicentē se xpm̄ regez esse. Luce xxij. Pilatus interrogauit eū di. Tu es rex iudeoz. Xps̄ r̄ndit. tu dicitis. sup̄le verū. Aut pi/ latus ad p̄ncipes sacerdotū et turbas. Nihil inuenio cause in hoīe h̄. At illi inualescebant dicentes. Lōmouit ip̄m docens p̄ vniuersas iudeā. incipiens a galilea vsq̄ huc. Tūc pilatus interrogauit. si hō galileus esset. z vt cognouit q̄ de herodis p̄tate esset. remisit eū ad herodē q̄ et ipse hierosolūmis erat illis diebus. qui diu desiderauerat xpm̄ videre. p̄pter miracula. z gauisus ē valde. Nō ex deuotione s̄ sperabat ab eo aliqd̄ signū videre vt ioculatoz. Et iuxta suū desiderū fecit xpo mul/ tas q̄stiones. P̄mo dixit sibi. Audiui q̄ tu scis cōuertere aquā in vinū. iō facias coram me. et fecit portare magnū vas aque dicens. cōuertas. Sed xps̄ sibi nihil dicebat s̄ tanq̄ stultum ipsum desp̄iciebat. Deinde herodes dixit. Audiui q̄ scis multiplicare panes. facias corā me zc. et nihil fecit. Idem audiui q̄ ambulans sup̄ aquas. facias coram me. s̄ xps̄ nihil dixit sibi. Dixit herodes ei. Nescis quia potestātē habeo liberandi te. et xpus ei nihil r̄ndit. Spreuit aut̄ illū herodes cum exercitu suo. et illū indutū veste alba remisit eū ad pilatū. Et facti sunt amici herodes z pilatus in ipsa die. Nā antea erāt inimici adinuicem Pilatus aut̄ cōuocatis p̄ncipib⁹ sacerdotū z magistratib⁹ et plebe dixit ad illos. Obtulistis mihi h̄ūc hominē q̄si aurtentē populū. z ecce ego corā vobis interrogās nullā cām inueni in isto ex his in quib⁹ eū accusatis. sed neqz herodes. Nā remisit illū ad vos. z ecce nihil dignū morte actū est ei. Quidēs diabol⁹ magnā xpi patientiā z sc̄dōz patrū in lympo leticiā volens ip̄edire passiōē xpi aparuit i somnis vxori pilati adhuc in lecto dormienti vt sic mediante muliere nostrā impediret redēptionē. z minar⁹ ē ei nisi suaderet viro suo q̄ nullo mō occideret hoīez illū bonū z iustū Tūc pilatus tā amore mulieris q̄ etiā quia sciebat q̄ p̄pter iudiā ip̄m tradidissent laborauit vt xpm̄ liberaret. salua t̄n̄ beniuolentia

iudeoz. Tūc q̄drupl̄t voluit eum liberare. P̄mo p̄tē xpi innocentia. qz ad p̄tē secrete xpm̄ examinauit. si p̄hibebat tributa dari cesari. xps̄ r̄ndit q̄ nō: imo dixerat. Reddite q̄ sunt cesaris cesari. Itē si erat rex iudeoz. Respondit xps̄. Regnū meū nō ē de h̄ mūdoz. imo iudei voluerūt me facē regē post p̄uiciū qd̄ ego eis feci s̄ ego fugi. Tūc dixit pilat⁹ iudeis. Ego nullā cām mortis inuenio in hoīe isto. At illi clamaueūt dicētes. Crucifige crucifige eū. Sc̄do pilat⁹ voluit xpm̄ liberare p̄ grām quā iudei habebāt ex p̄uilegio impatoris q̄ in pasca possent liberare vnū vinctum quēcūqz petissent. Rō. qz tali die p̄ls isrl̄ erat liberat⁹ a captiuitate egypti. iō in memoria illi⁹ liberatōis obtinuerūt illō p̄uilegiū. Jō pilat⁹ tractabat de illo p̄uilegio vt xps̄ liberaret̄ dicens. Et p̄suetudo vobis vt vnū vinctum dimittā vobis in pasca. vultis q̄ dimittam vobis regē iudeoz. Lamauerūt rursus om̄s dicētes. Non hūc s̄ barrabā qui erat la/ tro et homicida. Tercio voluit xpm̄ liberare ex cōpassione. cogitauit pilat⁹ q̄ inuidia z malicia cordis vincat̄ ex miseria illi⁹ q̄ quē est inuidia. Jō pilat⁹ dixit xpo. Video totū ip̄m p̄ te mortū ex inuidia. ideo flagellabo te vt sic trāseat malicia ip̄soz ne moriar. R̄ndit xps̄. Facias qcqd̄ volueris. Tūc pilat⁹ apprehēdit ip̄m. z fecit ligari nudū ad colūnā: s̄m m̄gr̄m in historia: adeo sp̄ssam q̄ manus manū ad spaciū duarū palmarū nō tangēt. s̄ cū corrigijs traherent̄ et ligabat̄. z ita miserabiliter flagellabat̄. q̄ a planta pedis vsq̄ ad verticem nihil remanebat illesum in suo b̄ndicto corpore nisi solū lingua. q̄ p̄ pctōrib⁹ et la/ trone in cruce ozaret atqz testamētū faceret. Et impleta fuit sc̄ptura quā p̄dixerat. s̄. fili⁹ hoīs tradet̄ gentib⁹ z flagellabit̄ et cōspuet̄. Abi/ lites aut̄ qui flagellabāt eū s̄m aliq̄s erant q̄: tuoz. qz p̄mi duo s̄m hiero. in glosa xgas de spinis et vepib⁹ acutissimis habuerūt cōfectas quib⁹ cutē aperuerūt. Illis x̄o fatigatis alij duo flagella habuerūt. in qz summitate erāt nodi aculeis acutissimis trāssixi carnē sanctā scindētes. Alij aut̄ duo habuerunt cathenas h̄ites vncos in summitatib⁹ et quasi carnē extraxerūt. Tūc Eusebi⁹ z L̄hryf. sup̄ illo verbo. Disciplina pacis n̄re sup̄ eū. dicūt q̄ ista disciplina fuit triplex. s̄. dura. qz xgis et spinis. durior qz flagellis nodatis. durissima. qz cathenis ferreis xps̄ fuit cesus. Tūc cū s̄m medicos in humano corpore sint. cdxxyj ossa. ita xps̄ fuit flagellat⁹ q̄ q̄libet os recepit triplicē ictū. vnū de virgis. aliū de flagellis. t̄cū de cathenis. Solut⁹ igit̄ xps̄ p̄prias

vestes induere voluit s̄ nō fuit p̄missus. Nā milites suscipientes ip̄m duxerūt eū de colūna et loco flagellationis et introduxerunt in atriū et cōuocāt totā cohortē. Et induerunt eū veste purpurea antiq̄ z aspera in signū regie maiestatis. Nā purpura reges vtebant̄. Et plectentes coronā de spinis marinis que acutiores z longiores spinas h̄nt ceteris spinis. et capiti ei⁹ imposuerūt. q̄ eū in capite in lxxij. locis crudeliter vulnerauit. Nā erat ad modū pilei. ita q̄ vndiqz caput tegetet z tangetet. ita q̄ aculei ossa penetrarent. isti iunci s̄m J̄sido. ab intra fuerūt cōcaui sugentes ad se sanguinē xpi. Arundinē vero dederunt in dexterā eius q̄si p̄ sceptro regali et illudebāt ei et genuflexo ceperūt eū salutare derisorie: dicentes. Aue rex iudeoz. q. d. regē te dixisti iudeoz: iā coronat⁹ es. et expuentes in eū de derūt ei alapas tanq̄ fatuo. Prop̄ qd̄ eccl̄a p̄ ipsis ozando nō flectit genua. sicut p̄ paganis et alijs. Et tūc exiuit iterū pilat⁹ foras et dixit. Ut cognoscatis qz nullā cām inuenio in eo. adduco eū foras. Exiuit q̄ J̄esus portans spinā coronā z purpureū vestimentū. Et dixit eis pilat⁹. Ecce hō. q. d. hic est hō q̄ se regē vestrū dixit vt asseritis. Sufficit ergo vobis p̄ illo verbo q̄ abominabilis sit sibi illata cōtumelia zc. Lū ergo vidissent eū pontifices et ministri clamabant. Crucifige crucifige eū. q. d. illa pena nō sufficit. s̄ petimus vt crucifigat̄. et nō petebant aliā mortē nisi crucifixionis. Quia s̄m L̄hryf. crucifixio tanta erat cōfussio vt nullus hoīm ampli⁹ de crucifixo memorat̄ nisi in maledictione zc. Et illō conquerit̄ dauid dicens. Sicut aqua effusus sum. Quia in omni liquore odor remanet in vase. dempta aqua. Voluerūt em̄ nomē ei⁹ delere. vt dicit sanct⁹ Thomas sup̄ dicto verbo. ergo petebant vt crucifigeret̄. Dixit aut̄ pilatus. Accipite eum vos z crucifigite. ego em̄ nō inuenio cām in eo. R̄ndunt. Nōs legem habem⁹. Leuit. xxij. et s̄m legē h̄c debet mori qz filiū dei se fecit. Lū pilat⁹ audisset hunc sermonē magis timuit. nō legē. qz gentilis. s̄ ne forte s̄m hiero. vex esset q̄ originē diuinā haberet. et sic i eo crimē enorme cōmississet. s̄. flagellando. et sic de alijs. Jō de hoc certius inquirere volens. Ingressus iterū in pretoziū cum J̄esu. et dixit ad ip̄m. Tūc es tu de diuina vel humana generatōe zc. J̄esus nō r̄ndit. p̄pter difficultatē q̄nis. qz pilatus nō sufficiebat eā accipere. Dixit ad eū pilat⁹ Abihi nō loqueris. Nescis qz potestatem habeo crucifigendi te et dimittere te. Quibus verbis pilatus cōdēnauit sc̄p̄m. R̄ndit ip̄s

In die parasceues

Non haberes potestatem aduersus me ullam nisi tibi datum esset desup. ppter ea qui tradidit me tibi maius peccatum habet. Ubi dicit Aug. qd qui peccat ex auaricia plus peccat qd ille qd peccat ex timore humano. Exinde. i. ex hac causa querebat pilatus dimittere ihm. sicut astutus videns qd eum notasset de peccato si innocentem occideret. querebat qd oportunitate dimittendi eum si cut antea fecerat. Iudei qd hoc considerantes clamauerunt dicentes. Si huc dimittis non es amicus cesaris. Igitur cum pilatus audisset hos sermones duxit foras ihm in loco publico. qd dicitur licostratos. Erat autem pasceue. i. prima dies solennis in qua preparabant cibos pro sabbato. in qua sabbato non licuit preparare cibum propter solennitatem. sicut in precedenti. i. sexta feria. id est ois sexta feria dicebatur pasceue. hora quasi sexta quia die sexta homo factus est. Et dixit pilatus. Ecce rex vester. Illi autem quasi frenetici clamabant. Tolle tolle. crucifige eum etc. Dicit eis pilatus. Regem vestrum crucifigam. q. d. vtiq; ex hoc verecundia magna generabitur quasi audiet de vobis dici qd regem vestrum crucifixistis. Considerat pontifex Non habemus regem nisi cesarem. Tunc pilatus considerans se incurere indignationem populi et cesaris consensit petitioni eorum. Sedit igitur pro tribunali. misit ad eum viros quosdam dicens. Nihil tibi de iusto illo. Abulta enim perpessa sum hac nocte propter hunc sanctum hominem et iustum. Tunc enim diabolus cognouit fructum passionis Iesu christi ex leticia animarum in limbo existentium. qd ex plurimis prophetis sperabant se redimi. Uidens autem pilatus quod nihil proficeret. sicut magis tumultus fieret. Accepta aqua lauit manus suas coram populo dicens. Innocens sum a sanguine iusti huius vos videritis. Et misit uniuersam turbam. Sanguis enim super nos et super filios nostros. Quod horrendum testamentum fecit hoc populus stultus. Abanct enim hoc testamentum usque in hodiernum diem. Nam in signum huius vindicte quasi masculi iudeorum de hoc genere qd sic clamabant nascuntur habent manum dextram plenam sanguine capiti innixa. Quare pilatus timore concussus dimisit eis barrabam homicidam Iesum vero flagellatum tradidit voluntati eorum. ut crucifigeret contra legem iusticie. Et fuerunt hec verba quibus pilatus christum sententiauit ieiunium seducens populum. blasphemans deum dicentem se christum regem esse iudeorum. cruci affigendum condemo et adiudico. Et quia hodie est oblati alpha et o. principium et finis. ideo his diebus ecclesia obmittit initia et fines horarum. Quarta fuit in passione christi compassio socialis. Quia non solum christus sustinuit passionem et dolores cordis. sicut etiam virgo maria mater sua

et alij multi. Ratio. quia ex peccato ad eum ipse non solum sustinuit mala sed etiam eua. Data igitur sententia mortis postquam illuserunt ei. Dicit cum practica. exuerunt eum purpura et induerunt eum vestimentis suis ut magis esset agnoscibilis ad mortem vadens amplius subsannaret. Et tunc proculdubio christus habuit nouam et maximam passionem. quoniam illa purpura congelata fuit et fortiter compacta vulneribus ictuum flagello. quod absque maximis doloribus euelli non poterat. Et maxime quoniam tunica illa spoliata fuit renouata fuerunt omnia vulnera. Et hec durior pena fuit quam flagellatio vel etiam coronatio. quod imaginari potest. Lepit enim nouus sanguis ebullire et totum corpus roseo cruore perfundi. Et imponentes sibi crucem duxerunt eum extra ciuitatem. Quia passio christi gloriosa non solum ad iudeos. sed ad omnes se extendebat. In huiusmodi genum extra ciuitatem pati voluit. Quanta bona Iesus semper benedictus fecit huic ciuitati. Pro quibus omnibus crucem pro maiori ignominia posuerunt in humeris suis ad portandum. Bernardus. Inauditum spectaculum nunquam auditum. visum aut factum. ut aliquis fur aut malefactor ad hoc compelleret ut suum proprium portaret patibulum. preter saluatorem. Et impletum est illud Isai. ix. Factus est portatus super humerum eius. Hoc figuratum fuit in Isaac qui dum iret ut immolaret a patre. ligna in proprio dorso portauit. Gen. xxij. Ibi enim habet quod dominus dixit Abree. Abraam abraam. Et ille respondit. Assum. At illi. Tolle filium tuum unigenitum quem diligis Isaac. et vade in terram visionis. atque ibi offeres eum in holocaustum super unum montem quem monstrauero tibi. Igitur abraam de nocte consurgens strauit asinum suum. ducens secum duos iuuenes. et Isaac filium suum. Luncque coincidisset ligna in holocaustum. abiit ad locum quem precepit ei deus. Ista enim fuit figura passionis christi. quia abraam significat patrem in diuinis qui obtulit filium suum unigenitum in ara sancte crucis in redemptionem pro omnibus nobis miseris peccatoribus. Et sicut Isaac filius Abree in propriis humeris portauerat ligna holocausti obedienter ad voluntatem patris sui Abree. Sic filius dei saluator noster Iesus patienter sicut agnus innocens portauit patibulum sancte crucis propriis humeris impositum. Et quia iudei ipsum alapis et verberibus et illusionibus necnon flagellationibus coronationeque tantum fatigauerunt. ideo crucem non diu nec remore portare poterat. quia totaliter fuit exinanitus et exhaustus. Ideo dicitur sub cruce cecidisse. Nec mirum ex emissionem sanguinis ois venarum qui deflue-

Bermo

bat ex plagis flagello et spinarum et magnitudine crucis. quod in longitudine pedes. xv. et in latitudine. x. Ideo exeuntes in eum qui dicitur caluarie locus. et cum ducerent eum et ita repente procedere non posset. inuenerunt hominem cyrenensem nomine Symonem venientem de villa patrem alexandri et rufi. hunc comprehenderunt et angaria uerunt ut tollerent crucem eius. Et imposuerunt illi crucem portare post christum non ex misericordia moti. sicut citius ad mortem peruenirent. Nec quis estimare debet illud esse contra perfectionem christi existentis verus deus et verus homo. Tradiderat enim diuinitas christi humanitatem ex toto infirmitatibus humanis ad patendum. nolens sibi in aliquo suffragari. quo ad pene alleviationem. et ideo infirmitatis humane conditionem exposcebat ut homo christus sic tota nocte fatigatus et cruoris effusione debilitatus. sub tanto pondere deficeret. Nec mirum cum in minore labore alio fatigatus. puta itineris sederit. pro refocillatione virum supra montem. Job. iij. Hic primo nuntiatus fuit beate Marie virgini (que tunc fuit in domo marie magdalene ut voluit potiores doctores) christum filium suum esse condempnatum ad mortem. Cum quanto autem cordis dolore et animi perturbatione hunc nuntium receperit proferre potest quilibet fidelis mater. Nec tamen aliquis indecens sue pudicie vel virginitati derogans commisit. Nec verum est illud fabulosum (quo virginem gloriose iniuriari impie videtur) virginem currisse ad similitudinem inuentis mulieris hinc inde de domo ad domum ad quas christus ducebatur ac in signum angustiarum suarum crines euulsi. ac primas prospexisse. et manibus depressis et copiosis lamentabiliter planxisse. Et plura alia que omnia falsa et friuola sunt. Ratio. alio multe mulieres perfectiores fuissent beate virginis. Sophia septem filiorum mater. et quod plures alie multe. Sed cum tres sunt modi plangendi. Quidam nimis dolorem exprimit in opere exteriori. sicut Hely. i. Regum. iij. qui audito captam archam domini. et duos filios mortuos cecidit retrosum et contra frons ceruicibus expirauit. Quidam nihil molestum patiuntur. tamen propter quandam honestatem dolorem simulat bestiali quodam clamore. ut iuuenecule de morte virore deformium et vetulorum. Sed uterque se frustra affligit. Primis absque inordinato motu bene ab omnibus sibi creditur. Secundo quod magis infanierint. tanto minor fides adhibetur. Idcirco tertiū modum valde humanum mater virgo adinuenit que cum amarum dolorem in corde gustauerit. nihil tamen fedum aut indecens gessit. nequaquam obliuiscens fidei catholice et virginalis pudicie

Fides enim quam habuit. et in ea sola permansit de resurrectione filii sui. dolore incomparabile sic temperavit ne in disciplinatum quid committeret. Et Origenes in quodam sermone de passione dicit. Omnis beate virginis dolor in christi passione conceptus sic intra sue anime claustra detinebat. ut nec minime impatientie aut inordinationis signo exterius se perderet. nisi in quantum lachrymarum effluxio oculi materni impetuolam anxietatem iudicabant. Cum maxima compassione cum christo habuit. Hunc exitum et hanc passionem lamentabilem. Bernardus describit dicens. Cum inquit christus sic duceretur factus est concursus populorum post ipsum sicut quod fures et maliciosi ducunt ad mortem. Alij ibant ridentes. alij illudentes. alij lutum super benedictum caput eius proicientes in faciem. Si ante se respexit. vidit lutum super se proicientes. Si supra. vidit patibulum humero suo impositum eum valde opprimens. Si retro. vidit matrem cum multa turba populi et mulierum que sequebantur et plangebant atque lamentabantur cum ex maxima compassione. Quod uerum autem ad illos Iesus dixit. Filie hierusalem nolite flere super me. tum propter spontaneam moriendi voluntatem. tum propter diuinam ordinationem que sic ordinauit me mori. tum propter mortis mee utilitatem. quia moriendo volo mortem destruere. Lausam tamen passionis iubet desistere. scilicet peccata preterita et futura. que christum pati ordine iusticie fecerunt. super quibus doloribus affici ad salutem necessarium est. Hec Bernardus. Sed super vos ipsas stete et super filios vestros. quia ueniet dies in quibus dicent. Beate steriles et ventres que non genuerunt. et ubera que non lactauerunt. Tunc dicent montibus. Ladite super nos. et collibus. cooperite nos. Et loquebatur de obsidione romanorum per Titym et Vespasianum principes hierusalem post ascensionem domini anno. xlij. funditus destruentium. quoniam tanta fuit strages facta ut occisorum sanguis quasi riuius de omnibus partibus ciuitatis flueret. Et capta fuit ciuitas in die pasce. et omnes potiores iudei occisi. et triginta venditi sunt uno denario. Et capta ciuitate. undecies centena milia fame et gladio perierunt. et octuaginta milia venditi et dispersi sunt. Et fuit verificata illa maledictio quam dixerunt pilato. Sanguis eius super nos et super filios nostros. Et illa plaga fleuit christus in die palmarum. Et tanta fame tempore obsidionis erat ut matres filios suos comederent. ut dicit Iosephus. qui pro tunc presens erat. licet fugerit latitans in scissuris petrarum quousque placentio ista cessaret. Itaque christus loquebatur de iudicio finali. quoniam pro timore dicent montibus. Ladite

dite sup nos. et collib^o. cooperite nos. Nam subdit cam. Quia si in viridi ligno h^o faciunt .i. in me. Dicit aut^o xps viride lignu. quia viridis in radice diuinitatis. in capite humanitatis. in ramis virtutu. in folijs sermonuz. in fructu bonoz operu. In arido. i. peccatore q^o caret humore gratie fructu iusticie. vigoreq^o pstantie. quid fiet. i. qnta putatis pena digni sunt. Patet ergo copassio matris z mulieruz ex dictis. Quinto fuit in passione xpi defunctio ipalis. qz voluit mori in cruce. Licet alie passionis xpi fuissent sufficientes ad redimendu gen^o humanu. tñ adhuc voluit mori. Rō. qm ex pctō ade nō solū habem^o tribulationes. dolores. z passionis sed etiā mortem scñ. ij. Quacunq^o die comederis morte morieris. Et ille mod^o est pueniētiō. Un doctores sancti. z pcpue scñs Tho. iij. pte. q. xlvi arti. ij. dicit. q^o erat bene ali^o modus redēptio nis deo possibilis. absolute loquēdo. qz dicit Luce. j. Non erit impossibile apud deū omne verbū. Et Isa. lix. dñ. Ecce nō est abbreviata man^o dñi vt saluare nequeat. Et iō multi ali j modi erāt deo possibilis. Un vt dicit ibidez ad terciuz argumentū. Si de^o hominē absq^o omni satisfactōe a pctō liberasset z iusticiā nō fecisset. qz culpa in eū cōmissa fuit. z sic miseri corditer egisset. Sed tñ nō erat modus cōuenientior. vt dicit Tho. eadem pte eadē qōne. arti. iij. qz dicit Aug^o in. xij. de trinitate. Sanande nre miserie pueniētiōz modus nō fuit q^o p passionē xpi. Un absolute nō fuit necessariū vt xps moreret. s^o ex necessitate finis. vt dicit ibidē arti. j. eadem. q. Et h^o pōt dupl^o intelligi. Primo quidē ex pte nra qui p^o passionē liberati sum^o. fm illud Joh. iij. Oportet exaltari filiū hois. vt omnis qui credit in ipm nō pereat s^o habeat vitā eternā. Scdo ex pte ipsi^o xpi. qui p humilitatē passionis meruit gloriā exaltationis. z p hoc pz qd dñ Luce vltimo. Oportuit pati xpm z sic intrare in gloriā suam. Un ad hoc q^o hō p passionē xpi est liberat^o multa cōcurrunt ad salutē hominis pntinentia: pter liberationē a pctō. Primo em p hoc cognoscit hō quantū deus eū diligit. z puocat ad deū diligendū. in quo salut^o humane pfectio cōsistit. Un apls dicit Rom. v. Lōmendat de^o charitatē suā in nobis. qm si cū adhuc peccatores essemus: xps p nobis mortuus est zc. Scdo quia per hoc dedit nobis exemplū obedientie. humilitatis cōstantie. iusticie. z ceterarū virtutu in passione xpi ostensarū. que sunt necessarie ad humanā salutem. Unde dicit. j. Petri. ij. Christ^o passus est p nobis: vobis relinquens exemplū vt se-

quamini vestigia eius. Tercio quia xps per passionē suā nō solū hominē a pctō liberauit s^o etiā gratiā iustificatē et gloriā beatitudinis ei pmeruit. Heb. x. habem^o fiducia in introitu sanctorū. s. fidelū in sanguine xpi. Quarto quia p hoc est homini indita maior necessitas se immunē a pctō cōseruandi: q^o se sanguine xpi redemptum cogitat a pctō. fm illud. j. Lox. vj. Empti estis precio magno. gloriificate et portate deū in corpore vestro. Quinto quia hoc ad maiorē dignitatē hois cessit. vt sicut hō victus z deceptus fuit a diabolo. ita etiā hō esset qui diabolū vinceret. z sicut homo mortē meruit. ita hō moriendo mortē superaret. vt dicit. j. Lox. xv. Deo grās qui dedit nobis victoriā p Iesum xpm. Et ideo cōuenientius fuit q^o per mortē xpi liberaremur q^o per solā dei voluntatē. Hec sanctus Tho. arti. iij. qstionis pdicte. Dic practice quō duxerunt xpm cū cruce quam portabat in collo. Ducebant aut^o alij duo nequā cū illo vt interficerent ad montē caluarie. Et dū fuerūt ibi dixerūt sibi. Expolia te. z ita fecit. Et milites acceperūt vestimenta eius. z fecerūt quatuor ptes: vnicuiq^o militi partē z tunicā. Erat aut^o tunica inconsutilis desup contexta p totū. et dixerunt ad inuicē. Non scindamus eā. s^o foriamur de illa cui^o sit. Ut scriptura impleret^o dicens. Partiti sunt vestimenta mea sibi. z in vestē meā miserunt sortē. Et crucifixerunt eū et cū eo alios duos. Rogitate qñ virgo maria sentiebat ictus clauoz qñ crucifigebatur: quō pcutiebat cor eius. Et eleuato crucifixo: gentes se elongauerūt. Tunc virgo cum Johanne et magdalena venit ad pedē crucis. z gutte sanguinis filij ca. bant sup caput virginis. Rogitate dolorē xpi z ex compassione matris. Tūc xps orauit p crucifixoib^o dicens Pater ignosce illis quia nesciunt quid faciūt Virgo maria audito filio eleuauit oculos. et vidit filius totū sanguinolentū a capite vsq^o ad pedes. Videns latro quā pendebat in cruce a dextris. q^o xps orauit p crucifixoib^o. et cōsiderans xpi patientiā habuit fidē de xpo et cōtritionē de peccatis in corde: z dixit cuz lachrymis xpo. Domine memento mei dū veneris in regnū tuuz. quasi diceret. Non dico q^o modo parcas mihi. quia non sum dignus. s^o postq^o in purgatorio fuero tunc memento mei. Cui respōdit xps. Amen dico tibi. hodie mecū eris in paradiso. Questio quare de duobus latronibus cum xpo crucifixis vnus fuit cōuersus z alius non. Rationē assignant quidā de ymbra brachij que ipsum tetigit et cōuertit. Auctoritas p locū a minorib^o de ym-

bra petri que sanabat infirmos. vt pz Actū v. Non mirū ergo si ymbra xpi saluauit aniam latronis. Videns virgo q^o fili^o locutus est latroni dixit. O fili latroni loqmini. et mihi que morior hic vobiscū nihil dicitis. Tunc xps volens cōsolari matrē. capite signando Johanne dixit. Mulier ecce fili^o tuus. z Johanni. Ecce mater tua. honora eam z seruias sibi vt matri. Respōdere potuisset virgo. O fili z qualis cōsolatio. quale cambiū est istud dare filiū creatoris p filio piscatoris. filiū dei p filio zebedei. O fili mi nō est cōpleta pphecia simeonis dicentis. Et tuā ipsius animam pertransibit gladius. Tunc xps cepit dicere. Hely hely. i. deus deus meus respice in me. quare me dereliquisti zc. vt me dimittit ami ci apostoli et discipuli. Et si quesuisset aliq^o ab eo. O dñe vbi sunt ceci quos illuminasti. vbi infirmi quos curasti. vbi demoniaci. vbi leprosi quos mundaasti. vbi mortui quos resuscitasti. vbi apostoli quos honorasti. Respōdit. omis dereliquerūt me. Et cōpleta omni re fuit hora nona. et clamauit dicens. Sitio. Respōdit virgo. O fili nō habeo nisi aquā lachrymarū. Tunc quidā cuz sponsia in arundine posita dabat sibi acetū mixtū cū felle. Et cū gustasset dixit. Consummatū est scz opus z mysteriū humane redemptionis. Rūdit virgo. O fili cōpleti sunt dolores mei Tunc xps voce magna clamauit. Pater i manus tuas cōmendo spiritū meū. Et inclinato capite quasi valediceret matri. z sic emisit spiritum. Adirū fuit q^o tunc virgo maria nō ceci dit mortua. s^o statim secute sunt cōsolationes remedia. z cōfortatiua. quia tenebre facte sūt sup vniuersam terrā. quia sol dimisit vestes suas albas claritatis sue z indutus fuit de nigro. z terra mota est. z petre scisse sunt. z multa corpora sanctorū qui dormierūt surrexerūt Itē Lenturio fuit cōuersus dicens. Clere filius dei erat iste. Et populus pcutiebat pcc^o suū dicens. O miseri quid fecim^o. Ibi fructus passionis quos virgo videbat cōsolabantur eam. Ecce hic defunctio ipalis. quia voluit mori vt liberaret nos de morte eterna. z daret nobis vitā gloriofam. Juxta ppheciam Isaie. liij. Tradidit in morte animā suā et cū sceleratis reputat^o est z ipse peccata multozū tulit. Sexto fuit i passione xpi sepelitio terrenalit. Ratio. qm ex pctō ade humanū genus non solum fuit cōdenatū ad mortē. sed etiā ad sepulturā et resolutionē et corruptionem. Scñ. iij. Puluis es z in puluere reuertaris. Ideo xps voluit sepeliri: sed nō corrūpi. Juxta illud dauid. Non dabis sanctū tuum

videre corruptionem. Iudci aut^o qñ parasceue erat vt nō remanerēt in cruce corpora sabato. quia tunc festū erat. put habebant preceptum dei. Leuit. xxij. ne igif eoz festū in honozaret. in cui^o vespere eiusdē diei incipiebant solennitates. Erat em magnus ille dies sabbati. rogauerūt pilatū vt frangerent eoz crura. et hoc vt citius morerent zc. Quoniā solennitas ista azimozuz tota erat gaudiola. quia per hos septē dies viri z mulieres ducebant choreas per circuitū hierusalale cū cantico moyss. s. Antemus dño: gloriose zc. In memoriā q^o illo tpe eos liberauit de seruitute egyptioz et pharaonis. exercitu eius in mari rubro submerso. Igif ne tanta solennitas ex aspectu cadauerū fedaret. qñ ppe ciuitatem erant: petierunt ea deponi. Venerūt aut^o milites et primi quidē fregerūt crura et alterius qui crucifixus erat cū Iesu. Ad ihm aut^o cū venissent z viderunt eū iam mortuū. non fregerūt eius crura. sed vn^o militū zc. qui fm Isi. dictus erat Longin^o. hic fm magistrum historiārū videre nō poterat an mortu^o esset Iesus. quia caligatos habuit oculos. z accepit lanceā suā z infixit eā cordi xpi. z cōtinuo exiit sanguis z aqua miraculose. z per hastā decurrens peruenit ad man^o militis. z ex contactu visum recepit. qui cōuersus ad fidem. xxxvij. annis monasticā vitā duxit. Et post hoc crescente xpianoz psecutione factus eps gloriofo martirio coronat^o est. z sic celū ascendit. Hoc miles iste simplici intentione z ex cōpassione fecit. vt citius moreret. Et ideo de^o eū interius z exterius cū erat eccus illuminauit. Hoc vulnus fm Alexandrū de ales non fuit xpo infixū in ea parte in q^o pingi solet. per ossa scz pectoralia. s^o fuit infer^o inter molliciē carneā. z inter ossa pectoralia et femoralia. et sic sursum ascendit ad cor. Ratio. qz xpus in alto pependit et miles stans in terra zc. Preterea si circa pectorali a infixisset lanceā: fuisset fracta ossa ppter magnitudinē lancee q^o ostendit. Sed fm Johanne qui vidit z testū moniū phibuit. et verū est testimoniū ei^o. Facta sunt hec vt scptura impleret^o. Os nō cōminuetis ex eo. Exod. xij. Et iterū alia scptura dicit. Videbūt in quē trāfixerūt. Quare vero sic depingit. dicendū q^o pictura ē laicorū scriptura. Iō vt exp^ollius laicis pateat q^o lancea cor xpi penetrauerit. in signū q^o ex corde dimissa ē nobis culpa p suā mortē. Hec duo miracula post mortē contigerunt. s. sanguinis emanatio. et ceci militis illuminatio. Sanguis em in hoie mortuo coagulaf. s^o nō in xpo. vt ostenderet se habere potestatem in

corpore esse sine aia. Itē tres opinionones erāt de aia q̄ sc̄z esset in sanguine. in cerebro. et in corde. Primi ea occasione moti fuerūt q̄ cuz sanguis ē corpore effundit animā euolare alseruerūt. S̄z sc̄di ideo. q̄ animā maiorē vim in cerebro suarū potentiarū oñdere viderūt. Alij x̄o q̄ viderūt cor hoīs primū viuens et vltimū moriens. Et sic in his trib⁹ locis effectualit̄ quesserūt. licet x̄ps hoc vuln⁹ nō sensit. quia iam mortuus. Hec em̄ oia facta sunt hora nona. Ideo ecclesia p̄ gratiarū actione cantant nonas. Post hec cū iā sero factum esset. i. hora vespertina. ecce vir nobilis noīe Joseph ab arimathia ciuitate iudee qui erat decurio et diues vir bon⁹ et iust⁹ eo q̄ esset discipulus dñi: occult⁹ aut̄ p̄pter metū iudeoz. Hic nō cōsenserat cōsilio et actib⁹ eoz. quia et ipse expectabat regnū dei. Hic audacter in treuit et accessit ad pilatū et petijt corp⁹ iesu vt tolleret. Hec omnia ponūt euangeliste ad exprimēdū bonitatē et reuerentiā is̄i ioseph. Celitus em̄ puissum est vt esset diues vt haberet qd̄ in sepulturam dñi expenderet. nobilis decurio. i. sup̄ decē milites. vt ad p̄sidiē accedere posset. Iust⁹ et bon⁹. vt x̄pi corpus accipere meref. Discipulus: nō vnus ex duodecim. s̄ quia in p̄mitiua ecclesia oēs credentes dicebantur discipuli. Audacter. quia iudeos nō timuit. Et ipsi eū hoc facere nō causa discipulatus sed pietatis putabant. Petijt corp⁹ iesu. quia licitū non erat sepelire corpora dā natoz sine licencia p̄sidis. Pilatus aut̄ mirabatur si iam obisset. S̄z illa admiratio fm̄ Johannē p̄cessit ex leuitate et cordis vanitate. Nemo miref cum pilato q̄ iesus subito mortuus fuit adhuc viuētib⁹ latronibus. q̄ multa crudelia p̄ totā noctē et diē pertulit qñ latrones in quiete fuerūt. Et accersito. i. vocato centurione. interrogato si iam mortuus esset. et cuz cognouisset a centurione: donauit corpus iesu Joseph. Venit ergo et tulit corpus iesu. Venit aut̄ et Nicodem⁹ qui venit ad iesum nocte primū: ferens mixturā mirre et aloes quasi libras centū. Acceperunt ergo corpus iesu et ligauerūt in lintheis mundis cū aromatib⁹. et inuoluerunt illud in syndone munda. quā mercatus est. sicut mos est iudeis sepelire. Istud vngentum amaritudine sua coerct vermes a cadauerū corrossione et a corruptione et putredine. Ex quo patet fm̄ Chrysostomū. q̄ isti non habuerūt adhuc de x̄po plenā et p̄fctā fidē. nō intelligentes illud p̄s. Non dabis sanctū tuū videre corruptio-nem. Unde si corpus x̄pi iacuisf in sepulcro vsq̄ ad diē nouissimū nō fuisset iucineratum

nec putrefactū. quia erat balsamatū diuinitate. Hec depositio fm̄ Bedā et Augustinē facta est p̄sente matre maria que corpus filij sui depositum suis brachijs (vt pie credif) dulcissimis amplexata fuit. et sacra vulnera cum inexplicabili planctu materno affectu deoscula batur. Iesus aut̄ ad consolationē matris ita glouificatus est q̄ nulla plaga vel liuor in suo corpore apparuit p̄ter quinq̄ vulnera manuum ac pedū atq̄ lateris que reseruauit. nō ex impotentia sanandi. sed vt oñderet apostolis. et maxime thome. iudeis. et malis xp̄ianis in iudicio extremo. Ad interpellandū in conspectu patris. Ad letificanduz beatos ex intuitu sue redēptionis. Non em̄ dedecorat corpus glouificatū ille cicatrices. quia clari⁹ radiant q̄ sol in firmamento celi. Et quia corpus lineis inuolutū fuit. ideo in ecclesia mos inoleuit vt in altari nō sericis aut auro textis s̄ in syndone munda cōsecraf. Item licet hec aromatizatio x̄pi fuit facta in honore et reuerentiā et a deuotis et eū diligentib⁹. tamen factuz in se valde miserabile erat. q̄ sc̄z tante nobilitatis dñs tractabaf tanq̄ cadauer. licet x̄ps p̄pter diuinū suppositū cadauer non fuit. et q̄ corona glorie sic iacuit p̄strata. In signū hui⁹ p̄ gratiarū actione statuit ecclesia dicere vesp̄as. Erat aut̄ in loco vbi crucifixus erat iesus ortus. et in orto monumentum nouū. in quo nondū quisq̄ positus fuerat. et excisum in petra. Istud monumentum erat Joseph. In orto dñs fuit captus. in orto nūc sepelitur. ad innuendū q̄ p̄ virtutem sue passionis liberamur a pctō quod adā cōmiserat in orto dliciarum. S̄cōm diuinā dispensationem in nouo monumento. in quo nondū quisq̄ positus fuerat ponitur. ne sua resurrectio alteri qui ibi prius positus fuisset ascribe retur. Sicut em̄ in x̄ginis vtero nemo an̄ illū aut post illū cōceptus ē. Ita fm̄ Aug⁹. nemo ante vel post ibi sepult⁹ est. Ergo p̄p̄ parasceuen iudeoz. q̄ iuxta erat monumentū. posuerūt x̄pm̄ is̄m. Hā seria sexta declinabat ad occasum et sabbatum incipiebat. eo q̄ fm̄ hiero. iudei incipiūt cōputare dies crastinos a sero p̄cedenti. Un̄ q̄ tarde erat nō poterāt remoti⁹ sepelire corp⁹ timētes p̄terire sabbatum. Nō quidē despecte. s̄ sicut mos erat honorabiliū corpora iudeoz sepelire. Quia iuxta p̄phetiā Isa. xi. Et erit sepulcrū ei⁹ glouiosum. Un̄ sc̄tus Tho. iij. pte. q. ij. ar. j. Lōuens fuit x̄pm̄ sepeliri. p̄mo ad pbandū veritatem mortis. Non em̄ aliq̄s in sepulcro ponif nisi iam de veritate mortis constet. Igif pilatus anteq̄ concederet x̄pm̄ sepeliri. diligentē

inquisitione cognouit eū iam mortuū esse. vt p̄z abarci. xv. Sc̄do q̄ dat spes resurgendi his qui in sepulcro sunt p̄ ipm̄. eo q̄ de sepulcro ipse resurrexit. fm̄ illud Job. v. Quis qui in monumentis sunt audiet vocē ei⁹. et qui au dierint: viuet. Tercio ad exēplū eoz qui per mortē x̄pi sp̄ualiter moriunt pctis. s. qui abscondunt a turbatoe hoim. Un̄ d̄ ad Col. iij. Absortui estis: et vita vestra abscondita est cū x̄po in deo. Un̄ et baptizati qui p̄ mortē x̄pi moriunt pctis qñi conselpiunt x̄po p̄ immersionē. fm̄ illud Ro. vi. Cōsepulti sumus cū x̄po p̄ baptismū in morte. Hec Tho. Et io seph aduoluit lapidē magnū ad ostiū monumenti. et abijt. Subsecute sunt mulieres que cū ipso venerāt de galilea vidētes monumentū et aspicientes quēadmodū et vbi positum erat corpus iesu. sedentes p̄ sepulcrū int̄ q̄s maria magdalena et altera maria affectu diligēti attēdebāt qñi trāfacto sabbato vngen/ to p̄parato reuertētes intrare possent ad pun gendū iterato corp⁹ iesu. Ex q̄ manifeste p̄tz q̄ in fide dubitabāt. q̄ ipm̄ resurrecturū non crediderūt. Iō b̄ta virgo maria in q̄ vera et certa fides fuit ad vngendū cū ipsis nō venit. p̄pter qd̄ dies sabbati p̄ anni circulum ad sui reuerentiā ab ecclia sp̄aliter veneraf. Altera aut̄ die q̄ est post pasceuen p̄uenerūt p̄ncipes sacerdotū et pharisei ad pilatū dicētes. Dñe recordati sum⁹. Et notabile ē q̄ iudei pilatū dñm suū agnoscentes vt in seruitutē alienigenarū redacti etiā adulando vt facili⁹ ipetra/ rent dixerūt: dñe. Seductor ille dixit. mix q̄ eozū inuidia adhuc non cessauit. Seductorē tñ fm̄ hiero. recto eū noīe vocabāt: s̄ nō talē qualē intēdebāt. Est em̄ seductio mala: a virtute in erroz. hāc x̄po iponebāt. s̄ false mentiebant. Alia a falsitate in veritate. a vicijs in virtutes. sic x̄ps seductor erat fidelī. Post tres dies resurgā. Iube ḡ custodire sepulcrū vsq̄ in diē terciū. ne forte veniāt discipuli ei⁹ et furent eū: et dicāt plebi. surrexit a mortuis et erit nouissim⁹ erroz peioz p̄oze. At illis pilatus. Habetis custodiā: ite custodite sicut sci/ gnantes lapidē cū custodib⁹. Quia nō sufficiebat ipsis custodia militū gentiliū. s̄ etiā cū hoc signauerūt lapidē. qui erat in hostio monumenti cū sigillis suis et anulīs. In hui⁹ sepulture memoriā ecclia statuit cōpletionū. Cū vero x̄ps animaz in cruce tradidit patri: mox venit ad infernū. i. ad limbum patrū ad eozū p̄solationē. et demonū p̄fusionē. Et sc̄cia die resurrexit de sepulcro. et iō iudei militib⁹ summā pecunie dederūt vt dicerēt ipm̄ furq̄

tum p̄ discipulos. S̄z cū accepissent pecuniā qd̄ factū fuerat dixerūt. Abilites em̄ tacere n̄ poterant. Hā fatebant se vidisse choros an/ gelo:ū et a iudeis accepisse pecuniā. Vincen ti⁹ in speculo narrat q̄ Joseph ab arimathia eadē vesp̄era qua sepeliuit dñm. iudei eū in carcerauerūt. s̄ dñs liberauit eū. Et his dict⁹ patet causa. modus. ordo et tota series dñice passionis fm̄ intentionē euangelistarum fm̄ ordinē et fm̄ literā quā ex toto inserui. ac fm̄ sericem veri gesti descriptis. Concedat nobis iesus vt per lamenta sue passionis perueniamus ad glouiam et gaudiū beate resurrectionis. Amen.

Sabbato sancto pasce. Sermo.

Ita vestra absco

v dita est cū x̄po in deo. Cū aut̄ x̄ps apparuerit vita vestra: tunc et vos apparebitis cum ipso in gloria. ad Col. iij. Et in epla hodierna. Iheri f̄monis finis fuit sepultura corporis x̄pi. s̄ de aia q̄ iuit. vel qd̄ fecit: nihil fuit dictū. Ideo mō volo p̄dicare de ista materia. Sed p̄mo salutē virgo maria. quia iam possum⁹ sibi dare gaudiū et leticiam. quia de p̄p̄inquo instat resurrectio glouiosa filij sui. ideo possum⁹ ipfam salutare humilr et deuote: dicentes sibi Aue maria. Glia vestra. s̄c̄. Pro hui⁹ verbi declaratiōne et materie predicande introductiōne sciendū q̄ doctrina sacra est general⁹ et certa fidei ch̄ristiane q̄ post mortē corporalē x̄pi: anima ei⁹ descendit in infernū. et est articulus fidei dicentis. mortuus et sepultus. quantū ad corp⁹ descendit ad inferos. quantū ad animā. Licet potuisset statim ascendere in celum si voluisset tñ noluit. imo voluit tñ humiliari. q̄a voluit descendere p̄ncipaliter ad cōfortandū sanctos patres et ipsos liberandū. Sicut rex habita victoria campali vult intrare p̄sonaliter ciuitatē. ita et x̄ps. Et q̄ diu corp⁹ ei⁹ fuit in sepulcro. tādū fuit aia ei⁹ in limbo. et crastina die aia x̄pi simul cū sanctis patribus exiuit de limbo. et assumpto corpore glouioso resurrexit. Ista est doctrina vera fidei xp̄iane cōfirmata auctoritate x̄pi dicētis. Sicut fuit Jonas in ventre ceti trib⁹ dieb⁹ et tribus noctib⁹. sic erit fili⁹ hominis in corde terre tribus dieb⁹ et tribus noctibus. Math. xij. Dic breuiter historiā Jone p̄phete. vt habetur Jone. j. et. ij. ca. et quomodo fuit figura passionis ch̄risti. Hāuis in qua x̄ps nauiga/ uit est natura humana. Ratio. quia ad instar nauis facta. s. angusta in p̄ncipio. lata in medio. s. tempore ch̄risti. Mat. iij. At vbi vo

nit plenitudo temporis: misit de^o filiū suum. Nunc autē restringit ad instar puppis. Abal^o hui^o nauis in medio posit^o fuit crux xpi. Velum caro xpi. Facta est quasi nauis istitoris zc. Proū. vii. Hec nauis iactabat magnis fluctibus^o piculis submergēdi in inferno. nec erat aliud remediū euadendi. nisi q^o Jonas. i. xps iactaret in mari. i. in amaritudine passionis et mortis. Et cer^o. i. infern^o aperuit os suū et recepit ipm. z tenuit eū trib^o dieb^o z trib^o noctibus. s^o crastina die euomit eū. Et licet corpus xpi et aia in illo die fuerūt diuisa z separata. tñ diuinitas nunq^o fuit separata nec diuisa. nec a corpore nec ab aia. s^o tota fuit cū corpore in sepulcro. et tota cū aia in limbo. vt dicit be. Tho. iij. pte. q. l. ar. ij. et. iij. Si dicat quō fuit h^o possibile. Dabo de h^o vobis duas similitudines ad oculos ad p^ofortandū vestros intellect^o. Primo de pomo ex vna pte albo. et ex alia pte rubeo. qd si gladio diuidit^o i duas ptes odor ipsi^o remanet cū qlibet pte diuisa. Idē de humanitate xpi. Logitate q^o humanitas xpi sit vt pomū. cui^o ps alba sit aia xpi purissima sine omni defectu. ps rubea ei^o caro ex passione sanguinolēta. De q^o Salomō Cant. v. in psona vginis marie dicentis. Dilectus me^o candid^o z rubicund^o. Diuinitas eterna erat vnita corpori et aie xpi ante passionē et mortē sicut odor ē iunct^o pomo z vnit^o. S^o humanitas xpi gladio mortis fuit diuisa z separata in duas ptes pncipales. tñ odor. i. diuinitas eterna sp^o remāsit cū vtraq^o pte inseparabiliter. Scda silitudo pulcrior z clarioz de pecia cristalli ad radiū solis q^o tota replet lumine z claritate solis. Quare si diuidit^o in duas ptes tota claritas solis remanet cū qlibet parte diuisa. Idē de humanitate xpi puriori cristallo: lumine z claritate diuinitatis illuminata. q^o in morte diuisa: diuinitas tota remanet inseparabiliter cū qlibet pte diuisa abscondita s^o cū corpore i sepulcro. z cū aia i limbo sive in inferno. Auētas. Splēdor ipsi^o vt lux erit cornua in manib^o ei^o. Ibi abscondita ē fortitudo ei^o an^o faciē ei^o ibit mors. Abacuc. iij. In q^o ponunt^o tria tpa xpi. i. tps sue p^odicatōis. ibi. Splēdor ei^o vt lux erit. Scdo ponit^o tps sue amare passionis. ibi. cornua in manib^o ei^o. i. clauoz in manib^o. Et tps mortis. ibi. Ibi abscondita ē fortitudo ei^o. i. diuinitas. q^o abscondita fuit cū corpore i sepulcro et cū aia in limbo. Nota. an^o faciē ei^o ibit mors. An^o passionē xpi mors ipm seq^obat^o ex psecutōe iudeoz. nō q^o mors h^oet aliq^o ius in xpo z i secuta ē xpm q^o usq^o ipm cepit. Sed p^o resurrectionē mors ipm pcedit. Ideo dicit. an^o faciē ei^o ibit mors.

De hac absconditione dixit etiā Isa. Vere tu es de^o abscondit^o: de^o isrl^o saluator. Isa. xl v. De hac absconditione dicit thema. Vita vfa. i. diuinitas abscondita ē cū xpo. Nota p^o psecutione fmonis. q^o licz diuinitas etna tūc fuisse abscondita illis q^o fuerāt in h^o mūdo. tñ tūc fuit onsa et manifestata illis de inferno. q^o nō onsa de inferno vidissent eā. s^o oēs qui fuerūt in inferno cognouerūt xpm esse verū deū et verū hoicm. Et diuinitas fuit eis onsa et manifestata q^odrupl^o fm q^o sunt q^otuor loca i inferno. Prim^o loc^o inferior ē carcer dānatoz. Scds est limb^o pueroz. Terc^o est loc^o purgandoz. Quart^o est sin^o patrū sctoz. In qlibet istoū q^otuor fuit manifestata diuinitas xpi aliq^o mō q^o ad oēs descēdit. vt dicit articul^o fidei. mortuus z sepultus. descendit ad inferos. Nota pluraliter inferos. Sed nō viderūt diuinitatem nisi solū illi qui fuerūt in sinu patrū sctoz: licet ad oēs descenderit. Itē apostol^o Eph. iij. Descendit p^omū. i. prim^o anteq^o resurgeret ad inferiores ptes terre. Idē bonū est scire quid ibi fecit. Prim^o est locus inferni et inferior: est carcer dānatoz plen^o igni inextinguibili. qui virtute diuina cruciat demones et aias dānatas. Ad istū locū descendit aia xpi et ibi manifestauit diuinitatē suā p^o rigoroſam increpationē. non fm essentiā. s^o fm effectū. vt dicit beatus Thomas tercia pte. q. l. v. arti. ij. Duplici autē rōne aia xpi descendit ad istas. Prima ad ligandū luciferum. qui a principio mundi vsq^o ad illud tps captiuauit aias in aliquo p^odictoz q^otuor locoz. S^o heri dū xps esset in cruce cū passione tā dolorosa derelict^o ab aplis discipulis et amicis lucifer qui primo dubitauerat an esset fili^o dei. dicēs intra se: quantūcunq^o iste sit sanct^o ppheta. tñ ego ducā ipsum mecū ad infernū. etiā venit ad xpm et posuit se in brachio crucis spectans animā xpi. De h^o figura quā Beda exponit ad istud p^opositū. Et etiā tangit in gloria. Dicit breuiter historia de filio thobie eunte cū Raphaele. q^o voluit lauare pedes in flumine. et ecce piscis imanis. i. maxim^o exiuit ad deuorandū eū. Ipse autē apprehēdit brachiā ei^o. et duxit eū in siccū zc. Thobie. vj. Exponit Beda. q^o fluui^o ille subit^o z impetuofus si gurabat mortē xpi impetuofam et subitā. q^o sine pcessu iuris. Lhustus autē voluit lauare pedes suos. q^o sum^o nos qui tangim^o terrā et nos maculamur pctis. S^o ecce piscis imanis scilicet lucifer v^o sathanas venit z posuit se in brachioz. ad deuorandū xpm. et nō videbatur ab aliq^o nisi a xpo q^o dixit. Traditor i mala hora huc venisti. S^o in separatione anie xpi

a corpore: lucifer cognouit q^o erat de^o. et voluit fugere s^o nō potuit. q^o xps ipm cepit. q^o cū vellet xpm capere: capt^o fuit a xpo vt piscis a thobia. Diabolus venit ad xpm auētas. Venit em^o pnceps mūdi hui^o. i. lucifer. q^o tyrannice dñabat in mūdo. z in me nō h^o q^oq^o. Job. xiiij. Et q^o a xpo fuit capt^o auētas. Nūc iudiciū ē mūdi nūc pnceps mūdi hui^o eijciē foras. Job. xij. Idē xps ipm cepit. z ligauit in carce dānatoz vsq^o ad tēp^o anti xpi. tūc soluetur ad tēp^o. Et sic xps ondit se dñm inferni. cui^o portas ereas et vectes ferreos p^ofregit. et ligauit insatiabilē homicidā. Scda rō ppter quā aia xpi descēdit ad istos fuit p^o rigoroſam increpationē postq^o ligauit ibi luciferuz increpauit z reprehēdit dānatos. De h^o videtur loqui petr^o in sua epla dicēs. Xps semel p pctis nris mortu^o ē. Et sequit^o. In qno. i. tpe mortis. z his q^o in carcere cōclusi erāt spū veniens predicauit. i. Pet. iij. Dicit be. Tho. in tēcia pte theologie. q. l. v. ar. ij. ad terciū q^o ista predicatio nō fuit instructiua s^o increpauia. q^o dicit Damasc. in. iij. libro. q^o sic his q^o in tra sunt euāgelizauit. ita et his qui i inferno. nō quidē vt incredulos ad fidē puerteret: sed vt eoz infidelitatē p^oferret. Quia z ipsa predicatio nihil aliud intelligi pōt q^o manifestatio diuinitatis q^o manifestata ē infernalib^o in descensu xpi ad inferos. Hec Tho. ibidem. Dic practice quō dicebat mal^o impatorib^o. regib^o. et dñis dānatis ex eoz mala vita z tyrānico regimine. vt nemroth q^o fuit prim^o z voluit h^o dñm. vt alexādro z alijs malestrubis. i. maledictis. Si dñio vestro postq^o vob^o dedit^o fuissetis bñ vsi. mō fuissetis salui. Itē increpauit magnos p^ohos. Platonem. Aristotelē. et alios. de quib^o dicit expresse Hieronymus q^o sunt dānati. dicit xps. Stulti ondebatis et legebatis et disputabatis de vno pmo principio et pmo motore z pma cā in scolis vestris. et in tēplo adorabatis idola. habebatis magnā sciam: et in mā p^osciam. Itē increpauit super perbos: dicēs. Miseri si fuissetis humiles mō habuisset^o gloriā. Itē auaros zc. sacerdotēs. p^ophas falsos. symoniacos. Itē luxuriosos dicēs. Qui vixistis sicut porci. iō mō si habetis delectatōes glie zc. Itē gulosos. iracundos. inuidos. vt Layn. Itē blasphemos dicēs latroni dānato. Miser. nūquid tu hodie me blasphemasti in cruce. Itē redarguit iudā dicēs. P^oditoz. Ecce quid vēdidisti p tā modico precio. Logitate q^o flet^o clamores vlulat^o illoz dānatoz desperatoz de saluatione. Ecce quō xpūs manifestauit ibi suam diuinitatē ipsos rigoroſe redarguēdo. Se

cundus locus d^o locus puuloz. vt dicimus. vn^o port^o vbi sunt omēs pueri qui decesserūt cū solo pctō originali. qd pctm originale nō est ab ipsis factū s^o receptū. sic de imagine cadēte in luto zc. Idē illud pctm nō d^o actuale sed originale. q^o in generatōe corporali recipitur illa macula. Et iō q^o nō est pctm actuale: nō hñt ibi pena sensitua. s^o dicuntur h^o ignē. co q^o nunq^o videbunt faciē dei. Et illa ira videt^o esse ignis. Iuxta illud Deut. xxxij. Ignis succensus ē in furore meo: et ardebit vsq^o ad inferni nouissima zc. Dicit scptura sctā. q^o dormiunt nō corporali s^o sicut ille qui dormit nō sentit penā. sic nec illi pueri sentiūt penā. imo dicit Job ipsona dānati. Quare nō i vultu mortu^o sum. Egredius ex vtero nō stati perij. Cur except^o genib^o. cur lactat^o vberib^o. nunc dormiens sillerē. et somno meo requiescerem. Job. iij. Dicit be. Tho. ij. sniaz. dif. xxxij. ar. ij. et vide ibidē bene doctorē. q^o qñ videt gloriā btōz q^o nō dolent nec tristant. q^o sciunt q^o nō p^otinēt ad eos. sicut tu nō doles. q^o non habes regnū qd nō p^otinēt ad te s^o de illo dolet fil^o regis ad quē p^otinēt regnū nec qñ vides aquilā volantē doles q^o nō habes alas. sic nec illi pueri tristant. Ad istos descendit aia xpi p^o glorioſam p^oolationē. Dic practice quō aia xpi fuit in porta limbi. z illi pueri statim cognouerūt xpm saluatorē esse. vidētes animā ei^o z ipsū adorauerūt. dicētes. Gloria tibi dñe qui mortu^o es p^o hoierz. Quib^o dixit ipse. Quō est vob^o. Rūderūt. Dñc. bene ē nobis. habem^o magnā sciam naturalē. z multas grās et vtutes. licet nō haberēt grām gratū facientē. disputam^o ad inuicē. z diligim^o nos mutuo. Dixit xps. Idē regratiāmini deo qui vos liberauit de illo igne inferni. ondens eis locū dānatoz. z laudate dñm et quiescat^o in pace. Terc^o locus dicit^o loc^o purgandoz. Pro q^o scienduz q^o aliqui moriunt^o absq^o pctō originali. iō nō vadūt cū illis pueris deccētib^o sine sac^o baptisimi ad inferni limbū. et absq^o pctō mortali. iō nō vadūt cū dānatis. S^o q^o de pctis q^o fecerūt postq^o fuerūt mūdātū ab originali pctō. nō fecerūt cōdignā pniām iuxta qualitātē et quantitātē pctōz. tales ex quo habuerūt contritionē nō vadunt cū dānatis. sed in alio mundo diuina misericordia ordinauit vnū locū qui dicit^o purgatorium. vbi anime purgant^o. vbi est ignis. s^o non sunt ibi demones. quia nullus ibi intrat qñ sit in grā dei. Et ille ignis purgatorij durabit vsq^o ad diē iudicij. qui vtute diuina cruciat aias qd nō posset iste ignis nos^o. imo si vna aia esset in furno calcis. ille ignis sibi nō noceret

Sed post diē iudicij ignis purgatorij extin-
guet. Si dicat. z si sit aliq̄s qui in die iudicij
nō cōpleuerit p̄niam suā. nec sit purgat⁹. qd̄
fiet de illo. Rñsio. q̄ de⁹ augmētabit illi penā
intensiuē zc. De isto loco dicit scriptura sc̄tā.
In igne p̄bat aurū et argentū. hoies x̄o re/
ceptibiles in camino humiliationis. Ec̄c̄i. ij.
Ad istos x̄ps descēdit et visitauit p̄ copiosas
liberationē. Questionē faciūt doctores. z be
atus Tho. in. iij. pte. q. lū. ar. viij. Utrū x̄ps
liberauit oēs aias q̄ erāt tunc in purgatorio.
Ad q̄dem illā oportet r̄idere p̄ distinctionez
fm̄ q̄ de ista materia possum⁹ loqui dupl̄. v̄l
p̄ rigore iusticie. vel p̄ dulcedinē mie. Si loq̄
mur p̄mo mō. nō liberauit nisi illos solū qui
cōpleuerūt t̄ps p̄nie. Et istā viā sequit̄ bt̄us
Tho. in. iij. pte. Si aut̄ loq̄mur de dulcedine
mie. possum⁹ dicē q̄ oēs liberauit. Et ad hoc
dabo vobis duas similitudines. Prima de re/
ge nouit̄ coronato intrate ciuitatē q̄ liberat
oēs captos nisi sint capti p̄ intesse ptis. Sic
rex gl̄ie x̄ps nouit̄ coronat⁹ corona spinarum
intrante purgatorio. Ad quē clamabāt om̄s
aie in purgatorio. Dñe libera nos. Et x̄ps
intrōgauit licz iā sciret de q̄nto tpe h̄ fuissent
R̄idēbāt. Dñe suum⁹ h̄ iā p̄ m̄sem. p̄ anū zc.
Iō pie credit̄ q̄ x̄ps liberauit om̄s. Auēt̄as
Ista. recitat̄is verbū dei p̄ris ad filij dicētis.
Dedi te in fedus. i. pacē pl̄i vt suscitares t̄rā
z possideres hereditates dissipatas vt dicēs
his q̄ vincit̄ sunt: exite. et his qui in teneb̄is
sunt reuelamini Ista. xlix. vbi ponunt̄ q̄tuor
clausule. q̄rū due sunt de vita x̄pi. alię due de
ei⁹ morte. Prima ibi. Dedi te in fedus pl̄i vt
suscitares. qui. s. dormiebāt in pctis. q̄s x̄ps
suscitauit p̄dicando. Sc̄da. vt possiderēs he
reditates dissipatas. s. aias rōales. q̄ sunt he
reditates dei. dissipatas. p̄ pctm̄. Tercia ibi.
vt diceres his q̄ vincit̄ sunt: exite. Nō ibi lo
quit̄ de illis qui sunt in inferno d̄nator. q̄a
null⁹ inde exiūt s̄ de illis d̄ purgatorio. Quar
ta. his qui in teneb̄is sunt reuelamini. Sc̄da
similitudo ē de papa nouit̄ creato q̄ tunc c̄cedit
largas indulgētias et gr̄as q̄plures. Quan
to magis papa ihs qui est dñs gr̄arū z indul
gentiarū. qz papa ei⁹ vicari⁹ nō ē dñs ecclie. s̄
disp̄sator et p̄curator. Lū ḡ papa sit tā libe
ral. q̄to magis x̄ps. q̄ ē dñs. Auēt̄as Ista. lxi.
Sp̄s dñi sup me eo q̄ vn̄xerit me. ad anun
ciandū m̄suetis misit me. vt mederer contri
tos corde. et p̄dicarē captiuis indulgentiā. z
clausis aptione. Nota. Sp̄s dñi. s. sanct⁹ su
per me. loquit̄ x̄ps in q̄tuz hō qz in q̄tū deus
sp̄s sanct⁹ nō ē sup eū. s̄ ec̄lis et vn⁹ de⁹. Ad
annūciandū m̄suetis misit me. s. in h̄ mūdo

ad p̄dicandū. z post mortē dicit. vt p̄dicare
captiuis indulgentiā. Dic quō an̄ x̄pi passio/
nē postq̄ aie cōpleuerāt suū purgatorij exi
bant inde z ibāt ad locū sc̄tōz patrū. q̄ dicit̄
sin⁹ abrae. Auēt̄as Lu. xvj. Factū ē vt more
retur mēdicus. z portaret ab angelis in sinū
abrae. qz in illū ibant p̄digne penitētes. s̄ mō
ascēdūt in celū. z etiā postq̄ exiūt de purga
torio. Dic quō t̄ps a deo taxatū ad standū in
purgatorio p̄t redimi suffragijs viuoz. Ibo
heres cōplere tenet̄ testamēta z executiones
vltimarū volūtātū defunctor. als dicit x̄ps
Lu. xvij. De⁹ faciet vindictā electoz suoz
clamātū ad se die ac nocte. Quart⁹ loc⁹ of
sin⁹ abrae. in h̄ stabāt aie sc̄tōz patz. q̄ ibi fue
rūt a p̄ncipio mūdi vsq̄ ad resurrectionē x̄pi
Prim⁹ q̄ vn̄q̄ ibi intrauit fuit abel. z q̄n x̄ps
surrexit. oēs exiuerūt inde cū x̄po. Ibi nullam
hēbāt penā. s̄ nō hēbant gl̄iaz. In ista domo
intrauit aia x̄pi. Dicit Aug⁹. q̄ sic aia x̄pi in
trauit p̄ istā domū. oēs illi sc̄ti p̄res viderūt di
uinitatē x̄pi. z habuerūt gl̄iaz z paradisū. De q̄
dixerat x̄ps latroni. Hodie mecū eris in padi
so. Dicit Aug. q̄ oēs alie aie sc̄tōz patz ado
rauerūt x̄pm di. Aduenisti redēptor. adueni
sti quē q̄ndie expectabam⁹. mō ē p̄pletū gau
diū n̄m. X̄ps aut̄ salutauit eos di. Pax vob
Adā cū oib⁹ filiis z filiab⁹ adorauerūt hūiliter
x̄pm cū oibus p̄iarchis. Deinde moyses cū
p̄phetis. Deinde aaron cū oib⁹ sacerdotib⁹.
Dauid cū oib⁹ regib⁹. Iohes baptista cū om
nibus innocentib⁹. Deinde eua cū oib⁹ sc̄tis
mulierib⁹. Et x̄ps stetit cū ipsis vsq̄ ad resur
rectionem. Auēt̄as Abath. xij. Sicut fuit io
nas in ventre ceti trib⁹ dieb⁹ et trib⁹ noctib⁹.
sic erit fili⁹ hois in corde terre trib⁹ dieb⁹ z tri
bus noctib⁹ zc. Itē auēt̄as sapiētis dicentis
in p̄sona x̄pi. Penetrabo oēs inferiores p̄tes
terre et inspiciā oēs dormientes. z illumina
bo oēs sperantes in dño. Ec̄c̄i. xxij. Nota.
inspiciā om̄s dormientes. i. om̄s mortuos. et
illuminao oēs sperantes in dño. suple. lu.
mine gl̄ozie diuine. Restat nunc cras resurre
ctio dñi nostri Iesu x̄pi. Ad quā nos p̄ducatur
q̄ p̄ immortalia regnat secula seculoz Amen.

Diuini verbi p̄conis et p̄dicatoris sacre
theologie p̄fessoris eximij sancti Vincentij
cōfessoris diuini ordinis predicatorz sermones
validissimi tēpis hyemalis finiunt Impressi
Flurenberge Anno dñi. M̄ccccxij.

Incipit tabula in ser
mones sancti Vincentij t̄pis hyemalis alpha
betico ordine singuloz in his contentoz de/
monstratiua z directiua.

De litera A

Er caliginosus an locus penalis de
monum sit. sermone. ij. dominice in
septuagesima.
Audiendi verbus dei tres modos. Require
sermone dominice Judica.
Augmentū corporale x̄pi. Reqre sermone. iij.
dñice infra octauas epiphanie.
Auctoritatē p̄fendi p̄fessor habē debet. ser/
mone q̄nte ferie post Judica.
Auaricie sp̄s. Require sermone. ij. quarte fe
rie post Inuocauit.
Auaricie septem sp̄s. Require sermone sc̄do
quinte ferie post Oculi.
Absoluit x̄ps mulierē in adulterio deprehē
sam. dicens sibi vade. nullā p̄niam sibi iniun
gendo. Reqre sermone sabbati post Oculi.
Accipit iesus duos sanctos veteris testamē
ti moysen videlicet et helyam in sua gl̄oziosa
transfiguratione. sermone. j. sabbati post In
uocauit.
Accipit x̄ps in sua gl̄oziosa transfiguratione
dūtaxat tres discipulos. sermone. j. sabbati
post inuocauit.
Accusationes q̄tuor quib⁹ iudei x̄pm accusa
uerūt. de quib⁹ se excusauit. ex q̄ excusatione
multi in x̄pm crediderūt. sermone tercie ferie
post Letare.
Auisationes septē q̄s pueri sine baptismo de
cedentes faciūt. sermone tercie ferie post pal
marum.
Ad habendū deū p̄pe septē vie nob̄ necessa
rie sunt. ser. vij. sc̄be dñice aduentus.
Adozatur x̄ps in spū sex modis. sermone sex
te ferie post Oculi.
Aduētus x̄pi triplex ad quēlibet pctōrē se cō
uertere volentē. ser. vij. tercie dñice aduent⁹.
Ad adorationē perfectā duo requirunt̄. ser/
mone primo epiphanie dñi.
Adozatio digna trium regū. sermone primo
epiphania domini.
Adozatio gaudiōsa q̄ x̄pm sc̄ti patres in lym
bo adorauerūt q̄n ad ipsos in morte sua san
ctissima descendit. habet sermone sabbati in
vigilia pasce.
Altare cōsecratū laic⁹ accedē z tangere nō p̄
sumat. sermone in octaua epiphanie.
Ambulatio fortis sanctorz trium regū. habet
sermone primo in epiphania dñi.

Angeli sancti vtrū aliquid cooperēt ad mor
tuoz resurrectionē. sermone primo prime do
minice aduentus.
Anima triplici noie nominat̄. sermone tercio
prime dñice aduentus.
Anime a corpore recedētis triplex opus. Re
quire sermone. iij. p̄me dñice aduētus.
Antix̄pi deceptiones p̄ xpianos. sermone sc̄be
dñice aduētus.
Angeli in natiuitate x̄pi q̄re pastoribus missi
sunt. sermone natiuitatis x̄pi.
Angeli stelle dicunt̄. sermone p̄m o in epipha
nia domini.
Anime bone z p̄fecte post hominis mortē sta
tim tria cōtingunt. sermone. iij. in epiphania
domini.
Anima quō ad purgatorij portetur. sermone
quarto epiphanie dñi.
Anima ab operib⁹ que ab homine fiunt per
p̄ius meret̄ vel demeret̄. sermone. iij. epipha
nie domini.
Anima x̄pi post mortē eius sanctissimā quo
iuit aut quid fecit. ppulcre declarat̄. sermone
in vigilia pasce.
Anime separate se mutuo cognoscūt. sermone
sc̄do dñice in septuagesima.
Animā peccatricē x̄pus curare volens septē
cōditiones seruat. vt habet sermone quinte
ferie post diē cinerū.
Anima ad x̄pm ascendē volens ad modum
palme disposita esse d̄z que septē ramos h̄z.
z sup quēlibet auem vnā z flozē. sermone p̄mo
in die sancto palmarū.
Aperti sunt celi cum x̄ps baptisaret cū tamē
omnia x̄po aperta sunt. sermone in octaua epi
phanie.
Apostoli x̄pm dare ip̄is loquentem nō intel
lexerūt. cū tamē ipsis aperte loquerēt̄ quare
hoc auangelista dicat. sermone primo dñice in
quingagesima.
Appreciantes se de generis nobilitate contra
hos habet moralizatio quedaz. sermone q̄nte
ferie post Inuocauit.
Aquile natura ad p̄sonā superbā moraliza
ta h̄t ser. ij. dñice in octaua epi e.
Articuli fidei quidā ad diuinitatē. quidā x̄o
ad humanitatē x̄pi p̄tinet̄. sermone. iij. dñice
tercie aduētus.
Arma quib⁹ demon erat armat⁹ cū x̄pm i de
serto tēptauit. ser. dñice Inuocauit.
Argumenta quatuor que x̄ps cōtra iudeos
ad eozum superbiam corrigendam et extir
pandam arguit. sermone quinte ferie post In
uocauit.
Arbitrium liberum deus vnicuiq̄ dimittit.

hoc declarat ser. ij. sabbati post Reminiscere.
 Arma quib⁹ nos sc⁹ m⁹ ecclia p⁹ t⁹s q⁹drage
 simale armavit. ser. j. dñice Oculi.
 Assumpsit xps humanitatē. Rōem hui⁹ q⁹re
 sermone. j. sabbati post Inuocauit.
 Asinus q⁹ xpi natiuitati affuit quid significet
 Require sermone natiuitatis xpi.

De litera B

b Aptisari q⁹re xps voluit. Rō hui⁹ ha
 betur sermone q⁹ fit in octaua epipha
 nie domini.

Baptisari a te debeo dixit beatus Johānes
 chris⁹to. quare hoc. quere sermo in octaua epi
 phanie.

Baptismi effect⁹. Require sermone. j. domi
 nice in sexagesima.

Baptisari oēs qui saluari voluerint tenent.
 ser. ij. dominice in sexagesima.

Bellum intrantes qualē intentionē si marti
 res esse volunt habere debeant. sermone. vj.
 secunde dñice aduentus dñi.

Biuia septē volentiū ire ad regna paradisi.
 sermone. j. in epiphania dñi.

Biuia q⁹nc⁹ que xps ambulauit. z nos si be
 ne ambulare volumus ambulare oportet. ser
 mone. vj. in epiphania dñi.

Blasphemie tres spēs. Require sermone q⁹r/
 te ferie post Judica.

De litera C

c Apitanci demones septem peccatoz
 mortaliū suggestiui qui sint z quō no
 minent. Require sermone sc⁹o quar
 te ferie post Inuocauit.

Castitas vtrum sit virtus. hoc vide sermone
 septimo p⁹me dñice aduentus.

Caste viuere volenti tria necessario sunt ser
 uanda. sermone. j. dominice ifra octauas na
 tiuitatis chris⁹ti.

Casus quib⁹ p⁹sone a ieiunio excusant. sermo
 ne p⁹mo sabbati post Inuocauit.

Caritatis actus et conditiones. sermone. iij.
 dominice in quinquagesima.

Celi empyrei cōditiones. Require sermone
 quarto p⁹me dñice aduentus.

Celebrare an sacerdotem liceat quolibet die.
 sermone. iij. tercie dñice aduentus.

Censualiū due cōditiones habent. sermone
 ij. quarte ferie post Inuocauit.

Cerimonie que in sepultura honorabilis per
 sone cōtingunt quas etiā demones i inferno
 in morte hominis peccatoz habent. sermo
 ne quarte ferie post Reminiscere.

Cerimonias septem chris⁹tus seruauit in ceci

illuminatione. de qua est sermo quarte ferie
 Letare.

Cerimonias q⁹nc⁹ xps in Lazari resurrectio
 ne seruabat. vt habet in sermone sexte ferie
 post Letare.

Circumcisionis dies ppter tria in eo facta so
 lennis dicitur. sermone in circumcissione do
 mini.

Circūcidi quare xps voluit. quere in sermone
 de festo circūcissionis dñi.

Circūstante que in circūcissione dñi seruata
 fuerūt. sermone festi circūcissionis.

Circumstantie z conditiones sex que in xpi
 passione fuerunt sex conditionibus siue p⁹re/
 uaricationibus correspondētes. subtilissime
 declarant. sermone qui fit in die parasceues.

Cithara qua dauid demonē fugauit crucem
 domini sanctissimā significat. sermone dñice
 Reminiscere.

Cithare sonus qua demon fugatur septem
 verba que Chistus in ara sancte crucis dixit
 significat. Quere sermone dominice Remi
 niscere.

Cithare cōditiones. require sermone. iij. do
 minice in quinquagesima

Ciuitas vna in celo est z nō plures. sermone
 septimo tercie dñice aduentus.

Cognitio angeloz vtrū ad hominū cogita
 tiones se extendat. sermone primo sexte ferie
 post diē cinerum.

Conditiones personarū paradisiuz introeun
 tium. Require sermone q⁹nto tercie dominice
 aduentus.

Conditiones angeloz. Require sermone se
 ptimo tercie dñice aduētus dñi.

Contra pcutiētes pauperes nō se defendere
 valentes. Require sermone p⁹mo quarte do
 minice aduētus dñi.

Conditiones sex stultoꝝ. Require sermone
 secundo dominice infra octauas natiuitatis
 xpi.

Communio duplex est spū⁹alis scz z sacramē
 talis. vt habetur sermone. ij. in epiphania do
 mini.

Conditiones tres defunctoz quale munus
 quilibet defunctoz deo offerat. Require ser
 mone. iij. in epiphania dñi.

Cōditiones animarū impfectarū q⁹ sint. Re
 quire sermone. iij. in epiphania dñi.

Conditiones purgatoꝝ. Require q⁹rto ser/
 mone in epiphania dñi.

Cōficiat sacerdos malus sicut bon⁹. sermone
 sexto in epiphania dñi.

Conditiones quattuor quibus seruatis ali
 quid meremur in hoc seculo. Require sermo

ne. iij. dñice infra octauas epiphanie.
 Confessoris actus in p⁹fessione obseruandos
 Require sermone. iij. p⁹me dominice p⁹ octa
 uas epiphanie dñi.

Confitentis actus in p⁹fessione obseruandos
 Require. iij. sermone p⁹me dominice p⁹ octa
 uas epiphanie domini.

Conditiones tres hominum quomodo sem
 per ad mortem parati fore debent. sermone p⁹
 mo dñice in septuagesima.

Conditiones lepre z quō mortale peccatū le
 pre adequet. sermone qui fit in die cinerum.

Confitens suis criminibus se nō alium in cō
 fessione accusare debet. Require sermone q⁹n
 te ferie post diē cinerū.

Conditiones septem ab hominibus seruāde
 in audiendo missam festiuis diebus. Requi
 re sermone. ij. tercie ferie post Inuocauit.

Contemplatōnis deuote tres virtutes habē
 tur sermone primo sabbati post Inuocauit.

Conditiones tres vere oratōni maxime neces
 sarias. Require sermone dominice Remini
 scere.

Contritio vera quō esse debeat et quomodo
 in duobus consistit. z que sit materia. et que
 sit forma contritionis. Hec omnia habentur
 sermone primo tercie ferie post Reminiscere.

Contendebant apostoli dei inter se quis eoz
 maior esset sermone. ij. tercie ferie Reminiscere.

Conuersio peccatoz ad deuz quinq⁹ neces
 saria. Require sermone secūdo sabbati post
 Reminiscere.

Confirmatōnis sacramentū quinq⁹ virtutes
 habet sermone secunde dominice Oculi.

Conditiones quattuor gentium de quibus de
 us dat doctrinam qualiter corrigendi sūt. ser
 mone tercie ferie post Oculi.

Congregamur tribus modis in hiesu nomie
 sermone tercie ferie post Oculi.

Confitens qui confitetur alicui presbytero si
 potenti discernere pericula peccatorum. vel
 non habens potestatem absoluendi. an talis
 sit absolutus. quere sermone tercie ferie post
 Oculi.

Confessores quomodo christi exemplo La
 zarum resuscitantis se habere debeāt in p⁹fes
 sione. sermo sexte ferie post Letare.

Consortium non habeant clerici cum laicis
 sermone. ij. ferie post Letare.

Conclusiones sex inter xpm ex vna pte z p⁹n
 cipes iudeoz ex altera pte de xpi passione di
 sputate. Habent sermone dñice Judica.

Cōgregatōnes sanctas quatuor xpi ihu. Req
 re sermone sexte ferie post Judica.

Conditiones quinq⁹ gentium in hoc mundo
 Require sermone in vigilia palmarū.

Concurrūt ex chris⁹ti passioe multa ad homi
 nis saluationē p⁹ntentia. Require sermone i
 die parasceues sancta.

Continentie tres gradus. Require sermone
 sexte ferie post Letare.

Colligent angeli in seculi cōsummatione bo
 nos z malos. Abalos quidez ad cōburendū
 in fasciculos colligent. Bonos vō ad eterna
 gaudia. sermone p⁹mo quarte dominice post
 octauas Epiphanie.

Correctō instructoria p⁹tra illos q⁹ modico vē
 moti a p⁹posito bono ad malum recidiuant.
 Require sermone primo tercie dominice ad
 uentus.

Correctionis iurantiū tres modos. Require
 sermone. ij. ferie dñice post Epiphanie.

Correctio blasphemie z iuramentoz quibus
 liceat. Require sermone quarte ferie post Le
 tare.

Correctōnes peccatoz fm peccatoz diuersi
 tatem applicande sunt. sermone secunde ferie
 post palmarum.

Corpora sanctorū vtrum subtilia erunt post
 resurrectionē. sermone primo p⁹me dominice
 aduentus domini.

Corpora sanctorū post resurrectionē. vtrum
 erūt impassibilia. sermone primo p⁹me domi
 nice aduentus.

Corpa glorioza post resurrectionē. vtrū agi
 lia erūt. sermone p⁹mo p⁹me dñice aduētus.

Corpis gloriozi dotes p⁹ imaginē regis que i
 denario ipsi⁹ corone quatuor lilioz significant
 sermone. v. dñice in septuagesima.

Culpa passionis dñi que fuerit. Require ser
 ij. quarte ferie post festū palmarū.

Cursus xpiane ecclesie. Require sermone. iij.
 secūde dominice aduētus.

Curie due i quib⁹ deus omnipotens dat sen
 tentiam. Require sermō. ij. quarte ferie post
 Reminiscere.

Claritas. vtrum corporib⁹ gloriozis pueniat
 Require sermone. j. p⁹me dñice aduētus.

Clarificatiōes septē ppter quas septies dicit
 vox i ps. xviii. sermōe sc⁹de ferie p⁹ palmarū.

Clarificatiōes decē quas xps bñdictus quo
 ad hūanitatē petijt et a deo p⁹re obtinuit. ser/
 mone in vigilia palmarū.

Clausule quiq⁹ in themate. Parate viā dñi.
 zc. mystice fm ordinē exponūt. sermone ter
 cio quarte dñice aduētus dñi.

Clausule quattuor vitā et mortē xpi sanctissi
 mam declarantes z significantes in quadam
 auctoritate ysa. xlix. pulcherrime designant:
 h

vt habet sermone sabbati in vigilia pasce.
 Creantur. xv. nobiles creature in peccatorum remissione sermone. v. ferie post Judica.
 Creationem vniuersi non propter se sed propter nos deus fecit. sermone tercio in epiphania domini.

Creaturaz triplex differentia quas deus creauit. sermone. iij. in epiphania dñi.

Crederet quid xpianum oporteat vt ovis xpi dicatur. sermone. iij. ferie post Judica.

Credentia virtualis apostolorum habet sermone prime dominice post octauas epiphania domini.

Crescere xps voluit ex puericia sic ceteri homines. quare hoc. Quere sermone. iij. dominice infra octauas epiphania domini.

De litera D

Annant plures homines q̄ saluatur quare h̄. Require sermone primo dñice in septuagesima.

Damnant infideles dicentes. Si scirem q̄ fides christiana esset vera. et deus nobis ea reuelaret. quare hoc fiat. Require sermone. iij. ferie post Letare.

Deus ignis dicitur tripliciter: vt habetur sermone. vij. prime dominice aduentus.

Deus quot modis dicatur esse ppe creaturis omnibus. sermone. vij. secunde dñice aduentus.

Declaratōis tres huius verbi euāgelici. scilicet. Erunt pami nouissimi etc. sermone primo dñice in septuagesima.

Deceptōnes quas dyabolus ad hominē decipiendum facit. Require sermone. iij. dominice in sexagesima.

Defensores fidei in aduentu anti xpi cadent. Et quare deus hoc pmittet. sermone. iij. secunde dñice aduentus dñi.

Demonū septem nomina quoz quilibet vnus peccati mortalis capitaneus est. sermone vij. tercie dñice aduentus.

Declinauerunt iudei xpm per omnes casus gramaticales in sua sanctissima passioe. hoc pulcre declaratur sermone sexte ferie post iudica.

Deposito xpo de cruce omnes plage et vulnera preter quinque principalia ob matris reuerentiam et consolacionem non aperuerunt. sermone in die parascenes.

Differunt iniquitas. peccatum. scelus. delictum. vt habet sermone. iij. ferie post Letare.

Dies quatuor sunt a principio mundi vsq̄ in finem mundi. sermone quatuor leges. vt scde ferie post palmarum.

Differunt sensus allegoricus. tropologicus.

anagogicus. et quod quilibet istorum sensuum speciali virtuti theologice correspondet: vt habet sermone. iij. ferie post Judica.

Dispositioes septem in peccatorum remissione personarum peccatrix habere debet: vt habet sermone quinte ferie post Judica.

Disputatioes tres magne iter christi et alias personas. habent sermone. vij. ferie post Oculi

Distinctione et expositione huius autoritatis. scilicet Hec est vita eterna vt cognoscant te solus verum deum. In qua Arius hereticus multum erronee locutus est. Quere sermone in vigilia palmarum.

Diuinitas christi sanctissima postquam aia christi sanctissima et corpus eius sanctissimum diuisa fuerunt tota fuit cum anima in limbo et cum corpore in sepulcro: vt habet sermone sabbati in vigilia pasce.

Diuinitas christi ostensa et manifestata fuit quod dupliciter secundum quatuor loca inferni quomodo et qualiter. Require sermone sabbati in vigilia pasce.

Die quolibet in principio creatiois quid deus fecit. Quere sermone. vij. secunde dominice aduentus.

Differentiam inter prophetam et plus quam prophetam. Require sermone. vij. tercie dominice aduentus domini.

Differentia vinee ab agro: habet sermone. iij. dñice in septuagesima.

Differentia est inter tempus carnale et quadragesimale: vt habet sermone. iij. dominice in quinquagesima.

Differt cognitio dei ab hominum cognitione. sermone sexte ferie post die cinerum.

Differentia est inter comedere et mordere. sermone primo secunde ferie post Inuocauit.

Differentia inter vanitatem et superbiam. Require sermone. iij. quarte ferie post Inuocauit.

Differentia inter natiuitatem et conceptionem christi. Require sermone in vigilia natiuitatis christi.

Dignitates tres magne christi in euāgelio ostendunt. de quo est sermo primus secunde ferie post Reminiscere.

Dignitas in duo membra secta: vt habet sermone. iij. tercie dñice aduentus.

Diminutio star et vite hominis: habet sermone iij. secunde dñice post Epiphania domini.

Dimittit angelus propterea hominem quod et qualiter. Require sermone. vij. tercie dñice aduentus domini.

Disputatio quam scribe siue doctores iudeorum habuerunt cum christo in medio eorum in templo sedebat. habet sermone quarto dñice infra octauas Epiphania domini.

Doctrina quatuor putiles quas christus iudeis dedit. et per iudeos ad nos puenit habentur sermone primo quarte ferie post Inuocauit.

Doctrina quinque morales christi saluationi nostre multum proficue. habentur sermone. iij. ferie post dominicam Oculi.

Doctrina tres subtiles peccatorum respicientes vt a via puerse se diuertat. habentur sermone. iij. sabbati post Reminiscere.

Doctrina quas beatus Johannes predicauit. sermone primo quarte dñice aduentus.

Doctrinas quas beatus Johannes his qui suo sermone attenderunt dixit et tribuit. et quomodo vnicius secundum statum suum. Require sermone. iij. quarte dñice aduentus.

Dñica in septuagesima inter dominicas maiores anni numeratur. Rationem huius quere ser. iij. dñice in septuagesima.

Dominica iudica in quadragesima. que dñica in passione dñi intulit. cum tamen christus in tali dñica passus non fuerit. Require sermone dominice Judica.

Domire hoies tripliter dicunt. sermone primo quarte dñice post octauas epiphaniae.

Domire contingit tripliter. h̄ habet in notabili quod ponit per ser. primū quarte dñice post octa. epiphaniae domini.

Doctrina quatuor putiles quas christus iudeis dedit. et per iudeos ad nos puenit habentur sermone primo quarte ferie post Inuocauit.

Doctrina quinque morales christi saluationi nostre multum proficue. habentur sermone. iij. ferie post dominicam Oculi.

Doctrina tres subtiles peccatorum respicientes vt a via puerse se diuertat. habentur sermone. iij. sabbati post Reminiscere.

Doctrina quas beatus Johannes predicauit. sermone primo quarte dñice aduentus.

Doctrinas quas beatus Johannes his qui suo sermone attenderunt dixit et tribuit. et quomodo vnicius secundum statum suum. Require sermone. iij. quarte dñice aduentus.

Dñica in septuagesima inter dominicas maiores anni numeratur. Rationem huius quere ser. iij. dñice in septuagesima.

Dominica iudica in quadragesima. que dñica in passione dñi intulit. cum tamen christus in tali dñica passus non fuerit. Require sermone dominice Judica.

Domire hoies tripliter dicunt. sermone primo quarte dñice post octauas epiphaniae.

Domire contingit tripliter. h̄ habet in notabili quod ponit per ser. primū quarte dñice post octa. epiphaniae domini.

Epiphaniae domini.

De litera E

Eucharistie sacramento veterabilissimo. An sine eo saluari possim. sermone secundo in epiphania dñi.

Euangelica lex gloriam celestem omnibus generibus personarum pmittit. vt habet sermone sabbati post Letare.

Euangelium de sancta maria magdalena. que tpe passionis dñi legat. Ratio huius habet sermone. v. ferie post Judica.

Ecclasticum dñum in decem partes diuisum est. vt habet ser. iij. scde dñice aduentus.

Ecclia scda que dñica in quinquagesima mentioes de christi passione facit. Require ser. primo dñice in quinquagesima.

Ecclia modos mulieris habet. quod h̄ que sermone. iij. dñice Oculi.

Efficax homo per misericordiam filii et filia christi per voluntatis christi factioes. ser. iij. ferie post Inuocauit.

Elemosyne quod sint dande iueniunt tres subtiles expositiones. ser. vij. ferie post die cinerum

Elynam te faciente nesciat sinistra tua quod faciat dextra tua. hoc verbum tres expositiones habet. ser. vij. ferie post die cinerum.

Elongari quod homo a deo poterit cum deus

ser. iij. dñice Oculi.

Excellencia quatuor beatissimi Johannis super alios sanctos. Quere sermone quarte dñice aduentus domini.

Excellentie seu privilegia beate virginis grauide super alias mulieres grauidas. Require sermone vigile natiuitatis christi.

Excellentie hominis super omnes creaturas. Require sermone. iij. dñice infra octa. epiphaniae.

Excellentie quatuor quas plus spiritu sancto illuminat christo attribuebat. Require sermone primo tercie ferie post Inuocauit.

Excellentias quatuor altissimas christus de seipso declarat: vt habet sermone secundo. secunde ferie post Reminiscere.

Excellentior est magnificentia in consecratione in pluribus quam in incarnatione christi: sicut habetur sermone. iij. dñice Oculi.

Excellentias quatuor magnas et altas de christo declarat euangelium. de quo est sermo primus quarte ferie post Oculi.

Excellentie tres christi iesu habent sermone secunde ferie post Letare.

Excellentias tres euangelica lex supra legem moysaica habet: vt habet ser. sabbati post Letare.

Exire de inferno non potest Lucifer: nisi in aduentu anti christi. et interea ad nos mittit alios demones. ser. iij. quarte ferie post Inuocauit.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplo virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplum virginis gloriose que filium suum dilectissimum ab infantia ecclesijs applicauit quod patres pueros ecclesijs aptare debent. sermone quarte dñice infra octauas Epiphaniae.

Exemplum cuiusdam puencie in qua quolibet anno nouum ducem elegerunt. sermone primo tercie dñice aduentus.

Exemplū de quodam homine nequā qui in eodem loco in quo matres percussit suspensus fuit. sermone. iij. dñice infra octauas epiphanie domini.

Exemplū quō beatissima virgo Maria pefsimū peccatorē qui sine pessione z cōtritione decessit a demonū impugnatōne redemit sermone primo dominice post octauas epiphanie domini.

Exemplū de archidyacono lugdunēsi. qui illo die q̄ moriebat mille hoīm eodē die p̄ mūdum moriebant q̄z dūtaxat q̄nc̄ saluabantur. ser. vi. dñice in septuagesima.

Exemplū de iuvene raptō ad iudiciū christi qui subito p̄re timore factus est canus. ser. iij. dñice in seragesima.

Exemplū triū latronū qui cām furis recēter suspensi inquiserūt. sermone primo dñice in quinquagesima.

Exemplū qd̄ dicit sanctus hieronymus quomō pisces maris se supra aquas ate extremū iudiciū vociferando eleuabūt. Require sermone in vigilia palmarū.

Exemplū de quodā scutifero in stabulo p̄feso quō petā coopuit. habet sermone p̄mo sc̄c̄ de ferie post Inuocauit.

Exemplo mulieris chananee orare nos doce mur in quadaz moralizatōne. sermone dñice Reminiscere.

Exemplo mulieris chananee qm̄ demonis suggestionē sentim⁹ ad dei filiū p̄fugere debem⁹ ser. dñice Reminiscere.

Exemplū heremite q̄ se orandi modū a pauperib⁹ didicisse asserbat. vt habet ser. ij. q̄rte ferie post Reminiscere.

Exemplū de dauid cū vxore vrie quō postea etiā virū eiusdē interfecit. vt h̄t ser. ij. q̄rte ferie post Reminiscere.

Exemplū de ezechia rege q̄ quē data fuit sententia iusticie dei vt moreret. q̄ historia quarto Regū. xx. habet z recitat ser. ij. quarte ferie post Reminiscere.

Exemplū z silitudo declarās diuinitatē non dereliquisse aīaz nec corp⁹ in sua sanctissima morte. ser. in sabbato sc̄to pasce.

Exemplū cuiusdā phi q̄ se q̄ndā debitorē habere asserbat quez indies p̄soluisset. q̄ tñ minime p̄tentaret. quē debitorē ventrē p̄prium existimauerat. vt habet sermone. ij. quarte ferie post Oculi.

Exemplū cuiusdā heremite inuitato a quodaz ep̄o q̄ comedē noluit aliq̄ mortuū. vt h̄t ser. ij. quarte ferie p̄ Oculi.

Exemplū de qdā religioso q̄ in p̄dicādo de sc̄a z indiuidua trinitate p̄fusus fuit. qd̄ sibi con-

tigerat propter nō petere cōsiliū z informationem ab exp̄tionibus se: vt habet dominica Letare.

Exemplū de regis filia que parentibus orba ta expulsa per quēdam de regno pp̄rio fuit. Et tandem p̄ alium filium regis ad propriā possessionē reducta: quomō de christo et humana natura moralizet. sermone primo i die palmarū.

Exemplū de quodaz magno mḡfo qui p̄ alios quos dies ad scrutādū quoddā notabile dubiū ieiunabat: z angelus dñi sibi postea apprensus eū de dubio certificauit: vt habet sermone dominice Letare.

Exemplū de pompeyo q̄ in omib⁹ bellis victoriā habuit: s̄ postq̄ templū dñi dehonora bat postea in singulis bellis vincebat: vt habet sermone. ij. ferie post Letare.

Exemplū cuiusdā lūbardi ad quotidie aliquā oronem dicendā nos incitans. habet sermone dominice Reminiscere.

Exemplū de dyabolo q̄ in corpe obfesso hominū peccata diuersa p̄debat. Et quō pctm̄ vni⁹ scutiferi p̄didit. qui tandē in stabulo stabulario cōfessus damnationē euasit. habet in sermone dominice Judica.

Exemplū de quodā inuido sup quem ex solo cogitatu domus sua corruit: vt habet sermone tercie ferie post Judica.

Exemplū de quodā hoīe q̄ habuit tres amicos: q̄z p̄mū dilexit p̄ q̄ se. secūdū sic seipm̄ terciū parū dilexit: z quō ille quē parū dilexit in necessitatib⁹ sibi astitit: vt habet sermone quarte ferie post Judica.

Excōicationē quō q̄s cauere debeat ne ipam incurrat: exemplo cuiusdaz qui breuiariū de ecclesia abstulit z in quadaz arborē posuit. q̄ p̄pter excōicationē factā p̄tra quēlibet habet breuiariū arefcebāt z perijt: vt habet sermone. ij. tercie ferie post Reminiscere.

Exemplū de quodā mḡfo qui a quadā vetula more insolito baptisat⁹ fuit. sermone secūdo dominice Oculi.

Expositio subtilis hui⁹ verbi. *Dis plātatio* quā nō plātavit pat̄ meus eradicabit. habet sermone. iij. ferie post Oculi.

Expositio z declaratio valde subtilis huius dicti qd̄ x̄ps discipulis suis dixit. *f. Mōne. xij.* hore sunt diei. vt habetur sermone sexte ferie post Letare.

Expositio subtilis hui⁹ verbi qd̄ x̄ps dixit. *f. Pater et ego vnū sumus: z quod dedit mihi pater: maius omnib⁹ est.* habet sermone q̄rte ferie post Judica.

Expositio subtilis hui⁹ autoūtat. *Ezechiel.*

De littera G

g Allus caritās p̄dicatozem quēlibet significat. probat duab⁹ rōnibus. ser/ mone quīte ferie post diē cinerū.

Sentiū tres cōditiones quas christus de templo eiecit: vt habet sermone p̄mo quarte ferie post Inuocauit.

Genus humanū ex peccato primoz parentū captiuū dybolo fuit. sermone. ij. quarte ferie post Inuocauit.

Gloria celestis dicit castrū siue ciuitas p̄pter tria: vt habet sermone quarto prime dominice aduētus.

Gloria celi quot modis obsideat. sermone. iij. p̄me dñice aduētus.

Gloria celi quomodo differenter deo z nobis debeat: vt habet sermone. iij. in Epiphania domini.

Heretes duplices asina z pullus in quib⁹ x̄ps in die palmarū equitauit signat. sermone secūdo in die palmarū.

Gloria celestem deus diuisit: vt habet ser. iij. dñice infra octa. Epiphanie.

Gloriam equalē vtrum habeant sancti in paradiso. sermone. iij. dñice infra octa. Ep̄hie.

Gloria paradisi dicit denari⁹ p̄pter quatuor denarij similitudines z p̄ditiones. sermone. v. dñice in septuagesima.

Gloria paradisi ab omnib⁹ in ea existētibus nō equaliter sed fm̄ magis et min⁹ p̄cipat. ser/ mone q̄nto dñice in septuagesima.

Glorie vane quō septē modis cōtingūt. pul/ cherrime habet sermone secundo. tercie ferie post Reminiscere.

Glosa et expositio sup hoc verbo. *Si duo ex vobis p̄senserint super terrā de omni re quā/ cūq̄ petierint fiet illis a patre meo.* subtilissi. me habet ser. iij. ferie post Oculi.

Gradus tormentoz inferni inequales sunt ser. in Epiphania dñi.

Gradus saluatōnis i celis inequales sunt: vt habet. iij. ser. in Epiphania dñi.

Gratiā spūalem deus diuisit. ser. iij. dñice infra octa. ep̄hie dñi.

Gradus tres volūtarie paupertatis. ser. j. dñice infra octa. ep̄hie.

Gradus tres creaturaz. sermone. ij. dominice in septuagesima.

Gradus tres decedentiū siue morientū. Requie ser. ij. dñice in septuagesima.

Gradus quatuor p̄sonaz q̄ seipos occidūt. ser/ mone. ij. secūde ferie post Reminiscere.

Gradus decem spūaliū creaturarū ab eterno

xvij. sc̄. Si impi⁹ egerit p̄niam zc̄. habet ser/ mone dñice Judica.

Expositio subtilis hui⁹ auctatis *Abath. xij.* sc̄. *Om̄i habenti dabit. ser. sexte ferie p̄ Inuocauit in fine.*

De littera F

f Acta n̄ra siue bona fuerint siue mala om̄ia a deo notant. z tpe deo placente remunerant. habent ser. ij. sc̄ de ferie post Reminiscere.

Facta tria de x̄po iesu q̄ habuit inter iudeos tempe sue amarissime z imp̄ciabilis sanctissimi meq̄ passiois declarant. sermone. iij. ferie p̄ Judica.

Febres septem aīe que p̄ febres septez corp⁹ nis significant. ser. ij. quarte ferie p̄ Oculi.

Senicis natura. z quō x̄ps senici assimiletur. ser. primo in die palmarū.

Sermones quatuor p̄ditiones ab igne si ignitū fuerit recipi. vt habet sermone. vij. p̄me dñice aduētus.

Sesta quib⁹ iudei templū in hierlem visitare tenebant. habent sermone. iij. dñice infra octauas epiphanie.

Sidem solus de⁹ diuisit. vt habet. iij. dñice infra octauas ep̄hie.

Sides arūdinis p̄ditiones h̄z. vt habet sermone. iij. tercie dñice aduētus.

Figura q̄ habet *Leuitici. iij.* ex qua declaratur q̄ in principio in medio z vsq̄ ad finē misse hoīes p̄seuerent. sermone. ij. tercie ferie p̄ Inuocauit.

Filios tres habuit *Ozeas* p̄pheta. *Nomē p̄ mi erat Israel.* *Nomen secūdi absq̄ misericordia.* *Nomen tercij. nō populus me⁹.* quomodo isti tres filij tres p̄ditiones christianoz rum significant. sermone sc̄do tercie ferie p̄ Inuocauit.

Fur vel raptor q̄ plura furatus ē. z p̄uenitur infirmitate vel paupertate sic q̄ restituere non potest quō satisficiet. Requie ser. iij. p̄me dñice post octauas ep̄hie.

Fractio decem preceptorum quot modis cōtingat. Quere sermone dñice Inuocauit.

Fragmenta sex que in mensa reperimus subtiliter moralizata. Require sermone dominice Letare.

Fruct⁹ sex q̄s de⁹ vult ex qb⁹ dat regnū celeste. ser. j. sabbati p̄ Reminiscere.

Fructus septē penitentie in palma colliguntur. quoz quatuor corpi dabunt. reliqui vō tres anime. vt habetur sermone primo in die palmarū.

fonte sanctissime trinitatis fluentiū. Require ser. ij. scde ferie post Reminiscere.
 Gradus corpaliū creaturaz ab eterno fonte scde trinitatis manantiū. Require ser. ij. scde ferie post Reminiscere.
 Gradus tres psonaz bonaz. Require ser. ij. dnice in quinquagesima.
 Gradus tres visionis z cognitōnis dei. que re ser. scde ferie post palmar.

De litera H

Habitatio electiuus quid sit. Require i sermone quarto quarte dominice ad uentus dñi.

Habitatōnes tres quas deus a principio creatōnis suis diuersis creaturis ordinauit. sermone secundo quarte dominice aduentus dñi.

Historia quomodo deus totam hierusalem z totam terram pmissionis destruere uoluit. z quō ppbeta Ezechiel iram domini mitiga uit. sermons primo infra octauas natiuitatis Christi.

Historia omnium actuum trium regum in epi phania dñi factor. habet sermo. primo i epi phania domini.

Historia barcosman illi falsi incantatoris ha betur ser. scdo in ephā dñi.

Historia destructōnis hierusalem post christi ascensionem post certos annos pulcherrime describitur ser. in die parascues scā.

Historia religiosi cogitatis h verbū. Dirigi te viā dñi. quid sibi ptigerat. sermone. ij. q̄r/ te dnice aduentus.

Historia alexandri monarche medicinā q̄rē tis vt diu uiueret. Quere sermone. ij. i ephā domini.

Historia moralizata mercatoris q̄ emit mar garicam quam vxori custodiendaz tradidit sermone. j. dominice infra octauas epiphanie domini.

Historia visionis Jacob que habet Gen. xx viij. quō scalam vidit z omnia que in scala cō tingerant declarant sermone. iij. dnice in quin quagesima.

Historia de nobili ribaldo z hoie nouiter no bilitato. quoz secundus dicebat. Nobilitas in me incepit in te finiet sermone. v. ferie p^o Inuocauit.

Historia siue exempli quō quedā mulier no bilis in pessione ex magna cōtritione obiit et saluata statim fuit sermone sexte ferie p^o In uocauit.

Historia cuiusdā nigromātica. qui se dixit eē messiam. qui gentib^o quendam montē depu

tauit vbi in nube ad terram pmissionis ipos portaret. sermone secundo secunde ferie post Reminiscere.

Historia quō in tribus annis euz dimidio nō pluit in regno israel: sic q̄ aues z iumenta fa me moriebant. sermone pmo terciē ferie post Reminiscere.

Historia que habet Exod. xiiij. quō moyses desiderādo z nō vociferādo ad dominū ora uit: vt habet sermōe secūdo quarte ferie post Reminiscere.

Historia de rege Achab ydolatra et demonū inuocatore quomodo domin^o ipsuz p helyā corripuit. habet sermone. ij. quarte ferie post Reminiscere.

Historia edificationis templi hierusalē et la pidis quem edificantes reprobauerūt. qui fa ctus est in caput anguli. quomodo christum q̄ lapis dicit significat. sermone pmo sabbati Reminiscere.

Historia que Jobelis. j. habet quō iumenta ad implorandū suum creatorē pcellonaliter ibant z ad celum suspexerūt. Quere sermone in vigilia palmar.

Hominū sex iudicia. Require sermone. iij. p^o me dominice aduentus.

Honores magnos christo iesu factos. Requi re sermone. ij. ferie post palmar.

Horam qua gentes templum domini intrare debent. Require sermone secūdo terciē ferie onst Inuocauit.

Humilitas vera i quib^o cōsistit. Require ser. iij. in Epiphania domini.

De littera I

Ieuniorū afflictio quomodo seruandā sit habet sermone in die cinerū.

Ieunauit chastus vnam quadrage simā. Questio ex hinc quorūdam fatue dicen tiuz. quare ergo ego qualibet quadagesima ad ieiunandum cōstringor. sermone in die ci nerum.

Ieunius quadagesime plures psona subia cent: sed multe debito iure excusantur. que et quales vide sermone in die cinerū.

Ieunia an de elemosynis vel aliter redimi possint. ser. in die cinerū.

Ieunare coram hominib^o quid sit. sermone vj. ferie post cinerū.

Ieunare corā deo quid sit. Require sermone sexte ferie post cinerū.

Ieunabant iudei certis dieb^o ex supior p̄cep tis. Et quāto magis ieiunabāt tanto magis tribulatio eoz augmētabat. Rōnez hui^o q̄re

ser. vj. ferie post cinerū.

Ieuniorū xpi quere quoz modos. ser. domi nice Inuocauit.

Ieunium ad triplices finem ordinat. sermone dnice Inuocauit.

Ieunare debem^o more xpi. helye. z moysi. q̄ mō habet sermone secundo sabbati post In uocauit.

Iherachie tres sunt in celo. z qui ad ipas de putent habet sermone secundo sabbati post Inuocauit.

Jordais fluui^o vñ pponat z qd signet. sermo. terciē ferie dnice aduentus.

Judiciū quodlibet sex pditōnes hz in se. ser. j. scde dnice aduent^o.

Judicio generali si omis sancti p indeuoto z impenitentū intercederēt nihil obtinerēt. ser. v. terciē dnice aduentus.

Judiciū durissimuz cuiuslibet statim qm m̄ fit. ser. ij. scde dnice post ephā dñi.

Judicio extremo quid fiet quō xps cum ele ctis suis sedebit. sermone. j. secunde ferie p^o Inuocauit.

Judiciū q̄re in fine mūdi fiat. cum tū quilibz hoim mor ipso mortuo sententiabit. ser. ij. se cunde ferie p^o Inuocauit.

Judicio in extremo tria que a xpo iudice fiet habent ser. ij. scde ferie p^o Inuocauit.

Judicio in extremo snia primo malis. poste a bonis datur. sermone secundo scde ferie post Inuocauit.

Juramentū falsum magis peccatū est q̄ ho micidium. vt habet sermone. ij. terciē ferie p^o Reminiscere.

Jus habendi gloriā est obedientia. vt habet ser. vj. terciē dnice aduent^o.

Jbat ihs xps fm humanitatē sequendo tps. Et nos mor nati ire dicimur. ser. ij. scde ferie post Reminiscere.

Jgnis finalis pflagratōnis in bonos z i ma los diuersimode aget. sermone. iij. secūde do minice aduentus.

Jgnorantes z errantes interrogare non for mident exemplo xpi cui nihil absconditū est. nec vnq̄ fuit. tamen a simplici apostolo phi lippo interrogabat. vnde ememus panes zc. ser. dnice Letare.

Jesus hoc nomen modū nostre redemptiōis tripliciter representat. vt habet in sermone de circūcisione.

Intentio dantium pueros ad religionē qua lis esse debeat. Require sermone. vj. scde do minice aduentus.

Impugnatio dura fidei. habet ser. iij. terciē dnice aduentus.

Impugnatio articuloz fidei. habet sermone iij. terciē dominice aduentus.

Inlectū triplices hoc verbū habet. f. Erūt primi nouissimi zc. vt habet sermone. iij. do minice in septuagesima.

Instructiōes duas pulcherrimas z correctio nes ptra ecclesiasticos et parentū offensores. inuenies ser. iij. ferie post Oculi.

Inuenire xpm possum^o trib^o seruatis cōditi onib^o: vt habet ser. ij. ferie post Judica.

Incinavit se ihs bis cū iudei mulierē depre hēlam i adulterio accusabāt. qd iste due inci natiōes signat: habet ser. sabb. post Oculi.

Impedimēta phibentia introitū celi. habent ser. iij. pme dnice aduentus dñi.

Impositio vestimētoz sup asinā i die palma rū quō iniūctionē penitētie significat. habet ser. ij. in die palmarū.

De littera K

Katholica fides a solo deo est. habet sermōe terciē dominice infra octauas epiphanie domini.

De littera L

Labor quē debent habere clerici z lai ci ad possidendū gaudia eterna z re gna celestia. sermone. iij. dominice in septuagesima.

Laboratores siue rustici dicunt torētes tri plici rōne. ser. sabb. post cinerū.

Latrones religiosi clerici z laici mali dicunt. ser. j. dnice in quinquagesima.

Lectus pctōz est mala societas: vt habet ser. terciē ferie post Reminiscere.

Legē aliquā pbare volens quot habere de/ beat. Require sermone quarto terciē domini ce aduentus.

Lepre defectus habent ser. ij. secūde domini ce post Epiphanie domini.

Leticie sex in die palmarū xpo facte sex tristi cys in die veneris sancta opposite. habet ser. iij. in die sancto palmarū.

Lex nature. gratie. z scripture quid sit: z quō iste leges differunt. Require sermone. iij. do minice in quinquagesima.

Liberaf homo a peccatis mortalib^o quō. Re quire sermone in die cinerū.

Liberare voluit z laborauit p xpi redēptiōe pyiat^o: vt habet ser. in die parascues.

Linguagiū celi q̄le sit. ex quo q̄s celestis esse noscā. sermone. v. ferie post Inuocauit.

Linguagiū terrenū q̄le sit. Require sermone pmo quate ferie post Inuocauit.

Tabula

Lingua in inferni quid sit. habet ser. j. qui te ferie p^o Inuocauit.

Lingua p^odicatoz aratro assimilaf. ser. iij. in sexagesima.

Loca q^otuor in corde terre sunt. z quid in q^olibet sit z p^otingat. Require sermone quinte ferie post Reminiscere.

Loca animaz ex hac vita decedentium tria sunt. vt habetur f^omone sc^odo dominice in q^on quagesima.

Loca inferni q^otuor z q^od x^op^os mox p^o sua sanctissima morte in quolibet p^opetrauit ser. sab^o bati in vigilia pasce.

Loquebant moyses z helyas cu x^op^oo. quid z de q^o cum x^op^os ipsis apparuit. sermone sab^o bati p^o Inuocauit.

Lumina q^otuor nob necessaria p^o e^odo ad paradysum ser. vi. in eph^oia d^oni.

Lupanaria v^otrū sine pct^o a rectorib^o c^oitatu^o sustineri possint ser. ij. sc^odo d^oni p^o eph^oie z f^o mone ferie. v. p^o Letare.

Luxuriosi homines exemplū ab angelis capere debent. sermone septimo tercie domini/ nice aduentus d^oni.

De littera B

Bla tria iudcoz in euāgelio ofidunt de quib^o est ser. prim^o sab^o bati p^o Reminiscere.

Abala pene a deo. mala v^o culpe a creatura sunt ser. ij. q^orte ferie p^o palmarū.

Abala mag^o int^o omnia mala h^o mūdi q^o sint ser mone. iij. d^oni in sexagesima.

Abanifestauit se de paulatim hoib^o f^om tres leges. ser. ij. d^oni in quinquagesima.

Abanifestatio gl^oe dei quib^o p^osonis fiat. ser. ij. prime d^oni p^o octa. epiph^onie.

Abembra ad modū corpis sed spūalia aia h^o ser. iij. tercie d^oni aduent^o.

Abedica optima p^o pctā passio x^op^oi amara z lamentabilis est. iuxta tres spēs medicine ser mone. ij. q^orte ferie post palmarū.

Abentio b^o Johānis q^ore tam sepe et attente fiat in aduent^o t^ope. cū aliū de deo p^o anni circulū spūalia festa habeant. ser. primo q^orte d^oni ce^o aduentus.

Abendacū q^olitercūq^o fiat ē pctm. si p^oniciose mortale est. si iocose veniale est. ser. v. ferie p^o Inuocauit.

Abembrum homincin scandalizans quomō abijci debet. Et quid per membrum tale itel ligatur. sermone primo tercie ferie post Reminiscere.

Abiracula tria (in curatōne infirmi qui. xxx/ viij. annis infirmitate affligebatur) a christo

facta. Require sermone. vi. ferie post Inuocauit.

Abiraculū quod i vitas patrū legif de sancto machario quō p^otrāseundo nemus quoddaz inuenit caput cuiusdā homis in quo sibi anima loquebat quō z qualiter. Require sermone tercie ferie post palmarū.

Abisse sancti amatozis quomodo cum illis agendum sit. Quere sermone. iij. quarte do: minice aduētus.

Abysteriū dei ex mera dei voluntate dependens nō nisi per dei reuelationē sciri pōt. ser/ mone vigiliē natiuitatis ch^oisti.

Abifericordia maternalis beate Abarie virginis. sermone p^omo p^ome dominice post octa. Epiph^onie d^oni.

Abifericordia d^oni quib^o digitos habet q^obus peccatoz curat: vt a peccatis caueat. sermōe qu^oda. ferie post cinerū.

Abodi quibus renouari nos oportet ad celeste regnū possidendū. sermone. vi. secūde do: minice aduētus.

Abodi tres habendi regnum dei in sacra scriptura inueniunt. sermone primo quarte ferie post palmarū.

Abollibus vestimētis q^o vestiunt rēphendū/ tur. ser. v. tercie d^oni aduētus.

Abortalibus in peccatis homo dormire dicif sermone quito prime dominice aduentus do mini.

Abors damnatozū est amara. est amarioz. est etiaz amarissima. sermone. iij. in Epiph^onia domini.

Abors homis cadere dicif. sermone. ij. domi nice in sexagesima.

Aborientū quattuor cōditiones. Quere ser: mone. ij. d^oni in sexagesima.

Abori ch^oistus voluit in cruce: cum tamē alie passioes quas ipse sustinuit sufficētes fuissent p^o totius generis humani redēptōne. sermōe in die sancta parasceues.

Abotiū sancti Petri x^op^om oz. ntis: vt tria in mōte thabor tabernacula faceret. sermone se: cūdo sab^o bati post Inuocauit.

Abotus celi empyrei qualiter a deo patre factus sit. sermone natiuitatis x^op^oi.

Abulier chananea de qua Abath. xv. mentio fit iesum filiū dauid z non dei vocauit dicen/ do: fili dauid miserere mei. sermone domini/ ce Reminiscere.

Abulier in adulterio dephensa de qua Job. viij. loquit q^od significet: z quare lapidari de: buit. Quere ser. sab^o bati post Oculi.

Abulti sunt vocati zc. hoc verbū difficultatē ex trib^o habet. ser. vi. d^oni in septuagesima.

Tabula

Abundi vita respectu vite paradisi nox dicitur tribus rationibus. sermōe sexto prime do minice aduentus domini.

Abundus quare solitudo f^om David prophe tam dicatur. sermone primo dominice infra octauas natiuitatis ch^oisti.

Abundus dicitur mare triplici ratioe. sermo: ne p^omo tercie dominice post octauas epiph^o nie domini.

Abundus arbori comparatur. sermone do/ minice Inuocauit.

De littera B

Briuitas x^op^oi glorioza q^onq^o pulcerri/ mis conclusionibus declaraf z osten ditur sermone natiuitatis ch^oisti.

Natiuitatē x^op^oi sc^oi p^ores z p^oph^oe qualif a deo patre desiderabāt. sermōe natiuitatis ch^oisti.

Natiuitates tres in sacra scriptura inueniunt. sermone tercie ferie post palmarum.

Natiuitate qua bonū fuisset iude natum non fuisse. Requere sermone. iij. ferie post palmarum.

Nauis ad quā ascēdit saluator: noster ch^oist^o in tēpestatibus positam. vt dicif Abarci. vi. quō ecclesiam et statum ecclesie significat. ser mone sab^o bati post cinerum.

Naufragia duo in natura humana habētur. sermone in die cinerum.

Nauicula ad quam x^op^os ad p^odicandū ascēde bat p^onam triplici ratione significat. sermone tercio tercie dominice post epiph^onie d^oni.

Nobilitas vnde ortum habeat. sermone qui te ferie post Inuocauit.

Nobilis quis dicatur. sermōe q^onte ferie post Inuocauit.

Nomina bonorum in cathedris celestibus. z nomina malozum in inferno scribūtur. sermo ne quinte ferie post Remiscere.

Numerus iste. s. septuagiessepties tripliciter exponitur. sermone tercie ferie post Oculi.

Nunciij Johanni in vinculis per x^op^om missi q^o sint. sermone. iij. tercie d^oni aduentus d^oni.

Nuptie que iam in mundo fiunt septem pctā mortalia claudunt in se. habetur sermone p^o mo prime d^oni post octauas epiph^onie d^oni.

De littera D

Dediētē viam ch^oistus ser conditio: nibus hoim tribuit. sicut habetur ser mone tercio in epiph^onia domini.

Obediēte dei mādati est maximū operū q^od p^o n^osa salute facere possum^o. h^o declaratur in triplici bono. sermone quarto prime domini/ ce post octauas epiph^onie domini.

Obediendū est rectoribus q^ontūcunq^o mal^o p^o.

pter doctrinas q^os x^op^os posuit. f^omone. ij. tercie ferie post Reminiscere.

Ociosus q^os dicatur. Require sermone d^oni in septuagesima.

Offerre debem^o deo cū trib^o regib^o tria mune ra q^o sunt. q^ore ser. j. in epiph^onia d^oni.

Operi viuoꝝ mortuoꝝ mortificatoꝝ differē tiam. Require sermone. v. p^ome d^oni aduen tus d^oni.

Opera x^op^oi q^o Johanni vinculato p^o nuncios significauit. q^o fuerunt. f^omone. iij. tercie d^oni aduentus.

Opera q^o de^o a nob vult fieri. f^omone. j. d^oni infra octauas epiph^onie d^oni.

Opera tria peccatoꝝ x^op^om perdentiū vt ipm rehabeant. sermone. iij. d^oni infra octauas epiph^onie.

Opera x^op^oi p^oncipalia q^o x^op^os a die q^o de celo de scendit p^o incarnationē vsq^o ad diē sue gl^oiose ascētionis. Et quō q^olibet eoꝝ in missa repre sentatur. f^omone. iij. p^ome d^oni post octauas epiph^onie d^oni.

Opera p^opter q^o x^op^os maxime laudāduz ē sunt tria. f^omone. j. in q^onquagesima.

Opera in pctō mortali facta aie ad gl^oiam non p^osunt. s^o m ad oia alia p^osunt. vt h^o ser. j. tercie ferie post Reminiscere.

Opera bona q^o si ad v^osum hoim fiant. cū pos sent secrete fieri. an sit pctm. Require f^omone sc^odo tercie ferie post Reminiscere.

Opera dei q^otuor manifestant. q^oi infans inno: cens patif. ser. iij. ferie post Letare.

Opera p^oncipalia duodecim q^o p^o via eundi ad paradysum sufficiunt. sermone. j. quarte ferie post palmarū.

Opera p^oncipalia q^o de^o in terra aliena. s. iu: deoꝝ fecit. Require f^omone p^omo secūde ferie post Oculi.

Opera que x^op^os fecit sibi testimoniū dabant de duob^o. vt habetur sermone. iij. ferie post Judica.

Originale pctm quid sit. Quere sermone. ij. d^oni in sexagesima.

Orationis deuote tres modi seruandi. f^omone in die cinerum.

Oro z ieiuniū sunt maxie necessaria ad verā p^onam. f^omone d^oni post Reminiscere.

Oratio deuota quō fieri debeat. Quere ser: mone. j. q^orte ferie post Reminiscere.

Oratio deuota q^od sit: f^omone. ij. sab^o bati post Reminiscere.

Oratio peccatoꝝ si a x^op^oo exaudiri debeat ex emplo x^op^oi tria debet h^ore in se req^osita sicut de claratur in euangelio. de quo est sermo in vi: gilia palmarum.

Tabula

Oratio bone & exaudibilis a deo duos modos. **Quere** sermone in vigilia palmarum. **Oratio** impetratiua deoq; accepta rei petite correspondeat. sermone septimo secunde dominice aduentus domini. **Oratio** clauso orandum est quomodo hoc intelligatur. **Quere** sermone sexto ferie post cinerum. **Quis** christi homo ex quinq; virtutibus efficitur. sermone primo secunde ferie post Inuocauit.

De littera P

P Arcedi inimicis duos modos. **Quere** sermone secundo secunde ferie post Reminiscere. **Participatio** christi cum septē statibus hominum. in sermone quinto tercie dñice aduēt. **Passio** et mors christi quadrupliciter accipi potest fm q; quater passio christi tēporis passionis christi in ecclesia fm quattuor euangelistas legitur. sermone tercio in die palmarum. **Passio** christi amara cōparatur tribus nauibus quibus diuersarum cōditionū hoies nauigare debēt. sermone dñice Reminiscere. **Passio** christi est medicina pfortatiua septem virtutū. sermone. ij. q̄rte ferie post palmarū. **Pax** dei seruat tribus primis pceptis domini fuatis. sermone. ij. in epiphania dñi. **Peccans** mortaliter perdit omnia bona & merita que congregauit. sermone secundo sabbati post Reminiscere. **Peccatum** ingratiudinis Jude q̄ magnus sit. et quot enormia peccata fecerit. sermone tercie ferie post palmarum. **Peccator** obligatur primo christo. secundo beate virgini. tercio omnibus sanctis paradisi. quarto sanctis angelis. deinde animabus purgatorij. ex hinc viuis. deinde proximo. vt habetur sermone viglie epiphanie. **Peccata** septē que cōiter sunt secreta. habentur sermone sabbati Letare. **Peccata** mortalia dupliciter committuntur. sermone primo quinte ferie post Oculi. **Peccata** clericorum quattuor sūt in templo que sunt deo maxime odibilia. sermone secunde ferie post Letare. **Peccatū** angeloz & damnatarū animarū irrenocabile est. sermone. ij. dominice in. lxx. **Peccata** tria dyaboli. ex quib; iudei dyabolo assimilantur. ratione quoz deus ipsis dixit. vos ex patre dyabolo estis. sermone quante ferie post Inuocauit. **Peccatum** mortale febri conditionem habet sermone quinte ferie post Oculi.

Peccator in pctō mortali existens p iohannē incarceratū declaraf. fmone. iij. tercie dñice aduentus dñi. **Pnia** quō sit virt; vel passio. habet ser. pmo quarte dñice aduentus. **Penitens** cuibet psone in diuinis obligat dare rōnem p peccatis. sermone viglie epiphanie dñi. **Pena** passionis dñi a q̄ fuerit. ser. ij. quarte ferie post palmarū. **Pnie** tres gradus cōtra cōfessores dicentes penitentiā esse arbitrariā. fmone. j. quante ferie post Oculi. **Pnia** mari assimilaf ppter quedā q̄ in pnia fiunt & fieri debēt. ser. dñice Letare. **Pena** inferni de; diuist. fmone. ij. dñice in tra octa. epiphanie dñi. **Pena** digna in quoz pssit. ser. ij. pme dñice post octa. epiphanie dñi. **Pena** eterna data p pctō tpali vel momentaneo quō h fiat. & nō tantū p tanto. fmone. ij. dñice in septuagesima. **Pnia** est vtus moral. ser. ij. dñice in. lxx. **Pena** dñator; nunq; releuabit. ser. ij. dñice in quinquagesima. **Pnia** p cōsecutione regni celestis p lapsum pcti mortalis necessaria ē. In die cinerū. **Pnia** vera iusticia dicit. fmone sexte ferie p cinerum. **Penitentiā** verā tria cōcernunt. fmone sexte ferie post cinerum. **Personarum** tria genera a xpo maxime diligunt. fmone sabbati post Letare. **Personarū** quoz cōditiones. Require fmone dñice Letare. **Pericula** mundi aliq; signa celestia pcedunt. ser. ij. scde dñice aduentus. **Personę** q̄ certā spem hereditatis vite eterne hñe possunt q̄ sint. Patet sermone viglie epiphanie dñi. **Petitio** suplex Joseph p suspensione impregnationis vginis marie facta. fmone viglie natiuitatis xpi. **Petendo** grās a dño. viij. modos. Require fmone. ij. q̄rte ferie post Reminiscere. **Petere** regnū dei est oratio deo per maxime placens. fmone primo quarte ferie post palmarum. **Piscina** pbatica quō est hierosolimis. in qua omnū languoz genera curabant certis āni tēporibus. Et vnde illā virtutē talis piscina habuit. **Quere** in sermone. vj. ferie post Inuocauit. **Piscina** pbatica & qd ei; aq; significet. habet in ser. vj. ferie post Inuocauit.

Tabula

Piscina probatica in qua natabat pars ligni que postea fuit facta pars sancte crucis. talis piscina habet quinq; porticus. sermone sexto ferie post Inuocauit. **Pons** per quem ad gaudia celestia itur decē habet arcus. sermone viglie epiphanie. **Positus** quare saluator noster in sua natiuitate inter animalia. fmone natiuitatis christi. **Pueri** sine baptismo decedentes quid cum illis fiet et fit. **Quere** ser. iij. ferie post palmarū. **Pugnās** tres sortes Jesu christo a iudeis factas declarat euangelium. de quo est sermōe quarto ferie post Judica. **Puncta** tria que indei in consilio de passione domini sienda habuerūt. fmōe. vj. ferie post Judica. **Purgatorium** duplex est. vt habetur sermōe sexto tercie dominice aduentus domini. **Plage** decem egypti que figura chastiatis fuerunt. sermōe sexto pame dominice aduentus domini. **Precinentiā** an habeāt angeli in celis supstias. sermone. viij. tercie dñice aduentus dñi. **Predeterminationē** & psciam chasti. & quedā subtilia. de his quere sermone primo secunde ferie post Reminiscere. **Preparatio** apta trium sanctorum regum ad offerendum regi nouiter nato. habetur sermone primo in epiphania domini. **Preparationis** mod; quō christum venturū nouum natum recipere debemus. sermōe. iij. quarte ferie dominice aduentus. **Principes** septem pctōz mortalium qui sunt Require sermone primo in epiphania dñi. **Proditiōes** quas facient homines christiani cōtra christū. sermōe. v. scde dñice aduēt. **Probatio** certe fidei. sermone. iij. tercie dominice aduentus dñi. **Probatio** fidei quō per deū fiat. sermone. iij. tercie dñice aduentus dñi. **Promissio** duplex stelle a deo in lege veteri & noua. habetur. sermōe. j. in epiphania dñi. **Processionem** lamētabilem exitus christi ad caluarie locum sanctus Bernhardus subtiliter describit. sermone in die pasce.

De littera Q

Quare christ; saluator noster pmitit opam dyaboli in christianitatis destructionem. fmone. iij. scde dñice aduentus. **Quare** deus piam eternaliter damnat. fmone. ij. pame dominice aduentus. **Quattuor** sunt quibus nos optime defendimus ptra om̄s impugnationes dyabolicas coram xpo. fmone pmo. ij. ferie post Reminiscere.

Que et quot sicbant dñi sanct; Iohannes saluatorē nostrū baptisaret. sermone pmo tercie dñice aduentus. **Questio** est. quare christus tm fecit mulierē chananeā expectare quod petebat. due rationes ad hoc habent. sermone dominice Reminiscere. **Questio** est populi cōmunis. vtrū hoc oporteat q; a rectorib; opprimēf. vide ibidē quomodo rectores maius onus portant. sermone secundo tercie ferie post Reminiscere. **Questio** est. an aliquis q̄ est fact; seruus diaboli p pctm an pdiderit liberū arbitriū. fmone. ij. sabbati post Reminiscere. **Questio** est. Lū xps nomē diuitis epulonis scuerat. de q; Luce. xv. habet. q̄re ipm pprio noie nō noiauerat. sermone. v. ferie post Reminiscere. **Questio** est quare in simbolo canit vel legitur Confiteor vnū baptisma. sermone. ij. dominice Oculi. **Questiones** tres magne quas xps disputauit & determinauit. habent. sermone. iij. ferie post Oculi. **Questio** est. quare xps demonia que expulit ab obsessis nō sinebat loqui. hui; rōes quere fmone pmo quante ferie post Oculi. **Questio** est. xps in cōuiuio qd in deserto pparauerat quoz milib; hoim. quare noluit ne comederēt nisi p̄s ordinati fuerint. fmone dñice Letare. **Questio** est quare christus vendentes et numularios de templo expulit. & quare id peccatū grand; ceteris correxit. ser. ij. ferie post Letare. **Questio** est an pot; in die Iouis sc̄tā vel in die pasce cōmunicandū sit. sermone. iij. ferie post palmarū. **Questio** est. xpus tpe q̄ erat apud inferos in sua sanctissima morte. vtrū oēs animas q̄ tunc erant in purgatorio liberauit. fmone sabbati in vigilia pasce. **Questio** discreta sanctor; trium regū. fmone primo epiphania dñi. **Questio** qd in isto casu faciendū sit a cōfessore qñ pctō; nō pponit abstinere a pctis rē. sermone. iij. ferie post Oculi. **Questio** est q̄re xps sanauit a febre socrū symonis. cū tū alios infirmos p man; impositionē sanauerat. ser. v. ferie post Oculi. **Questio** est vtruz vir posset dimittē vxorem. ppter xpm. ser. vj. ferie post Oculi. **Questio** est an in aliquo iudicio aliq; posset esse simul testis et iudex. fmone sabbati post Letare.

Questio est. Illi iudei et ceteri homines qui sciuerunt christum esse verum messiam. vtruz ex hoc peccauerunt qd christum verum messiam esse non dicebant. aut defensaucrunt. sermone. iij. ferie post Judica.
 Questio est cum predestinati sint de numero saluandoru quare christus pro ipsis orauit. Et valde subtilia inuenies dicta. Et quarundam questionum solutiones. sermone in vigilia palmarum.
 Questio est. quare christus in tam parua via ad hierusalem in duobus animalibus equitauit. sermone secundo in die palmarum.
 Questio est. quia multi infirmi et vulnerati in corpore coicant qui tamen in animo non curantur. immo peccata in talibus magis augmentantur. sermone in cena domini
 Questio est. vtrum aliquod aliud opus christi sufficiens esset ad redemptionem generis humani. preter eius mortem. Et an esset de necessitate moriturus. solutionem huius requirere sermone in die parasceues
 Questio est. quare de duobus latronibus cum christo crucifixis vnus tñ et non alter couersus fuit. sermone in die sancta parasceues.
 Quiescendi quinque modos in die festo. Requiere sermone. iij. ferie post Letare.
 Quid erit de pueris qui moriuntur sic qd non fecerunt aliquod bonum aut malum. sermone primo aduentus domini.

De littera R

Actiones quattuor quare discipuli volebant qd christus iret in iudeam vbi tandem crucifixus fuit. sermone terciæ ferie post Judica.
 Recursus ad demones et diuinos prohibetur sermone dominice Reminiscere.
 Reducitur peccator quinque modis de tenebris peccatorum ad gratie claritatem. sermone quarte ferie post Letare.
 Reditus peccatorum ad deum. cum ab eo peccata elongati fuerint. sermone secundo secunde dominice post epiphanie domini.
 Refrigerium sentit anima in purgatorio statim ex his que pro ea fiunt. ser. ij. dñice in. lxx
 Reformatio hominis per tres virtutes. erga deum. erga proximum. erga proprium corpore sermone. ij. dñice infra octauas epiphanie.
 Reformatur peccator tripliciter. sermone. j. dñice infra octauas epiphanie domini.
 Regula generalis diuine prouidentie ab initio mundi a deo seruata. sermone septimo terciæ dominice aduentus domini
 Regnum celoz qd modis a nob hñi pot. ser. vj.

ferie post reminiscere.
 Regnum celoz pueri mox nati et baptisati decedentes (qui nullum bonum fecerunt) quomodo adipiscuntur. sermone sexte ferie post Reminiscere.
 Religiosi quatuor habent. qd si regulariter et bene viuere voluerint custodire debent. ser. vj. ferie post reminiscere.
 Remouere si aliquem vellent prelati a suis ordinibus a deo aut a gratia dei quod ipsis sit obediendum: et quod non. ser. ij. terciæ ferie post reminiscere.
 Reprobauerunt pontifices iudeoz xpm seruatupliciter. sermone primo sabbati post reminiscere.
 Remedium quod peccata hominum in iudicio christi in scandalum peccatorum non videantur. ser. sabbati post Oculi.
 Remissionem peccatorum quatuor cause concernunt. sermone. v. ferie post Judica.
 Remittit peccata nullus nisi deus. Rones huius quare sermone. v. ferie post Judica.
 Residentia angelorum et animarum. vtrum scilicet angeli a dextris. et anime a sinistris resideant in regno dei. sermone. vij. terciæ dominice aduentus.
 Resurgentium quatuor conditiones. Quere sermone. iij. dñice in septuagesima.
 Res diuine in sacra scriptura sub figuris parabolis et similitudinibus ponuntur. ser. j. dñice in septuagesima.
 Responsum nullum christus dedit petro petenti vt tria tabernacula in sua sanctissima transfiguratione faceret. sermone primo sabbati post Inuocauit.
 Responiones tres quas christus dedit interrogantibus. scilicet h. mo. Quanta audiui de te facta in capharnaum. fac et h. sermone. ij. ferie scde post Oculi.
 Responiones tres quas christus iudeis dedit super accusationes mulieris in adulterio repte. sermone sabbati post Oculi.
 Responiones reprehensiuæ sex per iudicium secularibus in iudicijs et sententijs seruande. habentur sermone sabbati post Oculi.
 Responio duplex christi quam deus dedit iudeis cum ipsum samaritanum esse dicebant. sermone dñice Judica.
 Responio ad quandam questionem quam satani facere solent dicentes. quid mihi prodest passio christi si ego penam agere habeo. sermone dñice Judica.
 Retributionis quattuor modos inter homines. Requiere sermone quarte ferie post Judica.

Reuelationem impregnationis sue virgo maria castissima sponso suo admodum mesto non statim fecit. sermone vigiliæ natiuitatis christi Ritus et modus quem virgo maria electissima in sui dilectissimi filij passione habuit. sermone in die parasceues sancto.
 Ros qui repertus fuit in vellere gedconis de quo habetur historia Judicium. vj. quid significet. habetur sermone secunde ferie post Judica.

De littera S

Sacramenta septem quomodo in ps. xxvij. vbi septies dicitur vox pulcerrime designantur. ser. ij. dñice Oculi
 Sacerdos simplex an confetre possit sacramentum confirmationis. sermone secundo dominice Oculi.
 Saluatio hominis necessario tria requiritur sermone primo quarte ferie post Reminiscere.
 Saluatio eam celestialem christus maxime si dei attribuit. sermone sexte ferie post Judica
 Secreta octo que christus de sua passione discipulis suis reuelauit. et quomodo in euangelio ostenduntur. de quo est sermo primus quarte ferie post Reminiscere.
 Secreta fidei que christus ore proprio reuelauit. habetur sermone. vj. terciæ dñice aduentus domini.
 Seduxit eam serpens quibusdam questionibus vt habetur sermone quarte ferie post Judica.
 Semita a via differt. sermone terciæ quarte dominice aduentus domini.
 Sepulture electio in ecclesia vtrum iuuuet animam. vel an sit peccatum. cum tamen deus expulit viua animalia de templo. sermone secunde ferie post Letare.
 Sequebantur christum plurime turbe cum de ciuitate in ciuitatem ad predicandum iret quare hoc. quere sermone dominice Letare.
 Sequi christum debemus quattuor modis. ser. j. dñice secunde post octauas epiphanie
 Sermo christi exemplo ieiunio stomacho fit. sermone sexte ferie post Oculi.
 Seruitia tria magna que christo in die palmarum a tribus conditionibus gentium facta sunt habentur sermone secundo in die palmarum.
 Sex secreta valde subtilia de christo. nota sermone sexte ferie post Oculi.
 Signa fienda in extremo iudicio. Quere sermone primo secunde dominice aduentus domini.
 Signa duodecim que sol anno quolibet pertransit. habentur sermone secundo secunde dominice aduentus domini.
 Signa que faciet antichristum per demonum ministeria. sermone. iij. scde dñice aduentus domini.

Signa septem inhoneste mulierum. Quere sermone vigiliæ natiuitatis christi.
 Signa tria in christo nato comparata cuilibet paradysum intrare volenti. ser. j. dñice infra octauas natiuitatis christi.
 Signo Thau quater hoies serui dei signantur in frontibus eorum. sermone scde dñice infra octauas natiuitatis christi.
 Signa euidentia aduentus antichristi in notabili posito post sermonem quarte dñice post octauas epiphanie domini.
 Signa quidecim que christus iudeis manifestauit ex quibus se verum messiam ostendebat. ser. ij. ferie post Letare.
 Signa tria spiritualia christus suis electis prebet. vt habet sermone sexte ferie post Judica.
 Signum primum quod fecit ihesus est conuersio aque in vinum. sermone prime dñice post octauas epiphanie.
 Solutio cuiusdam apparatus quietatis verborum christi. Quia in vno loco dicit. Attendite ne faciatis iusticiam vestram coram hominibus. Et in alio loco dicit. videant opera vestra bona. sermone sexte ferie post cinerum.
 Solutio asine quam discipuli domini soluerunt in die palmarum domini ad equitandum quod solutionem a vinculis peccatorum signat. sermone. ij. in die palmarum.
 Supbia quatuor modis contingit. sermone. ij. sexte ferie post Oculi.
 Suscitauit christus publice iuuenem defunctum Lucce. vij. quare h. habetur sermone quinte feris post Letare.
 Supbientes ex bonis temporalibus stulti demonstrant. ser. iij. quarte ferie dñice aduentus.
 Suscitationis Lazari tres mirabiles cause notantur in euangelio. de que est sermo sexte ferie post Letare.
 Scire quatuor nos oportet nobis multum necessaria ad bonum regimen nostre vite. ser. quinte ferie post Reminiscere.
 Speculationes tres altissimas de christo declarat euangelium. de que est sermo per scda feria post Reminiscere.
 Speculatiua doctrina est quod christus in primo aduentu venit ad homines que pierit. et in vltimo ad omnes. ser. dñice Reminiscere.
 Repullsanctus cum christus baptizaretur in specie colubæ super ipsum descendit. ser. in octauis epiphanie domini.
 Status septem christianorum. ser. v. terciæ dominice aduentus.
 Status religiosorum quinque a christo recepit. in quibus eorum dispositio consistit. ser. v. terciæ dñice aduentus.

Tabula

Status clericorum duo a christo recepit. ser. iij. dñice in octauas epiphanie.
 Status secularis vnum a christo recepit. ser. mone eodem.
 Stimuli quattuor quibus a christo diuinitus excitamur ad padissu. ser. iij. dñice in. lx.

De littera L

Emp^o q̄dragesimale bello cōpatur. sermone. j. dñice oculi.
 Terram sanctā potius agareni z infideles possident q̄ fideles. sermone quarte ferie post Letare.
 Terra pmissiōis vltra mare in duas ptes diuidebatur. Et q̄ et q̄les in qualibet pte morabant. sermone tercie ferie post Iudica.
 Terribilia q̄ fuit tpe antichristi. habentur sermone. iij. dominice. ij. aduentus domini.
 Terra vel regio ad quam finaliter ibimus q̄ sit. Require sermone. iij. in epiphania dñi.
 Terre natura ex diuersis temporib^o anni ad personam luxuriosam moralizatur. sermone ij. dominice infra octauas epiphanie dñi.
 Testimonium sacre scripture maius est q̄ cuiuscunq̄ resurgentis. sermone sexte ferie post Reminiscere.
 Testimoniū christi esse verū christi tripl^o probat p̄ iudeos. sermone sabbati post Letare.
 Virtus naturā. q̄re ser. j. in die palmarum.
 Vrbis mons est in quo christus semper benedictus transfiguratus est. sermone. ij. sabbati post Inuocauit.
 Theologia sacra vtrū acceptet rōnes humanitas iuuentas. ser. iij. tercie dñice aduentus.
 Transitus terre et celi qualis fiet post extremum iudicium. habetur sermone. vj. secunde dominice aduentus domini.
 Transfigurari quando christus voluit quare secum tres discipulos assumpsit. sermone. ij. sabbati post Inuocauit.
 Transfiguratione in christi quare duo sancti veteris testamenti ibi fuerunt moyses scilicet et helyas. sermone. ij. sabbati post Inuocauit.
 Transseunt beati ad damnatos obiectaliter. et damnati transseunt ad sanctos obiectaliter sermone quinq̄te ferie post Reminiscere.
 Transfiguratio gloriose iesu christi tres subtiles contemplationes. habentur sermone p̄mo sabbati post Inuocauit.
 Transfigurari quare christus voluit. sermone primo sabbati post Inuocauit.
 Transfiguratio christi ab apostolis a moyse helya placide accepta fuit. sermone p̄mo sabbati post Inuocauit.
 Tribulationes in hunc mundū in breui ventu-

re. habent ser. iij. scde dñice aduent^o dñi.
 Tristitia quā ioseph vir sanct^o ex cesaris augusti edicto habuit. ser. natiuitatis xpi.
 Tribulationes quattuor huius mundi et que harū martirem efficiat. ser. vigilie epiphanie domini.
 Tristitia quā virgo maria sanctissima et Ioseph vir sanct^o cū xpm pdiderūt in hierlm q̄ et qualis erat. sermone quarto dñice in octauis epiphanie.
 Tria christ^o de se in euangelio ostendit. de q̄ est sermo p̄mo quarte dñice post epiphanie domini.
 Trucidari q̄re de^o suos p̄mittit ab antixpo. Rōem hui^o require sermone. iij. dñice secūde aduent^o dñi.

De littera W

Virginitates mulierū plerumq̄ viros in excessus labi nitūf. ser. v. dñice tercie aduentus.
 Venti quattuor fidem christianam agitant. sermone quarto tercie dominice aduentus domini.
 Verba nostra si recta esse debeāt ac deo placita tres conditiones habere oportet. sermone vj. scde dñice aduent^o.
 Verbu^o dei septē virtutes habet. sermone primo dñice in sexagesima.
 Venit christus septies in hierusalem z nunq̄ tant^o honor sibi exhibit^o fuit sicut in die palmarum. quare hoc. quere sermone. iij. in die palmarum.
 Veritas triplex regni dei ostendit. ser. p̄mo tercie ferie post Inuocauit.
 Verbu^o ociosum est quod sine rōne factū est. Require sermone secūdo tercie ferie post Reminiscere.
 Veritates quinq̄ q̄s christ^o iudeis predicauit. sermone dñice Iudica.
 Veritatē circa fidei aliquis tripliciter peccare potest. Require sermone tercie ferie post Iudica.
 Veste duplici sermone duos aduent^o xpi xpūs indutus ē. ser. v. tercie dñice aduent^o.
 Vita dñi q̄ sit p̄ quā itur ad xpm. ser. ij. tercie dñice aduentus dñi.
 Victoria xpi septem demonū ad pctā mortalia irritantū. ser. vj. tercie dñice aduent^o.
 Viam paradisi ante christi natiuitatē null^o q̄nticunq̄ sanct^o inuenire potuit. Rō huius habet sermone primo dñice infra octauas natiuitatis christi.
 Viam paradisi a p̄mis pentib^o trib^o modis errata fuit. sermone. iij. in epiphania dñi.

Tabula

Vie tres quibus post lapsum in peccata directe ad deum reuertimur quas christus ordiauit. sermone. iij. in epiphania domini.
 Viciū triplex ociositatis habetur sermone vj. dominice in septuagesima.
 Viatorū ascensuro ad castrum alte situm cuiusmodi est regnum celozū tria necessaria sūt ser. ij. dominica in quinquagesima.
 Vie tres sunt quas per fidem scimus. sermone. ij. in quinquagesima.
 Vie tres quas nos christus ambulare iubet. sermone. j. secunde ferie post Inuocauit.
 Violentiam opera penitentialia requirunt quomodo hoc sermone sexte ferie post Reminiscere.
 Virtutes quattuor quibus saluator iohannes extollebat nobis etiam admodum necessarie pro vite nostre reparatione. sermone. ij. tercie dominice aduentus.
 Virtute quadruplici via dñi regit. sermone ij. quarte dñice aduentus dñi.
 Virtus diffinitio habetur sermone. iij. q̄te dñice aduentus dñi.
 Virginitas semel amissa recuperari nō potest. sermone. j. tercie ferie post Reminiscere.
 Vir lincis indur^o q̄s sit vt dic̄ historia. Ezechiel. ix. ser. ij. dñice infra octauas natiuitatis.
 Viri sex interficientes nō signatos qui sunt. de quibus dicit historia Ezechiel. ix. sermone. ij. dñice infra octauas natiuitatis christi.
 Virtutes septem in quibus christus morat. habentur sermone. ij. in epiphania dñi.
 Virtutes quattuor nob^o ad sciendū maxime necessarie quibus placidi efficiamur xpo. sermone. j. tercie dñice epiphanie.
 Vita quā xps tenuit in die palmarū veniēdo in hierlm in sex p̄ncis subtilit^o cōprehendit. sermone tercio in die palmarū.
 Vistationes tres dei in hoc mūdo. nota sermone quinq̄te ferie post Letare.
 Vita quā saluator noster habuit ad vite nre instructionē. ser. j. tercie dñice aduentus.
 Vita sancta z virtuosa est via per quam itur ad xpm. ser. ij. quarte dñice aduentus.
 Vitari z reprobari a nob^o quattuor vult xps q̄ habent ser. ij. tercie ferie post Reminiscere.
 Vocat deus pctōzem tripliciter vt venator falconem. sermone. v. in epiphania dñi.
 Vocant hoies ad gaudia celestia sermone quinq̄ etates principales hoim. sermone. j. dñice in septuagesima.
 Vocatio duplex qua de^o oparios ad se vocat. sermone. iij. dñice in septuagesima.
 Volūtas dei est vt oēs hoies saluent^o q̄re tūc tot^o damnatur. ser. j. dñice infra octauas epi-

phanie domini.
 Vexatio ipsi saul a demonio. quō dauid demone cithara amouit. ser. do. Reminiscere.
 Vox de celo a deo p̄re q̄n^o xpus baptisat^o q̄re fiebat. cū certū sit q̄ xps tūc nō incepit cē fili^o dei q̄ est deo patri coetern^o. sermone in octaua epiphania dñi.
 Vtrū opa extra charitates facta alicui^o boni saltem tpalis sint meritoria. sermone. v. p̄me dñice aduentus.
 Vtrū post hanc vitā sit purgatorū. ser. iij. p̄me dñice aduentus.
 Vtrū resurrectio futura mortuoz sit natural^o sermone. j. aduentus.

De littera R

Rūs cū non sit vestis quō ipsum induere poterim^o. cū dicit. Induimini dñm ihm christū. ser. vj. p̄me dñice aduentus.
 Rps sol dicit. sermone. ij. secunde dñice aduentus domini.
 Rpsiani cerui dicunt. ser. j. quarte dñice aduentus domini.
 Rps ondit nobis tria suanda p̄ tēpus quādragesimale. sermone in die cinerū.
 Rps cū in deserto ieiunabat. vbi dormiebat. quid faciebat. quā societate habebat: habet pulcre. sermone dñice Inuocauit.
 Rps regnū dei triplici rōne dñi. ser. j. tercie ferie post Inuocauit.
 Rps dñi transfigurari voluit quare ab eo alij discipuli tribus demptis recesserūt. sermone sabbati post Inuocauit.
 Rps vtrū venerit ponere animā suā p̄ mult^o vel p̄ omnib^o. hoc req̄re sermone. j. q̄te ferie post Reminiscere.

De littera Y

Yriarū sex q̄ poste erat sermone purificationē vel p̄suetudinē iudeoz moralizatio ppulcra habet ser. j. p̄me dominice post octauas epiphanie.
 Y drie sex in nuptijs posite more purificationis iudeoz quid qlibet representet. habetur sermone tercio p̄me dominice post octauas epiphanie.

Et tantum de tabula huius partis.